

38. Dönemde Söylediklerimiz

ISBN

Baskı
Kozan Ofset

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Atatürk Bulvarı No: 131 Kat: 9 06640 Bakanlıklar/ANKARA
Tel: (0312) 418 12 75 • **Faks:** (0312) 417 48 24
Web: <http://www.tmmob.org.tr> • **e-posta:** tmmob@tmmob.org.tr

Baskı Tarihi
Mayıs 2006

İÇİNDEKİLER

TMMOB 38. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirgesi (27 - 30 Mayıs 2004)	11
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin Onurlu Yürüyüşü ve Dik Duruşu Devam Ediyor, Devam Edecek (Haziran 2004).....	19
TTB ve Ses'in "Umuda Beyaz Yürüyüşü"nü Destekliyoruz (Haziran 2004).....	21
Şimdi Yan Yana Durma Zamanıdır (Haziran 2004).....	22
Yüreğimiz KESK Eğitim - Sen İle Birlikte Atıyor (Temmuz 2004)	24
Bergama'da Yasadışı ve Kirlenici Varlığını Sürdüren Normandy Çalışmalarını Durdurmalıdır ! (Temmuz 2004).....	25
Başımız Sağ olsun! Uyarımızı Dikkate Almadılar ! İnsanlarımız Göz Göre Göre Ölüm Yolculuğuna Çıkarıldı (Temmuz 2004)	28
"Hızlandırılmış Tren Kazası"ndan Siyasal İktidar Dersini Almalı, Kazanın Sonuçlarının Sorumluluğundan Kaçmamalı, Aksine Sorumluluğu Üstlenmelidir (Temmuz 2004).....	30
Bugün de 17 Ağustos 1999'da Olduğu Gibi Depremlere Karşı Hazırlıksız Durumdayız. 17 Ağustos 1999 Doğu Marmara Depreminin Üzerinden 5 Sene Geçti. Kayıplarımızın Yarattığı Boşluk Doldurulamadı (Ağustos 2004).....	34
TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Raporu. 17 Ağustos'un Beşinci Yılında TMMOB Olarak Değerlendirmelerimiz, Önerilerimiz.....	36
1 Eylül Dünya Barış Gününde Küresel Saldırıya Karşı Barış, Eşitlik ve Özgürlük Taleplerimizi Hep Birlikte Haykıralım (Eylül 2004).....	44
Faşizmin Adıdır 12 Eylül (Eylül 2004).....	46
Toplu Görüşme Masasında Kamu Emekçilerinin Yanındayız (Eylül 2004).....	49
Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda Maden Mühendisi Avni Cinel'in Katledilmesinin Sorumluları Emeye Saygı ve Sevgiyi Koparan Ortamları Yaratanlardır (Eylül 2004)	53
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Danışma Kuruluna Katılım İçin Oda Başkanlarına Mektup Yolladı (24 Eylül 2004).....	55
TMMOB 38.Dönem 1. Danışma Kurulu (02.10.2004).....	56
AB ve Diğer Yabancı Ülke Fonlarının Kullanımı Hakkında Rapor (Ekim 2004).....	64
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanından "TMMOB Örgütülüğü Tartışmaları" İçin Oda Başkanlarına Mektup (5 Ekim 2004).....	66
TMMOB 13 Ekim 2004 de İstanbul'da "Yaşanacak Ücret, İş Güvencesi, Herkese Eşit-Ücretsiz Sağlık Hakkı" İstediyi İçin Yargılanacak "Dostları"nın Yanındadır (Ekim 2004).....	67
Anlamamız Mümkün Değil (Ekim 2004).....	69
16 Ekim Dünya Gıda Günü Kutlu Olsun! Bu Gün Gıda Güvenliği Denetiminin Tek Elde Toplanacağı Bir Sistemin Hayata Geçirilmesi Talebimizi Yinelyoruz (Ekim 2004).....	70
50. Yılında TMMOB.....	72
TMMOB Londra'da Gerçekleşen 3. Avrupa Sosyal Forumunda (Ekim 2004).....	76
İMO Öğrenci Üye Kurultayı 2004 (Ekim 2004).....	81
Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Ünitelerinin Sağlık Bakanlığı'na Devredilmesine Dair Kanun Tasarısı Siyasal İktidarcı Geri Çekilmelidir (Kasım 2004).....	82
"Kaçak Yapılaşma İle İlgili Süreçler, Sorunlar, Çözüm Önerileri Değerlendirme" Raporu (Kasım 2004).....	84

38. dönemde söylediklerimiz

Hoşça Kal Yaser Arafat, Hoşça Kal "Ebu Ammar", Hoşça Kal İnşaat Mühendisleri Odamızın Onursal Üyesi (Kasım 2004).....	99
ABD Emperyalizminin Felluce Katliamına Karşı Basın Açıklaması Yapıldı (Kasım 2004).....	101
Maden Tetkik Ve Arama Genel Müdürlüğü'nün Personel Alımında Yaptığı Cinsiyet Ayrımcılığına Karşı Basın Açıklaması Yapıldı.....	102
Mühendis ve Mimar Çalışanları Gözüyle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Gerçeği Forumu (Kasım 2004).....	104
TMMOB Makina Mühendisleri Odası "Oda Üniversite Buluşması" Etkinliği (Kasım 2004).....	108
Gübre ve Gübre Hammaddeleri Çalıştayı (Kasım 2004).....	112
KESK Eğitim-Sen'in İşçi Sönmeyecek (Aralık 2004).....	119
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanından "Yıl Sonu Etkinliği"ne Katılım İçin Oda Başkanlarına Mektup (16 Aralık 2004).....	120
Kamuda Çalışan Üyelerimize İlişkin Arazi Tazminatları İle İlgili Taleplerimizi Başbakanlık'a İlettik (Aralık 2004).....	121
TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu "Avrupa Birliği Süreci Mühendislik - Mimarlık" Panel - Forumu (Aralık 2004).....	123
Trafik Yasasında Yapılmak İstenen Bilim ve Uzmanlık Birikimini Dışlayan Değişiklikleri Kabul Etmiyoruz (Aralık 2004).....	127
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanından "Oda Başkanları Toplantısına Katılım İçin" Mektup (27 Aralık 2004).....	128
Emek Platformu 5 Ocak 2005'te Yeni Kararlar Aldı.....	129
Emek Platformu Bileşenleri SSK Kurumunu Koruma ve Kollama Amaçlı Etkinlikleri (Ocak 2006).....	130
Emek Platformu Başkanlar Kurulu Halkımıza Çağrıda Bulundu (Ocak 2006).....	132
Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kapatılmamalıdır (Ocak 2005).....	133
Emek Platformu 5283 Sayılı Yasaya İlişkin Görüşlerini Cumhurbaşkanı'na İletti (Ocak 2005).....	135
TMMOB 5286 Sayılı Yasa İle İlgili Görüşlerini Kamuoyuna İletti (Ocak 2005).....	140
"Kamu Görevlilerinin Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik Taslağı"na İlişkin TMMOB Görüşü (Şubat 2005).....	144
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanından "19 Mart Mitingine Katılım İçin" Oda Başkanlarına Mektup (22 Şubat 2005).....	150
Siyasal İktidarın "Sağlıkta Dönüşüm Programı" Sözü İle Hazırladığı Yasa Tasarıları Kabul Edilemez Şekildedir. Biz Sağlıkta ve Sosyal Güvenlikte Gerçek Reform İstiyoruz (Şubat 2005).....	151
Emek Platformu'ndan İlde İktidarın Uyarı Eylemleri (Şubat 2005).....	156
Seka'nın Özelleştirme Kararı Geri Alınmalıdır! Yargı Kararlarına Uyulmalıdır! Seka İzmit İşletmesi Kapatılmamalıdır! (Şubat 2005).....	158
ABD Dışişleri Bakanı'nın Ankara'ya Gelişi Protesto Edildi (Şubat 2005).....	164
TMMOB Halkımıza Enerji Tasarrufu İçin Diyor ki ; Enerjiyi Etkin ve Verimli Kullanalım! (Şubat 2005).....	166
TMMOB İkk Sekreterleri 32 Yerde "Enerji Tasarrufu" İle İlgili Basın Toplantısı Yaptı (Şubat 2005).....	167
Emek Platformu Bölge Toplantılarında TMMOB Adına Konuşmalar Yapıldı (Şubat 2005).....	170

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı 16 Şubat Eylemi İle İlgili Basın Toplantısı Yaptı (Şubat 2005).....	188
Emek Platformu İktidarı Uyarı Eylemi (Şubat 2005).....	190
Emek Platformu Seka'ya Yapılan Müdahale İle İlgili Basın Açıklaması Yaptı (Şubat 2005).....	192
TMMOB Şehir Plancıları Odası "Yeni İmar Kanununa Doğru" Etkinliği (Şubat 2005).....	193
19 Mart'ta Dünyanın Sokakları Bizim! (Şubat 2005).....	196
Toplum Muhalefetine Arıyor (Şubat 2005).....	198
Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzinleri Konusunda Yapılan Tartışmalar Hukuksal ve Bilimsel Temelden Yoksun Olmamalıdır (Şubat 2005).....	200
Denizcilik Sektöründe Özel Kurslarla Verilmek İstenen Meslek Ünvanları Kanun Tasarısı'na Karşıyız (Şubat 2005).....	203
"Birlik Haberleri" 100. Sayısına Ulaştı (Mart 2005).....	206
TMMOB Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağını Bakanlığa İletti (Şubat 2005).....	207
Sahte Rakı Değil, Kuralsız Piyasa Can Alıyor! (Mart 2005).....	214
8 Mart Uluslararası Kadınlar Gününde İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı Açıklandı (Mart 2005).....	216
Türkiye Muhalefetine Arıyor (Mart 2005).....	222
Türkiye Sosyal Forumu İçin Çağrı (Mart 2005).....	224
19 Mart'ta İşgalin İkinci Yılında Küresel Eylem Gününde İstanbul'da (Mart 2005).....	226
TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası "Neden İklim Değişikliği?" Paneli (Mart 2005).....	228
TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası "10.Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı" (Mart 2005).....	231
Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi İle İlgili TMMOB Komisyonu Raporu (Mart 2005).....	232
TMMOB MPM Genel Kurulu'nda Görüş Bildirdi (Mart 2005).....	235
TMMOB Irak Dünya Mahkemesi Çalışmalarını Destekleme Kararı Aldı (Nisan 2005).....	237
Kayıp Uyarıyoruz (Nisan 2005).....	239
TMMOB Danışma Kurulu 2. Toplantısı (Nisan 2005).....	240
Oda Başkanlarından "TMMOB Örgütülüğüne" (Nisan 2005).....	246
TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'nun "Açık Mektubu", Dar Meslekçi Anlayışın TMMOB'ye "Açık Saldırısı"nın İfadesidir. TMMOB Kadroları, Her Zaman Olduğu Gibi, Bu Saldırıda Bu Dönemde de Bertaraf Edecektir (Nisan 2005).....	248
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımı Kanun Tasarısı Üzerine TMMOB Görüşü (Nisan 2005).....	259
Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanun Tasarısı Üzerine TMMOB Görüşü (Nisan 2005).....	263
TEDAŞ'ta İşçi Statüsünde Çalışan Üyelerimiz İçin Taleplerimiz (Nisan 2005).....	266
TMMOB, 21 Nisanda Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri İle, Tabipler İle ve Onların Örgütleri İle Birliktedir (Nisan 2005).....	268
TMMOB, 27 Nisanda Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK'in) Yanında Olacak! (Nisan 2005).....	271
TMMOB, KESK Yapı-Yol Sen'in Haklı Mücadelesinin Yanındadır! (Nisan 2005).....	273
TÜBİTAK Yasası, Siyasi Kadrolaşma Yasasıdır (Nisan 2005).....	275

38. dönemde söylediklerimiz

Çağrımızdır! Özelleştirme Saldırılarını Durdurabiliriz! (Nisan 2005).....	277
1. Ulusal Bor Çalıştayı (Nisan 2005).....	278
Yaşasın 1 Mayıs! (Mayıs 2005).....	280
1 Mayıs'ta Alanlar Bizimle Özgürleşti (Mayıs 2005).....	281
"İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası"nda Bir Kez Daha Uyarıyoruz (Mayıs 2005).....	283
TMMOB'den Oda ve Sendika Başkanlarına Özelleştirme Gerçeği Sempozyumuna Katılım İçin Mektup Yolladı (Mayıs 2005).....	286
Bu Bir Suç Duyurusudur (!) Kaçak Yabancı Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancısı Çalıştıranlar ve Çalıştırdıklarını "İhbar" Edenler Hakkında Ne Yapılıyor? Ne Yapılmalıdır? (Mayıs 2005).....	287
3.Ulusal Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultayı (Mayıs 2005).....	293
Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre İl Adli Yargı Adalet Komisyonlarının Birlikli Listelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağına İlişkin TMMOB Görüşü Adalet Bakanlığı'na Bildirildi (Mayıs 2005).....	295
Madencilik ve Çevre Sempozyumu (Mayıs 2005).....	297
20. Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu (Mayıs 2005).....	301
TMMOB Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (Ses) Eylemini Desteklemektedir (Mayıs 2005).....	303
TMMOB KESK - Yapı Yol Sen İle Birliktedir (Mayıs 2005).....	304
Eğitim- Sen'in İşçi Karartılmaz (Mayıs 2005).....	306
TMMOB, KESK Haber-Sen'in Özelleştirme Karşıtı Mücadelesinde Yanındadır (Mayıs 2005).....	307
Meer İle İlgili TMMOB Görüşü Başbakanlık'a İletildi (Mayıs 2005).....	309
AB-GATS Mühendislik Alanına Etkileri Sempozyumu (Haziran 2005).....	317
Devrimci Yazar ve Ozanlarımızı Andık (Haziran 2005).....	321
KİK Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'na İlişkin TMMOB Görüşü Kamu İhale Kurumu'na İletildi (Haziran 2005).....	324
Türkiye 19. Uluslararası Madencilik Kongresi (Haziran 2005).....	327
Çevrenin Korunması Temel İnsan Haklarının Korunmasıdır (Haziran 2005).....	329
Türkiye Sosyal Forumu Kuruldu (Haziran 2005).....	333
TMMOB, Özelleştirmelere Karşı Mücadele Eden Eti Alüminyum Seydişehir Çalışanları İle Seydişehirliler İle Birliktedir (Haziran 2005).....	335
Kimya Mühendisleri Odası Bursa Şube Başkanı Vahap Sınmaz'ın Belediyeki Görevinden Alınması Bir Talihsizliktir. TMMOB Konunun Takipçisi Olacaktır (Haziran 2005).....	337
TMMOB, 15-16 Haziran Mücadelesinin 35. Yılında DİSK İle Birliktedir (Haziran 2005).....	338
Hep Aynı, Biz Bu Filmi Çok Gördük! (Haziran 2005).....	340
TMMOB, Haydarpaşa'dan da Geçen Türkiye'nin Yağmalanmasına Seyirci Kalmamaktadır (Haziran 2005).....	341
TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Açıklama Yaptı (Haziran 2005).....	342
Emek Platformu Tarafından Basın Açıklaması Yapıldı (Haziran 2005).....	343
Sivasi Unutmadık Unutturmayacağız! (Temmuz 2005).....	344

Trafik Yasa Tasarısı İle İlgili Uyarılarımızı Yineliyoruz (Temmuz 2005).....	345
2-3 Temmuz 2005 Günü Oldu Bitti İle ve Tartışılmaksızın Kabul Edilen Yasalar TBMM'ye İade Edilmelidir (Temmuz 2005).....	347
Teoman Öztürk Mezarı Başında Anıldı (Temmuz 2005).....	351
Teoman Öztürk Sokak Etkinliğinde Anıldı (Temmuz 2005).....	353
Cargill Orhangazi Mısır İşleme Tesisi İle İlgili Yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararının İptali İçin Yargıya Başvuruyoruz (Temmuz 2005).....	355
Bilirkişilik-Teknik Müşavirlik-Hakemlik-Ekspertlik Atölye Çalışması (Temmuz 2005).....	357
Karadeniz Duple Sahil Yolu İçin Verilen Yargı Kararları Uygulansın, İnsanlar Ölmesin, Bilim ve Hukuk Kazansın (Temmuz 2005).....	358
TMMOB Bir Kez Daha Uyuyor 2B Arazilerinden Elinizi Çekin (Ağustos 2005).....	360
TMMOB, "Emek Platformu Ve Emek Platformu İşleyişi" Tartışmalarına Yönelik Görüş Bildirdi (Ağustos 2005).....	363
TMMOB Valilikleri Göreve Çağırıldı (Ağustos 2005).....	365
"Planlama ve İmar Kanunu Tasarısı Taslağı" Beklentilerimize Yanıt Vermemektedir! TMMOB, Kentleşme, Planlama, İmar, Yapı ve Afet Alanlarında Bütünlüklü ve Tutarlı Yasal Düzenlemeler Yapılmasını Talep Etmektedir! (Ağustos 2005).....	367
Kamu Emekçilerinin ve Onların Örgütlerinin Haklı İstemleri Toplu Sözleşme Sürecinde Derhal ve Önkoşulsuz Karşılmalıdır (Ağustos 2005).....	372
TMMOB, Toplu Görüşme Süreci Öncesinde KESK'e Destek Verdi (Ağustos 2005).....	375
Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları ve "İşsizlik" (Ağustos 2005).....	378
Yaşadığımız Felaketi Unutmadık, Unutturmayacağız! (Ağustos 2005).....	384
Özelleştirmeler Durdurulmalı, Türk Telekom'un Satışı İptal Edilmelidir (Ağustos 2005).....	386
TMMOB Hukuk Dışı Baskılara Karşı Çıkıyor (Ağustos 2005).....	388
TMMOB ve Terör (Eylül 2005).....	389
1 Eylül Dünya Barış Günü Kutlu Olsun (Eylül 2005).....	395
Sefi Yıllık Konferansı (Eylül 2005).....	397
"Bir İmza İle Katıl, Bir Milyon İmza İle Değiştir" (Eylül 2005).....	404
Direnen Coca Cola İşçilerinin ve DİSK'in Yanındayız (Eylül 2005).....	405
TMSF Başkanı İpekyolu Vadisi ve Yeşil Şehir İle İlgili Açıklamalarını Düzeltmelidir (Eylül 2005).....	406
Kolera Bir Halk Sağlığı Sorunudur. Kamusal Bilinçle Çözülür (Eylül 2005).....	408
Türkiye'de Alternatif Küreselleşme Hareketi Yok (Eylül 2005).....	409
TMMOB 11 Eylül'de, 12 Eylül Mitinglerine Katıldı (Eylül 2005).....	412
Tüpraş'ın Satış İhalesi İptal Edilmeli, Tüpraş Satılmamalıdır (Eylül 2005).....	419
TMMOB, Bakanlıklardan Ülkemizde Çalışan Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarına İlişkin Bilgi İstedi (Eylül 2005).....	421
TMMOB GAP ve Sanayi Kongresi (Eylül 2005).....	422
Üreterek Büyüyen Ve Paylaşarak Gelişen Bir Ülkede İnsanca ve Barış İçinde Yaşamak İçin 8 Ekim 2005'de Ankara'da "TMMOB Mitingi"nde Buluşalım (Eylül 2005).....	427

38. dönemde söylediklerimiz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanından 8 Ekim Mitingine Katılım İçin Oda Yönetim Kurulu Başkanlarına Mektup Var (Eylül 2005).....	430
8 Ekim TMMOB Mitingi İçin TMMOB Örgütlülüğüne Açık Çağrı (Eylül 2005).....	431
TMMOB ve Avrupa Birliği (Ekim 2005).....	433
Özgürlükten, Emekten, Demokrasiden ve Barıştan Yana Bir Türkiye İçin 8 Ekim 2005’de Ankara’da TMMOB Mitinginde Buluşalım(Eylül 2005).....	443
Kamuda Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalışıyoruz Hakkı İstemlerimizin Gerçekleşmesini İstiyoruz Sesimizi ve Gücümüzü Duyurmak İçin 8 Ekim’de Ankara’da “TMMOB Mitingi”nde Buluşuyoruz (Eylül 2005).....	446
Özelleştirmelere Karşı “Başka Bir Türkiye” Mümkün Diyen Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları 8 Ekim’de Ankara’da Buluşuyor (Eylül 2005).....	450
Öğrenciler 26 Kasım’dan Önce, 8 Ekim’de de TMMOB Mitinginde Bizimle Olacaklar (Eylül 2005).....	453
TMMOB 8 Ekim Mitingi İçin Öğretim Üyelerine Çağrıda Bulundu (Eylül 2005).....	456
İşsiz Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları Ankara’ya Yürüyor 8 Ekim’de TMMOB Mitingi’nde Buluşuyor (Eylül 2005).....	458
Emek Platformu Başkanlar Kurulu TMMOB Mitingini Destekleme Kararı da Aldı (Eylül 2005).....	460
Emekli Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları 8 Ekim’de Ankara’da “TMMOB Mitingi”nde Sorunlarını Anlatıyor (Eylül 2005).....	462
Bilim İnsanları Dersliklerden Sonra Şimdi de 8 Ekim’de Ankara’da TMMOB Mitinginde Taleplerini Söylüyor (Eylül 2005).....	465
Savaşa ve İşgale Karşı; Barış, Eşitlik ve Adalet İçin Mühendisler,Mimarlar ve Şehir Plancıları 8 Ekim’de Ankara’da TMMOB Mitinginde Buluşuyor (Eylül 2005).....	468
Madenlerin Gerçek Sahibi Halkımızdır” Diyenler 8 Ekim’de Ankara’da TMMOB Mitinginde (Eylül 2005).....	472
TMMOB 8 Ekim Mitingi İle İlgili Milletvekillerine Mektup Yolladı (Eylül 2005).....	474
Binlerce Mimar Mühendis ve Şehir Plancısı Ankara’da TMMOB Mitinginde Buluştu (Ekim 2005).....	476
TMMOB Mitinginde Kürsüden Şunlar da Söylendi (Ekim 2005).....	481
Dünya Gıda Günü Sempozyumu (Ekim 2005).....	489
Emek Platformu TBMM Gündeminde Bulunan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarıları İle İlgili Basın Açıklaması Yaptı (Ekim 2005).....	492
TMMOB Ekonomist Dergisine Düzeltme ve Cevap Yazısı Gönderdi (Ekim 2005).....	494
Geleceğimize Sahip Çıkıyoruz! (Ekim 2005).....	496
Eğitim-Sen’in Kapatılması Davasına İlişkin Basın Toplantısı Düzenlendi (Ekim 2005).....	498
TMMOB, Oda Yönetim Kurulu Başkanlarına “İmza Kampanyası” İle İlgili Mektup Yolladı (26 Ekim 2005).....	499
TMMOB ve Sosyal Devlet (Kasım 2005).....	500
TMMOB ve Avrupa Birliği (Ekim 2005).....	506
TMMOB, 20 Kasım’da Düzce’de KESK İle Birlikte Olacak (Kasım 2005).....	516
TMMOB Toprak Reformu Kongresi (Kasım 2005).....	517
Dün Susurluk, Bugün Şemdinli, Yarın Neresi? (Kasım 2005).....	526

TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu (Kasım 2005).....	528
TMMOB Enerji Dergisi'ne Enerji Tasarrufu İle İlgili Görüş Bildirdi (Kasım 2005).....	534
TMMOB Öğrenci Üye Kurultayı 2005 (Kasım 2005).....	541
Koruma Sempozyumu (Kasım 2005).....	548
Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu (Aralık 2005).....	550
TMMOB, Orman Mühendisleri Odasını Uyardı (Aralık 2006).....	553
17 Aralık Mitingi İçin Oda Başkanlarına Mektup Yollandı (Aralık 2005).....	555
Siyasal İktidar, Kamu Kuruluşlarından Sonra Meslek Odalarında da Kadrolaşma Niyetiyle TMMOB Bütünlüğünü Bozmayı Hedeflemektedir (Aralık 2005).....	556
Onbinler "Halk İçin Bütçe - Demokratik Türkiye" Dedi (Aralık 2005).....	558
TMMOB Sanayi Kongresi 2005 Ankara'da Yapıldı (Aralık 2005).....	561
"Siyaset Meydanı" Programında "Mortgage" Üzerine Görüşler (Aralık 2005).....	566
TMMOB V. Enerji Sempozyumu Gerçekleşti (Aralık 2005).....	570
Toplanan Onbinlerce Dilekçe TBMM'ne Teslim Edildi (Aralık 2005).....	575
2005 Olmadı, 2006 Yeni Bir Yıl Olsun (Aralık 2005).....	578
2005 ve TMMOB (Aralık 2005).....	580
Daha Etkin, Daha Demokratik, Daha İşlevsel Bir TMMOB Örgütülüğü İçin, Haydi Şube Genel Kurullarına (Ocak 2006).....	585
Emek Platformu Başkanlar Kurulu Basın Açıklaması Yaptı (Ocak 2006).....	586
2006 ve TMMOB (Ocak 2006).....	590
Ufuk Aydın'ın Acısı Yüreğimizi Yakıyor (Şubat 2006).....	593
Herkese Sağlık ve Güvenli Gelecek Hakkı İçin Ortak Mücadeleye (Şubat 2006).....	594
TMMOB, Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kuruluna İhtarname Yolladı. (Şubat 2006).....	605
TMMOB "Petrol Yasa Tasarısı Paneli" Yapıldı (Şubat 2006).....	606
TMMOB TCDD'ye Görüş Bildirdi (Mart 2006).....	612
TMMOB, "Kamu Çalışanı Üyeleri İçin Meclise Yürüyüşe Yönelik" Oda Başkanlarına Mektup Yolladı (Mart 2006).....	614
TMMOB Kamu Çalışanı Üyeleri İçin Meclise Yürüdü (Mart 2006).....	615
TMMOB ve Eğitim (Mart 2006).....	618
Bu Günümüze ve Geleceğimize Sahip Çıkıyoruz ! Referanduma Katılıyoruz! (Mart 2006).....	623
TMMOB	
Yönetim Kurulu Şehir Plancıları Odası Genel Kuruluna Katıldı (Mart 2006).....	626
Cumhuriyet Gazetesi Çed Köşesinde TMMOB Aleyhine Yazı Yazılmaya Devam Ediliyor (Mart 2006).....	634
TMMOB, Evrensel Gazetesi, Mühendislikte Uzmanlık ve Yetkinlik Tartışmaları (Mart 2006).....	636
TMMOB MPM Genel Kurulu'nda Görüşlerini Bildirdi (Mart 2006).....	639
TMMOB Su Politikaları Kongresi Gerçekleşti (Mart 2006).....	641
Mazıdağı ve Fosfat Gerçeği Kitabı Yayımlandı (Mart 2006).....	670

38. dönemde söylediklerimiz

Türkiye Sosyal Forumu İzmir Hazırlık Toplantısı Yapıldı (Mart 2006).....	672
İKK Sekreterleri Üyeleri Referanduma Katılmaya Çağırıyor (Mart 2006).....	675
Antalya'da Referandum Saldırısı (Mart 2006).....	676
TMMOB Başbakanlık'a Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Görüş Bildirdi (Mart 2006).....	677
İnsanlık Ayağa Kalkıyor Türkiye'de Bir İlk Yaşanıyor (Nisan 2006).....	684
TMMOB ve İşsizlik-İstihdam-Devlette Kadrolaşma (Nisan 2006).....	686
SS ve GSS Yasa Tasarıları İle İlgili Olarak TBMM'ne Gidildi(Nisan 2006).....	691
Emek Platformu Başkanlar Kurulu Son Günlerde Yaşanan Olaylar Üzerine Açıklama Yaptı. (Nisan 2006).....	692
TMMOB, Evrensel Gazetesine Tekzip ve Düzeltme Yazısı Yolladı (Nisan 2006).....	693
Başbakan Gerçekleri Gizliyor (Nisan 2006).....	695
Asansör Sempozyumu 2006 İzmir'de Gerçekleşti (Nisan 2006).....	696
TMMOB, "Diplomalarda Unvan Olmaması Konusu" Hakkında Odalara Açıklama Yolladı (Nisan 2006).....	701
Halka Rağmen Bu Yasalar Çıkarılamaz (Nisan 2006).....	703
TMMOB, Dünya Gazetesine Tekzip ve Düzeltme Yazısı Yolladı (Nisan 2006).....	705
Yaşasın 1 Mayıs (Nisan 2006).....	707
1 Mayıs Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü'nde Yine Alanlardayız ! (Nisan 2006).....	710
ABD Dışişleri Bakanı'nın Ankara'ya Gelişi Protesto Edildi (Nisan 2006).....	713
Türkiye'nin Nükleer Çöplük Olmasına İzin Vermeyeceğiz! (Nisan 2006).....	714
Ülkemizde Elektrik Enerjisi İhtiyacı İçin Önerilen Nükleer Santrallere Bu Gün Gerek Yoktur. (Nisan 2006).....	716
1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma Günüdür (Mayıs 2006).....	718
"TMMOB Örgütülüğünün Geliştirilmesi" Çalışma Grubu Raporu Yazıldı (Mayıs 2006).....	720
TMMOB, Birliğe Olan Borçları Nedeni İle Orman Mühendisleri Odasını Uyardı (Mayıs 2006).....	727
TMMOB Kıyı Kanunu'nun da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı İle İlgili Basın Açıklaması Yaptı (Mayıs 2006).....	728
TMMOB Çağrı Demirel Arabacı'ya Karşı Yapılan Hukuk Dışı Uygulamalarla İlgili Basın Açıklaması Yaptı (Mayıs 2006).....	731
Terörle Mücadele Yasa Tasarısı Geri Çekilsin! (Mayıs 2006).....	732
4. Avrupa Sosyal Forumunda, Atina Salonlarında ve Sokaklarında Bir Başka Dünyanın Şarkıları Söylendi. TMMOB de Oradaydı (Mayıs 2006).....	733
4.Avrupa Sosyal Forumu Sosyal Hareketler Toplantısı Sonuç Bildirgesi Yayımlandı (May 2006).....	766

TMMOB 38. OLAĞAN GENEL KURUL SONUÇ BİLDİRGESİ (27 - 30 MAYIS 2004)

TMMOB kuruluşunun 50. yılında 38. Olağan Genel Kurulunu 27 - 30 Mayıs 2004 tarihleri arasında Van'dan Edirne'ye, Trabzon'dan İzmir'e, Zonguldak'tan Antalya'ya ülkemizin dört bir yanından gelen bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı delegenin katılımıyla Ankara'da topladı.

TMMOB'nin kuruluşunun 50. yılında, 1968'li yıllardan bugüne ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, örgütümüzün kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever, devrimci, ilerici ve toplumcu çizgisini oluşturan, Harun KARADENİZ'den Zeki ERGİNBAY'lara, Akın ÖZDEMİR'den Nejdet BULUT'lara, Güney ÖZCEBE'den Sezai GÜRÜ'lere, Haluk SILAY'dan Haldun ÖZEN'lere, Bedri KARAFAKİOĞLU'dan İbrahimim ATALI'lara, Teoman ÖZTÜRK'ten, Alaattin ANAHTARCI'dan Hasan BALIKÇI'lara ve isimlerini burada sıralayamadığımız devrimci, demokrat ve yurtsever meslektaşlarımızla birlikte tüm değerlerimizi bir kez daha anarak ve yaşatarak 38. Olağan Genel Kurulumuzu topladık.

TMMOB'nin 50. yılında ve özellikle de son 30 yıldır biz mühendis, mimar ve şehir plancıları, meslek ve meslektaş sorunlarının halkın temel sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle ülke ve toplum sorunlarına sahip çıkarak mücadelemizde, Sevgili Başkanımız Teoman ÖZTÜRK'ün 1972 yılında ifade ettiği gibi, "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağının bilinci içinde, bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız."

Genel kurulumuzda, delegelerimiz bu kararlılıklarıyla yaşamımızın ve geleceğimizin planlanabilmesinin ve insanlığın kaderine sahip çıkabilmesinin yolunun; bağımsızlıktan, eşitlik ve özgürlükten, barış ve demokrasiden, insan haklarından geçtiğine olan inançla, ülkemizdeki, bölgemizdeki ve dünyamızdaki gelişmeleri zengin tartışmalarla değerlendirmiştir.

38. Olağan Genel Kurulumuz, başta ABD ve İngiliz emperyalizminin ve onun işbirlikçilerinin Irak'taki işgalleri ve işkencelerinin yaşandığı, Ortadoğu ve Yakındoğu coğrafyasını Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) çerçevesinde yeniden biçimlendirmeye çalıştıkları, Dünya genelinde emperyalist tekellerin halkların üstüne yeni baskıları hayata geçirmeye çalıştığı, Küba halkının temel ihtiyaçlarını bile karşılanmaması için yeni ambargoların uygulandığı, Filistin topraklarında İsrail'in Nazi katliamlarını aratmayacak uygulamalarla Filistin halkına karşı zulüm uyguladığı, terörizm söylemleriyle yoksul halklara karşı asil terör faaliyetlerini yürüten BUSH'un ülkemize Haziran ayı içerisinde NATO toplantısı bahanesiyle geleceği, Türkiye'yi yeniden yapılandırmak amacıyla AKP hükümetince hazırlanan ve "reform" olarak sunulan IMF/Dünya Bankası/DTÖ ve AB isteklerini yansıtan yasal düzenlemelerin yapıldığı bir dönemde toplanmıştır.

Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını kötüleştirilmektedirler. Spekülatif

sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir ranta ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Çok uluslu şirketlerin temel stratejileri ise bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin geleceğini ipotek altına almaktadır. Bu nedenlerle mühendis, mimar ve şehir plancıları küreselleşmeye ve onun yansımalarından özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir.

ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Irak'a saldırısı ve işgalinin, ABD'nin Ortadoğu'daki düzenleyici rolünü arttırdığı ve derin değişikliklere neden olduğu açıktır. Biz mühendis, mimar ve şehir plancıları çok iyi biliyoruz ki, bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ve de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır. İşte bu bilinçle mühendis, mimar ve şehir plancıları savaşı durdurmak için gösterdikleri çabanın devamı olarak Irak'ın işgaline, Irak halkının katledilmesine-zulme uğratılmasına ve aşagılanmasına karşı durmaktadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen taleplerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde yatırım, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta - olumsuz olarak etkilenmektedir. AB'ne üye olma sürecinde, gümrük birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak, mühendisleri verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır.

Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik politikalar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak Türkiye hükümetinin verdiği sınırsız taahhütlerle yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel

olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de bugün dünya pazarının yüzde 72'sini elinde bulduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir. Bu nedenle mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışımıza karşı mücadelesi önümüzdeki gündemin yine değişmez maddelerinden birisi olmaktadır.

İçinde yaşadığımız dönemde, emperyalist sistemle eklenme doğrultusunda dayatılan, Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. ABD, AB, DTÖ ve uluslararası finans kuruluşları tarafından dikte edilen, bu sömürgeleştirme yasalarını tamamlamak üzere Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi yasaları da çıkarılmak üzere. Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, refleksinin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerinin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve “sosyal devlet”; ten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir. IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini bunun için sahipleniyoruz ve yükseltiyoruz.

IMF'nin 6.gözden geçirme şartı olarak dayatılan Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ülkeyi pazar, devleti tüccar, vatandaşı müşteri olarak tanımlamaktadır. AKP hükümeti tarafından hazırlanan kanun tasarısı tercihini sosyal devlet yerine düzenleyici devlet ilkesinden yana yapıyor. Düzenleyici devleti yaratmanın ilk şartı ise, devletin mal ve hizmet üreten, dağıtan, yöneten tüm kurum ve mekanizmalarını tasfiye etmek, devletin bu tür kurumlaşmaya gitmesini yasaklamaktan geçiyor. Bu çerçevede kırsal kesime hizmet veren Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılıyor. Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ile bugüne kadar yapılan özelleştirmelerin önündeki hukuksal engeller tamamen kaldırılmak, toplum, piyasanın eşitsiz koşullarına mahkum edilmek isteniyor. Ancak, hepimiz çok iyi biliyoruz ki geçmiş özelleştirme uygulamalarının tümüne yakın bölümü aynı zamanda yolsuzluk, kötü kullanım ve sözleşme koşullarına uymama örnekleriyle doludur. Bütün bu uygulamalara yaratılan en önemli gerekçe olarak ülkemizde devletin büyük olduğu, bu nedenle bütçe açıklarının sürekli arttığı, bazı kurumların kapatılarak devletin küçültülmesi gerektiği ifade edilir. Devletin küçültülmesinden söz edenler ülkemizdeki kamu harcamalarının OECD ve AB ülkelerindeki kamu harcamalarının çok çok altında olduğu gerçeğini gizledikleri gibi, ülkemizdeki kamu harcamalarının yüzde 40'ının faiz harcamaları olduğu gerçeğini de, faiz ödemelerinin GSMH'ya oranının da çok yüksek olduğu gerçeğini de gizlemektedirler. Bu nedenlerle Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı TBMM gündeminden derhal geri çekilmelidir.

Ülkemizde faizlerin düştüğünü, ödemeler dengesinin rayına oturduğunu, kapasite kullanımının büyüdüğünü, IMF programına uyulduğunu söyleyen Hükümet ve sermaye çevreleri, çizdikleri pembe tablolarla halkı avutmaya çalışıyorlar. Oysa, işsizliğin, açlığın, yoksulluğun arttığı, yurt dışına göç ve özellikle beyin göçünün hızlandığı Türkiye'de; 20-24 yaş arasındaki gençlerden lise mezunlarının yüzde 45'i, üniversite mezunlarının yüzde 32'i iş bulamamakta, işsiz mühendis ve mimarların sayısı yüz binlere ulaşmaktadır.

Son üç yıl içinde işsiz sayısının iki katına çıktığı Türkiye, OECD ülkeleri içinde işsizliğin en yüksek yaşandığı dördüncü ülke konumundadır. Bu süreçte, ülkemizdeki kamu yatırımları da önemli ölçüde azalmış, 2004 yılı bütçesinde %4'e düşürülmüştür. Ayrıca özel sektörde ücretli olarak çalışan üyelerimizin çoğunluğu iş güvencesinden yoksun ve yoksulluk sınırı altındaki ücretlerle istihdam edilmektedir.

AKP iktidarı döneminde de, ülkemizde temel insan hakları, ifade ve düşünce özgürlüğüne yönelik ihlallerin sürdüğünü görmekteyiz. Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde çıkarılan yasaların kağıt üzerinde kaldığına dair en somut örnek İnsan Hakları kuruluşlarının 2003 Yılı raporlarıdır. 2003 Türkiye İnsan Hakları İhlalleri Raporunda; 818 kişinin gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı, 458 kişinin toplumsal gösterilerde güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu dövülerek yaralandığı, son bir yıl içinde 23 kitap, 10 gazetenin toplatılarak yasaklandığı, 12 konser, 5 tiyatro oyunu, 5 film gösterimi ve 1 kitap fuarına izin verilmediği, 2003 yılında düşüncelerini ifade eden 155 kişi hakkında soruşturma açıldığı, yine son bir yıl içinde düşüncelerini ifade edenlere karşı açılan 172 davada 882 kişi hakkında 3545 yıl 3 ay hapis cezası istendiği ve bugüne kadar cezaevlerinin olumsuz koşullarını protesto etmek üzere 107 kişinin açlık grevleri nedeniyle öldüğü söz konusu raporda ifade edilmiştir.

Bugün, ülkemizde milli güvenlik gerekçesiyle şişe camda çalışan işçilerin grev hakları engelleniyorsa, kürt sorununa, demokratik bir açılım sağlamak yerine dar bir güvenlik sorunu çerçevesiyle bakılıyor, parti kapatma davaları ile siyaset yapmanın önüne engeller konuluyorsa, insanca yaşam ve grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları için seslerini yükselten kamu çalışanları sürgün ve baskılarla karşılaşıyorsa, Üniversitelerin bileşenleri yok sayılıyor- YÖK'e karşı demokratik ve özerk bir üniversite talebini ifade etmek isteyen öğrenciler biber gazları ve coplarla susturulmak isteniyorsa, 59. Hükümetin de, demokratikleşme adına daha önceki hükümetlerden farklı bir uygulamasının olmadığını ve bunların bir sistem sorunu haline geldiğini açıkça görmekteyiz.

59. Hükümetin siyasi kadrolaşma konusundaki ısrarcı girişimi ve çabaları, Kamu Kurumlarını siyasal yandaşlarıyla yağmalamayı, şekillendirmeyi ve bu kurumların mevcut özerkliklerini bile daha geri noktalara götürecek tarzda yasal düzenlemelerle yok etmeyi hedeflemektedir. Birçok Bakanlıkta ve bu Bakanlıklara bağlı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında kendi siyasal kadrolarına yer açmak için yüzlerce çalışan görevlerinden uzaklaştırılmakta veya sürgüne gönderilmektedir.

Günümüzde sanayinin temel rekabet unsuru bilim, teknoloji ve inovasyon yeteneği olduğundan TÜBİTAK'ın bu konulardaki çalışmalarını sürdürebilmesi için gerekli kaynakların yaratılması gerekirken, AKP hükümeti TÜBİTAK'a siyasal müdahalelerde bulunmayı görev bilmıştır. 1963 yılında bilim ve teknoloji alanında araştırma ve geliştirme çalışmalarının desteklenmesi ve koordinasyonu görevlerini üstlenmek üzere kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip olan TÜBİTAK, hükümetin müdahaledeki ısrarı ve çıkarmış olduğu yasa ile tahribata uğratılmış, bazı birimlerinin özelleştirilmesi ve bu özelleştirmelerle birlikte kurumda personel kıymına gidilmesi tahribata kalıcı ve derinleşen boyutlar katmaktadır. Gelişmeler AKP iktidarının bilimsel ortam ve oluşumları daraltma sinsiliğini artık gizleme gereği duymaksızın açığa vurmakta olduğunu göstermektedir.

Bugün yapılanma programı adı altında "Tarım Reformu" başlığı ile dayatılan ve IMF, Dünya Bankası ve DTÖ istekleri doğrultusunda hızla gerçekleştirilen Tütün, Şeker, Tarım

Satış Kooperatif Birlikleri yasaları gibi bir takım yasal ve yönetsel düzenlemeler sonucu, ülkemizde tarımsal üretim kısılmakta, üretim-işletme-pazarlama alanında yabancı sermaye egemen olmaktadır. Üreticiler ve küçük köylüler üretim alanından çekilerek ucuz işgücü kaynağı, tüketiciler konumuna getirilmektedir. Tarımsal KİT'ler sonrası tarımsal kamu yönetimi dağıtılmakta, kamusal hizmet alanları özel sektöre açılmaktadır. Ulusal çıkarlarımıza aykırı bu sürecin sonu açıktır, bu da bağımlılıktır, net dış alımcı bir ülke konumuna düşmektir. Bu olumsuz süreç üretimi ve üreticiyi destekleyen politikalarla durdurulmalı, tarım gerçek ve stratejik bir sektör olarak yeniden planlanmalı, ulusal tarım politikaları uygulamaya konmalıdır. Köy Yasası ve Tapu Yasası'nda yapılan değişikliklerle yabancılara tanınan mülk edinimi olanağı ortadan kaldırılmalıdır. Hazine arazileri ile birlikte tarım alanlarımızın da yabancılara satışı önlenmelidir.

12 Eylül darbesinin ardından 1981 yılında kurulan YÖK ile ülkemizin bilim ve demokrasi güçleri ağır baskı koşulları ile karşı karşıya bırakılmışlar ve üniversitemiz uzun yıllar içinde bilimsel kimliklerini ve yönetsel özerkliklerini önemli ölçüde yitirmişlerdir. Bugün kâr amaçlı bir piyasa etkinliği haline getirilmek istenen eğitim sistemimizin yaşadığı en büyük açmaz, tohumları 1980'de atılan neo-liberal devlet anlayışından kaynaklanmaktadır. Son 20 yıla damgasını vuran bu yeni liberal politikaların ışığında devlet; eğitim hizmetini sırtında bir kambur gibi görmeye başlamış ve bütçeden ayırdığı payı her yıl azaltırken, eğitim sistemi piyasa, verimlilik, rekabet, kâr ve maliyet terimleriyle düşünülen, eğitime ve bilgiye piyasada pazarlanabilme kapasitesi edinmek için ihtiyaç duyulan bir yapı olarak bakılmıştır. Bugün her insan için vazgeçilmez olan nitelikli eğitim alma hakkı, eğitimin küresel kapitalizmin ihtiyaçları doğrultusunda ticarileşmesi sonucu, parası olanın faydalanabileceği bir meta haline getirilmek istenmektedir. Bugün içinde yaşadığımız bir gerçeklik olarak, son 20 yıla damgasını vuran YÖK sistemi altında üniversiteler akademik özgürlükten, yönetsel özerklikten ve toplumsal sorumluluktan uzaklaşmış, üniversiteler bilimsel kimliklerini ve temel değerlerini giderek yitirmişlerdir. Bugün üniversitelerin ana bileşenlerine söz hakkı tanımaksızın üniversite üzerine sürdürülen tartışmalarda ön plana çıkan öge üniversite üzerindeki hegemonyanın yeniden şekillenmesine aittir. Tartışmalar, üniversite sorununu çözmeye yönelik olmadığı gibi, var olan sorunların daha da derinleşmesine neden olacak nitelikte bir alana doğru evrilmektedir.

Tüm bu gelişmeler ışığında, YÖK sistemi ile yaratılmış olan emekçilerin ve yoksulların eğitim haklarının kaldırılmasına karşı, parasız kamusal bilimsel ve demokratik eğitim hakkının savunulmasına yönelik olarak; bizler üniversitelerin üniversite bileşenlerine ait olduğu bilinciyle üniversite bileşenlerinin vermiş oldukları mücadeleye destek verecek ve ortak taleplerimiz için bir arada yürüyeceğiz. Unutulmamalı ki üniversitelerin gerçek sahipleri üniversitelere hakim olmaya çalışan YÖK, AKP veya sermaye değil, üniversite bileşenleridir. Yani öğretim üyeleri, üniversite çalışanları ve üniversite öğrencileridir. Yapılacak yüksek öğretim reformu, bilim özgürlüğünün güvence altına alınmasını ve üniversitelerin özerk, katılımcı, laik, çağdaş bir yapıya kavuşturulmalarını, Üniversitelerin hedeflerini saptayıp gerçekleştirebilmeleri ve bu süreçte iktidarların siyasi müdahale alanı olmaktan kurtarılabilmesi için akademik, idari ve mali özerkliğin sağlanması gerekiyor olmalıdır.

Son 20 yıldır ülkemizin enerji politikalarına ilişkin iki önemli konunun altını çizdik. Birincisi kamusal bir hizmet anlayışı içerisinde planlamanın önemi, ikincisi ise kendi kaynaklarımıza ve insan gücümüze dayalı ulusal bir enerji politikası oluşturulmasının gerekliliği. Bugün

Ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Bu uygulamaların ülkemizin ihtiyaçlarından bağımsız IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların direktifleri ile siyasal bir tercih olarak dayatıldığı görülmektedir. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir.

Enerji alanında yolsuzlukların üzerine kararlılıkla gidilmeli, Beyaz Enerji operasyonu ile başlayan ve DDK raporuyla bir kez daha açığa çıkan yağma-talan ve rüşvetin siyasi ve idari sorumluları yargı önünde hesap vermelidir. Son yirmi yıla damgasını vuran özelleştirme politikalarının sonuçları bu kadar ortadayken, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerinin hızla özelleştirileceğine dair bakanlık politikaları terk edilmelidir. Ulusal kaynaklarımızı öne çıkaran, özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarımızı devreye sokan bir üretim politikası izlenmelidir. Enerji sektörünün tahrip edilen kamusal altyapısı yeniden oluşturulmalı, bakanlık ve bağlı kuruluşlarının, merkezi bir planlama içerisinde, koordinasyonu sağlanmalıdır. Enerji alanındaki tüm kamu kurumlarının bütçeleri arttırılmalı, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerimizin işletme sorunları giderilerek verimlilik sağlanmalıdır. Özelleştirme yapılacak gerekçesiyle kendi kaderine terkedilmiş, bakım-onarım-yenileme faaliyetleri yapılmayan dağıtım şebekelerinin iyileştirilmesine yönelik olarak, başta TEDAŞ Müessese Müdürlüklerinin teknik eleman sayısı arttırılmalı, bakım-onarım ve yenileme faaliyetlerine gereken önem verilerek enerjideki kayıplar ve kaçaklar giderilmelidir.

Ülkemizde neo liberal politikaların gereği olarak demiryolları sektöründe “yeniden yapılanma adına” kamunun payları azaltılmış ve özelleştirmeye gidilmiştir. Ancak özelleştirmeler demiryollarının güvenli ve ucuz olma gibi özelliklerini erozyona uğratmaktadır. Artan fiyatlar, artan kazalar, yerel ve merkezi hükümet kaynaklarının özel sektöre aktılması ve bu şekilde ekonominin genelinde ciddi hasarlara yol açan kayıt dışı sektörün özendirilmesi, tekelleşme, işsizliğin artması, çalışan sayısının azaltılması, esnek çalışma biçimleri, işgücü kalitesinin düşürülmesi, çalışanların ücretlerinin düşmesi, çalışma sürelerinin uzaması, dünya demiryollarındaki “yeniden yapılanma”nın sonuçlarıdır. Yeni yatırımlar, yeni hatlar, hızlı trenler sektördeki olumlu ve yeni gelişmelerdir. Ancak bunlar demiryollarında ticari kâr uğruna alt-yapı ve işletmeyi birbirinden ayırarak yürütüldüğü için ciddi problemlere yol açmaktadır. Ülkemizde uzun bir süreden beri karayolu taşımacılığına verilen önem diğer taşıma türlerinin ihmal edilmesine yol açmış, ekonomik olmayan, irrasyonel yatırım kararlarıyla ülkemizde dengesiz ve çarpık bir ulaşım sistemi geliştirilmiştir. Tamamen dışa bağımlı, çevre ve kültürel dokuyu tahrip eden bu çarpık sistem artan trafik kazaları nedeni ile de telafisi mümkün olmayan maddi ve manevi kayıplara yol açmıştır.

Bu dönemde diğer iktidarlardan geri durmayan AKP iktidarı Orman Yasası, kamu arazilerinin satışı, 2B gibi yasalarla nefes alanlarımızı daraltmaya çalıştı. İş Yasası ile esnek ve kualsız çalışmayı yasal hale getirdi, ödünç işçi adı altında, işçilerin mal alır satılır gibi başka işverenlere kiralanmasının önü açıldı. Emsal işçi tanımlaması ile sendikaları işsizleştirildi, telafi çalışması adı altında fazla mesaileri kaldırdı, kısmi çalışma adı altında ücretsiz izini, alt işveren tanımı ile taşeronlaştırmayı yasal hale getirdi. Endüstri bölgeleri, doğrudan yabancı yatırımlar, yabancıların çalışma izinleri gibi yasalarla, yabancıların kendi teknik kadrolarıyla hiçbir makamdan onay ve izin almadan istediği alanda istediği yerde yatırım yapmasının, mevcut tesisleri satın almasının, ortaklık kurmasının önünü açtılar. Yabancı yatırımlarda izin ve onay sistemini, bilgilendirme sistemine dönüştürdüler. Ya-

bancu yatırımcıların Türkiye’de faaliyetlerinden doğan net kârı, temetüyü satış tazminat bedellerini yurt dışına serbestçe transfer edebilmesini sağladılar. Siyasal iktidarlar bu borç yükünden kurtulabilmek için çıkış yolunu, yılların birikimi olan kamu kuruluş ve tesislerinin uluslararası sermayeye haraç mezat satılmasında görmektedir. Bu anlayışlarla yapılan özelleştirmeler kamu alanlarının talanını hızlandırmakta vurgun ve soygun düzenini öne çıkarmaktadır.

Ülkemizde sıkça görülen doğal afetlere karşı insanların bilinçlendirilmesi, önlemlerin önceden alınması can ve mal güvenliği açısından önem taşımaktadır. Ülkemiz ekonomisinin lokomotifi olarak görülen Marmara Bölgesi için bile olası deprem tehlikelerine karşı siyasal iktidarların gösterdiği duyarsızlık, deprem konusundaki politikaların kaderci bir anlayışa terk edildiğini açıkça göstermektedir. Doğal afetlerin günlük yaşamımızdaki etkilerini en aza indirebilmek için önceden tedbir almak, teknolojik olanaklar dahilinde öngörülerde bulunmak gerekmektedir. Depremler, iktidarlarca kaderin cilvesi olarak gösterilmekte, sorunun bilimsel temellere dayalı ulusal bir politikanın saptanmasıyla çözülebileceği gerçeği gizlenmektedir. Bu iktidar da bu alana ilişkin herhangi bir olumlu çalışma yürütmediği gibi Yapı Denetimi Yasası’nı, TMMOB ve Odaların tüm uyarılarına rağmen bilimsel gerçeklikten uzak bir anlayışla hazırlayarak, yapı denetimini ticarileştirerek, meslek odalarını denetim süreçlerinden dışlayarak, halkımızın mal ve can güvenliğini tehlikeye atmaya devam etti.

Öte yandan toplumumuzu oluşturan bütün kesimlerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan gıdaların üretimi tüketimi ve denetlenmesine ilişkin Gıda Yasası TMMOB’ne bağlı Ziraat Mühendisleri, Kimya Mühendisleri ve Gıda Mühendisleri Odası’nın önerileri dikkate alınmadan yasalaştırılmıştır. Bu Yasa’nın içeriği devletin en temel yükümlülüğü olan kamu adına denetimi özelleştirmekte ve gıda bankası adına oluşturulacak bir kurum adıyla keyfi uygulamalara zemin hazırlamaktadır. İçerik bakımından birbirleriyle çelişkili maddelerle dolu olan bu Yasa, alışlageldiği üzere yine halkın çıkarları için değil, sermayenin çıkarları için hazırlanmıştır.

Kısacası, yıllardan beri görev yapan tüm siyasal iktidarlar, biz mühendislerin varlık nedeni olan sanayileşmeden ve yatırımlardan vazgeçtiler. Küresel sermayenin politikalarını harfiyen uyguladılar “Bütün bu olumsuzlukların sorumlusu yıllardır uygulanan IMF politikalarıdır; çözüm emekten yana, üretimi, yatırımı, kalkınmayı, bilimi, teknolojiyi, demokrasiyi, ülke potansiyelini harekete geçirmeyi eksenine koyan bir programı yaşama geçirmektir” diyen Birliğimiz ve benzeri tüm demokratik oluşumların sesine kulaklarını tıkadılar. Üretim ekonomisi yerine, rant ve borç ekonomisini esas aldılar. Kamu bankalarının ve halkımızın tasarruflarının hortumlanmasına çanak tuttular. Bütçelerde yatırıma, istihdama, çalışanlara, eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ve diğer toplumsal hizmetlere ayırdıkları payı her geçen gün azalttılar. Demokratik oluşumların hak arama çabalarını anti-demokratik uygulamalarla bastırmaya çalıştılar.

TMMOB, bu Genel Kurulunu 50.yılına varmış olmanın gururu ile yapmaktadır. Bu 50 yıl boyunca bilim ve teknolojinin insanlarımızın yaşamına yansıtılması ve bu alanların kamu çıkarı gözetilerek denetlenmesi çalışmalarını aralıksız sürdürmüştür. Ancak ne var ki bu 50 yıllık süreç askeri darbeler, sağ siyasal iktidarlar altındaki siyasi çatışma ortamları, baskılar ve yasaklamalar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kısıtlılıkları altında geçirilmiştir. Bütün bu olumsuzluklar içinde bile TMMOB, özellikle 1970’lerden bu

yana, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde, imarında bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever, toplumcu bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürülmüştür. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu ilerleyen zaman dilimlerinde defalarca kanıtlanmıştır.

50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir TMMOB'ne üyelerimiz ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB toplumsal muhalefetin odağında yer alarak yürüyüşüne devam edecektir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, önümüzdeki dönemde de, Odaları ve üyeleriyle birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme, birlikte uygulama ilkesiyle hareket ederek ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir. Genel Kurulun hemen ertesinde yapılacak NATO Zirvesi vesilesiyle yapılacak Nato-militarizm-emperyalizm-savaş-işgal karşıtı; barış, dostluk, halkların kardeşliğinden yana bütün etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır.

BAĞIMSIZ, DEMOKRATİK, ÇAĞDAŞ BİR TÜRKİYE İÇİN, TMMOB'NİN 50.YILINDA SELAM OLSUN ÜLKEMİZİN VE DÜNYA'NIN AYDINLIK GELECEĞİNE SAHİP ÇIKANLARA!

YAŞASIN TMMOB!

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ'NİN ONURLU YÜRÜYÜŞÜ VE DİK DURUŞU DEVAM EDİYOR, DEVAM EDECEK

Haziran 2004

TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu, 27-30 Mayıs 2004 tarihleri arasında ülkemizin dört bir yanından gelen bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı delegenin katılımıyla Ankara'da toplandı. Genel Kurul delegelerince belirlenen TMMOB Yönetim Kurulu 12 Haziran 2004 tarihinde ilk toplantısında kendi arasında görev dağılımını gerçekleştirdi.

Aslında herkes biliyor:

“TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, “Yeni Dünya Düzeni” teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.”

Birliğin bu temel ilkeleri, Genel Kurulumuzun sonuç bildirisinde bir kez daha duyuruldu.

TMMOB'nin geçmiş dönemlerinde olduğu gibi, bu döneminde de Birlik Yönetim Kurulu bu ilkeler doğrultusunda çalışmalarını sürdürme inancı ve kararlılığındadır.

Genel Kurul delegelerimizce ifade edildiği üzere: “TMMOB, bu yıl kuruluşunun 50. yılını kutlamaktadır. Birlik bu 50 yıl boyunca bilim ve teknolojinin insanlarımızın yaşamına yansıtılması ve bu alanların kamu çıkarı gözetilerek denetlenmesi çalışmalarını aralıksız sürdürmüştür. Ancak ne var ki bu 50 yıllık süreç askeri darbeler, sağ siyasi iktidarlar altındaki siyasi çatışma ortamları, baskılar ve yasaklamalar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kısıtlılıkları altında geçirilmiştir. Bütün bu olumsuzluklar içinde bile TMMOB, özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde, imarında bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever, toplumcu bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürülmüştür. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu ilerleyen zaman dilimlerinde defalarca kanıtlanmıştır.

Uzun geçmişimize dayanan deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren

bir TMMOB'ye üyelerimiz ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB, toplumsal muhalefetin odağında yer alarak bu onurlu yürüyüşüne devam edecektir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları, önümüzdeki dönemde de, “birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme” anlayışı ile hareket ederek, ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir.

SELAM OLSUN ÜLKEMİZİN VE DÜNYANIN AYDINLIK GELECEĞİNE SAHİP ÇIKANLARA!

YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ!

Mehmet Soğancı	Yönetim Kurulu Başkanı
Mehmet Soğancı	Yönetim Kurulu Başkanı
Oğuz Gündoğdu	Yönetim Kurulu II. Başkanı
A. Betül Uyar	Yönetim Kurulu Saymanı
Hüseyin Yeşil	Yürütme Kurulu Üyesi
Ekrem Poyraz	Yürütme Kurulu Üyesi
Alaeddin Aras	Yürütme Kurulu Üyesi
Baki Remzi Suiçmez	Yürütme Kurulu Üyesi
Tezcan Eralp Abay	Yönetim Kurulu Üyesi
Tuncay Şenyurt	Yönetim Kurulu Üyesi
Hakan Günay	Yönetim Kurulu Üyesi
Berrin Şenöz	Yönetim Kurulu Üyesi
Nail Güler	Yönetim Kurulu Üyesi
Nilgün Çarkacı	Yönetim Kurulu Üyesi
Selçuk Uluata	Yönetim Kurulu Üyesi
İbrahim Vardal	Yönetim Kurulu Üyesi
Serdar Ö. Kaynak	Yönetim Kurulu Üyesi
Cemalettin Küçük	Yönetim Kurulu Üyesi
İsmail Küçük	Yönetim Kurulu Üyesi
M. Sabri Orcan	Yönetim Kurulu Üyesi
A. Rıza Tanrıverdi	Yönetim Kurulu Üyesi
M. Remzi Sönmez	Yönetim Kurulu Üyesi
Selçuk Nazlıay	Yönetim Kurulu Üyesi

TTB VE SES'İN "UMUDA BEYAZ YÜRÜYÜŞÜ"NÜ DESTEKLİYORUZ **Haziran 2004**

Sosyal devlet olmanın gereği olarak, eğitim, sağlık, ulaşım, barınma gibi hizmetlerin kamu eliyle sunulmasını savunan TMMOB, bu doğrultuda sağlık alanında yaşanan tüm olumsuz gelişmelere karşı Türk Tabipleri Birliği ve SES'in "Ücretimiz, İş Güvencemiz, Meslek Onurumuz ve Halkın Sağlık Hakkı İçin" başlattığı "Umuda Beyaz Yürüyüş" eylemini desteklemektedir.

TMMOB, önümüzdeki süreçte de mühendis ve mimarların ekonomik, demokratik haklar mücadelesinde olduğu gibi, eşit, ücretsiz sağlık, hekimlerin ve tüm çalışanlarının çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve bağımsız demokratik bir Türkiye için TTB, SES ve diğer emek örgütleriyle birlikte mücadeleye devam edecektir.

Saygılarımızla.

M.Fikret ÖZBİLGİN
Genel Sekreter

ŞİMDİ EMEKTEN, HALKTAN, BARIŞTAN, BAĞIMSIZLIKTAN VE DEMOKRASİDEN YANA OLMA ZAMANIDIR.

ŞİMDİ İŞGALE, NATO'YA, BUSH'A VE EMPERYALİZME KARŞI İSTANBUL'DA BULUŞMA ZAMANIDIR.

ŞİMDİ YAN YANA DURMA ZAMANIDIR

Haziran 2004

27-30 Mayıs 2004 tarihlerinde gerçekleştirilen TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu'na katılan TMMOB delegeleri kamuoyuna duyurdukları sonuç bildiğini "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, önümüzdeki dönemde de, Odaları ve üyeleriyle birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme, birlikte uygulama ilkesiyle hareket ederek ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir. Genel Kurulun hemen ertesinde yapılacak NATO Zirvesi vesilesi ile yapılacak Nato-militarizm-emperyalizm-savaş-işgal karşıtı; barış, dostluk, halkların kardeşliğinden yana bütün etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır." sözleri ile bitirdiler.

28-29 Haziran 2004'te İstanbul' da NATO Zirvesi yapılacak.

Biliniyor ki, bu zirvenin sonucunda ABD emperyalizmi, dünya egemenliğini pekiştirme doğrultusunda NATO'yu "Büyük Ortadoğu Projesi" ile halkların üzerine ölüm yağdırmak için seferber etmeyi planlıyor. ABD emperyalizmi 11 Eylül sonrasında "terör" bahanesiyle uygulamaya koyduğu yeni politikalarıyla hem kendi ülkesindeki emekçilere hem de dünyanın bütün yoksullarına karşı zor kullanmaktan kaçınmıyor. "Büyük Ortadoğu Projesi" bu politikalarının uzantısı.

Bu proje, Kuzey Afrika'dan Güney Asya'ya; tüm Ortadoğu'yu da kapsayarak Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgede savaş, gözyaşı, işkence, yoksulluk ve açlık demek. Bu proje aynı zamanda, hem bir bölge ülkesi, hem de NATO üyesi olan Türkiye'yi bir cephe ülkesi haline getirmek, ateşe atmak demek. Bunlar biliniyor. Genişletilmiş Ortadoğu diye tanımladıklarının aslında, bu bölgenin zengin enerji kaynakları ve enerji dağıtım hatlarını kapsadığını herkes biliyor. Bu zirvede yeni saldırgan politikalarda Türkiye'nin rolünün ne olacağı da belirlenecek. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde Türkiye NATO marifeti ile Irak'taki işgale ve bölgedeki yayılcı politikalara alet edilecek.

Yıllardır düzenlerini ve sömürlerini sürdürmek için Orta Doğu halklarını açlık, yoksulluk ve sefalet içinde bırakanlar, bölgedeki çağ dışı rejimlere destek verenler, eli kanlı diktatörleri besleyip palazlandıranlar bugün genişletilmiş büyük Ortadoğu projesi ile bölgeye demokrasi getireceklerini söylüyorlar. Biz emperyalizmin demokrasi anlayışının ne olduğunu Irak'ta gördük. Irak'a da demokrasi getireceklerdi, ölüm götürdüler, tecavüz götürdüler, işkence götürdüler. Onların demokrasisi, küresel sömürü düzeninin kurumsallaştırılması ve sömürü düzeninin sürekliliğinin sağlanmasıdır. Bu nedenle dünyayı yeniden yapılandırıyorlar. Halkların kendi gelecekleri için söz yetki ve karar sahibi olmasını istemiyorlar. Bu nedenle bir yandan büyük Ortadoğu projesini devreye sokarken, diğer yandan da NATO'nun müdahale alanını genişletmeye, bölgenin jandarması haline getirmeye çalışıyorlar. Küresel emperyalizm, bölge halklarına yönelik kanlı müdahalelerinde Türkiye'yi

bir askeri operasyon gücü olarak kullanmak istiyor.

NATO zirvesinden önce G-8 zirvesinde bu proje konuşuldu. Türkiye'ye de demokratik ortaklık teklif edildi. Demokratik ortak statüsü ile Türkiye bölge ülkelerine demokrasi dersi verecekmış! Bölge halklarına hangi demokrasinin dersi verilecek? "Grevsiz ve toplu sözleşmesiz sendika yasalarını mı?, Çalışanı köle olarak gören iş yasalarını mı?, Grev yasaklamalarını mı?, Sürgünleri, kayıpları, hortumları, yolsuzlukları, işsizliği, yoksulluğu, paralı eğitim ve paralı sağlık hizmetlerini mi?, Açlık sınırındaki ücretleri mi?, F tipi hücrelerde tecritleri mi?" demokrasi diye anlatacaklar. Yıllardır "IMF ve Dünya Bankasının güdümünde uyguladıkları politikalarla ülke sanayisini ve tarımını nasıl bitirdiklerini ve bunun sonucunda peş peşe yaşanan ekonomik krizlerin faturasını emekçi halklarımıza nasıl taşıttıklarını mı?, Ard arda çıkarttıkları IMF yasalarıyla ormanlarımızı, tarım alanlarımızı, madenlerimizi, tüm kamusal tesislerimizi, kamusal hizmet alanlarını, yer altı ve yer üstü zenginliklerimizi emperyalizme nasıl peşkeş çektiklerini mi?" anlatacaklar.

Hayır, aslında bu projede ülkemize biçilen rol bellidir.

Bu, Türkiye'nin bölgede savaş, işgal ve katliam ortamına sokulmasıdır. Irak'ta bir yıldan fazla zamandır uygulanan katliam, işkence ve tecavüzleri artık gizlenemez olmuştur. Projelerinin temelinde Türkiye'nin de bu batağa saplanması vardır. Türkiye'nin NATO kapsamında da olsa Irak'a asker göndermesi, emperyalistlerin saplandığı batağa Türkiye'nin de saplanması demektir. Oysa Irak'ta istikrarın yeniden kurulması isteniyorsa bunun çözümü açıktır. İşgalciler Irak'tan çekilmeli ve Irak halkına verdikleri zararı tazmin etmelidirler. Başta Bush ve Blair olmak üzere savaşın ve işgalin suçluları yargılanmalıdır.

Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve bunların örgütü TMMOB ve bağıl odaları olarak bir kez daha duyuruyoruz:

Bu projeye sessiz değiliz. Emperyalizmin ve onun işbirlikçilerinin halklara yönelik her türlü karanlık senaryosuna karşı çıkıyoruz. Emperyalizmin bölge halklarını köleleştirme ve birbirine kırdırma projesinde ülkemizin bir askeri güç olarak kullanılmasını istemiyoruz. Ortadoğu halklarına ve onların çocuklarının gözlerine onurla, utanmadan bakacağız. Bizler sömürsüz ve adil bir dünya için barışın sesi olmaya devam edeceğiz. "NATO'nun dağıtılması, ABD üslerinin kapatılması" taleplerimizi, dilimiz döndüğünce, gücümüz yettiğince haykırmayı her ortamda sürdüreceğiz.

Filistin'de İsrail işgaline karşı, duvarlara, tanklara, açlığa karşı direnen çocuklarla birlikteyiz. Kalbimiz Irak halkı ile birlikte atıyor. Asya'dan Afrika'ya, Avrupa'dan Amerika'ya kadar tüm dünya halkları ile kol kolayız. Ölüme karşı yaşamı, savaşa karşı barışı savunanlar bizim dostlarımız.

Evet, şimdi 27 Haziran'da İstanbul'da işgale, NATO'ya, Bush'a ve Emperyalizme karşı buluşma zamanıdır. İstanbul'da dostlarımızla buluşacağız.

Şimdi emekten, halktan, barıştan, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olanların omuz omuza olma zamanıdır. Emperyalizme karşı safları sıklaştıracacağız.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

YÜREĞİMİZ KESK EĞİTİM - SEN İLE BİRLİKTE ATIYOR

Temmuz 2004

KESK Eğitim-Sen'e "demokratikleşme" söylemlerinin yoğunlaştığı bir dönemde, sendikal hak ve özgürlükler sürecinde verdiği mücadele ve savunduğu ilkeler nedeniyle açılan kapatılma davasında Eğitim-Sen'lilerle bir arada duracağız.

Eğitim-Sen gerek kuruluş sürecinde, gerekse kuruluşundan, bu güne dek, kamu emekçilerinin sendikalaşmasında izlenecek yolda ve kamu çalışanlarının sendikalarının çalışma tarzında yol gösterici olmuştur.

Eğitim-Sen, bir yandan üyelerinin ekonomik-demokratik taleplerini dile getirirken ve özlük haklarını geliştirme mücadelesi verirken, bir yandan da bu ülkede, en gerekli alanda, demokratik, laik bilimsel ve parasız eğitim mücadelesini yürütmüş ve her toplumsal sorunda taraf olmuş, meslek örgütleri ile, emek örgütleri ile her zaman ve kesintisiz bir şekilde yan yana durmuştur.

TMMOB'ne bağlı Odalarımıza üye, çok sayıda öğretim üyemiz, aynı zamanda Eğitim-Sen üyesidir. Biz, Eğitim-Sen'e yönelik her türlü olumsuz girişimi TMMOB'ne ve toplumun örgütlenme özgürlüğüne karşı bir kısıtlama olarak değerlendiriyoruz. Eğitim-Sen'in başarıları bizim de başarımızdır.

13 Temmuz'daki duruşmada TMMOB, Eğitim-Sen ile, onun onurlu yöneticileri ile birlikte yan yana duracaktır.

TMMOB, KESK Eğitim-Sen'in yol arkadaşıdır.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

BERGAMA'DA YASADIŞI VE KIRLETICI VARLIĞINI SÜRDÜREN NORMANDY ÇALIŞMALARINI DURDURMALIDIR !

Temmuz 2004

Mühendisliği bilimle toplum arasında bir köprü olarak kabul eden TMMOB ve Odalarımız, Bergama Ovacık'ta Newmont Normandy Madencilik A.Ő. tarafından sürdürölen altın işletmeciliğini üretim olayı ile birlikte, toplum yararı çerçevesinde değerlendirmiş ve on yılı aşkın bir süreden beri yaşanan olayların yakın takipçisi ve tarafı olmuştur.

Bergama köylüsünün işletmenin çevresel riskler taşıdığı yönündeki tepkileri ve kendi yaşam alanlarına sahip çıkma bilinci, dünyaya örnek gösterilen bir çevre hareketini yaratmıştır. 10 yılı aşkın süredir devam eden direniş sürecinde TTB, Barolar Birliği, Sendikalar, TMMOB ve bağlı Odalar ile Bilim İnsanları, çalışmalarıyla yer almıştır. Bu ortak mücadele ile konunun ulusal ve uluslararası kamuoyunda tüm ayrıntılarıyla yer alması sağlanmıştır.

Danıştay 1997 yılında, Bergama Ovacık Altın Madeni'nin işletilmesinde kamu yararı bulunmadığı ve projenin çevresel riskler taşıdığı yönünde karar vermiştir. Kararın gereği, Newmont Normandy Madencilik A.Ő.'nin faaliyetlerini sonlandırması gerekirdi. Ancak yargı kararına karşı şirketin faaliyetleri durmamış, aksine 57. Hükümet tarafından 29.03.2002 tarihinde alınan P.2002/4 sayılı Prensip Kararı ile tesisin faaliyetine devam etmesine olanak sağlanmıştır.

Bu noktada, şirket tesis inşaatına usulsüz bir şekilde devam etmiş, bir yıllık deneme üretimi adı altında başlayan üretim çalışmaları, uluslararası altın tekellerinin ve yerli ortaklarının hukuk dışı bir dizi işlem ve çabaları sonucu olarak bugün için kaçak üretim yapma iznine dönüştürölmüştür.

BERGAMA'DA YASADIŞI SİYANÜRLÜ ALTIN İŐLETEN NORMANDY İSİM DEĐİŐTİRİYOR

Kanadalı madencilik Şirketi Frontier Pacific (Vancouver kökenli); 24 Haziran 2004 tarihinde yaptığı açıklamada; Türkiye'nin batısında bulunan Ovacık altın madeninin %100 hissesini Autin Investment B.V'den (Autin, Dünyanın en büyük altın üreticilerinden Denver kökenli Newmont Mining Corp.'ın bir alt şirkettir) 30 milyon USD'a satın aldığı açıklamıştır.

VE SON NOKTA DANIŞTAY'DAN

DANIŞTAY, Bergama Ovacık'ta Newmont Normandy Madencilik A.Ő. tarafından sürdürölen altın işletmeciliğine yönelik 57. Hükümetin çıkardığı gizli Prensip Kararını Resmi Gazete'de yayınlanmadığı ve Cumhurbaşkanı'nın onayına sunulmadığı gerekçesiyle iptal etmiş ve yürütmeyi durdurma kararı almıştır. Bu kararla, Newmont Normandy Madencilik A.Ő. 30 gün içinde faaliyetlerini durdurmalıdır.

VE BİR KARAR DA İZMİR 3.İDARE MAHKEMESİ'NDEN

Danıştay'ın Prensip Kararını iptal etmesinden sonra İzmir 3.İdare Mahkemesinden de Bergama-Ovacık- Siyanür yöntemiyle altın işletmesine Sağlık Bakanlığı tarafından Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği'nin 12. maddesi gereğince verilmiş olan 1 yıllık deneme izni işlemleri (22.12.2000 gün ve 18847 sayılı) hakkında 27.5.2004 tarih ve E.2003/1151 ve

38. dönemde söylediklerimiz

K:2004/750 sayılı oybirliği ile alınmış olan iptal kararı geldi;

Kararda özetle;

“Uyuşmazlık konusu altın madeni işletmeciliğine Çevre Bakanlığınca verilen iznin iptali istemiyle açılan davada, gerek Danıştay Altıncı Dairesinin bozma kararında gerekse karara uyularak İzmir 1. İdare Mahkemesince verilen ve Danıştay’ca da onanarak kesinleşen 15.10.1997 gün ve E:1997/636 K:1997/877 sayılı kararda, Çevresel Etki Değerlendirme Raporu ve sözü edilen davada Mahkemesince yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen rapordan, altın madenciliğinde, liç işleminde kullanılan siyanür ve ortaya çıkacak diğer ağır metallerin çevre ve insan sağlığı için olumsuz etkiler yaratacak olası bir risk ve tehdit unsuru oluşturduğu, özellikle çok kuvvetli bir zehir olan siyanürün toprağa, suya ve havaya karıştığı zaman her türlü canlı açısından zararlı olduğu, dolayısıyla proses gereği atık barajlarına pompalanan siyanürlü atıkların, geçirimsiz olarak planlanan bu atık barajlarından oluşabilecek sızıntılar nedeniyle su kaynaklarına ve diğer kullanım alanlarına ulaşma olasılığı bulunduğu ve siyanürle altın madeni işletilmesindeki risk unsurunun ön plana çıktığı, ayrıca aynı risk sebebiyle bu bölgelerdeki flora ve faunanın da bozulma tehdidi altında kaldığının anlaşıldığı belirtilerek, bu raporda da öngörülen olası risk faktörleriyle çalışan ve bu riskin gerçekleşmesi halinde doğrudan veya çevrenin bozulması ile dolaylı olarak insan yaşamını etkileyeceği kesin olan siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletilmesine izin verilmesi yolundaki işlemde kamu yararına uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle verilen iznin iptaline karar verilmiştir.”Sözü edilen kararın gerekçesini oluşturan ve Çevresel Etki Değerlendirme ve bilirkişi raporlarında da öngörülen “risk faktörlerinin işletmede görülen, tesise özgü teknik eksikliklerden ve alınan önlemlerin yetersizliğinden değil, sözü edilen raporlarda da belirtildiği üzere, bölgenin 1. derece deprem kuşağında bulunması, yer altı suyunun yağıştan ve yüzeysel akıştan süzülme ile oluşması, proje sahasında yağışların taşkınlarla sebep olması, bölge topraklarının erozyon potansiyeli gibi yörenin coğrafi ve iklim koşullarının etkilenebilirliği ve siyanürün PH değerinin yağışlardan etkilenmesi, PH değerinin düşmesi durumunda siyanürün en tehlikeli olan HCN gazına dönüşeceği, HCN’nin düşük kaynama noktasına sahip olduğu için (25,7) atmosfere karışma riskinin yüksek olması, siyanürün büyük toprak katmanları tarafından çok miktarda uzaklaştırılsa da zaman içinde hidroliz gibi nedenlerle yeniden su ortamına salıverildiği, atık barajında bulunan maddelerin yer altı suyu üzerinde olası etkisinin 20-50 yıl sürebileceği gibi altın madenciliğinde altının elde edilmesi için kullanılan siyanür liçi yönteminden kaynaklanan risk faktörleri olduğu açıktır” Olayda ise Normandy (Eurogold) Madencilik Şirketince, kesinleşen yargı kararı ve bu karar uyarınca, işletme izinlerinin iptaline rağmen tesise yeni ilaveler yapılarak, ek önlemler alındığından söz edilip, iptal kararında belirtilen olası risklerin tamamen ortadan kaldırıldığı gerekçesiyle Başbakanlığa başvurulmuş ve Başbakanlıkça TÜBİTAK’a hazırlattırılan raporda da tesiste alınan önlemlerle risk faktörlerinin ortadan kaldırıldığı belirtilmiş ise de, tesiste kullanılacak yöntemin eskisi gibi siyanür liçi yöntemi olduğu açıktır.”Yargı kararlarında, olayın incelenip tartışılması sonucu ifade edilen “risk ve tehdit “unsurlarının altın madeni işletmesinde kullanılan siyanür liçi yönteminden kaynaklandığı belirtilirken, bu risklerin Çevresel Etki Değerlendirme ve bilirkişi raporlarında da öngörüldüğü ifadesinin, anılan yöntemden kaynaklanan risk ve tehditlerin varlığının sözü edilen raporlarla da desteklendiği anlamını taşıdığı açık olup, kararlardan bu risklerin alınacak ek önlemlerle giderileceği yolunda bir sonuca ulaşmak mümkün değildir” Kaldı ki, siyanür liçi yöntemle işletilen madenin, işletme süresinin bitimi sonucu

kapatılmasından sonra da, atık barajında biriken siyanür ve diğer ağır metallerin etkisinin 20-50 yıl sürebilecek olmasının bölgede yaşayan insanların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını tehdit eden insan yaşamı için çok uzun bir sürede insanları huzursuz ve tedirgin bir yaşam sürme zorunda bırakması gibi kabul edilebilir olmayan bir risk unsuru olduğu açıktır” yukarıda açıklandığı üzere, Bergama Ovacık ve Çamköy civarında bulunan altın madeninin doğrudan veya çevrenin bozulması ile dolaylı olarak insan yaşamını etkileyeceği kesin olan siyanür liçi yöntemle işletilmesine izin verilmesi yolundaki işlem kamu yararına aykırı bulunarak kesinleşmiş yargı kararı ile iptal edilmiş iken, işletici şirketin tesiste bazı ilave yatırımlar yaparak ek önlemler aldığından bahisle “siyanürle altın arama yöntemi”ni yeniden tartışmaya açarak davalı idareye başvurması üzerine, konunun yeniden gündeme getirilerek ve TÜBİTAK tarafından firmaca alınan önlemlerle risklerin ihmal edilebilir boyutlara indirildiği yolunda düzenlenen rapor da esas alınarak, siyanür liçi yöntemle işletilecek olan altın madenine 1 yıl süreli deneme izni verilmesi yolundaki dava konusu işlem kesinleşmiş yargı kararının uygulamada değiştirilmesi sonucu ortaya çıkarmıştır ki, bu durumun hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı açıktır” denilmektedir.

Yargının bu son kararlarından sonra, şimdi yapılması gerekenler;

Yargı Kararları uygulanarak Madenin faaliyeti hemen durdurulmalıdır.

Yörede bozulan doğal denge, zaman geçirilmeden onarılmalı, onarım için yapılacak harcamalar ve doğan zararlar doğal dengeyi bozana, kirletene ya da kirlenmesine göz yumana ödetilmelidir.

Hukuk devletine güvenleri sarsılan, hukuksal güvenlik duygusunu yitiren yurttaşlarımızın, güvenlerinin yerine gelmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

TMMOB bundan önce olduğu gibi bundan sonra da sürecin takipçisi ve tarafı olmayı sürdürecektir.

A.Betül Uyar
TMMOB Saymanı

BAŞIMIZ SAĞOLSUN!

UYARIMIZI DİKKATE ALMADILAR !

İNSANLARIMIZ GÖZ GÖRE GÖRE ÖLÜM YOLCULUĞUNA ÇIKARILDI.

Temmuz 2004

Bilime, teknolojiye meydan okuyarak “Ben yaparım” efelenmesinin sonu ne yazık ki facia ile sonuçlanmıştır. Ülkemizin bir gerçeği bir kez daha acı bir şekilde ortaya çıktı. İnsan yaşamını siyasi gelecekleri için hiçe sayan anlayış ne yazık ki AKP İktidarında da devam etmektedir.

22 Temmuz 2004 Perşembe günü Haydarpaşa-Ankara seferini yapmakta olan Yakup Kadri Ekspresi isimli hızlandırılmış tren, saat 19.40 civarında Mekece’de raydan çıkarak devrilmıştır. Bu cinayet gibi kazada resmi rakamlara göre 36 kişi hayatını kaybetmiş, yaklaşık 80 yurttaşımız da yaralanmıştır.

Bu kaza, Hızlı Trenin ilk gündeme geldiğinden bu yana gerek sendikamız gerek meslek odaları ve gerekse de bilim insanlarının uyarılarına kulağını tıkayan TCDD Yönetimi ve Hükümetin suçudur. İstanbul Belediyesi’ndeki ve İETT’deki alışkanlıklarıyla, belediye otobüs işletmeciliği ile demiryolu işletmeciliğini karıştırmışlar, yol emniyeti, trafik emniyeti, çeken-çekilen araç emniyetinin karayolu geçişleri ile beraberce değerlendirilmesi gerekirken “hızını artıralım, hızlı tren olsun” mantığı ile adeta kazaya davetiye çıkartmışlardır.

KAZANIN NEDENİ HIZLANDIRILMIŞ TRENİN BİZZAT KENDİSİDİR !

Bu hatta demiryolu alt yapısı , yolun geometrik ve fiziki standartları,çeken çekilen araçların yıpranmışlığı, hızın artırılmasına kesinlikle uygun değildir. Göstermelik yol bakım onarım çalışmaları ile hız arttırılamaz. Üstelikte yapılan bakım onarım TCDD’nin tüm ekipmanı ile yapılmıştır. Yani diğer bölgelerdeki tüm araç ve personel buraya çekilmiştir. Çalışma bittikten sonra bu araçlar ve personel görev yerlerine geri dönmüşlerdir. Üstelik te bakım ve onarım mevsim koşulları dikkate alınmadan yapılmıştır. Dolayısı ile mevsim gereği oluşan yağmur ve kar, yolu eski durumuna getirmiştir. Çeken ve çekilen araçlar teknolojik olarak uygun olmasına rağmen uygulanan personel politikası ile teknik personel eksikliği nedeniyle yeterli bakım ve onarımları yapılamamaktadır. Özellikle raylardaki ve tekerleklerdeki incelemeler giderilememekte ve servise verilmektedir. Defalarca uyarımıza rağmen uyarılar dikkate alınmamıştır. Dahası tüm bu eksiklerin bilinmesine rağmen ısrarla hız arttırımına gidilmiştir.

Bütün bu emniyet unsurları sağlanmadan ve bu unsurlar arasında gerekli eşgüdüm sağlanmadan hız artırımının kaza demek olduğunu defalarca sendikalar, odalar olarak dile getirdik. Bu uyarılarımızı yok sayan TCDD Yönetimi, kazanın akabinde bir TV kanalına açıklama yaparken, kazanın nedenini belirtmek yerine ısrarla kazanın hız nedeniyle olmadığını birkaç kez tekrarlamıştır.

Oysa daha birkaç gün önce TCDD Yönetiminin bilim insanları ile yaptığı toplantıda, bilim insanları gerekli uyarıları bir kez daha yapmış ve hatta yolun bu haliyle güvenliği tehdit ettiğini, yakın bir zamanda trenin yoldan çıkmasının sürpriz olmayacağını ve hızlandırılmış trenin hemen seferden kaldırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Zamansız yol çalışması nedeniyle yolun platform üstünde dalgalandığı ve büyük bir tehlike arz ettiği TCDD’nin ilgili birimlerinin bile uyardığı bir durum iken, inat uğruna treni işletmeye devam eden TCDD Yönetimi kazanın nedenini saptırmaya uğraşmaktadır. Kazanın tek nedeni yolun

bakımını yapmadan, eski çeken-çekilen araçları kullanarak palyatif çözümlerle hızlı tren işleteceği sanan TCDD Yönetiminin basiretsizliği ve beceriksizliğidir.

SORUMLULAR GEREKENİ YAPMALI !

Bu facianın sorumluluğu “Beni demiryolu ile anacaklar” diyen Başbakan, daha dün “Yapılan uyarıları dikkate aldık ve gerekenleri yaptık” diyen Ulaştırma Bakanı ve bilimden uzak uygulamaları ısrarla uygulayan ve oluşan kazaları “Kadere ve kazaya karşı gelinmez” diyerek iş yapan TCDD Genel Müdürü ve yönetiminin üzerindedir. Sendikamızın, Meslek Odalarının, Bilim İnsanlarının uyarılarını dikkate almayan TCDD’nin bu yönetiminin, sürekli AB’ye vurgu yapan Hükümet üyelerinin bu kaza herhangi bir AB ülkesinde olsa o ülke yöneticileri ne yapar ise onu yapmalarını bekliyoruz.

DEĞERLİ BASIN MENSUPLARI

Bu kazada hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı diliyor, yaralı yurttaşlarımızın ise tez zamanda sağlıklarına kavuşmasını diliyoruz.

Saygılarımızla,

BİRLEŞİK TAŞIMACILIK ÇALIŞANLARI SENDİKASI

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

“HIZLANDIRILMIŞ TREN KAZASI”NDAN SİYASAL İKTİDAR DERSİNİ ALMALI, KAZANIN SONUÇLARININ SORUMLULUĞUNDAN KAÇMAMALI, AKSİNE SORUMLULUĞU ÜSTLENMELİDİR.

Temmuz 2004

22 Temmuz 2004 Perşembe günü Haydarpaşa Ankara seferini yapmakta olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu Ekspresi adlı, “Hızlandırılmış Tren”in Sakarya Pamukova’da raydan çıkarak devrilmesi sonucu oluşan kazada son resmi açıklamalara göre 37 insan hayatını kaybetmiş, 81 kişi de çeşitli derecelerde yaralanmıştır.

Yitirilenler için halkımızın başı sağ olsun.

TMMOB, öncelikle bu kazada yitirilenlerin yakınlarının, paylaştıkça artan acılarını, yüreğinde hissederek, onlara başsağlığı dilerken, öte yandan bu kazada yaralanan insanlarımızın da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını beklediğini ifade etmektedir. Hepimizin, halkımızın başı sağ olsun.

Odalarımız ve uzmanlarımız ile birlikte burada şimdi bir değerlendirme yapacağız.

Sevgili Basın emekçileri,

Şimdi burada olayla doğrudan ilgili Birliğimize bağlı Oda Başkanlarımız, kaza yerinde incelemeler yapmak üzere görevlendirdiğimiz İnşaat, Makina, Elektrik Mühendisleri Odalarımızın değerli üyeleri ve uzmanlarımız ile birlikte, bu kazanın bu günkü verilerini de göz önüne alarak, sizlerle bir değerlendirme yapacağız. Ben katılımınızdan dolayı peşinen teşekkür ediyorum.

Hızlandırılmış trenin hikayesi nedir?

TMMOB ve bağlı odalarının yıllarca dile getirdiği “planı, bilimi, teknolojiyi ve özelinde de insanı dışlayan” bütün resmi politikaların ve uygulamaların sonuçlarında görüldüğü gibi demir yollarımız ve demiryolu taşımacılığımız da her geçen gün kötüleşmekte, bu yanlış politikaların sonuçlarında da demiryolculuğumuz yeterince hırpalanmaktadır. Anlamsız ve gereksiz yatırımların aşırı maliyetleri bir yandan, öte yandan her türlü kazaya davetiye çıkarmalar Türkiye’de siyasal iktidarların gündemindedir.

Bilim adamlarının, uzmanların, TCDD çalışanlarının ve Birliğimize bağlı odaların her türlü ikazına ve eleştirilerine karşı, siyasal iktidarın Ankara-İstanbul arasında sefere koyduğu “Hızlandırılmış tren”; de, işte bu pervasız, bilim ve tekniğe aykırı uygulamaların örneklerinden sadece biridir.

4 Haziran 2004 de sefere başlayan “Hızlandırılmış tren” siyasal iktidarcı kendisine konulan isme yakıştırıldığı şeklindeki bir yöntemle, yüz yılı aşkın bir süredir kullanımda olan “Normal tren” rayları ve güzergahı üzerinde uygulamaya konulmuştur.

Hızlandırılmış trenin, “Nasıl yapıldığının bu gün araştırılmaya ve denetlenmeye ihtiyacı olacak şekilde, trenlerin durmadan geçtikleri istasyon makaslarından geçiş hızlarının makas iyileştirilmesi ile artırılması; ara durak sayısının ikiye indirilmesi; kurbsuz (doğru) yol hatlarında makinistlere yapabilecekleri en büyük hızlarla seyir izni verilmesi; yarıçapı çok küçük olmayan kurplarda merkezkaç (savrulma) kuvvetlerinin artırılması; bu trenin seyiri sırasında, seferde olan tüm trenlerin bekletilmesi; hemzemin geçitlerde insan ve

hayvan geçişini engellemek üzere personel görevlendirilmesi, yöntemlerinin uygulanarak, test sürüşlerinin politik gösterilerle süslendiği bir metotla” kısa sürede sefere çıkarılması siyasi iktidarca sağlanmıştır.

Bu metodlarla tren hızlandırılmış olduğunda neler olur?

Siyasal iktidarın bu uygulamasına karşılık, uzmanların, bilim adamlarının ve birliğimize bağlı odalarımızın uyarıları gecikmedi. Hatırlanılacağı üzere özetle şunlar söylendi:

Bir demiryolunda yüksek hızla güvenli ve konforlu bir yolculuk yapılabilmesi, yol özelliklerine, taşıt özelliklerine, yol ve taşıtların karşılıklı uyumuna ve işletme koşullarına bağlıdır. İstanbul-Ankara demiryolu hattı yol koşulları bakımından yüksek hız uygulamasına uygun değildir. Mevcut alt yapıda hiçbir iyileştirme yapılmadan hız arttırılırsa, alt ve üst yapıdaki hasarlar ve yol bozuklukları, uygulanan hızları ile orantılı olarak artar, taşıtlar hasarlanır ve taşıtları yol üzerinde tutmak zorlaşır. Üst yapı elemanları olan raylar, traversler, bağlantı elemanları ve balast tabakası zaman zaman yenilenmekte ise de, bunların özellikleri ve yolun imalat kalitesi yüksek hızlara uygun değildir. Demir yollarımızda “kaynaklı uzun raylar”ın gerekli teknik bilgi ve deneyim kullanılmadan uygulanması, yaz aylarında yolun eğilmesi sonucu raydan çıkma (derayman) olaylarına ve kış aylarındaki ray kırılmalarına davetiye çıkarmaktadır. Taşıt özellikleri, hem yüksek hızlarda harcanacak ekstra enerji ve bakım-onarım maliyetleri, hem de seyir güvenliği ve konforu bakımından en az yol kadar önemlidir. Özellikle bojilerin ve raylarla direkt temas halinde olan tekerleklerin yapısal ve geometrik özellikleri, yola uyumları, taşıtların yol üzerindeki güvenli seyirleri bakımından yaşamsal öneme sahiptir. İstanbul-Ankara hattında gereken önlemler alınmadan yüksek hızlar uygulanması, işletme maliyetlerini çok fazla arttırmasının yanı sıra, kaza olasılığını da arttıracaktır.

İnsanlarımız göz göre göre ölüm yolculuğuna çıkarıldı.

Sonuçta olan oldu ve insanlarımız göz göre göre ölüm yolculuğuna çıkarıldılar.

TMMOB, şimdi bunları söylüyor:

TMMOB, onurlu geçmişine dayanan deneyim ve bilgi birikimi ışığında, bağlı odalarının, onların uzman üyelerinin ve bilim adamlarının tespitleri ve yol göstericilikleri ışığında, halkına olan sorumlulukları gereği aşağıdaki hususları kamu oyu ile paylaşmaktadır:

Yaşanılan facia, bilimsel çalışmalara teknik elemanların uyarılarına kulak tıkayan ve siyasi rantı insan yaşamından, can ve mal güvenliğinden önde tutan yaklaşımların kaçınılmaz bir sonucudur.

Kaza öncesinde Ulaştırma Bakanlığı ve TCDD'ye iletilen teknik raporlarda demiryolu hattının alt ve üst yapısının hızlandırılmış trene uygun olmadığı kaza riskinin çok yüksek olduğu net bir şekilde belirtilmesine rağmen uyarılar dikkate alınmamıştır.

100 yılı aşkın bir süredir kullanılan İstanbul-Ankara demiryolu hattının fiziki ve geometrik yapısının ray, travers, bağlantı elemanları ve balast tabakası gibi üst yapı elemanları ile taşıt özelliklerinin yüksek hız uygulamalarına uygun olmadığı bu raporlarda açıkça ifade edilmektedir. Mevcut alt ve üst yapıda raporlarda belirtilen gerekli iyileştirmeler yapılmadan işletmeye geçilerek siyasi rant uğruna kazaya neden olunmuştur.

Diğer yandan demiryollarının yeniden yapılandırılması adı altında TCDD'de, uzun yıl-

lardır kamu girişimciliğini yok eden politikalarla personel azaltılmasına gidilmiş, nitelikli personel kurumdan uzaklaştırılmıştır. Yine bu yaklaşım çerçevesinde TCDD'ye yönelik yatırımlar azaltılmış, bakım atölyelerinin büyük bir kısmı kapatılmış, TCDD'ye eğitimli iş gücü yetiştiren demiryolu meslek okulları lağvedilmiştir.

Siyasal iktidar, öncekilerin izinden giderek ve daha hızlı bir şekilde, TCDD'nin geleneksel teknik, uzman yapısını bozarak, deneyimli kadroları sorumluluk noktalarından uzaklaştırmıştır. Tüm kamu kurumlarında girilen kadrolaşma TCDD de uygulanmaktadır. Kazanın nedenlerinden biri de işte bu "kadrolaşma" anlayışıdır.

Kaza ile ilgili, tespit çalışmalarında bulunacak ve Bakanlıkça oluşturulması gerekli teknik heyetlerde TMMOB'ye bağlı meslek odalarından ve bilim adamlarından oluşan teknik uzmanlara mutlaka yer verilmelidir. Aksi takdirde bu heyet, tarafımızca "tarafsız" olarak düşünölmeyecektir.

Kaza yerinde incelemelerde bulunan TMMOB heyetinin tespitlerindeki şü ifadeleri de kamuoyunun dikkatine özellikle sunuyoruz. Uzmanlarımız diyorlar ki: "Çok yoğun tren trafiğı olan İstanbul-Ankara demiryolu güzergahında yol kontrollerinin ve bakımının sağlıklı bir şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir. Raylarda ve traverslerde oluşabilecek kılcal çatlaklıkların ve kırılmaların tespiti raylar ve traverslerin olay mahallinden götürölmesi nedeniyle yapılamamıştır. Olay mahallinde götürölülen rayların yerine takriben 150 metre yeni ray döşenmiştir. Lokomotif ve birinci vagonun kaza sonrası bilirkişi heyeti gelmeden olay mahallinden götürölmesi nedeniyle kazanın oluş nedenine ilişkin daha sağlıklı inceleme ve değeriendirme yapılamamıştır."

Kaza anından itibaren aynı yetkili ağızlardan tren hızı ile ilgili yapılan açıklamalar birbirini yalanlamaktadır. Tren hızlarını gösteren talimatname niteliğindeki hız livreleri incelendiğinde normal hızda seyreden Başkent Ekspresi ile Yakup Kadri Karaosmanoğlu Ekspresinin aynı bölgedeki hızları yetkililerin belirttiğinin aksine birbirinden farklıdır. Dolayısıyla adeta günah keçisi yaratılarak kurumsal sorumluluktan kaçınılıp sorumluluğun kişiselleştirilmesi kamuoyunu yanıltmak amaçlıdır.

Ölkemizde bu tür "kaza" olaylarında, hemen her zaman yapıla gelen, kurumsal sorumlulukların göz ardı edilerek, sorumluluğun bir şahsa ya da bir unsura yıkılıvermesidir. Bu olayda da, "Uygulamaya konulan hızlandırılmış tren" projesinin bu şekilde uygulanmasına karar alanların siyasal sorumlulukları, sadece makinistin üzerine yıkılamaz. Yıkılmamalıdır.

Sayın Ulaştırma Bakanı, Sayın Genel Müdür halkın vicdanını rahatsız eden "boş" açıklamalarda bulunmasınlar. Derhal, hemen, şimdi siyasal sorumluluklarının bilincinde olarak görevlerini bıraksınlar. Makamlarını terk etsinler. Kaza nedenlerinin ortaya çıkarılmasındaki en önemli husus bu olacaktır.

Bilimden, teknikten, mühendislikten ve bunların yol göstericiliğinden uzaklaşarak kaderci bir anlayışın yol göstericiliğine sığınmak bu kazanın ana nedenlerindedir.

Herkes bilmelidir ki, bu şekildeki "Hızlandırılmış tren" bir toplu taşımacılık uygulaması değil, aksine bir "toplu katliam" uygulamasıdır. Siyasal iktidarı uyarıyoruz: Bu kaza bahanesi ile ve bu kazanın arkasına sığınarak, ölkemizin geleceğinde çok önemli bir unsur olarak gördüğümüz demiryolu ve demiryolu taşımacılığı üzerine yapılacak yatırımlar engellenmemeli, bilim ve teknolojinin gerekleri yerine getirilerek ve uyarılarımız dikkate alınarak, aksine geliştirelmalıdır.

Bu kaza bir kez daha göstermiştir ki, Bilimsel yöntemler yerine, “ben yaptım oldu” zihniyeti ile “duble yollar” “hızlandırılmış tren” gibi günlük ve popülist siyasi kararlarla yapılan yanlış uygulamalar, ülkemizin mühendislik birikimini ve teknik donanımını da hiçe saymakta ve böylelikle toplu katliamlara davetiye çıkarılmaktadır.

Türkiye'nin her dönemkinden fazla demiryolu ve demiryolu ulaşımına ihtiyacı olduğu bu günlerde demiryolu kazasının olması da ayrıca olayın bir başka düşündürücü yanıdır.

Bilimin ve tekniğin gerekleri yerine getirilene kadar siyasal iktidarca “Hızlandırılmış tren” olarak isimlendirilen, ancak adı artık “Ölüm treni” olan bu seferlerin, mevcut demiryolu güzergahının fiziki ve geometrik alt ve üst yapısının iyileştirilmesi ve uzmanların belirtmiş olduğu düzenlemelerin yapılmasına kadar seferden kaldırılmalıdır, bu düzenlemelerin yapılmaması halinde trenler halkımız tarafından kullanılmalıdır.

Sonuç olarak

TMMOB, “Hızlandırılmış Tren Kazası”nın takipçisidir. Meslek alanları ile ilgili olarak halkına karşı sorumlulukları nedeni ile; bağlı odaları ile birlikte, kendini olayın müdahil tarafı olarak görmekte olduğunu ve yukarıda anlatılanlar doğrultusunda gerekenleri yapacağını, bu basın toplantısı ile kamu oyuna duyurmaktadır.

Mehmet Soğancı
Yönetim Kurulu Başkanı

BUGÜN DE 17 AĞUSTOS 1999'DA OLDUĞU GİBİ DEPREMLERE KARŞI HAZIRLIKSIZ DURUMDAYIZ. 17 AĞUSTOS 1999 DOĞU MARMARA DEPREMİNİN ÜZERİNDEN 5 SENE GEÇTİ.

KAYIPLARIMIZIN YARATTIĞI BOŞLUK DOLDURULAMADI !

Ağustos 2004

Kaybettiğimiz insanların ardından psikolojik ve sosyal anlamda yaşamakta olduğumuz derin acının ve özlemin, afete karşı gerekli önlemlerin alınmamış olduğu gerçeği ile birleşerek, toplumun tüm unsurlarını ortak bir amaç ve işbirliği doğrultusunda güçlü bir hareket noktasına götürmesini beklerken, parçalanma ve unutulmuş rehabetinin üzerimize çökmekte olduğu görülmektedir.

Uzmanlar, 17 Ağustos 1999 Gölcük Depreminden sonra Türkiye’de Deprem etkinliğinin arttığını belirtmekte ve ciddi risklerin oluştuğunu ifade etmektedirler.

Buna karşın geçen beş yıl süre içinde mühendislik-mimarlık ve planlama anlamında, Afet Yönetimi açısından yeterli düzeye geldik mi?

Genel anlamda değerlendirildiğinde; mühendislik açısından istenilen düzeye varılmamıştır, Marmara ve çevresi yerleşim yerlerindeki okul, hastane ve diğer stratejik yapıların, mühendislik ölçütlerine uygun biçimde durumları belirlenememiştir. Onarım ve güçlendirmelerin olmazsa olmaz koşulları “Uygulanması zorunlu kurallar” haline getirilememiştir. Afet Yönetimi ile ilgili önemli gelişmeler sağlanmasına karşın, eşgüdüm ve meslek odalarının, sivil toplum örgütlerinin planlamalar içine katılımında istenilen düzeye varılmamıştır.

Marmara Bölgesi ve özellikle depremi daha etkili yaşayan yörelerde ciddi psikolojik sorunlar yaşanmaktadır, bu konuda etkili bir planlama ve kurumlar arası işbirliği sağlanamamıştır. Bu durum gelecek nesilleri yakından ilgilendiren öneme sahiptir.

Türkiye geneline bakıldığında, özellikle yakın tehlike içinde olan Doğu Anadolu Fay Zonu ve çevresinde ciddi önlemler alınmamıştır. 17 Ağustos Gölcük ve 12 Kasım Düzce Depremlerinde kazanılan deneyimler ve teknik bilgiler bu yörelere taşınmamıştır. Bu durum, yörenin özelliklerinden dolayı, bir afet sırasında ciddi sosyal sorunlar da yaratabilecek potansiyele sahiptir.

Türkiye’nin henüz üzerinde uzlaşmış ve toplumsal mutabakatı sağlanmış Deprem Stratejisi yoktur.

İnsan yaşamı için çok önemli bir konu olan depremin, gerektiği kadar gündemde tutulamamasının en büyük nedeni toplumun algılamasında yatmaktadır. Öncelikle depremin bir doğa olayı ve merkezinde insan yaşamı olduğunu anlamak gerekir.

İmar mevzuatı ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadığı gibi ceza hukuku da imar suçlarına karşı duyarlı hale getirilememiştir. İmar mevzuatı imar suçlarını işleyenlere karşı yalnızca para, ya da işten uzaklaştırma cezaları değil, meslekten uzaklaştırma ve hürriyeti bağlayıcı ceza yaptırımlarına bağlanmalıdır.

Bu ülkenin insanları, özellikle 1950’li yıllardan sonra uygulanan politikalarla günü birlik yaşayan, bireyci ve kaderci yaşam tarzıyla karşı karşıya bırakılmıştır.

22 Temmuz ve 11 Ağustos 2004 tarihlerindeki Tren Kazaları da son elli yıllık yönetim

anlayışının iflas ettiğini gözler önüne sermiştir.

Acil olarak yapılması gereken, siyasi erkin iradesini ortaya koyarak, Üniversiteleri, Meslek Odalarını, sivil toplum örgütlerini ve ilgili diğer aktörleri bir araya getirerek uygulanabilir planlama ve örgütlenmeleri yaparak harekete geçilmesidir. Bunları başarabilecek teknik beceri, bilgi birikimi ve deneyime sahibiz, bunun farkında olmak gerekir.

Olmayan ortak akıldır.

TMMOB'nin mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarında kendi üzerine düşen görev ve sorumluluklarını yerine getirmesindeki kararlığı sürmektedir.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB İL KOORDİNASYON KURULU RAPORU 17 AĞUSTOS'UN BEŞİNCİ YILINDA... TMMOB OLARAK DEĞERLENDİRMELERİMİZ, ÖNERİLERİMİZ

17 Ağustos 1999 günü yaşadığımız Marmara Depreminin üstünden beş yıl geçti.

Beş yıla karşın, deprem bölgesinde ve ülke genelinde birçok soruna hala çözümler üretilemedi. Marmara Denizinde olası deprem riskinin giderek artmakta olduğu bir süreçte, hangi noktadayız ? Durum nedir ? Gelecek için ne yapmak gerekir ?

Can Güvenliğinin olduğu yerleşim alanları, barınma ve çalışma hakkı temel bir insanlık hakkıdır..

17 Ağustos 1999'dan günümüze kadar geçen süreçte yapıların ve kentsel yaşamın daha güvensiz olduğu gerçeği ile karşı karşıyayız. Milyonlarca insan can güvenliğinin olmadığı mekanlarda yaşamını sürdürmek zorunda kalmıştır.

Ağır hasarlı yapılara orta hasarlı, orta hasarlılara ise az hasarlı olarak raporların düzenlendiği bir süreç yaşanmıştır. Rant kaygısı, can kaygısının önüne geçmiş, kamusal görev ve sorumluluklar yine göz ardı edilmiştir. Deprem bölgesindeki okullar, hastaneler ve diğer kamu yapıları bilimsel olarak incelenmemiş, dolayısıyla can güvenliği için gerekli önlemler alınmamıştır. Fabrikalar, işyerleri ve ticarethanelerde de gerekli bilimsel incelemeler yapılmamıştır.

Örneğin Saraybahçe pilot bölge seçilerek yapılan bir araştırmada orta hasarlı binalardan 84'unun onarılmamış ve ağır hasarlı olup da yıkımı gerçekleştirilmeyen 26 adet binanın olduğu belirlenmiştir. Bölge genelinde orta hasarlı olup onarılmadığı halde, ağır hasarlı olup yıkılmadığı halde, binaların kiralandığı ve insanların buralarda yaşadığı belirlenmiştir.

Ayrıca deprem bölgesindeki insanların ciddi ve gelecek kuşaklara yansiyabilecek psikolojik sorunları yaşadıkları gözlenmektedir.

Bu bilinen gerçekler karşısında iyimser olmak, alındığı söylenen önlemlere inanmak oldukça zordur. Milyonlarca insan kaderiyle baş başa bırakılmış, temel bir insan hakkı olan sağlıklı ve güvenli yaşam ortamları yerine, can güvenliğinin olmadığı mekanlarda yaşamaya adeta terk edilmiştir.

Ağır ekonomik kriz koşulları da bölgedeki depremin yarattığı olumsuz etkileri arttırmıştır. İşsizlik bölgede yaşayan halkın en temel sorunlarından birisi haline gelmiştir.

Kocaeli İlinde yer alan ve İlin İdari ve Ticari merkezi niteliğini taşıyan, 2000 hektarlık Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Saraybahçe Belediyesince gerçekleştirilen Kentsel Risk Analizi I. Etap çalışma sonuçları; afet bölgesinde seçilen bir pilot bölgede yaşanmakta olan sorunları ortaya koymaktadır. Seçilen pilot bölge içerisinde yapılan çalışmanın sonuçları, afet bölgesinin genel durumuna da ışık tutmaktadır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre:

Kocaeli İlinin yüzölçümünün % 4.23'ü üzerinde yerleşim alanlarının (konut, ticaret, sanayi, vb.) mevcut olduğu, bu yerleşimlerin yaklaşık % 70'inin İzmit Körfezi çevresinde deprem riski yüksek alüvyon dolgu zemin üzerinde yapıldığı ve bölgede ilk kesin tespit verilerine göre 113.586 daire, 16.620 işyerinin hasar görmüş olduğu belirlenmiştir.

Hasar gören binaların bulunduğu kesimlerin imar planlarının mevcut olduğu ve üst ölçekli planlarının Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca (yada İmar ve İskan Bakanlığı) hazırlanarak onaylandığı belirlenmiştir.

Bölgede depremin olumsuz etkilerinin artmasına; artan nüfus ve yapılaşma yoğunluğu, yüksek riskli bölgelerde yerleşim, hızlı , plana aykırı ve denetimsiz kentleşme / sanayileşme, artan teknolojik risklerin neden olduğu belirlenmiştir.

Bölgede mevcut kentsel ve kırsal yerleşim alanlarının ve gelişim alanlarının, depremin yanı sıra yangın (sanayi, ticari, konut yangınları, orman yangınları, altyapı ve üstyapı sistemlerinden kaynaklanan yangınlar); meteorolojik kökenli afetler (heyelan, zemin çökmesi, kaya düşmesi, su ve meyil erozyonu vb.) ve teknolojik kökenli afetlerin de (zehirli gaz sızıntıları, deniz kazaları, kimyevi madde depolama ve üretim tesislerinde oluşacak yangınlar, baraj ve köprülerde çöküntü vb) tehdidi altında olduğu ve bunlara yönelik bugüne dek bölgesel bir çalışmanın yapılmamış olduğu, bu konuda ülkesel politikaların belirlenmemiş olduğu saptanmıştır.

Bölgenin deprem- yangın veya sel- heyelan, zemin çökmesi gibi zincirleme afet olaylarına da açık olduğu ve bu yönde bir kentsel risk belgeleme çalışmasının yapılmamış olduğu belirlenmiştir.

Kocaeli'ni içeren ve fiziki mekan kararlarını yönlendirecek strateji ve hedefleri içeren, koruma ve kullanma dengesini belirleyen üst ölçekli bir bölge planının bulunmamasının, bölgeye yapılan üst ölçekli yatırımların bütüncül bir plan anlayışı ve şehircilik ilkeleri dışında, İstanbul İlinin nüfus ve sanayi desantralizasyonu, gelişme ve büyüme hedefleri kriterinde gerçekleştiği belirlenmiştir.

İzmit'in toplam konut + işyeri yapı stokunun % 30'unun hasar gördüğü, hasarlı konut ve işyerlerinin % 22'sinin ağır hasar gördüğü belirlenmiştir. Hasar gören binaların % 68'i ve Deprem anında yıkılan binaların % 40'ı Saraybahçe Belediyesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

Hasar dağılımları imar planları ile birlikte incelendiğinde; ilk imar planı kararlarındaki hatalar, zaman içerisinde yapılan ıslah imar planları, imar afları ile ruhsata bağlanan kaçak yapılar, kat artışları, emsal artışları gibi düzenlemelerin , yapıların hasar görmesi ile yakından ilişkili olduğu saptanmıştır.

İzmit'in % 70'inin alüvyon zemin üzerinde yer aldığı, hasarın % 86'sının alüvyon yapıda meydana geldiği belirlenmiştir.

Yüksekliği 0- 50 metre olan alanlarda en fazla yıkımın gerçekleştiği belirlenmiştir.

Kamu binalarının % 50'sinin hasar gördüğü belirlenmiştir.

İzmit- Saraybahçe Belediye sınırları içerisinde;

a- Ağır hasarlı olduğu halde, Depremden bu yana 5 sene geçtiği halde , hala yıkılmamış olan 26 adet bina tespit edilmiştir. Bu binaların bir kısmında ikamet edildiği belirlenmiştir. Bu konuda Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğüne gerekli bildirimde bulunulmasına rağmen, herhangi bir müdahale yapılmamıştır.

b-Orta hasarlı olduğu halde hala onarılmamış olan 84 adet bina tespit edilmiştir. 116 adet orta hasarlı binanın ise onarımlarının ruhsatsız olarak gerçekleştirildiği ve bu binalarda

yaşanmakta olduğu belirlenmiştir

c- Aynı binanın farklı katlarına farklı hasar tespitleri yapıldığı belirlenmiştir. Örnek vermek gerekirse; bir binanın beş katı orta, altıncı yani en üst katı ağır hasarlı tespit edilmiştir ve bu konuda mahkemeye herhangi bir şikayette bulunulmadığından, en üst katı yıkılmak suretiyle kullanılmaya devam edilmektedir. Benzer şekilde birinci katı ağır, üst katları orta hasarlı tespit edilmiş, herhangi bir şikayet olmadığından bu hali ile kullanılmakta olan binaların bulunduğu belirlenmiştir.

d- Hasar tespit sonuçlarına yapılan itirazların mahkemelerce sonuçlanması ile ilk hasar tespitlerinde son derece önemli değişikliklerin meydana geldiği anlaşılmıştır. Bakanlıkça, depremin hemen ardından , çoğunluğu bu konuda gerekli mesleki eğitimi almamış olan kişilere ve gözlemsel olarak yaptırılmış olan hasar tespit çalışmalarının sağlıklı olmadığı belirlenmiştir. Yapılan incelemeler; ağır hasarlı bina sayısında düşüş ve orta hasarlı bina sayısında artış olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum; genel olarak binaların Bakanlıkça az- orta ve ağır hasarlı şeklinde nitelendirilmesine ve bunların belirlenme kriterlerine karşı duyduğumuz endişelerin yerinde olduğunu ortaya koymaktadır. Olası bir deprem karşısında orta hasarlı binaların gösterecekleri davranışlar , hasar tespitlerinin Ağır- Orta - Az şeklinde yapılmasının ne kadar sağlıklı ve bilimsel olduğunu, can ve mal güvenliğini riske sokma pahasına ortaya koyacaktır.

e- Belediyemiz sınırları içerisinde, ağır hasarlı olup yıkılan ,ancak enkazı 4 senedir halen tam olarak kalkmamış bulunan binaların ve 135 adet metruk olarak nitelendirdiğimiz, boş ve kullanılmayan, çevresi için de risk ve olumsuzluk yaratan binaların bulunduğu alanlar belirlenmiştir.

f- Metruk olarak belirlediğimiz binaların bir kısmının tescilli binalar olup, kullanım dışı kaldığı, hiçbir önlem alınmaksızın kaderlerine terk edildiği görülmüştür. Bu binaların korunması ve restorasyonunun büyük maliyetler taşıması nedeni ile, Kültür Bakanlığının bu konuda destekleyici tedbirler almaması nedeni ile kentimiz için hem risk alanları hem de kentsel çöküntü alanları olageldiği görülmüştür. Bilindiği gibi İzmit 3000 yıllık bir kent olup, hem antik döneme hem de Osmanlı dönemine ait eserler Belediyemiz sınırları içerisinde yer almaktadır. Belediye sınırlarımız içerisinde 5 adet sit alanı bulunmaktadır. Bu tür alanların ve yapıların tespitlerinin Kültür Bakanlığına bildirilerek, Kentsel Koruma, Kentsel Rehabilitasyon ve kentsel yaşama kazandırılmaları konusunda proje konusu edilmesi yönünde, bu konuda gerekli kaynağın Belediyemize aktarılması yönünde daha ayrıntılı çalışmaların yapılması, gerekli girişimlerde bulunulması hedeflenmektedir.

g- Belediye sınırlarımız içerisinde 12 adet Akaryakıt İstasyonu, 29 adet fırın, 7 adet tüp gaz satış birimi bulunduğu , bunların bir bölümünün konut alanları ve konut yapıları ile iç içe geçmiş bir şekilde bulunduğu belirlenmiştir. Bu yapıların taşıdıkları yangın vb. risklerin analizlerinin ayrıca yapılması gerekmektedir. Bu tür işletmelerin yer seçim kriterlerine yönelik standartların ve güvenlik kriterlerinin İmar Mevzuatında tanımlanmaması nedeni ile nasıl bir müdahale stratejisi izleneceğinin de araştırılması gerekmektedir.

h- Yapılan inceleme sonucunda 2 ve 3 katlı olup, depremden hasar gören betonarme yapıların ya 1950-70 yılları arasında inşa edilmiş olan eski yapılar olduğundan, ya da imar affından yararlanılarak 1980'li yıllarda ruhsat almış olan ve çoğu temelsiz olan kaçak yapılar olduğundan hasar gördükleri anlaşılmıştır. 1985 sonrası inşa edilen ve hasar gören

betonarme yapıların ise 4-8 kat arası, zemini ticaret olarak kullanılan ve taşıyıcı sistemine müdahale edilmiş yapılar , yapı standartlarını dikkate almadan inşa edilmiş yapılar olduğundan, ya da kooperatif binaları olup, gerekli standartlara aykırı inşa edildiğinden zarar gördükleri anlaşılmıştır.

i- Dere yataklarının 1980'li yıllarda imar affından yararlanılarak, ıslah imar planları yapılmak suretiyle imara açılması sonucunda; bu kesimlerde yüksek hasara rastlanmıştır. Örneğin, Kozluk, Yenidoğan, Serdar , Turgut ve Cedit Mahallelerinde hasarın bu kadar yüksek olma nedeni budur. Aslında bu mahalleler genel olarak sağlam yapıya sahip bir jeolojik formasyon üzerinde yer almaktadırlar. Eski dere yataklarında yer alan imara açılmış olan bu bölgelerde Kentsel İyileştirme ve Kentsel Dönüşüm Projelerinin gerçekleştirilmesi gerektiği belirlenmiştir.

j- Depremden hasar görme oranı yüksek olan Karabaş Mahallesi'nin bir bölümünde , zeminde sağlam kayanın yakın olması ve alüvyon alan üzerinde yer alması, bununla birlikte yer altı su seviyesinin de yüksek olması ve dolgu zeminin geçirimsizliği nedeni ile hasar meydana geldiği anlaşılmıştır. Bu alana yönelik ayrıntılı çalışmaların yapılması, yer altı suyunu bina temellerinden uzaklaştıracak, drene edecek tedbirlerin alınması, yağmur suyu kolektör hattının mutlaka gerçekleştirilmesinin gerektiği, bu hattın inşasında bu konunun da dikkate alınması gerektiği belirlenmiştir.

k- Yenimahalle ve Serdar Mahallelerinde Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nce onaylanmış olan İzmit Jeolojik-Jeoteknik ve Jeofizik Etüt Raporları ve eki haritalarında yer almamakla birlikte, zeminde mevcut olan ve gözle de izlenebilen potansiyel sel ve heyelan alanlarının varlığı belirlenmiştir. Bu bölgelerde yıkım nedeninin de bu durum olduğu düşünülmektedir. Bu bölgelere yönelik daha ayrıntılı çalışmaların yapılması gerekmektedir. Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nce onaylanan son jeolojik, jeoteknik ve jeofizik etüt çalışmalarında dahi bu tür eksikliklerin belirlenmiş olması, imar planlarına esas olarak hazırlanacak olan yer bilim araştırmalarının standart ve kriterlerinin belirlenmesinin yaşamsal önem arz ettiğini ortaya koymaktadır.

l- Bitişik nizamda yapılarda deprem salınımının dan dolayı özellikle köşe binalarda hasar oluştuğu tespit edilmiştir. Karabaş, Kemalpaşa ve Ömer ağa Mahallelerinde bu nedenle hasar gören pek çok bina mevcuttur. Binalarda gerekli deprem derz aralıklarının bırakılması kadar, binaların tablo beton hizalarının aynı seviyede olmasının da deprem güvenliği açısından önem arz ettiği anlaşılmıştır.

m- Bitişik nizamda farklı kat yüksekliklerinin bir arada kullanılmasının, alçak katlı binalara zarar verdiği anlaşılmıştır.

n- Kentin yüksek kesimlerinde ve kaya zemin üzerinde yer alan az katlı yığma ya da betonarme binaların zemin hakim titreşim periyodu ile bina titreşim periyodunun çakışmasından dolayı hasar gördüğü saptanmıştır. Bu durum; binaların kat adedi+hasar ilişkisinin ötesinde zemin durumu+bina temel ve yapı sistemi+hasar ilişkisinin ne kadar önemli olduğu ortaya koymaktadır.

o-Özellikle eğimli alanlarda, bina temelinin sağlam kayaya ya da gerekli önlemler alınarak tek bir jeolojik formasyona oturmamış olan binalarda, kademeli temel uygulanan veya temeli iki farklı formasyona oturan binalarda hasar oluştuğu belirlenmiştir.

p-Binalarda simetrik olmayan ve standartlara uymayan çıkmaların yapılmasının hasarları

38. dönemde söylediklerimiz

arttırdığı görülmüştür.

q-Binalara sonradan ve ruhsata aykırı olarak yapılan ilavelerin yıkıma ve hasara neden olduğu belirlenmiştir.

r- Asma katlı binaların daha çok hasar aldığı belirlenmiştir

s- Simetrik olmayan binaların daha çok hasar aldığı belirlenmiştir.. Örneğin Yıldız Blokları.

t- Binaların taşıyıcı sistemlerinin zemin yapısına bağlı olarak seçilmemesi nedeniyle hasar meydana geldiği belirlenmiştir. Örneğin Körfez Mahallesiindeki hasar oranı bu yüzden yüksektir.

u-Deprem öncesi imar planlarına esas olarak 1968-70 yılları arasında hazırlanan jeolojik etüt raporlarında yapı ve ikamet için yasaklı bölgeler olarak belirlenmiş ve bu hüküm plan kararlarına da aktarılmış, ancak Afet Bölgesi olarak ilan edilmemiş ve kamulaştırması yapılmamış olan kesimlerde yer alan yapıların hasar gördükleri belirlenmiştir.

v-Belediyemiz sınırları içerisinde yer alan, D-100 Devlet Karayolu üzerinde bulunan köprülü geçişlerin ve yaya üst geçitlerinin ayaklarının hasar görmüş olduğu, ancak bunlara yönelik olarak ilgili kurumlarca hiçbir önlemin alınmadığı belirlenmiştir.

Yukarıda sunulan ve deprem bölgesinde yer alan bir belediye içerisinde yapılan çalışmaların sonuçları dahi; Planlama, imar, yapı denetim ve yargı sisteminin bütüncül eksikliklerine açıklık getirmekte, bu bölgede can güvenliğinin ne şekilde hiçe sayıldığını ortaya koymaktadır.

Ülkemiz yalnızca deprem afeti riski ile karşı karşıya değildir.

Ülkemiz, yer aldığı coğrafyanın taşımakta olduğu; heyelan, kaya düşmesi, çığ, çökme, erozyon, sel, fırtına, dolu, vb. jeolojik ve meteorolojik doğal afet türleri yanı sıra teknolojik afet türlerinin de tehdidi altındadır.

Yerleşim alanları içerisinde geçmekte olan ve I. ve II sınıf Gayri Sıhhi Müesseseler kapsamında yer alan Sanayi Tesisleri ile iç içe geçmiş bulunan NATO Boru Hatları, Doğal Gaz Boru Hatları , LPG Boru Hatları, yerleşim alanları içerisinde hiçbir standarda bağlı olmaksızın kurulan ve işletilen Akaryakıt İstasyonları, Tüp Gaz Satış Bayileri, vb. oluşumlar, bunların taşımakta olduğu yangın, endüstri kazaları, vb riskler ,bu alt yapı tesislerinin yer aldığı bölgelerin taşıdıkları deprem riskleri kentleri patlamaya hazır bomba haline getirmekte, kentlerde yaşam güvenliğini ortadan kaldırmaktadır.

Marmara Boğazları başta olmak üzere, Karadeniz, Marmara ve Ege Denizleri ile Körfezlerinde denetimsiz ve kural dışı yürütülmekte olan uluslararası deniz trafiğinin taşıdığı kaza, yangın, vb riskler yanında; bu denizlere kontrolsüzce boşaltılan atıklar, kıyılarda yer alan sanayi kuruluşları ve petrol türevleri ile kimyevi madde depoları ve bunlara ait işleme- üretme tesisleri, limanlar, deniz altında inşa edilmiş olan yakıt platformları ve boru hatları vb. oluşumlar, sanayi kuruluşları tarafından eşgüdemsiz ve bütüncül bir yönetim modeline bağlı olmaksızın gerçekleştirilen deniz dolguları ve tehlikeli madde transferine yönelik özel iskeleler; bunların yakın çevresinde yer alan yerleşim alanları ve doğal alanlar açısından; çevre kirliliği, can güvenliği kapsamında, insan ve diğer yaşam türleri için pek çok risk taşımaktadırlar.

Bu tür sanayi- depolama- liman vb. tesislerin ve alt yapı tesisleri ile ulaşım hatlarının yer aldığı bölgelerin ,deprem açısından da risk taşıyor olması, pek çoğunun fay hatları üzerinde bulunması; tehlikenin boyutlarını arttırmaktadır.

22 Temmuz ve 11 Ağustos 2004 tarihlerinde affedilmez hataların sonucunda meydana gelen Tren Kazaları da afet boyutunun hangi noktalara gelebileceğini gösteren en son iki örnektir.

Söz konusu oluşumların her biri için mevcut riskler bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konulmuş ve tanımlanmış olmakla birlikte, bunlara yönelik olarak ciddi önlemler alınmamakta olduğu da bilinen bir gerçektir.

17 Ağustos Marmara Depremi ardından ,depremin etkisi ile İzmit Körfezinde yaşanmış olan TÜPRAŞ yangını dahi, bu konuda gerekli önlemlerin alınması için yeterli olmamıştır.

28 Temmuz 2002 tarihinde, İzmit Körfezi, TÜPRAŞ, İGSAŞ gibi sanayi tesisleri ile aynı bölgede yer alan AKÇAGAZ Firmasına ait LPG Dolum Tesislerinde bir kara tankerine dolum yapıldığı sırada meydana gelen gaz kaçağının statik elektrik ile tutuşması sonucunda oluşan patlama ve buna bağlı olarak meydana gelen yangın hakkında TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından yapılan incelemelerin sonuçları, Teknolojik Afetlere yönelik olarak ülkemizdeki standartların ve koşulların ne olduğunu ortaya koyar niteliktedir.

Söz konusu rapor incelendiğinde; TÜPRAŞ'a 1.5 km. mesafede bulunan ve Rafineri güvenlik sahasının bitişiğinde kurulu olan tesiste toplam 660 m3 (300 ton) LPG yanmıştır. Yangının çıkış nedeninin, LPG dolum işleminin Tesis bekçisi ve tanker şoförü tarafından gerçekleştirilmesi, yani güvenlik ve işletme kriterlerinin önemsenmemesi olduğu anlaşılmaktadır.

Gelecek için ne yapmak gerekir?

Deprem Konseyi'nin hazırladığı "Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi" raporuna göre: "Ülkemizde 1940' ılı yıllardan başlayarak yaşanan hızlı nüfus yığılmaları, kentlerin plan dışı büyümesine, doğanın ve tarihsel mirasın önemli ölçülerde kaybedilmesine, değerli tarım alanlarının, orman, su havzaları ve sel yatakları, doğal dolgu alanları ya da heyelan bölgelerinin yapılaşma baskısı altında kalmasına yol açmıştır.

Yapılaşmanın denetlenmesi, bu konudaki yetki-kaynak çelişkisi, mevzuat vb. yaşanan pek çok sorun yanında, çıkarılan af yasaları ile de olanaksız hale getirilmiştir. Bu tutum, olası tehlikeler karşısında kentlerde yığılan insan ve ekonomik değerlerin, güvensiz ortamlarda ve niteliksiz bir yapı stoku içinde yüksek riskler üstlenmeleri sonucunu getirmiştir. Plan ölçeğinde, imar mevzuatının planlamaya esas olacak temel veri olan; deprem ve diğer afet tehlikesinin belirlenmesi çalışmalarını gözardı etmesi nedeniyle planların hazırlanmasında basit ve yüzeysel bir jeolojik etütle yetinilmesi, alınan plan kararlarının afete duyarlı olması önünde engel teşkil etmiştir.

Yapı ölçeğinde ise, ek imar hakları tanınarak tasarlanandan fazla kat ve yüzölçümü elde edilmesi, taşıyıcı sistemlerde gelişigüzel değişiklikler yapılması yönünde belediyelere ve yetkili diğer kurumlara pek çok baskı yapılmıştır. Bu davranışlara, ruhsatlı yapı stokunda bile görülen malzeme ve işçilik yetersizliklerinin de eklenmesiyle güvenlikten uzak, mimarlık ve mühendislik teknik ve kültürü açısından yetersiz büyük bir yapı stoku oluşmuştur.

Türkiye'de deprem zararlarının aşırı olmasının başlıca nedeni, gerek imar ve yer seçimi

kararlarında, gerekse yapılaşma işlerinde, planlama- projelendirme ve uygulamanın yetersiz olması ve denetim yapılmasına olanak verecek koşulların bulunmamasıdır. Oysa, deprem ve diğer afet zararlarının azaltılmasında en etkili rolü oynayacak önlemler, yapılar, kentsel alanlar ve yerleşme bütünü ölçeğinde başvurulacak değerlendirmelere dayalı imar kararları içeriğinde yer alır ve bu yolla uygulama bulur. Gerek yerleşime yeni açılan alanlarda, gerekse yerleşilmiş alanlarda deprem ve diğer afet zararlarını azaltma amaçlı çalışma biçimlerinin hemen hepsi doğrudan imar etkinlikleri ve mevzuatı kapsamındadır.

Bu nedenle afet zararlarını azaltmak üzere, kentsel risk belirleme ve risk yönetimi konularında teknik yöntemlerin geliştirilmesi, bunların imar sistemi ile bütünleştirilmesi, ilgili mevzuatta kapsamlı değişikliklerin yapılması ve belediyelere kent planlaması görevini bu doğrultuda yürütebilmeleri için kaynak, yetkilendirme ve teknik desteklerin verilmesi gerekmektedir.

Bugün, deprem ve diğer afet türlerinin tehlikesi altında bulunan tüm yerleşim alanlarında, belediyelerce ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların da katılımı ile , yerleşim alanlarının afet güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak ortak bir programın ve kapsamlı bir iş bölümünün geliştirilmesi zorunluluk arz etmektedir. Bu programın, yerleşme ölçeğinde yerbilimsel araştırmalara ve kentsel risk belirleme çalışmalarına öncelik vermesi, bir özel ana plan hazırlanması, uygulamalar için yaptırım gücünün elde edilmesi ve bu uygulamalar için kaynak sağlama yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla ilgili mevzuat düzenlemelerinin de yapılması gereklidir.”

Burada yer alan açıklamalara ek olarak;

Afetlere karşı hazırlıklı olmak, afet öncesi riskleri görmek ve bunlara karşı can güvenliğini sağlayacak önlemleri almak birincil önceliğe sahiptir.

Temel insan hakkı ve Anayasal bir hak olan “can güvenliğinin olduğu sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı’nın sağlanması için:

ÜLKE ÖLÇEĞİNDE:

- 1- Afet Yasası değiştirilmeli, çağa ve toplumsal yaşam koşullarımıza uygun hale getirilmelidir.
- 2- İmar süreci yeniden yapılandırılmalı, toprak hukuku ilkeleri, afetlere duyarlılığı öne çıkaracak şekilde yeniden belirlenmelidir.
- 3- Ceza hukuku ilkeleri, imar ihalelerine karşı duyarlı hale getirilmelidir. İmar mevzuatı, imar suçlarını işleyenlere karşı yalnızca para, ya da işten uzaklaştırma cezaları değil, meslekten uzaklaştırma ve hürriyeti bağlayıcı ceza yaptırımlarına bağlanmalıdır.
- 4- Devlet Planlama Teşkilatı kanunla kendisine verilen görevi yerine getirerek ülke genelinde bölge planlarını, bölgesel üretim süreci ve bölgenin taşıdığı afet risklerini dikkate alarak yapmalıdır.
- 5- İlgili bakanlık çevre düzeni planlarını ülke genelinde hayata geçirmelidir.
- 6- Belediyeler mevcut yer bilim araştırmaları son teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeniden yapmalı, bu doğrultuda üst ölçekli planlara da uygun olarak ülke genelinde tüm kent planları yeni bir anlayışla irdelenmelidir.
- 7- Marmara bölgesi başta olmak üzere; Türkiye’nin deprem riski altında bulunan Doğu ve Güneydoğu Anadolu, Ege ve diğer bölgelerin; Yerleşim alanlarının yapı stoku envanterinin

çıkılarak, mevcut yapı stoklarının mühendislik açısından bilimsel olarak elden geçirilmeli, Can güvenliğini tehdit eden, yıkılması gereken yapılar yıkılmalı, Sadece teknik araştırma sonunda belirlenecek yapılar güçlendirilmelidir. 17 Ağustos Gölcük ve 12 Kasım Düzce depremlerinde kazanılan deneyimlerin deprem tehlikesi altında olan diğer bölgelerimize taşınması öncelikli öneme sahiptir.

8- Yapı stoku üzerinde yapılan araştırmalara paralel olarak, yapıların yer aldığı yerleşim bölgeleri üzerinde de afet riskleri başta olmak üzere diğer koşullarda dikkate alınarak; tasfiye, iyileştirme, dönüşüm, yenileme ve benzeri sosyal boyutu da olan projeler hayata geçirilmelidir.

9- Sağlıklı bir çevrede yaşam hakkını güvenceye alacak yeni konut ve çalışma alanlarının oluşturulması için insanlığın kolektif aklını ve iradi etkinliğini temsil eden planlamayı toplumsal yaşamımıza sokacak bir sürece girilmelidir.

10- Bilirkişilik kurumu yeniden ele alınarak, kurumsal düzenleme TMMOB'nin yetki ve sorumluluk alanında bir olgu olarak değerlendirilmelidir.

BÖLGE ÖLÇEĞİNDE

1- Okul ve hastaneler başta olmak üzere kamu yapılarının depreme karşı güvenli olup olmadıklarının tespiti için konunun uzmanı mühendisler tarafından kontrolüne yönelik olarak Valilik koordinasyonu ile çalışma başlatılmalı, bu çalışmanın içerisinde Üniversiteler, TMMOB'ne bağlı ilgili Meslek Odaları ve Belediyelerin yer alması sağlanmalıdır.

2-Deprem bölgesinin önemli bir bölümü için geçerli olan, ancak endüstriyel tesislerin özelliği nedeniyle Körfez İlçesi öncelikli, bölgenin Olası Endüstriyel Kazalara karşı önlemleri gündeme getirilmelidir. Bölgede bulunan LPG Depolama ve Dolum Tesisleri gibi tüm endüstriyel tesislerin risk analizlerinin yapılması sağlanmalıdır. Bu tür tesislerin güvenlik mesafelerinin taşıdıkları risklere göre yeniden belirlenmesi zorunludur. Bu mesafeler içerisinde yer alan yerleşim alanlarının kamulaştırılması işleminin finansmanının tesis sahipleri tarafından sağlanması, bu alanların Bakanlar Kurul Kararı ile afet bölgesi, yapı yasaklı alan ilan etmesi zorunludur. Bu bölgelerde “ruhsatlı binalarda”yaşamakta olan bölge halkının konut için hak sahibi yapılması zorunludur.

3- Afet bölgesindeki orta hasarlı olup onarılmayan binaların yıkım kararları alınmalıdır. Ağır hasarlı olup halen yıkılmamış olan binalar ise bir an önce yıkılmalıdır. Bu binalarda oturanlar hak sahibi sayılmalıdır. Enkazı kaldırılmayan binaların tasfiyesi sağlanmalıdır.

4- Kalıcı konut alanlarındaki sağlık ocağı, okul gibi sosyal teknik donatı alanlarının yapımı tamamlanmalıdır.

5- Depremlerden mağdur olan vatandaşlarımızın barınma-konut-kira ve çalışma-işsizlik-işyeri konularında desteklenmelerine yönelik olarak yeniden yapılanma ve kalkınma projesi oluşturulmalıdır.

Yukarıda belirtilen çözüm önerileri kapsamında TMMOB'nin, mühendislik ve mimarlık alanında kendi üzerine düşen görev ve sorumluluğu yerine getirmesindeki kararlılığı sürmektedir.

Yaşadığımız Felaketi Unutmadık! Unutturmayacağız !

YAŞADIĞIMIZ FELAKETLERİ UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ !

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜNDE KÜRESEL SALDIRIYA KARŞI BARIŞ, EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK TALEPLERİMİZİ HEP BİRLİKTE HAYKIRALIM

Eylül 2004

İkinci Dünya Savaşı diye bilinen İkinci Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşı, 1 Eylül 1939 günü Nazilerin Polonya'yı işgaliyle başladı. Ardında ellikimilyon ölü, milyonlarca yaralı, sakat ve moloz yağmı haline gelmiş kentler ile acı ve gözyaşı bıraktı. Mayıs 1945`de son buldu.

İnsanlık tarihinin bu en acımasız, en kanlı ve en kirli savaşının başladığı gün, yani 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak kabul edildi.

1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun.

Bu gün durum ne? İnsanlık bu gün hangi koşullarda, “Dünya Barış Günü”nü kutluyor? “Küreselleşme,”Entegrasyon”, “Globalleşme” ve “Yeni Dünya Düzeni” kelimelerinin bazen tek tek bazen de yan yana kullanıldığı günümüzde, aslında; emperyalizm ve uluslararası sermaye bütün dünyayı tek bir sömürü alanı olarak görmekte. Yeni Dünya Düzeni ideolojileri, yirminci yüzyılın son yirmi yılından beri, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiğini, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığını, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunmaktalar. Dünyanın bu aşamasında, insanlara; barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş yeni bir dünya düzenine girildiği müjdelendi. Dünyanın, endüstri toplumundan bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu ifade edildi.

Ancak, bu süreç de görüldü ki, söylenenlerin aksine; Yeni Dünya Düzeni teorilerinin pratiğe yansımada güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi. Çok Taraflı Yatırım Anlaşması, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliği, NAFTA vb. gibi oluşumlarla küreselleşme ve açık deyişle dünyasal sömürü söylemlerinin pratikte örgütlenmeye başladığı bir dönem yaşanmaya başladı.

Küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirmiştir. Küreselleşme en çıplak haliyle bugün Ortadoğu'dadır, Irak'tadır; küreselleşme en çıplak haliyle bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkarılan yasalardadır.

Bu gün dünyada küresel saldırı iki yönlü işletilmektedir: Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan/yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediliyor.

Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen, gerçekleştirilmeye çalışılan yasal düzenlemelerin çoğu küreselleşmenin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bütün olarak uluslar arası sermayenin rant alanı haline getirilmesinin olanaklarını yaratmaktır. Yapılan emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmaktır.

Irak'ta sürdürülen emperyalist saldırının başarısı için, daha fazla kan ve kandan beslenecek paradan pay alabilmek için üzerine düşeni yerine getirmeye çalışanları uyarıyoruz:

İstanbul'da toplanan NATO Zirvesi'nden çıkan kararın gereği olarak, yaşama geçirmeye çalışacağımız Irak'a asker gönderme ya da Ortadoğu'da yaşanacak diğer işgallere ortak olma anlayışlarınızı terk ediniz.

ABD, Ortadoğu'yu önümüzdeki dönemde sorunsuz bir bölge olarak görmek ve gereksinimleri doğrultusunda yeniden şekillendirmek istemektedir. Kürt sorunu da bu anlamda hem Türkiye açısından hem de bölge açısından önemli bir yer tutmaktadır. Siyasal iktidar da üzerine biçilen role uygun olarak bir yandan bazı kültürel hakların tanınması ile bu alandaki muhalefeti sistem içi noktalara çekerek ortadan kaldırmaya çalışırken, diğer yandan da aynı zamanda gerekli gördüğü durumlarda şiddete başvurmaktadır. Bunlar biliniyor.

BİZ BARIŞ, EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK İSTİYORUZ

Ortadoğu ve Türkiye önümüzdeki dönemde küreselleşmenin bütün çıplaklığıyla yaşanacağı alan konumundadır. Irak'ta başlatılan savaş bu bölgede uzun dönem devam edecek ve çatışmalar sürecektir. Türkiye'nin bu süreçten etkilenmemesi olanaksızdır.

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı 'emek'ten yana olmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, Kürt sorununun barışçıl çözümünde ısrarcı olmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, Irak'ta, Filistin'de yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, Irak'ta, Filistin'de ve Afganistan'da işgalin sona ermesini, savaş suçlularının yargılanmasını istiyoruz.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, yayılcı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkün! Başka bir dünya mümkün!

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

FAŞİZMİN ADIDIR 12 EYLÜL... Eylül 2004

BUGÜN 12 EYLÜL 2004

12 Eylül'ün üzerinden yirmidört yıl geçti. Halkına karşı sorumlulukları olan bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve onların örgütü Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları, bugün de sonuçları süren 12 Eylül'ü yargılamaktadır: Faşizmin adidir 12 Eylül.

TMMOB 12 EYLÜLÜ NEDEN YARGILIYOR?

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu, bu dönem karar altına aldığı Çalışma Programında özetle aşağıdaki konuları da gündeme getirmişti:

“Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980’li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. AB’ne üye olma sürecinde, Gümrük Birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa’nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak mühendisleri; verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak, hükümetlerin verdiği sınırsız taahhütlerle ülkemiz yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de bugün dünya pazarının yüzde 72’sini elinde bulunduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir. Bu nedenle ve yaşanmakta olan bu süreç nedeniyle, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının; yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışına karşı mücadelesi önümüzdeki gündemin yine değişmez maddelerinden birisi olacaktır.”

TMMOB bu sözlerle ülkenin bu gününü tanımlarken, bu günün oluşumunu sağlayan bu ülkenin dününü anlamak, tanımak ve yorumlamak durumundadır. Bu nedenle TMMOB 12 Eylül’ü yargılamaktadır.

70 li YILLARIN SONLARINDA ÜLKENİN GÖRÜNÜMÜ NASILDI?

70'li yılların son yarısında Türkiye siyasetinde ekonomisine, günlük yaşantının her noktasına kadar tarihinin en bunalımlı günlerini yaşıyordu. Ekonomi iflastaydı. Döviz yokluğundan gerekli girdi malları alınamıyor, dış borçların faizleri bile ödenemiyor, temel tüketim malları bulunamıyordu. Dış borçların ödenemez hale gelmesinde IMF OECD ve benzeri kuruluşlar, ekonomi programlarını iktidarlara dayatıyordu. Emperyalizm, yarattığı borç tuzağı ve "istikrarlı Türkiye" demogojisi ile ülkeyi baskılarına boyun eğme zorunda bırakıyordu. Kamu harcamalarının kısılması, sıkı para ve bütçe uygulamaları, KİT ürünlerine zam, yüksek oranlı devalüasyon, maaş ve ücret kısıtlamaları, düşük taban fiyatı belirlemeleri dayatılan ekonomik istikrar programını oluşturuyordu. 24 Ocak kararları diye bilinen "Ekonomik Önlemler Paketi" işte bu günlerde gündeme getirildi. IMF'nin de işaret ettiği şekilde ekonomik bunalımın yükü bu şekilde emekçi halkın üzerine yıkılacaktı. Siyasetin görünümü ise tam anlamıyla bir kriz şeklinde idi. MC hükümetlerinden sonra, yükselen halk muhalefetini bastırmanın yolu görülerek faşist çeteler ortalığa sürülmüş, işyerleri, okullar, mahalleler ve fabrikalarda teslim alma saldırıları günlük olağan işler haline getirilmişti. Devrimci demokrat insanlara, aydınlara, gazetecilere, öğrencilere karşı saldırı, cinayet ve katliamlar düzenleniyordu. Kahramanmaraş, Çorum ve Malatya'da gerici ayaklanmalar tertipleniyor, mezhep ayrılıkları körükleniyor, saldırılarda onlarca insan topluca imha ediliyor, binlercesi yaralanıyordu. Öte yandan cana yönelik saldırılar, hemen karşıtını yeşertiyor, direnme eğilimlerinin, karşıt örgütlenmelerin oluşumunu beraberinde getiriyordu. Teslim olmamaya, direnmeye, muhalefetin örgütlenmesine yönelik çabalar da çığ gibi büyüyordu. Sonuçta kentlerin, kasabaların, köylerin, mahallelerin, okulların bölündüğü, siyasal cinayetlerin ve katliamların gündelik olaylar haline geldiği, bunlara karşıt da direnmenin kitleselleştiği bir tabloydu görülen.

ASLINDA, YAŞANANLAR NASIL ANLAŞILIR HALE GELİR?

Bizim gibi ülkelerde özellikle 2. Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra olan bitenler, ancak emperyalizme bağımlılık olgusu ile birlikte anlaşılır hale gelir. Ülkemizin önemli tüm sorunlarının ya da önemli olaylarının arkasında emperyalizme bağımlılık olgusunun yarattığı nedenler vardır. Tarihsel gelişimi içinde, ülke içi dinamikler eliyle, burjuva demokratik devrimlerinin yapılamamış olması, sanayi devrimlerinin yapılamaması, aksine, dışa bağımlı nitelik taşıyan ekonomi politikaları ile kapitalizmin geliştirilmeye çalışılması, emperyalist sömürü ve bağımlılık ilişkisini de beraberinde getirmiştir. Sömürü ilişkilerine göre şekil alan yapı sağlıklı bir sanayileşme ve kalkınma sağlamadığı gibi, aksine sürekli sistem içi ekonomik krizlerin oluşumunu sağlamaktadır. Ekonomik krizlerin faturası doğal olarak emekçilere kesilecek ve sonuçta siyasi ve toplumsal kriz doğal bir olgu olacaktır. Ekonomik anlamda emperyalizme bağımlılıkta, siyasal yapıların da bağımlılık ilişkisine girmesi kaçınılmazdır. Bu da bizde ve bizim gibi ülkelerde demokrasinin gelişimin de dışa bağımlılığını gündeme getirmektedir. Demokrasinin gelişmemesinin de esas nedeni budur. Şimdi olduğu gibi o dönemin de büyük emperyalist efendisi Amerika'dır. 12 Eylül ve 12 Eylül öncesi yaşananlar da ABD emperyalizminin ve onların işbirlikçilerinin sömürüye dayalı politikalarının ülkemizde yaşama geçirmeleridir. 12 Eylül, ABD emperyalizmin çıkarları doğrultusunda gündeme getirilmiştir. Dışa bağımlılıktan oluşan ve dışa bağımlılıktan oluşacak ekonomik krizin halkın omzuna yıkılması için gündeme getirilmiştir. Süre giden sömürü düzeninin sermaye lehine onarılması yönünde; halkın yükselen muhalefetinin bastırılması için gündeme getirilmiştir.

12 EYLÜLDE NE OLDU ?

38. dönemde söylediklerimiz

650.000 kişi gözaltına alındı. 1.683.000 kişi fişlendi. Açılan 210.000 davada 230.000 kişi yargılandı. 71.000 kişi TCK.'nin 141, 142 ve 163. maddelerinden, 98.000 kişi "örgüt üyesi olmak" suçundan yargılandı. 23.000 kişiye 0-1 yıl, 10.700 kişiye 1-5 yıl, 6.100 kişiye 5-10 yıl, 2.390 kişiye 10-20 yıl, 939 kişiye 20 yılın üzerinde ve 630 kişiye ömür boyu hapis cezası verildi. 7.000 kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi. İdamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi. İdam cezası verilenlerden 50'si asıldı. 388.000 kişiye pasaport verilmedi. 30.000 kişi "sakıncalı olduğu için işten atıldı. 14.000 kişi vatan-dışlıktan çıkarıldı. 30.000 kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitti. 300 kişi kuşkulu bir şekilde öldü. 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi. 14 kişi açlık grevinde öldü. 16 kişi "kaçarken" vuruldu. 95 kişi çatışmada öldü. 73 kişiye "doğal ölüm raporu" verildi. 43 kişinin "intihar ettiği" bildirildi. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.. 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı. 23.677 derneğin faaliyeti durduruldu. 400 gazeteci için toplam 4.000 yıl hapis cezası istendi. 40 ton gazete ve dergi yakıldı.

12 EYLÜL NE DEMEK ?

24 Ocak kararlarının uygulanmaya sokulması demek. IMF demek, Dünya Bankası demek. İnsanın tümüyle teslim alınması demek. Onların çocuklarının işi bitirmesi demek. İşkence demek, tecavüz demek, hapis hane demek, baskı demek, zor kullanmak demek. DAL demek, Mamak demek, Metris demek, Diyarbakır ceza evi demek. Asmayalım da besleyelim mi demek. 12 Eylül hukukunun yaratılması demek.

SONUÇ YERİNE:

Ya gene "Şairin de dediği gibi, demeğe de dilim varmıyor ama, kabahatin çoğu senin be, canım kardeşim." denilecek, ya da "12 Eylül yargılanmalıdır" sözünün gerekleri hep birlikte yerine getirilecek.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TOPLU GÖRÜŞME MASASINDA KAMU EMEKÇİLERİNİN YANINDAYIZ

Eylül 2004

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Yasası ve ilgili Yönetmelik hükümleri uyarınca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca yapılan tespitlere göre, 15 Temmuz 2004 tarihi itibarıyla, çalışan toplam 1.564.777 kamu emekçisinin 787.882 adedi sendika üyesidir. Sendikalaşma oranı % 50,35'dir. Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu ve Memur Sendikaları Konfederasyonu, 15 Eylül 2004 tarihinde Hükümet ile yetkili sendika olarak üçüncü kez toplu görüşmelere başlayacaklardır.

IMF ve DB'nin dayattığı politikalar ile Kamu Yönetimi Temel Kanunu ve Kamu Personeli Rejimi Kanunu gibi tüm toplumun muhalefet ettiği Kanun değişikliklerinin gündeme getirildiği bir ortamda üçüncü dönem toplu görüşmeleri başlamaktadır. Sendikaların mali, sosyal, özlük istemleri ve çalışma koşulları yanı sıra, demokratik istemlerinin de gündeme getirilmesi beklenirken; daha taraflar masaya oturmadan IMF ve diğer uluslararası kuruluşların istekleri doğrultusunda, siyasi iktidarın 2005 yılı için % 8'den fazla zam vermesinin mümkün olmadığını açıklamaları, süreci baştan tıkamakta ve toplu görüşmeyi yine saptırarak, yalnızca ücrete yönelmektedir. Oysa, çalışanların ücretleri yanı sıra, çalışma koşullarının tamamının da toplu sözleşmenin kapsamında olması nedeniyle, işe alınma ve işten ayrılma usullerine kadar kamudaki istihdamın her düzeyinde, sendikalar söz ve karar sahibi olmalıdır.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Yasası, toplu sözleşme ve grev hakkına yer vermediği gibi, sendika üyeliğini daraltan, sendikaların iç işleyişine müdahale eden, iç çelişkileri nedeniyle de uygulamada önemli sorunlar yaratan bir yasadır. 2002 ve 2003 yıllarında gerçekleştirilen toplu görüşmelerde, siyasi iktidarın emek karşıtı siyasi tercihleri ve 4688 Sayılı Yasanın sınırlamaları da dikkate alındığında, toplu görüşmelerin kamu emekçilerinin hakları açısından sağlıklı sonuçlar üretmediği görülmektedir. 2003 yılında yapılan görüşmelerde siyasi iktidarın temsilcileri toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklar ile siyaset yasağının kaldırılması konusunda taahhütte bulunmuş, ancak bu taahhütlerinin gereğini yerine getirmemişlerdir. Demokratikleşme söylemlerinin yoğunlaştığı bir dönemde, sendikal hak ve özgürlükler sürecinde verdiği mücadele ve savunduğu ilkeler nedeniyle KESK Eğitim-Sen'e yönelik açılan kapatma davası da, siyasi iktidarın örgütlü topluma bakış açısını gözler önüne sermektedir. KESK'in başvurusu üzerine ILO Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin Mart 2003 tarihli raporunda, "Hükümetten 4688 sayılı Yasayı, memurların sendika karşıtı ayrımcılığa karşı etkin korunması için önlemleri de içeren ve 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getirecek şekilde gerekli önlemleri alarak değiştirmesini talep etmektedir" denilmektedir.

AB'ye uyum sürecinde verilen taahhütler doğrultusunda hazırlanan yasa tasarıları arasında, nedense, grevli, toplu sözleşmeli bir Sendika Yasası gündeme getirilmemektedir.

Mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren TMMOB, kamu emekçilerinin fiili ve meşru mücadele anlayışından aldığı güçle, ortak örgütlenme önündeki engelleri kaldırmaya ve örgütlü bir çalışma yaşamını egemen kılmaya yönelik mücadelesini desteklemeyi aynı

kararlılıkla sürdürmektedir.

Bu süreçte TMMOB, Anayasa'nın 90. maddesinde yapılan değişikliğe de dayanarak öncelikle "toplu görüşme" masasının "toplu sözleşme" masasına çevrilmesini istemekte ve beklemektedir. Çünkü, binlerce mühendisin, mimarın, şehir plancısının da çalıştığı kamuda, insanca yaşanabilecek koşullar için kamu emekçilerinin pazarlık güçlerini artıracak kazanımların öncelikle elde edilmesinden başka seçenekleri bulunmamaktadır. Bu nedenle TMMOB, anayasal bir hak olan grevli, toplu sözleşmeli bir Sendika Yasası için mücadele eden kamu emekçilerini desteklemeye devam edecektir.

Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çokuluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını çalışanlar aleyhine kötüleştirmektedirler. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları, yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam ve teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil; iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır.

Bu süreçte, Devletin kendi rakamları kamu emekçilerinin yaşadığı yoksullaşmayı gizleyememektedir. DPT ve Maliye Bakanlığı verilerine göre son 10 yılda kamu emekçileri % 15 yoksullaşmış durumdadır. Türkiye ekonomisi kırılgan ve sıcak para akışına dayalı yapısı nedeniyle her an yeni krizlere gebe. Bu gibi durumlarda enflasyon tahminleşmesine yönelik yapılan ücret artışları kamu emekçileri açısından yüksek kayıplara yol açmaktadır. Enflasyon rakamlarının yanıltıcı olduğu, hesaplama yönteminin gerçeği tam olarak yansıtmadığı ve yüksek ücret gruplarına yapılan artışların ücretlerin yüksek olarak görünmesine neden olduğu dikkate alındığında, ücretlerdeki erime oranının çok daha yüksek oranlarda olduğu ortadadır. Bu durumdan kamuda ve özel sektörde çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları da büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. Özellikle son on yılda sosyal haklar budanmış, ücretler azaltılmış, refah düzeyi düşmüş ve en üstte yaşayan % 5 oranındaki kesim, büyük bir rant ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Yatırım harcamalarının % 4 olduğu, faiz harcamalarının ise % 40 oranıyla bütçenin en büyük payını almaya devam ettiği günümüzde, bütçe kalemlerinde personel harcamalarına ayrılan pay 1992 yılında % 41,74 iken, 2000 yılından beri % 20 düzeylerine indirilmiştir. Bu süreçte, kamuda çeşitli statülerde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları son yıllarda hızla aşındırılarak üretim ve denetim süreçlerindeki konumlarına, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiştir. 4 kişilik bir aile için yoksulluk sınırının yaklaşık 1.500.000.000 TL, açlık sınırının yaklaşık 500.000.000 TL, 2004 yılı asgari ücret yıl ortalamasının 433.575.000 TL/Ay, 25 yıllık

mühendis-mimar ve şehir plancılarının 2004 yılı ortalama ücretinin 900.000.000 TL/Ay olduğu günümüzde, 15 Eylül 2004 tarihinde başlayacak görüşme sürecinde; siyasi iktidarı halktan oy isterken söz verdiklerini yerine getirmeye, IMF ile yapılan anlaşmalara atıfta bulunarak devletin maddi olanakları ibaresi altına sığınmamaya, hak edilen tutar bütçe büyüklüklerini aşmıyor yanılmamacasına ya da dışarıda işsizler ordusu var dayatması ile sosyal kesimleri karşı karşıya getirerek ortamı germe ve bu durumdan yararlanma kolaylığına kaçma yerine; milyonlarca kamu emekçisinin ve ailelerinin istemlerini yerine getirmeye çağırıyoruz. TMMOB olarak, 70.000'i kamu emekçisi yaklaşık 250.000 üyemiz adına diyoruz ki;

Kamunun küçültülmesi ve niteliksizleştirilmesine yönelik olarak sürdürülen kamu personel harcamalarının aşağı çekilmesi politikası durdurulmalı, üyelerimizin açlık sınırı ile yoksulluk sınırı arasına sıkıştırılmış maaşları insanca yaşanabilecek düzeye çıkarılmalıdır. Öncelikle, yaklaşık 450 \$'a düşen ücretimiz, en az iki katına çıkarılmalıdır. Ayrıca, tazminat, sosyal yardım, ek ödenek ve harcırahlar gerçekçi oranlarda belirlenmelidir. Sendikal hakların özgürlük alanı genişletilmeli, grevli, toplu sözleşmeli bir Sendika Yasası ivedilikle çıkarılmalıdır. Çalışanların gerek çalışma koşullarında gerekse kamu hizmetlerinin yürütülmesinde işyerlerinden başlayarak bütün aşamalarda sendikaları aracılığıyla söz, karar ve yetki sahibi olabilmeleri sağlanmalıdır.

Bir ülkenin varlığının, ulusal bağımsızlığının ön koşulu olan kamusal alanı kurum ve kuruluşlarıyla, çalışanlarıyla yok etmeyi amaçlayan, Anayasanın değiştirilemez ilkeleri arasında yer alan "Sosyal Devlet" anlayışını ve varlığını işlemeze hale getirmeye çalışan "Kamu Yönetimi Reformu" çalışmalarını durdurulmalıdır.

Kamudaki istihdam yapısını önemli ölçüde değiştirme ve çalışma yaşamını esnekleştirme ve kuralılaşdırma amacıyla 1.5 milyon kamu emekçisini sözleşmeli hale getirerek bir yıllık sözleşmelerle çalıştırmayı, yıllık izinleri azaltmayı, nakil istenilmesine engel olmayı, taşeronlaştırmayı yaygınlaştırmayı, emeklilik ve sosyal güvenlik hakkını ortadan kaldırmayı hedefleyen Kamu Personeli Rejimi Yasa Tasarısı derhal geri çekilmelidir. Siyasi iktidar sendikaları dışlayan bir tutumla, çalışma koşullarında köklü değişiklikler öngörme yerine, iş barışının korunmasını sağlamalıdır. Kamuda yıllardır yüzdelik zam mantığıyla yapılan ücret artışlarına son verilerek, aynı işi yapan personel arasındaki ücret makasının arasının açılması engellenmelidir. Farklı kurumlarda çalışan aynı unvana sahip personel ile aynı kurumda çalışan farklı statüdeki personel arasındaki dengesizlik giderilmelidir.

Ücret sisteminin çok değişkenli ve karmaşık yapısı sadeleştirilmeli ve adil bir ücret sistemi yaşama geçirilmelidir.

Kamu emekçilerinin önündeki siyaset yasağı kaldırılmalıdır.

Siyasi iktidar, uyguladığı baskı, sürgün ve siyasi kadrolaşmaya derhal son vererek, liyakatı ve birikimi esas alan bir personel politikası yürütmelidir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarını yoksulluk sınırlarının yarısı bir ücretle yaşamaya mahkum eden, meslek onurumuzu yok etmeye çalışan IMF ve DB'nin dayattığı politikalara son verilmelidir.

Gelirlerinin büyük kısmı ödediğimiz vergilerden oluşan bütçenin içinde kara bir delik olarak duran faiz ödemeleri konusunda bir düzenleme yapılmalı ve bütçede sağlanacak rahatlama ile temel kamu hizmetlerine, kamu emekçilerine ve yatırıma, sosyal devlet ilkesi

gözetilerek, daha fazla kaynak aktarılmalıdır.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları ülkenin kalkınmasının ve gelişmesinin planlanması, projelendirilmesi, projelerin uygulanması, denetimi, işletilmesi, bakımı ile ekonomik yaşamın tüm noktalarında etkili olarak yer almaktadır ve kalkınmanın ve gelişmenin vazgeçilmez unsurlarıdır.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak bizler, üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaşan ülkemizde, bilim ve teknoloji politikaları temelinde ulusal kalkınma stratejilerinin uygulanmasını, yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalara dönülmesini istiyoruz.

Bizler, yaşamakta olduğumuz ekonomik büyümeden ve artan ulusal gelirden bir çalışan olarak hak ettiğimiz payı istiyoruz. Biliyoruz ki Ülkemiz, üretim, yatırım, planlamaya dayalı büyüme-kalkınma politikalarının uygulanması durumunda, mühendisine, mimarına, şehir plancısına, doktoruna, öğretmene, memuruna, işçisine, emeklisine hakkı olan ücreti karşılayabilecek güçtedir.

TMMOB, bir yandan üyelerinin ekonomik-demokratik istemlerini dile getirirken ve özlük haklarını geliştirme mücadelesi verirken, bir yandan da, bu ülkede, en gerekli alanlarda, her toplumsal sorunda taraf olmuş kamu emekçilerinin toplu görüşme masasındaki haklı ve gerçekçi istemlerinin yanındadır.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

ZONGULDAK'TA TÜRKİYE TAŞKÖMÜRÜ KURUMU'NDA MADEN MÜHENDİSİ AVNİ CİNEL'İN KATLEDİLMESİNİN SORUMLULARI EMEĞE SAYGI VE SEVGİYİ KOPARAN ORTAMLARI YARATANLARDIR

Eylül 2004

16 Eylül 2004 tarihinde Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürlüğü Üzülmüş Müessesesi Asma-Dilaver İşletme Müdürü Maden Mühendisi Avni CİNEL işyerinde hain bir saldırıda yaşamına yitirdi.

Sevgili arkadaşımız bugüne kadar defalarca disiplinsizlik ve işe gelmeme vb nedenlerle iki kez iş akdi feshedilen, ama arkasındaki politik güç ve gruplara dayanarak kendini yeniden işe aldırabilen, son olarakda 70 gün önce üçüncü kez iş akdi feshedilen bir saldırgan tarafından katledilmiştir.

Mühendislerin aldığı eğitim sonucu beyinde taşıdığı mühendislik ve bilimi yaşama geçirmedeki dayanağı birlikte çalıştıkları işçilerdir. Dolayısıyla da TTK'nda çalışan maden mühendislerinin mühendislik ve madencilik bilimini yaşama geçirmedeki tek dayanağı maden işçisidir. Bu nedenle maden mühendisi ile maden işçisi arasındaki sevgi ve saygı, bilimi ve bilimin hayata uygulayıcısı emeğe bağlıdır. Bu bağ, TTK'nu, yani demir-çelik sektörünün tek enerji kaynağı taşkömürü işletmesini üretken, ülkenin geleceğini aydınlatan bir hale getirir.

Ama ne var ki, siyasi iktidarların özellikle de son 20 yılda izlemiş olduğu özelleştirme, taşeronlaştırma, kuralsızlaştırma, sosyal devleti ortadan kaldırma, çalışanları karşı karşıya getirme politikaları ve politik çıkarları için, grupsal çıkarları için, bireysel çıkarları için ve hatta günlük ve anlık çıkarları için koşanlar bu bağı koparmış, yok etmiş ve daha da ileri boyutuyla TTK'nu, tahrip etmiş üretmez işleyemez hale getirmişlerdir.

Doğaldır ki böyle bir ortamın yaratılması doğrultusundaki gücü ve desteği siyasi iktidarlardan almışlardır.

TKK'nda yaratılan bu tahribata ve ortama karşı çıkan, kamu hizmeti yapan, kamusal bir alanı savunan, mücadele eden mühendisler kurumda ve bağlı bölgelerinde tehditlere ve sokak ortasında saldırılara uğramışlardır.

Bu son olayda yitirdiğimiz ve sevilen, sayılan, meslek ilkelerine sadık, ülkesini seven ve kalkınması için uğraş veren bir kişi olarak tanınan Avni CİNEL arkadaşımız yaratılan böyle bir ortamda katledilmiştir.

Dolayısıyla bu olayı “adi bir adli vaka” olarak görmüyoruz ve takipçisi olacağız.

Bir maden emekçisi, işçisi olan maden mühendisinin beyinde taşıdığı mühendislik ve madencilik bilimi, yine bir işçi olan maden işçisinin emeği ile üretilen değerlerden çalan, yaslandığı politik ve grupsal güçlerden aldığı destekle işçiler üzerinde bile baskı unsuru olan bu asalakların ve yaratılan ortamın ortadan kaldırılması doğru bir mücadele çizgisini izlemeyi zorunlu kılmaktadır. TMMOB böyle bir çizgi izlemede kararlıdır.

Bu doğrultuda, yaratılan böyle bir ortama son vermek üzere emekten yana örgütleri mücadeleye çağırıyoruz.

Emeği ile geçinen mühendis ve işçiler arasındaki kopan sevgi ve saygıya dayalı bağların

38. dönemde söylediklerimiz

kurularak mühendislik ve madencilik bilimin uygulanmasının önündeki engeller kaldırılncaya kadar mücadelemiz sürecektir.

Saldırıyı şiddetle kınıyor, Maden Mühendisleri Odamıza, maden mühendislerine ve madencilik topluluğuna başsağlığı diliyoruz.

M. Fikret ÖZBİLGİN
Genel Sekreter

**TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI DANIŞMA KURULUNA KATILIM İÇİN
ODA BAŞKANLARINA MEKTUP YOLLADI**

24 Eylül 2004

Sayın Başkan,

Daha önce duyurulduğu gibi, 2 Ekim'de 38.Dönem I.Danışma Kurulumuzu Ankara'da topluyoruz.

Danışma Kurulu toplantısına katılımınız ve örgütsel birikiminizi bizimle paylaşmanız daha demokratik, daha işlevsel, daha etkin bir TMMOB örgütlülüğü için önemli olacaktır.

2 Ekim'de görüşmek dileğiyle, saygılarımı sunuyorum.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

Gündem :Genel Durum Değerlendirmesi ve TMMOB Çalışmaları
Tarih :02 Ekim 2004 Cumartesi
Saat :10.00
Yer :Kültür ve Turizm Bakanlığı 75.Yıl Kültür Merkezi
Mithatpaşa Cad.No:18
Kızılay ANKARA

TMMOB 38.DÖNEM 1. DANIŞMA KURULU 02.10.2004

Toplantı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı'nın açış konuşması ile başladı. "Öncelikle 'Daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü için "katkı koymak üzere Danışma Kurulu toplantısına katılan kurul üyelerine Hoş Geldiniz" diyen Birlik Başkanı, TMMOB'nin bu gününü tanımlamadan öncelikle nasıl bir ortamda bulunduğumuzun tanımlanması gerektiğini belirterek özetle şunları söyledi:

"Küreselleşme genellikle sermayenin ve metaların dolaşım hızının artması, üretim sürecinin coğrafi olarak yayılması, uluslararası ve ulus üstü şirketlerin dünya çapında üretimi örgütleyebilecek kapasiteye ulaşmaları, kısacası dünya pazarının son yirmi-otuz yılda artan bir hızla bütünleşmesi anlamında kullanılmaktadır ve sermaye ve malların dünya çapında sınırsız bir hareket yetisi ve derinlik kazanması olarak ifade edilir. Kapitalizm, bütün dönemlerinde küresel bir eğilim göstermekle birlikte hiçbir zaman bugünkü aşamaya ulaşamamıştır. Kapitalizm bugün, bir yandan yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle zaman ve mekanı kendi lehine dönüştürerek sermaye akışını hızlandırmakta ve kontrol edilemez kılmakta, diğer yandan da dünyayı kendi değerlerinin hakim olduğu tek bir piyasaya çevirmektedir. Kapitalist sistemin böyle bir dönüşüm trendine girmesinin temelinde her şeyden önce üretim ve iletişim teknolojisinde son yıllarda meydana gelen gelişmeler yatıyor. Kısaca özetlemek gerekirse, teknolojik gelişmelerin yarattığı yeni imkanlar sayesinde, geniş ölçekli fabrikalarda kitlesel üretime dayalı, Fordist üretim tarzının yerine, küçük atölyelerde, esnek uzmanlaşmaya dayalı üretim modelleri gelişti. Yüksek teknolojiye dayalı iletişim şebekeleriyle beraber, dev tekellerin yapıları da değişerek çok uluslu şirketler hüviyetine büründüler. Üretim ve pazar arasındaki geleneksel bağ koparak, emeğin en ucuz olduğu yerlerde kurulan üretim sahalarıyla, dünyanın her yerine dağılmış bir küresel pazar yaratıldı.

Böylelikle Çok Uluslu Şirketler, doğrudan sanayi üretimiyle ilgilenmeksizin, sadece tasarım ve pazarlama alanında yoğunlaşarak, örgütlü emek gücünün baskısından azade ve yoğun sömürüye dayalı bir üretim ağı kurma olanağı kazandılar. Bu tür gelişmeler, sosyalist sistemin çöküşüyle birlikte, sermayenin emeğe karşı yoğun bir baskı ve saldırı sürecini örgütlemesinin, sosyal devletin tasfiyesinin, özelleştirmelerin olanaklarını yarattı. Sürece karakterini veren bir başka önemli unsur, bir gecede dünyayı kat edebilme yeteneğini kazanan "mali sermaye"dir. Üretim sürecinin hiçbir yerinde yer almaksızın, sadece borsa ve tahvil senetleri üzerinden edilen karlar, dünyadaki toplam para dolaşımının yüksek bir dilimini oluşturmaktadır. Bu spekülatif sermaye gittiği yerlerdeki ekonomiler üzerinde bir gecede yaratılan spekülatif krizlerle milyonlarca kişinin hayatını karartabilmekte. Sermayenin bu şekilde bütün dünyada sınırsız bir dolaşma hakkı kazanması, onun dünyayı kendisinin güvenlik içinde olacağı bir yeni düzene sokmasını zorunlu hale getirdi.

Bizim gibi ülkelerde uluslar arası kurumların dayatmaları çerçevesinde gündeme gelen azınlık hakları, insan hakları, kimlik politikaları, kadın haklarının genişletilmesi gibi konulara ilişkin demokratikleşme atılımları, küreselleşme ideolojisi tarafından bir modernleşme hamlesi olarak sunuldu. Küreselleşme süreci bütün bu gelişmelerin bir sonucu olarak, ulus devletlerin egemenlik alanlarının daraltılması yönünde değişimleri gündeme soktu. Kapitalizmin ilk gelişme evrelerinin bir ürünü olarak ortaya çıkmış olan ulus devletlerin hukuki

yapıları, anayasal düzenlemeleri sermaye ve malların dünya çapındaki dolaşım ihtiyacına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmekte, egemenlik alanları daraltılarak “değişime” uğratılmaktadır. Küreselleşme bir yandan sermayenin serbest dolaşım koşulları açısından ulus devlet ve ulusal egemenlik kavramlarının içini boşaltırken, aynı zamanda ve belki aynı nedenle etnik parçalanmışlığı, mikro milliyetçiliği, cemaatçiliği de körüklemektedir. Son çeyrek yüz yılda dünyada yaşanan gelişmeler ırkçılığın, milliyetçiliğin, ulusal çatışmaların sona ermekte olduğunu değil, güçlenmekte olduğunu gösteriyor. Balkanlar ve Orta Doğuda yaşananlar gözler önünde. Keza AB içinde de, bir yandan üye ülkeler arasındaki sınırları ortadan kaldırılmaya gidilirken, bir yandan da Avrupa’da milliyetçi sağ eğilimler giderek güç kazanıyor. Küreselleşmenin ilerici bir gelişme olarak görülüp, aksaklıklarının giderilmesi suretiyle iyileştirilebileceği düşüncesi bir yanılsamadan ibarettir. Kapitalizmin farklı bir evresine denk düşen küreselleşmeyi tersine çevirerek olumsuzluklarının önüne geçmeye çalışmanın, bir savaşta düşmanı ikna ederek sizi yenmekten vazgeçirmeye çalışmaktan farkı yoktur. Çünkü küreselleşmenin aksayan yönleri olarak görülerek düzeltilmesi önerilen (sosyal hakların kısıtlanması, bölgesel ve sınıfsal eşitsizlikler vb.) hususlar, onun kapitalist özüne ilişkin sürecin karakteristik özellikleri olarak ortaya çıkmış hususlardan ibarettir. Küreselleşme süreci ulus devletlerin egemenlik alanlarının daraltılıp zayıflatılması doğrultusunda etnik, dinsel, ulusal, cemaat ilişkilerine dayalı gelişmeleri teşvik eden politikalarla beraber yerelleşmeyi de öne çıkaran bir gelişme izliyor. Bu şekilde küreselleşme, dünyada yeni bir hiyerarşik yapı yaratmıştır. Ulus-devletler bu yapının içerisinde varlığını korumaya devam etmekle birlikte geçmiş dönemdekinin aksine egemenlik haklarının bir kısmını ulus-üstü kurumlara devretmeye zorlanmaktadır. Böylece sistem ulus-üstü kurumlar ve ulus-devlet ve yerel iktidarlar aracılığıyla işlemektedir. Küresel sermaye, gümrük duvarları delinmiş ulus devlet yapılarını kullanarak ülkeler arasındaki güvenli serbest dolaşımını gerçekleştirmekte, gerektiğinde doğrudan özleştirilerek güçlendirilmeye çalışılan yerel iktidarlara ilişkiye geçmektedir. Bu işleyişin üstünde ise belirleyici olarak IMF, Dünya Bankası gibi ulus-üstü kurumlar yer almaktadır. Türkiye’nin siyaset gündemindeki yerini korumaya devam eden Avrupa Birliği konusu ise küreselleşme sürecine ilişkin farklı siyasetlerin kesişme noktalarından biridir. Öncelikle bu proje bazen ileri sürüldüğü gibi bir demokrasi projesi değildir. Kökü ikinci dünya savaşı sonrasında ABD’nin Marşal planı çerçevesinde ve esas olarak Avrupa ülkeleri arasında, özellikle Fransa ile Almanya arasında kömür havzaları üzerinde çıkan kavgaları önlemek üzere kurulan Kömür - Çelik Birliğine dayanıyor. (Bu mesele nedeniyle çıkan savaşların birinci ve ikinci emperyalist savaşların çıkışına ve de bu savaşların da nihayetinde dünyanın üçte birinin sosyalist bir kampın kurulmasına yol açmasının, esas neden olduğu söylenebilir.) Bu kuruluş önce, önde gelen Avrupa ülkeleri arasındaki bir ekonomik işbirliği projesi haline, daha sonra da kuruluş sürecinde yer almayan diğer Avrupa ülkelerini de kapsayan bir ekonomik ve siyasi entegrasyon projesine dönüştü. Avrupa Birliği en son gelinen noktada artık tümüyle küreselleşme sürecinden bağımsız olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan bir özellik kazanmıştır. Türkiye sermayesinin AB süreci konusundaki politikaları da başlangıçtaki beklentilerin çok farklılaşarak uluslararası sermayeyle bütünleşme sürecinin bir parçası haline dönüştü. Bu gün batı sermayesi ve AB ile bütünleşmek Türkiye kapitalizmi için küreselleşme sürecinin bir uzantısı olarak gündeme gelen bir seçenek durumundadır ve sistemin içine girdiği büyük krizden, içinden çıkılmaz boyutlara ulaşmış dış borç batağından çıkış için bir umut kapısı olarak görülmektedir.

Bu gün Avrupa Birliği’ ne üyelik konusu uluslar arası sermaye güçleriyle bütünleşme

sürecindeki büyük sermaye başta olmak üzere sitemin ve bütün kurumlarıyla birlikte Türkiye'nin resmi devlet politikası haline gelmiştir. Devletin egemenlik haklarından bir kısmının AB bünyesindeki uluslararası kurullara devrediliyor olmasından dolayı, eski egemen konumlarını kısmen de olsa kaybetme konumunda kalanlardan gelen bir direniş ve muhalefet olmasına karşın, bunlar sürecin belirleyeni konumunda değildir ve sitemin bütün yönelimi ve iktidar pozisyonları sermayenin bu temel AB tercihi doğrultusunda belirlenmektedir. AB konusunda ortadaki yanılığardan bir tanesi de Kopenhag kriterleri konusundadır. Çoğunlukla gözden kaçırılan bir husus, bu kriterlerin, bu gün özellikle kuzey Avrupa ülkelerinde geçerli demokrasi standartlarının da altında kalan bazı sınırlı demokrasi ve insan hakları ilkelerinin yanı sıra, serbest piyasa ekonomisini, kamu ekonomisinin küçültülmesini, dolayısıyla özelleştirmeleri de içeren, bu şekilde Maastricht Avrupa'sını da kapsayan bir muhteva taşımakta olmasıdır. Aslında Sosyalist Blok' un dağılmasından sonra AB ye üyelik için başvuran Doğu Avrupa ülkelerinin bu taleplerinin kabul edilebilmesi için öne sürülen şartları belirlemek için saptanan bu kriterler eski sosyalist ülkelere uygulandığında, sosyalizmden kalma ne varsa tasfiye edilmesi anlamına gelirken, Türkiye sözü konusu olduğunda kendine has anti demokratik baskı yasalarıyla, korumacı sistemin bazı devletçi uygulamalarının ortadan kaldırılması anlamına gelebilmektedir. Bu da tarihin bir ironisi sayılmalı. Küreselleşme süreci farklı evrelerden geçerek bugünkü halini almıştır ve sürekli bir dönüşüm içindedir. Türkiye de bu dönüşüm evrelerinin içinden geçerek sistemle entegrasyon süreci yaşamaktadır. Bu entegrasyonun ilk adımları 12 Eylül darbesiyle atılmış ve serbest piyasacı ekonomik modelin hakim kılınmasıyla hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. İthal ikameciliğin yerine serbest piyasa ve ihracata dayalı büyüme modeli esas alınarak yeni bir gelir ve paylaşım stratejisi ortaya konmuştur. Küreselleşen dünya ekonomisiyle eklemlenme süreci kesintisiz ve düz bir hatta ilerlememektedir. Türkiye'de kapitalizmin yukardan aşağıya, bizzat emperyalizme bağımlı olarak inşa edilmesinin yarattığı kendine has devlet yapısı entegrasyon sürecini daha bir sancılı hale getirmiştir. Sermaye sınıfının devletle özdeş olmaması, sermaye kesimlerinin kendi içinde farklılaşmış olması (Büyük Sermaye, Anadolu Sermayesi) ve gelişmiş bir askeri bürokratik yapının bulunması, Türkiye'deki egemen Blokun kendine özgü bir yapısını belirlemektedir. Uluslararası mali sermayenin ve Çok Uluslu Şirketlerin önderliğinde ilerleyen küreselleşme süreci Türkiye'deki egemen blokun farklılaşmış çıkarlarıyla örtüşmemektedir. Bu durum kronik bir kriz olgusunu doğurmaktadır. Krizin patlak verdiği dönemlerden hegemonik olarak çıkan kesimlerin kendi rengini verdikleri alacalı bir süreç işlemektedir." "Böylesine bir teorik girişten sonra, küreselleşmenin bizde ve dünyada yansımalarının ne olduğunun en somut gösterisi günlük gazetelerin başlıklarındadır" diyen Birlik Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, konuşmasını bir önceki günün gazete başlıklarından yaptığı alıntılarla sürdürdü: "AB ile kriz bitmiyor. Türkiye ile ilgili ilerleme raporu beklenirken, Rumlar veto etmeye hazırlanıyor. Doğalgaz ve benzine %5 zam. TRT önünde protesto. 500 sanatçının işine son verildi. Susurluk gene Meclis yolunda. İkinci ULLA uyarısı: Kemer'de Ocak ayından beri belirtilen Kore bandrollü TOR-3 isimli gemi tehlike sinyali veriyor. Deli dana: Bakan tehlike yok diyor, uzmanlar aksini söylüyor. Yatağan'da santral yeniden devreye girdi. Tunceli'deki yangınları artık dünya öğrenecek. Mevsimlik işçilerle işsizliği düşürdüler. İşsizlik mevsimlik tarım işçileri sayesinde %9.3 e geriledi. Bunlar çıkarıldığında ise %13.6. Babacan IMF toplantısına giderken memura para yok, bütçe kaynakları kısıtlı dedi. Petroldeki yükseliş cari açığı 2 milyar \$ arttıracak. İthalat dizginlenemiyor. Dış ticaret açığı ilk 8 ayda 69.3 artarak 22 milyar dolara çıktı. Masada gizli IMF: Kamu çalışanları ile hükümet

arasındaki pazarlıklara IMF damgasını vurdu. Zam teklifi IMF nin sıkı mali politikaları çerçevesinde belirlediği %10 oranını geçmiyor. Demokratik haklar AB'ye kaldı. Bağdat'ta çocuk katliamı: 5 patlamada 37'si çocuk, 41 Iraklı yaşamını yitirdi. Gazze'de durum kritik: İsrail operasyonunda 9 Filistinli öldü.”

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı sözlerine devamla, “Aslında değişen bir şey yok, Mayıs sonunda yapılan Birlik Genel Kurulu Sonuç Bildirgesi'nde biz Genel Kurul delegeleri olarak bunları kamuoyu ile zaten paylaşmıştık” dedi.

38. Olağan Genel Kurul'un 80 sonrası yapılan Birlik Genel Kurulları içinde “en çok karar alınan Genel Kurul olarak” anılacağını belirten Birlik Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Kurul'da alınan kararları katılımcılara özetledi:

“TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği ile TMMOB Meslek Dalı Ana Komisyonları Kuruluş ve Çalışma Yönetmeliği, yeni yönetmelik olarak karar altına alındı. TMMOB Ana Yönetmeliği'nin Yabancı Mühendis Mimarlar ile ilgili 111. maddesi ile Mali İşler Yönetmeliği, Denetim Yönetmeliği, Disiplin Yönetmeliği, İl/İlçe Koordinasyon Kurulları Yönetmeliği, Öğrenci Kolu Yönetmeliği, İşyeri Temsilcileri Kurulu ve İşyeri Temsilciliği Yönetmeliği, Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzni ve Geçici Üyelik Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Yapılacak İş ve İşlemler ile Değerlendirmede Usul Esas ve Koşulları Hakkında Yönetmelik, Mühendislik-Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği üzerinde çeşitli değişiklikler karar altına alındı. Diğer yönetmelikler üzerinde değişiklik önerileri üzerinde çalışma yapmak üzere Yönetim Kurulu'na görev ve yetki verildi.

38. Genel Kurul, Yönetim Kuruluna; TMMOB Mesleki Davranış İlkelerinin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı etkinliklerinde yönlendirici ve eğitici ilkeler olarak kabul edilmesi ile birlikte, bu ilkelerin tanıtılması, tartışılması ve geliştirilmesine yönelik; Kentsel araştırmalar için yapılanma oluşturmak amacıyla gerekli girişimlerin yapılmasına yönelik; Meslek ve uzmanlık alanları hukukunun geliştirilmesi, yetkilerin tanımlanması, örgütümüzde varolan mesleki çatışma konularının giderilmesi amacıyla yapılacak çalışmalarda göz önünde bulundurulacak ilkelerin kararlaştırılması ile birlikte bu ilkelerin yaşama geçirilmesine yönelik; Mühendis-Mimar Profili Araştırmasının yapılmasına yönelik, TMMOB Ana Yönetmeliği'nin, kurultay deneyimlerimizle, yaygın bir değerlendirmeye özlü bir yapıya kavuşturulması için yeni baştan yazılması konusunda çalışma yapılmasına ve bu çalışmanın olağan/olağanüstü bir kurultayda sonuçlandırılmasına yönelik, Makina Teknik Metot Mühendislerinin Makina Mühendislerinin Odası'na, Gıda ve Biyo teknoloji Mühendislerinin, Gıda Mühendisleri Odası'na, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendislerinin, Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası'na, Biyo mühendislerin, Kimya Mühendisleri Odası'na, Malzeme Bilimi ve Mühendislerinin, Metalurji Mühendisleri Odası'na kayıt yapılmalarına yönelik çalışmalarda bulunmak üzere görev vermiştir.

Genel Kurul öte yandan, Yönetim Kurulu Çalışma Programına yönelik de önerilerde bulunmuştur: TMMOB bağımsızlık, demokrasi, barış ve insan hakları alanındaki çalışmalarını etkinleştirerek diğer mesleki ve demokratik kitle örgütleriyle birlikteliğini pekiştirip geliştirerek sürdürmelidir. Kamusal alanların ele alınması, korunması, kamusal denetimlere olanak sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır. Bu bağlamda; bölgesel ulusal boyutlu projelerin (örneğin GAP, Karadeniz Sahil Yolu, İstanbul Boğazı geçişleri vb.) mesleki, ekonomik, siyasal ve toplumsal açılardan ele alınması sağlanmalı, kaynakların

etkin kullanımı hususunda toplumun bilgilenmesi sağlanarak çeşitli çalışmaların hayata geçirilmesini önüne koymalıdır. Türkiye'nin arazi değerlendirmesinin (ormanlar, tarım alanları, tarihi ve kültürel alanlar, kıyılar, sit alanları, kentsel bölgeler gibi) yapılması için ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışma yapılmalıdır. Bu konuda kamu yararına çalışmalar hayata geçirilmelidir. Doğal kaynaklarımızın kamu yararına kullanılması için çalışmalar yapılmalıdır. Çeşitli kongre ve sempozyumlar (enerji, sanayi, konut, ulaşım vb.) düzenlenerek bu kaynakların etkin kullanımı ile ilgili çalışmaların yaşama geçirilmesini hedeflemelidir.

Yabancı yatırımlar konusunda çalışma yapılarak ülke kaynakları üzerindeki etkileri araştırılmalı, toplumun bilgilenmesi sağlanmalıdır. Doğal kaynaklar, enerji ve temel endüstri alanlarında yabancı tekellerin egemenliğinin kırılacağı çalışmalar yapılmalıdır. Türkiye'nin enerji planlaması yapılarak dışa bağımlı fosil yakıtların kullanımı yerine çevreyi kirletmeyen yeni ve yenilenebilir (jeotermal rüzgar vb.) enerji kaynaklarının kullanılması yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Özelleştirmelerin durdurulması için özelleştirme uygulamaları izlenerek toplumsal, siyasal, ekonomik sonuçları değerlendirilmeli, özelleştirmelere karşı aktif çaba içinde olunmalıdır. Bu dönem emek kesimi örgütleri ile Emeğin İktisat Kongresi'nin düzenlenerek sonuçlarının yaşamda yer bulması için çalışmalar yapılmalıdır. Siyasal, toplumsal, ekonomik nedenlerle ortaya çıkan göçlerle ilgili çalışmalar izlenmeli ve mağduriyetlerin giderilmesi için yasal düzenlemelere müdahil olunmalıdır. Doğal afetler ve özellikle deprem konusunda sağlıklı çevre ve yapılanmayı ve mevcut sağlıksız denetimsiz durumu irdeleyerek kentsel, çevresel ve yapısal envanterleri ele alarak, irdeleyerek bu konuda kısa ve uzun vadeli çözümleri oluşturacak toplum yararına çalışmaları hedeflemelidir. TMMOB bünyesinde Afet Acil Birimi'nin oluşturularak hayata geçirilmesi sağlanmalıdır. Mühendis mimarların istihdam, örgütlenme ve ekonomik, siyasal, sosyal hakları ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Bu konuda sendikalar ve diğer demokratik kitle örgütleriyle ortak etkinlikler düzenlenmelidir. İl Koordinasyon Kurulları bünyesinde oluşturulacak işyeri temsilcilikleri etkin hale getirilmelidir. Mühendislik-mimarlık, şehir plancılığı eğitim ve öğretim sempozyumu yapılarak, eğitim ve öğretim sistemimizin YÖK ve yeni üniversiteler yasa tasarıları ile birlikte ele alınması sağlanmalı, TMMOB öğrenci kurultayı yapılması hedeflenmelidir. Mal ve hizmet ticareti akreditasyonu ile ilgili olarak, üyelerimizin ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda, teknik ihtiyaçları karşılayacak çalışmalar yapılmalıdır. Birlik Haberleri'nin periyodik olarak yeniden yayınlanması sağlanmalıdır. Meslek alanlarının yetkilerinin belirlenmesi mesleki çatışma konularına çözüm bulunması için çalışmalar yapılmalıdır. Emperyalizmin işgalci politikalarına karşı savaş karşıtı hareketler desteklenmelidir. TMMOB birimlerinin tek çatı altında bulunacağı ortak mekan oluşturulması hedeflenmelidir. TMMOB bünyesinde basın yayın halkla ilişkiler ve hukuk birimlerinin oluşturulması hedeflenmelidir. Tüm çalışmalar gelecek dönemleri de kapsayacak biçimde planlanmalıdır.”

Genel Kurul Kararlarını ve önerilerini, Yönetim Kurulu üyelerinin Oda Başkanları ile birlikte yaptıkları ortak toplantıda değerlendirdikten sonra Çalışma Programını hazırladıklarını belirten Birlik Yönetim Kurulu Başkanı daha sonra Çalışma Programını ve dört aylık sürede yapılanları katılımcılarla özetle şöyle paylaştı:

“Çalışma programının hemen başında TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayında karar altına alınan “TMMOB'nin Temel İlkeleri ve Çalışma Anlayışı” bulunuyor. Bilindiği üzere Temel ilkelerimiz: “TMMOB ve bağlı Odaları; Mesleki demokratik kitle örgütüdür. De-

mokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder.

Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.” şeklinde. Çalışma anlayışımız da: “TMMOB ve bağlı Odaları; Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan, Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen, Rant gruplarının otoriter, sınanamayan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren, Profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden; aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten, siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan, Üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan, Örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve standartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen, Egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşme anlayışlarını reddeden; aksine, üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan, Kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen, Meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren, Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan, Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konuları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren, Örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren, Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren, bir çalışma anlayışı içerisindedir.” şeklinde belirlenmişti. Şimdi tüm Oda ve Şube bültenlerinde ve yayınlarında çalışma anlayışımızı ve temel ilkelerimizi yayımlayıp, örgütlü üyelerimizle bir kez daha paylaşmamız gerekiyor.

Çalışma programızda başlıca çalışma alanları, Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve İnsan Hakları, TMMOB Örgütlülüğünün Güçlendirilmesi, Oda ve İKK İlişkileri, Meslek Alanları ile

İlgili Ülke Gerçeklerinin Ortaya Konulması, Emek Platformu, Demokratik Kitle Örgütleri ile İlişkiler ile Mühendislik ve Mimarlıkta Meslek ve Uygulama Alanları olarak tanımlandı. Ancak örgütsel birikimle bu çalışmaların altından kalkacağımıza inandık ve “Birlikte karar almak, birlikte yönetmek, birlikte üretme” anlayışı ile gerekli gördüğümüz Çalışma gruplarını ve veya komisyonları kurduk ve bunları istekli Oda temsilcilerinden oluşturduk. Destek veren Odalarımıza ve komisyonlarda yer alan arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Dönem içinde gerekli gördükçe bu grup veya komisyonları arttırabileceğiz. Kamu Çalışanı Üyeler Çalışma Grubu, İnsan Hakları Komisyonu, Emek Platformu Çalışma Grubu, Hizmetlerin Serbest Dolaşımı Ve Yabancı Mühendisler ve Mimarlar Komisyonu, Özelleştirmelerin Ve Sonuçlarının Takibi Çalışma Grubu, Enerji Çalışma Grubu, Mesleki Davranış İlkeleri Komisyonu, Kentsel Araştırmalar İçin Yapılanma Oluşturma Komisyonu, Kentleşme Ve Yerel Yönetimler Çalışma Grubu, SMM Çalışma Grubu, Gıda Politikaları Çalışma Grubu, Mühendislik Mimarlık Profili Araştırması Çalışma Grubu, TMMOB Örgütlülüğünün Geliştirilmesi Çalışma Grubu, TMMOB Yönetmelikleri Üzerine Çalışma Grubu, Afet Çalışma Grubu, BOREN Çalışma Grubu, İş Sağlığı Ve Güvenliği Çalışma Grubu, Birlik Haberleri Yayın Danışma Kurulu, Emegin İktisat Kongresi Çalışma Grubu, Yeni Mekana Yerleşim Komisyonu, Maden Yasası Çalışma Gurubu, Nükleer Enerji Çalışma Grubu, Toprakların Yabancılara Satışı Komisyonu ilk etapta çalışmalara başlayan gruplar oldu.

TMMOB'nin etkin çalışması ve kurumsallaşması için, bu dönem Taslak, Tasarı ve Yasaları Takip Birimi, Hukuk Birimi, Arşiv, Dokümantasyon, Araştırma Birimi, Basın Yayın Birimini oluşturup geliştirmeyi de programımıza aldık.

Bu dönem 50. yıl etkinliklerimizi, Öğrenci Üye Kurultayını gerçekleştireceğiz. Elektrik Mühendisleri Odası sekreteryahğında 5. Enerji Sempozyumu, İnşaat Mühendisleri Odası sekreteryahğında Trafik Kongresi ile Su Politikaları Kongresini, Makina Mühendisleri Odası sekreteryahğında Sanayi Kongresi 2005, GAP ve Sanayii Sempozyumu, Mühendislik Eğitimi Sempozyumunu gerçekleştiriyoruz.

Bu dönem yayımlamayı planladığımız kitaplardan ilkinin “Bir Döneme Tanıklık: Teoman Öztürk 1973-1980 TMMOB Başkanı” isimli olanı çıkardık. Her arkadaşımın bu kitabı edinmesi gerektiğini düşünüyorum.”

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı konuşmasında dört aylık sürede TMMOB'ce yapılan basın açıklamalarını da katılımcılara hatırlattı:

14 Haziran 2004 : “Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin onurlu yürüyüşü ve dik duruşu devam ediyor, devam edecek.”, 21 Haziran 2004 : “TTB'nin ve SES'in “Umuda Beyaz Yürüyüşü” destekliyoruz”, 23 Haziran 2004 : “Şimdi emekten, halktan, barıştan, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olma zamanıdır. Şimdi işgale, Nato'ya, Bush'a ve Emperyalizme karşı İstanbul'da buluşma zamanıdır. Şimdi yan yana durma zamanıdır”, 08 Temmuz 2004 : “Yüreğimiz KESK Eğitim-Sen ile birlikte atıyor”, 20 Temmuz 2004 : “Bergama'da yasadışı ve kirletici varlığını sürdüren Normandy çalışmalarını durdurmalıdır”, 24 Temmuz 2004 : “Hızlandırılmış tren kazasından siyasal iktidar dersini almalı, kazanın sonuçlarının sorumluluğundan kaçmamalı, aksine sorumluluğu üstlenmelidir”, 16 Ağustos 2004 : “Bugün de 17 Ağustos 1999'da olduğu gibi depremlere karşı hazırlıksız durumdayız”, 31 Ağustos 2004 : “1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Küresel Saldırıya karşı Barış, Eşitlik ve Özgürlük taleplerimizi hep birlikte haykıralım”, 12 Eylül 2004 : “Faşizmin adıdır 12 Eylül”, 15 Eylül 2004 : “Toplu görüşme masasında kamu emekçilerinin yanındayız”, 19 Eylül

2004 : “Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda Maden Mühendisi Avni Cinel'in katledilmesinin sorumluları emeğe saygı ve sevgiyi koparan ortamları yaratanlardır”

Yönetim Kurulu üyelerinin Oda ziyaretlerini önemsediklerini belirten Birlik Başkanı, dört aylık sürede Çevre Mühendisleri, Elektrik Mühendisleri, Fizik Mühendisleri, Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri, Gıda Mühendisleri, Maden Mühendisleri, Makina Mühendisleri, Şehir Plancıları ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızı ziyaret ettiklerini, bu ziyaretlerinin bütün odalar tamamlanıncaya kadar süreceğini ifade etti.

Konuşmasında, 26 Haziran 2004'te Ankara'da Bush'a, NATO'ya, Emperyalizm'e Geçit Yok Mitingi, 27 Haziran'da İstanbul'da İlgale, Nato'ya, Bush'a ve Emperyalizme Karşı Büyük Buluşma, 2 Temmuz'da Ankara'da, Sivas'ın Işığı Sönmeyecek Mitingi, 13 Temmuz'da Ankara'da Eğitim Sen Kapatılmaz Mitingi, 12 Eylül'de Ankara'da 12 Eylül Darbecileri Yargılansın, Demokrasi Mitingi, 25 Eylül'de Ankara'da KESK'in Örgütlenme hakkımıza, geleceğimize ve onurumuza sahip çıkmak için alanlardayız mitingi yapıldığını hatırlatan Birlik Başkanı, bu mitiglere TMMOB pankartı altında katılanlara teşekkür etti, katılmayanlar için ise “Sen yoktun bir eksiktik” sözünü hatırlattı.

TMMOB tarafından yapılan diğer çalışmalardan da bilgi veren Yönetim Kurulu Başkanı konuşmasını, “Bu ülkenin bu ülke insanının TMMOB'ye, TMMOB'nin Odalarına, Odaların Şubelerine, Şubelerin size bize hepimize ihtiyacı var. Bu ihtiyacın yerine getirilmesi hepimizin sorumluluğundadır. Sorumluluğumuzu yerine getirmek zorundayız” sözleri ile tamamladı.

AB VE DİĞER YABANCI ÜLKE FONLARININ KULLANIMI HAKKINDA RAPOR Ekim 2004

TMMOB Yönetim Kurulu 3 Ekim 2004 tarihinde yaptığı toplantıda AB ve diğer yabancı ülke fonlarının kullanımı hakkında görüşmeler yaparak aşağıdaki raporu karar altına aldı.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki “Türkiye Cumhuriyeti’nin Topluluk Programlarına Katılması İçin Genel İlkeler Üzerine Çerçeve Anlaşması”26 Şubat 2002 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye’deki kurum ve kuruluşlar, Araştırma, Sağlık, İstihdam ve Sosyal İşler, Teknik İşbirliği, Eğitim, Çevre, Girişimcilik, Bilgi Toplumu ve Gümrük alanlarında, her katılımcı ülke gibi Türkiye’nin yıllık aidatını ödemesi durumunda, Topluluk Programlarına katılabilmektedir. Ertesi yıl program ve ajanslarına katılmak için Türkiye tarafından ödenmesi gereken katkı payının bir kısmının finanse edilmesi için, her yıl, diğer aday ülkelere kıyasla daha az olan, Topluluk Hibe Yardımı yapılmaktadır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve ülkemizde İŞKUR tarafından kullanımı önerilen AB Fonlarının, TMMOB ve bağlı Odalarının da ilgi alanında olduğu belirlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilere duyarlı yaklaşan TMMOB ve bağlı Odaları, işsizlik yaratan süreç ile eğitim ve istihdam sağlama amaçlı Fon kullanımı çelişkinin farkındadır. Bu bağlamda; “Yönetişim” boyutu da dikkate alınarak, Fonların amaçları, Fonların TMMOB’nin amaçları ve ilkeleri ile örtüşme durumu, Standart Hibe Sözleşmesi ile mali, idari, teknik ve siyasi anlamda getirilen yükümlülükler incelenmiş ve özellikle AB Fonlarına yönelik aşağıdaki hususlar belirlenmiştir.

1. Temel ilkesi örgütsel bağımsızlık olan TMMOB ve bağlı Odaları, sunulan parasal kaynağın kullanımına yönelik proje üretimi yerine, amaçlarına uygun projeleri öncelik sıralarına göre belirleyip, öz kaynakları ile finanse etmelidirler.

2. 1 Ocak 2000 itibarıyla bu alanda kullanılan tüm standart sözleşmelerin yerine geçen ve 31 Mayıs 2003 tarihinde güncellenmiş şekli ile uygulamada olan “Avrupa Birliği Tarafından Finansman Sağlanan Dış Faaliyetler İçin Standart Hibe Sözleşmesi”ne göre, Avrupa Birliği’nin hangi programı ile finanse edilirse edilsinler, dış faaliyetler çerçevesinde tüm hibe faydalananları aynı hükümlere tabidir.

Değiştirilemez nitelikli olarak her sözleşmenin ayrılmaz bir parçasını oluşturan ve Özel Koşullar ya da diğer eklerin hükümleri arasında bir çelişki olması halinde geçerli sayılan Ek II’de yer alan “Avrupa Topluluğu Tarafından Dış Faaliyetler Çerçevesinde Finanse Edilen Hibe Sözleşmeleri İçin Geçerli Genel Koşullar”ın, Gizlilik başlıklı 5 inci maddesi ile Hesaplar, Teknik ve Mali Kontroller başlıklı 16.2 inci maddesi, “Avrupa Komisyonu, Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Bürosu ve Avrupa Sayıştay personeli veya temsilcilerinin, 7 yıl sonrasına kadar, kayıtlar üzerinde ve yerinde, mali, idari ve teknik tam kapsamlı denetim yapmalarının taahhüt edilmesi “hükümlerini içermektedir. “Tanınırlık” başlıklı 6. madde bir diğer sorun alanıdır.

TMMOB ve bağlı Odaları, TMMOB ilkeleri ile örtüşmeyen bir şekilde mali, idari ve siyasi yükümlülükler getirildiği için, söz konusu program kapsamında proje sunmamalı ve Standart Hibe Sözleşmesi imzalamamalıdır.

3. Belirlenen öncelikli projeler için öz kaynakların yetmemesi durumunda, öncelikle Odalar arası işbirliği olanakları araştırılmalıdır. Yabancı kuruluş ya da ülke kökenli Fonların kullanımı gündeme gelirse, özerkliğe ve bağımsızlığa dokunmayan hükümler içeren sözleşmelerin imzalanması için Oda Genel Merkezleri ve sonrasında TMMOB'nin onayı alınmak zorundadır.

**TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANINDAN “TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ
TARTIŞMALARI” İÇİN ODA BAŞKANLARINA MEKTUP
5 Ekim 2004**

Sayın Başkan,

TMMOB'nin 50. yılı etkinlikleri kapsamında “50. YILINDA TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ” başlığı altında Ankara'da bir FORUM düzenlemiş bulunuyoruz.

TMMOB tarihine TMMOB içinden bakış anlayışı ile düzenlediğimiz bu forumda, öncelikle Odalarımızın Yönetim Kurulu Başkanlarına söz verilecektir.

Konu başlığı ile ilgili düşüncelerinizi, Odanız birikimleri ile harmanlayarak forumda bizimle paylaşmanız, gerçekleştirmeye çalışacağımız etkinliğin amacına ulaşmasını sağlayacaktır.

Forumda buluşma dileğiyle, saygılar sunuyorum.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

50. YILINDA TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ FORUMU

TARİH :23 Ekim 2004 Cumartesi

FORUM :13.00 – 18.00

YÖNTEM :Öncelikle Oda Başkanlarımıza, sonrasında TMMOB'ye bağlı Odalarımızın üyelerine söz hakkı verilecektir. Konuşmalar yedi dakika ile sınırlı tutulacaktır. İsteyen konuşmacı daha kapsamlı olabilecek görüşlerini yazılı metin olarak da iletebilecektir. Konuşmalar ve metinler forum sonrası basılı hale getirilerek kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

KOKTEYL :18.00 – 20.00

YER :Best Western Otel 2000 Bestekar Sokak 29 Kavaklıdere ANKARA

TMMOB 13 EKİM 2004 DE İSTANBUL'DA “YAŞANACAK ÜCRET, İŞ GÜVEN- CESİ, HERKESE EŞİT-ÜCRETSİZ SAĞLIK HAKKI” İSTEDİĞİ İÇİN YARGILANACAK “DOSTLARI”NIN YANINDADIR.

Ekim 2004

İstanbul Tabip Odası ve 11 sendika, meslek örgütü ve sivil toplum örgütünden toplam 85 kişi 255 yıla kadar ceza talebiyle 13 Ekim 2004'de İstanbul'da yargılanıyor.

85 kişi İstanbul'da, “Sağlık alanında, bugünün sorumlusu olan son yirmi küsur yıldır uygulanana gelen politikaların devamı anlamındaki yasal düzenleme girişimlerinin durdurulması, genel bütçeden Sağlık Bakanlığı'na ayrılan payın %10'a çıkarılması, sağlık çalışanlarının emeklerinin karşılığını alması, özlük hakları, iş güvencesi ve halkın eşit, ulaşılabilir, ücretsiz sağlık hizmetinin sağlanması” taleplerini dile getirdikleri için yargılanıyorlar.

Önce 5 Kasım'da tabipler, sağlık emekçileri iş bırakırlar. Sonra yargılanan insanların örgütleri, sağlık emekçileri, tabipler hep birlikte, 22 Aralık'ta İstanbul Tabip Odası'nda yapılan basın toplantısında bulunurlar. Topluca, en demokratik haklarını kullanarak, bir yanlışlığı anlatırlar, nasıl olması gerektiğini, taleplerini kamuoyu ile paylaşırlar.

Derler ki:

“Ülkemizde kaynaklar borç faizi olarak aktarılmakta, bu kaynaklar bilim, akıl ve vicdan yardımıyla oluşturulmuş bir sağlık hizmet ortamına dönüştürülememektedir. Sonuç olarak pek çok bebeğimiz bir yaşına gelmeden ölmekte, pek çok anne doğum sırasında yaşamını kaybetmekte, önlenebilir pek çok hastalık nedeniyle yüksek sayıda ölüm ve sakatlık oluşmaktadır. İnsanlarımız nitelikli sağlık hizmetine ulaşamadıklarından sağlık hizmeti sunanlar bu sistemin süre gitmesinden mutsuzdurlar. Elbette bu durum değişmelidir ve herkes hak ettiği hizmeti, gerektiği anda, finansal ve diğer kaygılar olmadan ulaşabilmeli, hizmet sunanlar emeklerinin karşılığını alabilmelidirler. Bunun için bazı temel koşullar vardır: Sağlığa ayrılan kaynağın artırılması gibi”

Derler ki:

2004 bütçesinde halkın sağlık hizmetlerindeki beklentilerine, sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin özlük haklarının iyileştirilmesine, bölgeler arası eşitsizliği giderecek sağlık politikalarına yer yoktur. Hükümet tercihini halktan yana değil, IMF'den, Dünya Bankası'ndan yani sermayeden yana kullanmıştır. Türkiye'de sağlık sisteminde finans yetersizliği yaratılmıştır.

İki büyük sağlık hizmeti üreticisi kurumun; Sağlık Bakanlığı ve SSK'nın finansal kaynakları iyice kısıtlanarak neredeyse hiçbir yatırım yapamaz hale getirilmiştir. Diğer taraftan da, sağlık hizmeti veren özel kuruluşların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için özel teşviklerle ve kamu personelinin özele sevki uygulamasıyla bu kuruluşlara kaynak aktarımı yoluna gidilmiştir. 1989 yılında özelden sağlık hizmeti almak için kamudan aktarılan kaynak oranı %1.5 iken bu oran 1998 yılında % 24.3'e yükselmiştir. AKP hükümetinin gündeminde olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu taslağı ile sürmekte olan uygulamalar meşrulaştırılmak istenmektedir. İş güvencemizin ortadan kaldırılacağı, devletin sosyal yönünün yok edileceği, kamu hizmetlerinin ticarileşeceği bu yasal düzenlemeler halk ve emekçi karşıtı politiklardır. “Sağlıkta Dönüşüm Programı” Kamu Yönetimi Temel Kanunu hazırlığının bir

parçasıdır. Amaçlanan; Devletin, sağlık hizmeti vermekten elini çekerek “sağlık hizmetlerinin standardını ve sağlık politikalarını belirleyen, denetleyici ve düzenleyici” bir görevle sınırlanmasıdır. Kısaca yapılmak istenen, doğuştan kazanılmış ücretsiz, eşit ve nitelikli olması gereken halkın sağlık hakkının gasp edilmesidir. Sağlık hizmetinin piyasa koşullarına terk edilmesi, sağlık emekçilerinin performansına göre ücretlendirilerek iş güvencesiz, kölelik koşullarında çalıştırılmasıdır. Yapılması istenen bu yasal düzenlemelerin ortak yönü; kamu hizmeti alanının daraltılması, kamu kaynaklarının direkt veya dolaylı yollarla özel sektöre aktarılması, çalışanların iş güvencelerinin ortadan kaldırılarak sözleşmeli personel uygulamasına geçilmesidir. Hedef küresel sermayenin sömürü alanlarını genişletmektir. IMF, DB ve DTÖ politikalarına uygun bir yapısal düzenleme yaratmaktır. Oysa hepimiz biliyoruz ki, ülkemizi kasıp kavuran işsizliğin, yoksulluğun kaynağı bu politikalarlardır.”

Sözlerini de şöyle bitirirler:

“Ücretimiz, iş güvencemiz ve sağlık hakkı için 24 Aralık 2003'te GÖREVDEYİZ”

İşte bütün hikayenin aslı, yargılanmalarının esası budur.

TMMOB 13 Ekim'de İstanbul'da, Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği (HAYAD) Yönetim ve Denetleme Kurulu asıl ve yedek Üyelerinin, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyelerinin, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Yönetim Kurulu Üyelerinin, Hak-İş Marmara Bölge Başkanının, Türk-İş 1. Bölge Başkanının, DİSK Devrimci Sağlık İş Sendikası Yönetim Kurulu Üyelerinin, İstanbul Eczacı Odası Yönetim Kurulu Üyelerinin, İstanbul Diş Hekimleri Odası Yönetim Kurulu Üyelerinin, İstanbul Veteriner Hekimler Odası Başkanının, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası İstanbul-Aksaray, Bakırköy, Şişli Şubeleri Yönetim Kurulu Üyelerinin, İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu Üyelerinin, kısacası yürekleri insanlık ve emek için atanların, “Sağlık Hakkı Yargılanamaz” diyen dostlarının yanında olacaktır.

TMMOB, sağlık alanında çalışanların ve onların örgütlerinin, TTB'nin, SES'in “Özlük hakları, iş güvencesi ve halkın eşit, ulaşılabilir, ücretsiz sağlık hizmetinin sağlanması” taleplerini desteklemektedir.

TMMOB, dost örgütlerin onurlu yürüyüşlerinin ve o örgütlerin onurlu yöneticilerinin yanındadır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ANLAMAMIZ MÜMKÜN DEĞİL

Ekim 2004

Bu ülkede Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu kurulur. Beklenen Başbakanlığın bu kurula danışmak üzere raporlar hazırlatması ya da kurulun kendiliğinden gerekli gördüğü İnsan Hakları konusunda hazırlayacağı raporları Başbakanlığa sunmasıdır.

Kurul, kendi katılımcılarından oluşturduğu komisyonlardan birine “Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar” raporunu hazırlatır. Komisyonun hazırladığı rapor, Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu üyeleri arasında tartışılır, rapor üzerinde çeşitli değişiklikler yapılır ve sonunda oybirliği ile olmasa da toplantı katılımcıları arasında yapılan oylama sonucu rapor Danışma Kurulu üyelerince kabul edilir. Ancak, Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. İbrahim Kabaoğlu raporu kamuoyuna açıklarken basın önünde, basın açıklamaları sırasında saldırıya uğrar ve açıklamayı yapamaz.

TMMOB, Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu’nda bir üye ile temsil edilmektedir. TMMOB’nin, Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu raporunu açıklayan Kurul Başkanının başına gelenleri kabul etmesi mümkün değildir.

Rapor ve içeriği, raporda tanımlanan hususlar TMMOB’nin de taraf olacağı bir şekilde kamuoyunca tartışılarak, demokratik düşünce ortamının zenginleşeceği bir tarzın ortaya konulmasında önemli olacakken, yasal ve meşru bir kurula, hem de adı Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu olan bir kurula yapılan saldırı, kelimenin tam anlamıyla “vahşi”. TMMOB’nin bunu anlaması olası değildir. Kendi kurulunun demokratik ortamlarda çalışmasını sağlamak zorunda olan Başbakanlık, şimdi kendine bağlı olarak çalışan bu Kuruldan özür dilemelidir.

TMMOB, Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. İbrahim Kabaoğlu’na yapılan “vahşi” saldırıyı, Başkanın şahsında tüm kurul üyelerine ve Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu’na yapılmış olarak kabul etmekte ve şiddetle kınamaktadır.

TMMOB, bu saldırının her türlü demokratik tartışma ortamını engellediği ve raporun önüne geçtiği bir ortamda, gene de “Azınlık hakları ve kültürel haklar” konusunda görüşlerinin 1998 yılında gerçekleştirdiği “TMMOB Demokrasi Kurultayı” belgelerinde detaylı bir şekilde yer aldığını kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

16 EKİM DÜNYA GIDA GÜNÜ KUTLU OLSUN!

BU GÜN GIDA GÜVENLİĞİ DENETİMİNİN TEK ELDE TOPLANACAĞI BİR SİSTEMİN HAYATA GEÇİRİLMESİ TALEBİMİZİ YİNELİYORUZ.

Ekim 2004

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nun kuruluş yıldönümü nedeniyle kutlanmakta olan 16 Ekim Dünya Gıda Günü kutlu olsun.

Dünya Gıda Gününde, halkımıza yönelik taşıdığımız sorumluluklarımız gereği, Gıda Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası ve Ziraat Mühendisleri Odası temsilcilerinden oluşturduğumuz Gıda Politikaları Çalışma Gurubumuzun tespit ve önerilerini kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Gıda güvenliği son yıllarda dünyada üzerinde en çok durulan konulardan biri olduğu gibi; ülkemizde de gerek üstlenmiş olduğumuz uluslararası sorumluluklar gerekse gelişen tüketici bilinciyle doğru orantılı olarak önem verilmesi gereken konuların başında yer almaktadır.

Ülkemizde gıda sektörü adına son günlerde en önemli gelişme 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair yasanın yayımlanmasıdır. Bu yasa özel sektör ve kamu idaresini birçok yükümlülük altına sokmuştur. Gıda güvenliğinin önemi her geçen gün yaşanan olaylarla gözler önüne serilmektedir. Toplum sağlığını olumsuz yönde etkilememek için, yasada öngörülen yönetmeliklerin katılımcı bir anlayışla oluşturularak bir an önce yayımlanması ve uygulamaya geçilmesi büyük önem taşımaktadır. Gıda denetiminin tek elden yürütülmesi bir zorunluluktur. Gıda yasasında tek elde toplanmaya çalışılan yetkilerin, Kamu Yönetimi Temel Kanunu ile yeniden dağıtılarak, karmaşık hale getirilmemesi ve yeni bir kaos ortamı yaratılmaması gerekmektedir. Yetkileri elinde toplayan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, yeniden yapılanmasını tamamlayarak; acilen sorumluluğunu yerine getirmek için ilgili meslek disiplinlerinden yeterli sayıda eleman istihdam etmesi ön koşuldur. İnsan sağlığı ile doğrudan ilgili konularda tasarruf tedbirlerinin işletilmesi gerekçesiyle kısıntıya gidilmesinde kamusal yarar bulunmamaktadır.

Gerek tüketicinin güvenli ve gereği gibi beslenmesini sağlanması, gerekse gelişmiş ülkelere yönelik gıda dışsattım pazarımızın büyütülmesi amacıyla Kritik Kontrol Noktaları Tehlike Analizi (HACCP), Gıda İşletmeleri İyi Üretim Uygulamaları (GMP), İyi Hijyen Uygulamaları (GHP) esaslarının uygulanması bir gereklilik haline gelmiştir. Çiftlikten sofraya güvenli gıda üretimi esasına dayalı olarak, risk analizi ve izlenebilirlik gibi yeni yasada da yerini alan anlayış bir an önce hayata aktarılmalıdır. Özellikle izlenebilirlik sistemi olarak bilinen çiftlikten son ürüne kadar olan süreçte kontrol ve denetim büyük önem taşımaktadır. Hammaddenin üretim yöntemlerinin, sektörde üretim yapan tesislerin teknik ve hijyenik koşullarının iyileştirilmesi ve çevreye saygılı üretim koşullarının oluşturulması, gıda üretimi kadar gıda sanayiine verilen hizmetlerin de artırılması ve iyileştirilmesini beraberinde getirecektir. Bu kurallara uyulmadığı takdirde gıda maddeleri dışsattım pazarımız her geçen gün küçülme ve giderek yok olma tehlikesiyle karşı karşıya gelecektir. Önümüzdeki dönem, bu dönüşüm sürecinin mali boyutlarının da sorgulanması gereken bir dönem olacaktır. Hayvan ve bitki sağlığı konusunda gösterilecek ilerlemeler bu ürünleri doğrudan hammadde olarak kullanan gıda sanayiine de olumlu yansıtacaktır.

Bu yıl 16 Ekim Dünya Gıda Günü'nde Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından uluslararası düzeyde belirlenen konu "Gıda Güvencesi için Biyo çeşitliliktir. Kapitalist üretim biçimlerinin çevresel değerleri bir girdi olarak gören anlayışı, tarım alanlarının amaç dışı kullanımı, özellikle sanayi kökenli kirlenmenin yokedici etkisi, biyo çeşitliliği tehdit eder duruma gelmiştir. Biyo çeşitliliğin azalması ise doğrudan gıda güvencesine zarar vermektedir. Bunun nedeni; değişik gıdalardan beslenme olanağının azalması, gıda üretiminin artırılmaması ve dolayısıyla tarımsal gelirden azalma, ekolojik sistem ve çevre üzerinde baskı oluşmasıdır. Diğer taraftan hatalı ilaç ve gübre kullanımı, genetik olarak değiştirilmiş organizma içeren tohum ve bunların ürünlerinin üretim ve ithalatının kontrolsüz olarak yapılması, hayvansal ve bitkisel ürünlerde kabul edilemez düzeylerde katkı ve kalıntılarının bulunması gıda ürünlerinin güvenliğini tehdit etmektedir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yürütülmekte olan ileri tarım müzakereleri kapsamında ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerin uygulamak durumunda bırakılacağı ticaret sistemi, mevcut tarımsal yapı ile gıda sanayiinin ithalata daha fazla bağımlı kalmasına, ulusal üretimin zayıflamasına ya da ekonomik kaygılarla çevrenin daha da kirletilmesine yol açacaktır. AB'ye üyelik perspektifi ise iyi kullanılmadığı takdirde gıda üretiminin sürdürülebilirliği noktasında sorunlar doğurabilecektir.

Uygulanan neoliberal politikaların bir sonucu olarak, 1980'li yıllardan bu yana, tarımsal üretim artışı nüfus artış hızının altında kalmaktadır. 2000'li yıllarda IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün dayattığı "politikalar" Türkiye'yi giderek tarım ürünleri dışalıcısına konumuna sürüklemektedir.

Ülkemizin artan nüfusu ve gıda sanayiinin ileriye dönük gelişimi açısından tarımsal üretim potansiyelinin, üretimin çeşitliliğinin ve ekolojik üretim olanaklarının artırılması yönünde çaba sarf edilmesi kaçınılmazdır. Bu kapsamda iyi tarım uygulamaları çerçevesinde güvenli hammadde kaynaklı güvenilir gıda üretimi için önümüzdeki dönemde daha yoğun ve bilimsel ağırlıklı çalışmalar gerekmektedir. Bu sorumluluğu kamu sektörü, üniversiteler, araştırma kuruluşları, özel sektör, meslek odaları ve demokratik kitle örgütleri ortaklaşa taşımaları ve sürdürmelidirler. Aksi takdirde zaman içerisinde sürdürülebilir tarımsal üretimi risk altına girmiş, gıda güvenliği tartışılır hale gelmiş, dışalıma bağımlı ve gıda dışıyatımında sorunlar yaşayan bir ülke haline dönüşmemiz kaçınılmaz olacaktır.

Bütün bu gerçeklerin ışığı altında; gıda güvenliği konusunda dünya ölçeğinde yaşanan gelişmelere paralel olarak, denetimin tek elde toplanacağı bir sistemin ülkemizde de kurgulanması ve bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Tarımsal üretimimizin sürdürülebilirliğini temin, bu potansiyele bağlı olarak gıda sanayiinin gelişimini sağlamak, halkın yeterli ve nitelikli gıdaya erişmesini sağlamak ve sağlıklı nesiller oluşturmak için ilgili tarafların bu sürece katılımı sağlanmalıdır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca gıda alanında oluşturulmaya çalışılan denetim sisteminin değinilen hassasiyetler dikkate alınarak oluşturulması ülkemiz yararına olacaktır. TMMOB, Gıda Politikaları Çalışma Grubunun yapmış olduğu bu tespit ve önerileri, bir yandan kamu oyu ile paylaşırken, öte yandan konunun tüm platformlarda takipçisi olacağını bu açıklama ile ilgililerine duyurmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

50. YILINDA TMMOB

TMMOB'nin 50. yılı nedeniyle TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nun *Birgün Gazetesi'*nde 17 Ekim Pazar günü yayımlanan söyleşi.

“12 Mart sonrasında dağıtılmış, etkinliğini yitirmiş, yöneticilerinin sıkıyönetimle uzlaşma yaparak Genel Kurulunu engelledikleri TMMOB'nin yeniden işlerliğe kavuşması için geride kalan inançlı kadrolar olarak çalıştık. 1972 yılında mücadelemizin gelişmesinden tedirgin olan egemen güçlerin Birlik ve Odaların kapatılması yolunda Meclis'in gündemine getirdiği yasa tasarısına karşı 16 Oda biraraya geldi ve mücadele kararı alındı. Bu çalışmaların sekreteryaya görevini Odam adına yürütürken, bende etkin olan tek düşünce bizden önce görev yapan devrimci arkadaşların toplumsal çıkarları kişisel çıkarlardan önde tutan mücadele bayraklarını yere düşürmemek ve onların mücadelesini geliştirerek sürdürmek ve bir gün bu görevi daha iyi yapacak kadrolara devretmektir. Bu çabalar 1973 Nisan'ında toplanan ilk Birlik Genel Kuruluna kadar sürdü.

Bu Genel Kuruldan sonra toplanan Birlik Yönetim Kurulu 7'ye karşı 8 oyla bana Birlik Başkanlığı görevini verdi. 1973 dönemi çalışma programında yazdığım “teknik eleman mücadelesi” cümlesindeki “mücadele” kelimesinin çok sert olduğunu söyleyen sağ yöneticiler, bunun yerine “çalışmaları” demenin daha doğru olduğunu öne sürmüştü, açılan tartışma 3 saat sürmüştü ve sonunda yapılan oylamada 7'ye karşı 8 oyla “mücadele” denilmesine karar verilmişti.” diye anlatıyor TMMOB'un unutulmaz başkanı Teoman Öztürk, o günlerden bugüne tam 21 yıl geçti. Yıllarca süren çetin mücadelelerle, yönetimlerde sürekliliği sağlayan devrimci, demokrat, yurtsever yönetici kadroları; örgütüne güvenen, inanmış, bilinçli ve kararlı on binlerce mühendis ve mimarıyla, Türkiye'de adından güvenle bahsedilen bir TMMOB var artık. TMMOB'un hem Mimarlık ve Mühendislik Haftası'nı hem de 50. yılını kutladığı bu günlerde Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI ile TMMOB üzerine konuştuk...

Birgün: Mayıs sonunda Olağan Genel Kurulu'nuzu tamamladınız. Genel Kurulunuzun değerlendirmesini, Genel Kurulunuzda önümüzdeki döneme ilişkin aldığınız kararları özetler misiniz?

M.SOĞANCI: 38. Dönem Genel Kurulumuz, 80 sonrası yapılan tüm Genel Kurullara göre, çeşitli gereksiz iç tartışmaların yaşanmasına karşın, örgütün önünü açıcı en fazla karar alınan Genel Kurul oldu. İki yönetmelik kabul edildi. Onlarca karar alındı. Alınan kararlar içinde bu dönem ki Yönetim Kuruluna verilen görevler TMMOB'nin bu dönemini detaylandırarak belirledi. Başlıklar halinde Genel Kurul'da şunlar kararlaştırıldı: “TMMOB bağımsızlık, demokrasi, barış ve insan hakları alanındaki çalışmalarını etkinleştirerek diğer mesleki ve demokratik kitle örgütleriyle birlikteliğini pekiştirip geliştirerek sürdürmelidir. Özelleştirmelerin durdurulması için özelleştirme uygulamaları izlenerek toplumsal, siyasal, ekonomik sonuçları değerlendirilmeli, özelleştirmelere karşı aktif çaba içinde olunmalıdır. Emperyalizmin işgalci politikalarına karşı savaş karşıtı hareketler desteklenmelidir.” Biz de Yönetim Kurulu'nda görev dağılımından sonra ilk yaptığımız basın duyurusunda, “TMMOB'nin onurlu yürüyüşü ve dik duruşu devam ediyor, devam edecek” açıklamasını yaparak bu dönemki niyetimizi dönemin başında, dosta düşmana açıkça ifade ettik.

Birgün: TMMOB'nin önümüzdeki döneme ilişkin başlıca çalışma alanları neler olacak?

M.SOĞANCI: TMMOB bu dönem; Bağımsızlık, demokrasi, barış ve insan hakları, TMMOB örgütlülüğünün güçlendirilmesi, oda ve İKK ilişkileri, Meslek alanları ile ilgili ülke gerçeklerinin ortaya konulması, Emek platformu, demokratik kitle örgütleri ile ilişkiler, Mühendislik ve mimarlıkta meslek ve uygulama alanları konu başlıklarını başlıca çalışma alanları olarak belirlemiştir. Dünya çapında emperyalist saldırının açık ifadesi olan küreselleşme olgusunun, tüm emekçilerin ve demokrasi yanlılarının üzerine gerek ideolojik saldırı olarak gerekse de yaptırımlar olarak kabus şeklinde çökmesine karşı duruş, ancak meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerinin ortaya konulması, sorunların nedenlerinin belirtilmesi ve çözümlerine yönelik tespitlerde bulunulması, bunu emek ve demokrasi güçleri ile paylaşmanın koşullarının yaratılması, bu dönemin de ana çalışma konuları arasında olacaktır.

Birgün: Yönetim Kurulunuzun yayımladığı Çalışma Programının “TMMOB'nin Temel İlkeleri” bölümünde “;meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayırmayacağını kabul eder” sözü bulunuyor. Bu sözün bu güne uyarlanmasını somutlaştırabilir miyiz?

M.SOĞANCI: TMMOB'nin temel ilkelerinin tamamını sıraladığımızda şunları görüyoruz: “TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, “Yeni Dünya Düzeni”te-orilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayıramayacağını kabul eder. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.” TMMOB bu ilkelerle diyor ki, dünyanın bu coğrafyasında ve akıp giden zamanın bu anında, bu döneminde işler iyi değil. Yaşananlar, hepimizin, tüm bireylerin, tüm yönetilenlerin aynı ortak paydada birleştikleri bir şekilde. Evrenin efendisi kararlar alıyor, kararlarını tüm yerkürede ortaklaştırıyor. Bunun adına Küreselleşme deniliyor. Küreselleşme, Irak'ta işgalle, ülkemizde sistemle eklemleme doğrultusunda dayatılan yasalarda kendini gösteriyor. Bu sözle esas söylemek istediğimiz basittir: Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz.

Birgün: Geçtiğimiz günlerde, 2 Ekim'de gerçekleştirdiğiniz Danışma Kurulu toplantınızda özellikle “Güç görevler, güçlü örgütlenmeler ile yerine getirilir.” sözü ile “Bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye, TMMOB'nin Odalarına, Odaların Şubelerine, Şubelerin örgütlü üyeye, size bize hepimize ihtiyacı var. Bu ihtiyacın gerekleri yerine getirilmelidir.sözünü sıkça tekrarladınız. Bunları biraz açar mısınız?

M.SOĞANCI: Bu sözlerin yanında ayrıca “Birlikte karar alan, birlikte üreten, birlikte yöneten bir TMMOB” sözünü de söyledim. TMMOB'nin 38. döneminin çalışmalarını işte bu üç cümle belirleyecek diye düşünüyorum. Danışma Kurulu'nda da söyledik: “Dünyada küreselleşme süreci, farklı evrelerden geçerek bugünkü halini almıştır ve sürekli bir dönü-

şüm içindedir. Türkiye de bu dönüşüm evrelerinin içinden geçerek sistemle entegrasyon süreci yaşamaktadır. Bu entegrasyonun ilk adımları 12 Eylül darbesiyle atılmış ve serbest piyasacı ekonomik modelin hakim kılınmasıyla hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. İthal ikameciliğin yerine serbest piyasa ve ihracata dayalı büyüme modeli esas alınarak yeni bir gelir ve paylaşım stratejisi ortaya konmuştur. Küreselleşen dünya ekonomisiyle eklemlenme süreci kesintisiz ve düz bir hatta ilerlememektedir. Türkiye’de kapitalizmin yukardan aşağıya, bizzat emperyalizme bağımlı olarak inşa edilmesinin yarattığı kendine has devlet yapısı entegrasyon sürecini daha bir sancılı hale getirmiştir. Sermaye sınıfının devletle özdeş olmaması, sermaye kesimlerinin kendi içinde farklılaşmış olması ve gelişmiş bir askeri bürokratik yapının bulunması, Türkiye’deki egemen bloğun kendine özgü bir yapısını belirlemektedir. Uluslararası mali sermayenin ve Çok Uluslu Şirketlerin önderliğinde ilerleyen küreselleşme süreci Türkiye’deki egemen bloğun farklılaşmış çıkarlarıyla örtüşmemektedir. Bu durum kronik bir kriz olgusunu doğurmaktadır. Krizin patlak verdiği dönemlerden hegomonik olarak çıkan kesimlerin kendi rengini verdikleri alacalı bir süreç işlemektedir.”İşte böylesi bir dünya ve Türkiye’de nefes verme alma alanı olarak gördüğümüz TMMOB’ye halkımızın ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacın yüklediği görevler güçlü örgütlenmeler ile yerine getirilebilir. Güçlü görevleri yerine getirecek mesleki demokratik kitle örgütleri birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme anlayışı ile yollarına devam etmek durumundadır. Söylediklerimiz bundan ibarettir.

Birgün: Yönetim Kurulunuzun şekillenmesinden bu yana geçen dört ayda yapılanlardan bahseder misiniz?

M.SOĞANCI: Burada isterseniz gerçekleştirdiklerimizi değil de, yaptığımız basın açıklamalarının başlıklarını söyleyeyim. Bunlar dört aylık sürede, aynı zamanda TMMOB’nin gündemini de belirleyen olgular. Ard arda okununca TMMOB’nin ülkenin bu gününe denk gelen bu dönemde ne demek istediğini daha net anlatabiliyor. Şunları kamuoyu ile paylaştık:”TTB’nin ve SES’in “Umuda Beyaz Yürüyüşü”nü destekliyoruz. Şimdi emekten, halktan, barıştan, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olma zamanıdır, şimdi İşgale, Nato’ya Bush’a ve emperyalizme karşı İstanbul’da buluşma zamanıdır, şimdi yan yana durma zamanıdır. Yüreğimiz KESK Eğitim-Sen ile birlikte atıyor. Bergama’da yasadışı ve kirletici varlığını sürdüren Normandy çalışmalarını durdurmalıdır. Hızlandırılmış tren kazasından siyasal iktidar dersini almalı, kazanın sonuçlarının sorumluluğundan kaçmamalı, aksine sorumluluğu üstlenmelidir. Bugün de 17 Ağustos 1999’da olduğu gibi depremlere karşı hazırlıksız durumdayız. 1 Eylül Dünya Barış Günü’nde Küresel Saldırıya karşı Barış, Eşitlik ve Özgürlük taleplerimizi hep birlikte haykıralım. Faşizmin adıdır 12 Eylül. Toplu görüşme masasında kamu emekçilerinin yanındayız. Zonguldak’ta Türkiye Taşkömürü Kurumu’nda Maden Mühendisi Avni Cinel’in katledilmesinin sorumluları emeğe saygı ve sevgiyi koparan ortamları yaratanlardır. TMMOB 13 Ekim 2004 de İstanbul’da “İnsanca yaşanacak ücret, iş güvencesi, herkese eşit-ücretsiz sağlık hakkı” istediği için yargılanacak “Dostları”nın yanındadır. “Yani TMMOB, emek ve demokrasi mücadelesinde bu dört ayda da yol arkadaşlarının yanındaydı.

Birgün: TMMOB’nin çeşitli toplumsal olaylarda birlikte yürüdüğü meslek birlikleri, emek örgütleri, demokratik kitle örgütleri ile ilişkileri bu dönem nasıl olacak? Geleneksel TMMOB tavrında bir değişiklik var mı?

M.SOĞANCI: Geleneksel tavırda bir değişiklik tabii ki yok. Bu dönemde de geçmiş dönemlerde olduğu gibi TMMOB'nin dost örgütlerle ilişkileri, Genel Kurullarımızca belirlenmiş ilkelerimizle yürüyecektir. Şunu söylemeliyim. TMMOB'nin Temel İlkelerinin devamı olan Çalışma anlayışında açıkça belirlenmiştir ki:

TMMOB ve bağlı odaları her türlü yapılanma ve örgütlerle ilişkilerinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan, hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren bir çalışma anlayışı içerisindedir. Bu dönemde yapılacak olan, bu örgütlerle ilişkilerin sağlıklı yürütülmesinde, örgüt içi demokratik merkezîyetçi karar alma mekanizmalarını olması gerektiği biçimde işletmektir. TMMOB, yol arkadaşlarını iyi bilir ve o güzel güne kadar, onlarla birlikte yürüyecektir. Bunu yol arkadaşlarımız zaten bilmektedir.

Birgün: Son olarak 50. yılınızla ilgili söylemek istedikleriniz var mı?

M.SOĞANCI:Kuruluşunda 10 Odası ve yaklaşık olarak 8.000 üyesi bulunan TMMOB'nin, bugün Oda sayısı 23'e, üye sayısı ise 250.000'e ulaşmıştır. TMMOB'ye bağlı Odalara 50 kadar mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininden mezun olan mühendis, mimar ve şehir plancıları üyedir. 50 yıl bizim gibi ülkelerde süreklilik bakımından ciddi bir süre. Az önceki sorularınıza verdiğim yanıtlarda da TMMOB'nin bugün kendini nasıl gördüğünü tanımlamaya çalıştım. 50. yıl etkinliklerimizle de, TMMOB'nin bu gününe doğru akan o onurlu geçmişini tanımlamaya ve belgelemeye çalışıyoruz. Kısacası resmi tarih ile gerçek tarihini bir arada gün yüzüne çıkarmaya çalışıyoruz. Buna katkı koymak isteyen herkese kapımız açık. Ben TMMOB tarihini, bir anlamda Türkiye demokrasi mücadelesinin de tarihi olarak görüyor ve belgelenmesi gerektiğini düşünüyorum.

TMMOB LONDRA'DA GERÇEKLEŞEN 3. AVRUPA SOSYAL FORUMUNDA Ekim 2004

14-17 Ekim 2004 tarihleri arasında Londra'da gerçekleşen 3. Avrupa Sosyal Forumunda TMMOB de temsil edildi. Avrupa Sosyal Forumuna yetmiş ülkeden yirmibinden fazla kişi izleyici olarak katılım sağladı. Forumda beşyüzden fazla etkinlik düzenlendi. Irak savaşından, çevre sorunlarına; ekonomik vizyondan, sendikacılığa; ırkçılıktan insan haklarına kadar hemen her konuda Başka Bir Dünya Mümkün adı altında ikiyüzlü aşkın konuşmacı görüşlerini aktardı. Forumu altıyüzden fazla gazeteci izledi. Avrupa Sosyal Forumuna İstanbul Sosyal Forumu'nun koordinasyonunda Türkiye'den seksene yakın kişinin katılımı sağlandı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile KESK Başkanı Sami Evren katılımcılar arasındaydı. Forumun son gününde Bush'a, Irak'ta İşgale, Yeni Liberal Özelleştirmelere Hayır adı altında yapılan mitinge ellibini aşkın kişi katıldı. .

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 3. Avrupa Sosyal Forumunun 16 Ekim Cumartesi günü yapılan Çevre Krizi ve Avrupa'nın Sorumlulukları başlıklı panelinde konuştu. Helen Lynn (Womens Enviroment Network, İngiltere) tarafından yönetilen panelin diğer konuşmacıları Jacques Lefort (Confederation Paysanne, Fransa), Magda Stoczkiewicz (EE Bankwatch, Polonya), Athena Ronquilo (Greenpeace International, Yunanistan), George Monbiot (Yazar, İngiltere), Liudmila Bulavga (alternatives, Rusya) idi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasını aşağıdaki yazının özet sunumunu yaparak gerçekleştirdi.:

Sevgili katılımcılar, değerli konuşmacılar,

Bir Başka Dünya Mümkün diyenler,

3. Avrupa Sosyal Forumuna dünyanın bir çok noktasından, Avrupa'nın her yerinden gelenler,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygı ile selamlıyorum.

Öncelikle sizlere, Türkiye'den, Bir başka dünya mümkün diyenlerin, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sevgilerini ve dostluk mesajlarını iletiyorum.

Sevgili arkadaşlar, ben makina mühendisiyim. TMMOB'nin Yönetim Kurulu Başkanıyım. Türkiye'de Birliğimize bağlı farklı meslek alanlarını bünyesinde barındıran 23 mühendis, mimar, şehir plancısı odası var. Toplam üye sayımız ikiyüzellibin. Yasayla kurulmuş bir meslek birliğiyiz. Yasada Kamu kurumu niteliğinde bir meslek birliği olduğumuz yazılı. Birliğe bağlı odalarımızın şube yöneticileri üyelerimiz tarafından doğrudan seçimle; Oda yöneticilerimiz, şubelere bağlı üyelerin seçtiği delegelerce, Birlik Yönetim Kurulu da Oda delegelerimizce seçiliyor. Yönetim Kurullarımız iki yıllık sürelerle görevlerini yapıyor. Bu yıl kuruluşumuzun ellinci yılını kutluyoruz.

Bizim mesleğimiz, en anlaşılır sözcüklerle söylemem gerekirse, bilim ve teknikle halkın arasında köprü görevi gören bir meslek. Bu mesleği Türkiye'de yapan biz mühendis, mimar ve şehir plancıları, mesleğimizi yapabilmek için eğer kamuda çalışmıyorsak TMMOB'ye üye olmak zorundayız. Kamuda çalışan arkadaşlarımızın üye olma zorunlulukları yok ama büyük bir kısmı birliğin üyesi.

Sevgili arkadaşlar, kuruluşunun 50. yılında bu örgüt, kendi yarattığı çeşitli tartışma platformlarında görüşmeleri tamamladıktan sonra kendini tanımlamış ve temel ilkelerini bu dönemki çalışma programının girişine almıştır. Temel ilkelerde şöyle söylüyoruz. TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-empyeralisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayıramayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

Gene bu örgüt içinde yaşadığı ortamı ve dönemi de değerlendirmektedir. Özetle şunları söylemektedir: Kapitalizm, bütün dönemlerinde küresel bir eğilim göstermekle birlikte hiçbir zaman bugünkü aşamaya ulaşamamıştı. Kapitalizm bugün, bir yandan yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle zamanı ve mekanı kendi lehine dönüştürerek sermaye akışını kontrol edilemez kılmakta, diğer yandan da dünyayı kendi değerlerinin hakim olduğu tek bir piyasaya çevirmektedir. Kapitalist sistemin böyle bir dönüşüm trendine girmesinin temelinde her şeyden önce üretim ve iletişim teknolojisinde son yıllarda meydana gelen gelişmeler yatıyor. Kısaca özetlemek gerekirse: teknolojik gelişmelerin yarattığı yeni imkanlar sayesinde, geniş ölçekli fabrikalarda kitlesel üretime dayalı, Fordist üretim tarzının yerine, küçük atölyelerde, esnek uzmanlaşmaya dayalı üretim modelleri gelişti. Yüksek teknolojiye dayalı iletişim şebekeleriyle beraber, dev tekellerin yapıları da değişerek çok uluslu şirketler hüviyetine büründüler. Üretim ve pazar arasındaki geleneksel bağ koparak, emeğin en ucuz olduğu yerlerde kurulan üretim sahalarıyla, dünyanın her yerine dağılmış bir küresel pazar yaratıldı. Böylelikle Çok Uluslu Şirketler, doğrudan sanayi üretimiyle ilgilenmeksizin, sadece tasarım ve pazarlama alanında yoğunlaşarak, örgütlü emek gücünün baskısından azade ve yoğun sömürüye dayalı bir üretim ağı kurma olanağı kazandılar. Bu tür gelişmeler, sosyalist sistemin çöküşüyle birlikte, sermayenin emeğe karşı yoğun bir baskı ve saldırı sürecini örgütlemesinin, sosyal devletin tasfiyesinin, özelleştirmelerin olanaklarını yarattı. Sürece karakterini veren bir başka önemli unsur, bir gecede dünyayı kat edebilemeyeceğini kazanan mali sermayedir. Üretim sürecinin hiçbir yerinde yer almaksızın, sadece borsa ve tahvil senetleri üzerinden edilen karlar, dünyadaki toplam para dolaşımının yüksek bir dilimini oluşturmaktadır. Bu spekülâtif sermaye gittiği yerlerdeki ekonomiler üzerinde bir gecede yaratılan spekülâtif krizlerle milyonlarca kişinin hayatını karartabilmektedir. Sermayenin bu şekilde bütün dünyada sınırsız bir dolaşma hakkı kazanması, onun dünyayı kendisinin güvenlik içinde olacağı bir yeni düzene sokmasını zorunlu hale getirdi. Bizim gibi ülkelerde uluslar arası kurumların dayatmaları çerçevesinde gündeme gelen azınlık hakları, insan hakları, kimlik politikaları, kadın haklarının genişletilmesi gibi konulara ilişkin demokratikleşme atılımları, küreselleşme ideolojisi tarafından bir modernleşme hamlesi olarak sunuldu. Küreselleşme süreci bütün bu gelişmelerin bir sonucu olarak, ulus devletlerin egemenlik alanlarının daraltılması yönünde değişimleri gündeme soktu.

Kapitalizmin ilk gelişme evrelerinin bir ürünü olarak ortaya çıkmış olan ulus devletlerin hukuki yapıları, anayasal düzenlemeleri sermaye ve malların dünya çapındaki dolaşım ihtiyacına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmekte, egemenlik alanları daraltılarak değişime uğratılmaktadır.

Küreselleşme bir yandan sermayenin serbest dolaşım koşulları açısından ulus devlet ve ulusal egemenlik kavramlarının içini boşaltırken, aynı zamanda ve belki aynı nedenle etnik parçalanmışlığı, mikro milliyetçiliği, cemaatçiliği de körüklemektedir. Son çeyrek yüz yılda dünyada yaşanan gelişmeler ırkçılığın, milliyetçiliğin, ulusal çatışmaların sona ermekte olduğunu değil, güçlenmekte olduğunu gösteriyor. Balkanlar ve Orta Doğuda yaşananlar gözler önünde. Keza AB içinde de, bir yandan üye ülkeler arasındaki sınırları ortadan kaldırılmaya gidilirken, bir yandan da Avrupa'da milliyetçi sağ eğilimler giderek güç kazanıyor. Küreselleşme süreci ulus devletlerin egemenlik alanlarının daraltılıp zayıflatılması doğrultusunda etnik, dinsel, ulusal, cemaat ilişkilerine dayalı gelişmeleri teşvik eden politikalarla beraber yerleşmeyi de öne çıkaran bir gelişme izliyor. Bu şekilde küreselleşme, dünyada yeni bir hiyerarşik yapı yaratmıştır. Ulus-devletler bu yapının içerisinde varlığını korumaya devam etmekle birlikte geçmiş dönemdekinin aksine egemenlik haklarının bir kısmını ulus-üstü kurumlara devretmeye zorlanmaktadır. Böylece sistem ulus-üstü kurumlar ve ulus-devlet ve yerel iktidarlar aracılığıyla işlemektedir. Küresel sermaye, gümrük duvarları delinmiş ulus devlet yapılarını kullanarak ülkeler arasındaki güvenli serbest dolaşımını gerçekleştirmekte, gerektiğinde doğrudan özerkleştirilerek güçlendirilmeye çalışılan yerel iktidarlara ilişkiye geçmektedir. Bu işleyişin üstünde ise belirleyici olarak IMF, Dünya Bankası gibi ulus-üstü kurumlar yer almaktadır. Küreselleşmenin ilerici bir gelişme olarak görülüp, aksaklıklarının giderilmesi suretiyle iyileştirilebileceği düşüncesi bir yanılısamadan ibarettir. Kapitalizmin farklı bir evresine denk düşen küreselleşmeyi tersine çevirerek olumsuzluklarının önüne geçmeye çalışmanın, bir savaşta düşmanı ikna ederek sizi yenmekten vazgeçirmeye çalışmaktan farkı yoktur. Çünkü küreselleşmenin aksayan yönleri olarak görülerek düzeltilmesi önerilen (sosyal hakların kısıtlanması, bölgesel ve sınıfsal eşitsizlikler, çevre vb.) hususlar, onun kapitalist özüne ilişkin sürecin karakteristik özellikleri olarak ortaya çıkmış hususlardan ibarettir.

Sevgili arkadaşlar, TMMOB bunları söylüyor. Biz herhalde dünyada başka bir örneği olmayan, ya da az rastlanabilecek bir örgütlenmeyiz. Bir yandan kamu kurumu niteliğimiz, öte yandan yaşamı her türlü emperyalist ilişki ile yürüten bir ülkede anti-emperyalist bir meslek örgütü. Bunun açıklamasını sizlere bırakıyorum.

Çevre krizi deyimi de yukarıda nasıl bir dünya ve nasıl bir dönem başlığında anlatılanlar çerçevesinde anlaşılır hale gelebilecektir.

Evrenin efendileri ve onların ideologları Çevre Krizini tanımlarlarken diyorlar ki: Çevre krizi, kapitalist sistemin işleyişiyle, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetle ve sömürüyle alakası bulunmayan, endüstriyel gelişim ve teknolojik yenilenmenin doğal sonucu olan genel bir insanlık krizidir. Bu kriz, yoksul-zengin bütün ülke ve sınıfların elbirliği ve çabasıyla çözülebilir. Çevre krizini, yarattığı teknoloji ile onu doğuran kapitalizm çözecektir. Kapitalizm, çevre krizinin üstesinden gelebilecek potansiyellere sahiptir, yeter ki soruna global ölçüde bakılabilsin.

Bu söylenmesine söyleniyor da, her türlü yapılan uluslar arası çevre zirve ve toplantılarından çıkan sonuç aynı oluyor. Emperyalist devletlerin bütün çabaları temsil ettikleri tekellerin azami kârının güvence altında tutulması yönünde oluyor.

Kirlenme sorununun emperyalist rekabet ilişkilerinden, uluslararası politik ilişkilerden sonra geldiği açıkça ifade ediliyor. Diğer konular da olduğu gibi, kapitalist devletlerin çevre politikasını da sermayenin yeniden ve genişletilmiş yeniden üretiminin ihtiyaçları belirler.

Kirletici sektörlerin ezici bir bölümünü ellerinde bulunduran, mümkün en az maliyetle en yüksek verim elde etmek için dev rakipleriyle boğuşan tekellerin kârlarından fedakârlık etmeleri onlar için pek katlanılır bir durum değildir. Bir araştırmaya göre dünyanın en büyük ilk 500 şirketi, dünya ticaretinin %70'ini, doğrudan dış yatırımların % 80'ini ellerinde bulunduruyor. Ekonomik alandaki bu tartışılmaz üstünlüğün politikada belirleyici olmadığını söylemek doğru değildir. Onların istediği her türlü politik düzenlemede, kendilerine daha çok serbestlik tanıyacak düzenlemenin yapılmış olmasıdır. Bu düzenlemelerde esas olan da kar daha fazla kar dürtüsü olacaktır. Bu bakımdan emperyalist devletler, tekellerin azami kâr gerçekleştirme pahasına yaydıkları kirlenmeyi olanakları ölçüsünde örtecek ve gizleyeceklerdir. Kapitalist kâr yasasının birincisi, işçiyi sömürüp tüketmeyi gerektirir. Değerin biricik kaynağı işçinin emek gücüdür ve bu emek gücü ne kadar sömürülürse, kâr da o oranda garantiye alınmış olur. Ama kapitalist için, emek gücü, üretim maliyetinin sadece bir parçasıdır ve kârın garantiye alınması, bir diğer mali girdinin de aynı ölçüde sömürülmesini gerektirir. Bunun için, kâr yasası ikinci olarak, doğal kaynakları ve hammadeleri de olabildiğince ucuz mal edinmeyi zorunlu kılar. Bu tıpkı işçinin olduğu gibi doğanın ve onun ürünlerinin de son sınırına kadar sömürülmesi demektir. Üçüncü olarak, kapitalist, mal edindiği hammaddelerden ve işgücünden daha fazla kâr elde etmek için, kârlılığı artıracak teknolojiye ihtiyaç duyar. Bu teknolojik ilerleme, tamamen azami kâr hedefine bağlanmıştır. Verimi artıracak ve kapitalistin rakiplerine karşı konumunu güçlendirecek teknolojik adımların işçi üzerinde ve doğada nasıl bir etki yaratacağı onu pek ilgilendirmez. Her ne kadar, teknolojideki gelişme, insanlığın gelişmesi gibi gösterilip sunulsa ve objektif olarak bir ilerleme sayılsa da, bunun sınırı, kârlılığın tehlikeye girdiği yere kadardır. İşçinin durumunu düzelterek ya da doğayı koruyacak bir teknoloji hep ikinci sıradadır. Birleşmiş Milletler'den OECD'ye, Roma Kulübü'nden Worldwatch'a kadar resmi ve yarı-resmi örgütlerden çeşitli çevreci gruplara ve bilim adamlarına kadar bir çok örgüt ve kişi, kirlenmenin insan sağlığını ve doğayı ciddi boyutta tehdit ettiğini, ciddi önlemler alınmazsa, insanlığın bir felaketle yüz yüze olduğunu saptıyor. Kuşku yok ki, bu kirlenme, kapitalist sistemin doğasında barındırdığı kirliliğin doğal çevreye bulaştırılmasından başka bir şey değildir. Gelişmiş bir teknoloji ve ona denk gelen sanayileşmenin mevcut kirlenmede bir araç rolü oynadığı doğrudur. Ama bunların araç olma niteliği, kirlenmenin nedenini endüstri ve teknolojide aramayı haklı çıkarmaz. Asıl neden, bu araçların kullanılış tarzında, kapitalist üretimin doğasında aranmalıdır. Sermaye sınıfı, üretim sürecinin pazara sunulan bir sonucu olarak metayı piyasaya sürerken, bunu emek-gücünü ve doğayı vahşice sömürerek, üretim sırasında ortaya çıkan ve satışın konusu olamayan atıkları doğaya akıtarak yapar. Bir yandan doğa son kerteye kadar tüketiliyor ve böylece toprak, ormanlar, petrol vb. yenilenemez hammadde kaynakları azalıyor; diğer yandan çeşitli atıklar havaya, suya ve toprağa bırakılıyor ve ortaya global bir kirlenme çıkıyor. Tek tek her kirlenme, bir diğerini besliyor. Kapitalizmin diğer sonuçlarıyla birleşerek doğayı tüketiyor, açlığı kamçılıyor, İnsanların ve canlıların yaşamlarını sürdürüebilmeleri için gerekli doğal koşullar tehditle yüz yüze kalıyor, bitki ve canlı türleri yok oluyor. Emperyalizm, sermaye ilişkileriyle dünyanın her bir bölgesini emperyalist sistemin bir parçası haline getirirken çevre krizini de bir dünya sorunu durumuna getirmeden edemez. Bir çok geri ülkenin sahip

oldukları gelişmemiş sanayi, onların sahip oldukları kirlenme kaynaklarının nitel ve nicel durumuyla ters orantılı bir kirlenme yaşamalarını engellemiyor. Atmosfere, okyanuslara boşaltılan zehirler, kimin daha çok payı olduğuna bakmadan bütün dünya üzerinde etkisini gösteriyor. Geri ülkeler, verimliliği düşük olsa da, kirlenme konusunda iyi verim veren geri teknolojiler için en uygun pazar oluyor. Emperyalist tekeller ve devletler, metropollerde pahalı işgücü nedeniyle karı az olan ve ilkel teknolojiyle işlediği için daha yüksek oranda kirlilik üreten işletmeleri ve teknolojileri geri ülkelere kaydırıyor. Kitlelerin mücadelesi sonucu çıkarılmak zorunda kalınan bazı çevre yasalarına ve şiddetli kitle protestosuna çarpma tehlikesi, geri teknolojinin, işgücünün ucuz ve böylece ilkel teknolojiyle bile küçümsenmeyecek kar bırakan bu ülkelere transferiyle bertaraf ediliyor.

Son yıllarda nükleer santraller de, emperyalist metropollerde büyük tepkiye yol açtığı için ve yine geri ülkelerde nükleer kirlenmeyi azaltacak hiç bir tedbir almadan santraller kurulabildiği için geri ülkelere kaydırılmaktadır. Emperyalist ülkelerde nükleer sanayinin ürettiği çöpün depolanması, kontrol altına alınması pahalıdır. Bunlardan kurtulmanın en iyi yolu, bunları geri ülkelere nakletmektir. Rahatça söylenebilir ki, bugün, geri ülkeler, gelişmişlerden daha çok zehire sahipler ve tam bir nükleer çöplük işlevi görmektedirler. Yılda 20 milyon ton zehirli çöpün emperyalist devletlerden geri ülkelere yollandığı, resmi raporlara bile girmiştir. Emperyalizm, çevre bunalımının da yükünü, teknoloji, çöpü ve zehriyle geri ülke halklarının sırtına yıkıyor.

Sevgili arkadaşlar, biz böyle düşünüyoruz: Bir yandan mesleğimizi yapmaya çalışıyoruz. Bu anlamda sanayileşmeyi savunuyor, ancak sanayileşmenin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini biliyoruz. Kapitalizmin yarattığı çevre krizini aşmanın ülke boyutunda olamayacağını anlıyor, bu nedenle küresel dayanışmanın önemine inanıyoruz. Emperyalizmin, halkların her türlü alanını ve hakkını talan ettiğini görüyoruz ve yaşıyoruz. Bu nedenle küresel emperyalist saldırıya karşı küresel direniş diyoruz.

Yaşasın Bir başka dünya mümkün diyenler. Yaşasın insanlığın mutluluğu için düşünenler, savaşanlar. Yaşasın halkların kardeşliği.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İMO ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI 2004

Ekim 2004

İMO Öğrenci Üye Kurultayı 2004, 23 Ekim 2004 tarihinde “Eğitimde Eşitsizlik ve Yabancılaşma” başlığı altında ve bini aşkın İMO Öğrenci Üyesinin katılımı ile Ankara’da ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezinde gerçekleştirildi. Etkinlik açılışında sırasıyla İMO Ankara Şube YK Başkanı Kemal Türkaslan, İMO İstanbul Şube YK Başkanı Cemal Gökçe, ODTÜ Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Tokyay, İMO YK Başkanı Taner Yüzgeç ile TMMOB YK Başkanı Mehmet Soğancı konuşma yaptılar.

Konuşmasına “Buradan muhteşem görüyorsunuz” sözleri ile başlayan Soğancı, özetle “İMO’nun bu tarihi gününe TMMOB Yönetim Kurulu olarak tanıklık etmeye geldik. Bu tarihi günü yaratan katılımınızla esas olarak sizlersiniz, ama birlikte üretmek, birlikte karar almak, birlikte yönetmek anlayışı ile bu günü hazırlayan ve Türkiye’nin dört bir yanından sizleri buraya getirerek bu günü gerçekleştiren İMO Şube Yöneticileri ile Genel Merkez Yöneticilerini burada kutluyorum. Irak’ta yüreği susan çocukta, Türkiye’de uyum adı verilen eklemleme yasalarında kendini gösteren Küreselleşmenin ideologlarına karşı ideolojik bir mücadelenin yürütülmesi önemlidir ve bu kurultayda söyleyeceğiniz her söz ve birlikte yapacağınız mutabakatların yöneticiler eliyle kamuoyuna duyurulması bu mücadelenin parçası olacaktır.

TMMOB’nin bu gün kamu oyu önünde saygın bir adı varsa, bunun esas nedeni kendi yarattığı ilkelerine ve çalışma anlayışına titizlikle sahip çıkmasıdır. İleride üyesi ve hatta yöneticisi olacağınız bu örgütün ilkelerine titizlikle sahip çıkın ve onları iyiden, doğrudan yana geliştirin.” şeklinde konuştu. Öğrenci üyelerle Adnan Yücel’in “Bitmedi daha sürüyor o kavga, ve sürecek, Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek” şiirini paylaşan TMMOB YK Başkanı Mehmet Soğancı, sözlerini Yevtuşenko’dan yaptığı alıntı ile tamamladı: “Gençlere yalan söylemek yanlıştır. Yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır. Gençler anlar ne demek istediğinizi. Gençler halktır. Onlara güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin. Yalnız gelecek günlerin değil, bırakın da yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. Engeller vardır deyin. Kötülükler vardır. Ama varsa var ne yapalım: Mutlu olmazlar ki değerini bilmeyenler mutluluğun. Gençler, rastladığımız kusurları bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra, çoğalırlar ve ilerde çocuklarımız, öğrencilerimiz bağışladık diye o kusurları, bizi bağışlamazlar.”

KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA AİT SAĞLIK ÜNİTELERİNİN SAĞLIK BAKANLIĞI'NA DEVREDİLMESİNE DAİR KANUN TASARISI SİYASAL İKTİDARCA GERİ ÇEKİLMELİDİR

Kasım 2004

Siyasal iktidarca hazırlanarak TBMM gündemine getirilen “Kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık ünitelerinin Sağlık Bakanlığı'na devredilmesine dair kanun tasarısı” ile Sosyal Sigortalar Kurumuna ait sağlık birimleri, hastaneleri, taşınır taşınmaz tüm malları, demirbaşları ve tüm çalışanları her türlü hak ve yükümlülükleri ile birlikte Sağlık Bakanlığına devrediliyor.

TMMOB bu şekilde bir yasanın çıkarılmasına, SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devrine karşıdır. Neden?

SSK hastanelerinin devrine ilişkin tasarının gerekçesinde siyasal iktidar, Anayasa'nın 56. maddesinde sağlık kuruluşlarının tek elden planlanarak hizmet sunulmasının öngörülmesi olmasını ve böylece sağlık hizmetlerinin tek elden yürütülmesi halinde kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanacağı, kaynak israfının önleneyeceği ve uygulama birliğinin sağlanacağı belirtiyor.

Oysa ki; işçilerin primleri ile ortaya çıkan SSK sağlık hizmet kurumlarına el koyma anlamındaki bu taslağın yasallaşması ile ne olacağı bellidir: Siyasal iktidarın daha üç ay önce TBMM'ye gönderdiği Kamu Yönetimi Temel İlkeleri Kanunu Tasarısı'na göre Sağlık Bakanlığı sağlık hizmeti sunmaktan tamamen çekilecektir. Sağlık Bakanlığı'na bağlı eğitim hastaneleri dışındaki bütün sağlık kurumları il özel idareleri aracılığıyla yüzlerce parçaya bölünerek ve işletmeler haline getirilerek piyasaya sunulacaktır. Kısacası sağlık özelleştirilecektir. Bu süreçte SSK hastanelerinin devri, mevcut sistem içinde sağlık hizmetine ulaşmada zorluk çeken SSK&'lı çalışanların büyük bir kesiminin sağlık hizmetlerini hiç alamayacak bir duruma gelmeleri sonucunu yaratacaktır.

Türk Tabipleri Birliği de SSK gerçeğini şöyle tanımlıyor: “SSK'nın Sağlık Bakanlığı'na devri ile kamunun sağlığını koruyucu girişimlerde bulunulduğu gerekçesi tamamen yanılısamdır. SSK'nın bir kamu niteliğinde sağlık kuruluşu olarak 11'i eğitim hastanesi olmak üzere 147 yataklı hastanesi ve toplam 573 sağlık tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerde 33.000 yataklı hizmet sunulmaktadır. 2003 yılında 68.000.000 poliklinik yapılmış, 606.000 hasta yatırılarak tedavi edilmiş, 211.000 doğum gerçekleştirilmiştir. Yatak doluluk oranı %70.9 olarak gerçekleşmiştir. SSK bu hizmeti toplam sağlık çalışanlarının %8.5'u ile gerçekleştirmiş ve 35.000.000 insana sağlık hizmeti sunmuştur. SSK hastanelerinin etkin ve verimli olmayışı gibi bir argümanın kullanılması en kibar ifade ile doğru değildir.”

TMMOB bu taslağa karşıdır: Çünkü, ilgili meslek örgütlerinin ve sağlık alanında çalışanların örgütlerinin de ortaklaştığı şekilde TMMOB, “Sağlık Sorunu” ile ilgili olarak demektedir ki:

Sağlık hizmeti kamusal niteliktedir. Sosyal devlet anlayışı içinde herkese adil ve erişilebilir yeterli sağlık hizmeti sunulmalıdır. Bütçeden sağlığa yeteri kadar pay ayrılmalıdır. Sağlık hizmeti sunumu ile finansmanı birbirinden ayrılmayarak, hizmet kamu tarafından verilmelidir. Sağlık giderleri genel bütçeden karşılanmalıdır. Sağlık Bakanlığı ve SSK'ya ülke ihtiyaçlarına göre sağlık yatırımı yapması imkanı tanınarak, yeterli kaynak tahsis edilmelidir. Koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilmeli, koruyucu sağlık hizmetinden tedavi edici

sağlık hizmetine sevk zinciri oluşturularak, kuyruklar azaltılmalıdır. Farklı gelişmişlik ve gelir düzeyine sahip, sağlık yönetimi konusunda yeterli bilgi birikimi ve alt yapısı olmayan yerel yönetimlere hastaneler devredilmemelidir. Kamu kaynaklarını adil ölçülerde kullanıma sunabilen, ulaşılabilir ve çağdaş hizmet verebilen, sosyal yardım ve sosyal hizmetler sistemi ivedilikle sosyal tarafların eşit olarak temsil edildiği özerk yönetime sahip kurumlar olarak yeniden yapılandırılmalıdır. SSK kamu kaynaklarını en uygun şekilde kullanarak, daha etkin sağlık hizmeti sunabilmesi için hastane işletmeciliğine devam etmelidir. SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı tarafından farklı normlarda sunulan sosyal sigorta yardım ve şartlarında birliktelik için kurumların kendi içindeki farklılıklar giderilmelidir. Prim usulüne dayalı Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve SSK gibi farklı sosyal güvenlik kuruluşları yerine tek bir çatı altında finansmanı genel bütçeden karşılanan ve bu ülkede yaşayan herkesi ayrımsız bir şekilde kucaklayan bir sosyal güvenlik sistemi oluşturulmalıdır. Sağlık hizmetleri kamusal anlayış çerçevesinde bir merkezden planlanıp yürütülmelidir.

TMMOB özetle diyor ki: Öncelikle kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık ünitelerinin Sağlık Bakanlığı'na devredilmesine dair kanun tasarısı taslağı siyasal iktidarca derhal geri çekilmelidir. Gerçekten SSK da reform yapılmak isteniyorsa, böyle tuzak yasa tasarısı taslakları hazırlanmamalı, konu ile ilgili meslek örgütleri ile sağlık alanında çalışanların örgütlerinin görüşleri alınarak yasal düzenlemelere gidilmelidir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“KAÇAK YAPILAŞMA İLE İLGİLİ SÜREÇLER, SORUNLAR, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ DEĞERLENDİRME” RAPORU

Kasım 2004

TMMOB Kentleşme ve Yerel Yönetimler Çalışma Grubu tarafından hazırlanan “TMMOB Kaçak Yapılaşma ile İlgili Süreçler, Sorunlar, Çözüm Önerileri Değerlendirme Raporu” ilgililerin dikkatine ve kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır:

A. TANIMLAR, GENEL DEĞERLENDİRME VE TESPİTLER

A.1. TANIMLAR

Ülkemiz kentlerinde kaçak yapıları, “gecekondu” ve “imar mevzuatına aykırı yapı” olmak üzere iki grupta tanımlamak ve değerlendirmek olanaklıdır.

A.1.i) Gecekondu

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 2. Maddesinde; “Bu kanunda sözü geçen” Gecekondu” deyimini ile, imar ve yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalınmaksızın, kendisine ait olmayan arazi veya arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar kastedilmektedir.” denilmektedir.

Yasadaki “kendisine ait olmayan arazi veya arsalar” ifadesi ile hazine, belediye, vakıflar vb. kamu arazileri ile şahıs arazileri kastedilmekte; bu arazileri işgal ederek yapılan izinsiz yapılar gecekondu olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma imarsız alanlarda hisseli tapu sahiplerinin kendi arazileri üzerinde yaptıkları ruhsatsız yapıları da katmak gerekmektedir. Bu anlamda; Gecekondu; “imar ve yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalınmaksızın, hazine, belediye, vakıflar vb. kamu arazileri ile şahıslara ait arazi veya arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar ile imarsız alanlarda hisseli tapu sahiplerinin kendi arazileri üzerinde yaptıkları ruhsatsız yapılar” olarak olarak tanımlanmakta iken, süreç içinde içeriği ve niteliği değişen gecekondu; daha çok hazine arazileri ya da başkasının arazisi üzerinde bulunan yapıları, kaçak yapı ise; kendi mülkiyeti ya da hissesi üzerine İmar Mevzuatına aykırı olarak yapılan yapıları tanımlar biçimde kullanılmaya başlamıştır.

A.1.ii) İmar Mevzuatına Aykırı Yapı

İmar Mevzuatına Aykırı Yapı; “İmarlı alanlarda kamu ve özel mülkiyete konu olan parsellerde mülk sahipleri tarafından ruhsat ve eklerine, fen ve sağlık kurallarına, kat nizamına, yapı emsal değerlerine, komşu mesafelere aykırı yapılar” olarak tanımlanabilir.

Bu haliyle bakıldığında; ülkemizde bir çok yapının kaçak yapı ya da gecekondu olarak değerlendirilebileceği görülecektir. İmar planları hükümlerine uygun olarak yapılan bir çok yapıda da zamanla proje ve eklerine aykırı yapılaşma gerçekleştirildiğinden iskan ruhsatı alınmamakta ve inşaat ruhsatı ile ikamet edilen yapılar topluluğu ortaya çıkmaktadır.

Bu durumda, ülkedeki yapı stoğunun önemli bir kısmının sağlıklı, yasadışı, ruhsatsız ya da yalnızca inşaat ruhsatı olan, oturma izni için gerekli olan proje gereklerine uymayan ve kaçak unsurlar taşıyan bir niteliğe sahip olduğu söylenebilir.

A.2. GENEL DEĞERLENDİRME VE TESPİTLER

Ülkemizde özellikle 1950 sonrasında yaşanan hızlı kentleşme ve sanayileşme sürecinde göç

ve aşırı nüfus artışının etkisiyle büyük kentlerimizde arsa ve konut talebi hızla artarken; imar ve yapılaşmaya ilişkin yasalar, kentsel arsa ve konut üretimine ilişkin politikalar ve kaynak üretme araçları ile yeterince desteklenmemiş; mevzuatın biçimlediği merkezi ve yerel kurumsal yapılanmalar, kentlerimizde imar ve yapılaşma konularında nicelik ve nitelik olarak karmaşıklaşan sorunların büyüklüğü ve çeşitliliği ile orantılı/uyumlu arsa ve konut üretim süreçlerinin geliştirilmesi konusunda çok yetersiz kalmıştır.

1930'larda kaçak yapılaşmanın ilk örnekleri olarak Ankara'da ortaya çıkan gecekondu, başlangıçta kente göç eden alt gelir gruplarının, yasal çerçevede karşılanamayan konut sorunlarına bir çözümde salt barınma amacına yönelik olarak, plan dışı alanlarda ve kamu arazileri üzerinde yapılan tekil yapılar olarak gündeme gelmiş, ancak 1950 sonrasında büyük kentlerde yaygınlaşmaya ve kent makroformlarında hakim görüntüler oluşturmaya başlamıştır. Bu dönemde yasal ve kurumsal zaafarla birlikte, ülkenin içerisinde bulunduğu siyasi ve ekonomik ortamın populist politikaları ve uygulamaları besleyen yapısı, imar ve yapılaşma konularında ihmallerin, ihlallerin ve kaçak uygulamaların hızla artmasına yol açmıştır. Barınma amaçlı gecekondu ile başlayan kaçak yapılaşma, özellikle 1980 sonrasında nitelik değiştirerek kentsel rantlardan pay kapma güdüsü içerisinde alternatif bir sektör haline gelmiştir. Kaçak yapılaşmanın kapsamı gecekondu lüks konut, alışveriş merkezi, sanayi, depolama, tarım ve turizm yapılarına kadar çeşitlenen bir yelpaze içerisinde tüm sektörlerde yaygınlaşan toplumsal bir hastalık düzeyine ulaşmıştır. Kent çeperlerinde ve kıyılarda kamu arazilerinin yağmalandığı, tarım ve orman alanlarının yok edildiği, içme suyu havzalarının işgal edildiği, gecekondu mafyası, arsa mafyası gibi illegal örgütlenmelerin devreye girdiği, çok katlı yapılardan kaçak kent parçalarının oluştuğu ve büyük kentlerde kiralık gecekonduların toplam içinde % 50'lere ulaştığı bu süreçte kaçak yapılaşma, kamu arazilerini yağmalayıp satan belli bir kesim için büyük miktarlarda haksız ve kayıt dışı kazanç elde etme aracı olmuştur. Birden fazla gecekondu sahibi olan kesim için ise gecekondu, artık, geleceğe yönelik bir rant veya yatırım aracı olmuştur.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında dünyada en hızlı yapılaşma performanslarından birini gösteren ancak hemen her türlü denetimi dışlayarak gelişen yerleşme birimlerimiz ve özellikle büyükşehir statüsü kazanmış olan kentlerimiz, yetersiz altyapıları ve kaçak yapı stokları ile büyük risk havuzları oluşturmaktadırlar.

Bugün varılan noktada büyük kentlerimizde kentsel alanların ve kent nüfusunun %50-60'ı imar mevzuatı dışında tamamen kaçak olarak yapılaşmış gecekondu bölgelerinden oluşmaktadır. Başbakanlık Toplu Konut Müsteşarlığı'nın 2002 yılında yaptığı "2000-2010 Dönemi Konut İhtiyacı Analizi ve Konut Politikaları" konulu araştırmasına göre, Türkiye'de toplam konut stoku içerisinde ruhsatsız konutların-ya da başka bir deyişle mevzuat hükümlerine tümünden ya da bir bölümüyle aykırı kaçak konutların oranı % 38'e ulaşmıştır.

Söz konusu araştırmaya göre 2000 yılı itibarıyla, iller bazında konut ihtiyacı, konut stoku ve konut açığına ilişkin veriler Tablo 1'de verilmiştir.

Araştırmaya göre 2000 yılı nüfus verisinden elde edilen konut ihtiyacı, ruhsatlı konut stoku ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde toplam konut stokunun %62'si ruhsatlı olup, Türkiye genelinde ruhsatlı konut açığı %38'dir. Bu sonuç illere göre farklılık göstermekte ve az da olsa bazı illerde ruhsatlı konut fazlasına rastlanmaktadır. 2000 yılı itibarıyla Türkiye'de ruhsatlı konut açığı olan illerde toplam 2.816.881 adet ruhsatlı konuta gereksinim vardır.

Tabloya ilişkin açıklamada özetle ".. ruhsatlı konut stokunu belirlemek için iki temel veri kaynağının inşaat ruhsat izni sayısı ve yapı kullanma izni olduğu, gerçekte yasal çerçeve içinde yer alan konutların sayısının yapı kullanma izin sayısı ile belirlenebildiği, ancak Türkiye'de

38. dönemde söylediklerimiz

konutların sadece %33'ünün yapı kullanma iznine sahip olması nedeniyle bu çalışmada inşaat ruhsatı izni sayısının ruhsatlı konut sayısı olarak kabul edildiği" belirtilmektedir.

Bu açıklamaya göre yasal konut stoku için yapı kullanma izni sayılarının dikkate alınması halinde "inşaat ruhsatı izni sayısı ile yapı kullanma izni sayısı arasındaki farkın bir kısmının, iyimser bir tahminle, mevzuata uygun ancak henüz inşaat süreci tamamlanmamış yapılar olduğu varsayılsa bile-Türkiye'de imar ve yapılaşma mevzuatına tümünden veya kısmen aykırı olan kaçak statüdeki konut stokunun, toplam stok içerisindeki oranının % 50'lerin üzerinde olduğu söylenebilir.

Araştırmada Tablo 1'deki verilere ilişkin bir diğer değerlendirme, "... bazı illerde konut fazlası görünmekle birlikte bu sonucun Türkiye'de konut problemi yok anlamına kesinlikle gelmediği, tersine konut ihtiyacının ruhsatsız konut sunum biçimleri ile karşılanmakta olduğunu net bir biçimde göstermektedir. Konut fazlası görülen illerde ruhsatlı ve ruhsatsız konut fazlası gibi bir ayrıştırmaya gidildiğinde, pek çok ilde ruhsatlı konut sunumunun yetersiz kaldığı ve gözlenen konut fazlasının ruhsatsız konut stoku fazlalığından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca söz konusu konut stokunun düşük nitelikli konutları içeren bir tanıma sahip olması nedeniyle bu veriler Türkiye'de konut probleminin nicelik sorunundan nitelik sorununa dönüştüğünü, ayrıca ruhsatsız konut sunumunun yasal çerçevede karşılanamayan ihtiyaca karşı gelişen bir çözüm olmaktan çıkıp yatırım alanı haline geldiğini ortaya koymaktadır" denilmektedir.

Özellikle 1999 Körfez Depremi sonrasında Türkiye'de kaçak yapılaşma konusu değerlendirilirken mevcut konut stokunun nitelik sorunlarının da tartışılması gereği açıktır. Türkiye'de özellikle Büyükşehirlerdeki yapı stokunun gecekondular, kaçak, ruhsat ve eklerine aykırı binaları kapsayan büyük bir bölümü yapı güvenliği açısından yetersizdir ve bu tür yapı eğilimleri devam etmektedir. Yerel seçimler öncesinde gözlemlenen faaliyet bunun açık kanıtı olmuştur. Oysa, özellikle İstanbul gibi yerleşmelerde bu faaliyeti, ulusal kaynakların heba edilmesinden başka türlü yorumlama olanağı yoktur. İnşaat ve iskan izinleri alınmadan yapılmış olan bu stokun güvenli duruma getirilmesinde ise, teknik ve yasal zorluklar bulunmaktadır. Mevzuata göre bu yapılar hakkında yıkımdan başka çözüm bulunmamaktadır. İstanbul örneğinde mevcut yapıların %60'nın bu nitelikte ve ruhsatsız olduğu göz önüne alınırsa, affetmek, ruhsata bağlamak, güçlendirmek gibi işlemler bu kaçak stok sorununu ve riskleri daha da büyütecektir.

Diğer taraftan, yine Konut Müsteşarlığı araştırması incelendiğinde ortaya çıkan önemli noktalardan biri de, ruhsatlı konutlar açısından bakıldığında önemli bir konut açığı görülürken, ruhsatsız konutlar da eklenerek değerlendirildiğinde, özellikle büyük oranda konut gereksinimi varmışçasına yeni konut alanları yaratılabilmesi için çarpınılan büyükşehirlerde, önemli oranda konut fazlası olduğunun görülmesidir.

Mevcut yasa dışı konutların fiili durum yarattıkları ve kentlerin yapısını belirleyen temel unsur haline geldikleri bu süreçte, ülkenin afet ve deprem açılarından öncelikli konumu da eklendiğinde, kentlerimizin planlanmasında temel hareket noktasının, mevcut sağlıklı yasa dışı yapılaşmanın iyileştirilmesi, yenilenmesi ve dönüşümü olarak belirlenmesi olduğu noktasına ulaşılabilir.

Mevcut kaçak, sağlıklı yapı stoğunun, piyasa mekanizması içerisinde yap-sat süreci ile yenilenmesi deneyimi, ülkede ruhsatlı ya da ruhsatsız niteliksiz ve her türlü afet riskine açık, çok katlı, durduğu yerde yıkılabilen bir konut stoğu üretmiştir. Bu bakımdan, kentlerimizdeki temel sorunun bu sağlıklı konutların afet yönetimi yaklaşımı içerisinde dönüşümüne yönelik kalıcı, nitelikli stratejiler yaratılamamış olmasından kaynaklandığı görülmelidir.

Tablo 1. İller itibariyle konut ihtiyacı, ruhsatlı konut sayısı ve ruhsatlı konut açığı

İLLER	2000 KONUT İHTİYACI(a)	2000 İNŞAAT RUHSATI İZİNİ SAYILARI(b)	2000 RUHSATLI KONUT AÇIĞI(b-a)
TOPLAM	9.789.145	6.972.264	-2.816.881
İSTANBUL	2.542.651	1.518.441	-1.024.210
GAZİANTEP	204.922	103.067	-101.855
ADANA	312.899	217.991	-94.908
ŞANLIURFA	134.682	49.256	-85.425
DIYARBAKIR	133.406	65.607	-67.800
KIRIKKALE*	81.289	14.094	-67.195
İZMİR	817.224	753.908	-63.316
OSMANIYE*	68.638	6.703	-61.935
KONYA	294.233	232.835	-61.398
ANKARA	937.139	879.513	-57.626
K.MARAŞ	110.382	56.470	-53.911
MARDİN	63.281	11.230	-52.052
AKSARAY*	62.473	12.228	-50.244
HATAY	132.300	85.783	-46.518
VAN	68.161	22.616	-45.544
BURSA	416.683	371.342	-45.341
ERZURUM	106.258	65.382	-40.876
İÇEL	231.609	191.431	-40.179
MALATYA	101.902	65.287	-36.615
KARABÜK	42.211	5.644	-36.568
TRABZON	109.196	75.472	-33.724
ADIYAMAN	60.828	27.133	-33.694
DÜZCE*	31.742	819	-30.923
AĞRI	38.363	7.882	-30.481
BATMAN*	40.471	10.524	-29.947
BİTLİS	35.373	6.453	-28.920
TOKAT	83.650	55.188	-28.462
YALOVA*	40.717	12.861	-27.857
ŞIRNAK*	27.768	632	-27.136
YOZGAT	65.356	39.292	-26.064
ESKİŞEHİR	150.170	124.243	-25.927
MANİSA	194.849	172.422	-22.427
KARS	32.488	12.961	-19.527
SİVAS	85.125	65.914	-19.211
KÜTAHYA	84.631	65.876	-18.755
ORDU	84.546	66.943	-17.602
MUŞ	22.944	6.137	-16.807
SAKARYA	113.354	97.493	-15.860
UŞAK	52.081	37.323	-14.758
HAKKARİ	18.127	5.176	-12.951
KARAMAN*	29.229	16.380	-12.850
KİLİS*	14.618	2.104	-12.514
İĞDIR*	15.741	3.616	-12.125
SAMSUN	151.540	139.746	-11.795
ERZİNCAN	31.095	20.142	-10.953
ISPARTA	79.713	68.824	-10.889
AFYON	83.170	72.282	-10.888
BİNGÖL	20.408	10.412	-9.995
BÜRDÜR	42.418	33.153	-9.265
KAYSERİ	172.427	163.241	-9.187
KOCAELİ	184.068	175.049	-9.019
ARDAHAN*	8.496	369	-8.127
BARTIN*	13.583	5.824	-7.758

38. dönemde söylediklerimiz

AMASYA	49.333	41.590	_7.743
RİZE	46.862	39.471	_7.391
GÜMÜŞHANE	14.470	7.335	_7.135
TUNCELİ	12.350	5.727	_6.623
ÇANKIRI	28.224	22.229	_5.995
BİLECİK	36.003	30.038	_5.965
GİRESUN	64.343	59.285	_5.058
BAYBURT*	6.597	1.964	_4.633
ANTALYA	281.100	277.067	_4.033
ARTVİN	20.761	16.886	_3.875
KIRŞEHİR	33.256	30.602	_2.654
NİĞDE	35.358	32.897	_2.461
KIRKLARELİ	58.389	56.133	_2.256
SİİRT	21.470	20.327	_1.143

Tablo 2. Gelişmiş, az gelişmiş ve 1990 sonrası il olmuş ilçelerin konut ihtiyacı ve konut açığı

İLLER/BÖLGELER	2000 KONUT İHTİYACI(a)	2000 İNŞAAT RUHSATI İZİNİ SAYILARI(b)	2000 RUHSATLI KONUT AÇIĞI(b-a)	2000 RUHSATLI KONUT AÇIĞI% 1-(b-a)
Üç Büyük İl(1)	4.297.014	3.151.862	_1.145.152	%27
Doğu ve Güneydoğu illeri(2)	906.334	389.611	_516.723	%57
1990 sonrası il olan ilçeler(3)	483.573	93.762	_389.811	%81

(1) İstanbul, Ankara, İzmir illeri (2) Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Kahramanmaraş, Mardin, Van, Adıyaman, Bitlis, Muş, Hakkari, Bingöl, Tunceli, Siirt illeri (3) Kırıkkale, Osmaniye, Aksaray, Karabük, Düzce, Batman, Yalova, Şırnak, Karaman, Kilis, Iğdır, Ardahan, Bartın, Bayburt illeri

Üç büyük ilimizde 2000 yılı itibarıyla ruhsatlı konut açığı bir milyon konutun üstünde olup konut ihtiyacının %27 sini oluşturmaktadır. Doğu ve Güneydoğu bölgemizdeki 13 ilde toplam ruhsatlı konut açığı 500 binin üzerindedir.

Bu bölgede ruhsatlı konut ihtiyacı toplamın %57'sine ulaşmıştır. 1990 sonrası il olan 14 ilçedeki ruhsatlı konut açığı, konut ihtiyacının %81'ine ulaşmıştır. Bu tablo ülkenin gelişmiş yada gelişmemiş tüm bölgelerinde farklı oranlarda ruhsatlı konut açığının varlığını göstermektedir.

Güneydoğu illerinde 1990 sonrası yaşanan göçlerin bölge kentlerinde ruhsatlı konut açığının artışında önemli etkisi olmuştur. Bu durum, kaçak yapılaşmayı, çevre, altyapı sorunlarını, afet riskini artırıcı bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

B) KAÇAK YAPILAŞMANIN NEDENLERİ VE SONUÇLARI

B.1- Yerleşme ve Kentleşme Politikaları

Kentlerimize hızlı göç sürecinin yaşandığı yıllardan bu yana, kapsamlı-bütüncül ve

şehirciliği-planlamayı odağına koyan bir kentleşme politikası oluşturulup uygulanmadığından, bugün bir çok kent ve kent parçası önemli sorun ve açmazlarla yüklü bir nitelik taşıyor hale gelmiştir.

Böylesi bir kentleşme politikası eksikliği, bir boyutuyla kente ve kent mekanına bakış açısıyla ilgili sorunlar taşımakta, diğer boyutuyla da kentleşme ve planlama politikalarının uygulanmasında büyük önem taşıyan belediyelere ait sorun ve yetersizlikleri de beraberinde getirmektedir.

Kente ve kent mekanına bakış açısından ele alındığında, rant ve spekülasyon peşinde bir toplum ve kurumsal yapılar oluşturulmasını sağlayan politika seçimi öne çıkmaktadır.

Bu politika seçimiyle; kentleşme-planlama ve ülkenin çok önemli bir gerçeği olan afete; günlük, küçük, parçacı düzenlemeler noktasından ve bunları yalnızca bazı yasal ve kurumsal müdahaleler boyutuna indirgeyen bir gözlükle bakıldığından, kentsel sorunlara kalıcı çözümler üretilemediği gibi, sağlıklı nitelikli yapılaşma süreçleri de tanımlanamamakta, kaçak yapı ve gecekondu alanlarının dönüşümü de daha fazla “imar hakkı” verilmesi ve rant sağlama yoluyla çözülmeye çalışılmaktadır.

Kent mekanına rant elde etmenin bir aracı olarak yaklaşılması, piyasanın kısa vadeli özel çıkarlarına hizmet edecek bir kentleşme modeli uygulanması; kamu arazilerinin ve genel hizmet alanlarının elden çıkarılmasını, af süreçleriyle birlikte kaçak yapılaşmanın özendirilmesini, kaçak yapılaşmış alanların dönüşümünde de yeni niteliksiz ve riskli yapılar yaratılmasını ve afet açısından riskli yerleşmelerin oluşmasını desteklemiştir. Bu afet risklerini gözardı etmesi yanında, kentsel sorunları da içinden çıkılmaz hale getiren rant eksenli kentleşme politikası, doğal ve kültürel mirasın önemli ölçüde kaybedilmesine yol açmış, değerli tarım alanları, orman, su havzaları, sel yatakları, dolgu ve kıyı alanları, jeolojik sakıncalı alanların yapılaşma baskısı altında kalmasına neden olmuştur. Toplumun yararına hizmet eden, bölgesel gelişmelerin dengeli gerçekleşmesini sağlayan, yaşam niteliğini arttıran, korunması gerekli alanları bu yönden güvence altına alan kararlar getiren, afet zararlarını azaltan, kaçak yapıların ve gecekonduların oluşumunu engelleyen, oluşmuş olanların sağlıklı ve nitelikli dönüşümünü sağlayarak uzun vadeli kalıcı çözümler getiren fiziksel planlamaya gerekli önem verilmemiş; planlama reddedilmiştir.

Kaçak yapılaşma afet riskini artırıcı bir olgudur. Yerleşme alanlarının yer seçimi, planlanması, projelendirilmesi, yapımı ve kullanımı aşamalarında, bilimsel ve teknik ölçütlere uygun olarak, şehircilik, mimarlık ve mühendislik hizmetleri almayan yapıların afetler karşısında korunaksız olduğu kabul edilmelidir.

Ülkemizde yapısal hasara neden olan doğal afetlerin dağılımında, deprem %61 ile birinci sırayı almaktadır. Bunu % 15 ile toprak kayması, %14 ile taşkın, %5 ile kaya düşmesi, %4 ile yangın izlemektedir. Çığ ve diğer afet risklerinin oranı %1 dir. Bu nedenle öncelikle yer seçimi ve planlama aşamalarında, morfolojik, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik, sismoteknik, doğal ve teknolojik afet durumlarının incelenmesi, planlama ve projelendirmelerde gözönüne alınması gerekmektedir.

Bu sürecin en temel sorunu ve sonucu olarak; sağlıklı, niteliksiz ve güvenliksiz yapılara yönelik onlarca imar affi getirilmiş, ıslah imar planları ile ranta yönelik yoğun yapılaşmaya yol açılmıştır. Doğu Marmara Depremi'nden sonra da bu af-rant-oy eksenli kentleşme

politikası seçiminin vahim sonuçları görmezden gelinerek, hazine arazilerinin işgalcilere satılmasına, kamu alanlarının elden çıkarılmasına yönelik düzenlemeler tekrarlanmış ve gerçekçi-bütünlüklü bir kentleşme ve yerleşme politikası oluşturularak, bununla ilişkili tüm yasal düzenlemelerin birbiriyle bütünleşen nitelikte tasarlanması yerine, parçacı, birbirleriyle çelişen ve soruna kentsel mekanın rant değeri gözlüğünden bakan yasal düzenlemeler gündeme getirilmiştir.

Kentleşme ve yerleşme politikaları için büyük önem taşıyan yerel yönetimlerin ve özellikle belediyelerin ise, bir çok önemli sorun ve yetersizlik nedenleriyle kaçak yapılaşma ile mücadele etmekte yetersiz kaldıkları ya da siyasal süreçlerin ön plana çıkmasıyla yeterli önlem almama seçimini yaptıkları söylenebilir. Öncelikle, belediyelerin önemli bir kısmı yeterli teknik donanım ve kurumsallaşmayı tamamlayamadığından, kaçak yapılaşma ve yapı denetim süreçlerinde yeterli teknik destek ve kamu denetimi mekanizmalarını da oluşturamamaktadırlar.

Diğer taraftan da, belediyelerin içinde bulunduğu yerel siyasal konumlar ve belediye başkanlarının seçimlere yönelik kaygıları da, en kolay kollamacı ilişkilerden biri olan imara ilişkin görmezden gelmeleri gündeme getirmekte ve kent mekanının kamu ve toplum yararlı düzenlemelerden çok, kişisel ya da siyasal çıkar amaçlı biçimde ele alınmasına hizmet etmektedir.

Bu süreçte belediyelerin kaçak yapılaşma ile ilgili olarak yapabilecekleri ve yapamadıkları konusundaki yetki ve sorumluluklarının da gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda, 1985 yılında çıkarılan 3194 sayılı İmar Kanunu ile, belediye sınırları içinde belediyelere verilen planlama ve uygulama yetkilerinin de, 20 yıla yaklaşan süreçte belediyelerce yerinde ve olumlu kullanıldığını da söylemek olanaklı değildir. Yerleşme ilkesince yerel yönetimlere yetki verilmesi, olumlu bir yaklaşım olarak görülmekle birlikte; belediyelerin yerel dinamikleri, rant-spekülasyon ve oy kaygıları bağlamında kullanma yönündeki eğilim ve yoğunlukları, gelinen noktada belediyelere verilen yetkilerin bile tartışılmasına yol açmıştır. Ayrıca, belediyeler İmar Kanunu ile kendilerine verilen planlama yetkilerini daha çok yeni konut alanlarını “imara açmak” biçiminde algılıyor, kentlerin yerleşik alanları ve özellikle kaçak yapılaşma-gecekondu alanları ile ilgili nitelikli ve sağlıklı kentsel yenileme ve dönüşümleri yeterince gündeme almıyor görünmektedirler.

Öte taraftan kentlerin yönetimleri ve gelişiminde büyük önem taşıyan belediyelere ilişkin yasal düzenlemelerde de yetersizlikler ve sorunlar olduğu söylenebilir. Sayıları 3200’den fazla olan ve 2 bin ile 12 milyon arasındaki nüfus büyüklüklerine hizmet vermek üzere kurulmuş bulunan belediyelerimiz, 1930’lu yıllardan günümüze kadar ne yazık ki yeterince kurumsallaşamamıştır. Belediyelerimizin yasal olarak yürütmekle görevli oldukları konularda, aşırı yetkili belediye başkanlarımızın siyasal ve kişisel tercihlerinin belirleyici olabilmesi de bu kurumsallaşamama sorunuyla yakından ilişkilidir. Kentlerde adeta kent patronlarının yaratılmasına yol açacak yeni Büyükşehir Belediye Yasası da, bu açıdan bakıldığında kentsel sorunları ve kaçak yapılaşma-gecekondu dönüşümü süreçlerini daha önce olduğundan farklı bir derinlikte çözebilme olanağını, belediye başkanlarının eğilimlerine ve siyasallaşma süreçlerine bırakıyor, yerleşme ve katılım süreçlerini önemsemiyor görünmektedir. Belediyelerimizin bu derecede siyasallaşması, kamu yararının gözetildiği teknik hizmetlerin gerektiği gibi yerine getirilememesiyle sonuçlanmaktadır.

Her seçim öncesinde, belediyelerimizin kaçak yapılaşmaya karşı etkili önlemler alamıyor olmasının altında bu sorunlar yatmaktadır.

Ayrıca, kaçak yapılaşma sorununun çözümünde, yerel yönetimlerin kurumsal yapılarının güçlendirilmesinin çok büyük bir gereklilik olması yanında; tek başına yeterli olmadığı da açıktır. Bununla paralel olarak, imar mevzuatında da köklü bir reform yapmaya ihtiyaç bulunmaktadır. Başta 3194 Sayılı İmar Kanunu ve yönetmelikleri olmak üzere, diğer ilgili yasaların da kapsamlı bir biçimde yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. İmar mevzuatının, yerel yönetim ve kamu yönetim mevzuatı yanında ilgili tüm yasal düzenlemeler ile birlikte ele alınması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu anlamda, bütünlüklü bir kentleşme politikası oluşturulup rant, siyaset, oy tercihleri yerine, kamu ve toplum yararı ile şehircilik ilkeleri ve planlama koyulmadıkça, kaçak yapılaşma ve niteliksiz, sağlıksız yapılaşma süreçlerinin önüne geçilemeyeceği, kalıcı çözümler üretilmeyeceği görülmelidir.

B.2- Mevzuat ve Kurumsal Yapılanma Sorunları

Bugün Türkiye’de imar ve yapılaşma konularına ilişkin ilke ve esaslarını tanımlayan mevzuatın temelini oluşturan 3194 sayılı İmar Kanunu 1985 yılında yürürlüğe girmiştir. 3194 sayılı İmar Kanunu’nun birinci bölümüne göre;

“Bu kanun yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.” (Amaç - Madde 1)

“Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapılar bu Kanun hükümlerine tabidir” (Kapsam- Madde 2)

“Herhangi bir saha, her ölçekteki plan ve esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamaz.” (Genel Esas - Madde 3)

Bugün varılan noktada konut stokunun %50-60’ının tamamen veya kısmen imar mevzuatına aykırı kaçak olarak yapılaşmış konut bölgelerinden oluştuğu ve kaçak yapılaşmanın konut dışı sektörlerde de (sanayi, depolama, tarım, turizm, ticaret vb.) giderek yaygınlaştığı dikkate alındığında, İmar Kanununun amaç, kapsam ve genel esas maddelerinin büyük kentlerimiz gerçeğinde büyük ölçüde çalışmadığı bir gerçektir. 3194 sayılı Kanun, merkezden yerele yetki devri anlamında önemli değişiklikler içermekte ve yeni planlama kademeleri tanımlamakla birlikte, Türkiye’de ülkesel, bölgesel ve kentsel ölçeklerde sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve sosyo-mekansal değişim ve dönüşüm dinamiklerini ve süreçlerini doğru algılayan ve gerek planlama gerekse yapılaşma konularında bu dinamikleri ve süreçleri yönlendiren/denetleyen nitelikte ilke ve esaslar geliştirmemiştir. İmar mevzuatının planlama süreçlerinin kurgulayış biçimi, fiziksel bir plan elde etmek olarak göze çarpmaktadır. İmar yasasının biçimlediği kapsamlı/bütüncül planlama anlayışının öngördüğü imar planları; bir dizi analitik etüd üzerine biçimlenmiş sentezler üzerinden, çok uzun erimde fiziksel mekanı katı ve kesin olarak biçimlendirmeye çalışmaktadır. Analizlerin en zayıf bölümünü oluşturan ekonomik ve kültürel veriler, planda yeterli karşılığı bulamamaktadır. Türkiye genelinde her kentte aynı tip yapılaşma süreci tanımlayan ve kentlerde tüm gelir gruplarının aynı düzeyde “imarlı alanlarda bitmiş-ruhsatlı konut” edinme gücü olduğunu, kamunun ise imar ve yapılaşma sürecini tümüyle denetleme

gücü olduğunu varsayan bu yaklaşım, hukuki, kurumsal ve bireysel zaafiyetlerin, büyük ölçüde imar ve yapı mevzuatına ilişkin ihlallere ve kaçak yapılaşmaya dönüşmesine elverişli bir ortam yaratmıştır.

Diğer taraftan, imar mevzuatı öteden beri çok başlı-çok yetkili bir planlama kurumsallaşması tanımlamaktadır. 3194 sayılı Kanununun 4. maddesinde sayılan özel statülü alanlarda farklı merkezi kurumlara yetki veren yasalarla biçimlenen çok başlı kurumsal yapı, daha sonraki yıllarda çıkarılan yönetmeliklerle daha da çeşitlenmiştir. Mevcut yapıda 33 kurum ya da kuruluşun plan yapma yetkisi olduğu değerlendirilmiştir. Aralarında yeterli ve gerekli eşgüdümün olmadığı bu çok başlı ve parçacı yapıya ek olarak imar mevzuatının afet, sigorta, ceza, yerel yönetimler, kat mülkiyeti gibi ilgili mevzuat ile bütünleşememesi, kaçak yapılaşma sürecinde kurum ve kişilerin üstlenmesi gereken sorumlulukların belirlenmesini güçleştirmekte ve kaçak yapılaşmaya daha elverişli bir zemin yaratmaktadır.

İmar mevzuatının büyük kentlerin hemen yarısının gecekonduyla biçimlenmesine yol açan zaafaları yanında bir diğer sorunlu alanı da, kentlerin imarlı kesimlerinde parsel bazında yapıların ruhsatlandırılması ve yapı sürecinin denetimi konusundaki eksikliklerdir.

Yapı bazında ruhsatlandırma sürecinin ve evrak kalabalığından kaynaklı olarak gereğinden fazla uzaması, kontrol ve onay işlemlerinin süre ve süreç olarak her tür ve büyüklükteki yapıya aynı şekilde uygulanması, kamu yapılarının ruhsatlandırılmasındaki mevzuat eksikliklerinin yanı sıra, kamuda ücret ve istihdam politikalarına bağlı olarak kalifiye ve yeterli teknik kadroların bulunmaması gibi sorunlar, ruhsatlandırma ve denetim süreçlerinde suistimale açık yaklaşımların ortaya çıkmasına, çıkar ve rüşvet ilişkilerinin kurulmasına yol açmakta; bu durum imar mevzuatına aykırı - kaçak yapılaşma konusunda sorumluluğu olan tarafların cesaretlenmesine yol açmaktadır. İmar mevzuatına aykırılık, kapalı-açık çıkmalar, komşu mesafelere uymama, kat nizamı ve yapı emsal değerlerinin üzerinde inşaat yapma vb. boyutları içermektedir. Buna karşın yukarıda da vurgulandığı üzere, 3194 Sayılı İmar Kanununun imar mevzuatına aykırı kaçak yapılarla ilgili düzenlemeleri içeren 31. ve 32. maddeleri, uygulamadaki sorunları çözmekte etkin ve yeterli önlem ve yaptırımları içermemekte, dolaylı olarak kaçak yapılaşmayı teşvik ediyor görünmektedir.

Kanununun 31. maddesi, “kullanma izni almayan yapıların, kullanma izni alınıncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanamayacağı” hükmünü getirmektedir. Kanun hükmünün büyük şehirlerimizde uygulanması da uygulanmaması da sorunlar yaratmaktadır. Kentlerimizin % 50-60 arasındaki bölümünün “kullanma izni” almadan yapılaştığı düşünülürse, buralarda elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinin sunulmaması, kaçak yapılaşmayı önleyici bir yaptırım olmaktan çok, bu sonucu üreten hukuksal, kurumsal ve bireysel zaafiyetlerin sorgulanmasının ertelenmesi ve kaçak yapılarda yaşamaya zorunlu olan insanların kamu hizmetlerinden mahrum bırakılarak ve tecrit edilerek sağlıklı çevrelerde yaşamaya mahkum edilmesi anlamına gelmektedir.

Diğer taraftan, Kanununun 31. maddesi “kullanma izni” almayan yapıların belirli bir zaman içinde kullanma izinlerini alabileceğini de öngörmektedir. Dolayısıyla kurallar yapım aşamasından itibaren uygulanamamakta ve sonradan imar aflarıyla kaçak yapıların yasallaştırılması yoluna gidilmektedir. İmar Kanununun 32. maddesi, “ruhsat alınma-

dan yapımına başlanan binaların, tespit edildikten sonra mühürlenerek durdurulacağı” hükmünü getirmektedir. Bu haliyle kanun maddesinin kaçak yapılaşmaya karşı etkili bir önlem getirdiği düşünülebilir ancak maddenin devamında, “tespit aşamasından sonra en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediye veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister” denilmektedir. Söz konusu Kanun maddesi, “durum belediye veya valilik tarafından tespit edildikten sonra mühür kaldırılır ve inşaat devam edilir” diye devam etmektedir. İmar mevzuatının kaçak yapılara belirli bir zaman içinde ruhsat verilebileceğini öngörmesi ve kaçak yapının tespitinden itibaren bir ay boyunca kurumların yasal olarak hiçbir işlem yapamıyor olmaları nedeniyle, bu bir aylık süre içinde, teknolojik olanaklar da kullanılarak kaçak yapılarda birkaç kat daha yapılmakta ve bir aylık sürenin sonunda kaçak çok katlı yapılar kısmen kullanılmaya başlamaktadır. İmar mevzuatındaki bu boşluklar sürekli imar affi beklentisi içinde olan kaçak yapı sahiplerine fiili durum yaratma olanağı vermektedir.

B.3- İmar Afları

Türkiye’de kaçak yapılaşmanın 1950 sonrasında giderek artmasındaki bir başka çok önemli etken, genelde “imar affi” olarak tanımlanan yasaların imar mevzuatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmesidir. İmar afları, kentsel alanlarda imarlı ve imarsız, yapılaşma sürecinde de ruhsatlı ve ruhsatsız olmak üzere ikili bir yapının oluşmasını tetikleyen ve kaçak yapılaşmayı körükleyen en önemli etkenlerden biri haline gelmiştir. İlki 1948 yılında Ankara kentinde yaşanan sorunları çözmek için çıkarılan 5218 sayılı yasadaki başlayan ve bugüne kadar sayıları 10’u geçen imar affi yasaları, süreç içerisinde içerik ve kapsam olarak değişmiştir. Önceleri sadece hazine arazilerinin işgal edenlere devrini öngören ve gecekonduluya tapu veren nitelikteki imar afları, daha sonra üzerindeki gecekonduluya tapu vermenin ötesinde gecekonduların alanlarına “imar düzeni” getirmek anlayışıyla düzenlenmiştir. Son olarak 1983 yılında çıkarılan 2805 sayılı İmar Affi Yasası 1984 yılında yürürlüğe giren 2981/3290/3366 sayılı yasalar ile sadece gecekondular değil, imar mevzuatına aykırı tüm yapı ve tesisler af kapsamına alınmıştır.

Bu yasa ile gecekonduların kamusal alanlarında kamu arazilerinin şahıslara devredilmesinin yanı sıra ıslah imar planları ile gecekonduların sahiplerine 4 kata kadar yapılaşma hakkı verilmiştir.

Söz konusu imar aflarının hepsinde ortak olan en önemli eksiklik, bunların hiçbirinde konuya bir kent planlama ve çağdaş şehircilik anlayışı içinde yaklaşılmamış olmasıdır. Gecekondular kavramı ile, artık kent nüfusunun yarısından fazlasını barındıran ve kent makroformunu biçimlendiren kaçak kent parçalarından söz edildiği gerçeği, 1980’li yıllarda çıkarılan 2981 sayılı yasadaki göz ardı edilmiştir. 2981 sayılı yasa, gecekondu bölgelerinin mevcut yerleşim dokusunu çok büyük ölçüde koruyarak 4 kata kadar yapılaşma hakkı öngören ıslah imar planlama anlayışını da getirerek, kent çeperlerinin eğitim, sağlık, yeşil alan, yol, otopark gibi donanımlar açısından çok düşük standartlarda ve geri dönülmez bir biçimde beton yığınlarıyla biçimlenmesine yol açmıştır.

Böylece oluşacak yeni imar düzeni içerisinde, bir yandan kaçak yapı sahiplerine doğrudan rant sağlanarak kaçak yapılaşma teşvik edilmekte, diğer yandan gecekonduların alanlarında piyasa mekanizmalarına bırakılan dönüşüm süreci, bu bölgelere programsız bir biçimde götürülen kentsel altyapı hizmetlerinin maliyetini artırmaktadır. Büyük kentlerimizde her yıl kentsel hizmetler için ayrılan bütçenin yarısına yakını kaçak yapılaşmış ve ıslah

imar planları kapsamında yeni yapılaşan alanlara ayrılmaktadır. Bu süreçte kentin imarlı kesimlerinde yasalara uyararak ve vergisini ödeyerek kaçak yapılaşmanın maliyetlerini üstlenen ancak ulaşım, teknik altyapı, sosyal donanım vb. hizmetler bakımından çevre kalitesi giderek kötüleşen kentlerde yaşamak zorunda kalan kesimlerin aleyhine bir süreç gelişmektedir.

Hem planlı gelişmeyi sağlamak hem de yasal çerçevede konut edinme gücü olmayan alt gelir grupları için ucuz arsa ve konut üretmek sorumluluğu olan merkezi ve yerel yönetimler, bu işlevi yerine getirememenin temel gerekçesi olarak kaynak sorunlarını gündeme getirmektedirler. Aynı yönetimler, unutulmamalıdır ki, her gün kamu arazileri üzerinde kaçak gelişen bölgelere yol, su, elektrik, kanalizasyon götürerek, eğitim ve sağlık hizmetleri sağlayarak yüzbinlerce metrekare arsa üretmektedirler. Devletin ve yerel yönetimlerin kentleşme, arsa ve konut politikalarını, bu gerçeği göz önüne alarak değerlendirmesi gerekir.

B.4- Kentsel Rantlar- Mülkiyet - Haklar, Yeni Açılımlar

Günümüzde kentler homojen, istikrarlı, kestirilebilir davranış ve talepleri olan bireylerin oluşturduğu mekanlar değildir. Bu bireyleri ülkemiz kentlerinde ortak paydada buluşturan ve eyleme iten en önemli güdü mülkiyet ve kentsel rantlardır. Bu güdü imar ve yapılaşma konularında plan kararlarını değiştirme veya tamamen dışında kalma süreçlerini geliştirmiştir ve bu başarılıdır. Ülkemizin kentleşme sürecinde “İmar affı” yasalarının imar mevzuatının bir parçası haline gelmesi ve af yasalarının yol açtığı uygulamaların büyük kentlerde İmar Kanunu uygulamalarından daha etkin olması bunun en açık göstergesidir. 3194 sayılı İmar Kanunu ve 2981 sayılı “İmar Affı Kanunu” birer yıl ara ile yürürlüğe girmesine rağmen, kentlerimizde imar planlama ve yapılaşma konusunda uygulamalarda, İmar Kanunu’nun “İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik” hükümlerinden özellikle “revizyon imar planı”, “mevzii imar planı” ve “imar planı değişikliği” kapsamındaki uygulamalar ile 2981’e göre hazırlanan ıslah imar planları kapsamındaki uygulamaların daha yoğun olarak yaşama geçtiği ve kentlerin makroformlarının biçimlenmesinde daha etkin olduğu görülmektedir. Bu durum kentlerimizin çoğunlukla kaçak yapıların yasallaşması bağlamında bir planlama süreci ile karşı karşıya olduğunu, planlamanın yasa dışı yapılaşmayı meşrulaştırma zeminine indirgenme noktasına itildiğini açıkça göstermektedir.

Diğer taraftan, kentlerimizin planlı gelişmesini sağlayacak imar planlarının uygulanması amacıyla İmar mevzuatında tanımlanan uygulama araçları (18.md. uygulaması, şerefiye gelirleri, kamulaştırma Kanunu vb) ve Taşınmaz Vergilerine ilişkin mevzuatın, kentsel rantların kentleşme sürecinde kamunun yüklendiği maliyetlerle orantılı bir biçimde kamuya dönüşümünü sağlayacak düzenlemeler içermediği ortadadır. Son 50 yılda kentleşme hızına paralel olarak hızla artan kentsel rantların çok büyük ölçüde kişilere aktarılmasına yol açan imar ve vergilendirme mevzuatı, kaçak yapılaşmanın önlenemeyen boyutlara ulaşmasında en önemli unsurlardan biri olmuştur.

Bunun yanında, kaçak yapı ve gecekondu alanlarına ilişkin süreçlerin, 1980’ler sonrası arsa-arazi spekülasyonu ve rant ağırlıklı bir dönüşüm tanımladığı söylenebilir. 1980’lere kadar özel mülk sahibi, küçük girişimci, yapsatçı ve gecekondu sahiplerine bırakılan kentsel rantlara, 1980 sonrasında büyük sermaye ve arsa mafyası da talip olmuştur.

1980 sonrası aynı zamanda kaçak yapılaşmanın kaçak kentlere dönüştüğü ve konut dışı sektörlerde de yaygınlaştığı dönemdir.

Kaçak kentleri ve kaçak yapıları oluşturan süreçlerde sadece, yasal düzenlemelerin ya da bu düzenlemeleri yeterince uygulayamayan kamu otoritelerinin sorumlu olduğunu söylemek sorunun tüm boyutlarıyla çözümlenebilmesini engelleyecektir. Kaçak yapılaşma süreçlerini bir toplumsal hastalık olarak tanımlatabilecek düzeyde, kentlerde yaşayan vatandaşlardan kaynaklanan sorunlar olduğu da gözden kaçırılmamalıdır. Vatandaşın plandan ve kentten beklediği de, kendi mülkiyeti üzerindeki rantın maksimize edilebilmesi noktasına ya da kentte bir toprak kapatabilme noktasına hapsedilmektedir. Oysa, kente dair tüm planlama çalışmalarında, vatandaşı aktif kentli-yurttaş olarak sürecin odağına koyan ve kamu-bireysel çıkar ikilemini ortak bir kamu yararı üzerinden müzakereye açan bir yaklaşım oluşturulmadığı sürece, imar mevzuatı ve planlardan beklenenler üzerinde yaşanan ikiye yüzlülük süreçlerinin önüne geçilmeyecektir. Bu ikiye yüzlülüğü; vatandaşın kente ve kendi mülkiyetinin bulunduğu plana ilişkin beklentilerinin farklılaşması ile imar mevzuatından şikayetçi olduğu halde, değişimine gösterilen dirençler olarak ifade etmek olasıdır. Ülkemizde vatandaşların kente ve imara ilişkin süreçlerde birbiriley çelişen bir beklenti içinde olduğu söylenebilir. Tüm vatandaşların yaşamak istediği kenti; tüm sosyal donatıları olan ve açık yeşil alan dengesi kurulmuş çevreler biçiminde tanımıyor olmasına karşın, kendi parseli için en yüksek imar hakkını bekliyor olduğu ranta dayalı “imarçılık” anlayışı bu birbiriley çelişen tutumun en temel göstergesidir. Bu “ikiyüzlü” tutumun bir başka örneğinin de; imar mevzuatının işlemeyen yanları ve imar aflarının vahim sonuçları ortada iken, halen bunları gidermek anlamında ortaya koyulmayan irade de kendini gösterdiği söylenebilir.

C) SONUÇ-DEĞERLENDİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bireysel bir davranış biçimi olmaktan çıkıp toplumsal bir hastalık haline gelen kaçak yapılaşma sorununu aşabilmek için öncelikle kamu bilinci düzeyinin yükseltilmesi gerektiği açıktır. İmar ve planlama sürecinden beklenenlerin, rant elde etmek bağlamına oturduğu bir yapıda, sermayenin ikincil dolaşımı olarak ifade edilen emlak pazarı, kentteki rant ve spekülasyon süreçlerinin tetikleyicisi olmaktan kurtulamayacaktır. Bunun aşılabilmesi için, kent ve kentlilik bilinci ile kent kültürü ve kentli hakları bağlamında bir eğitim süreci gerekli görünmektedir. Eğitim ve bilinçlenme düzeyi artışı ile gerekli ve yeterli katılım süreçleri sağlanabilecek, planlardan beklentiler ortak bir kent ve kamu yararı üzerinden değer kazanabilecek, kente ve kamuya dair değerlerin sürdürülebilirliği anlamında nitelikli açılımlar yaratılabilecektir. Bu yeni yaklaşım ve değişimleri içermeyen, halk katılımının sembolik boyuta indirgeyen bir planlama yaklaşımının, sosyal açıdan kabul edilebilirliği bulunmamaktadır.

Kaçak kentlere dönüşen kaçak yapılaşma sorununun çözümünde planlamanın varlığı ve gerekliliği yadsınmamalı, ancak planlama kuramını etkileyen temel değişimler de gözden kaçırılmamalıdır. Bu bağlamda son yıllarda gelişmiş ülkelerde demokrasi ve haklar alanında yaşanan anlayış değişimlerinin önemli olduğu söylenebilir. Bu değişimlerin planlama alanı ile ilgili en önemlilerinden birisi de, haklar alanında yaşanan tartışmalar sonucunda “kentli hakları” ve “çevre hakları” gibi kavramların gündeme gelmesidir. Haklar konusunda artık 3. kuşak haklar olarak nitelenen çevre ve kentli haklarından söz edilmekte, sürdürülebilir çevreler için haklarla birlikte sorumluluklar da tanımlanmakta

ve aktif kentlilik bilincine sahip, eşit ortak niteliğinde vatandaşlara ulaşılması gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Bu düzlemde mülkiyet hakkının, kente ve kamuya ilişkin bazı sorumluluklar oluşturmadan, 1. kuşak hak olarak ele alınması ve tam mülkiyet olarak yorumlanması da önemli bir sorun olarak görülmektedir. Bugün mülkiyet hakkının, tam ve her şeyiyle mülkiyet sahibinin hakkı olacak bir biçimde yorumlanması önemli sakıncalar yaratmaktadır. Kentsel gelişme sürecinde değer kazanan, kentteki yapı ve parsellere ilişkin rantların, sadece mülkiyet sahibince değil, kentin-kentlinin beraberce ürettiği birikimli değerler olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu kapsamda bireysel mülkiyetin; birinci kuşak haklar içerisindeki içeriğiyle mutlak mülkiyet olarak değerlendirilmesi yerine, bağıl bir nitelikte üçüncü kuşak hak olarak tanımlanması kaçınılmaz bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle mülkiyet hakkının getirileri yanında sorumlulukları da olduğu yönündeki bir düzenlemenin, Anayasadan, Medeni Kanuna, İmar Kanunundan Vergi Mevzuatına kadar ilgili tüm yasal belgelerde yer bulması ve mülkiyet üzerinden elde edilen kentsel rantların, kente ve kamuya dönüşüne ilişkin süreçlerin önünün açılması gerekmektedir. Böylece, kentin tümünün birlikte ürettiği birikimler sonucunda değer kazanan mülkiyetlere ait rantın, yalnız sahiplerince kullanılması yerine kente ve kamuya dönüşleri olabilecek ve bu geri dönüş de, kentlerimizin sağlıklı-çağdaş bir dönüşüm ile nitelikli çevrelere kavuşmasında çok önemli bir rol oynayabilecektir. Yeni bir imar mevzuatı arayışının mülkiyet, demokrasi ve haklar konusunda yapılan bu tartışmaları da dikkate alması önemli görülmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye’de mevzuata uygun planlama ve yapılaşmaların yer aldığı alanların bile yeterli teknik denetim gördüğünü söylemek zordur. Kentsel yapı stoğu, kullananları tarafından zamanla değiştirildiği gibi, kaçak yapı üretimi uzun yıllar boyunca sürdürülmüş ve bu yapı stoğunun dönem dönem yasal “af”lara konu olması yanında, teknik açıdan da yeterli olabileceği varsayımları yapılmıştır.

Bu tür alanlarda toplu tasarım, yenileme ve farklı talepleri karşılayacak işlev kombinasyonları ile tekil yapı güçlendirme maliyet-yarar dengelerinin çok üstünde ölçek ekonomileri yaratılması olanaklıdır. Bu tür operasyonlarda kamu yararı bulunduğu gözden kaçırılmadan, günümüz mevzuatındaki bazı sınırların aşılması ve yeni imar araçlarının devreye sokulması gereği vardır. Bu nedenle ;

· Kaçak yapılaşmanın önlenmesi amacıyla Anayasa’da bu nitelikte düzenleme yapılamayacağı hükmünün getirilmesi yanında, yeni kaçak yapı oluşumlarının denetlenmesinde, tahliye ve yıkımında açık sorumluluk ve yaptırımlar ile bu uygulamaların merkezden denetlenmesi olanağı, mevcut kaçak yapı stoğunun eritilmesinde ise, dönüşüm projeleri kapsamında risk düzeylerine göre özendirilen ve borçlandıran yaptırımlar getirilmelidir.

· İmar ve yapılaşma ile ilgili tüm mevzuat taranarak çelişen konular giderilmeli, sadeleştirilmeli, abartılı bürokratik işlemlerden arındırılarak, çağdaş, ekonomik, katılımcı bir yönetim sistemine dönüştürülmelidir. İmar mevzuatını bütünlüyecek ve bu süreçten ayrılmaz bir nitelik sunan, yerel yönetimlere yönelik yasal düzenlemeler, kamu yönetimini belirlemeye yönelik yasalar, afetler mevzuatı, yapı denetim yasası, kat mülkiyeti yasası, yasa dışı yapılaşmayı caydıracak ceza yasası gibi bir çok yasal düzenleme de, imar mevzuatındaki ihlalleri ve kaçak yapılaşma süreçlerini de nedenleriyle çözümlenerek, bir stratejik bütünlük tanımladığında anlam taşıyabilecektir.

· 26.09.2004 tarihinde TBMM'den geçen Türk Ceza Kanunu'nda Çevreye Karşı Suçlar kapsamında "İmar Kirliliğine neden olma" adı ile getirilen hükümler kaçak yapıyı yapan, yaptıran ve buna göz yumanları cezalandırmaktan uzaktır. Buna karşın ruhsatsız ve ruhsata aykırı olarak yapılan binaların imar planına uygun hale getirilmesi ile kaçak yapıyı yapana verilen cezaların kaldırılacağı hükmü getirilmiştir. Böylece kaçak yapının yapımına göz yuman kamu görevlilerinin cezalandırılmasından vazgeçilerek, kaçak yapının oluşmasına göz yumulduğu gibi, siyasi rant ve oy kaygısı ile kaçak yapıları yıkmayanların da ağır sorumlulukları ortadan kaldırılmaktadır.

· Kaçak ve sağlıksız yapı süreçlerinin oluşmadan önüne geçebilecek stratejiler tanımlanmalı, buna karşın oluşan ihlaller için cezalandırma politikaları yanında özendirme-sakındırma politikaları da hayata geçirilmelidir.

· Ruhsat ve eklerine yönelik iş ve işlemler basit, açık, kolay anlaşılıp uygulanabilir ve şeffaf süreçler sonucunda tamamlanmalı, bunların gerçekleşmemesi halinde ağır yaptırımlar tanımlanmalıdır.

· Yerel yönetimlere, yapı güvenliği değerlendirme, güçlendirme ya da yıkıma zorlama, taşınmaz tasarruflarını kısıtlama, yapıya zorlama yetkileri, kira denetim ve emlak vergilerinde istisna uygulama, taşınmaz ortaklıklarına katılma ve irtifaklar kurma yetkileri sağlanmalıdır.

· Yüksek riskli bölge ve Eylem Planlaması kararı alınan alanlarda hızlı kamulaştırma, imar hakkı takası veya aktarımı, taşınmaz birleştirme ve ayırma, özel proje uygulama alanı ilan etme yetkileri tanınmalıdır.

· Yapı denetim yasası kaldırılarak bu işleyişin imar yasası içinde bütünleştirilmesi sağlanmalı, yapıların üretim sırasında olduğu gibi, kullanım süresince de denetlenmesi yetkileri yerel yönetimlerin elinde bulunmalıdır.

· Yerel yönetimlerin, şehir plancısı, mimar ve mühendis elemanlar eliyle imar işlerini izlemesi zorunlu tutulmalıdır.

Yerel yönetimlere ilişkin mevzuatın, kaçak yapılaşma ve sonuçlarına ilişkin sorumluluklar taşıdığına ilişkin hükümlerine açıklık kazandırılmalı ancak asıl hedef, bireyleri sosyo-ekonomik açıdan kaçak yapı üretiminden caydıracak önlemlerin alınması olarak ortaya koyulmalıdır.

Bu tür yaptırımları etkili kılmak üzere taşınmaz vergisi ve zorunlu sigorta primi indirimleri gibi ayrıcalıklar sağlanabilir.

Öte yandan bu kesimin düzenli konut sahibi ya da kiracı olmalarının özendirilmesi için ise; düzenli konuta geçenlerin belirli süreler taşınmaz vergisinden muaf tutulması, yerel yönetimlerce kaçak alanlarda işgücü ve istihdamı geliştirecek mikro kalkınma projeleri eşliğinde "kentsel dönüşüm" projelerinin desteklenmesi vb. girişimlerle entegre bir siyaset geliştirilmesi yerinde görülebilir.

Sonuç olarak; kaçak yapılaşma ve gecekondu sorununun çözümünde öncelikle daha önce yapılan yanlışlıkların, önemli açmazlara yol açan politik seçimlerin farkına varılması ve bunların ısrarla tekrarlanmasından vazgeçilmesi gereklidir. Kentlere ve kentlerin

yaşanabilir mekanlar olarak planlanmasına olan gereksinim gözden kaçırılmamalı, nitelikli-bütünlüklü ve kamu-toplum yararına odaklanan kentleşme politikaları ortaya koyulmalıdır. Ayrıca, bu politika ile uyumlu, birbiriyle bütünleşen; imar, çevre-koruma, afet, kamu yönetimi-yerel yönetimler vb mevzuatların yukarıda vurgulanan ilke ve yaklaşımlar ışığında yenilenmesi gerektiği de açıktır. Bu bağlamda planlama-uygulama süreçlerine halk katılımının etkin ve verimli bir işleyişle sokulması ve katılım için gerekli eğitim süreçlerinin gecikmeksizin tasarlanması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, mülkiyet hakkının sorumluluklar da getiren boyutları ile kamuya gerekli dönüşleri sağlayacak bir biçimde tanımlanmasına yönelik yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi, ekonomik anlamda uygulama güçlükleri içindeki kamu otoritelerinin güçlenip, sağlıklı dönüşümler için kaynak bulabilmesi ve toplumsal adalet-hakçılık ilkeleri açılarından yukarıdaki çözüm yaklaşımlarına temel katkıyı sağlayacaktır. Bunlar yapılmaksızın kaçak yapılaşma ve gecekonduların önlenemeyeceği, bu alanların mevcut politikalar ile dönüşümü sonucunda da, yeni sorun ve açmazlarla dolu kent parçaları yaratılacağı bilinmelidir.

HOŞÇA KAL YASER ARAFAT, HOŞÇA KAL “EBU AMMAR”, HOŞÇA KAL İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODAMIZIN ONURSAL ÜYESİ

Kasım 2004

Yaser Arafat'ın hikayesi, direnmenin, başkaldırının, mücadelenin, azmin hikayesidir. Onun hikayesi dünya halklarının bağımsızlık mücadelesinin hikayesidir. Tüm dünyada ve Ortadoğu'da barış, adalet ve özgürlük için mücadele edenlerin ve Filistin halkının hikayesidir. Onun ismi mazlum halkların, ezilenlerin, yoksulların, vatanı bırakılanların ismidir. Onun mücadelesi, dünyada eşitlik ve adalet talebinin meşruluğunun ve haklılığının ifadesidir.

1974 de Birleşmiş Milletlerde yaptığı konuşmada “Bu gün bir elimde zeytin dalı, diğer elimde özgürlük savaşı için silahımı tutuyorum. Zeytin dalını elimden düşürmeyin.” diyen Arafat'ın arkasından emperyalistlerin ve onların işbirlikçilerinin döktükleri göz yaşları koskocaman bir yalandır. “Filistin halkının Amerikalılara karşı ne suç işlediğini soruyorum. Ne yaptık ki bizimle savaşıyorsunuz?” diyen Yaser Arafat, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin timsah gözyaşlarında değil, mazlum halkların bağımsızlık mücadelesinde yaşayacaktır.

Bağımsızlık, onun 26 yıl aradan sonra Filistin'e ayak basarken söylediği sözlerle kolaylıkla anlaşılabilir: “Filistin'in ilk özgür toprağına ayak basıyorum. Heyecandan başımın nasıl döndüğünü ve kalbimin nasıl çarptığını tahmin edemezsiniz.”

Mazlum halklar onu hep, başında kefiyesi, belinde tabancası, elleriyle yaptığı zafer işareti ve eksik olmayan gülümsemesi ile hatırlayacak ve onu emperyalizme karşı yürüttükleri bağımsızlık mücadelelerinde yaşatacaktır.

Hoşça kal Yaser Arafat. Hoşça Kal “Ebu Ammar”. Hoşça kal İnşaat Mühendisleri Odamızın Onursal Üyesi. Emin olmalısın ki: Filistin halkı bir gün mutlaka kazanacak.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YASER ARAFAT

Ağustos 1929 da doğdu. Çocukluğu Kudüs ile Kahire arasında geçti. 1948 de Kahire Üniversitesinde İnşaat Mühendisliği öğrenime başladı. 1949 da Kahire'de Filistin Öğrenci Birliği'ni kurdu. 1956'ya kadar bu birliğin başkanlığını yürüttü. 1956 da Arap İsrail savaşına katıldı. 1959 da Mısır'da İnşaat Mühendisliği yaptı. 1959 da arkadaşları ile birlikte El Fetih (Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi) örgütünü kurdu. İsrail hedeflerine karşı yapılan ilk askeri harekati gerçekleştiren birliğe komuta etti. 1967 de Batı Şeria'da direniş hareketini örgütledi. 1969 da Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Başkanı oldu. 1970 de Filistinli gerillaların Ürdün'ü terk etmeye zorlandığı, 40.000 kişinin öldüğü iç savaşta çarpıştı ve FKÖ'nün merkezini Beyrut'a taşıdı. 1974 de FKÖ Arap zirvesinde Filistin halkının tek temsilcisi kabul edildi. Kasım 1974 de Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşma yaptı. 1975-76 da Lübnan'a giren Suriye'ye karşı direnenler arasındaydı. Lübnan bölününce Filistinlilerin denetiminde kalan bölgede FKÖ'nün devlet yapısı kazanması için çaba sarf etti. 1982 de Güney Lübnan'a giren İsrail'in Beyrut kuşatması sırasında iki ay direniş gösterdikten sonra FKÖ merkezini Tunus'a taşıdı. Sonra Suriye'ye geçti. 1983 de Suriye FKÖ uyuşmazlığı

gelişince Tunus'a döndü. 1987 de Birinci İntifada başladı. Kasım 1988 de Filistin Bağımsızlık Bildirisini yayımladı. Cezayir'de bağımsız Filistin Devleti'nin kuruluşunu ilan etti. Gene 1988 de Avrupa Parlamentosu Sosyalist grubuna hitap etti. Birleşmiş Milletlerin Cenevre Genel Kurulu'nda konuştu. Aralık 1988 de İsrail'in var olma hakkını kabul edip, terörizmi kınadı. Ocak 90 da yarı yaşındaki Hıristiyan Filistinli Suha Tavit ile evlendi. Ağustos 90 da Irak'ın Kuveyti işgalini destekledi. 1992 de Libya'da düşen uçaktan yaralı kurtuldu. 1993 de ilk Filistin İsrail Barış anlaşmasını imzaladı, İzak Rabin'in elini sıktı. 1994 de 26 yıl sonra ilk kez Filistin'e ayak basıp özerk yönetimini kurdu. 1994 de İsrail Başbakanı İzak Rabin ve Dışişleri Bakanı Şimon Peres ile birlikte Nobel Barış Ödülü aldı. 1996 da ilk genel seçimde Filistin Yönetimi Başkanı oldu. 1998 de İsrail ile toprak devri anlaşması imzaladı. 1999 da İsrail başbakanı Ehud Barak ile barış görüşmelerine yeniden başladı. Temmuz 2000 de ABD Başkanı Bill Clinton gözetiminde Barak ile nihai barış için maraton zirve yaptı. İsrail Kudüs'ü paylaşmayınca anlaşmayı imzalamadı. Eylül 2000 de İkinci intifada başladı. Aralık 2001 de İsrail'in tecrit politikası ile Ramallah'taki Mukata'ya hapis oldu. Mart 2002 de İsrail'in saldırıları karşısında beş hafta boyunca ölüm kalım savaşı verdi. Nisan 2002 de Şaron'un "daimi sürgün" önerisini "Batı Şeria'yı terk etmektense ölürüm" sözleri ile reddetti. 2002 de ABD Başkanı Bush Arafat'ın yerine yeni lider seçilmesini istedi. Nisan 2003 de ABD'nin baskısıyla yardımcısı Mahmud Abbas'ı başbakanı yaptı. 2003 de Arafatsız ilk İsrail Filistin zirvesi Ürdün'de toplandı. Ekim 2004 de hastalandığı için Paris'e götürüldü. 11 Kasım 2004 de 75 yaşında öldü. Yaser Arafat TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Onur Üyesi idi.

ABD EMPERYALİZMİNİN FELLUCE KATLİAMINA KARŞI BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI

Kasım 2004

ABD ve müttefikleri; tüm dünyanın gözü önünde, Uluslararası Hukuku ve Uluslararası Kurumları yok sayarak, “özgürlük, demokrasi, insan hakları” söylemiyle Irak’a saldırdılar ve tümüyle işgal ettiler.

Böylece, ABD ve müttefikleri bir saldırı savaşı başlatmak suretiyle, halen geçerli olan uluslararası hukuka göre “barışa karşı suç” işlediler. İnsan hakları, demokrasi ve özgürlük kavramlarını kendi çıkarları için kullandılar. Tüm insanlığa, silahlı güce dayalı ve tümüyle güçlü devletlerin çıkarını koruyan yeni bir düzeni dayattılar.

İşgalciler sadece uluslararası hukuku ihlal etmekle ve barışa karşı suç işlemekle kalmadılar, insancıl hukukun ve insan haklarının bütün ilkelerini de ihlal ettiler. Her gün onlarca sivil insan yaşamını yitiriyor, yüzlercesi sakat kalıyor. Saldırı ve operasyonlarda sivil, kadın, çocuk ayrımı yapılmaksızın insanlığa karşı suç işleniyor. Tutsaklar, işkence dahil her türlü insanlık dışı muameleye tabi tutuluyor.

ABD ve müttefiklerinin insanlık dışı saldırı ve işgal süreci, son Felluce saldırıları ile daha da tırmandı. Çoğu kadın ve çocuk olmak üzere binlerce sivil bu saldırılarda yaşamını yitirdi. Camilere sığınan savunmasız yaralıların ABD askerleri tarafında nasıl acımasızca öldürüldüğüne tüm dünya medya aracılığı ile tanık oldu.

Bütün bunlara rağmen başta BM ve Güvenlik Konseyi olmak üzere Uluslararası kurum ve kuruluşlar sürdürülen vahşete seyirci kalıyor. Halkların kendi kaderini tayin hakkı görmezden gelinip, ABD ve müttefiklerinin bölgeyi kendi çıkarları doğrultusunda yeniden yapılandırmasına göz yumuluyor.

Biz aşağıda imzası olan kuruluşlar; Irak'ta sürdürülen saldırı ve işgali şiddetle kınıyoruz. Bu saldırı ve işgalin sona erdirilmesini; Irak'ın geleceğinin Iraklılar tarafından belirlenmesini istiyoruz.

Irak işgali sürecinde savaş suçu ve insanlığa karşı suç işleyenlerin, Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanmalarını ve hak ettikleri cezalara çarptırılmalarını talep ediyoruz.

ABD ve müttefiklerine de sesleniyoruz; işgale derhal son verin ve vakit çok geç olmadan evinize dönün.

İnsan Hakları Derneği
Türkiye İnsan Hakları Vakfı
Mazlum - Der
Uluslararası Af Örgütü
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Türk Tabipleri Birliği
Helsinki Yurttaşlar Derneği
Alevi Bektaşî Dernekleri Federasyonu
Çağdaş Hukukçular Derneği

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN PERSONEL ALIMINDA YAPTIĞI CİNSİYET AYRIMCILIĞINA KARŞI BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI

2004 Kamu Personeli Seçme Sınavı sonuçlarına göre Kamu Kurumlarına ilk defa atanacaklar için ek yerleştirme kılavuzu hazırlanarak, buna göre tercihlerin yapılması gerektiği ilan edilmiştir. Bilindiği gibi, Kamu Kurum ve Kuruluşları ihtiyaç duydukları kadrolar ile bu kadrolar için aranacak koşulları Devlet Personel Başkanlığına bildirmekte, bu kadrolar Devlet Personel Başkanlığı adına yerleştirmeyi yapacak olan ÖSYM tarafından kamuoyuna duyurulmakta ve sınav puanına göre yerleştirmeler yapılmaktadır.

08.11.2004 tarihinde dağıtımına başlanan Tercih kılavuzunda, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün Merkez teşkilatına yerleştirilmesi yapılacak mühendis kadroları için koşullar belirtilmiştir.

Tercih kılavuzunda, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'ne alınacak Elektrik, Harita, Jeofizik, Maden, Makina, Petrol Mühendisliği için toplam 13, Jeoloji mühendisliği için de 75 kadroya erkek olmak şartı getirilmiştir. Sadece 5 jeoloji mühendisliği kadrosu için, kadın olma koşulu aranmaktadır.

İşsizlik olgusunun yaygın olduğu meslek alanlarımızda yapılan personel alımları olumlu bir gelişme olsa da, mühendislik alanlarında yapılacak başvurularda gündeme getirilen cinsiyet ayrımcılığı, tüm olumlulukları örtmüştür.

Aranan diğer şartlar arasında kadın ve erkek jeoloji mühendisleri için de “seyahate ve arazide çalışmaya elverişli olmak” koşulunun getirilmiş olması, yapılan bu ayrımcılığın nedeninin, masum olmayan düşüncelerde aranmasını gerektirmektedir. Geçen yıl, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne yapılan personel alımında da benzeri cinsiyet ayrımcı politikalarla karşılaşmıştır.

Üniversitelerimiz bünyesindeki bölümlere öğrenciler, kadın erkek ayırımı yapılmadan alınmakta, mesleğinin gerektirdiği zor arazi koşullarında bile çalışabileceği bilinciyle mezun olmaktadırlar. Aynı iş koşullarında erkeklerle eşit çalışma gücüne sahip kadın meslektaşlarımız aleyhine çalışma hayatına girişte ayrımcılık yapan bu zihniyet, kadınların üniversitelerin mühendislik bölümlerine alınmama larını savunan bir anlayış ile özdeşdir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün alacağı mühendislik kadrolarından sadece 5 tanesini kadınlara ayırması, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmakta ve Anayasa'da herkese tanınmış çalışma hakkının kısıtlanması anlamına gelmektedir.

Politik ve yönetsel tercihlere bağlı olarak cinsiyet ayrımcılığı yapan bu uygulama, Anayasa'nın 10. Maddesi, İş Kanunu'nun 5. ve “BM kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın kaldırılması sözleşmesi” 11. Maddelerine, Uluslararası Çalışma Örgütü mevzuatına aykırıdır.

İş yaşamında kadın meslektaşlarımıza karşı yapılmış hiçbir hukuki zemini olmayan bu çağdışı ayrımcılığı, sessiz kalarak kabul etmek mümkün değildir.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılması gereken, alınacak personelin sadece kadro ve pozisyonlarının ayrıntılı olarak belirtilmesi ve takdir yetkisinin başvuru sahiplerine bırakılmasıdır.

Emeğini ve mesleki birikimini ülkesinin gelişimi toplumun çıkarı için harcamış kadın

meslektaşlarımız, mesleklerinde en az erkek meslektaşları kadar başarılı olduklarını ispatlamışlardır.

Hayatın her alanında önemli roller üstlenmiş kadın meslektaşlarımıza karşı iş hayatında uygulanan bu ayrımcılığı kıyıyor, konuyla ilgili gerekli girişimleri sürdüreceğimizi belirtiyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

MÜHENDİS VE MİMAR ÇALIŞANLARI GÖZÜYLE KÖY HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GERÇEĞİ FORUMU

Kasım 2004

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve sonradan “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı” ile kapatılması gündeme gelen Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Genel Müdürlükte 4 Kasım 2004 de “Mühendis ve Mimar Çalışanları Gözüyle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Gerçeği Forumu” adı altında içeriden bir bakış açısıyla yapılan etkinlikte tartışıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı açılışta şunları söyledi:

Değerli Mühendis ve Mimar Arkadaşlarım,

Öncelikle, Genel Müdürlük bünyesinde görev yapan Ziraat, İnşaat, Makina, Jeoloji, Harita, Elektrik, Kimya, Çevre Mühendisleri ve Mimarlar ile birlikte, sizin mekanınızda bulunduğumuz için duyduğum onuru belirtmek istiyorum. Bu salonun kullanımını bizlere bırakan Sayın Genel Müdürümüze de teşekkür ediyorum.

Forumu geçmeden önce, TMMOB Yönetim Kurulu adına “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Gerçeği”ne bakış açımızı sizlerle paylaşmak istiyorum. Öncelikle de bu etkinliğin gerçekleşmesini ve bu konuşma metninin hazırlanmasını sağlayan, aramızdan biri ve şimdi Birlik Yürütme Kurulu üyesi Baki Remzi Suiçmez arkadaşımıza da öncelikle teşekkür ediyorum.

Köy yolu, içme suyu, kanalizasyon, iskan gibi “sosyal altyapı” ve sulama, arazi toplulaştırma, tarla içi geliştirme ve toprak koruma gibi “tarımsal altyapı” hizmetlerini; daha kısa sürede, daha çok, daha ekonomik ve daha etkin götürme amacıyla; yine bir tek parti iktidarı döneminde yapılan “yeniden yapılanma” çalışması sürecinde, Yol Su Elektrik Genel Müdürlüğü, Toprak İskan Genel Müdürlüğü ve Topraksu Genel Müdürlüğü’nün kapatılarak birleştirilmesi sonucu 1985 yılında kurulan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü; kuruluşunun 20 inci yılını kutlamasını istediğimiz günümüzde, kapatılmak isteniyor.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, yalanlar ile gerçeklerin birbirine karıştırılarak halkın bilincinin köreltilmeye çalışıldığı “küreselleştirme” sürecinde, bilimi toplumla buluşturan, ürettikleriyle bu kuruma kimliğini veren, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde merkez ve taşrada görev yapan yaklaşık 2700 Mühendis ve Mimar üyelerinin haklarını, üyeleriyle birlikte koruma kararlılığı içerisinde.

TMMOB Yönetim Kurulu olarak; üyeler olmadan Odaların, Odalar olmadan Birliğin olmayacağını söylüyoruz. Üyelerin gündemiyle Odaların ve Birliğin gündemi aynı olmazsa, Odaların ve Birliğin güçlü olamayacağını söylüyoruz. Söylemleri eyleme yansıtmak için kısa sürede Bölge Toplantılarıyla taşradaki üyelerimizle buluşmaya başladık. İşyeri Toplantıları düzenleyerek üyelerimizle buluşma uğraşısı içerisindeyiz. Yönetim Kurulu olarak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nde yaptığımız bu ilk işyeri toplantısı, son yasal düzenleme nedeniyle, bu buluşmayı daha anlamlı kılmaktadır.

Mayıs 2002 tarihinde yapılan 37. TMMOB Genel Kurulu Sonuç Bildirgesi’nde; “kırsal kesime hizmet veren Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün faaliyetlerinin daraltılması”na karşı çıkmıştık. Mayıs 2004 tarihinde yapılan 38. TMMOB Genel Kurulu Sonuç Bildirgesi’nde;

“IMF’nin 6 ıncı gözden geçirme şartı olarak dayatılan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ülkeyi pazar, devleti tüccar, vatandaşı müşteri olarak tanımlamaktadır. Sosyal devlet yerine düzenleyici devlet yaratmanın ilk şartı, devletin mal ve hizmet üreten, dağıtan, yöneten tüm kurum ve mekanizmalarını tasfiye etmek, devletin bu tür kurumsallaşmaya gitmesini yasaklamaktan geçiyor. Bu çerçevede kırsal kesime hizmet veren Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılıyor” saptamasını yaptık ve bu düzenlemeye karşı çıktık.

Toplumun duyarlı kesimlerinin karşı çıkmasına ve Cumhurbaşkanı’nca veto edilmesine karşın, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı günümüzde parçalara ayrılarak yasalaştırılmaya çalışılıyor. Somut örneği ise, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nü kapatmayı amaçlayan ve meclise sunulan 13 maddelik yasa tasarısıdır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nce yürütülen yüksek maliyette yatırım ve teknik uzmanlık gerektiren sosyal ve tarımsal altyapı hizmetleri, Ülke, Bölge, Havza ve İl düzeyinde eşzamanlı yürütülmesi gereken hizmetlerdir. Hizmetlerin dağınık, küçük ama üretim için kaçınılmaz ve insan yaşamı için vazgeçilmez teknik hizmetler olması, bu hizmetlerin yapımında özel uzmanlığı gerektirmektedir.

Biz bugün bu kürsüyü size, uzmanlık gerektiren hizmetleri tasarlayan, programlayan, projeleyen, uygulayan, denetleyen Mühendis ve Mimarlara bırakacağız.

Çünkü; bilimi uygulamaya aktararak; yol yaptıran, köprü yaptıran, gölet yaptıran, iskan konutu yaptıran, sulama ve drenaj kanalları yaptıran, basınçlı sulama tesislerini kurduran, doğal arıtma sistemlerini geliştiren, toprağı etüt eden, arazileri sınıflandıran, erozyonla mücadele eden, arazileri toplulaştıran sizlersiniz. Çünkü; sizlerin projeleri olmazsa, kurulum insan ve makina gücünün anlamı olmayacaktır.

Sizler; kimi zaman kurumdaki insan gücünün diğer bileşeni olan işçi personele kızdınız. Kimi zaman, yönetici olduğunda değişen arkadaşlarınıza kızdınız. “Köy”ü bilmeyen, bilmediğini de itiraf eden sahibinin seslerinin IMF’ye yaptığı “jurnal”e kızdınız. Vergi vermesi gerekirken Devlet’e yüksek faizle borç verenlerin kurumunuzu “Doymayan Fil”e benzetmesine kızdınız. Tekniği bilmeyen ve önemsemeyen bazı yerel yöneticilerin sizi küçümsemesine ve sizlerin hizmetlerini kişisel yükselme aracı yapmalarına kızdınız. Siyasal kimliğiyle iş yaptıranların, kuruma siyaset bulaştı sözlerine kızdınız. “Duble yol yapılacak” dendi, yatırım ödeneği yoktu, müteahhitlerin geç ve pahalı yapması gündeme gelince, duble yolu ağırlıklı olarak siz yaptınız, ama buna karşılık görev alanınızda iş yapmıyorsunuz diyenlere de kızdınız. Ücret artışlarından umduğunuzu bulamadınız yıllardır, grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları tanımayanlara da, bu nedenle yapabilecekleri sınırlı olan sendika yönetimlerine de kızdınız. Farklı kurumlarda sizinle aynı işi yapanlarla ücretlerinizin eşitlenmesi isteminizin yerine getirilmemesine kızdınız. 2004 yılında bir de arazi tazminatınız kesildi, kızdınız. Odalarımız, TMMOB ne yapıyor, neredeler dediniz, kızdınız.

Ama bu kızgınlıklar, görevin yerine getirilmesine engel olmadı hiçbir zaman. Çünkü, kurumun ana varlık nedeni olan, ve büyük şair Nazım’ın deyişiyle “Topraktan öğrenip kitapsız bilenler” yani köylüler, orada duruyordu, çaresiz. “Orda, bir köy var uzakta, gitmesek de, kalmasak ta o köy bizim köyümüzdür” şarkısını, bir nostaljiye dönüştürmeye çalıştınız yıllarca, özveriyle, bıkmadan, usanmadan.

Neler yaptınız?

“Gidemediğin yer senin değil” denmişti yıllar önce. Cumhuriyetin başlangıcından günü-

38. dönemde söylediklerimiz

müze iller ve ilçeler arası karayolları geliştirdi, otoyollar ülkenin ana eksenini kaplamaya başladı. Ya, Mustafa Kemal'in "Milletin Efendisi" dediği "Köylü"nün yolları. O yollar ki, ülkenin kılcal damarları, o yollar ki, uygarlığa açılma noktaları.

1965 yılına kadar İl Özel İdareleri'nce yürütülen köy yolu çalışmalarında gelinen nokta şuydu: 36.500 köyden 19.500'ünün yolu yoktu ve 61.000 km'lik toplam yol ağının ancak 32.000 km'si stabilize yol olarak hizmete açılmıştı. 1965 yılında Yol Su Elektrik (YSE) Genel Müdürlüğü kuruldu ve yol hizmetleri buraya bağlandı. "Merkez" ve "Plan" kavramlarının yaşama geçmesi sonrası, günümüzde yolu olmayan köy kalmamıştır ve 292.000 km'ye çıkan köy yolu ağının % 30'u asfalttır. Ve örneğin sadece 2003-04 döneminde 800.000 km yolda Kar mücadelesi yapılmıştır. "Susuz Hayat" kavramı, Köy gerçeğini ve kır romantizmini yansıtan romanlarla ve zamanlarla sınırlı değil ülkemizde. Köylere içme suyu ve kanalizasyonun getirilmesi ile birlikte, köylünün yaşam kalitesini artırdınız. Ülkelerin sosyoekonomik kalkınmalarını sağlaması, gönenç düzeylerini yükseltmesi ve diğer toplumlarla yarışabilmesi için akılcı kullanmak zorunda oldukları doğal kaynakları, insan-doğa-teknoloji üçgeninde planlayarak, projeleyerek, "Benim sadık yarım kara topraktır" diyen Aşık Veysel'i unutmadınız. 1960 yılında kurulan Topraksu Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasından sonra, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde de, toprakları tanımak için, toprakları korumak için, toprak varlığını geliştirmek için aylarca ailelerinizden uzak kaldınız. Sanayi tesislerinin ve konutların tarım alanlarını işgal etmemesi için, güç odaklarını karşınıza alarak, toprağı koruma mücadelesi verdiniz. Göletler yaparak suyu depoladınız. Toprağı korurken, bozkırı yeşile boyadınız. Uygun sulama tekniklerini ve gübre kullanımını öğreterek, tarımı ekonomik bir uğraş durumuna getirdiniz. Çiftçilere Sulama Kooperatifleri kurularak, örgütlü hak arama mücadelesine katkıda bulundunuz. 1945 yılında kurulan Toprak İskan Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasından sonra Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde de, yerleri kamulaştırılanları, yurt dışından göçenleri ortada bırakmadınız. Yeni yaşam alanları, yeni iş alanları yarattınız. Yasal görev alanlarınız dışında da halkın hizmetine koşunuz. Marmara Depremi'nde oradaydınız. Sel ve heyelan olduğunda da oradasınız.

Sevgili Mühendis ve Mimar Arkadaşlarım,

Sizler çalıştınız, çok çalıştınız ama sesinizi duyuramadınız. Doğru ya da yanlış, sizler adına hep birileri konuştu. Açıkça söylemek gerekirse, bizler de kendimizi sorgulamadık çoğu zaman. Kendimizi de sorguladığımız bugün, bu kürsü sizin. Bu kürsüde şimdi sizler konuşacaksınız. "Birlikte üretmek, birlikte karar almak, birlikte yönetmek" anlayışımız gereği, sizin görüşleriniz TMMOB'nin görüşünü netleştirecek. Yasa Tasarısına karşı çıkışımıza konu Basın Açıklamasını, meclis komisyonlarında dile getireceğimiz görüşlerimizi bugün birlikte detaylandıracağız.

Sevgili arkadaşlar,

TMMOB olarak, Kamu Emekçileri Sendikaları ve İşçi Sendikaları ile birlikte mücadele ediyoruz, edeceğiz. Çünkü; saldırı emek cephesine yapılmaktadır, üretim ekonomisine yapılmaktadır, sosyal devlete yapılmaktadır. GATS süreciyle hizmet alanları küresel sermayeye açılırken, yabancı mühendis ve mimarların girmesiyle ülkemizde kendi alanımızda çalışamama tehdidiyle karşı karşıyayız. Bütçenin faiz ödemelerine ayrıldığı ve üretim ve yatırıma kaynak ayrılmadığı süreçte, Mühendis ve Mimarlar da yaşam alanı kalmayacağını biliyoruz. Bu olumsuz koşullar ve ciddi tehditler altında, toplumsal yararı artıracak kamu

alanının korunması için, yeniden yapılanma dayatmasının yaratacağı olumsuzlukların önlenmesi için yapılabilecekleri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasına karşı yapabileceğimizi sizlerle birlikte kararlaştıracamız. Unutmayalım, hepimiz birlikte bir gücüz, sen yoksan bir eksik kalırız.

“Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Gerçeği”ni sizlerle birlikte sorgulayacağımız bugün, ülkemizde ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını yürüten TMMOB adına, hepinize saygılar sunuyor ve kürsüyü size bırakıyorum.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI “ ODA ÜNİVERSİTE BULUŞMASI” ETKİNLİĞİ

Kasım 2004

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı açılışta yaptığı konuşmada şunları söyledi:

Değerli Bilim İnsanları,

Örgütümüzün Sevgili Yöneticileri,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. İkincisi bu gün gerçekleşmekte olan Oda - Üniversite buluşmasının, “gerekliliği”nden hareket ederek, Makina Mühendisleri Odası’nın bu etkinliği her iki yılda bir tekrarlamakta ısrarcı olacağını biliyorum. Oda yöneticilerime bu kararlılıktan ve ısrardan dolayı öncelikle teşekkür ediyorum. Siz değerli bilim insanlarına da, katılımınızla Odanın amaçlarını gerçekleştirmeye çalışmanızdan dolayı da özellikle teşekkür ediyorum. Sevgili Oda başkanının çok kapsamlı, çok ön açıcı, çok iyi hazırlanmış “Sunuş” konuşması, bu gün aslında hepimizin konuşmalarını da belli anlamda olumluya doğru yönlendirecektir. Kendisine teşekkür ederim.

TMMOB’nin konu ile ilgili bu güne kadar biriktirdiklerini ve düşüncelerini sizinle paylaşmadan önce bir konuyu da sizinle öncelikle paylaşmak istedim: Bu yıl TMMOB’nin 50. kuruluş yılı. TMMOB Yönetim Kurulu örgütün 50. yılında, bulunduğu her etkinlikte öncelikle bir taahhütte bulunuyor. Şöyle diyoruz:

Uzun geçmişine dayanan deneyim ve bilgi birikimi ışığında; günümüzün yüklü gündemi ve sorunları karşısında; mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla, üyelerinin sorunlarının halkın sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle; çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, halktan ve emekten yana tavır alan ve bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren TMMOB, 50. yılında da, bundan sonra da, bu onurlu yürüyüşüne devam edecektir. Bağlı 23 Odası ve odalarına kayıtlı ikiyüzlüliğini aşkın üyesi ile çalışmalarını sürdüren TMMOB; 50. yılında böylesi bir yürüyüşün kararlığı içerisinde.

TMMOB bu çalışma döneminde “üniversite” ile ilgili iki ayrı etkinliği çalışma programına almıştır. Bunlardan birincisi: 2005 de gerçekleştirmeye çalışacağımız “TMMOB Öğrenci Üye Kurultayı”. Üniversitenin, öğretim üyeleri ve çalışanları ile birlikte asli unsurlarından olan öğrencilerimizi bu çalışma dönemimizde bir araya getirerek kurultayda toplayacağız.

Tüm ülkede mühendislik, mimarlık, şehir planlama bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerimize, Odalarımızda da artık iyice şekillenen öğrenci üyelik çalışmalarının desteği ile bu kurultayda bağımsız kürsü sağlayarak üniversiteye, öğrenime ve yaşama dair sözlerini söylemelerini sağlayacağız.

İkinci etkinliğimiz de buradaki tüm bilim insanlarının katılacağını umduğumuz TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu. Sempozyumumuz 18-19 Kasım 2005 de Ankara’da gerçekleşecek. Bu etkinliğin yapılma nedenlerine baktığımızda şunları söylemek gerekiyor:

Oda Başkanının da detaylı bir şekilde tanımladığı üzere, Küreselleşme çağı olarak anılan

günümüz dünyasında, ülkeler bilim ve teknolojinin gerçekleştirilmesi ve yenilenmesine yönelik çalışmalarda önemli adımlar atmaktadır. Gelişmiş ülkeler ulusal çıkarları doğrultusunda ulusal yenilenme politikalarını yaşama geçirebilmek için AR_GE çalışmalarına bilim, teknoloji ve eğitim alt yapısına bütçelerinden ayırdıkları kaynakları her geçen gün arttırmaktadırlar. Bu sürecin ülkemizde tersine işlediği herkesin malumudur. DTÖ, IMF, DB öncülüğünde yürütülen politikaların sonucunda planlamadan, üretimden ve sanayileşmeden neredeyse tümüyle vazgeçilmiş, kaynaklar hizmet ve finans sektörüne aktarılmış, kayıt dışı ekonomi, rant ekonomisi hakim yapı haline getirilmiştir. Var olan bütün mühendislik disiplinleri bilimsel ve teknolojik gelişmelerin, sanayileşmenin ve kalkınmanın en önemli itici güçleridir. Üretime, sanayileşmeye, bilim ve teknolojiye gereken önemin verilmemesi, biz mühendislerin meslek uygulama alanlarını giderek daraltmaktadır. Öte yandan üniversitelerdeki mühendislik eğitim programlarının, ders içeriklerinin, öğretim üyesi sayısı ve yeterliliklerinin, laboratuvar, derslik, kütüphane, bilgisayar donanımı, araştırma ve barınak olanaklarının genel yetersizliği yanında, üniversitelerimiz arasında da bu olanaklar açısından da ciddi dengesizlikler bulunmaktadır.

TMMOB de aslında bu konuda, 2003 yılında çalışmalarını tamamladığı Mühendislik Mimarlık Kurultayında örgüt içi tartışmaları tamamlamış, örgüt içi mutabakatlarını sağlamış ve kurultay kararları olarak şu hususları kamuoyuna iletmiştir:

“TMMOB ve Odaları, Mühendislik ve Mimarlık mesleğinin uygulama alanlarında çeşitli nedenlerle ortaya çıkabilecek olan, yanlış, kusurlu, yetersiz ürün kullanımı ve uygulamaların, doğal ve kültürel çevreyi tahrip, insan sağlığını risk altına sokma veya yaşama hakkını engelleme, bireyin, toplumun, insanlığın her türlü zararına yol açma gibi sonuçları olduğunun bilincindedirler. TMMOB ve Mesleki Odaları bu bilinçten hareketle mesleğin uygulanmasında kasıtlı veya kasıtsız; yanlış, kusurlu, yetersiz ürün ve uygulamaların ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi konusunda gerekli tüm çabayı gösterir, bu hususta gerekli her türlü yasal, idari, mesleki, eğitsel girişimleri düzenler, gerekli kurumları ve mekanizmaları oluşturur. TMMOB ve Odalar, eğitimde kalite eşitliğini göz önünde bulundurarak toplumun güvenliğini, sağlığını ve gönencini (yaşanabilirliğini), doğal ve kültürel yaşam ortamlarını doğrudan etkileyen alanları önceliklerine göre belirleyerek, bu alanlardaki gereksinmelere uygun olarak tanımlanacak bilgi ve beceri düzeylerine göre mesleki yeterliliğin belirlenmesini, geliştirilmesi ve belgelenmesini sağlarlar. Bu yetkinin yasal dayanaklarının daha açık bir ifadeye kavuşması için Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasada ve TMMOB Yasasında değişiklik yapılması için girişimlerde bulunurlar. TMMOB her meslek grubunun kendi ihtiyaçlarına ve şartlarına bağlı olarak kaliteli ve güvenilir hizmet ve üretim sürecinde düzenlemelere gitmesini teşvik eder. Meslek Odalarının bu konudaki çalışmalarının koordinasyonunu sağlar. TMMOB “Yetkin Mühendislik” konusunu bu tür çabaların olumlu bir sonucu olarak değerlendirir. Bu uygulamaya ihtiyaç duyan Meslek Odalarının koordinasyonunu düzenleyerek çerçeve yönetmeliğin oluşturulmasını gerçekleştirir.

Meslek Odaları, uygulama yönetmeliklerini kendileri hazırlar. Bir ülkenin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşünülemez. Türkiye’deki eğitim ve mühendislik, mimarlık eğitimi toplum çıkarlarına göre değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmiştir. TMMOB emperyalist ülkeler tarafından Türkiye’ye dayatılan uluslararası iş bölümünü reddeder; toplumcu bilim, teknoloji ve sanayi politikaları geliştirecek bir kurumsal altyapının örgüt bünyesinde oluşturulması çalışmalarını başlatır.

TMMOB ve Odaları; gerek Dünya Ticaret Örgütü gerekse Avrupa Birliği (Gümrük Birliği) kanallarından gelen teknik ve mesleki mevzuat uyarınca mühendislik/mimarlık meslek alanlarının düzenlenmesine dönük uyumlaştırma (emperyalist/kapitalist ilişkilere tümüyle bağlanmak anlamında) çalışmalarına karşı durur, bu yönde izlenen politika ve uygulamalar ile mücadele eder. TMMOB ve Odaları; mesleki yeterlilik ve yetkinlik konusunu kaynağında çözmek amacıyla, mühendislik/mimarlık eğitimi/öğretimi yapan yükseköğretim kurumlarının müfredatlarının belirlenmesinde, uygulanmasında ilgili ulusal kurumlarla birlikte “ulusal bağımsızlık ve egemenlik” ilkesi uyarınca, kamu/toplum yararının sağlanması ekseninde işbirliği yapar, çalışmalar yürütür. Mesleki yeterlilik tartışmalarının odağında Türkiye’deki mühendislik eğitimi olmalıdır, Ülkemizde mühendislik eğitimi, sistemin ana gereksinmelerine göre belirlenmemelidir, Sanayileşememenin ve teknoloji ithal eden bir ülke olmanın sonucu olarak, mühendisler tasarım sürecinin dışında büyük ölçüde üretim kontrolü ya da hizmet üretimi gibi alanlarda istihdam edilmektedirler. Dolayısıyla mühendislik eğitimi, geleceğin mühendislerine teknolojik ilerlemeyi sağlayacak birikim ve beceriyi değil; üretim sürecinin sürekliliğini sağlayacak donanımı sağlamaya çalışır. Eğitim ile ilgili sorunların ancak eğitim süreci içinde çözülebileceği unutulmamalıdır. Mühendislik ve mimarlık eğitiminin , teorik ve pratik süreçleri kapsayacak biçim ve içerikte düzenlenmesi gerekmektedir. Bilim ve teknolojinin günümüzdeki ilerleme hızı göz önünde tutularak TMMOB’ye bağlı Odalar tarafından meslek içi eğitim verilmeli ancak bu meslek içi eğitim sürecinin lisans eğitimini ikame edeceği düşünülmemelidir. Mevcut lisans eğitiminin gerek süresinin gerekse de şeklinin baştan sona tartışılması gerekliliği açıktır. Bu anlamda TMMOB’ye düşen, mühendis ve mimarlar ile birlikte öğrencilerin ve akademisyenlerin katılacağı tartışma ortamının sağlanmasıdır. TMMOB’nin kapsadığı meslek disiplinlerinin her biri için eğitim kurultayları düzenlenmesi, yapılan tartışmalar ve sonuçları üniversite kamuoyuna mal etmelidir. Bunların dışında yapılacak her türlü çalışma, mevcut eğitim sisteminin tüm eksiklik ve yetersizlikleriyle meşrulaştırılması ve onaylanması anlamını taşıyacaktır. TMMOB ve Odalar, mesleki yeterliliğin belgelenmesine yönelik meslek içi eğitimi, mesleki davranış ilkelerini de içerecek biçimde planlar, lisans eğitimi dikkate alarak uygulama alanlarına ilişkin eğitimi hizmet olarak gerçekleştirirler, bu eğitimin ortak konularını programlarlar, ders notlarını hazırlarlar ve eğitimlerini sağlarlar. Hali hazırda üniversitelerimizde çağdaş, nitelikli ve bilimsel mimar-mühendislik eğitimi yapılamamaktadır. Bu nedenle öncelikle üniversitelerimiz, ülkemizin çıkar ve beklentilerine uygun olarak, demokratik, özerk ve bilimsel eğitim kurumları olarak her alanda tekrar yapılandırılmalıdır. Mühendis ve mimarlar, bilim ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, yeni gelişme ve gereksinimlerine bağlı olarak, tüm mesleki çalışma süreçlerinde, meslek içi eğitimi sürekli, etkin ve katılımcı bir anlayışla yaşama geçirmeye kararlıdır. Bu anlayış TMMOB ve bağlı Oda yöneticilerinin temel yaklaşımları olmaya devam edecektir. TMMOB, mühendislik mimarlık eğitiminin, çağın gereklerine uygun ders programları ve uygulama olanaklarıyla, tüm yurttta eşit ve parasız olarak verilmesini savunur. Mühendislik mimarlık eğitiminin yönlendirilmesi ve güncelleştirilmesi TMMOB’nin görevlerinden biridir. Bu çerçevede TMMOB, kapsamlı bir mühendislik mimarlık eğitimi programı hazırlar ve tartışmaya açar.”

İşte belirtilen bu hususlar doğrultusunda düzenleyeceğimiz Eğitim Sempozyumunda siz bilim insanları ile birlikte; Üniversite öncesi eğitimin durumu, Eğitim mi? Öğrenim mi? Öğrenim mi?, Mühendislik lisans programlarında olması gereken asgari hususlar, Nasıl bir mühendis?, Mühendislik eğitiminin akreditasyonu, Mühendislikte mesleki tanınırlık

sorunları, Meslek içi eğitim ve belgelendirme, Teknoparklar, Tekno kentler, Parasız eğitim, Eğitimde özelleştirme ve ticarileşme, Yabancı dil öğrenimi ve yabancı dilde öğretim, Devlet ve vakıf üniversitelerinde mühendislik eğitimi konularını bir kere daha tartışıp, sonuçlarını kamuoyuna iletacağız.

TMMOB bu konuda da üzerine düşeni yerine getirme kararlılığı içerisindedir. Siz bilim insanlarının bizim çabalarımıza destek olacağına inancımızın tam olduğunu biliyor, hepimize saygılar sunuyorum.

GÜBRE VE GÜBRE HAMMADDELERİ ÇALIŞTAYI Kasım 2004

TMMOB Jeoloji, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odası'nın birlikte düzenlediği ve MTA Diyarbakır Bölge Müdürlüğü, Dicle Üniversitesi ile Diyarbakır Sanayi ve Ticaret Odası'nın desteklediği "Gübre ve Gübre Hammaddeleri Çalıştayı", 25-26 Kasım 2004 tarihlerinde Diyarbakır'da Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. 27 Kasım 2004 tarihinde Mazıdağı Fosfat Tesislerine teknik gezi düzenlendi. Çalıştay açılışında TMMOB Yönetim Kurulu adına konuşma yapan TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Baki Remzi Suiçmez özetle şunları söyledi:

Hammaddesi, üretimi, taşınması, depolanması, uygulanması, bitkisel verim ve kaliteye etkisi, yanlış kullanımında yarattığı çevre sorunları gibi etkileyen ve etkilenen yönleriyle, çok boyutlu, çok yönlü ve dinamik bir sektördür Gübre Sektörü. Pazar büyüklüğü de dikkate alınırrsa, toplumsal yaşamı doğrudan ya da dolaylı etkileyen önemli bir sektördür Gübre Sektörü.

Bugün ve yarın, "Gübre Sektörü ve Gübre Kullanımındaki Gelişmeler" ve "İthalat ve Mazıdağı" konulu iki oturum ile, "Türkiye Gübre Sektörü, Gübre Hammaddeleri, İthalat Politikası ve Çevre Sorunları Paneli"nde değerli uzmanların katılımıyla derinliğine tartışmalarla masaya yatırılacak olan Gübre Sektörüne yönelik birkaç noktayı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tarım alanlarının kullanımının alansal olarak sınırına varıldığı, hatta aşıldığı günümüzde, gıda açığının bitkisel yönden giderilmesi için, bitkisel üretimin verimlilik ve kalite yönünden artırılması ve çiftçilerin gelir düzeyinin ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi için başlıca yol; su, gübre, ilaç gibi tarımsal girdilerin doğru ve yeterli kullanımınıdır. Gübreler; tek başlarına yüzde 50'nin üzerinde verimlilik artışı sağlayarak, tarımsal üretim sonucu topraktan eksilen bitki besin maddelerini toprağa geri kazandırma işlevinin ötesinde; gıda güvenliğine, yaşam kalitesinin yükseltilmesine ve açlıkla mücadeleye dünya çapında çok önemli katkıda bulunmaktadır. Çeşitler açısından organik, kimyasal, yaprak ve sıvı gübrelerden bahsedilse de, en yaygın çeşit kimyasal gübrelerdir.

Ülkemizde ilk kimyasal gübre üretimi 1939 yılında Karabük Demir Çelik İşletmelerinde amonyum sülfatın yan ürün olarak elde edilmesiyle başlamıştır. İlk gübre fabrikası devlet tarafından 1954 yılında kurulmuş, kamu yatırımlarının artması yanı sıra, 1970'lerden sonra özel sektör de gübre üretimine başlamıştır. Halen, ikisi kamu, yedisi özel sektör olmak üzere 9 fabrika mevcuttur. Ayrıca, yan ürün olarak az miktarda gübre üreten 3 demir çelik fabrikası, yan ürün olarak gübre ham/ara maddesi üreten 3 kuruluş, gübre sektörüne doğalgaz sağlayan 1 kamu kuruluşu ve gübre dışalımını ve dağıtımını yapan kooperatifler ve özel sektör kuruluşları vardır. Dünya fosfatlı gübre üretiminin gelişmesine paralel olarak, fosfat kayası arzı devamlı bir artış göstermiştir. Üretilen fosfat kayasının % 85'i gübre olarak değerlendirilmektedir. Ülkemizde, Ulusal Petrol Davası'na, Ulusal Maden Davası'na gönül verenlerin uğraşları sonucu, 1961 yılından itibaren hızlanan fosfat arama çalışmalarını ile önemli sayılabilecek fosfat potansiyeli bulunmuştur. Ülkemizin bilinen fosfat potansiyelinin hemen hepsi, Mardin - Mazıdağı Alt Bölgesi, Bingöl - Bitlis Alt Bölgesi ve Aşağı Fırat Alt Bölgesi olmak üzere başlıca 3 bölgede toplanmıştır. Yılda 557.300 ton fosfat konsantresi üretebilecek kapasiteye sahip Eti Holding Güneydoğu Anadolu Fosfatları İşletmesi, 1987

yılında Mardin iline bağlı Mazıdağı ilçesinde kurulmuştur. Mazıdağı fosfat yatakları bir süre işletilmiş, üretilen konsantre maliyetlerinin yüksek olması ve bunları kullanacak gübre fabrikalarının yöreye uzak olması gerekçeleriyle üretim 1994'te durdurulmuştur. Oysa, bu fabrika tam kapasiteyle çalışırsa Türkiye'de bir yıl kullanılan toplam gübre miktarının üretilmesi için gereken fosfat konsantranesinin dörtte birini karşılayabilecek kapasitedir.

Ülkemizde, 2003 yılı itibarıyla, resmi verilere göre; gübre üretimi yaklaşık 1.3 milyon ton, dışalımını 860 bin ton, dışsatımını 50 bin ton, tüketim ise 2 milyon ton bitki besin maddesidir. Toplam gübre üretim kapasitesi, toplam gübre tüketiminin büyük kısmını karşılayabilecek güçtedir. TSP ve kompoze gübrelere fazla kapasite, diğer çeşitlerde ise yetersiz kapasite mevcuttur. Üretim kapasitesinin % 71'i özel sektör, % 29'u kamu sektörüne aittir. Son 5 yılın ortalama kapasite kullanımı % 62'dir. Gübre çeşitlerine göre farklılık gösterse de, kapasite kullanım oranının düşüklüğü; azotlu gübrelere üretim maliyetlerinin fazla olması, fosforlu gübrelere gibi bazı gübrelere toprakta birikmesinden dolayı tüketimindeki azalış, hammadde sağlamadaki dışa bağımlılık, ucuz ve kaliteli hammadde sağlamadaki zorluklar, dışalımdaki artıştır.

Sektöre, küresel dayatmaların yoğunlaştığı son yirmi yıldır yeni yatırım yapılmamaktadır. Bunun nedenleri; gübre sektörünün dışa bağımlı olması, hammadde sağlamada yaşanan güçlükler, bunların etkisiyle oluşan yüksek maliyet, sektörde yaşanan rekabet ve giderek tekelleşmenin egemen olması, doğalgaz fiyatının sektör için cazip hale getirilememesidir. Gerek kapasite kullanımının düşüklüğü, gerekse yeni yatırım yapılmamasında dikkati çeken en önemli nokta, dışa bağımlılıktır.

Gübre Sektörünü 50 yıllık tarihi boyunca yakından izleyen TMMOB, bu soruna yıllardır dikkati çekmektedir. Örneğin, 1975 yılında Birlik Haberlerinde şu tespitler yer almıştır: "Her alanda olduğu gibi; gübre sanayiinde de dışa bağımlılığı oluşturan yan sanayi dalları ve gübre fabrikasyon girdileridir. Hammadde diyebileceğimiz bu ara mallar gübre sanayinin dışa bağımlılığı, dış kaynaklı finansman, teknoloji transferi maliyeti dışında, % 50'nin üstündedir. Ülkemizde üretilen her ton TSP ve DAP yalnızca hammadde bedeli olarak yabancı tekellerin karına kar katacaktır." Bu saptamanın üzerinden yaklaşık 30 yıl geçmiştir. Ancak, aynı bozuk düzen sürmektedir ve yabancı tekeller karlarına kar katmaya devam etmektedir.

İlginçtir, ülkemizde özelleştirmeye yönelik dış kaynaklı çalışmalar gübre sektörü üzerinden başlatılmıştır. 1984'te Dünya Bankası'nın Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'ndan Türkiye'deki gübre fabrikalarına verilecek olan yeniden yapılanma kredilerine aracılık etmesini istemesiyle başlayan süreç, öncelikle tekstil ve çimento sektörünü içine alarak genişlemiştir; süreç içinde KİT'lerin tümü yanında, kamusal hizmet alanları ile birlikte toprak ve su gibi doğal kaynaklarımız da özelleştirme kapsamına alınmıştır.

Bugünlerde TBMM'de görüşülen 2 ayrı yasa tasarısından söz etmek istiyorum. SSK Hastahanelerinin Sağlık Bakanlığı'na devri ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasına ilişkin yasa tasarısı. Her iki tasarı da, Cumhurbaşkanı'nca veto edilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı içinden çekilerek ayrı ayrı gündeme getirilen tasarılar. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı hakkında "Yaldızı Kazı, Tuzağı Gör" demiştik. Tuzağın içeriği; Ülkenin pazar, Devletin tüccar, Vatandaşın müşteri duruma getirilmesidir. SSK Hastahanelerinin Sağlık Bakanlığı'na devri, Özel idarelere devir ve sonrasında özel sektöre devrini içermektedir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasına ilişkin

yasa tasarısını ise, gübre sektörüyle ilgisi nedeniyle biraz açmak istiyorum.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, köy yolu ve içme suyu hizmetleri yanında, Ülkemizde toprak ve su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesini çalışmalarını yürütmektedir. Tarıma yönelik dışa bağımlı politikaların sözcülüğünü yapan bazı köşe yazarlarının tarımımızın en önemli yapısal sorunları diye öne sürdüğü arazi toplulaştırması ve toprak analizlerini de bu Genel Müdürlük yürütmektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, gübre kullanımına yönelik toprak analizi konusunda Gezici Toprak Analiz Laboratuvarları Projesi ile soruna geçici çözümler bulmaya çalışırken, sorunun köklü çözümünü gerçekleştirebilecek olan ve geçmişte Türkiye Verimlilik Envanterini oluşturan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün geliştirilmesi yerine, kapatılmasına ses çıkarmamaktadır. Bu Genel Müdürlüğün yerele devri, özellikle toprak ve su kaynaklarının ticari bir meta olarak değerlendirilmesine yol açacaktır. Bugün, taşra teşkilatına başvuran her üreticinin ücretsiz olarak yaptırabildiği toprak analizleri, yarın paralı duruma gelecektir. Sulama ve arazi toplulaştırma çalışmaları aksayacak, işletmelerin yapısal sorunlarının çözümü ötelenerek diğer ülkelerle yaşanan rekabet sorunu derinleşecek, bölgeler ve iller arasındaki hizmet açığı büyüyecek, gübre kullanılarak üretim yapılması gereken nitelikli tarım alanları konut ve sanayi yatırımlarına açılacaktır. Erozyonla mücadele aşamasında toprak koruma çalışmaları sekteye uğrayacaktır.

Çok daha fazla olumsuz etkileri olan bu tasarıya kısaca değindikten sonra, sektörde yaşanan özelleştirmelere dönmek istiyorum. Amerikan Morgan Guaranty Trust Bankası, 1984 yılında, Türkiye Sanayi Kalkınma Bankası'na gübre sektörü araştırmasında işbirliği teklif etmiş, Amerika Birleşik Devletleri'nin en ünlü danışmanlık firmalarından biri olan Arthur D. Little, sermayesinin önemli bir bölümü devlete ait olan TUMAS'la birlikte bir çalışma yapmıştır. Getirilen öneriler şunlardır: Türk tarımının gübre gereksinimi göz önünde tutularak gübre sanayinin, gereksinime yanıt verecek ve uluslararası piyasalarda rekabet edecek biçimde yeniden yapılanması; yeni kurulacak tesislerin adet, tip, üretim kapasiteleri ve coğrafik konumlarının belirlenmesi, Yabancı kuruluşlarla ortaklık tesis etmenin sağlayacağı faydalar, Sosyal nedenlerle, ekonomik çalışmamaları yüzünden, zarar etmelerine karşın kapatılmalarına olanak olmayan fabrikaların ek finansman gereksinimleri ve bu finansmanın en iyi ne şekilde sağlanacağı, Yurt içi gübre dağıtımı için yeni öneriler getirilmesi, Gübre fiyatlandırılmasında kullanılacak ticaret esasları, gübre fiyatları aracılığı ile tarım sektörüne sağlanacak devlet desteği ve bu desteğin finansmanı hakkında görüşler, Özelleştirme öncesi İGSAŞ ve TÜGSAŞ'ın yönetim, üretim ve mali bölümlerinin reorganizasyonu önerileri, İGSAŞ ve TÜGSAŞ'ın mal varlıklarının değerlendirilerek, hemen özelleşebilecek, yeniden yapılaşmadan sonra özelleşebilecek ve özelleşmesi güç tesisler olarak sınıflandırılmaları, Özelleştirilmesi teklif edilen mal varlıklarının değeri, Özelleştirmede kullanılacak metodolojinin tespiti, Özelleştirme işlemleri ile ilgilenebilecek yerli ve yabancı yatırımcıların listesi, Özelleştirme için en uygun zamanlama.

Türkiye'nin en büyük gübre üretici konumunda olan ve kamuya mali ve ekonomik olarak ciddi katkılarda bulunan, 1953 yılında Azot Sanayi A.Ş. olarak kurulan ve 1984 yılında bugünkü adını alan TÜGSAŞ ve bağlı ortaklıkları, bazı ürünlerin ülkemizdeki tek üreticisi olma konumları ile de önemlidirler. % 46 oranında azot içeren ve konsantre bir gübre olan üre Türkiye'de sadece İGSAŞ'da üretilmektedir. Yeniden yapıım maliyeti 500 milyon dolar olan İGSAŞ tesislerinde ülkenin üre tüketiminin % 39'u, azotlu gübreler tüketiminin ise % 14'ü karşılanmaktadır. Ürenin yanında ulusal sanayiye nitrik asit ve teknik amon-

yum nitrat üreten tek kuruluş İGSAŞ'dır. Tüketime geri kalan kısmı ise dışalım yoluyla karşılanmaktadır. En uygun zamanlamanın kollandığı süreçte, 1998 yılında özelleştirme kapsamına alınan İGSAŞ ile TÜGSAŞ'ın, halen Gemlik ve Samsun Gübre Fabrikalarının özelleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Karlı ve verimli bir şirket olan İGSAŞ için 2000 ve 2003 yıllarında ihale yapılmış, birinci ihale, 2000 yılında Rekabet Kurulu'nun "Kimyevi gübre sektörü, bir kaç şirketin denetimi altındadır. Bu nedenledir ki, şirketlerden İGSAŞ'ın ihalesini alan Toros Gübre'ye satışına ilişkin idare işlemi uygun değildir" gerekçesiyle kurum tarafından iptal edilmiştir. Bu süreçte, ihaleye bir kaç gün kala, şirketin en önemli girdisi olan doğalgaz, gene bir kamu kurumu olan BOTAŞ tarafından kesilmiş, şirket hammadde yokluğu nedeniyle üretim yapamadığı bir durumda ihaleye çıkarılmıştır. Benzer bir süreç, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun satış ihalesini 12 Mayıs 2004 tarihinde onayladığı Samsun Gübre Fabrikası özelleştirmesinde yaşanmıştır. İhaleyi kazanan ilk firma özelleştirme bedelini ödeyemeyince, ihale ikinci firmada kalmış, ikinci firma da bu bedeli ödeyememiş ve ihale üçüncü firmaya geçmiştir. Üçüncü firma da son tarih olan 17 Kasım'da bu bedeli ödemiş. Teminatların gelir irat edileceğinin açıklanmasına karşın, özelleştirme süreci nedeniyle 11 aydır üretim yapılmayan fabrikada zarar 10 milyon doları geçmiştir. Samsun Gübre'de örgütlü olan Petrol-İş Sendikası, özelleştirme ihalesinin iptal edilerek, fabrikada üretime yeniden başlanması için girişimlerini sürdürmektedir.

Dikkatinizi çekmek isteğim konu ise; ihaleye giren ve ihale bedelini ödemeyen firmaların, fabrikada üretime ara verilmesini ve oluşan 600-700 bin tonluk gübre açığını fırsat bilerek dışalım başlamalarıdır. Bu firmalar yurtdışından tonunu 200-250 milyon liraya aldıkları DAP gübresinin tonunu, bölgede 650-800 milyon liraya satmaktadırlar. Dolayısıyla yakıtıkları teminatın çok daha fazlasını gübre spekülasyonu yaparak çıkartmaktadırlar. Oysa Samsun Gübre Fabrikası'nda üretime ara verilmemiş olsaydı, DAP gübresinin tonu 480 milyon lirayı aşmayacaktı. Özetle; Türkiye Zirai Donatım Kurumu'nun özelleştirilmesiyle gübre dağıtımından kamunun çekilmesinden sonra, TÜGSAŞ ve İGSAŞ'ın özelleştirilmesiyle kamunun üretimde de çekilmesi sonucu, resmen yağma düzeni yaşanacak, vahşi kapitalizm tüm yönleriyle tarım sektöründe egemenliğini ilan edecektir. Gübre sektörü dışarıya bağımlı olunca, özelleştirme sonrası kamu yerine geçecek olan özel sektör yeni yatırım yerine, dışalım yolunu seçince, artan talep dışalımla karşılanacaktır. Bu nedenle petrolden sonra en yüksek dövizin gübreye ödenmesine devam edilecektir. Piyasa da, yerli ve yabancı tekellerin insafına terk edilecektir.

Ülkemizde gübre tüketimi 1990'lı yıllara kadar artmış, bu yıllardan sonra sabit kalmış ya da azalmıştır. Gübre tüketiminin yetersiz olduğu Ülkemizde, hektara düşen gübre tüketimi 91.5 kg'dır. Tüketime % 70'ini azotlu gübreler oluşturmaktadır. Gübre çeşitleri arasında sürece bağlı değişimler görülmektedir. Son yıllarda azot/fosfat oranı azot lehine tehlikeli şekilde artmıştır. Gübre tüketimi bölgeler itibarıyla dengesizdir. Akdeniz, Orta Güney, Ege ve Marmara en çok gübre tüketilen bölgelerdir. Son yıllarda GAP ile birlikte Güneydoğu ve Orta Güney bölgelerimizde de üretim artmıştır. Ülkemizde gübreler en çok tahıllarda kullanılmaktadır. Sanayi bitkileri ile meyve ve sebzeler gübre tüketen diğer ürünlerdir.

Ülkemizde gübre tüketiminin artmasına yol açacak önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Sulu tarım alanlarının artışı, yüksek verimli hibrit tohumlarının kullanımının giderek yaygınlaşması, sanayi bitkileri ekim alanlarının artışı bu bağlamda değerlendirilebilir. Sulama alanlarının artışı konusunda GAP Sulamalarına değinmek istiyorum. Bugün GAP'ta sulama yatırımlarının gerçekleşme oranı yaklaşık yüzde 13'tür ve hedefin çok gerisinde-

dir. Şanlıurfa'da sulama kanalları açılmış, drenaj kanalları henüz tamamlanmamış, ana kanaldaki suyu tarlaya ulaştıracak olan ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen sulama ağı ve tarla içi geliştirme çalışmaları bitirilememiştir. Diyarbakır'a su getirilememiştir. GAP yüz akımızdır, ancak, bugünkü uygulama düzeyine bakınca yapacak çok iş olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, siyasi iktidarları ve ilgili kamu yönetimlerini uyarıyor ve GAP'ın tarımsal yatırımlarının bir an önce bitirilmesini talep ediyoruz. Gübre talebindeki artış eğilimine karşın, yeni yatırımların yapılmaması ve mevcut kapasiteyi arttıracak modernizasyona gidilmemesi nedeniyle üretim artırılmamaktadır. Yetersiz gübre kullanımı; işletme büyüklükleri, pazarlama sorunları, üretimde karlılığın önceden bilinmemesi, gübreleme konusundaki bilgi eksikliği ile açıklanmaktadır. Gübre kullanımındaki azalmanın başlıca nedenleri ise; çiftçinin alım gücünü ifade eden gübre/ürün paritesinin bozukluğu ile gübre destekleme politikasındaki istikrarsızlıktır.

Sektörde yaşanan olumsuz sürecin çiftçiye etkilerini, 9 Mart 2004 tarihinde yayınlanan Dünya Bankası Raporu'ndan yapacağımız alıntılarla açıklayalım: "Gübre sübvansiyonlarının ilk aşamada yüzde 50 oranında azaltılıp, ardından Kasım 2001'de tamamen kaldırılmasıyla, gübre fiyatları iki katına çıkmıştır; Tarımsal üretim değişen fiyatlara kendini uyarlamakta ve önceden yüksek oranda desteklenen ürünlerden uzaklaşmanın ilk sinyallerini vermektedir. Bütün sübvansiyon reformu süresince gübre ve kimyasal ilaç kullanımı yüzde 25-30 oranında gerileyerek, 1990'ların ortalarındaki düzeye düşmüş bulunmaktadır. Bu durum hem tarımsal gelirdeki düşmeye hem de yüzde 50 sübvansiyonun kaldırılmasıyla gübre fiyatlarında görülen hızlı artışa bağlıdır."

Gübre dış ticaretinde 1994 yılından itibaren AB Ortak Dış Ticaret politikası uygulanmaktadır. Gümrük vergileri, AB ve Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış ülkeler için sıfır, diğer Ülkeler için % 6.5'tir. Gübrelerle ilgili mevzuat AB ile uyumlu hale getirilmiş, ülkemizde ve AB'de üretilen gübreler karşılıklı serbest dolaşım hakkı kazanmıştır. Karşılıklı yükümlülüklerle karşın, insanların serbest dolaşımına izin verilmediği süreçte, hammadde ve enerjide olduğu gibi rekabet koşullarının ülkemiz lehine olmaması, gübre sektöründeki serbestliğin ülkemiz aleyhine sonuçlar üretmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda, kısaca, AB ile Türkiye arasında tarım alanında yaşanan gelişmelere de değinmek istiyorum. Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmaları çerçevesinde destek türleri çeşitli kutular arasında dağıtılırken, diğer gelişmiş ülkeler gibi AB de, üreticisini desteklemeye devam etmektedir. AB, üye ülkelerin şekerpancarı ve tütün üreticisini desteklemeye devam ederken, IMF dayatması ile ülkemizdeki tütün ve şekerpancarı üretiminin kısılmasına ses çıkarmamaktadır. AB, nişasta bazlı tatlandırıcılar oranını içinde çok düşük tutarken, ülkemizde Cargill gibi firmaların baskısıyla bu oranın yükseltilmesini bir uyum sorunu olarak görmemektedir.

Türkiye tarıma yılda 3.5 katrilyon lira ayırırken, AB'nin 2000-2006 programında toplam 103 milyar Euro'luk bütçesinden 43 milyar Euro'yu tarım kesimine aktardığı süreçte, 6 Ekim 2004 tarihinde yayımlanan Avrupa Birliği Türkiye İlerleme Raporu'nda; meyve, sebze, fındık, bakliyat ve koyun eti gibi rekabet şansı olan ürünler dışında, Türkiye'nin işinin zor olduğu ve rekabetçi bir yapı için daha fazla liberalizasyon gerektiği belirtilerek, AB'nin adaylık sürecinde de Türkiye'ye önemli bir kaynak aktarmayacağı söylenmektedir. Üyelik anındaki şoktan korunmak için, üye olmadan, geçiş sürecindeyken, AB'ye yönelik ticari kısıtlamalarımızı tümüyle kaldırın önerisini yapan Avrupa Birliği; kendisinin uyguladığı Ortak Tarım Politikası ile IMF'nin dayattığı tarım politikaları arasındaki uçurumu bile bile, Türkiye'ye IMF politikalarını önermeye devam etmektedir. AB'ye üyeliği bir Çağ-

daşlık Projesi olarak görmekle birlikte, somut olarak yaşananları sağlıklı değerlendirmek zorundayız. Farklı makyajlarla sunulsa da, her alanda, yaldızı kazıyınca altındaki tuzakları görmek zorundayız. Bağımsızlık temelinde, ulusal çıkarlara yönelik politikaların uygulanmaması durumunda, müzakerelere başlanırsa, en azından tarım sektöründe elimizde bir koz kalmayacağını görmek zorundayız.

Ülkemizde gübre pazarlaması ve dağıtımı, gübre üreticisi ve dışalımçıların sayıları 5.000'e varan bayileri, Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. IMF ve Dünya Bankası'nın etkisiyle Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin işlevsiz ve işlemez kılındığını anımsatarak, bu sürecin tümüyle spekülasyona açık bir süreç olduğunu söyleyebiliriz. İlginçtir, 57. Hükümetin Tarım ve Köyişleri Bakanı, 2001 yılında "Şeker ve Tütün Yasası" çıkartılırken, şu açıklamaları da yapmıştır: "Gübre ürünleri ve kullanımı tamamen Tarım Bakanlığı'nın işidir. Ne yazık ki, Bakanlığımız bu konuda devre dışı bırakılmıştır. Eğer burada tamamen bizim Bakanlığımızın işi olan gübre konusu, bizim inisiyatifimizden alınıyorsa burada kesinlikle art niyet vardır. Gübre kararnamesi hazırlanırken, gübre üreten ve ithal edenlerin gözlüğü ile ve onların istekleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu kararname hazırlanırken de hiçbir çiftçi örgütüne danışılmamıştır. Bize danışıldı diyen bir üretici kuruluş varsa çıksın bana söylesin. Arka odalarda geceleri hazırlanan bu gübre kararnameleri tamamen çiftçinin aleyhinedir. Birileri tarafından sömürülme amaçlıdır. Gübre ithalatı kararnamesi de, bir iki firmanın çıkarları doğrultusunda hazırlanarak tekelciliğe sebebiyet vermiştir." Dönemin Gübre Üreticileri Derneği Başkanı'nın verdiği yanıt ise, "Bakan, 1968'lerin ağzı ile konuşuyor." olmuştur. Dönemin Bakanı, 68 Hareketine karşı çıkan bir siyasal oluşumun üyesi olmasına karşın, çıkar savaşlarına müdahale etmek isteyince bu yaftayı yemekten kurtulamamıştır. Suçlanan 68 Hareketi'ni anımsatalım. Haksızlığa, soygun ve sömürüye tepki gösterme; demokrasiye, ülkeye, topluma, insanlığa sahip çıkma hareketi. TMMOB, yaşanan yağmanın önlenmesini, insanların özgürleşmesini, ulusal kalkınmanın bağımsızlık ve adalet temelinde gerçekleştirilmesini istemiştir, istemektedir. Bu anlamda, 68 Hareketi, özü itibarıyla, 2004 yılında da yaşamaktadır, yaşayacaktır.

Gübre Sektörüne yönelik bazı önerilerimizi sıralayarak konuşmamı sonlandırmak istiyorum:

Gübre politikalarımız gözden geçirilerek, tüm özelleştirmelerle birlikte, gübre sanayi özelleştirmeleri de durdurulmalı, piyasada tekelleşmeyi önleyecek önlemler alınmalıdır. Arama ve uygun teknoloji geliştirme çalışmaları ile hammadde gereksinimi ülke içinden karşılanmalı ve dışalım azaltılmalıdır. Gübre sektöründe sorunlu ve etkisiz olan kamu yönetimi iyileştirilmeli ve güçlendirilmelidir. Özel sektör, üretim ve pazarlama alanında etkin denetlenmelidir. Dışalımdaki tekelleşmeyi kıracak etkin önlemler alınmalıdır. Gübre/ürün fiyat paritesi üretici lehine dönüştürülmelidir. Yaygınlaştırılacak Laboratuvarlarda yapılacak toprak ve yaprak analizleri doğrultusunda gübre kullanımı çiftçilere öğretilmeli ve doğru bitkide, doğru yerde, doğru zamanda, doğru miktarda, doğru gübrenin kullanımını sağlanmalıdır. Gübre desteği sürdürülmeli, Doğrudan Gelir Desteği gibi üretimden bağımsız destek yerine, üretim amacına yönelik destekleme türleri yaygınlaştırılmalıdır. Gübre üreten kuruluşlara uygun fiyatlarla doğal gaz sağlanarak maliyet düşürülmelidir. Ayrıca, dışalım bağımlılığı dikkate alınırsa, kömür ve linyit yatakları bu alanda değerlendirilmelidir. Gübre kullanımında toprakların fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerini bozma ile yer altı ve yer üstü sularını kirletme gibi olumsuz sonuçları içermeyecek, çevre

kirliliğine yol açmayacak önlemler alınmalı, yeni gübreleme teknikleri geliştirilmelidir. Sosyoekonomik önlemler doğrultusunda, Hayvancılığın geliştirilmesi ile birlikte, organik gübre kullanımı artırılmalıdır. Araştırma, eğitim, yayım çalışmaları etkinleştirilerek, bilgiler çiftçiye ulaştırılmalıdır.

Sonuç olarak; ekonomi politikaları, sanayi politikaları, tarım politikaları dışarıdan belirlendiği sürece, gübre hammaddesi dışarıya bağımlı olduğu sürece; dışarıya kaynak aktarıırken, halkımızı üretmez duruma sokar ve yoksullaştırırız. Tarladan uzaklaşan çiftçi ise, ya kente geçerek yaşanan sorunlar yumağını artırır, ya da toprağını ya ağaya, ya da yabancı şirketlere satar.

Son dönemde yabancıların ülkemizde taşınmaz mal edinimine yönelik yasanın da çıkarıldığını anımsatmak istiyorum. Kamusal varlıkların ve kamusal hizmetlerin özelleştirildiği süreçte, Vatan toprağının satışını da içeren bu yanlış süreci durdurmak, hepimizin görevidir. Bu görev ise; bağımsız düşünen insanlarca, yurtsever insanlarca, onurlu insanlarca, üreten insanlarca gerçekleştirilebilir. TMMOB; üreten, kendine yeten, bağımsız ve onurlu bir ülke hedefine, bağımsızlıkçı kişi ve örgütlerle birlikte ulaşma kararlılığı içerisinde.

KESK EĞİTİM-SEN'İN IŞIĞI SÖNMEYECEK

Aralık 2004

Eğitim Sen, aydınlanma sürecinin en önemli unsurudur. Varlık nedeni, koyu karanlık olan her türlü düşünce ve kurumu ışığıyla deşifre etmek, açığa çıkarmaktır.

Eğitim ve bilim emekçilerinin ekonomik sosyal ve özlük haklarının geliştirilmesi, insanca bir yaşam sürdürebilmeleri, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı için mücadele eder. Toplumcudur, toplumsal yararı esas alır, sürekli değişimi savunur. Sadece savunmakla kalmaz, bizzat değiştirme mücadelesi içinde yer alır. Militarizme ve antidemokratik kurumların siyaseti vesayet altına alınmasına karşı çıkar. Demokrasi mücadelesinin en önemli bileşenlerinden biridir. Çok kimlikli, çok kültürlü toplum yapısının belirleyici özelliklerinden biri olan anadilin eğitim süreçlerinde ve yaşam alanlarında kullanılmasının ayrımcı değil birleştirici bir temel hak olduğuna inanır. Asimilasyoncu, şoven ve cins ayrımcı eğitime, Türk-İslam sentezci eğitim politikalarına karşı çıkararak; eşit, özgür, demokratik, laik ve bilimsel eğitim mücadelesi verir. Emperyalizme karşı bağımsızlık, faşizme karşı demokrasi ve özgürlük mücadelesinin en önemli dinamiklerinden birisidir. Metafizik düşüncelere karşı daima akli ve bilimi savunur.

Selam olsun Eğitim Sen'lilere!

Eğitim Sen'in ışığı sönmeyecek!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANINDAN “YIL SONU ETKİNLİĞİ”NE
KATILIM İÇİN ODA BAŞKANLARINA MEKTUP**

16 Aralık 2004

Sayın Başkan,

TMMOB Yönetim Kurulu, 25 Aralık 2004 Cumartesi günü, Ankara’da, Yılsonu Etkinliği adında bir Kokteyl’de, örgütümüz yöneticileri ve çalışanları ile birlikte olma kararı aldı.

Belki ayak üstü yılın değerlendirileceği, örgüt sorunlarının konuşulacağı, ama esas olarak birlikteliğin vurgulanacağı, dayanışmanın öne çıkarılacağı bu etkinlik; ancak başta sizin, sizinle birlikte Oda Yönetim Kurulu üyelerinizin, TMMOB Yüksek Onur ve TMMOB Denetleme Kurullarında bu dönem görev alan arkadaşlarımızın, bir önceki dönem TMMOB Yönetim Kurulu görevinde bulunmuş üyelerinizin, Odanız adına bu dönem TMMOB Çalışma Grupları ve Komisyonlarında görev alan üyelerinizin ve Ankara Şubenizin Yönetim Kurulu Üyelerinin katılımı ile anlamlı olacaktır.

Biz TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri, bu etkinlikte sizi mutlaka aramızda görmek istiyoruz.

Aynı zamanda Odanızdan yukarıda tanımladığımız arkadaşlarımızın da tam katılımı için aracılık yapmanız bize onur verecektir.

25 Aralık’ta buluşmak dileğiyle, saygılar sunuyorum.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMUDA ÇALIŞAN ÜYELERİMİZE İLİŞKİN ARAZİ TAZMİNATLARI İLE İLGİLİ TALEPLERİMİZİ BAŞBAKANLIK'A İLETTİK

Aralık 2004

T.C. BAŞBAKANLIK MAKAMI'NA
ANKARA

4 Şubat 1998 tarih ve 23248 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 98/10548 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan 151 seri nolu Devlet Memurları Genel Tebliği, teknik hizmetler sınıfına giren mühendis ve eşdeğer pozisyonlara 15 puan ek özel hizmet tazminatı verilmesini, personelin çalışma süresinin en az dörtte birini "açık mahallerde" geçirmelerini gerektirecek şekilde "görevlendirilmiş olmaları" koşuluna bağlamış ve bu uygulama Temmuz 2004'e kadar sorunsuz olarak devam etmiştir.

Ancak, 15.04.2004 tarih ve 25434 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/6996 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın uygulanması sırasında ortaya çıkması olası tereddütlerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, 27.06.2004 tarih ve 25505 sayılı Resmi Gazete'de Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan 157 seri nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği'nde, bu görevi "açık mahallerde fiilen yapma" koşulu getirilerek, mevcut uygulamaya son verilmiştir.

Temmuz 2004 tarihinden itibaren mühendis, mimar ve şehir plancılarını olumsuz etkileyen ve maaşlarında % 6'lık hak kaybına yol açan sorunun kaynağı; önceki düzenleme ile ek özel hizmet tazminatının ödenmesinde teknik hizmetler sınıfına mensup personelin çalışma süresinin en az dörtte birini "açık mahallerde" geçirmelerini gerektirecek şekilde "görevlendirilmiş olmaları" yeterli iken, yeni düzenleme ile bu görevi "fiilen yapma" koşulunun getirilmesidir. Yalnızca kapalı alanlar dışında çalışma koşulu getiren bu düzenleme, çalışmanın niteliğini dikkate almamaktadır. Örneğin; günde 1 saat olmak üzere 22 gün araziye giden personele ödeme yapılırken, günde 7 saat olmak üzere 20 gün araziye giden personele ödeme yapılmamaktadır. Yılın belirli bir bölümünde yoğun çalışmayı gerektiren ve bu nedenle yıllık arazi çalışması 90 gün ve üzerinde olmasına karşın, aylara göre dağılımı üç aylık çalışma süresinin dörtte birini içermeyen personel de, yıllık çalışma süresinin dörtte birini açık mahalde geçirmesine karşın tazminat alamamaktadır. Bazı yöneticilerin kasıtlı tutumları da çalışanları bu konuda mağdur etmektedir.

Bilindiği üzere, görevlerinin önemli bir kısmı kapalı alanlar dışında faaliyette bulunmak olan ve bu amaçla kamuda istihdam edilen mühendis, mimar ve şehir plancıları, bütçeden yatırım için yeterli ödenek ayrılmaması, göreve çıkacak yeterli araç bulunamaması ya da bu araçların gereksinimi olan akaryakıt ödeneklerinin yeterli olmaması gibi "kendileri dışındaki nedenlerle çoğu kez ihtiyaç duyulan arazi çalışması yerine burada çalışmak zorunda kalıp, 157 sayılı tebliğle öngörülen süreyi dolduramamaktadır. Personelin göreve hazır olmasına rağmen mağdur olduğunun bilinmesine, son yıllarda uygulanan personel ücret politikası ile reel ücretleri oldukça gerilemiş olmasına ve ödenmekte olan 51.485.500 TL/Ay ek özel hizmet tazminatının oldukça düşük olmasına karşın, bu ücretin ödenmesinde çeşitli zorluklar çıkarılması anlaşılır değildir.

Kamuda çalışan mühendis ve mimarların büyük çoğunluğunun maddi ve sosyal koşulları

38. dönemde söylediklerimiz

son onbeş yılda hızla erozyona uğratarak, üretim ve denetim süreçlerindeki konumlarına, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye indirilmiştir. Kamuda personel politikalarının temel ilkesi, kişilerin ücret ve diğer haklarını adalet duygularını zedelemeyen, müktesebatlarına uygun olarak, hizmette verimliliği sağlayacak biçimde ve böylelikle çalışma isteklerini de teşvik ederek belirlemek olmalıdır. Bütün bu görüşlerimiz ışığında teknik personelin hak kayıplarını çok az da olsa giderme amacıyla çıkartılan 151 nolu genelgenin değiştirilerek, 157 nolu tebliğle hak mağduriyetine yol açılmasının gerekçesini anlamak olası değildir.

Bu nedenlerle, 157 sayılı Tebliğ'in; Bakanlıklar ve bağlı-İlgili-İlişkili kuruluşlarının merkez ve taşra örgütünde Teknik Hizmetler sınıfında istihdam edilen tüm mühendis ve mimarların hak ettikleri ek özel hizmet tazminatının aylıkları ile birlikte ödenmesi için; üç aylık görevlendirme listeleri hazırlanırken önceki dönemler ve önceki yıllardaki iş programları ve personelin çalışma mahalleri göz önünde bulundurularak mühendis-mimar ve şehir plancılarının "araziye hazır personel" şeklinde değerlendirilmeleri ve listelerin buna göre düzenlenmesi şeklinde bir işlem yapılmasına olanak veren 151 sayılı Tebliğ'de olduğu gibi; "Üç aylık dönem sonunda, personelin çalışma süresinin en az dörtte birini büro ve benzeri mahaller dışında geçirmedeği anlaşılrsa dahi, ödenen tutar geri alınmayacaktır. Bu ödemenin yapılmasında personelin görevlendirilmesi ve göreve hazır olması esas alınacaktır." hükmünü içerecek şekilde yeniden düzenlenmesiyle sorun çözülecektir.

Bakanlıkların ve bağlı-İlgili-İlişkili kuruluşlarının yatırımcı kimliğini ürettikleri projelerle, yaptıkları kontrollük hizmetleriyle ortaya çıkaran mühendis-mimar ve şehir plancılarının yapılan bu haksız uygulamanın durdurulması, farklı kurumlarda yöneticilere bağlı farklı uygulamaların olmaması, geçmiş aylara ilişkin mağduriyetleri de giderecek şekilde gerekli düzenlemelerin yapılması ve sonuçtan Birliğimizin bilgilendirilmesi için gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ANKARA İL KOORDİNASYON KURULU “AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİ VE MÜHENDİSLİK - MİMARLIK” PANEL - FORUMU

Aralık 2004

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu 15 Aralık 2004 tarihinde “Avrupa Birliği Süreci ve Mühendislik - Mimarlık” başlıklı Panel - Forum düzenledi. TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Mehmet Onur Yılmaz tarafından açılışı yapılan panel, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nun açılış konuşması ile başladı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı açılış konuşmasında belgelerden alıntılarla Avrupa Birliği Sürecine TMMOB'nin nasıl baktığını katılımcılara sundu. Mehmet Soğancı'nun yaptığı alıntılar şunlardır:

TMMOB 34. DÖNEM (1996-1998) ÇALIŞMA RAPORU'NDAN:

İki yıllık çalışma dönemimizde, Türkiye, tarihinin en önemli iç ve dış olaylarını yaşadı. 1995 yılının Aralık ayında Avrupa Birliği'yle imzalanan Gümrük Birliği Protokolü'nün gereği olan uyum süreci ile Türkiye'nin AB'ne tam üye olabilmesine yönelik olarak hükümetlerin ciddi çaba harcaması gerekli olan bir dönem başladı. Ancak, Türkiye hem GB hem AB üyeliğine adaylıklarından gerekeni yapamadı. Tam üyelik gerçekleşmeden gümrük duvarlarını indirdi, kendi dışında alınan ve alınacak kararlara uymayı kabul ve taahhüt etti. Türkiye halkına büyük bir başarı olarak sunulan Avrupa Parlamentosu'nun GB Protokolü'nü onaylaması kararının gerçekte Türkiye'yi AB'nin ekonomik çıkarlarına açmaktan, doğru ifade ile, Türkiye'yi yok pahasına satın almaktan ibaret olduğunu bilmek gerekir. Lozan Antlaşması'yla 1923'de başlayan ve kuruluşunu “ekonomik bağımsızlığa” dayandıran Türkiye Cumhuriyeti, iddiasından büyük ölçüde uzaklaşmış oldu. Bu tam teslimiyetten 27 ay sonra AB, Konseyi kararı ile Türkiye'yi üyelik statüsünün ve genişleme sürecinin dışında bıraktı. 1963'de Ankara Antlaşması'yla başlayan “rüya”da Lüksemburg Kararı'yla 2015 yılına kadar bitmiş oldu. 35 yılı aşkın bir süreden beri ilk adı Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) olan AB'ne muhalif olan kesimlerin (bunların arasında TMMOB'de vardı), “onlar ortak biz Pazar” savı gerçekleşti.

TMMOB 35. DÖNEM (1998-2000) ÇALIŞMA RAPORU'NDAN:

1998 yılında AB Türkiye ilişkileri siyasal alanda kesintiye uğramış ve Türkiye davet edildiği Avrupa Konferansı'na ayrıca Ortaklık Konseyi toplantısına katılmıştır. Ancak Aralık 1998 tarihli Avrupa Parlamentosu toplantısında Türkiye'nin AB'ne aday gösterilmesine yol açacak yeni değerlendirmeler yapılmış ve böylece Clinton'un Cardiff zirvesinde Türkiye'nin tam üyeliğini destekleyen girişimleri sonuç vermiştir. Türkiye'ye uyum süreçlerinde mali yardım yapılması gereği kabul edilirken, Yunanistan ile sorunların çözülmesi,

Kürt kimliğinin tanınması ve Kürt sorunlarına barışçı ve siyasal çözüm bulunması gibi talepler yinelenmiştir. Bütün bu gelişmelerden sonra Türkiye'nin AB'ne tam üyeliği aday ülke statüsü ancak 1999 yılında Aralık ayında toplanan AB Helsinki Zirve toplantısında kabul edilmiştir. Türkiye böylece AB (Müktesebatının) gerektirdiği uyum çalışmalarında geriye dönüşü olmayan bir yola girmiş bulunmaktadır. Tam üyelik hedefine ulaşabilmesi, Türkiye-AB ilgili kurumlarının ortak çalışmaları ve esas olarak Türkiye'nin siyasi-ekonomik-askeri boyutları olan kararlarına bağlıdır. Türkiye-AB ilişkileri aynı zamanda yeni dünya dengeleri içinde de değerlendirilmesi gereken ilişkilerdir. Şimdilik başbakan B.Ecevit'in açıkladığı dört yıllık en az süreden başlayarak tam üyelik için yirmi yıllık bir süre gözükmektedir.

Türkiye'nin tam üyeliği kabulü, hızlı değişen dünya koşullarında AB kurgusunun alacağı biçime ve Türkiye'nin o koşullardaki durumuna bağlı, belirsizlikleri içermektedir. Bu ilişkilerin, TMMOB açısından önemli olan boyutuna da değinmek gerekmektedir. Türkiye AB ve DTÖ ile olan ilişkileri nedeniyle, yalnız sermaye ve malların serbest dolaşımı değil, aynı zamanda hizmetlerin serbest dolaşımı konusunda da bir gündem oluşturmak durumundadır. TMMOB ortamı için yabancı uyruklu mühendis-mimar sorunu bu nedenle acil ve önemli olmaktadır. Yabancı teknik elemanların Türkiye'de istihdam taleplerinin Gümrük Birliğine girdikten sonra artmakta olduğu da bilinmektedir. TMMOB'nin bu süreçte alınacak kararlardaki rolünü etkin kullanması ve üyelerinin haklarını örneğin mesleki tanınırlık alanında korumaya yönelik çalışmaları önem kazanmaktadır.

TMMOB 36. DÖNEM (2000-2002) ÇALIŞMA RAPORU'NDAN:

Avrupa Birliği (AB) ile Türkiye arasında ilk ilişkiler 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanan Ankara Anlaşması ile başlamış olup, 01 Ocak 1996 yılında Gümrük Birliği ve Avrupa Savunma Birliği Anlaşmaları ile yeni bir sürece girmiştir. AB genişleme sürecinde ki toplantılarından, 10-11 Aralık 1999 tarihinde yapılan Helsinki Zirvesinde aday ülkeler arasında, Türkiye'yi de almıştır. Aday ülke ilan edilmesinin ardından Katılım Öncesi Strateji'nin geliştirilmesi amacıyla Kopenhag kriterlerine uyum kapsamında siyasi (ülkede demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına ve azınlık haklarına saygıyı teminat altına alan istikrarlı kurumların varlığı) ve ekonomik (işleyen ve aynı zamanda Birlik içinde rekabetçi baskılara diğer serbest piyasa güçlerine dayanabilecek bir serbest piyasa ekonomisinin varlığı) kriterleri belirlemek amacıyla "Ulusal Program" hazırlanmıştır. Siyasi kriterlerden yoksun olan bu program, Türkiye'nin yapmayı planladığı işleri bir kronoloji içerisinde AB taahhüt olarak sunmuştur. AB ile Türkiye arasındaki ilişkilerde önemli olan ve üzerinde dikkatle durulması gereken konu ise, AB'nin önceki üyelere adaylık sürecinde istemediği ekonomik konuları Türkiye'den istemesidir. AB'ye üyelik sürecini daha önce tamamlayan ülkeler için izlenen süreç siyasi konuların yerine getirildikten sonra adaylığın gerçekleşmesi ve ardından ekonomik uyumun gerçekleştirilmesidir. AB Türkiye'nin IMF programlarına tamamen uymasını istemektedir. AB ülkelerinin IMF yönetimindeki payı ile yüzde 29.88'dir. AB, IMF programlarının uygulamış olduğu diğer ülkeler gibi Türkiye'nin de yoksullaştırdığını bilmekte ve kabul etmektedir. Avrupa Birliği'nin Türkiye için olmazsa olmaz gibi sunulması aslında savunma ve ekonomik anlamda yapılan yanlış politikalar ve sürekli düşman edinmenin ortaya koyduğu bir durum olarak görülmektedir. Türkiye'nin Avrupa Savunma Birliği içerisinde yer alması tam da komşu ülke düşmanlığı üzerine şekillendirilmiştir. Siyasi anlamda yapılması gerekenleri sürekli erteleyerek Türkiye'deki haksızlık ve eşitsizlikleri göememezlikten gelen hükümetler, ekonomik anlamdaki sömürüyü AB üyeliği tartışmaları ile gizlemeye çalışmaktadırlar. AB ve OECD toplantılarında gelişmiş olan ülkeler başka bir kategoriye alınırken, Türkiye'nin de içinde bulunduğu ülkelerden hukuk hizmetleri, muhasebe, denetim ve danışmanlık hizmetleri, vergi hizmetleri, mimarlık, mühendislik, entegre mühendislik, şehir plancılığı konularının piyasa ekonomisine açılması talep edilmektedir. Bu alanların yanı sıra çevre hizmetleri, enerji sektörü, ulaşım sektörü, finans hizmetleri, turizm sektörlerinin de piyasa koşullarına açılması talep edilmektedir. Alınan bu kararlar sonucunda Ulusal Programa bakıldığında "Devletin ekonomiye doğrudan müdahalesi özelleştirme politikaları çerçevesinde olabildiğince daraltılacak" ifadesi ile kamusal alanda yapılacak olanlar açıkça ortaya konulmaktadır. Yapılacakların ekonomik alana dair olmasının yanında, örgütlenmede,

özellikle sendikal örgütlenmede, uluslar arası sözleşmelerin dikkate alınmamasının AB tarafında da bir sıkıntı yaratmadığı görülmektedir. AB raporlarında enerji ile ilgili kısımda “coğrafi konum nedeniyle Türkiye, enerji konusunda kilit bir rol oynamaktadır. Türkiye önemli bir hidroelektrik enerji üreticisidir. Fakat Ortadoğu’ya, Karadeniz’e, Kafkaslara, Orta Asya’ya ve Körfez ülkelerine de açılmaktadır. Türkiye’nin stratejik konumu, Türkiye’yi Avrupa’ya petrol taşıması için bir transit ülke haline getirebilmektedir. Türkiye ve AB işbirliği için güçlü bir çerçeve oluşturulmuştur.” ifadesi Türkiye’nin ne şekilde görüldüğünü ortaya koymaktadır. Mühendislik hizmetlerinin AB ülkelerinde kabul edilmediği bir şekilde bile Türkiye’ye dayatılması üzerinde önemle durulması gereken konulardan birisidir.

TMMOB 37. DÖNEM (2002-2004) ÇALIŞMA RAPORU’NDAN:

Emperyalizm, küreselleşme adı altında dikensiz bir sömürü bahçesi yaratma girişimlerini dünya ölçeğinde ekonomik, siyasal ve ideolojik düzenlemelerde de sürdürmektedir. Emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerinden Türkiye’yi en yakından ilgilendireni olan Avrupa Birliği, bir sermaye örgütü olarak emperyalizmin bölgemizdeki belirleyici odağı olmaya soyunmuş durumdadır. Bu nedenle, Türkiye’nin AB ile ilişkileri de özellikle Gümrük Birliği ile belirginlik kazanan bir eşitsizlik taşımaktadır. Katılım Ortaklığı Belgesinde de açıkça yazıldığı üzere AB’ne entegrasyon süreci ekonomimizin IMF ve Dünya Bankası’na; siyasal karar mekanizmalarımızın da Brüksel’e havale edilmesi anlamı taşımaktadır. Türkiye’nin egemen sermaye çevrelerinin geleneksel eksik birikim sorunlarını aşmak üzere içerisine girmek için can attıkları Avrupa Birliği adaylık süreci mevcut eşitsiz gelişme koşullarında Türkiye ekonomisinin bütünlüğüyle sömürgeleştirilmesi sonucunu doğuracaktır. Dolayısıyla bir yandan ABD diğer yanda AB eliyle müstemleleştirilmeye çalışan Türkiye esas tarihinin en olumsuz dönemini yaşamaya aday olacaktır. Bu bağlamda, AB ile ilgili gelişmeler izlenecek, özellikle mesleklerin karşılıklı tanımlanması, kişilerin ve hizmetlerin serbest dolaşımı ile ilgili sürece müdahil olunacak, bu konudaki TMMOB ilkeleri ve üyelerimizin çıkarları savunulacaktır.

TMMOB 38. DÖNEM 1. DANIŞMA KURULU’NDA MEHMET SOĞANCI’NIN KONUSMASINDAN:

Türkiye’nin siyaset gündemindeki yerini korumaya devam eden Avrupa Birliği konusu ise küreselleşme sürecine ilişkin farklı siyasetlerin kesişme noktalarından biridir. Öncelikle bu proje bazen ileri sürüldüğü gibi bir demokrasi projesi değildir. Kökü ikinci dünya savaşı sonrasında ABD’nin Marshal planı çerçevesinde ve esas olarak Avrupa ülkeleri arasında, özellikle Fransa ile Almanya arasında kömür havzaları üzerinde çıkan kavgaları önlemek üzere kurulan Kömür - Çelik Birliğine dayanıyor. (Bu mesele nedeniyle çıkan savaşların birinci ve ikinci emperyalist savaşların çıkışına ve de bu savaşların da nihayetinde dünyanın üçte birinin sosyalist bir kampın kurulmasına yol açmasının, esas neden olduğu söylenebilir.) Bu kuruluş önce, önde gelen Avrupa ülkeleri arasındaki bir ekonomik işbirliği projesi haline, daha sonra da kuruluş sürecinde yer almayan diğer Avrupa ülkelerini de kapsayan bir ekonomik ve siyasi entegrasyon projesine dönüştü. Avrupa Birliği en son gelinen noktada artık tümüyle küreselleşme sürecinden bağımsız olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan bir özellik kazanmıştır.

Türkiye sermayesinin AB süreci konusundaki politikaları da başlangıçtaki beklentilerin çok farklılaşarak uluslararası sermayeyle bütünleşme sürecinin bir parçası haline dönüştü. Bu gün batı sermayesi ve AB ile bütünleşmek Türkiye kapitalizmi için küreselleşme

sürecinin bir uzantısı olarak gündeme gelen bir seçenek durumundadır ve sistemin içine girdiği büyük krizden, içinden çıkılmaz boyutlara ulaşmış dış borç batağından çıkış için bir umut kapısı olarak görülmektedir. Bu gün Avrupa Birliği' ne üyelik konusu uluslar arası sermaye güçleriyle bütünleşme sürecindeki büyük sermaye başta olmak üzere sitemin ve bütün kurumlarıyla birlikte Türkiye'nin resmi devlet politikası haline gelmiştir. Devletin egemenlik haklarından bir kısmının AB bünyesindeki uluslararası kurullara devrediliyor olmasından dolayı, eski egemen konumlarını kısmen de olsa kaybetme konumunda kalanlardan gelen bir direniş ve muhalefet olmasına karşın, bunlar sürecin belirleyeni konumunda değildir ve sitemin bütün yönelimi ve iktidar pozisyonları sermayenin bu temel AB tercihi doğrultusunda belirlenmektedir. AB konusunda ortadaki yanlışlardan bir tanesi de Kopenhag kriterleri konusundadır. Çoğunlukla gözden kaçırılan bir husus, bu kriterlerin, bu gün özellikle kuzey Avrupa ülkelerinde geçerli demokrasi standartlarının da altında kalan bazı sınırlı demokrasi ve insan hakları ilkelerinin yanı sıra, serbest piyasa ekonomisini, kamu ekonomisinin küçültülmesini, dolayısıyla özelleştirmeleri de içeren, bu şekilde Maastricht Avrupa'sını da kapsayan bir muhteva taşımakta olmasıdır. Aslında Sosyalist Blok' un dağılmasından sonra AB ye üyelik için başvuran Doğu Avrupa ülkelerinin bu taleplerinin kabul edilebilmesi için öne sürülen şartları belirlemek için saptanan bu kriterler eski sosyalist ülkelere uygulandığında, sosyalizmden kalma ne varsa tasfiye edilmesi anlamına gelirken, Türkiye söz konusu olduğunda kendine has anti demokratik baskı yasalarıyla, korumacı sistemin bazı devletçi uygulamalarının ortadan kaldırılması anlamına gelebilmektedir. Bu da tarihin bir ironisi sayılmalı. Küreselleşme süreci farklı evrelerden geçerek bugünkü halini almıştır ve sürekli bir dönüşüm içindedir. Türkiye de bu dönüşüm evrelerinin içinden geçerek sistemle entegrasyon süreci yaşamaktadır. Bu entegrasyonun ilk adımları 12 Eylül darbesiyle atılmış ve serbest piyasacı ekonomik modelin hakim kılınmasıyla hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. İthal ikameciliğin yerine serbest piyasa ve ihracata dayalı büyüme modeli esas alınarak yeni bir gelir ve paylaşım stratejisi ortaya konmuştur. Küreselleşen dünya ekonomisiyle eklemlenme süreci kesintisiz ve düz bir hatta ilerlememektedir. Türkiye'de kapitalizmin yukardan aşağıya, bizzat emperyalizme bağımlı olarak inşa edilmesinin yarattığı kendine has devlet yapısı entegrasyon sürecini daha bir sancılı hale getirmiştir. Sermaye sınıfının devletle özdeş olmaması, sermaye kesimlerinin kendi içinde farklılaşmış olması (Büyük Sermaye, Anadolu Sermayesi) ve gelişmiş bir askeri bürokratik yapının bulunması, Türkiye'deki egemen blokun kendine özgü bir yapısını belirlemektedir. Uluslararası mali sermayenin ve Çok Uluslu Şirketlerin önderliğinde ilerleyen küreselleşme süreci Türkiye'deki egemen blokun farklılaşmış çıkarlarıyla örtüşmemektedir. Bu durum kronik bir kriz olgusunu doğurmaktadır. Krizin patlak verdiği dönemlerden hegamonik olarak çıkan kesimlerin kendi rengini verdikleri alacalı bir süreç işlemektedir.

TRAFİK YASASINDA YAPILMAK İSTENEN BİLİM VE UZMANLIK BİRİKİMİNİ DİŞLAYAN DEĞİŞİKLİKLERİ KABUL ETMİYORUZ

Aralık 2004

Ülkemizde her yıl karayollarında; 5.000 insanımızın ölümüne, yüzbinlerce insanımızın yaralanmasına ve trilyonlarla ifade edilen maddi kayıplara neden olan trafik kazaları meydana gelmektedir. Karayollarındaki trafik güvensizliği ortamının ülkemizin en yaşamsal gündem maddesi olduğu herkes tarafından bilinmektedir.

Bu günlerde “2918 Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin gündemindedir.

TMMOB, görüşülmekte olan “2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile, bu alanda yıllardır yeterince değerlendirilmeyen uzmanlık ve mesleki birikimin bu kez bütünüyle dışlanması sonucunu doğuracak ciddi yanlışlıkların yapılacağından endişe etmektedir.

Etkin uygulansalar dahi, yasaların, trafik güvenliğinin sağlanmasında sınırlı etkileri bulunmaktadır. Gerekli olan; mühendislikte, eğitimde, trafiğin tüm bileşenlerinde bilimsel, bütüncül bir ulusal programın hayata geçirilmesidir. Yıllardır bunu yapamayan sorumlular yasa değişiklikleri ile sorunu geçiştirmektedirler.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ilk yürürlüğe girdiğinden bugüne kadar; ihtiyaçlar, gelişen teknoloji ve uygulamalarda görülen aksaklıklar nedeniyle birçok kez değişikliğe uğramıştır. Biz, uluslararası uygulamalara uyumu sağlayacak değişiklikler dışında, Karayolları Trafik Kanunu ile bu şekilde gereksiz oynamaları(!) doğru bulmuyoruz.

KARAYOLLARI TRAFİK YASASINDA YAPILMAK İSTENEN DEĞİŞİKLİK BİLİMİ VE UZMANLIK BİRİKİMİNİ DİŞLİYOR!

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yapılmak istenen en önemli değişiklik, 4-(b) maddesinde yer alan Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunun katılımcılarının değiştirilmesidir.

Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu; ülkenin trafik güvenliği ile ilgili tüm konularının tartışıldığı, değerlendirildiği, çözüme yönelik görüş ve önerilerin oluşturulduğu bir kuruldur. Bu Kurul; mevcut yasa gereği Emniyet Genel Müdür Yardımcısının Başkanlığında ayda bir toplanmaktadır.

Mevcut durumda bu kurula, TMMOB temsilcisi doğrudan katılırken, yapılması istenen değişikliklerle hem meslek örgütümüzün hem de konunun uzmanlık boyutunu temsil eden üniversitelerin katılımı kısıtlanmakta, katılım İçişleri Bakanlığının, bürokratların izin ve inisiyatiflerine bırakılmaktadır.

Bu basit bir değişiklik önerisi değildir. Her alanda olduğu gibi, trafik güvenliği alanından da bilim ve mesleki birikim dışlanmakta, konu yalnızca bir idari ve kolluk kuvveti sorunu şeklinde ele alınmaktadır.

Aslında yıllardır temel olan yaklaşım budur, ne yazık ki bu gün bu yaklaşım, yeni bir aşamaya çekilmektedir. Trafikte ölümlerini sayamayan ülkemizde kimi sorumlular, bilimi ve mesleki deneyimi dışlayarak, konuşanı, doğru ve farklı düşüneni de susturmaya çalışmaktadır.

Yasanın özellikle yapılması planlanan bu değişikliğine şiddetle karşı çıkıyoruz, kabul etmiyoruz.

Bilim ve uzmanlık birikimi dışlanarak, trafik güvenliği sağlanamaz. Yalnızca gün kurtarılır!

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANINDAN “ODA BAŞKANLARI
TOPLANTISINA KATILIM İÇİN” MEKTUP**

27 Aralık 2004

Sayın Başkan,

TMMOB Yönetim Kurulumuz, son yaptığı toplantıda aldığı karar ile, 29 Ocak 2005 Cumartesi günü Ankara’da sizinle birlikte olmak istemektedir.

Yönetim Kurulumuzun Oda Yönetim Kurulu Başkanları ile birlikte gerçekleştireceği bu dönemin 3. toplantısının gündemi, “Avrupa Birliği üyelik sürecinin ve Avrupa Birliği direktifleri doğrultusunda çıkarılacak yasaların meslek alanlarımıza, örgütlülüğümüze ve üyelerimize olası etkileri” şeklinde belirlendi.

Konu ile ilgili TMMOB görüşünün oluşumu için toplantıya katılımınız, bir nedenle katılmamanız halinde Yönetim Kurulunuz adına görüş bildirecek Yönetim Kurulu üyenizin katılımını sağlamanız daha etkin, daha demokratik ve daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğüne katkı sağlayacağını biliyoruz.

29 Ocak’ta buluşmak dileğiyle.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU 5 OCAK 2005'TE YENİ KARARLAR ALDI

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, SSK Hastaneleri'nin Sağlık Bakanlığı'na devrine ilişkin yasa tasarısının TBMM gündemine alınması nedeniyle 5 Ocak 2005'te toplandı. Toplantı sonucunda aşağıdaki metin kamuoyuna iletildi:

EMEK PLATFORMU BİLEŞENLERİ'NE ve KAMUOYUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık kurumlarının Sağlık Bakanlığı'na devrine ilişkin Kanun Tasarısı'nın görüşüleceği bilgisi üzerine Emek Platformu Başkanlar Kurulu 05 Ocak 2005 Çarşamba günü saat 12:00'de TMMOB'de toplanarak aşağıdaki hususlarda;

1. TBMM'deki Siyasi Parti Grup Başkan vekillerinin bugün ziyaret edilerek, Kanun Tasarısı'nın gündeme alınmamasının önerilmesi, buna rağmen tasarının yasalaşması durumunda bu girişimin bir içtenliksizlik olarak algılanacağından aşağıdaki Emek Platformu programının kendilerine iletilmesi,
2. Söz konusu tasarıların yasalaşması durumunda Emek Platformu olarak tüm ülkede bölge toplantılarının düzenlenerek 59.Hükümetin "Sağlıkta Dönüşüm Programı" çerçevesinde, geri çekilmesini talep ettiğimiz kurum sağlık tesislerinin Sağlık Bakanlığı'na devredilmesi, genel sağlık sigortası, emeklilik sigortası ve sosyal güvenlik kurumu kanunu tasarıları ile yapılmak istenilenlerin üyelere ve halka anlatılması,
3. Emek Platformu Bileşenleri Üyelerinin katılımı ile 06.01.2005 Perşembe günü saat 12:30'da Ankara'da Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı, illerde il müdürlükleri önü ya da hastanelerde, kurumu koruma ve kollama amaçlı etkinlikler yapılması,
4. Türk-İş tarafından 8 Ocak 2005 Cumartesi günü İzmit'te düzenlenecek olan SEKA'nın kapatılmasına ilişkin eylemine Emek Platformu bileşenlerinin bu amaçları da içerecek şekilde destek vermeleri,
5. Şubat ayı başında ülke genelinde genel uyarı eyleminin yapılmasına, bu uyarı dikkate alınmadığı takdirde eylem programlarının sürdürülmesi,
6. Söz konusu programın takviminin Başkanlar Kurulu'nun 06 Ocak 2005 Perşembe günü saat 15:00'de yapacağı toplantıda belirlenmesi, kararlaştırılmıştır.

Söz konusu girişimler ülkemizde yaşayan herkesi doğrudan ilgilendirdiğinden alınan kararların kamuoyuyla paylaşılması uygun görülmüştür.

Bu çağrının tüm toplum kesimlerince duyarlılıkla izleneceği ve kabul göreceğine inancımız tamdır.

Mehmet SOĞANCI
Emek Platformu Dönem Sözcüsü
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU BİLEŞENLERİ SSK KURUMUNU KORUMA VE KOLLAMA AMAÇLI ETKİNLİKLERİ

Ocak 2006

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, iktidar tarafından SSK Sağlık Kurumları'nın Sağlık Bakanlığı'na devrine ilişkin kanun tasarısının, TBMM Genel Kurulu'na getirilmesi üzerine aldığı kararlar çerçevesinde 6 Ocak 2005 tarihinde Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana'da kurumu koruma ve kollama amaçlı etkinlikler düzenledi. Ankara'da SSK Genel Müdürlüğü önünde yapılan etkinlikte sırasıyla Emek Platformu Dönem Sözcüsü ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, Türk Tabipleri Birliği 2. Başkanı Metin Bakkalçı, KESK Genel Başkanı Sami Evren, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Salih Kılıç sırayla konuştu. Emek Platformu Dönem Sözcüsü Mehmet Soğanlı konuşmasında şunları söyledi:

Sevgili Arkadaşlar,

Emek Platformu bileşenlerinin sevgili üyeleri,

Ülkemizin aydınlık yüzlü, aydınlık yürekli insanları

Hoş geldiniz,

Hepinizi Emek Platformu Başkanlar Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Bu gün buraya, bu arkanızda gördüğünüz binanın, kurumun hastanelerini korumaya ve kollamaya geldik. Hepimiz hoş geldik.

Yıllardan beri İMF ve Dünya Bankası dayatmaları ile çıkarılan ve çıkarılmak istenen yasa ve yönetmeliklerle ülkemizde sosyal devlet uygulamaları tasfiye edilmeye çalışılmaktadır. Kamu Yönetimi Temel Kanununda istediği sonucu alamayan hükümet, şimdi bu yasanın içindekileri parça parça yasa haline getirmeye çalışmaktadır. AKP hükümetinin bu gün Meclis'te tamamlamayı planladığı SSK kurumlarının Sağlık Bakanlığı'na devrine ilişkin yasa tasarısının anlamı budur.

Sevgili arkadaşlar,

Emek Platformu bileşenleri, AKP iktidarının dün "oldu bitti" bir şekilde öğlen saatlerinde Genel Kurul'a indirdiği, bu gün tamamlayacağı bu

tasarıya karşıdır.

Emek Platformu başından beri, bu yasa tasarısı ile ilgili olarak söyledi ki,

1.SSK yok edilerek SSK Sağlık Kurumları önce yerel yönetimlere, oradan özel sermayeye devredilmek istenmektedir.

2. Bu yasanın uygulanması ile halkımız sağlık hakkına ulaşmak için hem daha fazla prim ödeyecek, hem de cepten ödeme yapacaktır.

3. Kimse yalan söylemesin: SSK hastaneleri asla verimsiz değildir. Kişi başına sağlık harcaması emekli sandığında 312\$, Bağ-Kur'da 224\$, SSK'da ise 134\$'dır.

4. "SSK'nın açığını kapatacağız" diyenler, önce işverenin SSK borcunu tahsil etsin, kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına alsın.

5. Bu yasa ile 55.000 kurum çalışanın iş güvencesi tehlikededir.

6. Bu tasarı bir özelleştirme ve sağlığın ticarileştirilmesi tasarısıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Emek Platformu bileşenleri, gerek her konfederasyon, meslek odaları, sendikalar, işçi emekli dernekleri ayrı ayrı, gerekse Emek Platformu olarak hep birlikte bunlar defalarca kamu oyu önünde dile getirildi.

Yetmedi. Burada Sıhhiye Meydanı'nda 20 Kasım'da onbinlerce Emek Platformu bileşenlerinin üyeleri topluca alanda dile getirdik. Bizi anladılar sandık. Tasarı düne kadar genel kurula indirilmedi. Oysa anlamamışlar. Bir "oldu bitti" yapmak istiyorlarmış.

Şimdi gene anlatmak için buradayız.

Bu gün bu saatte ülke çapında, bütün bölgelerde kendi yerlerimizi koruma ve kollama amaçlı bu etkinliğimizi yapıyoruz.

Bu ay ülke çapında, bütün bölgelerde Emek Platformu olarak bölge toplantıları yapacağız.

Bu toplantılarda Emek Platformu, üyelerine ve halka, bu yasanın ne anlama geldiğini anlatacak. Gene bu toplantılarda hükümetin Sağlıkta Dönüşüm Projesi kapsamında hazırladığı Genel Sağlık Sigortası, Emeklilik Sigortası, Sosyal Güvenlik Kurumu yasa tasarılarının ne anlama geldiği anlatacak. Gene bu toplantılarda Emek Platformu siyasal iktidarın yanlış uygulamalarını halka anlatacak.

Şubat ayında da ülke genelinde uyarı eylemimizi hep birlikte gerçekleştireceğiz.

Burada ilgililerini uyarıyoruz:

Aydınlık bir Türkiye için bizim söylediklerimize, Emek Platformu'nun söylediklerine kulak veriniz.

Sevgili arkadaşlar, şimdi hepimize bir görev düşüyor:

Konu ile ilgili demokratik tepkilerimizi hayatın her alanında ortaya koyalım.

İş yerlerimizde birlikte çalıştığımız arkadaşlara, mahallemizde komşumuza olup biteni bir güzel anlatalım.

Siyasal iktidarın yaptığı yanlışlıkları hep birlikte deşifre edelim. Açığa çıkaralım.

Aslında hepimiz biliyoruz.

Bugünkü tasarı Cumhurbaşkanlığı makamınca veto edilir. Anayasaya aykırılıkları vardır, Anayasa Mahkemesi'nden geri döner. Ama biz bu yanlışlıkları hep birlikte şimdi yeniden ortaya koymak durumundayız.

Sevgili arkadaşlar,

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, yaptığı çağrının toplumun tüm kesimlerince duyarlılıkla izlendiğinin ve kabul gördüğünün bilinci ve inancı içerisinde.

Yolunuz açık olsun sevgili arkadaşlarım. Yolumuz açık olsun.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz.

EMEK PLATFORMU BAŞKANLAR KURULU HALKIMIZA ÇAĞRIDA BULUNDU Ocak 2006

Hükümetin tüm uyarılara karşın SSK Sağlık Kurumları'nın Sağlık Bakanlığı'na devrine ilişkin Kanun Tasarısını TBMM Genel Kurulu'ndan geçirmesi üzerine Emek Platformu Başkanlar Kurulu 6 Ocak 2005'te çağrıda bulundu.

EMEK PLATFORMU'NDAN HALKIMIZA ÇAĞRI

Hükümetin tüm uyarılarımıza rağmen Sosyal Sigortalar Kurumu ve sağlık kurumlarının Sağlık Bakanlığı'na devrine ilişkin Kanun Tasarısı'nı TBMM Genel Kurulu'ndan geçirmesi üzerine Emek Platformu Başkanlar Kurulu, TMMOB'nde toplanarak, aşağıdaki "Eylem Planı"nı kamuoyuna açıklama kararını almıştır.

59.Hükümetin IMF programları doğrultusunda gerçekleştirdiği "Sağlıkta Dönüşüm Programı" çerçevesinde sağlık kurumlarının Sağlık Bakanlığı'na devredilmesi, genel sağlık sigortası, emeklilik sigortası ve sosyal güvenlik kurumu kanun tasarıları yanı sıra Köy Hizmetleri Kanunu, Personel Rejimi Kanunu, Vergi Kanunları vb. gibi ekonomik ve sosyal hayatımızı tahrip edecek girişimleri durdurmak ve "İnsanca Yaşanabilecek Bir Türkiye İçin";

1. 29 Ocak 2005'ten itibaren ülke genelinde başta büyük kentler olmak üzere, bölge toplantıları yoluyla halkımız ve kamuoyu bilgilendirilecektir.
2. Bu kapsamda hazırlanacak bildiri, afiş, broşür vb. görsel tanıtım araçları tüm ülkede dağıtılacaktır.
3. 16 Şubat 2005'te 81 ilde "İktidarı Genel Uyarı Eylemi" gerçekleştirilecektir.
4. Bütün örgütlerimiz hazırlıklarına bugünden itibaren başlamıştır.

Çağrımız insanca yaşamaya özlem duyan tüm halkımızadır.

Mehmet SOĞANCI
Emek Platformu Dönem Sözcüsü
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KÖY HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAPATILMAMALIDIR Ocak 2005

Siyasi iktidar, AB'ye vurgu yaparak, aslında AB'ye üye ülkelerde uygulanan kırsal kalkınma politikalarının tümüyle karşısı bir tasarı ile, IMF ve Dünya Bankası dayatmaları çerçevesinde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü kapatarak, merkezi idarenin görev alanına giren kamu hizmetini yerleştirerek özelleştirme uğraşımında kararlı gözükmektedir. Bu kararlılık, medyanın Başbakan'ın yurt dışı gezisine odaklandığı bir süreçte, TBMM Danışma Kurulu'nun kararına karşın, yasama çalışmalarının yapılmadığı Salı günü, siyasi iktidar grubunun önergesiyle tasarrın Genel Kurul'da görüşülmeye başlamasıyla somutlaşmıştır.

Siyasal iktidarca katılımcılık boyutunda Demokratik Kitle Örgütlerini, daha da ilginç ilgili Kamu Örgütlerini de dışlayarak hazırlanan “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı”, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda alt komisyona sevk edilmiştir. Siyasi iktidara üye milletvekillerinin de eleştirileri doğrultusunda tasarı yeniden yazılmış ve Genel Kurul'da görüşülen “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” ortaya çıkmıştır. Tasarı bu halıyla bile, yasa yapım tekniğine uygun olmayan, Anayasaya aykırı hükümler içeren bir içeriğe sahiptir.

Tasarı hakkında Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu'nda yapılan değişiklikler göz ardı edilmiştir. Alt Komisyon metninde ise, demokratik kitle örgütlerinin eleştirileri aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- Tasarrın kamuoyunda yeteri kadar tartışılmamış ve hazırlanırken ilgililerin görüşlerinin alınmamış olduğu, demokratik katılım noktasında çıkacak kanunun ortak aklın ürünü olması gerektiği,
- Aktarılması öngörülen hizmetlerin il özel idarelerinin mevcut yapısı ve personeliyle gereği gibi yerine getirilemeyeceği, il özel idarelerinin bu yükün altından kalkamayacağı,
- Personelin devredilmesi sonucunda çalışanların buldukları ilde kalacağı, böylece dolaşım haklarının ellerinden alınacağı ve Anayasaya aykırı bir durumun ortaya çıkacağı, ülke düzeyinde kültür dolaşımı anlamına da gelen memur yer değiştirmelerinin böylece engelleneceği,
- Özellikle köy yollarının kar nedeniyle kapandığı bu dönemde Tasarrın sıkıntılara yol açacağı, köylere götürülen diğer hizmetlerde de ciddi azalmaların yaşanacağı ve Tasarrın geri çekilmesi gerektiği,
- Su kaynaklarının ve tarım arazilerinin korunmasının Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yerine getirdiği önemli görevlerden olduğu, dünyada bu konularda önemli problemlerin yaşandığı ve hassasiyetle üzerinde durulduğu, Tasarrın kanunlaşması halinde çok önemli olan bu hizmetlerin aksayacağı ve merkezi yaklaşımın ortadan kalkacağı,
- Toprak ve su politikalarının ulusal ölçekli işler olduğu, yerel yönetimlerin mahalli müşterek nitelikteki hizmetleri arasında değerlendirilemeyeceği,
- Ülkemizde var olan bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının bu düzenlemeler ile daha da derinleşeceği,
- Demokratikleşme konusunda yerleşmeye ihtiyaç bulunduğu ancak, bu konuda önceliğin Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü gibi kurumlardan başlatılmasının doğru olmayacağı,
- Ülkemizin, bilinçli ve ulusal düzeyde bir su politikası izlemediği takdirde çölleşme tehdidiyle karşı karşıya kalabileceği, Türkiye'nin toprak ve su zengini bir ülke olmadığı, insanlarımızın sağlıklı

38. dönemde söylediklerimiz

beslenebilmesi için bile toprak ve su kaynaklarının titizlikle korunması gerektiği,

- Verimli tarım arazilerinin sanayileşmeyle birlikte önemli ölçüde tahribata uğradığı ve bir kısmının da yok olduğu, özellikle sanayileşmiş bölgelerde, yerel yönetimlerin mevcut icraatlarının da tarım arazilerini azalttığı,

- Toprak ve su kaynakları yönetimi konusunun uzmanlık gerektiren bir alan olduğu ve konunun uzmanı olan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından etraflıca ele alınarak uygun düzenlemelerin yapılması gerektiği,

- Toprak yönetimine ilişkin olarak bir kanun tasarısının hazırlanmakta olduğu, yapılacak düzenlemelerde bu çalışmalarla eşgüdümün sağlanması ve ortaya çıkabilecek karışıklıkların önlenmesi gerektiği,

- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesinin %85'inin personel ödemelerine gittiği yönünde bilgiler verildiği, ancak, Kurum bütçesinin önemli bir kısmını oluşturan işçilik harcamalarının cari harcamalar içinde yer almakla birlikte yatırımların gerçekleşmesini sağlayan önemli bir unsur olduğu, bu açıdan katma değer yaratan yatırım giderleri gibi değerlendirmenin daha doğru olacağı.

Bu görüşlerin alt komisyon metnine geçmesi, tarihe bir not olarak düşmekle birlikte, siyasi iktidarın yanlışta ısrar etmesi kararlılığını değiştirmemiştir.

Oysa; tasarının genel gerekçeleri gerçek olmayan yorumlarla doludur, yanıltıcıdır, yanıltır.

Tasarı; "sosyal devlet" ilkesini hiçe sayarak, merkezi idare eliyle havza bazında planlanarak yürütülmesi gereken işleri "mahallî ve müşterek nitelikli" olarak niteleyerek İl Özel İdarelerine ve Büyükşehir Belediyelerine devretmekte, Anayasanın 44 , 45 ve 166 ncı maddeleri ile devlet tüzel kişiliğine yüklenen görevleri devlet tüzel kişiliği kapsamının dışına çıkarmakta, toprak ve su kaynaklarımızı korumasız bırakmakta, tarımsal ve kırsal altyapının geliştirilmesi gereğine aykırı bir yönelim sergilemektedir.

Tasarıda; İl Özel İdarelerinin ve Büyükşehir belediyelerinin müteahhitler aracılığıyla işleri görmesi öngörülerek; kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri dışında kişilerce görülmesi sağlanmaya çalışılmakta, böylece taşeronlaşma ve sendikasılaştırma teşvik edilmektedir.

TMMOB; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nın geri dönmesi karşısında, bu tasarıyı parçalayarak yaşama geçirmeyi amaçlayan siyasi iktidardan, bu "inat tasarısı" nı geri çekmesini talep etmektedir.

Yanlışta ısrar edilmesi karşısında kamuoyunu doğru bilgilendirmek için çaba göstermek zorundayız. Cumhurbaşkanının veto hakkını bu tasarıya karşı da uygulamasını talep etmek zorundayız. Tasarının yasalaşması durumunda Ana Muhalefet Partisi tarafından Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açılmasını istemek zorundayız. Ama her aşamada, halkın örgütlü baskı gücünü ortaya koymasını sağlamak zorundayız.

Siyasi iktidarın IMF programları doğrultusunda gerçekleştirdiği ekonomik ve sosyal hayatımızı tahrip edecek girişimleri durdurmak ve "İnsanca Yaşanabilecek Bir Türkiye İçin" Emek Platformu bileşeni olarak emek ve demokrasi güçleriyle birlikte mücadelemizi sürdüreceğimizi bu konu aracılığı ile bir kez daha kamuoyuna duyuruyoruz.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU 5283 SAYILI YASAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİ CUMHURBAŞKANI'NA İLETTİ

Ocak 2005

59. Hükümetin “Sağlıkta Dönüşüm Programı” çerçevesinde Sağlık Kurumları'nın Sağlık Bakanlığı'na devredilmesi ile ilgili yasa tasarısını Emek Platformu'nun tüm uyarılarına karşın yasalaştırması üzerine Emek Platformu yasa hakkındaki görüşlerini 14 Ocak 2005 günü Cumhurbaşkanı'na iletti. Toplantıya, Emek Platformu Dönem Sözcüsü ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı ile Türk - İş Genel Başkanı Salih Kılıç, Hak - İş Genel Başkan Yardımcısı Mahmut Arslan, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, KESK MYK Üyesi İhsan Avcı, BASK Genel Başkanı Resul Akay, Türkiye İşçi Emeklileri Derneği Genel Başkanı Satılmış Çalışkan, Tüm İşçi Emeklileri Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün, Tüm İşçi Emeklileri Derneği Genel Sekreteri Recep Orhan, Türk Tabipleri Birliği 2. Başkanı Metin Bakkal, Türk Veteriner Hekimleri Birliği Genel Başkanı Mustafa Altıntaş, TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Akın katıldılar. Cumhurbaşkanı'na sunulan görüş ve değerlendirme :

Sayın Cumhurbaşkanımız,

6 Ocak 2005 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilerek onaylarınıza sunulan 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığı'na Devredilmesine Dair Kanun hazırlanma yöntemi ve yaratacağı sonuçlar açısından ciddi sorunlar ve hukuka aykırılıklar taşımaktadır.

Emek Platformu üyeleri olarak, konuya ilişkin görüşlerimizi bilgilerinize sunmayı, üstlendiğimiz toplumsal görevlerin bir gereği olarak görüyoruz.

Anayasanın 2. maddesinde belirlendiği gibi, devletin temel niteliklerinden biri sosyal hukuk devleti ilkesidir. Sosyal hukuk devleti, temel hak ve özgürlükleri en geniş ölçüde sağlayan ve güvence altına alan, toplumsal gerekleri ve toplum yararını gözetken, kişi ve toplum yararı arasında denge kuran, toplumsal dayanışmayı üst düzeyde gerçekleştiren, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak eşitliği, sosyal adaleti sağlayan, çalışma hayatının gelişmesi için önlemler alarak çalışanları koruyan, milli gelirin adil bir biçimde dağıtılmasını sağlayan devlettir. Anayasa Mahkemesi de bu yorumu benimsemektedir.

Sosyal devletin gerçekleştirme araçlarından biri olan sosyal güvenlik, yoksulluk karşısında ve gelecek kaygısı ile duyulan güvenlik gereksiniminin sonucu olarak ortaya çıkmış ve somutlaşmış bir kavramdır. Özünde, bireyin karşılaşacağı ve yaşamı için tehlike oluşturan olaylara karşı bir güvence sağlayan sosyal güvenlik; bir yönüyle bu düşünceyi ve sosyal devletin temel felsefesini, diğer yönüyle de sosyal devlete işlerlik kazandıran kurumsal yapıyı tanımlamaktadır.

Ülkemizde, sosyal güvenlik sistemi, Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'ndan oluşan ve prime dayalı olarak finanse edilen sosyal sigortalar ile sosyal yardımlardan oluşan ve genel bütçeden karşılanan karma bir sistem niteliğindedir.

Primli sisteme, benzer modellerin geçerli olduğu bir çok ülkede olduğunun tersine devlet prim ödeyerek katılmamakta, sağlık ve emeklilikle ilgili uzun ve kısa erimli sigorta dallarının uygulanması sonucu ortaya çıkan açıklar, genel bütçeden yapılan kaynak aktarımı ile karşılanmaktadır.

Bugün, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluş-

ları tarafından önerilen ve iş başında bulunan Hükümetin uygulamakta kararlı olduğu anlaşıl原因 ekonomi politikalar açısından, toplumsal amaçlı bu kaynak aktarımı bir engel olarak görülmektedir. Öte yandan yine bu ekonomik programların bir bütünleyicisi olarak, sağlık ve sosyal güvenlik gibi toplumsal nitelikli ve kamu eliyle yürütülen hizmetlerin özel sektöre devredilmesi doğrultusunda bir politika yaygınlaştırılmaktadır.

Uluslararası finans kuruluşlarının önerileri ve Hükümetle aralarında yapılan anlaşmalara uygun olarak bu politikalar, önce fiili durum yaratılarak uygulamaya konmakta, ardından da tüm toplumsal karşı çıkışlara ve olası tüm olumsuz sonuçlara karşın, hukuksal düzenlemelerle kurumsallaştırılmaktadır.

Hükümet, sağlık ve sosyal güvenliği temel bir hak olmaktan çıkararak, bu alanları piyasaya açmak ve kamu hizmeti üreten kurumları da, yerelleştirerek özelleştirmek amacıyla bir program uygulamaktadır. Bu programın bir yanını “Sağlıkta Dönüşüm Programı” kapsamında Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen, Sağlık Bakanlığı Hastanelerinin satışı, Aile Hekimliği gibi girişimler, diğer yanını da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çalışmaları sürdürülen “Sosyal Güvenlik Reformu” oluşturmaktadır.

Hükümet, bir yandan SSK’yı tasfiye eden ve tüm yurttaşların prim ödeyerek yararlanacakları, sağlık hakkını sağlık yardımına dönüştüren bir sağlık sigortası olan Genel Sağlık Sigortası; tüm çalışanları kapsayacak ve emeklilik yaşını, prim ödeme gün sayısını yükselterek, emekli aylıklarını düşürecek Emeklilik Sigortalı ve sosyal güvenlik kuruluşlarını birleştirecek Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgili yasa taslakları konusunda çalışma yürütmekte ve bu amaçla Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulunu toplantıya çağırılmaktadır.

Öte yandan, Hükümet, aynı programın bir parçası olan ve hiçbir biçimde toplumsal taraflarla görüşülmeyen bir konuda bir fiili durum yaratılmaktadır. Hükümet, Parlamento dışı ve Parlamento içi etkin karşı çıkışı göz ardı ederek, üstelik Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın uyarılarını da değerlendirmeyerek, SSK Hastanelerinin Sağlık Bakanlığı’na devrini öngören yasa tasarısını, TBMM Genel Kuruluna getirmiş ve yasalaştırmıştır.

Hükümet, sosyal güvenlik sisteminde gerçekleştireceği reformla, adil ve kolay erişilebilir bir hizmet, eşit hak ve yükümlülükler, yoksulluğa karşı etkin koruma ve mali açıdan sürdürülebilirliğin sağlanacağını ileri sürmektedir. Oysa, siyasal iktidar, sosyal güvenlik sisteminin sorunlarını çözme amaçlamadığını sosyal tarafları dışlayarak göstermiştir.

5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığı’na Devredilmesine Dair Kanun ile Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı, Emeklilik Sigortası Kanunu Tasarısı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Kanun Tasarısı taslakları birlikte değerlendirildiğinde, siyasal iktidarın, ülkenin ekonomik, sosyal, siyasal, demografik ve hukuksal sorunlarını irdelemeden ya da bir kenara bırakarak, ileri sürdüğünün tersine, finansal kaygılarla, sistemi alt üst edecek bir girişim başlattığı görülmektedir.

Hükümet, tüm yurttaşların temel hakları arasında olan sağlık hakkını ve sosyal güvenlik hakkını içinde barındıran sosyal güvenlik sistemini bir bilinmezliğe taşımaktadır.

Bunun kanıtları, yasalaşan 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığı’na Devredilmesine Dair Kanun’un Genel Gereğesi’nde bulunmaktadır. Hükümet, yasayla ulaşacağı son noktayı, “kamu yönetimi reformu ve yeniden yapılanma çerçevesinde sağlık kuruluşları mahalli idarelere devredilecektir” biçiminde tanımlamakta; dolayısıyla, gerçekte sağlık kuruluşlarının merkezileşmesini değil, yerel yönetimlere aktarılmaları için geçiş sürecinde tek elde toplamayı istemektedir. Genel

Gereğçe'de ortaya konulan yaklaşım ile sağlık hizmetinin tek elde toplanarak merkezileşmesi sonucu ortaya çıkacağı ileri sürülen olumlu görünümün gerekçesi, çelişmektedir. Kaldı ki, 5220 sayılı Yasa ile Sağlık Bakanlığı hastanelerinin satışına olanak sağlayan düzenleme daha önce yapılmıştır. Geçiş süreci olarak öngörülen 5 yıllık dönemde, öncelikle tüm sağlık birimlerinin Sağlık Bakanlığı'nda toplanması ve ardından yerel yönetimlere devredilerek özelleştirilmeleri amaçlanmaktadır.

Siyasal iktidarın, bu sürecin sonuçlarına ilişkin hiçbir öngörüsü olmadığı gibi, geçiş döneminin alt yapısı da hazırlanmamıştır. Yasa gerekçesinde "... sağlık birimlerinin devir işlemleri hazırlık sürecini gerektirdiğinden, devredilecek birimlerin taşınır, taşınmaz, tıbbi donanım ve personelinin tespiti ve SSK'ya ait olan mal bedellerinin tespiti için oluşturulması öngörülen komisyonların bir an evvel çalışmaya başlaması"nın gerekli olduğu belirtilmektedir. Toplumsal açıdan bu denli önemli olan ve olası sonuçlar nedeniyle boşluk tanımayan bir duruma ilişkin, bu yaklaşımla gerçekleştirilecek bir yönetsel işlem; bir düzenlemeden çok, kaosa neden olacaktır.

Katılımcı demokrasilerde siyasi iktidarlardan beklenen, temel haklar konusunda topluma uzlaşmalarıdır. Bu uzlaşma, var olan toplumsal düzeneklerin işlerliği ile sağlanır. Sağduyulu ve hukuka bağlı bir siyasi iktidar, politika ve uygulamalarında kamu yararı ve toplumsal odayaşmayı, kurumsal işleyişi gözeterek ve güçlendirerek sağlar.

Ne yazık ki, ülkemizde bu işleyişin sağlıklı ortamı, tartışma ve uzlaşma koşulları bulunmamaktadır. Çünkü Hükümet, toplumsal uzlaşma ve odayaşma gereği duymamaktadır. Her girişimde konu ile ilgili toplumsal taraflar dışlanarak, IMF ve Dünya Bankası'nın istediği koşullar geçerli kılınmaktadır. Bu uygulamaların bir sonucu olarak, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumlu olan devlet aygıtı, her geçen gün bu alandan çekilmektedir. Devletin temel amaç ve görevleri dönüştürülerek, Anayasa'nın 2. maddesi ile güvence altına alınan sosyal hukuk devletinin alanı daraltılmaktadır.

5283 sayılı Yasa, Anayasa'nın 2. maddesi yanında, 7, 8, 123, 35, 46 ve 56. maddelerine de aykırılık oluşturmaktadır. Yasamanın Anayasa ilkelerine aykırı yetki kullanması söz konusu olamayacağı gibi, yürütmenin yasallığı ilkesi gereği, yasayla düzenleneceği Anayasada öngörülen bir konuda yasama organının, sınırsız, belirsiz, bir geniş alanı düzenleme yetkisini yürütmeye bırakması da kabul edilemez bir durumdur.

Sosyal güvenlik, toplumun tüm bireyleri için temel bir hak, bunu gerçekleştirmek ise devletin Anayasal görevidir. Bu nedenle, sosyal güvenlik, kamu hukuku içinde yer almakta olup, önemli bir kamu hizmetinin yürütülmesini düzenlediğinden idare hukukunun bir parçasıdır. Özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu tüzel kişiliği olan Sosyal Sigortalar Kurumu da, bu hukuk sistemi içinde yer almaktadır. Önemli bir kamu hizmetini yerine getirmeyi üstlenmiş ve finansmanında devletin hiçbir katkısı olmamış, bir yerinden yönetim kuruluşu olan SSK'nın personeli ile birlikte tüm mal varlığına yasayla el konulmuştur.

4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun kuruluş başlığını taşıyan 1. maddesi, "506 sayılı ve 2925 sayılı yasa kapsamında olan sigortalıların, sosyal güvenliklerini sağlamak ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmek üzere; kamu tüzel kişiliğine haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi Sosyal Sigortalar Kurumu kurulmuştur. Kurum, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bağlı kuruluşu olan Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili kuruluşudur" demektedir. Bu tanımdan anlaşılacağı üzere, Sosyal Sigortalar Kurumu, devletin asli görevi olan sosyal güvenlik hizmetini sunan, mali

ve yönetsel açıdan özerk, Anayasa'nın 123. maddesinde tanımlanan yerinden yönetim kuruluşudur.

Uyuşmazlık Mahkemesi, bir kararında SSK'nın hukuki statüsünü "...bir kamu kuruluşu olmakla birlikte faaliyetlerinde özel hukuk ve kamu hukukuna tabi bir ikili görünüm" taşıdığı biçiminde belirlemiştir. SSK, kamusal nitelikli hizmet yürüttüğünden, yaptığı sosyal sigorta işlemleri Ticaret Kanunu hükümlerine tabi değildir. Kurum hakkında, özel sigorta şirketlerine uygulanan yasa hükümleri uygulanmaz; sözleşme ve ticari işlemlerden dolayı iflasa tabi değildir; kurumlar vergisi ve veraset ve intikal vergisinden bağıstıktır. SSK'nın sunduğu hizmetin kamu hizmeti olması nedeniyle kurumun malları Ceza Hukuku ile ilgili koruyucu hükümler ve ayrıksı uygulamalar kapsamındadır.

Yasa koyucu, kurumun mallarının Ceza Hukuku açısından korunmasını amacı dışında yorumlayarak kurum mallarını devlet malı olarak kabul etmiş ve Sağlık Bakanlığı'na devretmiştir. Oysa, Kurumun malları (taşınır-taşınmaz) özel hukuk hükümlerine tabi olup, kamu emlakından sayılmaz. Bu nedenle söz konusu malların satılması, kiralanması, üzerinde rehin, sınırlı aynı hakların tesis edilmesi Yönetim Kurulu kararıyla olanaklıdır.

5283 sayılı Yasa, işçi ve işverenlerin ödedikleri primler ile kurulmuş ve devletin asli görevini üstlenmiş bir kurumun mal varlığını devrettiğinden, Anayasa'nın mülkiyet hakkı ile ilgili 35. maddesine aykırılık oluşturmaktadır. Öte yandan, mülkiyet hakkı, yalnızca kamu yararı açısından sınırlanabileceğinden; kamu yararına, kamu hizmeti sunan bir Kurumun mal varlığına el konulmasında nasıl bir kamu yararı gözetildiğini yasanın gerekçesinden belirlemek, olanaklı olmamıştır.

Yasa, aynı zamanda Anayasa'nın 46. maddesine de aykırıdır. Yapılan iş bir kamulaştırma işlemi ise, özel hukuk hükümlerine tabi olan Kurumun mal varlığı ile ilgili bu işlemin Kamulaştırma Yasası hükümlerine göre gerçekleştirilmesi gerekirdi. Oysa, Yasa'nın 4. maddesi, açık olarak, Kurumun taşınır-taşınmaz ve taşıtlarının rayiç bedeli karşılığında Sağlık Bakanlığı'na devrinden söz etmektedir. Ancak, devir işlemi ile ilgili olarak başlangıçta belirlenmiş bir bedel olmadığı gibi, bu belirleme görevi de bir komisyona devredilmiştir.

SSK'nın malvarlığının karşılığının saptamasına ilişkin işlemlerin bir komisyona bırakılması Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır. Yasama organı, yetkisini yürütmeye bırakmıştır. Anayasa Mahkemesi kararlarında ortaya çıkan ölçüt, "Yürütmenin "klasik düzenleme yetkisi, idarenin kanuniliği ilkesi çerçevesinde sınırlı ve tamamlayıcı bir yetki durumundadır. Bu bakımdan "yasalarda düzenlenmemiş bir alanda yürütmenin subjektif hakları etkileyen bir kural koyma yetkisi bulunmamaktadır. Yasa ile yetkili kılınmış olması da sonuca etkili değildir... uygulamaya ilişkin esasların tespiti yönünden yürütmeye verilen yetkinin genişliği ve belirsizliği açıkça ortadadır. Yasada, esasla alakalı bir çok yönler düzenlenmemiştir. Bu durum, açıkça bir yetki devridir." Anayasa Mahkemesi'nin 1985/7 sayılı bu ve benzer kararlarında yasama yetkisinin yürütmeye devredilmeyeceğinin hukuk devleti ilkesinin olmazsa olmaz gereği olduğu vurgulanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin 06.07.1995 gün ve 1995/27 sayılı kararında hukuk devleti, "...tüm işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu bilen, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve

hukuk kurallarına bağılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, Yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ile Anayasanın bulunduğu bilincinden uzaklaşmayan devlet” biçiminde tanımlanmıştır.

Yasama organı bu gereklere uygun davranmak yerine, 5283 sayılı Yasayı kabul ederek, Yüce Makamlarına onay için sunmuştur.

Ancak, SSK Hastanelerinin devri ile ilgili olarak, ulus adına egemenlik yetkisini kullanan TBMM'nin iradesinin oluşması ve onaylarınız bile beklenmeden, Sağlık Bakanlığı 29.12.2004 günlü bir Genelge ile gerekli hazırlıkların yapılması için Valilikleri görevlendirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız,

Emek Platformu üyeleri olarak, bu yasa; Anayasa ile belirlenen sosyal hukuk devleti ilkelere aykırılık oluşturduğundan, mülkiyet hakkını ihlal ettiğinden, yasalaşması sürecinde bir toplumsal uzlaşma aranmadığından ve toplumsal oйдаşma sağlanmadığından, çalışanların sağlık ve sosyal güvenlik haklarını tehdit ettiğinden, kabul edilemez buluyoruz.

Ayrıca belirttiğimiz nedenlerle, bu yasanın uygulanması ile ortaya çıkacak sonuçların, gelecekte toplumsal çözüme ve kaos yaratmasından kaygı duyuyoruz.

Düşünce ve kaygılarımızı, takdirlerinize arz ediyoruz.

En derin saygılarımızla,

TMMOB 5286 SAYILI YASA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ KAMUOYUNA İLETTİ Ocak 2005

5286 Sayılı “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun” Hukukun Genel İlkelerine, Anayasal Kurallara, Kamu Yararına, Sosyal Devlete Aykırıdır.

Siyasal iktidar, AB'ye vurgu yaparak, aslında AB'ye üye ülkelerde uygulanan kırsal kalkınma politikalarının tümüyle karşıtı bir tasarı ile, IMF ve Dünya Bankası dayatmaları çerçevesinde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü kapatarak, merkezi idarenin görev alanına giren kamu hizmetini yerelleştirerek özelleştirme uğraşısında kararlı gözükmektedir. Bu kararlılık, 13 Ocak 2005 tarihinde 5286 sayılı “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” yasalaşması ile somutlaşmıştır. Bu yasa ile 1985 tarihli 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun değişmekte, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ise kapatılmaktadır.

5286 sayılı Yasa, 5227 sayılı “Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yasa”nın iptal edilmeyen Geçici 2'inci Maddesini “test” etmeye yönelik bir girişimdir. Gerekli yasal, kurumsal, teknik ve ekonomik altyapı hazırlanmadan, bir “inat” uğruna acele ile gündeme getirilen bir tasarıdır.

Bu Yasa'nın, Genel Gereğesinde yer alan: “... bu verimsiz yönetim süreci çeşitli yozlaşma ve yolsuzluk olayları ile birleştiğinde ise halkın yönetime olan güvenini azaltmaktadır... Yukarıda belirtilen sorunların en belirgin şekilde hissedildiği kurumlardan biri haline gelen Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü...” ifadeleri sonucu, haksız bir suçlama ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü zan altında bırakmakta, böylelikle kapatılması için gerçeğe ilgisi olmayan her türlü yöntem “mübah” sayılmaktadır.

Yine bu Yasa'nın Genel Gereğesinde söylenen “mükerrerlikler” doğru olmadığı gibi, 442 sayılı Köy Kanunu'nda sayılan görev ve hizmetler yürürlükte iken, 5286 sayılı Yasanın çıkarılması ile köye yönelik hizmetlerde yeni mükerrerlikler yaratılmıştır.

Yürürlükteki Anayasa'nın kimi yetersizlikler ve olumsuzlukları içermesine karşın, genelde toprak koruma ve sürdürülebilir kullanma konusundaki çalışmalara dayanak olabilecek yaptırımlar ve düzenlemeleri içermektedir. Siyasal iktidardan beklenen Anayasa'da belirlenen düzenleme ve yaptırımların bütüncül bir yaklaşımla yürütülmesini sağlayacak yasaların yürürlüğe konulmasıdır.

3202 sayılı Yasada Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bir merkezi örgüt olarak, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı'na “bağlı kuruluş” statüsünde kurulmuştur. Bu nedenle, görevlerin merkezi parçası ile bölge-il müdürlükleri parçası arasında nasıl bölüneceği gösterilmemiştir. 3202 sayılı yasaya göre görevler bir bütündür; örgütün yapısı gereğince hiyerarşi ilkesine göre yürütülecektir. Oysa 5286 sayılı yasa, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından görülen hizmetleri, merkezi yönetim ile ilişkisi idari vesayet ilkesine göre kurulmuş olan yerel yönetimlere devretmektedir. Böylece görev ve yetkilerin kullanımını üstlenen idareyi değiştirmekte, hizmeti “devlet tüzelkişiliği”nden “yerel idare tüzelkişiliği”ne aktarmaktadır. Yasada, merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkilerin ilkeleri konulmamış, sayılan tüm görevler merkezi yönetimin gözetim ve denetimi dışında yerel yönetimlere

devredilmiştir. Hizmetin görülmesi hiyerarşik yönetim ilişkisinden idari vesayet ilişkisine taşınmıştır. Böylece, bir yandan, Anayasa gereğince ancak devlet tüzelkişiliğince yürütülecek görevler yerel idarelere devredilmiş, öte yandan, devredilen görevlerin kullanımı vesayet kurumu ilkelerine göre yeniden tanımlanmadan açıkta bırakılmıştır. 5286 Sayılı Yasa 5227 Sayılı Yasa ile birlikte değerlendirildiğinde; 5286 sayılı Yasanın tümüyle Anayasaya aykırı olduğu görülecektir.

Bu Yasa'nın Geçici 1'inci Maddesinde, "devir usul ve esaslarını belirleme" konusunda Bakanlar Kuruluna, Yüksek Planlama Kuruluna ve Maliye Bakanı'na birtakım yetkiler verilmektedir. Oysa bunlar, en azından, çerçeve temel düzenlemesi yapılmamış olan düzenleme yetkileridir ve o nedenle asli düzenleme yetkisi niteliği taşımaktadır. Bilindiği üzere, yürütmenin asli düzenleme yetkisi yoktur. Yasama asli düzenlemeyi yapar ve onun çizdiği sınırlar içerisinde yürütme, düzenleme yetkisini kullanır. Bu konuda Anayasa Mahkemesinin çok sayıda iptal kararı mevcuttur. Dolayısıyla, bu düzenlemeler de Anayasa'nın 7'inci ve 8'inci maddesine aykırıdır.

Bu Yasa ile, Anayasa ile Devlet'e verilen toprak ve su yönetimi koşulsuz olarak yerel yönetimlere devredilmektedir. Bu devir, Anayasa'nın 44, 45 ve 166'ncı maddelerine aykırıdır.

Toprak ve su kaynaklarının kullanılması, geliştirilmesi ve korunması ile ilgili yapılacak tüm çalışmalar havza bazında yapılmalıdır. Havzaların birden çok ili içerisine alması, ülkesel ve bölgesel çalışmayı gerektirmektedir. Toprak ve su gibi doğal kaynakların doğası gereği "il sınırları" ile sınırlanamamaları nedeniyle, tarımsal altyapıya ilişkin kamu hizmetlerinin görülmesinde verim ve uyum sağlamak amacıyla birden çok ili içine alan bölge teşkilatlarının kurulması, özellikle katma bütçeli yatırımcı kuruluşlar açısından büyük önem taşımaktadır. Yasa'nın Ek 2'inci maddesi ise; Bölge müdürlüklerince yürütülen hizmetlerin, bölge müdürlüğü kapsamına giren illerin il özel idarelerince her yıl müştereken yapılacak iş programı çerçevesinde yürütüleceği ve bu iş programı çerçevesinde ilgili il özel idarelerinin gerekli araç, gereç, taşınır, personel ve diğer her türlü desteği sağlayacağı belirtilmektedir. Bu düzenleme, bölgelerin varlığının devam edeceğini göstermektedir. Ek Madde 2; bu haliyle bölgesel hizmetlerin varlığını kabul etmekte ve devredilen hizmetlerin "mahalli ve müşterek hizmetler" olmadığını belirtmektedir. Bu gerçeklere karşın, Ek Madde 2'nin iller arası protokole dayalı bir yapılanmayı gündeme getirmesi Anayasaya aykırıdır.

Bu Yasa'nın 5'inci maddesi ile 3202 sayılı yasanın 18 inci maddesinin yürürlükten kaldırılması sonucu, Teftiş Kurulu Başkanlığı kaldırılmıştır. Bu durumda, "tetkik, teftiş, soruşturma, kontrol ve denetleme" işlerini kimin yapacağı belirsiz hale gelmektedir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nde çalışan ve idari işlemler yanı sıra teknik işlerin de denetimini yapan müfettişlerin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na devredilmesi ve İl Özel İdarelerinde Teftiş Kurulu olmaması, hizmetlerin denetlenememesi sonucunu doğuracaktır. İçişleri Bakanlığı tarafından yapılacak denetimlerin ise, uzmanlık gerektiren alanlarda ne derece etkin olacağı tartışmaya açıktır.

Bu Yasada, görev ve yetki dağılımı yapılırken bir belirlilik ortaya konulmamıştır. Hangi yetkilerin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, hangi yetkilerin İl Özel İdareleri ve hangi yetkilerin İstanbul ile Kocaeli Büyükşehir Belediyelerince kullanacağı konusunda bir açıklık yoktur. Bu konuda ilgili yasalara bir atıfta bulunularak, devredilen görev ve yetkilerin ilgili yasalara yazılması yolu seçilmemiştir. Mevcutta bulunan 441 sayılı KHK ile tüm görev

ve hizmetlerin Tarım ve Köyışleri Bakanlığı, yani merkezi yönetimin görev ve hizmetleri arasında yer almasının devam etmesi söz konusudur. Yukarıdaki gerekçelerle 5286 sayılı Yasa, idarenin kanuniliği ilkesine, dolayısıyla Anayasanın 8'inci maddesine aykırı bir düzenlemedir.

5286 sayılı Yasa'nın AB'ye uyumla ilgisi tartışılmalıdır. Çünkü, geçerli hiçbir veri, bu yasanın AB'ye uyum çalışması olduğunu göstermemektedir. Yasa ile, Tarım ve Köyışleri Bakanlığı, tarımsal üretimin ana etmenleri olan toprak ve su yönetiminden, uzman örgütünün kalmaması nedeniyle çekilmiş olmaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ya da Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün merkezi yönetim adına bu görevleri yürütecek olması, her iki genel müdürlükle "konu", "alan" ve "ölçek" bazında ayrılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasının yaratacağı boşluğu gideremeyecektir. Bu bağlamda; Tarım ve Köyışleri Bakanlığı'nın toprak ve su yönetiminden, kırsal kalkınmanın temelini oluşturan kırsal altyapı hizmetlerinden çekilmesi doğru değildir ve hiçbir gerekçeyle kabul edilemez.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yer alan ilgili hükümler de, toprak ve su kaynakları yönetiminin ulusal ve bölgesel niteliğini açıkça ortaya konulmaktadır. Planda yol ağı, içme suyu ve iskan konularında merkezin denetiminin kalması gerektiği vurgulanmaktadır.

Uluslararası alanda verdiğimiz taahhütler doğrultusunda hazırlanan "Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Eylem Planı"nın yaşama geçirilmesi de, ülke ve havzalara dayalı bölgeler çapında bir yapılanmaya gidilmesini gerektirmektedir. 4794 sayılı Kanunla onaylanan sözleşme gereği Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağı'na katılım konusunda yürütülen çalışmalarda, toprak ve su kaynakları merkezi düzeyde planlanması gereken kaynaklar olarak değerlendirilmiş, toprak ile arazi örtüsü konularında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Türkiye Ulusal Referans Merkezi olarak görevlendirilmiştir.

Ayrıca 2004 yılında gerçekleştirilen II. Tarım Şurası'nda, toprak ve su kaynaklarının merkezi görev ve hizmetler olduğu, bunların yerele devrinin çok önemli sakıncalar yaratacağı çeşitli Komisyon Raporlarında yer almıştır.

Tarım ve Köyışleri Bakanlığı'nda hazırlıkları sürdürülen Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü Yasa Tasarısı, henüz Bakanlar Kurulu'nun gündemine girmemiştir. Yeni bir Genel Müdürlük kurulacak ise, bu konudaki tasarının 5286 sayılı Yasadan daha önce veya eşzamanlı TBMM gündemine taşınması gerekirdi. Bu yapılmadığına göre, 5286 sayılı Yasada yerele devredilen hizmetlerden bazılarının, yeni kurulacak Genel Müdürlüğe ilişkin yasa ile tekrar merkeze alınması, yeni kargaşalara yol açacağı gibi, yasama organına duyulan güveni de azaltacaktır.

Yasa, IMF ile yürütülen "istikrar programı"nın önemli bir ayağıdır. 10 uncu gözden geçirmeye ilişkin 20.11.2001 tarihli ek Niyet Mektubu'nda; "İşletme ve bakım giderlerinin daha düşük maliyetle gerçekleştirilebilmesi için görev ve kaynakların uygun olan alanlarda merkezden yerel yönetimlere kaydırılması süreci ivedilikle başlatılacaktır. Bu süreç 2002 yılı boyunca hızlanarak devam edecektir. Konsolide bütçeye tabi kuruluşların bölge müdürlükleri kaldırılacak; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün ve diğer merkezi devlet birim ve kurumlarının bölge idarelerinin işçileri, ekipmanı ve sorumlulukları zaman içinde İl Özel İdareleri'ne kaydırılacaktır." ifadeleri yer almıştır. IMF ile yeni bir Stand-By Anlaşması imzalayan siyasi iktidar, "faiz dışı fazla" bağlamında dayatılan bu gerçeği görmezden gelerek, Yasanın IMF bağlantısını yok sayabilmektedir.

Bu Yasa, “Türkiye Kamu Yönetim Sistemi’nde bir ilki gerçekleştirmektedir. Yasa, özelleştirme uygulamalarının da dışına çıkarak, ilk kez devredeni ve devralanı belli ve hazır olmayan bir tasfiye sürecini düzenlemektedir.

Devredeni belli değildir. Çünkü; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün üst düzey yöneticilerinin görevleri 16.03.2005 tarihinde bitmesine karşın, devir ile ilgili işlemler, yasanın yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süresince tamamlanacaktır. Üstelik “kayyum” bile atanmamıştır.

Devralanı belli değildir. Çünkü; İl Özel İdaresi Yasası Cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne iade edildiği ve Belediye Yasası’nın bazı maddeleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği için, İl özel idareleri ve belediyeler bu görevleri yürütecek örgütlenme yapısına uyumlu değildir. Ayrıca, gerekli yasal düzenlemeler çıkarılmadığı için, il özel idareleri ve büyükşehir belediyeleri devredilen hizmetleri yürütebilecek maddi olanaklara sahip değildir. Aynı zamanda, devredilen personelin ücretlerini de ödeyecek maddi olanaklara sahip olmadıkları için, Yasa ile bu konuda Devlet’e süresi sınırsız ödenek aktarma yetkisi verilmiştir.

Özetle; bu yasayı uygulamak üzere, ne merkezi yönetim, ne de yerel yönetimler hazır değildir.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün kapatılması sonucu;

- Yerel siyasi baskılar artarak kaynaklar plansızca ve savurganca kullanılacaktır.
- Bölgesel eşitsizlik ve dengesizlik sorunu büyüyecektir.
- Toprak ve su kaynaklarının belirlenmesi, korunması ve yönetimi için ülke bütününde planlamalar ve havza bazında uygulamalar yapılamayacaktır.
- Tarımsal desteklerin kaldırıldığı süreçte devletin Türk çiftçisine dolaylı olarak verdiği son destek arazi toplulaştırma hizmetleri istenilen düzeyde ve nitelikte verilemeyecektir.
- Genel Müdürlüğün kendi personeli ve donanımı ile kırsal kesime götürdüğü hizmetlerin parasallaştırılması sağlanarak doğacak pazarı yerli ve yabancı özel sektör dolduracaktır.
- Parası olmayan köylüye hizmet verilemeyecektir.
- Sendikal örgütlenme kısıtlanacak ve esnek çalışma koşulları yaşama geçirilecektir.

Bu sonuçlar, Anayasanın 2 inci maddesinde yerini bulan “sosyal devlet” ilkesinin, köye yönelik hizmetler ve çalışma ilişkileri alanında zedelenmesine, belki de yok sayılmasına yol açacaktır.

Bilimi toplumla buluşturmayı çalışmalarının ana eksenini olarak gören TMMOB; haksız gerekçelerle ve kamusal çıkarlara aykırı düzenlemelerle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nü kapatmayı amaçlayan 5286 sayılı yasanın bilimsel ve ülke gerçekleriyle örtüşmediğini ifade etmektedir.

TMMOB 5286 sayılı Yasa’nın yürürlüğe girmemesi için ilgili tüm Anayasal kuruluşları göreve çağırılmaktadır. TMMOB, bu Yasa’nın sosyal devlet ve sosyal adalet anlayışlarından neleri götürdüğünü kamuoyuna anlatmakla kendini görevli kılmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“KAMU GÖREVLİLERİNİN ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI”NA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ

Şubat 2005

“Etik”, “Siyasi Etik”, “Meslek Etiği”, “Etik Kurallar” ve benzeri kavramlar, son dönemde sıkça kullanılan, belli çevrelerce, belli amaçlarla gündeme taşınan kavramlar olmuştur. “Etik” tanımı, Türk Dil Kurumu Sözlüğü’ne göre eşanlamlısı olan “Ahlak” kavramı ile ayrımı ortaya konulmadan, “siyasi ve toplumsal süreçlerin belirleyici rolü” tartışılmadan, ciddi kamuoyu desteği sağlayan bir kavram olarak gündeme düşmüştür/düşürülmüştür. “Etik kültürü yaratma” dayatması altında, “Etik nedir?” ya da “Hangi Etik?” konuları, nedense, doyurucu olarak tartışılmamaktadır.

Bu süreçte Ülkemizde gündeme getirilen yasal düzenlemelerin “etik” sorununa bakış açısını irdelediğimizde; 5176 sayılı “Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un Genel Gereğesi’nde yer alan, “Dürüst, güvenilir ve adil kamu hizmeti kamuya olan güveni arttırdığı gibi, iş dünyası için de uygun bir ortam oluşturur ve bu suretle piyasaların iyi işlemesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunur” ifadelerinin, “küresel” rüzgarlara uygun olarak, “pazar ekonomisi”ni kutsayan ve “sosyal devlet” ilkelerini dışlayan bir anlayışın ürünü olduğu, beyinlerde önyargı yok ise ve/veya belli çıkar hesapları yok ise, açıkça görülecektir.

5176 sayılı Yasaya dayanılarak hazırlanan ve görüş istenen “Kamu Görevlilerinin Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik” Taslağı; Yasanın soruna bakış açısını, eksikliklerini ve zaafalarını, doğal olarak içeriğine taşımıştır.

Yasada ve Yönetmelikte; bazı kavramların, bakış açısını gizlemek üzere açıkça tanımlanmadığı görülmektedir. Örneğin; “katılımcılık, açıklık, saydamlık, hesap verebilirlik” gibi kavramlar, içerikleri açıklanmadığı sürece, yanıltıcı algılamalara neden olabilmektedir. “Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı”nın gerekçesinde açıklanan kimi kavramların içeriklerinin toplum yararı ile ilişkili olmadığı bilim insanlarınca ortaya konulmuştur. Örneğin; saydamlık kavramı, toplum açısından saydamlığı değil, piyasa aktörleri arasındaki saydamlığı öngörmektedir. “Devlet sırrı” ya da “Ticari sır” kavramları bu anlamda önem kazanmaktadır. Bu bağlamda; kavramların açıklanmamış olması, çarpıtmalara ya da keyfi yorumlara yol açacağı için, gerekçe bölümünde öncelikle kavramlara açıklık getirilmesi gerekmektedir. Bu durum, en azından bilinçli kamuoyunun “açıklık” ilkesi doğrultusunda “doğru” bilgilenmesini de sağlayacaktır.

Yasa ve ilgili Yönetmelikte, “kamu yararının özel yarardan üstün olduğu”na ilişkin bir ilke bulunmamaktadır. Benzer şekilde, “kamu hizmeti”nin tanımı gereği, kamu çalışanlarının görevlerini yerine getirirken göz önünde bulundurmaları ve bilince çıkarmaları gereken değerler, ilkeler de, incelenen taslakta belirgin değildir.

657 sayılı Devlet Memurları Yasası’nda, kamu görevlilerinin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen hükümler, TMMOB tarafından da haklı olarak eleştirilmekle birlikte, bu Yönetmelik hükümlerine göre daha açıktır. Yönetmelik hükümleri, yasadaki tanımları belirsizleştirerek, kesinlikle yasaklanan, karşılığında cezai sonucu olan suç konularını dahi Etik Kurulu’nun takdirine bırakarak, “kanunsuz suç ve ceza olmaz” ilkesine aykırılık taşımaktadır. Üstelik düzenlemelerin adında da, “etik” kavramına aykırı bir biçimde, ironik

biçimde “etik” sözcüğü kullanılmaktadır.

Özetle; “Yönetişim” kurgusuyla hazırlanan metinler, etkin kamu yönetiminin, ancak, kamu yönetiminin piyasa ilkeleri çerçevesinde çalışırsa sağlanabileceği mantığına oturtulmuştur. Yasa ve ilgili Yönetmelik taslağında bakış açısının ve sorunu çözme tercihinin ana mantığının; kamu/toplum yararını sağlamaktan çok, büyük ölçüde egemen siyasi yapının doğurduğu sorunları, sistemi sorgulamayı önlemek ve dolayısıyla gizlemek, bunun yerine sorumluluğu bireysel olarak kamu görevlilerine yüklemek üzerine kurulduğu görülmektedir. Nitekim, Yasanın gerekçeleri arasında IMF’ye verilen Niyet Mektubu’na ve Avrupa Birliği’ne adaylık sürecinin bir belgesi olan Ulusal Program’a referans verilmesi bu kanımızı güçlendirmektedir.

Yönetmeliğin 8 inci maddesinde yer alan “kamu görevlilerinin kurum veya kuruluşun amaç ve misyonuna uygun davranmaları” zorunluluğu, kamu görevlilerinin haklarını sınırlayan bir düzenlemedir. Bu düzenlemeyle Kurumun amacının ve politikalarının toplumun güvenliğine, sağlığına ve refahına aykırı olması durumunda, kamu görevlisinin uyarma ve gerektiğinde toplumu haberdar etme sorumluluğu, hakkı ve görevi ortadan kaldırılmaktadır.

Bu saptamamıza örnek olarak; “Çernobil Felaketi”nin yol açtığı sorunu açıkça yaşayan Ülkemizde, siyasi sorumluların ve kamu görevlilerinin davranışlarını gösterebiliriz. Bu konuda çok daha fazla örnek vermek olanaklıdır.

Bu bağlamda; Yönetmeliğin 17 inci maddesinde yer alan “Kamu görevlileri, görevlerini yerine getirirken yetkilerini aşarak çalıştıkları kurumları bağlayıcı açıklama, taahhüt, vaat veya girişimlerde bulunamazlar, aldatıcı ve gerçek dışı beyanat veremezler.” hükmü, yukarıdaki örnek bağlamında nasıl değerlendirilecektir?

Bilimsel gerçekleri açıklamak, o dönemin siyasi söylemine aykırı ise, “etik” açısından kamu görevlileri hangi davranışı benimsemek zorunda kalmalıdır? Kamu kurumunun politikalarına uyararak susarlar ya da yanlış açıklamada bulunurlarsa, Yönetmeliğin 6 inci maddesinde yer alan “saydamlık, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik” kavramları ne anlam ifade edecektir ve Yönetmeliğin amacını gösteren 1 inci maddedeki “toplumda şüphe ve güvensizlik yaratan durumları ortadan kaldırarak kamu yönetimine halkın güvenini artırmak” hedefi nasıl gerçekleştirilecektir? Yönetmelik taslağı, en azından bu sorulara yanıt verecek içeriğe sahip değildir.

Yönetmeliğin 7 inci maddesinde “Kamu kurum ve kuruluşları tarafından, kamu hizmetlerinin standartları ve süreçleri önceden belirlenir, ilan edilir...” denilmektedir. Verili duruma göre, kamu kurum ve kuruluşlarının çoğunda hizmet standartları ve süreçleri belirlenmediğine göre, bu belirsizlik giderilinceye kadar ne yapılacağı konusu ortada kalmaktadır.

Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde “Kamu görevlileri, siyasi açıdan tarafsız davranırlar ve kamu makamlarının mevzuata uygun politikalarını, kararlarını veya eylemlerini engellemeye teşebbüs edemezler.” denilmektedir. Örneğin; bir çok kez yargıya taşınan ve defalarca Danıştay tarafından yapılan değişiklikleri iptal edilen “Tarım Arazilerini Korunması ve Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik” kapsamında, yargının yürütmeyi durdurma kararına karşı, yürürlükteki mevzuat doğrultusunda siyasi baskılarla nitelikli tarım arazilerinin tarım dışına çıkarılmasına karşı çıkan bir kamu görevlisi, kamu makamlarının mevzuata uygun politikalarına karşı çıkmış mı olacaktır? Özetle; “etik” açısından soruna doğru

yaklaşımın, “Hangi Etik?” konusu tartışmalı olsa da, Yönetmelik taslağında yer almadığı görülmektedir.

Yönetmeliğin 12 inci maddesine göre “Kamu görevlileri, kötü yönetim unsuru içeren, bu yönetmelikte belirlenen etik davranış ilkeleriyle uyumlu olmayan ve yasadışı, uygunsuz ve gayri ahlaki iş ve eylemlerde bulunmaları yönünde kendilerinden talepte bulunulması halinde veya bu tür bir eylem ve işlemden haberdar olduklarında ya da gördüklerinde, durumu yetkili makamlara bildirirler. Kamu görevlileri, işlerini yaparken karşılaştıkları kamu hizmetleriyle ilgili yasa dışı veya cezai suç niteliğindeki işlem ve eylemlerle alakalı her hangi bir iddia veya şüpheyi, yetkili makamlara bildirirler. Kurum ve kuruluş amirleri, makul ve iyi niyetle ihbarda bulunan kamu görevlilerinin kimliğini gizli tutar ve kendilerine herhangi bir zarar gelmemesini garanti eder.” Bu maddede getirilen düzenlemeler, Anayasanın değiştirilemez hükümleri arasında yer alan “hukuk devleti” ilkesi ile uyum sağlamadığı gibi, Yönetmelik taslağının Yöneticilerin Sorumluluğu başlıklı 19 uncu maddesi ile de çelişmektedir.

Bilgi Verme ve Saydamlık başlıklı 18 inci maddenin “Üst düzey kamu görevlileri, kurumlarının, ihale süreçlerini, faaliyet ve denetim raporlarını uygun araçlarla kamuoyunun bilgisine sunarlar.” ifadesini içermesi, yasa dışı veya cezai suç niteliğindeki işlem ve eylemlerin ihale dışındaki süreçleri kapsamamasını doğurmaktadır ki; bu mantık, başta belirttiğimiz “piyasa”ya yönelik düzenleme anlayışını, yani “sosyal devlet” anlayışını ret eden anlayışı açıkça ortaya koymaktadır.

Yönetmeliğin Etik Davranış İlkelerine Uyma başlıklı 22 inci maddesinde “Kamu görevlileri, Anayasaya, kanunlara ve ve diğer mevzuat hükümlerine uygun davranmak zorunda oldukları gibi, görevlerini yürütürken bu Yönetmelikte belirtilen etik davranış ilkelerine de uymakla yükümlüdürler.” denilmektedir. Yasal hiyerarşide Yönetmeliğin, Anayasa, Yasa ve Tüzük’ten sonra geldiği bilindiğine göre; Anayasa dahil tüm yasal düzenlemeler egemen ideoloji doğrultusunda “toplumun uyması gereken kuralları düzenlediğine ve her kural da bir “etik” değer taşıdığına göre; “yasal düzenlemelerin bütünlüğü” ilkesi çerçevesinde anılan Yönetmeliğe özel bir vurgu yapılmasının gerekçesi anlaşılammıştır.

Bu bağlamda, Yasanın dayanağı olan temel ilkeler arasında yer alan OECD’nin 1998 yılında yayınladığı “Kamu Yönetiminde Etik İlkeler” kuralına uyma gerekçesi, Yasanın ve Yönetmeliğin ana mantığı anlamamızı kolaylaştırmaktadır.

Taslağın 21 inci maddesinde, bildiriye bulunması gereken kişiler arasında “birinci derece hısımlar ve akrabaların” bulunmaması, yaşanan olaylar bağlamında, önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Yine, 22 inci madde yer alan “Bu yönetmelikte düzenlenen etik davranış ilkeleri, kamu görevlilerinin istihdamını düzenleyen mevzuat hükümlerinin bir parçasını oluşturur. Yeni göreve başlayan veya yöneticilik ve denetleyicilik gibi görevlere atanmışlar, bir ay içinde Kurulca düzenlenen “etik sözleşme” belgesini imzalamakla yükümlüdürler.

Bu belgeler, personelin özlük dosyasına konulur. Kamu kurum ve kuruluşlarının yetkili sicil amirleri, personelin sicil ve performansını, bu Yönetmelikte düzenlenen etik davranış ilkelerine uygunluk açısından da değerlendirirler.” hükümleri ile Geçici Madde 1 inci maddesinde yer alan “iki ay içinde kapsam içindeki kamu görevlileri” etik sözleşmeyi imzalar hükmü, kamu personeli üzerindeki “Demokles’in Kılıcı”nı göstermeye yeterlidir.

Gerek yasalaşamayan “Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı”, gerekse TBMM gündemine getirilmek üzere olan “Kamu Personel Rejimi Yasa Tasarısı” ile birlikte, getirilen düzenlemeleri değerlendirdiğimizde, “etik” adına, personelin “etik dışı” olarak işine son verme uygulamasının, diğer bir ifade ile “siyasi kadrolaşmanın altyapısının hazırlandığı açıkça görülecektir.

Doğru davranışlar, ancak karar verme özgürlüğü olması durumunda olanaklıdır. Yasa ve Yönetmelik taslağı kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirmede hak ve yetkilerine müdahaleyi önleyici herhangi bir açılım getirmemektedir. Bu bağlamda, Yönetmelik, “etiği aşan” bir “disiplin yönetmeliği” niteliğindedir.

Yönetmelik Taslağının özü; düzenin yol açtığı yolsuzlukların sorumluluğunu, diğer aktörlere değinmeden, yalnızca bazı kamu çalışanlarına yüklemesidir.

5176 sayılı Yasa, “Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ve üniversiteler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.” ifadesi ile, yürütme ve yasamanın en yetkili organlarında görev yapanları, “etik ilkelerden mahrum bırakmaktadır. Getirilen yasal çerçeve gelişmiş ülkelerle ve AB ile karşılaştırıldığında oldukça eksiktir. Yasa kapsamında istisnaların yer alması ve bu istisnai kurumlarla ilgili herhangi bir düzenleme getirilmemesi, eksik olmakta birlikte mevcut düzenlemelerin dahi (Örneğin; milletvekillerinin dokunulmazlıklarının korunması gibi) işletilmemesi, Yasa ve Yönetmelik Taslağının, kamu görevlilerini egemen siyasi yapının ve ideolojinin hizmetkarları durumuna indirgemektedir. Nitekim, Etik Kurulu Başkanı kısa sürede Yasanın eksiklerini basında tartışmaya açmış ve “Etik herkese lazım” diyebilmiştir. Yine, Yargıtay Başsavcısı “Yargıda da etik kurulu oluşturulsun.”, TBMM Başkanı “Siyasi Etik Kurulu kurulsun.” önerilerini yapmışlardır.

Yönetmeliğin 14 üncü maddesinde, “Kamu görevlisinin görevi nedeniyle, hizmetten yararlananlardan hediye almaması, kamu görevlisine görevi nedeniyle hediye verilmemesi ve görevin istismar edilerek çıkar sağlanmaması temel ilkedir.” denilmektedir. Hediye ile rüşvetin sınırlarının belirsizleştiği süreçte, en üst düzey siyasi kişilerin ulusal ve uluslar arası arenada aldığı şeylerin “hediye mi, rüşvet mi” olduğu tartışılırken ve basına yansıyan bilgiler doğrultusunda sorunu çözmek için “iade ya da zimmet” formülleri aranırken, kısaca, “neyin etik olduğu?” tartışılırken, yönetmelik hükümlerinin ne derece uygulanabilir olduğu tartışma konusudur. Bu bağlamda, yasa ile kapsam dışı bırakılan Cumhurbaşkanı, milletvekilleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, askerler, yargı ve üniversite üyelerinin hediye alma konusunun da düzenlenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, hediye yasağına getirilen yedi istisna, bu maddenin etkisini önemli ölçüde azaltmaktadır. Özellikle kamu kurumuna katkı anlamına gelen hediyelerin istisna kapsamına alınması, ironik bir düzenlemedir.

Demokratik bir toplumda, temel olan denetim, “toplumsal denetim”dir. Denetime esas olacak ilkelerin, kuralların varlığı önemlidir, ama toplumun doğrudan ya da örgütleri aracılığıyla denetimi; bu ilkelerin, kuralların birlikte oluşturulmasını zorunlu kılar.

Kurum içinde yöneticiler tarafından belirlenecek ve bu nedenle egemen siyasi yapıyla uyum içinde olması kaçınılmaz olan disiplin maddeleri, kamu görevlilerini emirlere uymaya zorlayacak, uymaması halinde yaptırımlarla karşı karşıya getirecektir. Bu tür düzenlemeler, yukarıda da belirtildiği gibi, “siyasi kadrolaşma” amacına yönelik düzenlemeleri olanaklı

kılmaktadır.

Yine, Yönetmeliğin Etik Görevlisi başlıklı 27 inci maddesinde yer alan “Kurum ve kuruluşlarda, etik kültürünü yerleştirmek ve geliştirmek, personelin etik davranış ilkeleri konusunda karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak tavsiyelerde ve yönlendirmede bulunmak üzere, ilgili kurumun insan kaynakları biriminde çalışan dört yıllık üniversite mezunu, tutum ve davranışlarıyla bu Yönetmelikte belirtilen etik davranış ilkelerini benimsemiş kişiler arasından bir etik görevlisi belirlenir. Etik görevlisinin ne kadar süreyle görev yapacağı ve diğer hususlar, ilgili kurum ve kuruluş yöneticilerince belirlenir.” ifadesiyle, yöneticilere bağlı kişilere “aşırı sorumluluk” verilmektedir. Süreç içinde “etik” anlayışı yöneticiyle uyuşmayan personelin geri çekilip, yeni “etik görevlisi”nin veya egemen ideolojinin “ahlak bekçisi”nin ya da “siyasi iktidarın ajanı”nın belirlenmesinin yöneticiye bırakılması, “siyasi kadrolaşma” tehlikesinin, tehlikeden öte uygulamaya geçilmesinin olanaklı olduğunu gözler önüne sermektedir.

Etik Kurul kararlarının oluşum sürecinde “ihbar ve şikayetler” esas alınırken, “ilgililerin görüşlerinin alınmaması”, hukuk devleti ilkelerine aykırıdır. Bu koşullarda Etik Kurul’un, etik değer ve ilkelerle ne ölçüde bağdaştığı bir yana, hukukla bağdaşmadığı açıktır.

Ayrıca, 28 inci madde gereği, kamu yararına sunulan hizmetlerde bir aksama yaşanır, kamu çalışanının, inceleme nedeni ile birlikte bağlı olduğu meslek odasına bildirilmesi, sorunun Oda Etik Kurulu’nda da değerlendirilmesi gereklidir.

Yasanın Genel Gerekeçesi’nde yer alan “İdarenin açıklık, saydamlık, ... ilkelerinin teminat altına alındığında uygun ve verimli çalışabileceği...” ifadesi, tümüyle kamu personelinin iradesi dışında, “sistem”e bağlı olarak gerçekleşebilecek bir sonucun ifadesidir. Yasal düzenleme, “Pazar ekonomisi” veya “Kapitalizm” ya da “Neoliberalizm”, sonuçta aynı egemen ideolojiyi belirten kavramların “etik” anlayışını, “her şeye rağmen” anlayışı çerçevesinde dayatmaktadır. “Her şeye rağmen” anlayışı, “Hangi Etik?” kavramının sorgulanmasını içermeli ise, ki Örgütümüzce sorgulanması gerektiğine inanıyoruz, görüş sorulan Yönetmelik bu sorgulamayı yapmamaktadır. Çünkü; ideolojik temelleri “kâr” temeline dayalı, “toplum yararı” anlayışını dışlayan bir “hegomonik dayatmaya dayanmaktadır. “Sistem”i sorgulamadan, “bürokratik denetim düzenekleri” ile “toplumsal etik” sorununun çözülebileceğine inanan anlayış, “sorunu ötelemekten” ya da “gündemi saptırmaktan” öte bir anlam ifade etmemektedir.

Ayrıca; kamu kurum ve kuruluşlarının personel ve donanım açısından güçlendirilmesi, kamu hizmetinin herkese eşit, parasız, süratli ve nitelikli bir şekilde kamu tarafından götürülmesi, gelir adaletsizliğini giderici politikalar uygulanması, bağımlı politikalar uygulanmasına gerekçe oluşturan iç ve dış borçlanmanın azaltılması, bütçe kaynaklarının toplumun gereksinimlerine uygun kullanılması, bölgelerarası dengesizliğin giderilmesi, kamu yönetiminin demokratikleştirilmesi, kamu çalışanlarına grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklar tanınması ve çalışanların insanca yaşanacak bir ücrete kavuşturulması, işsizliğin azaltılması için yeni istihdam olanaklarının yaratılması gibi temel sorun alanlarına yönelik politikaların uygulanmadığı ve gerekli iyileştirmelerin yapılmadığı ortadadır.

Yukarıda belirttiğimiz görüşler çerçevesinde; Yönetmelik Taslağına esas olan anlayış nedeniyle, bu Taslağın kamu yönetiminin etkin çalışmasına ve toplum yararına uygun olmadığını düşünürüz.

TMMOB, ülkemizde etik altyapının sağlanması bağlamında ilgili Yasa ve Yönet-

meliği olumlu ama eksik bir adım olarak değerlendirmektedir.

Önerimiz; Yasada gerekli değişikliklerin yapılması ve sonrasında Yönetmelik taslağının tümüyle yeniden düzenlenmesi, mevcut Yasada ortada bırakılan kavramlara toplum yararına açıklamalar ve uygulama koşulları getirilmesidir.

Bu öneri; Yasa ve ilgili Yönetmeliğin esasına konu “etik” kavramını, “gerçek” anlamıyla yaşama geçirmenin ön koşuludur.

TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANINDAN “19 MART MİTINGİNE KATILIM İÇİN” ODA BAŞKANLARINA MEKTUP
22 Şubat 2005

Sayın Başkan,

Bildiğiniz üzere, 25 Aralık 2004 tarihinde yapılan TMMOB Yönetim Kurulu toplantısında oybirliği ile, “ABD’nin Irak’ı işgalinin ikinci yılında, bütün dünyada yapılacak savaş karşıtı gösterilere paralel olarak İstanbul’da da 19 Mart 2005’te bir gösteri yapılabilmesi için diğer emek örgütleri ve savaş karşıtı girişimlerle görüşmelerde bulunulması” kararı alınmıştı.

Yapılan görüşmeler sonucu, TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ, KESK, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, TÜRMOB ve İstanbul Barosu ile ortaklaşa İstanbul’da Kadıköy’de miting düzenlemesi kararı alındı.

Şimdi hepimize düşen görev; TMMOB’nin, Odalarımızın, Şubelerimizin ve Temsilciliklerimizin yöneticileri ile örgütlü üyelerimizin omuz omuza olacağı İstanbul buluşmasını örgütlemek, bunun için çaba göstermek.

Hepimiz biliyoruz: Irak işgalinin sona ermesi, küresel saldırının geri püskürtülmesi, ancak küresel direniş ile mümkündür.

Tüm dünyadaki savaş karşıtlarının sesine ortak olmak için, sesleri çığlığa dönüştürmek için, ABD emperyalizminin Irak işgalinin ikinci yılında, 19 Mart Küresel Eylem Günü, İstanbul’da buluşmak üzere.

Saygılarımla.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**SIYASAL İKTİDARIN “SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PROGRAMI”
SÖZÜ İLE HAZIRLADIĞI YASA TASARILARI KABUL EDİLEMEZ ŞEKİLDEDİR.
BİZ SAĞLIKTA ve SOSYAL GÜVENLİKTE GERÇEK REFORM İSTİYORUZ
Şubat 2005**

Sağlık hizmetinden anında, eşit, adil ve etkin olarak yararlanmak ve talep etmek her bir yurttaşın en temel hakkıdır. Bunun yerine getirilmesi ise Devletin en temel görevidir. Ancak ülkemizdeki var olan sosyal güvenlik ve sağlık sistemiyle, bu haktan her bir yurttaşın eşit olarak yararlanabildiğini söylemek olanaklı değildir. Çünkü, ülkemizde sosyal güvenlik özelden sağlık hakkına finansman sorunu olarak bakıldığından halkın sağlık ihtiyacına bütçeden uygun bir pay ayrılmamaktadır. Sağlık bütçesinde yapılan kısıtlamalar ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan politik müdahalelerle, sağlık hizmetleri adım adım zaten paralı hale getirilmiştir. İşsizliğin yoğun olduğu ülkemizde nüfusun önemli bir bölümü sağlık güvencesinden yoksundur. Pirim ödeyemeyen ve Yeşil Kart alamayan yurttaşların hiçbir sosyal güvenlik ve sağlık güvencesi bulunmamaktadır.

Bugün, gelir durumu ne olursa olsun her bir yurttaşın doğumdan ölüme kadar gerek koruyucu sağlık, gerekse tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine anında ulaşabilmeleri ve eşit olarak yararlanabilmesinin önünün açılması doğrultusunda gerçek bir reforma ihtiyaç olduğu açıktır. TMMOB, herkese eşit, ücretsiz sağlık hizmetinin sağlanması için sosyal güvenlik ve sağlık sisteminde köklü değişikliklere ihtiyaç olduğunu sürekli dile getirmiştir.

Sosyal Güvenlik sisteminde gerçek bir reform yapılması gerekirken, Siyasal İktidar, tam aksine sadece parası olanın sağlık hizmetlerinden yararlanmasını öngören, emeklilik hakkını ortadan kaldıran “Genel Sağlık Sigortası”, “Emeklilik Sigortası”, “Sosyal Güvenlik Kurumu” ve “Primsiz Ödemeler Kanunu” adı altında dört tane tasarı hazırlayarak Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu’nun gündemine taşımıştır. Bu yasa tasarıları, sosyal güvenlik konusunu bütçe üzerinde bir yük olarak gören ve Devletin bu alandan tamamen çekilmesini öngören bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, yasa tasarılarının temel felsefesini ortaya koyduğundan bu yasa tasarılarını bir reform olarak görmek olanaklı değildir.

Hükümetin Hazırladığı “Sosyal Güvenlik Reformu” Neler Getiriyor?

1.Sağlık hak olmaktan çıkarılıyor.

AKP hükümeti, “sağlıkta dönüşüm programı” adı altında yasal düzenlemelerle sağlık hizmetlerini tamamen paralı hale getirmek için sağlık hakkını sorgulamaktadır. Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısının 27. maddesinde, “Bu Kanun kapsamındaki sağlık yardımlarından yararlanan sigortalı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler sağlıklarını korumaktan asli olarak sorumludur” biçiminde yapılan düzenleme, sağlık hakkını bir hak olarak görmeyen anlayışın ürünüdür.

Sağlığını korumak bireye bir yükümlülük olarak getirildiği durumda bu yükümlülüğü yerine getirmeyen sorumludur anlayışı, Devletin en temel yükümlülüğünden vazgeçtiğinin ifadesidir.

Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı’nın 1. maddesi, “Bu kanunun amacı, tüm nüfusu kapsayan genel sağlık sigortasını kurmak, kişileri sağlık riskleri ve sağlık harcamaları yönünden güvence altına almak üzere,” ifadesinden sonra gelen “sağlanacak sağlık yar-

dımları, bu yardımlardan yararlanma şartları, finansman ve sağlık yardımlarını karşılama” konusundaki düzenlemeler, sağlık hakkını hak olmaktan çıkaran düzenlemelerdir.

Hastalık sigortasından yapılan tüm sağlık yardımları, mal ve hizmet biçiminde görünüm kazanan nesnel yardımlardır. Bunların para olarak karşılıklarının istenmesi olanaklı değilken, yeni tasarı, sigortalılara her evrede katılım payını zorunlu kılmaktadır. Şuan yürürlükteki Sosyal Sigortalar Kanununun 33. maddesi gereğince ayakta yapılan tedavilerde ilaç bedelinin %20’si sigortalıya ödettirilirken, Tasarının 16. maddesi bu oranı %50’ye kadar yükseltmektedir. Bu katılım payını belirleyecek objektif bir kriter de bulunmamaktadır. Asgari ücret düzeyinde bir katılım payı öngören Kanun tasarısının sağlık hakkına bir hak olarak bakmadığının somut ifadesidir.

Yine Tasarının 17. maddesi sağlık yardımlarından yararlanabilmek için bir sevk zinciri öngörmektedir. Aile hekimliğini birinci basamak olarak niteleyen yasa tasarısı, bu basamağı atlayarak sağlık yardımlarından yararlanılması durumunda sağlık giderlerini sigortalıdan tahsil etmektedir.

Sağlık hizmeti, “yardım” değil, “hak” anlayışı ile sunulması gereken bir hizmettir. Genel Sağlık Sigortası Yasa tasarısı, sağlık hakkı yerine kısmi bir sağlık yardımı öngördüğünden Sosyal Devlet felsefesine aykırıdır.

2. Hastaya müşteri yaklaşımı getiriliyor.

Sağlık hizmetlerinin finansmanına ilişkin tüm ülkelerde uygulanan birkaç yöntem vardır. Ya özel sigorta sistemlerini, ya kamu sigortacılığını önereceksiniz ya da genel vergilerle çözümlenecek. Genel Sağlık Sigortası Yasa tasarısı, aslında bir yanıyla son derece yetersiz, minimum kamu sigortacılığını getirirken, özel sigortacılığın da önünü açan bir sistemdir. Genel Sağlık Sigortası’nın temel mantığında sağlık bir hak anlayışıyla ele alınmadığından, sağlık hizmetinin “bunu tüketen müşteriler” tarafından ödenmesi gerekliliği vardır. Böylece de ödeme süresince yerine getirilen bir hizmet olarak değerlendirilmekte, bir tüketim malzemesi olarak görülmektedir.

Genel Sağlık Sigortası ile sağlık hizmetinin satın alma sözleşmeleri yoluyla yürütülecek, sağlık bütünüyle alınıp-satılan bir ticari bir işleme dönüştürülecektir. Sağlıkın yani yaşamın ticari bir anlayışa indirilip kar amaçlı sağlık işletmeleri aracılığıyla yürütülmesi son derecede tehlikeli ve suiistimallere açıktır. Tasarı bu haliyle yasalarsa sağlık hizmetleri, piyasanın kaosuna teslim edilecektir.

3. Genel Sağlık Sigortası ile nasıl bir sigortacılık getirilmektedir?

Sağlık sigortasında, sağlık hizmetinden yararlananlara çeşitli paketler öngörülmektedir. Ne kadar ödemede bulunabilirseniz, yararlanacağınız hizmet o kadar zengin, ne kadar az öderseniz o kadar dar kapsamlıdır. Yasa tasarısı, sağlığı bir hak olmaktan çıkarıp, yararlananları müşteri olarak gördüğünden, sağlık hizmeti, piyasanın herhangi bir unsuru haline dönüşmekte ve doğal olarak bunun sonucu o piyasanın mekanizmalarına, kar anlayışına, tabii olacaktır.

Genel Sağlık Sigortası adı altına tartışılan mesele aslında salt bir sigorta-finance tartışması değildir. Aynı zamanda sağlık hizmetinin nasıl organize edileceğini, bu organizasyonda sağlık hizmetinin nasıl, kimlerce verileceğini ve hekimin, sağlık personelinin hangi niteliklerle eğitileceğini içeren bir sistem getirilmektedir.

4. Genel Sağlık Sigortasındaki Prim Sistemi neyi getiriyor?

Ülkemizdeki sağlık hizmetleri Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur ve Yeşil Kart aracılığıyla, kişisel prim ve devlet katkılarıyla birlikte sürdürülen karma sisteme dayalıdır. Karma sistemdeki sosyal güvenlik kuruluşlarına devletin yapması gereken ödemeler sosyal güvenlik kuruluşlarının açığı, dahası bütçenin kara deliği olarak ifade edilmektedir. IMF'nin AKP hükümeti ile yapacağı 3 yıllık anlaşmanın temel şartlarından birisi bütçede açık, hatta kara delik olarak tanımlanan sosyal güvenlik harcamalarının ortadan kaldırılmasıdır. Yani devletin vatandaşına karşı yapmakla yükümlü olduğu görevlerinden kendisini kurtarması, dahası da kendi görevini vatandaşın sırtına yıkmaktadır.

Hasta olan öder mantığı doğrultusunda "Asgari yaşam standardı"nın üzerinde olan herkes primli sisteme geçmek zorundadır.

Nedir asgari yaşam standardı? Genel Sağlık Sigortası Yasa taslağında bu açık ifade edilmiyor. Ancak bunun asgari ücretin 1/3 kadar, yani yaklaşık ayda 120 milyondan fazla kazancı olanları kapsadığı düşünülmektedir. Herkes zorunlu olarak prim ödeyecektir.

AKP hükümeti eliyle daha da kararlılıkla uygulanan İMF politikaları sonucunda - asgari ücretin düşük olarak belirlenmesi, emekli ücretlerinin, tarımda taban fiyatlarının düşük tutulmasına bağlı olarak asgari ücretliler, çiftçiler, emekliler - yoksullaştırılmıştır. Bunun sonucu toplumda yoksulluk hem yaygınlaşmış hem de daha da derinleşmiş dolayısıyla da hastalanma, sağlık hizmeti alma sıklığı daha da artmıştır. Sağlık hizmetine daha çok ve sık ihtiyaç duyan az gelirlilerden, yoksullardan, yıllık sağlık hizmeti alma sıklığına göre prim ödeme oranları her yıl yeniden belirlenecektir.

Ayrıca yoksulların yararlandığı yeşil kart sahiplerinden bazılarının bu haktan haksız olarak yararlanması örneklenerek, yeşil kartların önemli bir kısmı prim ödeme zorunda olanlar kategorisine sokulacaktır. Yeşil kartın iptali ve yeniden taraflı bir şekilde dağıtılması gerçekleştirilecektir. Şu anda yeşil kartlı 13 milyon kişi pratik olarak çok daha aşağılara çekilerek devlet yoksullar üzerinden tasarrufa gitmiş olacaktır.

5. Genel Sağlık Sigortası daha fazla ödeme daha az sağlık hizmeti demektir.

Genel Sağlık Sigortası'na ödenen sağlık primleri ile ancak Genel Sağlık Kurumu'nca belirlenmiş bazı sağlık hizmeti için ödeme yapılacaktır.

Masraflı olduğu için sigortayı zarara sokmayacak bazı koruyucu sağlık hizmetleri ile bazı hastalıkların, bazı ameliyatların, bazı tahlil ve tetkiklerin karşılanacağı minimum hizmet temelli bir sistem getirilmektedir. Şu anda neleri, yani hangi hastalıkları kapsayacağını bilmediğimiz bir düzenleme öngörülmektedir. Ancak dünya örneklerinden bildiğimiz gibi, ekonomik gerekçelerle daraltılmış hizmet sunumu anlayışı zaman içinde yine ekonomik gerekçelerle üstlenilen hizmetlerin daha da daraltılabileceği ön görüşü üzerine kurulmaktadır.

Kalp hastaları, kanser hastaları, diyaliz hastaları, diyabet hastaları gibi sürekli tedavi gören ve tedavi masrafları fazla olan hastalıklar kapsam dışı tutularak, bunlar için tamamlayıcı sigortacılık getirilecektir. Böylece ancak tamamlayıcı sigortası olanların bir süre için "güvencesi" olacaktır. Ancak özel tamamlayıcı sigortalar bu tür hastalara yapılacak ödemelerin yüksekliliği nedeniyle bu "masraflı hastaların" primlerini çok yükseltecekler yada tamamlayıcı sigortaya bile kabul etmeyebileceklerdir. Kısacası tamamen kişisel ekonomik güce cevap verecek, bir sağlık hizmeti anlayışının egemen olacağı, yaşamını devam ettirme

talebinin serbestçe pazarlanacağı bir düzen oluşturulmaktadır.

Belirlenen bu minimum hizmetin üzerinde ve daha kapsamlı sağlık hizmetine gereksinimi olanlar tamamlayıcı sigorta öngörülmektedir. Bu durum gelir düzeyleri birbirinden farklı olan toplumsal kesimler arasındaki eşitsizlikleri daha da pekiştirecektir. Kısaca zaten sağ-lıkta varolan eşitsizliklerin artarak ve derinleşerek sürdürülmesi tercih edilmektedir.

6- Katkı Payı adı altında cepten ödeme yapma zorunluluğu getiriyor.

Genel Sağlık Sigortası ile birlikte, sigortalı kişilerin bu gün sadece ilaç alırken verdiği katkı payını anlayışı artık, sadece ilaçta değil, hekim muayenesi, tahlil ve tetkikler ile ayaktan tedavi giderleri içinde yapılacaktır. Katkı payının sağlık hizmetinin sunumu esnasında peşin olarak alınması ön görülmektedir.

Bu katkı payı bu gün sadece ilaçta %20 olarak ödenirken, GSS ile birlikte bu oran %50 kadar ulaşacaktır. Asgari ücretin son derece düşük olarak belirlendiği günümüzde, asgari ücretle çalışan düşük gelirli işçiler, ilaç için gereken %20 katkı payını dahi ödemekte zorlanırken, hatta ilaç alımından vazgeçmek zorunda kalırken, bu katkı payını yükseltmek ve yaygınlaştırmak asgari ücret alan milyonlarca kişinin sağlık hizmetine ulaşımını ortadan kaldıracaktır.

Kısaca sigortalı olmak sağlık hizmeti almak hiçbir şekilde garantisini oluşturmamaktadır. Eğer katkı payını anında peşin olarak ödeme olanağı yoksa bir sağlık kuruluşundan içeri girmek mümkün olamayacaktır. Yeni tasarımı ile sağlık kuruluşunda rehin kalmalar, senet vermelerde rekorlara ulaşılacaktır.

7. Yasa tasarıları yürütmeye geniş yetki vermektedir.

Genel Sağlık Sigortası Yasa tasarısının her maddesi ya bir ya da iki uygulama yönetmeliği öngörmektedir. Tasarının 8. maddesinde, bedeli ödenecek her türlü sağlık yardımlarının cins ve miktarı, kullanım süreleri Kuruca belirlenir ve tebliğlerle duyurulur denilmektedir. Yine aynı maddenin son fıkrası, Kurumun kullanacağı yetkilerin uygulama ve kriterleri ile diğer hususlar yönetmeliklerle belirlenir şeklindedir. Yurtdışı tedavilerde, acil tıbbi müdahaleyi gerektiren durumlar, sevk zincirine ilişkin uygulama esasları, sağlık yardımlarını fiyatlandırma, sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlama ve ödenmesi, gibi durumlar hep yönetmelik düzenlemesine bırakılmıştır. Yönetmelik düzenlemesine bırakılmayan ve Kurumca belirlenir gibi ifadelerde ise İdarecilere geniş takdir hakkı tanındığı görülmektedir. Örneğin, sağlık giderlerine %0-%50 arasında katılım payını takdir hakkı, hekimin tavsiyesine uymama iddiasında bu sorumluluğa aykırı davranıldığını kanıtlayacak ve %50 oranında masraf ödenmesine karar verecek makam somut olarak düzenlenmemiştir. İdareye uygulama ve esasların belirlenmesi konusunda geniş takdir hakkı verilmesi, hukuk devleti ilkesiyle çelişmektedir. Aynı zamanda İdarenin yasalığı ilkesine de aykırıdır.

8. Sağlık çalışanlarının iş güvencesi ortadan kalkıyor.

İnsanlara sağlık hizmetini verebildikleri para ölçüsünde sağlık işletmeleri olarak tanımlanan şirket ve kuruluşlarla ticari ilişki sağlanmasını öngörmektedir. Bu sağlık işletmeleri de doğal olarak karını artırmak için giderleri azaltacak, gelirleri yükseltecek bir çalışmayı esas alacaktır. Başta hekimler olmak üzere burada çalışan tüm sağlık çalışanları taşeron usulü veya sözleşmeli personel olacak, iş güvencesi kalmayacaktır. Hekimler, işini kaybetmemek için de mesleki bilgisini hastanın yararından çok sağlık işletmesinin daha fazla kar etmesi amacıyla kullanmak talepleriyle karşı karşıya kalabilecektir. Gereksiz tıbbi girişimler, tahlil

ve incelemeler için baskı ortamı oluşturulabilecektir. Sağlık çalışanları, iş mi, etik kurallar mı ikilemiyle karşı karşıya bırakılmaktadır.

9. “Sağlıkta Dönüşüm Programı” söylemi ile kamuoyu yanıltılıyor

Kamuoyu yanıltılıyor. “Biz bütün Sosyal Güvenlik Kurumlarını tek çatı altında toplayacağız ve herkese eşit sağlık hizmeti sunacağız” söylemiyle, tek çatı altında eşitlemeyi sağlıkta en az hizmet sunumu ve emeklilikte de yüksek emeklilik yaşı, artan gün sayısı, düşük emeklilik aylığı üzerinden yapılmaktadır. Ülkemizin zenginliğini değil yoksulluğunun yoksul ve az gelirli arasında paylaştırıldığı bir sistem getirilmektedir.

10. Eşitsizlik yasal güvence altına alınıyor

Sosyal devletin sosyal olma vasfı zayıflatıldı, tahrip edildi. Şimdi de bütünüyle ortadan kaldırılmaya çalışılıyor. Sağlık olsun, sosyal güvenliğin diğer unsurları, emeklilik vb olsun, bunlar bir toplumun ortak sorunu olmaktan çıkarılıyor. Bütünüyle piyasanın vahşi ortamına terk ediliyor. Ayakta durabilenin -maddi gücü, yani parası olanların- sağlık hizmetine ulaşabilecekleri, emekliliğinde de kendisini güvence altına alabileceği bir sistem kuruluyor. Türkiye’de var olan eşitsizlikler göz önüne alındığında, bu eşitsizliklerin giderilmesi yerine eşitsizlikler meşrulaştırılıyor.

11. Mezarda emeklilik getiriliyor.

Sağlık ve emeklilik sistemlerinin ayrışmasını zorunlu kılan bu düzenlemeyle, emeklilik sistemi yeniden ele alınmaktadır. Bu alanda yapılmak istenen de, emeklilik yaşınının 70 yaşa, prim gün sayısının da 9 000 güne çıkartılıyor. Emeklilik aylık bağlama oranı ise %70’lerden % 35’e düşürülmektedir. Ayrıca da, malullük ve ölüm aylığı hak edebilmek de zorlaştırılıyor. Kısacası kazanılmış hakları budayarak emeklilik fonlarının sermaye piyasalarına aktarımı için gerekli düzenlemenin yapılması amaçlanmaktadır. Ülkemizdeki yoksulluk, işsizlik vb. insan yaşam süresini doğrudan etkileyen olumsuz koşullar nedeniyle emeklilik yaşını artırmayı gerektirecek bir ömür düzeyi Türkiye’de geçerli değildir. Kaldı ki, iş güvencesinin olmadığı ülkemizde hiç kimse öngörülen pirim gün sayısını doldurması olanaklı değildir. Bu düzenleme ile emekli olabilmek çalışanlar için bir hayal olmaktan öte bir anlam taşımamaktadır.

SONUÇ OLARAK:

Çocuklarımız İMF ve Dünya Bankasına borçlu olarak doğmaktadır. Bu yasa tasarıları ile borçlu olarak doğan çocuklarımızın çalışarak emekli olması ise hayaldir. İMF ve Dünya Bankası’nın programını hayata geçirmek için çocuklarımızın hayatından tasarruf yapılmaya çalışılmaktadır. Çocuklarımıza onurlu ve sağlıklı bir ortamda yaşanabilir bir ülke bırakmak İMF’ye olan borçla kıyaslanamayacak kadar kutsal ve asla vazgeçemeyeceğimiz bir görevdir.

“Sosyal güvenlik hakkı” temel bir insan hakkı olup, “yaşama hakkı” ile sıkı sıkıya bağlıdır. Bu nedenle, siyasal iktidar bu hakkın özüne aykırı düzenlemeler içeren yasa tasarılarını geri çekmeli ve Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu’nun ülkemiz gerçeğine uygun sosyal güvenlik alanında önerdiği köklü değişiklikleri içeren yasal düzenlemelerin önünü açmalıdır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU'NDAN İLDE İKTİDARI UYARI EYLEMLERİ Şubat 2005

İNSANCA YAŞANACAK BİR TÜRKİYE İÇİN HALKIMIZA ÇAĞRI

Hayatımızı kolaylaştırmak, geliştirmek, yaşanır kılmak amacıyla oluşturulan kurumların mağduru haline geldik. Emeklilik, yaşlılığımızın bir güvencesi olmaktan çoktan çıktı. Emeklilik ücretleri yetersiz. Maaş kuyruklarında ömür tüketiyoruz. Yaşlılıkta dahi çalışmak zorunda kalıyoruz.

Sağlık kuruluşlarında, poliklinik önlerinde, kuyruklarda daha da hastalanıyoruz. Ameliyatlar için aylar sonrasına randevular veriliyor. Sosyal güvencemiz olmasına rağmen ek para ödemelerine maruz bırakılıyor. Sosyal güvencesi olmayanlar büyük bir çaresizliği yaşıyorlar. SSK Hastanelerinin devri ile sanki sağlık hizmetlerinin düzeleceği imajı verilmek isteniyor. Oysa gerçekte planlanan sağlık tesislerinin yerel yönetimlere devri ile sağlık hizmetlerinin paralı hale getirilmesidir.

Okullarda kayıt için, okulun yakacağı, temizliği vb. için paralar vermek zorunda kalıyoruz. Okul sayıları yetersiz. Sınıflar kalabalık. Öğretmen sayısı yetersiz. Üniversiteler paralı hale getirilmiş, yoksul yetenekli çocukların okumaları gün geçtikçe imkansız hale geliyor.

Pahalı girdiyle ürettiğimizi ucuza satıp, gıdaları pahalı tüketiyoruz. Ertesi yıl tarlamızı ekemez duruma düşüyoruz. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasıyla kırsal ve tarımsal altyapı hizmetlerinin daha hızlı sunulacağı imajı veriliyor. Oysa gerçekte planlanan Köy Hizmetlerinin yerel yönetimlere devri ile yol, içme suyu, sulama, arazi toplulaştırma gibi hizmetlerin paralı götürülür hale getirilmesi, topraklarımızın sahihsiz bırakılmasıdır.

Yoksulluk, işsizlik, kaçak işçilik giderek yaygınlaşmakta, asgari ücret beslenmeye dahi yetmemektedir. Telefon, elektrik, su vb temel ihtiyaçların faturaları maaşın büyük bir bölümünü götürüyor. Tüm bu olumsuzlukları kabul etmek zorunda değiliz.

Bu bozuk düzen değişmelidir. Sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, altyapı başta olmak üzere kamusal hizmetler tepeden tırnağa halkın yararı doğrultusunda yeniden yapılandırılmalıdır.

·Emeklilik sistemi, çalışamayacak yaşa gelen insanlarımızın gelecek güvencesi haline getirilmeli,

·Sağlık hizmeti doğumdan ölüme kadar herkesin anında ve para ödmeden eşit olarak yararlanacağı bir sisteme dönüştürülmeli,

·Eğitim tüm yurttaşlara açık, eşit ve ücretsiz hale getirilmeli;

·Ulaşım, haberleşme, enerji, tarım ve ülkenin yer üstü ve yer altı kaynakları vb. geniş toplum kesimlerinin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.

Kısacası toplumsal zenginlikler ve toplumsal hizmetler yeni bir kamusal anlayışla tüm yurttaşların kolaylıkla erişebileceği konumda olmalıdır.

Toplumda adaletin yerine getirilmesi ve eşitliğin sağlanmasında sosyal hukuk devletine ihtiyaç vardır. Sağlık ve sosyal güvenlik başta olmak üzere tüm kamusal hizmetler temel insan haklarının karşılanmasına yöneliktir. Sosyal devletin de bu hakları garanti altına alması yükümlülüğü ve sorumluluğu vardır. Bunun için yurttaşın vergi toplanmaktadır.

Yurttaşlardan vergi olarak aldıklarını yine yurttaşların temel ihtiyaçlarını karşılamak için kullanmak durumundadır. Şimdiye kadar bunu layıkıyla yapmayan hükümetler, bunların yapılamayacağı gerekçesiyle, tamamen üstünden atmaktadır. Böylelikle temel insani ve toplumsal ihtiyaçları ticarete dönüştürerek şirketlere kâr kaynağı haline getirmektedir.

AKP hükümeti de IMF ve Dünya Bankası programlarını “reform” adı altında kararlılıkla yürütüyor. Başta asgari ücretle çalışanlar, işsizler, emekliler, esnaf ve çiftçiler olmak üzere yoksul toplum kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olan sağlık, eğitim, sosyal güvenlik kuruluşlarının vb. yetersizliği ve vatandaşın mağduriyeti kullanılarak; kazanılmış yetersiz haklarımız da elimizden alınarak, bizlerin daha da mağdur edileceğimiz düzenlemeler yapılmaktadır.

Örnek vermek gerekirse; Emeklilik yasası ile 9000 iş günü prim-25 yıl kesintisiz çalışma-, emeklilik ücretinin yarıya düşürülmesi, emeklilik yaşının da 70'e çıkarılması istenmektedir. Herkesin sosyal güvenliği olacak söylemiyle, sadece bazı hastalıklar sigorta kapsamına alınacaktır. Kanser, şeker, kalp hastalıkları ve bazı ameliyatlara için ödeme yapılmayacaktır. Yani, parası olmayana yaşama hakkı tanınmayacaktır. Ayrıca, bugün sadece ilaç alırken ödenen %20'lik katkı payı, artık muayene olurken, tetkik ve analizlerde de ödenecektir. Üstelik bu pay %20 değil %50 olarak ödenecektir.

AKP hükümetinin çıkardığı ve çıkarmayı düşündüğü yasalar olan:

- Genel Sağlık Sigortası; Paran kadar sağlık sigortası
- Emeklilik Yasası; Mezarda emeklilik
- Aile Hekimliği; Koruyucu sağlık ve tedavi hizmetlerinin paralı hale getirilmesi
- Temel Sağlık Yasası; Hastanın müşteri, hastanenin sağlık işletmesine dönüştürülmesi
- Kamu Yönetimi Yasası; Vatandaşın müşteri, ülkenin pazar haline getirilmesi
- Kamu Personel Yasası; İşgüvencesiz, performansa göre sözleşmeli çalışma
- Yerel Yönetim Yasaları; Yerelleşerek hizmetlerin özelleştirilmesi ile tam bir sosyal -ekonomik yıkım yapılmaktadır.

AKP Hükümetinin tüm bu yıkım politikalarına karşı halkın temel ihtiyaçlarının herkese adil, eşit, ulaşılabilir, ücretsiz olmasını ve gereksinimi kadar kamu hizmeti talep ediyoruz. Güvenli bir gelecek ve 'İnsanca Yaşanacak Bir Türkiye İçin' Emek Platformu olarak illerde bölge toplantıları yapıyoruz. Bu gidişatı durdurmak bizim ellerimizdedir. 16 Şubat 2005 Çarşamba günü 81 ilde iktidarı uyarı eylemleri gerçekleştiriyoruz.

ÇAĞRIMIZ TÜM HALKIMIZADIR.

EMEK PLATFORMU

**SEKA'NIN ÖZELLEŞTİRME KARARI GERİ ALINMALIDIR!
YARGI KARARLARINA UYULMALIDIR!
SEKA İZMİT İŞLETMESİ KAPATILMAMALIDIR!
Şubat 2005**

Dünyada en çok tüketilen maddelerden biri olan ve önemli bir pazar payı bulunan kağıt, bir ülkedeki üretim ile tüketim değişiminin yanında diğer ülkeleri etkilemesi nedeniyle, sektör olarak stratejik öneme sahiptir.

Ülkemizde kağıt sektörü, ulusal kalkınma tercihi doğrultusunda 1980'li yıllara değin SEKA (Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları İşletmesi Genel Müdürlüğü) ile özdeşleşmiştir. 1980'li yılların başından bu yana uygulanan küresel ekonomi politikalarının önemli bir aracı olan özelleştirme uygulamaları, SEKA'da da (Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş.) gündeme gelmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 06.12.1997 tarih ve 1997/54 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan SEKA; 15.07.1998 tarih ve 1998/51 sayılı Karar ile Özelleştirme Programı'na alınmıştır. Yöntem olarak "varlık satışı"nın benimsenmesi nedeniyle, 24.11.1998 tarihinde Ana Sözleşme'de değişiklik yapılmış; Müesseseler, İşletmeye; KİT statüsü, Anonim Şirket statüsüne dönüştürülmüştür. 21.12.1998 tarihinde yapılan sözleşme gereği Jaakko Pöyry ve Ata Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. Konsorsiyumu'ndan danışmanlık hizmetleri satın alınmış, ilanın çıkmasından önce SEKA arsaları ve arazileri üzerinde gayrimenkul değerlendirilmesi yapılarak, taşınmazlar satışa hazır hale getirilmiştir. Böylece; Kamu Hukuku alanından çıkarılarak, Özel Hukuk kurallarına bağlanan SEKA; kamu kuruluşu niteliği ortadan kaldırılarak, şirketleştirilmiş, özelleştirilmesinin yolu açılmıştır.

Bu süreçte; SEKA Bolu İşletmesi, Bolu İşletmesi Sosyal Tesis ve Lojmanları, Yibitaş Kraft Torba San. A.Ş.'deki %10 hissesi ile bazı gayri menkuller, Dalaman İşletmesi, DOSTEL Alüminyum Sülfat Sanayi A.Ş.'deki iştirak hisseleri, Afyon, Balıkesir, Çaycuma, Aksu ve Kastamonu İşletmeleri, Taşucu Tersane Alanı, Karacasu İşletmesi, Ankara Alım Satım Müdürlüğü Binası ile Akkuş İşletmesi varlık satışları gerçekleştirilmiş ve devir işlemleri tamamlanmıştır.

SEKA'ya bağlı Dalaman İşletmesi 2002 yılında 40 milyon dolara özelleştirilmiştir. 2003 yılında, Balıkesir İşletmesi 1.1, Afyon İşletmesi 3.1, Çaycuma İşletmesi 15.1, Akdeniz İşletmesi 109.9 milyon dolara özelleştirilmiştir. 2004 yılında da Kastamonu İşletmesi 9, Giresun İşletmesi 3,4 milyon dolara özelleştirilmişlerdir. Tüm özelleştirmelerde varlık satışı yöntemi tercih edilmiştir. Bu işletmeler gerçek değerinin çok altında, tüm varlıkları ile birlikte elden çıkarılmışlar, kamu yararı ölçütü, diğer özelleştirme örneklerinde de olduğu gibi bir kez daha göz ardı edilmiştir. SEKA Balıkesir İşletmesi'nin satışı konusundaki kamuoyuna mal olmuş bilgi ve belgeler, pek çok ülkede yolsuzlukla birlikte anılan özelleştirme girişimlerinin açık bir örneğini oluşturmuştur.

SEKA'nın elinde halen, İzmit İşletmesi ve Akdeniz İşletmesi (Seka-Taşucu Limanını da işletmektedir) ile çeşitli iştiraklerdeki düşük paylar ile bazı gayri menkuller bulunmaktadır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun aldığı ve Resmi Gazete'de yayımlamadığı 8 Kasım 2004 tarih ve 2004/110 kararıyla, 1934 yılında temeli atılan ve 1936 yılında üretime geçen Türkiye'nin ilk kağıt fabrikası olan SEKA İzmit İşletmesi'nin, 27 Ocak 2005 tarihi itibarıyla

kapatılması kararı alınmıştır.

Aslında SEKA İzmit İşletmesi'nin kapatılması yeni bir girişim değildir. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 14.09.1998 tarih ve 1998/71 sayılı kararı ile SEKA İzmit İşletmesi'nin kapatılması ve arsalarının yeşil alan, spor alanı, otel alanı, kongre merkezi alanı ve lüks konut alanı olarak İzmit Büyükşehir Belediyesi'nce yapılan İmar Planı doğrultusunda düzenlenmesi; bu düzenleme içerisinde yer alan yeşil ve spor alanlarının İzmit Büyükşehir Belediyesi'ne devri kaydı ile uygun görülmüştür. Bu karar ile birlikte; SEKA'da çalışmakta olan işçilerin bir kısmının, SEKA Fidanlık arazisi gibi bir kamu malı üzerinde kamu yararına ve kamu hukukuna aykırı olarak bedelsiz devir yolu ile kurulan FORD İzmit Fabrikasına, bir kısmının ise Büyükşehir Belediyesi'ne kaydırılması planlanmıştır. Ancak bu karar, Kocaeli halkının ve SEKA çalışanlarının yoğun tepkisi ile karşılanmış, özelleştirme işlemi 28.10.1998 tarih ve 1998/ 84 sayılı kararı ile 1 ay sonra iptal edilmiştir. Bu kararın ardından SEKA İzmit İşletmesi'nin işletme zararı büyük oranda artmıştır.

1998 yılında yapılamayan 2005 yılında bir kez daha yapılmaya çalışılmaktadır. Siyasi iktidarların değişmesi ise, IMF ve Dünya Bankası politikalarının değişmediğini, her gelen siyasi iktidarcı uygulanmaya devam edilmesini göstermesi açısından anlamlıdır.

Özelleştirmeyi savunanlara göre; "SEKA'nın kapasitesinin verimli olarak kullanılmamasından dolayı zaman içinde kağıt üretiminde bir açık oluşmuş ve bu açık özel sektör tarafından yeni kapasiteler yaratılarak veya dışalım yoluyla doldurulmuştur. Bu nedenle SEKA İşletmeleri kamuya daha fazla yük olmamak amacıyla özelleştirilmelidir."

Oysa, rakamsal değerlendirmeler bu savların geçersizliğini gözler önüne sermektedir. Örneğin, 2001 yılı verilerine göre; özel sektörde kişi başına üretim 28.4 ton iken, SEKA'da 63.7 tondur. Özel sektör hammadde gereksiniminin % 75.8'ini atık kağıtlardan karşılarken, SEKA % 6.4'ünü atık kağıtlardan karşılayabilmektedir. SEKA'da 20 yıllık bir işçinin kuruluş maliyeti 1.966.000 TL iken, özel sektörde ortalama işçi maliyetleri bu miktarın yarısı kadardır.

Kısacası, özelleştirme gerekçeleri, özelleştirilen diğer KİT'lerde olduğu gibi SEKA için de 1980'li yılların başından günümüze değin planlı şekilde oluşturulmuş, gerekçelere haklılık kazandırmak için her yol denenmiş, SEKA kamuoyu önünde bilinçli olarak yıpratılmıştır.

Özelleştirme ile yaratılan yıkımı gizlemek ve toplumsal muhalefeti parçalayarak engellemek amacıyla ise, Ocak 2000 tarihinden itibaren, Dünya Bankası destekli "İşçilerin Desteğinin Satın Alınması Programı" yürürlüğe sokulmuştur. Bu program doğrultusunda, uygulama süresi 4 yıl olan ve % 70'i Dünya Bankası, % 30'u Türk Hükümeti kaynaklı olmak üzere, toplam 355 milyon ABD Doları tutarındaki "Özelleştirme Sosyal Destek Projesi", Aralık 2000'de yürürlüğe girmiştir. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın verilerine göre proje yeterince başarılı olamamıştır.

IMF kötü kardeşi, Dünya Bankası iyi kardeşi oynarken; SEKA İzmit İşletme Müdürlüğü'nce; ".. işletmemizin kapatılmasına karar verilmesi nedeniyle, işletmemizde çalışan işçilerin (Akdeniz işletmesi'ne nakledileceklerle, işletmemiz makina ve fabrika binalarının satışı aşamasında bir süre daha çalışmasına ihtiyaç duyulanlar hariç) her türlü yasal hakları ödenerek 27 Ocak 2005 tarihi itibarıyla iş akitleri feshedilecektir." içerikli bir yazının Selülöz-İş Sendikası'na tebliğ edilmesi üzerine, Selülöz-İş Sendikası ve fabrikada çalışan 734

işçi, 19 Ocak 2005 Çarşamba günü saat 13.00'den itibaren aileleriyle birlikte işyerlerine kapanma kararı almışlardır.

Bu onurlu insanlar, kendilerinin ve ailelerinin geleceğini korumanın yanında Türkiye'nin geleceğini de korumaktadırlar.

Çünkü; Ülkemizde Kağıt sektöründe yaşanan tarihsel süreç incelendiğinde, yaşanan özelleştirmenin amacının, sosyal devletin yok edilmesi, diğer sektörlerde olduğu gibi, kamu adına fiyatları dengeleme işlevinin engellenmesi ve sektörde yerli/yabancı özel sektör tekelleşmesinin önünün açılması olduğu görülecektir.

Osmanlı döneminde kağıt sektörü, ithal edilen kağıtları işleyen, üretim boyutu eksik, güçsüz bir sektördü. Kurtuluş mücadelesi sırasında, özellikle gazete kağıdının yokluğu hissedilmiş, Cumhuriyet kurulduktan sonra 1930'a değin dışalım yapılan en kritik 20 kalem malzemenin içerisinde kağıt önemli bir yer tutmuştur. 1921 ve 1922 yılları arasında yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararları ile dışardan alınan gazete kağıtları gümrük vergisinden muaf tutulmuş, köklü çözüm Ulusal Selüloz ve Kağıt Sanayi inin kurulma kararı ile yaşama geçirilmiştir.

Bağımsızlığın korunması ve ulusal savunma açısından taşıdığı önem, ülkenin doğal kaynaklarına dayanarak kurulabilme olanağı ve bir tarım ülkesi olan Türkiye'nin tarım atıklarının da sektörde kullanılabilmesi, suni ipek, dumansız barut, patlayıcı maddeler, selüloit gibi sanayi kollarının gelişmesini de sağlayacak olması, kağıt dışalımının ülke bütçesine getirdiği yüksek maliyetin ortadan kaldırılması ve ekonominin güçlendirilmesi gerekçelerine dayanılarak; 10.07.1934 tarihinde İzmit'te, Sümerbank'a bağlı Selüloz Sanayi Müessesesi kurulmuş, 10.000 ton/yıl kapasiteli İzmit Kağıt ve Karton Fabrikası, 6 Kasım 1936 tarihinde işletmeye açılmıştır.

Müessese; 1938 yılında 3460 sayılı Yasa ve ilgili Tüzük gereği, örgütsel ve yönetsel yapısını değiştirmiş; 1955 yılında 6560 sayılı Yasa gereği Sümerbank'tan ayrılmış ve "Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları İşletmesi Genel Müdürlüğü (SEKA)" adı altında bir Kamu İktisadi Teşekkülü (KİT) haline getirilmiştir.

Uygulanan kapsamlı yenileştirme ve iyileştirme programı doğrultusunda; 1960 yılında dördüncü, 1961 yılında beşinci kağıt fabrikası işletmeye açılmıştır. 1970'li yılların sonuna kadar yeni yatırımlarla hızlı bir büyüme ve gelişme süreci yaşanmış, SEKA'nın 1936 yılında 10.000 ton/yıl olan kağıt-karton üretim kapasitesi, 150.000 ton/yıl'a yükselmiştir.

Kalkınma planlarına uyumlu yatırımlar sonucunda, Dalaman, Aksu ve Çaycuma Tesislerinin işletmeye alınması ile 1980 yılında 382.500 ton/yıl'a çıkan üretim kapasitesi, 1981 yılında Balıkesir, 1984 yılında da Akdeniz ve Kastamonu Tesislerinin işletmeye alınmaları ile 577.500 ton/yıl'a ulaşmıştır. 1984 yılında yapılan üretim 488.324 ton, 1998 yılında Akdeniz ve Kastamonu İşletmelerinde yürütülen projelerin sonuçlanması ile üretim kapasitesi 617.700 ton/yıl'a yükselmiştir.

Yaşanan özelleştirme sürecinin etkileri 1998 sonrası açıkça ortaya çıkmış; 617.700 ton/yıl olan üretim kapasitesi, 2001 yılında Dalaman İşletmesi'nin özelleştirilmesi sonucu 545.000 ton/yıl, 2003 yılında Balıkesir, Çaycuma, Akdeniz ve Afyon İşletmeleri'nin özelleştirilmesi sonucunda ise 215.000 ton/yıl düzeyine düşmüştür.

SEKA'ya yönelik olarak 1980 öncesinden kararı alınan ve 80'li yılların başında yatırımları tamamlanıp işletmeye alınan müesseseler dışında, 80'li yıllardan bu yana hiçbir yatırım yapılmamış, modernizasyon projeleri uygulanmamıştır. SEKA'nın 1936 yılında ülke kağıt-

karton üretimindeki payı % 100 iken, bu pay 1960 yılında % 87,5'e, 1980 yılında % 66'ya, 2001 yılında ise % 22'ye doğru gerilemiştir.

SEKA'nın Özelleştirme Programı'na alınış nedenleri; "özel sektörün kağıt sektöründe yaptığı yatırımlar nedeni ile SEKA'nın pazar payının düşmesi, SEKA'nın modernizasyona yönelik yatırımları gerçekleştirememesi, hammadde olarak kullanılan odunun kalitesizliği, üretilen ürünlerdeki kalite sorunları, maliyetlerin yüksek olması, rekabet gücünün ve satış darboğazı, aşırı ve yüksek maliyetli istihdam, finansman sıkıntısı, işletmelerin hareket kabiliyetlerinin kısıtlı olması" şeklinde sıralanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin özelleştirmeye ilişkin pek çok iptal kararında; "özelleştirmenin Yasaya dayanması, kamu yararı açısından bir zorunluluk olması, işletmelerin gerçek değeri üzerinden satılması, işletmeyi alacak firmanın tekel oluşturmaması, özelleştirme nedeniyle ülkenin bağımsızlığı tehlikeye düşmemesi" ilkelerinin anımsatılmasına karşın, bu ilkeler görmezden gelinmiştir.

SEKA'nın kurulma gerekçelerinden başta geleni ulusal bağımsızlıkla ilgilidir. Kriz ortamlarında üretim ve tüketim dengesini sağlamak kapasiteyi yüksek tutmakla olanaklı iken, kriz yaşanmayan dönemlerde dahi kağıt tüketiminin çok düşük olduğu ülkemizde, kağıt sektöründe Kamu Girişimciliğine son vermek ülkenin bağımsızlık ilkesinden vazgeçilmesi demektir.

Özelleştirmeyi savunan çevreleri temsil eden siyasi iradenin yanı sıra, tekelleşmeyi önleme amacıyla kurulan Rekabet Kurulu da, ülkemizin çağdaş uygarlık düzeyine kağıt dışalımını yaparak ulaşacağını düşünmektedir.

SEKA, kâğıdın hammaddesi olan selüloz ve odun hamurunu kendi üreten tek kuruluştur. Ormanlarımızdan her yıl kesilen 18 milyon metreküp ağacın 1 milyon metreküpünü işleyerek 250.000 ton odun hamuru ve selüloz üretiliyor ve kâğıt sektörünün gereksinimini karşılamak için 300.000 ton da selüloz dışalımını yapıyordu. Dünya'da viskoz selülozu üreten 10 firma mevcut olup, Türkiye'de viskoz selülozunu üreten tek tesis olan SEKA Dalaman Müessesesi büyüklük açısından 4 üncü sırada yer almaktadır. SEKA Dalaman Müessesesi'nin özelleştirilmesi üzerine, Rekabet Kurulu'nun konu ile ilgili başvuru üzerine verdiği kararında; Rekabet Yasası'nda dışalım ile ilgili bir hüküm olmamasına karşın, viskoz selülozunun dışalım ile karşılanabileceği, böylece dışalım olanağı bulunan bir ürünün ülke içerisinde Tekel oluşturamayacağı bildirilmiştir. Özelleştirme sonrası "MOPAK Dalaman Selüloz-Kağıt-Karton Entegre Tesisleri" unvanıyla faaliyete geçen tesis, şu an Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşundan biridir.

Türkiye, hızla küreselleşen sermayenin denetimine terk edilmektedir. Kâğıt sektörü özelinde de üretim sürecinin dalgalı ve dengesiz bir yapıya bürünmesi ve sabit sermaye yatırımlarının gerilemesi olguları kendini göstermektedir. Uygulanan IMF ve Dünya Bankası kökenli ekonomik politikalar sonucu, sık sık krizlere giren, borç ödemesindeki istikrar üzerine kurulu ve kırılğan bir ekonomik yapıya sahip ülkemizde, sabit sermaye yatırımlarının imalat sektörlerinden caydırılması olgusu karşısında SEKA'da işgücü istihdamı sürekli gerilemiştir.

SEKA işletmelerinde Ocak 2001'de 5.200 olan işçi sayısı, Ağustos 2002 itibarıyla 4.050'ye gerilemiştir. Personel sayısı 2004 yılında 1.436 kişiye düşmüştür. Gentaş Şirketler Grubuna katılan Bolu İşletmesi'nde çalışan sayısı 247'den 71'e düşmüştür. İstihdamdaki gerilemeye

paralel olarak SEKA işçi ücretlerinde de 2001 sonrası dönem kayıplarla geçmiştir. Ocak 2000'de 1.100 dolar düzeyinde olan aylık işçi ücretleri, Şubat 2001 krizi sonrasındaki dönemde hızla gerilemiş ve 700 dolar seviyelerine kadar düşmüştür. Ocak 2001 dönemi ücretleri ve işçi üretkenliği değerleri 100 olarak kabul edildiğinde Temmuz 2002'de işçi üretkenliğinin 148 puana çıktığını, ücret endeksinin ise 62 puana gerilediğini görmekteyiz.

Modern kağıt üretiminin ilk tesisi ve 1980'li yıllara kadar Türkiye'nin en büyük kağıt tesisi olan SEKA İzmit İşletmesi; yıllardır yarattığı istihdam, katma değer ve atıl kaynakların değerlendirilmesi nedenleriyle ekonomiye, sosyal ve kültürel yaşama büyük katkı sağlamış, İzmit ve bölge ile özdeşleşerek tarihsel bir kimlik ve önem kazanmıştır.

SEKA İzmit İşletmesi, 1980 yılında yapılan son modernizasyon ile yıllık kapasite 150.000 ton/yıl'a ulaşmış iken, başlayan özelleştirme çalışmaları nedeniyle yeni yatırımlar yapılmadığı için gerek kapasite, gerek kalite olarak iç piyasada ve 1994 yılından itibaren de Gümrük Birliği Antlaşması'nın etkisiyle dış piyasalarda rekabet açısından zorlanmaya başlamıştır.

Bu süreçte, işletmede verimsiz olan üniteler kapatılarak küçültme çalışmaları başlatılmış, mevcut kalan 10 adet kağıt-karton makinasından 1995 yılında 4 ve 7 no'lu kağıt-karton makinaları, 2002 yılında 9 no'lu kağıt makinası, 2004 yılında 1 ve 5 no'lu kağıt makinaları satılmış olup, 8 no'lu makinanın ihalesi yapılmıştır. İşletmede kalan 4 adet makine ile şu andaki toplam kurulu kapasite 73.100 ton/yıl'dır. Makinaların çoğunun ihale yöntemiyle satılması ve geri kalanlara yatırım yapılmaması ve selüloz getirilmemesi nedeniyle fabrika bilinçli olarak çalışamaz duruma getirilmiştir.

Kişi başı kâğıt tüketiminde dünya ortalaması 53 kg, AB ortalaması 210 kg, ülkemizde ise 35 kg'dır. Ülkemizde kamuya ve özel sektöre ait fabrikalarda toplam kurulu kapasite yıllık 1.822.000 ton olup, 2003 yılı verilerine göre kağıt-karton tüketimi 2.500.000 ton/yıl'dır. Tükettiğimiz 2.5 milyon ton/yıl kâğıdın 1.5 milyon tonunu, ithal selüloz, hurda kâğıt, saman ve göl kamışından kendimiz üretirken, tüketim açığı olan 1 milyon tonu ve de ürettiğimiz kâğıdın hammaddesi selüloz ithal edilmektedir. Üretimin tüketimi karşılama oranının % 73 düzeyinde kalması, Türkiye'nin kağıt sektöründe dışalımcı bir ülke konumuna düştüğünü açıkça göstermektedir.

Bu süreçte, SEKA İzmit İşletmesi, ileri sürülen yanlış bilgilerin aksine, misyonunu tamamlamamıştır.

Bugün itibarıyla işletmede bulunan 4 adet kağıt-karton makinasının modernizasyonu ve enerji maliyetinin azaltılması için yapılacak yaklaşık 6 milyon dolarlık bir yatırımla 90,000 ton/yıl bir kapasiteye ulaşılabilir. Tüm kağıt-karton türlerinde, gerekli kalite ve piyasa koşullarına uygun fiyat yönünden rekabet edebilir bir üretim gerçekleştirilebilir. Böylece, geçmişte olduğu gibi gelecekte de Kocaeli ve ülke ekonomisine istihdam ve katma değer yaratma görevini yerine getirebilir.

Ayrıca, SEKA İzmit İşletmesi; kağıt üretiminin yanında, yıllardır sektöre bilgi birikimini aktarmış, bünyesindeki Ar-Ge laboratuvarı, kütüphane ve işletmelerle Kocaeli Üniversitesi Kağıtçılık Bölümü'ne bilimsel çalışma ortamı yaratmış, yetiştirdiği kalifiye insan gücü özel sektör fabrikalarınca aranan personel olmuştur. Dolayısıyla, SEKA bu alanda da önemli bir misyonu yürütmek durumundadır.

SEKA'nın kapatılarak kağıt sektörünün yerli ve yabancı özel tekelere bırakılması siyasi

bir tercihtir.

TMMOB, ülke kaynaklarının yağma ve talan edilmesi anlamına gelen özelleştirme politikalarından vazgeçilmesini istemektedir.

TMMOB, üretimden ve kalkınmadan yana olan tüm yurttaşlarımızı, SEKA İzmit İşletmesi'ni ve çalışanlarını desteklemeye çağırmaktadır.

Çünkü; üretime dayalı ekonominin çökertilmesinin yanında, önce sosyal devletin piyasaları düzenleme işlevini, daha sonra da sosyal devleti ortadan kaldırmaya yönelik uygulamaların bir parçası olan bu karara tüm emekten yana güçlerin karşı çıkması tarihsel sorumluluktur.

Çünkü; Türkiye'nin yıllarca kâğıt gereksinimini karşılayan, kâğıdın hammaddesi selülozu üreten İzmit Fabrikası'nın kapısına kilit vurulunca bu fabrika özelleştirilmiş olmayacak, kent merkezindeki yaklaşık 600 dekar arsaya el koymak isteyenlerin isteği gerçekleşecektir.

Çünkü; SEKA aynı zamanda, ülke tarihine tanıklık eden önemli değerlerimizden biridir. Önemli tarihsel bir dönemece tanıklık eden bir varlığın sona erdirilmesi kabul edilemez.

Çünkü; özelleştirmelerin işsizliği, işsizliğin yoksulluğu, yoksulluğun da sağlıksızlığı getirdiği süreçte, özelleştirme politikaları halkın sağlığı için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Ankara 9. İdare Mahkemesi'nin, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun SEKA İzmit Fabrikası'nın kapatılmasına ilişkin kararının yürütmesini, davalı idareden savunma alınıp yeniden bir karar verinceye kadar durdurması, bu anlamda önemli bir şanstır.

Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın 01 Şubat 2005 günü yaptığı, SEKA hakkındaki basın toplantısı, gerçek olmayan bilgilerle doludur ve mahkemeleri etkilemeye yönelik olarak yapılmıştır. SEKA çalışanlarının bu basın toplantısına yanıtı durumu net olarak ortaya koymaktadır.

SEKA somutunda sorun, kamunun üretim sürecinde yer alıp almayacağıdır. Özelleştirmeler konusunda dile getirilmeye çalışılan tüm gerekçeler bu anlamda bir ayrıntıdan öteye geçemez.

Siyasal iktidar bu karar doğrultusunda yanı sıra ısrar etmemeli, kapatmak veya satmak dışında yapabileceği işler olduğunu görmeli ve halkın değerlerini elden çıkartmak yerine, onları işler halde tutmanın, geliştirmenin yolunu aramalıdır.

*** SEKA YAŞAMALIDIR !**

*** TMMOB, TÜM ÖZELLEŞTİRME MAĞDURLARININ ve ÖZELDE SEKA ÇALIŞANLARININ YANINDADIR !**

*** TMMOB, YAĞMA ve TALAN POLİTİKALARINA KARŞI MÜCADELESİNİ SÜRDÜRECEKTİR !**

MEHMET SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ABD DIŐIŐLERİ BAKANİ'NİN ANKARA'YA GELİŞİ PROTESTO EDİLDİ Şubat 2005

ABD DıŐıŐleri Bakanı Condolezza Rice'in Ankara'ya geliŐini protesto etmek amacıyla Ankara'daki sendika, meslek örgütleri ve siyasi partilerin katılımıyla 5 Şubat 2005 Cumartesi günü ABD Büyükelçiliği'ne siyah çelenk bırakıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ABD Büyükelçiliği önünde, protestoya katılan kuruluşların ortaklaşa hazırladığı Basın Açıklaması metnini okudu.

BASINA VE KAMUOYUNA

ABD Emperyalizminin Dünya halkları üzerinde estirdiği baskı, zulüm ve işgal, her günkü tazeliğini korurken, ABD Şimdi de yeni işgal ve katliam alanları açmak için işbirliği ve ortaklık arayışına girişmektedir.

Afganistan ve Irak'ta yaşananlar ve yaşanmakta olanlar hafızamızda halen tazeliğini korumaktadır. Asya'ya Afganistan'ı; Ortadoğu'ya Irak'ı işgaliyle egemen olmak isteyen ABD, bölgede yeni savaş stratejileri gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Irak için öne sürdüğü nükleer ve kimyasal silah gerekçesini Şimdi de İran üzerinden iddia ederek bölge ülkelerini de savaşın içine çekerek yeni bir işgal cephesi yaratmaya çalışmaktadır. Kuşkusuz Türkiye yakın bir müttefik olarak ilk önce baŐvurulan adres olmaktadır.

Son 15 gündür bölge ülkelerinde savaş diplomasisi sürdüren ABD ve onun saldırganlık siyasetinin Ortadoğu temsilcisi İsrail Savunma Bakanı koordinatörünün ülkemizi gelişi, ABD'li malum konuklar ve nihayet kana susamıŐ DıŐıŐleri Bakanı Rice'in ülkemize gelmesi, Ortadoğu'da savaşın, katliamın, kısacası kan gölü projesinin yeni adımlarıdır.

ABD'nin dünya halklarına yönelik imha ve işgal politikalarına devam edeceğinin ve daha da pervasızlaŐacaĐının simgesidir Condolezza Rice. Yaşamını Amerikan tekellerinin çıkarlarına adanmış olan, yüz binlerce insanın ölümüne yol açmış tsunami felaketini bile fırsat olarak değerlendirebilen Rice'a, bu ülkenin kapılarını kapatmak gerekirken, AKP hükümeti, Rice'ın karşısında el pençe divan durmaktadır.

Dünya barışı için kadın yürüyüşü örgütlenen bu günlerde; ABD'nin kadın DıŐıŐleri Bakanı emperyalizmin savaş çığırtkanlığını yapmaktadır. İncirlik üssünün genel kullanıma açılması talebi ülkemizi fiilen savaşa dahil etme anlamındadır. Oysa herkes bilmelidir ki; "Bu ülke, bu halk satılık değildir."

Kürt sorununun demokratik barışçıl çözümleri gerekirken, Kuzey Irak'la bu açıdan yakından ilgilenen, ülkemizin yumuŐak karnını bilen ABD, Ortadoğu'daki yeni işgal projesini Türkiye'nin fiili katılımı ile sürdürmek istemektedir. Unutulmamalıdır ki bu tutum yeni bir karŐıtlıĐı doğuracak, Türk ve Kürt halklarının kardeşlik bilincine darbe vuracaktır.

Irak'ta demokrasi havariliği yapan ABD, Irak seçimlerinde silahların gölgesinde, Irak halkının siyasi iradesine doğrudan müdahale etmiştir. Irak'ta yaŐattığı tek Şey katliam, ölüm ve gözyaŐıdır.

Küresel saldırıyla dünya halkları daha da yoksullaŐtırılırken, IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü eliyle ulusal ekonomiler çökertilirken, bir yandan da egemen güç ABD emperyalizmi fiili işgal ve savaş yöntemiyle küresel saldırıyı kalıcı kılmak istemektedir.

Rice bunun için ÷lkemizdedir. Buna karşı Seattle, Cenova, Prag ve İstanbul'da başlayan direniş ve savaş karşıtı mücadele dünyanın her yanında devam ediyor, devam edecektir.

Buradan AKP'ye ve savaştan yana olanlara sesleniyoruz: Savaşa ortak olmayacağız! İşgalin değil direnişin safındayız! Yalanlarınızı daha fazla dinlemeyeceğiz! Emperyalist çıkarlarınız uğruna uygarlığın beşığı olmuş Ortadoğ'u'yu kana bulamanıza izin vermeyeceğiz. ÷lkemizi ve Türkiye halklarını bu savaşa ortak edemeyeceksiniz! 1 Mart tezkeresini unutmayın!

Ortadoğ halklarına sesleniyoruz: Barış için sizinleyiz! Ortadoğ, Ortadoğ halklarının direniş ve mücadelesiyle özgürleşecek ve barış içerisinde yaşayacaktır!

Savaşa hayır! Yaşasın halkların kardeşliği!

ABD Ortadoğ'dan, Rice Türkiye'den defol!

KESK Ankara Şubeler Platformu TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu

DİSK Genel-İş Halkevleri Pir Sultan Abdal Kültür Derneğı Ankara78'liler Derneğı

EMEP ÖDP SDP

TMMOB HALKIMIZA ENERJİ TASARRUFU İÇİN DİYOR Kİ ; ENERJİYİ ETKİN VE VERİMLİ KULLANALIM!

Şubat 2005

TMMOB tarafından “TMMOB Halkımıza Enerji Tasarrufu İçin Diyor ki; Enerjiyi Etkin ve Verimli Kullanalım” adlı broşür yayımlandı.

SUNUŞ

Ülkemizin enerji gereksinimi esas olarak petrol, doğalgaz ve kömür gibi birincil enerji kaynaklarıyla karşılanmakta olup, özellikle petrol ve doğalgazda ise tam bir dışa bağımlılık yaşanmaktadır.

Ülkemizde tüketilen enerjinin önemli bir bölümü, ısınma, aydınlatma ve günlük faaliyetler için gerekli olan elektrikli cihazların çalıştırılması amacıyla kullanılmaktadır.

Emperyalist ülkelerin ve büyük petrol şirketlerinin başta Ortadoğu olmak üzere dünya petrol ve doğalgaz kaynaklarına yönelik ülke işgallerini de içerebilen paylaşım savaşı ve serbest piyasa ekonomisi adı altında yapılan spekülatif oyunlarla enerji fiyatlarıyla istedikleri gibi oynayabilmektedirler. Bu durum ülkemiz ekonomisini olumsuz olarak etkilemektedir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), işte bu gerçekten hareketle, enerji harcamalarının önümüzdeki yıllarda da artış göstereceği aşikar olan ve ülke ekonomisine ve aile bütçesinde önemli bir yer tutan enerji tüketimini ve dolayısıyla enerji harcamasının mali yükünü azaltmak amacıyla bu küçük broşürü hazırlama ihtiyacını hissetmiştir.

Ülkemizde sanayi ve konut kesimi enerji tüketiminin en yüksek oranda olması nedeni ile enerji tasarrufunda öncelikli yerlerdir. Gelişmişlik, günümüzde kişi başına tüketilen enerji miktarı ile değil, az enerji kullanarak daha çok ekonomik değer yaratabilmekle ölçülmektedir. Enerji yoğunluğu diye nitelendirilen bu kavram, sanayi, konut, cihaz vb. her alanda dikkate alınarak, yeni teknolojiler hayata geçirilmeli; çok enerji tüketen, kirli ve atıl teknoloji terk edilmelidir.

Enerjinin etkin ve verimli kullanılabilmesi için bireyler olarak bizlerin de yapabileceği birçok şey vardır. TMMOB Enerji Komisyonu'nca hazırlanan bu broşür, evimizde, aracımızda ve çevremizde kullandığımız enerji miktarını azaltarak aile ekonomisine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Önerilen önlemlerin bazıları çok basit görülebilir. Ancak, hepsi birlikte uygulandığında ülke düzeyinde önemli miktarlarda enerji tasarrufu sağlanacağı ortadadır.

TMMOB Yönetim Kurulu

TMMOB İKK SEKRETERLERİ 32 YERDE “ENERJİ TASARRUFU” İLE İLGİLİ BASIN TOPLANTISI YAPTI

Şubat 2005

TMMOB, İl/İlçe Koordinasyon Kurulu Sekreterleri aracılığı ile örgütlü olunan 32 yerde, 17 Şubat 2005 tarihinde “ENERJİ TASARRUFU” ile ilgili basın toplantısı yaptı. Toplantıda “Enerji Tasarrufu ; Doğru üretim, Doğru planlama, Doğru kullanım demektir...!” konulu basın açıklaması metni basma ve kamuoyuna duyuruldu. Basın toplantısında ayrıca TMMOB tarafından hazırlanan “TMMOB Halkımıza Enerji Tasarrufu İçin diyor ki: Enerjiyi etkin ve verimli kullanalım” başlıklı broşürün tanıtımı yapıldı.

BASININ VE KAMUOYUNUN DİKKATİNE

ENERJİ TASARRUFU ; DOĞRU ÜRETİM, DOĞRU PLANLAMA, DOĞRU KULLANIM DEMEKTİR...!

TMMOB olarak, Ulusal kaynaklarımızın verimli kullanıldığı doğru bir üretim ve sanayileşme sürecinde ENERJİ TASARRUFU'nun sadece 2 lambadan birinin söndürülmesi yada elektrik kesintileriyle değil, teknolojinin doğru seçimiyle de ilgili olduğunu bir kez daha vurguluyoruz...

TMMOB 38.Dönem Yönetim Kurulu, bu yıl 17-18 Şubat 2005 tarihlerinde kutlanacak olan ENERJİ TASARRUFU HAFTASINA yönelik olarak bir dizi etkinliği gündemine almıştır.

Kuruluşumuzun 50. yılında kamunun doğru bilgilenmesi ve halkın yararını gözeten bir anlayışla, broşürler, afişler hazırladık. Enerjinin kullanımında toplumsal bilincin oluşturulmasının önemi üzerine seminer ve toplantılar planladık.

Enerjinin dünya ölçeğinde etkin ve verimli kullanılmasının ne denli önemli olduğu, son yıllarda küresel ısınmanın yaratacağı olumsuz sonuçlara vurgu yapan raporlar ile birkez daha açığa çıkmaktadır.

Neredeyse hergün yayınlanan raporlarda eğer gerekli önlemler hızla alınmaz ise büyük kuraklıkların ve su kıtlığının ortaya çıkacağı, ormanların yok olacağı, tarımda verimin büyük ölçüde düşeceği, denizlerin seviyesinin yükseleceği ve hastalıkların artacağı, kısaca, küresel ısınmada 10 yıl içinde geri dönülemez noktaya ulaşılabileceği uyarıları yapılmaktadır.

Bilim insanlarının tüm bu uyarılarına rağmen 1997 yılında hazırlanan ve dünya çapında sera gazlarının azaltılmasını öngören uluslararası Kyoto Protokolünün sera gazı üretiminin yüzde 36'sından sorumlu olan ABD tarafından yıllardır ekonomik gerekçelerle imzalanmaması dünyanın geleceği açısından düşündürücüdür.

Bugüne kadar 126 ülkenin imzaladığı protokol, sera etkisi yapan gazların salınım miktarının 2008-2012 yılları arasında 1990'daki seviyesinin yüzde 5 oranında altına düşürülmesini öngörüyor.

Uzun dönemde yapılacak planlama ile sanayiden tarıma her alanda enerji tasarrufu sağlayacak teknolojilere destek verme, güneş, jeotermal, biyokütle, rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasının teşvik edilmesi gelecek için enerji politikalarının esas yaklaşımı olmak zorundadır.

Enerji tasarrufu ; enerjinin akıllıca kullanışı ile kayıpların en aza indirilmesi, aynı enerji ile daha çok iş yapılması veya aynı iş için daha az enerji kullanılması anlamını taşımaktadır. Enerjinin verimli kullanılması ile gereksinimler ve konfor şartları içerisinde, fazladan ve gereksiz tüketilen enerjinin tasarruf edilmesi sağlanacaktır.

Enerji tasarrufu, enerji kaynaklarının daha rasyonel kullanılmasına, enerji üretim yatırımlarının ve enerji maliyetinin azaltılmasına olanak vererek, çevre sorunlarının azaltılması açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Enerjinin verimli kullanılması ile özellikle konutlarda aile bütçesinde tasarruf olanakları yaratılabilmektedir.

Bilimsel çalışmalar ışığında ülkemizde % 30'lara varan enerji tasarrufu potansiyelinin yaklaşık % 10~15'lik bir bölümü hiçbir harcama gerektirmeyen, yalnızca bilinçlendirme, yönlendirme çalışmaları ile kazanılabilecek bir oran/büyükölçüm olarak önümüzde durmaktadır. Konutlarda ; aydınlatma, beyaz eşya, ev ve mutfak gereçlerinin kullanımı ve seçiminde yapılacak bilinçli çalışmalar çok önemli tasarruf olanakları sağlamaktadır. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalar sonucu, sanayi, bina ve ulaşım sektörlerinde yıllık enerji tasarrufu potansiyelinin yaklaşık 3 milyar dolar olduğu tespit edilmiştir. 3 milyar doların bir nükleer santral maliyeti olduğunun altını çizmek istiyoruz.

Enerji tasarrufun toplumun en küçük birimi olan aileden başlayarak bütün kesimlere yayılmasında devletin uygulayacağı enerji politikalarının da payı unutulmamalıdır. Devlet; yılda bir kez kutlanan bir enerji tasarrufu politikası değil; yaşam biçimi haline dönüşen enerji tasarrufu politikaları üretmelidir. Bu doğrultuda TMMOB ve Odalarının uzun süredir hayata geçirilmesi için mücadele ettiği çalışmalara kaynak ve destek sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

TMMOB olarak 17 Şubat 2005 tarihinde kutlanmaya başlayacak olan ENERJİ TASARRUFU HAFTASINDA birkez daha vurguluyoruz!

* Enerji tüketiminin büyük bir bölümünü gerçekleştiren sanayi sektöründe, verimliliği düşük, yüksek enerji tüketen ve çevreyi kirleten teknolojilerden kaçınılmalı, tesislerde enerji verimliliğini yükseltecek rehabilitasyon yatırımları yapılmalı, verimliliği yüksek yeni teknolojilere geçilmesi teşvik edilmelidir.

* Enerjinin üretiminden nihai kullanımına kadar verimliliğin yükseltilmesi ve enerji yoğunluğunun azaltılması ile sanayi üretim maliyetlerinin düşürülmesi sağlanmalıdır.

* Ulusal kaynaklarımızı daha fazla devreye sokan önlemler ile enerji kaynakları açısından ithalat bağımlılığı en aza indirilmelidir.

* Enerji verimliliğini arz ve tüketim alanlarında geliştirmeye yönelik olarak teknolojinin değerlendirilmesini de içeren makro düzenlemeler yapılmalıdır.

* Enerji verimliliğine yönelik ekipman standartları ile bina-yapı standartları denetim altına alınmalı; yüksek miktarda enerji tüketen sanayi tesislerinde tüketimin periyodik olarak beyanı, izlenmesi ve birim üretim başına kullanılan enerji miktarının düşürülmesi sağlanmalıdır.

* Elektrik üretiminde % 50'yi aşmakta olan doğal gazın payı, azaltılmalı, yeni ve yenilenebilir kaynaklar konusunda AR-GE çalışmaları ve bu kaynakların kullanımı teşvik edilmelidir.

* Türkiye'nin, henüz kullanılmamış mevcut linyit ve hidrolik kaynakları hızla devreye konulmalı, kömür, petrol ve gaz aramalarına, makro bir plan dahilinde yeniden başlanmalıdır.

* Enerji politikalarında "özelleştirme" adı altında kamu işletmelerinin yok pahasına özel kesime devrine yönelik girişimlere son verilmelidir.

* Sürdürülen özelleştirme politikalarının doğrudan bir sonucu olarak yatırım yapılmayan bir alan olan elektrik dağıtım şebekeleri yenilenmeli, şebeke kayıpları kabul edilebilir bir düzeye çekilmelidir.

Tüm bu değerlendirmelerin ışığında, enerji politikamızın, ulusal çıkarlarımız ve kamu yararı doğrultusunda yeniden ele alınarak, kendi kaynaklarımızın üretimine ağırlık veren, kaynakları çeşitlendiren bir stratejiyle oluşturulması zorunluluğu, her zamankinden daha fazla gerekli görülmektedir.

EMEK PLATFORMU BÖLGE TOPLANTILARINDA TMMOB ADINA KONUŞMALAR YAPILDI Şubat 2005

16 Şubat Çarşamba "81 ilde İktidarı Uyarı" eyleminden önce gerçekleştirilen bölge toplantılarında TMMOB adına da konuşmalar yapıldı.

5 Şubat 2005'te Samsun Bölge Toplantısında TMMOB Yürütme Kurulu üyesi Baki Remzi Suiçmez şunları söyledi:

Değerli Emek Platformu Bileşenlerinin Üyeleri, Basın Emekçileri ve Konuklar,

Dünyayı neoliberal politikalar doğrultusunda dönüştürmeyi amaçlayan Küreselleşme süreci, farklı evrelerden geçerek bugünkü halini almıştır ve sürekli bir dönüşüm içindedir. Ülkemizde uygulanan ekonomik ve siyasal programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Bu bağlamda, Türkiye de bu dönüşüm evrelerinin içinden geçerek sistemle entegrasyon süreci yaşamaktadır. Bu entegrasyonun ilk adımları 12 Eylül darbesiyle atılmış ve serbest piyasacı ekonomik modelin hakim kılınmasıyla hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. İthal ikameciliğin yerine serbest piyasa ve ihracata dayalı büyüme modeli esas alınarak yeni bir gelir ve paylaşım stratejisi ortaya konmuştur. Küreselleşen dünya ekonomisiyle eklemlenme süreci ise, kesintisiz ve düz bir hatta ilerlememektedir.

Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Bu süreçte artan bir ivmeyle sanayi yatırımları azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir.

Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan, tüm emek kesimleri gibi, mühendis-mimar ve şehir plancıları da büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir.

AB'ne üye olma sürecinde, Gümrük Birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketleri yürürlüğe konmakta, ilerleme raporları ile birtakım istekler dayatılmaktadır. AB ile Türkiye arasındaki ilişkilerde önemli olan ve üzerinde dikkatle durulması gereken konu, AB'nin önceki üyelere adaylık sürecinde istemediği ekonomik konuları Türkiye'den istemesidir. AB'ye üyelik sürecini daha önce tamamlayan ülkeler için izlenen süreç, siyasal konuların yerine getirildikten sonra adaylığın gerçekleşmesi ve ardından ekonomik uyumun gerçekleştirilmesidir. AB Türkiye'den ise IMF programlarına tamamen uymasını istemektedir. Oysa AB, IMF programlarının uygulamış olduğu diğer ülkeler gibi Türkiye'nin de yoksullaştırıldığını bilmekte ve kabul etmektedir. Ayrıca, AB üyesi ülkelerin sosyal politika kazanımlarının varlığına karşın, AB'nin sosyal politikaya yönelik bir düzenlemesi yoktur. Bu nedenle, 15 günde 15 Yasa kapsamında Tütün ve Şeker sektörünü yıkıma sürükleyecek yasaların çıkarılması dayatılırken, kamu emekçilerine grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkını içeren bir yasa İlerleme Raporları içerisinde yer almamaktadır.

Bu saptamalar ışığında son dönemde çıkarılan yasalarla; sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılması hedeflenmektedir. Bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Bundan dolayı TMMOB, diğer emek örgütleriyle birlikte, bundan önce olduğu gibi, bundan böyle de; IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumundadır. TMMOB olarak, kamu emekçileri sendikaları ve işçi sendikaları ile birlikte mücadele ediyoruz, edeceğiz. Çünkü bu saldırı, emek cephesine, üretim ekonomisine, sosyal devlete yapılmaktadır. GATS süreci ile hizmet alanları küresel sermayeye açılırken, yabancı mühendis ve mimarların girmesi ile ülkemizde kendi alanımızda çalışmama tehdidi ile karşı karşıyayız. Bütçenin faiz ödemelerine ayrıldığı, üretim ve yatırıma kaynak ayrılmadığı süreçte, mühendis ve mimarlara da yaşam alanı kalmayacağını biliyoruz. Bu olumsuz koşullar ve ciddi tehditler altında, toplumsal yararı artırarak kamu alanının korunması için yeniden yapılanma dayatmasının yaratacağı olumsuzlukların önlenmesi için yapılabilecekleri, yapabileceklerimizi Bölge Toplantılarında sizlerle birlikte kararlaştırıyoruz. Unutmayalım, hepimiz birlikte bir gücüz, sen yoksan biz bir eksik kalırız.

İzinizle, son dönemde gündemde olan yasa tasarılarına değinmek istiyorum. Siyasal iktidar, AB'ye vurgu yaparak, aslında AB'ye üye ülkelerde uygulanan kırsal kalkınma politikalarının tümüyle karşıtı bir tasarı ile, IMF ve Dünya Bankası dayatmaları çerçevesinde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü kapatarak, merkezi idarenin görev alanına giren kamu hizmetini yerelleştirerek özelleştirme amacıyla 13 Ocak 2005 tarihinde 5286 sayılı "Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" yasayı çıkartmıştır. Bu yasa ile 3202 sayılı Yasa değişmekte, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ise kapatılmaktadır. 5286 sayılı Yasa, 5227 sayılı Yasanın iptal edilmeyen Geçici 2 inci Maddesini "test" etmeye yönelik bir girişimdir. Gerekli yasal, kurumsal, teknik ve ekonomik altyapı hazırlanmadan, bir "inat" uğruna acele ile gündeme getirilen bir tasarıdır. Bu Yasanın, Genel Gereğesinde yer alan haksız suçlamalar ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü zan altında bırakılmakta, böylelikle kapatılması için gerçekleştirilen her türlü yöntem "mübah" sayılmaktadır.

Köy Hizmetleri'ni başlıca beş amaçla kapatmak istemektedir.

1. Köy Hizmetleri çalışanlarını tasfiye ederek ve sendikal haklarını kısıtlayarak, IMF'ye verdiği faiz dışı fazla hedefine ulaşmak,
2. Köy Hizmetleri alanında yerel yönetimler üzerinden kadrolaşmak,
3. Yerel yönetimlere devredilecek hizmetlerle yerel siyaseti kullanarak yandaşlarına kaynak aktarmak,
4. GATS kapsamına giren su ve altyapı hizmetleri alanında, Köy Hizmetleri'nin kendi personel ve makine varlığıyla yaptığı hizmetlerdeki tüm kalemlerin parasallaştırılmasını sağlayarak, tümüyle ihaleli olarak gerçekleştirilecek hizmetlerden doğacak büyük pazarı yerli ve yabancı özel sektörün paylaşımına açmak,

5. Ulusal toprak yönetimini parçalayarak, yerel yönetimler aracılığıyla, tarım topraklarını sermayenin sınırsız kullanımına açmak.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılması sonucu;

1. Yerel siyasi baskılar artarak kaynaklar plansızca ve savurganca kullanılacaktır.
2. Bölgesel eşitsizlik ve dengesizlik sorunu büyüyecektir.
3. Toprak ve su kaynaklarının belirlenmesi, korunması ve yönetimi için ülke bütününde planlamalar ve havza bazında uygulamalar yapılamayacaktır.
4. Tarımsal desteklerin kaldırıldığı süreçte devletin Türk çiftçisine dolaylı olarak verdiği son destek arazi toplulaştırma hizmetleri istenilen düzeyde ve nitelikte verilemeyecektir.
5. Genel Müdürlüğün kendi personeli ve donanımı ile kırsal kesime götürdüğü hizmetlerin parasallaştırılması sağlanarak doğacak pazarı yerli ve yabancı özel sektör dolduracaktır.
6. Parası olmayan köylüye hizmet verilemeyecektir.
7. Sendikal örgütlenme kısıtlanacak ve esnek çalışma koşulları yaşama geçirilecektir.

3202 sayılı Yasada Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bir merkezi örgüt olarak, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı'na "bağlı kuruluş" statüsünde kurulmuştur. Bu nedenle, görevlerin merkezi parçası ile bölge-il müdürlükleri parçası arasında nasıl bölüneceği gösterilmemiştir. 3202 sayılı yasaya göre görevler bir bütündür; örgütün yapısı gereğince hiyerarşi ilkesine göre yürütülecektir. Oysa 5286 sayılı yasa, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından görülen hizmetleri, merkezi yönetim ile ilişkisi idari vesayet ilkesine göre kurulmuş olan yerel yönetimlere devretmektedir. Böylece görev ve yetkilerin kullanımını üstlenen idareyi değiştirmekte, hizmeti "devlet tüzelkişiliği"nden "yerel idare tüzelkişiliği"ne aktarmaktadır. Dolayısıyla, 5286 Sayılı Yasa 5227 Sayılı Yasa ile birlikte değerlendirildiğinde; 5286 sayılı Yasanın tümüyle Anayasaya aykırı olduğu görülecektir. Ayrıca, görev ve yetki dağılımı yapılırken bir belirlilik ortaya konulmaması ve devir usul ve esaslarını belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna, Yüksek Planlama Kuruluna ve Maliye Bakanı'na verilen birtakım yetkiler Anayasanın 7 inci ve 8 inci maddesine aykırıdır. Anayasa ile Devlet'e verilen toprak ve su yönetiminin koşulsuz olarak yerel yönetimlere devredilmesi Anayasa'nın 44, 45 ve 166 inci maddelerine aykırıdır. Yine kamu personeline yönelik düzenlemeler Anayasanın 128 inci maddesine aykırıdır.

Hiçbir geçerli hiçbir veri, 5286 sayılı yasanın AB'ye uyum çalışması olduğunu göstermemektedir. Yasa ile, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, tarımsal üretimin ana etmenleri olan toprak ve su yönetiminden, uzman örgütünün kalmaması nedeniyle çekilmiş olmaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ya da Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün merkezi yönetim adına bu görevleri yürütecek olması, her iki genel müdürlükle "konu", "alan" ve "ölçek" bazında ayrılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasının yaratacağı boşluğu gideremeyecektir. Kalkınma Planları, Uluslararası Sözleşmelerle verilen taahhütler, Tarım Şurası kararları da incelendiğinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın toprak ve su yönetiminden, kırsal kalkınmanın temelini oluşturan kırsal altyapı hizmetlerinden çekilmesi doğru değildir ve hiçbir gerekçeyle kabul edilemez.

Yasa, IMF ile yürütülen "istikrar programı"nın önemli bir ayağıdır. 10 uncu gözden geçirme-ye ilişkin 20.11.2001 tarihli ek Niyet Mektubu'nda; "Konsolide bütçeye tabi kuruluşların

bölge müdürlükleri kaldırılacak; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün ve diğer merkezi devlet birim ve kurumlarının bölge idarelerinin işçileri, ekipmanı ve sorumlulukları zaman içinde İl Özel İdareleri'ne kaydırılacaktır." ifadeleri yer almıştır. IMF ile yeni bir Stand-By Anlaşması imzalayan siyasi iktidar, "faiz dışı fazla" bağlamında dayatılan bu gerçeği görmezden gelerek, Yasanın IMF bağlantısını yok sayabilmektedir.

Bu Yasa, "Türkiye Kamu Yönetim Sistemi"nde bir ilki gerçekleştirmektedir. Yasa, özelleştirme uygulamalarının da dışına çıkarak, ilk kez devredeni ve devralanı belli ve hazır olmayan bir tasfiye sürecini düzenlemektedir. Devredeni belli değildir, Devralanı belli ve hazırlıklı değildir. Özetle; bu yasayı uygulamak üzere, ne merkezi yönetim, ne de yerel yönetimler hazır değildir.

Sağlık hizmetinden anında, eşit, adil ve etkin olarak yararlanmak ve talep etmek her bir yurttaşın en temel hakkıdır. Bunun yerine getirilmesi ise Devletin en temel görevidir. Ancak ülkemizdeki var olan sosyal güvenlik ve sağlık sistemiyle, bu haktan her bir yurttaşın eşit olarak yararlanabildiğini söylemek olanaklı değildir. Çünkü, ülkemizde sosyal güvenlik özelde sağlık hakkına finansman sorunu olarak bakıldığından halkın sağlık ihtiyacına bütçeden uygun bir pay ayrılmamaktadır. Sağlık bütçesinde yapılan kısıtlamalar ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan politik müdahalelerle, sağlık hizmetleri adım adım zaten paralı hale getirilmiştir. İşsizliğin yoğun olduğu ülkemizde nüfusun önemli bir bölümü sağlık güvencesinden yoksundur. Bugün, gelir durumu ne olursa olsun her bir yurttaşın doğumdan ölüme kadar gerek koruyucu sağlık, gerekse tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine anında ulaşabilmeleri ve eşit olarak yararlanabilmesinin önünün açılması doğrultusunda gerçek bir reforma ihtiyaç olduğu açıktır.

TMMOB; herkese eşit, ücretsiz sağlık hizmetinin sağlanması için sosyal güvenlik ve sağlık sisteminde köklü değişikliklere gereksinim olduğunu sürekli dile getirmiştir. Sosyal Güvenlik sisteminde gerçek bir reform yapılması gerekirken, Siyasal İktidar, tam aksine sadece parası olanın sağlık hizmetlerinden yararlanmasını öngören, emeklilik hakkını ortadan kaldıran "Genel Sağlık Sigortası", "Emeklilik Sigortası", "Sosyal Güvenlik Kurumu" ve "Primsiz Ödemeler Kanunu" adı altında dört tane tasarı hazırlayarak Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu'nun gündemine taşımıştır. Bu yasa tasarıları, sosyal güvenlik konusunu bütçe üzerinde bir yük olarak gören ve Devletin bu alandan tamamen çekilmesini öngören bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, yasa tasarılarının temel felsefesini ortaya koyduğundan bu yasa tasarılarını bir reform olarak görmek olanaklı değildir.

Hükümetin Hazırladığı "Sosyal Güvenlik Reformu" Neler Getiriyor?

1. Sağlık hak olmaktan çıkarılıyor.
2. Hastaya müşteri yaklaşımı getiriliyor.
3. Genel Sağlık Sigortası ile kara dayalı bir sigortacılık getirilmektedir.
4. "Genel Sağlık Sigortasındaki Prim Sistemi Hasata Olan Öder"i getiriyor.
5. Genel Sağlık Sigortası daha fazla ödeme daha az sağlık hizmeti demektir.
6. Katkı Payı adı altında cepten ödeme yapma zorunluluğu getiriyor.
7. Yasa tasarıları yürütmeye geniş yetki vermektedir.
8. Sağlık çalışanlarının iş güvencesi ortadan kalkıyor.
9. "Sağlıkta Dönüşüm Programı" söylemi ile kamuoyu yanıltılıyor
10. Eşitsizlik yasal güvence altına alınıyor
11. Mezarda emeklilik getiriliyor.

Sonuç olarak; Çocuklarımız IMF ve DB'na borçlu olarak doğmaktadır. Bu yasa tasarıları ile borçlu olarak doğan çocuklarımızın çalışarak emekli olması ise hayaldir. IMF ve Dünya Bankası'nın programını hayata geçirmek için çocuklarımızın hayatından tasarruf yapılmaya çalışılmaktadır. Çocuklarımıza onurlu ve sağlıklı bir ortamda yaşanabilir bir ülke bırakmak IMF'ye olan borçla kıyaslanamayacak kadar kutsal ve asla vazgeçemeyeceğimiz bir görevdir. Dolayısıyla, “sosyal güvenlik hakkı” temel bir insan hakkı olup, “yaşama hakkı” ile sıkı sıkıya bağlıdır. Bu nedenle, siyasil iktidar bu hakkın özüne aykırı düzenlemeler içeren yasa tasarılarını geri çekmeli ve ülkemiz gerçeğine uygun köklü değişiklikleri içeren yasal düzenlemelerin önünü açmalıdır.

Bilimi toplumla buluşturmayı çalışmalarının ana eksenini olarak gören TMMOB; Sağlıkta Dönüşüm Programı çerçevesinde Sağlık Kurumları'nın Sağlık Bakanlığı'na devredilmesini öngören 5283 sayılı Yasa ile, haksız gerekçelerle ve kamusal çıkarlara aykırı düzenlemelerle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü kapatmayı amaçlayan 5286 sayılı yasanın bilimsel ve ülke gerçekleriyle örtüşmediğini ifade etmektedir. Çünkü, her iki Yasa; Anayasanın 2 inci maddesinde yerini bulan “sosyal devlet” ilkesinin, sağlık ve sosyal güvenlik ile köye yönelik hizmetler ve çalışma ilişkileri alanında zedelenmesine, belki de yok sayılmasına yol açacaktır.

TMMOB 5283 ve 5286 sayılı Yasaların yürürlüğe girmemesi için ilgili tüm Anayasal kuruluşları göreve çağırmıştır, çağırmaktadır. Nitekim; Ana Muhalefet Partisi CHP, 5283 sayılı Yasayı iptal amaçlı Anayasa Mahkemesi'ne götürmüştür. 5286 sayılı Yasayı da yüksek yargıya taşımak üzeredir.

Sorun bu iki yasa ile sınırlı değildir. Her boyutuyla yaşam alanımıza yönelik toplu bir saldırı mevcuttur. Üzülerek söylemek gerekirse, halkın oyuyla iktidara gelenler, halkı önemsemeyi bırakıp, sermaye cephesinin her dediğini yapar duruma gelmişlerdir.

Emek Platformu; 19 Ocak 2005 tarihli, ‘İnsanca Yaşanacak Bir Türkiye İçin Halkımıza Çağrı’ metninde; sorunları tespit edip, “Bu bozuk düzen değişmelidir. Sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, altyapı başta olmak üzere kamusal hizmetler tepeden tırnağa halkın yararı doğrultusunda yeniden yapılandırılmalıdır” saptamasında bulunmuştur. Çünkü; siyasi iktidarın çıkardığı ve çıkarmayı düşündüğü; Genel Sağlık Sigortası, Emeklilik Yasası, Aile Hekimliği, Temel Sağlık Yasası, Kamu Yönetimi Temel Yasası, Kamu Personel Yasası, Yerel Yönetim Yasaları, Bölge Kalkınma Ajansları, Gelir İdaresi Yasası ile küresel kapitalizme eklenme süreci tamamlanacak, Ülke Pazarı, Devlet Tüccar, Vatandaş Müşteri haline getirilecektir. Sürecin sonucu ise, tam bir ekonomik ve sosyal yıkım olacaktır. Oysa bizler; Siyasi iktidarın tüm bu yıkım politikalarına karşı; halkın temel ihtiyaçlarının herkese adil, eşit, ulaşılabilir, ücretsiz olmasını ve gereksinimi kadar kamu hizmeti talep ediyoruz.

Bu süreçte; Bilimsel ve hukuksal mücadele emek kesiminin zaferi için önemlidir. Ancak sonuç almayı kolaylaştıracak başlıca mücadele yöntemi halkın örgütlü mücadelesidir. Bu konudaki öncelikli sorunumuz ise; her aşamada, halkın örgütlü baskı gücünü demokratik yollardan ortaya koymasını sağlayabilmektedir.

Sonuç olarak;

Güvenli bir gelecek ve ‘İnsanca Yaşanacak Bir Türkiye İçin’ Emek Platformu olarak illerde bölge toplantıları yapıyoruz. Bu gidişatı durdurmak bizim ellerimizdedir. 16 Şubat 2005 Çarşamba günü 81 ilde iktidarı uyarı eylemleri gerçekleştiriyoruz.

Çağrımız; yalnızca Emek Platformu Bileşenleri ile sınırlı değildir ve tüm Halkımızdır.

5 Şubat 2005'te İstanbul bölge toplantılarında İKK Sekreteri Meftun Gürdallar şunları söyledi :

Emek Platformu Başkanlar Kurulu'nun aldığı kararlar doğrultusunda 16 Şubat 2005 "İktidarı Genel Uyarı Eylem" için Emek Platformu İstanbul Bileşenleri tarafından yapılan çağrı üzerine bir araya gelen emekçiler Siyasal İktidarın emekçilere yönelik yürütmüş olduğu teslim alma politikalarına karşı tek yürek olarak aşağıda belirtilen hususların Kurumların bir kez daha siyasal iktidarın dikkatine, halkımızın bilgisine sunulmasına karar vermiştir.

Türkiye, İMF ve Dünya Bankası yönlendirmesiyle, küresel sermayenin isteklerine uygun bir yeniden yapılanma süreci yaşıyor. Kurumsal kökenleri neo-liberal dünya görüşüne dayanan bu yönelim, ekonomik ve toplumsal yapıda kuralsızlaştırmaya yol açan bir dizi yapısal dönüşümü hedeflenmekte ve ülkemizin geleceğini bütünüyle "piyasa güçlerini" denetimsiz ve başı boş işleyişine terk etmektedir.

AKP Hükümeti IMF'den aldığı direktiflerle emekçilerin hayatını zorlaştırmak, gelecek umutlarını yok etmek için birbiri ardında kazanılmış haklarımıza saldırmakta, yoksulluğa, gelecek güvensizliğine, eğitim hakkından yoksun kalmayı emekçilere dayatmaktadır.

Seçim meydanlarında halka boş umut dağıtan AKP Hükümeti, uyguladığı politikalarla, işsizliği yoksulluğu arttırmakta, emekçinin yaşam şartlarını daha da zorlaştırmakta, çiftçinin emeğini karşılığını vermemekte, köylüye hizmet götürmenin aracı olan Köy Hizmetlerini tasfiye etmekte, kamunun elinde bulunan işletmelerin piyasaya peşkeş çekilmesi için hiçbir kural tanımadan özelleştirme uygulamalarına pervasız bir şekilde devam etmektedir.

AKP Hükümeti; kapalı kapılar ardında yürüttüğü müzakerelerde verdiği taahhütler gereği olarak kamusal alandaki tüm hizmetlerin piyasaya açılmasını; eğitimin, sağlığın yerel hizmetlerin piyasa koşullarında sunulmasını emekçilerin birikimleri ile oluşan değerlerin sermayeye aktarılmasını temel politika olarak belirleyip, bunu bizlere dayatmaktadır.

Genel Sağlık Politikaları:

Sağlık hizmetinden anında, eşit ve ücretsiz yararlanmak her yurttaşın en temel hakkı ve bunu sağlamak ise Devletin en temel görevidir. Ancak ülkemizdeki var olan sosyal güvenlik ve sağlık sistemiyle, bu haktan her yurttaşın eşit olarak yararlanabildiğini söylemek olanaklı değildir. Çünkü, ülkemizde sosyal güvenlik özelde sağlık hakkına finansman sorunu olarak bakıldığından, halkın sağlık ihtiyacına bütçeden uygun bir pay ayrılmamaktadır. Sağlık bütçesinde yapılan kısıtlamalar ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan politik müdahalelerle, sağlık hizmetleri adım adım zaten paralı hale getirilmiştir. İşsizliğin yoğun olduğu ülkemizde, pirim ödeyemeyen ve Yeşil Kart alamayan yurttaşların hiçbir sosyal güvenlik ve sağlık güvencesi bulunmamaktadır.

Hükümetin Hazırladığı "Sosyal Güvenlik Reformu" Neler Getiriyor?

Sağlık hakkı ortadan kaldırılıyor

AKP hükümeti, "sağlıkta dönüşüm programı" adı altında yasal düzenlemelerle sağlık hizmetlerini tamamen paralı hale getirmek için sağlık hakkını sorgulamaktadır.

Hastalık sigortasından yapılan tüm sağlık yardımları, mal ve hizmet biçiminde görünüm kazanan nesnel yardımlardır. Bunların para olarak karşılıklarının istenmesi olanaklı değil-

ken, yeni tasarı, sigortalılara her evrede katılım payını zorunlu kılmaktadır. Şu an yürürlükteki Sosyal Sigortalar Kanununun 33. maddesi gereğince ayakta yapılan tedavilerde ilaç bedelinin %20'si sigortalıya ödetilirken, Tasarının 16. maddesi bu oranı %50'ye kadar yükseltmektedir. Bu katılım payını belirleyecek objektif bir kriter de bulunmamaktadır. Asgari ücret düzeyinde bir katılım payı öngören Kanun tasarısının sağlık hakkına bir hak olarak bakmadığının somut ifadesidir.

Sağlık hizmeti, “yardım” değil, “hak” anlayışı ile sunulması gereken bir hizmettir. Genel Sağlık Sigortası Yasa tasarısı, sağlık hakkı yerine kısmi bir sağlık yardımı öngördüğünden Sosyal Devlet felsefesine aykırıdır.

Hastaya müşteri yaklaşımı getiriliyor.

Genel Sağlık Sigortası Yasa tasarısı, aslında bir yanıyla son derece yetersiz, minimum kamu sigortacılığını getirirken, özel sigortacılığın da önünü açan bir sistemdir. Sağlık bir hak anlayışıyla ele alınmadığından, sağlık hizmetinin “bunu tüketen müşteriler” tarafından ödenmesi gerektiği planlanmaktadır.

Genel Sağlık Sigortası ile nasıl bir sigortacılık getirilmektedir?

Sağlık sigortasında, sağlık hizmetinden yararlananlara çeşitli paketler öngörülmektedir. Ne kadar ödemede bulunabilirseniz, yararlanacağınız hizmet o kadar zengin, ne kadar az öderseniz o kadar dar kapsamlıdır. Yasa tasarısı, sağlığı bir hak olmaktan çıkarıp, yararlananları müşteri olarak gördüğünden, sağlık hizmeti, piyasanın herhangi bir unsuru haline dönüşmekte ve doğal olarak bunun sonucu o piyasanın mekanizmalarına, kar anlayışına, tabii olacaktır.

Genel Sağlık Sigortasındaki Prim Sistemi neyi getiriyor?

Ülkemizdeki sağlık hizmetleri Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur ve Yeşil Kart aracılığıyla, kişisel prim ve devlet katkılarıyla birlikte sürdürülen karma sisteme dayalıdır. Karma sistemdeki sosyal güvenlik kuruluşlarına devletin yapması gereken ödemeler sosyal güvenlik kuruluşlarının açığı, dahası bütçenin kara deliği olarak ifade edilmektedir. IMF'nin AKP hükümeti ile yapacağı 3 yıllık anlaşmanın temel şartlarından birisi bütçede açık, hatta kara delik olarak tanımlanan sosyal güvenlik harcamalarının ortadan kaldırılmasıdır. Amaçlanan devletin vatandaşına karşı yapmakla yükümlü olduğu görevlerinden kendisini kurtararak, bu görevini vatandaşın sırtına yıkmaktadır.

Hasta olan öder mantığı doğrultusunda “Asgari yaşam standardı”nın üzerinde olan herkes primli sisteme geçmek zorundadır.

Nedir asgari yaşam standardı? Genel Sağlık Sigortası Yasa taslağında bu açık ifade edilmiyor. Ancak bunun asgari ücretin 1/3 kadar, yani yaklaşık ayda 120 milyondan fazla kazancı olanları kapsadığı düşünülmektedir. Herkes zorunlu olarak prim ödeyecektir.

Sağlık hizmetine daha çok ve sık ihtiyaç duyan az gelirlilerden, yoksullardan, yıllık sağlık hizmeti alma sıklığına göre prim ödeme oranları her yıl yeniden belirlenecektir. Genel Sağlık Sigortası daha fazla ödeme daha az sağlık hizmeti demektir. Genel Sağlık Sigortası'na ödenen sağlık primleri ile ancak Genel Sağlık Kurumu'nca belirlenmiş bazı sağlık hizmeti için ödeme yapılacaktır. Masraflı olduğu için sigortayı zarara sokmayacak bazı koruyucu sağlık hizmetleri ile bazı hastalıkların, bazı ameliyatların, bazı tahlil ve tetkiklerin karşılanacağı minimum hizmet temelli bir sistem getirilmektedir.

Şu anda neleri, yani hangi hastalıkları kapsayacağını bilmediğimiz bir düzenleme öngörülmektedir. Kalp hastaları, kanser hastaları, diyaliz hastaları, diyabet hastaları gibi sürekli tedavi gören ve tedavi masrafları fazla olan hastalıklar kapsam dışı tutularak, bunlar için tamamlayıcı sigortacılık getirilecektir. Böylece ancak tamamlayıcı sigortası olanların bir süre için “güvencesi” olacaktır. Kısacası tamamen kişisel ekonomik güce cevap verecek, bir sağlık hizmeti anlayışının egemen olacağı, yaşamını devam ettirme talebinin serbestçe pazarlanacağı bir düzen oluşturulmaktadır.

Katkı Payı adı altında cepten ödeme yapma zorunluluğu getiriyor. Genel Sağlık Sigortası ile birlikte, sigortalı kişilerin bu gün sadece ilaç alırken verdiği katkı payını anlayışı artık, sadece ilaçta değil, hekim muayenesi, tahlil ve tetkikler ile ayaktan tedavi giderleri içinde yapılacaktır. Katkı payının sağlık hizmetinin sunumu esnasında peşin olarak alınması ön görülmektedir. Bu katkı payı bu gün sadece ilaçta %20 olarak ödenirken, GSS ile birlikte bu oran %50 kadar ulaşacaktır. Asgari ücretin son derece düşük olarak belirlendiği günümüzde, asgari ücretle çalışan düşük gelirli işçiler, ilaç için gereken %20 katkı payını dahi ödemekte zorlanırken, hatta ilaç alımından vazgeçmek zorunda kalırken, bu katkı payını yükseltmek ve yaygınlaştırmak asgari ücret alan milyonlarca kişinin sağlık hizmetine ulaşımını ortadan kaldıracaktır.

Kısaca Siyasal İktidar sağlık hizmetini ticarete dönüştürmek istiyor. SSK bunu önünde en büyük engel olarak görüldüğü için devrediliyor. SSK'nın devrinin gerekçesi olarak sağlık hizmetlerinin tek elde toplanması olarak gösteriliyor ancak yapılmak istenen sağlık kurumlarının parça parça satılarak “birilerine” peşkeş çekilmesidir.

Geleceğimiz çalınmak isteniyor. İMF ve Dünya Bankasının talepleri doğrultusunda emekçilere sağlıksız ve güvencesiz bir yaşam dayatılıyor. Bu gidişatı durdurmanın elimizde olduğunun bilinciyle ve haklılığımızdan aldığımız güçle 16 Şubat İktidarı Genel Uyarı Eylemi için hayatı öreceğimizi 16 Şubat 2005 Çarşamba günü güvenli bir gelecek “İnsanca yaşanacak bir Türkiye için” üretimden gelen gücümüzü kullanacağımızı tekrar belirtiyor bizleri ve geleceğimizi yok sayanları bir kez daha uyarıyoruz!

16 Şubat Çarşamba günü saat 12:30 da Unkapanı Tekel Binası önünde toplanıp, Saraçhaneye yürünecektir. Saraçhane de basın açıklaması yapılacaktır.

12 Şubat 2005'te Adana Bölge toplantısında İKK Sekreteri Hüseyin Atıcı şunları söyledi

Değerli basın çalışanları, çevre illerden ve Emek Platformunu oluşturan kurum ve kuruluşların genel merkezlerinden gelen saygıdeğer konuklar, emek platformunun tüm bileşenleri, yaşamını devam ettirmek için emeğini satmaktan alınteri dökmekten başka hiç bir şans olmayan işçiler, kamu çalışanları, emekçiler hepiniz hoşgeldiniz.

Türkiye son 25 yıldır maruz kaldığı neo-liberal saldırı dalgasının bir dönemecine daha girdi. Sistematik olarak yürütülen bu saldırı kampanyası sanki tek elden yürütülüyormuşçasına planlı bir şekilde gelişti, gelişiyor. 25 yılda hükümetler değişti, başbakanlar, bakanlar değişti ama uygulanan politikalar değişmedi. Apoletlisi geldi, tonton amcası, babası, bacısı, Karaoğlanı, Kasımpaşalı geldi uygulanan politikalar değişmedi. Milliyetçisi, siyasal islamcısı, sosyal demokrati, sağcısı liberali, muhafazakar islamcısı geldi uygulanan politikalar değişmedi.

Bugün artık çok açık görünüyor ki Türkiye'yi 25 yıldır aynı hükümet yönetiyor, kamu varlıklarını talan eden, sosyal devlete ilişkin ne varsa bunu ekonominin üzerinde bir kambur olarak gören ve bu alanları da piyasaya açmak için uğraşan dışarıdan IMF ve Dünya Bankası destekli Neo-liberal hükümet.

Bugün AKP'nin meclisten geçirmek için sıraya dizdiği Genel Sağlık Sigortası, Emeklilik Yasası, Aile Hekimliği, Temel Sağlık Yasası, Kamu Yönetimi Yasası, Kamu personel Yasası ve Kamu Yönetimi Temel Kanunu gibi yasalar da göstermektedir ki. AKP hükümeti de bu değişmeyen neo-liberal hükümetin en güçlü parçalarından biri.

Bu 25 yıl boyunca bütün hükümetler aynı şeyi gerçekleştirdi. Önce kamu hizmeti veren kuruluşlar güçsüzleştirildi. Hem ekonomik olarak hem de yönetsel olarak. Kamu İşletmelerinin başına partizan bürokratlar yerleştirildi. Kötü yönetilen bu kurumların mal varlıkları da bilinçli olarak kötü yönetildi. Örneğin bugün zarar ediyor denen SSK'nın parası özel bankalar % 140'a yakın faiz verirken % 15 ile ziraat bankasına yatırıldı. Devletin borç ödeme finansmanında kullanıldı. Yatırım yapılması gereken işletmelere son 25 yıldır bir çivi bile çakılmadı. Eğitime ,sağlığa sosyal güvenliğe bütçeden ayrılan pay kısıldıkça kısıldı.

Kamunun verdiği hizmetin kalitesi toplam olarak düşürüldü. Daha sonra sıra medyaya geldi. Medya kamunun ne kadar hantal olduğu ne kadar kötü hizmet verdiği, ne yolsuzluklar yapıldığını kamusal hizmetin toplum için bir kambur olduğunu 25 yıl boyunca işledi. Tabi ki bunun ödülünü de aldı. Pek çok özelleştirme ihalesine artık medya grupları da katılıyor ve en tatlı dilimleri kendine ayırıyor.

Özetle örnek vermek gerekirse, eğitim alanında bu uygulama şöyle gelişti. Önce eğitime ayrılan kaynaklar kısıldı. Öğretmenlere verilen maaş tırpanlandı. Daha iyi koşulları gören pek çok öğretmen özel eğitim kuruluşlarında yer almaya başladı. Hepimiz ana-babayız. Kamuda verilen eğitim hizmetinin kötüleştiğini gören milyonlarca ana-baba çocuğunu dershanelere göndermeye başladı, daha şanslıları özel dersler verdirtti. Ve sonuç Üniversite kapısında bekleyen 1.5 milyon genç her yıl dershanelere katrilyonlarca para akıtıyor. Eğitim tamamen bir serbest piyasa alanı haline getiriliyor. Anayasamızın 2. maddesinde yazan "Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir" ifadesi gereği devlet tarafından ücretsiz ve kaliteli bir şekilde sağlanması gereken eğitim hizmeti talan edildi. Yoksul öğrencilerin çok küçük bir kısmı "hayırsever" vakıf tarikat ve cemaatlerin insafına terk edildi. Yani dün devletten bir hak olarak aldığımız eğitim hizmetini bugün ancak cemaatlere, tarikatlara, zengin işadamlarının kurduğu vakıflara, minnet ederek alabiliyoruz.

Niye? Çünkü biz kazanımlarımızı korumak yönünde irade koyan bir karşı duruşu ne bireysel vicdani olarak ne de örgütlü toplumsal olarak sergileyemiyoruz. Bu uzun saldırı dalgası boyunca bu neo liberal politikanın tümüne karşı bir direniş sergilenemedi. Her sendika, demokratik kitle örgütü, meslek odası ya da toplumsal muhalefetin her bir ayrı parçası sadece yılanın kendine dokunan tarafı ile ilgilendi.

Bana dokunmayan yılan bin yaşasın deyimi gündelik yaşamımızda yer etti. Sonuç sermayenin bu son derece sistematik planlı ve cepheden saldırısına karşın, emek cephesi sadece mevzi savunması yaptı, yapabildi. Kağıt işçisinin mücadelesi, tütün işçisinin mücadelesiyle buluşamadı. Kamu çalışanının mücadelesi, işçilerin mücadelesiyle kucaklaşamadı. Yoksul topraksız köylülük zaten kendi kaderine terkedilmiş durumda.

Tarihsel kökenleri aynı yere dayanan tüm çalışanların,emeğiyle geçinen milyonların

mücadelesi aynı potaya dökülemedi. Bugün artık sermayenin cepheden saldırısına karşı mevzii-nokta savunması yapmanın anlamının kalmadığı bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Çözüm gayet açık ama zor ve meşakkatli. Neo-liberallerin topyekün saldırısına karşın bir cephe savunması örgütlemek. Kazanımlarımızı, işimizi, ailemizi ve çocuklarımızı ancak böyle koruyabiliriz. Aksi, bu top yekün saldırının sonuçlarını yine büyük sermayenin gazetelerinden televizyonlarından seyretmek demektir. Belki de onu bile seyredemeyeceğiz. Komşunun evine hırsız girdiğine müdahale etmiyorsan yarın senin evine hırsız girdiğinde sana yardıma gelecek kimse de kalmayacak demektir.

Sermaye birikimi süreci açısından Türkiye ekonomisi 4 ana parçaya ayrılabilir. 1923'te İzmir İktisat kongresi sonrası Devlet eliyle sermayedar oluşturma süreci. 1945 sonrası ithal ikameci birikim süreci ki bunları şu anda konu dışında bırakabiliriz. Ve arkasından gelen 24 Ocak kararlarıyla başlayan son 25 yıllık süreç. Bu son 25 yılı, Türkiye ekonomisinin küresel kapitalist sisteme entegrasyonu olarak da niteleyebiliriz. 12 Eylül askeri darbesi aslen 24 Ocak kararlarını uygulamak için yapılmış bir darbedir.

24 Ocak 1980'den 2001 şubat krizine kadar ki dönemi kara para sıcak para ekonomisi olarak niteleyebiliriz. Sermayenin birikim ihtiyacı bu dönemde devletin % 150'lerle borçlandırıldığı ve halkın vergilerinin sermayeye transferinin sağlandığı bir dönemdi bu dönem. Sonuçlarını uzun bir dönem boyunca hissetmediğimiz bu dönemi 5 Nisan 1994 ve 2001 Şubat krizi gibi kırılma noktalarıyla hatırlayacağız. 2001 Şubat krizinin ardından bugüne kadar küresel kapitalist sisteme entegrasyonumuz giderek hızlanıyor. Bu dönemdeki sermaye birikim sürecini şu şekilde özetleyebiliriz. Ucuz emeğe dayalı, temel olarak ihracata yönelmiş, 2. sınıf çöp teknolojiye dayanan, araştırma geliştirmeye kaynak ayırmayan bir ekonomik model.

Bu modelin Türkiye'ye getireceği hammallıktan başka bir şey değildir. Ekonomi büyüyor, ihracat artıyor, ama istihdam azalıyor bunun açıklaması gayet net. Bu süreçte kayıt dışı ekonomiye göz yumuluyor. Çalışanlar örgütsüzleştiriliyor. İşsizlik yaygınlaştırılıyor, sigortasız sendikasız çalışma koşulları körükleniyor. Çalışma koşulları kötüleşiyor, iş saatleri uzuyor.

Bu 25 yıllık sermaye birikim sürecinin sonunda;

- Çalışanların GSMH'den aldıkları pay neredeyse yarı yarıya düşmüştür.
- En yoksul %1 lik dilimle en zengin %1'lik dilim arasındaki fark 400 kata yaklaşmıştır.
- Günde 1 doların altında bir kaynakla (yani ayda 43 milyon) geçinmeye çalışan yaklaşık 1milyon insan vardır.
- Günde 4 doların altında bir kaynakla (yani ayda 170 milyon) geçinmeye çalışan 20 milyonu aşkın insan vardır.
- En zengin %20 GSMH'nın % 50'sine yakını almaktadır.
- Toplanan vergilerin yaklaşık %70'i dolaylı vergilerden toplanmaktadır. Yani içtiğimiz sigaradan, bakkaldan aldığımız ekmekten, telefondan, akaryakıttan. Anlı şanlı sanayi kuruluşlarımızın ödediği kurumsal vergi ise % 3.5'tur. Bu bir transfer sürecidir. Halkın elindeki para vergilendirme sistemiyle sermayeye transfer edilmektedir.
- Bugün yeni doğan bir bebeğin borcu yaklaşık olarak 3500 dolardır.

38. dönemde söylediklerimiz

· Zarar ediyor diye suçlanan ekonomik olarak yük diye nitelenen KİT'ler haraç mezat satılmaya çalışılıyor. Örneğin TÜPRAŞ her yıl ödediği verginin 3'te biri fiyatına satılmaya çalışılıyor. TEKEL yine aynı şekilde haraç mezat satılmaya çalışılıyor.

· 25 yıl önce kendi kendine yeten tarımsal yapıyla övünürken, bugün pek çok tarım ürününe dışa bağımlı hale gelmiş durumdayız.

· Ve bu ülkede artık kundaktaki bebekler aklıktan ölebiliyor.

· Çok korkulan sosyal patlama olmuyor ama daha acısı bir sosyal çürüme yaşanıyor. Suç oranları artıyor. Bilinçsiz toplumsal kesimler ve insan onuruna yakışı bir şekilde yaşamak için hakkını aramak yerine suç işlemeyi, ahlaksız bir yaşamı tercih edebiliyor.

Ve bu ülkede, işçiye, emekçiye, sendikaya, örgütlü her kesime karşı burnundan kıl aldırma-dan külhanbeyi tarzda konuşan bir iktidar sahibi IMF önünde süt dökmüş kediye dönüp el pençe divan bekleyebiliyor.

Tüm bu süreci tersine çevirmek bizim elimizde. Yeter ki yapabileceğimize inanalım. Güçlerimizi birleştirelim. Bitlis'teki tekel işçilerinin, İzmit'teki SEKA işçilerinin, kamu çalışanlarının grevli toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesini demokratik kitle örgütlerinin, meslek odalarının mücadelesini bir potaya akıtabilelim.

Bugün buradan çıkınca işyerimizdeki arkadaşlarımıza, mahalledeki komşumuza bu süreci anlatalım. Onlarla beraber kader birliğimiz olduğuna onları da ikna edelim. Bize telkin edilen "her koyun kendi bacağından asılır" teranesinin yerine hep birlikte haykuralım.

"Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz"

13 Şubat 2005'te Diyarbakır Bölge toplantısında İKK Sekreteri Fahrettin Çağdaş şunları söyledi:

Değerli Başkanlar, Değerli Emekçiler hepimizi Diyarbakır Emek Platformu Bileşenleri adına saygıyla selamlıyorum. Bölge toplantımıza hoş geldiniz.

Neoliberal politikaların ulusal ölçekte yaşama geçirilmesi tüm hızıyla devam ediyor. Üçüncü yıla giren AKP iktidarı seçim bildirgesinde yer alan ve neoliberal dayatmalardan oluşan vaatlerini adım adım yerine getiriyor. Global kapitalizmin talimatları harfiyen uygulanıyor. Siyasal iktidar halkın, emeğin, emekçilerin, yoksulların değil, emperyalist odakların, sermayenin çıkarları uğruna görülmemiş bir "özverili çaba" sürdürüyor. Göstermelik demokrasi anlayışı ve işleyişinin sonucu olarak toplum sadece üçte birinden onay alan AKP iktidarı, neoliberal politikalar karşısında ekonomik anlamda farklı bir şey getiremeyen, siyasal alanda resmi devlet ideolojisinin bekkiliğini yapan, milliyetçi, şoven yaklaşımı tutunacak yegâne dal olarak gören, hattâ politikasıyla AKP'yi meşru hale getiren, demokratik ilerici güçlerle bağı olmayan CHP'nin yarattığı boşluğu değerlendirecek, yıkım ve saldırı politikalarına devam ediyor.

Siyasal düzlemde ABD-AB arasında kalan AKP bir yandan Türkiye'nin AB içinde olma perspektifiyle demokratik anlamda kısmi yasal düzenlemeleri parlamentodan geçirirken, bunların yasa düzeyinde değil, yaşama uygulanması konusunda geçmiş iktidarlardan farklı bir yapıda olmadığını gösteriyor.

Önyargısız demokratik açılımların gerçekleştirilmesi konusunda maalesef ihtiyaç duyulan adımlar atılmıyor. İnsan hak ve ihlallerinin sorumluları açığa çıkarılmıyor, korunuyor,

kullanıyor. Geçmişte olan olaylar, ortaya çıkan gerçekler görmezden geliniyor. Oniki yaındaki bir çocuğun katledilmesi, tüm gerçeklikle ortadayken, “terörist” söylemiyle inatla reddediliyor. Sendikacı Süleyman Yeter’in katlinden sorumlu olanlar kollanıyor. Başbakanlık insan hakları komisyonunun sunduğu azınlık raporu hakkında linç kampanyası başlatılarak, yasal düzlemde sorgulama süreci başlıyor. Başkanı İ.Kaboğlu ve raportör Baskın Oran hakkında Cumhuriyet savcılığınca suç duyuruları hazırlanıyor, ifadeleri alınarak, resmî ideoloji dışına çıkan yaklaşımların sonuçlarının neler olabileceğinin mesajı topluma verilmeye çalışılıyor.

Kürt sorunu konusunda da egemen anlayış AKP hükümetince de devam ettirilmektedir. Ana dilde eğitimi talebi gerekçesiyle Eğitim-Sen’in kapatılmasıyla ilgili dava yeniden açılıyor. Lice, Kulp ilçelerinde toplu mezarlar bulunuyor. Geçmişte gündeme getirilen, faili meçhul olarak tanımlanan olayların açığa çıkarılması için adımlar atılması gerekirken, bu adımlar atılmıyor. Geçmişle yüzleşmeden kimi yasal düzenlemelerin yapılması iyileştirme görüntüsü oluştursa bile insan hak ve hürriyetlerine saygılı demokratik bir toplum düzeni oluşturmak mümkün gözüküyor.

Türkiye’de sürekli bir yoksullaştırma politikalarına karşı toplumun değişik çalışan kesimlerinin örgütlü yapılarının karşı koymaya çalıştıkları süreç maalesef karşı çıkış çabalarına rağmen geniş emekçi kesimler, köylüler, emekliler aleyhine gelişiyor.

14 Temmuz 1999’da işçi ve kamu çalışanları konfederasyonları sendikaları, işçi emeklileri dernekleri, Bağ-Kur emeklileri dernekleri, meslek odalarını kapsayan, on beş örgütsel yapı tarafından emek platformu (EP) bu neoliberal saldırılara karşı mücadele ve dayanışma amacıyla kurulmuştu. EP çerçevesinde birçok kararlar alınıp, basın açıklaması, miting, iş bırakmalar ile emekçi kesimlerin talepleri hükümete, kamu oyuna ulaştırılmış, dönem dönem bu eylem ve etkinlikler kamu oyu nezdinde etkili olmuşsa da EP’nin bütün olarak güçlerini ve olanaklarını seferber ettiğini söylemek güçtür.

Özelleştirme, Kamu Yönetimi Temel Kanunu, SSK hastanelerine el konulması (Sağlık Bakanlığına devri) gibi konularda sadece ilgilendiren kesimlerin tavır alması durumu yaşanmıştır. Bugün geldiğimiz noktada Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün kapatılması, SSK hastanelerinin devri yasalaşmış, Cumhurbaşkanınca onaylanıp, resmî gazetede yayınlanmıştır.

Saldırıları karşı toplumun geniş kesimlerinin bilinçlendirilmesi ve emekçi hareketi yanında yeterince yer alması sağlanamamıştır. Bu durum açısından Köy Hizmetlerinin kapatılması süreci örnektir. Emekçilerin sermayenin saldırıları karşısında tek vücut olarak hareket edememeleri kazanılmış kısmi hakların da elinden alınmasına, yoksullaşmalarına ve insanlık dışı koşullarda yaşamalarına yol açmıştır. Dahası, emekçiler ülkeyi bir zulüm ormanına çeviren uygulamaların sorumlusu olarak neredeyse birbirlerini görece kadar yabancılaşmış, bireyci, dar çıkarıcı bir bilinçsizlik uçurumuna yuvarlanmaya başlamışlardır. Sınıf bilinci, emekçi dayanışması, birlik ve mücadele anlayışları yerini “kendini kurtarma” çıkmaz sokağına yönelmiştir. Öyle ki başka kuruluşlardaki özelleştirme, sendikasılaştırma, işten atılmalara karşı bir duruş göstermeyen emekçiler, aynı kamu kuruluşunun başka bir işletmesinin özelleştirilmesi gündeme geldiğinde bile sınıf kardeşleri için bir tavır göstermemişlerdir. Nihayet sıra kendilerine geldiğinde aynı gerçeklikle karşılaşmaları kaçınılmaz olmuştur. Özel sektörde görece iyi koşullarda çalışan emekçilere asgari ücretle ve güvencesiz çalışan işçilerin sorunları çok uzaktır. Kamu çalışanlarının mücadelesi, eylemleri çokça

bir TV haberi önemindedir. İşsizlerin çılgılığı ise hiç duyulmaz. İşsizler de emekçilerin mücadelesine bir anlam veremez. “İyi kötü bir işleri vardır. Daha ne isterler” diye düşünür. Kısacası nerdeyse “emekçiler, emekçilerin kurdu” olmuştur artık.

Emek hareketinin bölünmesine, emekçilerin birbirine yabancılaşmasına ilişkin birçok neden sıralanabilir. Ancak bilinsin isteriz ki bu “insanlıktan uzaklaşmanın temelinde yıllardır uygulanan neoliberal zulüm politikalarının sonucunda ortaya çıkan yoksullaşma ve köleşme yatmaktadır. Evet, sermaye insanları “açlıkla terbiye” etmektedir. Başka nasıl açıklanır bir cep telefonu için cana kıyılabilmesi, “kapkaç terörünün” yaygınlaşması, uyuşturucunun ilkokullara kadar girmesi, çöplüklerden yiyecek toplayan insan manzaraları, birkaç kadro için kilometrelere varan işsiz kuyrukları, ramazanlarda bir sıcak aş için oluşan utanç verici kalabalıklar. Emekçileri iliğine kadar sömüren sermaye hedef şaşırtmakta ustalaşmıştır. Emekçiler egemen sınıfların zulmüne topluca karşı çıkmak yerine birbirlerinin kursağındaki lokmayla uğraşmaya başlamıştır.

Egemen sınıfların emekçileri bölmek için kullandıkları kadim bir yöntem de milliyetçilik ve şovenizm kışkırtıcılığıdır. İnsanların sadece doğmakla elde ettikleri en doğal hakları, kimlikleri bir tehdit unsuru olarak gösterilerek emekçiler birbirine düşürülmekte, sınıf hareketinin ortaklaşması, güçlenmesi engellenmektedir. Egemenler emekçiler arasındaki milliyet, mezhep, din, kültür farklarını bir zenginlik değil, düşmanlık faktörü olarak ustaca yönlendirerek sınıf mücadelesini sönmölemektedir. Bu oyunu bozmak emekçilerin elindedir. Bu alanda Emek Platformu bileşenlerine önemli görevler düşmektedir. Emekçiler arasında birliği sağlamak için öncelikle bir güven ortamı oluşturulmalıdır. Buna yönelik olarak halklar arasında kardeşliği, eşitliği ve barışı savunan bir anlayışın içselleştirilmesi için güçlü bir çabaya gerek vardır. Yakın geçmişte yaşanan acıların aşılması, yaraların sarılması için dar milliyetçi ve şovenist ön yargıların kırılması her zamankinden acil bir görevdir. Orta doğuda yaşanan gelişmelerin bölgemize yansımaya olasılığı bu aciliyeti pekiştirmektedir. Emperyalizmin bölgeyi halklar arasında kanlı bir boğazlaşma arenasına çevirme niyetlerini bozabilecek temel güç hakların kardeşliğini esas alacak bir emekçiler dayanışmasıdır.

Evet, emekçiler olarak insanca yaşayacak maddi olanaklar istiyoruz. Açlık, yoksulluk ve işsizlik kavramlarının her dilden çıkartılmasını arzuluyoruz. Adil bir paylaşım talep ediyoruz. İş ve aş istiyoruz! Ancak insanlar sadece midelerinden beslenen yaratıklar değildir. İnsanlar dillerinden, edebiyatlarından, şiirlerinden, türkülerinden, halaylarından, ortak sevinçlerinden ve acılarından, tarihlerinden, kültürlerinden gelen damarlarla var olurlar. Diğer ulusal kültürlerle açık, kardeşçe bir etkileşimle, barış içerisinde yaşamak hülyamız. Bu nedenle sadece iş, aş değil aynı zamanda özgürlük istiyoruz. Özgürlüğün Irak'ta olduğu gibi, emperyalizmin silahlarıyla gelmeyeceğini biliyoruz. Tıpkı iş ve aşın egemenlerce verilmeyeceği gibi! Şovenizmden arınmış emeğe ve emekçilerin kardeşliğine inanıyoruz. Emek platformu bileşenlerinin binlerce yıllık emekle oluşmuş ulusal-kültürel değerlerimize ilişkin taleplerimizi de içeren bir mücadele tarzı yürütmesini bekliyoruz. Bunu tüm halklar için istiyoruz. Bu tarz, halkları, kültürleri birbirine yaklaştıracak, emekçiler arasındaki ayrılıkları azaltacak ve emek hareketini güçlendirecektir. Tüm halkların ortak ve gerçek vatani olan sınıfsız, sömürsüz ve savaşırsız bir dünyanın kurulabilmesi için bu kardeşlik ve dayanışma anlayışının laf olmaktan çıkıp davranışa geçmesi hepimizin acil görevidir.

Önümüzdeki dönemde AKP iktidarınca sağlık sistemindeki özelleştirme süreci genel sağlık sigortası (GSS) emeklilik yasasındaki yeni düzenlemelerle özel emeklilik sistemine geçişin

sağlanacağı, Kamu Yönetimi Yasası, Kamu Personeli Yasası ve Yerel Yönetimler Yasası ile bu saldırılar devam edecektir.

Ülkemizde yaşanan ekonomik ve sosyal tahribatlar bölgede katmerli bir hal almıştır. Cumhuriyet tarihi boyunca önemli kamusal yatırımlar gerçekleşmemiştir. Bölgenin coğrafi ve jeolojik konumu önemli yer altı ve yerüstü zenginlikler barındırmasına rağmen halkın sosyal refahına yansımaları olmamıştır.

Sosyal bilgiler kitaplarında Doğu ve Güneydoğu Anadolu halkının temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olduğu bizlere öğretildi. Birde ilk petrolün Raman'da bulunduğu, satır aralarında dünyanın en önemli Kromunun Guleman'da, Fosfatın Mazıdağı'nda Tütünün Bitlis'te Şeker Pancarının Elazığ, Muşta olduğu anlatılırdı. Yaşanan çatışmalı dönemdeki köy boşaltmalar ve yayla yasakları nedeniyle canlı hayvan ithal eder olduk. Köylerde tarım ve hayvancılıkla uğraşan yüzbinler, kent varoşlarında işsizliğe açlığa mahkum edildi. Bölgeler arası gelişmişlik farkının kapatılması için ekonomik anlamda pozitif ayrımcılık beklenirken yıllardır ülke ekonomisine önemli bir katma değer katan, Ergani Bakır, Elazığ Ferokrom, Mazıdağı Fosfat, Bitlis Tütün, Şırnak Kömür vb. kamu yatırımları birer birer kapatılmakta ve özelleştirilmektedir.

Bölge toplantımız tüm bu olumsuz gelişmelere karşın emekçi sınıfların olumlu mücadelesine katılımı örgütleyen sendikaların meslek örgütlerinin yıllardır sürdürdüğü emekten, özgürlükten, barış ve demokrasiden yana mücadeleyi, insanlığın tarihsel mücadelesi kapsamında sürdürmeyi kararlı olduğunu ilan edeceğine olan inancımı belirtir. Hepinize saygılar sunarım.

13 Şubat 2005'te Diyarbakır Bölge Toplantısı'nda TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı sunları söyledi :

Sevgili konuklar,

Emek Platformu Bileşenlerinin değerli üyeleri,

Sevgili Basın emekçileri,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Emek Platformu Başkanlar Kurulu toplantısında aldığımız kararın gereği bu gün buraya geldiniz, hepiniz hoş geldiniz. Bizler de buraya yaşamımızın bir bölümünü sizlerle paylaşmaya geldik hoş geldik. Burada bu coğrafyada sizlerle birlikte olmanın büyük bir keyfini duyuyorum.

Geleceğimiz için, insanca yaşanacak bir Türkiye için, sosyal, ekonomik yıkımları durdurmak için 16 Şubat'ta gerçekleştirilecek "İktidarı uyarı" eylemini bölge toplantıları aşamasını bu gün burada tamamlıyoruz. Sizlere Samsun'dan, İstanbul'dan, Çorlu'dan, İzmir'den, Adana'dan emekçilerin, ben çağımdan ve insanlıktan yanayım diyenlerin, aydınlık beyinli aydınlık yürekli insanların selamlarını ve sevgilerini getirdik.

Bu gün burada, Nazım'ın dediği gibi: "Dostların arındayız, güneşin sofrasındayız."

Sorunlu ve sıkıntılı bir ülkenin, yerel nedenleriyle, bölge koşullarıyla, yaşananlarıyla, olumsuzluklarıyla iki kat daha fazla sorunu olan bu bölgede, bu coğrafyada sizlerle birlikte sorunlarımızı konuşmaya, ortaklaşıracağımız talepleri dile getirmeye, sesimizi birleştirip, çığlığa dönüştürmeye geldik. Hepimiz hoş geldik.

TMMOB kuruluşunun 50. yılında. 50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günü-

müzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir hattı, böylesi bir siyaset tarzını sizlerle burada paylaşmaya geldi.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları, ülkemizdeki ve dünyadaki emek ve demokrasi güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürme kararlılığı içerisinde.

Bize hep size ne derler. Siz bir meslek örgütüsünüz. Oturun mesleğinizi yapın. Niye hak, hukuk adalet peşinde koşup duruyorsunuz? Biz bilimi ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir mesleğin örgütüyüz. Biz insan odaklı bir mesleği icra ediyoruz. Bu mesleğin ve dolayısıyla bu örgütün çalışmalarında özne insandır.

Bu nedenle insanlığa karşı işlenmiş her türlü suçun karşısındadır bu örgüt. Bu örgüt bu nedenle insan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunması mücadelesi verir. Bu nedenle bu örgüt, Uğur Kaymaz'ın, Filistinli küçük kızın, Amerikan emperyalizmin yürek atışını susturduğu Iraklı çocuğun acısını bütün duygularıyla hisseder. Bu örgüt bu nedenlerle savaflara ve işgallere karşıdır. Barıştan yanadır. En acılı dönemlerin yaşandığı bu bölgede de her zaman barışı ve insanı savunmuştur.

Şimdi emperyalizmin açık oyunu biçiminde sürdürülen Iraktaki işgale de bu nedenle karşıdır. Ve TMMOB bu nedenle yaşasın halkların kardeşliği demektedir.

Şimdi de siyasal iktidarın halka ve insana karşı olan uygulamalarına karşı çıkıyor ve uyarıyoruz.: Yaptığımız iyi bir şey değil!

Neler yapıyor bu iktidar birkaç örnek verelim:

Örneğin Köy Hizmetleri kapatılıyor: Nedir amaç:

Köy Hizmetleri çalışanlarını tasfiye ederek ve sendikal haklarını kısıtlayarak, IMF'ye verdiği faiz dışı fazla hedefine ulaşmak, Köy Hizmetleri alanında yerel yönetimler üzerinden kadrolaşmak, Yerel yönetimlere devredilecek hizmetlerle yerel siyaseti kullanarak yandaşlarına kaynak aktarmak, GATS kapsamına giren su ve altyapı hizmetleri alanında, Köy Hizmetleri'nin kendi personel ve makine varlığıyla yaptığı hizmetlerdeki tüm kalemlerin parasallaştırılmasını sağlayarak, tümüyle ihaleli olarak gerçekleştirilecek hizmetlerden doğacak büyük pazarı yerli ve yabancı özel sektörün paylaşımına açmak, Ulusal toprak yönetimini parçalayarak, yerel yönetimler aracılığıyla, tarım topraklarını sermayenin sınırsız kullanımına açmak.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü kapatılması sonucunda neler olacaktır:

Yerel siyasi baskılar artarak kaynaklar plansızca ve savurganca kullanılacaktır. Bölgesel eşitsizlik ve dengesizlik sorunu büyüyecektir. Toprak ve su kaynaklarının belirlenmesi, korunması ve yönetimi için ülke bütününde planlamalar ve havza bazında uygulamalar yapılamayacaktır. Tarımsal desteklerin kaldırıldığı süreçte devletin Türk çiftçisine dolaylı olarak verdiği son destek arazi toplulaştırma hizmetleri istenilen düzeyde ve nitelikte verilemeyecektir. Genel Müdürlüğün kendi personeli ve donanımı ile kırsal kesime götürdüğü hizmetlerin parasallaştırılması sağlanarak doğacak pazarı yerli ve yabancı özel sektör dolduracaktır. Parası olmayan köylüye hizmet verilemeyecektir. Sendikal örgütlenme

kısıtlanacak ve esnek çalışma koşulları yaşama geçirilecektir.

Sağlık hizmetinden anında, eşit, adil ve etkin olarak yararlanmak ve talep etmek her bir yurttaşın en temel hakkıdır. Bunun yerine getirilmesi ise Devletin en temel görevidir. Ancak ülkemizdeki var olan sosyal güvenlik ve sağlık sistemiyle, bu haktan her bir yurttaşın eşit olarak yararlanabildiğini söylemek olanaklı değildir. Çünkü, ülkemizde sosyal güvenlik özelde sağlık hakkına finansman sorunu olarak bakıldığından halkın sağlık ihtiyacına bütçeden uygun bir pay ayrılmamaktadır. Sağlık bütçesinde yapılan kısıtlamalar ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan politik müdahalelerle, sağlık hizmetleri adım adım zaten paralı hale getirilmiştir. İşsizliğin yoğun olduğu ülkemizde nüfusun önemli bir bölümü sağlık güvencesinden yoksundur. Bugün, gelir durumu ne olursa olsun her bir yurttaşın doğumdan ölüme kadar gerek koruyucu sağlık, gerekse tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine anında ulaşabilmeleri ve eşit olarak yararlanabilmesinin önünün açılması doğrultusunda gerçek bir reforma ihtiyaç olduğu açıktır.

TMMOB; herkese eşit, ücretsiz sağlık hizmetinin sağlanması için sosyal güvenlik ve sağlık sisteminde köklü değişikliklere gereksinim olduğunu sürekli dile getirmiştir. Sosyal Güvenlik sisteminde gerçek bir reform yapılması gerekirken, Siyasal İktidar, tam aksine sadece parası olanın sağlık hizmetlerinden yararlanmasını öngören, emeklilik hakkını ortadan kaldıran “Genel Sağlık Sigortası”, “Emeklilik Sigortası”, “Sosyal Güvenlik Kurumu” ve “Primsiz Ödemeler Kanunu” adı altında dört tane tasarı hazırlayarak Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu’nun gündemine taşımıştır. Bu yasa tasarıları, sosyal güvenlik konusunu bütçe üzerinde bir yük olarak gören ve Devletin bu alandan tamamen çekilmesini öngören bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, yasa tasarılarının temel felsefesini ortaya koyduğundan bu yasa tasarılarını bir reform olarak görmek olanaklı değildir.

Hükümetin Hazırladığı “Sosyal Güvenlik Reformu” Neler Getiriyor?

Sağlık hak olmaktan çıkarılıyor. Hastaya müşteri yaklaşımı getiriliyor. Genel Sağlık Sigortası ile kara dayalı bir sigortacılık getirilmektedir. Genel Sağlık Sigortasındaki Prim Sistemi Hasta Olan Öder’i getiriyor. Genel Sağlık Sigortası daha fazla ödeme daha az sağlık hizmeti demektir. Katkı Payı adı altında cepten ödeme yapma zorunluluğu getiriyor. Sağlık çalışanlarının iş güvencesi ortadan kalkıyor. Mezarda emeklilik getiriliyor.

Sonuç olarak; Çocuklarımız IMF ve DB’na borçlu olarak doğmaktadır. Bu yasa tasarıları ile borçlu olarak doğan çocuklarımızın çalışarak emekli olması ise hayaldir. IMF ve Dünya Bankası’nın programını hayata geçirmek için çocuklarımızın hayatından tasarruf yapılmaya çalışılmaktadır. Çocuklarımıza onurlu ve sağlıklı bir ortamda yaşanabilir bir ülke bırakmak IMF’ye olan borçla kıyaslanamayacak kadar kutsal ve asla vazgeçemeyeceğimiz bir görevdir. Dolayısıyla, “sosyal güvenlik hakkı” temel bir insan hakkı olup, “yaşama hakkı” ile sıkı sıkıya bağlıdır. Bu nedenle, siyasal iktidar bu hakkın özüne aykırı düzenlemeler içeren yasa tasarılarını geri çekmeli ve ülkemiz gerçeğine uygun köklü değişiklikleri içeren yasal düzenlemelerin önünü açmalıdır.

Neden oluyor bunlar? Neden siyasal iktidar böyle davranıyor? İsterseniz bir de kitabı doğru yönden okuyalım.

“Küreselleşme,”Entegrasyon”, “Globalleşme” ve “Yeni Dünya Düzeni” kelimelerinin bazen tek tek bazen de yan yana kullanıldığı günümüzde, aslında; emperyalizm ve uluslararası sermaye bütün dünyayı tek bir sömürü alanı olarak görmekte. Yeni Dünya Düzeni ideolog-

ları, yirminci yüzyılın son yirmi yılından beri, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiğini, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığını, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunmaktalar. Dünyanın bu aşamasında, insanlara; barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş yeni bir dünya düzenine girildiği müjdelendi. Dünyanın, endüstri toplumundan bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu ifade edildi.

Ancak, bu süreç de görüldü ki, söylenenlerin aksine; Yeni Dünya Düzeni teorilerinin pratiğe yansımada güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi. Çok Taraflı Yatırım Anlaşması, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliği, NAFTA vb. gibi oluşumlarla küreselleşme ve açık deyişle dünyasal sömürü söylemlerinin pratikte örgütlenmeye başladığı bir dönem yaşanmaya başladı.

Küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirmiştir. Küreselleşme en çıplak haliyle bugün Ortadoğu'dadır, Irak'tadır; küreselleşme en çıplak haliyle bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkarılan yasalardadır.

Bu gün dünyada küresel saldırı iki yönlü işletilmektedir: Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan/yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediliyor.

Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen, gerçekleştirilmeye çalışılan yasal düzenlemelerin çoğu küreselleşmenin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bütün olarak uluslar arası sermayenin rant alanı haline getirilmesinin olanaklarını yaratmaktır. Yapılan emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmaktır.

Biz barış, eşitlik ve özgürlük istiyoruz

Ortadoğu ve Türkiye önümüzdeki dönemde küreselleşmenin bütün çıplaklığıyla yaşanacağı alan konumundadır. Irak'ta başlatılan savaş bu bölgede uzun dönem devam edecek ve çatışmalar sürecektir. Türkiye'nin bu süreçten etkilenmemesi olanaksızdır.

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmak

demektir.

Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı 'emek'ten yana olmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, Kürt sorununun barışçıl çözümünde ısrarcı olmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, Irak'ta, Filistin'de yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, Irak'ta, Filistin'de ve Afganistan'da işgalin sona ermesini, savaş suçlularının yargılanmasını istiyoruz.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, yayılmacı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkün! Başka bir dünya mümkün!

TMMOB BAŞKANI MEHMET SOĞANCI 16 ŞUBAT EYLEMİ İLE İLGİLİ BASIN TOPLANTISI YAPTI

Şubat 2005

Emek Platformu Başkanlar Kurulu 14 Şubat 2005 günü TMMOB'de yaptığı toplantıda 16 Şubat eylemliliğine yönelik yapılan bölge toplantılarını değerlendirdi.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu toplantısından sonra, Emek Platformu Dönem Sözcüsü ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Başkanlar Kurulu üyeleri ile birlikte basın toplantısı düzenledi. Soğancı, basın toplantısında şunları söyledi:

Sevgili Basın Emekçileri,

Emek Platformu Başkanlar Kurulu'nun bugünkü toplantısının ardından, 16 Şubat Çarşamba günü 81 ilde yapılacak olan İktidarı Uyarı eylemliliğine ilişkin kamuoyunu bilgilendirmek amacı ile bu toplantıyı düzenlemiş bulunuyoruz.

Bildiğiniz gibi Emek Platformu 16 Şubat Çarşamba günü 81 ilde iktidarı uyarı eylemi yapılacağını duyurmuş bu nedenle de bir bölge toplantısı, binlerce bildiri dağıtımı ve afişleme çalışmalarında bulunmuştu.

Şöyle demiştik:

Toplumda adaletin yerine getirilmesi ve eşitliğin sağlanmasında sosyal hukuk devletine ihtiyaç vardır. Sağlık ve sosyal güvenlik başta olmak üzere tüm kamusal hizmetler temel insan haklarının karşılanmasına yöneliktir. Sosyal devletin de bu hakları garanti altına alması yükümlülüğü ve sorumluluğu vardır. Bunun için yurttaştan vergi toplanmaktadır. Yurttaşlardan vergi olarak aldıklarını yine yurttaşların temel ihtiyaçlarını karşılamak için kullanmak durumundadır. Şimdiye kadar bunu layıkıyla yapmayan hükümetler, bunların yapılamayacağı gerekçesiyle, tamamen üstünden atmaktadır. Böylelikle temel insani ve toplumsal ihtiyaçları ticarete dönüştürerek şirketlere kâr kaynağı haline getirmektedir.

AKP hükümeti de IMF ve Dünya Bankası programlarını "reform" adı altında kararlılıkla yürütüyor. Başta asgari ücretle çalışanlar, işsizler, emekliler, esnaf ve çiftçiler olmak üzere yoksul toplum kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olan sağlık, eğitim, sosyal güvenlik kuruluşlarının vb. yetersizliği ve vatandaşın mağduriyeti kullanılarak; kazanılmış yetersiz haklarımız da elimizden alınarak, bizlerin daha da mağdur edileceği

düzenlemeler yapılmaktadır.

Seka kapatılmaktadır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılmakta, İl Özel idarelerine devredilmekte, köye hizmet bundan böyle sermayenin talanına ve insafına bırakılmanın ön adımları atılmaktadır.

SSK hastaneleri Sağlık Bakanlığına devredilmekte, Sağlık Bakanlığından yerel yönetimlere oradan da özel sektöre devrinin koşulları hazırlanmaktadır.

AKP hükümetinin çıkardığı ve çıkarmayı düşündüğü yasalar olan:

·Genel Sağlık Sigortası; Paran kadar sağlık sigortası anlamına gelmektedir.

- Emeklilik Yasası; Mezarda emeklilik demektir.
- Aile Hekimliği; Koruyucu sağlık ve tedavi hizmetlerinin paralı hale getirilmesidir.
- Temel Sağlık Yasası; Hastanın müşteri, hastanenin sağlık işletmesine dönüştürülmesidir.
- Kamu Yönetimi Yasası; Vatandaşın müşteri, ülkenin pazar haline getirilmesi anlamındadır.
- Kamu Personel Yasası; İş güvencesiz, performansa göre sözleşmeli çalışmanın adıdır.
- Yerel Yönetim Yasaları; Yerelleşerek hizmetlerin özelleştirilmesidir.

Bu ve benzeri uygulamalar ve düşünceler ile tam bir sosyal -ekonomik yıkım yapılmaktadır.

Bu nedenlerle Emek Platformu, Geleceğimiz için, İnsanca yaşanacak bir Türkiye için, Sosyal ve ekonomik yıkımları durdurmak için 16 Şubat Çarşamba günü 81 ilde iktidarı uyarı kararı almıştır.

Bu eylemden önce konu ile ilgili onbinlerce bildiriye halkımıza örgütlerimiz aracılığı ile dağıttık. Binlerce afişi ülkemizin dört bir yanına astık. Samsun'da, İstanbul'da, Çorlu'da, İzmir'de, Adana'da, Diyarbakır'da üyelerimiz ile birlikte bölge toplantıları yaptık, bilgilendirme yaptık, görüş alışveriş yaptık.

Şimdi de 81 ilimizde 16 Şubat Çarşamba günü sokakta iktidarı uyaracağız. Emek Platformu, tüm halkımızı, sistem mağdurlarını bu eylemlilikte birlikte olmaya çağırılmaktadır. Çağrımız tüm halkımızdır.

EMEK PLATFORMU İKTİDARI UYARI EYLEMİ Şubat 2005

Emek Platformu tarafından 16 Şubat 2005 tarihinde geleceğimiz için, insanca yaşanacak bir Türkiye için, sosyal ve ekonomik yıkımları durdurmak için 81 ilde “İktidarı Uyarı Eylemi” gerçekleştirildi. Emek Platformu Dönem Sözcüsü TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı Ziya Gökaltın Caddesi’nde basın açıklaması metnini okudu.

Bu ülkenin aydınlık yürekli, aydınlık beyinli, yiğit insanları.

Hepinizi, Emek Platformu Başkanlar Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Hoş geldiniz.

Geleceğimiz için, İnsanca yaşacak bir Türkiye için, Ekonomik ve sosyal yıkımları durdurmak için, bugün 81 ilde gerçekleştirdiğimiz İktidarı Uyarı Eylemi’ne hoş geldiniz.

“Düşmesin bizimle yola, evinde ağlayanların gözyaşlarını, ağır bir zincir halkası gibi boynunda taşıyanlar, bıraksın peşimizi, kendi yüreğinin kabuğunda yaşayanlar.” diyerek geldiniz, hoş geldiniz.

Bugün burada Nazım’ın dediği gibi “dostların arasındayız güneşin sofrasındayız”

Hoş geldiniz.

Sevgili arkadaşlar,

Siyasal iktidar, reform uygulamaları adı altında IMF ve Dünya Bankası programlarını hayata geçirmeye devam ediyor. Biz biliyoruz: IMF ve Dünya Bankası programları emeğin, çalışanın, emekçinin, yoksulun ve bu ülkenin halkının programı değildir. Bu program özelleştirmelerin, soygunun, talanın, sermayenin programıdır. Siyasal iktidarı uyarıyoruz: Bu programdan vazgeçin. Reform adı altında, insanımızın geleceğini karartmayın, yoksulluğun içine itmeyin.

Kıblenizi IMF’ye, Dünya Bankası’na, Dolara, Euro’ya çevirmeyin. Yüzünüzü kolaysa emekçiye, yoksula, sistem mağdurlarına çevirin.

Özelleştirmelere devam ediyorsunuz. 20 yıldır bu ülkede özelleştirmelerin hangi yıkımları gerçekleştirdiğini görmediniz mi? Özelleştirme uygulamalarının aslında talan uygulaması olduğunu bildiğiniz halde, neden devam ediyorsunuz?

SEKA işçisi, SEKA emekçisi size bir şeyler anlatmıyor mu? Siyasal iktidarı uyarıyoruz! SEKA’yı özelleştirme kararını geri alın, yargı kararlarına uyun. SEKA İzmit İşletmesi kapatılmamalıdır. Emek Platformu; SEKA işçisi ile SEKA direnişçisi ile omuz omuzadır.

Köy Hizmetlerini kapatıyorsunuz. Köye hizmeti, köylüye hizmeti, sosyal devlet anlayışından vazgeçerek bırakıyorsunuz. Köylüyü sermayenin vahşetine ve insafına bıraktığınızı bilmiyor musunuz?

Sağlıkta reform diyorsunuz.

SSK hastanelerini Sağlık Bakanlığı’na devrediyorsunuz. Oradan yerellere, yerellerden de sermayeye devredeceğinizi biz biliyoruz ve sizi uyarıyoruz! Sağlık hizmetlerini, piyasa koşullarına bırakmayınız. Sağlık en doğal insan hakkıdır, ticarileştirilemez.

Genel Sağlık Sigortanız, paran kadar sağlık sigortası demektir.

Emeklilik Yasanız, mezarda emeklilik demektir.

Aile Hekimliği Yasanız, koruyucu sağlık ve tedavi hizmetlerinin paralı hale getirilmesidir.

Temel Sağlık Yasanız, hastanın müşteri, hastanenin sağlık işletmesine dönüştürülmesidir.

Kamu Yönetimi Yasanız, vatandaşın müşteri, ülkenin pazar haline getirilmesidir.

Kamu Personel Yasanız, iş güvencesiz, performansa göre sözleşmeli çalışma demektir.

Yerel Yönetim Yasanız, yerelleşerek hizmetlerin özelleştirmesi demektir.

Bunlarla bu ülkede tam bir sosyal-ekonomik yıkım yapıyorsunuz.

Sevgili arkadaşlar,

Bu iktidarın uygulamaları, emekçiye, asgari ücretle çalışana, emekliye, işsive, esnafa ve köylüye karşıdır.

Bu iktidar, sistem mağdurlarının sayısını arttırmaktadır.

Bu iktidar, yoksul toplum kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olan sağlık, eğitim, sosyal güvenlik kuruluşlarının yetersizliğini ve vatandaşın mağduriyetini kullanarak, kazanılmış yetersiz haklarımızı da elimizden alarak, bizlerin daha fazla mağdur edileceği düzenlemeler yapmaktadır.

Siyasal iktidarı, burada bir kez daha uyarıyoruz:

Aklınızda SEKA kalsın, 20 Kasım kalsın,16 Şubat kalsın.

Sevgili arkadaşlar,

Bir kez daha haykırılım, sesimiz çığlığa dönsün.

Kurtuluş yok, tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz!

EMEK PLATFORMU SEKA'YA YAPILAN MÜDAHALE İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI YAPTI Şubat 2005

Emek Platformu Dönem Sözcüsü ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından 18 Şubat 2005 tarihinde yapılan basın açıklaması ile SEKA'da bulunan emekçilere, SEKA emekçilerinin yakınlara yapılan müdahale kınandı.

Emek Platformu 18 Şubat 2005 Cuma günü akşam üzeri SEKA, SEKA'da bulunan emekçilere, SEKA emekçilerinin yakınlarına yapılan müdahaleyi şiddetle reddetmektedir.

Siyasal iktidar bu müdahaleyi derhal durdurmalıdır.

SEKA işçisine yapılan müdahale Emek Platformu'na ve Emek Platformu bileşenlerine yapılmaktadır.

Emek Platformu bu müdahale ile oluşabilecek olumsuzluklardan siyasal iktidarı sorumlu tuttuğunu tüm halkımıza duyurmaktadır.

Emek Platformu SEKA işçisiyle birlikte.

Mehmet SOĞANCI
EP Dönem Sözcüsü ve
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI “YENİ İMAR KANUNUNA DOĞRU” ETKİNLİĞİ

Şubat 2005

TMMOB Şehir Plancıları Odası tarafından 18 Şubat 2005'te Ankara'da “Yeni İmar Kanununa Doğru” başlıklı ve “Şehircilik, Planlama ve İmar Üzerine Yeni Yaklaşımlar” temalı sempozyum gerçekleştirildi. Sempozyum açılışında TMMOB Şehir Plancıları Odası Başkanı Erhan Demirdizen ile TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanacı konuşma yaptılar. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanacı konuşmasında şunları söyledi:

15-16 Nisan 1968'te yapılan TMMOB'nin 15. Genel Kurulunun bizim için önemli bir anlamı vardır. Genel Kurul Sonuç Bildirgeleri geleneğinin başladığı bir Genel Kurul'dur. Şehir Plancıları açısından da önemlidir. Bugün burada konuşulacak, değerlendirilecek ve olabilirse sonuçlara varılacak “Şehircilik, Planlama ve İmar Üzerine” 15. Genel Kurul'un sonuç bildirgesinde şunlar da söylenmiş:

“TMMOB Genel Kurulu, Türkiye'nin gelişmesini teknik ve bilimsel kadroların gelişmelerine yakından bağlı saymaktadır. Dolayısıyla bu gelişmeyi, ihtisaslaşmayı ve etkinliği sağlayacak tedbirlerin bir an evvel alınmasını istemektedir. Teknik, bilimsel hamle ve görüşlerin yönetimi aydınlatacak en önemli kaynaklardan biri olarak kabul edilmesini ve bütün teknik, bilimsel çalışmalar ihtisaslaşma ile derinleşirken, ihtisas olanları arasındaki bağlantılar dolayısı ile de çeşitli ihtisas alanları arasındaki en geniş bir işbirliğini gerektireceği kanaatindeyiz. T.M.M.O. Birliğinin gelecekte ister mevcut yapısı ile , ister yeni bir hüviyet altında yeni bir etkinlik kazanacağına inancını ifade eder.

Genel Kurulumuz Türk Şehir ve Bölge Plancıları Odası'nın kurulmasını kararlaştırarak, ülkemizin sanayileşme ve şehirleşme meselelerinin çözümünü sağlayacak temel unsurlardan birisini, teknik kadronun gelişme ve teşkilatlanmasını başlatmıştır.

TMMOB'ne üye odaları ilgilendiren tüm kamu yatırımlarının projelendirilmesi ve denetleme işlerinin uzmanlara tevdi bugün tam bir düzensizlik içindedir. Proje ve denetleme çalışmalarının oda üyesi uzmanlara tevdiinde ilgili meslek odasınca tatbiki ön görülen iş tevdi düzenleri uygulanacaktır. Devlet Proje Bürolarının ve organizasyonu ve Serbest Müşavirlik, Mühendislik ve Mimarlık Bürolarının geliştirilmesi için ikinci beş yıllık planda yer alan kararların bir an evvel uygulanmasını istiyoruz.

Ülkemizdeki teknik gelişmeyi sağlamak, yatırımları yurt koşullarına uygun olarak gerçekleştirmek, israfı ve her yıl yalnız proje hizmetleri için ödenen 250 Milyon TL. döviz kaybını önlemek amacı ile Türkiye'de teknik hizmetleri Türk teknisyenleri yapacaktır.

Geri kalmışlıktan kurtulma çabamızın, ekonomik, kültürel, ve teknik bağımsızlığa kavuşmamızın başarısı buna bağlıdır.

Ülke ölçüsünde dengeli kalkınma ilkesinin gerçek savunucuları olarak Türk teknisyenleri, yabancı firmalara proje yaptırılmasına karşıdırlar.

Hizmet arzına hazır Türk mühendisleri ve mimarları, en doğal çalışma haklarının ellerinden alınıp yabancılara verilmesine veya onlarla paylaşılmasına göz yummayacaklarını, yöneticilere ve kamuya duyurur.

Şehirlerimizin, yurdumuza en yararlı bir düzen içinde büyümesi, gelişmenin disiplin altında yürütülmesi ile mümkün olacaktır. Bu disiplin, değerli ziraat ve orman sahalarını, tarih, sanat, yapı ve yapılar gruplarını koruyacaktır. Şehirler içinde veya civarında olduğu gibi bütün ülke sathında doğal ve kültürel, kamuya ait olan değerlerimizi, her türlü tahribata karşı korumayı bir ihtisas sorumluluğu sayıyoruz ve bu amaçla en kısa bir zamanda bilhassa kültür değerlerinin tescilini sağlayacak bir çalışmanın başlatılmasını istiyoruz.

İstanbul şehir gelişmesi Türkiye'nin kaderini etkileyecek bir önem taşımaktadır. 20 yıllık bir süre içinde İstanbul'da 4-5 milyon insan daha yerleşecektir. Bu muazzam şehirleşme olayını düzenlemek için yapılan planlamanın çeşitli bilim dallarından uzman kadrolarının iştiraki ile yürütülmesi ve bilimsel kuruluş ve meslek odaları ile istişarelerin yapılması gerekir.

En büyük şehrimizin, tabiat ve kültür değerlerinin korunmasını, şehir ekonomik ve sosyal yapısının düzenli bir şekilde gelişmesini sağlamak için, ilk iş olarak, bu plan çalışmasının, meslek kuruluşlarımızın ve bilimsel kurulların tatbik ve tenkidine sunulmasını istiyoruz. Ancak böyle bir tahkikat yapılmadan İstanbul köprüsü gibi tesisler için alınacak kararların bilimsel mesnetten yoksun kalacağı aşikardır.

Ülkemizde yalnız şehirleşme nedeni ile 20 yıl içinde 400 MİLYAR TL'lik bir arsa değer artışı olacağı bilimsel olarak hesaplanmıştır. Bu birikmiş emeğin ve kamu hizmetlerinin yarattığı bir değer artışıdır ve bu değerın kamuya döndürülmesi zorunludur.

Memleketimizde kıt olan, devlete ve özel kesime ait kaynakların en uygun şekilde kullanılmasının sağlanması temel sorunlarımızdan birisidir. Bu neden, çeşitli sektör hizmetleri sırasında ortaya çıkan Toprak-Devlet-Vatandaş ilişkilerinin Anayasanın temel ilkelerine ve Türkiye gerçeklerine uygun olarak düzenlenmesi gerekir.

Şehirsiz ve kırsal alanlarda arsa ve arazi spekülasyonlarının, şehirleşmeyi ve tarım arazisinden yararlanmayı zedeleyici, sanayileşmeyi yavaşlatıcı, Devlet kaynaklarının etkisini azaltıcı etkilerin ortadan kaldırılması için tedbirler geliştirilmelidir.

Arsa Ofisi'nin bu gayeleri başaracak bir yapılaraya sahip olarak kurulması, devletin arazi kullanma kararlarından etkili hale getirilmesi zorunludur. Kalkınma planlarının ve bir an önce ele alınması yararlı olacak fiziki planlama çalışmalarının geliştirilmesinde ve uygulanmasında altlık teşkil edecek olan, Türkiye'nin doğal, kültürel ve ekonomik imkanlarını ve kaynaklarını kapsayan Türkiye Potansiyel güç haritalarının düzenlenmesi öncelikle planlanmalıdır. Mevcut hizmetler bu amaca yöneltilmelidir. Bu haritalar resmi ve serbest mühendislik ve müşavirlik bürolarının kullanılmasına açık olmalıdır.

Orman, şehir ve arazi kadastrolarının azami suretle gerçekleştirilmesi şarttır. Bu hizmetlerin süratini arttırmak için Serbest Mühendislik ve Müşavirlik bürolarının olanaklarından yararlanmak ilkesi benimsenmelidir.”

Sonra aradan 30 yıl geçer, 21 Mayıs 1998'te TMMOB Demokrasi Kurultayı yapılır. Kurultay sonucunda bugünkü konumuz ile ilgili olarak şunlar söylenmektedir:

“Kent korumacılığında kavramsal çerçeve, uygulamada sorun çözücü olmalı, koruma alanları siyasal iktidarlardan özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Kentleşme ve çevre ilişkisinin doğru kurulması ve kent korumacılığı, bölgesel planlama ve nazım plan kararlarında, sosyal içerikli bir bakışla olanaklıdır. Çünkü kentin sosyolojik gözlemine dayandırılmayan plan süreçleri başarısız olmaktadır.

Planlama süreçleri kent ve demokrasi meclislerince denetlenebilir olmalıdır. Metropol-lerimizin çoğu için acil planlama yapılmalıdır. Ekolojik onarım paketli bu planlamalar ile bu kentlerin soluk alması sağlanabilecektir. Yerel yönetimlerde tekil kişi belediyeciliğine son verilip, emeğe dayalı kadroların siyasi baskılardan arınmış kolektif üretimleri temel alınmalıdır. Halkın, merkezi ve yerel yönetimlerin tüm icraatlarına ilişkin doğrudan kay-nağından bilgi edinme hakkı ve yolları açık tutulmalıdır.

Yapabilir kılma halkın yalnızca hizmet bekleyen, bu hizmeti görmediğinden başvurularına yanıt alamayan, sorununu çözemeyen bir konumda edilgen ve çaresiz kaldığı, egemen olan klasik siyaset anlayışının değiştirilmesi gerekmektedir. Denetim kentli bilinciyle halkın siyasetçiyi aktif olarak denetlemesi sağlanmalıdır.

Metropol acil gelişme aksları, kıyılar, göl ve nehir kenarları, önemli tarihi ve doğal sit alanları ve çevrelerindeki belediyeler öncelikle birliklerini kurmaya zorlanmalı, imar ve gelişme planları ise ilgili üst kurulların onayından geçerek işlerlik kazanmalı. Bu bölgeler-deki yasadışı uygulamalarda yaptırımcı ceza yasalarında değişiklik yapılmalıdır.

Mevzii imar uygulamaları kaldırılmalıdır. İmar ve orman afları yasaklanmalıdır. Kente karşı suç tanımı geliştirilerek yasal toplumsal yaptırımlara işlerlik kazandırılmalıdır.

Bölgesel planlama birimleri oluşturularak bölgesel planlamalar yapılmalı, kent planlama birimleri oluşturularak kentsel gelişme alanlarına yönelik kamulaştırma ana planı hazırla-narak, hangi sınıf toprakların, imara açılacağı veya kamulaştırılacağı belirlenmelidir.

Bölge Planlama, şehir planlama ve imar yasasında rantlara ve yağmalamaya olanak tanıyan maddelerin kaldırılmalıdır.

Kentsel rehabilitasyon çalışmalarına öncelik verilmelidir.

Metropollerimiz için ve bölgesel acil durum planları yapılmalı.

Kamu, öncelikle kırsal alandan büyük kent merkezlerine yönelen plansız göç olgusunun önüne geçecek, gereksinimlerini sağlayamayacağı nüfusu kırsal alanda tutacak önlemlere ağırlık vermelidir. Azgelişmiş bölgelerdeki olumlu dışsal ekonomilerin geliştirilmesi yatırımların teşviki için altyapı hizmetleri, vergi indirimleri, yatırım ve işletme düzeyindeki akçal teşvik önlemleri, gümrük uygulamaları ve krediler ile özendirici öncelikli hedeflerle kent nüfusunun ülke geneline mekana yayılması sağlanmalıdır.”

Sevgili arkadaşlar, TMMOB yıllardır konu ile ilgili sözünü söylemektedir. Bu alıntıları, bu hatırlatmaları; bugünkü çalışmalarımızın ön girişi olsun diye yaptım. Biz bunları söylüyoruz. Ülkeyi yönetme iddiasında olanların ne yaptıklarının yorumunu size bırakıyorum. Yolumuz uzun. Sözümüzü söylemeye devam edeceğiz. Hepimize kolay gelsin.

19 MART'TA DÜNYANIN SOKAKLARI BİZİM!...

Şubat 2005

ABD emperyalizminin Irak'ı işgalinin ikinci yılında, Küresel Eylem Günü'nde, 19 Mart'ta İstanbul'da yapılacak miting için Düzenleme Komitesi tarafından basın açıklaması yapıldı.

Ekim ayında Londra'da yapılan Avrupa Sosyal Forumu'nda alınan karar doğrultusunda tüm Avrupa'da ve dünyanın pek çok ülkesinde sendikalar, kitle örgütleri, siyasi partiler, savaş karşıtları ve sivil toplum kuruluşları, 19 Mart 2005 Küresel Eylem ve Günü'nde, ABD emperyalizmi işgal güçlerinin Irak'a saldırısının ikinci yıldönümünde işgale karşı çıkan gösteriler örgütleyerek sokağa çıkacaklar...

ABD'nin dünya planındaki hegemonyasını tesis etmek üzere giriştiği savaş, saldırı ve işgallere karşı dünyanın dört bir yanında sokaklarda olacağız...

Türkiye'de de tüm savaş karşıtları Küresel Eylem Günü'nde aynı coşkuyla sokaklardaki yerlerini alacaklar...

Karşılarındaki "büyük" organize güçlere bakarak, "Savaşa karşı ben tek başıma ne yapabilirim ki?" diyen binlerce insan tek yumruk olup, 1 Mart 2004'te Meclis'ten savaşa katılmama kararını çıkarttırarak barış için ne yapılabileceğini bütün dünyaya gösterdiler... İşte, tıpkı 1 Mart'ta olduğu gibi, Küresel Eylem Günü'nde de ülkemizdeki barış yanlıları aynı kararlılık ve duyguyla sorumluluklarını bir kez daha göstereceklerdir...

Irak'ta binlerce insanın hayatına mal olan savaş ve işgal sürerken, ABD bu insanlık dramına doymadığını, İran ve Suriye'yi tehdit ederek gösteriyor...

Yeni acılara, gözyaşı ve ölümlere ne seyirci kalacağız, ne de izin vereceğiz!..

Bu nedenle, Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik herhangi bir askeri müdahaleye dahil olmasını istemediğimizi bir kez daha ve yüksek sesle tekrar ediyor, hükümeti uyarıyoruz!..

Bizler...

Halkın iradesini hiçe sayarak uluslararası hukukun ihlal edilmesine karşı çıkan demokrasi ve özgürlük yanlıları...

Herhangi bir ülkenin, durmaksızın genişleyen bir askeri üsler şebekesini tüm dünyaya yaymasına ve dünyada bir eşi daha olmayan bir silah stoku oluşturulmasına karşı duran enternasyonalistler...

Irak'ta ve her yerde zorba rejimlere ve aynı zamanda, sürekli ve çok tehlikeli çatışmaları kaçınılmaz kılan ve dünya barışı için büyük bir tehlike yaratan ABD'nin yeni 'önleyici savaş' politikasına karşı olan barış yanlıları...

Emperyalizme, diktatörlüğe ve her türlü tutucu politikaya karşı halk muhalefetini destekleyenler...

Bütün yoksullardan, farklı olandan, ezilenlerden ve dışlanmışlardan yana olanlar...

Çok kimlikliliğin ve çok kültürlülüğün ayrımcı değil birleştirici olduğuna inananlar...

İrkçılığa ve her türden milliyetçiliğe karşı halkların kardeşliğini savunanlar...

Gelecek nesillerin daha sağlıklı ve yaşanabilir bir dünyaya sahip olabilmeleri için, bütün yaşamın temeli olan ormanların, toprağın, suyun, doğa kaynaklarının ve doğal çeşitliliğin yok edilmesine karşı duranlar..

“Gücü gücüne yetene” zihniyetini yücelten, ekonomik eşitsizlik ve güç eşitsizlikleri yaratan, şirketlerin, sağlığa aykırı koşullarda düşük ücretle işgücü ve köle emeği kullanmaya varan egemenliğini, toplumsal cinsiyetçi ve cinsel hiyerarşileri teşvik eden ekonomik, siyasal ve kültürel kurumlara, sistemlere karşı mücadele edenler..

Savaş ve askeri harcamalarda kullanılan paranın, sağlık hizmetlerine, eğitim ve konut gibi insani ihtiyaçların karşılanması için kullanılmasını savunan dayanışmacılar..

Siyasetin toplumsallaştırılmasını, yoksulların, ezilenlerin, horlananların, emekçi halkların dayanışmasını geliştiren, adaleti savunan, katılımcılığı demokrasinin vazgeçilmezi sayan, çeşitliliği yücelten ve tam demokrasiyi teşvik eden bir dünyadan yana olanlar..

19 Mart Küresel Eylem Günü’nde Kadıköy’deyiz!

Siz de sesimize sesinizi katın!..

Miting Düzenleme Komitesi adına

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı

Düzenleyen Kuruluşlar :

TÜRK-İŞ DİSK HAK-İŞ KESK TMMOB Türk Diş Hekimleri Birliği Türk Eczacıları Birliği TTB Türk Veteriner Hekimleri Birliği TÜRMÖB İstanbul Barosu

TOPLUM MUHALEFETİNİ ARIYOR Şubat 2005

Birgün Gazetesi yazarlarından Deniz Gökçe ve Candan Yıldız'ın hazırladığı "Toplum Muhalefeti ni Arıyor" adlı yazı dizisindeki sorulara TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nun verdiği yanıtlar Birgün Gazetesi'nde 23 Şubat 2005 tarihinde yayınlanmıştır.

MUHALEFETİNİZİ YETERLİ GÖRÜYOR MUSUNUZ?

M. Soğancı - TMMOB öncelikle yasal düzenlemelerdeki tanımlara göre, "kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü". 6235 Sayılı Kuruluş Yasası var. İkiyüze libini aşkın üye, Birliğe bağlı yirmioç Oda'da örgütlenmiş durumda. TMMOB kimilerine göre bir meslek örgütü, kimilerine göre sivil toplum örgütü, kimilerine göre siyasetlerin arka bahçesi, kimilerine göre de volan kayışı. Ancak bu örgütün kendi kurullarında tartıştığı ve kayıtlarına geçirdiği bir tanımı var.

O da şöyle:

TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, "Yeni Dünya Düzeni" teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayıramayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir.

Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve Sivil Toplum Örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.

TMMOB 2004 yılını geride bırakırken, kendi tarihinin de 50.yılını geride bıraktı.

Birlik bu 50 yıl boyunca bilim ve teknolojinin insanlarımızın yaşamına yansıtılması ve bu alanların kamu çıkarı gözetilerek denetlenmesi çalışmalarını aralıksız sürdürdü. Ancak ne var ki bu 50 yıllık süreç askeri darbeler, sağ siyasi iktidarlar altındaki siyasi çatışma ortamları, baskılar ve yasaklamalar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kısıtlılıkları altında geçirdi. Bütün bu olumsuzluklar içinde bile TMMOB, özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde, imarında, bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana, yurtsever, toplumcu bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürdü geldi. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu ilerleyen zaman dilimlerinde defalarca kanıtladı.

NEDEN MUHALEFET ÖRGÜTÜSÜNÜZ?

M.Soğancı -Dünyanın her yerinde “düzen” örgütü olan benzeri meslek örgütlerinden farklı olarak, TMMOB örneği dünyada tektir.

Biz bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir mesleğin mensuplarının örgütüyüz. Çalışmaları insan odaklı olan bir meslek grubuyuz. Bu nedenle insana ve insanlığa karşı işlenmiş her türlü suçun karşısındayız. Bunun için insan hakları ihlaline, savaşlara, soygunlara, talana karşıyız. Bunun için “Yaşasın halkların kardeşliği” diyoruz.

DÜNYADAKİ MUHALEFET HAREKETLERİNİ TAKİP EDİYOR MUSUNUZ?

M.Soğancı -Dünyada küresel sermayenin yıkımına, işgaline ve ülkeleri içselleştirmesine yönelik her türlü karşı duruşun içinde bulunanlar bizim dostlarımız. Her ülkenin kendi özgül koşullarına uygun olarak yürütülen mücadeleyi ve deneyimleri takip ediyor, algılamaya çalışıyor, yan yana durmaya gayret ediyoruz. Dünya Sosyal Forumu’nda, Avrupa Sosyal Forumu’nda dile getirilen sosyal hareketlerin taleplerini önemsiyor ve benimsiyoruz.

HANGİ TALEPLERLE MUHALEFET EDİYORSUNUZ?

M.Soğancı -Uzun geçmişimize dayanan deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir TMMOB’ye üyelerimizin ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB, toplumsal muhalefetin odağında yer alarak bu onurlu yürüyüşüne devam edecektir.

TMMOB; küresel sermayenin, IMF’nin, Dünya Bankası’nın talepleri doğrultusunda şekillendirilmeye çalışılan yaşama müdahale etmeye devam edecektir. Bu nedenle Köy Hizmetleri’nin kapatılmasına, SEKA’nın kapatılmasına, SSK hastanelerinin devrine karşı çıkacaktır. Özelleştirmelerin yıkımını halka anlatmaya devam edecektir. Bilimin ve teknolojinin ışığında oluşturduğu raporları kamuoyuna sunacaktır.

Bu çerçevede yapılan her türlü kitlesel eylemin içinde yer alacaktır.

MUHALEFET NASIL ÖRGÜTLENMELİ, MODEL ÖNERİNİZ VAR MI?

M.Soğancı -Tek cümle geçerli: Kurtuluş yok, tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz.

YABANCI MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÇALIŞMA İZİNLERİ KONUSUNDA YAPILAN TARTIŞMALAR HUKUKSAL VE BİLİMSEL TEMELDEN YOKSUN OLMAMALIDIR

Şubat 2005

6235 sayılı TMMOB Yasası'na göre, Türkiye'de mesleklerini icra etmek isteyen ister Türk ister yabancı mühendis, mimar ve şehir plancıları, ilgili Meslek Odası'na üye olmak zorundadır. Üye olmanın anlamı; mesleğini icra ederken uymakla yükümlü olduğu kuralların varlığı ve bunların denetimidir. Bu nedenle, yabancı bir meslek mensubu Türkiye'de mesleğini icra ederken, TMMOB ve Odaları tarafından konulmuş kurallara uymak zorundadır.

Mesleki unvanların kullanılması ve mesleki faaliyetlerin icrasının bir takım koşullara bağlanması, yalnızca ülkemizde yapılan bir uygulama değildir. Bütün gelişmiş ülkelerde, herhangi bir ülkede, lisans eğitimi almak yeter koşul olarak görülmemektedir. Her ülkenin iç hukukunda mesleki hizmetlerin sunumunda bir çok kısıt konulmuştur. Akademik yeterlilik dahi yeterli görülmemekte, ek eğitim almak, mesleki yeterlilik ve dil bilmek gibi bir çok koşul birlikte aranmaktadır.

Merkezi İdare, yapacağı tüm düzenlemelerde kamu yararını gözetmek durumundadır. Bu nedenle, kalitesiz hizmetin kontrolsüz sunumuna olanak tanıyan ve kendi vatandaşları aleyhine haksız rekabetin önünü açan düzenlemelerden, üstlendiği görev nedeniyle kaçınılmalıdır.

Bu süreçte, AB mevzuatına aykırı ya da AB'de olmayan düzenlemelerin "AB'ye Uyum" adı altında ülkemizde gündeme getirilmesi doğru değildir. Meslek üyelerinin denetimini ortadan kaldıracak yasal değişiklikler TMMOB'nin ortadan kaldırılması anlamına gelecektir. Çünkü; TMMOB Yasası'nın gerekçesi incelendiğinde, mühendislik hizmetinin ülke güvenliği ile yakından ilgili olduğu görülecektir. Bu saptamalar, yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizde çalışması konusunda da geçerlidir.

Ülkemizde yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışmalarına yönelik farklı kamu kurumlarınca farklı yasal düzenlemelere dayalı uygulamalar yapılagelmiştir. Yabancı mühendis, mimar ve şehir plancıları ile ilgili ulusal düzenlemelerin, meslek alanı ile doğrudan ilgili olmayan kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılması önemli bir eksikliklerdir. Özellikle Hazine Müsteşarlığı'nın denklik ve mesleki yeterlilik istemlerini yerine getirmeden, pasaport ibrazına dayalı verdiği izinler çok önemli bir sorun alanı olmaya devam etmektedir. Dağınıklığı gidermek ve işlemleri tek çatı altında toplamak amacıyla 4817 sayılı Yasa ile yetkilendirilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın, TMMOB ve TMMOB'nin yasal açıdan doğrudan ilgili olduğu ve 4817 sayılı Yasada anılan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile eşgüdümlü çalışması bu anlamda önem kazanmaktadır.

TMMOB, süreç içerisinde yabancıların çalışmasına yönelik iki önemli kazanım elde etmiştir.

1. Danıştay; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca 24 Nisan 2004 tarih ve 25442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 5 inci maddesinin (i) bendi ile 3 üncü maddesiyle eklenen Geçici Madde 1 hakkında TMMOB'nin açtığı

iptal davası sonucu, yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Yargı kararları, Anayasa gereği herkesi bağlar. Bu nedenle sürece, sermaye kesiminin tek yanlı bakış açısında olduğu gibi idari bir engel olarak değil, alanı doğru düzenlemek için doğru yasal mevzuat yapma zorunluluğu açısından bir fırsat olarak bakmak gerekmektedir. Bu bağlamda, diğer merciler tarafından verilen süre uzatımı uygulamasının derhal durdurulması gerekmektedir. Ayrıca, 5 inci maddenin (1) bendine dayanılarak izin verilmemesi de gerekmektedir.

2. “TMMOB Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İznine Esas Değerlendirilmesi ve Geçici Üyelik Müracaatları Hakkında Yönetmelik”, 1 Şubat 2005 Salı tarihli ve 25714 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin 9 uncu maddesi ile yapılacak işlemler süreye bağlanmış ve oluşturulan akış şeması çerçevesinde işlemler hızlandırılmıştır. Bu amaçla; Birlik bünyesinde Çalışma İzni ve Geçici Üyelik Birimi ile Çalışma İzni İnceleme Komisyonu oluşturulmuş; 20 inci madde ile Odaların da bu konuda sürekli bir birim oluşturması zorunlu kılınmıştır.

Yönetmelik ile getirilen bir yenilik, yabancıların tespiti konusundadır. Ülkeye giren ve çalışma izni isteyen yabancıların tespiti mühendis, mimar ve şehir plancıları dışında, sağlık personeli ve denizlik sektörü çalışanlarını da kapsayacak şekilde, öncelikle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın görevi olmakla birlikte, süreci izlemek ve doğru analizler yapabilmek amacıyla TMMOB’nin ilgi alanına giren tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarını tespit etmeye çalışması önemli bir yeniliktir. TMMOB bünyesinde oluşturulacak veri bankasındaki bilgiler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın çalışmalarında da yol gösterici olacaktır.

Bu süreçte Odalarımıza ve yerel birimlerine önemli görevler düşmektedir. Çünkü; 1980’lerin ortasından günümüze kadar kayıtlı ya da kayıt dışı olarak yaklaşık 5.000 yabancı mühendis ve mimarın ülkemizde meslek alanında ya da meslek alanı dışında çalıştığı, çalışma izni alamayanların da ülkemizden çıkmadığı bilinmektedir. Hazine Müsteşarlığı’nın denetimsiz izin vermeye devam etmesi nedeniyle, yasal olarak çalışan kayıtlı yabancılarının ne kadarının yabancı sermayeli şirketlerde çalıştıklarına ilişkin sağlıklı veriler mevcut değildir. Yine, Hazine Müsteşarlığı’nın vermiş olduğu izinler doğrultusunda çok sayıda şirkette, 3. Dünya ülke vatandaşları çalışmakta olup, şirketler maliyeti düşürmek için sigorta yükümlülüklerini sigorta primlerinin düşük olduğu bir ülkede yerine getirerek, SSK’ya prim dahi ödememektedirler. Bu şirketlerin çalıştırdıkları mühendis, mimar ve şehir plancıları, kilit personel dışında, az gelişmiş ülke vatandaşlarından oluşmaktadır. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Projesi’nde görev alan teknik personelin TMMOB’nin ilgili Odasına geçici üyeliğinin büyük ölçüde sağlanmadığı ve kayıt dışılık gerçeği ortada iken, yabancıların çalışmasını yalnızca Türkiye’de binlerce işsiz mühendis ve mimarın istihdam sorunu olarak da görmemek gerekmektedir.

Yönetmelik ile getirilen bir diğer yenilik, günümüze değin düzenlenmemiş bir alandaki çok önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Yönetmeliğin 22 nci maddesinde, ülkeye bizzat gelmeden projeleri uygulanan yabancı meslek mensuplarının ürettikleri hizmeti sunmada ehil oldukları konusunda, hizmeti alan ilgili kurum, kuruluş ve kişiler belgelendirme ile yükümlü kılınmışlardır.

Başta TOBB ve YASED olmak üzere “yatırımların önündeki idari engellerin kaldırılması”

yanıltmacasıyla siyasi iktidarın ciddi olarak etki altına alınmaya çalışıldığı süreçte TMMOB; yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizde çalışması konusunda mevcut sorunları da kararlılıkla çözüme uğraşısı içerisinde.

Bu bağlamda; yabancı meslek kuruluşlarından alınacak belgeler ile aynı firmada başkaca Türk mühendislerin çalıştığına dair belgeler, istenilmesi gerekli belgelerdir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Türkiye'de İşsizliğin Önlenmesi ve İstihdamın Artırılması Raporu'nda da bu gereklilik, "Aynı nitelikteki iş için ülke içinde işgücü temini söz konusu olduğunda yabancı başvurusu reddedilerek Türk işgücüne öncelik tanınarak ancak nitelikli yabancı işgücünün kabulü esas alınmaktadır." şeklinde yer almıştır. Bu belgelerin sağlanmasındaki zorluklar ileri sürülerek bu uygulamayı kaldırmak üzere yasal düzenleme yapmaya çalışmak kolaycılıktır, yanlıştır. Sorun, gerekli belgelerin eksiksiz ve zamanında sağlanması ile çözümlenmelidir.

Denklik Belgesi, TMMOB'nin konuyu değerlendirme sürecinde zorunlu gördüğü belgelerden birisidir. Denklik Belgesi'nin geç verildiğine ilişkin yakınma, YÖK'ün kendi içindeki yapılandırmayı işlevsel hale getirmesiyle çözülebilir. Ancak, uluslararası akredite olmayan okullardan mezun olanlara, çok kolay Denklik Belgesi verilmesine yönelik bir yasal mevzuat değişikliği TMMOB tarafından kabul edilemez. Yasal düzenlemenin amacı, akademik ve mesleki yeterliliği olanların Türkiye'de hizmet sunması olmalıdır. Kamu yararı ölçütünü öngörmeyen mevzuat değişiklikleri TMMOB tarafından yargıya taşınacaktır.

Özetle; küresel ve bölgesel ölçekte ulus aşırı tekeli sermayenin çıkarlarını savunan örgütlerin belirlediği anlaşmalara imza atmak, özellikle mesleki hizmetlerin serbest dolaşımı açısından eşitsiz ve haksız rekabetin olduğu bir ortamı yaratmakta ve bu durum ulusal ve toplumsal çıkarlara aykırılık oluşturmaktadır.

Çünkü; şeffaf olmayan işlemler, korumacı önlemlerin eksikliği, mevzuat farklılıkları, eğitim sistemi yetersizliği, meslek tanımı standartlarının eksikliği, diploma ve unvan uyumsuzlukları, kamu hizmeti ve mesleki hizmet tanımlarının belirlenmesindeki eksiklikler, kamu alımlarında karşılaşılan zorluklar, uzmanlaşma eksikliği, vergilendirme ve sosyal güvenlik sistem farklılıkları, mühendis ve mimar işsizlik oranının yüksekliği gibi, uluslararası pazarda rekabet edememeyi zorlayan etkenlerin varlığında; ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının rekabet şansı azalmakta, pazar ortamı meslektaşlarımızı taşeronluk ya da meslek dışı iş yapmaya zorlamaktadır.

Bu olumsuz durum, TMMOB kadar, ana görevi ulusal çıkarları ve yurttaşlarının haklarını korumak olan Merkezi İdare tarafından da engellenmelidir.

TMMOB; süreci yalnızca kendi çıkarları açısından değerlendiren yerli ve yabancı sermaye kesimlerinin "idari engel" adı altında yaptıkları gerçek dışı beyanlarla kamuoyu oluşturma çabalarına fırsat vermeyecektir. Örgütümüz, meslek alanlarımız ve meslektaşlarımız lehine düzenlemelerin yapılması konusunda kamuoyunu sürekli doğru bilgilendirecek ve kararlı tutumunu sürdürmeye devam edecektir.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDE ÖZEL KURSLARLA VERİLMEK İSTENEN MESLEK ÜNVANLARI KANUN TASARISI'NA KARŞIYIZ

Şubat 2005

Birliğimize bağlı Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası üyelerini doğrudan ilgilendiren özel kurslarla ilgili kanun tasarısı TBMM'de görüşülecek aşamaya gelmiştir.

Örgün eğitime bağlı üniversitelerin fakülte ve yüksek okullarında lisans düzeyinde verilen eğitim sonucu kazanılan mesleki sıfat ve ehliyetlerin özel kurslar yoluyla verilmesine olanak sağlayacak olan bu kanun tasarısına TMMOB karşıdır.

Benzer kapsamda Denizcilik Müsteşarlığı tarafından çıkarılan yönetmelikler Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Yargı tarafından iptal edilen yönetmelikler aynı içerikle kanun olarak hayata geçirilmeye çalışılmaktadır.

TBMM'de görüşülecek olan 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılmasına dair Kanun Tasarısı'na ilave edilen;

Ek Madde 9) Gemi Adamları Eğitimi;

b) Kuruluş amaçları gemi adamlarına eğitim vermek olan ve Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığı'nın izni ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılan Özel Eğitim Kurumları tarafından verilir.

Ek Madde 10)

b) Özel Eğitim Kurumları tarafından her seviyede yeterlilik belgesine yönelik verilen eğitimler Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı'na onaylanan öğretim programına göre gerçekleştirilir.

bu maddeler ile, 2809 sayılı Yüksek Öğrenim Teşkilatı Kanunu kapsamında olup, ancak Üniversitelerin Fakülte ve Yüksek Okulları bitirilerek elde edilebilecek meslek unvan ve ehliyetlerin Özel Eğitim Kurumları (Özel Kurslar) tarafından da verilebilmesine imkan sağlamaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde bugün için belli düzeydeki denizcilik eğitimi (Uzakyol Vardiya Zabiti ve Uzakyol Makine Zabiti eğitimi) Yüksek Öğretim Kanunu uyarınca, İstanbul Teknik Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, 9 Eylül Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesinin ilgili fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında ön lisans veya lisans seviyesinde verilmektedir. Bu okullardan her yıl mezun olan Güverte ve Makine Zabitleri, denizcilik mesleğine anılan sıfat ve yeterlikleriyle katılmaktadırlar.

Söz konusu Kanun Tasarısı, T.B.M.M'den kanunlaşarak geçtiği takdirde; meslek kazanımı açısından bir emsal teşkil etme tehlikesi ortaya çıkacak ve Yüksek Öğrenim Kurumu'na bağlı fakülte ve yüksek okul mezunlarının örgün eğitim ile kazandığı sıfat ve ehliyetler, aynı şekilde özel kurslarla kazanılabilecektir. Gerek şu an için, gerekse ileride belli düzeydeki yetişmiş denizci ihtiyacının artacağı ihtimaline binaen çözüm üretilmeye çalışıldığı düşünülse dahi; bu çözüm, yüksek öğrenim kurumuna bağlı üniversitelerdeki fakülte ve yüksek okulların öğrenci kapasitesi arttırılarak veya yeni fakülte ve yüksek okullar açılarak sağlanmalıdır. Doğru yöntem bu olmalıdır. Nasıl ki, doktor veya hukukçuya ihtiyaç

olduğu durumda, yasa çıkartılıp özel kurslarla aynı sıfat ve ehliyetle doktor ve hukukçu yetiştirilemez ve ancak fakültelerin kapasitesi arttırılarak veya yeni tıp ve hukuk fakülteleri açılarak ihtiyacın giderilmesi düşüncesi makul ve mantıklı ise; çağımızdaki teknolojilerin tüm imkanlarının uygulandığı onlarca milyon dolarlık gemilerin yönetimini üstlenen denizcilerin de, üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okullarda yetiştirilmesi gerekir ve beklenir. Şu anki yasal düzenleme ve uygulama da zaten bu şekildedir. Bu mevcut düzenlemenin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunca hazırlanan bir Tasarıyla değiştirilmeye çalışılmasını anlayabilmeye imkan yoktur.

Açıkça görülmektedir ki, lisans düzeyindeki denizcilik eğitimlerinin fakülte ve yüksekokul düzeyinde belli üniversitelerde verilebileceğine dair yasal düzenleme halen yürürlükteyken, özel kurslarla aynı ehliyetle denizci yetiştirilmesi yolu açılmakta ve bu kursların Denizcilik Müsteşarlığı'nın denetiminde faaliyet göstermesine imkan verilmeye çalışılmaktadır. Türkiye'de denizcilik eğitimi, 2809 sayılı Yüksek Öğretim Teşkilatı Kanunu kapsamındaki Denizcilik Yüksekokulu ve bu konuda eğitim diğer fakülte ve yüksekokullarca verilmektedir. Anayasanın 131. maddesine göre, "Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek" Yüksek Öğrenim Kurulu'nun görevidir. Bu düzenlemelerle örgün eğitim sistemi içinde verilen bir mesleki yeterliliği, Yüksek Öğrenim Kurulu ve fakülte ve yüksekokulları adeta devre dışı bırakıncasına ve eşitlik ilkesine aykırı olarak özel kurs seviyesine indirgemek Anayasaya ve söz konusu Kanunlara çok açık biçimde aykırıdır.

Bu noktada özenle belirtmek gerekir ki, kanun yolu ile de olsa farklı müktesebata sahip kişilere aynı sıfat ve ehliyetin verilmesi, ne temel adalet ve hukuk ilkeleri ile ne de anayasanın eşitlik ilkesiyle bağdaşır.

Örgün eğitime bağlı üniversitelerin fakülte ve yüksek okullarında lisans düzeyinde verilen eğitimin, özel kurslar yoluyla da verilebilmesine imkan sağlayacak ilk düzenlemeler, 2001 ve 2002 yıllarında Denizcilik Müsteşarlığının çıkarttığı yönetmeliklerle yapılmıştır. Bu amaçla hazırlanan ilk yönetmelik 24.7.2001 günlü 24472 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişse de Danıştay 10. Dairesi 16.4.2002 tarihinde bu yönetmeliğin, özel kursların denizcilik eğitimi vermesine müsaade eden maddelerinin yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Yürütmesi durdurulan 24.7.2001 tarihli söz konusu Yönetmeliğin yerine, 31.7.2002 tarihli ve 24832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gemi Adamları Yönetmeliği kabul edilmiştir.

Denizcilik Müsteşarlığı daha sonra, 26.2.2004 tarih ve 24852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Gemi Adamları Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği" ile, yeni Gemi Adamları Yönetmeliği'ni de özel kursların denizcilik eğitimi vermesine izin verecek şekilde değiştirmiştir. Ancak bu düzenlemenin konuyla ilgili birinci ve ikinci maddeleri, Danıştay 10. Dairesi'nin 21.6.2004 tarihli kararıyla iptal edilmiştir. Danıştay 10. Dairesi'nin 9 sayfalık iptal kararının sonuç cümlesi aynen şu şekildedir:

"Uzakyol vardiya zabıtlığının ve uzakyol vardiya mühendisliğinin/makinistliğinin idare tarafından uygunluğu onaylanan kursların bitirilmesiyle de kazanılabileceği yönündeki dava konusu düzenleme 4915 sayılı Yasaya açıkça aykırı olduğu gibi, örgün eğitimde yer alan ve fakülte ile yüksekokul düzeyinde verilen bir eğitimin kurs düzeyindeki eğitime dönüştürülerek verilmesi Anayasa, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na da aykırı bulunmaktadır."

Böylece özel kurs yoluyla lisans düzeyinde eğitimin verilemeyeceği yargı yoluyla karara bağlanmışsa da; şu günlerde hazırlanan ve Hükümetin bir görüşü olarak sunulan bu Kanun Tasarısıyla, Anayasaya da aykırı bir şekilde bir prosedür izlenerek, yine özel kursların önü açılmak ve denizcilik eğitimi bir kaosun içine çekilmek istenmektedir.

TMMOB olarak “491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığı’nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılmasına dair Kanun Tasarısı”nın denizcilik eğitiminin gerekleri ve ihtiyaçları ile açık yargı kararlarına aykırı olduğuna inanıyoruz .

İlgili Kanun Tasarısı’nın yasallaşması halinde üyelerimizin haklarının korunması konusunda gerekli çabayı göstereceğimizi bildiririz.

Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“BİRLİK HABERLERİ” 100. SAYISINA ULAŞTI Mart 2005

“Birlik Haberleri” Şubat 2005 sayısı ile 100. sayısına ulaştı.

1974 yılında yapılan TMMOB 19. Genel Kurulu’nun tüm üyelere gönderilecek merkezi bir yayının gerekliliğini benimsemesi ve Yönetim Kurulu’nu görevlendirmesi üzerine, 8 Ağustos 1974 tarihinde “Birlik TMMOB Bülteni” adıyla TMMOB yayın organı çıkarılmaya başlanmıştı. İlk sayı onbin adet basılmıştı.

Odaların birlikte hareket etme alışkanlığının pekiştirilmesi, işyeri temsilciliklerinin yaygınlaştırılması, Birlik çalışmalarına ilgisi artan teknik eleman kitlesinin istekleri, tüm üyelere gönderilecek merkezi bir yayın organını zorunlu ve geciktirilemez bir gereksinme haline getirmişti.

“Birlik TMMOB Bülteni”, 20 Aralık 1974 tarihinde dördüncü sayısında yeni bir formatla ve “Birlik Haberleri” adı ile yaşamına devam etti. Odaların da desteği ile baskı sayısı ellibine ulaştı.

“Birlik Haberleri”, hiç ara vermeden on beş günde basılarak 15 Nisan 1977’de 60. sayıya, daha sonra aylık olarak basılarak 1 Ağustos 1977’de 64. sayıya ulaştı. 65. sayı Temmuz 1979’da, 66. sayı Eylül 1979’da, 68. sayı Nisan 1980’de yayınlandı.

Birlik Haberleri 1995-2001 yılları arasında değişik formatlarda 27 sayı basılarak 2001 Nisan - Mayıs sayısı ile 95. sayısına ulaştı.

50.yıl çalışmaları kapsamında elektronik ortama aktarılan tüm “TMMOB Birikimleri” arasında “Birlik Haberleri” de bulunmaktadır. Tarihe düşülen notlara ulaşmak, şimdi çok kolay olmaktadır. (www.tmmob.org.tr)

Birlik Yönetim Kurulumuz, bu dönem “Birlik Haberleri”nin kesintisiz olarak yayınlanması kararlılığındadır.

Yönetim Kurulumuz “TMMOB”nin ülke sorunlarına bilimsel yaklaşımı, çelişkileri nesnel bir bakışla ortaya koyan ve sorunlara gerçekçi çözüm önerileri getiren tutumu, “Birlik Haberleri’nin sayfaları arasından Odalarımıza, yöneticilerimize ve üyelerimize ulaşmıştır.” sözünün anlamını bilmektedir. Ve TMMOB, bu sözden hareketle, bu dönem “Birlik Haberleri” ile ilgisine ulaşmaya devam edecektir.

Haziran-Temmuz 2004 tarihli 96. sayıdan itibaren bu dönem yeniden canlandırılan “Birlik Haberleri” şimdi, bu sayıyla 100. sayısına ulaşmış bulunmaktadır. Baskı sayımız beşbinbeşyüzdür.

100. sayımız nedeni ile bir kez daha söylüyoruz:

“TMMOB tarihinde onurlu bir kavganın tarafı olan ve mücadelesi ile geleceğe ışık tutan bir ömrü, güzel bir dünyayı yaratmaya, demokratik ve bağımsız bir ülke kurmaya adanmış üyelerimize, yitirdiklerimize, emeği geçen herkese selam olsun.”

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YETKİLİ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ BELİRLENMESİ VE BELGELENDİRİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TASARISI TASLAĞINI BAKANLIĞA İLETTİ

Şubat 2005

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından TMMOB'den istenen "Yetkin Teknik Eleman Kanunu Tasarısı Taslağı" TMMOB Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak 28 Şubat 2005 tarihinde Bakanlığa gönderildi.

YETKİLİ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ BELİRLENMESİ VE BELGELENDİRİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TASARISI

(TMMOB TARAFINDAN HAZIRLANAN TASLAK)

28.02.2005

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarında belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Kanun, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarım, raporlama, bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesi esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Kanun 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Kanunda geçen;

- a) TMMOB : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği,
- b) Oda : TMMOB'ne bağlı Odaları,
- c) Üye : Oda üyesini

- d) **MİSEM** : Oda bünyesinde oluşturulan Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezini,
e) **Uzmanlık** : Belli bir iş için gerekli özel bilgi, deneyim veya beceriyi,
f) **Uzmanlık Alanı**: Odanın, öğrenim programları, uygulama alanları, mesleki ve bilimsel gelişmeler, ülkenin teknolojik durumu, kamuoyunun ve üyelerinin istemleri dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki ve bilimsel kurullara danışarak belirleyeceği mesleki uzmanlık konularını,
g) **Yetkili Üye** : Uzmanlık gerektiren hizmetlerde çalışan ve ilgili Oda tarafından belgelendirilen, meslek bilgisini ve deneyimini ülke ve toplum yararına sunan, çalışmalarını meslek etiği kurallarından ayrılmadan sürdüren mühendis, mimar veya şehir plancısı üyeyi,
h) **Belge** : Yetkili mühendis, mimar veya şehir plancısı belgesini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uzmanlık Konularının Belirlenmesi ve Duyurulması

Uzmanlık Konularının Belirlenmesi

Madde 5 - Oda, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler. Oda Yönetim Kurulu, üyelerinin uzmanlık konuları ile belgelendirme esaslarını, TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmak zorundadır.

Uzmanlık Konularının Duyurulması

Madde 6 - Oda, TMMOB Yönetim Kurulu tarafından onaylanan uzmanlık konularını ve belgelendirme esaslarını süreli yayınları aracılığıyla üyelerine duyurur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme

Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi

Madde 7 - Meslek içi eğitim, aşağıdaki esaslara göre düzenlenir;

- a) Uzmanlık konuları ile ilgili verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar Oda bünyesinde oluşturulacak MİSEM tarafından gerçekleştirilir.
b) MİSEM çerçeve yönetmeliği TMMOB tarafından hazırlanır.
c) Oda'ca oluşturulacak MİSEM sorumlusu, Oda Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecektir.
d) MİSEM, Odanın ilgili komisyonlarının görüş ve önerilerini alarak her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere eğitim ve sınav programı ile takvimini hazırlar ve Oda Yönetim Kurulunun onayına sunar.
e) Oda Yönetim Kurulu tarafından onaylanan eğitim ve sınav programları ile takvimleri Odanın süreli yayınlarında duyurulur.
f) Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler, eğitimlere katılım ücreti ile eğitimlerin ve sınavların yapılacağı yerler Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

g) Her eğitim ve sınav için; katılanların adı, soyadı, Oda sicil numarası, mesleği ve sınav sonuçlarını gösterir liste Oda arşivlerinde iki yıl süresince saklanır.

Belgelendirme İlkeleri

Madde 8 - Uzmanlık konuları ile belgelendirme ilkeleri şunlardır;

a) Uzmanlık konuları Oda tarafından belirlendikten ve TMMOB Yönetim Kurulunca onaylandıktan sonra, Oda her uzmanlık konusu için belge verebilir.

b) Oda tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan veya bu koşulları yerine getiren üyelere, ilgili uzmanlık konusunda belge verilir.

c) Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Oda tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda Oda Yönetim Kurulu, belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda üyelerin kazanılmış hakları göz önünde bulundurulur.

d) Belge sahibi üye, belgenin kullanımında Odanın alacağı kararlara uymak zorundadır.

e) Belge ücretleri Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

f) Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanması, soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir.

g) Belgenin iptalinde Oda ve TMMOB Disiplin Yönetmeliklerindeki esaslar geçerlidir.

h) Oda merkezinde her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere belge sicil dosyası açılarak yetkili mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının sicilleri tutulur, onaylar işlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim ve Disiplin Cezaları

Denetim

Madde 9 - Bu kanun kapsamında yapılan iş ve işlemler ilgili Oda ve TMMOB tarafından denetlenir.

Disiplin Cezaları

Madde 10 - Bu Kanuna aykırı hareket edenler hakkında TMMOB Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır ve gerekli cezalar verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Değişik ve Son Hükümler

Madde 11 - 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“**Ek Madde 5** - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalar; meslek alanlarına giren konularda uzmanlık dalları oluşturmaya, mühendis, mimar ve şehir plancılarının hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla meslek içi eğitime ve sınava bağlı olarak yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesi vermeye yetkilidir.”

Madde 12 - 17.06.1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Değişik Madde 7 - 1 nci maddede sayılan diploma ve belgelerden birine sahip olmayanlar Türkiye’de mühendis, mimar veya şehir plancısı unvanı ile çalışamazlar, bu unvanları kullanamazlar, imza atarak mesleklerini icra edemezler.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının uzmanlık gerektiren mühendislik ve mimarlık hizmetlerinde çalışabilmeleri için, 6325 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda belirtilen yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesine sahip olmaları gereklidir.

Kamu ve özel bütün kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler; yapacakları veya yaptıracakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin önemi ve özelliğine göre yetkili mühendis, mimar veya şehir plancısı çalıştırır.”

Madde 13 - 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10. maddesi (b) fıkrası birinci bendine aşağıdaki ibare eklenmiştir.

“Mühendis, mimar ve şehir plancılarının, üyelikleri ile uzmanlık alanına bağlı olarak Yetkili mühendis/mimar/şehir plancısı belgeleri bağlı oldukları meslek odasından istenir.”

Uygulama Yönetmelikleri

Madde 14 - Yetkili üyelerin belirlenmesi, belgelendirilmesi ve duyurulmasına ilişkin uygulama yönetmelikleri ilgili Oda tarafından kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içerisinde hazırlanır ve TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunulur.

Geçici Madde 1 - Bu kanunun yayımlanmasından önce Odalar tarafından TMMOB onayına sunulmuş Resmi Gazetede yayımlanmış benzer yönetmelikler, kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde bu kanuna uygun hale getirilir.

Geçici Madde 2 - Bu kanunun yayımlanmasından önce gerçekleştirilen eğitimlere katılarak belge almış yetkili üyelere, kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları halinde, Oda Yönetim Kurulu tarafın

dan oluşturulacak komisyonun değerlendirmesine göre belge verilir.

Geçici Madde 3 - Bu kanunun yayımlanmasından önce belgelendirme yapan Odalar; uzmanlık konularını, belgelendirme koşullarını ve belgelendirdikleri üyelerinin listesini kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunar.

Yürürlük

Madde 15 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde çok sayıda üniversitede farklı statüdeki çok sayıda fakültelerde mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitimi verilmektedir. Üniversitelerde mühendislik, mimarlık veya şehir plancılığı eğitimi alan kişiler, mezun oldukları günden başlamak üzere, 3458 sayılı “Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun” hükümleri gereği, mühendislik, mimarlık veya şehir plancılığı hizmeti verme hakkına sahip olmaktadır.

3458 sayılı Yasaya göre mühendis, mimar veya şehir plancısı diploması alan herkesin, uygulamada herhangi bir deneyime sahip olmaksızın, bir anlamda, sınırsız mesleki yetki ile donatılması, hizmetin niteliği ve güvenilirliği bakımından zaman zaman sakıncalar yaratabilmektedir. Benzer sorunla karşılaşan bir çok ülke, hizmetin verilmesi aşamasında oluşabilecek risklerin azaltılmasını sağlamak amacı ile çeşitli sistemleri uygulamaya sokmuşlardır.

Günümüzde bilim, teknoloji ve mühendislik uygulama alanlarındaki hızlı gelişim, üretim süreçlerinde varolan bileşenlerin kendilerini sürekli yenilemelerini ve geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Varlık koşulu bu alanlardaki faaliyetlere bağlı olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının alanlarının gelişme ve geliştirilme düzeylerine hükmedecek nitelikte olması gerekmektedir. Örgün eğitim kurumlarında verilen eğitim zaman içinde atıl bilgi haline gelmekte ve yetersiz kalmaktadır. Eğitimi tamamlamış ve mühendis, mimar ve şehir plancısı unvanını kazanmış kişiler zamanla ciddi bir sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden, artan bilgi birikimine hızlı ulaşma, edinilen bilgi ve deneyimleri paylaşma ve üretim süreçlerinde değerlendirebilme becerisi için, sürekli bir meslek içi eğitim şarttır. Böylesi bir meslek içi eğitim, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yasal örgütü olan TMMOB ve bağlı Odalarının temel görevlerinden biridir.

Örgün eğitim kurumlarında verilen eğitim sonrası meslek sahibi olma ve unvan kullanımının dışında, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için, uzmanlaşmaya gereksinim duyulmaktadır. Uzmanlık konuları ilgili Oda tarafından belirlenmeli ve eşgüdüm sorunu yaşanmaması için TMMOB Yönetim Kurulu tarafından onaylanmalıdır.

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı çalışmalarında meslek alanlarına yönelik sürekli, yaygın ve kurumsallaşmış bir eğitim faaliyetinin gerekliliğinin kabul edilmesi nedeniyle, bu doğrultuda üyelerin meslek alanlarındaki gereksinimlerini ve uzmanlaşma taleplerini dikkate alarak, gelişen bilim ve teknoloji doğrultusunda, toplumun gereksinimlerini de gözeterek Odalar bünyesinde Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) kurulmalıdır.

Uzmanlık alanlarının tanımı ve Odalar tarafından gerekli meslek içi eğitimin verilmesinin son adımı, her uzmanlık konusu için Odanın yetkili üye belgesi vermesi olmalıdır.

Kanun tasarısı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarıncı belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesini düzenlemektedir.

Kanun Tasarısı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarım, raporlama, bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesinin ilkelerini kapsamaktadır.

Kanun Tasarısının hedefi; hizmetin kişi ve toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenliliğin artırılması için; hizmetin uzmanlık alanlarına göre yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan kişilerce verilmesi, hizmetin verilme sürecinde hizmeti

veren kişilerin mesleki ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi, bilginin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak hizmeti veren kişilerin çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitim sürecine tabi tutulmalarının sağlanmasıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Bu Kanunun amacının; ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarıyla belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanması olduğu belirtilmiştir.

Madde 2 - Bu Kanunun, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, planlama, projelendirme, tasarım, raporlama, bilirkişilik, denetim, danışmanlık, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesi esaslarını kapsadığı belirtilmiştir.

Madde 3 - Bu Kanunun 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlandığı belirtilmiştir.

Madde 4 - Bu Kanunda sıkça geçen; TMMOB, Oda, Üye, MİSEM, Uzmanlık, Uzmanlık Alanı ve Yetkili Üye, belgenin tanımları verilmiştir.

Madde 5 - Odanın, mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini ve bu süreçte TMMOB'nin konumu açıklanmıştır.

Madde 6 - Uzmanlık konularının duyurulma şekli açıklanmıştır.

Madde 7 - Meslek içi eğitimin ilkeleri açıklanmıştır.

Madde 8 - Belgelendirme ile ilgili ilkeler açıklanmıştır.

Madde 9 - Bu kanun kapsamında yapılan iş ve işlemlerin ilgili Oda ve TMMOB tarafından denetleneceği belirtilmiştir.

Madde 10 - Bu Kanuna aykırı hareket edenler hakkında TMMOB Disiplin Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı ve gerekli cezaların verileceği belirtilmiştir.

Madde 11 - 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Hakkında Kanuna eklenen madde ile; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalar; meslek alanlarına giren konularda uzmanlık dalları oluşturmaya, mühendis, mimar ve şehir plancılarının hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla meslek içi eğitime ve sınava bağlı olarak yetkili mühendis, yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesi vermeye yetkili kılınmıştır.

Madde 12 - 17.06.1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklikle; 3458 sayılı Yasanın birinci fıkrası sadeleştirilerek yeniden yazılmıştır. Maddeye eklenen ikinci fıkrası ile; mühendis, mimar ve şehir plancılarının uzmanlık gerektiren mühendislik ve mimarlık hizmetlerinde çalışabilmeleri için, 6325 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda belirtilen yetkili mühendis,

yetkili mimar veya yetkili şehir plancısı belgesine sahip olmaları gerektiği belirtilmiştir. Maddeye eklenen üçüncü fıkra ile; kamu ve özel bütün kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin, yapacakları veya yaptıracakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin önemi ve özelliğine göre yetkili mühendis, mimar veya şehir plancısı çalıştırması gerekliliği düzenlenmiştir.

Madde 13 - 4734 sayılı Kamu ihale kanununun 10. maddesi (b) fıkrası birinci bendine bir cümle eklenerek kamu ihale kanun ile bu kanun arasında paralellik sağlanılmaya çalışılmıştır.

Madde 14 - Uygulamada sorun olmaması amacıyla, yetkili üyelerin belirlenmesi, belgelendirilmesi ve duyurulmasına ilişkin uygulama yönetmeliklerinin ilgili Oda tarafından kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde hazırlanmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 1 - Bu kanunun yayımlanmasından önce Odalar tarafından TMMOB onayına sunulmuş Resmi Gazetede yayımlanmış benzer yönetmeliklerin, kanunun yürürlük tarihinden altı ay içerisinde bu kanuna uygun hale getirilmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 2 - Bu kanunun yayımlanmasından önce gerçekleştirilen eğitimlere katılarak belge almış yetkili üyelere, kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları halinde, Oda Yönetim Kurulu tarafından oluşturulacak komisyonun değerlendirmesine göre belge verileceği belirtilerek, hak kaybı oluşmamasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Geçici Madde 3 - Bu kanunun yayımlanmasından önce belgelendirme yapan Odaların, uzmanlık konularını, belgelendirme koşullarını ve belgelendirdikleri üyelerinin listesini kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunması gerektiği belirtilerek,

TMMOB'nin kanunun uygulanmasında eşgüdüm görevini etkin yerine getirmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Madde 15 - Kanunun yürürlük maddesidir.

Madde 16 - Kanunun yürütme maddesidir.

SAHTE RAKI DEĞİL, KURALSIZ PİYASA CAN ALIYOR!

Mart 2005

Rakı, ana maddeleri tarımsal kökenli etil alkol (yaygın olarak pancar melasından elde edilmiş), anason ve üzümünden elde edilen suma olan; çeşitli işlemlerle geleneksel aromasına kavuşan alkollü bir içkidir. Etil alkolün tarımsal hammaddeden eldesi sırasında bir miktar metil alkol de oluşabilir. Oluşan metil alkolün bir kısmı, uygulanan işlemlerle ortamdan uzaklaştırılsa da genelde üründe bir miktar kalabilir. Metil alkol yiyecekler, içecekler veya solunum ve temas yoluyla alındığında ölüme ve kalıcı sakatlıklara neden olacak kadar zehirli olduğundan, içkilerde bulunabileceği maksimum miktarlar sağlığı korumak amacıyla mevzuatla belirlenmiştir. Türk Gıda Kodeksi'ne göre rakıda bulunmasına izin verilen metil alkol miktarı en fazla 150 gr/ hektolitredir. Bu miktardan daha yüksek oranlarda metil alkol içeren ürünler insan sağlığı açısından riskli olarak değerlendirilir.

Metil alkol insanlar tarafından mevzuatta izin verilen dozların üzerinde tüketildiğinde zehirlenmelere neden olur. Zehirlenme belirtileri 12 - 24 saate kadar görülmeyebilir. Metil alkolün bir diğer özelliği zehirlenme dozunun değişkenlik gösterebilmesidir. Zehirlenme mide bulantısı, karın ağrısı, baş dönmesi, güçsüzlük gibi belirtilerle başlar ve merkezi sinir sisteminde çökme, körlük, koma ve ölüm, bu olumsuz tablonun ciddi sonuçları olarak ortaya çıkar.

Metil alkol endüstriyel kullanımı olan bir üründür. Gıda maddelerinin üretiminde girdi olarak kullanılması kesinlikle yasaktır ve kullanılamaz. Endüstride çözücü, antifriz, maket uçak ve araçlarda yakıt olarak kullanılan, ağırlıklı olarak tekstil, patlayıcı, kontrplak, boya, plastik ve diğer pek çok alanda tüketilen kimyasal ürünlerin sentezinde ana çıkış maddesidir.

Metil alkol ile üretilen rakının tüketici tarafından, tüketilirken veya öncesinde ayırt edilebilmesi olanaklı değildir. Ancak tüketildikten sonraki belirtileriyle ayırt edilebilir. Etiket, kapak, şişe gibi unsurlardaki belirtiler, teknolojinin kullanımıyla her an değişebildiğinden, bu konuda yapılan açıklamalar tüketici için yanıltıcı olabilir.

Etil ve Metil alkol piyasası, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir. 4733 sayılı kanun ve buna bağlı olarak yayımlanan yönetmelikler gereği, her iki ürünün ülkeye giriş veya üretiliş anından itibaren adım adım izlenmesi yasal olarak zorunludur.

Gıda maddelerinin insan sağlığına uygunluğunu üretim - pazarlama - toplu tüketim yerlerinde denetleme görevi ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na verilmiştir.

Görüldüğü gibi, yasal anlamda bir boşluk söz konusu olmayıp, sistemden ve uygulamadan kaynaklanan bir sorun yumağı bulunmaktadır.

Halk sağlığını doğrudan ilgilendiren genelde gıda, özeld e alkollü içkiler alanında, yaşanan sorunların çözümüne yönelik etkin önlemlerin ivedilikle yürürlüğe sokulması gereklidir. Bu kapsamda olmak üzere;

· Bütçe açıklarını kapatmak için, alkollü içkilere yapılan yüksek zamların sahtecilik ve kaçakçılığı tetiklediği açıktır. Rakı dışındaki diğer distile alkollü içkilerde de sahteciliğin olmadığını söylemek olası değildir. Bugün rakıda ve votkada yaşanan sorun, yarım diğer

distile içkilerde de görülebilir. Bu bağlamda, alkollü içkilerdeki yüksek vergi baskısının, sahtecilik cazibesini düşürecek oranlara çekilmesi, tüketicinin uygun fiyatlarla alkollü içkilere ulaşmasını sağlayıcı bir fiyat düzeyinin belirlenmesi gerekmektedir.

· İç piyasa denetimleri bütçe yetersizlikleri, teknik altyapı ve personel açığı ve her şeyden önce ilgili kurum ve kuruluşlarla sağlıklı bir organizasyon yapılamaması nedeniyle, gereğince yerine getirilememektedir. Ülke çapında birçok kayıtdışı işyeri ve işletmede üretim yapılmaktadır. Bu işyerleri her türlü denetimden uzak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Denetim erkinin kuvvetlendirilebilmesi için, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'nun açıkları kapatılmalıdır.

· Gıda maddesi üreten ve satan işyerleri Türk Gıda Kodeksi'ne uygun üretim yapmak üzere Gıda Mühendisi, Ziraat mühendisi, Kimya Mühendisi veya Veteriner Hekim istihdam etmek zorundadırlar. Böylece işyerinin içsel denetimi sağlanmaktadır. Ancak, sorumluluğunun bilincinde olmayan işyerleri bu zorunlu hükmü angarya olarak algılamakta ve denetim eksikliğinden yararlanarak ya sorumlu yönetici çalıştırmamakta ya da sorumlu yöneticileri işyerindeki karar mekanizmasından uzak tutmaktadırlar. Bu bağlamda İDARE, meslek ODA'ları ile işbirliği yaparak, işyerlerinin sorumlu yönetici çalıştırıp çalıştırmadığı etkin olarak denetlemelidir.

· Gümrük kapılarının teknik donanım, eleman ve alan sıkıntıları nedeniyle gerekli kontrolleri yapamadıkları bir gerçektir. Gümrüklerden giren ürünlerin gıda maddesi olduğu ya da dışalımında kısıtlama olduğu beyan edilmediği sürece, gümrük görevlilerinin kaçak ürünü saptama olasılıkları çok düşüktür, kaçak girişler için gerekli tüm şartlar mevcuttur. Bu bağlamda, Gümrüklerin yönetim kapasitelerinin geliştirilmesi gereklidir. Kaçakçılık ve kaçak üretim ile mücadele için cezalar artırılmalıdır.

· Tüketicilerin açıkta sunulan başta rakı tüm alkollü içecekleri içerken sorgulayıcı olmaları ve içki şişelerini görmeleri, alışveriş sırasında kapak, etiket, barkod ve seri numaraları kontrollerini yapmaları ve olabildiğince güvenilir buldukları yerlerden içki satın almaları önemlidir. İçkilerde bandrol ve özel kapak uygulamasına geçilmesi en uygun yöntem olacaktır.

Yaşananlar, kurlsız piyasa koşullarının, halk sağlığı açısından ne derecede vahim sonuçlar doğurabileceğine ilişkin acı örnekleri oluşturmaktadır.

Bütçe açıklarını dolaylı vergilerle kapatmayı alışkanlık haline getirmemiş, uygun kurallar üretebilen ve bunu etkinlikle denetleyen, gıda üretim yerleri, toplu tüketim ve satış noktaları dahil olmak üzere sayıları yüz binleri bulan işyerlerinin denetiminde meslek odalarıyla işbirliğine giden bir kamu anlayışı, yukarıda sayılan önlemlerle birlikte, sorunun çözümü için ön koşul niteliğindedir.

Petek ATAMAN
Erel ÖZBOZKURT
Gökhan GÜNAYDIN

Gıda Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Ziraat Mühendisleri Odası

8 MART ULUSLARARASI KADINLAR GÜNÜNDE İNSANLIK İÇİN KÜRESEL KADIN ŞARTI AÇIKLANDI

Mart 2005

Dünya Kadın Yürüyüşü 8 Mart 2005 tarihinde İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı'nı açıkladı.

Dünya Kadın Yürüyüşü Nedir?

Dünya Kadın Yürüyüşü çeşitli etnik, kültürel, dinsel, siyasal ve sınıfsal kökenlerden, farklı yaş ve cinsel tercihlerden gelen kadın gruplarının oluşturduğu bir harekettir. Bu çeşitlilik bizi bölmek yerine daha büyük, daha geniş kapsamlı bir dayanışma içinde birleştirmektedir.

2000 yılında, Dünya Kadın Yürüyüşü'nün bir parçası olarak, bütün dünyada yoksulluğun yok edilmesi, zenginliğin paylaşılması, kadınlara yönelik şiddetin son bulması ve kadınların fiziksel ve ruhsal bütünselliğine saygı gösterilmesine yönelik 17 pratik isteği içeren bir politik alan oluşturduk. Bu istekleri Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler'in önderlerine ilettik. Tek bir somut yanıt bile alamadık. Bu istekleri aynı zamanda ülkelerimizdeki seçilmiş yetkililere ve liderlere de ilettik.

O zamandan bu yana, isteklerimizi durmaksızın savunmaya devam ediyoruz. Bir başka dünya kurmaya yönelik seçenekler öneriyoruz. Hem dünyadaki toplumsal hareketlerde hem de kendi toplumlarımız içinde etkinlik gösteriyoruz. Biz kadınların dünyada bulunduğumuz ve olmamız gereken yer üzerindeki düşünüşü daha ileriye götürüyoruz.

Bu insanlık için Küresel Kadın Şartıyla ve yakın gelecekteki eylemlerimizle, içinde yaşamının gerçekten mutluluk vereceği, umut ve yaşam dolu bir dünyanın mümkün olduğunu yeniden bildiriyoruz. Dünyaya, onun sahip olduğu çeşitliliğe ve güzelliğe olan aşkımızı bir kez daha ifade ediyoruz.

İnsanlık için Küresel Kadın Şartı

Ruanda'nın başkenti Kigali'de biraraya gelen Dünya Kadın Yürüyüşü delegeleri, 10 Aralık 2004 tarihinde insanlık için Küresel Kadın Şartını kabul etti.

İnsanlık için Küresel Kadın Şartı, sömürünün, ezilmenin, hoşgörüsüzlüğün ve dışlanmanın var olmadığı, doğruluğun, farklılıkların, bütün hak ve özgürlüklerin saygı gördüğü bir dünyayı inşa etme önerisidir. Bu dünya eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barış üzerine kuruludur.

Şart, böyle bir dünyanın inşası için yaşamsal ilkeleri tanımlayan 31 beyanı kapsamaktadır. Anlaşılmasını ve kullanımını kolaylaştırmak için iki ayrı metin Şarta eşlik edecektir. Bu belgeler Şart'ın kökenini, kendine özgü doğasını, yürüyüşün analizlerini ve kadına yönelik şiddetin ve yoksulluğun ortadan kaldırılması için ileri sürdüğü talepleri açıklayacaktır. Aynı zamanda Şartta tarif edilen dünyanın gerçek olması için yerine getirilmesi gereken bir dizi koşulu da içermektedir.

İnsanlık için Küresel Kadın Şartı 60 ülkeden kadın gruplarının katıldığı uzun bir danışma, tartışma ve görüşme sürecinin sonunda ortaya çıkmıştır.

Dünya Yürüyüşünden kadınlar, 2005 yılında Şart'a dünya turu yaptırmak için bir yürü-

yüş düzenleyeceklerdir. Yürüyüş esnasında, Şart hakkında halkı eğitime ve bilgilendirme faaliyetleri yapacaklar ve kendi seçilmiş temsilcilerini ve kamuoyunu sorgulayacaklardır; Ayrıca, Şart bir ülkeden diğerine dünyayı dolaşırken, tek tek toplanan parçalarla oluşturulan kırkyama yorganına Şart'ın mesajını aktaracaklardır.

Yürüyüş küresel yolculuğuna 8 Mart 2005 tarihinde Brezilya'nın Sao Paulo kentinde başlayacak ve 8 Mart-17 Ekim 2005 tarihleri arasında 53 ülkede duraklayarak ilerleyecektir. Kadınlar yürüyüş esnasında kırkyama ile Küresel Dayanışma Yorganı yaratacaklardır. Yürüyüş 17 Ekim 2005 tarihinde Burkina Faso'da son bulacaktır.

Dünya Kadın Yürüyüşü, kadına yönelik şiddet ve yoksulluğun son bulması için çalışan taban gruplarını birleştiren uluslararası bir feminist eylem ağıdır. Yürüyüş 163 ülke ve bölgeden 5500 katılımcı gruptan oluşur.

İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı

Giriş

Biz kadınlar, kadınların ezilmişliğini kınamak, bu ezilmişliği ortadan kaldırmak ve adaletsizliği, savaşı, fetihleri ve şiddeti besleyen tahakküme, sömürüye, benmerkezciliğe ve dizginsiz kar arayışına son vermek için uzun süredir yürüyoruz.

Bizlerin ve büyükannelerimizin her kıtada yürütmüş oldukları feminist mücadele bizlere, kız ve oğlan çocuklarımıza ve bizden sonra dünyaya gelecek olan bütün kız ve oğlan çocuklarına yeni özgürlükler sağladı.

Bizler hem çeşitliliğin hem de bireyselliğin bir zenginlik kaynağı olarak kabul edildiği, diyalogun yeşerdiği, yazıların ve şarkılarla hayallerin çiçek açabildiği bir dünyâ kuruyoruz. Kuracağımız bu dünyanın en değerli zenginlik kaynağı insan olacaktır. Eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barış da bu dünyanın ilerletici güçleridir. Bizler böyle bir dünyayı yaratacak güçteyiz.

İnsanlığın yarısını biz oluşturuyoruz. Bizler hayat verir, çalışır, sever, yaratır, mücadele eder ve yaşamın tadını çıkarırız, yaşamın ve insan cinsinin sürdürülebilmesi için temel olan işlerin üstesinden geliriz, buna karşılık hala toplumdaki yerimiz küçümseniyor.

Bizlerin bir parçasını oluşturduğumuz Dünya Kadın Yürüyüşü; ataerkilliği (patriyarkayı) kadınları ezen bir sistem, kapitalizmi de bir azınlığın, kadın-erkek, büyük çoğunluğu sömürmesine neden olan sistem olarak görür.

Ataerkillik ve kapitalizm birbirini güçlendirmektedir. Her ikisi de ırkçılıktan, cinsiyetçilikten, kadın düşmanlığından, yabancı düşmanlığından, eşcinsel düşmanlığından, sömürgecilikten, emperyalizmden, kölelikten ve angaryadan kaynaklanmakta ve bunlarla el ele yürümektedir, Ayrıca kadınların ve erkeklerin özgürleşmesini engelleyen çeşitli köktencilikleri (fundamentalizmleri) beslemektedir. Yoksulluk ve dışlanma yaratmakta, insan haklarını, özellikle kadınların haklarını çiğnemekte ve insanlık ile gezegenin varlığını tehdit etmektedir.

Böyle bir dünyayı reddediyoruz!

Sömürünün, ezilmenin, hoşgörü eksikliği ile dışlanmanın artık varolmayacağı, bütünlüğün, çeşitliliğin, ve bütün İnsanların haklarıyla Özgürlüklerinin saygı göreceği bir başka dünya kurmayı, öneriyoruz.

Bu Şart eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barış değerlerine dayanır.

EŞİTLİK

Bildirim 1. Bütün insanlar ve halklar, yaşamın her alanında ve her toplumda özgürdür. Varlık, toprak, uygun bir işlendirme (istihdam), üretim araçları, yeterli barınma, nitelikli eğitim, meslek öğrenimi, adalet, sağlıklı ve yeterli beslenme, fiziksel ve ruhsal sağlık hizmetleri, yaşlılıkta güvence, sağlıklı bir çevre, mülkiyet, siyasal ve başka tüm karar alma süreçleri, enerji, içme suyu, temiz hava, ulaşım araçları, teknik bilgi ve beceriler, iletişim araçları, eğlence, kültür, dinlenme ile teknolojiden ve bilimsel gelişmelerin ürünlerinden eşit yararlanma hakları vardır.

Bildirim 2. Hiçbir insanlık durumu ya da yaşam koşulu ayrımcılığı haklı gösteremez.

Bildirim 3. Hiçbir görenek, gelenek, din, ideoloji, ekonomik sistem, ya da politika hiç kimsenin aşağılanması haklı gösteremez ya da insan onuruna, fiziksel ve ruhsal bütünlüğüne zarar veren eylemleri zorlayamaz.

Bildirim 4. Kadınlar eş, arkadaş, sevgili, anne ve işçi olmadan önce tam ehliyetli insanlar ve yurttaşlardır.

Bildirim 5. Yaşamın ve toplumun sürekliliğinin sağlanması ile ilgili olan tüm ücretsiz, sözde kadına özgü görevler (ev işleri, çocukların büyütülmesi, yaşlı ve yakınların bakımı vb.) varlık yaratan, değer biçilmesi ve ortaklaştırılması gereken ekonomik etkinliklerdir.

Bildirim 6. Ülkeler arasındaki ticaret adil olmalıdır ve halkların kalkınmasına zarar vermemelidir.

Bildirim 7. Herkesin adil bir ücret karşılığı, güvenli ve sağlıklı koşullar altında, onuruna saygı gösterilen bir ortamda iş bulma hakkı vardır.

ÖZGÜRLÜK

Bildirim 1. Bütün insanlar her tür şiddetten uzak yaşar. Hiçbir insan diğerinin mülkü olamaz. Hiç kimse köle olarak alıkonulamaz, evlenmeye zorlanamaz, alınıp satılamaz, angaryaya, cinsel sömürüye tabi kılınmaz.

Bildirim 2. Bütün bireyler insanlık onurunu güvence altına alan ortak ve bireysel özgürlüklerden, özellikle de düşünce, vicdan, inanç ve din özgürlüğünden; fikir ve ifade özgürlüğünden; insanın kendi cinselliğini özgür ve sorumlu bir biçimde ifade etme ve yaşamını paylaşacağı kişiyi seçme özgürlüğünden; seçme, seçilme ve siyasal hayata katılma özgürlüğünden; örgütlenme, sendikalaşma ve gösteri yapma özgürlüğünden; oturma yerini ve medeni durumunu seçme özgürlüğünden; eğitim göreceği alanı ve mesleğini seçme ve seçtiği mesleği uygulama özgürlüğünden; yolculuk yapma ve kişinin kendisiyle malların; yönetebilirle özgürlüğünden; azınlık dillerine ve bir toplumun evde ve işyerinde konuşulan dille ilgili seçimine saygı göstermek koşuluyla, iletişim dilini seçme özgürlüğünden; bilgilenme, öğrenme, tartışma ve bilgi teknolojilerinden yararlanma özgürlüğünden faydalanırlar.

Bildirim 3. Özgürlükler, toplum tarafından demokratik bir biçimde belirlenmiş olan katılımcı bir yapı içinde hoşgörü ve karşılıklı saygı çerçevesinde kullanılır, özgürlükler topluma yönelik sorumluluk ve yükümlülükler içerir.

Bildirim 4. Kadınlar kendi bedenleri, doğurganlıklara ve cinsellikleri ile ilgili kararlan almakta özgürdür. Ayrıca, çocuk sahibi olup olmama konusunda seçim yapma hakları vardır,

Bildirim 5. Demokrasinin kaynağı özgürlük ve eşitliktir.

DAYANIŞMA

Bildirim 1. Bireyler ve halklar arasındaki uluslararası dayanışma herhangi bir yönlendirme ya da etkiden uzak olarak desteklenir,

Bildirim 2. Bütün insanlar karşılıklı olarak birbirlerine bağımlıdır. Birlikte yaşama ve paylaşımcı, adil, eşitlikçi ve insan haklarına dayalı bir toplumu kurma sorumluluğunu ve iradesini paylaşırlar. Bu toplum, ezilmenin, dışlanmanın, ayrımcılığın, hoşgörü eksikliğinin ve şiddetin olmadığı bir toplumdur.

Bildirim 3. Bütün insanların yaşamak için gereksinim duyduğu doğal kaynaklar, mal ve hizmetler, herkesin eşit ve adil olarak yararlanma hakkının olduğu nitelikli kamusal mal ve hizmetlerdir.

Bildirim 4. Doğal kaynaktan çevreye saygılı ve bu kaynakların korunması ve sürdürülebilmesini sağlayan bir biçimde, o bölgede yaşayan halklar tarafından yönetilir.

Bildirim 5. Bir toplumun ekonomisi o toplumu oluşturmakta olan kadınlar ve erkeklere hizmet eder. Bütün insanlar arasında dağıtılan toplumsal açıdan yararlı servetin, üretilmesi ve değiş tokuş edilmesine dayanır; ortak gereksinimlerin karşılanmasına, yoksulluğun ortadan kaldırılmasına, ortak ve bireysel gereksinimler arasındaki dengenin güvence altına alınmasına öncelik verir. Gıda egemenliğini güvence altına alır. Sınırsız bireysel kâr arayışının toplumsal yarara zarar vermesine, üretim araçlarının, servetin, sermayenin, toprağın ve karar alma gücünün az sayıdaki grup ve bireyin elinde toplanmasına karşı çıkar.

Bildirim 6. Her bireyin topluma katkısı tanınır. Bu katkı, bireyin yerine getirdiği işleve bakılmaksızın sosyal haklara giden yolu açar.

Bildirim 7. Genetik değişiklikler kontrol altına alınır. Yaşam yada İnsan geni üzerinde patent söz konusu olamaz, insan klonlama yasaktır.

ADALET

Bildirim 1. Bütün insanlar geldikleri ülkeleri, milliyetlerine ve oturdukları yerlerine bakılmaksızın, eşitlikçi, adil ve gerçekten demokratik olan bir sistem içinde, insan haklarından (toplumsal, ekonomik, siyasal, sivil, kültürel, çevresel, cinsel haklar ile üreme hakları) adil ve eşit biçimde yararlanan, tam ehliyetli yurttaşlar olarak kabul edilir.

Bildirim 2. Sosyal adalet yoksulluğun ortadan kaldırılması, varlık birikiminin sınırlandırılması ve tüm insanların refahını arttırmak için gerekli olan ihtiyaçların karşılanması için varlığın eşitlikçi biçimde yeniden dağılımına dayanır.

Bildirim 3. Herkesin fiziksel ve ruhsal bütünlüğü korunur. İşkence ile aşağılayıcı ve küçük düşürücü muamele yasaktır. Cinsel şiddeti tecavüz, kadın sünneti, kadına yönelik şiddet, seks ticareti ve genel olarak insan ticareti kişiye ve insanlığa karşı işlenmiş suçlar olarak kabul edilir.

Bildirim 4. Ulaşılabilir, eşitlikçi, etkin ve bağımsız bir yargı oluşturulur,

Bildirim 5. Her birey bakım, uygun barınma, eğitim, bilgilenme ve yaşlılıkta güvence hakkını sağlayan sosyal koruma hizmetlerinden yararlanır. Her birey onurlu bir yaşam sürmesine yetecek gelire sahiptir.

Bildirim 6. Sağlık ve sosyal hizmetler kamusal, ulaşılabilir, nitelikli ve parasızdır; bütün dünyayı saran salgın hastalıklarla, özellikle HIV ile ilgili tedavi hizmetlerini kapsar.

BARIŞ

Bildirim 1. Bütün insanlar barışçıl bir dünyada yaşar. Barışa ulaşmak; ilkesel olarak, kadınlar ve erkekler arasındaki eşitliğin; toplumsal, ekonomik, siyasal, yasal ve kültürel eşitliğin, hakların korunma altına alınmasının; yoksulluğun tüm insanların onurlu ve şiddetten arınmış olarak yaşamasını güvence altına alacak biçimde ortadan kaldırılmasının; herkesin bir işi olmasının, beslenme, barınma, giyinme ve kendisini eğitime için yeterli kaynakları olmasının, yaşlılıkta korunmasının ve sağlık hizmetlerinden yararlanmanın sağlanmasıyla elde edilebilir.

Bildirim 2. Hoşgörü, diyalog ve farklılıklara saygı barışın temel taşlarıdır.

Bildirim 3. Bir kimsenin diğeri; bir grubun diğeri bir grup; azınlığın çoğunluk, çoğunluğun azınlık ya da bir ulusun diğeri bir ulus üzerindeki her tür tahakküm, sömürü ve dışlamasına son verilir.

Bildirim 4. Herkesin savaşın ve silahlı çatışmanın; yabancı işgalin ve askeri üslerin olmadığı bir dünyada yaşamaya hakkı vardır. Hiç kimsenin bireylerin ya da halkların yaşaması ya da ölmesi üzerine karar verme hakkı olamaz.

Bildirim 5. Hiçbir gelenek, görenek, ideoloji, din, siyasal ya da ekonomik sistem şiddet kullanımını haklı gösteremez.

Bildirim 6. Ülkeler, toplumlar ve halklar arasındaki silahlı-silahsız çatışmalar; ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde barışçıl, adil ve haklı çözümler ortaya çıkaran görüşmeler yoluyla çözümlenir.

Bu, İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı, kadınlarla erkekleri, gezegenin bütün ezilen halklarıyla gruplarını, eşitlik, barış, özgürlük, dayanışma ve adalete dayalı ilişkiler geliştirerek dünyayı dönüştürmek ve toplumsal yapıları radikal bir biçimde değiştirmek için bireysel ve kolektif olarak kendi güçlerini göstermeye çağırıyor.

Bütün toplumsal güçlerle hareketleri, bu Şart tarafından savunulan değerlerin etkin bir biçimde uygulanabilmesi ve siyasal karar alıcılar tarafından bu değerleri hayata geçirecek önlemlerin alınması için eyleme geçmeye çağırıyor.

Bu, dünyayı değiştirmeyi amaçlayan bir eylem çağırısıdır! Durum acildir!

Bu Şartın hiçbir bölümü Şart'ın ruhunu ihlal eden görüşlerin ifade edilmesi ya da etkinliklerin yapılması amacıyla yorumlanamaz ya da kullanılamaz, Bu Şart'ta savunulmuş olan değerler bir bütündür. Her biri eşit önemde, karşılıklı olarak bağımlı ve bölünemez niteliktedir ve Şart içindeki sıralamaları değiştirilebilir.

Dünyanın her yerinde sessizce kabullenmeye zorlanan, haklarından mahrum bırakılmış ve özgürlükleri ellerinden alınmış, ayrımcılığın ve şiddetin çeşitli biçimlerine maruz kalan kadınlarla, yoksulluğun ve şiddetin olmadığı bir dünya kurmak için direnen kadınlarla

birlikte çalışmaya çağırıyoruz sizi

Kadınlar yürümeye devam edecekler..

Dünya Kadın Yürüyüşünün Katılımcısı Örgütler

DİSK KESK TMMOB Ankara Gençlik Kültür Merkezi Ankara Kadın Kooperatifi Girişimi Batıkent Kadın İnsiyatifi Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı Demokratik Özgür Kadın Hareketi EKB-Emekçi Kadınlar Birliği Halkevleri İnsan Hakları Derneği İki Temmuz Pir Sultan Abdal Vakfı KA-DER (Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği) Kadın Dayanışma Vakfı KASAİD Kadın Tiyatrosu Pir Sultan Abdal Kültür Derneği TAKSAV-Toplumsal Araştırmalar Kültür ve Sanat Vakfı Uluslararası Af Örgütü Uçan Süpürge Üniversite Öğrencisi Kadınlar

TÜRKİYE MUHALEFETİNİ ARIYOR Mart 2005

Radikal Gazetesi yazarlarından Ertuğrul Mavioğlu ve İsmet Demirdöğen'in hazırladığı "Türkiye Muhalefetini Arıyor" adlı yazı dizisindeki sorulara TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğançı'nın verdiği yanıtlar Radikal Gazetesi'nde 12 Mart 2005 tarihinde yayımlanmıştır. Radikal Gazetesi'nde özet olarak yayımlanan röportajın tamamı aşağıdadır :

- Türkiye'de muhalefet boşluğu var mıdır? Ya da muhalefetin cılızlığından/etkisizliğinden söz edilebilir mi? Bunun başlıca sebepleri nelerdir?

-Muhalefet, iktidarı da hedefleyen muhtevasıyla ifade ediliyorsa, sadece hükümete karşı olma noktasının dışında, sisteme ilişkin anlamda soruluyorsa evet, ülkemizde muhalefet etkisizdir. Ülkemizde de dünyada olduğu üzere, "yeni dünya düzeni" karşıtlarının, küresel sermayenin saldırılarına karşı direnenlerin, sistem mağdurlarının, emekçilerin; "düzen"e ilişkin durum tespitlerinin yeni oluşumlara yönelik olarak tanımlayamamaları bunun temelini oluşturmaktadır. Öte yandan toplumsal muhalefetin önderliğinin yaratılamama sorunu vardır. Kurumsal düzeyde toplumsal muhalefetin dik bir duruş gösterdiği, ama aynı ölçüde kitleselleşmede başarılı olamadığını da söylemek gerekir.

- CHP muhalefet görevini yerine getirebiliyor mu? Kurultay içerik ve görüntü bakımından CHP muhalefetine nasıl etkileyecektir? Yeni bir oluşum gerekli midir?

TMMOB, toplumsal muhalefetin bir bileşeni olarak gördüğü tüm partilerden, politik oluşumlardan bağımsız bir konumdadır. TMMOB, "sistem" sorunu olan her oluşum için geçerli olduğu gibi, CHP'yi de toplumsal muhalefetin içinde görmek ister. Biz CHP'yi, "kısa alanda dar paslaşmaların dışında", toplumsal muhalefetin etkin bir bileşeni olarak görmek istiyoruz. Parti içi iktidar mücadelesi bizim ilgi alanımız dışındadır. CHP'nin şu ya da bu biçimde yönetilmesi ya da yerine başka bir oluşumun örgütlenmesi TMMOB'nin gündeminde değildir.

- AKP'nin uyguladığı politikaların özellikle iş çevrelerinde başarılı bulunması muhalefeti nasıl etkiliyor? Bunun alternatif iktidar olasılıklarını öteleyen bir etkisi var mıdır? AKP'nin başarılı ve başarısız olduğu alanlar hangileridir?

AKP; iş çevrelerinin de belki ama, esas olarak küreselleşme mağdurlarından, İMF ve Dünya Bankası talepleri doğrultusunda hükümet edenlerden kurtulmak isteyenlerden oy olarak iktidara geldi. Sistem içinde, -başkaca da hiç bir şansı olmadan- hükümet etme görevini "işverenlerce" başarılı bulunduğu şekli ile sürdürüyor. AKP'nin başarılı ve başarısız olduğu alanların tanımlanması durulan noktaya göre değişmektedir. Tüm girişimleri ve gerçekleştirdikleri işverenlerce başarılıdır, sistem mağdurları açısından ise başarısızdır. Mevcut sistemin tıkanıklıkların aşılması açısından uyguladığı politikaya sermaye açısından başarılıdır denilse de emek güçleri açısından aynı şey söylenemez.

Ancak biliniyor ki, bizim ülkemizde IMF, Dünya Bankası ve dolayısıyla yerli ve yabancı sermaye çevrelerince başarılı görünmek, iktidarın sürgit devam etmesi anlamına gelmiyor.

- Türkiye'de Avrupa tipi sol partiler olanaklı mıdır?

Her model, o ülkenin özgül şartlarından doğar. Ülke gerçeklerine, tarihsel ve sosyal yapılarla uymayan devşirme modellerin başarı şansı yoktur.

- Parlamentodaki muhalefet, başta işçi örgütleri olmak üzere toplumsal örgütlenmelerle ilişki kurabiliyor mu? Toplumsal muhalefete öncülük etmesi mümkün mü?

Parlemontadaki muhalefetin toplumsal muhalefete sağlıklı bir ilişkisi olduğu söylenemez. TMMOB, parlamenter muhalefetten öncülük değil, katılım ve dayanışma beklemektedir.

- Siyasi yelpazenin farklı kanatları temel sorunlarda alternatif politikalar üretebiliyor mu? Ne yapılmalı?

Toplumsal muhalefet ya da bileşenleri alternatif politikalar üretebilmektedir. Emek platformunun, emeğin programı örneklerden biridir. Sorun, bu politikaların ete kemiğe bürünmesidir. Dönemin bütün olumsuzluklarına karşın, TMMOB; özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınmasında, sanayileşmesinde, imarında, mühendislik ve mimarlık alanlarında, bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana, yurtsever, toplumcu bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürdü. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu defalarca kanıtlandı. Bundan hareketle, şimdi; sisteme yönelik eleştirilerin, alternatiflerini ortaya koyma zamanı olduğunu, küresel sermayenin küresel saldırısına karşı, küresel direnişi sağlamanın zamanı olduğunu söylüyoruz. Toplumsal muhalefetin tüm bileşenlerinin somut konularda bir araya gelmeleri, ortak bir duruş ve tavır geliştirmeleri önemlidir. Toplumsal muhalefetin yönetilmeye değil, kitlesel yan yana duruşlara ihtiyacı vardır. Şimdi zaman farklı duruş noktalarında bulunanların, yan yana durarak bir karşı duruşu gerçekleştirmeleri zamanıdır.

TÜRKİYE SOSYAL FORUMU İÇİN ÇAĞRI Mart 2005

Biz, Türkiye Sosyal Forumu (TSF) sürecini başlatmak üzere bir araya gelen toplumsal hareketler, sendikalar ve sivil toplum kuruluşları olarak, Türkiye'ye ve tüm dünyada yeni liberalizme, savaşa ve her türlü ayrımcılığa karşı verilen mücadeleleri paylaşıyoruz. Ekonomik, toplumsal ve çevresel krizler yaratan ve savaşları küreselleştiren yeni liberal sisteme karşıyız. Çok farklı kesimlerden, çok farklı çevrelerden geliyoruz ve daha adil, daha eşit başka bir Türkiye'ye yaşama isteğinde buluşan milyonların parçasıyız.

Günümüzde savaş, yeni liberal politikaların militarist yüzü olarak karşımıza çıkıyor. Irak'ın işgali, militarizm ile çokuluslu şirketlerin ekonomik egemenliği arasındaki bağlantıyı tüm dünyanın gözleri önüne serdi. Komşu Irak'ta savaş ve işgal, Filistin'in işgali, Çeçenya da katliam, Afrika'da gözlere görünmeyen savaşlar, yakın geçmişte Balkanlar'da yaşananlar, insanlığın geleceğinin ne büyük bir tehdit altında olduğunu gözler önüne seriyor. Kendi ülkemizde de, acılarını hepimizin birlikte yaşadığı bir Kürt sorunu yıllardır devam ediyor.

Irak savaşı yalanlarla meşrulaştırılmaya çalışıldı. Irak'taki tüm işgal güçlerinin derhal çekilmesini talep ediyor ve Iraklıların, ambargo ve savaşın yol açtığı tüm zararlar için tazminat isteme haklarının yanı sıra, kendi kaderlerini belirleme ve egemenlik haklarını destekliyoruz.

Biz, toplumsal hareketler, kitlesel örgütler ve çevreler olarak yeni liberal küreselleşmeye, emperyalizme, savaşa, ırkçılığa, kültürel emperyalizme, yoksulluğa, ataerkilliğe ve cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimlikleri de dahil olmak üzere cinselliğe dayalı tüm ayrımcılık biçimlerine karşı mücadeleye desteğimizi vurguluyoruz. Kadınlara yönelik her türlü şiddeti reddediyoruz. Aynı zamanda farklı yeteneklere sahip, engelliler ve AIDS gibi ölümcül hastalıklara yakalanmış insanlara yönelik tüm ayrımcılıklara da karşıyız.

Toplumsal adalet için, toprak, su, tohum gibi doğal kaynaklara eşit erişim hakkı için, insan ve vatandaşlık hakları, katılımcı demokrasi, her iki cinsten işçilerin haklarının uluslararası anlaşmalarda garanti altına alınması, kadın hakları ve aynı zamanda halkların kendi geleceklerini tayin hakları için mücadele ediyoruz. Biz, barışın ve uluslararası dayanışmanın savunucularıyız ve kamu hizmetlerine ve temel ihtiyaçlara erişimi garanti edebilecek sürdürülebilir toplumları destekliyoruz.

Devlet terörüne ve şiddet içermeyen sivil direnişleri suç gibi gösteren "terör" yasalarına karşıyız. Sözde terörizme karşı olanlar, tüm dünyada vatandaşlık haklarını ve demokratik özgürlükleri kısıtlıyor.

İşçilerin, köylülerin, halk hareketlerinin ve evlerini, işlerini, topraklarını ve haklarını kaybetme tehdidi ile karşı karşıya olan tüm insanların mücadelelerinin haklılığına inanıyoruz. Yerkürenin pek çok yerinde olduğu gibi, Türkiye'de de köylüler çokuluslu şirketlere ve yeni liberal tarım politikalarına karşı direniyor ve gıdalarımız üzerinde egemenlik ve demokratik toprak reformu talep ediyor. Yoksul köylülerin bu mücadelesini destekliyoruz.

Toplumsal hareketlerin, azınlıkların ve halk örgütlenmelerinin daha adil ve daha eşit bir Türkiye için mücadelelerini paylaşıyoruz. Din, yasa ve etnisite temelinde şiddet, sekterlik ve milliyetçiliği besleyen her türlü ayrımcılığa karşıyız. Kültürel, dinsel ve geleneksel ayrımcı uygulamalar yoluyla kadınlara yönelik şiddet ve baskının sürdürülmesini kınıyor,

inanç ve düşünce özgürlüğünü savunuyoruz. Herkesin kendi anadilinde konuşma hakkını savunuyoruz. Farklılıklarımıza rağmen bir arada olmamız bizim zenginliğimiz.

Küresel kapitalizm, meşruiyet krizinden bir kaçış olarak, merkezinde kâr amacı olan halk karşıtı bir düzeni sürdürmek için zorbalığı ve savaşı kullanıyor. Hükümetlerin militarizm, savaş ve askeri harcamalara bir son vermesini istiyor; ve insanlığa yönelik bir risk ve yer-yüzündeki yaşama bir tehdit olan ABD askeri üslerinin kapatılmasını talep ediyoruz.

Adil ve kalıcı bir barış için mücadele eden Filistinli ve İsraili hareketleri destekliyoruz. BM'nin uluslararası mahkeme kararının ve BM Genel Kurulu'nda oybirliğiyle alınan kararın uygulanarak İsrail işgalinin derhal sona ermesini talep ediyoruz. İsrail Hükümeti uluslararası yasaları ve insan haklarını ihlal ettiği süre boyunca, İsrail'e karşı politik ve ekonomik yaptırımların uygulanmasını öneriyoruz. Herkesi Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkına, özellikle bir apartheid uygulaması olan duvarın inşasına karşı mücadelesine azami destek vermeye çağırıyoruz.

Dünyadaki fakir ülke borçlarının sürdürülemez durumunu ve hükümetlerin, çokuluslu şirketlerin ve uluslararası finans kuruluşlarının bu durumu zorlayıcı şekilde kullanımını kınıyoruz. Yoksul ülkelerin borçlarının toptan ve koşulsuz olarak silinmesini, uluslararası spekülasyon para hareketlerinin denetim altına alınmasını talep ediyoruz.

Yeni liberal politikaların Türkiye'de uygulanma biçimlerinin en açık göstergesi olan özelleştirmeler, IMF'nin direktifleriyle yürütülüyor. Sendikasılaştırmaya ve taşeronlaştırmalara karşı verilen mücadelelerin yanındayız. Başta eğitim ve sağlık olmak üzere emeklilik ve sosyal güvenlik sisteminin savunulmasını, kamu mallarını korumak üzere özelleştirmelere karşı mücadeleyi haklı buluyoruz. Emekçilerin kazanımlarının ellerinden alınmasına karşı ortak bir duruş sergilenmesi gerektiğine inanıyoruz. İşçi haklarına saygı gösteren, insanca yaşam için gereken bir ücret sağlayan, şirket kârlarına dayalı rekabeti değil, toplumsal dayanışmayı öne çıkaran bir Türkiye için mücadeleleri destekliyoruz.

İnsanlığın ürettiği tüm değerlerin sermaye lehine yağmalanmasında en büyük sorumluluğa sahip olan G8 Zirvesine, IMF ve Dünya Bankası'na karşı sesimizi yükseltiyoruz. Biz, ortak düşmanımız olan DTÖ'ye karşı birleştik. Toplumsal hareketler, yerli halklar, çiftçiler ve aktivistler her türlü yaşam biçimi üzerindeki imtiyazlara ve biyolojik çeşitliliğin, suyun ve toprağın çalınmasına karşı mücadele ediyor. Biz, kamu hizmetlerinin ve insanlığın ortak değerlerinin özelleştirilmesine karşı mücadele için birleştik.

DTÖ, elini tarım, gıda, sağlık, su, eğitim, doğal kaynaklar ve ortak değerlerimizden çek! Özelleştirmeye karşı mücadelemizi; ortak değerlerimizi, çevreyi, tarımı, suyu, sağlığı, kamu hizmetlerini ve eğitimi savunan çabalarımızı birleştirelim.

Herkesi toplumsal hareketler ağı oluşturmak, mücadele yeteneğimizi güçlendirmek üzere bu çağrıya destek vermeye ve Türkiye Sosyal Forumu sürecine katılmaya çağırıyoruz.

MÜCADELEYİ KÜRESELLEŞTİRİN! UMUDU KÜRESELLEŞTİRİN!

19 MART'TA İŞGALİN İKİNCİ YILINDA KÜRESEL EYLEM GÜNÜNDE İSTANBUL'DA Mart 2005

İşgali protesto için dünya çapında düzenlenen "19 Mart Küresel Eylem Günü"nin İstanbul etkinliğine TÜRK-İŞ, TMMOB, HAK-İŞ, KESK, DİSK, Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, TÜRMOB ve İstanbul Barosu'nun çağrısıyla yirmi bine yakın kişi katıldı. Mitinge ÖDP, CHP, TKP, EMEP, Küresel BAK, Halkevleri ile çeşitli kitle örgütleri de destek verdi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı "Hoşgeldiniz" konuşmasında şunları söyledi:

Aydınlık yürekli, aydınlık beyinli, yiğit insanlar, hoş geldiniz. Savaş karşıtları, işgal karşıtları, barışseverler, hoş geldiniz. Ben çağımdan ve insanlıktan yanayım diyenler, hoş geldiniz. İşçiler, kamu çalışanları, yüreği emekten ve halktan yana atanlar, hoş geldiniz.

Bugün dünyanın bütün sokakları bizim diyenler, hoş geldiniz. İşgalin ikinci yılında, küresel eylem gününde, dünyadaki dostları ile omuz omuza durmaya gelenler, hoş geldiniz. Kahrolsun ABD emperyalizmi diye haykıranlar, hoş geldiniz.

Derlenip dürülmesin bayraklar, safları sıklaştıran çocuklar. Bu kavga hürriyetin kavgasıdır, bu kavga barışın kavgasıdır. Bu kavga küresel saldırıya karşı küresel direnişin ifadesidir. Dik durun çocuklar.

Küresel sermaye saldırılarını sürdürüyor. Dünyada bu gün, kan var, gözyaşı var, ölüm var, açlık var, yokluk var. Yoksunluk var. Ama bugün, dünyada sermayenin küresel saldırısına karşı küresel direniş var. Bugün dostların arasındayız. Bugün güneşin sofrasındayız. Bugün dünyanın bütün sokakları bizim. Hoş geldiniz.

Hepinizi Miting Düzenleme Komitesi ve mitingi düzenleyen örgütler adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Dostlar,

Bugün dünyada sermayenin küresel saldırısı iki yönlü işletiliyor: Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediyor.

Sermayenin küreselleşmesi dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık, daha fazla savaş ve daha fazla ölüm getirmiştir. Küreselleşme en çıplak haliyle bugün Venezuela'dadır, Küba'dadır, Ortadoğu'dadır, Irak'tadır; küreselleşme en çıplak haliyle bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkarılan yasalardadır.

Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen yasal düzenlemelerin çoğu sermayenin küreselleşmesinin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bütün olarak uluslararası sermayenin rant alanı haline getirilmesinin olanaklarını yaratmaktır. Yapılan emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmaktır.

Dostlar,

ABD emperyalizmi yüzyılın felaketidir. ABD emperyalizmi insanlığın başına gelen en büyük beladır. Iraktaki işgalinin ikinci yılında sonuç ortadadır. Yüz binin üzerinde Iraklı öldü. Ülkenin alt yapısı çöktü. İlaç, yiyecek, su gibi en temel ihtiyaçlara ulaşamıyor. Ortadoğu ve Türkiye önümüzdeki dönemde küreselleşmenin bütün çıplaklığıyla yaşanacağı alan konumundadır. Irak'ta başlatılan savaş bu bölgede uzun dönem devam edecek ve çatışmalar sürecektir. Türkiye'nin bu süreçten etkilenmemesi olanaksızdır.

Biz barış, eşitlik ve özgürlük istiyoruz

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, ülkemizde barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı 'emek'ten yana olmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, Irak'ta, Filistin'de yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, yayılcı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip bir Türkiye istiyoruz.

Biz kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Şimdi dünya halkları ile birlikte Bush ve işbirlikçilerine karşı durma zamanıdır.

Şimdi var gücümüzle, bütün olanaklarımızla küresel sermayenin saldırılarına direnme zamanıdır. Şimdi küresel saldırıya küresel direniş zamanıdır.

Şimdi savaşı, ölümsüz, sömürsüz başka bir dünya için ayağa kalkma zamanıdır.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkün! Başka bir dünya mümkün!

Selam olsun bugün tüm dünyada ABD emperyalizmine ve onun işbirlikçilerine karşı direnenlere.

Şimdi haydi gelin sesimizi çığlığa döndürelim.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz.

TMMOB METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI “NEDEN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ?” PANELİ

Mart 2005

TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası 18 Mart 2005'te “Neden İklim Değişikliği?” panelini gerçekleştirdi. Açılış konuşmaları Meteoroloji Mühendisleri Odası Başkanı Mustafa Diren ile TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi İsmail Küçük tarafından yapıldı. Yönetim Kurulu Üyesi İsmail Küçük konuşmasında şunları söyledi:

Öncelikle tüm katılımcıları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla selamlıyorum. Bugün burada program gereği Birlik Başkanımız Sayın Mehmet Soğancı sizlere hitap edecektir. Bildiğiniz gibi yarın otuz ülkede ABD'nin emperyalist politikalarına tepki göstermek amacıyla ortak eylemler gerçekleştirilecektir. Ülkemizde ortak eylem için yarın İstanbul Kadıköy'de biraraya gelinecektir. Başkanımız bu eylemin hazırlıkları için erkenden İstanbul'a gittiğinden Başkanımızın mesajlarını sizlere ben aktaracağım.

TMMOB 23 Meslek Odası ve 63 meslek disiplininin örgütlendiği Demokratik Meslek Örgütü'dür. Dünyadaki tüm gelişmeler ve değişimler her meslek odamız tarafından izlenerek insanlık yararına oluşacak her türlü politikalar oluşturularak yaşama geçirilmektedir. Bu anlamda yaşamın her alanında var olan bir örgütüz. Her odamız kendi meslek alanlarına ilişkin çalışmaları paneller, sempozyumlar ve söyleşiler şeklinde gerçekleştirerek oluşan sonuçları kamuoyunun ve karar vericilerin dikkatine sunmaktadırlar.

Atmosferde oluşan hareketler çok anlık olarak canlı yaşamını doğrudan etkilemektedir. Atmosferde oluşan gelişmeleri ve değişimleri izleyen meslek alanımızda Meteoroloji Mühendisleri Odası bu alana ilişkin çalışmalarını yürütmektedir. Buradan çıkardığı sonuçları TMMOB ortamında diğer odalarla paylaşarak her kesimin kullanımına sunmaktadır.

Kamu çalışanlarının ülke nüfusuna oranı ülkemizde 3.2 iken Fransa'da 8.2, Kanada'da 8.1, Finlandiya'da 10.4, ABD'de 7.7, Almanya'da 5.5'tir. Kamu kurumlarımız IMF programları kapsamında, personel fazlalığı gerekçe gösterilerek kapatılmaya başlanmıştır. Son IMF programları ile kamu personelinin azaltılması yönündeki çalışmalar, aslında gelişmiş ülkelerdeki (programı uygulamaya çalışan ülkeler) uygulamalar ile örtüşmemektedir. Ülkemizdeki kamu çalışanları sayısının fazla olduğunu söyleyerek bu sayının azaltılmasını isteyenler aslında ülkemizdeki kamu hizmetlerinin uluslararası tekellere terk edilmesini amaçlamaktadırlar. IMF programlarının bu şekilde uygulanmasına devam edilmesi durumunda her alanda olduğu gibi meteoroloji ve hidroloji süreçlerine bağlı üretimler ve hizmetler de zarar görecektir.

Çalışanların ücretleri yoksulluk sınırının çok altındadır. Mühendislere de yoksulluk sınırının altındaki ücreti uygun görenler mühendisleri üretimden koparmayı hedeflemişlerdir. Üretimden koparılan ülkeler sömürüye ve yoksulluğa mecbur edilmektedir. Gelişmemiş olan bir çok ülke, son on yıl içerisinde aldıkları borçlardan daha fazlasını kalkınmış ülkelere borçlarına karşılık ödemişlerdir. Bu durum gelişmemiş ülkelerde sağlık, eğitim ve çevre koşullarının kötüleşmesine neden olmuştur ve olmaktadır. Tek taraflı olan ticari engeller her alanda gelişmemiş ülkelerin yararına uygulanmaktadır. Kyoto protokolünün da bizim gibi ülkelerin yararına olmadığı görülecektir.

İMİF ve DB programları ülkemizde her alanda daha da yoksullaşmayı ve dışa bağımlılığı getirirken, Kurtuluş Savaşı ile kazanılmış olan bütün özgürlükler ve haklar elimizden alınarak, Ülkemizin temel kurumları yok edilmektedir. Yok edilen kurum ve kuruluşların ardından yer altı yer üstü kaynaklarımız ile bu kaynaklara bağlı üretimlerde uluslararası tekelere peşkeş çekilmektedir.

Uluslararası şirketlerin istemlerinin(!) etkisiyle olsa gerek, ülkemizde bir çok konudaki mahkeme kararları yürütme tarafından uygulanmamaktadır. Bu durumun Anayasal suç olduğunun açık olarak bilinmesine karşın, keyfi uygulamalar her bakımdan ülkemiz çıkarlarına ters olarak devam etmektedir.

Dünyanın bütün noktalarındaki ekonomiye ve siyasete müdahale ederek kaynakları sömüren ülkeler, gelişmemiş ülkelerdeki silah harcamalarının artmasını destekleyerek kendilerinin silah sanayilerini de finans etmektedirler. Bu ülkelerin hepsinde insanlar barınma, sağlık, eğitim hizmetlerinin yanı sıra yeterli beslenmeden yoksundurlar. Ülkemizde de, her geçen gün barınma, beslenme, sağlık ve eğitim gibi temel haklardan yoksun kalanların sayısı artmaktadır. Savaşların neden olduğu yoksulluğa iklim değişikiminin etkisi de eklendiğinde yoksulluk daha da artacaktır. İklim değişikiminde savaşın etkisi de artık doğrudan dikkate alınmalıdır. İklim değişikimi geleneksel tarımsal üretimde belirgin farklılıklar oluşturacağından beslenme açısından büyük sıkıntılarla karşılaşmamız mümkündür.

Bazı kurumlarımızın tamamen, bazılarının ise bölge birimlerinin kapatılması sürekli gündemdedir. Bu kapatmalar için söylenen gerekçelerin hiç bir tanesinin doğru olmadığını bilmekteyiz. EİE Genel Müdürlüğünün, DSİ, DMİ, Karayolları ve diğer kurumların Bölge Müdürlüklerinin kapatılmasının doğuracağı sonuçların zararları dikkate bile alınmamaktadır. Bunun sonuçlarını çok net olarak köy hizmetlerinin kapatılmasıyla yaşayacağız.

Su kaynaklarının planlaması ve yönetimi kamunun elinde olmalıdır. Su bütün sektörler için politikaları belirlemektedir. KHGM'nin kapatılması da su üzerinde oynanan oyunlardan bir tanesidir. Bu anlamda EİE, DSİ ve DMİ Genel Müdürlükleri'ni çok önemsiyoruz. Bu kurumların iklim değişikimindeki süreçleri izleyerek bu konuda oluşacak politikaların belirlenmesinde öncülük edecek olan kurumların önderliğini yaptığı açıktır. Çünkü meteorolojik ve hidrolojik parametreleri izleyen kurumlar bunlardır.

Bu durum sektörel olarak da, hidrometrik verilere bağlı imar süreçlerinin, tarım, enerji doğal afetler, şehirleşme, su kullanımı, turizm, alanlarındaki üretimlerin ve hizmetlerin zarar görmesine neden olacaktır. Meteorolojik-Hidrolojik parametrelerdeki sürekliliğin önemi bilinerek, ölçümler kesintiye uğratılmadan temsiliyeti geliştirilecek yapılanmalar için gerekli adımlar bir an önce atılmalıdır. Bu anlamda Meteoroloji Mühendislerinin dünya için ne kadar önemli olduğu siyasi iktidarlar tarafından anlaşılacak, Meteoroloji Mühendislerinin insanlık adına ortaya koydukları dikkate alınmalı ve ülkemizde önlerine çıkarılan engeller bir an önce kaldırılmalıdır.

Ülkemizdeki bir çok oluşumu, uluslararası yapıların belirlediğini söyleyerek, geleceğimize ilişkin eleştirilerimizi sadece kendi kendimize tekrarlayarak yakınlarımızı çözmeyecektir. Çözüm, ülkemize ait kararların başkaları tarafından vermesine izin vermeden, doğru bildiğimize ve inandığımıza süreçlerde müdahil olmakla mümkün olacaktır.

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, sadece günün problemlerini değil, gelecekte belki de hiç gerçekleşmeyecek olaylara yönelik senaryoların çözümlerinin de arandığı ve gerekli

planların yapıldığı bir yüzyıldır. Geleceği bugünden tam olarak kestirmek mümkün değildir. Buna karşın, gelecekte olabilecekler tahmin edilerek, yapılabileceklerin şimdiden düşünülmesi mümkündür.

Ülkemiz enerjide dışa bağımlı duruma getirilmiştir. Bu bağımlılığı azaltmak için yenilenebilir enerji kaynakları için çalışmaların geliştirilmesi gerekmektedir. Uluslararası sözleşmelerle suyu muza tamamen sahip olmaya çalışılmaktadır. İklim değişimi için ortaya konmaya çalışılan sözleşmeler karşısında yapılacaklar için, bu panelin çok önemli olduğu açıktır. Küresel iklim değişimi ile ilgili olarak ortaya konan KYOTO protokolü, dünya ölçeğinde yeni bir ekonomik savaş aracıdır.

TMMOB'nin bu konudaki politikalarının oluşturulmasında bu panelin çıktıları çok önemlidir. Yer yüzünde hiç kimsenin suya hasret, ekmeğe hasret, özgürlüğe hasret olmaması dileğiyle...

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI “10. TÜRKİYE HARİTA BİLİMSEL VE TEKNİK KURULTAYI”

Mart 2005

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası tarafından 28 Mart - 01 Nisan 2005 tarihleri arasında “10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı” Özgür Dünya’ya ana teması ile gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanıcı açış konuşmasının bir bölümünde şunları söyledi:

“Harita ve Kadastro Mühendisliğinin görevi; yeryüzünün bütününe veya bir bölümüne ilişkin doğal ve yapay arazi detayları ile ilgili geometrik ve tematik bilgilerin toplanması, değerlendirilmesi, bilgilerin elektronik ortamda bir sistem yaklaşımı ile yönetilmesi ve hizmete sunulması, istendiğinde belirli bir ölçekte istenen amaca uygun bir izdüşüm sisteminde çizimsel olarak kullanıcılara sunulması ve aynı zamanda mekansal bilgilerin depolandığı ortam ile arazi arasındaki ilişkilerin kurulmasıdır. Bu yönüyle Harita ve Kadastro Mühendisliği ormancılık, madencilik, şehir planlaması, kırsal ve kentsel alan düzenlemeleri, çevre, ziraat gibi faaliyetlerde, arazi ile ilgili çok sayıda mühendislik disiplini ile birlikte araziye ait verileri sağlayarak gerek disiplinler arası gerekse ilgili kurum ve kuruluşlar ve kişilere karar ve destek sunmaktadır. Bu çerçevede içerisinde Odamızın gerek Birliğimiz koordinasyonunda gerekse diğer odalarımızla birlikte yürüttüğü -kısaca 2B olarak adlandırılan- orman arazilerinin anayasayı değiştirme çabaları ile peşkeş çekilmesi girişimine karşı doğrudan yabancı yatırımlar kanunu tasarısına karşı, kamu yönetimi temel kanunu tasarısına karşı, kıyıların yapılaşmaya açılmasını sağlayan yönetmeliğe karşı, Hazine arazilerinin satışı, yabancılara mülk satışı yasa tasarılarına karşı vermiş olduğu mücadele ile güçlendik. Ülkemiz ve halkımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getirmenin onurunu birlikte yaşadık. Yürütülmekte olan “Bilirkişi olarak görev yapacakların nitelikleri ve çalışma esaslarına ilişkin yönetmelik”, “Kamu İhale Yasası”, “Toprak Reformu Kongresi” çalışmalarında da Birlik-Oda birlikteliğinin güzel örneklerini yaşadık, yaşamaktayız. Oda yöneticilerimize Birlik Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.”

BURSA AKADEMİK ODALAR BİRLİĞİ YERLEŞKESİ İLE İLGİLİ TMMOB KOMİSYONU RAPORU

Mart 2005

TMMOB II. Başkanı Oğuz Gündoğdu, Yürütme Kurulu üyesi Hüseyin Yeşil, Yönetim Kurulu Üyeleri Remzi Sönmez ve Nail Güler'den oluşan Komisyon Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi ile ilgili Bursa'da yerel bileşenlerle yaptıkları toplantı sonucunda raporlarını oluşturdular.

TMMOB'YE BAĞLI ODALARIN BURSA AKADEMİK ODALAR SARAYI TOPLU İŞYERİ KOOPERATİFİNE ÜYE OLMASI HAKKINDA KOMİSYON GÖRÜŞÜ

TMMOB Odalarına bağlı Bursa Şubeleri, İl Koordinasyon Kurulu ve Odaları aracılığıyla, Bursa Akademik Odalar Birliği (BAOB) Yerleşkesi için mülkiyeti Büyükşehir Belediyesi ve Nilüfer Belediyesi'ne ait parseldeki arazi ile ilgili işlemleri yapmak üzere "SS Akademik Odalar Sarayı Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi"ne üye olma istemini TMMOB Yönetim Kurulu'na ilemişlerdir.

Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan komisyon bir rapor hazırlamış ve Yönetim Kurulu 25 Ekim 2003 günü yaptığı toplantıda raporu görüşmüş ve 299 nolu kararını almıştır. Yönetim Kurulu, Komisyon Raporu'na atıfta bulunularak "konunun yeniden değerlendirilmek üzere ilgili Odalara iadesi"ne karar vermiştir.

Bursa Akademik Odalar Birliği (BAOB) Yerleşkesi konusunda Komisyonumuzca hazırlanan rapora ilişkin olarak TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu 31/12/2003 tarihinde TMMOB Yönetim Kuruluna ilettiği olduğu rapor ve ekleri incelenmiştir.

Raporda özetle;

Bursa İKK raporunda özetle, Bursa Ray Projesinin yapımına karar verildiğinde, avan projeler doğrultusunda yaklaşık 40 ha alan ihtiyaç duyulduğu ve 1993 yılında bu yönde planlandığı ancak projenin detaylandırılması aşamasında Bursaray projesi için gereksinim duyulan 25 ha dışındaki alanın (1/1000 ölçekli planda detaylandırılmak üzere) 1/5000 ölçekli planda $E = 1,25$ emsalli özel proje alanı olarak belirlendiği,

Fuar ve rekreasyon alanının Plan Yapım Yönetmeliğininin 27 maddesinde sayılan donatı alanı niteliğinde olmadığı ŞPO Bursa şubesinin 14.01.2003 tarihli yazısında park alanı olarak belirtilen bu alanın ŞPO Bursa Şubesi'nin 20/08/2003 tarihli yazısı ile düzeltildiği, Rekreasyon alanının özel mülkiyete konu olabileceği ve %5 inşaat hakkına sahip olduğu,

Kaldırılan fuar alanının yerine, 1995 yılında Bursa, Yalova Yolu arası üzerinde Buttum Tekstil ve Ticaret Merkezi arkasında plan kararı ile alan ayrıldığı ve fuar alanının projelendirilerek yapımına başlandığı,

Carrefour'un yer seçiminin 1993 tarihli plan değişikliği ile ilişkilendirilemeyeceği, Carrefour'un yer seçiminin Bursa Ray alanına ilişkin plan değişikliğinden çok sonra olduğu,

TMMOB Komisyon raporunu 5.2'nci maddesinde geçen $E = 1,25$ 'in $E = 1,75$ 'e yükseltilmesi ile ilgili konunun ölçekler arası geçişte brüt ve net yoğunluktan kaynaklandığı, Ayrıca uygulama planlarında Carrefour alanında kullanılmayan yoğunluğun diğer parsellere yoğunluk transferi yapılarak kullanıldığı,

BAOB ile ilişkilendirilen parselin, ŞPO Bursa şubesi'nin 14.01.2003 tarihli yazısında belirtilen (ve park alanında kalan) 252 ada 22 parsel olmadığı, 254 ada 7 parselin 1/1000 İmar Planında Konut ve Ticaret alanında kaldığı,

254 ada 7 parselin, hisse oluşumunda kamu yararına aykırılık bulunmadığı, Bölgede yeralan özel mülkiyetteki arazilerden %50 oranında, Belediyeye bağış yapıldığı 25 ha'lık alanın Bursa Ray İşletme Bakım Merkezi olarak kamu adına bedelsiz elde edildiği, uygulamanın kamu yararına olduğu, Nilüfer Belediyesi'nin 1579/2400 hissesinin imar kanununun 17. madde uygulaması sonucu yoldan ihdas suretiyle ve kişilerin yazılı muaffakatı ile oluştuğu, Büyükşehir Belediyesi'nin 821/2400 hissesinin ise planlama bölgesindeki taşınmazların birleştirilmesi sonucunda oluştuğu, belirtilmektedir.

Bu veriler ve görüşler birlikte değerlendirildiğinde, 254 ada 7 nolu imar parselin oluşumuna ilişkin planlama süreci ve mülkiyet bileşiminin önceden fuar alanı olan bu bölgeden, fuar alanı kararının kaldırıldığı, fuar alanının kentin başka bölgesinde planlanması nedeniyle, plan değişikliği süreci açısından bir sorun bulunmadığı, Parselin önceden özel mülkiyete de konu olabilen $E=0,05$ yoğunluklu Rekreasyon Alanı iken, $E=1,75$ yoğunluklu Ticaret ve Konut alanına dönüştürüldüğü bu süreçte, Bursa Ray İşletme ve Bakım Merkezi olarak planlı, 50 hektar alanın daha sonra 25 hektarının Bursa Ray İşletme ve Bakım Alanı olarak korunduğu, ancak kalan 25 hektarlık kısmının, $E=1,25$ Emsal (Ticaret ve Konut) alanı özel proje alanı olarak planlandığı, kısmen kamu mülkiyetinde olan Bursa Ray İşletme ve Bakım Alanının terkler ve imar uygulaması sonucunda kamu eline geçtiği, kalan bölgede oluşan parseller üzerinde uygulama imar planı ile, $E=1,75$ yoğunlukta Konut ve Ticaret kullanımı verildiği, (daha sonra aynı yoğunlukta "Kamu Hizmeti gören Kamu Kuruluş alanı" olarak kullanım değişikliğine gidildiği) $E=0.05$ 'ten başlayıp, $E=1,75$ 'e çıkan bir yoğunluk artışının sözkonusu olduğu, Bursa Ray alanının kamu eline geçmesi karşılığı-kamu yararını gerçekleştirme adına- yoğunluk artışı yolu ile rant paylaşımı yapıldığı görülmektedir.

Komisyunun 7 Mart 2005 tarihinde Bursa'da TMMOB İKK bileşeni odalarla yapılan görüşmelerde,

- 1- Planlama süreci ve mülkiyetin oluşumuna ilişkin olarak yapılan işlemlerde mevzuata uygunluk açısından bir sorun olmadığı saptanmıştır.
- 2- Odalarımızın parselin bulunduğu alanın imar planı değişiklikleri ve mülkiyetin oluşumu ile ilgili süreçlerde yer almadığı, etkisinin bulunmadığı anlaşılmıştır.
- 3-Oda temsilcileri Belediye ile katkarşılığı yapılacak protokol ve tahsis nedeniyle, odalarımızın gelecekteki etkinliklerine zarar verecek, gölge düşürecek bir sonucu doğurmayacağını açıklıkla ifade etmişlerdir.
- 4- Yer tahsisi konusunda Bursa İKK bileşenlerinin tümünün görüş birliği içinde oldukları anlaşılmıştır.
- 5- Komisyonumuz , kooperatifin adının TMMOB'yi de kapsayacak biçimde değiştirilmesini, mülk alımına ekonomik gücü yetersiz odaların özenle gözönüne alınmasını, mimari düzenlemelerde ortak mekanların TMMOB'nin mülk alımına ilişkin ilkelerine uygun olarak oluşturulmasını tavsiye etmiştir.

SONUÇ:

Bu koşullar çerçevesinde komisyonumuz TMMOB Yönetim Kurulu'nun, karar oluşturmaya mülkiyeti Bursa Büyükşehir Belediyesi ile Nilüfer Belediyesi'ne ait olan H21C5-C3A-3B pafta 254 ada 7 nolu parselde % 10 kat karşılığı yapılacak olan Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi için kurulmuş olan toplu işyeri kooperatifine üye olmak isteyen TMMOB'ne bağlı odaların Bursa örgüt birimlerine; bu birimler tarafından kooperatife üye olamayan odalara da asgari 35'er metrekarelik büroların TMMOB bünyesine bağlı odalara ait bölümde yapılması ve üye olamayan odalarında bu bürolar için mali durumlarının elverdiği ölçüde katkı sağlaması koşuluyla kooperatife üye olmalarına, kooperatif organlarında yönetim kurulların belirleyeceği üyelerinin görev almaları hususlarında görev ve yetki verilmesi yönünde karar oluşturmasını tavsiye etmektedir.

Komisyon Üyeleri:

Oğuz GÜNDOĞDU, Hüseyin YEŞİL, Nail GÜLER, M.Remzi SÖNMEZ

TMMOB MPM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞ BİLDİRDİ

Mart 2005

Milli Prodüktivite Merkezi 44. Olağan Genel Kurulu 31 Mart 2005 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Genel Kurul'a TMMOB adına Yürütme Kurulu üyeleri Ekrem Poyraz, Alaeddin Aras ve Baki Remzi Suiçmez ile Yönetim Kurulu üyesi Berrin Şenöz Birlik delegesi olarak katıldı. Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) Çalışma Raporu hakkında aşağıda yer alan TMMOB görüşü Baki Remzi Suiçmez tarafından sunuldu. Ayrıca, MPM Yönetim Kurulu'nca önerilen yönetmelik değişiklikleri hakkında Alaeddin Aras görüş bildirdi.

MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ 44. GENEL KURULU TMMOB GÖRÜŞÜ

Üretim yapılarının kırıldığı, verimliliğin piyasaya odaklandığı, sendikal örgütlenmelerin esnek üretim modelleriyle etkisizleştirildiği bir süreçte 44. Olağan Genel Kurulu'nu yapan Milli Prodüktivite Merkezi (MPM); tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, kamu kurumu niteliğinde bir kuruluş olarak, 580 sayılı Yasa ile 17 Nisan 1965 tarihinde kurulmuştur.

Ülke ekonomisinin verimlilik ilkelerine göre geliştirilmesine katkı vermek amacıyla kurulan MPM'nin yürüttüğü başlıca işlevler; araştırma, verimlilik ölçme ve izleme, danışmanlık, eğitim ve yayın alanlarındadır. Ekonomik, siyasal ve toplumsal değişimlere bağlı olarak, diğer örgütlerde olduğu gibi, MPM'nin de öncelikli faaliyet alanlarının ve yöntemlerinin değiştirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

Sürdürülebilir büyümenin öncelikli ve temel ilkelerinden birisinin kaynakların olabildiğince verimli kullanılması olduğunun geç de olsa kavranmaya başladığı ülkemizde, kırkıncı kuruluş yılını yaşayan bu kuruluşumuzda, başta Merkezin yönetiminde sorumluluk üstlenen hükümet, işveren ve işçi temsilcileri olmak üzere ilgili taraflar, bu gereğin yerine getirilmesine yönelik bir duyarlılık göstermemiş; bu doğrultuda demokratik, katılımcı, bilimsel bir çaba içinde olmamıştır.

Bu yaklaşım, son dönemlerde yaşanan keyfi uygulamalara ortam hazırlamış, kırk yıllık deneyim birikimine karşın MPM, bugün, artık işlevsiz ve verimsiz bir kamu kuruluşu durumuna düşürülmüştür. Bu olumsuz yaklaşım; kamunun yeniden yapılanması, kaynakların planlı kullanımı, personel hareketleri gibi konu başlıklarında somut olarak görülebilir.

Bilimsel ve toplumsal gerçekleri yadsıyarak, anayasal ilkeleri zorlayarak, her fırsatta verimsizliğinden ve hantallığından yakınılarak ve hazırlanan tasarıların gerekçelerinde bu söylemlere yer verilerek, dıştan yönlendirilen "kamunun yeniden yapılandırılması" sürecinde, MPM'nin görüşünün ne olduğunu bilmek gerekmektedir. Başbakanlık'ta bir grup insanın inisiyatifinde yürütülen "yeniden yapılanma" çalışmalarına, ilgili karar süreçlerine katılım olmasa da, görüşle katkı sağlanması gerekirken, katılımı ve katkısı norm kadro çalışmalarıyla sınırlandırılan MPM'nin işlevsel olarak süreç içinde yer almaması önemli bir eksikliklerdir. Çıkarılmasına çalışılan yeni kuruluş yasası tasarısı da bu olumsuzluğun aşılabilmesini sağlayabilecek bir içerikten yoksundur.

44. Genel Kurul Raporu'nda yer aldığı şekliyle MPM; artık, belirli bir stratejiye, sektörel, bölgesel ve toplumsal önceliklere göre hizmet veren; bu amaçla hazırlanmış kısa, orta ve uzun dönemli planları bulunan bir kamu kuruluşu olmaktan çıkarılmıştır. Bir süredir "verimlilik artırma projesi" adıyla iller düzeyinde yürütülen çalışmalar ise, Merkezin saygınlığına ve dolayısıyla etkinliğine zarar verebilecek yaklaşımlarla ve koşullarla yürütülür duruma

gelmiştir. Ticaret ve sanayi odalarının Merkez personelinin barınma giderlerini karşılaması, Merkeze birkaç bilgisayar alması vb ölçütler temel alınarak belirlenen illerde, rastgele seçilmiş işletmelerde yürütülen eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmetleri kaynak savurganlığından başka bir sonuç vermemektedir.

MPM'nin bugünkü yapısı ve çalışma stratejisi, "kamunun tasfiyesi" ve "tümüyle özel sektöre hizmet verme" işlevine uygun hale getirilmekte, MPM, yerli ve yabancı özel müşavirlik firmalarına dönüştürülmektedir.

Oysa, Merkezin bir kamu kuruluşu olarak kamu hizmeti vermesi hem kuruluş yasasının hem de ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulların bir gereğidir. Bu gereğin yerine getirilebilmesi için Merkezin; öncelikle ve de ağırlıkla kamunun yeniden yapılandırılması; sanayi ve tarımsal üretimin geliştirilmesi; iş sağlığı ve iş güvenliği mekanizmalarının güçlendirilmesi; başta belediyeler olmak üzere yerel yönetimlerde etkenlik düzeyinin yükseltilmesi; teknolojik yenilenmenin hızlandırılması ve bu amaçla da mühendislik ve mimarlık hizmetlerinden gerektiğince yararlanılması; esnaf ve sanatkarların eğitilmesi gibi alanlarda hizmet vermesi zorunlu olmaktadır.

Bunlar yapılmadığı gibi, genelde yaşanan personel hareketlerindeki kurlsız ve keyfi uygulamalar, hak ve hukuka tümüyle aykırı boyutlarda MPM'nin de gündemine taşınmıştır. Bu bağlamda; üst ve orta düzey yöneticiler kısa süreler içinde ve hiçbir gerekçe gösterilmeksizin görevden alınabilmekte; yerlerine, yeterliliği en azından tartışmalı kişiler getirilebilmektedir.

Bu duruma gelinmesinde, Merkezin yönetsel organlarında temsil edilebilen tüm tarafların sorumluluğunun bulunduğu gerçeği artık görülebilmelidir.

Bu gerçek, Merkezin içinde bulunduğu durumdan kurtarılabilmesi ve yeniden kamu hizmeti veren, gerektiğince verimli ve işlevsel bir kuruma dönüştürülebilmesinin öncelikli koşulu olmalıdır.

Anayasamızın 135. maddesine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olarak TMMOB; MPM'nin 43. Genel Kurul çalışmaları sırasında da açık yüreklilikle ifade ettiği gibi;

- MPM'nin; ülkemizin içinde bulunduğu koşulların gerektirdiği doğrultuda yeniden yapılandırılmasını ve bu süreçte hiçbir kurlsızlığa ve keyfiliğe olanak vermeyecek mekanizmaların kurulmasını;

- MPM çalışmalarının; kamu yararını gözeten, sektör, bölge, toplumsal kesim ve sorun alanı öncelikleri kısa ve orta dönemli olarak belirlenmiş, "verimlilik artırma planlarına" dayandırılmasını;

- MPM'nin; yönetsel organlarında temsil edilen taraflara ve örgütlerine aynı uzaklıkta kalabilen; ülkemizde ekonomik ve toplumsal gelişmesi ile doğrudan ve dolaylı olarak ilgili karar süreçlerine işlevsel olarak katılabilen bir kamu kuruluşu olarak etkinlikte bulunmasını;

yaşamsal bir zorunluluk olarak görmektedir.

Bu bağlamda TMMOB; kamu yararı ve toplum çıkarları doğrultusunda ülke kaynaklarının doğru ve verimli kullanılmasına yönelik her türlü çalışmayı desteklemeye devam edecektir.

TMMOB IRAK DÜNYA MAHKEMESİ ÇALIŞMALARINI DESTEKLEME KARARI ALDI

Nisan 2005

TMMOB Yönetim Kurulu 02 Nisan 2005 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda Irak Dünya Mahkemesi çalışmalarını destekleme kararı aldı. Destekleyen kuruluşlar arasında yer alacak olan TMMOB İstanbul'da yapılacak olan nihai duruşmada Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından temsil edilecek.

DESTEKLEME ÇAĞRISI:

Değerli dostumuz,

Irak'taki savaşın nedenlerini, ABD'nin yayılma politikasını ve bu politikanın dünyamız ve insanlık için yarattığı çok yönlü tehlikenin boyutlarını en iyi bilenlerden biri sizsiniz.

Bu nedenle bu mektupta, size savaşa ilişkin rakam vermeyecek, yorum yapmayacak, neden adalet istediğimizi anlatmayacağız.

Sizi, Irak'ta insanlığa karşı işlenen suçları unutmamak ve unutturmamak için yürütülen bu çabaya destek vermeye, imzanızı bu çalışmayı destekleyen kurum ve kişilerin arasında katmaya davet ediyoruz.

Saygılarımızla.

IRAK DÜNYA MAHKEMESİ TÜRKİYE PLATFORMU

“Suçları unutmamalı, belgelerini, kayıtlarını muhafaza etmeliyiz. Çünkü suçluların ilk işi bunları yok etmektir. Bu efendiler yalnızca masumları katletmekle kalmaz, hafızayı da yok ederler. Yeni dünya tiranlığına karşı yükselen muhalefete ilham vermesi için bu kayıtların tutulması şarttır. Silahlarla donanmış bu zorbalar askeri ya da ekonomik bütün savaşları kazanabilirler, ama adına iletişim savaşı dedikleri savaşı kaybettiler. Dünya kamuoyunun desteğini kazanamadılar. Gitgide daha çok insan HAYIR diyor. Bu yenilgileri zorbalıklarının sonu olacak, ama bu son kim bilir daha kaç trajedi, kaç istila ve felaketten sonra gelecek? Daha ne kadar yoksullaştıracaklar bizi? İşte kayda geçirmenin, delilleri muhafaza etmenin, hatırlamanın aciliyeti bundandır. İşledikleri suçlar unutulmayacak, her kıtada ağızdan ağıza dolaşacak. Her geçen gün daha çok insan HAYIR diyecek. Bugün sevdiğimiz ve korumak istediğimiz şeylere EVET demenin önkoşulu budur.”

JOHN BERGER, 18.6.2003, Paris

Irak Dünya Mahkemesi (WTI) Süreci Nasıl Gelişti?

ABD hükümeti ve müttefiklerinin cezai dokunulmazlığına son verme yetkimiz ve gücümüz yok. Ama dünya yurttaşları olarak savaş politikalarına ve suçlarına karşı çıkma sorumluluğumuz ve hakkımız var.

Irak'ın işgaline karşı uluslararası bir mahkeme düzenleme fikri, dünyanın pek çok yerinde eşzamanlı olarak gündeme geldi. Öneri, 2003 yılı içinde Berlin, Brüksel, Cenevre, Paris ve Cancun'da yapılan savaş karşıtı toplantılarda tartışıldı ve destek gördü.

Jakarta Konferansı katılımcıları, 25 Mayıs 2003 tarihli ortak bildirgeyle, uluslararası bir savaş suçları mahkemesi kurma girişiminde bulunacaklarını ilan ettiler. 26-27 Haziran 2003'te Bertrand Russell Barış Vakfı tarafından Brüksel'de düzenlenen Avrupa Barış ve İnsan Hakları Ağları Konferansı'nda, bir çalışma grubu oluşturuldu. Bu çalışma grubu, Irak halkına ve insanlığa karşı işlenen suçları araştırıp saptayacak uluslararası bir mahkemenin kurulmasını kararlaştırdı. Söz konusu mahkemenin, dünyanın çeşitli ülkelerinde yapılması ve Irak işgalinin farklı yönlerine odaklanacak çeşitli oturumlardan oluşması gerektiği sonucuna varıldı. Sekreter yanın ve bilgi alışverişinin sağlanması için Brüksel, Hiroşima, New York, Londra ve İstanbul çalışma grupları, Uluslar arası Koordinasyon Komitesi'ni oluşturdu. Uluslararası Koordinasyon Komitesi, 27-29 Ekim 2003'te İstanbul'da toplanarak, projenin konsepti, biçimi ve amaçlarını karara bağladı.

Irak Dünya Mahkemesi Nasıl Çalışıyor, Amacı Ne?

Irak'ta sürdürülen savaşa karşı dünyanın dört bir yanından yükselen itirazlardan doğmuş bir girişim olan Irak Dünya Mahkemesi (WTI), somut kanıtlara dayalı bir dinleme, değerlendirme ve yargı sürecidir.

Mahkeme, pek çok ülkeden yerel grupların katıldığı, hiyerarşik olmayan yatay bir ağ şeklinde çalışmaktadır. Irak'ta savaş ve işgal sürecinde işlenen suçların ve insan hakları ihlallerinin yanı sıra, çekilen acıların, susturulan seslerin de kayda geçirilmesi amaçlanmakta, tarihe ve yargıya gerçek kanıtlar bırakılması hedeflenmektedir.

Nitekim Amerika Birleşik Devletleri'nde, İnsan Hakları Savunma Birliği Başkanı Matthew K. Owen, barışa karşı suç işledikleri gerekçesiyle, George W. Bush, Richard Cheney, Colin Powell, Donald Rumsfeld, John Ashcroft, Alberto Gonzales, George Tenet, Irak ve Guantanamo Askeri Üssü'ndeki üst düzey komutanlar hakkında, 400 sayfalık dava başvurusunda bulunarak Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) ile birlikte Irak Dünya Mahkemesi'ne de başvurdu. Bunun nedenini, UCM'nin bu konuda adım atmadığı veya atamadığı koşullarda Irak Dünya Mahkemesi'nin gerekeni yapacağı umudu olarak açıkladı.

KAYGILIYIZ, UYARIYORUZ

Nisan 2005

BİZ, AŞAĞIDA İSİMLERİ BULUNAN YURTTAŞLAR...

Ülkemizde demokrasi, sivilleşme ve barış sürecinin, son günlerdeki gelişmelerle engellenmek istendiğini görüyor; yeniden şiddet ve çatışma ortamına dönüleceği kaygısını taşıyoruz.

CEZA YASASI'NDAN KAYGILIYIZ

Ceza Yasası'na düşünce, ifade ve basın özgürlüğünü kısıtlayan, siyasal eleştiriye neredeyse yasaklayan maddelerin konulmak istenmesi, bu vahim yönelimin hukuksal alana yansımaları olarak görünüyor. İlgili maddeler, sadece medya mensuplarının sorunu olmakla kalmayıp, halkın haber alma hakkını sınırlayan, kısıtlayan, yer yer yok eden bir içerik taşıyor. Yasa düzenlemesi ertelenmiş de olsa, bu konudaki kaygılarımız sürüyor.

ÇATIŞMA ORTAMI YARATILMAK İSTENİYOR

Nevruz kutlamaları sırasındaki çeşitli provokasyonlara ve birkaç çocuğun bayrak yırtmaya kalkışmasına tepkiler, devlet katlarından da destek görerek hızla ırkçı-milliyetçi bir düzleme kayıyor. Trabzon'da, linç teşebbüsüne varan olayları ve saldırganlar yerine saldırıya uğrayan gençlerin gözaltına alınmasını tepki ve kaygıyla izliyoruz.

Yurttaşların bayrağa saygı duygusu istismar edilerek, uzlaşmazlık hedefinde buluşan Türk ve Kürt aşırı milliyetçiliğinin kışkırtmalarıyla, kitlesel histeriye dönüştürülüyor.

Yurttaşlarımız arasında çatışmalara yol açabilecek bu tırmanışın, ülkemizi yeniden şiddet ve gerginlik ortamına sürükleyeceğinden kaygılıyız.

Bir kaymakam, bütün yetkilerini aşarak, yazarlara ve kitaplara karşı linç kampanyası başlatıyor. Benzeri olayların tekrarlanabileceğinden ve Nazi dönemini hatırlatan bu uygulamanın sorumlusunun derhal görevinden alınmamış olmasından kaygı duyuyoruz.

BARIŞÇI POLİTİKALAR TAVİZ DEĞİLDİR

Bugünlerde uluslararası ölçekte gündeme gelmekte olan soykırım konusu ve azınlık hakları tartışmaları, bu kaygı verici ortamı daha da ısıtacak. Bu konularda, karşılıklı güvensizlik, hatta düşmanlıkları ortadan kaldıracak barışçı ve yatıştırıcı politikaların, taviz değil, aklın ve sağduyunun gereği olduğuna inanıyoruz.

'Muasır medeniyetler seviyesine ulaşma' hedefi cumhuriyetin kuruluş ilkesidir. Bu ilkenin günümüzde hayata geçirilmesinin; demokratikleşmek, sivilleşmek, kendi yurttaşlarıyla ve dünyayla barışarak hiçbir yurttaşı 'sözde' saymayan, hiçbir ülke ve halka düşmanlık beslemeyen bir zihniyet ve hukuka erişmekle sağlanacağına inanıyoruz. Son günlerdeki gelişmelerin bu yolda atılmış adımları geriletmediği, umutları soldurduğu görüşündeyiz.

Ayrımcı, yasakçı, statükocu ve çatışmacı zihniyetin ülkemize egemen olmasına razı değiliz. Ülkenin geleceğine karar vermeye yetkili tüm devlet kurumlarını ve dar siyasal çıkar hesaplarıyla ortamı ve kitleleri germeyi sürdüren çevreleri uyarıyor, sağduyuya davet ediyoruz.

TMMOB DANIŞMA KURULU 2. TOPLANTISI Nisan 2005

TMMOB Danışma Kurulu 38. Dönem 2. Toplantısı 16 Nisan 2005'te Ankara'da TMMOB çalışmalarını üzerine bilgilendirme ve TMMOB çalışmalarının değerlendirilmesi gündemi ile gerçekleşti. Danışma Kurulu TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nun TMMOB çalışmalarını üzerine "Bilgilendirme" konuşması ile başladı.

"Daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü için katkı koymaya gelen, TMMOB çalışmalarını üzerine görüş ve önerilerde bulunmak için gelen tüm katılımcılara teşekkür ederek" sözlerine başlayan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, önce TMMOB 38. Dönem Çalışma Programından hatırlatmalarda bulundu: "50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayırlamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne üyelerimizin ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir. TMMOB, bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da; Odaları ve üyeleriyle; birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme, birlikte uygulama ilkesiyle hareket ederek ülkemizdeki ve dünyadaki emek ve demokrasi güçleriyle dayanışma içinde; bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir. Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, küreselleşmeye ve onun yansımalarına, özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir. ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Irak'a saldırısı ve işgalinin, ABD'nin Ortadoğu'daki düzenleyici rolünü arttırdığı ve derin izler bırakan değişikliklere neden olduğu açıktır. Biz mühendis, mimar ve şehir plancıları çok iyi biliyoruz ki, bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ne de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır. İşte bu bilinçle mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, savaşı durdurmak için gösterdiği çabanın devamı olarak Irak'ın işgaline, Irak halkının katledilmesine-zulme uğratılmasına ve aşağılanmasına karşı durmaktadır. Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, NATO dağıtılsın demektedir. Yaşamakta olan süreç nedeniyle, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının; yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışına karşı mücadelesi önümüzdeki gündemin yine değişmez maddelerinden birisi olacaktır. İçinde yaşadığımız dönemde emperyalist sistemle eklemleme doğrultusunda dayatılan Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. ABD, AB, DTÖ ve uluslararası finans kuruluşları tarafından dikte edilen bu sömürgeleştirme yasalarını tamamlamak üzere; Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler

ile Personel Rejimi yasaları da aynı amaca hizmet etmektedir.

Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir. Bundan dolayı TMMOB, bundan önce olduğu gibi, bundan böyle de; IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumundadır. 38. Dönem TMMOB çalışmaları; bu tanımlamaların ışığında, Genel Kurul kararları ve Genel Kurul Sonuç Bildirgesi doğrultusunda bağlı Odaları ile birlikte yürütülmek durumundadır.”

Çalışma programına Yönetim Kurulu'nca TMMOB'nin kurullarınca karar altına alınan temel ilkelerinin ve çalışma anlayışının da yazıldığını belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, bu dönem yapılacak çalışmaları da Çalışma Programında, başlıca çalışma alanları olarak “Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve İnsan Hakları; TMMOB Örgütülüğünün Güçlendirilmesi, Oda ve İKK İlişkileri; Meslek Alanları İle İlgili Ülke Gerçeklerinin Ortaya Konulması; Emek Platformu ve Demokratik Kitle Örgütleri İle İlişkiler; Mühendislik ve Mimarlıkta Meslek ve Uygulama Alanları” başlıklarını belirtmiş olduklarını ve yönetime geldikleri bir yıla yakın bir süredir bu alanlarda ve belirlenmiş ilkeler ışığı altında çalışmalarını sürdürdüklerini ifade etti.

“38. dönemi tanımlayacak anahtar cümleleri söylemek gerekirse” diyen TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, bu dönemi belirleyecek cümlelerin ve deyimlerin; “Birlikte üretmek, birlikte karar almak, birlikte yönetmek”, “TMMOB onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam ediyor, devam edecektir”, “Bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye, TMMOB'nin odalarına, odaların şubelerine, şubelerin üyelerine, size bize hepimize ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacın yerine getirilmesi hepimizin sorumluluğundadır. Sorumluluklarımızı yerine getirmeliyiz.”, “Yüzümüzü TMMOB'nin temel ilkeleri ve çalışma anlayışı doğrultusunda önce insanımıza çeviriyoruz. TMMOB bu dönem aynı zamanda yüzünü örgüte daha fazla dönecektir ve bu konuda yetkilerini kullanacaktır.”, “Daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütülüğü için haydi göreve!.” olduğunu belirtti.

Bu gün yaşanan ülke gerçekleri ve alacağımız tavırların Danışma Kurulu üyelerinin katkıları ile tanımlanacağını ifade eden TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı daha sonra 2 Ekim 2004 tarihinde yapılan 1. Danışma Kurulu toplantısından bu yana TMMOB tarafından gerçekleştirilen çalışmaları, katılımcılara sundu: “TMMOB'nin Kurum ve Kuruluşlarda Temsiliyeti” başlığı altında TMMOB Görüşü belirtilerek Yönetim Kurulu Üyeleri düzeyinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu, Türk Patent Enstitüsü Danışma Kurulu, MPM Genel Kurulu, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Genel Kurul toplantılarına katıldıklarını belirtti.

“Çalışma Gruplarımız ve Komisyonlarımız” başlığı altında -Kamu Çalışanı Üyeler, 2B, Emek Platformu, Gıda Politikaları, Özelleştirmelerin ve Sonuçlarının Takibi, Enerji, Kentleşme ve Yerel Yönetimler, SMM, Mühendislik Mimarlık Profili Araştırması, TMMOB Örgütülüğünün Geliştirilmesi, TMMOB Yönetmelikleri Üzerine, Afet, İş Sağlığı Ve Güvenliği, BOREN, Emegin İktisat Kongresi, Nükleer Enerji Santralleri, Çevre Politikaları, Kamu İhale Yasası ve Yönetmelikleri, Maden Yasası, Altın İşletmeciliği, Sosyal Güvenlik Kurumları, LPG Piyasası

Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, AB Sürecinin Meslek Alanına Etkileri, Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Yasası, TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliği, Yabancılar Toprak Satışı, Hizmetlerin Serbest Dolaşımı ve Yabancı Mühendisler ve Mimarlar” Çalışma Grupları ile “İnsan Hakları, Mesleki Davranış İlkeleri, Kentsel Araştırmalar İçin Yapılma Oluşturma” Komisyonları ve Birlik Haberleri Yayın Danışma Kurulu çalışmalarını hakkında kurul üyelerine bilgi veren TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı çalışma grubu üyelerine Danışma Kurulu önünde TMMOB görüşlerinin oluşumu noktasında katkılarından dolayı teşekkür etti.

Gerçekleşen TMMOB etkinliklerini “Mühendis ve Mimar Çalışanları Gözüyle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Gerçeği Forumu (4 Kasım 2004), TMMOB'nin 50. Yılında Geçmiş Bakış Etkinliği (22 Ekim 2004), 50. Yılında TMMOB Örgütlülüğü Forumu (23 Ekim 2004), Düzenleyicileri Arasında Olduğumuz Tiyatro Festivali'nde Oyun İzledik, Onurla Geçen 50 Yılımızı Bitirirken Hep Birlikteydik (25 Aralık 2004)” başlıkları altında Danışma Kurulu üyelerine içerikleri ile birlikte anlatan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı bu etkinliklerin gerçekleşmesinde emeği geçenlere de Yönetim Kurulu adına teşekkür etti.

Çalışmaları süren TMMOB etkinlikleri hakkında da Danışma Kurulu Üyeleri bilgilendirildi: 20.Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu (26-27 Mayıs 2005 Ankara), TMMOB GAP ve Sanayii Kongresi (23-24 Eylül 2005 Diyarbakır), TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu (18-19 Kasım 2005 Ankara), TMMOB Öğrenci Üye Kurultayı (26 Kasım 2005 Ankara), TMMOB Su Politikaları Kongresi (28-29 Kasım 2005 Ankara), TMMOB Sanayi Kongresi (16-17 Aralık 2005 Ankara), TMMOB 5. Enerji Sempozyumu (21-23 Aralık 2005 Ankara), TMMOB Trafik Kongresi, TMMOB Toprak Reformu Kongresi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, bu etkinliklerin gerçekleştirilmeleri için sekreteryaya hizmetleri yürüten Odalara ve Düzenleme Kurullarında yer alan Oda temsilcilerine teşekkür etti.

Kurumsallaşma ve meslek alanlarının tanımlanması yönünde Yönetim Kurulunun çok önemseydiği “Yönetmeliklerin Resmi Gazetede yayımlanması” konusunda dönem içinde yoğun çalışma yapıldığını belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, konuşmasında; Yayınlanmış TMMOB Yönetmelikleri ve Değişikliklerin, TMMOB Ana Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (12.09.2004), TMMOB Disiplin Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (09.12.2004), TMMOB Meslek İç Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği (14.12.2004), TMMOB Mimarlık Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği (23.02.2005), TMMOB Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları'nın Çalışma İznine Esas Değerlendirmesi ve Geçici Üyelik Müracaatları Hakkında Yönetmelik (01.02.2005) (13.03.2005 değişiklik) olduğunu; Resmi Gazete'de Yayınlanmış Oda Yönetmelikleri Ve Değişikliklerin; TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği (28 Mayıs 2004), TMMOB Mimarlar Odası Ana Yönetmeliği (18 Aralık 2004), TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği (14 Şubat 2005), TMMOB Fizik Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği (14 Şubat 2005), TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği (14 Şubat 2005), TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği (14 Şubat 2005), TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği (06 Nisan 2005), TMMOB Şehir Plancıları Odası Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (15 Ocak 2005), TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (19 Ocak 2005), TMMOB Makina Mühendisleri Odası Araçların CNG'ye Dönüşümü İçin Mühendis Yetkilendirme

Yönetmeliği (03 Eylül 2004) olduğunu; Resmi Gazetede Yayımlatma Kararı Alınan Yönetmeliklerin; TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliği, TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği, TMMOB Gemi Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği olduğunu belirtti.

Bu dönem içinde Teoman Öztürk-Bir döneme tanıklık; TMMOB'nin 50. Yılında Genel Kurul Sonuç Bildirileri ve Çalışma Programları 2004, TMMOB 50 Yaşında, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Gerçeği ve 5286 Sayılı Yasanın Değerlendirilmesi, TMMOB Halkımıza Enerji Tasarrufu İçin Diyor Ki ; Enerjiyi Etkin Ve Verimli Kullanalım! Bağımsız Sosyal Bilimciler'in "2005 Başında Türkiye'nin Ekonomik Ve Siyasal Yaşamı Üzerine Değerlendirmeler", AB Türkiye İlişkileri ve TMMOB isimli kitapların basıldığını belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Birlik Haberlerinin de dönem içerisinde periyodığında çıkarıldığını ve ilgililerine ulaştırıldığını belirtti.

TMMOB Yönetim Kurulu'nun dönem içinde Oda Başkanları ile 9 Ekim 2004'e deprem gündemli 2. toplantıyı, 29 Ocak 2005'e AB'in meslek alanlarımıza etkileri gündemli 3. toplantıyı gerçekleştirdiklerini söyleyen TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, ayrıca gene dönem içerisinde Jeoloji Mühendisleri Odası (5 Ekim 2004), Jeofizik Mühendisleri Odası (5 Kasım 2004), Peyzaj Mimarları Odası (6 Aralık 2004), Kimya Mühendisleri Odası (13 Aralık 2004), Meteoroloji Mühendisleri Odası (10 Ocak 2005) Yönetim Kurullarını ziyaret ettiklerini, TMMOB Denizli Bölge (8 Ekim 2004), Adana İKK Bileşenleri (10 Kasım 2004), Ankara İKK Bileşenleri (17 Kasım 2004), Eskişehir İKK Bileşenleri (03 Aralık 2004), Diyarbakır İKK Bileşenleri (11 Şubat 2005), Batman İKK Bileşenleri (12 Şubat 2005), Gaziantep İKK Bileşenleri (13 Mart 2005) toplantılarını gerçekleştirdiklerini belirtti.

Odaların ve İKK'ların "Bilginin ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasının sağlanması ve meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerinin tanımlanması, sorunların ortaya konulması ve çözüm önerilerinin ilgililerine iletilmesinde çok önemli bir çalışma alanı olan etkinliklerine Yönetim Kurulu olarak gerek açılış konuşmalarında, gerekse panellerde görüş belirterek ya da oturum yöneterek katılım sağladıklarını belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, katıldıkları etkinlikleri de Danışma Kurulu üyeleri ile paylaştı: "İMO Öğrenci Üye Kurultayı 2004 (23 Ekim 2004), 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü 28. Kolokyumu 2004, Makina M.O. "Oda Üniversite Buluşması" Etkinliği (20 Kasım 2004), Peyzaj Mimarlığı 2. Kongresi (25-27 Kasım 2004), Gübre ve Gübre Hammaddeleri Çalıştayı (25-26 Kasım 2004), Madencilik Kurultayı (2-3 Aralık 2004), 2. Uluslararası Katılımlı Kağıt, Karton, Mürekkep, Matbaa Sempozyum ve Sergisi (2-5 Aralık 2004), Türkiye 16. Uluslararası Jeofizik Kongre ve Sergisi (7-10 Aralık 2004), TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası 2. Öğrenci Kongresi (8 Aralık 2004), Elektrik M.O. ELECO 2004 Sempozyumu (8-12 Aralık), Maden M.O. Lefkoşa'da 1. Taşocakları Kongresi (12-14 Ocak 2005), TMMOB Şehir Plancıları Odası Tarafından "Yeni İmar Kanununa Doğru" Etkinliği (18 Şubat 2005), MMO İklim 2005 Sempozyumu (25-27 Şubat 2005), Peyzaj Planlama ve Doğa Koruma Çalıştayı (3-5 Mart 2005), Makina M.O. "Öğrenci Üye Kurultayı 2005" (13 Mart 2005), Meteoroloji M.O. Neden İklim Değişikliği? Paneli (18 Mart 2005), 10. Türkiye Harita Bilimsel Ve Teknik Kurultayı (28 Mart-01 Nisan), Ziraat MO Türkiye Topraklarının Geleceği Konferansı (17 Mart 2005), İnşaat MO ve Kimya MO Yapılarda Kimyasal Katkılar Sempozyumu ve Sergisi (24-25 Mart 2005), 58. Türkiye Jeoloji Kurultayı (11-17 Nisan 2005), Makina MO Marka Yönetimi Sempozyumu (14-15 Nisan 2005), İstanbul İKK "50. Yıl Yürüyüşü Ve Onur Gecesi (28 Kasım), Eskişehir'de İKK "AB Uyum Yasaları Çerçevesinde Mühendislik Hizmetleri" Paneli (3 Aralık 2004), Ankara

İKK “Avrupa Birliği Süreci ve Mühendislik, Mimarlık Panel ve Forumu (15 Aralık 2004) Emek Platformu çalışmaları hakkında Danışma Kurulu üyelerini bilgilendiren TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Ocak ve Şubat aylarında dönem sözcülüğünün TMMOB tarafından sürdürüldüğü dönemde, dönem boyunca ve özellikle gerçekleştirilen 16 Şubat 81 İlde iktidarı uyarı eyleminde göstermiş oldukları özverili çabalarından dolayı İKK Sekreterlerine teşekkür etti.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı aşağıdaki konu başlıklarında da Danışma Kurulu üyelerini bilgilendirdi: TMMOB Arşivi Hizmete Girdi. TMMOB 14-17 Ekimde Londra’da Gerçekleşen 3. Avrupa Sosyal Forumunda Temsil Edildi. Görevde Yükselme Yönetmeliklerinden Biri Daha İptal Edildi. Maden Mühendisi Avni Cinel’in Öldürülmesi Davası Sonuçlandı. TMMOB “Özelleştirme Karşısı Platform” Kurulması İçin Girişimlerde Bulunuyor. Savaşsız Bir Dünya İçin Uluslararası Buluşma Etkinliğinde TMMOB de Vardı. TMMOB, Atina’da Gerçekleşecek Avrupa Sosyal Forumu 2006 Hazırlık Toplantısı’na Katıldı. TMMOB, Tez Koop İş Sendikası İle Toplu İş Sözleşmesini İmzaladı. TMMOB Çeşitli Konularda Yargıya Başvurdu. TMMOB EMEP’e Geçmiş Olsun Ziyaretinde Bulundu. TMMOB Yetkili Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi Ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağını Bakanlığa İletti. TMMOB 5307 Sayılı Yasanın Eğitim Başlıklı Bölümünde Yer Alıyor. Orman Mühendisleri Odası TMMOB Aleyhine Açtığı Davayı Kaybetti. TMMOB İnternet Hizmetlerini Kendi Sunucusu Üzerinden Vermeye Başladı. TMMOB ve TTB Arasında Ortak Çalışma Yapmak Üzere “Risk Değerlendirme Protokolü” İmzalandı. TMMOB Irak Dünya Mahkemesi Çalışmalarını Destekleme Kararı Aldı. Türkiye Sosyal Forumu Çağrısı Yapılıyor. Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi İle İlgili TMMOB Komisyonu Çalışmalarını Tamamladı Kamuoyunun ve örgütün bilgi ve değerlendirmesine sunulan basın açıklaması, TMMOB rapor ve görüşlerinin bu dönemde de önemli bir yoğunluk tuttuğunu belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, bu görüşlerin oluşmasında katkısı olan Çalışma Grupları ve Oda Yönetim Kurullarına, TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ederek yayımlanan görüşlerin ve basın açıklamalarını Danışma Kurulu üyelerinin bilgisine sundu: AB ve Diğer Yabancı Ülke Fonlarının Kullanımı Hakkında Rapor (3 Ekim 2004), Emek Platformu SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına Devri ile İlgili Basın Açıklaması (2 Kasım 2004), Kaçak Yapılaşma İle İlgili Süreçler, Sorunlar, Çözüm Önerileri Değerlendirme Raporu (08 Kasım 2004), Kamuda Çalışan Üyelerimizle İlişkin Arazi Tazminatları İle İlgili Taleplerimiz (09 Aralık 2004), Trafik Yasasında Yapılmak İstenen Bilim Ve Uzmanlık Birikimini Dışlayan Değişiklikleri Kabul Etmiyoruz (22 Aralık 2004), Emek Platformu Başkanlar Kurulu İnsanca Yaşanacak Bir Türkiye için Halkımıza Çağrısı (6 Ocak 2004), Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kapatılmamalıdır (11 Ocak 2004), Emek Platformunun 5283 Sayılı Yasaya İlişkin Görüşleri (20 Ocak 2005), TMMOB 5286 Sayılı Yasa İle İlgili Görüşlerini Kamuoyuna İletti (25 Ocak 2005), Siyasal İktidarın “Sağlıkta Dönüşüm Programı” Sözü İle Hazırladığı Yasa Tasarıları Kabul Edilemez Şekildedir. Biz Sağlıkta ve Sosyal Güvenlikte Gerçek Reform İstiyoruz (2 Şubat 2005), Seka’nın Özelleştirme Kararı Geri Alınmalıdır! Yargı Kararlarına Uyulmalıdır! Seka İzmit İşletmesi Kapatılmamalıdır! Seka Raporu (4 Şubat 2004), Emek Platformu’ndan 16 Şubat Eylemi İçin İnsanca Yaşanacak Bir Türkiye İçin Halkımıza Çağrı, KESK Eğitim-Sen’in Işığı Sönmeyecek. MEER İle İlgili Görüşlerimiz Başbakanlık’a İletildi, “Kamu Görevlilerinin Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik Taslağı”na İlişkin TMMOB Görüşü, TMMOB İKK Sekreterleri 32 Yerde “Enerji Tasarrufu” İle İlgili Basın Toplantısı Yaptı (17 Şubat 2005), Emek Platformu Tarafından Seka’ya Yapılan Müdahale İle İlgili Basın Açıklaması Yapıldı

(18 Şubat 2005), Yabancı Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancılarının Çalışma İzinleri Konusunda Yapılan Tartışmalar Hukuksal Ve Bilimsel Temelden Yoksun Olmamalıdır (26 Şubat 2005), Denizcilik Sektöründe Özel Kurslarla Verilmek İstenen Meslek Ünvanları Kanun Tasarısı'na Karşıyız (28 Şubat 2005), 8 Mart Uluslararası Kadınlar Gününde İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı Açıklandı. Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Kanunu Tasarısı Hakkındaki TMMOB Görüşü TBMM İçişleri Komisyonu'na Sunuldu (30 Mart 2005).

TMMOB'nin bu dönemde de Demokrasi ve Emek güçleri ile birlikte gerekli görülen durumda sokakta ve alanda olduğunu belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı bu etkinliklere katılanlara teşekkür etti, katılmayanlar için "Sen yoktun, biz bir eksik kaldık" dedi: Emek Platformu Sosyal Devlet - Sosyal Adalet Mitingi (20.11.2004), Emek Platformu SSK Kurumunu Koruma ve Kollama Amaçlı Etkinlikleri (6 Ocak 2005), Emek Platformu Seka'nın Kapatılmasına İlişkin Türk-İş'in İzmitte Düzenlediği Mitingdeydi (8 Ocak 2005), ABD Dışişleri Bakanı'nın Ankara'ya Gelişi Protesto Edildi (5 Şubat 2005) Emek Platformu 16 Şubat'ta 81 ilde İktidarı Uyarı Eylemini Gerçekleştirdi. TMMOB, Büro Emekçileri Sendikası'nın (BES) İş Bırakma Eylemine Destek Verdi (4 Mart 2005), TMMOB Seka İşçilerine Destek Vermek Amacıyla Türk-İş'i Kitlese Ziyaret Etti (4 Mart 2005), 19 Mart'ta İşgalin İkinci Yılında Küresel Eylem Gününde İstanbul'daydık. 19 Mart'ta Dünyanın Sokakları Bizim Oldu!..

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı "Ve TMMOB'ye Saldırı Yapıldı" başlığı altında da TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'nun TMMOB Yönetim Kurulu'na başlıklı ve kamuoyuna iletilen yazısı hakkında ve bu yazı sonucunda TMMOB Yönetim Kurulu'nun aldığı kararlar konusunda Danışma Kurulu üyelerini bilgilendirdi ve sözlerini, TMMOB Yönetim Kurulu'nun TMMOB Örgütlülüğüne yazdığı yazıdan yaptığı alıntı ile bitirdi. "TMMOB Mimarlar Odası'nın bu dönemki Yönetim Kurulu'nun 30.03.2005 tarih ve 03/698 sayılı yazısı, bir meslekçi anlayışın, 1970'lerden beri yaratılan ve sürdürülen devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın karakterli bir TMMOB yapısına "içeriden" bir saldırının nasıl yapılabileceğinin açık örneğidir. Ancak TMMOB Mimarlar Odası'nın bu dönemki Dar Meslekçi anlayıştaki Yönetim Kurulu üyeleri bilmelidir ki: TMMOB'nin devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın kadroları bu saldırıyı her zaman olduğu gibi bu dönemde de bertaraf edebilecek güçtedir. TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu üyeleri, yazdıkları küfür namenin sonunda TMMOB örgütlülüğüne ve TMMOB'nin Yönetim Kurulu üyelerine kinlerini kusuyor: "Çünkü bu üyeler, mimarlıkla ilintili diğer bazı meslek guruplarına "iş olanakları sağlamak" adına ülkemizi yıllardır mimarlık kültüründen uzaklaştırmaya çalışan "ulusal ve küresel talan güçleri"nin yanlarında yer aldılar." diyor. TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Üyelerinin bu küfürlerinin yanıtını, TMMOB'nin devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici, aydın mühendis, mimar ve şehir plancısı kadroları mutlaka verecektir. Bundan hiç kimsenin kuşkuğu olmasın. "TMMOB'ye bulaştırdıkları bu lekeyi ivedi olarak temizlemelerini talep ediyoruz." diyorlar. Bugüne kadar TMMOB yönetimine lekeli insanlar seçilmemiştir. Bundan şüphe edenler önce kendilerine bakmalıdırlar. TMMOB Yönetim Kurulu olarak bizler; TMMOB Mimarlar Odası'nın bu dönemki Yönetim Kurulu Üyelerini devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici, aydın mimarlara, ranta ve emek düşmanlığına bulaşmamış mimarlara, "Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü" diyen mimarlara havale ediyoruz."

ODA BAŞKANLARINDAN “TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE” Nisan 2005

TMMOB’ye bağlı odaların Oda Yönetim Kurulu Başkanlarının ortaklaşa imzaladıkları metin TMMOB ortamına iletildi.

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE 28 Nisan 2005

Aşağıda imzası olan Oda Yönetim Kurulu Başkanları olarak Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nun 30 Mart 2005 tarihli “Mimarlar Odası’ndan TMMOB Yönetimine, ‘TMMOB ve Mimarlık Hakkında’ Açık Mektup”ta dile getirilen görüşlerin ve dile getiriliş biçiminin TMMOB ortamına yakışmadığını, onlarca yıllık TMMOB ortamına bir saldırı ve yok etme eyleminin başlangıcı olduğunu düşünüyoruz.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nun, bir yönetmelik sürecinden yola çıkarak TMMOB Yönetim Kurulu Üyelerinin şahsında, 50 yıllık TMMOB mücadelesine ve onun devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın çizgisine ve kadrolarına yönelmiş olduğu tavrı şiddetle kınıyoruz.

Bir yönetmelik üzerinden ağır saldırı ve hakaretlerle dolu bu ‘açık mektup’u kaleme alanlar neyin peşindedir? Her şeyin merkezinde kendilerini gören Mimarlar Odası Yönetim Kurulu ne yapmak istemektedir?

Dar meslekçi bir anlayışla, örgüt bütünlüğünü sarsmaya yönelik kışkırtıcı ve hakaret dolu metinlerin kamuoyuna sunulmasının TMMOB tarihinde ve kültüründe başka bir örneği yoktur. Meslek örgütü etiğine, geleneklerimize, demokrasi anlayışımıza ve iç hukukumuzda da asla uymayan bu tavrın yasa ve yönetmeliklerimizde de yeri bulunmamaktadır.

Onlarca yılda oluşan TMMOB geleneği ve iç hukuku, odaları ve üyeleri arasında çıkan sorunların ne şekilde çözüleceği konusunda zengin bir deneyime sahiptir. Bu gelenek, Danışma Kurullarında, Genel Kurullarında ve oluşturduğu bilimsel kurullarda bu konuları tartışarak çözümlerini Genel Kurul Kararlarına dönüştürmüştür. Bütün Odalar için geçerli olan süreçler, Mimarlar Odası için de geçerlidir.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu, TMMOB yöneticileri ve hiçbir TMMOB üyesinin hak etmediği ifade ve hakaretlerle dolu bu “Açık Mektup” ile neyi hedeflediklerini önce kendi üyelerine ve sonra da bizlere açıklamak zorundadır.

TMMOB Yönetim Kurulu’nda odalarımızı temsil eden üyeler Odalarımızın görüşlerini yansıtmaktadır. Odalar olarak, Yönetim Kurulu üyelerimizin kararlarının arkasındayız.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nun, TMMOB çatısı altında örgütlenmiş ve TMMOB Genel Kurul kararları ile uzmanlık alanları tanınmış Odaları yok sayarak, bu meslekleri “mimarlıkla ilintili diğer bazı meslek gruplarına iş olanakları sağlamak adına ülkemizi yıllardır mimarlık kültüründen uzaklaştırmaya çalışan ulusal ve küresel talan güçleri” olarak tanımlamasının TMMOB ortamında yeri yoktur.

TMMOB ve bağlı Odalarının devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın çizgisi ve kadroları Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nun bu tavrını durduracak güçte ve kararlılıktadır.

Ortak kültürümüze, meslek etiğimize ve 50 yıllık birikimimize yakışmayan ifadelerle TMMOB'yi lekeli olmakla suçlayan Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'nu kınıyor, Mimarlar Odası'nın devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın kadrolarının Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'na hak ettikleri cevabı vereceklerine inanıyoruz.

"TMMOB'nin örgütsel bütünlüğünü bozmaya yönelik yaklaşımlara fırsat vermeyeceğiz."

"Umutla, kararlılıkla TMMOB'yi ayakta tutacağız, mücadelemizi sürdüreceğiz."

YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ

Cihan DÜNDAR	ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
Kemal B. ULUSALER	ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
Abdullah ZARARSIZ	FİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI
Metin KONCAVAR	GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI
Süleyman SAVAŞ	GEMİ MAK. İŞL. MÜHENDİSLERİ ODASI
R. Petek ATAMAN	GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI
Hüseyin ÜLKÜ	HARİTA VE KAD. MÜHENDİSLERİ ODASI
Yaşar D. YİGENO	İÇ MİMARLAR ODASI
Taner YÜZGEÇ	İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
A. Uğur GÖNÜLALAN	JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İsmet CENGİZ	JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
Mehmet TORUN	MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
Emin KORAMAZ	MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
Mustafa DİREN	METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
Cemalettin KÜÇÜK	METALURJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
Mete TOPGÜDER	PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI
Ayşegül ORUÇKAPTAN	PEYZAJ MİMARLARI ODASI
Erhan DEMİRDİZEN	ŞEHİR PLANCILARI ODASI
Güngör DURUR	TEKSTİL MÜHENDİSLERİ ODASI
Gökhan GÜNAYDIN	ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE

TMMOB MİMARLAR ODASI YÖNETİM KURULU'NUN "AÇIK MEKTUBU", DAR MESLEKÇİ ANLAYIŞIN TMMOB'YE "AÇIK SALDIRISI" NİN İFADESİDİR. TMMOB KADROLARI, HER ZAMAN OLDUĞU GİBİ, BU SALDIRIYI BU DÖNEMDE DE BERTARAF EDECEKTİR.

Nisan 2005

TMMOB Mimarlar Odası'nın bu dönemki Yönetim Kurulu'nun 30.03.2005 tarih ve 03/698 sayılı yazısı, bir meslekçi anlayışın, 1970 lerden beri yaratılan ve sürdürülen devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın karakterli bir TMMOB yapısına "içeriden" bir saldırının nasıl yapılabileceğinin açık örneğidir. Ancak TMMOB Mimarlar Odası'nın bu dönemki Dar Meslekçi anlayıştaki Yönetim Kurulu üyeleri bilmelidir ki: TMMOB'nin devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın kadroları bu saldırıyı her zaman olduğu gibi bu dönemde de bertaraf edebilecek güçtedir.

NEDİR "DAR MESLEKÇİ ANLAYIŞ"?

Öncelikle bu anlayış, TMMOB'yi "sistemin potansiyel suçlusu" olarak gören kesimlerin ve yapıların TMMOB içerisindeki uzantılarınca temsil edilir.

Dar meslekçi anlayış, 1973-1980 arası TMMOB Yönetim Kurulu'nun Sevgili Başkanı Yüksek Mühendis Mimar Teoman Öztürk'ün TMMOB Genel Kurulu'nda söylediği sözleri ağzlarına almaz, alamaz: "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağının bilinci içinde, bilimi ve tekniği, emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız. (TMMOB 25. Genel Kurulu 24.05.1980)"

Dar Meslekçi anlayış, Yönetim Kurulu Başkanının mimar olduğu 34. dönem Yönetim Kurulunun yaptığı değerlendirmelerin de uzağında durmaya özen gösterir. Dönemin Yönetim Kurulu, TMMOB ortamına şöyle seslenmişti: "TMMOB ortamı bir üretim, çaba ve mücadele ortamıdır. TMMOB ortamı; üyeleriyle Odalarıyla birlikte oluşan bir ortamdır. TMMOB ortamı sermayenin yolsuzluklarına, sömürüsüne, özelleştirme üst başlığıyla sürdürdüğü yağma ve talanına karşı bir ortamdır. TMMOB ortamı; yabancı tekellerin ülke kaynaklarını yağmalayan, çevremizin ve insanımızın sağlığını tehdit eden yatırımlarına karşı bir ortamdır. TMMOB ortamı; kentsel rantın kamuya dönüştürülme savunan; SİT alanlarının, ormanların yağmalanmasına karşı duran bir ortamdır. TMMOB ortamı; bilim ve teknolojiyi ve salt ekonomik büyümeyi fetişleştirmeyen, üyesinin ve halkın refahını ön planda tutan bir ortamdır. TMMOB ortamı; mücadeleyi kendi üye tabanında yaygınlaştırma çabasına girenken, işçilerle, kamu çalışanlarıyla, öğrencilerle, köylülerle dayanışma içinde! olmayı gerekli bulan ve bu dayanışmayı birlikte düşünce üreterek meydanlarda ortak eylemlerle yaşayan bir ortamdır. TMMOB ortamı; demokratik mücadelenin bir siyasi mücadelenin altyapısını oluşturduğunu bilen bir ortamdır, bu nedenle muhalif, emekten yana, siyasi partilerle de dayanışma içerisinde olmayı bir zorunluluk olarak gören bir ortamdır. TMMOB ortamı; bugün Türkiye'de herkesin kendini demokrat ilan ettiği bir dönemde, işkence, yargısız infaz, zorla göç ettirme, Kürtlere asimilasyon ve benzeri tabuların üzerine giden gerçekten demokrat bir ortamdır. TMMOB ortamı; militarizme ve

otoriterizme karşı sivil demokratik bir toplumu, faşist çete devletine karşı, insan haklarına saygılı hukuk devletini savunan özgür bir ortamdır.

TMMOB ortamı; Yeni Dünya Düzeni'nin toplumumuzu işsizliğe, açlığa ve geleceği konusunda umutsuzluğa düşüren rant politikalarına karşı, sanayileşmeden, sosyal kalkınmadan, üretimden yana bir ortamdır. TMMOB ortamı; yurttaşların ve tüm çalışanların, aydınların düşünce ve örgütlenme özgürlüğünden, insan haklarında yana bir ortamdır. TMMOB ortamı; sağlıkta, eğitimde, sosyal güvenlikte sosyal devleti savunan bir ortamdır. Özetle TMMOB ortamı; gücünü kendi üyesinden, kendi-halkından alan, üyesi ve halkı için var olan, sermayeden, devletten bağımsız, ülkede, bölgede ve dünyada barıştan yana, bağımsız, demokratik, laik bir toplum ve sosyal devletten yana bir ortamdır. TMMOB ortamını değiştirmek isteyenlere fırsat vermeyelim. TMMOB'yi parçalamak isteyenleri açığa çıkaralım. Umutla, kararlılıkla, devrimci TMMOB'yi Ayakta Tutalım, Sürdürelim. (Birlik Haberleri Ocak-Şubat 1998)

Dar meslekçi anlayış, TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayında karar altına alınmış ve bu dönem TMMOB Çalışma Programının başına konulmuş TMMOB'nin Temel İlkeleri'ni bilmez: "TMMOB ve bağlı Odaları; Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir."

Dar meslekçi anlayışın, gene TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayında oybirliği olarak karar altına alınmış ve bu dönem TMMOB Çalışma Programının başına konulmuş TMMOB'nin Çalışma Anlayışı ile uzaktan yakından ilgisi olmaz: "TMMOB ve bağlı Odaları; Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan, Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen, Rant gruplarının otoriter, sınanamayan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren, Profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden; aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten, Siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan, Üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan, Örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve stan-

dartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen, Egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşmeme anlayışlarını reddeden; aksine, üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan, Kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen, Meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren, Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan, Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren, Örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren, Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, alayan ve ona göre politikalar üretmek için yaşama geçiren, bir çalışma anlayışı içerisinde.

Dar meslekçi anlayış, TMMOB'nin 38. Genel Kurulu'nda karar altına alınmış ve bu dönem TMMOB Çalışma Programında "Başlıca Çalışma Alanları" başlığı altına konulmuş, "Mühendislikte ve Mimarlıkta Meslek ve Uygulama Alanları anlayışı"nın gündemine bile almaz: "TMMOB, meslek ve uzmanlık alanları hukukunun geliştirilmesi, yetkilerin tanımlanması, örgütümüzde varolan mesleki çatışma konularının giderilmesi amacıyla yapılacak çalışmalarda aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulunduracaktır. 1.TMMOB, her uzmanlık alanının, örgütün bütün kademelerinde kendisini ifade etme olanağının bulunmasını gözetir, mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları arasında disiplinler arası çalışma gereksiniminin bilincini yerleştirmek için çalışır, mesleklerin gelişmelerine koşut olarak disiplinler arası çalışmayı özendirir, kolaylaştırır ve örgütler. 2.Her meslek grubu, yetkili kuruluşların yasa, yönetmelik, şartname, tebliğ, vb. belgelerle verilen yetkiler dahilinde çalışır. Yasa, yönetmelik, genelge ve benzeri belgelerde eksiklik ve yanlışlıklarla ilgili çalışmalarını TMMOB tarafından benimsenmiş ilkeler ve kararlar doğrultusunda yaparlar. 3.Uygulama yapabilmeye yeteneği, bilgi ve beceri ile doğrudan ilintili olmakla birlikte, sorumluluk açısından başka mesleklerin yetkili olduğu alanlarla sınırlıdır. 4.Odalarımızın, başka bir Oda ile çakışan uzmanlık alanında yapacağı etkinlikler, ilgili Odanın görüş ve önerileri ile gerçekleştirilir. Bu etkinliklerde, düzenleyici Oda, ilgili diğer Odanın ya da Odaların bünyesinde örgütlü mesleklerin yetkilerini zaafa düşürecek program, içerik ya da görüntülerden kaçınır. 5.Meslekler arasındaki yetki sorunları TMMOB tarafından çözülür. TMMOB bu yetkisini ilgili Odaların kararlarını ortaklaştırmayı hedefleyerek kullanır. "

TMMOB ve bağlı odaların devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın kadroları dar meslekçi anlayışı ve bunların TMMOB içindeki temsilcilerini çok iyi bilir.

NE YAPAR "DAR MESLEKÇİ ANLAYIŞ"?

Öncelikle kendini "merkez" görür. Bu dönemki TMMOB Yönetim Kurulu tarafından kabul edilerek Resmi Gazete'de yayımlatılan Mimarlar Odası Ana Yönetmeliğinde, tanımları açıkça belirtilmiş olmasına rağmen, kendilerini "evrenin merkezi" olarak görürler ve 30.03.2005 tarihli yayımladıkları adına "Açık Mektup" dedikleri, küfür namenin altına "Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu" yazarlar. (TMMOB Mimarlar Odası Ana Yönetmeliği Üçüncü Bölüm Oda Organları, Görev ve Yetkileri Madde 13: Odanın Yürütme ve Karar organları şunlardır: a)Oda Genel Kurulu b)Oda Yönetim Kurulu c)Oda Onur Kurulu d)Oda Denetleme Kurulu)

Dar meslekçi anlayış, 15 Mayıs 2003 tarihinde, bir önceki dönem TMMOB ortamında imzalanmış “Tutanak”ı yok sayar. Ama yazdığı küfür namede de “Yüzlerce mimarın akıl ve düşünce emeğini; harcanan onca zamanları ve hatta yapılan onca masrafları “mimar olmayan” 14 kişinin oyuyla hiçe saymak, nasıl bir demokrasi anlayışının ürünüdür; nasıl bir örgüt etiğidir?” demekten kaçınmaz. (Tutanak: Yapılan görüşmeler sonucunda: TMMOB Mimarlar Odası SMM Yönetmeliği’nin 5.Maddesi’nin 3.paragrafının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Eseri olan yapının iç mekanlarını kullanıcı istek ve gereksinmelerine uygun olarak düzenler.” (b) bendi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir. b) Diğer Mimarlık Hizmetleri: Serbest mimar yapı üretimindeki rolü icabı yapı üretim süreci bütününde mesleği ile ilgili olarak doğrudan bir yapının üretimi ile ilgili olmayan, ancak yapının, yatırımın, planın, tasarımın gerçekleşmesi için gerek duyulan yan ve ek hizmetler sunar. Bu hizmetleri yürütme şekilleri ve koşulları Mimarlık Hizmetleri Şartnamesi ve Ücret Tarifesinde belirlenir. Maddeye (c) bendi eklenmiştir. c) Serbest Mimarın Diğer Uzmanlıklarla İşbirliği: Serbest Mimarın, Şehir Planlaması, Peyzaj Mimarlığı, İç Mimarlık ve ilgili Mühendislik alanlarında yetkili uzmanlıklarla yapacağı işbirliğinin esasları Odalar arası protokollerle düzenlenir. İmzalar: Kaya Güvenç TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı, A. Betül Uyar TMMOB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi, M.Remzi Sönmez TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi, H. Ali Ulusoy TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi, Nilgün Çarkacı TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi, Songül Top Peyzaj Mimarları Odası II. Başkanı, Ümit Nevzat Uğurel Şehir Plancıları Odası Başkanı, Erhan Demirdizen Şehir Plancıları Odası Sekreteri, Nilgün Çakır Mimarlar Odası Temsilcisi.)

TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nu oluşturan dar meslekçi anlayışın yazdığı küfür namede, TMMOB Yönetim Kurulunun 03.10.2004 tarihli 5. oturumunda “TMMOB Mimarlar Odası’nun Ana Yönetmeliğinin Hukuk Müşavirimizin uygun görüşleri doğrultusunda kabulüne ve Resmi Gazete’de yayınlanmaları konusunda Yürütme Kurulu’na görev ve yetki verilmesine oybirliğiyle” aldığı 82 no’lu karardan bahsetmez. Ama öte yandan şunları söylemekten çekinmez: “Öyle görünüyor ki TMMOB Yönetim Kurulundaki üyeler, 12 Mart 2005 günü yaptıkları toplantıda, yani ülkemiz tarihindeki en karanlık sayfalardan biri olan 12 Mart 1971 darbesinin yıldönümünde, bilimsel bir sorgulama sürecine girmeye gerek duymadan, mimarlığın özgün niteliğini, tarihsel ve güncel formasyonunu incelemekten mimarlık mesleğine karşı darbe yapmaktan çekinmemişlerdir.” TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu görevinde bulunan dar meslekçi anlayışa göre, TMMOB Yönetim Kurulu beş ayda mimarlık mesleğine darbe yapma konumuna gelmiştir. TMMOB Yönetim Kurulu’nun oybirliği ile onayladığı TMMOB Mimarlar Odası Ana Yönetmeliğinde şunlar yazılıdır: “Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odasının amaçları, örgütlenmesi, işlev ve işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Madde 2- Bu Yönetmelik, Mimarlar Odasının üyeleri, organlarının görev ve yetkileri, şube ve temsilcilikler, mali hükümler ve oda seçimlerine ilişkin düzenlemeleri kapsar. Madde 3- Bu Yönetmelik; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 13 üncü ve 39 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır. Madde 6- Odanın başlıca amaçları; a) Mesleki alanda ülke ve kamu çıkarları ile uluslararası gelişmeler çerçevesinde çalışmalar yapmak, mesleğin ve üyelerin değişen toplumsal ve ekonomik yapı içindeki değişen konumlarını izlemek, tespit etmek, değerlendirmek, mesleğin ve üyelerin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemek, ulusal ve uluslararası ölçekte mesleğin gelişmesini izlemek ve sağlamak, b) Meslek onurunu ve üye haklarını korumak, c) Ülke içinde ve dışında tüm resmi ve özel kuruluşlarla işbirliği yaparak, mesleğin uygulama ve kuram

alanında gelişmesini sağlamak üzere her türlü etkinliklerde bulunmak; bilimsel ve teknik evrakı inceleyerek gereken mesleki denetimleri yapmak, d) Mimarlık uygulamasıyla ilgili standart ve normları, yönetmelik ve teknik şartnameleri araştırmak ve incelemek, gerekli düzenlemeleri yapmak, e) Eğitim kurumlarıyla işbirliği yaparak mesleki eğitimin gelişmesine katkıda bulunmak, f) Üyeler arasındaki dayanışmayı sağlamak ve haksız rekabeti önlemek, g) Mimarlık kültürünün korunmasını ve geliştirilmesini sağlamak, bu doğrultudaki başarılı çalışmaları özendirmeştir.” Bu tanımlamalar, dar meslekçi anlayışın mimarlık mesleğine darbe vurduğunu iddia ederek küfrettiği TMMOB Yönetim Kurulunun oybirliği ile aldığı kararlar Resmi Gazetede yayımlanır.

Evet, TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nu oluşturan dar meslekçi anlayış, Ana yönetmelikten sonra “TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği”ni de TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunar.

Ancak, adı geçen yönetmeliğin TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunulmasından önce, TMMOB Mimarlar Odası yayını “Mimarlık Haberleri” dergisinin Aralık 2004 de yayımlanan 101. sayısında, küfür namenin yazılmasının sinyalleri vardır. Yazı, hiçbir TMMOB Mimarlar Odası mevzuatında belirtilmemesine rağmen, kendine “Genel Başkan” ünvanı veren Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Başkanı tarafından yazılır. “...Olağanüstü Genel Kurulumuzda son şekli verilen ve hukuksal yapısı Resmi Gazete’de yayımlanabilecek içerikte düzenlenen yeni SMM Yönetmeliği, daha şimdiden kimi çevreleri adeta “huzursuz” etmiş durumda. Çünkü bu yeni düzenlemede, özellikle son yıllarda mimarlığın yetki ve uzmanlık alanı dışına çıkartılmaya çalışılan “kentsel planlama, peyzaj, iç mimarlık” gibi mekânsal tasarıma dayalı çalışmalar “mimarlığın sorumlulukları” arasında yer alırken, mimarlık hizmeti veren şirketlerdeki mimar ortakların etkinlikleri de güçlendiriliyor. Bu nedenle yine aynı konularda, örneğin “mimar kentsel planlamada sorumlu olamaz” diyerek mimarlığın kentlerle ve her türlü yapıli çevre ile olan “tarihsel ve evrensel bağlarını” dar mesleki beklentiler adına yadsımdan çekinmeyen kimi şehirciler SMM Yönetmeliği’ne karşı çıkıyorlar. Bu tutuma koşul olarak, yönetmeliğimizin Resmî Gazete’de yayımlanması için öngörülen “TMMOB kararının” alınabilmesinde ise yukarıda değindiğim, “mimarlığın değişik alanlardaki yetkilerini kullanan” diğer Odaların tartışmalı bir süreç yaratmaları sürpriz olmayacak... “Dar meslekçi anlayış, TMMOB’ye saldırmanın ve yöneticilerine küfretmenin zeminini hazırlamaktadır. Artık TMMOB’ye saldırı, kendilerine göre meşrudur(!).

TMMOB Yönetim Kurulu’nun görüş, değerlendirme ve onayına sunulan “TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği” toplam 22 madde ve sekiz sayfadan oluşmaktadır. Yönetmelik, diğer görüşülen tüm Oda yönetmelikleri gibi, TMMOB Yönetim Kurulu toplantısından önce TMMOB Yönetim Kurulu üyelerine, bilgilencmeleri için TMMOB Genel Sekreterliğince gönderilir. TMMOB Yönetim Kurulu’nun 19.02.2005 tarih ve 11. oturumunda da karar alınmak üzere gündeme alınır.

TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunulan yönetmeliğin 5. maddesi “Mimarın ihtisasına, formasyonuna ve iştiğal konusuna göre; müellif olarak tasarlamaya, uygulamaya, kabule, imzaya yetkili ve sorumlu olduğu mimarlık hizmet alanları şunlardır; a) Mimari tasarım hizmetleri; Mimari proje hizmetleri, rölöve, restitüsyon, restorasyon hizmetleri, iç mekan düzenleme ve mobilya tasarımı hizmetleri, imalat projesi, mimari çevre düzenlemesi

hizmetleri, kentsel tasarım hizmetleri, imar planlama çalışmaları, koruma amaçlı imar planları; b) Mimari uygulama ve yönetimi hizmetleri; Mimari mesleki kontrollük, inşaat yönetimi, proje ve şantiye koordinasyonu ve planlaması; Şantiye şefliği, saha mimarlığı; Mimari fenni mesuliyet, kontrollük, yapı denetimi; geri besleme çalışmaları, kabul teslim çalışmaları; c) Mimari danışmanlık hizmetleri; Mimari danışmanlık, müşavirlik, bilirkişilik, hakemlik, eksperlik, jüri üyeliği, raportörlük; Mimari proje yönetimi, yapılabirlik, fizibilite çalışmaları, program hazırlığı, özel araştırma ve çalışmalar, dosya hazırlığı, iş ve işlem takibi gerektiren işlerin yapılması, ihale dosyası hazırlanması, karşılaştırmalı keşif, şartname hazırlanması, d) Mimari eğitim çalışmaları; Mimari eğitim ve öğretim çalışmaları, e) Diğer sanatsal çalışmalar; Sanat eseri seçimi, maket çalışmaları, üç boyutlu görsel çalışmalar, animasyon, ve benzeri hizmetlerdir. Mimar ulusal ve uluslararası düzenlemelerle tanımlanacak yeni mesleki hizmet alanlarında da, bu düzenlemeler çerçevesinde hizmet verir.” şeklindedir.

Yapılan müzakereler sonucunda, TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri önceki protokolü de hatırlatarak 5. maddenin bir sonraki TMMOB Yönetim Kurulu toplantısına kadar yeniden düzenlenmesi yönünde TMMOB Mimarlar Odasının TMMOB Yönetim Kurulu’nda bulunan temsilcisi görev alır. TMMOB’nin 12.03.2005 tarih ve 12. oturumunda, yeniden düzenlenen 5. madde görüşmeye açılır. Yeni düzenlemenin değişikliği sadece maddenin a şıkkındadır: “a) Mimari proje hizmetleri; Mimari proje hizmetleri, rölöve, restitüsyon, restorasyon hizmetleri, mimari iç mekan düzenleme ve donanımı tasarımı hizmetleri, mimari çevre tasarımı hizmetleri, imalat projeleri; kentsel tasarım, koruma amaçlı imar planları ve imar planlama çalışmaları.”

TMMOB Yönetim Kurulu yapılan görüşmelerden sonra, onayına sunulan “TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği’ni kabul ettiği şekli ile Resmi Gazeteye gönderme kararı alır. Kararın altında dar meslekçi anlayışın küfür namesinde belirtildiği gibi 14 değil 15 üyenin evet, 4 üyenin çekimser, 1 üyenin şerh oyu vardır. İki üye de karar alınan oturuma katılamamıştır. Karar altına alınan yönetmelikte 5. madde şu şekildedir “Mimarlık Hizmetleri Madde 5- Mimarın ihtisasına, formasyonuna ve iştiğal konusuna göre; müellif olarak tasarlamaya, uygulamaya, kabule, imzaya yetkili ve sorumlu olduğu mimarlık hizmet alanları şunlardır; a) Mimari tasarım hizmetleri; Mimari proje hizmetleri, rölöve, restitüsyon, restorasyon hizmetleri, imalat projesi, b) Mimari uygulama ve yönetimi hizmetleri; Mimari mesleki kontrollük, proje ve şantiye koordinasyonu ve planlaması; Şantiye şefliği, saha mimarlığı; Mimari fenni mesuliyet, kontrollük; geri besleme çalışmaları, kabul teslim çalışmaları; c) Mimari danışmanlık hizmetleri; Mimari danışmanlık, müşavirlik, bilirkişilik, hakemlik, eksperlik, jüri üyeliği, raportörlük; Mimari proje yönetimi, yapılabirlik, fizibilite çalışmaları, program hazırlığı, özel araştırma ve çalışmalar, dosya hazırlığı, iş ve işlem takibi gerektiren işlerin yapılması, ihale dosyası hazırlanması, karşılaştırmalı keşif, şartname hazırlanması, d) Mimari eğitim çalışmaları; Mimari eğitim ve öğretim çalışmaları, e) Diğer sanatsal çalışmalar; Sanat eseri seçimi, maket çalışmaları, üç boyutlu görsel çalışmalar, animasyon, ve benzeri hizmetlerdir. Mimar ulusal ve uluslararası düzenlemelerle tanımlanacak yeni mesleki hizmet alanlarında da, bu düzenlemeler çerçevesinde hizmet verir.”

Sonra TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulunu oluşturan dar meslekçi anlayış, TMMOB’ye ve TMMOB Yönetim Kurulu’na karşı 30.03.2005 tarih ve 03/698 sayılı küfür namesini yazar.

TMMOB MİMARLAR ODASI YÖNETİM KURULU'NU OLUŞTURAN DAR MESLEKÇİ ANLAYIŞIN KÜFÜRNAMEİNDE NELER VAR?

Küfür namede, “TMMOB Yönetim Kurulu’nun “değiştirerek onayladığı”(!) yönetmelik ve özellikle de mimarlık hizmetlerinin tanımlarını “tırpanladığı” 5. madde, Mimarlar Odası’nın son yıllardaki tüm genel kurullarında uzun görüşmelerle; en geniş katımlı komisyon çalışmalarıyla; tüm örgütsel kadroların buldukları Danışma Kurulları’nda ve son olarak da 20-21 Kasım 2004 günlerinde Nevşehir’de yapılan Olağanüstü Genel Kurul’da tartışılarak son şekli verilmiş bir düzenlemedir. Yüzlerce mimarın akıl ve düşünce emeğini; harcanan onca zamanları ve hatta yapılan onca masrafları “mimar olmayan” 14 kişinin oyuyla hiçe saymak, nasıl bir demokrasi anlayışının ürünüdür; nasıl bir örgüt etiği dir?” diyor. Anlayana sorarlar? Neden Yönetmeliğini “mimar olmayan” TMMOB Yönetim Kurulu üyelerinin onayına sundun? Ana yönetmeliğini onaya sunduğun ve oybirliği ile onaylayan TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri, mimar mıydı? TMMOB Yönetim Kurulu nasıl oluşuyor? TMMOB Yönetim Kurulu’nun ve ona bağlı odaların Yönetim Kurulu üyelerinin görev ve yetkileri nelerdir? TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu üyelerinin bunları bilmemesi normal karşılanmalıdır. Onlar kendilerini “merkez yönetim kurulu” sanıyor. Yazdıkları küfür nameye öyle imza atıyorlar. Bazıları son TMMOB Genel Kuruluna izlemek için bile katılmıyor. Hiçbiri bu dönem yapılan TMMOB Danışma Kurulu toplantılarına katılmıyor. Onlar “merkez yönetim kurulu”. Onlar dar meslekçi anlayışın “merkez” yönetim kurulu.

Küfür namede: “Öyle görünüyor ki “TMMOB Yönetim Kurulu”ndaki üyeler, 12 Mart 2005 günü yaptıkları toplantıda, yani ülkemiz tarihindeki en karanlık sayfalardan biri olan “12 Mart 1971 darbesi”nin yıldönümünde, bilimsel bir sorgulama sürecine girmeye gerek duymadan, mimarlığın özgün niteliğini, tarihsel ve güncel formasyonunu incelemeyen mimarlık mesleğine karşı darbe yapmaktan çekinmemişlerdir. Mimarlar Odası’nın mimarlık hizmetlerini düzenleyen yönetmeliğindeki “mimarlık hizmetleri tanımı”yla ilgili maddede yer alan kimi temel “mimarlık” eylemlerini “silerek”, demokrasi kültürüne, uygarlık bilincine, bilimin rehberliğine, sanatçının haklarına, toplumsal çıkarlara ve hatta TMMOB’nin “kendi varlığı”na bile “darbe” indirmişlerdir.” diye yazmışlar. Bu benzetmenin akıldan yoksun olduğu açıktır. Sanatçı duyarlılığı, rehberliği, toplumsal çıkarlar ve TMMOB’nin kendi varlığı bir yönetmelik maddesi ile açıklanabiliyorsa bu gerçekten bir komedidir. Onlar, emekçilere karşı sistemin açık savaşı olan 12 Mart faşizmini, ancak bu ülkede “yönetmelik” onaylayan kurum sanırlar. Onlar dar meslekçidir. Ne anlarlar emekçi halktan, ne anlarlar darağacında can verenlerden? Ne anlarlar yaşamdan? Kişisel tarihlerinde 12 Martın hangi bedelini ödemişlerdir? Onlar ancak TMMOB’nin devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici ve aydın kadrolarına küfretmekten anlarlar? Bir de 12 Mart’tan bahsederler.

Küfür namede “Bu darbeye ve tüm tarihsel sorumluluğuna, sadece kararı alan üyeler değil, “çekimser” kalarak, yani “tarafsız”lığın aslında “taraf tutmak” olduğunu bilen “aydın davranış”ını bile gösteremeyen üyeler de ortak olmuşlardır.” diyor. Kararda çekimser oy kullanan Yönetim Kurulu üyeleri 02.04.2005 tarihli 13. oturumda dar meslekçi anlayışın, yönetmeliği yeniden görüşme talebini diğer Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte, oybirliği ile reddettiler. Dar meslekçi anlayış “Çekimser” oyun anlamını bile bilmez. TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu “aydın davranış”ı üzerine söz söylemeden önce kendi tartışma ve demokrasi kültürünü sorgulamalıdır.

Kendini “merkez yönetimi” sananlar, TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu üyeliğinde bulunanlar, yazdıkları küfür namede TMMOB Yönetim Kurulu’nda yer alan üyelerin isimlerini, karara çekimsiz oy veren ve toplantıya katılmayan üyelerin isimleri ile birlikte, odalarını da yazarak “Bu kişiler, sadece kendilerini değil, TMMOB’yi de tarih ve çağdaşlık önünde mahkûm eden bir darbenin sorumluları olarak anılacaklardır.” demek cesaretini gösteriyorlar. Bu meslekçi anlayışın TMMOB Yönetim Kurulu’nda görev yapan üyelerin isimlerini ağızlarına alma hakları bulunmamaktadır. TMMOB Yönetim Kurulu’nda yer alan bizlerin kimlikleri, kişilikleri TMMOB ortamında bilinmektedir. Bizlerin sorgulanmasını dar meslekçi anlayışlar zaten yapamaz.

Öte yandan, TMMOB Mimarlar Odasının şimdiki yöneticilerinin TMMOB’yi ağızına almaları hiç yakışmıyor. “TMMOB tarihinde de zaten böylesi bir anlayış yaşanmadı ve bu kararda sergilenen demokrasi kültürü yoksunu kararının da başka bir örneği yoktur.” diyorlar. “Ne var ki TMMOB’yi yönetenler, bu tavır yerine, yapı denetimini sadece “betonarme karkas inşaatın mühendislik kontrolü” sayan ve şantiyelerden “mimari hassasiyetleri uzaklaştırmaya çalışan” egemen imar spekülasyonu düzeninin tutsağı olmuşlardır. Bu tavırlarıyla da “toplumsal çıkarları savunma” yönündeki tüm sözlerini ve TMMOB geleneğini tarihe gömmektedirler.” TMMOB sözü ağızlarında ne kadar da eğreti duruyor: Sizler ne zamandan beri “TMMOB” sözünü kullanır oldunuz? Siz TMMOB’nin ne anlama geldiğini bilir misiniz? TMMOB’nin 50. yıl etkinliklerinde tüm Oda Yönetim Kurulu Başkanlarını ve bu örgüte emeği geçmiş TMMOB kadrolarını davet ettiğimiz “50. yılında TMMOB Örgütüllüğü” forumuna neden hiç biriniz konuşmaya gelemediniz? TMMOB’yi parçalamaktan ve bölmekten başka, TMMOB üzerine söyleyecek sözünüz olmadığı bu tartışma kültürüyle ortaya konulmuştur. TMMOB Mimarlar Odasının bu dönemki Yönetim Kurulu üyelerine hiç düşmez, TMMOB’yi anlatmak ve TMMOB geleneğinden söz etmek.

TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu’nda bulunan dar meslekçi anlayış küfür namede; “Kararın çok yönlü “sılgına” ve saygısızlık gösterdiği evrensel değerlere geçmeden önce, bu tavrın; genelde mimarlığı “talan yapılaşması”na karşı etkisiz kılmaya çalışan “egemen siyaset”lerle uyumlu; bu uygarlık sanatını “toplumların kimliksizleştirilmesi” önünde engel sayarak kısıtlamayı hedefleyen “küresel dayatma”lara teslimiyet içinde; ve hatta daha da “geri”de olduğunu, öncelikle vurgulamak isteriz.... Ne var ki TMMOB Yönetim Kurulu, kent planlamasındaki, doğrudan “mimari dokuların yaşatılması”nı hedefleyen ve bu anlamda mimarlığın doğal ve evrensel ilgi ve sorumluluk alanı içinde olan “kentsel koruma planlamasını” bile mimarlık hizmetleri tanımına dışına çıkartarak, siyasal iktidarın bile yapamadığı kadar “Amerikancı” bir tavır resmî kararlarına geçirebilmiştir. Böylece, aynı Yönetim Kurulu üyeleri, siyasî söylemlerinde hep sorguladıkları “küreselleşme”nin meslek anlayışına da imza atmışlardır.” diyor. Ayrıca “Bu Yönetim Kurulu üyeleri, TMMOB tarihinde de geçmişin tüm insanı ve toplumsal kazanımlarını ve erdemlerini inkâr eden “küresel dönüşüm”ü başlatmanın ilk kahramanları olma misyonunu üstlenmektedirler.” diyor. Meslekçi anlayışın sözleri ile ne demekse, “Siyasi söylemlerimizde hep sorguladığımız küreselleşme”yi burada bir daha tanımlayalım. Dar meslekçi anlayışlar, küreselleşmeci anlayışlardır, ama hangi küreselleşmenin? Biz bir kez daha anlatalım. Onlar bir kez daha anlamazlıktan gelsinler:

“Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta

etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını çalışanlar aleyhine kötüleştirmektedirler. Küresel dünyada gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurum derinleşmiştir. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir rant ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Çok uluslu şirketlerin temel stratejileri ise bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılmaya uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin gelecekle karartılmaktadır. Bu nedenlerle bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, küreselleşmeye ve onun yansımalarına, özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir. Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir.

Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. AB'ne üye olma sürecinde, Gümrük Birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak mühendisleri; verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak, hükümetlerin verdiği sınırsız taahhütlerle ülkemiz yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de bugün dünya pazarının yüzde 72'sini elinde bulunduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir. Bu nedenle ve yaşanmakta olan bu süreç nedeniyle, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının; yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışına karşı mücadelesi önümüzdeki gündemin yine değişmez maddelerinden birisi olacaktır. İçinde yaşadığımız dönemde emperyalist sistemle eklenme doğrultusunda dayatılan Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale

Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. ABD, AB, DTÖ ve uluslararası finans kuruluşları tarafından dikte edilen bu sömürgeleştirme yasalarını tamamlamak üzere; Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi yasaları da aynı amaca hizmet etmektedir. Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir. Bundan dolayı TMMOB, bundan önce olduğu gibi, bundan böyle de; IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumundadır. (TMMOB 38. Dönem Çalışma Programı)”

TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'nda bulunan dar meslekçi anlayış bilmiyorsa, söyleyelim: “Küresel saldırıya karşı küresel direniş” diyen, “Başka bir yaşam, başka bir dünya mümkün” diyen TMMOB, emek ve meslek örgütleri ile birlikte, TMMOB'nin geçmiş dönemlerinde olduğu gibi bu dönemde de onlarca etkinlikte omuz omuza yer aldı. TMMOB, İstanbul'da “İşgale, Nato'ya ve Bush'a karşı Büyük Buluşma'daydı. 25 Eylül 2004'te “Örgütlenme Hakkımıza, geleceğimize ve Onurumuza Sahip Çıkıyoruz” demek için, 20 Kasım'da “Sosyal devlet sosyal adalet istiyoruz” demek için Ankara'daydı. “Geleceğimiz için, insanca yaşanacak bir Türkiye için, sosyal ve ekonomik yıkımları durdurmak için 16 Şubat 2005'te 81 ilde İktidarı Uyarı” eylemindeydi. “İşgalin ikinci yılında, Küresel Eylem Günü”nde 19 Mart 2005'te İstanbul Kadıköy'de idi. Şimdi 1 Mayıs'a hazırlanıyor. Dar meslekçi anlayış, küfür namede “amerikancı, küreselleşmeci, talan” diyor da, bu etkinlikleri biliyor mu? Bu etkinliklerin neden yapıldıklarını anlayabiliyor mu? Dar meslekçi anlayışın, “küresel saldırıya karşı küresel direniş” gibi bir derdi olabilir mi?

Küfür namede “Demek ki Yönetim Kurulu üyeleri, kazayla ülkeyi de yönetmeye kalksalar, en geniş katılımlarla ve en demokratik süreçlerde ortaya çıkacak olan görüşleri eğer beğenmezlerse, kendi bildiklerini uygulamaktan çekinmeyeceklerdir.” diyor. Evet, bunların niyetleri açık: Meslek örgütlerini “ucuz siyaset”e atlama tahtası olarak görüyorlar ve TMMOB'nin kadrolarını da kendileri gibi sanıyorlar. Siz ona buna çamur atıp iz bırakmaya çalışacağımıza, önce “merkez yönetim” ne demek, herkese onu anlatın.

Dar meslekçi anlayış kendince yol gösteriyor: “Oysa “demokratik hukuk devleti” kuralları ve teamülleri içinde yapabilecekleri erdemli bir davranış da vardı. Yönetmeliği Mimarlar Odası'nın demokratik haklarına saygı içinde aynen kabul edebilirler; resmi gazetede yayımlandıktan sonra da diğer Odaların karşı çıktıkları maddeler için iptal davası açmaları yöntemini izleyebilirlerdi.” Oda Yönetim Kurulu üyeliğinin hak ve sorumlulukları doğrultusunda davran.. TMMOB Yönetim Kurulu kararını beğenmediysen, TMMOB Genel Kurulu'na git. TMMOB Genel Kurulu'na katılmıyorsun. Hiç değilse, mimarların sana verdiği görevi yerine getir, Oda Genel Kurulunu topla, onlara danış, mimarlara karşı görevlerini yap.

Küfür name devam ediyor: “Bunu mimarlar yapamaz, diyen bir TMMOB Yönetim Kurulu, dünyadaki diğer mimarlık ve mühendislik kuruluşlarının yüzüne nasıl bakacaktır?” Bu ülkede, TMMOB Yönetim Kurulunun kimlerin yüzüne, nasıl baktığını bir tek TMMOB

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'nun dar meslekçi üyeleri bilmediği gibi bir de böyle soru sorarlar. Bu soruyu bize değil, Mimarlar Odamızın üyelerine sorun. Onlar size anlatırlar.

Dar meslekçi anlayış, küfür namede nihayet asıl niyetini ortaya koyuyor: “Çünkü “Mimarlar Odası'nın “tek başına” bırakıldığı ve hatta açıkça “dışlandığı” bu mimarlık karşıtı karar, Odamızın TMMOB üyesi olmakla “mimarlığın ne kazandığını” sorgulayan üye çoğunluğumuz karşısındaki, TMMOB'ye önem veren geleneksel Oda tavrımızın savunulmasını “artık” olanaksız kılacak kadar “vahim”dir.” TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu üyeleri bilmelidir ki; kalbi emekten ve halktan yana atan, her türlü dar meslekçi anlayışları reddederek, TMMOB örgütlülüğünü bu günlere getiren mimarlar bu çabalarınızı, TMMOB'den ayrılma senaryolarınızı ve bu senaryoyu yaşama geçirme gayretlerinizi boş çıkaracaktır.

TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu üyeleri, yazdıkları küfür namenin sonunda TMMOB örgütlülüğüne ve TMMOB'nin Yönetim Kurulu üyelerine kinlerini kusuyor: “Çünkü bu üyeler, mimarlıkla ilintili diğer bazı meslek guruplarına “iş olanakları sağlamak” adına ülkemizi yıllardır mimarlık kültüründen uzaklaştırmaya çalışan “ulusal ve küresel talan güçleri”nin yanlarında yer aldılar.” diyor. TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Üyelerinin bu küfürlerinin yanıtını, TMMOB'nin devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici, aydın mühendis, mimar ve şehir plancısı kadroları mutlaka verecektir. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

“TMMOB'ye bulaştırdıkları bu lekeyi ivedi olarak temizlemelerini talep ediyoruz.” diyorlar. Bugüne kadar TMMOB yönetimine lekeli insanlar seçilmemiştir. Bundan şüphe edenler önce kendilerine bakmalıdırlar.

TMMOB Yönetim Kurulu olarak bizler; TMMOB Mimarlar Odası'nın bu dönemki Yönetim Kurulu Üyelerini devrimci, demokrat, yurtsever, çağdaş, ilerici, aydın mimarlara, ranta ve emek düşmanlığına bulaşmamış mimarlara, “Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü” diyen mimarlara havale ediyoruz.

Saygılarımızla

TMMOB Yönetim Kurulu

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ AMAÇLI KULLANIMI KANUN TASARISI ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

Nisan 2005

Öncelikle belirtilmelidir: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), yıllardır enerji sektöründe uluslararası sermaye odaklarının çıkarlarına hizmet eden politikalara, başta enerji kaynakları olmak üzere sektördeki dışa bağımlılığa, kamu kaynaklarının yağmalanmasına ve çevre sorunlarına dikkat çekmiş, bunlara karşı ulusal, kamusal ve çevreyle uyumlu, planlamaya dayalı, politika ve uygulamaların savunucusu olmuştur.

TMMOB, bu görüşlerinden hareketle, başta hidroelektrik, rüzgar, jeotermal, biyokütle ve güneş enerjisi olmak üzere, yenilenebilir enerji kaynaklarının kamu ve toplum yararına etkin bir şekilde devreye girmesini öngören bir yasal düzenlemenin de savunucusudur.

Gündemdeki Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının kullanımına ilişkin tasarı, esas olarak AB Üyelik süreciyle şekillenmiş, 2001 yılı Ulusal Programı'nda 2003 yılının sonunda yasallaşması öngörülmüş, AB 2005 İlerleme Raporu'nda ise tasarının 2005'in ilk yarısında yasallaşması istenen yasal düzenlemedir.

Böyle bir süreçle gelişen konu, bilindiği üzere, "ulusal ve kamusal politikalar doğrultusunda temiz, ucuz, bol ve yerli enerjinin kullanıma sokulması amacı"nın dışına çıkartılmıştır. Taslak, AB üyeliği sürecinde, iç ve dış politik bir manevra olarak ve sadece teşvik süreleri ve miktarlarının tartışıldığı bir "lobiler/sermaye grupları tartışması" şekline dönüştürülmüştür.

Bilindiği üzere, mevcut "al ya da öde" esaslı doğalgaza dayalı ulusal ve uluslararası düzeydeki enerji ve elektrik anlaşmaları, kamu bütçesinde ciddi ölçüde olumsuz bir yük oluşturmaktadır. Bu süreçte Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımı kapsamında devreye girecek yeni santrallerden elde edilecek elektrik enerjisi için yapılacak teşvikler çeşitli çevrelerce yeni bir bütçe açığı olarak değerlendirilmiştir. Ancak, enerji sektöründe yaşanan bu olumsuz sürecin kamusal yarar doğrultusunda çözümlenmesi yerine, mevcut durum aynen kabullenilerek, yenilenebilir enerji kaynaklarının devreye sokulmasının da bilinçli olarak geciktirilmiş olması her kesim tarafından kabul edilmektedir.

Tasarı, Yenilenebilir Enerji Açısından Yetersizdir!

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımı'na ilişkin Yasa Tasarısı, ne yazık ki, ülkemiz yenilenebilir enerji kaynaklarının gerçekçi, tutarlı ve sürdürülebilir bir şekilde kullanıma dahil edilmesi yönündeki taleplerin karşılanmasında yetersizdir. Çünkü; ülkemiz koşulları göz önünde bulundurularak, sektörel planlama, bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme altyapısı kurulmaksızın, sadece bir teşvik mekanizmasına indirgenen mevcut yasa taslağı ile, yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimine sokulması iddiası, kısa vadeli politik bir manevradan başka bir anlam ifade etmez.

Tasarı ile yenilenebilir enerji kaynakları alanında, kamunun yürütmesi gereken görevleri gözardı edilmekte ve süreç sadece çeşitli teşvikler sağlanarak tamamen piyasa aktörlerinin girişimlerine bırakılmış görünmektedir. Öngörülen teşvikler sadece en avantajlı bölgelerdeki rüzgar ve bazı hidroelektrik projeler için destek sunabilecektir. Ancak, Tasarı kapsamında öngörülen uygulamalarla, diğer Yenilenebilir Enerji Kaynakları seçeneklerinin

(biyokütle, güneş ve jeotermal vb.) desteklenmesi ve bu sektörlerde herhangi bir gelişme yaratılması mümkün görünmemektedir.

Tasarıda yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğe alım zorunluluğunun, serbest tüketici dışındaki kesimlere getirilmiş olması dikkat çekicidir. Böylelikle, serbest tüketiciler (yıllık 7,8 milyon kWh ve üzeri elektrik kullanan tüketiciler) yenilenebilir enerjiden muaf tutularak, bu kaynakların yaygın bir şekilde kullanıma sokulması engellenmektedir. Bu durum, ortaya çıkan maliyetlerin bireysel tüketiciler tarafından karşılanacağı ve büyük elektrik tüketicilerinin gözetileceği izlenimini uyandırmaktadır.

Bunların yanı sıra Tasarı, AB uyumu adı altında, sadece 2001/77 sayılı AB Direktifinin dar bir anlayışla ulusal mevzuata kazandırılmasını hedeflemektedir. Oysa, AB'nin bugüne kadar geliştirmiş olduğu devlet politikalarının hiçbirisi dikkate alınmamıştır. Nitekim AB sırasıyla; öncelikle 1980'li yılların sonunda enerjide dışa bağımlılığını azaltmak ve seragazi salımlarını azaltmak yönünde devlet stratejisini geliştirmiş, ardından 1990'lı yılların başında araştırma projelerini başlatmış, daha sonra 1997 tarihli Beyaz Belge ile 2010 yılında toplam enerjinin %12'sini yenilenebilir enerji kaynaklarından elde etmeyi öngörmüş, süreç içerisinde ALTENER-I, ALTENER-II, SYNERGY ve INTELLIGENT Programlarıyla sanayisini yönlendirmiş ve teşvik etmiş, en sonunda 2001/77 sayılı direktifi ile elektrik sektöründe öncelikli sektörlerine göre piyasa kurallarını ortaya Avrupa çapında 2010 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin toplam elektrik tüketiminin %22.1'ine ulaşmasını hedeflemiştir. Siyasal iktidarın "dar anlayış" ile bu şekilde gündeme getirdiği yasa ayrıca düşündürücüdür.

Tasarı, Kamusal Varlıkların Tasfiyesi Açısından Son Derece Dikkat Çekici Yaklaşımlar Öngörmektedir!

Yasa tekniği açısından tutarsızlıklar gözlemlenmektedir:

Tasarının genelinde "düzenleme eksikliği" olduğu görülmektedir. Tasarı hemen hemen hiçbir noktayı esaslı biçimde düzenlememekte, yönetmeliklere atıfta bulunmaktadır. Tasarının 4.maddesinde, "... jeotermal kaynak alanlarının belirlenmesi, korunması ve kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir" ibaresinde olduğu gibi, bir yasa bunları düzenleme yapmak yerine, sadece yönetmeliğe yetki vermekle yetiniyorsa Anayasa'ya (Madde.7) aykırıdır ve benzer uygulamaların Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin çok fazla Anayasa Mahkemesi kararı vardır.

Tasarı, doğal kaynakların yağma ve talanının önünü açabilecek boşluklar doğurmaktadır:

4. maddede, kamu veya hazine arazilerinde bulunan kaynak alanları üzerinde bu alanlardaki toplam potansiyelin değerlendirilmesini kısıtlayacak, alanların kullanımını ve verimliliğini etkileyecek imar planlarının düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu hüküm, söz konusu yatırımların gündeme geldiği yerlerde, kamu yararı amaçlı imar planı düzenleme olanağını tümüyle ortadan kaldırmaktadır. Tasarıda öngörülen, "kaynak alanları" gibi bir anlatımın ne anlama geleceğinin şimdiden kestirilebilmesi mümkün değildir. Ayrıca, "... alanının verimliliği" yaklaşımı, ucu açık bir ifadedir ve esasen tanımlanamayacak bir yaklaşımdır. Bu nedenlerle, söz konusu uygulamalar, ülkemizde sıkça ve kolaylıkla karşılaştığımız keyfi ve kayırmacı tahsislere de neden olabilecektir.

Tasarı, başta DSİ ve EİE olmak üzere enerji alanında kamu gelirlerini kısıtlamaktadır:

7. maddede DSİ veya EİE tarafından hazırlanan projelerden hizmet bedeli alınmaması, ticari amaçla çalışan özel sektöre yönelik bir kaynak transferi anlamına gelmektedir. Halbuki, tasarıda bu tür yatırımlara zaten teşvik getirilmiş durumdadır. Hangi amaçla olursa olsun, kurulan elektrik üretim tesislerinden kamu hizmet bedeli alınmalıdır. Yatırımlara tahsis edilen araziler için alınacak bedellerin Maliye Bakanlığı'na bırakılması da kayırcı ve keyfi uygulamalara dayanak olabilecektir. Bu bedeller, yatırımın getiriyle ilişkilendirilmelidir. Hazine arazilerinin ve bu kapsamda da orman arazilerinin söz konusu yatırımlar için kullandırılması kapsamında yatırım izni, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni gibi birbirinden pek çok yönden farklı uygulamalardan söz edilmesi, keyfiliklere yol açabilecek bir düzenlemedir. Hangi durumlarda, her biri farklı anlamlara gelen bu “kolaylıklardan” hangisinin sağlanacağı, kimlerin hangi ölçütlerle karar vereceği; bu kararın uygunluğunun nasıl denetlenebileceği ve sorgulanabileceği belirsizdir.

Tasarı, kamunun denetim ve eşgüdüm rolünü dışlamaktadır:

9. maddenin gerekçesinde de belirtildiği gibi; “... girişimcilerin yenilenebilir enerji kaynakları sektöründe bir an önce yatırım yapmalarına yönelik kolaylıkların...” sağlanmasına hiçbir kamusal kısıtlama getirilmemiş olmaktadır. Yabancı Sermaye Kanunu, 4916 sayılı yasa vb düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, bu “kolaylığı” yabancı sermayenin sınırsızca kullanabileceği kolaylıkla kavranabilir. Bu da enerji alanındaki bağımlılığı bu kez “yenilenebilir enerji kaynakları” alanında da pekiştirebilecektir.

5. Maddede ilgili kurum ve kuruluşların söz konusu yatırımlara arazi tahsisleri sırasındaki “görüşlerinin alınması” yönündeki ifade bile yasa taslağından çıkartılmıştır, tüm yetki ve inisiyatif EPDK'ya bırakılmıştır. Tasarı, elektrik üretim tesislerinin özelleştirmelerine hazırlık amacıyla DSİ'nin inşa ettiği hidroelektrik santrallerin bedelsiz olarak EÜAŞ'ye devrini içermektedir. Tasarının görünürdeki amacı, ülkemizdeki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim kapasitesinin artırılmasıdır.

Tasarının 12 maddesinde ise, DSİ'nin inşa ettiği santrallerin bedelsiz olarak EÜAŞ'ne devrini öngörülmektedir. Ancak bu uygulamanın, yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin kapasitenin artırılması ile bir ilgisi bulunmamaktadır. Söz konusu “bedelsiz” devire ilişkin maddenin, hidroelektrik santrallerin özelleştirilmesinin kolaylaştırılması ve mevcut “al ya da öde” esaslı anlaşmalar nedeniyle, özel sektörden devlet tarafından satın alınmak zorunda kalınan pahalı elektrik yüzünden zaten yükselen ortalama elektrik satış fiyatlarının daha da yükseltilmemesi için konulduğu izlenimini vermektedir. Bu uygulama, çok yakın bir geçmişte yaşanan diğer özelleştirme süreçleriyle benzerlik taşımaktadır.

Tasarı, yeni liberal politikalar ve paralelindeki “piyasa için devlet” anlayışı doğrultusunda, kamu kuruluşlarının, diğer yönetim faktörleri ile birlikte, mali yapılarının da özel sermaye grupları lehine güçsüzleştirilmesinin önünü açacaktır.

12. maddeye eklenen Ek Madde 1'de belirtilen yönetmeliğin hazırlanmasında bile DSİ'nin devre dışı bırakıldığı görülmektedir. Daha önce devre ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde DSİ var iken, bu tasarıda DSİ dışlanmaktadır. DSİ'nin inşa ettiği ve bakım onarımını yürüttüğü bu tesisleri, sadece ETKB ve Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle devretmek uygulamada sıkıntı doğmasına neden olabilecektir.

Sonuç Olarak;

Yeni liberal politikalar doğrultusundaki “Piyasacı devlet” anlayışının önceki iktidarlardaki temsilcileri, geçmişte yaptıkları mevcut “al ya da öde” esaslı doğalgaza dayalı ulusal ve uluslararası düzeydeki enerji ve elektrik anlaşmaları ile ülke ekonomisini ve enerji sektörünü açmaza sokmuşlardır.

Aynı anlayışın bugünkü sürdürücülerinin, bu kez Yenilenebilir Enerji alanında, sadece teşvik mekanizmasına indirgenmiş olan yasa tasarısı ile, taraftar oldukları piyasacı anlayışa rağmen yeni bir “iyi işleyen piyasa” örneği ortaya koyacakları şimdiden bellidir.

Sektörel planlama, bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme altyapısı kurulmaksızın, sadece bir teşvik mekanizmasına indirgenen mevcut yasa taslağı ile ülkemizdeki elektrik üretim kapasitesi içindeki yenilenebilir enerji kaynaklarının payı arttırılamaz. Bu nedenle tasarı, kısa vadeli politik bir manevradan başka bir anlam ifade etmemektedir.

Aynı zamanda Tasarı’da, doğal kaynaklarımızın zarara uğratılmasına, arazilerin amaç dışı kullanımına, kamu hizmeti gören kuruluşlarımızın zayıflatılmasına neden olacak maddelerin yer aldığı anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, bu haliyle Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasa Tasarısı, yenilenebilir enerji kaynakları açısından varlığı yokluğundan daha büyük sıkıntılar yaratacak bir süreçte doğru ilerlemektedir.

Bu çerçevede TMMOB, siyasal iktidarının, Sosyal Güvenlik “Reformu”, Kamu Yönetimi “Reformu”, sürecinde dayattığı politikalarının bir benzerini yenilenebilir enerji alanında da uygulamaya çalıştığını kamuoyuna duyurmaktadır.

TMMOB ülkemizde; enerjide dışa bağımlılığın azaltılması ve çevreyle uyumlu bir teknolojik yapılanmanın kurulması amacıyla, yenilenebilir enerji kaynaklarının hızlı bir şekilde devreye girmesini sağlanması gerektiği savunmaktadır.

TMMOB, yenilenebilir enerji alanına yönelik bir düzenlemenin amacından uzaklaştırılmaması ve beklentilerin boşa çıkartılmaması konusunda, başta yasa yapıcılar ve kamu kuruluşları olmak üzere toplumun tüm kesimlerini dikkatli ve duyarlı davranmaya davet etmektedir.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

JEOTERMAL KAYNAKLAR VE MİNERALLİ SULAR KANUN TASARISI ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

Nisan 2005

1926 yılında çıkarılan 927 sayılı Sıcak ve Soğuk Maden Suları İstismarı ile Kaplıcalar Teşisi Hakkındaki Kanun, jeotermal sularının vergi ve kazanç hisselerini il özel idarelerine bırakmıştır. Bu kanun ile il özel idareleri bu suları doğrudan doğruya işletebilecekleri gibi, işletmeye talip olanlara işletme ruhsatnamesi vermek suretiyle ihale edebilmektedirler. Özel idarelerce işletilmek istenilmeyen veya ihale edilemeyen suların vergi ve kazanç hisseleri vilayetçe belediye ve köylere devredilebilmektedir.

78 yıldır uygulanmakta olan bu yasanın jeotermal sektörün gelişiminde ve oluşan problemlerin çözümünde yetersiz olması nedeniyle 1999 yılında Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ve 2003 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından jeotermal kanun tasarıları hazırlanmıştır. 05.06.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5177 sayılı Kanun ile değişik 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 4 üncü maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar bir yönetmelikle düzenlenmiştir.

Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanun Tasarısı, kullanım alanları, sağlayacakları faydalar ve işletme büyüklükleri açısından çok büyük farklılıklar gösteren jeotermal ve mineralli suların tümünü birden kapsamaktadır. Diğer bir ifade ile oluşum ortamlarına göre farklı sıcaklık, debi, mineral içeriği ve derinlik gibi parametrelere bağlı olarak üretilen ve elektrik, konut ısıtıcılığı, seracılık, fizik tedavi, kaplıca, mineral kazanımı ve içme suyu gibi farklı amaçlar için kullanılan jeotermal ve mineralli sular aynı kanun kapsamında değerlendirilmiştir. Bu birbirinden çok farklı içeriğe ve kullanım alanlarına sahip kaynakların tümünün aynı kalıp içinde değerlendirilmesi ve aynı kanuni hak ve sorumluluklara tabi olmaları uygulamada bir çok soruna neden olacaktır. Bu nedenle, jeotermal kaynaklar sıcaklık ve kullanım amaçlarına göre sınıflandırılmalıdır.

Bu Kanun Tasarısının hazırlanmasında; Maden Kanunu'ndan (3213 sayılı Kanun) çok fazla esinlendiği, fakat daha büyük benzerliklerin bulunduğu Yer Altı Suları Kanunu'ndan (167 sayılı Kanun) ve Petrol Kanunundan (6326 sayılı Kanun) ise esinlenilmediği görülmektedir. 6326 sayılı Petrol Kanunu eksiklerine ve eleştirilen yönlerine rağmen 1954 yılında çıkarılmış ülkemizin en önemli Kanunlarından olup, günümüze kadar çeşitli revizelere rağmen güncelliğini yitirmeyen Kanunlardan biridir. Petrol Kanunu tek bir meslek disiplini ön plana çıkaran değil, petrol arama ve üretiminin önünü açan işletme anlayışı ile yatırıma bakan, proje modelini öne çıkaran bir metindir.

Ayrıca bu Kanun Tasarısı AB üyeliği açısından bakıldığında da güncelliği yakalayamayan bir metindir. Kanun Tasarısı, Kanunlaştığı takdirde, AB sürecinde mevzuata uyum açısından revize edilmesi gerekecektir. Ayrıca dünyada jeotermal enerji kaynaklarını kullanan ve ileri teknoloji ile araştırmalar yapan ülke Kanunlarına bile bakılmamış olduğu açıkça görülmektedir.

Yasanın bu haliyle çıkması durumunda, yetki karmaşasının meydana gelmesi kaçınılmazdır. Yeraltı Suları Kanunu ve Petrol Kanunu ile çelişkiler oluşacaktır. Jeotermal enerji ve yeraltı suları konusunda faaliyetlerde bulunan, yasa ve yönetmeliklerle görevlendirilmiş; DSİ, İller Bankası, TPAO, PİGM ve MTA gibi kuruluşların ilgili yasal düzenlemeleri dikkate alınmalıdır.

Jeotermal sektörün gelişiminde, özellikle sondaj ve jeotermal kaynağın kullanımı aşamasında son yıllarda artan bir şekilde ortaya çıkan çevresel sorunlara yönelik çözümlere, bu kanun tasarısı içerisinde yeterince yer verilmemiştir. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Programı içinde bulunan Çevre Programı (UNDP) ve bu programların ulusal düzeyde uygulanması için yapılan düzenlemeler, her sektörde olduğu gibi bu sektörün gelişimini de sınırlandırmaktadır. Jeotermal akışkanın içerdiği kimyasal maddelerin sebep olduğu çevresel kirlenmeler; gelişmiş ülkelerde bu sektöre yatırım yapan işletmelerin faaliyetlerinin durdurulmasına neden olmakta ve yapılan çevresel düzenlemeler işletmelerin maddi kayıplarını artırmaktadır. Bu nedenle sondaj çalışmaları ve jeotermal enerjinin kullanımı sırasında ortaya çıkabilecek çevresel sorunlar ve jeotermal atık su ve gazın çevreye zarar vermeyecek şekilde, kontrol altında tutma yöntemlerinin esasları Kanun Tasarısı içerisinde yer almalıdır. Arama ve İşletme aşamasında; toprak kirliliği kontrol yönetmeliği, su kirliliği kontrol yönetmeliği, hava kalitesinin korunması yönetmeliği, tehlikeli atıkların kontrol yönetmeliği, sulak alanların korunması yönetmeliği, gürültü kontrol yönetmeliği, Biyolojik çeşitliliğin korunması yönetmeliği ile ilgili her türlü tedbirin alınması zorunludur.

Kanun tasarısında; halen işletilmekte olan sıcak su kullanım tesisleri de, yasa içerisine gireceğinden, yasa tasarısının, boşluğu olarak görülen jeotermal rezervuarın ortak kullanımının nasıl yapılacağı ve yeni alınacak ruhsat alanı içerisinde kalacak eski işletmelerin kullanım hakları yasada mutlaka belirtilmelidir. Kaldı ki, jeotermal sahanın ruhsat alanı içinde bulunan rezervuarın, bir maden sahası rezervi yada petrol-gaz rezervinin kullanım ve paylaşımı kesinlikle farklı olduğundan bu oluşacak hakkın mutlaka yasada tanımlanması gerekmektedir.

Jeotermal Arama Faaliyeti dört aşamadan oluşur. Kanun tasarısında bu aşamalar dikkate alınarak gereken düzenlemeler yapılmalıdır. Jeotermal Arama Faaliyeti aşamaları şunlardır: Jeolojik Çalışmalar (Jeoloji Mühendisi), Jeokimyasal Çalışmalar (Kimya Mühendisi), Jeofizik Çalışmalar (Jeofizik Mühendisi), Sondaj ve Kuyu Test Çalışmaları (Maden/ Petrol Mühendisleri). Jeotermal saha içerisinde yapılan jeolojik, jeokimyasal ve jeofizik çalışmalar ile sahanın jeolojik yapısı ve rezervuar alanı belirlenir. Jeolojik, jeokimyasal ve jeofizik çalışmalardan elde edilen verilerin birleştirilmesi neticesi lokasyon noktaları belirlendikten sonra sondaj çalışmalarına başlanmaktadır. Sondajların güvenli ve verimli bir şekilde tamamlanması maden veya petrol mühendisinin idari ve teknik sorumluluğu altındadır. Sondaj çalışmaları sırasında kuyu litolojinin takibi jeoloji mühendislerince yapılmakta ve jeofizik mühendisleri tarafından rezervuar seviyelerinde kuyu içi ölçüleri alınmaktadır. Ayrıca maden veya petrol mühendisleri tarafından kuyu içi basınç ve sıcaklık ölçüleri alınmaktadır. Üç farklı disiplin tarafından elde edilen bu veriler, rezervuar seviyelerinin belirlenmesine ve ayrıca kuyu dizaynının yapılmasında (muhafaza borularının ve üretim borularının indirileceği seviyeler) sondaj mühendisine yardımcı olmaktadır. Sondaj çalışmaları sonucu üretim kuyularında, maden veya petrol mühendislerince gerekli testler yapılarak rezervuar alanının parametreleri belirlenmektedir. Ayrıca, jeotermal sahanın işletilmesi döneminde rezervuar parametrelerin takibi (debi, sıcaklık, basınç gibi) ve kuyu içerisinde oluşan problemlerin (kalsit kabuklaşması gibi) çözümü maden veya petrol mühendislerince yerine getirilmektedir. Diğer bir ifade ile jeotermal enerjinin işletilmesi sırasında sadece sondaj ve rezervuar mühendisi olarak çalışan maden veya petrol mühendisleri görev almaktadır. Örneğin; Kızıldere jeotermal elektrik santrali 1984 yılından bu yana elektrik üretimi yapmaktadır. Santralin kurulmasından öncesinde ve sonrasında

bu sahadaki üretim testleri, maden veya petrol mühendislerince takip edilmekte, çalışma raporları hazırlanmakta ve sahanın geleceğine ilişkin öneriler sunulmaktadır. Ayrıca her yıl kuyular içerisinde oluşan kabuklaşmanın sondaj makinası ile temizlenmesi ve temizleme sonrası rezervuar parametrelerinde değişimin gözlenmesi için yapılan kuyu testleri bu disiplin dallarının çalışmaları ile yapılmaktadır. Bu çalışmalar sırasında elde edilen veriler her meslek grubu tarafından ayrı ayrı yorumlanır. Dolayısıyla jeotermal enerjinin kullanımına yönelik çalışmalar tek bir amaca hizmet eden birbirinden farklı disiplinlerin ortaklaşa yaptıkları çalışmalar, proje dahilinde gerçekleştirilmektedir. Yasa da bunlar tanımlanmak durumundadır.

Jeotermal sahalarda kuyuların açılması, üretim ve rezervuar verilerinin doğru değerlendirilmesi bu sahada yapılacak yatırımlar yönünden ve sahanın verimli olarak kullanılması açısından çok önemlidir. Hem arama hem de işletme sırasında sondaj kuyularında yapılacak faaliyetler, düzenlenecek bir yönetmelikle net olarak belirlenmelidir.

Kanun Tasarısında adı geçen Teknik Kurul'un, üstleneceği görevler düşünüldüğünde, daha açık tanımlanması ve katılımcılarının meslek disiplinleri ve mesleki deneyimleri açısından daha belirginleştirilmesi gerekmektedir. "Teknik Kurul" özellikle jeotermal şehir ısıtmacılığı ve enerji üretimi gibi yüksek maliyetli projelerin değerlendirilmesi aşamasında, rezervin yeterliliği ve projenin olabilirliği açısından sorumluluk taşımaları, tüzük ve yönetmenliklerle üyelerinin meslekleri, deneyimleri ve görevleri belirlenmelidir. Teknik Kurul bünyesinde çeşitli meslek disiplininden uzmanları istihdam etmeli, arama ve işletme dönemlerindeki faaliyetlere göre, teknik uzmanlarını; "Teknik uzmanlık ilkeleri"ne göre yönlendirmelidir. Söz konusu uygulama "Petrol Kanunu"nda yaklaşık 50 yıldır uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılan gerekçelerle, katılımcı bir anlayışla, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri dikkate alınmalı ve kanun tasarısına yansıtılmalıdır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EK: Kanun Tasarısında maddelere ilişkin değişiklik önerilerimiz ve gerekçeleri

TEDAŞ'TA İŞÇİ STATÜSÜNDE ÇALIŞAN ÜYELERİMİZ İÇİN TALEPLERİMİZ Nisan 2005

TEDAŞ Genel Müdürlüğü Bağlı Ortaklıklarında 4857 sayılı İş Yasası'na tabii Geçici İşçi Mühendis (Belirli Süreli Hizmet Akdi imzalamış personel) olarak çalışan üyemiz işçi mühendislerin sorunları TMMOB ortamında değerlendirilerek, mevcut sorunlara çözüm üretmek ve bundan sonrası için oluşabilecek diğer olumsuzluklara engel olmak amacıyla, aşağıdaki görüşlerin ilgili yerlere iletilmesi kararlaştırılmıştır.

Geçici İşçi Mühendislerin Sorunları Hakkında Kısa Bilgi:

TEDAŞ tarafından, KPSS veya DİS sınavlarını kazanmış olmak şartı ile değişik illerde Geçici İşçi (Belirli Süreli Hizmet Akdi imzalamış personel) olarak çalıştırılmak üzere 50 Mühendis, 50 İdari Memur ve 500 Teknisyeni kapsayan personel alımı ilanı, 2003 Yılı Ekim Ayı'nda İş ve İşçi Bulma Kurumu'na verilmiştir. İşe alınan personel ile 10 Kasım 2003 tarihinde yapılan Sözleşmelerin bitiş süresi 31 Aralık 2003 tarihi olarak belirlenmiş olup, bu sözleşmede "geçici" statüsünün yer almasına karşın, personelin "Hangi süre ile işten çıkartılacakları" konusu yer almamıştır. Dolayısıyla, yaşanan belirsizlik etkin çalışmayı engellemektedir.

2004 yılı içerisinde TEDAŞ tarafından yine aynı statüyle personel alımı yapılmış olup; Teknisyen ve İdari Memur olarak alınan personel ile "geçici işçi statüsü"nde sözleşme yapılırken, Mühendis olarak alınan personel ile "daimi işçi statüsü"nde (belirsiz süreli) sözleşme yapılmıştır. Geçici işçi mühendis statüsündeki personelin ücret artış oranları ve ödenme zamanları konusunda sorunlar yaşanmaktadır. Bu kapsamdaki personelin 2004 yılı Ocak ayı maaşlarında bir artış sağlanmamış, bordrolara Temmuz ayı ücret artışları yansıtılmıştır. 2005 yılı ücret artışı 01 Ocak 2005 tarihi itibarıyla tüm kamu personeline uygulanmasına karşın, henüz bu kapsamdaki personelin maaşlarına yansıtılmamıştır.

01 Ocak 2004 tarihi itibarıyla yapılan yeni sözleşmede, 11 ay süreyle uzatma vizesi TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından bağlı ortaklıklara bildirilmiş, sözleşmeye 11 ay çalıştırılıp, 1 ay süre ile zorunlu ücretsiz izin kullanılacağına yönelik bir madde eklenmiştir. 2004 yılı içerisinde tüm 4857 sayılı Yasa ile çalışan belirli süreli hizmet akdi ile çalışan (geçici işçi) üyelerimiz zorunlu ücretsiz izinlerini kullanmış durumda olup, halen kurum personeli olarak çalışmaktadırlar. Bazı işletmelerde, Müdür ve Müdür Yardımcıları haricinde, çalışan tek Mühendis bu kapsamdaki üyelerimizdir. Dolayısıyla, 3-4 Mühendisin sorumluluğunu alan ve yürütmesi gereken işleri tek mühendis olarak yapmaya çalışan bu mühendislerin 1 ay süre ile işten çıkartılmaları, sorumluluğunu aldığı işlerden 1 ay koparılarak iş ve işçi hakimiyeti açısından yetkinliklerini azaltmaktadır. Bu durum, üyelerimize bağlı çalışan personelin mühendislere bakış açısını, saygısını olumsuz yönde etkilemektedir.

Üyemiz İşçi Mühendisler Adına İstemlerimiz:

- 1) Öncelikle yasalarda belirtilen haklarını istemekteyiz.
- 2) Üyemiz işçi mühendisler TES-İŞ Sendikasına 18 Şubat 2005 tarihinde kayıt yaptırmış olup 2005 yılı İTİS toplu sözleşmesinde kapsam dışı protokolüne sadece dahil olmalarını değil, bizzat müdahil olmalarını istiyoruz.
- 3) Ücret adaletsizliğinin ve dengesizliğinin giderilmesini istiyoruz. (Bu kapsamda; işe başla-

ma ve ücret dereceleri, işçinin öğrenim durumuna ve fiili iş hayatına göre belirlenmelidir. İleri düzeyde teorik ve uygulamalı teknik bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde ve bilfiil kendi ihtisas dalında çalışan işçilerin; yani en az 4 yıl eğitim süreli ve devam mecburiyeti olan fakülte mezunu Mühendislerin ücretleri ayrıca belirlenmelidir. İşyerinde çalışırken bu diplomayı alan ve kendi ihtisas dalında çalışan işçiler de bu maddeye itibak ettirilmelidir.)

4) Üyemiz işçi mühendislerin idari görevlere gelebilmesini istiyoruz. (Bu kapsamda; işyerinde bilfiil çalışmakla beraber, gereğinde ve işyerinin özelliğine göre, işlerin teknik ve idari yönden yürütülmesi ve işçi gruplarının idaresi amacı ile işçiler arasında tahsil, liyakat, idarecilik niteliği ve kıdemi dikkate alınarak üyemiz işçi mühendisler, Teknik Şeflik ve Baş Mühendislik vb. idari görevleri yapabilmelidir.)

5) TEDAŞ Genel Müdürlüğü bünyesindeki Bağlı Ortaklıklarda çalışan üyemiz işçi mühendislere farklı uygulamalar yapılmamasını istiyoruz.

6) Üyemiz işçi mühendislerin “Kimlik” sorununun giderilmesini istiyoruz. (Ücret konusu gündeme geldiğinde memur statüsündeki mühendis meslektaşlarımız ile işçi mühendis arkadaşlarımız kıyaslanmakta; tayin, seminer, dil kursları, yurtiçi-yurtdışı vs. değişik talepleri için ise, “işçi” oldukları ve memur meslektaşlarımızın böyle bir uygulamadan rahatsızlık duyacağı söylenerek istekleri geri çevrilmiştir. Öte yandan, işçi statüsündeki teknik eleman ile diğer işçiler arasındaki ücret ve hiyerarşi ilişkisi; memur statüsündeki teknik eleman ile memur statüsündeki diğer kamu çalışanları arasındaki ücret ve hiyerarşi ilişkisi baz alınarak düzenlenmelidir.)

7) 4857 sayılı İş Kanunu’nun 11. ve 12. maddeleri; Belirli ve Belirsiz İş Sözleşmesi’nin tanımının ayrımını ve dönüşümünü anlatmaktadır. İlgili maddelerin incelenerek, bu kapsamdaki üyemiz işçi mühendislerin durumlarının hukuki çerçevede açıklık kazanmasını istiyoruz.

8) Hukuk çerçevesinde üyemiz işçi mühendislerin yasal haklarının kesin ve net bir şekilde belirlenmesini, özlük haklarının ve yetkilerinin tanımlanmasını istiyoruz.

İş Yasası kapsamında görev yapan mühendislerin üstlendikleri ve ifa ettikleri görev karşısında hak ve yetkilerinin açık şekilde düzenlenmesi ve tüm haklarının yasal güvenceye kavuşturulması “sosyal devlet” ve “hukuk devleti”nin bir gereğidir.

Sonuç olarak; TEDAŞ Genel Müdürlüğü Bağlı Ortaklıklarında 4857 sayılı İş Yasası’na tabii Geçici İşçi Mühendis olarak çalışan üyelerimizin sorunlarının ivedilikle çözülmesi konusunda gereğinin yapılmasını istiyoruz.

Saygılarımızla.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, 21 NİSANDA SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ İLE, TABİPLER İLE VE ONLARIN ÖRGÜTLERİ İLE BİRLİKTEDİR Nisan 2005

Bu ülkenin sağlık emekçileri, sosyal hizmet emekçileri, tabipleri herkesin anladığını sandıkları bir dille günlerdir bir şeyler söylüyorlar:

Tabipler diyorlar ki;

“Tüm önerilerimize karşın özellikle son 25 yıldır uygulana gelen politikaları sürdürmekte ısrar eden mevcut iktidarın uygulamaları sonucu; sağlığın piyasanın vahşi koşullarına teslim edilmesi girişimleri, hekimlik mesleğinin moral değerlerini ve çalışma ortamını, sağlık ve ülke ortamını önemli ölçüde tahrip etmekte ve hepimiz için büyük bir tehdiide dönüşmektedir.

Kurumların çökertilmesi yetmezmiş gibi eğitim hastanelerindeki 3.000 uzman, başasis-tanı bir gecede sürme girişiminde bulunarak, kurum hekimliklerinde görev yapan 5.000 meslektaşımızın geleceğini belirsizleştirerek, 45.100 pratisyen hekimin en azından yarısını işsizliğe, diğer yarısını ise günde 24 saat 7 gün çalışmaya zorlayarak, Kamu Personel Kanunu ile tüm hekimler ve sağlık çalışanlarına iş güvencesiz sözleşmeli istihdamı esas alarak, Dahası hekim ve sağlık çalışanlarını asgari ücretin 3 katına kadar ücretlerle, birkaç aylığına taşeron firma işçilerine dönüştürmeye çalışarak, çalışma ortamımızı tahrip eden sevgisiz, hürmetsiz uygulamalara itirazımız var.

İnsanca yaşayabilecek emeğimizin karşılığı, hak ettiğimiz ücretlerimiz yerine, bizleri tıbbın temel ilkesi olan en az girişim ile en etkin sağlık hizmeti sunmanın tam tersi en küçük parça başına para anlamına gelen, güvencesiz ve emekliliğe yansımayan ödeme biçimlerine, 800 YTL maaşlarla geçinemeyen emekli hekimlerin zorunlu olarak çalışmalarına bile tahammül edemeyen vefasız yaklaşımlara, asli işlevi eğitim, araştırma, sağlık hizmeti üçlüsü olan tıp fakültelerinin çökertilmesi girişimleri yetmezmiş gibi, hiçbir bilimsel dayanağı olmadan, sağlıkta “insan gücü” planlaması yapılmadan yeni 15 tıp fakültesi açma isteklerine, Şişli Etfal, Ankara Numune gibi asırlık tarihleri olan sağlık kurumlarını “hiçbir değer tanımayan” bir tüccar edası ile satma girişimlerine, bu ülkenin 40 yıllık birikimi olan 5.600 sağlık ocağındaki birinci basamak sağlık hizmetlerini çökerten “aile hekimliği” adı altındaki uygulamalara, hastaları müşteri, sağlık kurumlarını işletme, sağlığı sıradan bir meta olarak gören zihniyete, insanın biyolojik varlığını ve hasta olarak güçsüzlüğünü insafsız bir sömürü kaynağı haline getiren, “sağlık tüketimini” artıran bu sürece, böyle bir zihniyetin somut belgesi olan aylık geliri 118 YTL olan kişilerden bile 58 YTL ek sağlık vergisi alan, dahası aşı, her türlü muayene, tetkik, tedavi, ilaçtan katkı payları alıp, sağlık hizmetini sınırlayan, sağlığı bir hak olmaktan çıkarıp, “paran kadar sağlık” a mahkum eden “Genel Sağlık Sigortası” adıyla sunulan girişimlere, bu tür bilinen yasalar bile beklenmeden, kamuoyunda “Torba Yasa” diye trajik komik adla bilinen yasada çeşitli yasalardaki sağlık hakkı ile ilgili düzenlemeleri kelime kelime ayıklama açıkgozlülüğüne, hekimler dahil tüm çalışanlar için emekliliğin hayal olacağı düzenlemelere, insanı yok eden bu politikaların sonucu ortaya çıkan ve çıkacak sorunların tek sorumlusu olarak bizleri göstermeye çalışan, bu doğrultudaki çabalarını “Malpraktis” yasası ile somutlaşan çalışmaları, yeni Türk Ceza Kanunu maddeleri arasına sıkıştırmaya çalışan anlayışlara itirazımız var.”

Sağlık ve Sosyal Hizmetler Emekçileri diyor ki;

“15 yıldır yürüttüğümüz sendikal çalışma ile, sağlık alanına ilişkin görüşlerini her zeminde anlatıyoruz. Bu görüşlere uygun bir mücadele yürütüyor, sağlığın doğuştan kazanılmış bir hak olduğunu herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti talebini dillendiriyoruz.

SSK hastanelerinin devriyle çalışanların alın teriyle, primleriyle oluşturulan kurumlar Sağlık Bakanlığına ve oradan yerel yönetimler aracılığıyla özel sektöre, piyasaya devredilmek isteniyor. Çalışanların hakları belirsizliğe sürükleniyor. Yeni Sağlık Kurumları açılmadığı, kadro verilmediği için hasta kuyrukları azalmıyor. Tam tersine SSK Dispanserleri kapatılıyor, kuyruklar her geçen gün daha da uzuyor. Üstelik SSK sağlık kuruluşlarının devrinden sonra SSK'nın ilaç masrafları dahil giderleri; henüz devrin üzerinden 2 ay bile geçmeden geçen yıla göre ikiye katlanıyor. AKP Hükümetinin “Sağlıkta Dönüşüm” adı altında yürüttüğü program daha şimdiden toplumu ve sağlık emekçilerini etkilemeye başlıyor. Temel sorunları popülist söylemlerle ve çıkardığı genelgelerle geçiştiren, ama İMF, DB dayatmaları sağlık politikalarında ısrar eden AKP Hükümeti Halk Sağlığını piyasanın güdümüne terk etmek istiyor.

Sağlık; bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir. Nüfusun dörtte üçünün yoksulluk sınırının, milyonlarca insanın açlık sınırının altında yaşamaya mahkum edildiği, istihdam edilen 21 milyon 791 kişinin %53'ünün kayıt dışında çalıştığı, işsizlik oranının %15'lere ulaştığı bir Türkiye tablosuyla karşı karşıyayız. Aç ve yoksul insanların beden sağlığından, ruh sağlığından ve sosyal iyilik halinden söz edilebilir mi? Bebek ölüm hızı oranında komşu ülkeler dahil dünya genelinde şampiyonluğa oynayan, bulaşıcı hastalıklardan hala ciddi ölümlerin gerçekleştiği, doğu-batı, kır-kent, zengin-yoksul arasında sağlık hizmetine ulaşmakta ciddi eşitsizliklerin olduğu ülke koşullarında; sağlık alanında yapılacak en önemli ve öncelikli icraat bu adaletsizliği düzeltmek olmalıdır. Aksi halde hiçbir sağlık sistemi sağlık sorunlarını çözemeyecektir. Oysa AKP hükümeti bu temel sorunu çözmek yerine, GSS ile halkın sırtına yeni bir vergi; sağlık vergisi yüklemek istiyor. Açlık ve yoksulluk ölçütleri yok sayılarak aylık 116 YTL'nin üzerinde geliri olanlar prim kapsamına alınıyor. Kayıt dışı ekonomi kayda alınarak “kaynak” yaratılması gerekirken, kayıt dışı özendiriliyor, sistemin bütün yükü dolaylı vergilerle mağdur edilen çalışanlara yükleniyor. Aile hekimliği ve hastane işletme modeliyle yurttaşın sağlık hakkı gasp ediliyor, sağlık hizmeti ücretli hale getiriliyor.

AKP Hükümeti sosyal güvenliği devlet bütçesinin “kara deliği” olarak görüyor. Her uygar ülkede sosyal güvenlik harcamaları sosyal devletin olmazsa olmazıdır. Avrupa ülkeleri dahil birçok ülkede bütçeden sosyal güvenliğe %50'lere varan katkılar sunulmaktadır. Ancak bizim ülkemizde, hükümetin hazırladığı Sosyal Güvenlik yasa tasarısı ile; ortalama yaşam süresinin 68-70 olduğu koşullarda emeklilik yaşının 68 yaşa çıkarılması ve emekli aylıklarının ve ikramiyelerin düşürülmesi ile emekli olsanız ve yaşarsanız dahi, sürünerek yaşayın denilmektedir. Aslında öngörülen Sosyal Güvencesizliğin getirilmesi, bu alanda özel sigortacılığın geliştirilerek bireysel emekliliğin dayatılmasıdır.

Türkiye’de sağlıkta dönen para ortalama yıllık 13 milyar dolardır. IMF ve DB'nın talebi sağlıkta dönen paranın üçe, dörde katlanmasıdır. GSS ve Aile Hekimliği Modeli ise bu amaç için biçilmiş kaftandır. Genel Sağlık Sigortası Modeli sağlığın hak olmaktan çıkarıldığı, ticari bir mal haline getirildiği, çalışanların iş güvencesinin ortadan kaldırıldığı, iş barışının

bozulduğu sistemin adıdır. GSS, vergisini ödeyen yurttaştan, sağlık hizmetlerinden yararlanmak için ikinci bir vergi almanın, devletin sağlık hizmeti sunumu ve finansmanından çekilip, denetlenenin de yer yer şirketlere bırakılarak halkın sağlık hakkının gasp edilmesinin diğer adıdır. Bu model Doğu Avrupa Ülkelerinde uygulanmaktadır. Bu uygulamadan sonra; o ülkelerde doğumda yaşam beklentisi düşmüş, uluslar arası şirketler ülkeye akın etmiş, özelleştirmeler sonucu yolsuzluklar ortaya çıkmış, halk sağlık hizmetine erişimde sıkıntılar yaşamış, ilaç kullanımı artmış, sağlık çalışanlarının çalışma saatleri belirsizleşmiş, iş güvencesiz, sözleşmeli, sendikasıız çalıştırılmıştır.”

Tabipler, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri ve onların örgütleri bunları söyledi, bazıları hiç anlamadı. Şimdi diyorlar ki;

“Genel Sağlık Sigortası ve Sosyal Güvenlik Yasa Tasarıları 70 milyon insanın geleceğini etkileyecek düzenlemelerdir. Sağlığı bir hak olmaktan çıkarıp kişilerin sorumluluğuna bırakan çağdışı uygulamaların, özel olarak TBMM gündeminde olan ve ek sağlık vergisi olmasının ötesinde sağlıkla ilgili tüm değerleri yok eden “Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısının” geri çekilmesi, nitelikli, eşit, ulaşılabilir, parasız sağlık hizmetinin sağlanabilmesi için, ülke kaynaklarının akıldışı bir şekilde, çok küçük bir kesime “borç faizi” adı altında aktarmaktan vazgeçilerek, bu ülkenin ezici çoğunluğunun, başta sağlık olmak üzere temel ihtiyaçlarına yönlendirilmesi için, mesleğimize, geleceğimize, sağlık hakkına sahip çıkmak için 21 Nisan 2005 Perşembe günü gene görevde olacağız.”

TMMOB, tabipleri, sağlık ve sosyal hizmet emekçilerini anlamakta ve onlarla birlikte olduğunu kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, 27 NİSANDA KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (KESK'İN) YANINDA OLACAK!

Nisan 2005

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) "27 Nisan'da Hizmet Üretmeyeceğiz" diyor. "Sosyal Güvenlik ve Personel Rejiminde "Reform" aldatmacasına hayır!" diyor.

KESK devam ediyor:

"Reform tuzacağına dikkat! Hükümet, kamu hizmetlerini ve çalışma yaşamını alt-üst edecek yasal düzenlemeleri birbiri ardına gündeme getiriyor. Bu düzenlemelerde; Toplumsal yarar, Adalet, Eşitlik, Demokratik katılımçılık, emekçilerin ve halkın en temel insan hakları yok! Ne var? Ticarileştirme, toplumsal yarar yerine "kar" eksenli piyasa, en temel kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi, emekçilerin kazanılmış haklarının ortadan kaldırılması, halkın çektiği çilenin büyümesi var!

Hükümetin "reformuyla" sağlığımız tehlikede, emekliliğimiz hayal! Sosyal sigortalar ve sosyal güvenlik yasa tasarısıyla, sağlık hizmetlerini "parayla" satın alacağız, emekliliği ise ancak "hayal" edebileceğiz!

İşte hükümetin reformu: Düşük gelirli, yarı zamanlı çalışanları kapsamıyor! Devlet teşvikiyle özel emeklilik ve özel sağlık şirketleri ihya oluyor! Çünkü hükümet sosyal güvenliği "yük" olarak görüyor! Sağlık hizmetlerinden yararlanmak için ayrıca prim ödemeyen emekçiler, yüzde 12.5 prim ödeyecekler! Prim kesintisiyle ücretler de düşüyor. Sağlık hizmetlerinden yararlanmak için prim ödemenin yanı sıra katılım payı ödeme şartı getiriliyor. Emeklilik yaşı kademeli olarak 68'e yükseltiliyor. Ülkemizde ortalama yaşam süresi 68-70! Kadınların emeklilik yaşının daha düşük olması uygulaması kaldırılıyor! Emekli aylığı bağlama oranları düşürülüyor, emeklilik çilesi büyüyor! Emekli olmak için prim ödeme süresini önce 9000 güne çıkartmayı hedeflediler, şimdi de bu süreyi artırma yetkisini ve insafını Bakanlar Kurulu'na bırakıyorlar! Emekçilerin işgüvencelerini kaldırıyor, düşük ücretlerle güvencesiz bir ortamda çalıştırmak istiyorlar! IMF şart koşuyor, hükümet sosyal güvenliği tasfiye ediyor. Finansman sorununu çözmek için ne sermayeyi vergilendiriyorlar, ne de kayıt-dışı ekonomiyi kayıt altına alıyorlar!

Kamu hizmetleri ticarileştiriliyor, kamu emekçilerinin hakları tehlikede! Kamu yönetiminin temel ilkeleri ve yeniden yapılandırılması hakkındaki kanunla gündeme gelen kamu hizmetlerini ticarileştirme girişimleri, torba kanunlarla, parça yasalarla devam ediyor. Yetmiyor, kamu emekçilerinin de haklarına göz dikiliyor!

İşte hükümetin reformu: Büyük borç yükü altında ezilen yerel yönetimlere kamu hizmetlerini devrederek, özelleştirilmelerine ve paralı hale getirilmelerine zemin hazırlamak, Kamu hizmetlerini ticaretin konusu görmek, hizmetleri paralı hale getirerek yurttaşı "müşteri", yerel yönetimleri "şirket" yerine koymak! Toplumsal faydayı, demokratik katılımçılığı ve denetimi yok saymak; idari vesayeti devam ettirmek! Gelir İdaresi Yasasıyla adil bir gelir dağılımını yok saymak, borç ödemelerini garantilemek; vergi denetimini kaldırarak özelleştirmek, vergi dairelerini kapatmak! Yetmiyor, Kamu Personel Kanunu Tasarısıyla, kamu emekçilerinin iş güvenceleri ve kazanılmış hakları ellerinden alınmak isteniyor.

İşte hükümetin reformu: Kamuda çalışan sayısı OECD ülkeleri içinde en düşük düzeyde;

kamu çalışanlarının yüzde 65'i eğitim ve sağlık hizmetlerinde çalışıyor ve çalışan sayısı yeterli değil! 1.5 milyona yakın kamu emekçisi bir yıllık sözleşmelerle çalıştırılacak ve iş güvenceleri olmayacak! Sözleşmeli çalışanların nakil hakları olmayacak! Sözleşmeli çalışanların izin süreleri düşecek! Sözleşmeli çalışanların çalışma koşulları tek yanlı, değişken ve belirsiz olacak! Çalışma saatleri, yaptıkları iş, aldıkları ücret, izinleri, hiçbir engel olmadan kolaylıkla değişebilecek! İş güvencesinde, ilerleme ve yükselmelerde, ücretlerde, performans sistemi esas alınacak; keyfiyet, kayırmacılık, siyasi kadrolaşma, adaletsizlik ve bireysel rekabet artacak! Bireysel performansa dayalı ücret sistemiyle ücretler artmayacak, çalışanlar birbirine karşı kışkırtılacak ve adaletsiz ücret dağılımı devam ettirilecek! Norm kadro uygulaması, istihdamı daraltıcı ve çalışma koşullarındaki olumsuzluğu artırıcı bir anlayışla devam ettirilecek! Ne ülkemizin ihtiyaç duyduğu kamu hizmetleri ve bu hizmetler için ihtiyaç duyulan çalışan sayısı, ne de bölgesel ihtiyaçlar dikkate alınacak! Toplu sözleşmeli, grevli sendikal hak ve özgürlüklerden bahsedilmediği gibi anti-demokratik yasalar devam ettirilecek!

Hakları tırpanlayan, demokrasiyi yok sayan “aldatmacaya” son! Emekten ve halktan yana demokratik dönüşümlere evet!

Toplumsal yarar esas alınmalı; özelleştirmeler durdurulmalı; kamu hizmetleri eşit, yaygın, nitelikli ve parasız olarak devlet bütçesinden karşılanmalıdır. Başta eğitim ve sağlık olmak üzere temel kamu hizmetlerine ayrılan bütçe payları artırılmalıdır. Faiz, silahlanma ve yolsuzluk ekonomisi terk edilmeli; ekonomiye IMF değil, emekten ve halktan yana politikalar yön vermelidir. Kamu hizmetlerinin finansmanında adaletli bir vergi politikası benimsenmelidir. Kamu hizmetlerinin örgütlenmesinde, demokratik katılımcılık ve toplumsal denetim esas alınmalı; siyaset toplumsallaşmalıdır. Kamu emekçilerinin iş güvenceleri korunmalı, taşeronlaştırma uygulamalarına son verilmelidir. Kamu emekçilerinin ücretleri ve diğer tüm çalışma koşulları toplu sözleşmeler yoluyla belirlenmelidir. Demokratikleşme sağlanmalı; toplu sözleşmeli, grevli sendikal hak ve özgürlükler ile çalışanların ortak örgütlenmesi önündeki yasal engeller kaldırılmalıdır.

Hükümetin reformu, emekçilerin ve halkın ihtiyaçlarını yok sayıyor! Eğitimden sağlığa, sosyal güvenlikten altyapıya, tarımdan yerel hizmetlere, kültürden haberleşmeye, ulaştırmadan enerjiye, en temel hizmetler adım adım paralı hale getiriliyor, şirketlere sunuluyor. Kamu emekçilerini, işçileri, emeklileri, gençleri, işsizleri, esnafı, çiftçiyi, ezilenleri çok daha zor günler bekliyor.

Geleceğine sahip çık! Bu gidişatı tersine çevirebilir, hükümeti durdurabiliriz! Bütün emekçileri ve halkı, demokratik tepkilerini göstermeye, alanlara, dayanışmaya ve mücadeleye çağırıyoruz!” diyor.

TMMOB, KESK'in tespitlerine katılmakta, 27 Nisan'da KESK ile dayanışma içerisinde alanlarda olacağını kamu oyuna duyurmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, KESK YAPI-YOL SEN'İN HAKLI MÜCADELESİNİN YANINDADIR! Nisan 2005

KESK'e bağlı Yol, Yapı, Altyapı, Bayındırlık ve Tapu Kadastro Kamu Emekçileri Sendikası "Yapı-Yol Sen" hak alma mücadelesini sürdürüyor.

Yapı-Yol Sen 25 Nisan 2005'te yayımladığı bildiride diyor ki:

Sendikamızın 2004 yılının ilk aylarında başlatmış olduğu "SEFALET ÜCRETİNE HAYIR-ADİL ÜCRET İSTİYORUZ" kampanyası çerçevesinde bir çok eylem yapıldı. En son, 14 Nisan 2005 tarihinde yaptığımız kitlesel basın açıklamasında bir daha bu konuya ilişkin "Kitlesel Basın Açıklaması Eylemi" yapmayacağımızı belirtmiş ve 25 Nisan 2005 tarihine kadar maaşlarımıza ilişkin bir çalışma başlatılmaz ise, eylemlerimizi sürdüreceğimizi belirtmiştik.

Bu program çerçevesinde, sendikamız yöneticileri bu gün açlık grevi başlatacaktır.

Örgütlü olduğumuz, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Köye Yönelik Hizmetler Müdürlüğünde her pozisyonda çalışan (Memur, Teknisyen, Tekniker, Mühendis, Doktor, Hemşire, APK Uzmanı, İl Müdürü, Şube Müdürü....) herkes yoksulluk sınırının üçte biri ile yarısı arasında maaş alıyor. Kurumlarımızda en yüksek maaşı alan Bölge Müdürü, Daire Başkanı pozisyonlarında çalışanlar dahi yoksulluk sınırının altında maaş alıyor.

Çalıştığımız kurumlardaki personelin maaşı 600 YTL ile 900 YTL arasında değişirken bu görülüyorsa, adaletsizliğin düzeltilmesi için çalışacağız denilmiyorsa, bize kaynak yok denip ülke kaynakları halen batık bankalara, uluslar arası sermayeye, hayali ihracatçıya aktarılıyorsa bunları kabul etmemiz mümkün değildir. Sayın Başbakan, Siz ve bakanlarınız, her gittiğiniz yerde bizim çalıştığımız kurumların yaptığı işlerle öğünüyor ve hükümetinize pay çıkartıyorsunuz. Peki bu kurumlarda çalışanların hangi şartlarda çalıştıklarını biliyor musunuz, bu durumu düzeltmeyi düşünüyor musunuz ?

Biz yıllardır, bu durumun düzeltilmesi için çaba gösterdik, eylemler yaptık, ama siz bunları görmek istemediniz, asker maaşları için size sunulan dosyayı nasıl ki hemen Maliye Bakanına ilettileniz, bizim durumumuzdan da nasıl olsa haberdarsınız, Maliye Bakanına sanırsınız ki bizim durumumuzu da iletirsiniz. Eğer bu olmazsa şunu bilmenizi isteriz ki; Biz kararlıyız ve bu durumun değişmesi için gücümüzün yettiği her şeyi yapacağız. Bundan böyle, ne zaman, nerede, hangi eylemi yapacağımızı bilemeyeceksiniz, 57. Hükümetin ve 57 Hükümetin Başbakanının durumuna düşmek istemiyorsanız bize kulak verin.

Bugün başlatacağımız eylem, 29 Nisan 2005 Cuma günü saat 12,45'e kadar sürdürülecek, Şu an işyerlerinde bakanlara yönelik dilekçeler toplanıyor, Cuma günü kitlesel olarak, buradan Kızılay Postanesine yürüyüp, söz konusu dilekçeleri ilgili bakanlara postalayacağız. Cuma gününe kadar açlık grevine katılanlar yalnızca şekerli su içecekler, Biz çalıştığımız işyerlerinin bağlı olduğu bakanlığın önünde oturarak kanunsuz bir iş yapmıyoruz ama bu ülkede demokrasiden ne kadar söz edilebilir bunu hepimiz biliyorsunuz, yine de gözaltına

alınmamız söz konusu olursa, açlık grevini göz altında da bırakmayacağız. Serbest bırakıldığımızda da aynı yerde sürdüreceğiz.

İşkolumuzun değerli çalışanları: Yıllardır, hangi şartlarda çalıştığımızı, hangi şartlarda yaşadığımızı biliyoruz, Öncelikli olarak ta, kurumlar arası maaş farklılıklarının giderilmesi isteğinizi anlıyoruz. Yıllardır dayatılan koşullara boyun eğmediniz, şartları değiştirmek için örgütlü mücadeleye inanıp, bu doğrultuda mücadele verdiniz. Yoksulluk sınırının üçte biri, yarısı kadar maaşlarımızla bir mucize yaratıp, ev geçindiriyorsunuz, mutfak, kira, eğitim masraflarını karşılıyorsunuz, çocuklarınızı onurlu bir şekilde yetiştirmeye çalışıyorsunuz. Durumunuz zor, bir eli yağda bir eli balda olanlar, sizlerin maaşlarından habersizler. Bugün biz bir çok evde her gün yaşanan durumu kamuoyuna bir kez daha göstermek istiyoruz. Yani üyelerimizin yaşam şartlarını göstermek istiyoruz. Bizim yaptığımız bir fedakarlık değildir, yaşam şartlarını kamuoyuna göstermektir. Ama şunu bilin ki, bu eylem sihirli bir eylem değildir ve tüm şartları değiştirecek bir eylem de değildir, önemli olan, işyerlerinden mücadeleyi örmek, örgütlemek, kitleselleşmek, kitlesel eylemler yapmaktır. Bundan böyle işyerlerinde daha çok çalışmak, örgütsüz olan arkadaşlarımızı örgütlemek ve mücadeleye sevk etmek durumundayız.

Önümüzdeki süreçte iş bırakma eylemlerini ve diğer kitlesel eylemleri örgütlemek gerekiyor, bu doğrultuda hepinizin sendika yöneticisi gibi çalışacağına olan inancımız tamdır. Biz burada açlık grevini başlattıktan sonra, burada görevli olarak kalacak arkadaşlarımızın dışındakiler hemen işyerlerine dönüp çalışmalarını sürdürsünler, sizleri yarın, öbür gün burada daha kitlesel tarzda bekliyoruz. Gözünüz arkada kalmayın, sizler işyerlerinde faaliyet yürüttüğünüz sürece, birkaç gün değil aylarca bile açlığa, gecenin soğuşuna dayanınız bunu bilin. Sizden önümüzdeki günlerdeki eylemler için, 27 Nisanda KESK tarafından gerçekleştirilecek iş bırakma eylemi için çalışma yapmanızı bekliyoruz. Hadi hepimize kolay gelsin.”

TMMOB, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Köye Yönelik Hizmetler Müdürlüğünde çalışan üyelerinin büyük bir kısmının da üyesi oldukları KESK YAPI-YOL SEN'i anlamakta ve haklı mücadelelerinin yanında olduğunu kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜBİTAK YASASI, SİYASİ KADROLAŞMA YASASIDIR

Nisan 2005

Doğa bilimlerinin çeşitli alanlarında bilimsel araştırma ve teknolojik gelişmeyi, ulusal ekonomik kalkınma hedeflerine göre düzenlemek, koordine etmek ve özendirmekle görevli, merkezi bir kuruluş olan TÜBİTAK, özel bir kuruluş kanununa sahip olması nedeniyle mali ve kısmi idari özerkliğe sahiptir.

Kurumun başlangıçtaki iki temel görevi, akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmektir. Bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla, Temel Bilimler, Mühendislik, Tıp, Tarım ve Hayvancılık alanlarında dört araştırma grubu ile en üst karar organı olan Bilim Kurulu'na bağlı bir Bilim Adamı Yetiştirme Grubu kurulmuştur.

TÜBİTAK, ülkenin bilim ve teknoloji politikasını belirleme sorumluluğunu, ilk kez "Türk Bilim politikası; 1983-2003" dokümanını hazırlama görevini üzerine alarak, üstlenmiştir. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 1983 yılında kurulması ve bu kurulun sekreteryaya görevinin TÜBİTAK'a verilmesi, bu sorumluluğu belirgin ve somut bir görev haline getirmiştir. Bu görevle bağlantılı olarak, önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje şu sırada yürütülmektedir.

Vizyonunu; "Toplumumuzun yaşam kalitesinin artmasına ve ülkemizin sürdürülebilir gelişmesine hizmet eden, bilim ve teknoloji alanlarında yenilikçi, yönlendirici, katılımcı ve paylaşımcı bir kurum olmak" diye tanımlayan TÜBİTAK, misyonu için ise "Ülkemizin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek ve yürütmek, bilim ve teknoloji kültürü oluşturmakta öncü rol oynamaktır" demektedir.

TÜBİTAK, sadece araştırmalara destek sağlayan bir kurum, yalnızca bilim ve teknoloji politikaları belirleyen bir oluşum, sadece ar-ge insan kaynakları geliştiren bir düzen ya da yalnızca araştırma enstitülerinden oluşan bir yapı olmayıp; bunların tümü ve daha fazlasıdır. Ulusal bir araştırma kurumunun alışılmış görevlerinin yanı sıra, TÜBİTAK genelde Bilim Başkanlıkları tarafından yürütülen bir çok ek görev yapmaktadır.

Kurumun temel işlevleri şöyle sıralanabilir: Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek; Akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek; Endüstriyel ATG ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemek; Üniversite-sanayi ilişkilerini geliştirmek; Ulusal öncelikler doğrultusunda ATG çalışması yürüten ar-ge enstitülerini işletmek; Ar-ge faaliyetleri için kolaylık ve teknik hizmet sağlayan birimler işletmek; Geleceğin bilim adamlarını keşfetmek ve teşvik etmek; Bilimsel mükemmelliği teşvike yönelik yıllık ödüller vermek; Uluslararası bilimsel ve teknolojik işbirliklerini organize etmek ve yürütmek; Bilimsel dergiler, popüler bilim kitapları ve dergileri yayımlamak.

Kurulduğu 1963 yılından bu yana TÜBİTAK, TMMOB'nin değerlendirmelerine göre; kısaca tanımlanan bu işlevini bağımsız olarak sürdürmüş, siyasi iktidarların doğrudan pek fazla rastlanmayan müdahaleleri olmadan vizyonuna ve misyonuna uyan çalışmaları ile

ülkemiz bilim ve teknoloji alanında önemli gelişmelerin sahibi ve yöneticisi olmuştur.

TÜBİTAK siyasallaştırılmamalı

TÜBİTAK, bilimsel araştırmalara çok büyük bir destek veren, katrilyonluk bütçeye sahip olan ve pek çok araştırmaya ödenek sağlayan bir kurumdur. Bu özellikleri ile, yağmacı ve talancı zihniyetin iştahını kabartan ve bir an önce fetih edilmesi gereken bir kurum özelliği de taşımaktadır.

Bilindiği üzere, siyasal iktidarca önerilerek TBMM onayından geçen TÜBİTAK yasası, Cumhurbaşkanı'nca "veto" edilmesine karşın tekrar Meclisten geçirilmiş, ancak bu defa da 29 Ocak 2004'te Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmişti.

Siyasal iktidar, TÜBİTAK yasasını değiştirme önerisini TBMM gündemine yeniden getirdi.

Yasa önerisine göre, bir başkan ve 14 üyeden oluşan Bilim Kurulu'nun 7 üyesi Başbakan tarafından atanacak. TÜBİTAK Başkanı, biri Bilim Kurulu dışından olmak üzere belirlenecek iki aday arasından Başbakan tarafından seçilecek. Yasa önerisinde TÜBİTAK'ın adındaki 'Teknik' tanımı, 'Teknoloji' şeklinde değiştiriliyor ve kurul üyeliklerine 'sosyal ve beşeri' bilimlerden de atama yapılabilmesi olanaklı kınıyor. Bilim ve Teknik alanlarının dışındaki bilim alanlarına da TÜBİTAK yolu açılarak, yeni bir kurumlaşmaya gidildiği izlenimi yaratılacak, yasa çıktığında mevcut üyelerin görevlerinin sona ermesi sağlanmış olacak. Böylelikle, "siyasi" tercihlerin kurula yansıtılması kolaylaştırılmış olacak. TÜBİTAK neden ele geçirilmeye çalışılır? TÜBİTAK böylesi bir siyasal yapının içerisine çekilirse, araştırmalara ayrılan trilyonlarca ödenek objektif olmayan kriterlere göre dağıtılabilecek, bilimsel niteliklerine göre çalıştırılan kadrolar siyasallaştırılabilecektir.

Bilimsel bir kurumun, idari olarak tamamen özerk olması gerekirken, idari özerkliği yok etmek o kurumu bilimsel bir kurum olmaktan çıkaracaktır.

Bu nedenle;

TMMOB, "Bu yasa tasarısı geri çekilmelidir." diyor.

TMMOB, "TÜBİTAK siyasallaştırılmamalı, kurumun özerk yapısı korunmalıdır." diyor.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇAĞRIMIZDIR! ÖZELLEŞTİRME SALDIRILARINI DURDURABİLİRİZ! Nisan 2005

Küresel sermayenin uluslararası örgütleri olan IMF ve Dünya Bankası talimatlarına tam anlamıyla teslim olan AKP iktidarı, kendisinden önceki hükümetleri kat kat aşan bir saldırı politikasıyla kamusal alanı talan etmek istiyor. Arkasına aldığı medyanın da desteğiyle tüm kamusal hizmetlerin piyasa koşullarına açılmasını ve devletin elindeki Kurumların satılmasının zorunlu olduğunu halkımıza her türlü yöntemi kullanarak anlatıyor.

AKP iktidarı; Eğitim, Sağlık ve Sosyal Güvenlik, Enerji, İletişim, Ulaşım ve Kültür gibi en temel insani hakları sadece parası olanların kullanabileceği imtiyazlar haline getirmek için ardı ardına düzenlemeler yapmaya çalışıyor. Sosyal Güvenlik Sisteminin Yeniden Yapılandırılması adıyla sürdürülen yasal hazırlıkların gerçek amacının toplam büyüklüğü trilyonlarca doları bulan sağlık ve sosyal güvenlik gibi en temel kamusal hizmetleri özel sermayeye açarak halkımızı özel sermayenin insafına terk etmek olduğu biliniyor.

Halkın ödediği vergilerle kurulan ve her biri ülkemizin en önemli kurumları olan TEKEL, PETKİM, TÜPRAŞ, TEDAŞ, TCDD, THY ve TELEKOM başta olmak üzere bir çok Kurum özelleştirme saldırılarıyla karşı karşıya. Bu kurumların yaptığı hizmetler halkın tamamını ilgilendirirken, yarattığı istihdamın önemi ve oluşan katma değer bütçeye katkısı herkesçe biliniyor. Altın yumurtlayan tavuk olan bu kurumlar, özel sermayeye kar üstüne kar sağlamak için haraç-mezat satılmak isteniyor.

Öncelikle bilinmesi gereken, bu uygulamaların sonucunda halkın tamamını ilgilendiren kamusal hizmetlerin parası olmayanlar tarafından satın alınamayacak olmasıdır. Ayrıca, bu kurumlarda çalışmakta olan yüz binlerce emekçinin iş güvencesi de yok edilmektedir.

Bu sürece DUR diyebilmek için;

- Özelleştirme kapsamına alınan kurumlardaki emekçiler tarafından bir karşı duruşun acilen başlatılması,

- Halkımızın zaten zorlukla ulaşabildiği kamusal hizmetlerin, bu kurumların özelleştirilmesi sonucunda yalnızca olanağı olanların kullanabileceği bir imtiyaz haline geleceğinin bilinciyle kurumlara sahip çıkan emekçilere destek vermesi,

gerekmektedir.

Bizler; bu kurumlarda örgütlü işçi sendikaları, memur sendikaları ve meslek odaları olarak;

Ülkemize ve halkımıza dayatılan özelleştirme ve talan sürecine karşı sürdürülecek mücadelede 2005 yılı 1 Mayıs'ının ciddi bir başlangıç olması gerektiğine inanıyoruz.

Bu inançla kurumlarımıza sahip çıkacağımızı, halkımızın emeği ve ödediği vergilerle yaratılan kurumlarımızı özel sermayeye peşkeş çektiirmeyeceğimizi, işimizi, ülkemizin ve çocuklarımızın geleceğini korumak için demokratik ve yasal her türlü hakkımızı kullanacağımızı kamuoyuna ilan ediyoruz.

YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!

1. ULUSAL BOR ÇALIŞTAYI

Nisan 2005

1. Ulusal Bor Çalıştayı, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ile Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından ortaklaşa olarak 28-29 Nisan 2005 tarihinde Ankara'da TAEK salonlarında gerçekleşti. Çalıştay açılışına, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğançı, Yürütme Kurulu Üyesi Alaeddin Aras, Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Vardar ile TMMOB Boren Çalışma Grubu üyeleri katıldı. Çalıştayın açılışında sırasıyla, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Başkanı Erk İnger, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürü Orhan Yılmaz, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Okay Çakıroğlu, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğançı ve T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı M. Hilmi Güler konuşular. MMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğançı konuşmasında şunları da söyledi:

“1800’lü yılların ortalarından itibaren işletilmekte olan ve 1978 yılından bu yana devletçe işletilen bor rezervlerimiz açısından dünyada ilk sırada yer aldığımız bilinmektedir. Özellikle 1978 yılındaki devletleştirme kararından itibaren önemli aşamalar kaydedilmiş ve rafine bor üretim kapasitesi açısından önemli bir konuma gelinmiştir.

Öte yandan, 1980’lerden itibaren siyasal iradenin yol haritasını oluşturan özelleştirme olgusu, 2000 yılı başından itibaren, daha yoğun olarak gündeme gelmiş ve Eti Holding’in özelleştirme kapsamına alınmasına karar verilmiştir. Bu karar ile birlikte bor madenleri konusu kamuoyunun gündemine girmiş ve yoğun olarak tartışılmaya başlanmıştır. Bor ve ürünleri konusu kamuoyunda; özellikle bor ürünlerinden sağlanabilecek gelir ve Eti Holding’in bor rezervlerinden yeterince yararlanamadığı hususları gündeme getirilerek ve farklı ürün bazlarında bor gelirleri mukayese konusu yapılarak tartışılmış, bu arada bor rezervlerinin millileştirilmesi konusu da ayrı bir başlık olarak gündeme getirilmiştir. Dünya bor gelirleri konusunda da farklı rakamlar ortaya atılmak, bor içeren sanayi ürünleri gelirleri de zaman zaman dünya bor gelirleri içinde değerlendirilmek sureti ile yorum ve değerlendirmeler yapılmıştır. Tüm bu tartışmalar halen de çeşitli ortamlarda sürdürülmektedir.

TMMOB de 50 yıllık deneyim ve bilgi birikimi ışığında, günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde, mesleki demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik, sanayileşen ve bölgesel farklılıkların ortadan kalktığı; bir Türkiye özlemindedir. Üyelerinin sorunlarının, toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren TMMOB, ülkemizdeki mühendisleri, mesleki, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda ve onların içinde yer aldıkları bütün süreçlerde temsil eden yasal yapılandırma. TMMOB, özetle, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir mesleğin örgütüdür. Öznesinde insanın olduğu bir mesleğin örgütüdür. İşte bu nedenlerle TMMOB, “Tüm yer altı ve yerüstü doğal zenginlikler halkındır. Madenler halkındır ve ancak kamu eliyle işletilmelidir.” demektedir.

TMMOB, yeraltı kaynaklarımızın kamu yararına kullanılmasını konusundaki politikasını yayma çalışmalarını, gerek çeşitli toplantılar, gerekse yayınlar yolu ile kamuoyunu aydınlatma görevini yerine getirmektedir. TMMOB olarak beklentimiz bor madenleri ile ilgili özelleştirme tartışmalarının da bundan böyle bir daha ülke gündemine gelmemesidir.

2003 yılı içinde ülkemizde ilk kez, yeraltı kaynaklarımızın değerlendirilmesi amacı ile bir

araştırma enstitüsü kurulmuştur. 04.06. 2003 tarihli yasa ile kurulan ve temel kuruluş amacı özette; bor ürünlerinin tüketimini artırmak, yeni kullanım alanları ve yeni bor ürünleri geliştirilmesi konusunda araştırma yapmak ve yaptırmak olan Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünde, TMMOB de Yönetim Kurulu üyeliği düzeyinde temsil edilmektedir.

Dünyanın en büyük rezervlerine sahip olan ve önemli bir miktarda da rafine ürün kapasitesine erişmiş olan Türkiye artık konsantre cevher ve rafine ürün üretim ve satış faaliyetleri arasında bir denge oluşturmak ve bir politika tespit etmek aşamasındadır. Bu nedenle de birbirini ikame özelliğine sahip olan gerek cevher gerekse temel rafine ürünlerin üretim ve satış faaliyetlerinin tek elden yürütülmesi gerekli görülmektedir. Bu arada yeni bor ürünleri, yeni kullanım alanları ve bora dayalı sanayinin geliştirilmesi çalışmaları da mutlaka başlatılmalı ve Ar-Ge çalışmaları açısından da dünya düzeyine ulaşılmalıdır. Dünyanın en büyük bor yataklarına sahip ülkemizin bor konusundaki birçok bilimsel araştırma açısından bir başvuru kaynağı olmasının yanında ülke sanayinin seviyesinin yükseltilerek bor tüketiminin artırılması hedeflenmelidir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün aktif faaliyete geçtiği bir yıl içinde yaptığı çalışmalar ve açınımlar toplumun beklentileri açısından önemlidir. Enstitü faaliyetlerini; bor ürün çeşitlenmesine gidilmesi ve bor ürünleri tüketiminin yaygınlaştırılması yönünde sürdürmeye devam etmelidir. Bu çalışmaların hayata geçirilmesini kolaylaştırmak üzere gerek sanayi gerekse Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile koordinasyon içinde çalışması yararlı olacaktır. Burada önemli olan bir husus da Enstitünün çalışmalarının Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2840 sayılı yasadaki kaynaklanan misyonu devam ederek sürdürülmesidir. Yurt içinde bor kullanımını özendirici ve yeni kullanım alanları açısından çalışmalar yapılırken, öncelikle Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün kalite ve pazarlama zorluklarına da çözüm getirilmeye çalışılmalıdır.”

YAŞASIN 1 MAYIS!

Mayıs 2005

1 Mayıs, işçinin, emekçinin bayram günüdür.

1 Mayıs, birlik, mücadele, dayanışma günüdür.

1 Mayıslarda işçiler, emekçiler biraraya gelirler. Yaşadıkları günleri topluca sorgularlar. Sistemle ilgili sorunlarını dile getirirler. Ne yapmaları gerektiğini konuşurlar. Birlikte neler yapabileceklerini birbirlerine anlatırlar. Farklı örgütlerin içinde yer alsalar da, yan yana durmanın, dayanışmanın dayanılmaz keyfini yaşarlar. Birbirlerine “birlikte yaşanılacak güzel günler için” mücadele etmenin sözünü verirler.

O gün konuşulanlar, kendilerine dair değildir sadece. Yaşadıkları ülkeyi konuşurlar, dünyayı ve çağı. Örgütlülüklerinin durumu da olur gündemlerinde. 1 Mayıs 1977’yi de asla unutmazlar.

O gün en çok birbirlerine: “Demeğe de dilim varmıyor ama, kabahatin çoğu da senin be, canım kardeşim” sözünü söylerler. Heyecan vardır gözlerinde, umut vardır, inat vardır.

2005’in 1 Mayıs’ında da böyle olacak.

Türkiye’nin çok yerinde; alanlar, işçiler ile, emekçiler ile, kalbi emekten ve yaşamdan yana atanlarla onların örgütleri ile özgürleşecek.

TMMOB, 1 Mayıs 2005’te, bundan önceki 1 Mayıslarda olduğu gibi, örgütlü üyesi ile birlikte; Türkiye’nin dörtbir yanında emek örgütlerinin düzenlediği 1 Mayıs etkinliklerinde işçiler ile, emekçiler ile omuz omuza duracak.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1 MAYIS'TA ALANLAR BİZİMLE ÖZGÜRLEŞTİ

Mayıs 2005

"1 Mayıs işçinin, emekçinin bayram günüdür, 1 Mayıs birlik, mücadele ve dayanışma günüdür" diyen TMMOB, örgütlü olduğu tüm illerde emek örgütlerinin düzenlediği 1 Mayıs mitinglerinde işçilerle, emekçilerle omuz omuza durdu. 1 Mayıs alanları bizimle birlikte özgürleşti. Ankara'da yapılan mitinge katılan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da mitinge katılanları selamladı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı şunları söyledi:

Bu ülkenin aydınlık yürekli, aydınlık beyinli, yiğit insanları. Hoş geldiniz.

"Düşmesin bizimle yola, evinde ağlayanların gözyaşlarını, ağır bir zincir halkası gibi boynunda taşıyanlar, bıraksın peşimizi, kendi yüreğinin kabuğunda yaşayanlar." diyenler hoş geldiniz.

İşçiler, kamu çalışanları, yüreği emekten ve insanlıktan yana atanlar, hoş geldiniz.

"Bu gün dostların arasındayız güneşin sofrasındayız" demeye geldiniz.

"Demeğe de dilim varmıyor ama, kabahatin çoğu senin be canım kardeşim" demeye geldiniz.

"Bu gün 1 Mayıs. İşçinin emekçinin bayram günüdür." demeye geldiniz.

"Bu gün 1 Mayıs. Birlik, mücadele, dayanışma günüdür." demeye geldiniz

Türkiye'nin dört bir yanında 1 Mayıs alanlarını özgürleştirmeye geldiniz.

Hoş geldiniz.

Dostlar,

Bu alanlar sizinle özgürleşiyor. Şimdi buna her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var.

Derlenip dürülmesin bayraklar, safları sıklaştırım çocuklar. Bu kavga küresel saldırıya karşı küresel direnişin ifadesidir. Dik durun çocuklar.

Bugün dünyada sermayenin küresel saldırısı iki yönlü işletiliyor: Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediliyor.

Sermayenin küreselleşmesi dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık, daha fazla savaş ve daha fazla ölüm getirdi. Küreselleşme en çıplak haliyle bugün Venezüella'dadır, Ortadoğu'dadır, Irak'tadır; küreselleşme en çıplak haliyle bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkarılan yasalardadır.

Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen yasal düzenlemelerin çoğu sermayenin küreselleşmesinin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bütün olarak uluslararası sermayenin rant alanı haline getirilmesinin olanaklarını yaratmaktır. Yapılan emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmaktır.

Siyasal iktidar, reform uygulamaları adı altında IMF ve Dünya Bankası programlarını hayata geçirmeye devam ediyor.

Biz biliyoruz:

IMF ve Dünya Bankası programları emeğin, çalışanın, emekçinin, yoksulun ve bu ülkenin halkının programı değildir. Bu program özelleştirmelerin, soygunun, talanın, sermayenin programıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Bu iktidarın uygulamaları, emekçiye, asgari ücretle çalışana, emekliye, işsize, esnafa ve köylüye karşıdır. Bu iktidar, sistem mağdurlarının sayısını arttırmaktadır.

Siyasal iktidarı uyarıyoruz:

Bu programdan vazgeçin. “Reform” adı altında, insanımızın geleceğini karartmayın, yoksulluğun içine itmeyin.

Özelleştirmelere devam ediyorsunuz. 20 yıldır bu ülkede özelleştirmelerin hangi yıkımları gerçekleştirdiğini görmediniz mi? Özelleştirme uygulamalarının aslında talan uygulaması olduğunu bilmiyor musunuz?

Sizi uyarıyoruz!

Sağlık hizmetlerini, piyasa koşullarına bırakmayınız. Sağlık en doğal insan hakkıdır.

Genel Sağlık Sigorta yasanız, paran kadar sağlık sigortası demektir.

Emeklilik Yasanız, mezarda emeklilik demektir.

Temel Sağlık Yasanız, hastanın müşteri, hastanenin sağlık işletmesine dönüştürülmesidir.

Kamu Yönetimi Yasanız, vatandaşın müşteri, ülkenin pazar haline getirilmesidir.

Kamu Personel Yasanız, iş güvencesiz, performansa göre sözleşmeli çalışma demektir.

Yerel Yönetim Yasanız, yerleşerek hizmetlerin özelleştirmesi demektir.

Bunlarla bu ülkede tam bir sosyal-ekonomik yıkım yapıyorsunuz.

Siyasal iktidarı uyarıyoruz.

ABD emperyalizminin yüzyılın felaketi olduğunu bilmiyor musunuz?

ABD emperyalizminin insanlığın başına gelen, gelmiş geçmiş en büyük bela olduğunu bilmiyor musunuz?

Iraktaki işgalinin ikinci yılında sonuç ortada. Yüz binin üzerinde Iraklı öldü. Binlerce Iraklı çocuğun artık yürek atışları yok. Bunun sorumlusunun ABD emperyalizmi olduğunu bilmiyor musunuz?

Siyasal iktidarı bir kez daha uyarıyoruz: ABD emperyalizmi ile girdiğiniz her türlü ilişkiyi bitirin. İncirliği derhal kapatın.

Sevgili dostlar,

Biz barış, eşitlik ve özgürlük istiyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını biliyoruz.

Bugün, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerin küresel sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmanın zamanıdır.

Bugün, siyasi iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı ‘emek’ten yana olmanın zamanıdır.

Bugün Irak’ta, Filistin’de yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmanın zamanıdır.

Bu gün “küresel saldırıya karşı küresel direniş” deme zamanıdır.

Bu gün hep birlikte “kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiç birimiz” deme zamanıdır.

“İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HAFTASI”NDA BİR KEZ DAHA UYARIYORUZ Mayıs 2005

Uluslararası Çalışma Örgütü/ILO 28 Nisan’ı “İşyerinde Sağlık ve Güvenlik Dünya Günü” ilan etmişti. 4-10 Mayıs arası ise ülkemizde “İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası” olacak. Ancak, ülkemizin iş kazalarında Avrupa birincisi ve dünya üçüncüsü olduğu göz önüne alındığında, devletin sosyal boyutundan arındırılması sürecindeki gelişmelerle iş kazalarının ve kayıpların azalması olanaklı görülmemektedir.

SSK istatistikleri incelendiğinde görülüyor ki; 2003 yılında gerçekleşen 76.668 iş kazasında 811 insanımız yaşamını yitirmiş, 1.596 insanımız sürekli iş göremez duruma düşmüş, 440 insanımız da meslek hastalığına yakalanmıştır. Bu iş kazaları sonucu toplam 2.101.539 gün geçici iş görmezlik oluşmuş ve çalışanlar 105.532 günü hastanede geçirmişlerdir. İş kazaları nedeniyle bir yılda 5.758 yıl değerinde iş kaybı oluşmaktadır. İş kazaları ve meslek hastalıklarından kaynaklanan sürekli işgörmezlik ve ölümlerin maliyeti ise yılda yaklaşık 1 milyar YTL’dir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş kazaları ve meslek hastalıklarının önemli bir sorun olarak karşımıza çıkması, sanayileşmenin gelişimi ve iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin gerekli düzenleme ve yatırımların yapılmamasından dolayı yoğunluk kazanmıştır. Hızlı gelişen bilim, teknoloji, kalkınma ve sanayileşme süreçlerinin çalışma yaşamı ve güvenliği süreçlerine aynen yansımalarını söylemek güçtür.

Sanayileşme ve kalkınmanın bedeli; hiçbir zaman, iyi eğitilmiş, yeterli derecede beslenen, iş kazalarından ve meslek hastalıklarından gereği gibi korunan, işsiz kalma ve işini kaybetme korkusu yaşamayan, örgütlenmeleri engellenmeyen, sosyal güvenliğinden endişe duymayan; kısaca insanın refahı, mutluluğu, sağlığı ve güvenliğinden ödün vermek olmamalıdır.

Çalışılan ortamın ve üretim süreçlerinin yetersiz ve olumsuz koşulları, çalışanların en temel hakkı olan sağlıklı yaşama ve çalışma hakkını tehdit etmektedir. Bu nedenle İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda gerekli önlemlerin alınması bir zorunluluk olmaktadır. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının ortadan kaldırılması, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sağladığı olanakların bu alana yönelik olarak geliştirilmesi, bilimsel araştırmaya dayalı riskin doğru tanımlanması, planlı çalışma ve üretim sürecindeki gelişmelerin bilimsel yöntemlerle incelenmesi ve nihayet güvenlik önlemlerinin artırılmasıyla sağlanabilir.

Türkiye’de İş Sağlığı ve İş Güvenliğine ilişkin yasal çerçeveye bakıldığında, Anayasanın çalışma hayatının düzenlenmesi ile ilgili çeşitli maddeleri bulunmaktadır. 50. maddede hiç kimsenin yaşına cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmayacağını, 56. maddede ise herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtilmektedir.

TMMOB ve bağlı odaları meslek alanlarına giren tüm konularda olduğu gibi İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamında da “insan” odaklı yasal düzenlemelerin yapılması hususunda ilgili tüm kurumlara ayrıntılı raporlar sunarak görüş ve önerilerini dile getirmektedir.

Ne yazık ki, bu çalışmaların yankı bulmadığı hep birlikte görülmektedir. Siyasi iktidarlar, yıllardır var olan ve her geçen gün artarak süren bu alandaki sorunların çözümüne yönelik, sanayinin her kesiminde üreten, denetleyen, sorgulayan, çalışan üyelerinin yoğun bilgi ve deney birikimlerine sahip TMMOB ve bağlı odalarının görüş ve önerilerine kulak tıkı-

maktadır. Bilimsellikten uzak bu yaklaşımlar her alanda olduğu gibi İş Sağlığı ve Güvenliği alanında da telafisi güç zararların doğmasına yol açmakta, sorunların çözümüne ilişkin somut adımlar atılmasına engel olmaktadır.

Bu anlayış 4857 sayılı İş Yasası ile yürütülen İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamalarında da sürmektedir. 20 Ocak 2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğin gerek hazırlanması sürecinde gerekse de içeriği itibarıyla aynı anlayış sürdürülmüştür. Kanunda zorunlu tutulmasına rağmen TMMOB'nin görüş ve önerileri değerlendirmeye alınmamıştır.

Kanunda, İş Güvenliği Mühendisliği yerine, "İş Güvenliği Uzmanı" gibi bir tanım getirilerek mühendislik ile teknik elemanlık birbiriyle eşdeğer tutulmuştur. Mühendislik disiplinleri Yönetmelikte sınırlanırken, teknik eleman tanımı ise oldukça geniş tutulmuş teknikerler mühendislerden daha ayrıcalıklı hale getirilmiştir. Bu Yönetmelikle Odalarından İş Güvenliği Belgesi almış olan mühendislerin hakları dahi gasp edilmiş, İş Güvenliği Uzmanlığı danışmanlık düzeyine indirilmiş, bir İş Güvenliği uzmanına 10 firma ile sözleşme yapma yetkisi tanınarak işyerlerinde İş Güvenliği Mühendisi istihdamının önüne geçilmiş, İş Güvenliği Mühendisliği şekli bir yapıya dönüştürülmüştür. Yine Yönetmelikte, İş Güvenliği ile ilgili Kurullarda TMMOB'ye yalnızca 1 temsili üyelik verilerek, yılda bir kez toplanacak bu yapılar da işlevsiz kılınmıştır.

Yıllardır mühendisliği ve bilimi dışlayan bu tür uygulamalarla, ülkemizde İş Sağlığı ve Güvenliği büyük yıkımlar yaşamaktadır. Bu ve benzeri uygulamalarla ülkemiz, iş kazalarında Avrupa birincisi ve dünya üçüncüsü olma konumunu sürdürmektedir.

Tüm bunlara karşı, TMMOB bir kez daha belirtmektedir:

Sosyal bir hukuk devletinde; iş yasaları çalışanların hakkını korumak ve geliştirmek amacını temel ilke alırken, çıkarılan 4857 sayılı İş Yasası tamamen işverenlerin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Esnek ve kurlsız çalışmayı, işçiyi başka işverenlere kiralamayı, taşeronlaştırmayı yasal hale getiren, kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan bu yasa yerine konunun tüm taraflarının katılımı ile demokratik bir yasa çıkarılmalıdır. İş Mevzuatı eksenini "insan" olan çağdaş bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili politikaların oluşturulmasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı ilgili meslek odaları, Türk Tabipleri Birliği ve ilgili sendikaların da katılımı sağlanarak, bu konuda alınacak kararlar çalışma hayatına yansıtılmalıdır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi için işyerlerinde "Önce İnsan, Önce Sağlık, Önce İş Güvenliği" anlayışı yerleştirilmeli, tüm süreçlerde öncelik İş Sağlığı ve Güvenliğinde olmalıdır.

İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının kurulması yasalarla güvence altına alınmalıdır. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri bütün işyerlerini ve tüm çalışanları kapsamalıdır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları, tarafların eşit sayıda temsil edildiği demokratik yapılar olarak düzenlenmeli ve tavsiye kurulundan ziyade yaptırım gücüne sahip bir kurula dönüştürülmelidir.

Meslek Hastalıkları Hastaneleri işlevine uygun olarak yapılandırılmalı ve yaygınlaştırıl-

malıdır.

İş Güvenliği Mühendisliği kavramı, çıkarılacak yeni bir yönetmelikle yeniden tanımlanmalı ve işyerlerinde İş Güvenliği Mühendisi çalışma zorunluluğu getirilerek çalışma koşulları yeniden düzenlenmelidir. İşyerlerinde işçi sayısına, iş yerinin niteliğine ve tehlikelilik derecesine göre sayısı belirlenecek, iş güvenliği konusunda mesleki yeterliliği TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odasınınca belgelendirilecek mühendisler görev yapmalıdır.

İş Sağlığı ve Güvenliği denetimlerinde ulaşılan işyeri ve işçi sayısı artırılmalı, riskli iş kollarında denetimin etkinliği, yeni denetim yöntemlerinin uygulanması ile desteklenmeli, her alanda olduğu gibi bilim ve teknolojideki baş döndürücü gelişmeleri izlemeleri için denetim elemanlarına imkanlar sağlanmalıdır.

Eğitim ve öğretim müfredatı, orta öğretimden başlanarak İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda yeniden düzenlenmelidir.

Üretim sürecinde kullanılan ekipmanlar ve kişisel koruyucular İş Sağlığı ve Güvenliği standart ve mevzuatına uygun üretilmelidir. Bu konuda zorunlu standart oluşturulmalı, üretim, satış ve kullanım sırasında standartlara göre denetim mutlaka yapılmalıdır.

Ülkemizde her konuda olduğu gibi İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda da sağlıklı veri ve bilgi toplama, veriye ulaşmada sıkıntı yaşanmakta, sistem iyi çalışmamaktadır. İşyerlerinde, kaza ve meslek hastalıklarına ait bilgiler, bir veri tabanında toplanmalı, bu bilgilerden ölçme ve değerlendirme amaçlı yararlanılmalıdır. İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda çalışma koşulları ve bu koşullar arasındaki nedensel ilişkileri araştırarak, bilimsel araştırma yapacak, araştırma kurumları oluşturulmalı, eğitim kurumları özendirilmelidir.

Dünyada ve ülkemizde ürkütücü boyutlara gelen çocuk işçilik konusunda, çocuk emeği sömürüsü ortadan kaldırılmalı, çocukların rehabilite edilmesi, eğitilmesi ve ailelerine kazanç getirici olanaklar sağlanmalıdır. Ucuz iş gücü olarak görülen kadın işçilik konusundaki tüm olumsuz uygulamalar kaldırılmalıdır.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB'DEN ODA VE SENDİKA BAŞKANLARINA ÖZELLEŞTİRME GERÇEĞİ SEMPOZYUMUNA KATILIM İÇİN MEKTUP YOLLADI

Mayıs 2005

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, İşçi ve Kamu Emekçisi Sendikalarının Başkanları ile TMMOB'ye bağlı Odaların Yönetim Kurulu Başkanlarına yazdığı mektupla "Yirminci Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği" sempozyumuna katılım yönünde çağrıda bulundu.

Sayın Başkan,

Bilindiği gibi çalışmalarını yaklaşık 6 aydır TMMOB'nin sekreteryasında TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve KİGEM tarafından ortaklaşa sürdürülen "ÖZELLEŞTİRME SEMPOZYUMU" programı kesinleşmiştir.

Sempozyum 26-27 Mayıs 2005 Perşembe ve Cuma günleri Menekşe Sokak No:8/A Kızılay-Ankara adresindeki EKİN SANAT MERKEZİ'nde yapılacaktır.

Dört oturum biçiminde planlanmış olan Sempozyum'un birinci günü sabah bölümünde çağrılı bildirilerin sunumları ile "KÜRESELLEŞMENİN ÖNEMLİ ARACI: ÖZELLEŞTİRME" başlıklı oturum gerçekleştirilecektir. Öğleden sonra düzenleyici örgütlerin temsilcileri ve bağımsız uzmanlarca hazırlanmakta olan "SEKTÖR RAPORLARI" sunulacaktır. İkinci gün sabah bölümünde; gene çağrılı bildirilerin sunumları ile "20. YILINDA ÖZELLEŞTİRMELERİN SORGULANMASI" adlı oturum gerçekleştirilecektir. Öğleden sonraki oturumda ise özelleştirmelerin tartışılacağı "FORUM" düzenlenecektir.

Biz biliyoruz ki;

"20. YILINDA TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRME GERÇEĞİ" başlıklı sempozyumun FORUM oturumu ancak sizin katkılarınızla zenginleşecektir.

Forum oturumuna örgütünüz adına konuşma yapmak üzere katılımınızı diliyoruz.

"Forum konuşmalarının süresini katılımcıların sayısının belirlemesi" gibi olumsuz bir durumu da; Forum sırasında konu ile ilgili olarak sekreteryaya ileteceğiniz yazılı metnin tamamının "basılacak kitapta" yer alması ile aşılacağını düşünüyoruz.

Evet, Biz Özelleştirmeleri Durdurabiliriz.

26-27 Mayıs'ta Sempozyum'da buluşmak üzere.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

06.05.2005

BU BİR SUÇ DUYURUSUDUR (!)**KAÇAK YABANCI MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI ÇALIŞTIRANLAR VE ÇALIŞTIRDIKLARINI “İHBAR” EDENLER HAKKINDA NE YAPILIYOR? NE YAPILMALIDIR?**

Mayıs 2005

Yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizde çalışma izinleri ile ilgili olarak basında çıkan bazı haberler ve köşe yazıları üzerine, 26 Şubat 2005 tarihinde yaptığımız “Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzinleri Konusunda Yapılan Tartışmalar Hukuksal ve Bilimsel Temelden Yoksun Olmamalıdır” başlıklı Basın Açıklamamızı şöyle bitirmiştik: “TMMOB; süreci yalnızca kendi çıkarları açısından değerlendiren yerli ve yabancı sermaye kesimlerinin “idari engel” adı altında yaptıkları gerçek dışı beyanlarla kamuoyu oluşturma çabalarına fırsat vermeyecektir. Örgütümüz, meslek alanlarımız ve meslektaşlarımız lehine düzenlemelerin yapılması konusunda kamuoyunu sürekli doğru bilgilendirecek ve kararlı tutumunu sürdürmeye devam edecektir.”

Sabah Gazetesi'nin ana sayfasında, 1 Mayıs 2005 tarihinde, “Kendimi İhbar Ediyorum” manşetli haber ile karşılaşanlar, Mitsui yöneticisinin 2. Yatırım Danışma Konseyi toplantısında Başbakan'a “Kendimizi ihbar ediyoruz. Yöneticilerimiz izinsiz, kaçak olarak çalışıyor” dediğini okuyorlar. Bu çıkış karşısında şaşırın Başbakan'ın özel olarak not aldığını “Başbakan Erdoğan, yatırımcı oturumunun ilk bölümündeki konuşmaları dinledikten sonra öğleden sonra sonuç bildirgesi ve ev ödevi listesinin yazıldığı oturumda devreye girdi” yabancı çalışma izinlerine ilişkin engellerin kaldırılması taahhüdünü bizzat kendisi metne dahil ettirdi.” şeklinde belirten habere göre; yabancı yatırımcıların ülkelerinden getirdikleri uzman personele çalışma izni alma konusunda en büyük zorluk mühendisler için yaşanmakta, bu konuda Çalışma Bakanlığı'nın izni yetmemekte, TMMOB üyelik, YÖK ise üniversite denkliği aramaktadır. Haberle kamuoyuna verilmek istenen mesaj açıktır: TMMOB ile YÖK, yabancı yatırımlar ve yatırımcılar önünde bir “idari engel”dir. O halde, “engel” aşılmalıdır !.

TMMOB olarak, “kamuoyunu sürekli doğru bilgilendirme” adına, 26 Şubat 2005 tarihinde söylediklerimizi yineliyor ve diyoruz ki;

TMMOB ile YÖK'ün yabancılara çalışma izni konusunda yatırımcıların önünde engel olduğu savı doğru değildir. Üstelik, bu konudaki uygulamalar AB, ABD ve diğer ülkelere çok daha kolaydır.

Ancak, doğru olanlar, yatırımın önünde engel olmayanlardır. Şöyle ki;

Evet, doğrudur. 1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na göre; Türkiye'de mesleklerini icra etmek isteyen ister Türk ister yabancı mühendis, mimar ve şehir plancıları, ilgili Meslek Odası'na üye olmak zorundadır.

Evet, doğrudur. 3458 ve 6235 sayılı Yasalardaki koşullar, yalnızca yabancılar için getirilmiş koşullar değildir. Bu koşullar, yabancı bir ülkedeki okuldan mezun olan Türk vatandaşları için de geçerlidir.

Evet doğrudur. Üye olmanın anlamı; mesleğini icra ederken uymakla yükümlü olunan

kuralların varlığı ve bunların denetimidir. Bu nedenle, yabancı bir meslek mensubu Türkiye’de mesleğini icra ederken, TMMOB ve Odaları tarafından konulmuş kurallara uymak zorundadır. Diğer meslek kuruluşlarında olduğu gibi.

Evet, doğrudur. Mesleki unvanların kullanılması ve mesleki faaliyetlerin icrasının bir takım koşullara bağlanması, yalnızca ülkemizde yapılan bir uygulama değildir. Bütün gelişmiş ülkelerde, herhangi bir ülkede, lisans eğitimi almak yeter koşul olarak görülmemektedir. Alınmış eğitimin denkliği de, mesleğin icra edileceği ülke için belgelenmek zorundadır. Yani, her ülkenin iç hukukunda mesleki hizmetlerin sunumunda bir çok kısıt konulmuştur.

Evet doğrudur. Yabancıların ülkemizde çalışma koşulları, 2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir. Yasanın genel gerekçesinde; “Türkiye’nin bulunduğu coğrafyada yaşanan hızlı kanunî ve ekonomik gelişmeler sonucunda Türkiye’ye yönelik yabancı göçü, ülkemizde kayıt dışı yabancı istihdamında çok büyük artışlar yaşanmasına neden olmuştur. Mevzuat yapımız kayıt dışı yabancı istihdamının artmasında ve bu durum ile etkin mücadele verilmesinde olumsuz yönde etkili olmuştur.” denilirken; 6235 sayılı Yasada değişiklik yapan madde gerekçeleri, “çalışma izni verme yetkisini ilgili bakanlık ve kuruluşların görüşleri alınmak kaydıyla tek merkezde toplamak” şeklindedir. Yani, TMMOB, görüş alınması “zorunlu” kuruluşlardan birisidir ve bazılarının söylediği gibi “idari engel” değildir.

Evet doğrudur. 4817 sayılı Yasa hakkında dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı’nın TBMM’de söylediği gibi, “yasanın temel amaçlarından biri her şeyden önce kendi vatandaşlarımızın öncelikle istihdam edilmesi, ihtisas gerektiren işlerde aynı işi yapmak üzere aynı niteliği haiz ülkemiz işgücünden karşılanamayacak bir talep bulunması halinde yabancı istihdamının doğal olarak söz konusu olacağı”dır.

Evet, doğrudur. 4817 sayılı Yasa hakkında 24.1.2003 tarihli TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nda; “tasarı hazırlanırken öncelikle ulusal mevzuatımızdaki hükümler ile ülkemizin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerdeki hükümlerin dikkate alındığı ve yabancı istihdamının yasal çerçevede olmasının gerek ülkemizin menfaatleri, gerekse yabancı çalışanlar için büyük önem arz ettiği, tasarinın Avrupa Birliği Türkiye Ortaklık Hukuku ve karşılıklılık esası temel alınarak hazırlandığı ve paralel düzenlemeler yapıldığı” belirtmektedir. Yani, bu uygulama, yalnızca ülkemize özgü bir uygulama değildir.

Evet, doğrudur. 1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na göre, yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınmış ön lisans, lisans ve lisans üstü diplomaların denkliği YÖK tarafından tespit edilmek zorundadır. Bu uygulama, 2547 sayılı Yasa öncesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktaydı; tıpkı ilk ve ortaöğretim kurumlarının denklik işlemlerinin halen Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yürütüldüğü gibi. Yani, konu, yalnızca yüksek öğretime özgü değildir.

Evet, doğrudur. Küresel ve bölgesel ölçekte ulus aşırı tekellerin çıkarlarını savunan örgütlerin belirlediği anlaşmalara imza atmak, özellikle mesleki hizmetlerin serbest dolaşımı açısından eşitsiz ve haksız rekabetin oluştuğu bir ortamı yaratmakta ve bu durum ulusal ve toplumsal çıkarlara aykırılık oluşturmaktadır.

Evet, doğrudur. Merkezi İdare, yapacağı tüm düzenlemelerde kamu yararını gözetmek durumundadır. Bu nedenle, kalitesiz hizmetin kontrolsüz sunumuna olanak tanıyan ve

kendi vatandaşları aleyhine haksız rekabetin önünü açan düzenlemelerden, üstlendiği görev nedeniyle kaçınılmazdır.

Evet, doğrudur. Yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma izinleri konusunda yapılan tartışmalar hukuksal ve bilimsel temelden yoksun olmamalıdır. Olmamalıdır, çünkü;

Yüksek öğretim kurumlarına ait diploma ve belgelerin denkliklerinin verildiği YÖK'ün web sitesine giren herkes; ABD, Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Kanada dahil, "Diplomanın Tanınması İle İlgili Yurtdışındaki Ulusal Kuruluşlar"a kolaylıkla ulaşabilir. Ve, 2003 yılından sonra gündeme taşınan "denklik belgesi" sorununun ülkemize özgü bir sorun olmadığını, aslında bir sorunun olmadığını, bunun ülkelerarası kabul görmüş bir uygulama olduğunu görebilirler.

YÖK tarafından verilen Denklik Belgesi, TMMOB'nin konuyu değerlendirme sürecinde zorunlu gördüğü belgelerden birisidir. Bilinmelidir ki, yabancı meslek üyesi akredite edilmiş bir okuldan mezun ise, YÖK bir hafta içinde denklik belgesi vermektedir. Denklik Belgesi almış bir mühendis, mimar veya şehir plancısının TMMOB'deki işlemi ise, en fazla 7 gün sürmektedir.

Bu bağlamda, uluslararası akredite olmayan okullardan mezun olanlara, çok kolay Denklik Belgesi verilmesine ya da Denklik Belgesinin aranmamasına yönelik bir mevzuat değişikliği TMMOB tarafından kabul edilemez. Mevcut ve olası yasal düzenlemelerin amacı, akademik ve mesleki yeterliliği olanların Türkiye'de hizmet sunması olmalıdır. Kamu yararı ölçütünü öngörmeyen mevzuat değişikliklerinin TMMOB tarafından yargıya taşınacağı da bilinmelidir.

Bilinmelidir ki; yabancıların ülkemizdeki çalışma koşulları, ilk kez 2003 yılında 4817 sayılı Yasa ile düzenlenmemiştir. Türkiye'de çalışmak isteyen yabancı mühendis, mimar ve şehir plancısının ilgili Meslek Odasına üyelik koşulu, 4817 sayılı Yasa ile getirilmiş yeni bir hüküm değildir.

Bilinmelidir ki; Danıştay, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca 24 Nisan 2004 tarih ve 25442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 5 inci maddesinin (1) bendi ile 3 üncü maddesiyle eklenen Geçici Madde 1 hakkında TMMOB'nin açtığı iptal davası sonucu, yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Yargı kararları, Anayasa gereği herkesi bağlar. Bu nedenle sürece, sermaye kesiminin tek yanlı bakış açısında olduğu gibi idari bir engel olarak değil, alanı doğru düzenlemek için doğru yasal mevzuat yapma zorunluluğu açısından bir fırsat olarak bakmak gerekmektedir. Bu bağlamda, diğer merciler tarafından verilen süre uzatımı uygulamasının derhal durdurulması gerekmektedir. Ayrıca, 5 inci maddenin (1) bendine dayanılarak izin verilmemesi de gerekmektedir.

Bilinmelidir ki; yabancı meslek kuruluşlarından alınacak belgeler ile aynı firmada başkaca Türk mühendislerin çalıştığına dair belgeler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Türkiye'de İşsizliğin Önlenmesi ve İstihdamın Artırılması Raporu'nda da belirtildiği üzere, istenilmesi gerekli belgelerdir. Bu belgelerin sağlanmasındaki zorluklar ileri sürülerek bu uygulamayı kaldırmak üzere yasal düzenleme yapmaya çalışmak kolaylıktır, yanlıştır. Sorun, gerekli belgelerin eksiksiz ve zamanında sağlanması ile çözümlenmelidir.

Bilinmelidir ki; "TMMOB Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma

İznine Esas Değerlendirilmesi ve Geçici Üyelik Müracaatları Hakkında Yönetmelik”, 1 Şubat 2005 tarihli ve 25714 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin 9 uncu maddesi ile yapılacak işlemler süreye bağlanmış ve oluşturulan akış şeması çerçevesinde işlemler hızlandırılmıştır. Yabancı mühendis ve mimarların çalışma izni sürecinde “bürokratik engel” olarak gösterilen TMMOB; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’ndan gelen başvuru dosyasına en geç 30 gün içerisinde görüş bildirmektedir.

Bilinmelidir ki; TMMOB ve bağlı Odaları, mühendis, mimar veya şehir plancısı olmayana, olduğunu belgeleyemeyeni, mühendis, mimar veya şehir plancısı olsa ve belgelese de mesleğini yapmayacağını taahhüt edenleri üye yapmaya zorlamamaktadır.

Bilinmelidir ki; TMMOB Yasası’nın gerekçesinde yer alan “mühendislik hizmetinin ülke güvenliği ile yakından ilgili olduğu” saptaması doğrultusunda, denetimsiz hizmet sunumunu yasallaştırmaya yönelik girişimler kapsamında, meslek üyelerinin denetimini ortadan kaldıracak yasal değişiklikler, TMMOB’nin de ortadan kaldırılması anlamına gelecektir. Bu durumda ise, mühendislik hizmetlerinin kamu çıkarından ve ülke güvenliğinden uzak bir noktaya getirileceği açıktır.

Bilinmelidir ki; 1980’lerin ortasından günümüze kadar kayıtlı ya da kayıt dışı olarak yaklaşık 5.000 yabancı mühendis ve mimar ülkemizde meslek alanında ya da meslek alanı dışında çalışmakta, çalışma izni alamayanlar da ülkemizden çıkmamaktadır. Hazine Müsteşarlığı’nın denetimsiz izin vermeye devam etmesi nedeniyle, yasal olarak çalışan kayıtlı yabancılarının ne kadarının yabancı sermayeli şirketlerde çalıştıklarına ilişkin sağlıklı veriler mevcut değildir. Yine, Hazine Müsteşarlığı’nın vermiş olduğu izinler doğrultusunda çok sayıda şirkette, üçüncü dünya ülke vatandaşları çalışmakta olup, şirketler maliyeti düşürmek için sigorta yükümlülüklerini sigorta primlerinin düşük olduğu bir ülkede yerine getirerek, SSK’ya prim dahi ödememektedirler. Bu şirketlerin çalıştırdıkları mühendis, mimar ve şehir plancıları, kilit personel dışında, az gelişmiş ülke vatandaşlarından oluşmaktadır.

Bilinmelidir ki; Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Projesi’nde görev alan teknik personelin TMMOB’nin ilgili Odasına geçici üyeliğinin büyük ölçüde sağlanamadığı ve kayıt dışılık gerçeği ortada iken, yabancıların ülkemizde çalışmasını yalnızca Türkiye’de binlerce işsiz mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdam sorunu olarak görmemek gerekmektedir.

Bilinmelidir ki; şeffaf olmayan işlemler, korumacı önlemlerin eksikliği, mevzuat farklılıkları, eğitim sistemi yetersizliği, meslek tanımı standartlarının eksikliği, diploma ve unvan uyumsuzlukları, kamu hizmeti ve mesleki hizmet tanımlarının belirlenmesindeki eksiklikler, kamu alımlarında karşılaşılan zorluklar, uzmanlaşma eksikliği, vergilendirme ve sosyal güvenlik sistem farklılıkları, mühendis ve mimar işsizlik oranının yüksekliği gibi, uluslararası pazarda rekabet edememeyi zorlayan etkenlerin varlığında; ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının rekabet şansı azalmakta, pazar ortamı meslektaşlarımızı taşeronluk ya da meslek dışı iş yapmaya zorlamaktadır. Kaçak çalışma ya da kayıt dışı çalışma yaygınlaşmaktadır.

Yine, bilinmelidir ki; 4817 sayılı Yasa hakkında 24.1.2003 tarihli TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nda; “Dünya ticaretinin gelişmesi, ulaşımın globalleşmesi gibi sebeplerle uluslararası göçün de giderek arttığını ve bu kapsamda ülkemizin de sadece dış göç veren ülke olmayıp, giderek göç alan bir ülke haline geldiği ve bu

anlamda ülkemizin çevre ülkelerdeki krizler ve siyasal-ekonomik çözümler nedeniyle, 1980'li yıllardan beri açık ve gizli bir biçimde göç aldığı, bu ülkelerdeki siyasal gelişmelerin yanı sıra bu yönelişin temel nedeninin, Türkiye'nin bugün bazı ülke vatandaşları açısından, istihdam ve ticaret alanlarında bir "cazibe merkezi" olarak görülmesinden de kaynaklandığı" Zorunlu veya gönüllü olarak Türkiye'ye gelen ve burada kalan, Türkiye'ye sığınan ya da geçici bir süre burada barınma ve çalışma fırsatı arayan, çoğu zaman da kaçak konuma düşen yabancıların sayısının giderek arttığı" Türkiye'ye gelen "yabancı uyruklu insanlar"ın genelde belirli bir uzmanlık alanlarının olmadığı, belirli bir uzmanlığa sahip olanların da uzmanlık dallarında değil, bulabildikleri işlerde çalıştıkları, niteliksiz işçi statüsünde ve kaçak olmaları nedeniyle de çok düşük ücretlerde çalışmaya razı oldukları için bu insanları çalıştıranın bazı işverenlerce cazip görüldüğü" İşgücü fazlası olan ülkemizde kaçak yabancı işçiliğinin giderek yaygınlaşmasının hızla vergi ve sigorta prim kayıplarına neden olduğu" Ucuz işgücü olarak görülen ve kendi ülke vatandaşlarımıza tercih edilerek kaçak çalıştırılan yabancı işçilerin, Ülkemizin ücret ve sendikal düzenini de etkilediğini, aynı işi yapabilecek aynı nitelikteki vatandaşlarımızın işsiz kalmalarına neden olduğu" ifadelerine yer verilmiştir.

Bu olumsuz durum, TMMOB kadar, ana görevi ulusal çıkarları ve yurttaşlarının haklarını korumak olan yasama ve yürütme organları tarafından da engellenmelidir. Çünkü; akademik ve mesleki yeterliliğe sahip olmayan kişilerin ülkemizde mesleki hizmet sunmaları, üstelik kaçak hizmet sunmaları, kamu ve toplum yararı bir yana, hukuk kurallarına açıkça aykırıdır.

Kaçak çalışma ya da kayıt dışı çalışma bir suç ise; bu suçu işleyenin yurttış ya da yabancı olması hukuken suçu ortadan kaldırmaz. Bu bağlamda; kaçak yabancı mühendis, mimar ve şehir plancısı çalıştıranlar, çalıştırdıklarını "ihbar" edenler hakkında gerekli işlemler, gerekli merciler tarafından, "derhal" başlatılmalı; kaçak çalışan yabancı mühendis, mimar ve şehir plancısı ülke dışına çıkarılmalıdır. Bu duruma duyarsız kalanlar hakkında da gerekli hukuki süreç başlatılmalıdır.

Süreci yalnızca kendi çıkarları açısından değerlendiren yerli ve yabancı sermaye kesimlerinin "idari engel" adı altında yaptıkları gerçek dışı beyanlarla kamuoyu oluşturma çabalarına fırsat vermeyeceğini açıklayan TMMOB; bizzat Başbakan'a yapılan "suç duyurusu"nu da izleyecek, "hukuk devleti" ilkeleri doğrultusunda yapılanları ve yapılmayanları kamuoyuna duyuracaktır.

IMF Başkanı, Dünya Bankası Başkan Yardımcısı, Avrupa Yatırım Bankası Başkanı, TÜSİAD Başkanı, TOBB Başkanı, YASED Başkanı, TİM Başkanı ve dünyanın önde gelen bazı ulus ötesi tekelinin üst düzey yetkililerinin katılımıyla 29 Nisan 2005 tarihinde İstanbul'da düzenlenen 2. Yatırım Danışma Konseyi Toplantısı Sonuç Bildirgesi'nde yer alan; "Yatırımların önündeki idari ve bürokratik engellerin yabancı personel çalışma izinlerine ilişkin sorunları da kapsayacak şekilde ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların sürdürülmesi; Uygulanmakta olan özelleştirme programına aynı kararlılıkla devam edilmesi; Yatırımlar açısından yargı sürecinin etkinliğinin artırılması; Türkiye'deki yatırım ortamının yatırımcılar tarafından daha iyi algılanabilmesini teminen ülkenin yatırım yeri olarak tanıtımına yönelik çabaların artırılması; Enerji sektörünün serbestleştirilmesine yönelik programın devam ettirilmesi; Sosyal güvenlik reformuna hız kazandırılması..." önermeleri; belli kesimlerin çarpıtarak gündeme taşıdığı sorunun, aslında "yabancıların

38. dönemde söylediklerimiz

Çalışma izinleri” ya da “denklik belgesi” ile sınırlı olmadığını gözler önüne sermektedir.

Yatırım Danışma Konseyi’nin önerilerinin takibi ve hayata geçirilmesi konusunda büyük önem verdiklerini vurgulayanların, AB mevzuatına aykırı ya da AB’de olmayan düzenlemelerin “AB’ye Uyum” adı altında ülkemizde gündeme getirilmesine karşı çıkmamaları, kendi iç çelişkilerinin ötesinde, ülke ve toplum yararına olmayacaktır.

Özetle, TMMOB; ülkemiz, halkımız, örgütümüz, meslek alanlarımız ve meslektaşlarımız lehine düzenlemelerin yapılması konusunda kamuoyunu sürekli doğru bilgilendirecek ve kararlı tutumunu sürdürmeye devam edecektir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

3. ULUSAL UÇAK HAVACILIK VE UZAY MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI Mayıs 2005

TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından 3. Ulusal Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultayı 7-8 Mayıs 2005 tarihlerinde ODTÜ'de gerçekleştirildi. Uçak, havacılık ve uzay mühendislerinin mesleki ve sektörel sorunların tartışılarak saptanması ve çözüm yollarına ilişkin görüşlerin oluşturulması amaçlanan Kurultayın açılış konuşmaları sırasında, MMO Ankara Şube Başkanı Prof. Dr. Kahraman Albayrak, MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, ODTÜ Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Tokyay tarafından yapıldı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasının bir bölümünde şunları da söyledi:

2000 yılının Mayıs ayında Oda'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğum dönemde Makina Mühendisleri Odası içinde bulunan uçak, havacılık ve uzay mühendisi üyelerimize Oda Yönetim Kurulu olarak bir mektup yollamıştık ve onda demiştik ki:

“Oda Yönetim Kurulumuz bu çalışma dönemi içerisinde Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisi üyelerimiz ile henüz Odayla buluşmamış meslektaşlarımıza yönelik örgütlenme ağının güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve genişletilmesine yönelik yoğun bir çalışma arzusu içindedir. Mayıs 2000 tarihi itibari ile Odamıza 466 Uçak Mühendisi, 60 Havacılık Mühendisi ve 12 Uzay Mühendisi üyedir. Oda Yönetim Kurulumuz öncelikle, Odamıza başvuruda bulunan Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisi üyelerimizin de istemleri ile; Meslek dalı üyeleri arasında örgütlenme ve dayanışmayı güçlendirecek politikaların oluşturulması, Meslek dalına özgü çalışmaların yapılması, bilgi ve deney birikiminin oluşturulması, Oda birimlerinde yürütülecek meslek dalı çalışmalarının eş güdümlenmesi, meslek dalının geliştirilmesi, düzeyinin yükseltilmesi ve çıkarlarının korunması amacıyla Uçak, Havacılık, Uzay Mühendisleri Meslek Dalı Ana Komisyonu (UHUM/MEDAK) oluşturacaktır.

Oda örgütlülüğümüz Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliğine yönelik olarak; Meslek alanı ile ilgili sorunların tespiti, çözüm yollarına yönelik görüşlerin oluşturulması ve gerekli çalışmaların yapılması, Mevcut üyelerimiz arasında dayanışma ve birlikteliğin sağlanması, mesleki bilgi birikiminin paylaşılması ve geliştirilmesi, Henüz Odaya üye olamayan meslektaşlarımıza Oda örgütlülüğü ve bu örgütlülüğün kişisel ve toplumsal yararlarının anlatılması, Üniversitede öğrenimini yapmakta olan meslektaş aday öğrencilerimizin öğrenimleri sırasındaki karşılaştıkları sorunların paylaşılması ve çözümlerinin bulunması çabalarını ısrarla sürdürecektir.

Ayrıca, UHUM/MEDAK'ın alacağı kararlar doğrultusunda, Uçak, Havacılık, Uzay Mühendisi üyelerimizin yoğunlaştığı İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir vb. şubelerimizde Şube Yönetimlerimiz Meslek Dalı Komisyonlarının oluşumu konusunda gerekli olan kolaylaştırıcı çalışmayı yapacaklardır. Bu dönem sürdürülecek çalışmaların bir üst noktaya çıkarılması doğrultusunda Oda Yönetim Kurulumuz, Eskişehir Şube Yönetimcilerimizin de meslektaşlarımızı ve örgütlülüğümüz açısından oldukça anlamlı talepleri sonucunda, 2001 yılı Mayıs ayında Eskişehir'de 1.Ulusal Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisleri Kurultayı gerçekleştirmeyi kararlaştırmıştır. Kurultayımızda, bir yandan üyelerimizin ilk kez bir araya gelmesi sağlanırken, öte yandan da meslek alanları ile ilgili ülke sorunları tartışılarak çözüm yollarının arayışı içerisinde olunacaktır.

Şimdi Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisi arkadaşlarımıza büyük bir görev düşüyor: UHUM/MEDAK çalışmalarına destek verelim. Şubelerimizde Meslek Dalı Komisyonlarının oluşumu için çaba gösterelim. Örgütlenmemize sahip çıkalım, kurumsallaştıralım, geliştirelim. Mühendis ve Makina Dergimiz bünyesinde, bilginin paylaşılması amacıyla Özel sayılar çıkaralım. Meslek alanı ile ilgili var olan eksiklikleri, Mühendis El Kitapları hazırlayarak giderelim. Yapılacak Kurultaya sahip çıkalım, içeriğini zenginleştirelim, katılımını arttıralım.

Biliniz ki, TMMOB Makina Mühendisleri Odası örgütlülüğü, “Birlikte üretme, birlikte karar alma ve birlikte yönetme” anlayışı içerisinde sizinle birliktedir.”

Sonra 2001’de yapılan kurultayın açılış konuşmasında da “Bugün bu salonda bulunan bu katılımın yoğunluğu Oda Yönetim Kurulu’nun Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisi arkadaşlarımıza yaptığı çağrıya verilmiş olumlu bir karşılık olarak algılanmak durumundadır. Odamız talepleriniz halinde bu kurultayın 2.sini, 3.sünü... 20.sini düzenlemek çabası içinde olacaktır. UHUM arkadaşlarımızın ilk defa buluştuğu bugün, Oda yöneticileri olarak bizim için çok önemlidir. Katılımınızla bize onur verdiniz, cesaretlendirdiniz, teşekkürler.” demiştik.

Ütopyalarımız vardı, sonra hayallere dönüştü, sonra gerçeklere. Sadece MMO’da değil, 2004 TMMOB Genel Kurulunda kabul edildi: EİM MEDAK da dahil olmak üzere bu deneyimlerimizin sonucunda artık TMMOB’nin Meslek Dalı Ana Komisyonu Yönetmeliği var.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNU'NA GÖRE İL ADLİ YARGI ADALET KOMİSYONLARINCA BİLİRKİŞİ LİSTELERİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ ADALET BAKANLIĞI'NA BİLDİRİLDİ
Mayıs 2005

1- Yönetmelik taslağının “Listeye Kabul Şartları” 6. maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesi önerilmektedir.

“Kayıtlı olunan Meslek Kuruluşunun mevzuatınca, bilirkişilik yapabilmek için, uzmanlık alanını gösteren sertifika, uzmanlık belgesi, yetki belgesi vb. alınmasının zorunlu tutulduğu hallerde bu belgeye sahip olmak.”

Gerekeç:

TMMOB'nin 05 Mayıs 2005 tarih ve 25806 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Bilirkişilik Yönetmeliği” düzenlemesi ile bağlı odalarınca, hazırlanacak bilirkişi listelerinde görev alacak bilirkişilerde aranacak nitelikler ve bilirkişilerin çalışma esasları belirlenmiştir. TMMOB, bilirkişi olarak görev alacaklarda, Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Hizmetlerinde kamu yararının korunması, bilirkişilik kurumunun sağlıklı işlemesi amacıyla ilgili yönetmeliğini yaşama geçirmiştir.

TMMOB, anılan yönetmelik ile Birliğimize bağlı Odalarımızın, bilirkişilik yapmak isteyen üyelerine, yargılamanın bir unsuru olan bilirkişilik kurumunun ne denli önemli ve sorumluluk getiren bir hizmet olduğu bilincini diri tutmak ve bilirkişilik hizmeti yapabilmeleri için, belirli bir eğitimden geçerek yetki belgesi alma zorunluluğunu getirmiştir.

TMMOB Yasası'nın 2. maddesinde sayılan “meslek mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek disiplini ve ahlakını korumak” yönündeki amaçlarımız çerçevesinde bilirkişilik yapan meslek mensuplarının eğitiminin ve disiplinin sağlanması dolayısıyla kamu yararı açısından, söz konusu yönetmeliğin düzenlenmesi zorunlu görülmüştür.

Ayrıca; 2942 sayılı Kamulaştırma Yasası'nın 15. maddesi uyarınca; TMMOB'ne bağlı Odalarca bilirkişilik yapacak üyelerimizin listelerinin hazırlanarak Valiliklere bildirilmesi şeklindeki sistemin bütün bilirkişilikler için getirilmesi uygulama ve sistem açısından daha sağlıklı olacağı kanısındayız.

Yargılamalarda Birliğimize bağlı Oda üyelerinin teknik bilgisine başvuru pek çok uzmanlık konusunun bulunduğu ve bu alanlardaki bilirkişiler için de eğitim ve disiplinin şart oluşu, yukarıda kısaca bahsettiğimiz çalışmaların ve getirmeye çalıştığımız sistemin diğer yargılamalarda da kullanılması için bu önerimizin dikkate alınması bilirkişilik sisteminde yaşanan olumsuzlukları ve tartışmaları ortadan kaldıracağına inanmaktayız.

Bu nedenle; Bakanlığınızca çıkarılmakta olan Yönetmelik Taslağı'nın 6. maddesindeki “Listeye Kabul Şartları” arasına yukarıda önermiş olduğumuz fıkranın eklenmesi uygun olacaktır.

2- Yönetmelik taslağının “Başvuru Dilekçesine Eklenecek Belgeler” 8. maddesinin (d) fıkrasının, aşağıdaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.

38. dönemde söylediklerimiz

“(d) Uzmanlık alanına ilişkin diploma, ruhsatname, sertifika, gibi belge (İlgili meslek kuruluşu tarafından bilirkişilik için verilen ve uzmanlık alanını gösteren sertifika, uzmanlık belgesi, yetki belgesi vb. olması halinde bu belgenin varlığı yeterlidir.)”

Gereke:

Yönetmelik Taslağının 6. maddesi ile ilgili değişiklik önerimizin gerçekleşmesi halinde, ilgili meslek kuruluşunca verilen ve uzmanlık alanını gösteren belgenin aranması yeterli olacak ve bu durumda başkaca bir belge aranmasına gerek kalmayacaktır.

MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU

Mayıs 2005

TMMOB Maden Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Madencilik ve Çevre Sempozyumu, 5-6 Mayıs 2005 tarihlerinde Ankara Ticaret Odası Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Sempozyumda "Çevre Mevzuatı, Çevrecilik Hareketleri ve Madencilik" başlıklı panelde TMMOB adına konuşan Serdar Kaynak şunları söyledi:

Ben burada, Dünyadaki ve ülkemizdeki çevre hareketlerini ve bunun madencilığe yansımalarını tarafsız bir gözle kısıtlı biçimiyle anlatmaya çalışacağım. Çünkü, olayın boyutları geniş ve derinde, bu panelinde sınırlarını zorlar inancındayım!

"Eğer bir fikrin hayatta karşılığı yarsa, o zaman onlar birer maddi güç haline gelirler"

Çevrecilik, ekoloji v.b bu söylemlerin maddi hayatta bir karşılığı var mı?

Kıyırdayan yaprak ilginç bir konusudur? Bu hem pratik hem de teorik açıdan geçerli hale getirilmelidir?

Dünyanın mevcut ideo-politik ikliminde "kıyırdayan yaprak" salt bir mecaz olarak mı anlaşılmalıdır? Dünya iklim dört bucağ, dağ, taş, politik varlık için bir çıkış ilkesi, bir gerekçe konusu olmak durumun damıdır? Politik gerekçelerimize artık dağ - taş da katılmış mıdır? Bu salt teknik anlamda sistemin sınırlarının doğaya doğru genişlemesi mi? yoksa bununla birlikte politikanın da genişlemesimidir? Çok irdelemek gerekiyor. Vaktimiz dar yinede; İrdelemeye çalışalım!

Ekolojik hareketlerin dünyada ki durumu;

Bu olguyu kabaca tasnif edersek;

Greenpeace (yeşil Barış) hareketi

1970 yılı; greenpeace taraftarlarının nükleer yer altı denemelerini, Pasifik Okyanusundaki balina katliamlarını v.b protesto etmek ve kamuoyu oluşturmak için ilk kez doğrudan eylemlerin ve çeşitli engelleme girişimlerinin de başlama tarihidir. Greenpeace'in şiddet içermeyen bu eylemleri artarak sürdürdü. Süreç içinde teorik alt yapısını da geliştiren Greenpeace kendi nitelemesiyle bir "gezegenel felsefe" ortaya attı

Ekotajın (Çevresel sabotaj) kökenleri

Ekotaj; çevresel değerlere duyarlılık ve ekolojik krize neden olan aktiviteleri protesto temelinde uygulanan sabotaj eylemlerine verilen isimdir.

Bunun felsefesine göre;

1. Ekolojik krizin nedeni olan politik sistem tümüyle değişmelidir.
2. Günümüz toplumunun yasal ve ekonomik kurumları köklü bir değişime gereksinim duymaktadır.
3. İnsan toplulukları doğaya karşı olan değer yargılarını ve yaklaşımlarını değiştirmelidir.
4. Kişisel yaşam biçimleri yeniden düzenlenmelidir.

Earth First! (Önce Dünya)

1980'lerin başından itibaren radikal ekolojinin çekim merkezi Greenpeace'den "Önce Dünya" isimli gruba ayrılır. Bu grup radikal yöntemleri ve yarattığı kamuoyuyla 1980'ler boyunca kendisinden söz ettirir. Grubun en belirgin söylemi "toplumsal hayatın ekolojik öncelikler doğrultusunda tümüyle yeniden düzenlenmesi"dir. Toplumsal gündemin en öncelikli konusunun "doğa" olması gerektiği bir çok ekolojik grup ve akımın başlıca argumanıdır. Ancak, "Önce Dünya" doğanın önceliğini yeryüzündeki insan varlığının tehdit altında olması ile açıklayan insan-merkezli akımlardan farklı olarak ekolojik merkezli bir söylem geliştirir. Buna göre "doğa- insana ait kaygılardan bağımsız olarak- bir değerler bütündür"

Çevrecilik bu gün sağcı muhafazakarlardan -liberallere, sosyal demokratlardan- Marksistlere kadar her kesim için konuşulan, kendisini ilgilendiren bir konudur. Çünkü iddia edilen; üzerinde herkesin yaşadığı, bu gezegenin akıbetidir. Gezegen herkese ait ise, dolayısıyla her sınıfsal kesimin bu hareketler içersinde bir şekilde uzanımı vardır.

Dünyada çevreci hareketleri doğuran düşünsel akımlar ise şunlar;

Derin Ekoloji- Derin Ekoloji akımının ana teması "ekolojik krizin aşılabilmesinin ancak insan bilincinde kökten değişimler yoluyla sağlanabileceği" yönündedir.

Ekofeminizm 1980'lerin ortalarında "önce dünya" grubu içinde, çeşitli feminist ve anarşist kesimlerce;

"Ekolojik krizin tek başına ele alınamayacağı, çözümün ise ancak diğer toplumsal sorunlarla(yoksulluk, cins, azınlık v.b) ilişkilendirilmesi gereklidir." Diyenler ortaya çıktı. Bunun sonucunda "Önce Dünya" grubu üyeleri arasında ekolojik sorunları tek başına ele alma yanlıları ile, toplumsal bir değişim çerçevesinde ele almayı savunanlar olmak üzere bir iç bölünme yaşandı

Toplumsal ekoloji

Bu akımın mimarı Amerikalı Murray Bookchin'dir. Buna göre "salt doğal kaynakların korunmasını öne çıkarıp, konunun toplumsal ve siyasi diğer tüm boyutlarını göz ardı eden ekolojist akımlar anti-hümanist ve çevreyi tahrip edicidir. Bu akımların ekolojik krize çözüm getirecek toplumsal bir değişime önderlik edeceğini düşünmek umutsuz ve boşa bir beklentidir. Yaşanmakta olan çevresel krizin endüstriyel toplumlarda geçerli olan serbest piyasa ekonomisini ve bürokratik kapitalist işleyiş koşullarında çözümlenmeyeceğini" öne sürer.

Biyobölgecilik

Peter Berg ; Biyobölgecilik akımının en önemli düşünürüdür. Kendileri "çevrecilik" akımlarını reddetmektedirler. Kendi tanımlamalarıyla "Kendilerini gezegenin çeşitli biyobölgelerindeki ekolojik sorunların çözümüne adanmışlardır". Bu bağlamda ekolojik olarak sürdürülebilir, kendi kendine yeten, yöresel doğal kaynaklarla uyumlu bir yaşam biçiminin yerleştirileceği biyobölgelerin yaratılması gerekliliğini vurgularlar.

Türkiyedeki ekoloji hareketleri

1950'li yıllarla birlikte; Türkiye, ithal ikameci bir kalkınma ve sanayileşme dalgası üzerinden yolunu çizmeye başladığında, kırsal topraklarını ve köylülüğü kısmen koruma altına

almış yasal düzenlemeler Türkiye’de gelişen kapitalizm bağlamında yerini ulusal sanayinin güçlendirilmesine önem ve öncelik veren bir perspektife bırakmıştır. Bu doğrultuda her mahallede bir zengin yaratma politikaları, sermaye sınıfının palazlanabileceği politikaları da beraberinde getirmiştir.

Hızlı, gelişmiş ve plansız büyüyen kentler artık; Bu dönemdeki kalkınma politikalarının odağı olmaya adaydır. Kırdan kente göç de bu kalkınma politikalarını uygulayacak sermaye sınıfına ucuz işgücü teminine zemin hazırlayan bir olgudur. Doğal kaynaklar, sermayenin ve ithal ikameci kalkınma politikalarının lokomotifleri olan devletin düşük maliyetli hammadde rezervidir.

1950’li yıllardan 1980’lere kadar ki dönemde uygulanan kalkınma politikalarının yarattığı toplumsal eşitsizlikler ve sömürü beraberinde ortaya küresel ölçekte genişleyen ekolojik krizi de derinleştirmiştir. Kentlerde yaşanan ulaşım, beslenme, barınma sorunları, hava, su ve toprak kirliliği, doğal ve kültürel mirasımızın yağmalanması, floranın, faunanın ve kıyın yoksullaşması, bizzatı kırı kent çelişkisi bu dönemin kimi sosyalist sol siyasal hareketlerinin ve demokratik kitle örgütlerinin politik mücadele alanları arasında yer aldı.

1980’li yıllardan sonra ihracata dayalı kalkınma politikaları yaşamın her alanını metalaştırma sürecini hızlandırırken; ulusal ve uluslararası sermayeyi Türkiye’ye çekme gayretleri doğayı tamamen yağmaya açık hale getirdi.

Bir yandan doğa korumacı faaliyetler, bir yandan bölgesel ölçeklerde ortaya çıkan çevreci hareketler, diğer yandan endüstriyel kalkınmayı sorgulayan yeşil ve ekoloji örgütleri siyasal arenaya çıkmaya başladılar. Tüm bu hareketlerin beslendiği ortak felsefe ise; İnsanların yarattığı uygarlık nereye gidiyor? sorusu idi.

Doğa üzerindeki yıkıcı üretim ve tüketim faaliyetlerinin yarattığı tahribatın önüne nasıl geçilebilirdi?

- Günümüzün Ekolojik kriz kavramı, biyosferin sınırlı yapısı göz önüne alınarak ve kapitalist üretim tarzının artık bu sınırları zorlar hale gelmesine bağlı olarak varlık kazanıyor. Ekolojik bunalımın, dünyanın ezenlerini ve ezilenlerinin tümünü kapsayan , bütün insan türünü ilgilendiren boyutu bunlarda vurgulanıyor. Ve bu durumun, insanlığın tümünü potansiyel olarak kapsayan bir politik tasavvuru gerektirdiği ileri sürülüyor. Böyle düşünülür iken biyosferin yıkımı söz konusuysen, insanlar arası mücadelenin lafı olur mu? Kapitalizm’e karşı mücadele için de biyosferin sağlığı ve bekası ön koşuldur. Diyorlar. Ekolojik çelişki, gerçekten- tıpkı geçen on yıllarda nükleer savaş olasılığıyla ilgili olduğu gibi- toplumsal ayrımları aşan bir nitelik mi arz ediyor? Ekolojistlerin genel olarak biyosferle kapitalizm arasında bir çelişkidenden bahsettikleri ve bu çelişkinin diğerlerine karşı öne çıkan çelişki olduğunu savundukları dile getiriliyor. Peki, bu çelişkinin taraflarının “insan karşılıkları” kimler/neler?

Ekolojik bunalımı, bütün insanlıkla birlikte doğayı arkamıza alarak, onları temsil ederek, üstlenmemiz mümkün mü? Ya da ekolojik bunalım, politika üstü, politika ötesi midir? Olması beklenen bir ekolojik felaket, “bütün insanlık” için “bir gerçek” sorun mudur? Burada hala politikadan konuşmak gayri-insani midir? Ya da soruyu daha “soyut” hale getirirsek: Politika için, kapitalizmle doğanın çelişkisini mi, kapitalistlerle ezilenlerin çelişkisini mi esas almalıyız?

Bütün insanlığın ortak ve gerçek çıkarı olamaz. Olası ve biyosferi mahvedecek bir ekolojik

felaket anında- yani bütün insanlık sorunu- ise bütün insanlık ölmüş olacaktır. Doğayı “tahrip etme” ile ona “egemen olma” karşıt anlamlar içeriyor. Kapitalizm doğaya gerçekten egemen olsaydı, ekolojik kriz de olmazdı. Zira, egemen olmak, bir öznenin, etkisinin sonuçlarına egemen olmasını anlatır,yani istenmeyen bir durumla karşılaşılması, ekolojik kriz çıkmamalıdır. Bu anlamda, örneğin sosyalizmde doğaya egemen olma ile ekolojik krizin aşılması anlayışı birbirini tamamlayıcı niteliktedir ve tutarlıdır.

Kapitalizm; tüm insanlığı beraberinde sürükleyecek toptan bir çöküşe doğru gittiği yollu kıyamet tellallığı son yıllarda sosyalist çevrelerde özel olarak revaçta. Bu, insan bireylelerini saf ve masum çocuklar gibi gören bir toplum anlayışının ürünü yaklaşımın akıbeti, geçen yüzyılda kapitalizm üzerine yürütülen tartışmaların ki gibi olmaya aday, Kapitalizm sonsuzdur diyenler; ve hayır, şu vakte kadar çökecek diyenler. apitalizm kendi dinamiği içinde bazı sorunları çözüyor. Ve yeni sorunlar çıkartıyor. Ancak dillendirilen farklı; Deniz bitiyor. Kapitalizm için nihayet deniz bitti mi? Doğal dengenin bozulduğu, doğanın tükenmek üzere olduğu ve artık cevap vermekte zorlandığı söyleniyor. Eğer bu doğru ise, doğa çok erken tükenmiş yani “Kavga” bitmeden, sınıf mücadelesi tamamlanmadan doğanın sınırlarına ulaşılmış demektir.

Bu durumda, kavgaya son verip, barışı, yani ekolojiyi mi öne çıkarmak, yoksa, kavgaya devam mı etmek gerekir? İş “Gerçekten durum bu denli vahim midir? Eğer insanoğlu bir tür olarak silinme tehlikesi ile karşı karşıya ise bütün kavgalarını sona erdirilmeleri gerekir. İşin esası politiktir.

Gerçekten felaket tellallığı mı yapılıyor. “Dünya doğal hayatı koruma derneğine göre; küresel ısı 0,8C derece arttı. Bu artışın 2 C derece artması halinde dünyayı felaketler bekliyor” denmekte. 1980’li yılların sonlarından başlayarak insanın iklim sistemi üzerindeki olumsuz etki ve baskısını azaltmak için Birleşmiş Milletler (BM) öncülüğünde uluslar arası seviyede çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda BM tarafından geniş bir katılımı hazırlanan “İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi” (İDÇS) 1992 yılında Rio’da düzenlenen Çevre ve kalkınma Konferansında üye ülkelerin imzasına açılmış olup bu sözleşme ile gelişmiş ülkelere 2000 yılında sera gazı emisyonlarını 1990 yılı düzeylerine indirme yükümlülüğü getirilmiştir. 1997 yılında İDÇS çerçevesinde Kyoto’da yapılan taraflar konferansında hazırlanan Kyoto Protokolü ile de imza sahibi ülkelere 2008-2012 yılları arasındaki dönem için sera gazı salınımlarını 1990 yılı seviyelerine göre en az %5 azaltma yükümlülüğü getirilmiştir. Bu doğrultuda AB hem birlik olarak hem de üye ülkeler açısından %8’lik bir azaltma sağlayacağını kabul etmiştir. Konu ülkemiz açısından ele alındığında; söz konusu İDÇS’ne katılmamız TBMM’nde 16 Ekim 2003 tarihinde kabul edilerek 21 Ekim 2003 tarihli ve 25266 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ab müktesabati içinde ülkemizin Kyoto protokolüne imza atması kaçınılmazdır.

Ab Enerji planlamasındaki hedefleri genel enerji tüketimi içinde Yenilenebilir enerji oranının, 2010 yılına kadar iki katına çıkarılarak %12’ye ulaşması öngörülmektedir. 2010 yılına kadar da topluluğun tamamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik tüketiminin %22,1’ine ulaşmasını hedeflemektedir.

Hal böyle iken; Dün sayın Müsteşar burada dialogdan bahsetti, Şimdi soruyoruz. Kyoto protokolüne imza atacaksınız. Eğer atacaksanız. Gaz salınımını istenen hedeflere nasıl geri çekeceksiniz? Kömürle işleyen Termik santralleri ne yapacaksınız? İşte size dialog.

20. YILINDA TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRME GERÇEĞİ SEMPOZYUMU

Mayıs 2005

TMMOB tarafından sekreteryalığı yürütülen ve TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TTB, KİGEM tarafından düzenlenen "20. Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği" Sempozyumu 26-27 Mayıs 2005 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi. TMMOB Başkanı Soğanlı, açılış konuşması sırasında şunları söyledi :

Sayın Konfederasyon Başkanlarım, Emek Örgütlerinin, Meslek Örgütlerinin Sevgili Başkanları, Sevgili Temsilcileri, Yüreği emekten ve halktan yana atan Sevgili Arkadaşlarım, Sevgili Katılımcılar 20. yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumuna hoş geldiniz. Hepinizi Sempozyum Düzenleyici Kuruluşlar adına saygıyla selamlıyorum.

Sevgili arkadaşlar,

Kapitalist "Küreselleşme" sürecinin önemi bir aracı olan ve özellikle 1980'li yıllardan sonra Dünya ölçeğinde dayatılan politikalardan biri "Özelleştirme" dar anlamda "devletin iktisadi faaliyetlerini gerçekleştiren kamu iktisadi teşebbüslerinin yani KİT'lerin mülkiyetinin özel sektöre devredilmesi", geniş anlamda "devletin iktisadi faaliyetlerini azaltması yada bu fonksiyonunun tümüyle serbest piyasa koşullarına devredilmesi" olarak tanımlanmaktadır. KİT'lerin yönetim ve mülkiyetinin özel kesime devredilmesini, kamu hizmetlerinin özel kesime ihale edilmesini, kamu hizmetlerinin fiyatlandırılmasını, kurumsal serbestleşmesinin sağlanmasını içeren Özelleştirmelerin; ülkemizde yasal altyapısının oluşturulmasına 1983 yılı sonrasında başlanmış, 1984'te 2983 sayılı yasa, 1986'da 3291 sayılı yasa, 1990-1994 arası bir dizi KHK, 1994'te 4046 sayılı "Özelleştirme Yasası" çıkarılmış; Dünya Bankası desteğiyle 1985 yılında "Özelleştirme Ana Planı" hazırlanmıştır.

Özelleştirmeyi savunanların en temel iddiası KİT'lerin kamuya yük olduğu iddiasıdır. Bu iddiayı savunanlara göre "devlet vatandaştan topladığı gelirleri vatandaşa hizmet yerine, KİT açıklarının kapatmakta kullanıyor ve vatandaşın devletten aldığı hizmet azalıyor. Devlet bu yükten kurtulursa vatandaşa daha iyi hizmet verir." İkinci bir yaklaşım ise "Devlet, bu kadar ekonomik gücü elinde tutuyor ve bu güç baskı olarak geri dönüyor. Devleti bu ekonomik güçten arındırırsak devlet demokratikleşecektir."

Derler ki;

KİT'ler tekel oluşturmakta ve rekabeti önlemektedir. Oysa; rekabet ucuzluk getirir. KİT'lerin satılırsa tekeller olmayacak, rekabet ortamı doğacak ve dolayısıyla mal ve hizmet bedelleri ucuzlayacaktır. KİT'lerde üretilen mal ve hizmetlerin maliyetleri, verimsiz çalışma nedeniyle yüksektir. KİT'ler kamu açıklarını arttırmakta ve sürekli enflasyon nedeni olmaktadır. KİT'ler satılırsa herkes pay sahibi olacak ve mülkiyet tabana yayılacaktır. Dengeli bir mülkiyet dağılımı da demokratikleşmeyi getirecektir. Mallar devletten alınacak halka verilecektir. Toplumda girişimcilik ruhu artacaktır. Özelleştirme ile servet geniş kitlelere yayılacaktır. Yolsuzluklar önlenecektir. Kamudaki işçi fazlalığı azaltılacaktır. Özelleştirme biriken borçları azaltır.

Böylesi ideolojik yaklaşımlarla Özelleştirme çalışmaları, 1984 yılında kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devir uygulamaları ile başlamış; 1985 yılından itibaren hız kazanan program çerçevesinde, günümüze kadar 183 kuruluşta hisse senedi veya varlık satış/devir işlemi yapılmış, bu

kuruluşlardan 171'inde hiç kamu payı kalmamıştır.

Küreselleşen dünyada, bir avuç azınlığın denetimindeki uluslararası sermaye, tüm insanların kaderi üzerinde her türlü demokratik ve toplumsal denetimden uzak bir biçimde kurduğu egemenliğini görülmemiş boyutta yaygınlaştırmış ve yoğunlaştırmıştır. Borç kısacına alınmış olan ülkelerin iktidarlarına kendi ülkelerine ve halklarına ihanet anlamına gelen kararlar aldırabilmektedirler.

Artık hepimiz biliyoruz, 20.yılında herkes ifade edebiliyor; Özelleştirme ülkemize uluslararası kuruluşlarca dayatılan ve ülkemiz gerçeğiyle uyumlu olmayan bir uygulamadır. Özelleştirme, demokrasiyi azaltan, ekonomiyi küçülten, çalışmaları örgütsüzleştiren, işsiz bırakan, yoksul kesimleri eğitimsiz, sağlıksız ve sosyal güvencesiz bırakan, ülkemizin sömürgeleştirilmesini derinleştiren bir uygulamadır.

İşte bu sempozyumda insanlarımızın yaşam alanlarını doğrudan etkileyen bu süreçte; bu 20 yıllık süreçte, “neyin ne kadar özelleştirildiği” ve “özeleştirmenin ulusal ekonomik ve topluma ne getirdiği” sorgulanacaktır.

Sevgili arkadaşlar,

Ocak 2005'te TMMOB'nin çağrısı ile bir araya gelen TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TMMOB, TTB KİGEM temsilcileri, yapılan bir dizi toplantı ile bu gün burada başlattığımız bu sempozyumu gerçekleştirme kararı aldılar.

Bu sempozyumda birinci oturumda bilim insanları “Küreselleşmenin önemli aracı- özelleştirme” başlığı altında Dünya’da ve Türkiye’de Kapitalizmin Tarihsel Değişimi, Özelleştirme Politikaları ve Hukuksal Savaşım konularındaki düşüncelerini bizimle paylaşacaklar.

İkinci oturumda 20. yılında özelleştirmenin bilançosu ortaya konulacak. 18 başlıkta hazırlanan sektör sunumları katılımcılarla paylaşılacak.

Üçüncü oturumda “20. yılında Özelleştirilmelerin Sorgulanması” başlığı altında bilim insanları görüşlerini bizlere aktaracaklar. IV. oturum ise hepimizin konuşacağı, “Forum” oturumu. Görüşleri birbirimize aktaracağız, sonuç bildirgesini hep birlikte oluşturacağız.

Sevgili arkadaşlar,

Bu sempozyumun oluşumunda görev alan TMMOB Özelleştirmelerin ve Sonuçlarının Takibi Çalışma Grubu, düzenleyici kuruluşların temsilcilerine, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, sektörel raporları hazırlayan kurum temsilcilerine ve katılımlarınızdan dolayı sizlere Düzenleyici kuruluşlar ve örgütüm TMMOB adına teşekkür ediyorum. Bu sempozyum Sonuç Bildirisi Türkiye'nin her noktasına ulaştırılacaktır. Konuşmalar basılarak ilgililerin kullanımına sunulacaktır.

Sevgili Arkadaşlar:

Son söz basittir:

EVET BİZ ÖZELLEŞTİRMELERİ DURDURABİLİRİZ.

**TMMOB SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ SENDİKASI (SES)
EYLEMİNİ DESTEKLEMEDİR
Mayıs 2005**

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası şimdi yürüyor.

TMMOB, “Kapitalist küreselleşmenin yeni-liberal politikalar ekseninde kamusal alana dayattığı yapısal düzenlemeler gerek dünyada, gerekse ülkemizde yıkıcılığını korumaktadır. Ülkemizde AKP hükümeti eliyle yürütülen “Kamuda Reform” programı bir ideolojik saldırıyla birlikte sürdürülmekte, toplumsal yarar göz ardı edilerek, bu ülke halkının geleceğini ipotek altına almaktadır.

Emekçilerin yüzlerce yıllık kazanımları; iş güvencesi, çalışma süreleri yok sayılmaktadır. Eğitim ve sağlık başta olmak üzere vergilerimizle karşılığını fazlasıyla ödediğimiz ve ücretsiz almamız gereken kamu hizmetlerinden bir kez daha para alınmak istenmektedir. Emeğe, emekçilere ve halka yönelen bu saldırılara karşı kendi öz gücümüzden hareketle tüm emekçileri ve halkı ideolojik politik yönden bilgilendirmek, temel haklara yönelen bu saldırılara karşı temel haklarımızı koruyan ve geliştiren ve giderek daha bütünlüklü bir mücadeleyi hedeflemek niyetindeyiz.

21 Nisan’la başlayan “sağlık hakkı, iş güvencesi ve ücret adaletsizliğine karşı” eylem ve etkinliklerimiz güncel olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısının bir süreliğine de olsa yasallaşmasının geciktirilmesini sağlamıştır. Ancak IMF’nin stand-by koşulu olarak hükümete dayattığı bu düzenleme iş kolumuzun öncelikli gündemi olma özelliğini korumaktadır. Sendikamız bu dönemi “sağlıkta dönüşüm”ün önemli bir evresi ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısını da bu dönüşümün stratejik bir adımı olarak algılamaktadır. Bu dönemde yürütülecek çalışmalar; geçmişten bugüne yürüttüğümüz mücadeleyi yoğunlaştırılmış, halkla ve diğer örgütlerle paylaşılmış bir bütünsellikle ele almaktayız.

Merkez Yönetim Kurulumuz yukarıda tanımlanan çerçevede Genel Kurulumuzun almış olduğu kararlar doğrultusunda TBMM gündeminde olan çalışma yaşamımızı ve halkın sağlık hakkını doğrudan ilgilendiren yasalara karşı eylem ve etkinliklerimizi artırarak devam ettirme ve diğer toplum kesimleriyle ortaklaştırma kararı almıştır.”

diyen Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası’nın eylem programını destekleyecektir.

TMMOB, 30 Mayıs günü İzmir’den yola çıkacak SES Yürüyüş kolunu uğurlayacak, yürüyüş kolunu 30 Mayıs’ta Manisa’da, 1 Haziran’da Bursa’da, 2 Haziran’da Eskişehir’de ve 3 Haziran’da Ankara’da karşılayacaktır.

TMMOB, “Herkes; iş güvencesi, İnsanca Yaşanacak Ücret; Eşit, Ücretsiz, Nitelikli ve Ulaşılabilir Sağlık Hizmeti ve Sosyal Güvenlik Hakkı İçin Mücadeleye Devam Ediyoruz” diyen Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası’nın yanında olduğunu kamuoyuna bir kez daha duyurmaktan onur duymaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB KESK - YAPI YOL SEN İLE BİRLİKTEDİR
Mayıs 2005

KESK'e bağlı Yol Yapı Altyapı Tapu ve Kadastro Emekçileri Sendikası (Yapı Yol Sen) mücadelesine devam ediyor.

Yapı Yol Sen,

“Yeter Artık Ücrette Adalet İstiyoruz. Basın Açıklaması Yaptık, Duymadılar. Açlık Grevi Yaptık, Görmediler. İş Biraktık, Umursamadılar. Şimdi Söz Bitti, Cetvellerimizle, Kalemlerimizle, Daktilolarımızla Kısacası Emegimizle Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Önündeyiz. Susma Haykır, Emegine Sahip Çık.” çağrısı ile 26.05.2005 Perşembe Günü Bakanlık önünde toplandı.

Yapı Yol Sen diyor ki;

“Herkes biliyor, ülkede her gün yeni demokrasi ayıplarının yaşandığını, herkes biliyor, ülkede milyonlarca insanın yoksulluk sınırının altında bir gelirle yaşadığını ve yine herkes biliyor ki, işkolumuzda çalışanlar, kamuda çalışanlar içinde en mağdur edilen kesim.

1,5 aydır alanlardayız, çalıştığımız işyerlerini de, aldığımız maaşı da bilmeyen kalmadı, bu nedenle bunları tekrar etmeye gelmedik buraya. Biz mücadele kararlılığımızı gösterme için buradayız. 2005 yılında ilk kez 14 Nisanda alanlardaydık, Bakana, İktidara sabrımız kalmadı dedik, 25 Nisandan 29 Nisana kadar açlık grevindeydik, Sayın bakanımız bakanlığa uğramadı, Başbakanımızda işimize son vermeyi amaçlayan Kamu Personel Kanunu Taslağını müjdeledi bize.

Daha önce yaptığımız eylemlerin tamamında “şaka yapmıyoruz, iş olsun diye sokaklarda değiliz, kazanıncaya kadar mücadele edeceğiz” dedik. Ama şaka yapıyoruz sandılar. Onlar halen saldırılarını sürdürüyorlar. İnsanca Yaşam Ücreti talebimizi görmezden geliyorlar, Sağlık ve Sosyal Güvenlik Hakkımızı gasp etmeye çalışıyorlar, İş Güvencemizi yok etmeye çalışıyorlar, Saldırı politikalarının karşısında boyun eğmeyen örgütlerimizi kapatmaya çalışıyorlar. Ve sanıyorlar ki, tüm yaptıkları yanlarına kar kalacak, kimse sesini çıkarmayacak. Onlar İstedikleri kadar efelensinler, AKP iktidarı bir tükenişin içerisine girmiştir. AKP İktidarı emekçi kesimlerle tüm diyalog yollarını kapatmıştır. Bizler de onların anladığı dilden konuşacağız, mücadelemizi daha da yükselteceğiz. Onlar baskı ile, zor ile mücadeleden vaz geçeceğimizi sansınlar. Ancak; Seydişehir'i Unutmasınlar, 4 Mart'ı Unutmasınlar, 20 Aralık'ı unutmasınlar, 25 Mayıs 2005 eylemlerini unutmasınlar.

Ve bir şey daha hatırlatıyoruz: Yazar kasayı unutmasınlar, Başbakanlık önünde fırlatılan yazar kasa Ecevit İktidarının tükenişini simgeler. Burası başbakanlık değil, biz de buraya getirdiğimiz iş araç ve gereçlerini, Başbakanın ayağına doğru fırlatmayacağız. Buraya bırakıp gideceğiz. Ama bu eylemimiz yarın neler olabileceğine ilişkin mesajlar vermektedir. İster verdiğimiz mesajı anlarlar, istemezlerse anlamazlar, anlamazlarsa kendileri bilir.

Sağlık ve Sosyal Güvenlik Hakkımızı, İş Güvencemizi yok eden yasalarda ısrar ederlerse, Adil Ücret Talebimizi görmezden gelirlerse, Gözbebeğimiz olan sendikalarımızı kapatmakta ısrarcı olurlarsa mücadelemiz artarak sürecektir.

Bu nedenle diyoruz ki; Sosyal Güvenlik Ve GSS Yasa Tasarısı ile Kamu Personeli Kanunu Tasarısı geri çekilmelidir, Ücret Adaletsizliğini gidermek üzere çıkartılmış olan 631 Sayılı

Kanun Hükümünde Kararnamenin gereği yerine getirilmeli, işkolumuzdaki ücret adaletsizliği giderilmelidir. Ülkemizdeki en büyük ve en mücadeleci örgüt olan EĞİTİM-SEN'i kapatma girişiminden vazgeçilmelidir.

Şimdi buraya iş araç ve gereçleri ile bordrolarımızı bırakacağız. Verdiğimiz mesaj anlaşılmazsa kararlı bir şekilde mücadeleyi büyüteceğiz.”

TMMOB, Yapı Yol Sen'in örgütlü olduğu işkollarında çalışan kamu emekçisi üyelerinin çoğunluğunun üye olduğu sendikanın taleplerinin gerçekleşmesi için siyasal iktidara çağrıda bulunmaktadır.

TMMOB, Yapı Yol Sen ile birlikte olduğunu kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EĞİTİM- SEN'İN İŞİĞİ KARARTILAMAZ

Mayıs 2005

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Ankara 2. İş Mahkemesi'nin Eğitim Sen'in kapatılma istemini reddeden kararını esastan bozmuştur.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu henüz gerekçeli kararını açıklamamıştır. Gerekçeli karar açıklandıktan sonra, dosya tekrar Ankara 2. İş Mahkemesi'ne gönderilecektir. Ankara 2. İş Mahkemesi, taraflara tekrar duruşma günü tebliğ ederek, tarafları davet edecektir. Yerel mahkeme, duruşma gününde Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararı doğrultusunda karar verecektir. Bu karara karşı da temyiz hakkı yolu açıktır. Tüm bu aşamalara kadar yargısal süreç henüz sonuçlanmamış, Eğitim Sen kapatılmamıştır. Eğitim Sen, faaliyetlerini sürdürmeye devam edecek, hukuksal ve örgütsel anlamda tüm imkanları kullanmaya devam edecektir.

EĞİTİM SEN, yüz binlerce eğitim ve bilim emekçisinin sesi olarak her zaman hukuku, bilimi ve bilimsel doğruları savunmuş, karanlık düşüncelere karşı bilimi kullanarak mücadele etmiştir...

EĞİTİM SEN, Türkiye'nin de altına imza koyduğu insan hakları belgelerinin, düşünceyi ifade ve örgütlenme özgürlüğüne ilişkin evrensel hukuk normlarının, uluslararası sözleşmelerin eksiksiz olarak uygulanmasını savunmaktadır.

EĞİTİM SEN, çok dilli, çok kimlikli, çok kültürlü toplum yapısının belirleyici özelliklerinden biri olan anadilin öğrenilmesinin eğitim süreçlerinde ve yaşam alanlarında kullanılmasının ayırıcı değil, birleştirici bir insan hakkı olduğuna inanmaktadır. Bu gerçek, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde de aynen dile getirilmiştir ...

EĞİTİM SEN, asimilasyoncu, ırkçı, şoven ve cins ayırıcı eğitime, Türk-İslam sentezci eğitim politikalarına karşı çıkmakta; eşit, özgür, demokratik ve bilimsel eğitim mücadelesi vermektedir.

EĞİTİM SEN, her türden bilim dışı, metafizik düşüncelere karşı, daima akli ve bilimi savunmuştur ve ısrarla savunmaya devam edecektir.

TMMOB de demektir ki:

Bugün Eğitim Sen'i kapatmak isteyen zihniyet ve bu zihniyet karşısında sessiz kalan tüm kesimler, Türkiye demokrasisinin gelecekte yaşayacağı tüm sıkıntıların bir numaralı sorumlusudur. Tarih, nasıl TÖS'ü ve TÖB-DER'i kapatan zihniyeti mahkum ettiyse, Eğitim Sen'i kapatmak isteyenler de bir gün mutlaka tarih önünde mahkum olacaktır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB,
KESK HABER-SEN'İN ÖZELLEŞTİRME KARŞITI MÜCADELESİNDE YANINDADIR
Mayıs 2005**

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, KESK'e bağlı Basın Yayın ve İletişim Emekçileri Sendikası (Haber-Sen) tarafından 30 Mayıs 2005'te Telekom önünde yapılan kitlesel basın açıklamasına katılarak TMMOB'nin destek mesajlarını ilettiler. Haber Sen Genel Başkanı Esin Yeleğçi Telekom'un özelleştirilme girişimlerine karşı yaptığı basın açıklamasında şunları söyledi:

“Ülkemizin yer altı ve yer üstü zenginlikleri, IMF ve Dünya Bankası'nın dayattığı sömürü programlarıyla talan ediliyor. “Ucuz emek cenneti” haline getirilen Türkiye, altın tepsi içinde uluslararası sermayeye sunuluyor. IMF'nin emir eri konumundaki AKP hükümeti ise, Türkiye'nin en stratejik, en kârlı kurumlarını özelleştirerek, uluslararası sermayeye ve onun yerli işbirlikçilerine peşkeş çekme sevdasında. AKP, bu ülkenin öz kaynaklarıyla yaratılan birbirinden önemli, birbirinden değerli kurumlarını haraç mezat satmak istiyor. Hem de on binlerce emekçiyi kapı önüne koymak, onları çoluğuyla çocuğuyla açlığa ve yoksulluğa mahkûm etmek pahasına! Bu da yetmiyor, AKP iktidarının Başbakan Yardımcısı, Türk Telekom için “Bu şekilde satamıyorsa, borçlandırarak satalım” diyebilecek kadar teslimiyetçi olabiliyor!

Büyük ve küresel bir oyunla karşı karşıyayız ! Yapmak istedikleri apaçık ortada: Özelleştirmelerle, sosyal yıkım, talan ve kölelik yasalarıyla geleceğimizi yok etmek! POAŞ, TEKEL, SEKA, PETKİM, TÜPRAŞ, Türk Hava Yolları, Devlet Demiryolları ve şimdi de TÜRK TELEKOM...Ama hepimiz biliyoruz ki, Telekom'un özelleştirilmesi bugünkü konu değil. Bu konu, kaç Hükümet, kaç Ulaştırma Bakanı eskitmedi ki... Şimdi AKP'ye diyoruz ki, yalan yanlış bilgilerle halkı kandırmaya kalkmayın! Sakın kendinizi öncekilerden farklı sanmayın! Farklıymış gibi sunmaya da kalkmayın! Siz de o listedeki yerinizi alacaksınız!

İzin Vermeyeceğiz ! Telekom'u Satamayacaksınız !

İşte satılmak istenen Türk Telekom'a ait bazı bilgiler: 19 milyon sabit hat abonesi, 21 milyon sabit hat abone kapasitesi, 5 milyon aboneli AVEA üzerinden mobil hat hizmetleri, Data ve internet hizmetleri, 500 bin aboneye ulaşan ADSL hizmeti ile dünyanın 13. büyük şebekesine sahiptir. Son üç yılda ekonomiye katkısı yaklaşık 13 milyar dolardır ve Kurumlar vergisinde hemen her yıl birincidir.

Şimdi IMF'ye teslim olmuş AKP hükümetine soruyoruz: Telekom'u kâr ediyor diye mi satıyorsunuz? Bu satışı kimin yararına yapıyorsunuz? Halkın yararına mı? Uluslararası sermayenin yararına mı? Siz kimin temsilcisisiniz?

Sizi bilmiyoruz ama biz, halkın, emekçilerin, Türkiye'nin sesiyiz: AKP İktidarını Uyarıyoruz!

Telekom'u satarsanız, bu yaptığınızın altında kalırsınız! Türk Telekom, sizin aile şirketiniz değil, kamu hizmeti üreten bir kamu kurumudur. Türk Telekom, halkın malıdır. Halkın haberleşme hakkının, kamusal güvencesidir.

Halkı hiçe sayan, halka karşı, halka rağmen sürdürdüğünüz politikaları bu halk mutlaka cezalandıracak! Türk Telekom, halkın ödediği vergilerle kurulmuş, çalışanlarının emek-

38. dönemde söylediklerimiz

leriyle varolmuş bir kurumdur. Kimsenin babasının malı değildir; yerli-yabancı kimseye peşkeş çekilemez. Çektirmeyeceğiz!

Bizler, Telekom'da çalışan kamu emekçileri olarak, bu satışa karşı her türlü meşru, yasal ve demokratik haklarımızı sonuna kadar kullanacağımızı, AKP Hükümetine ve halkımıza ilan ediyoruz. Bugün imza kampanyasıyla başlattığımız eylemlerimiz, Türk Telekom'un satışını iptal etme yürekliliğini göstereceğiniz zamana kadar artarak sürecek. İşimize, aşımıza, onurumuza sahip çıkacağız. Çocuklarımızın ve ülkemizin geleceğine sahip çıkacağız.”

MEER İLE İLGİLİ TMMOB GÖRÜŞÜ BAŞBAKANLIK'A İLETİLDİ

Mayıs 2005

BAŞBAKANLIK PROJE UYGULAMA BİRİMİ'NE

ANKARA

Marmara Depremi Acil Yardım ve Yeniden Yapılandırma Projesi (MEER) A.3.3. Alt-bileşeni kapsamında Biriminizce ihale edilen, "Afete Duyarlı İmar ve Yapı Mevzuatı Uygulaması Analizi Danışmanlık Hizmeti" kapsamında hazırlanan Nihai Taslak Rapor iletilmiştir.

Taslak Ön Raporun Birliğimiz ve ilgili Meslek Odalarınca sağlıklı irdelenmesi ve tartışılması için yeterli süre olmadan atölye çalışmasının düzenlendiği bilinmelidir. Müteakip çalışmalarda bu hususa azami özen gösterilmesi, sağlıklı katkının Birliğimizce yapılabilmesi için önemli görülmektedir.

Ülkemizde afetlerin oluşmasının en önemli nedenleri arasında mevzuata aykırı yapılaşmanın yer aldığı konusu toplumun tüm katmanlarınca kabul gören bir tespittir. Artan mevzuat kirliliği ve yetki kirliliğinden kaynaklanan bir ortamda risklerin ve yıkımın da artacağı açıktır.

17 Ağustos 1999 Gölcük (Kocaeli) ve 12. Kasım 1999 Düzce Depremlerinden 3 yıl önce İstanbul'da ev sahipliğini yaptığımız Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat II) Deklarasyonuna ülke olarak attığımız imza ile "afetler karşısında giderek artan korumasızlığa karşı herkes için yeterli konut temin etme ve insan yerleşmelerini daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir kılmaya yönelik olarak, gerekli planlama mekanizmaları ve kaynakları sağlayarak doğal afetlerin ve diğer acil durumların insan yerleşimleri üzerindeki etkilerini hafifletmek, afetten etkilenen yerleşimleri gelecekteki afetlerle ilgili risklerini azaltmak " için kalıcı politikalar oluşturmayı ulusal ve dünya kamuoyuna taahhüt etmiştik. Ancak bu taahhütler, tıpkı Birleşmiş Milletler tarafından 1990-2000 yılları arasındaki dönem için ilan edilen "Doğal Afet Zararlarının Azaltılması İçin Uluslararası On Yılı" kapsamında ülkemizde başlatılan çalışmalar sonucunda 1989 yılında hazırlanan "Türkiye Milli Planı (1990-2000)"nın Dünya Bankası tarafından belirlenen ve hükümetlerin uyguladığı "Tasarruf tedbirlerine" takılması sonucu askıya alınması gibi kağıt üzerinde kalmıştır.

Jeolojik, morfolojik ve meteorolojik özellikleriyle ülkemizde doğal afet olayları sık yaşanmaktadır. Türü ne olursa olsun doğal afet olayları, her yıl ortalama GSMH'nin % 3'ü oranında doğrudan zarara neden olmaktadır. Dolaylı zararlar (üretim kaybı, çevresel etkiler, vb.) göz önüne alındığında ise, zarar toplamının GSMH'nin % 5-7'sine yükseldiği tahmin edilmektedir.

1999 Depremleri sonrası tartışmalarda ağırlıklı vurgu "yapı kalitesi" ve "mevzuat eksikliği" üzerine yapılmışsa da, afet zararlarının azaltılması ve güvenli yerleşmeler için ilk adımın arazi kullanım planlarının hazırlanması ve yer seçimi kararları olduğu bilinmektedir. İmar planlarına ekonomik ve sosyal veriler kadar yön veren bir girdi de doğal çevredir.

Doğal çevre; depremsellik, zemin özellikleri, morfoloji, erozyon, yeraltı suyu, sağlık riskleri yaratan kayac mineral özellikleri, heyelanlar, vb. faktörleri içermektedir. Hazırlanacak bu planların afete dönüşebilecek tehlike ve riskleri, koruyucu önlemleri göstermesi gerek-

lidir.

Ülkemizde afetlerin bu derece ağır fatura oluşturmalarının en önemli nedeni, kamu yararını hiçe sayan gelişme sürecidir. Yıkıcı afet zararlarına yol açan nedenler ülkedeki sosyo - ekonomik koşullardan ve siyasal ilişkilerden bağımsız değildir. Biriminizce hazırlatılan düşük standartlarda sağlıksız ve yasadışı yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı arazi kullanım ve yer seçimi kararlarının rantsal kaygılara yenik düşmesine neden olmuştur. Afet zararlarının beklenenin üstünde olmasını sağlayan temel faktör, bu olgudur.

1999 Gölcük ve Düzce Depremlerinden hemen sonra afet hizmetlerinde önemli derecede değişimlere yön verecek yapısal değişikliklere, Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası - DB) arasında imzalanan Marmara Bölgesi Acil Yeniden Yapılandırma Projesi (MEER) ikraz antlaşması ile başlanılmıştır. Dünya Bankasının tüm gelişmekte olan ülkeler için hazır raporları olduğu ve afet sonrası bunları hükümetlere sunduğu da malumunuzdur.

05.12.1999 gün ve 23897 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve uygulaması amacıyla koordinasyonunun Biriminizce yapıldığı bu antlaşma, afet mevzuatının yeniden yapılandırılmasının anayasası niteliğindedir. Antlaşmanın önemli bölümleri ve her bölüme dair önemli gelişmelerin biraz daha açılması gerekirse;

- “ Borçlu, 22 Kasım 1999 tarihine kadar Banka tarafından tatmin edici bulunan koşullarda gerekli kaynakları, personeli ve tesisleri temin ederek EMAT’ ı kuracak ve idame ettirecektir.” [22 Kasım 1999 da 583 sayılı kararname ile Türkiye Acil Durum Yönetim Başkanlığı (EMAT) kurulmuş ve 2000 yılında Genel Müdürlük (TAY) seviyesine yükseltilmiştir. Bugün, Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü Başbakanlığa bağlı bir kurumdur. (“TAY Genel Sekreterliği Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı” TAY tarafından hazırlanmış ve bazı kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur.)

-” Borçlu, 31 Aralık 2000 tarihine kadar, A.3.1. Alt Bileşeni dahilinde Afet Kanunu, İmar Kanunu ve İhale Kanunu’nda şekil ve içerik olarak Banka’yı tatmin edecek şekilde yapacağı değişiklikleri parlamentoya sunacaktır.” [İhale Kanunundaki değişiklikler uzun tartışmalar sonrası gerçekleştirilmiştir. Afet Kanunu ve İmar (ve Şehircilik) Kanunu teklifleri hazırlanmışsa da Bakanlar Kuruluna daha sunulmamıştır. Bugün bu alt bileşen kapsamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından farklı sektörel projeler geliştirilmiş olup, çalışmalar devam etmektedir.

-” DASH Yasal çerçevesinin Bankaca şekil ve içerik açısından uygun bulunacak şekilde kabul edilmesi ve adı geçen yasal çerçevenin tanımlarına uygun olarak yürürlüğe girmesi “[Doğal Afet Sigortası Kurumu (DASK) 27 Aralık 1999 tarihli 587 sayılı K.H.K.ile kurularak Belediye sınırları içindeki konutların Deprem Sigortası yaptırımları zorunlu hale getirilmiştir. Merkezi hükümetin popülist politikaları çerçevesinde sigortasız konut sahiplerine de çeşitli afetlerden sonra kalıcı konut verilmiş ve sigorta sistemi işlevsiz kılınmıştır.

Bir başka deyişle, söz konusu antlaşmayla birlikte ulusal afet hizmetlerinin geleceği Dünya Bankasına emanet edilmiştir.

Böylece afet hizmetleri gibi ekonomik, teknik, sosyal, psikolojik boyutların iç içe olduğu bir olgu, Dünya Bankasınca şekil ve içerik açısından denetlenen, mali piyasaların kontrolünde sıradan bir parasal işlem haline getirilmiştir. Artık bir “Müşteri” olan yurttaş, afet ve imar

hizmetlerini de satın almak zorunda bırakılmaktadır.

Süreç dahilinde ayrıca, izlendiği üzere, bütüncül merkezi politikalarından uzak, kısmi kurum, idare ve idareci çıkarına yarar sağlayan, kaliteli danışmanlık alımından uzak, bilimsel danışmanlık tekellerinde hizmet üretilen, uluslararası alımlarda deneyimlerinden yararlanılması öngörülen yabancı firmaların dahi Türk taşeronlarının işlerini yaptığı , mevzuat ve yetki kirliliğini destekleyen çalışma ve oluşumlarla karşılaşmıştır. Özetle, ülke ihtiyaçları tam olarak karşılanamamıştır.

Ulusal afet yönetim sistemi bazında yukarıda belirtilenleri açmak gerekirse, en temel konulardan biri de sahip olduğumuz parçalı yapının yarattığı sorunlardır. MEER Projesi uygulama sürecinde devreye giren yeni kurumlar ile bu dağınıklık daha da artmıştır. Dağınık yapılanma ortamında kaçınılmaz olarak ciddi koordinasyon ve yetkilerin hiçe sayılması, mevcut kurumların aksayan yönlerinin desteklenmesi yerine etkisizleştirilmesi sorunları yaşanmaktadır. Bugün, ilgili her kurumun kendine ait bir proje üretme çabası içine girmesi sonucu proje enflasyonu yaşanmaya başlanmış; bu uğurda ciddi miktarlarda para, zaman ve emek israfı yaşanmaya başlamıştır. Örneğin, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, DEPREM ŞURASI projesi çerçevesinde afet ve imar mevzuatına yönelik çalışmalar yaparken, bu çalışmalardan bağımsız olarak PUB imar mevzuatı için veya mikrobölgeleme üzerine ihaleler gerçekleştirmekte; Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü yeni bir yapılanma modeli için yasa taslağını, tartışmaya açabilmektedir. Ancak sonuç değişmemekte ve ortak kabul görebilecek gerekli ciddi siyasi irade istemi oluşmamaktadır. Kurumlar ve ürünleri ise, çözümün değil sorunun bir parçası olarak kalmaktadır.

Diğer yandan, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca imar, yapı ve afet yasalarının tartışmaya açıldığı bu günlerde, söylenmesi gerekenler, üniversiteler, araştırmacılar, meslek odaları tarafından zaten söylenmektedir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca çalışmaları yürütülen ve çok yönlü görüşler alınarak oluşturulan "İmar Kanunu Tasarısı Taslağı (İmar ve Şehircilik Kanun Tasarısı Taslağı)" bu çalışmanın da ayrılmaz bir parçası olmalıdır.

Raporun yeni bir şey söylemekten çok, ülkemizdeki imar mevzuatının bir arada değerlendirilmesi ve tüm yönleriyle değerlendirme konusu yapılması olumlu bulunsa da, 3194 sayılı İmar Yasasına dayalı olarak yürütülen işlemleri ve bu alandaki yargı kararlarını ve araştırma sonuçlarını derlemekten öte bir misyon üstlenmediği görülmektedir. Dolayısıyla, Raporun bu içerikle sürece nasıl bir katkı sunacağı da tartışmalıdır.

Deprem ve benzeri afet olgusu yaşayan belediyelerin yanında çok yönden problemlili gözüken belediyeler ile kırsal yerleşmelerde de inceleme yapılmadığı görülmektedir. Bu bakış açılarının oluşturulması ve sorun tespiti sırasında çok az mühendislik-mimarlık disiplini ile görüş alışverişinde bulunulması, Rapor hazırlama yönteminin ayrı bir eksikliğidir.

Ülkemizde güvenli planlama ve yapılaşma mevzuatı açısından ilk etapta yapılması gereken işlerden biri, aslında birbiriyle son derece ilişkili olan, ancak ülkemiz pratiğinde son derece kopuk bir durumda olan, imar ve afet mevzuatlarının birbiriyle ilişkilendirilmesidir. Bu iki temel yasanın yeniden oluşturulması ve yürürlüğe konması eş zamanlı olarak gerçekleştirilmelidir. Afet güvenliğinin sağlanması, karşı karşıya olduğumuz afet tehlike ve riskleri göz önüne alındığında, ülke coğrafyası için bir istisna, özel bir durum değil, genel bir sorundur. Afet mevzuatından kopuk olarak planlama yapılması mümkün değildir.

İmar planlarını yeni riskleri yaratmamanın ve zarar azaltmanın bir aracı olarak görmeyen,

afet ve imar mevzuatları arasındaki ilişkinin tartışılmadığı bu raporda tehlike haritaları, mikro bölgeleme haritaları gibi afet mevzuatı içinde tanımlanan ve planlama kararlarına entegre edilen araçların kullanımı konusu da belirsiz kalmaktadır.

Biriminize konuya ilişkin daha önce Birliğimizce iletilen benzeri görüşlerin bu raporda da giderilmesi yönünde bir yaklaşım görülememiştir. Ayrıca Birliğimizin önceki görüşünün bir kısmının da yansıtılmadığı belirlenmiştir. Biriminiz, dolayısıyla danışman veya danışmanlarınız tarafından söz konusu yazımızın yeniden irdelenmesi önemlidir ve dikkate alınması gereken kısımları aşağıda Taslak Nihai Rapor özelinde değerlendirilmek üzere, aktarılmaktadır:

“Taslak Ön Rapor”da performans denetimi, yönetim, şeffaflık, hesap verebilirlik, yerellik, vb. kavramlara da yer verilmektedir. Bilindiği gibi bu kavramlar, küreselleşme koşullu bir söylemin dilini çağrıştırmaktadır. “Yeni bir İmar Mevzuatı Oluşturulurken Dikkate Alınması Gereken Seçmeler” bölümünün başlangıç paragraflarında sözü edilen ve özellikle gelişmiş kapitalist dünyanın literatüründe yer bulan bu tür kavram ve kabullerin, ülkemize özgü mevzuat çalışmalarında temkinli kullanılması gerektiği düşünülmektedir. Yönetim, hesap verebilirlik, performans yönetimi, yerellik, vb. gibi ilk bakışta olumlu algılanabilecek pek çok kavramın, günümüzde uygulanan politikalar ile ülkemizi farklı sonuçlara götürebileceğine dikkat çekmek isteriz. Bu kavramların öncelikle sorgulanarak, içlerinin kamu/toplum yararını üstün tutacak, merkezi ve yerel yönetimler olarak kamu yönetimini bir bütün halinde ele alarak güçlendiren yaklaşımlarla doldurulması koşulu ile kullanılması önemli görülmektedir. Aksi halde, örneğin; Türkiye’de yönetsel mekanizmalarımıza bütünden bakmadan, merkezi yönetimler ile de kurumsal ilgisi kurulmadan, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve demokratikleştirilmesine vurgu yapılmaksızın, yönetim ve yerellik söylemlerinin ön plana çıkartılması; kamusal alanın daraltılmasına, imar/planlama/yapılaşma konularında spekülasyon ve bireysel rantların öne çıkmasına, kamusal alanların ticarileştirilmesine ve özelleştirilmesine ortam hazırlayıcı işlev üstlenebilecektir. Bu bağlamda, yapısal uyum programları ile öngörülen devletin (kamunun) küçültülmesi girişimlerinin ülkemiz için sakıncalarının vurgulanması ile her kademedeki kamu etkinliğinin güçlendirilmesi yönündeki çabaların arttırılmasının, yaşamsal önemde görülmesi gerektiği yönündeki görüşlere de, Taslak Rapor’da öncelikle yer verilmelidir.

Ayrıca, kentlerdeki kamusal hizmet sunumlarındaki açıkların giderek arttığı, kent mekanında gelir düzeyi açısından ikili yapılanmanın çoğaldığı, bir yandan kent yoksulluğu ve yoksunluğu sürerken, diğer yandan da gelir düzeyi yüksek kesimlerin “kapalı ve kapılı” yeni kentler yarattığı; geleneksel alış-veriş mekanlarının geliştirilmesi yerine, küresel alışveriş-tüketim mekanları haline dönüştürüldüğü bir süreçte, “İmar Mevzuatı”nın yetersiz kaldığı konularına raporda yeterince değinilmemiştir. Genellikle, mevzi plan süreci ile uygulamaya konulan ve gelecekte kentlerimizi bekleyen böylesi risklerin de, özellikle altının çizilmesi yararlı görülmektedir.

“İş Tanımı”nda da vurgulandığı gibi bu alanda yürütülmekte olan mevcut mevzuat çalışmaları ile eşgüdümün sağlanması, ülkemizde mevcut işgücü ve enerjinin akılcı kullanımı açısından da önemli görülmektedir. Bundan hareketle, çalışmanın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’na çalışmaları sürdürülmekte olan ve katılımcı bir süreçle belirli bir aşamaya getirilmiş olan “İmar ve Şehirleşme Yasa Tasarısı Taslağı” ile de ilişki içinde hazırlanması zorunlu bulunmaktadır. Söz konusu Taslağın hazırlık sürecinde Birliğimiz ve bağlı Odaların

görüş ve katkıları da alınmış bulunmaktadır.

“Raporda, yeni çıkartılan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası ile imar ve yapılaşma hareketlerinin denetimi anlamında, önemli adımlar atıldığı söylenmektedir. Ancak yeni yasanın, yerel demokrasinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi anlamında, ilçe ve belde belediyelerin hiyerarşik kademe yetkilerini gereğinden fazla kısıtlayan bir yaklaşım içerdiği, burada göz ardı edilmiştir. Yasada Büyükşehir Belediye Başkanlarını güçlü kılan bir kurgu söz konusudur. Kaldı ki, raporda bu konuyla ilgili çelişik yorumlar söz konusudur.

Bir önceki yazımızda da belirtildiği üzere, imar ve yapı denetim mevzuatı konularında mevcut durumu özetle ortaya koyan, ülkemizdeki uygulamalar açısından konuyu farklı boyutları ile ele alıp yaşanan sorunları ortaya koymaya çalışan bu çalışma iyi bir ön çalışma olarak değerlendirilebilir. Ancak, çeşitli tespitlere dair eksiklik yanı sıra, yöntem olarak alansal araştırmalara dayanan, somut ve kesin bulgular içeren, bunlara dayalı öngörü ve çözüm getiren bir yapıda değildir.

Çeşitli tespitlere dair eksiklikler özellikle kentsel dönüşüm çeşitleri ve ilgili süreçleri olarak tanımlayabileceğimiz ve İmar Kanunu Tasarısı Taslağında da kısmi olarak değerlendirilen;

- Mevcut yapılaşmış alanda kısmi imar ve mevzi imar plan değişiklikleri ile arazi kullanım kararı, kentsel standartların değişmesi,
- KİT arazilerinin kentsel rant amacıyla işletmesinin tasfiyesi sonrasında kullanım amaçlarının değiştirilmesi,
- Kentsel sit, tarihi sit, doğal sit alanlarındaki dönüşüm projeleri (Fener Balat, Antalya Kaleiçi, İstanbul İli su havzaları)
- Dar gelirli konut kaçak ve/veya ruhsatlı konut alanlarındaki kentsel dönüşüm ve imar islah plan uygulamaları
- 5272 sayılı Kanun’un 73. maddesi kapsamında kabulüyle kentsel gelişme alanlarında yapılan uygulamalar,
- Özel proje alanları (Dikmen Vadisi, Portakal Çiçeği Vadisi, Zeytinburnu Kentsel Dönüşüm Projesi, vb.)

Eylem Planı olarak aktarılan tespitlerin, “Eylem Planı” içeriğinde olmadığı, özellikle ekonomik ve sosyal yapılanmalara yol gösterici şekilde tanımlanmadığı ve bu şekilde tespitlerin birer ön kabul olarak ele alınmasının kamuoyunu ve yasa yapıcıları yanıltacak önermeleri içereceği açıktır.

Yukarıda yapılan genel aktarımlar yanı sıra, Taslak Nihai raporun kısımları özelindeki görüşümüz ise, aşağıda yer almaktadır:

Sayfa 15’te aktarılan 2981 sayılı İmar Affı Yasası’nın 20 inci maddesine göre hala yapılmaya devam eden islah imar planı uygulamalarının sonlandırılması gereği Eylem Planına alınmalıdır.

İmar Mevzuatı ve yapılaşmaya ilişkin yürütülmekte olan mevzuat çalışmalarında eşgüdümün sağlanması gereklidir. Raporun 20. sayfasında da vurgulandığı üzere, 08.05.2003 tarihinde yürürlüğe konan 4856 sayılı kuruluş yasasına göre Çevre ve Orman Bakanlığının

çevre düzeni planlarının yapımı konusunda yetkili kılınması ile 04.11.2000 tarih 24220 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Çevre Düzeni Planlarının Yapılması Esaslarına Dair Yönetmelik” ile çevre düzeni planlarının 1/25.000, 1/50.000, 1/100.000 ve daha küçük ölçekte hazırlanabileceği şeklindeki düzenlemelerle 23.07.2004 tarih 25531 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5216 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Kanunu”nda (1/5.000 ile 1/25.000) ölçekli arasında nazım imar planı hazırlanması yetkisi arasında çelişki ortaya çıkmıştır.

Aynı şekilde sorun ve süreçleri dikkate alan, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’na çalışmalarını yürütülen ve çok yönlü görüşler alınarak bir çok taslak oluşturulmuş, “İmar Kanunu Tasarısı Taslağı (İmar ve Şehirleşme Kanun Tasarısı)” ile Adalet Bakanlığı tarafından hazırlandığı duyumu alınan 634 sayılı “Kat Mülkiyeti Yasa Tasarısı” arasında da önemli uyumsuzlukların ortaya çıkabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, imar mevzuatı için tek elden ve çok yönlü bir çalışma yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu hususun Raporda mutlaka yer alması gerekmektedir.

İmar Planları, sadece teknik belgeler değildir. Aynı zamanda, siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınma esaslı belgelerdir. Ülkemizde yurttaşların imar mevzuatını ve imar planlarını kendi siyasi, ekonomik, sosyal, vb. gereksinimlerinin bir ürünü, sağlıklı ve güvenli çevrede ve yapılarda yaşamayı insan haklarının bir parçası olarak görmediği sürece, afet güvenliği yüksek yerleşimlerin yaratılması mümkün olmayacaktır. Taslak Nihai Raporun tüm bölümlerinde; imar mevzuatının temel öznesi olarak insanın görüldüğüne dair herhangi bir yaklaşımla karşılaşmamaktadır. İnsan, siyasal katılım, kamusal denetim olguları yerini yönetişimin güzel sözlerine bırakmış; sadece “sağlam yasal metinler hazırlanarak” sorunların çözüleceği varsayılmıştır.

İmar planları ve imar uygulamaları sırasındaki en önemli sorunlardan birinin teknik yetersizliği olan ve çeşitli hukuki hataları bulunan kadastro paftaları olduğu bilinmektedir. Bu konun Sayfa 29’da irdelenmesi yerindedir. Ülkemizdeki kadastro mevzuat sistemine göre Cumhuriyetten beri değişik tarihlerde, değişik teknoloji ile ölçülerek çizilmiş ve hesaplanmış kadastro paftalarının günümüz teknolojileri ile değişikliğe uğratılmasında bilimsel bir nedene dayalı olarak farklılık ortaya çıkmaktadır. Bu farklılığın giderilmesine ilişkin bir mevzuat yürürlüğe konamadığı gibi yapılan değişik düzenlemeler sektöre yeterli ödenekler verilmediği için yürütülememiştir. Bu şekilde parselasyon planı aşamasında ve eski parsellerde yapılaşma aşamasında çözümler üretilmekte ve böylesi parçacı çözümlerle amaca ulaşılamamaktadır.

40. sayfada açıklanan 5272 sayılı yasanın uygulamasından kaynaklanan hususların verilmesi yerinde bulunmaktadır. Söz konusu Kanununun 73. Maddesi kapsamındaki yanlış uygulamalar belirlenmesi, ilgili bölümde aktarılması ve Büyükşehir belediyesi statüsündeki yerleşimlerde plan yapımı konusunda tüm yetkilerin tek odakta toplandığı bir yapının sonuçlarının irdelenmesi gerekmektedir. Söz konusu yasanın uygulamasının Danışman raporunun 42. Sayfasında belirtilenin aksine, “hesap verebilirlik” ve “şeffaflık” parametrelerinden ne kadar uzak olduğu konusu açık olarak dile getirilmelidir.

Taslak metnin 51. sayfasında yer alan 2.2.3. maddesi ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Yasası ve Uygulama Yönetmeliğinin Aksayan Yönleri başlıklı kısmına; “Denetçi firma ile laboratuvar arasında yazılı veya sözlü olarak yapılan sözleşme ile laboratuvar ücretini aldığı kişiye rapor vermek gibi sağlıklı bir ilişki içerisinde bulunmaktadır.” ifadesi eklenmelidir.

Ülkemizin % 92'si deprem riski altında olduğu genel kabul görmekle birlikte yapı denetimi konusunda 19 ilin kapsam dahiline alınması dışında 3194 sayılı İmar Kanununda kamu tesisleri ile kırsal alanlar için istisna yaratılmıştır. Ülkemizde bir ailenin oturabileceği evler için kolaylaştırıcı yöntemler oluşturulmalı, ancak bunun denetimin azaltılması şeklinde değil kamu denetimi ve yardımı şeklinde oluşturulmalı ve kırsal bölgelerdeki yapılaşmalar da sağlıklı inşa edilmelidir. Bu konu, sayfa 43'te aktarılan sorunlar arasında alınmalıdır.

Nihai Taslak Raporun 52. Sayfasında belirtilen 5237 sayılı TCK 184. Maddesi, imar suçlarını bağışlayan yeni bir af yasası niteliğinde olabileceği irdelenmelidir

Raporun 101. sayfasında yeni planlama süreci için öneriler geliştirilirken üst ölçekli planlara uygunluğun sağlanması ve planların kademeli birlikteliği ilkesine de vurgu yapılması yerindedir.

Raporun içeriğinde kıyılardaki yapılaşmalara ilişkin yapılan yönetmelik değişikliğinin Şehir Plancıları Odası ile birlikte Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının birlikte dava ettiği dikkate alınarak bu yöndeki bilgi düzeltilmelidir.

Ülkemizde sık sık gündeme gelen kara para ile rüşvetin gizlenebildiği en önemli araçlardan bir tanesi emlak piyasasıdır. Bu konu, raporda eksik kalmıştır. Bu şekildeki talep nedeniyle gerçek olmayan emlak talebi ile spekülasyon hareketleri oluşmaktadır. Emlak piyasasında alım-satım değerleri arasındaki ciddi farklar nedeniyle kara para ve rüşvet emlak çine gizlenebilmektedir. Bu nedenle, değerlendirme haritaları yapıp, genel kabul görece ve bilimsel yöntemlere dayanılarak emlak değerleri belirlenmeli ve buna ilişkin değişkenler takip edilerek bu değerler yenilenmeli ve emlak vergi değerleri ile alım-satım harçlarında oransal iyileştirmeler yapılmalıdır.

Bir diğer husus da, ülkemizde insanların tasarruflarının sağlıklı şekilde garantisi sağlanamamasıdır. Gelecekleri için yaptıkları birikimlerinin iflas eden bankalarla yok olması ve diğer finans sistemlerinde oluşan problemler nedeniyle emlak piyasası insanlarımızı garanti altına almamaktadır. Bu şekilde, emlak piyasasını gerçek taleple örtüşmeyen spekülasyon talepleri şekillendirmektedir. Bu çerçevede, ülkemiz insanının, gelişmiş ülkelerdeki gibi birikimlerini daha garantili bir sistem içinde değerlendirebilmesi ve yatırıma dönüştürebilmesi için koruyucu ve özendirici yasal düzenlemeler yapılmalı ve bu şekilde tasarrufların emlak piyasası dışında değerlendirilmesi yolları açılmalıdır.

Ülkemizde sağlıklı bir bina sayımı olmadığı anlaşılmaktadır. Raporun içeriğinde illerdeki konut ihtiyacı ve ruhsatlı konut açığı şeklinde bir inceleme bulunmakla birlikte, 2000 krizi sırasında kirası ve yönetim masrafı fazla olan bölgelerden çok fazla konut boş kalmasına rağmen gerek kiralık konut ihtiyacı oluşmamış gerekse kiralarda yüksek artışlar gözlenmemiştir. Sağlıklı değerlendirmeler için bu veri netleştirilmelidir.

İmar planlarında kamu nitelikli tesis alanlarına ayrılan ve parselasyon planları sırasında da Hazine mülkiyetinde oluşturulan parseller daha sonra Milli Emlak Müdürlüklerince satılmaktadır. Bu şekilde özel mülkiyete dönüşen ve özellikle deniz kıyısı veya kentlerin kıymetli bölgelerinde bulunan parseller için bir rant baskısı oluşmaktadır. Bu nedenle, kamu tesisine ayrılan park, spor alanı, oyun alanı, vb. parseller hiçbir şekilde mülkiyeti satış yoluyla özel mülke konu edilmemeli ve plandaki ayrılan kamu amacına uygun kullanılacak üzere ilgili yatırımcı kuruluşa tahsis edilmelidir.

Mesleki süreli ve ömür boyu eğitim konularına dair araştırma ve öngörü içermeyen Raporda

özellikle karar vericilere (Belediye Başkanları, Meclis Üyeleri, İl Özel İdare Başkanları, Valiler, Kaymakamlar, vb.) ile teknik adamlara, imar konularında eğitim verilmesi ve sorumlulukları konusunda bilinçlendirilmesi yönünde çalışma yapılması gereği Eylem Planında vurgulanmalıdır (sayfa IX).

Raporunda ayrıca, yapılacak mevzuat düzenlemelerinde AB direktifleri ve uygulamaları dikkate alınmalı, 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca hazırlanan imar planları ile oluşturulan ve parselasyon planı aşamasında kesinleştirilen kentsel rantların kamuya dönüşüne ilişkin düzenlemeler yapılmalı ve aynı kentsel rantın oluşmadığı parseller arasında eşit şekilde % 40 oranında düzenleme ortaklık payı alınmamalıdır. İnşaat alanı kat sayısı ile DOP arasında bir ilişki kurulması gereği, Eylem Planında tanımlanmalıdır.

Bir imar adası içindeki tüm yapıların aynı proje ile yapılması koşulları araştırılmalıdır. Kent estetiği ve proje maliyetini olumlu etkileyeceği gibi kaçak yapılaşmanın görüntü ve coğrafi bilgi sistemleri ile izlenmesi mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Raporun 8. bölümünde sunulan "Eylem Planı'nda imar planlarına esas jeolojik ve jeoteknik etütlerden, makro ve mikro bölgeleme haritalarından, mevcut veya yeni yerleşim alanlarında tehlike değerlendirmelerinden hiç bahsedilmemekte; eylem planı yapı denetim sürecine indirgenmektedir.

AB-GATS MÜHENDİSLİK ALANINA ETKİLERİ SEMPOZYUMU

Haziran 2005

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından AB GATS Mühendislik Alanına Etkileri Sempozyumu 3-4 Haziran 2005'te İstanbul'da İTÜ Maçka Kampüsü'nde gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasının bir bölümünde şunları söyledi:

“Başlayan bu etkinliğimiz ile ilgili TMMOB'nin epeyce ev ödevlerini yaptığını söylemek doğru olacaktır. Birazdan açılış sunumunda Baki arkadaşım TMMOB'nin konu ile ilgili görüşlerini ve birikimlerini size özetle aktaracak. Ama ben de tartışmalara bu konuşma ile bir miktar girmek isterim.

Biliyorsunuz, kısa bir süre önce TMMOB Yönetim Kurulu Odalarımızın da geliştirdiği şekli ile AB-Türkiye ilişkileri ve TMMOB başlıklı kitabı kamuoyunun kullanımına sundu. 17 Aralık sürecinde aldığımız karar gereği bu kitabı hazırlamıştık.

Burada “Bizim anladığımız şekli ile Avrupa Birliği” başlıklı bölümü sizlerle paylaşmak isterim. Şöyle yazdık:

TMMOB 1973'ten itibaren AB konusunu gündemine almış ve hemen hemen her dönemde, gündemdeki tartışmalara katkıda bulunmuştur.

Türkiye'nin siyaset gündemindeki yerini korumaya devam eden Avrupa Birliği konusu, küreselleşme sürecine ilişkin farklı siyasetlerin kesişme noktalarından biridir. Öncelikle bu proje, bazen ileri sürüldüğü gibi, bir demokrasi projesi değildir. Kökü İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin Marshall Planı çerçevesinde ve esas olarak Avrupa ülkeleri arasında, özellikle Fransa ile Almanya arasında kömür havzaları üzerinde çıkan kavgaları önlemek üzere kurulan Kömür - Çelik Birliğine dayanıyor. Bu mesele nedeniyle çıkan savaşların birinci ve ikinci emperyalist savaşların çıkışına ve de bu savaşların da nihayetinde dünyanın üçte birinin sosyalist bir kampın kurulmasına yol açmasının, esas neden olduğu söylenebilir.

Bu kuruluş önce, önde gelen Avrupa ülkeleri arasındaki bir ekonomik işbirliği projesi haline, daha sonra da kuruluş sürecinde yer almayan diğer Avrupa ülkelerini de kapsayan bir ekonomik ve siyasi entegrasyon projesine dönüştü. Avrupa Birliği en son gelinen noktada artık tümüyle küreselleşme sürecinden bağımsız olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan bir özellik kazanmıştır.

Türkiye sermayesinin AB süreci konusundaki politikaları da başlangıçtaki beklentilerin çok farklılaşarak uluslararası sermayeyle bütünleşme sürecinin bir parçası haline dönüştü. Bu gün batı sermayesi ve AB ile bütünleşmek Türkiye kapitalizmi için küreselleşme sürecinin bir uzantısı olarak gündeme gelen bir seçenek durumundadır ve sistemin içine girdiği büyük krizden, içinden çıkılmaz boyutlara ulaşmış dış borç batağından çıkış için bir umut kapısı olarak görülmektedir. Bu gün Avrupa Birliği'ne üyelik konusu uluslararası sermaye güçleriyle bütünleşme sürecindeki büyük sermaye başta olmak üzere sitemin ve bütün kurumlarıyla birlikte Türkiye'nin resmi devlet politikası haline gelmiştir. Devletin egemenlik haklarından bir kısmının AB bünyesindeki uluslararası kurullara devrediliyor olmasından dolayı, eski egemen konumlarını kısmen de olsa kaybetme konumunda kalanlardan gelen bir direniş ve muhalefet olmasına karşın, bunlar sürecin belirleyeni

konumunda değildir ve sistemin bütün yönelimi ve iktidar pozisyonları sermayenin bu temel AB tercihi doğrultusunda belirlenmektedir.

AB konusunda ortadaki yanlışlardan bir tanesi de Kopenhag kriterleri konusundadır. Çoğunlukla gözden kaçırılan bir husus, bu kriterlerin, bu gün özellikle kuzey Avrupa ülkelerinde geçerli demokrasi standartlarının da altında kalan bazı sınırlı demokrasi ve insan hakları ilkelerinin yanı sıra, serbest piyasa ekonomisini, kamu ekonomisinin küçültülmesini, dolayısıyla özelleştirmeleri de içeren, bu şekilde Maastricht Avrupa'sını da kapsayan bir muhteva taşımakta olmasıdır. Aslında Sosyalist Blok' un dağılmasından sonra AB ye üyelik için başvuran Doğu Avrupa ülkelerinin bu taleplerinin kabul edilebilmesi için öne sürülen şartları belirlemek için saptanan bu kriterler eski sosyalist ülkelere uygulandığında, sosyalizmden kalma ne varsa tasfiye edilmesi anlamına gelirken, Türkiye söz konusu olduğunda kendine has anti demokratik baskı yasalarıyla, korumacı sistemin bazı devletçi uygulamalarının ortadan kaldırılması anlamına gelebilmektedir. Bu da tarihin bir ironisi sayılmalı.

Küreselleşme süreci farklı evrelerden geçerek bugünkü halini almıştır ve sürekli bir dönüşüm içindedir. Türkiye de bu dönüşüm evrelerinin içinden geçerek sistemle entegrasyon süreci yaşamaktadır. Bu entegrasyonun ilk adımları 12 Eylül darbesiyle atılmış ve serbest piyasacı ekonomik modelin hakim kılınmasıyla hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. İthal ikameciliğin yerine serbest piyasa ve ihracata dayalı büyüme modeli esas alınarak yeni bir gelir ve paylaşım stratejisi ortaya konmuştur. Küreselleşen dünya ekonomisiyle eklemlenme süreci kesintisiz ve düz bir hatta ilerlememektedir. Türkiye'de kapitalizmin yukardan aşağıya, bizzat emperyalizme bağımlı olarak inşa edilmesinin yarattığı kendine has devlet yapısı entegrasyon sürecini daha bir sancılı hale getirmiştir. Sermaye sınıfının devletle özdeş olmaması, sermaye kesimlerinin kendi içinde farklılaşmış olması (Büyük Sermaye, Anadolu Sermayesi) ve gelişmiş bir askeri bürokratik yapının bulunması, Türkiye'deki egemen blokun kendine özgü bir yapısını belirlemektedir. Uluslararası mali sermayenin ve Çok Uluslu Şirketlerin önderliğinde ilerleyen küreselleşme süreci Türkiye'deki egemen blokun farklılaşmış çıkarlarıyla örtüşmemektedir. Bu durum kronik bir kriz olgusunu doğurmaktadır. Krizin patlak verdiği dönemlerden hegamonik olarak çıkan kesimlerin kendi rengini verdikleri alacalı bir süreç işlemektedir.

Tarihte hiçbir gelişme veya olgu rastlantısal değildir ve o dönemin toplumsal ve ekonomik gereksinimleri doğrultusunda ortaya çıkmaktadır.

AB'nin halen bünyesinde taşıdığı; "Sosyal Avrupa" imajının artık sürdürülebilir olmaktan çıkması, söz, karar ve yetki süreçlerinde yaşanan antidemokratik girişimler, Ortak Para Birimi'ne yönelik itirazlar, artan üretim ve pazarlama sorunları, "Yolsuzlukla Savaş" ilanına kadar giden bozulma süreci, DTÖ kararlarına uyum sorunu gibi temel sorunlar, AB'nin geleceğini, en azından üye ülkeler arasında tartışılır duruma getirmektedir.

TMMOB; yaşanan süreci, bu içeriğiyle, örgütsel ilkeleri arasında yer alan "bağımsızlık" ve "halkın, emekçi sınıfların, mühendis ve mimarların çıkarını savunma" ilkelerine aykırın görmektedir.

TMMOB; AB süreci ile birlikte hızlanan neo-liberal dönüşüme ve kamusal alanın sermaye lehine düzenlenmesine karşı, tüm dünyadaki neo-liberalizm karşıtları ile birlikte mücadele edecektir. Çünkü TMMOB; kendisini emekten ve demokrasiden yana bir Türkiye'nin

yaratılması mücadelesinin parçası olarak görmektedir.

Bunları yazdık.

Zamanınızı da fazla almadan GATS konusunda da TMMOB'nin söylediklerini özetle sizinle paylaşmak isterim:

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT)'nın Dünya Ticaret Örgütü'ne dönüştürüldüğü Uruguay Turu sonrası 1994 yılında imzalanan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS); piyasada önemi artan tüm hizmet alanlarının serbest piyasaya açılması için mevcut düzenlemeleri genişleten ve hukuki işlerlik kazandıran, ilk, çok taraflı hizmet ticareti anlaşmasıdır.

Mesleki Hizmetler, İletişim Hizmetleri, İnşaat ve Bağlantılı Mühendislik Hizmetleri, Dağıtım, Eğitim, Çevre, Mali Hizmetler, Sağlıkla İlgili ve Sosyal Hizmetler, Turizm ve Seyahat İle Bağlantılı Hizmetler, Eğlence, Kültür ve Spor Hizmetleri, Taşımacılık Hizmetlerini kapsamına alan GATS; bir hizmet ticareti anlaşması gibi gösterilse de, aslında, hizmetler ile bağlantılı tüm üretim alanlarını ve bugün var olan tüm hizmet alanları ile birlikte olası hizmet alanlarını da kapsayan bir çok taraflı yatırım ve ticaret anlaşmasıdır.

GATS anlaşmasında Türkiye'nin özel taahhütleri GATS'ın sektörel sınıflandırma listesinde yer alan 155 hizmet faaliyetinden 72'sine karşılık gelmektedir ve kapsama oranı yaklaşık % 46'dır. Gelişmekte olan ülkelerin kapsama oranının % 18'ler düzeyinde olması, Türkiye'nin piyasasını yabancı özel sektöre açma konusunda aşırı talepkar olduğunu göstermektedir.

GATS hükümlerinin ülkemizde 2005 yılı itibari ile uygulanması kararlaştırılmış olmakla birlikte; iletişim, altyapı, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi birçok alanda GATS hükümlerinin iç hukuka içselleştirildiğini görmek gerekmektedir. Bu bağlamda siyasi iktidarın gündeme taşıdığı ve üstyapıyı tümüyle dönüştürmeyi amaçlayan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nın, GATS hükümleriyle benzerliği dikkatlerden kaçmamalıdır.

Kaçmamalıdır, çünkü; GATS'ın ana ilkesi tüm hizmetlerin piyasalaşmasıdır. GATS'a göre, kamu idaresi kamu hizmeti yapabilir. Ancak, aynı hizmeti özel şirketler de yapıyorsa, kamu idaresi o işi özel şirketin yaptığı bedelle yapabilmek durumundadır. Ayrıca, anlaşmaya göre tüm hizmetler yabancılar tarafından da yapılabilecektir. Gelen yabancı sermaye ise en az yerliler kadar korunacaktır.

TMMOB bu uygulamaların ve tasarrufların tümüyle karşısında olduğunu her ortamda ifade etmektedir. Burada da bu karşıtlığının altını kalın çizgilerle çizmektedir.

Sözlerimi bitirirken, özellikle belirtmem gerekir ki,

Odanız, gerek Birliğimizin eşgüdümünde, gerek diğer odalarımızla birlikte yürüttüğü, meslek alanlarına ilişkin "emekten ve halktan yana" mücadelesi ile, her zamanki dik duruşu ile Birliğimize güç vermektedir.

TMMOB, ülkemize ve halkımıza karşı sorumluluğu yerine getirmenin onurunu diğer odalarımızla da olduğu gibi EMO ile de birlikte duyuyor. Çok çeşitli çalışmada Birlik-Oda işbirliğinin güzel örneklerini yaşıyoruz, yaşamaya devam edeceğiz. Bunlar için, Sevgili Oda Başkanım Kemal Ulusaler'in, Şube Başkanım Erol Celepsoy'un ve Birlik Yürütme Kurulu Üyemiz Hüseyin Yeşil'in şahsında Odanıza burada TMMOB adına teşekkürü de bir borç bilirim.

38. dönemde söylediklerimiz

Bu etkinliğin düzenlenmesinde ve bizi burada buluşturmada emeği geçen arkadaşlarıma, görüşlerini bizimle paylaşacak olan bilim insanlarına, katılımınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

Son söz üyelerimize;

Her zaman söylediğim sözü burada bir kez daha sizinle paylaşıyorum: Odamıza sahip çıkın. Bilmelisiniz ki, Siz olmazsanız, Şubemiz, Şubemiz olmazsa Odamız, Odamız olmazsa Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği neye yarar?

Bilmeliyiz ki, bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye, TMMOB'nin size, bize, hepimize ihtiyacı var.”

DEVİRİMCİ YAZAR VE OZANLARIMIZI ANDIK

Haziran 2005

TMMOB Makina, İnşaat ve Elektrik Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Devrimci Yazar ve Ozanlarımızı Anma Etkinliği 2 Haziran 2005 tarihinde Ankara Sanat Tiyatrosu'nda gerçekleştirildi. TMMOB Başkanı Soğanlı konuşması sırasında şunları söyledi :

Sevgili Katılımcılar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Makina, İnşaat ve Elektrik Mühendisleri Odalarımızın ortaklaşa düzenlediği bu etkinlikte sizlerle bir arada bulunmaktan büyük bir onur duyuyorum.

Benim kuşağımın, benden bir önceki kuşağın, 68'lilerin, 78'lilerin kişisel tarihlerinde bu gün anmakta olduğumuz devrimci yazarlarımız ve ozanlarımızın mutlaka etkisi, mutlaka bir yeri vardır. Öncelikle kendimden örnekler vermek isterim:

Köy Enstitülü bir öğretmenin çocuğu isen başka bir şansın yoktur, Orhan Kemal'i, Fakir Baykurt'u, Yaşar Kemal'i, Kemal Tahir'i okumaktan başka. "Hanımın Çiftliği, Vukuat Var, Kaçak" üçlemesini kendi içinde yazılış sırasına göre okuyacaksın ve sen daha doğmadan yaşanmış 60 öncesi Türkiye'yi tüm yaşanılanları ile anlayacaksın. 72. Koşu'u okumak onlardan sonra gelir. Sonra da Babaevi, Ekmek Kavgası, Üç Kağıtçı, Sokaklardan Bir Kız ve diğerleri. "Önce okumak gerekir" diyen babamı ve tabi ki Orhan Kemal'i saygıyla anıyorum.

80 öncesidir: Nazım'ın sözlerini hepimiz birden söyledik: "Akın var, güneşe akın, güneşi zapt edeceğiz, güneşin zaptı yakın. Düşmesin bizimle yola evinde ağlayanların gözyaşlarını boynunda ağır bir zincir halkası gibi taşıyanlar, bıraksın peşimizi kendi yüreğinin kabuğunda yaşayanlar."

Sonra 80 karanlığı: Önce 96 gün Derin Araştırma Laboratuvarında kalış. Ankara Emniyetinin arkasındaki spor salonunda oluşturulmuş işkence hane. Bilinen adı ile DAL. Sonra Mamak tecrit 2 ön 39. Yalçın'ın kulakları çınlasın. Üç küsur ay da hücre. Sonra D blok. Aradan yedi ay geçer, aylardan haziran ve aklında Nazımın sözleri vardır: "Bu gün Pazar, bu gün beni ilk defa güneşe çıkardılar. Ve ben ömrümde ilk defa gökyüzünün bu kadar benden uzak, bu kadar mavi, bu kadar geniş olduğuna şaşarak kımıldamadan durdum. Sonra saygıyla toprağa oturdum, dayadım sırtımı duvara. Bu anda ne düşünmek dalgalara, bu anda ne kavgaya, ne hürriyet, ne karım. Toprak, güneş ve ben... Bahtiyarım."

Mamak D blok günleri. Yüreğin yaralı olduğu günler ama bulunduğu yer yarı açık ceza evi gibi. Bırakmak esas ama isteyene Komünden ya 10 adet birinci ya da bafra, onları istemezsen üç filtreli sigara. Tercih senin. Koşu'da değil iki koşunun arasındaki aralıkta içeceksin. Aklında hep Ahmet Arif'in sözleri: "Haberin var mı taş duvar? Demir kapı, kör pencere. Yastığım, ranzam, zincirim, Uğruna ölümlere gidip geldiğim, Zulamdaki mahzun resim, Haberin var mı? Görüşmecim yeşil soğan göndermiş, karanfil kokuyor cigaram. Dağlarına bahar gelmiş memleketimin."

1994'te bir büyük ütopyanız var: Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyorsun, bir grup arkadaşınla meslek odacılığının önemine inanıyorsun, gereği için yol haritanızı belirliyorsunuz. Bu yol haritasında öğrenci üyeliği sizin için çok önemli bir çalışma alanı olarak tespit

ediyorsunuz. Ütopyalarınız var. Biri de: Kurultay Atatürk Spor Salonunda toplanacaktır. Yönetmeliği Genel Kurul'dan geçiriyorsunuz, giderek tüm ekip, hepiniz inanıyorsunuz bu işe, ütopyalarınız önce hayale, sonra gerçeğe dönüşüyor. Birinci kurultayda üçyüz, ikinci kurultayda bin, üçüncü kurultayda ikibinbeşyüz ve dördüncüsünde üçbinbeşyüz öğrenci ile birliktesiniz. Tarih 2005in Mart ayı. Yer Atatürk Spor Salonu. Açılış konuşmasında Nazım'dan sözler söylüyorsunuz: “Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin: İşin kolayına kaçmadan ama. Gül yanaklı bebelerini emziren melek yüzlü anneciğin resmin değil, ne de ak örtüde elmaların. Ne de akvaryumda su kabarcıklarının arasında dolanan kırmızı balığinkini. Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin: 1961 yazı ortalarındaki Küba'nın resmini yapabilir misin. Çok şükür çok şükür bu güne de gördüm, ölsem de gam yemem gayrının resmini yapabilir misin üstat.”

19 Mart'ta “Dünyanın Sokakları Bizim” diyerek İşgalin İkinci yılında İstanbul'da Kadıköy alanında binler var. Kürsüdesin ve gene Nazım'dan söylüyorsun: “Arkamızda bir düşman gözü gibi karanlığın yolu. Önümüzde bakır taslar güneş dolu. Dostların arasındayız. Güneşin sofrasındayız. Dağlarda gölgeniz göklere vursun, göz göze yan yana durun çocuklar. Tasları birbirine vurun çocuklar.” Ve ekliyorsun: Dik durun çocuklar.

1 Mayıs'ta tüm Türkiye'de emek örgütlerinin mücadele, birlik ve dayanışma adına düzenlediği etkinliklere katılıyorsunuz. Hep birlikte alanları özgürleştiriyorsunuz. Bu kez Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı sıfatıyla ve Birlik adına kürsüden gene Nazım'dan söylüyorsun: “Demeğe de varmıyor ama kabahatın çoğu senin be canım kardeşim”

Ve asla aklından çıkmaz Adiloş bebeye Ahmet Arif'in söyledikleri: “Bunlar, Engerekler ve çayanlardır. Bunlar aşımıza, ekmeğimize göz koyanlardır. Tanı bunları, tanı da büyü.. Bu namustur, künyemize kazılmış, Bu da sabır, ağıulardan süzölmüş. Sarıl bunlara sarıl da büyü.”

Sevgili arkadaşlar,

Örnekleri çoğaltmak tabii ki mümkün. Hepimizin mutlaka başka örnekleri var. Burada onları paylaşacağız.

Bitirirken, sözü bu güne getirdiğim de şunları söylemek istiyorum.

2 Haziran 1998 de, bu etkinliğin ilki yapıldığında dönemin Makina Mühendisleri Odası Başkanı sıfatıyla açılış konuşmasında şunları da söylemişim:

Makina Mühendisleri Odası adına, Elektrik Mühendisleri Odası adına, Mimarlar Odası adına ve bu odalarımızın Ankara şubeleri adına hepinize hoş geldiniz diyorum.

Makina Mühendisleri Odası Genel Kurulunun akşam yemeğinde, kendi aramızdaki bir konuşmanın devrimci yazar ve ozanlarımıza sahip çıkmanın gerekliliği noktasında yapılan bir konuşmanın bu gün hayata geçmesinden dolayı duyduğum keyfi ifade etmek isterim. Birliğe bağlı üç odamızın ortak çalışma refleksi ile gerçekleştirdiği bu etkinliğin, Birlik ve bağlı Odaları açısından oldukça önemi var. Diliyorum bu çalışma üç odamızın birlikte gerçekleştirdiği bu çalışma, Birliğe bağlı diğer Odalarımızın yöneticilerine de örnek olur ve benzeri çalışma, birlikte yan yana olma anlayışları iki yıllık çalışma dönemlerinde yaşama geçer.

Bu etkinliğin ilk duyurusu çıktığında telefonlar aldık: “Sizin işiniz ne, siz bir meslek oda-

sırsınız, devrimci yazarlara, devrimci ozanlara sahip çıkmaktan size ne?”

Evet, ülkede bir çete hukuku var iken, yargısız infazlar var iken, ölüm var iken, kan var iken, enflasyon var iken, yolsuzluk var iken, yani güzelin dışında ne var ise o var iken, meslek odası ne yapsın? Belki sistemin potansiyel suçlusunu ilan ediyoruz, belki sistemin suçlusunu olarak tanımlanacağız ama, biz bu halkın yarattığı devrimci değerlere sahip çıkmaya devam edeceğiz. Üstelik “Bu iş de bize kaldıysa, vay bu ülkenin haline” diyoruz. Birlik, ona bağlı odalar, odaların yöneticileri ve örgütlü üyeleri, bir yandan kendimizi uzmanlaştırmaya yönelik mesleki çalışmalar yaparken, öte yandan da meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerini dile getireceğiz, sorunları tespit edeceğiz, çözüm yolları önereceğiz, öte yandan da, bu dünyanın en güzel coğrafyasında yaşayan bu halkın, kendi içinden yarattığı devrimci değerlere sahip çıkacağız. Eğer biz potansiyel suçlu isek, sistemin bu suçlamasını kabul ediyoruz ve bu suçu işlemeye devam edeceğiz.

Değerli katılımcılar,

Bilinir ki; Meslek Odaları yöneticileri çok üretmek için, derdini anlatabilmek için çok yazarlar, çok konuşurlar. Ancak söz şiirin olduğunda, söz edebiyatın olduğunda, söz ozanın ve yazarın olduğunda, haddimizi biliyoruz.

Evet “Haziran’da Ölmek Zor”. Katılımızdan dolayı hepinize tekrar teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Bunları söylemişim.

Sevgili arkadaşlar,

2004 yılında gerçekleştirilen etkinlik sırasında da arkadaşlar anı defteri koymuşlar, sonra etkinlik kitabına da katılımcıların yazdıklarının tıpkı basımını yapmışlar. Orada da yazmışım: “İyi ki vardınız” diye.

İyi ki bu ülkenin devrimci yazar ve ozanları var, iyi ki bu ülkenin onlara sahip çıkma inandını ısrarla sürdüren Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği ve o birliğin odaları, odaların örgütlü üyeleri var. İyi ki sizler varsınız.

Hepinize saygılar sunuyorum, katılımızdan dolayı teşekkür ediyorum.

KİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI'NA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ KAMU İHALE KURUMU'NA İLETİLDİ Haziran 2005

Kamu İhale Kurumunun TMMOB'ye 23.08.2005 tarihli yazısında,

- 4734 ve 4735 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı taslağının kurulca görüşülüp, kurum web sitesinde kamuoyunun görüş öneri ve eleştirilerine açıldığı,

- Taslakta yeralan ilgili yasalardaki yenilik ve/veya değişikliklerin değerlendirilmesi amacı ile 06.06.2005 tarihinde bir toplantı yapılmasının planlandığı belirtilerek,

- Toplantıya görüş ve önerilerimiz ile birlikte katılımımız yönünde istemde bulunulmuştur.

Kamu İhale Kurumunun web sitesinde yayımlanan Kanun Tasarısı Taslağının yürürlükteki mevzuatta olumlu yönde iyileştirmeler amaçladığı anlaşılmaktadır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üyelerini yakından ilgilendiren Kamu İhale Mevzuatındaki mevcut sorunları giderici ve günün koşullarına uygun çözümler getirmeyi amaçlayan düzenlemelere katkı vermeye hazırız.

1. Genel Değerlendirme

- Yürürlükteki Kamu İhale Mevzuatında, “Hizmet” ve “Danışmanlık hizmeti” alanında bölünmüş olan, “Mühendislik-Mimarlık Planlama” alanının ayrıca tanımlanması ve ikincil mevzuatın buna uygun olarak düzenlenmesi uygun olacaktır.

Bu düzenleme yapıldığında, KİK ve İhale yapan idare açısından doğrudan TMMOB ve Odalarını muhatap olarak almak mümkün olacaktır. TMMOB ve Odaların serbest çalışan üyelerinin tescil, kayıt ve denetimi ile ilgili bir iç hukuku ve deneyimi bulunmaktadır. TMMOB'e bağlı meslek odaları,

- Mühendislik, Mimarlık, Şehir Plancıları ile bunların oluşturduğu firmaların kayıtlarını yapmakla mesleki deneyim ve uzmanlıkları konularında sicil tutmaktadırlar.

- Odalar ayrıca, yaklaşık maliyetlerin belirlenmesine yardımcı olabilecek fiyat analizleri vb. konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Bu yaklaşım çerçevesinde, odaların potansiyellerinden yararlanılması Kamu yararının, verimliliğin, sağlıklı rekabet koşullarının oluşmasına da yardımcı olacaktır.

- TMMOB ve bağlı odalarda serbest çalışanlar arasında yaygın örgütlenme uzmanlık alanında küçük üreticilik olup, kurumsallaşmış büyük firmalar oluşmamıştır. Ekonomik ve sosyal koşullar bu tür küçük büroların tasfiyesine, taşeronlaşmaya, yok olmaya yada işçileştirmeye doğru bir süreci zorlamaktadır. Kamu ihale mevzuatı da bu süreci hızlandırmamalıdır.

Mühendislik Mimarlık ve Planlama alanındaki firmalar, bu değişimden olumlu ve olumsuz olarak etkilenmektedir. Kurumsallaşma sürecinin piyasa koşullarında hızlı ve denetimsiz biçimde sürmesi halinde Mühendislik, Mimarlık, planlama alanında yabancı etkinliği ve tekelleşme tehlikesi artacak bu durum serbest rekabeti olumsuz yönde etkileyecektir. Bu

ülkemizdeki, üretim alanlarına ilişkin ve çevre üzerindeki etkileri açısından da sakıncalar doğurabilecek bir gelişme olacaktır.

- Mühendislik, Mimarlık ve Planlama konusunda teknik bilgi birikimi ve deneyimi çok önemli olup, süre ile sınırlandırılmaması gerekmektedir. Buna karşın, ihalelerde benzer iş deneyiminin 5 yılla sınırlandırılmış olması ile, Mühendis, Mimarlık ve Şehir Plancı'larının geçmiş deneyimleri yok sayılmaktadır. Son yıllardaki ekonomik krizin getirdiği işsizlik ortamı ve birçok deneyimli büronun kapanması da gözönüne alındığında, deneyimin ihale sürelerine yansıtılmadığı bu nedenle gerçekte deneyimli bir çok firmanın alan dışına itildiği de görülmektedir.

Mühendislik-Mimarlık Planlama bürolarının iş alanları daralmış, rekabet gücü kalmamıştır. Bu yönden bir çok büro kapanmak durumunda kalmıştır. Birçok alanda güçlü bürolar kurulamamaktadır. Ekip oluşumu sağlanamamaktadır. Kamu ihale yasası bu gelişmeyi kısıtlamamalıdır.

2. 4734 Ve 4735 Sayılı Kanunla da Değişiklik Yapan Kanun Tasarısı Taslağına İlişkin Görüş ve Öneriler

- Kanunda değişiklik yapan tasarı taslağı, "Hizmet" ve "Danışmanlık hizmeti" tanımlarında önemli değişiklikler öngörmekte olup, bu konudaki değişiklikler, TMMOB üyelerini yakından ilgilendirmektedir. Mühendislik, mimarlık ve planlama konularının ayrı bir kategori olarak alınması ve TMMOB'nin de katkısı ile ayrı ikincil mevzuat düzenlemesi, belgelerin TMMOB ve Odalar tarafından verilmesi, (üye belgesi değil, SMM veya BTB belgesi olarak), yetersiz olan 5 yıllık benzer iş deneyimi süresinin en az 15 yıla çıkartılması gibi konular öncelik almaktadır.

Tasarı taslağının maddelerine ilişkin görüşlerimiz,

- Madde 1'de "Mimarlık ve Mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro imar uygulama, her ölçekte imar planı" K.İ.K Kanununun 4. maddesinde yer alan "Hizmet" tanımından çıkartılarak 48. maddede yer alan "Danışmanlık Hizmeti" tanımına ilave edilmiştir.

Böylece, bu hizmetlerin "belli istekler arasında ihale" yöntemine göre ihale edilmesi öngörülmektedir.

Danışmanlık hizmetleri tanımı gereği kapsamlı ve karmaşık özel uzmanlık ve deneyim gerektiren hizmetlerdir. Her ne kadar bu hizmetler özel uzmanlık ve deneyim gerektirmekteyse de bunların bir çoğu kapsamlı ve içeriği açısından, tanımlı, özel teknik şartnameleri belirgin ve çoğu eşik değerlerin altında olan hizmetlerdir. Bu hizmetlerin-daha önce olduğu gibi- danışmanlık hizmetleri içinde yer alması mevcut sorunları çözemeyeceği gibi, geçmişte yaşanan sorunların tekrarlanma olasılığı da yüksektir. Bu nedenlerle yukarıda belirtilen gerekçeler de göz önüne alınarak bu ve benzeri hizmetlerin 4. maddede "Teknik Hizmetler" adı altında ayrıca tanımlanması uygun olacaktır.

4. maddede yer alması önerilen "Teknik Hizmetler Tanımı" aşağıdadır.

Teknik Hizmetler: Serbest mühendislik, mimarlık ve şehircilik meslek alanına giren her türlü danışmanlık, mühendislik, mimarlık ve şehircilik hizmetleri, araştırma, yerseçimi, etüt, harita, kadastro, plan, imar planı, uygulama, proje, resim, hesap, ÇED, fiyat analizi, fizibilite, işletme, bakım, onarım, arama, faaliyet raporu vb ile, bunların yapımı ile ilgili her türlü, kontrollük, teknik uygulama sorumluluğu vb. hizmetler.

- 48. madde değişikliğinde “Mühendislik, Mimarlık ve Planlama” ifadesinin danışmanlık hizmetleri tanımında yer alması, ancak, imar ve uygulama ve her ölçekte imar planı etüt ve proje, harita ve kadastro ifadelerinin danışmanlık hizmeti tanımından çıkartılması önerilmektedir. Böylece, Mühendislik Mimarlık Planlama alanında, kapsam ve içerik bakımından karmaşık olan, özel deneyim, ekip ve uzmanlık gerektiren, eşik değerlerin üstündeki hizmetlerin danışmanlık hizmeti kapsamında ihale edilmesine olanak verilmiş olacaktır.

- 2. maddede kanununun 10. maddesine ilişkin değişiklikle, benzer iş deneyimi “yapımla ilgili hizmet işleri için” 15 yıla çıkartılmaktadır. Bu durum idarelerin yorum farklılıklarına neden olabilecektir, ayrıca, teknik hizmetlerle ilgili firmalar arasında eşitsiz uygulamalara neden olabilecektir. 15 yıl deneyim konusu teknik hizmetler, mühendislik, mimarlık ve planlama alanını kapsayacak biçimde açıklıkla tanımlanmalıdır.

- 3. ve 4. madde değişiklikleri olumlu olarak değerlendirilmiştir.

- 5. madde değişikliği mal alımları ile (tıbbi malzemeler) ilgilidir.

- 6. madde değişikliği olumlu değerlendirilmiştir.

- 7. madde değişikliği olumlu değerlendirilmiştir.

- 8. madde değişikliği aşırı düşük tekliflere çözüm getirmeyi amaçlamaktadır. Öneri olumlu bulunmuştur. Tasarıda (b) fıkrasında getirilen “% 20’sini geçmemek üzere” ifadesinin olası olumsuzlukları önlemek amacı ile kaldırılmalıdır.

- 9. madde olumlu bulunmuştur.

- 10. maddede 48. madde ile ilgili değişiklik yapılmaktadır. Bu konuda yukarıda öneri yapılmıştır.

- 11.12.13.14.15.16. maddeler olumlu bulunmuştur.

- 17. maddede 4743 sayılı kanununun 62. maddesi (c) ve (h) fıkraları değiştirilmektedir. (c) fıkrada, bulunmayan yapımların işlerinden sonra, “... ile haberleşme, altyapı işlerinde” ifadesinin ilave edilmesi

- (h) fıkrası ile ilgili olarak, başvurulardan sonra gelmek üzere “ilgili meslek odasının belgelenen” ifadesinin ilave edilmesi,

önerilmektedir.

TÜRKİYE 19. ULUSLARARASI MADENCİLİK KONGRESİ Haziran 2005

19. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Fuarı TMMOB Maden Mühendisleri Odası tarafından 9-11 Haziran 2005 tarihlerinde İzmir’de gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Kaynak açılış konuşması sırasında şunları söyledi:

Sayın konuklar değerli meslektaşlarım, hepinizi TMMOB adına selamlarım.

ÇASGEM’in yönetmelikleri gereğince 5’inci risk grubunda değerlendirilen “madencilik” faaliyeti dünyanın en ağır iş kollarından biri olduğu bilinmektedir.

2005 yılında ülkemizde Zonguldak, Kastamonu-Küre, Gediz ve Seyit Ömer’de madencilik faaliyetinde bulunan 4 maden mühendisi arkadaşımızı “iş kazası” sonrası kaybettik. Anıları her daim bizlerle birlikte yaşayacak.

Bizler hukuksal açıdan her ne kadar işveren vekili konumunda görülsek bile; çalışma şartlarında böyle bir konumda olmamız fiili olarak söz konusu değildir.

Madenlerdeki grizu, yangın, göçük işçi-mühendis ayrımı yapmıyor. İş kazası sonrası geride kalanlar mağdur oluyor. Bu mağduriyet “yeni personel rejiminin” görüldüğü şu sıralarda yasalarla giderilmelidir. Yetkililerin ve ilgililerin bu konuya önemle eğilmelerini istiyoruz.

Diğer yandan özelleştirme furyası son sürat devam ediyor. Özelleştirme programı kapsamında madencilik sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlarda yer aldığı bilinmektedir.

Ülkemizin işleyen tek gümüş madenine sahip Eti-Gümüş A.Ş.- tek blister bakır üretim tesisi Karadeniz Bakır İşletmesi Samsun İşletmesi, Eti Bakır A.Ş., Eti-Krom A.Ş. birer birer madencilik deneyimi bulunmayan firmalara devredilmiştir.

Madencilik faaliyetinin ehli olmayan firmalarca yürütülmesi beraberinde “iş kazalarını” daha da vahim boyutlara taşıyacağından kimsenin şüphesi olmasın.

Bunlar yetmezmiş gibi; şimdide sırada teknoloji sorunları olmasın rağmen; 2004 yılında 26,5 milyon \$ kar eden Şeydişehir Alüminyum A.Ş. özelleştirilmesi gündemde.

Ayrıca özelleştirme İdaresi Başkanlığı; ülkemizin tek yassı çelik üreten kuruluşu Erdemir ile yassı ürün üretmek için modernizasyon ve dönüşüm yatırımları devam eden İsdemir’i bünyesinde bulunduran Erdemir Grubunun sermayesindeki % 46,12 oranındaki kamu hisselerinin blok satış yoluyla özelleştirilmesini kararlaştırmıştır.

2004 yılında 3,3 milyar \$’lık bir ciro gerçekleştiren 590 milyon \$ kar eden, Erdemir Grubu’nun kamu hisseleri satılmamalı, Erdemir’in kamu payına düşen karları bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yatırıma dönüştürülüp büyümesi için kullanılmalıdır, hal böyle iken “altın yumurtlayan tavuk niye satılmak için, pazara sunulur” bilinmez.

Diğer yandan Jeotermal ve mineralli sular yasa tasarısı komisyonlarda beklemekte. Bu yenilenebilir kaynak, yeraltından çıkartılmasından, dağıtılmasına, tekrar yerine deşarj edilmesine kadar.

Kullanımında ise; Elektrik enerjisi üretiminden, ısınmaya içinde zararlı maddeler dolaşısıyla hangi kaynağın termal turizminde kullanılmasına kadar bir çok meslek disiplini

38. dönemde söylediklerimiz

İlgilendiren multi disiplinler bir konu.

Bu konuya ilişkin TMMOB raporu kamu oyuna sunulmuştur.

İlgililerin bu yasa tasarısının son şeklinin verilmesinde TMMOB raporunu göz önünde bulundurmalarını bekliyoruz. Konunun takipçisi olacağız.

Yine madencilğin en sıkıntılı konularından birisi olan kömür madencilği, bilindiği gibi Çevre ve Orman Bakanlığı'na yayınlanan "Isınmadan kaynaklanan hava kirliliği konulu" yönetmeliğimizin 20'inci maddesinde "Doğalgaz'ın bulunduğu her yerde, kömür kullanılmayacaktır" gibi bir ibare mevcuttu.

Biz TMMOB olarak buna ilişkin bir hukuk sürecini başlattık ancak daha sonra yayınlanan ve kömürü yasaklayan ifadelerin kalktığını ve düzeltmelerin yapıldığı görüldü.

Diğer yandan ise;

Türkiye Elektrik üretiminde yerli kömürün kaynak payları her yıl düştüğü görülmektedir. 1998'te % 40 olan yerli kömürün kaynak payı 2004 yılında % 17'ye düşmüştür.

Bunun yanında ise; ithal kömürün kaynak payı ise artmaktadır.

2003 yılında %2 olan payı 2004 yılında %6'dır. AB müktesebatı sürecinde Kyoto Protokolüne de imza atacağımızı düşünerek bu gidişatın sonunun nereye varacağı bilinmez.

Madencilikte daha çok yolumuz var.

Bu yolları kat edeceğiz engelleri aşacağız madencilğin önünü açacağız derken her yeni dönemde; yeni zorluklarla karşılaşyoruz.

Ama ne var ki; başarı denilen olguya; ancak bu zorluklar aşılabildiği an ulaşıyor.

TMMOB olarak, uluslararası madencilik kongresinin ve fuarının başarılı geçmesini diler; beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

ÇEVRENİN KORUNMASI TEMEL İNSAN HAKLARININ KORUNMASIDIR Haziran 2005

Yer küremiz var olduğu zamandan beri sürekli değişim gösterirken doğal dengesi içinde canlı yaşamına olanak tanımaktadır. Ancak, insan aktivitelerine bağlı kontrolsüz kaynaklardan sürekli kirletilmektedir. Daha fazla kazanmak adına doğaya yapılan müdahaleler yer kürede canlı yaşamını yok etmeye doğru gitmektedir.

Son yarım asırda yeni çevre tahribatları ortaya çıkmış ve bir çok canlı ve ekosistemde yaşanan zararlar gözle görülür duruma gelmiştir. Böylece su kaynakları sürekli kirletilerek yok edilmekte, orman alanları ve tarım alanları daraltılmaktadır.

Nüfusun hızla artması, sanayinin çevre değerlerini dikkate almadan gelişmesi, silahlanmanın artması, savaşların yer kürenin bir çok yerinde devam etmesi ve savaşlarda kullanılan silahların çevreyi doğrudan etkilemesi çevre sorunlarını beraberinde getirmektedir. Bu konuda uluslar arası önlemlerin alınması zorunlu hale gelmiş durumdadır.

Çevre sorunlarının çözümü nüfus artışı, giderek artan yoksulluk ve uluslar arası eşitsizliği de içerecek şekilde geniş bir bakış açısı ile ele alınarak bilimsel çevrelerin ortak çalışmasıyla mümkündür.

Şehirleşme

Nüfus artışının yanı sıra demografik eğilimler büyük sorunlar yaratmaktadır. 1900 yılında dünya nüfusunun yalnızca yüzde 10'u şehirlerde yaşamaktaydı ve sadece 16 şehrin nüfusu bir milyon kişiye ulaşmıştı. 1950'li yıllarda Dünya nüfusunun %30'dan azı kentlerde yaşamaktaydı. Günümüzde ise %50 si kentlerde yaşamaktadır.

Bu gün ise nüfusun yüzde ellisi şehirlerde yaşamakta ve nüfusu bir milyondan fazla olan şehir sayısı 326 dır. Nüfusu on milyondan fazla olan kent sayısı ise 14 dür. 2010 yılında ise nüfusun yarısından fazlası kentlerde yaşıyor olacaktır. Böylece dünya tarihinde ilk kez kentsel alanlar kırsal alanlardan daha fazla yer kaplayacaktır.

Şehirler mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinden yeterince yararlandırılmadan ranta dayalı bir anlayışla oluşturulmaktadır. Bu şehirleşme mevcut nüfusun sağlıklı ortamlardan uzak kalmasına neden olurken, olağan doğa olaylarının da afete dönüşmesine neden olmaktadır.

Ülkemiz deprem ülkesidir. Şehirlerimizdeki yapıların çoğu kaçak ve depreme dayanıklı olmayan binalarla doldurulmuş durumdadır. Dere yataklarına yapılan binalarla şehirlerde yaşayan nüfusun büyük bir kısmı sel riski altında yaşamaktadır. Şehirlerdeki her türlü alt yapı eksiklikleriyle bu konudaki can ve mal kayıpları her yıl katlanarak artmaktadır. Bir çok ilimiz depremlerde çok büyük kayıplar verecek durumdadır. Ancak bu konularda geliştirici ve önleyici hiçbir tedbir alınmazken meslek odalarının bu konudaki denetim yetkileri de ellerinden alınmaktadır. Yeni imar aflarıyla sorunlar daha da çözümsüz hale getirilmektedir.

Su kaynakları

Dünyada her yıl 25 milyon kişi sağlıklı suya ulaşamadığı için suya bağlı hastalıklardan yaşamını yitirmektedir. İkimilyar kişi ise sağlıklı suya ulaşmaktadır. Ülkemiz su kaynakları

bakımından zengin bir ülke olmamasına rağmen kendine yeterli ülkelerden bir tanesidir. Ancak çarpık kentleşme ve nüfus göçleriyle su havzaları yapılaşmaya açılmış ve su kaynakları bir çok bölgede yok edilmiş durumdadır. Bütün bunların yanı sıra kirletici yönünden zengin olan sanayilerin su havzalarına kurulmasına izin verilerek çok önemli olan nehirlerimiz kirletilmiştir ve kirletilmektedir. Su ticari meta haline getirilerek insanların sağlıklı içme kullanma suyuna ulaşmaları engellenmektedir.

Orman ve Tarım Alanları

Tarım ve orman alanları sistemli bir şekilde sürekli küçülmeye zorlanmaktadır. Son olarak orman alanları 2B ile daha da küçültülmeye çalışılmaktadır. Bu durum kaçak yapılamayı teşvik ederken deprem ve selden daha fazla zarar görmemize yol açarak temiz havadan da yoksun kalmamıza neden olmaktadır.

Birinci sınıf tarım alanları sanayi ve konut alanı olarak yapılaşmaya açılmaktadır. Binlerce yılda oluşan tarım topraklarımız yok edilerek tekrar geri dönülmesi mümkün olmayan durumlar yaratılmaktadır. Tarımsal üretimde kendi kendisine yeten birkaç ülkeden biri olan ülkemiz artık tarım ürünlerini dışarıdan ithal eder duruma getirilmiş durumdadır.

Ekolojik tarım adı altında gelişmemiş ülkeler genetiği değiştirilmiş tohum ile tarım yapmaya zorlanmaktadır. Geleneksel tarım ürünlerimize ait tohumlar yok edilerek, tarımcılarımız belli şirketlerin ürettikleri tohumları kullanmaya zorlanmaktadır. Artık bizim gibi ülkelere tohum vermediklerinde üretim yapamayacak duruma geleceğiz. Kendi ürünlerimizin tohumlarını geliştirici çalışmalarını yaparak uluslar arası şirketlerin sömürsünden kurtulmak zorundayız.

Yoksulluk

Yoksulluğun arttığı bir bölgede çevrenin korunması mümkün değildir. Yada çevrenin kirletildiği bir bölgelerde gelişmenin sağlanması mümkün değildir. Ülkemiz hem kirli teknolojileri ithal ederek gelişmiş ülkelere ham madde üretir duruma getirilerek çevre kirletilmekte ve halkımız yoksullaştırılmaktadır.

Enerji

Enerji günümüzde olmaz ise olmazlarımızdandır. Ancak enerji kaynaklarının seçiminde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının tercih edilmesi gerekmektedir. Özellikle son 20 yıldır ülkemizde uygulanan enerji politikaları nedeniyle yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmayarak daha pahalı ve kirli enerji üretim santrallerinin kurulması teşvik edilmiştir.

Bu alandaki politikalar ülkemizi enerji alanında tamamen dışa bağımlı duruma getirmiş durumdadır. Enerji alanındaki politikalar tamamen gelişmiş ülkelerin taleplerinin karşılanmasına yöneliktir.

İklim Değişikliği

İklim değişikliğine neden olan gazların azaltılması konusunda uluslar arası sözleşmeleri gündeme getirenler yeni bir ticaret kurallarını oluşturmaktadırlar. Bunun en büyük örneğini Kyoto protokolünde görmekteyiz.

Gelişmiş ülkeler sera gazlarının azaltılmasında da ekonomik yükü gelişmemiş ülkelere yüklemeye çalışmaktadırlar. İklim değişikliğinin durdurulması konusunda kalıcı adımlar atılmamaktadır.

Kentsel Atıklar

Kentsel büyüme tüketim alışkanlıklarının gelişmesi kirletici miktarının artmasına neden olmaktadır. Katı ve sıvı atıkların bertarafı konusunda yapılan yatırımlar, kullanılan teknolojiler ve uygulanan politikalar yeterli değildir. Biriken katı atıkların yılda 300.00 tonu tehlikeli atıklardır.

Bir çok kentimizin atık suları doğrudan nehirlere karıştırılarak su kaynaklarının kirlenmesine neden olmaktadır. Ülkemizde nüfusun yüzde onunun atıkları atık su tesislerinde arıtılabilmektedir. Kalan yüzde doksanlık kesime ait atık sular doğrudan doğal alana boşaltılmaktadır. Doğaya boşaltılan bu miktarın yüzde 40'ı doğrudan denizlerimize yüzde 50'si ise içme ve kullanma suyu kaynaklarımız olan akarsularımıza doğrudan boşaltılmaktadır.

Elektromanyetik Kirlilik

Mobil telefonların yaygınlaştırılması ve buna bağlı baz istasyonlarının kontrolsüzca kurulması gözle görülmeyen en sinsi kirliliği oluşturmaktadır. Gelişmesini tamamlamamış çocukların mobil telefon kullanmaması, yerleşim yerlerinde güvenlik mesafesinin korunması ve baz istasyon kurulu yerlerde uyarı levhalarının konması gerekmektedir.

Yapısal ve Yönetimsel Sorunlar

Çevre Bakanlığı çevreye ilişkin politikaları üretip bu konuda genel önlemleri geliştirmesi gerekirken bu konuda görevini yeterince yerine getirememişken, Orman Bakanlığı ile birleştirilerek Çevre ve Orman Bakanlığı haline getirildikten sonra yapısal ve yönetimsel sorunlar daha da artmıştır.

Çıkarılan çevre kanunları ve yönetmelikleri çevrenin korumasına yönelik olmayıp uluslar arası şirketlerin taleplerini karşılayacak şekilde hazırlanmaktadır.

Sanayi tesislerinin kurulması adına çıkarılan kanunlar ve yönetmelikler çevreyi ve o çevrede yaşayan halkaları korumaktan çok uzak durumdadır.

Çevreyi kirleten bir çok işletme mahkeme kararlarına rağmen çalışmalarına devam etmektedir. Mahkeme kararları yok sayılarak işletmenin çalıştırılması (Bergama gibi) için hileli yöntemler izlenmeye çalışılmaktadır.

Mevcut yasa ve yönetmelikler yetersiz olmasına rağmen bir çok bölgede yaşanan çevre katliamlarına göz yumulmaktadır. İnsan unsuru tamamen yok sayılmaktadır. Bu konuya en belirgin örnek olarak Mersin Karaduvarda yaşanan çevre felaketidir.

Savaşlar

En büyük çevre felaketi savaşlarla yaşanmaktadır. Doğaya doğrudan atılan her türlü kirleticilerden daha fazla etkiyi çok daha kısa sürede oluşturmaktadır. Emperyalist ülkeler haksız yere yürüttükleri savaşlarda istedikleri silahları (kimyasal, nükleer, biyolojik) uluslar arası savaş kurallarını yok sayarak kullanmaktadırlar. Bu konuda da hiç kimseye bir hesap vermemeceğine ve gelişmemiş ülkelere kendi çıkarları açısından gerekçe üreterek saldırmaktadırlar. Bunu da kendileri için doğal hak olarak görmektedirler.

Yaşanabilecek bir dünya için, insanı esas alan, insan haklarına sahip çıkan yoksulluğa ve sömürü düzenine karşı duran bir anlayışın dünyada egemen olması gerekmektedir. Çevrenin, kamu yararı gözetilen eşitlikçi anlayışla topluma sunulmasında koruma-kullanma

38. dönemde söylediklerimiz

dengesi çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.
Yaşanabilecek bir dünya yaratmak bizim elimizdedir.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRKİYE SOSYAL FORUMU KURULDU

Haziran 2005

Türkiye Sosyal Forumu Kuruluşu 14 Haziran 2005 tarihinde yapılan basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu. Türkiye Sosyal Forumu katılımcıları adına basın toplantısı Mehmet Soğancı (TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı), Sevgi Göğçe (KESK MYK Üyesi), Gencay Gürsoy (İstanbul Tabipleri Odası Başkanı), Hüseyin Yeşil (TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi), Yıldız Önen (TSF Geçici Koordinasyon) tarafından gerçekleştirildi. Basın toplantısında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı şunları söyledi:

Yaklaşık 3 aydır çalışmalarını sürdürülen Türkiye Sosyal Forumu bugün ilan ediliyor. Türkiye Sosyal Forumu'nun (TSF) çalışmalarında emek ve meslek örgütleri, siyasi partiler, çeşitli dernekler ve inisiyatifler aktif rol oynuyor. Porto Alegre'de başlayan Dünya Sosyal Forumu ve Avrupa Sosyal forumu ile benzerlikler taşıyacak olan TSF, Türkiye'deki yüzlerce sosyal hareketi bir araya getiren bir zemin oluşturacak.

Neoliberal politikalara ve ABD'nin başını çektiği savaş çılgınlığına karşı, dünyanın birçok yerindeki sosyal hareketin cevabı, karın değil insanın merkeze alındığı alternatifleri geliştirmek oldu. Bu alternatiflerin en yoğun ve kitlesel şekilde tartışıldığı zeminleri sosyal forumlar oluşturuyor. Sosyal forumlar aynı zamanda, 15 Şubat'ta dünya çapında 20 milyon insanı sokağa çıkaran büyük uluslararası eylemlerin organize edildiği eylem zeminleri.

TSF 2006 yılının Eylül ayında İstanbul'da toplanacak. Sosyal forum etkinliklerinde özellikle Türkiye'deki sosyal hareketlerin deneyimleri ve çözüm önerileri tartışılacak. TSF içinde yüzün üzerinde toplantı ve sosyal aktivitenin gerçekleştirilmesi bekleniyor. TSF'nin organizasyonu, hazırlık toplantıları ile gerçekleştirilecek.

TSF'nin düzenleyeceği bir diğer önemli etkinlik ise 2006 yılının Nisan ayında Yunanistan'ın Atina kentinde gerçekleştirilecek olan 4. Avrupa Sosyal Forumu'na Türkiye'den kalabalık ve çeşitliliği yansıtan bir katılımı sağlamak olacak. Atina'daki toplantılara Türkiye'den bin kişinin üzerinde bir katılım hedefleniyor. Ayrıca Avrupa Sosyal Forumu'nun üçüncü hazırlık toplantısı bu yıl 23-25 Eylül tarihlerinde İstanbul'da TSF'nin organizasyonu ile yapılacak. Avrupa'dan 150'yi aşkın sosyal hareket temsilcisinin katılacağı toplantıda, Atina'da yapılacak sosyal forumun örgütlenmesi ve programıyla ilgili önemli adımlar atılacak.

Türkiye Sosyal Forumu, Türkiye'deki tüm sosyal hareketleri TSF'nin bir parçası olmaya, bir avuç insanı değil, milyonları merkezine alan alternatifleri hep birlikte oluşturmaya ve geliştirmeye çağırıyor.

TÜRKİYE SOSYAL FORUMU İMZACILARI

- 1.BARIŞ ANNELERİ İNİSİYATİFİ
- 2.DEMOKRATİK HALK PARTİSİ (DEHAP)
- 3.DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (DİSK)
- 4.DEVRİMCİ SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ (DSİP)
- 5.EMEĞİN PARTİSİ (EMEP)
- 6.EVRENSEL KÜLTÜR MERKEZİ
- 7.GÖÇDER
- 8.HALKEVLERİ
- 9.İNSAN HAKLARI DERNEĞİ (İHD)
- 10.İSTANBUL DIŞ HEKİMLERİ ODASI
- 11.İSTANBUL TABİP ODASI
- 12.İSTANBUL VETERİNER HEKİMLER ODASI
- 13.KARAKEDİ KÜLTÜR MERKEZİ (KKM)
- 14.KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (KESK)
- 15.KÜRESEL BARIŞ VE ADALET KOALİSYONU (KÜRESEL BAK)
- 16.MEZOPOTAMYA KÜLTÜR MERKEZİ (MKM)
- 17.ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA PARTİSİ (ÖDP)
- 18.SOSYAL DEMOKRASİ VAKFI (SODEV)
- 19.SOS ÇEVRE PLATFORMU
- 20.SOSYAL DİYALOĞU GELİŞTİRME DERNEĞİ (SODİGED)
- 21.TOPLUMSAL ARAŞTIRMALAR VE KÜLTÜR SANAT İÇİN VAKIF(TAKSAV)
- 22.TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI (TİHV)
- 23.TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB)
- 24.TUNCELİ DERNEKLERİ FEDERASYONU
- 25.TÜKETİCİYİ KORUMA DERNEĞİ (TÜKODER)
- 26.TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ
- 27.TÜRKİYE TARIMCILAR VAKFI
- 28.YEŞİLLER

TMMOB, ÖZELLEŞTİRMELERE KARŞI MÜCADELE EDEN ETİ ALÜMİNYUM SEYDİŞEHİR ÇALIŞANLARI İLE SEYDİŞEHİRLİLER İLE BİRLİKTEDİR

Haziran 2005

Seydişehir işçisi diyor ki;

“Eti Alüminyum Seydişehir Tesisleri, 1961 yılında boksit madenlerinin bulunmasından hemen sonra 1967 de temeli atılmış, 1971 yılından itibaren de üretime geçmiştir. Tesisler önce alümina üretirken 1974’ten itibaren de sıvı alüminyum üretmeye başlamış olup, halen 60 bin ton/yıl kapasiteli olmasına karşın verimli bir çalışma ile 62 bin ton/yıl üretir hale gelmiştir. Alümina üretimi ise 160 bin ton/yıldır.

Türkiye’nin yıllık alüminyum ihtiyacı 400 bin tondur. Mevcut “boksit” rezervimiz 45 milyon ton olup “Bor” rezervimiz ise dünya rezervinin %70 ine tekabül etmektedir.

Başta uzay ve harp sanayi olmak üzere, kağıt, seramik, tekstil, kimya, arıtma, inşaat, otomotiv gibi ana sektörlerde ve gündelik yaşamımızda hemen her alanda kullanılan “alüminyum” bundan böyle teknolojik modernizasyonla “bor” madeni ile bulunduğu anda ise yeni alaşım “milyenyum metali” olarak anılacaktır.

Antalya “Oymapınar Barajı” yıllık 1 milyar 600 milyon kilovat saat enerji üretmekte olup, 13 Ağustos 2003’te, Seydişehir’e bağlanmış, 27 Eylül 2003’te de tesislerin ihale süreci başlatılmıştır.

Yukarıda sadece bir kısmını ancak verebildiğimiz bilgiler bile tesislerin ve üretilen mamulün önemini, kapasitenin, rezervlerin ve pazarın büyüklüğünü anlatmaya yetmektedir.

Ortada ülkemiz bakımından ileriye dönük ciddi avantajlar ve kazanımlar sağlayacak stratejik bir tesis ve sektör söz konusudur.

Nitekim anılan tesisler, 57. Hükümet tarafından 1999 yılında özelleştirme kapsamına alınmışken, yapılan mücadeleler ve konunun stratejik öneminin kavranması sonucu 2000 yılında kapsamdan çıkartılmıştır. Şimdi ise tekrar özelleştirme kapsamında olup, 10 Haziran da teklifler alınmak üzere ihaleye çıkartılmıştır.

Bunun anlamı açıktır

Ulusal bir madencilik politikamız ve stratejik hedeflerimiz olmadığındandır ki: Hükümetler değişikçe politikalar da değişmekte, mevcut tesis ve rezervler teknolojik yenilenmelerle ülke için verimli üretken anlamda gerçek işletmelere dönüştürülememektedir. Ya da kimi ülkelerin ve uluslararası tekellerin çıkarları ve dayatmaları politikalarımızı kırılğanlaştırmaktadır.

Biz de diyoruz ki: Bu politikasızlıkların faturasını ülkemiz ve halkımız ödeyemez, ödeme-melidir! İhmallerin faturasını çalışanlar ödeyemez ödememelidir! Özelleştirme adına ülke birikimlerinden vazgeçemez, geçmemelidir! Kardemir ve İsdemir deneyimiz bize, bilgi, akıl, sorumluluk ve kararlılık bilinci kazandırmıştır. Hükümet ve özelleştirme bürokrasisi bu birikimi yok sayamaz, saymamalıdır! Özelleştirmenin amacı, kapsamı, sosyal boyutu ve stratejik önemi, kamuoyunda ve sosyal taraflarla uzlaşmadan yapılacak her uygulama yeni tartışmalara neden olacak, bunun da hem politik ve hem de hukuki sonuçları olacaktır. Biz Seydişehir işçileri olarak, özelleştirmeye karşı, işimize, aşımıza, geleceğimize

38. dönemde söylediklerimiz

sahip çıkıyoruz. Halkımızla gerçekleri paylaşıyor, kendi birikimlerine ve ülkenin geleceğine sahip çıkmaya davet ediyoruz.”

TMMOB,

“Biz Özelleştirmeleri Durdurabiliriz!” sözünden hareketle,

“İşimize, Aşımıza, Geleceğimize Sahip Çıkıyoruz” diyerek bir dizi eylemlilik içerisinde olan Eti Alüminyum Seydişehir çalışanları ile birlikte olduğunu kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

**BURSA ŞUBE BAŞKANI VAHAP SINMAZ'IN BELEDİYEKİ GÖREVİNDEN ALINMASI
BİR TALİHSİZLİKTİR. TMMOB KONUNUN TAKİPÇİSİ OLACAKTIR**

Haziran 2005

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası Bursa Şube Başkanı Vahap Sınmaz 06.06.2005 tarihinde Bursa Büyükşehir Belediyesi Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü İşletmeler Daire Başkanlığı'na bağlı Su Denetim ve Havza Koruma Şube Müdürü Vekilliği görevinden alınmış bulunmaktadır.

Bursa Şube Başkanımız Vahap Sınmaz'a, Genel Müdür imzalı görevden alınma yazısında "görülen lüzum üzerine Arıtma Tesisleri Daire Başkanlığı İçmesuyu Arıtma Tesisleri Şube Müdürlüğünde görev yapmanız uygun görülmüştür" denilmektedir.

Vahap Sınmaz, Belediye bünyesinde Şube Müdürü Vekilliği görevi sürdüren bir kamu görevlisi olma özelliğinden öte, aynı zamanda TMMOB'ye bağlı Kimya Mühendisleri Odası'nın Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı sıfatı da olan değerli bir mühendistir.

Genel Müdür, TMMOB'ye Şube Başkanımızı görevden alırken kullandığı "Görülen lüzum" sözlerinin ne olduğunu açıklamak zorundadır.

TMMOB, Genel Müdür'den arkadaşımızı görevine iade etmesini istemektedir.

TMMOB, her anlamda, Kimya Mühendisleri Odası Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı Vahap Sınmaz'ın görevden alınması konusunun takipçisi olacağına kamuoyuna duyurur.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, 15-16 HAZİRAN MÜCADELESİNİN 35. YILINDA DİSK İLE BİRLİKTEDİR Haziran 2005

15-16 Haziran mücadelesini 35 yıldır sürdüren Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) bugün şunları söylüyor:

“1970 yılında DİSK’in sendikal hak ve özgürlükleri için gerçekleştirdiği 15-16 Haziran mücadelesinin 35. yılında, daha güçlü, daha dirençli ve daha istekli bir şekilde mücadelemizi sürdürüyoruz.

Türkiye’de işçi sınıfının haklarına saldırı 35 yıldır hız kesmedi. 35 yıl önce sendikalaşmanın önüne engeller koyarak DİSK’i ve bağımsız sendikaları yok etmeye çalışanlar, bugün devletin kar eden kuruluşlarını, Seydişehir’i, Tüpraş’ı, Erdemir’i satarak, çalışanları açlığa mahkum etmeye çalışıyor. IMF ve Dünya Bankası’nın emekçiler üzerindeki akıl almaz politikalarını uygulayarak, açlık sınırının bile çok çok altında olan asgari ücreti daha da aşağıya çekmeye çalışıyorlar. İş güvencesi yasası sadece sermayenin işini koruyor. Sırf sendikalı oldukları için hergün onlarca emekçi işinden çıkarılıyor ve bunları engelleyebilecek yasalar raflarda tozlanıyor. Hayat pahalılığı her geçen gün artarken, özgürlükler giderek kısıtlanıyor. Sırf tüzüğünü beğenmedikleri için Eğitim-Sen kapatılmaya çalışılıyor.

AKP hükümetinin yaldızlarının döküldüğü, gerçek yüzlerinin ortaya çıktığı şu günlerde, geçmişte her eylemiyle işçiler için bir umut ışığı yakan DİSK, iktidarın bütün antidemokratik uygulamalarına karşı 14-16 Haziran tarihleri arasında büyük yürüyüşünü başlatıyor. 15-16 Haziran direnişlerinin 35. Yılında Kocaeli’nden İstanbul’a sendikal hak ve özgürlüklerimiz için gerçekleştireceğimiz yürüyüşümüze DİSK Yönetim Kurulu, Başkanlar Kurulu ve sendikaya üye olduğu için işten çıkarılmış işçiler katılacak. Büyük yürüyüşümüzde iktidara son uyarılarımızı yapacağız ve bir kez daha haklı taleplerimizi haykıracağız;

- 2821-2822 sayılı yasalar ILO standartlarına uygun hale getirilmelidir.
- Sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalıdır.
- Sosyal güvenlik sistemi özerk ve demokratik bir işleyişe sahip olmalı ve gerçek anlamda sosyal devlete yakışır biçimde yeniden düzenlenmelidir.
- Adaletli gelir dağılımı ve vergi sistemi kurulmalıdır. Hükümetler, patronlardan alamdıkları vergileri işçinin sırtına yükleme çabasından vazgeçmelidir.
- İnsanca yaşam için bir asgari ücret tespit edilmelidir.
- Emeklilerimiz için insanca yaşama uygun bir ücret sistemi oluşturulmalıdır.
- Grev ertelemeleri derhal sona erdirilmelidir.
- Sendikalar tüzüklerinde yer alan maddeler nedeniyle kapatılamazlar.
- IMF ve Dünya Bankası’nın sermayeden yana politikalarından vazgeçilmelidir.
- Kıdem tazminatı kazanılmış haktır, yok edilemez.
- Kar eden devlet kuruluşlarının yok pahasına özelleştirilmesine son verilmelidir.
- Kayıtdışı ekonomi ve kayıtdışı istihdama son verilmelidir.”

TMMOB, DİSK'in haklı taleplerini desteklemekte ve 15-16 Haziran mücadelesinin 35. yıl yürüyüşünde DİSK ile birlikte olduğunu kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HEP AYNI, BİZ BU FİLMİ ÇOK GÖRDÜK!

Haziran 2005

1980'lerden beri üniversitelerde Türk-İslam sentezi doğrultusunda gençlik yetiştirmeyi planlayanların elleri hep üniversitelerimizde.

Bizim ülkemizde, nedense; bilim ve aklın egemen olması gereken kurumlarda; asla, özgür düşünen, bilimin ve aklın ışığına inanan insan yetiştirilmesi istenmez. Oysa; Üniversiteler, özgür düşünmeyi, sorgulamayı, bilimsel yöntemi kullanmayı öğreten, akademik- demokratik hak ve taleplerin tartışılması gereken ortamlardır.

Ne yazık ki, ülkemizde, akademik-demokratik istemli her gençlik talebi, ya iktidarın talimatı doğrultusunda kolluk güçleri eliyle, ya da bazı çevrelerin örgütlediği çetelerle bastırılmaktadır.

Bilimin ve aklın ışığına inanmış, kendi sorunlarına duyarlı gençliği susturmak bir toplumun yararına olabilir mi? Üniversitelerde kan dökmek isteyenler neyi amaçlamaktadır? Toplum ve siyasal iktidar bu soruların üzerinde durmalıdır ve duyarsız kalmamalıdır.

Son günlerde yine üniversite gençliği üzerinde terör estirilmektedir. Bu ateşle oynamaktır. Bir takım politikaları gündeme getirmek için gençlerimizi kullanmak isteyenler bilmeliler ki, aslında kendi sonlarını da hazırlamaktadırlar.

Siyasal iktidar, kendi politikalarına malzeme çıkarmadan öte; öncelikle kendisi üniversitelerden ve gençlik üzerinden elini çekmeli ve üniversiteleri idari, bilimsel ve mali özerkliğe kavuşturmalıdır.

İçişleri Bakanlığı bugün; üniversitelere polis yığınağı yapar iken, "çetelerin" okullara satır, bıçak, sopa ve silahla nasıl girdiğinin hesabını mutlaka vermelidir. Bu çetelere nasıl ve niçin saldırı zemini hazırlandığının acilen soruşturulması gerekmektedir.

Uyarıyoruz: Yarın geç olacaktır.

Siyasal iktidar, derhal, ülkenin yönetiminden sorumlu olduğu bilincine varmalı ve olayı dışarıdan izlemeye hukuksal ve yasal bir hakkı olmadığını bilmelidir.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, HAYDARPAŞA'DAN DA GEÇEN TÜRKİYE'NİN YAĞMALANMASINA SEYİRCİ KALMAMAKTADIR

Haziran 2005

Her türlü doğal, tarihi ve kültürel değerlerimizi pazara çıkartan düşüncenin ürünü olarak çıkartılan yasalarla, her türlü denetimden kaçırılan kararlarla, yerel yönetimlerin bile müdahale edemediği oluşumlarla Türkiye'nin yağmalatılması, Haydarpaşa Garı limanından da geçiyor.

17.09.2004 tarihli ve 5234 sayılı yasanın geçici 5. maddesi (Haydarpaşa yasası) ile, Haydarpaşa Liman ve Gar alanları TCDD'ye terk edilmekte ve bu alanlarda “askı, ilan ve itirazlarla ilgili sürelerle ilişkin hükümlere tabi olmaksızın, her ölçekte imar planı yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye, resen onaylamaya ve her türlü ruhsat vermeye” Bayındırlık ve İmar Bakanlığı yetkili kılınmaktadır. Bu planlar için ruhsat verme yetkisi Bakanlığa verilirken, yerel yönetimlere yüklenen görev, “tebliğ edilen” planların uygulama zorunluluğudur.

İstanbul halkını ve yerel yönetimleri devre dışı bırakan bu kararın devamı olarak, 5335 sayılı kanununun 32. maddesiyle Özelleştirme programına alınan TCDD'ye bu alanların satış ve devir yetkisi verilmiştir.

Yeni kullanıcılarına açılacak Haydarpaşa, ülkemize ve insanımıza kapatılıyor.

Haydarpaşa Projesi tarafımızca bilinen bir anlayışın politikalarının devamıdır. Türkiye'nin limanlarının küresel sermayenin şantiyesi haline getirilerek başlatılacak talan, bu alanda çalışan binlerce emekçinin ekmeğini de elinden alacaktır.

TMMOB; ülke çapında yürütülen “Değerlerimizi Pazara Çıkartma Anlayışı”nın adımlarından olan Haydarpaşa Projesine karşı çıkmaktadır.

TMMOB, İstanbul'un doğal-kültürel zenginliğine sahip çıkmaktadır.

TMMOB, kısa süreli ekonomik çıkarlar için ülkemizin Haydarpaşa üzerinden yağmalanmasına karşıdır.

TMMOB ve bağlı odaları, Haydarpaşa projesine karşı duruşunda, duyarlı tüm kurum ve kuruluşlarla dayanışma içerisinde.

TMMOB, Haydarpaşa konusunun sonuna kadar takipçisi olacağını kamuoyuna duyurmaktadır.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU AÇIKLAMA YAPTI **Haziran 2005**

Odamız çalışanı bir personelimizin 09.06.2005 tarihi itibarıyla iş sözleşmesinin feshedilmesinden sonra, Odamıza ve Yönetim Kurulumuza karşı asılsız eleştirilerle kamuoyu oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Öncelikle bilinmelidir ki, çalışmamızın sözleşmesinin feshinin sendika ya da sendikayla yaşanan toplu iş sözleşmesi süreci ile hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır.

Sözleşme feshinin gerekçesinin oluşturan nedenler tamamen iş sözleşmesi feshedilen personelimizle, Oda yönetimi arasında, işin sürdürülmesine yönelik yaşanan olumsuzluklardan kaynaklanmaktadır. Bu olumsuzluklara yönelik çeşitli zamanlarda yapılan sözlü ve yazılı uyarılara rağmen bir sonuç alınamamış ve çalışmamızın iş akdi her türlü yasal hakları ödenerek feshedilmiştir.

Elektrik Mühendisleri Odası'nda toplam 105 personel çalışmakta olup, bunların 48'i sendikalıdır. Bir Oda çalışanın iş akdinin feshedilmesinden yola çıkılarak, iş yerinde örgütlü bulunan sendikanın sökülüp atılması gibi abartılı ve tutarsız bir yoruma ulaşmak anlaşılabilir bir tutumdur. Personelin iş yeri, sendika temsilcisi olması nedeniyle bu yoruma ulaşıyorsa, bilinmelidir ki sendika temsilcileri de diğer personel gibi çalışma koşullarına uymak zorundadır.

Bir çalışanın iş yeri sendika temsilcisi olması, çalışma koşullarına uymaması, sendika temsilciliğini koruma zırhı ve ayrıcalık olarak yorumlaması sonucunu doğuramaz.

Odamız geçmişten bugüne devrimci-demokrat kimliğini korumuş ve emekten yana olmuştur. EMO'nun bugüne kadar yürüttüğü mücadele kamuoyu ve üyelerimiz tarafından bilinmektedir. EMO, bundan sonra da devrimci-demokrat kimliğiyle emek ve demokrasi mücadelesinin parçası olacaktır.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın devrimci-demokrat kimliğine yönelik, gerçekleri yansıtmayan eleştirileri de kamuoyunun değerlendirmesine bırakıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

39.DÖNEM YÖNETİM KURULU

EMEK PLATFORMU TARAFINDAN BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI
Haziran 2005

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, 27.06.2005 Pazartesi günü TBMM gündemindeki “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı” ile Türk Telekom, Erdemir, Seydişehir, TÜPRAŞ, PETKİM, limanlar, THY başta olmak üzere özelleştirme girişimlerini değerlendirmek üzere Türk Tabipleri Birliği’nde toplanmıştır.

Emek Platformu bileşenleri, sağlık ve sosyal güvenlik alanını tahrip edecek, özelleştirme politikalarıyla toplumun geçmişten bugüne oluşturduğu birikimlerini yok edecek gelişmelere karşı kapsamlı değerlendirme yapmıştır.

Bu konulardaki tüm iyi niyetli girişim ve taleplerimize karşın, Hükümetin bu yasaları çıkarma yönündeki ısrarlı tutumu karşısında Emek Platformu bileşenleri de ortak etkin bir tutum geliştirme kararı almıştır.

TBMM’deki Komisyon ve Genel Kurul süreçleri yakından izlenerek, toplumun görüşlerini dışlayan tutumlarda ısrar edilmesi halinde Emek Platformu Başkanlar Kurulu konunun ciddiyetine denk düşecek programın oluşturulması için olağanüstü toplanarak eylem programını kamuoyuna açıklayacaktır.

EMEK PLATFORMU
BAŞKANLAR KURULU

SİVASI UNUTMADIK UNUTTURMAYACAĞIZ!
Temmuz 2005

Bu yıl Sivas katliamının 12. yılı.

Bundan 12 yıl önce, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta Madımak Otel'de, yakılarak katledilen aydınlarımızın aydınlık yüzleri gözlerimizin önünde. O gün Sivas'ta yaşananlar dün gibi aklımızda.

O gün yanan o aydınlık yüzlerin ışığını söndürmeye, emekçi sınıfların yeni bir dünya kurma yolundaki umutlarını yok etmeye çalışanlara karşı dostlarımızla birlikte sesimizi yükseltiyoruz.

TMMOB, her 2 Temmuz'da olduğu gibi bu yıl da bu ülkenin aydınlık beyinli insanların örgütleri ile birlikte omuz omuza duracak.

Sivas'ı unutmadık. Unutmayacağız.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TRAFİK YASA TASARISI İLE İLGİLİ UYARILARIMIZI YİNELİYORUZ

Temmuz 2005

Bu günlerde “2918 Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin gündemindedir.

22 Aralık 2004’te konu ile ilgili yaptığımız basın açıklamasında “Trafik Yasasında Yapılmak İstenen Bilim ve Uzmanlık Birikimini Dışlayan Değişiklikleri Kabul Etmiyoruz” demiştik.

Uyarımızı sürdürüyoruz:

Ülkemizde her yıl karayollarında; 5.000 insanımızın ölümüne, yüzbinlerce insanımızın yaralanmasına ve trilyonlarla ifade edilen maddi kayıplara neden olan trafik kazaları meydana gelmektedir. Karayollarındaki trafik güvensizliği ortamının ülkemizin en yaşamsal gündem maddesi olduğu herkes tarafından bilinmektedir.

TMMOB, görüşülmekte olan “2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile, bu alanda yıllardır yeterince değerlendirilmeyen uzmanlık ve mesleki birikimin bu kez bütünüyle dışlanması sonucunu doğuracak ciddi yanlışlıkların yapılacağından endişe etmektedir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ilk yürürlüğe girdiğinden bugüne kadar; ihtiyaçlar, gelişen teknoloji ve uygulamalarda görülen aksaklıklar nedeniyle birçok kez değişikliğe uğramıştır. Biz, uluslararası uygulamalara uyumu sağlayacak değişiklikler dışında, Karayolları Trafik Kanunu ile bu şekilde gereksiz oynamaları(!) doğru bulmuyoruz.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yapılmak istenen en önemli değişiklik, Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunun katılımcılarının değiştirilmesidir. Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu; ülkenin trafik güvenliği ile ilgili tüm konularının tartışıldığı, değerlendirildiği, çözüme yönelik görüş ve önerilerin oluşturulduğu bir kuruldur. Mevcut durumda bu kurula, TMMOB temsilcisi doğrudan katılırken, yapılması istenen değişiklikle hem meslek örgütümüzün hem de konunun uzmanlık boyutunu temsil eden üniversitelerin katılımı kısıtlanmakta, katılım İçişleri Bakanlığının, bürokratların izin ve inisiyatiflerine bırakılmaktadır. Bu basit bir değişiklik önerisi değildir. Her alanda olduğu gibi, trafik güvenliği alanından da bilim ve mesleki birikim dışlanmakta, konu yalnızca bir idari ve kolluk kuvveti sorunu şeklinde ele alınmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, temelde çok önemli hatalar içermektedir. Bu hatalar hayati boyutta, olup ısrar edilmesi halinde giderilmesi olanaksız kayıplar ortaya çıkacaktır.

Her şeyden önce tanımların bir bölümü mühendisliğin temel kavramlarına aykırıdır. Örneğin uluslararası bir terim olan ve Erişme Kontrollü Yollar’a ilişkin yasada tanımlanan “ekspres yol” tanımı kaldırılmaktadır. Bölünmüş yollar ekspres yol gibi ortaya atılmakta ve azami hız saatte 110 km’ye çıkarılmaktadır. Halbuki otomobillerin farlarının yapısı erişme kontrollü olmayan yollarda saatte 90 km’den yüksek hızlarda trafik güvenliğini ortadan kaldırmaktadır. Hızın artırılması yakıt tüketimini de arttıracaktır. ABD’de otoyollarda azami hız saatte 55 mil yani 90 km’dir. Hızın arttırılması ülkenin petrol alımını 1 milyar ABD Doları arttıracaktır. TMMOB bu konuda ayrıntılı bilgi vermeye hazırdır.

38. dönemde söylediklerimiz

Tasarıda 100 m civarında yaya geçidi olması halinde yayaların, kazaya uğraması halinde ana kusurlu sayılmaları çok sakıncalıdır. Ankara'da Meşrutiyet Caddesi gibi kentsel dokuya aykırı geçitlerin olduğu caddede yayalara çarpmak artık "yasal" olmaktadır.

Tasarıda Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu kaldırılmakta, zaten denetleme yapılmayan yollarda sorumluluklar da başka odaklara kaydırılmaktadır.

TMMOB, trafikte ölümlerini bile sayamayan ülkemizde, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nda da bilimi ve birikimi dışlayan bir tarzın önde olduğunu söylemektedir.

TMMOB; "Karayolları trafik yasasında yapılmak istenen değişiklik bilimi ve uzmanlık birikimini dışlıyor!" demektedir.

TMMOB, "Bu tasarının bir oldu/bitti ile yasalaşması önlenmelidir." demektedir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2-3 TEMMUZ 2005 GÜNÜ OLDU BİTTİ İLE VE TARTIŞILMAKSIZIN KABUL EDİLEN YASALAR TBMM'YE İADE EDİLMELİDİR

Temmuz 2005

Uluslararası kredi kuruluşlarına verdiği sözleri yerine getirmede kararlılık gösteren siyasi iktidar, TBMM İçtüzüğü'nün 91'inci maddesini değiştirmek suretiyle 13 yasa tasarısı ve teklifinin 2 Temmuz Cumartesi günü, 11 yasa tasarısı ve teklifinin 3 Temmuz 2005 Pazar günü yasalaşmasını sağladı. TBMM 1 Ekim 2005 tarihine kadar tatile girdi.

2-3 Temmuz sürecinde AKP Malatya Milletvekili Süleyman Sarıbaş'ın şu sözleri, iktidar partisini uarmaya yetmedi: "... kanunları tartışmasız, milletin önünden kaçırmak suretiyle çıkarmanın, hiç kimseye faydası olmayacağını, tarihî bir uyarı olarak söylemek istiyorum... Bakın, demokrasi muhalefetsiz olmaz; iktidar olur, her rejimde iktidar olur, ama, muhalefetsiz bir demokrasi, demokrasi değildir.. tarihinde ilk defa, bu Meclisin, muhalefetsiz olarak yasaları çıkarmasını; üstelik de, toplumun reel olarak yüzde 26'sının oyuyla gelen bir Meclisin, gündemin bu kadar tartışmalı kanunlarını, tek başına, el kaldırıp indirmek suretiyle çıkarmış olmasını, doğrusu garipsiyorum... Buyurun, Meclis sizin, kanunlar sizin; vicdanınız rahatsa, gönül huzuruyla yapacaksınız, yazın mutluluk içerisinde gezecekseniz, vicdanınıza elinizi koyduğunuzda rahat olacaksınız, akşam yastığa kafanız vurduğunuzda, verdiğiniz oyların, kaldırdığınız parmakların demokrasi adına olduğunu düşünüyorsanız, buyurun, yapın."

AKP Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay'ın şu sözleri de iktidar partisini uarmaya yetmedi: "Hızlı bir şekilde kendi kendimizi kamuoyu önünde küçük düşürüyoruz... Bakın, biz, 2002 seçimlerinde yüzde 35 oy aldık. Şu anda burada muhalefet partileri olmadığı takdirde bu Meclisin meşruluğu tartışılmaya başlanır... Bu Meclis, şu görüşülecek olan kanunların içerisinde, belki bir tane, çok acil olabilir, normal karşılanır; ama, sıralarını değiştirerek ve bugün, kendi aramızda, çocuk oyuncuğu gibi "Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Lehte, aleyhte konuşan yok..." Ondan sonra "kanun çıkardık, yukarıya gönderdik" diyemeyiz; dediğimiz takdirde, bu Meclisin meşruluğu tartışmalı hale gelir."

AKP Bursa Milletvekili ve Grup Başkanvekili Faruk Çelik, bu uyarılara karşı şunları söyler: "Yanlış bir yolda filan değiliz, dosdoğru bir yoldayız ve bu çalışmaların her birinin toplumun önemli kesimlerinin sorunlarını çözeceğine biz inanıyoruz."

Genel Kurul'da, 2 Temmuz 2005 Cumartesi günü aşağıdaki tasarı ve teklifler için, parmaklar havaya kalkmış, metinler yasalaşmıştır:

- Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
- Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ve Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve

38. dönemde söylediklerimiz

Kalkınma İdaresi Başkanlığı Program Koordinasyon Ofisinin Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının Kuruluş Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

- T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) ile Moğolistan Maliye ve Ekonomi Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

- Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

- Bankacılık Kanunu

- Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun

- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

- Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

- İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

- Telsiz Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

3 Temmuz 2005'te de aşağıdaki tasarı ve teklifler için parmaklar havaya kalkar, metinler yasaladır:

- Belediye Kanunu

- Türkiye İstatistik Kanunu

- Çocukları Koruma Kanunu

- Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

- Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

- Türk Medenî Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

- Millî Parklar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

- Sendikalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun

- Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu

- Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu

Bu yaşanan süreci TMMOB, kaygıyla izlemektedir. Neden?

1999'tan beri 5 kez değişikliğe uğrayan Bankacılık Yasası, bu kez 90 dakika içerisinde yasalasmış, yaşamsal önem taşıyan 193 maddenin görüşülmesi sürecinde madde başına 27 saniye süre düşmüştür.

2 - 3 Temmuz da o kadar hızlı hareket edilmiştir ki, örneğin, Toprak Koruma ve Arazi

Kullanımı Yasası Tasarısı'nın Kapsam başlıklı 2 nci maddesi, TBMM web sayfasında yayımlanan tutanağa göre okunmaz ve oylanmaz, Başkan "2 nci maddeyi okutuyorum" der, Katip Üye 3 üncü maddeyi okur, 3 üncü madde okunur, oylanır, kabul edilir.

Adında "toprak koruma" ifadesi yer alan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası, toprakları koruyucu hükümlerle eşzamanlı olarak, toprakları yok edenleri "af" eden bir geçici maddeyi de içerir. Bu da tartışılmaz, éaf" niteliğindeki düzenlemeler için gerekli çoğunluk aranmaz.

Yasanın amacına uygun olarak: "Yasadışı işgalle tarım arazilerimizi yok eden uygulamalara af getirmemek ve Devlet'in sağladığı özendirici kolaylıklarla belli kesimlere teşvik sağlama yolunu açmamak gerektiği" konuları konuşulmaz.

"Gerekli izinler alınmadan nitelikli tarım topraklarına kurulan ve ABD Başkanı'nın çözülmesi için Başbakan'a iki kez "rica"da bulunduğu Cargill'in yer seçimi sorunu aşılmalıdır.é şeklindeki düşünce yaşama geçirilir.

Bu süreçte, geçmişte yaşanan aflarının sorunu çözmediği, aksine yeni sorunların kaynağı olduğu, çığ gibi büyüyen af beklentileri ve zincirleme aflarla doğal kaynak kayıplarımızın katlanarak arttığı da konuşulmaz.

Geçici Madde 1'in tasarıdan çıkarılması için önerge verilir, önergenin gerekçesi "Bu madde yasadışı işgalle tarım arazilerimizi yok eden uygulamalara af getirmek ve devletin sağladığı özendirici kolaylıklarla belli kesimlere teşvik sağlama yolunu açmaktadır. Bu nedenle, geçici madde 1'in tasarı metninden çıkarılması daha doğru bir yaklaşım olacaktır." şeklindedir, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önerge oylanır ve "Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Önerge kabul edilmemiştir."

Geçici Madde 1'de yer alan "1.1.2004 tarihinden" ibaresinin "11.10.2004 tarihinden" şeklinde değiştirilmesi için önerge verilir, önergenin gerekçesi "Tarihin 11.10.2004'e çekilmesi bütün kesimlerin yararına" şeklindedir. "Bütün kesimlerin varlığı sorgulanmaz. Neden 11.10.2005 tarihinin seçildiği bilinmez. Komisyonun takdire bıraktığı ve Hükümetin katıldığı önerge oylanır ve "Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Önerge kabul edilmiştir."

Anayasanın 44, 45 ve 166 ıncı maddelerine işlerlik kazandırmayı öngören "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu", uygulanabilirlik açısından tartışılmaz. Örneğin; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasından sonra, uzmanlık, deneyim ve birikim gerektiren son derecede önemli görevlerin, taşra örgütü kalmayan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na nasıl yerine getirileceği sorgulanmaz, uygulama boşluğunun nasıl doldurulacağı konusunda hiçbir somut öneri, hüküm ve girişim gündeme getirilmez.

"Yönetişim" modelinin, "kurul" özelinde, siyasi rantın acımasızca yaşandığı "yerel" ölçekte uygulamaya sokulması, "demokratikleşme" adına sevinçle karşılanır. Meslek Odaları ve Sivil Toplum Kuruluşlarından seçilecek üç temsilciyi kimin, hangi ölçütlere göre seçeceği belirsizliğini korur. Yasayı bu haliyle benimsediğini açıklayan, ancak toprağı yok eden şirket temsilcilerinin kurdukları "çevre" odaklı STK'lardan oluşacak bir kurulun varlığı, topraklar adına duyulan endişenin somut olarak anlaşılmasına yeterli olmaz.

ABD'deki gelişen sınıflama sistemlerinin tercümesine dayalı "marjinal tarım arazisi" kavramının hukuk dili açısından varlığı tartışılmaz, uygulamalar sırasında pek çok arazinin "keyfi" biçimde "marjinal tarım arazisi" tanımı içine alınarak tarım dışına tahsisinin yara-

tacağı sorunlar dile getirilmez. Yasa ile tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmasına yönelik istisnalar çok geniş ve esnek düzenlenir, 13. maddenin (d) bendinde “Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış yatırımlar” istisna sayılırken, (ç) bendinde “madencilik faaliyetleri”ne ayrıca özel vurgu yapılır.

Ülke topraklarının denetiminde “örnekleme” yöntemi benimsenir, koruma çalışmaları “rastgele” duruma getirilir, her projenin ve uygulamanın her an denetlenebileceğı bir altyapı gündeme getirilmez.

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası bir örnek. Diğer yasaların ortaya çıkaracağı sorunlar da sıralanabilir. Ancak, “yaşanan sürecin özünün yanlışlığı”nın anlaşılmasını bekliyoruz ve diyoruz ki;

TMMOB; siyasi iktidarların, 2-3 Temmuz 2005 tarihlerinde olduğu gibi toplumu yok sayarak, uluslararası kuruluşlarının farklı taleplerini yerine getirme doğrultusunda yasa çıkarılmasını doğru bulmamaktadır.

TMMOB, içerdiği yanlışların bir bölümünü ortaya koyduğu Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası örneğinde görüleceğı üzere, kamu yararına ve toplumsal çikara aykırı bu düzenlemelerin Sayın Cumhurbaşkanı tarafından bir kez daha görüşölmek üzere TBMM’ye iade edilmesini beklemektedir.

Söz konusu tüm yasalara ilişkin görüş ve önerilerini kamuoyu ile paylaşmaya devam edecek olan TMMOB; siyasi iktidarın yanlışta ısrar etmesi karşısında, ana muhalefet partisinden bu yasaların iptali amacıyla Anayasa Mahkemesi’ne götürölmelerini istemektedir.

Çünkü bu yasalar, toplumun tümünü etkileyecektir.

Çünkü bu yasaların içerikleri kamuoyu önünde tartışılmamıştır.

Çünkü bu yasalar TBMM’de de tartışılmamıştır.

TMMOB bu yasalarla ilgili olarak uyarıyor, siyasal iktidara ve kamuoyuna şunları söylüyor:

Topraklarımızı İşgal Edenler Affedilmesin.

Özelleştirmelerle Yeni Peşkeşler Yaşanmasın.

Bankaların İçi Boşaltılmasın.

Sağlık Tesislerinde Taşeronlaşmaya Gidilmesin.

Esnek Çalışma Koşulları Uygulanmasın.

DİE’de Kadrolaşma Yaygınlaşmasın.

Belediyeler Rant Alanları Olmasın.

Milli Parklarımız Yağmalanmasın.

Telefonlarımız Dinlenmesin.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TEOMAN ÖZTÜRK MEZARI BAŞINDA ANILDI

Temmuz 2005

Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği'nin 1973-1980 yılları arasında başkanlığını yapan Teoman Öztürk ölümünün 11. yılında 11 Temmuz 2005 de mezarı başında anıldı. Teoman Öztürk'ün mezarı başında yapılan etkinlikte sırasıyla TMMOB Ankara İKK Sekreteri Mehmet Ali Özgün, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB'nin Önceki Dönem Başkanı Kaya Güvenç, Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi ve Teoman Öztürk'ün kızı Elif Öztürk, Oğuz Türkyılmaz ve TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Hüseyin Yeşil konuşma yaptılar.

Konuşmasında, 11 defadır Teoman Öztürk'ün çağrısı ile mezarı başında toplandığını söyleyen TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, buraya sadece sevgili başkanın anmaya gelmediklerini aynı zamanda TMMOB'nin onurlu yürüyüşünde koordinat noktalarını da her yıl, buradaki sözlerle test ettiklerini söyledi. Başkanın ölümünün 10. yılı nedeniyle TMMOB tarafından "Bir döneme Tanıklık: Teoman Öztürk 1973-1980 TMMOB Başkanı" başlığı ile yayımlanan kitabın her cümlesinin TMMOB kadroları tarafından dikkatle okunması ve algılanması gerektiğini söyleyen TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, ancak böylelikle "Şanlı TMMOB"nin anlaşılabilirliğine ve TMMOB'nin onurlu yürüyüşünün rotasının sapmayacağını belirtti.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasını kitabın sunuşunu katılımcılarla paylaşarak tamamladı:

"11 Temmuz 2004, TMMOB"nin 1973-1980 yılları arasında başkanlığını yapmış, mühendis-mimar hareketinin toplumcu bir çizgiye sahip olmasında ön saflarda yer almış, TMMOB ile bütünleşmiş bir isim olan, TEOMAN ÖZTÜRK'ün ölümünün 10. yılı. TEOMAN ÖZTÜRK her yıl olduğu gibi bu yıl da çeşitli etkinliklerle anıldı. Bu ve bundan önceki etkinlikler sırasında, mücadele arkadaşları, tanıyanları, sevenleri O'nu anlattı. Önemliydi TEOMAN ÖZTÜRK'ü anlatmak. Çünkü bu, aynı zamanda TMMOB'nin bir dönemini anlatmak, hatırlatmak, unutturmamaktı.

Bu yıl, bu döneme, bir de TEOMAN ÖZTÜRK'ün yazı, açıklama ve konuşmalarıyla tanıklık etmek istedik. Bunlar, O'nun deyişle "O dönemdeki kadroların ortak üretimlerinin, başkanın kalemi, sözü ve imzasıyla kamuoyuna açıklanması"ydı.

Kitapta, sadece bulabildiklerimiz, ulaşabildiklerimiz yer aldığından eksikler olabilir. Ortak açıklamalar ve raporlar yer almadığından boşluklar olabilir. Ama yine de bir döneme tanıklık eden bir kitap bu. Yazıları derleyen Elif ÖZTÜRK'e, kitaplaştırılmasını sağlayan Makina Mühendisleri Odası Yayın Birimine teşekkür ediyoruz.

Tanıklık edeceğimiz 1973-1980 dönemi gene TEOMAN ÖZTÜRK'ün sözleri ile söyle:

"12 Mart sonrasında dağıtılmış, etkinliğini yitirmiş, yöneticilerinin sıkı yönetimle uzlaşma yaparak Genel Kurulunu engelledikleri TMMOB'nin yeniden işlerliğe kavuşması için geride kalan inançlı kadrolar olarak çalıştık. 1972 yılında mücadelemizin gelişmesinden tedirgin olan egemen güçlerin Birlik ve Odalarının kapatılması yolunda Meclis'in gündemine getirdiği yasa tasarısına karşı 16 Oda biraraya geldi ve mücadele kararı alındı. Bu çalışmaların sekreteryaya görevini Odam adına yürütürken, bende etkin olan tek düşünce

bizden önce görev yapan devrimci arkadaşların toplumsal çıkarları kişisel çıkarlardan önde tutan mücadele bayraklarını yere düşürmemek ve onların mücadelesini geliştirerek sürdürmek ve bir gün bu görevi daha iyi yapacak kadrolara devretmekti. Bu çabalar 1973 Nisan'ında toplanan ilk Birlik Genel Kuruluna kadar sürdü. Bu Genel Kuruldan sonra toplanan Birlik Yönetim Kurulu 7'ye karşı 8 oyla bana Birlik Başkanlığı görevini verdi. Bugün o günlere baktığım zaman Yönetim Kurulu'nda 3 saat süren tartışmayı anımsıyor ve bugün vardığımız düzeyden mutluluk duyuyorum.

1973 dönemi çalışma programında yazdığım “teknik eleman mücadelesi” cümlesindeki “mücadele” kelimesinin çok sert olduğunu söyleyen sağ yöneticiler, bunun yerine “çalışmaları” demenin daha doğru olduğunu öne sürmüş, açılan tartışma 3 saat sürmüş ve sonunda yapılan oylamada 7'ye karşı 8 oyla “mücadele” denilmesine karar verilmişti. O günden bugüne tam 7 yıl geçti.

Yıllardır savunduğumuz ve mutlaka geliştirilmesi gerekli olan ortak bina ve basımevi; işyeri temsilcilikleri; merkezi yayın organı olan Birlik Haberler'i; ilki 13 Mart 1976'da başlayan “faşist baskı ve saldırıları protesto” miting ve yürüyüşleri; ekonomik-demokratik haklar ve grevli toplu sözleşmeler, sendikal haklar mücadelemiz; emperyalizmin ve yerli ortaklarının sömürü, yağma ve talanına karşı uzmanlık alanlarında sürdürdüğümüz çalışmalar; 29 Haziran ve 19 Eylül direnişleriyle dolu, dopdolu 7 yıl...Ve bunları gerçekleştirirken önümüze çıkan engelleri aşmak için sürdürülen mücadeleyle dolu 7 yıl... Kısımlarla, baskılarla, saldırılarla, bombalı kurşunlu saldırılara karşı mücadeleyle dop dolu geçen bir 7 yıl...

Bugün 24 Mayıs 1980. Emekçi halkımızın, bizlerden kendi alanımızda yerine getirilmesi, oldukça zor görevler beklediği bu dönemde, 132 milyonu bulan bütçesi; yıllarca süren çetin mücadelelerle, yönetimlerde sürekliliği sağlayan devrimci, demokrat, yurtsever yönetici kadroları; örgütüne güvenen, inanmış, bilinçli ve kararlı on binlerce mühendis ve mimarıyla, Türkiye'de emekçi halk kitleleri içinde adından güven ve sevgiyle bahsedilen TMMOB var artık”

İşte bu dönemde ve sonrasında, tüm baskı ve saldırılara karşı, mücadeleyi sürdürerek, birlik anlayışını hayata geçirenleri, örgütlenmeyi güçlendirenleri, bilim ve tekniği halkın hizmetine sunma anlayışını yerleştirip, geliştirenleri, birikimimizi yaratanları TEOMAN ÖZTÜRK'le birlikte saygıyla anıyor ve bıraktıklarını sürdürme ve geleceğe taşıma kararlılığımızı bir kez daha yineliyoruz”

TEOMAN ÖZTÜRK SOKAK ETKİNLİĞİNDE ANILDI

Temmuz 2005

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen Teoman Öztürk'ü anma etkinliği 11 Temmuz 2005 de Ankara'da Konur Sokak'ta TMMOB Mimarlar Odası önünde yapıldı. Etkinlikte sırasıyla TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Mehmet Ali Özgün, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanç, TMMOB Önceki Dönem Başkanı Kaya Güvenç, Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi ve Teoman Öztürk'ün kızı Elif Öztürk, Oğuz Türkyılmaz konuşma yaptılar. Etkinlik sinevizyon gösterisi ve müzik dinletisi ile tamamlandı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanç konuşmasında şunları söyledi:

Aylin abla, Elif, Aslı, Selçuk, Teoman, Taylan, Teoman Öztürk'ün dostları, çalışma arkadaşları, TMMOB ve bağlı odaların çeşitli kademelerinde görev yapan çalışma arkadaşlarım, TMMOB gönüllüleri, kadroları, üyeleri, çalışanları, buraya bizi dinlemeye gelenler, şimdi tesadüfen izleyenler, hepiniz hoşgeldiniz. Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgiyle selamlıyorum.

11. kez Sevgili Başkanım Teoman Öztürk bizi gene çağırıyor. Bu 11 yılda bazan salonlarda TMMOB örgütlülüğünü tartışarak andık onu. Bazan TMMOB'nin geçmişini konuştuk, geleceğini. Şimdi işte gene O dönemi ve şimdiki dönemi burada konuşacağız. Şimdi onurlu yürüyüş ve dik bir duruş içinde ise TMMOB, Teoman Öztürk'e ve onun arkadaşlarına çok şey borçludur. Bunun altı her 11 Temmuz'da bir kez daha çizilmelidir.

Ben, 17 Mayıs 1974 de, 19. Genel Kurulda "Türkiye teknik elemanları, her sorunumuzun çözümünde, halkımızın ve onun ayrılmaz bir parçası olan çalışanların temel ihtiyacının özgürlük ve gerçek demokrasi olduğuna inanmakta; demokrasinin bütün toplumsal hayatımıza yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesi yolundaki mücadeleyi her düzeyde ve etkin bir biçimde sürdürmeyi istemektedirler. Kendi gücümüze dayanan bir kalkınma ve sanayileşmeden yana olarak; her dönemde, halkımızın yanında ve çalışanların içindeki yerimizi almak; ulusal hedefleri ve kazanılmış hakları savunmak ve bugüne kadar sürdürülen yurtsever mücadeleyi daha etkili bir biçimde devam ettirmek için güçlenmek amacımızdır. "Halkımızın tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi yolundaki mücadelesi, giderek, mutlaka, güç kazanacak ve ilerleyecektir. Zaman zaman yavaşlatılmaya ve belki de, yakın geçmişte olduğu gibi durdurulmaya çalışılacak; fakat, geri götürülemeyecek, engellenemeyecektir. Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgecilerin değil, halkımızın hizmetine sunmak için" her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız" diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 7 Mayıs 1976 da 21. Genel Kurul'da "TMMOB önümüzdeki dönem de, üye tabanını bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi etrafında toplamak üzere somut sorunlarından hareketle; iç ve dış sömürüyü teşhir edecek, bu çalışmalarını daha etkin ve yaygın yayın eylemleriyle kitlelere aktaracaktır. Diğer çalışan kitlelerle ortak eylemlerini sürdürecektir. Sorunların kaynağı emperyalist kapitalist sistemdir. Çözümüne emperyalist-kapitalist sistemin çözülmesiyle varılacaktır. Emperyalizme ve onun içteki uzantılarına faşizme ve silahlı çetelerine karşı emekçi kitlelerle dayanışmamız ve ortak mücadelemiz, güçlenerek sürecektir. TMMOB bu anlamda bir mücadelenin önemli demokratik araçlarından biridir. Gelecek

günlerin, bugünkü bir avuç egemen azınlığın değil, halkımızın olacağına inanıyoruz. bu inançla yola çıktık, bu inançla başaracağız” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 13 Mayıs 1978 de, 23.Genel Kurul’da “Bu güçle IMF’li, Dünya Bankalı, NATO’lu, Ortak Pazarlı, 141-142’li düzene karşı çıkacağız. Silahlı bombalı saldırılardan yılmayacağız. Bir yandan işi sınıfının kazanılmış haklarını savunurken, öte yandan grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımızı almak için çok çalışacağız. Bu arada işçilerin ve memurların ücretlerinin dondurulması girişimlerine karşı mücadele edeceğiz. Doğal kaynaklarımızın halk yararına kullanılması konusunda çaba harcayacağız. Bunlar hiç kimseden hiçbir diyet beklemeden, emekçi halkımızın aydınlık, geleceği için gerekli gördüğümüz için yapacağız. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin ve örgütlerinin birlikte verecekleri mücadelelerle gelecek günlerin aydınlık olacağına, bugün her zamankinden daha çok inanıyoruz. Bu inançla Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden yükselen sesin her geçen gün daha da tutarlı olacağını, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesindeki yerimizin güçlenerek korunacağını dosta düşmana duyuruyorum” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 19 Mayıs 1979 da, 24.Genel Kurul’da “Bilimi ve tekniği emekçi halkımızın hizmetine sunma, grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakkımızı alma yolunda güçlü bir mücadele sürdüreceğiz. Sömürü, baskı, zulüm ve faşist saldırılara, en ufak üretim birimlerimizden başlayarak her alanımızda yılmadan, bunalmadan karşı çıkacağız. Gün zaafılardan, eksiklerden, yanlışlardan arınma günüdür. Gün en az kanımızı iliğimizi sömürenler, emenler kadar güçlü olma günüdür. Gün, başarmak günüdür. Mühendis ve mimarlar ve örgütleri Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin diğer demokratik güçlerle omuz omuza, bu yolda kendisine düşeni yerine getireceğine her zaman inandım. Önümüzdeki çetin günlerde de görevlerimizi eksiksiz olarak yerine getirmek için elden gelen çabayı göstereceğimize inanıyorum. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrasi güçlerinin hayatın her alanında birlikte verecekleri tutarlı ve aktif mücadelelerle gelecek emekçi halkımızın olacaktır. Gelecek aydınlık olacaktır” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 24 Mayıs 1980 de 25. Genel Kurul’da “Ufak tefek küçük burjuva hastalıklarının TMMOB’nin yerine getirmesi gerektiği görevlere mutlaka ayak bağı olmaya çalışacağına ama inançlı ve kararlı mücadele arkadaşlarımın bunları yenerek başarıya ulaşacaklarına, bir görev bilinciyle gelmiş arkadaşlarımın TMMOB’yi bugünlerden daha üst düzeylere çıkaracaklarına, vardırabileceklerine inanıyorum. Böylelikle görevlerimizi yerine getirmekle Türkiye devrimci hareketine kendi alanımızda mütevazı ama önemli katkılarda bulunacağımız açıktır. Gelecek günler mutlaka aydınlık olacaktır. Yaşasın başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin sürdürdüğü ve mutlaka başarıya ulaşacak olan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi. Yaşasın bu yolda kendilerine düşen görevleri güçlendirerek sürdüren mühendis ve mimarlar. Yaşasın TMMOB” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Teoman Öztürk iyi ki vardı. Onun arkadaşları iyi ki vardılar.

Sizler de iyi ki varsınız.”

CARGİLL ORHANGAZİ MİSİR İŞLEME TESİSİ İLE İLGİLİ YAYIMLANAN BAKANLAR KURULU KARARININ İPTALİ İÇİN YARGIYA BAŞVURUYORUZ

Temmuz 2005

05.07.2005 tarih ve 25866 sayılı Resmi Gazete’de, Bursa İli, Orhangazi İlçesi, Gemiç Köyü, Karapınar Mevkiinde 1634-36-1311-1312-1313-1317 nolu parsellerde yer alan Cargill Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.’ye ait mısır işleme tesislerinin bulunduğu 212.240 m2 büyüklüğündeki alanın Özel Endüstri Bölgesi ilan edilmesine yönelik 2005/8944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.

TMMOB, Yönetim Kurulu’nun 10 Temmuz 2005 tarihli 18 oturumunda, Cargill Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.’ye ait mısır işleme tesislerinin bulunduğu alanın Özel Endüstri Bölgesi ilan edilmesine yönelik 2005/8944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptal edilmesi için dava açılmasına karar verdi.

Neden?

Bakanlar Kurulu Kararı ile; “Cargill’in imar ve ruhsat sorunlarını özel endüstri bölgesi kapsamına alınmakla, daha önceden Cargill’e sağlanmış izin, onay ve ruhsatlarla ilgili aleyhte açılmış hukuki davalarda elde edilen sonuçların işleme konulma olanağını” ortadan kaldırma sağlanmış olacaktır.

Aslında 03.07.2005 tarihinde, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası, TBMM’de kabul edilmişti. Bu yasanın Geçici 1 inci Maddesine göre, 11.10.2004 tarihinden önce gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış arazilerin istenilen amaçla kullanımı için, başvuru halinde her metre karesi için Beş Yeni Türk Lirası ödenmesi koşuluyla izin verilmektedir. Anlaşılır halde söylemek gerekirse, Toprak Koruma ve Arazi Kullanma Yasası ile; tarım arazisine kurulu tesislere para cezası karşılığı af getirilmiştir.

Bakanlar Kurulu Kararı, aynı zamanda, yanlışlarını daha önceki basın duyurularımızda ortaya koyduğumuz Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası’nın veto edilmesi ya da Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi nedeniyle yürürlüğe girememesi olasılığına karşı bir ek önlem olarak gündeme getirilmektedir.

Cargill lehine sorunların çözümü için, IMF’den ABD Başkanı’na kadar herkesin devreye girdiği süreçte, gündemdeki sorunlar ve aşılma yolları(!) şunlardır:

Cargill’in Orhangazi’deki fabrikasını I. sınıf tarım arazisine kurması nedeniyle firma aleyhine davalar açılmış ve firma bu davalar nedeniyle üretim yapamaz hale gelmiştir. İdarenin Cargill lehine kararlar alması yetmemektedir. Tesisin kurulduğu arazi birinci sınıf tarım arazisi statüsünden çıkarılarak sanayi bölgesi ilan edilmeli ve böylece açılan davaların düşmesi sağlanmalıdır.

Mısırdan “fruktoz-mısır şurubu” diye adlandırılan şeker üretilirken, Şeker Yasası sınırları içerisinde de olsa pancar üreticisinin korunmasına yönelik olarak gündeme getirilen mısır şekeri üretimi kotası kaldırılmalı ve tesisin tam kapasite ile çalışmasının önü açılmalıdır.

Son düzenlemeleri yaşama geçiren 59. Hükümet yanında, 55. ve 57. Hükümetlerin de Cargill’e özel benzer yasal düzenlemeleri yapması ve yürütme yetkisini firma lehine kullanmaları, bu süreçte hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnenerek verilen yargı kararlarının ısrarla uygulanmaması, yapılan son düzenlemeler, “Cargill Dosyası”nın yeniden açılmasını

38. dönemde söylediklerimiz

zorunlu kılmaktadır.

Kamu yararını ve toplumsal çıkarı koruma mücadelesini ödünsüz sürdüren ve sürdürecektir olan TMMOB; kamuoyunu doğru bilgilendirmek üzere, bilime, hukuka ve etiğe aykırı bu süreci deşifre etmeyi zorunlu görmektedir.

Çünkü; yaşanan süreç;

Hukukun üstünlüğü ilkesinin çiğnendiği bir süreçtir. Belli kesimlerin çıkarları için düzenlemelerin yapıldığı bir süreçtir. Küresel sermayenin doğal kaynaklarımız üzerindeki olumsuz etkilerinin açıkça görüldüğü bir süreçtir. IMF'nin, ABD Başkanı'nın gündeme karıştığı bir süreçtir. Tam bağımsızlık ilkesine aykırı bir süreçtir. Doğal kaynakları hoyratça kullanan şirketlerin kurduğu çevre odaklı sivil toplum kuruluşlarının niyetlerini ortaya koyan bir süreçtir. Yanlış bir süreçtir. Durdurulması gereken bir süreçtir. Kamuoyunun etkin demokratik mücadelesi ile durdurulabilecek bir süreçtir.

TMMOB, konuyu ayrıntısıyla değerlendirdiği, "Cargill Orhangazi Mısır İşleme Tesisi ve Gerçekler" adlı Raporunu Bakanlar Kurulu Kararının iptali için açacağı davada yargıya iletecektir.

TMMOB,

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun Cumhurbaşkanı tarafından iade edilmesini beklemektedir.

Siyasi iktidarın yanlışta ısrarının sürmesi durumunda ana muhalefet partisinden yasanın iptali amacıyla Anayasa Mahkemesi'ne gitmesini istemektedir.

2005/8944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali ve yürütmenin durdurulması amacıyla işlemi yargıya taşıyacaktı.

2005/8944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği ilgili Bakanlıklarca 15 gün içerisinde verilecek izinlerde duyarlı davranılmasını istemekte, nitelikli tarım alanlarını tarım dışına çıkaran bilime aykırı teknik raporlar düzenlenmemesini, şehircilik ilkelerine aykırı plan değişiklikleri yapılmamasını beklemektedir.

Kendini hukukun üstünde görenlere karşı hukukun üstünlüğü ilkesi yaşama geçirilmesini ve bu bağlamda Cargill Orhangazi Mısır İşleme Tesisi'nin yer seçimi ölçütlerine uygun başka yere taşınmasını istemektedir.

Toplumun duyarlı kesimlerini bu mücadeleyi birlikte vermeye çağırılmaktadır.

Bu haklı mücadelenin kazanılacağına inanılmaktadır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİLİRKİŞİLİK-TEKNİK MÜŞAVİRLİK-HAKEMLİK-EKSPERLİK ATÖLYE ÇALIŞMASI Temmuz 2005

TMMOB Yönetmelikler Çalışma Grubu tarafından düzenlenen TMMOB Bilirkişilik- Teknik Müşavirlik-Hakemlik-Ekspertlik-Atölye Çalışması 15 Temmuz 2005 tarihinde Makina Mühendisleri Odası Suat Sezai Gürü Toplantı Salonu'nda yapıldı. Atölye çalışmasında "Hoş Geldiniz" konuşması yapan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı özetle şunları söyledi:

"Sevgili Konuklarımız, Sevgili Arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz. Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgiyle selamlıyorum. Öncelikle bizimle bu gün burada görüşlerini paylaşacak uzmanlara, bilim insanlarına ve konuklarımıza örgütümüz adına teşekkür ediyorum. Çalışma Grubumuza da bu çalışmayı gerçekleştirdiklerinden ötürü Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ederim.

Bu çalışma, 16.01.1982 tarihinde resmi gazetede yayımlanmış, 1983'te değişikliği yapılmış olan TMMOB Bilirkişilik Ekspertlik Hakemlik Teknik Müşavirlik Yönetmeliği'nin bilimin, tekniğin ışığında kamu yararını öne çıkaran bir anlayışla TMMOB'nin bu güne denk gelecek değişikliklerine yönelik bir tartışmanın, bir görüş alışverişinin yapılması çalışmasıdır.

Çalışma grubumuz, bu günkü anlatımlar ve tartışmalar üzerine mevcut yönetmeliğimizin geliştirilmesine ve belki de yenilenmesine yönelik önerilerini örgütümüz içinde tartışmaya açacaklar ve konu ile ilgili örgüt mutabakatları sağlandığında da Yönetim Kurulumuz yeni yönetmelik taslağını Genel Kurul onayına sunacaktır.

Bilindiği üzere özellikle bilirkişilik konusu önemi nedeni ile ve bu günkü yaşamda uygulamada karşılaşılan onlarca sorunun çözüm beklemesi nedenleriyle TMMOB'nin gündemindedir.

Son Genel Kurul'da karar altına alınan Bilirkişilik Yönetmeliğimiz 5 Mayıs 2005 de Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğimize göre mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanında bilirkişilik yapacaklar, bundan böyle iki yıl mesleki deneyimden sonra Odalarınca eğitilecekler ve başarılı olanlar odalarınca belgelendirildikten sonra bilirkişilik yapabileceklerdir. Odalarca yapılacak Bilirkişilik Eğitimlerinin eğiticileri eğitimi de geçtiğimiz günlerde TMMOB tarafından çok değerli uzmanların katılımıyla yapılmıştır.

Ben konuklarımıza bir kez daha teşekkür ediyor, katılımları ile bize onur verdiklerini ifade ediyorum."

KARADENİZ DUBLE SAHİL YOLU İÇİN VERİLEN YARGI KARARLARI UYGULANSIN, İNSANLAR ÖLMESİN, BİLİM VE HUKUK KAZANSIN

Temmuz 2005

Karadeniz Duple Sahil Yolu inşaatındaki yanlışlara karşı 1998'den beri direnen ve hukuk savaşımı veren Avukat Cihan Eren, 18 Nisan 2005'te açtığı davalar için yapılacak keşiften iki gün önce bir silahlı saldırıda ağır yaralandı, 22 Temmuz 2005'te yaşamını kaybetti.

Cihan Eren, duyarlı yurttaşlar ile birlikte neler yaptı? Rize Fındıklı Aksu mevkiinde 3. derece sit alanında deniz dolgusuyla yol inşaatı başlatan Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü'nün projesinin iptali için mahkemeye başvurdu. Mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı vermesine karşın inşaatın devam etmesi üzerine sorumlular hakkında Savcılığa suç duyurusunda bulundu. Trabzon Valiliği memurlar hakkında soruşturma izni verince, Savcılık, Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'ne başvurdu, memurlar hakkında ceza davası açıldı ve inşaat durdu. Cihan Eren, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 08.10.2004 tarih ve 15 sayılı kararı ile bölgeyi "sit" kapsamı dışına çıkarması ve projeye onay vermesi üzerine, kumsalı nedeniyle "sit" alanı ilan edilen bir yerin doldurulmasının çevreyi korumaya yönelik yasalara aykırı olduğu gerekçesiyle, projenin iptali için tekrar mahkemeye başvurdu. Gazi Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyeleri tarafından hazırlanan bilirkişi raporunda, yol yapımının yasalara ve bilimsel ilkelere aykırı olduğu belirtildi.

Trabzon İdare Mahkemesi, 9 Haziran 2005 tarihinde; Anayasa, Kıyı Yasası, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası, şehircilik ilke ve esasları ile kamu yararına aykırı şekilde dava konusu olan bölgenin SİT alanı kapsamına çıkarılmayacağını; Kıyıyı kamulaştırma, kıyıyı kaybetme bedeli arasında karşılaştırma yapıldığında, nicelik olarak ölçülmeyecek olan çevrenin ve kıyıların bozulmasının söz konusu olduğunu ve ayrıca kentlinin kıyıya erişiminin kısıtlanmasının maliyetinin herhangi bir kamulaştırma maliyetinin üstünde olacağını da açık olduğunu belirterek; "açıkça hukuka aykırı olduğu ve uygulanması halinde telafisi güç ve imkansız zararlara sebep olacağı anlaşılan idari işlemin durdurulmasına" oybirliği ile karar verdi. Mahkeme kararında, Karadeniz Sahil Yolu'nun projelendirilmeden inşaat firmalarının eline bırakıldığı gerçeği, şu ifadelerle bir kez daha duyarsızlığını sürdüren siyasi iktidarlara anımsatıldı: "Sahil yolunun ülkeye gerçekten yararlı olması, detayda özenle yapılacak projelendirmeler ve önlemlerle sağlanabilir. Yol güzergahının yöresel özellikler dikkate alınıp değerlendirilmeden uygulamaya alınmış olması, sorunun kaynağını teşkil ediyor. Projelendirme aşaması, işin yapımını girişimciye bırakılması, detay araştırmalara yeterince özen gösterilmemesine neden olmuştur."

"Yola değil, deniz dolgusuna karşıyız" diye haykıran; "Dağ Dere Deniz üçgenim, Nerede kaldı geleceğim,... Adına 'hizmet' diyerek, Denizimin dudağını, Kayalara tıkıyorlar" Hizmet değil rant uğruna, Alternatifi var iken, Yamaçları indirenler, Kıyıları bindirenler, Son denizi doldurarak, "Temel"ini öldürenler, Ceplerini dolduruyor." diye yazan Cihan Eren; iki ayrı davada hukuk savaşımını kazandı ama bir saldırı sonucu yaşamını kaybetti.

Özlemle andığımız Kazım Koyuncu da, sahil yolu yanlışına karşı çıkmıştı, Çernobil duyarsızlığına isyan ettiği gibi, onu da kaybettik. Kazım Koyuncu yok artık, Cihan Eren de...

Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB; Eren Ailesine ve dostlarına, Koyuncu Ailesine ve dostlarına baş sağlığı dilemektedir.

Karadeniz Duple Sahil Yolu konusunda başlatılan mücadelenin sürdürüleceğini ifade eden TMMOB; Karadeniz Duple Sahil Yolu için 10-14 Mart 1999'da yöreyi gezmiş, gerekli incelemelerde bulunmuş ve kamuoyunu bilgilendirmişti. Geçen zamanda yaşanan olumsuz gelişmeler üzerine, 30 Ocak 2005 tarihli Yönetim Kurulu Toplantısında, "Karadeniz Sahil Yolu ile ilgili Bakanlar Kurulu'nca alınan kamulaştırma kararının iptali için diğer kurumlarca açılan davalara müdahil olunmasına" ilişkin 166 nolu Kararı da oybirliğiyle almıştır.

Bilimin ve hukukun kazanması adına, yargı kararlarının uygulanmasını isteyen ve siyasal iktidarı göreve davet eden TMMOB; Karadeniz'e yol yapılmasına karşı çıkmadı, mevcut yol standartlarının iyileştirilmesini de istedi. Ama TMMOB, insanı ve çevreyi gözetmeyen, kentsel planlama ilkeleriyle bağdaşmayan, Çevresel Etki Değerlendirme raporları aranmayan, güzergahları uygun seçenekler arasından sağlıklı seçilmeyen, tatbikat projeleri önceden hazırlanmayan uygulamalara; siyasi rant hesaplarıyla mevcut prosedürlerin dışında gerçekleştirilen projelere ve ihalelere karşı çıktı.

Herkes bilmelidir ki; TMMOB, yanlışa karşı çıkmaya devam edecektir.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB BİR KEZ DAHA UYARIYOR 2B ARAZİLERİNDEN ELİNİZİ ÇEKİN Ağustos 2005

HATIRLARDADIR:

Siyasi iktidar, 2003 yılında, kısaca “2B arazileri” olarak adlandırılan, 473.000 ha. yerin satışını gündeme getirdi. Anayasa’nın 169. ve 170. maddelerini değiştirerek 2/B arazilerini satacağını, karşılığında 25 milyar dolar gelir sağlayacağını açıkladı. Konu kamuoyunda yoğun bir şekilde tartışıldı. Aynı dönemde aralarında TMMOB’ye bağlı konu ile ilgili Odalarımızın da bulunduğu yetmiş yakın oda, dernek, sendika, kooperatif ve vakıf tarafından “Ormanlarımıza Sahip Çıkalım Birliği (OSB)” oluşturuldu. Ormanlarımıza Sahip Çıkalım Birliği; 2B konusunun hukuksal, teknik ve sosyal boyutlarını sergileyip kamuoyunu uyarmaya yönelik etkin bir çalışma yürüttü. Siyasi iktidarın tek yanlı yönlendirme çalışmaları bir ölçüde boşa çıkarılmış oldu. Siyasal iktidar, Anayasanın 169. maddesini değiştirme girişiminden vazgeçti. 170. madde değişikliği ise, Cumhurbaşkanı tarafından veto edildi. Siyasi iktidar, veto sonrasında gündeme gelebilecek olan halkoylamasını göze alamadığından konuyu dondurdu.

2/B NEDİR?

Anayasanın 169. Maddesi’ne göre; “orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler” ile “31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik ve zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ve şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler” “Orman” sayılmayarak, ormancılık düzeni dışına çıkarılabilmektedir. Bu yerler, 6831 Sayılı Orman Kanunu’nun 2/B maddesine göre orman dışına çıkarıldığından, buralara kısaca “2B arazileri” denilmektedir.

Anayasa’nın 170. Maddesi’nde ise; “31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir.” denilmektedir.

Orman kadastro; 1986 yılında değiştirilmiş olan 6831 Sayılı Orman Kanunu ve aynı kanunun 2/B Maddesinin Uygulanması Hakkındaki Yönetmelik kapsamında yürütülmektedir. Ormancılık düzeni dışına çıkarılan “Tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fıstıklık (antep fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları” yürürlükte bulunan 2924 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun’un 11. Maddesine göre orman köylülerine satılabilmektedir.

Siyasi iktidar, Anayasa’nın 169. Maddesinde; “Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir” şeklinde yazılı olan cümleyi; “Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir, işletilir ve işlettirilir.” şeklinde değiştirmek istemiştir. Bu yolla ormanlar özelleştirilerek yerli ve yabancı sermayeye açılmak istenmiştir. 170. Madde değişikliği ile de; 2/B arazilerinin yalnızca orman köylülerine değil, herkese satılabilmesini amaçlamıştır.

BU GÜNLERDE NE OLMAKTADIR?

2003 yılında denendikten sonra, olmayınca soğumaya bırakılan yasa değişikliği girişimi; Çevre ve Orman Bakanı'nın açıklamaları ile bu günlerde yeniden kamuoyunun gündemine taşınmaktadır. TBMM'nin yeni yasama döneminde, 2B ile ilgili yeni düzenlemenin yapılacağı belirtilmektedir.

TMMOB UYARIYOR!

“Orman” niteliğindeki bir yer, “bilim ve fen bakımından” orman niteliğini kaybetmez; kaybettirilir.

Kadastro çalışmaları Orman Kanunu'nun 7. Maddesine göre Orman Kadastro Komisyonlarınca, kimi durumlarda ise 3402 sayılı Kanuna göre Kadastro Ekiplerince yürütülmektedir. Bir yerin orman niteliğinin tam olarak kaybettirilmesi kararı, 2'si ormancı teknik eleman olan, 5 kişilik Kadastro Komisyonu vermektedir. Bu doğru bir uygulama değildir. Komisyonların yapısı, ormancılık bilimi ve tekniğini yerine getirebilecek uzmanlar temelinde değiştirilmelidir.

Yapılmak istenen yasal düzenleme örtülü bir af niteliğinde olup; suç işleyenleri ödüllendirip özendirecektir.

Bu uygulama ekolojik yıkımlara yol açabilecek niteliktedir.

Toplam 473.000 ha. olan 2/B arazilerinin, ne kadarının konuta açıldığı, ne kadarında sanayiinin yapılaştığı, ne kadarının bağ ve bahçe olduğu, ne kadarının mera olduğu, ne kadarının hayvancılıkta kullanıldığı, ne kadarının yeniden ormanlaştığı kullanıldığı belirlenmemiştir. Aradan iki yıl geçmiş olmasına karşın bu çalışma hala yapılmamıştır.

“2/B arazilerinin % 90'ı yapılaşmıştır” diye, Sultanbeyli yöresinin fotoğrafları gösterilerek kamuoyu yanıltılmaktadır.

Ormanların % 24'ünün kadastro halen yapılmamıştır. 2/B alanlarının satışa konu edilmesi ve buna yönelik yanıltıcı verilerin açıklanması Kadastro Komisyonları'nın önümüzdeki süreçteki çalışmalarını baskı altına alacaktır.

Orman Kadastro bitirilip 2/B alanlarının envanteri çıkarılmadan satış vb. çözümlerin gündeme getirilmesi sakıncalıdır.

Bütçe açığı gerekçe gösterilerek ormanların satışı düşünülmemelidir.

2/B alanlarının bir bölümü bugün ormanlaşmıştır. Öteki alanlar ise; su ve toprak rejimine zarar vermeme, orman bütünlüğünü bozmama, çevredeki orman ve ilişkili olabilecek diğer ekosistemlerin (Milli Park, Tabiatı Koruma Alanı, Özel Çevre Koruma Alanı, Yaban Hayatı Koruma Alanı, Sulak Alan) tüm öğeleriyle kendisini yenileyebilme gücüne zarar vermeme, ormancılık çalışmalarının etkenlik, verimlilik ve karlılık düzeyini düşürmeme koşulları eş zamanlı olarak aranarak değerlendirmeye alınmalıdır.

Sermayeye karını maksimize etmesine hizmet eden keleşir arsa satışları, bu alanlardan karşılanmamalıdır.

Ormanların özelleştirilmesi uygulaması geçmişte denenmiş; ormanların yıkımına ve sosyal çalkantılara yol açtığı görülerek bu yanlış yoldan dönülmüştür. Aynı yanlışta ısrarcı olunmamalıdır.

38. dönemde söylediklerimiz

200-300\$ yıllık geliri olan orman köylüsünün 2/B arazisini (göstermelik bir fiyatla bile olsa) satın alamayacağı gerçeği her kes tarafından bilinmektedir.

Kaçak yapılaşmış olan 2/B arazilerinin satışı yoluyla, her türlü güvenlikten yoksun yerleşmelerin de iskanına onay verilmiş olmaktadır.

2003 den beri yaşanan süreçte yapılan en önemli değişiklik; Büyükşehir Belediye sınırlarının 50 km'ye çıkarılarak, pek çok köy ve çevresinde bulunan 2/B alanının, belediye ve mücavir alan sınırları içine katılarak "Kentsel Yerleşim"e açılmasıdır.

2/B uygulamasından çok daha vahim sonuçlara yol açabilecek olan Anayasanın 169. maddesinde yer alan "Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler" maddesi, Anayasadan çıkarılmalıdır. Buna bağlı olarak, 6831 sayılı Orman Kanunu'nda yer alan 2/A Maddesi de Kanundan çıkarılmalıdır.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, “EMEK PLATFORMU ve EMEK PLATFORMU İŞLEYİŞİ” TARTIŞMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞ BİLDİRDİ

Ağustos 2005

Emek Platformu Başkanlar Kurulu tarafından alınan karar gereği, Başkanlar Kurulu tarafından “Emek Platformu ve Emek platformu İşleyişi”ne yönelik yapılacak tartışmalarda görüşülmek üzere, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanca, TMMOB'nin konu ile ilgili görüşlerini ilettiler. Emek Platformu bileşenlerinin tümünün Başkanlar Kuruluna iletileceği görüşler, Emek Platformu Başkanlar Kurulu toplantısında tartışılacaktır.

EMEK PLATFORMU VE EMEK PLATFORMU İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN

TMMOB'NİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

TMMOB, kendi iç dinamikleri ile oluşturduğu İlkeleri ve Çalışma anlayışı çerçevesi içinde çalışmalarını yürüten ve kendini “mesleki demokratik kitle örgütü” olarak tanımlayan bir meslek örgütüdür.

TMMOB, üyenin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrı tutulamayacağını bilincindedir. Üyesinin büyük oranlarda gerek kamuda gerekse özel sektörde ücretli olarak çalışıyor olması ve süreç içinde yoksullaşmaya doğru büyük bir ivmeyle gitmesi, öte yandan ülkenin içinde bulunduğu koşullarda işsiz olması gerçekliği karşısında kendini bir “muhalefet” örgütü olarak da tanımlamaktadır.

TMMOB, bu anlamda farklı duruşlarda bulunsalar bile emek ve meslek örgütleri ile birlikte yan yana durarak, küresel sermayenin örgütlerinin talepleri ile ülkemizde emeğin aleyhine işletilen bir süreçte; yoksullaşmaya ve işsizliğe bir karşı duruşun yaratılması ve mücadelenin sürdürülmesi tarafındadır. TMMOB aydınlık bir Türkiye özlemi içerisindedir. Karşı bir duruşun yaratılması için, öncelikle yan yana durmanın gerekliliğini bilir.

TMMOB, yanyana durmanın gerekliliğini ifade ederken ve uygulamaya çalışırken, bununla birlikte örgütsel bağımsızlığını her koşulda korumanın ilkesini de çalışmalarında göz önünde bulundurur. Bundan taviz vermez.

14 Temmuz 1999 tarihinde, işçi ve kamu çalışanları sendikaları konfederasyonları, işçi ve bağ-kur emeklileri dernekleri ile meslek örgütlerini kapsayan, 15 örgütün katılımıyla oluşturulan ve süreç içerisinde 17 örgüte ulaşan Emek Platformu, kurulduğu günden beri, TMMOB gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. TMMOB o günden bu güne yukarıda kısaca tanımlanan anlayışları ile Emek Platformu'nun ve çalışmalarının içinde yer almıştır.

TMMOB, 38. Dönem (2004-2006) Çalışma Programı'nda da “Emek Platformu, Demokratik Kitle Örgütleri İle İlişkiler” başlığı altında “TMMOB, bu dönemde de emek güçleri ile, demokrasi güçleri ile emekten ve halktan yana olanlarla, onların örgütlü yapıları ile ilkeli işbirliklerine girecektir. Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alacaktır. TMMOB bu dönemde, emperyalizme karşı safları daha fazla sıklaştıranın bilincindedir. Savaş karşıtı platformlarda, özelleştirmelere karşıtı platformlarda, barış yanlısı platformlarda geleneksel TMMOB tavrı bu dönemde de sürdürülecektir. TMMOB bilgi birikimi ve mücadele deneyimlerini, bu platformlarda emek ve demokrasi

güçleri ile paylaşacaktır” sözleri ile Emek Platformuna ve benzeri işbirliklerine ilişkin tavrını net olarak ortaya koymuştur.

Çok farklı mücadele ve örgütlenme gelenekleri ile farklı siyasi ve ideolojik duruşları olan “emek” örgütlerinin bir arada somut konularda iş yapmalarının pek kolay olamayacağı açıktır. Ancak bu zorluklar yeni bir şey değildir ve Emek Platformunun kuruluşundan beri bilinmektedir. Ülkenin içinde bulunduğu bu günlerde, yakıcı sorunların tüm çalışanların üzerine kabus gibi çöktüğü bu günlerde; bu zorluklar da bilinerek, 1999 dan bu yana Emek Platformu sürecinde yaratılan; “aynılaşılacak konularda birlikte iş yapmanın anlayışı” sürdürülmek zorundadır. Öte yandan da; farklı yapılanmaların somut konularda bir araya gelmelerine çok farklı anlamlar ve yapısına aykırı görevler biçilmesinin bazı sıkıntılar doğurduğu Emek Platformu’nun yaşadığı bir gerçekliktir.

Ancak TMMOB, bu günün gerçeğinde; gündeme gelen veya ortaklaşa getirilecek konularda Emek Platformu’nun gerekli ve önemli işler yapabileceğine inanmaktadır. Yeter ki çizgileri net konulsun. Yeter ki çalışmalara farklı anlamlar yüklenilmesin. TMMOB, Emek Platformu’nun toplumun geniş kesimlerinin beklentilerine cevap verecek bir platform olduğuna inanmaktadır. TMMOB ortaklaşan konularda mücadelenin öne çıkarılması ve gereken durumlarda acil refleks gösterilmesi için elinden gelen çabayı gösterecektir.

Mücadelenin yükseltilmesi ve en önemlisi ortaklaştırılması Emek Platformu bileşenlerinin sorumluluğu gereğidir. Merkezi düzeyde yürütülen çalışmaların yerellere taşınması ve yerellerin bu çalışmalara özendirilmesi Emek Platformu Başkanlar Kurulu arasındaki gerilim ve zaafıların da arındırılmasını sağlayacaktır. Bileşenlerince, Emek Platformunun “gerekliliği ve sürdürülebilirliği” konusunda birleşirse, Emek Platformu’nun işleyişi konusunda 6 yıllık deneyimin sonucunda pratik işleyişe ilişkin kurallar konuşulabilir.

Emek Platformu İşleyişi için tartışmaya açık olduğumuz önerilerimiz:

Emek Platformu Dönem Sözcülüğünün süresi 2 ay olacaktır.

Dönem Sözcülüğü, iki aylık sürenin sonunda başka bir bildirimde gerek kalmaksızın sıralamada ki örgüte geçecektir. Dönem sözcülüğü görevini devralma sırası gelen örgüt, bu görevden feragat ettiği takdirde dönem sözcülüğü bir sonraki örgüte geçecektir. Bu örgütünde feragat etmesi halinde uygulama bu düzen içerisinde devam edecektir.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu olağanüstü toplantı kararı alınmazsa ayda bir kez toplanacaktır.

Dönem Sözcüsü, görevinin sona erdiğini kamuoyuna ve örgütlere görev süresi sonlandırmadan bildirecektir.

Emek Platformunun eylem, etkinlik ve benzeri konulardaki kararlarının oy birliği ile alınması ilkesi esas alınacaktır. Çoğunluğun aldığı eylem, etkinlik ve benzeri konulardaki karara karşı olduğunu ifade eden örgütün ismi, o çalışmadan çıkarılacaktır.

Bir yıl boyunca mazeret bildirmeksizin Başkanlar Kurulu toplantısına katılmayan örgütler Emek Platformundan çekilmiş sayılacaktır

Emek Platformu’nun illerde yerel ayaklarının oluşturulması için birimler görevlendirilecektir.

TMMOB VALİLİKLERİ GÖREVE ÇAĞIRDI

Ağustos 2005

Sayın Vali,

Bilindiği üzere, TBMM tarafından son dönemlerde oluşturulan yasal düzenlemelerden ikisi, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Söz konusu yasalar, ülkemiz ve halkımızın çıkarları doğrultusunda çalışmalarını yürüten, kamu kurumu niteliğindeki mesleki demokratik kitle örgütü olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine de önemli görev, hak ve sorumluluklar yüklemektedir.

Şöyle ki;

İl Özel İdaresi Kanunu'nun;

İhtisas Komisyonları ile ilgili 16. Maddesinde: “İl genel meclisi, her dönem başı toplantısında, üyeleri arasından seçilecek en az üç, en çok beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. ... Eğitim, kültür ve sosyal hizmetler komisyonu, imar ve bayındırlık komisyonu, çevre ve sağlık komisyonu ile plân ve bütçe komisyonu kurulması zorunludur... Kaymakamlar ve ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ve ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversite ve sendikalar ile gündemdeki konularla ilgili köy ve mahalle muhtarları ile sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.”

Stratejik Plan ve performans planı ile ilgili 31. Maddesinde; “Vali, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plân ve programları ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans plânı hazırlayıp il genel meclisine sunar. Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve il genel meclisinde kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.” denilmektedir.

Benzer şekilde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun;

İhtisas Komisyonları ile ilgili 24. maddesinde: “Belediye Meclisi, üyeleri arasından en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. ... İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde plan ve bütçe ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur. ... Mahalle muhtarları ile ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ve ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversite ve sendikalar ile gündemdeki konularla ilgili gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir. “,

Stratejik Plan ve performans planı ile ilgili 41. Maddesinde; “Belediye başkanı,, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plân ve programları ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans plânı hazırlayıp belediye meclisine sunar. Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.”

Kent Konseyleri ile ilgili 76. Maddesinde; "Kent konseyi, kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehricilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Belediye kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar."

hükümleri yer almaktadır.

Toplumsal sorumluluğunun bilincinde olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı odaları:

Çağdaş kentleşme, sağlıklı çevreler yaratılması, koruma-kullanma dengesi ile güvenli ve yaşanabilir yerleşmeler elde edilmesi, planlı gelişmenin sağlanması yönünde her türlü çabayı desteklemektedir. Çevreye ve kente karşı işlenebilecek suçlar karşısında yer alacağını bir kez daha yinelemektedir. Bir yandan kentlerimizde verilecek her türlü kararların ve uygulamaların takipçisi olmanın; öte yandan kamusal çıkarları ön planda tutarak deneyimleri ve teknik bilgi birikimini kent ve kentli yararına kullanmanın sorumluluğunu duymaktadır.

Sayın Vali,

Bu cümlelerden hareketle ve yukarıda belirtilen yasa maddeleri gereğince, iliniz dahilindeki belediyelerde ve Valiliğiniz bünyesinde oluşturulacak İhtisas Komisyonları ve Kent Konseyleri ile Stratejik planların hazırlanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı ilgili odalarımızın şube ve temsilciliklerinin etkin katılımının sağlanması için gereğinin yapılmasını ve yazımızın iliniz dahilindeki ilgili belediyelere iletilmesi hususunu bilgilerinize sunmaktayız.

Saygılarımızla.

Mehmet Soğancı
Yönetim Kurulu Başkanı

“PLANLAMA VE İMAR KANUNU TASARISI TASLAĞI” BEKLENTİLERİMİZE YANIT VERMEMEKTEDİR!

TMMOB, KENTLEŞME, PLANLAMA, İMAR, YAPI VE AFET ALANLARINDA BÜTÜNLÜKÇÜ VE TUTARLI YASAL DÜZENLEMELER YAPILMASINI TALEP ETMEKTEDİR!
Ağustos 2005

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlanan “Planlama ve İmar Kanunu Tasarısı Taslağı” konusunda görüş, düşünce ve önerilerimizi kamuoyu ile paylaşıyoruz.

1. Yeni Yasa Tasarısı toplumun beklentilerine yanıt vermekte yetersizdir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlanarak, Şubat 2004’te Bakanlık tarafından düzenlenen Kızılcahamam Atölye Çalışmasında tartışmaya açılan, çeşitli platformlarda eleştiri ve katkılarla geliştirilen, “Şehircilik ve İmar Yasa Tasarısı Taslağı” belirli bir aşamaya ve olgunluğa gelmiş iken, tasarının hiçbir açıklama yapılmaksızın geri çekilerek, “Planlama ve İmar” adı ile başka bir tasarının gündeme gelmesinin nedeni anlaşılamamıştır.

Mayıs 2005’e kadar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın web sitesinde yayımlanan “Şehircilik ve İmar (daha sonra İmar) Yasa Tasarısı Taslağı” katılımcı bir anlayışla hazırlanmış, TMMOB’ye bağlı meslek odalarının, akademisyenlerin, kamu kurum ve kuruluşlarının katkı ve eleştirileri ile gelişmesi yönünde bir eğilim benimsenmişti. Söz konusu tasarı meslek çevrelerince tüm eksikliklerine karşın geliştirilmesi olanaklı ve yasallaştırılması beklenen bir tasarı olarak değerlendirilmekteydi. Öyle ki, “Kentsel Dönüşüm Yasa Tasarısı”nın bu tasarı içine alınması örneğinde olduğu gibi, ya da “Yıpranan Kent Dokularının Yenilenmesi, Korunmasına İlişkin Kanun Tasarısı” ile ilgili eleştirilerde, “Şehircilik ve İmar Kanunu Taslağı”na referans verilmekteydi. Bakanlığın, kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmaksızın yeni bir tasarı taslağı ile ortaya çıkması ve açıklaması anlaşılması güç bir durum olarak yorumlanmaktadır.

Temel bir sistem değişikliğine gereksinim bulunan planlama ve yapılaşma konusunda yürürlüğe girdiği 1985’ten bu yana, eleştiri konusu olan, 3194 sayılı Kanunun değiştirilmesi yönünde toplumsal bir beklenti oluştuğu bilinmektedir. 1999 Marmara Depremi, imar sisteminin planlama ve yapılaşma ile ilgili kurumsal ve yasal yapının, piyasa süreçlerinin sorgulanması açısından yeni bir başlangıç oluşturmasına, güvenli ve yaşanabilir yerleşimler oluşturmak için yapı, afet konularında yeni yapılanma arayışlarına ivme kazandırmakla birlikte, yapılan çalışmalar bir türlü sonuçlanamamakta, varolan sistemi değiştirici temel yasalar bir türlü çıkarılamamaktadır. İmar sistemine ilişkin temel düzenlemelerin yer aldığı imar, afet ve yapı konularında, tasarı enflasyonu yaşanmakla birlikte, kalıcı adımlar bir türlü atılamamaktadır.

Gelinen süreçte, katılımcı yöntemlerle geliştirilen planlama, imar ve yapılaşma sisteminde önemli yenilikler getiren, eksikliklerin tartışmalarla giderilerek olgunlaştırıldığı durumdaki “Şehircilik ve İmar Yasa Tasarısı”nın bir kenara bırakılarak, temel kavramlar ve yasa dili açısından dahi önemli eksiklikleri barındıran “Planlama ve İmar Yasa Tasarısı”nın tartışmaya açılması, toplumun sorunlarının çözümü yönündeki beklentileri mesleki uygulamaların bilime ve teknolojiye uygun biçimde gelişimi açısından da bir geri gidiş olarak düşünülmektedir.

2. Ülkemizdeki “planlama, imar ve yapılaşma düzen”i sorun üretmektedir.

Planlamanın kentsel gelişmeyi, kamu ve toplum yararına yönlendiren etkin bir araç olmaktan büyük ölçüde çıkmış olduğu; %40'ı izinsiz, %60'ı kaçak yapılardan oluşan (tamamı kaçak kentlerin dahi olduğu) sosyal teknik alt yapıdan yoksun yerleşmelerin varlığı; yağma düzeninin, kamu arazilerinin işgalinin, kentsel mekansal eşitsizliğin, yoksulluğun, yaygın yaşam biçimi haline gelmesi; yoğun ve sürekli betonlaşan, tek düze, kimliksiz kentsel çevrenin oluşması; büyük kentlerin çevresinde tarım, orman, 2b arazilerinin, su kaynaklarının yerleşime açılması, kıyıların betonlaşması, çevrenin, toprağın, suyun ve havanın kirlenmesi; imar afları ve kuralsızlık ile beslenen, kente ve çevreye karşı suçların adeta örgütlendiği, arazi ve arsa spekülasyonuna dayalı, eşitsiz ve adaletsiz gelişme biçimi; afete dayanıksız yerleşmelerin ve risk havuzlarının oluşması; kamusal alan kullanımında, spekülasyon sermaye ve rant gruplarına hizmet eden özelleştirme ve ticarileştirme uygulamaları; “Kentsel Dönüşüm” adı altında ancak koruma, iyileştirme ve yenileme içeriğinden yoksun olarak rantın gelişimine hizmet eden, kamu ve toplum yararını dışlayan uygulamalar,

Özetle, planlama uygulama ve denetimin etkin olamayışı sonucu, kuralsızlığın, denetimsizliğin yaygın bir kültür haline gelmesi, afete dayanıksız yapılaşma, sağlıksız çevre ve yerleşmeler oluştuğu bilinen sonuçlardır.

3. Ülkemizdeki “Planlama Sistemi” sorunların çözümünde yetersiz kalmaktadır.

Merkezi ve yerel düzeyde, özellikle merkezi kurumlar arasında yetki sorunları sürmektedir. Planlamada kademeli birliktelik ilkesi kurulamamakta, planlama disiplini sağlanamamaktadır. Planlamayı yapılaşma ve yoğunluk kontrolüne indirgeyen “imarçılık” anlayışı sürmekte ve planlama, toplumun kolektif yaşamına ve sorunlarına ilişkin sosyal, ekonomik kültürel boyutu kavrayamamaktadır. Gelişme ve imara açma anlayışının yerine koruma, iyileştirme ve yenileme gibi stratejiler geliştirilmelidir. Plan yapımı ve uygulamasında, sürece katılım ve denetim mekanizmaları yetersizdir. Plan uygulama araçlarının yetersizdir. Planlama sistemi, kentsel rantların dağıtım aracına dönüşmüştür. Yerleşimlerin mekansal düzlemde ortaya koyduğu eşitsizlikler giderilememektedir. Planlama sistemi afetlere duyarlı değildir.

4. Kentleşme, planlama, imar ve yapılaşma konusundaki düzenlemelerde aşağıdaki “ilkeler” den yola çıkılmalıdır.

Hazırlanacak bir imar yasa tasarısı planlama, uygulama, yapılaşma ve denetim konusunda aşağıdaki ilke ve esasları kapsamalıdır:

İmar ve kentleşme, ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel boyutları olan bir olgu olarak bütünlüklü olarak ele alınmalı, toplumun dinamizmine yönelik yenilikçi, yaratıcılığa açık bir yapı ve dil oluşturulmalıdır.

Ülke genelinde bütün kentsel ve kırsal alanların planlanmasında kademeli birliktelik ilkesini yaşama geçirmeyi ve bu birlikteliği hiçbir şekilde kesintiye uğratmamayı ve gerekli kurumsal yapıların oluşturulmasını temel almalı, bazı kurum ve kuruluşlara yasalarla verilmiş olan “ayrıcılıklı yer seçimi, planlama ve imar” yetkileri sona erdirilmelidir.

İmar ve kentleşme sistemimiz, mekansal konuların yanında planlı bir ekonomi ve dengeli bir gelir dağılımına dayalı kalkınma ilkesini sağlayacak, bölgelerarası eşitsizlikleri giderecek toplumsal adalet, kamu ve toplum yararının üstünlüğünü, fert, toplum ve çevre sağlığı ile güvenliğinin korunmasını sağlayacak, kentsel dönüşümü de kapsayan bir bütünlükte ele alınmalıdır.

Yaşayanların temel haklarını esas alan ve karar süreçlerine demokratik katılım ve denetimi sağlayan, kentlilere, kentli haklarına, doğal ve kültürel değerlere, biyolojik çeşitlilik ve ekolojik sistemlere öncelik veren bir planlama politikası esas alınmalıdır.

Kamunun elindeki arsa stoklarının elden çıkarılmamasına, bu stokların artırılmasına özen göstermeli yerleşim ve gelişme alanlarında spekülatif amaçlı toprak edinmeyi caydıracak önlemleri getirmelidir.

Arsa rantlarını besleyen politikalar yerine, toprak üzerinde planlama kararlarıyla oluşan değer artışlarının kamu ve toplum yararına kullanımını sağlayacak politikaları esas almalı, taşınmaz değerlemesi gibi yeni uygulama araçları yaratılmalıdır.

Barınma hakkını temel bir insanlık hakkı olarak ele alan, konutun ticari bir meta olmaktan çıkarılarak her insanın barınma gereksiniminin sağlanmasına dönük güvenli ve sağlıklı konut yapımının gerçekleştirilmesini sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Doğa olaylarının afete dönüşmemesi, doğal, kültürel ve tarihsel değerlerimiz ile yaşam kaynaklarımızın korunması için yeni planlama araçları geliştirilmelidir.

Planlama, uygulama, yapılaşma ve denetimi kamusal bir hizmet olarak ele alan, denetimin bütün süreçleri kapsamını sağlayan, denetimi kar edilecek bir alan olarak görmeyen, denetim alanında görev alacakların iş güvencesine sahip olmalarını sağlayan bir yaklaşım içermelidir.

Planlama, uygulama, yapılaşma ve denetim alanını kapsayan süreçlerde yetki ve sorumluluk alacak tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarının TMMOB'ye bağlı Odalarınca belgelendirilmesini esas alan bir yapıda olmalıdır.

“Planlama ve İmar Yasa Tasarısı Taslağı” bu ilkelere yeterli yanıtı verememektedir.

5. “Planlama ve İmar Yasa Tasarısı Taslağı”, “Şehircilik ve İmar Yasa Tasarısı” ile karşılaştırıldığında daha geri bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

“Planlama ve İmar Yasa Tasarısı Taslağı” nda, afete duyarlı, afet zararlarını azaltmaya yönelik bir planlama yaklaşımı ve bu yaklaşımı planlama, uygulama, yapılanma süreçlerinde, yaşama geçirecek yeterli yapılanma ve denetim mekanizmaları öngörülmemiştir. Bu konu yasa değişikliğinin temel gerekçelerinden biri olduğu kadar, toplumun da en önemli beklentisi durumundadır. Buna rağmen, “Şehircilik ve İmar Yasa Tasarısı” ile kıyaslandığında, “Planlama ve İmar Yasa Tasarısı Taslağı” nın bu konuda yetersiz kaldığı planlamaya ve yapılaşmaya yön veren yerbilimsel çalışmalarla ilgili temel kavram ve tanımların tasarıda yer almadığı görülmektedir.

Üst ölçekli planlar, yaptırım gücü zayıf belgelere dönüştürülmüştür. Üst ölçekli plan kademelenmesinde, mekansal strateji planı yaklaşımının terkedildiği görülmektedir. Önerilen Ülke mekansal politika planı, Bölge Planı ve Çevre Düzeni Planı tanım ve içeriklerinin yaptırım gücü olmayan planlar tariflediği, böylelikle birbiri ile içsel ilişkisi kurgulanabilen stratejik planlama yaklaşımının terk edildiği görülmektedir. Bakanlığın daha önceki açıklamalarında önemli yeniliklerden birisi olarak sunulan “stratejik planlama” yaklaşımının terk edilmesi önemli bir eksikliktir.

Ülke mekansal politika planının, mekansal içeriği ve stratejik yaklaşımının bulunmayışı, Bölge planının fiziksel gelişme şemasına indirgenmiş olması, bugünkü işleyişte büyük

sorunları olan Çevre Düzeni Planının yeniden benimsenmesi gibi bir dizi yaklaşım biçimi birlikte göz önüne alındığında; tasarıda üst ölçekli planları işlevsizleştirmeye yönelik bir anlayışın hakim olduğu anlaşılmaktadır.

Tasarının bütününde planlama ve uygulamada demokratik katılım ve denetim mekanizmaları, doğal ve tarihi çevrenin korunması, iyileştirme ve yenileme gibi strateji kavramları, planlama ve uygulamanın yerel sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınma ile ilişkilendirilmeyip, salt fiziki planlama anlayışına indirgenmesi vb. birçok konuda, “Şehircilik ve İmar Yasa Tasarısı”nın gerisinde kaldığı görülmektedir. Tasarıda kentsel tehlike ve risklerin azaltılması vb. konularına yer verilmemiş ya da yetersiz düzenlemelerle yetinilmiştir. Benzer biçimde, harita, arazi ve arsa düzenlemesi, kamulaştırma ve parselasyon planlarının yapımı vb. uygulamaya ilişkin konularda, önceki tasarıya göre eksiklikler ve yetersizlikleri barındırmaktadır.

Daha önceki tasarıda, kapsamı, içeriği ve yapım süreci bakımından bir yerel kalkınma aracı olarak düzenlenen Nazım ve Uygulama İmar Planlarına ilişkin düzenlemeler, yeni tasarıda yürürlükteki imar kanunundan farklı olmayan bir biçimde tanımlanmıştır. Tasarıdaki yer alan mevzi imar planları ve plan değişiklikleri ile ilgili süreç tanımları bugünkü olumsuz durumun yasallaşması ve devamını öngörmektedir.

Yetki ve eşgüdüm ile ilgili düzenleme “Şehircilik ve İmar Kanunu Tasarısı”na benzer olmakla birlikte, eşgüdümün nasıl sağlanacağı yöntemi ve mekanizması tasarıda tanımlanmamaktadır. Oysa, bu konuda açıklığa gerek bulunmaktadır. Kentleşme, planlama, imar, yapı, afet gibi kavram ve olgular, birbirleriyle bütünselliği ve kendi içlerinde iç tutarlılığı olan, temel yasalar olarak değerlendirilmelidir.

“Planlama ve İmar Yasa Tasarısı”nda, plan uygulama süreç ve araçları konusunda yenilikçi ve olumlu adımlar atılmış olmakla birlikte, Şehircilik ve İmar Kanunu Taslağı’na göre gerek yasa sistematigi, gerekse araç çeşitliliği bakımından yetersiz düzenlemeler yapılmıştır. Planların uygulanması ile ilgili olarak yerel yönetimlere seçenek oluşturan araçların bir kısmı tasarıda yer almamaktadır.

Tasarıda, yürürlükteki yasaya oranla katılım ve denetim konusunda bazı olumlu düzenlemeler bulunmakla birlikte önceki tasarıya göre olumsuzluklar görülmektedir.

Tasarının, yerel yönetimlerle ilgili yetkilendirmeleri ve mühendis, mimar ve şehir plançılarının yetkileri konusunda daha açık hükümler taşıması olumlu yönleri olarak görülmektedir. Bununla birlikte bir önceki tasarıda yeralan “Belediyede Görevlendirilecek Elemanlar” konusunun daha sonra çıkarılacak yönetmeliklere bırakılması olumsuzluk olarak değerlendirilmektedir.

Tasarı taslağının olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili yukarıdaki örnekleri çoğaltmak ve ayrıntılandırmak ve önerilerde bulunmak mümkün olmakla birlikte, esas itibarıyla, “Şehircilik ve İmar Yasa Tasarısı”nda daha geri bir noktaya düşmüş olan bu tasarının, yeniden geniş katılımlarla geliştirilmesine gereksinim olduğu düşünülmektedir.

6. Öncelik “kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları”nda olmalıdır.

Kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet konuları tarafımızca, sistemin doğru ve net olarak kurgulandığı, temel kavramların, esas ve ilkelerin ortaya konulduğu, yetkilerin belirlendiği, kurumların, planlama, uygulama ve denetim süreçleri ile birlikte mekanizmaların tanım-

landığı, hem kendi içinde hem de birlikte iç tutarlılığı ve bütünselliği olması gereken temel yasalar olarak görülmektedir. Ancak, son dönemlerde yapılan yasal düzenlemelerle veya yasa tasarısı taslakları ile bu alanın parçalandığı, bir ilkeye veya stratejiye bağlı olmaksızın, farklı amaçlara dönük düzenlemelerle, bütünselliğin kaybolduğu bunun da olumsuzluklara neden olduğu bilinmektedir.

7. Sonuç yerine:

“Planlama ve İmar Kanunu Tasarısı Taslağı” beklentilerimize yanıt vermemektedir. TMMOB, kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet alanlarında bütünlükçü ve tutarlı yasal düzenlemeler yapılmasını talep etmektedir. TMMOB birikimlerini yasa yapıcılarla paylaşmaya hazırdır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMU EMEKÇİLERİNİN VE ONLARIN ÖRGÜTLERİNİN HAKLI İSTEMLERİ TOPLU SÖZLEŞME SÜRECİNDE DERHAL VE ÖNKOŞULSUZ KARŞILANMALIDIR

Ağustos 2005

Kamu emekçilerinin örgütleri ile siyasal iktidar arasındaki 2006 yılı toplu görüşme müzakereleri, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Yasası gereği, bu gün, 15 Ağustos 2005 tarihinde başlamaktadır.

Mesleki ve demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla ve bağımsız, çağdaş, demokratik, ve sanayileşmiş bir Türkiye özlemi ile çalışmalarını sürdüren ve bu bağlamda üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinci ile halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren; kamu emekçilerinin fiili ve meşru mücadele anlayışından aldığı güçle ortak örgütlenme önündeki engelleri kaldırmaya ve örgütlü bir çalışma yaşamını egemen kılmaya yönelik mücadelesini desteklemeyi aynı kararlılıkla sürdüren ve bu yönde her defasında “toplular görüşme” masasının “toplular sözleşme” masasına çevrilmesini istediğini ve beklediğini açıklayan TMMOB siyasal iktidarı “toplular görüşme”nin başladığı bu gün uyarılarına devam etmektedir.

Yetersizliğini ve eksiklikleri defalarca açıklanan 4688 sayılı Yasanın öngörmediği toplular sözleşme ve grev hakkının “neden” ve “ne kadar” önemli olduğunun artık bu kez tüm kamu emekçileri tarafından anlaşıldığına inanan TMMOB; kamu emekçisi mühendis, mimar ve şehir plancıları ile birlikte diğer kamu emekçilerinin de, ekonomik, sosyal ve özlük haklarının yanı sıra, demokratik haklarının da “toplular görüşme” değil, “toplular sözleşme” masasında görüşülmesini istemektedir. Çünkü TMMOB; yetmişbini aşkın mühendisin, mimarın ve şehir plancısının da çalıştığı kamuda, insanca yaşanabilecek koşullar için, haklı kazanımlar için, kamu emekçilerinin pazarlık güçlerini artıracak başka seçeneklerinin bulunmadığı bilmektedir.

Üretimi ve emeği dışlayan siyasal iktidar, toplular görüşme müzakerelerinde bildiği oyunu yineliyor. Daha taraflar masaya oturmadan, yeni bir stand-by anlaşması yaptığı IMF'nin istemleri doğrultusunda, kamu emekçilerine 2006 yılı için % 7.4'den fazla zam verilmesinin olanaklı olmadığını açıklamıştır. Bir yandan görüşme sürecini baştan tıkeyip; öte yandan sosyal ve siyasal hakların da gündeme getirilmesini önlemeye çalışan ve süreci yalnızca ücrete yönelten bu oyunun, önceki yıllardan bir farkı vardır. Ücret artışı ya da bize göre “ücret üzerindeki baskı”, üç yıllık bütçe hedefine uygun olarak Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Yüksek Planlama Kurulu tarafından da onaylanan ödenek tavanları uyarınca, 2006-08 yılı için sırasıyla % 7.4, % 6.4 ve % 3.5 olarak açıklanmıştır. TMMOB; öncelikle, siyasal iktidarın toplular görüşmeler başlamadan kamu emekçilerine yapmayı öngördüğü ücret zammı oranlarını, tek yıllık olmanın ötesinde, üç yıllık bir baskı unsuru olarak açıklamasını kınamaktadır. TMMOB, yoksulluğu perçinleştirmeye yarayacak şekilde üç yıla yayılan bu oranları reddetmektedir.

Bir ülkenin kalkınmasının ve gelişmesinin planlanması, projelendirilmesi, projelerin uygulanması ve denetimi ile ekonomik yaşamın tüm noktalarında etkili olarak yer alan ve kalkınmanın ve gelişmenin vazgeçilmez unsurları olan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, ülkemizde çok zor koşullarda yaşamaktadırlar. Çünkü; ya yapılan onca yatırıma karşın işsizdirler ve yok sayılmaktadırlar, ya mesleklerini yapmamaktadırlar ve uzmanlıklarını işe yaramamaktadır, ya yerlerine yabancı ülke meslektaşları ikame edilmektedir ya da kamu-

da veya özel sektörde iş bulanlar, ücretli çalışanlar yoksulluk sınırında yaşamaktadırlar.

Potansiyel işsizlik baskısı altında, mühendis, mimar ve şehir plancılarının da “iş mi - yoksulluk ücreti mi?” kısır döngüsüne sıkıştırılmaya çalışıldığı esnek çalışma koşullarının ısrarla dayattığı süreçte; KESK’in 2006 toplu görüşme masasına getirdiği istemler arasında yer alan asgari temel ücret; kira, yakıt, çocuk ve aile yardımı hariç, 4 kişilik bir aile için, Temmuz 2005 tarihi itibarıyla, 950 YTL’dir. Birinci derecenin son kademesindeki bir mühendisin aldığı ücret ancak, Temmuz 2005 itibarıyla, yaklaşık 950 YTL’dir.

Bu tespitin üzerine, söylenecek çok söz yok. Önceki bütün açıklamalarımızda ve raporlarımızda yer alan açlık sınırı, yoksulluk sınırı rakamlarını bu gün anımsatmaya gerek yok. Rakamlarla, yaşanan yoksulluğu, farklı kurumlardaki ve statülerdeki dengesizliği şimdi ortaya koymaya da gerek yok.

Çünkü; “biz yıllarca anlattık”, onlar görmediler, görmek istemediler, görmezden geldiler. “Kamu alanında yaşanan tasfiye hareketine son verin” dedik, hızlandırdılar. “Çalışma yaşamının her aşamasında söz, karar ve yetki sahibi olmak istiyoruz” dedik, bildiklerini dayattılar. KİT’leri özelleştirerek, ya yabancılaştırdılar, ya da üretimden vazgeçtiler, çalışanları işsiz bıraktılar. “Sendikal örgütlenmelerin önünü açın” dedik, ya sendikaları kapatmaya kalktılar, ya da yöneticilerini ve üyelerini taciz ettiler. Evrensel ölçütleri içeren bir yasal ve idari düzenlemeyi gündeme getirmediler. Etkin ve verimli bir kamu yönetimi için “yeterlik” ve “liyakat” dedik, eş-dost-akraba-partili iş bilmezleri yönetici kadrolarına atadılar, başarısızlıkları cezalandırmak bir yana, üzerini örttüler. “Eşit işe eşit ücret” dedik, “sorunu biliyoruz” deyip sözler verdiler, KHK’lar çıkardılar, gereğini yapmadılar. “Sefalet ücreti istemiyoruz” dedik, “yan gelip yatıyorsunuz” dediler. “Sosyal yardımlar yaşam koşullarına uygun duruma getirilsin” dedik, 400 milyon TL kira öderken, hiç utanmadan 600 bin TL kira yardımı verdiler. Bir mühendislik projesini yaşama geçirmek için araziye gidip zorunluluktan peynir ekmek yerken, arazi tazminatını kestiler. Komik rakamları, ya da yanlış uygulamayı düzeltmeleri gerekirken, bir de bizleri haksız yere suçladılar. “İşe almada ayrımcılık yapmayın” dedik, ya kadınları dışladılar, ya da yalnızca yandaşlarını işe aldılar. “Büyük proje zammı, o projede fiilen çalışan derece ve kademe farkı gözetilmeksizin tüm personele uygulansın” dedik, istediklerine verdiler. “Önceki dönemler toplu görüşmelerinde uzlaşmaya varılan mutabakat maddelerinin yaşama geçirilmesini istiyoruz” dedik, sustular. Müzakere sürecinde güdümlü medyayı kullanılarak yine “uzlaşmayı biz istiyoruz ama onlar istemiyor” diyecekler.

Uz atmaya gerek yok, bizler birbirimizi çok iyi tanıyoruz ve aynı şeyleri yaşamak istemiyoruz.

Asgari ücretin yüksek olduğunu açıklayan IMF ile yeni bir stand-by anlaşması imzalayan siyasi iktidarın, emeği yok sayan tercihleri ile ILO Sözleşmesi ve Anayasanın değişik 90. maddesi hükümlerine karşın değiştirilmemesinde ısrar edilen 4688 Sayılı Yasanın sınırlamaları dikkate alındığında, Ağustos 2005’te yapılacak toplu görüşmelerin kamu emekçilerinin hakları açısından olumlu sonuçlar üretemeyeceği açıkça ortadadır. TMMOB bunu biliyor.

TMMOB şimdi kamu emekçisi mühendislere, mimarlara, şehir plancılarına soruyor. TMMOB şimdi kamu çalışanlarının tamamına soruyor: Bu “teslimiyetçi kabul” yerine, yapılması gereken bir şeyler yok mudur ya da bu “makus kader” değiştirilemez mi?

Değiştirilebilir.

“Mücadeleler tarihi”nin sayfaları çevrildiğinde, “makus kader” olarak sunulan seçeneklerin, bir çok kez, haklı, örgütlü ve etkili mücadele süreçleriyle değiştirildiği görülecektir.

Ağustos - Eylül 2005’te de, 4688 sayılı Yasanın çizdiği çerçeveyi aşarak, demokratik tepkiyi örgütleyerek, ekonomik ve özlük haklar ile çalışma koşullarına ilişkin koşulları değiştirmek hepimizin elindedir.

Bizler, kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları; yıllardır verilmeyen haklarımızı almak istiyoruz.

Büyüdüğü söylenen ekonomik pastadan ve artan ulusal gelirden bir çalışan olarak hak ettiğimiz payı istiyoruz.

Evrensel ilkeleri gözeten, sendikal hak ve özgürlükleri güvence altına alan yasal ve kurumsal düzenlemelerin gecikmeksizin yaşama geçirilmesini istiyoruz.

Başta Kamu Personel Rejimi Kanunu Tasarısı Taslağı olmak üzere çalışma yaşamına ilişkin tüm yasal ve idari düzenlemelerde kamu emekçilerinin üyesi oldukları sendikaların ve meslek örgütlerinin önerilerinin alınması ve uygulanmasını istiyoruz.

Üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaşan ülkemizde, bilim ve teknoloji politikaları temelinde ulusal kalkınma stratejilerinin uygulanmasını, üretim, yatırım, istihdam ve “sosyal devlet” ilkelerinin yaşama geçirilerek hakça bölüşüm politikalarının sisteme hakim olmasını istiyoruz.

Ülkemizin bağımlılık girdabında yok olmasını, üretimsizliği, işsizliği, yoksulluğu, çalışma koşullarımızın yok edilmesini, kimliksizleştirilmeyi ve yabancılaştırılmayı istemiyoruz.

Ülkemizin, üretim, yatırım ve planlamaya dayalı büyüme-kalkınma politikalarının uygulanması durumunda, mühendisine, mimarına, şehir plancısına, doktoruna, öğretmene, kamu çalışanına, işçisine, emeklisine hakkı olan ücreti verebilecek güçte olduğuna inanıyoruz.

“Bütçe disiplini” maskesi ya da “sınırlı mali kaynaklar” yanıltmacası altında dışarıdan ve içeriden dayatılan olumsuz ve haksız koşulları, demokratik tepkilerimizle ve örgütlü mücadelelerimizle değiştirebileceğimize inanıyoruz.

Bütünlükçü bir mücadele ile, sadece ekonomik haklar dışında, sosyal ve siyasal haklarımızı da alacağımıza inanıyoruz.

TMMOB, taleplerin gerçekleşmesi için bütün kamu emekçisi mühendis, mimar ve şehir plancılarını haklarını savunmaya çağırıyoruz!

Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının örgütü TMMOB, bir yandan üyelerinin ekonomik-demokratik istemlerini dile getirirken ve özlük haklarını geliştirme mücadelesi verirken; öte yandan bu ülkede en gerekli alanlarda, her toplumsal sorunda taraf olmuş kamu emekçilerinin toplu görüşme masasındaki haklı mücadelesini sonuna kadar desteklemektedir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, TOPLU GÖRÜŞME SÜRECİ ÖNCESİNDE KESK'E DESTEK VERDİ

Ağustos 2005

TMMOB 15 Ağustos 2005 tarihinde kamu çalışanlarının hükümet yetkilileri ile başlayacak Toplu Görüşme Süreci öncesinde, topluca Kolej kavşağından Yüksel caddesine kadar yürüyen ve burada kurdukları kürsüden görüşlerini dile getiren KESK'e destek verdi. KESK toplu görüşme öncesinde şunları söyledi:

YOKSULLUK, İŞSİZLİK VE ADALETSİZLİK BÜYÜYOR!

SORUMLUSU KİM?

Her evden bir işsiz, her mutfakta bir yangın, her taşın altından bir vurgun çıkıyor. Gelir dağılımındaki adaletsizlik, vergi yükündeki adaletsizlik, ücretlerdeki adaletsizlik, yönetimde keyfilik ve hukuksuzluk sürüyor.

Devletin resmi rakamları bile gerçeği gizleyemiyor:

900 bin insan aç; 20 milyona yakın insan yoksul,

İşsizlik oranı yüzde 10'ları aştı,

7 milyona yakın insan kayıt-dışı çalışıyor,

Her bir çocuk 4500 dolar borçlu doğuyor,

Vergilerimizin yüzde 65'i ve bütçenin yüzde 40'ı faize gidiyor,

En zengin yüzde 20'nin geliri, en yoksul yüzde 20'nin gelirinin 8.1 katı,

Toplam vergi gelirinin sadece yüzde 7'si holdinglerden, bankalardan alınırken; asgari ücretli yıllık gelirinin yüzde 40'ını vergi olarak ödüyor, 350 YTL ücret eline geçiyor,

Ekonomi son 25 yılda 3 kat büyürken; ücretler erimeye devam ediyor,

Yatırım harcamalarının bütçe payı 20 yıl önce yüzde 21.3 iken, bugün yüzde 6.5,

Çiftçinin geliri son 5 yılda yüzde 20'den fazla azalırken; esnaf ayakta kalamıyor, emeklilerin, gençlerin, kadınların çilesi büyüyor,

Özelleştirme ve kamu hizmetlerini ticarileştirme girişimleri sürüyor.

Sorumluları biliyoruz!

Yoksulluğun ve işsizliğin sorumlusu, IMF politikalarını uygulayan, kamu yararını hiçe sayan, emekçileri ve yoksul halkı sadece seçimlerde hatırlayan siyasi anlayışlardır.

Sorumlular, üretmeden kazananlar, karından fedakarlık etmeyenlerdir.

Sorumlular, demokratik hak ve özgürlüklere baskı, yasak ve kuşkuyla yaklaşanlardır.

Sorumlular, sadakayı kutsayan, sosyal hakları devletin sırtında "yük" olarak görenlerdir.

Bu zihniyetin temsilcisi AKP hükümetinin de tercihi zenginden, tefeciden, IMF'den yanadır.

Hükümet ekonominin iyi gittiğini iddia ediyor. Oysa hükümet tefeciye memnun ediyor, halka sabır diliyor. Artan mutfak masraflarımız, kiralar, çocukların okul giderleri, yol parası,

faturalar, yakacak sıkıntısı; ay sonunu nasıl getireceğimizin derdi hiç mi hiç bitmiyor. Biz hazırız! Ya Hükümet?

15 Ağustos'ta Konfederasyonumuzun hükümetle yürüteceği görüşmeler başlıyor.

Kamu emekçilerinin haklı ve meşru taleplerini bir kez daha masaya taşıyacağız:

Hükümet, Anayasa'nın ve ILO sözleşmelerinin gereğini yerine getirerek, toplu sözleşme ve grev hakkımızı uygulamalıdır.

1.Hükümet imzasına sahip çıkmalı; 2004 yılında anlaşma sağladığımız konuları yaşama geçirmelidir.

2.Başta eğitim ve sağlık hizmetleri olmak üzere kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi girişimlerinden vazgeçmelidir. Özelleştirmeler durdurulmalı; özelleştirilen işyerlerindeki emekçilerin mağduriyetine son verilmelidir.

3.Emeklilik yaşını yükseltme, emeklilik aylıklarını düşürme, primlerin süresini ve miktarını artırma girişimlerinden vazgeçmelidir.

4.İş güvencemizi elimizden almak isteyen, çalışma koşullarını belirsiz hale getiren kamu personel rejimi yasa çalışmalarına son verilmelidir.

5.İş güvencesiz ve sözleşmeli istihdam biçiminden vazgeçilmeli; bu kapsamda çalışanlar "kadroya" alınmalıdır.

6.Ayrımcılık önlenmeli ve istihdamda kadın-erkek eşitliği sağlanmalıdır.

7.Kamu çalışanlarının ücretleri insanca yaşanacak bir düzeye yükseltilmeli ve ücretler arasındaki adaletsizlik giderilmelidir.

Haklı ve meşru taleplerimizi hükümetle yapacağımız görüşmelerde savunurken; alanlarda, işyerlerinde haklarımız için demokratik tepkilerimizi göstereceğiz, eylemler yapacağız.

ARTIK YETER

"DUR!" DİYECEK GÜCÜMÜZ VAR

Tek başına hak aramaya çalışıyoruz, başaramıyoruz!

Evde, işyerinde, sokakta, dükkanda, tarlada sızlanıyoruz, çözüm bulamıyoruz!

Hükümet, yanlış politikalarını gizlemek, halkı kandırmak için,

Kamu emekçileriyle işçiyi, işçiyle işsizi, esnafla çiftçiyi, kadınları, gençleri karşı karşıya getirmek istiyor.

Oysa aynı sorunları yaşıyoruz.

Hepimiz hakkımızı almak, insanca yaşamak istiyoruz.

Demokratik bir ülkede, barış ve kardeşlik türkülerini çocuklarımızı büyütmek istiyoruz.

Emekçileri karşı karşıya getirmek,

Halkı birbirine düşürmek,

Gerilim ve çatışmaları tetikleyerek, karanlık emellerine ulaşmak isteyenler var.

Bu memleket bizim;
IMF'nin değil, rantiyenin değil, sermaye yanlısı hükümetlerin değil,
Demokratikleşme çabalarını susturmaya çalışanların hiç değil,
Bu memleket bizim;
Üretenlerin, yoksulların, “farklılıklarımızla kardeşçe yaşamak istiyorum” diyenlerin..
Eşit, özgür, adaletli ve demokratik bir Türkiye için,
Konfederasyonumuzun haklı talepleri için,
Bütün halkı ve emekçileri birlikte davranmaya,
Güç birliği, dayanışma ve destek göstermeye çağırıyoruz.

BİRLİKTE MÜCADELEYLE DEĞİŞTİRMEK MÜMKÜN

MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI VE “İŞSİZLİK” Ağustos 2005

TMMOB, Kanaltürk'te İşçi Konfederasyonları, Meslek Birlikleri ve konuşulacak konu ile ilgili örgütlerin başkanlarının katılımı ile gerçekleşen “Söz Meclisi” programında görüş bildirmeye devam ediyor. 29 Temmuz 2005 de gerçekleşen “Söz Meclisi” programının başlığı, bu defa “İşsizlik” idi. “Söz Meclisi”nin 29 Temmuz 2005 tarihinde yayımlanan “İşsizlik” başlıklı programında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı şunları da söyledi:

Sayın Özkan; öncelikle açık yüreklilikle ifade edeyim: TMMOB, programınıza katılmayı ve programınız aracılığı ile görüşlerini gerek katılımcılarla, gerekse de izleyicilerle paylaşmanın keyfini yaşıyor. Ben aşağı yukarı üç saattir benden önce konuşan sayın başkanları, bütün konuşmacıları çok dikkatli bir şekilde, büyük bir keyif alarak izledim. Diliyorum, izleyiciler de aynı hazzı duymuşlardır. Gerçekten, kanalınız ülke için önemli bir adım attı, şahsınızda kanalınıza, örgütüm adına teşekkür ediyorum.

Öncelikle bir konunun altını çizmek isterim: Çok konuşmacı, aslında “İşsizlik” başlığı altında, işin siyaseti ile ilgili olan kısmında bizim söylemek istediklerimizi burada ifade etti. Emek örgütlerinin değerli temsilcileri, meslek örgütlerinin temsilcileri ne yapılması gerektiğini açıklıkla ifade ettiler. Konuşulanlar da aslında kriz döneminde Emek Platformunun ortaklaşa ortaya koyduğu Emegın Programından alıntılar idi. Hatırlardadır: Kriz döneminde Emek Platformu Türkiye'nin sorunlarını tespit edip, sermayenin küreselleşmesi ve bunun ülkeye yansımalarına karşı emegın programının ne olması gerektiği açıkça yazmıştı. Küresel sermayenin saldırılarından kurtuluşun yolunun da, Türkiye'nin İMF ve Dünya Bankası eliyle yazılmış yol haritasından başka bir yol haritasını birlikte, el birliğiyle yeniden çizmek olduğunun altı da çizilmişti. Arkadaşlar da burada bunları özetleyerek, örnekleyerek bizimle paylaştılar. Belki de burada benim şimdi, çalışmalarını emekten ve halktan yana yürüten bir örgütün temsilcisi olarak, konuşulanlara katıldığımı ifade ederek konuşmamı bitirmem gerekiyor. Ama bu konuşmaların üzerine, onları olumlayarak biraz da kendi meslektaşlarımla ve meslek alanımızla ilgili “İşsizlik” başlıklı konuyu, somut örnekleri ile burada sizlerle paylaşayım.

Sayın Özkan, bugün aslında ben burada çok talihsiz bir konuşma yapıyorum. Çünkü, bir buçuk milyona yakın arkadaşımız, gencimiz üniversite sınavına girdiler ve birkaç gün içinde, en geç ayın üçünde meslek seçimleri tercihlerini yapmış olacaklar. Benim kızım da bunlardan biri. Bu yıl hem devlet hem özel üniversitelerde toplam 35 bin mühendis, mimar, şehir plancısı kontenjanı var. Şimdi, biz burada bir meslek alanında, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığında işsizlik ve yoksulluğu konuşurken, arkadaşlarımızın, gençlerin ve onların anne babalarının, bir talihsiz eğitim sistemi sonucu girdikleri sınavın sonuçlarına göre bu meslek alanında da seçim yapmakta olduklarını biliyorum. Onun için de talihsiz bir günde konuşma yaptığının farkındayım. Bu cümleden devamla arkadaşlarımızın konuşmalarını bu anlamıyla çok dikkate almamalarını peşinen söylüyorum: Çünkü bizim mesleğimiz onurlu bir meslek, bizim mesleğimiz sorumlulukları olan, insana karşı sorumlulukları olan bir meslek. İnsan odaklı bir meslek. Geçen programda bu mesleği anlatmıştım. Şimdi meslektaşlarımızın bugün içinde buldukları durumu burada tanımlamadan önce, bizim mesleğimizi seçecek gençlerimizle de Yevtuşenko'nun sözlerini burada paylaşmak isterim. Şöyle demiş: “Gençlere yalan söylemek yanlıştır. Yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır. Yeryüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlıştır.

Gençler ne demek istediğinizi anlar, gençler halktır. Onlara güçlüklerin sayısız olduklarını söyleyin. Yalnız gelecek günleri değil, bırakın yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. Engeller vardır deyin, kötülükler vardır deyin. Ama varsa var ne yapalım. Mutluluğun değerini bilmeyenler mutlu olamazlar ki. Çocuklar rastladığımız koşulları bağışlamayın. Sonra tekrarlanırlar, çoğalırlar.” 35 bin arkadaşım bu dönem bu mesleğin eğitimini almaya başlayacak. Türkiye’de mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleği 60’a yakın disiplini barındırır. Bu alan 23 odada örgütlüdür ve yasası gereği, gerçi Türkiye’de pek yasalar işletilmez, ama bu mesleği icra edeceksen de bizim odalarımıza kayıt olmak zorundasınız. Ben arkadaşlarıma başarılar diliyorum, onurlu bir meslek yapacaklar, ama sorunları olan bir mesleğin içine giriyorlar. Bizim mesleğimizi tercih eden arkadaşlarımla çoğunluğu da, birazdan anlatacağım nedenler ve sonuçlar itibarı ile, bizimle birlikte keyifli bir mücadelenin de içine girmiş olacaklar.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği, bütün çalışmalarında, alanlarda, salonlarda, meydanlarda konuşmalarının sonunda “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz var” cümlesini kullanır. Dinleyenler derler ki, bu “ajititatif” bir cümle. Evet belki öyle ama, bu bizim meslektaşlarımız açısından gerçeği yansıtan bir sözdür. Yani, bugün bu ülkenin mühendisinin, mimarının, şehir plancısının sorunu neyse, tabibin de sorunu odur. Kamu çalışanı arkadaşımın sorunu da odur. Sanayide bizimle birlikte iş yapan işçi arkadaşımın sorunu odur, avukat arkadaşımın sorunu da odur. O sorun, bu gün küresel sermayenin emeğe karşı açık saldırısıdır. Sadece emeğiyle yaşayan, yaşamaya çalışan insanlara ve bunların örgütlerine karşı sistemin açık saldırısı mühendisi mimarı diğer çalışanlardan ayırmıyor. Bunu da eğer burada şimdi “İşsizlik” konuşulacaksa, öncelikle söylemek gerekiyor.

Sorduğunuz soruyla ilgili söylemek gerekirse, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının “işsizliği” biraz zor söylenebilecek bir şey. Bu alanda altmışa yakın disiplin var. Evet bu disiplinlerin bazılarında işsizlik çok üst boyutta. Bazı disiplinlerde meslektaşlar kendi işlerini yapar. Bazıları özel sektörde üst düzey yöneticilik yapar. Ama öte yandan meslektaşlarımızın büyük bir çoğunluğu da kamuda ya da özel sektörde ücretli olarak çalışır. Mühendisler, mimarlar, şehir plancılarına genel olarak bu ülkede “ücretli çalışanlar” demek yanlış olmaz. Az önce emek örgütlerinin konfederasyon başkanlarının söylediği gibi, ücretlerin, alım gücünün giderek azaldığı bir ülkede, işsizliğin yanında mutlaka mühendis, mimar, şehir plancıları için bir de “yoksulluk” ve “yoksullaşma”yı da söylemek gerekiyor. 500 milyonun altında ücret alarak çalışan yüzlerce arkadaşım, meslektaşım var. Bunların işsiz mi, yoksul mu olduğunu tanımlamayın, ben sizlerin takdirine bırakıyorum.

Bir önemli konu: Türkiye’de mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı öğrenim alanı devlet tarafından planlanamayan, daha doğrusu planlanmayan bir alandır. DPT kaynağından bir alıntıyla devam etmek istiyorum: 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Teknik personel Arzı ve İhtiyacı Projeksiyonunda mühendis, mimar ve şehir plancısı toplamında 2005 yılında arz 376.700, buna karşılık ihtiyaç 350.200. Bazı disiplinlerde arz ve ihtiyaç birbirine yakın sayılarla ifade ediliyor. Ama örneğin ziraat ve orman mühendisliğinde sayılar çok vahim. Arz 73.000. İhtiyaç 49.100. Jeoloji ve Jeofizik mühendisliğinde, arz 17.500. ihtiyaç 13.300. Ziraat mühendisleri alanında örneğin, çok sayıda işsiz olduğu, böyle bir durumun yaşandığı, öte yandan arz ve ihtiyacın bir türlü tutturulmadığı, bir planlamasızlığın mühendislik ve mimarlık mesleğinde çok önemli bir olgu olduğunun altını çizmek gerekiyor. İzleyicileri sıkılamaya gayret ederek birkaç rakam vermek istiyorum: Şu anda 170.000 e yakın, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığında okuyan öğrenci arkadaşımız

var. Son beş yılın ortalamasına baktığımızda her yıl 25.000 civarında arkadaşımız mezun olur. Meslek alanımızla ilgili bölümlere her yıl yeni giriş 35.000 civarındadır. TMMOB'ye bağlı odalara kayıtlı şu anda 250.000 i aşkın mühendis, mimar, şehir plancısı arkadaşımız var. Bu sayılardan yola çıkarak beş yıl sonra 125.000 yeni arkadaşımız odalarımıza kayıt olacak. Birliğe bağlı odaların üye sayısı bir buçuk kat artacak. Bu da şu anda yatırımı olmayan, rant ekonomisinin hakim olduğu bir ülkede, çoğunluğunun ücretli olarak çalıştığı bilinen bir meslek grubunun, ekonomik durumunun önümüzdeki beş yıl sonunda ne olacağını tanımlamak için her halde kahin olmak gerekmiyor. Bu onurlu mesleği bu günlerde seçecek arkadaşlara şimdi bunları söylemek bana zul veriyor ama, onlar baştan işsizliği de, yoksulluğu da göze alacaklar.

Sayın Özkan, bir başka konuyu daha gündeme getirelim: Bu ülkede eğitim harcamalarına baktığımızda, bir mühendislik diploması için, bir öğrenciye, ilkokuldan diplomaya kadar geçen sürede ortalama 100.000 dolar harcama yapılır. Biz bir mesleği icra etmek için yetiştiriyoruz. Bize ilkokuldan itibaren yatırım yapılır. Niye? “Memleketin sanayileşmesi için, kalkınması için. İnsanlar daha refah yaşasınlar diye. Daha yaşanılır bir ülke olsun diye. Bilim ve teknolojinin insanla, toplumla kolayca buluşması için.” Biz bir mesleği icra etmek için yetiştiriyoruz ve bize, her birimize 100.000 dolarlık yatırım yapılıyor. Birliğe bağlı Jeofizik Mühendisleri Odamızın Başkanıyla geçtiğimiz günlerde yaptığımız toplantıda “Tespitlerimize göre Jeofizik mühendisliği alanında işsizlik oranı yüzde 45” dedi. 100 bin dolar yatırım yapacaksın, bir jeofizik mühendisi yetiştireceksin, ama baştan bileceksin ki, diploma verdiklerinin % 45’lik bir kısmı işsiz kalacak. TMMOB ortamında sayılar söylenir. Belki çok sağlıklı değil ama, 250 bin üyenin yüzde 25’inin işsiz ya da meslek dışı bir alanda çalıştığı söylenir. Bu rakamda uzlaşmıştır. 70.000 e yakın mühendis. Bu rakamı 100 bin dolarla çarparsanız, Türkiye’de ne yapılmak istendiğinin anlaşılmasının mümkün olmadığını görürsünüz. Bunu da sizlerle paylaşıyorum. Çok arkadaşımız, çok meslektaşımız meslek dışı alanda çalışmaktadır. İşsiz değildir, ama meslek dışı bir alanda çalışmaktadır. Birliğe bağlı Ziraat Mühendisleri Odamızın Birlik Yönetim Kurulu üyesi arkadaşımız var, anlattığı ilginçtir: İki çocuğu var, ilkokulda okuyorlar, biri ikinci sınıfta, biri dördüncü sınıfta. Her ikisinin de öğretmeni “ziraat mühendisi”. Arkadaşlar ziraat mühendisi olarak yetiştirilmişler ama şimdi bir başka mesleği icra ediyorlar. Anlamak mümkün değildir.

Bir başka konu: Ülke ekonomisini ranta dayalı bir hale getirdiğinizde, sanayileşmeden vazgeçtiğinizde, yatırımları durdurduğunuzda, mühendisin ve mimarın çalışma ortamlarını daralttığınızda, teknolojiye yatırım yapılmadığında, AR-GE faaliyetlerinden uzaklaşıl-
ğında, böyle bir ülkede yaşadığınızda, böylesi bir tarzın seçildiği, böylesi bir yol haritasının seçildiği bir ülkede, bizim mesleğimiz açısından en tehlikeli iş yapılmış olmaktadır: Yabancılaşma başlar. Bilim ve teknolojiyi insanla buluşturma noktasında mesleğini yürütenler, ülkedeki sistem gereği, “bilim ve teknoloji takip edilmez” duruma düşürüldüğünde, bu konuma getirildiğinizde artık mühendisliğiniz sadece “imzacı mühendislik” olmuştur. Bütün meslekler için söylenir: Mezuniyetten sonra, her yıl eğer üstüne koymazsanız, meslek bilgisinden %5 kaybedersiniz. Bilim ve teknoloji dünyada çok hızlı ilerler, siz bunu takip edemezseniz ve bunu geliştiremezseniz, ayrıca mesleğinizi yapmazsanız, yapamazsanız, her yıl %5 bilginiz de otomatik kayboluyorsa, siz sadece “imza mühendisi” olursunuz. Bu, özel sektörde de, kamuda da çalışan arkadaşlarımız için böyledir. Bizim ülke gerçeklerinden biri de budur. Bunda en temiz kalanı, bu duruma düşürülen meslektaşlarımızdır. Bunu da burada söylemiş olayım. Eğer sistem olarak yatırımdan uzaklaşmış ve ekonomi ranta

bağlamış iseniz, bu işin sorumlusu bizim meslektaşlarımız olmayacaktır.

Şimdi müsadenizle üç alıntı yapmak istiyorum: Ziraat Mühendisleri Odamızın web sayfasında bir forum sayfamız bulunuyor. Yollanan mesajlar açık ortamda yayımlanıyor. Arkadaşlar mesleklerine dair konularda forum sayfasında tartışıyorlar: Bir öğrenci arkadaş yazmış: “Ege Üniversitesi Ziraat Mühendisliği 1. sınıf öğrencisiyim, bu bölümde okuduğum için kendimle gurur duyuyorum, çok mutluyum, insanlık için her zaman önemli olacak bir şey mühendisi olacağım. Kesinlikle işsiz kalacağımı düşünmüyorum, iyi olan kazanır, ben iyiyim ve gelecekte başarılı ve kendi işini yapan bir ziraat mühendisi olacağım. İşsiz kalan mühendisler bence okulu sadece bitirmek için okumuşlar ve kendilerin geliştirmek için bir şey yapmamışlardım, ben onlardan olmayacağım” diyor. Hemen cevap almış, “Gülşah arkadaş, biz de bu okula giderken, senin düşündüklerini düşünüyorduk, fakat olmuyor. Örnek mi, ben okulu bölüm dördüncüsü olarak bitirdim, üç sene iş aradım, şu anda işsizlikten babamın parasıyla yüksek lisans yapıyorum, bu sana bir cevap olmuştur, sanırım bize yaptırım gücü ve yetkisi verilmediği sürece bir iş yapamayız”. Hemen arkasından bir başka arkadaş “Ben kendi mesleğimi yapamıyorum, altı yıllık mühendisim, tezgahtarlık yapıyorum, ama onurumla yaşıyorum” diyor. Mesleğin “işsizlik” ile ilgili Türkiye’deki durumu budur.

Kamu çalışanı meslektaşların sorunlarını da burada sizlerle paylaşmak isterim: İnşaat Mühendisleri Odamızın periyodik yayını “Teknik Güç” dergisinde, bu ayın başında yayımlanan Temmuz 2005 sayısında arkadaşlarımız yazmışlar. Başlıkları aktarmak istiyorum: “Mühendisler işsizlik ve yoksulluk kıskacında. Yoksulluk sınırı 1,5 milyar lirayı geçti. En üst derecedeki bir mühendis kamuda bir milyar ücret alıyor. Yatırımların durma noktasına gelmesi, en çok inşaat sektörünü vurdu. Mühendisler arasındaki işsizlik oranı her geçen gün artıyor. Kamuda çalışan mühendis Fransa’da 2.580 dolar, Türkiye’de ise 600 dolar maaş alıyor. Temmuz maaş zammını ortalama %5 de tutulmasının tek anlamı bulunuyor, yoksulluk hallerine devam ediyoruz.” Arkadaşlarımız bunları yazmışlar. Bunlar bu ülkenin kamuda çalışan mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının gerçeği. Bu Türkiye’de bir mesleğe yapılan yatırımın, şimdi geldiği durumunun göstergesi. Bu kamuda çalışan arkadaşlarımızın düşürüldükleri durumun ifadesi.

Sayın Özkan, bir başka konu ile devam edelim: Kayseri Organize Sanayii Bölgesinde, katılımcı arkadaşlar bilirler, 400’e yakın sanayi kuruluşu vardır. Çalışan mühendis ortalaması % 7 dir. Yanlışım varsa düzeltilsin, bu şu anlama geliyor: Sanayi tesislerin çoğunda mühendis çalıştırılmıyor. Kayseri OSB’de çok ciddi kuruluşlar da var, oralarda toplu mühendis çalıştırıldığını da düşünürseniz, onları çıktığımızda bu oran bir Organize Sanayi Bölgesinde çok fazla düşer. Açıkçası çok sayıda sanayi tesisinde hiç mühendisin çalışmadığı, çalıştırılmadığı görülür. Herhalde mühendise gereksinim yoksa, üretilen ürün, yüksek teknolojisi olmayan, yoğun ve ucuz emek isteyen bir ürün oluyor. Teknolojisi gelişmemiş, ona göre yatırım planlamaları ve programı olmayan ülkede, “mühendisler gözden çıkartılıyor” sözünü söylemek herhalde yanlış olmayacaktır.

Bu ülkede kamuda mühendise yatırım yapılmaz, bu ülkede bu gerçektir. Özel sözleşmeli arkadaşların dışında 10 yılı aşkın bir süredir anlamlı sayıda mühendis kadrosu bu ülkede açılmaz. Kamu çalışanı sendikaların konfederasyon başkanları arkadaşlar da bunu onaylıyor, evet 10 yıldır alınmıyor. Bu ülkede bini aşkın orman işletmesi vardır, çoğunda orman mühendisi yoktur. Kamuya 10 yıldır mühendis alınmaz. Peki soruyoruz: Yapılan özelleş-

tirmelerin rantabilitesini kim oluşturuyor? Özelleştirilen tesislerin değerini kim belirliyor? Mühendislik mimarlık alanlarında kamu denetimini kim yapıyor? Bu kadar bina yapılıyor, inşaat sektörü gelişti deniliyor, peki kamu adına bunun denetimini kim yapmakta? Kamu bu ülkenin mühendislik ve mimarlık alanındaki denetimini, kimin eliyle yapacaktır? Bunda da yol kolayca bulunmuştur. Onun adı da kamu denetiminin özelleştirilmesidir. Ama özelleştirmenin denetimi bile yapılmaz bu ülkede.

Sorun alanlarımızı özetle sıralarsam:

Hızla sanayileşen dünyamızda ülkeler ancak bilim adamlarının yaptığı çalışmaların teknolojiye aktarılması ve üretime yönelik yapılan çalışmalar ile ilerlemekte ve böylece gelişmişlik düzeylerini arttırabilmektedirler. Ülkemizde ise üretim ekonomisi yerini uzun dönemdir üretken olmayan hizmet ve rant ekonomisine terk etmiştir. Üretim süreçlerinde ortaya çıkan değişim ise işgücünü, mühendis ve mimarları yeniden biçimlendirmekte, mesleki formasyonlarını değiştirmekte, İstihdamı daraltmakta ve örgütlenmeleri ile teknik ve etik standartlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Ülkelerin gelişmelerinde bilim, teknoloji ve sanayileşme politikalarının öneminin bilinmesine karşın, mühendislik ve mimarlık uygulamaları ve ülke gelişimi için yaşamsal önemi bulunan bilimsel teknolojik araştırma (AR-GE) yatırımlarına ülkemizde çok az kaynak ayrılmaktadır.

Ülkemiz bu ortamda Mühendislik-Mimarlık eğitiminden-uygulamaya kadar nitel bir gerileme içerisinde bulunmaktadır. Özellikle büyük ve önemli projelerde gelişmiş ülkelerin kredi ile birlikte dayatarak gelen bilimsel ve teknolojik egemenlikleri teknik kadrolarımızı üretim ve yatırım alanında ikinci plana itmektedir.

Dünya bilim ve teknoloji alanında çok hızlı bir değişim sürecindedir. Ülkemizin mühendis, mimar ve şehir plancısı bu plansızlık ve nitel gerileme ile gerek mesleki, gerek meslek sonrası eğitim ve uygulamada bu sürece sürekli olarak uzak kalmaktadır.

Mühendislik-mimarlık alanındaki eğitimde, gerek açılan okullar gerek arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması, özellikle belirli bölümlerinden mezun mühendis ve mimarların istihdam sorununu arttırdığı gibi bu kitlenin mesleki kimliklerinde geri dönüşü zor bir deformasyon yaratmaktadır.

Bugün TMMOB üyelerinin yaklaşık üçte biri kamuda çalışmakta olup gerek mesleki formasyon gerek ekonomik düzey, gerek mesleki kimlik ve sosyal statü olarak sürekli gerilemektedir. Özel sektörde iş bulan mühendislerin durumu da yukarıda sayılan koşullardan büyük oranda olumsuz yönde etkilenmektedir.

En nitelikli işgücünü oluşturan mühendis, mimar ve şehir plancılarının belirli bir kesiminin meslek dışı alanlarda çalışıyor olması, ülkenin sanayileşmeden vazgeçtiğinin en açık kanıtı olduğu gibi plansızlıktan kaynaklanan önemli bir kaynak israfıdır. Kamuda yetersizlik politikaları ve çağdışı bir kamu yönetimi anlayışı ile sürekli olarak işlevsizleştirilen, mesleki kimliğine yabancılaştırılan mühendis ve mimarlar da diğer bir gizli işsiz kesimi durumuna düşürülmüştür. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendisin ve mimarın konularıyla orantılı ücret almalarını engellemektedir.

Ülkemizde mühendislik - mimarlık- şehir plancılığında eğitimden uygulamaya ve istihdama kadar yaşanan ve biriken sorunlar mesleki hizmetlerin düzeyini düşürmüştür, mesleki

kimlikler aşınmaya uğratılmıştır. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin büyük bir bölümünde halen mühendis istihdam edilmemektedir.

Sayın Özkan, bitirirken, bizim mesleğimizi işsizlik ve yoksulluk açısından konuştuğunuzda, bunların hepsi bizim temel sorunlarımızdır. Sorun alanlarının şüphesiz bu kısa sürede tümünü burada tanımlamak kolay değil.

Evet biz biliyoruz. TMMOB biliyor: Emegin ortak bir mücadelesi ile, Türkiye'nin aydınlık geleceği için, gerçekten emekten ve halktan yana olanların yan yana durabilerek, farklı olanların yan yana durabilerek bir karşı duruşu gerçekleştirmeleri, bununla birlikte bir siyasal irade ortaya koyabilmeleri bizim meslektaşlarımızın da kurtuluşu olacaktır. Önemli olan emekten ve halktan yana olanların birlikte mücadele edebilmeleridir. Birlikte kendi yol haritalarını çizebilmeleridir.

Gecenin bu vaktinde görüşlerimizi sizinle ve izleyenlerle paylaşma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederek sözlerimi bitiriyorum. Katılımcılara ve izleyenlere saygılar sunuyorum.

YAŞADIĞIMIZ FELAKETİ UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ !
Ağustos 2005

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı 16 Ağustos 2005 tarihinde, Doğu Marmara Depremi'nin 6. Yıldönümünde konu ile ilgili basın açıklaması yaptı.

YAŞADIĞIMIZ FELAKETİ UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ !

DOĞU MARMARA DEPREMİNİN ÜZERİNDEN 6 YIL GEÇTİ.

BUGÜN DE 17 AĞUSTOS 1999'DA OLDUĞU GİBİ DEPREMLERE KARŞI HAZIRLIKSIZ DURUMDAYIZ

KAYIPLARIMIZIN YARATTIĞI BOŞLUK DOLDURULMADI

Geçen yıldan bu yana gene hiç bir şey değişmedi.

Ağustos 2004 de söylediklerimizi bir kez daha yineliyoruz:

Kaybettiğimiz insanların ardından psikolojik ve sosyal anlamda yaşamakta olduğumuz derin acının ve özlemin, afete karşı gerekli önlemlerin alınmamış olduğu gerçeği ile birleşerek, toplumun tüm unsurlarını ortak bir amaç ve işbirliği doğrultusunda güçlü bir hareket noktasına götürmesini beklerken, parçalanma ve unutulmuşun rehabetinin üzerimize çökmekte olduğu görülmektedir.

Uzmanlar, 17 Ağustos 1999 Gölcük Depreminden sonra Türkiye'de Deprem etkinliğinin arttığını belirtmekte ve ciddi risklerin oluştuğunu ifade etmektedirler.

Buna karşın geçen altı yıl süre içinde mühendislik-mimarlık ve planlama anlamında, Afet Yönetimi açısından yeterli düzeyde geldik mi?

Genel anlamda değerlendirildiğinde; mühendislik açısından istenilen düzeye varılamamıştır, Marmara ve çevresi yerleşim yerlerindeki okul, hastane ve diğer stratejik yapıların, mühendislik ölçütlerine uygun biçimde durumları belirlenememiştir. Onarım ve güçlendirmelerin olmazsa olmaz koşulları "Uygulanması zorunlu kurallar" haline getirilememiştir. Afet Yönetimi ile ilgili önemli gelişmeler sağlanmasına karşın, eşgüdüm ve meslek odalarının, sivil toplum örgütlerinin planlamalar içine katılımında istenilen düzeye varılamamıştır.

Marmara Bölgesi ve özellikle depremi daha etkili yaşayan yörelerde ciddi psikolojik sorunlar yaşanmaktadır, bu konuda etkili bir planlama ve kurumlar arası işbirliği sağlanamamıştır. Bu durum gelecek nesilleri yakından ilgilendiren öneme sahiptir.

Türkiye geneline bakıldığında, özellikle yakın tehlike içinde olan Doğu Anadolu Fay Zonu ve çevresinde ciddi önlemler alınmamıştır. 17 Ağustos Gölcük ve 12 Kasım Düzce Depremlerinde kazanılan deneyimler ve teknik bilgiler bu yörelere taşınmamıştır. Bu durum, yörenin özelliklerinden dolayı, bir afet sırasında ciddi sosyal sorunlar da yaratabilecek potansiyele sahiptir.

Türkiye'nin henüz üzerinde uzlaşmış ve toplumsal mutabakatı sağlanmış Deprem Stratejisi yoktur.

İnsan yaşamı için çok önemli bir konu olan depremin, gerektiği kadar gündemde tutula-

mamasının en büyük nedeni toplumun algılamasında yatmaktadır. Öncelikle depremin bir doğa olayı ve merkezinde insan yaşamı olduğunu anlamak gerekir.

İmar mevzuatı ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadığı gibi ceza hukuku da imar suçlarına karşı duyarlı hale getirilememiştir. İmar mevzuatı imar suçlarını işleyenlere karşı yalnızca para, ya da işten uzaklaştırma cezaları değil, meslekten uzaklaştırma ve hürriyeti bağlayıcı ceza yaptırımlarına bağlanmalıdır.

Bu ülkenin insanları, uygulanan politikalarla günü birlik yaşayan, bireyci ve kaderci yaşam tarzıyla karşı karşıya bırakılmıştır.

Acil olarak yapılması gereken, siyasi erkin iradesini ortaya koyarak, Üniversiteleri, Meslek Odalarını, sivil toplum örgütlerini ve ilgili diğer aktörleri bir araya getirerek uygulanabilir planlama ve örgütlenmeleri yaparak harekete geçilmesidir. Bunları başarabilecek teknik beceri, bilgi birikimi ve deneyime sahibiz, bunun farkında olmak gerekir.

Olmayan ortak akıldır.

TMMOB'nin mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarında kendi üzerine düşen görev ve sorumluluklarını yerine getirmedeki kararlılığı sürmektedir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖZELLEŞTİRMELER DURDURULMALI, TÜRK TELEKOM'UN SATIŞI İPTAL EDİLMELİDİR Ağustos 2005

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, KESK Haber-Sen, TMMOB Makina Mühendisleri Odası 17 Ağustos 2005 tarihinde Türk Telekom'un satışı ile ilgili basın toplantısı düzenledi.

Dünyada 1970 sonrasında neo-liberal politikalarla uygulanmaya başlayan özelleştirmeler, Türkiye'de de '80 sonrasında gündeme gelmiştir. Özelleştirmeler yıllarca 'kamu işletmelerin siyasi arpalık olduğu, zarar ettiği söylemi ile meşrulaştırılarak gerçekleştirilmiştir. AKP ise özelleştirme sürecini daha önceki gibi kar-zarar üzerinden meşrulaştırma yoluna gitmeden, doğrudan neo-liberal politikaları dile getirerek, 'devlet işletmeci olmaz, devletin elindeki işletmeleri kar da etse zarar da etse, parayı verene satacağız' mantığı ile hareket ediyor. Bu uygulamaların arkasında finans kapitalin çıkarları ve IMF'nin direktifleri bulunmaktadır.

Başbakan, özelleştirmelere karşı yürüyen mücadeleyi her fırsatta 'ideolojik' olarak değerlendirdi, bugün AKP eliyle yürütülen özelleştirme uygulamaları ideolojiktir.

Özelleştirmeye yönelik kimi 'karşı çıkışlar' 'özelleştirme sürecinin teknik yönleri' öne çıkarılarak ya da yabancı sermayeye satış sorunlaştırarak yürütüldü.

Özelleştirmeler, yerli-yabancı karşıtlığının ötesinde bu sürece yön veren küreselleşme ve neo-liberal politikalar dikkate alınarak karşı çıkılmalıdır. Özelleştirmeler konusunda asıl sorunlaştırılması gereken konu sermayenin kendisidir. Biz gerçekleşen özelleştirmelerin yöntem ve zamanlamasına değil, özelleştirmenin bizzatıhi kendisine karşı olduğumuzu ifade ediyoruz.

Özelleştirmeler bir yandan kamu mülkiyetinin sermayeye devri ile gerçekleşirken diğer yandan da kamu hizmetlerinin ticarileşmesi ve paralı hale getirilmesini içermektedir. Biz, kamusal alanın sermayeye devrini içeren bu uygulamalara karşı kamusal yararı ön plana alan kamu mülkiyetini ve kamusal hizmeti savunuyoruz.

Telekom halkındır, satılamaz!

-Haberleşme altyapısı doğal tekel konumundadır. Rekabete açılma olanağı yoktur.

-Telekomünikasyon alanında rekabet olanağı yoktur. Önce serbestleşmenin sağlanması ardından da özelleştirmelerle tekelleşmenin önleneyeği varsayımı bir başka liberal söylemdir. Rekabet Kurulu kararına da temel oluşturan Kablo TV altyapısının Türk Telekom'a alternatif olabilmesi teknik olarak olanaklı değildir. Tüm ülkenin GSM, internet UMTS gibi haberleşme hizmetlerinin alt yapısı T. Telekom tarafından karşılanmaktadır. Bu alanda rekabet sağlanamayacağından Türk Telekom'un özelleşmesi halinde telekomünikasyon alanında özel tekel oluşacaktır.

-Ülke kaynakları ile oluşturulmuş telekomünikasyon altyapısının halkın ihtiyaçları için değil sermayenin çıkarları için kullanılmasına izin verilemez. Türk Telekom'un satışı kamu çıkarlarına aykırıdır.

-Türk Telekom'un özel tekel haline gelmesiyle, hizmet kalitesi ülkenin her kesimine eşit olarak yayılamayacaktır. Yüksek fiyatlar ve kalitesiz hizmet ile karşı karşıya kalınacaktır.

Özelleştirmelere karşı emek güçlerini ortak mücadeleye çağırıyoruz!

Kamu mülkiyetinin ve kamu hizmetlerinin özelleştirme ve ticarileştirme yöntemleriyle sermayeye devrinin anlamı tüm hizmetlerin daha pahalı, kalitesiz hale gelmesi, yıllardır halkın birikimleri ile oluşmuş kamusal malların sermayeye peşkeş çekilmesi, işsizliğin ve iş güvencesinin giderek azalması anlamına gelmektedir. Türk Telekom'un özelleştirilmesiyle birlikte binlerce telekom çalışanı işsiz kalacaktır.

Bizler özelleştirmelere karşı kamusal mülkiyetin korunmasını ve çalışanların söz, yetki ve karar sahibi olduğu yeni bir kamusal anlayışın hayata geçirilmesini savunuyoruz. Özelleştirme, neo-liberal politikalarla tüm dünyada emeğe yönelik olarak yürütülen saldırıların parçasıdır, özelleştirmeye karşı mücadele de ancak tüm emek güçlerinin birlikte mücadelesi ile yürütülebilir.

Bu nedenle tüm emek güçlerini özelleştirmelerin durdurulması ve Türk Telekom'un satışının iptali için birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz. Demokratik kitle örgütleri ve sorumlu bireyler olarak, büyük medya çevrelerinin duyarsızlığına ve toplumun yanıltılmasına karşı, tarihsel bir görev olarak, ülkemizin sömürgeleştirilme girişimlerinin en önemli safhalarından biri olan T. Telekom'un satış sürecinin hemen durdurulmasını talep ediyoruz. AKP hükümetince yürütülen bu operasyonun durdurulması için, başta ana muhalefet partisi olmak üzere, bugüne kadar sesiz kalmış tüm kesimleri göreve çağırıyoruz.

Haber-Sen

Elektrik Mühendisleri Odası

Makina Mühendisleri Odası

TMMOB HUKUK DIŞI BASKILARA KARŞI ÇIKIYOR
Ağustos 2005

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in, kamu emekçilerinin toplu görüşme sürecindeki uzlaşmazlık ile ilgili olarak KESK'i ve "anadilde eğitimi savunduğu" için Eğitim-Sen'i hedef alan açıklamalarda bulunmasını, demokratikleşme tartışmalarının gündemde olduğu bir dönemde, bir talihsizlik olarak gören TMMOB;

Kamu emekçilerinin grev ve topluözleşme hakları için, insanca yaşayabilecekleri bir ücret için, demokratik bir Türkiye için, meşru eylem ve etkinliklerden geri durmayan KESK ve Eğitim-Sen'in yanındadır ve haklı mücadelelerini sonuna kadar desteklemeye devam edecektir.

Mehmet Soğancı
Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ve TERÖR

Eylül 2005

TMMOB, Kanaltürk'te İşçi Konfederasyonları, Meslek Birlikleri ve konuşulacak konu ile ilgili örgütlerin başkanlarının katılımı ile gerçekleşen "Söz Meclisi" programında görüş bildirmeye devam ediyor. 26 Ağustos 2005 de gerçekleşen "Söz Meclisi" programının başlığı, bu defa "TERÖR" idi. Gazeteci Tuncay Özkan tarafından sunulan "Söz Meclisi" programı her ayın son Cuma akşamı aynı katılımcıların iştiraki ile canlı olarak yayımlanıyor. "Söz Meclisi"nin 26 Ağustos 2005 tarihinde yayımlanan "Terör" başlıklı programında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı şunları da söyledi:

Sayın Özkan, öncelikle izleyenleri, katılımcı arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. Programınızda, Söz Meclisi programında ülkenin, halkın ve bizim, meslektaşlarımızın, diğer meslek gruplarının, toplumun çeşitli kesimlerinin sorunları konuşulacak. Programınızın devam etmesini içtenlikle diliyorum.

Terör başlıklı bir konu, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği açısından çok enine boyuna tartışılmış, incelenmiş ya da en azından Birliğin doğrudan bir uzmanlık alanı olabilecek olan bir konu değil. Burada sayın katılımcıların, benden önceki konuşmacıların katkılarını dikkatle dinledim. Programınıza gelmeden önce de arkadaşlarla konunun üzerine bir miktar çalıştık. Bizde araştırdık. Ben müsaadenizle önce algıladığımız terör tanımını sizlerle paylaşacağım. Sonra bize göre sermayenin küreselleşmesi noktasında terörün, bu gün dünyada geldiği noktayı ve ülkemize etkilerinin ne olduğu üzerine görüşlerimi aktaracağım. Sonra burada, bu gün, bu programda çoklukla konuşulan, ama benim de imza attığım ve imza atmaktan da hakikaten onur duyduğum Yurttaşlık Bildirgesinin bizce ne anlama geldiğini sizlerle paylaşacağım. Son olarak da bu gün gene çeşitli defalar konuşulan Kürt sorunu ile ilgili olarak, TMMOB'nin 1998 de yayımlanan Kürt Sorunu başlıklı raporunu, bu raporda neler dendiğini sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Özkan, şimdi özellikle söylenmeli ki: Herkesin terörü kendine..! Burada konuşan her arkadaşımız kendi durduğu noktadan bir terör tanımlaması yaptı.

Biz de terör konusunda, terör başlıklı bir konuda, "TMMOB ne söylemelidir?" diye arkadaşlarla çeşitli araştırmalara giriştik. Gerçekten burada sizin de hakkınızı yemememiz gerekiyor. Bize ön tartışma metni olarak yolladığımız ve kitaplaştıracığınızı söylediğiniz çalışmanızın bu konuda çok önemli olduğunu tespit ettik. İzinizle, sizin çalışmanızdan yapacağım alıntılar, katılımcı arkadaşlarla ve izleyenlerle burada paylaşmak istiyorum. Bunun bizim örgütümüz açısından önemli bir yanı da var. Çünkü bu programın konuşmalarını yayımlıyoruz. Şimdi izlenirse de, yayımlandığında örgütümüzün yazılı belgeleri şekline geliyor. Örgütümüzle de şimdiden bunları da paylaşmış oluyorum.

Sayın Özkan, ilk alıntım şöyle: Çalışmanızda Avrupalılardan bahsederek diyorsunuz ki; "Avrupa'dakilerin bir bölümü terörü şeklen ve adeta istemeyerek kınamakla birlikte, teröristlerin öldürdükleri masum sivillerin haklarını aramıyorlar, savunmuyorlar. Bizim terörist olarak nitelediğimiz elemanları özgürlük savaşçısı veya iç savaşta çarpışan taraf sayıyor, bunlara sığınma hakkı veriyor, manevi ve maddi destek sağlıyorlar."

Bir başka konuda, "Bu gelişmeler, hassas dengeler üzerine kurulu demokrasimizi doğal olarak zayıflatıyor. Zira devlet kendini ve vatandaşlarını teröre karşı korumak için, kimi

önlemler almak, gerekirse şiddet uygulamak zorunda bırakılıyor. Alınan tedbirlerin çoğu, tüm dünyada terörle mücadele eden devletlerin yaptıkları gibi, özgürlüğü kısıtlayıcı önlemler. Bunlar, kimi zaman hedef kitle iyice incelenmeden, yöredeki insanın çaresizliği hesaba katılmadan, gerekli ön hazırlık yapılmadan ve güvenlik güçlerinin bir bölümünün eğitimsizliği nedeniyle temel insan hakları çiğnenerek uygulanabiliyor”. Örnek olarak da Manisa’da ki, Yargıtay’ın kararıyla onayladığı işkence olayını anlatıyorsunuz. “Örneğin, Türkiye’de bazı güvenlik güçlerinin işkence yöntemlerine başvurdukları ulusal makamlar ve devlet adamlarımızın bazıları tarafından doğrulandı ve kınandı. Son olarak Manisalı gençlere işkence yapmaktan yargılanan polisler verilen aklanma kararını bozan Yargıtay Genel Kurulu gerekçeli kararında işkenceye geniş bir çerçeve çizdi. İşkence ve kötü muamelenin ulusal hukuk ve uluslar arası sözleşmelerde yasaklandığına dikkat çekilerek, vatandaşa baskı yapılmasının bile işkence olduğu vurgulandı. Bu davranışlar Türkiye’nin terörle mücadele çabalarına yardımcı olmuyor, aksine Türkiye’nin haklı davasını savunmada ciddi biçimde zarara uğrattılıyor. Öte yandan, sorunun başka ülkelerde de işkence yapıldığı gerekçesiyle geçiştirilemeyeceğine inanıyorum. Kötü uygulama örnek olamaz.” diyorsunuz.

Başka bir alıntı: “Öte yandan demokrasi kültürü açısından olgunlaşmış durumda bulduğumuz söylenemez. İnsan hakları ve temel özgürlükler konusundaki eksiklerimiz fazla. Bu eksiklikler, siyasal partiler, işçi ve iş veren sendikaları gibi, sivil toplum örgütleri tarafından sık sık dile getirilmekle birlikte, gerekli yasal düzenlemeler parlamentomuz tarafından yapılmamakta. Dernek kurma özgürlüğü konusundaki formalite ve kısıtlamalar demokratik ülkelerde rastlamayacak kadar zorlaştıracı, bıktırıcı, vaz geçirci.”

Kavram kargaşasından bahsediyorsunuz ve bu dile pelesenk olan kelimelerin bazen anlamı dışında, hemen işte Best FM radyosunda gazeteci Bereket’in sözlerinden de yola çıkarak, anarşist, terörist, insan hakları savunucusu kelimelerinin birbirlerine karıştırılarak farklı örgütsel yapılara da söylenebildiğini anlatıyorsunuz: “Pek çok kavramın sınırları ve hangi öğeleri içerdiği zihinlerimizde açıkça belirmemiş olduğundan, kimi sözcüklerin doğruluğunu ya da yanlışlığını düşünmeden, kapsamını bilmeden, adeta otomatik olarak ve dil alışkanlığı ile kullanıyoruz. Ya da medyanın yanlış kullanımını taklit ediyoruz ve daha sonra bu sözcükleri başkalarının da bize benzer biçimde kullanmalarını bekliyoruz. Başkaları bize uymayınca da şiddetli tepkiler gösteriyoruz.” diyorsunuz.

UNESCO’da Daimi Temsilci olarak görev yaptığınız dönemde “Güneydoğuda öğretmenlerimizi katleden teröristlerin bu eylemlerini, UNESCO’daki toplantıda, terör eylemi olarak nitelemesini ve kınamasını talep ettiğim Genel Müdür Federico Mayor bir süre direndikten sonra öğretmenlerin canlarını terörist olarak nitelememeye özen gösteren bir demec vermiş ve şiddetin her türlüşünü kınamakla yetinmişti. Aslında “şiddetin her çeşidini kınıyorum” derken, “devletin uyguladığı şiddeti de birlikte kınamaktayım” demek istiyordu” diye not düşünüyorsunuz.

Konu ile ilgili başka bir örnek veriyor ve şunları yazıyorsunuz: “UNESCO’da, uluslar arası örgütün görev alanına giren konularda, insan hakları ihlali yakınmalarını görüşen Yürütme Konseyi Sözleşmeler ve Tavsiyeler Komitesindeki pek çok üye, terörizmi övdüğü gerekçeyle mahkememizin yargılayıp suçlu bulunduğu gazeteci Haluk Gerger’in mahkumiyetine yol açan yazısında, ceza almasını gerektiren bir husus bulunmadığı görüşü üzerinde ittifak etmiş, düşünceyi ifade özgürlüğü ile terörü teşvik arasındaki çizginin son derece hassas

olduğuna dikkat çekmiş ve hükümetimizin savunmasını yeterli bulmamıştı.

O yazıda Haluk Gerger, Türk hükümetinin ve yargının terörist olarak nitelediği kimi eylemcilere “gerilla” demekteydi. Toplantıya katılan insan hakkı uzmanlarına göre, sadece sivillere yapılan silahlı saldırı terör sayılmaktaydı. Dağda silahlı devlet kuvvetleriyle çatışma; terör kavramı içine girmiyordu.”

“Terörün tanımı konusunda bir görüş birliği yok” başlığı altında da, burada da açığa çıktığı gibi, diyorsunuz ki; “Ne Türkiye’de ne de dünyada terör tanımı ve kapsamı konusunda görüş birliği yok. Ülkemizde bizim terör dediğimize, başkaları şiddet, isyan veya gerilla savaşı, bir etnik gurubun kurtuluş mücadelesi, düşük yoğunlukta savaş diyebiliyor. Aynı eylemlere başka ülkelerde rastlandığında, o ülke hükümetlerin terör dediğine biz kurtuluş savaşı diyebiliyoruz. Ya da terör eylemi koyan Çeçen direnişçilere Rusya terörist diyor, bizde ise etnik, dinsel tarihsel ve benzer nedenlerle arka çıkanlarımız oluyor. Halen Dağıstan’da Ruslar ile savaşıyor ayrılmış güçlere TRT Milis diyor, Ruslar ise terörist. Bu konudaki yorum farkları, uzlaşmazlıklar ve ters uygulamalar, içine düşülen çelişkiler, ülkeler, hükümetler ya da halk grupları arasında çeşitli gerginliklere neden oluyor”. Kısacası herkesin terörü kendinedir. Herkesin teröristi kendine göredir.

“Şiddet” başlığı altında “Pek çok yazar, düşünür, devlet adamı terör yerine şiddet sözünü kullanmayı yeğlemektedir” diyorsunuz.

Şunları da ekliyorsunuz: “Demokrasilerde yasal olarak şiddet veya kuvvet kullanma yetkisinin devlete ait olduğu kabul edilmektedir. Buna biraz daha, derece ayırımıyla yaklaşırsak şunu söyleyebiliriz: Demokrasilerde devlet, şiddet ya da terör olaylarını bastırmak için kuvvet kullanabilir. Ancak bu eylemi şiddete dönüştürmemesi gereklidir. Bir de “kimin nasıl ve ne cins kuvvet kullanımını hangi norma ve yasaya aykırı soracağız” sorusu vardır yanıt bekleyen; şiddette normlara aykırı hareket ögesi bulunur. Ancak “Bu normlar hangi otoritenin normlarıdır?” sorusu hemen akla geliyor.”

Çeşitli konuşmalardan, düşünürlerin, yazarların söylediği notlardan da eklemiştir: “Zamanında da Gandhi de Britanya tarafından terörist sayılmıştı. Bu gün pek çok ülkenin yöneticisi durumunda bulunan liderler zamanında terörist olarak nitelendirilmiş ve Mandela gibileri yıllarca zindanda çürümüşlerdi. Öte yandan kimileri siyasal şiddet konusuna farklı bir açıdan yaklaşır ve savaşlardan ya da terörizmden başka siyasal şiddet eylemlerinde bulunduğunu, özellikle son yıllarda siyasal tutuklulara uygulanan işkencenin de siyasal şiddet eylemi sayılması gerektiğini belirtirler. Başka bir deyimle devletinde siyasal şiddet uyguladığını vurgularlar.”

Terör başlığında da şöyle yazmışsınız: “Terör kurbanları açısından fark gözetmez. Kurbanlarının çoğunluğu siviller, savaşa katılmayanlar, direnişçi olmayanlar, tarafsız kalanlar, teröristin öncelikleriyle ilgisi bulunmayanlar, masum insanlardır. Terör siyasal amaçla adam öldürmedir. Terör bir suçtur.”

Sayın Özkan, bu çalışmanızda başka sözler de var. İsterseniz bunları Terör tanımı ile burada bitirmiş olayım. Ve şunu söyleyeyim: Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği, esas itibariyle insan odaklı bir meslek örgütüdür. Yani en genel tanımıyla, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir mesleği icra edenlerin örgütüyüz. Ben bunu ilk programda da söylemişim; Biz yanlış yaparsak trenler devrilir. Biz yanlış yaparsak bombalar yanlış hedeflere gider. Nokta bazında atışlar başlar. Mühendisler o açıdan bilim ve teknolojiyi insanlıktan yana

kullanmakla ve bununla donanmak zorundadır. Hele bizim gibi ülkelerde bu olmazsa olmaz bir kuraldır.

Sadece bu nedenden dolayı bile, TMMOB bu anlamda ve sizin bu yazdığınız tanımlar çerçevesinde her türlü şiddete, teröre, teröriste, terör eylemine, kısacası “insana karşı işlenmiş suç her ne ise” bunun karşısında durur, bunu da her zaman büyük bir açıklıkla ifade eder. İfade etmiştir.

Sayın Tuncay, bu tanımlardan sonra isterseniz bir miktar da dünyaya terör noktasından bakalım:

Küreselleşme çağında, sermayenin küreselleşmesi çağında, başka deyişle yeni dünya düzeninde, düzenin ideologlarınca çok “hoş” cümleler söylendi, hala söylenir: Farklı ideolojiler kalmamıştır. Sınıf çatışmaları yoktur. İnsanlara artık barış dolu, tüketim dolu, demokrasi ve katılım dolu, çevreye duyarlı bir yaşam müjdelenir. Endüstri Toplumundan Bilgi Toplumuna geçildiği söylenir. Merkezi yönetimlerden yerel yönetimlere geçilecektir. Kısıtlı seçeneklerden çok seçenekli sistemlere doğru gidilmektedir. Ulusal ekonomiden dünya ekonomisine evrilmeye vardır artık. Her şey günlük güneşliktir. Bunlar söylendi de, dünyaya baktığımızda küreselleşme ya da yeni dünya düzeni dediğimiz bu sistemde, dönemi belirleyen esas sözcüklerin açlık, savaş, terör, katliam ve daha çok sömürü olduğunu görüyoruz.

Dünyanın eskiden jandarması, ama artık efendisi olan Amerika Birleşik Devletlerin başkanları “ikisinin de soy adı aynı olanlar” üç cümle söylediler, birbirinden önemli. Bunu bütün arkadaşlarımız biliyor. Birincisini dönemin Bush’u söylüyor: “Artık yeni bir dünya düzenine girildi”. Doğruydu, iki kutuplu dünya, duvarların yıkılması ile tek kutuplu bir döneme girmişti.

Yeni dönemin referans noktalarını da hemen tanımladılar: “Temel hak ve özgürlükler, liberal demokrasi, serbest pazar ekonomisi.” Bunlar sermayenin küreselleşmesi açısından yeni dünya düzeninin referansları oldu. Öyle söylediler.

Peki ortaya çıkıp da; “Ben buna itiraz ediyorum”. dersene ne olur? Bir ulus, bir ülke, bir vatandaş topluluğu ya da bu sermayenin küreselleşmesinin mağdurlarından birileri “ben itiraz ediyorum” dediğinde ne oluyor? Terör olur. Basitçe söylersek: Sistem iki yönlü işliyor: Bir yol, bizim gibi ülkelerde siyasal yapılarla da entegre bir vaziyette sistemin, küresel sermaye sistemine entegrasyon yasaları çıkartılıyor. Bunların adı da uyum yasaları oluyor. Sistemle bütünleştiriliyorsun. İkinci yol da Irak gibi ülkelerde oluyor. Gidip işgal ediyorsun, açık işgalle sistemi sermayenin küreselleşmesine entegre yapıyorsun. “Ben itiraz ediyorum.” Diyorlar, ikinci Bush hemen ikinci cümleyi söylüyor: “Çağımızın en önemli sorunu terörizmdir. Bununla mücadele edilmesi gerekir.” Sonra üçüncü cümle, artık niyeti açıklıyor: “Terörizmle mücadelede ABD’nin yanında koşulsuz yer almayanlar karşı safta sayılacaktır. Terörist devletler listesi de budur”. Bu cümleler; o küresel terörizmin anlaşılabilmesi için çok önemli örneklerdir. Önemlidir. Yani bütün bu yaşanan olayların, süreçlerin anlaşılabilmesi bu cümlelerle çok kolaydır. Ülkelerde yaşananları, dünyadaki sistemlerden ayırıştırarak anlatmaya çalışırsanız, Türkiye’de ki Kürt sorununu, Güneydoğu Anadolu sorununu ya da herhangi bir terör problemini anlamak, anlatıvermek o kadar kolay olmaz. Bu programdaki çok katılımcı da aslında burada, sözlerinin arasında bunu ifade etmeye çalıştılar. Terör ve dünya konusunu da “sermayenin küreselleşmesi” başlığı

altında detaylandırmak gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Özkan şimdi bu programda doğru-yanlış konuşulan bir başka konuya geçelim. Az önce bazı konuşmacılar da söz ettiler. “Aydınlar bildirisi” denilen aslında “Yurttaşlar Girişimi” olarak nitelendirilecek konu: Az önce de okunduğu şekli ile söyleşi bir yazıyı imzaladık:

“Biz aşağıda imzası bulunanlar; Son günlerde yoğunlaşan çatışma ortamından derin kaygı duyuyoruz. Sadece geçen ay 50’ye yakın insanımızı yitirdik. 15 yıl süren ve 30 bini aşkın insanımızın kaybına yol açan, taraflarca “düşük yoğunluklu çatışma” veya “kirli savaş” olarak adlandırılan dönemin acıları, milyonlarca insanımızı derinden yaraladı. Artık insanlarımız ölmesin, barış içinde ve adil bir yaşam sürelim. PKK’nın silahlı eylemlere derhal ve önkoşulsuz son vermesini istiyoruz. Hükümetin, kalıcı barışın sağlanması ve herkesin demokratik toplumsal hayata katılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmesini talep ediyoruz.” Yazı sadece bu kadar.

Ama ben üzuldüm. Biz üzüldük. Neden? Emekli olan bir sayın generalimiz -ben tanımam, yani kendisiyle hiçbir görüşmüşlüğümüz yoktur- yazımız için şunları söyledi: “Aydınlıkları, kerameti kendinden menkul, aydınlattıkları çevrenin de kaç lüks olduğu bilinmeyen bir grubun, bazı yandaşları ile birlikte, kurulurken ulus devlet formu üzerine inşa edilen Türkiye Cumhuriyeti’nin üniter yapısını bozmaya yönelik girişimlerini nefretle kınıyorum”. Ben bu söylenenleri kesinlikle üstüme almadığımı, burada söylüyorum. Bu sözleri kesinlikle ret ettiğimi, benim diğer imzalayan arkadaşların çoğunluğu ile herhangi bir örgütsel bağlantım olmadığını, bir grubun yandaşları olmadığını, üniter yapıyı bozmak gibi bir girişimimiz olmadığını, bunu burada ben, “söz meclisi” programında açıklıkla söylüyorum. İmzalanan metnin Türkiye için çok doğru olduğunu, gerçekten metni yazan 5-6 arkadaşımızın cümleleri çok düşünerek yazdığını, Türkiye de bu metnin gereklerinin üstüne gidilmesi gerektiğini de burada ifade ediyorum. Buradaki katılımcıları da bu metnin altına imza atmaya çağırıyorum.

Sayın Özkan konuşmamın son bölümünde de izninizle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’nin “Kürt sorunu” ile ilgili ne söylediğini sizlerle ve izleyicilerle paylaşacağım:

1998 yılında, -ben o zaman Birlik yöneticisi değildim. Birliğe bağlı Makina Mühendisleri Odasının başkanıydım.- Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği, bir Demokrasi Kurultayı toplar. TMMOB Demokrasi Kurultayı, yerel demokrasi kurultaylarının gerçekleşmesinden sonra Ankara’da toplanır. Tarih 1998 dir. Demokrasi kurultayının sonuç bildirisi ve kararları kamuoyu ile o dönemde paylaşılır. İlgilisi için söyleyeyim bu belgenin tamamına TMMOB’nin web sayfasından ulaşılabilir. Bu belge TMMOB’nin genel kurulundan geçirilmiş olan bir belgedir. TMMOB Demokrasi Kurultayı kapsamında, İnsan Hakları, Cumhuriyet, Demokrasi, Kürt sorunu da dahil olmak üzere, bunun gibi çok başlıkta, ayrıca da kendi meslek alanlarımızla da ilgili olarak; orman, sanayileşme, çevre, ulaşım, enerji gibi çok çeşitli alanda TMMOB görüşleri karar altına alınmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

“Kürt Sorunu” başlıklı metnin ilk ve son paragrafında şunlar yazılı: “Ülkemizin en temel sorunlarından olan Kürt sorununun, demokrasinin Türkiye’de tüm kurum ve kurallarıyla köklü bir şekilde yerleşmesi önünde engel olduğu, bu sorunun demokratik yollarla çözülmeyişinden ötürü sürdürülmekte olan savaş - yıl 1998-, ülke kaynaklarını tüketme hakkı olduğu gibi, ülkenin gelecekteki ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel gelişimini de ipotek

altına almaktadır. Kürt sorunu tarihsel, siyasal ve sosyal boyutları olan bir sorundur.”

“Barış, ancak demokrasi, özgürlük ve insan haklarının olduğu bir ortamda yaşama geçirilebilir. Kürt sorunu emperyalist ülkelerle ve bölgede anti-demokratik devletlerin çıkarları ve kirli emelleri doğrultusunda değil, demokrasi ve özgürlük taleplerine uygun demokratik, adil, eşitlik temelinde barışçıl yöntemlerle çözümlenmelidir.”

Sayın Özkan, bir şeyin altını çizerek bitirmek isterim. TMMOB bir mesleki demokratik kitle örgütüdür. Üyeleri hayatın çeşitli alanlarında bulunan bir kitle örgütüdür. Bu görüşler bu örgütün kendi iç dinamikleriyle oluşturduğu görüşleridir. Bunlar bir meslek örgütünün kendini ifadesidir. Böyle algılanması gerekir.

Size, katılımcılara ve izleyenlere sabırlarınızdan dolayı çok teşekkür ederim.

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ KUTLU OLSUN

Eylül 2005

İkinci Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşı, 1 Eylül 1939 günü Nazilerin Polonya'yı işgaliyle başladı. Ardında ellikimilyon ölü, milyonlarca yaralı, sakat ve moloz yığını haline gelmiş kentler ile acı ve gözyaşı bıraktı. Mayıs 1945`de son buldu. İnsanlık tarihinin bu en acımasız, en kanlı ve en kirlili savaşının başladığı gün, yani 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak kabul edildi.

1 Eylül Dünya Barış Günü Kutlu Olsun.

2005 yılının 1 Eylülünde, bu gün, hepimiz biliyoruz: Dünyanın bir çok yerinde yaşanmakta olan çatışmalar, savaşlar ve terör insanlığın geleceğini tehdit etmekte ve insanın en temel evrensel hakkı olan “yaşama hakkı”nı elinden almaktadır. Küresel eşitsizliğin yarattığı yoksulluk, yoksulluğun getirdiği açlık, açlığa eklenen savaş ve çatışmalar, olağan bir duruma gelmiştir.

Dünyanın efendisi ABD, “özgürlük getirme” iddiası ile Irak'ı cehenneme çevirdi. İnsanlığın bütün değerleri ve kazanımları bütün dünyanın gözleri önünde, ayaklar altına alındı. Şimdi bütün dünyada terör bahanesiyle, anti-terör yasaları, kısıtlamalar ve anti demokratik uygulamalar hayata geçirilmekte.

Ülkemizde de yıllardır süren ve çözülme sorunu; yeniden çatışmanın ve toplumsal gerilimin yükselmesine yol açmakta. Yirmi yıla yakın süredir devam eden çatışma ortamının, sorunun çözümünü zorlaştırıcı bir işlev gördüğü de bir gerçek.

Türkiye'nin bütün sorunları gibi, adına ister “Kürt Sorunu” diyelim, ister “Güneydoğu Sorunu” diyelim, bu sorunun da demokratik ve barışçı yollardan çözümünden başka her türlü yol ve yöntem toplumsal barışı zayıflatır. Toplumsal gelişimi engeller. Bir an önce silahın susması gerekmektedir.

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde buna her zamankinden fazla ihtiyaç var.

Toplumun bütün kesim ve kurumlarının benzer duyarlılığı göstermesi durumunda sorunun çözümünün kolaylaşacağı açıktır.

2004 1 Eylülünde demiştik. Gene tekrarlıyoruz:

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, yayılcı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak

38. dönemde söylediklerimiz

olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkün! Başka bir dünya mümkün!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SEFI YILLIK KONFERANSI

Eylül 2005

SEFI (European Society for Engineering Education) 33. Yıllık Konferansı 7-10 Eylül 2005 tarihinde Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde toplandı. Konferansın açılışında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da Açılış Bildirisi sundu. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın konuşmasının Türkçe'ye çevirisi şu şekilde:

Yurt Dışından Gelen Sevgili Konuklarımız

Sevgili Bilim İnsanları,

Bu Etkinliğin Değerli Düzenleyicileri

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygılarımla selamlıyorum. Birliğimizin 'Mühendislik ve Eğitim' başlıklı görüşlerini, sizlerle paylaşma olanağını bize verdikleri için bu etkinliğin düzenleyicilerine öncelikle teşekkür ediyorum. Kimliğimin gelişmesinde çok önemli bir yeri olduğunu her zaman söylediğim üniversitemin, bu salonunda sizlerle birlikte olmanın onuru içerisindeyim.

Sevgili Bilim insanları,

"Mühendislik ve Eğitim" başlıklı görüşlerimizi sizinle paylaşmadan önce kısaca Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ni, Birliğin kuruluşunu, çalışmalarını, ilkelerini sizlerle paylaşmak, Birliğimizi sizlere tanıtmak istedim.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), 1954 yılında kurulmuş, tüzel kişiliğe sahip, TC Anayasasınının 135. maddesinde belirtildiği şekli ile kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür.

Yasamıza göre, bu ülkede mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleğini icra edecekler Birliğimize bağlı ilgili odasına kayıt olmak zorundadır.

12 Eylül 1980 askeri darbesinin getirdiği düzenlemelerle, bu tarihten sonra kamu kuruluşlarında çalışan meslektaşlarımızın üyeliği gönüllü üyelik durumuna çevrilmiştir.

Bu gün itibarı ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı ve çeşitli isimler altında örgütlenmiş 23 oda bulunmaktadır. Odalarımızın mühendislik alanında çalışma yürütenleri Çevre, Elektrik, Fizik, Gemi, Gemi Makinaları İşletme, Gıda, Harita ve Kadastro, İnşaat, Jeoloji, Jeofizik, Kimya, Maden, Meteoroloji, Metalurji, Makina, Orman, Petrol, Tekstil, Ziraat Mühendisleri Odası isimlerini alan 19 odada örgütlüdür. Mühendislik ünvanına sahip bütün meslektaşlarımız Birlik Genel Kurulu'nca alınan kararlar çerçevesinde bu odalardan birine kayıt yapılırlar. Oda Yönetim Kurulları üyenin kendi arasında yaptığı seçim ile belirlenir. Birlik Yönetim Kurulu, bütün odaların birer temsilcisi yer alacak şekilde ve Oda delegelerinden oluşan Birlik Genel kurul üyelerince belirlenir. Mühendis odalarından ayrı olarak Mimarlar, İç Mimarlar, Şehir Plancıları ve Peyzaj Mimarları ayrı odalarda örgütlenmiş şekilde Birliğimizin üyesidir. Odalarımıza kayıtlı üye sayımız 270.000 sayısına ulaşmıştır.

TMMOB'nin yasasında belirlenen amaçlardan özetle söz etmem gerekirse şunlar söylenebilir:

38. dönemde söylediklerimiz

- Günün gerek ve koşullarına ve mevcut olanaklara göre, yasa ve tüzük hükümleri içinde kalmak üzere, mühendis ve mimarları meslek kollarına ayırmak, meslek ve çalışma konuları aynı ya da birbirine yakın bulunan mühendis ve mimarlık grubu için Odalar kurmak.

- Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.

- Meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmi makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, bilimsel şartnameler, tip sözleşmeler ve bunlar gibi bütün bilimsel evrakı incelemek ve bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi, ya da yeniden konulması yolunda önerilerde bulunmak.

TMMOB, Odalarının kendi eşdeğeri kuruluşlarla kurdukları ilişkilerine paralel olarak Dünya Mühendislik Birlikleri Federasyonu'nun (WFEO) üyesidir.

Bu kadar yaygın ve sayısal çokluğa sahip bir örgütlenmenin kendi ilkelerini belirlemesi ve buna uygun çalışma anlayışını ortaya koyması onun en doğal davranışı olacaktır. Nitekim, sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkede var olan ve çalışmalarını sürdüren TMMOB de kendi ilkelerini ve Çalışma anlayışını belirlemiş, bunları Genel Kurul kararları şekline getirmiştir.

“İlkelerimiz ve çalışma anlayışımız” olarak isimlendirdiğimiz metinlerde özetle şunları söylüyoruz:

TMMOB ve bağlı Odaları;

Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır.

Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayıramayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

TMMOB ve bağlı Odaları;

Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun

içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan; Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen; Rant gruplarının otoriter, sınanamayan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren; Profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden; aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten; Siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan; Üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan; Örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve standartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen; Egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşmeme anlayışlarını reddeden; aksine, üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan; Kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen; Meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki- demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren; Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan; Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konuları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren; Örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren; Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren, bir çalışma anlayışı içerisindedir.

Sevgili Konuklar,

İşte yasanın verdiği görev doğrultusunda çalışmalarını yürüten TMMOB, “Eğitim ve Mühendislik” başlıklı görüşlerini de kendi iç dinamiklerinin oluşturduğu ilkeleri ve çalışma anlayışı ile oluşturmuştur. Ve TMMOB şunları söylemektedir:

Mühendislik bir düşünce sistematiğidir. Mühendislik, bilim yoluyla elde edilmiş tüm bilgilerden akıl ve deneyim yoluyla, somut sentezlere vararak insana ve insanlığa yararlı oluşumları yaratma gücü ve çabasıdır. Mühendislik, bilimi, ekonomiyi, zamanı ve fiziksel kaynakları en iyi şekilde değerlendirip optimum çözüm arayışı içerisinde olmaktadır.

Mühendislik yaratıcı olduğu kadar aynı zamanda karar vericidir. Bu nedenle en uygun kararı verebilmek için mühendisçe düşünüp-sebep-sonuç ilişkileri içerisinde, araç-amaç ilişkileri içerisinde; en ekonomik, en güvenli, çevresel ve sosyal olarak en kabul edilebilir çözümler üretmeye çalışır.

Kalkınmanın temeli olan sanayileşme sürecinde de en önemli insan kaynağını Teknik Elemanlar oluşturmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin yükseltilmesinde mühendislik ve mimarlık alanında verilen hizmetler son derece önemli işlevlere sahiptir.

Ancak bizim ülkemizde, uzaklaşan planlama anlayışı, üretim ekonomisi ve sanayileşme; ve bunların yerine ikame edilen rant ekonomisi; bizim ülkemizin gelişiminin önünde

engeller oluşturmuştur. Mühendisin ve mimarın içinde yaşadığı koşullar ve mesleki kimliği de bu plansızlık ve karmaşa sürecinde erozyona uğramıştır. Mühendislik mesleğinin teknolojik sistemlerdeki yeri teknolojik yapının hızlı değişimi ile birlikte değişmektedir. Bu değişim süreci mutlaka yakalanmalıdır. Mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin ulusal ekonomiye ve gelişmeye katkısı çok açıktır. Bu nedenle mühendis ve mimarların istihdamına-üretim sürecindeki konumlarına ekonomik ve sosyal durumlarına üniversite ve meslek içi eğitimlerine seyirci kalınması demek ülkenin kalkınmasının ve geleceğinin göz ardı edilmesi demektir.

1970'lerde dünya ölçeğinde başlayan değişim eğilimleri toplumsal ilişkilerin önemli ölçüde değişmesine neden olurken, değişim sürecinin etkilediği önemli alanlardan biri de eğitim sistemi oldu. Değişimi tanımlayan ve yönelimini belirleyen neo-liberal politikalar, eğitim sisteminin amaç ve işleyişini de yeniden tanımlayacak bir dizi düşünce ve uygulama ile eğitime ilişkin yapı ve pratikleri etkilemeye başladı. Değişimi tanımlayan bir diğer değişken ise, değişimin etkilerinin dünya ölçeğinde farklı toplumları içerecek şekilde gerçekleşmesidir. Literatürde küreselleşme olarak tanımlanan bu eğilim, bir yandan farklı tarihsel toplumsal özelliklere sahip olan ülkelerde aynı politikaların uygulanmasına yol açarken, diğer yandan bu homojenleştirici politikalara özel anlamlar yüklenerek varolan değişikliğe ilişkin projeler yaşama geçirilmeye başlandı.

Türkiye'de yükseköğretim; küreselleşen, serbest pazar ekonomisinin egemenliği altında bulunan dünyadaki değişimlerden etkilenmekte ve esinlenmektedir. Bu ortamda üniversitelerin ticarethaneler gibi çalışması önerilmekte, öğrencilerin müşteri olarak tanımlanmaları bu anlayışın doğal sonucu varsayılmaktadır. Vakıf Üniversiteleri yirmiyeye yaklaşmakta, köklü devlet üniversitelerinin özelleştirilme veya Amerikan tarzı yapılanma çabalarından söz edilmektedir. İlgili tarafların katıldıkları platformlarda tartışılmadan uygulanmaya çalışılan bu eğilimlerin ve gelişmelerin sağlıklı olduğunu düşünememek olanaksızdır.

Yapısal uyum politikaları, sonuçta genel olarak eğitim hakkını olumsuz yönde etkilerken, diğer yandan eğitimin kalitesinin de düşmesine neden olmuştur. Tüm bu uygulamalar sonucunda eğitim; ekonomik değişkenler içinde tanımlandığı ölçüde bir hak olmaktan çıkarılmış ve eğitimde eşitlik ilkesi göz ardı edilmiştir.

Bilim ve teknolojideki olağanüstü gelişmeler ve dünyanın ekonomik, sosyal ve siyasal yapısındaki değişimlere bağlı olarak tüm aşamalarıyla öğretimin de değişim sürecine girmesi kaçınılmazdır. Ancak bu değişimin dinamiğinin doğrudan ve yalnızca serbest pazar ekonomisine bağlanması doğru değildir. Dolayısıyla, köklü çözümü fırsat eşitliğini ortadan kaldıran bir paralı eğitim sisteminde görmek yanlıştır.

Herkesin üniversitelerin yönlendirici temel bir işlevi üstleneceklerini ifade ettikleri bir ortamda, Türkiye milli gelir içinde yüksek öğretime ayrılan payın sürekli azaldığı birkaç ülkeden biri olarak kalmakta ve üniversitelerin kendi kaynaklarını kendilerinin yaratmaları tek çözüm olarak gösterilmektedir.

Ülkemiz koşullarında yükseköğretimin en temel sorunu üniversite kapılarında yığılan öğrencilerdir. Orta öğretim aşamasında mesleğe yönlendirme, yükseköğretimde iki yıllık meslek yüksek okullarının payının yükseltilmesi gibi önlemlere öncelik verilmedikçe ne yeterince hazırlık olmadan açılan yeni üniversiteler ne de giderek çoğalan vakıf üniversiteleri bu sorunun çözümüne yeterli olmayacaktır.

Ülkemizde üretim ekonomisi yerini uzun dönemdir üretken olmayan hizmet ve rant ekonomisine terk etmiştir. Ülkemiz bu ortamda Mühendislik-Mimarlık eğitiminden-uygulamaya kadar nitel bir gerileme içerisinde bulunmaktadır. Dünya bilim ve teknoloji alanında çok hızlı bir gelişim ve değişim süreci yaşarken, ülkemizin mühendis ve mimarı bu plansızlık ve nitel gerileme ile gerek mesleki, gerek meslek sonrası eğitim ve uygulamada bu sürece sürekli olarak uzak kalmaktadır. Ülkemizde yaşadığımız kaos, mühendislik-mimarlık eğitimini de etkisi altına almakta ve her yönden düşüş problemleri ortaya çıkmaktadır. Mühendislik-Mimarlık alanındaki eğitimde gerek açılan okullar gerek arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması özellikle belirli bölümlerden mezun mühendis ve mimarların istihdam sorununu arttırdığı gibi bu kitlenin mesleki kimliklerinde erozyon ve sosyal statü kaybına da neden olmaktadır. Nitel açıdan büyük problemler yaşayan Mühendislik-Mimarlık eğitimi nicel sonuçları açısından da sorunlara neden olmaktadır.

Bugün TMMOB üyelerinin yaklaşık %25'i açık işsiz ya da mesleklerinin dışındaki alanlarda çalışmakta iken, gelecek beş yıl sonunda mühendis ve mimar ordusuna 125.000 kişinin daha katılacak olmasının ve mühendis ve mimar sayısının 400.000'e ulaşmasının sonuçlarının şimdiden ele alınmasında, hem ülkemiz hem de mühendis ve mimarlar açısından büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Bu yıl üniversitelerimize 35.000 mühendis mimar şehir plancısı öğrenci arkadaşımız başlayacak. Haziran'da da 25.000 mezun verdik. Bu sayılar konunun önemini anlatmaktadır.

Mesleki ve toplumsal işlevini yerine getirmede hiçbir ekonomik ve siyasi güç odağının etkisine girmemiş ve temsiliyet yapıları ve etik değerlerinden kaynaklanan güçleri ile zenginleşen TMMOB vb. örgütlerin çalışmalarına ihtiyaç duyulması kaçınılmazdır. Güvenilirlik ve hakem olabilme nitelikleri, meslek kuruluşlarına meslek eğitimi, sürekli eğitim, denetim ve akreditasyon kapsamında önemli sorumluluklar yüklemektedir. Ancak mesleki kitle örgütlerinin uzmanlık alanındaki birikimlerini toplum yararına sunabilmeleri, bunları özgürce üretip özgürce savunabilmeleri ile olasıdır. Bunun için de demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işleme büyük önem taşımaktadır.

Sevgili Konuklar,

Ülkemizde izlenen politikaların Mühendislik- Mimarlık alanında ortaya koyduğu tablo şöylece özetlenebilir.

Ülkelerin gelişmelerinde bilim, teknoloji ve sanayileşme politikalarının öneminin bilinmesine karşın, mühendislik ve mimarlık uygulamaları ve ülke gelişimi için yaşamsal önemi bulunan bilimsel teknolojik araştırma (AR-GE) yatırımlarına çok az kaynak ayrılmaktadır.

Ülkemiz bu ortamda Mühendislik-Mimarlık eğitiminden-uygulamaya kadar nitel bir gerileme içerisinde bulunmaktadır. Özellikle büyük ve önemli projelerde gelişmiş ülkelerin kredi ile birlikte dayatarak gelen bilimsel ve teknolojik egemenlikleri teknik kadrolarımızı üretim ve yatırım alanında ikinci plana itmektedir. Dünya bilim ve teknoloji alanında çok hızlı bir değişim sürecindedir. Ülkemizin mühendis ve mimarı bu plansızlık ve nitel gerileme ile gerek mesleki, gerek meslek sonrası eğitim ve uygulamada bu sürece sürekli olarak uzak kalmaktadır.

Bugün mühendislik ve mimarlık eğitiminin niteliğinde, temel ve hazırlık eğitiminden yansıyan ve üniversite eğitiminde de devam eden sorunlar yaşanmaktadır. Eğitim ve öğretim bir bütündür. Bu nedenle yüksek öğretimde yaşanmakta olan sorunların çözümü için

üniversite öncesi eğitim ve öğretim sorunlarının çözülmesi, eğitim ve öğretim kalitesinin artırılması, canlı müfredatlar yaratılması gerekmektedir. Mühendislik-mimarlık alanındaki eğitimde gerek açılan okullar gerek arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması, özellikle belirli bölümlerinden mezun mühendis ve mimarların istihdam sorununu arttırmaktadır.

İyi mühendis ancak yeterli sayıda iyi eğitim almış öğretim üyesi, yeterli laboratuvar ve altyapı olanakları ve çağdaş bir eğitim programı ile yetişir. Yılda kaç adet değil ne kadar iyi teknik eleman yetiştirildiği önemlidir. Her kente bir üniversite açılmasından öteye üniversitelerin batıdaki benzerleri ile eş olanaklara kavuşmasını sağlanmalıdır. Ülkemizdeki üniversiteler planlı bir anlayış içerisinde öncelikle sayı bakımından değil, öğretim kalitesi kütüphane, anfi, laboratuvar ve yurt gibi imkanlar ve en önemlisi yeterli öğretim üyesi bakımından geliştirilmelidir.

En nitelikli işgücünü oluşturan mühendis ve mimarların bir kısmının bu ülkede işsiz ya da meslek dışı bir alanda çalışıyor olması, ülkenin sanayileşmeden vazgeçtiğinin en açık kanıtı olduğu gibi plansızlıktan kaynaklanan önemli bir kaynak israfının da göstergesidir. Kamuda yatırımsızlık politikaları ve çağdışı bir kamu yönetimi anlayışı ile sürekli olarak işlevsizleştirilen, mesleki kimliğine yabancılaştırılan mühendis ve mimarlar da diğer bir gizli işsiz kesimi durumuna düşürülmüştür. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendisin ve mimarın konumlarıyla orantılı ücret almalarını engellemektedir. Kamuda çalışan meslektaşlarımızdan 25 yılını dolduranlar ancak 600 dolar ücret alabilmektedirler. Gelecek beş yıl içerisinde 125.000 mühendis ve mimarın daha mezun olmasıyla bu olumsuzlar artacaktır.

Ülkemizde mühendislik - mimarlık eğitiminden uygulamaya ve istihdama kadar yaşanan ve biriken sorunlar mesleki hizmetlerin düzeyini düşürmüş, mühendislerin mesleki kimliklerini aşınmaya uğratmıştır.

Mezuniyet bilgisinin %5'i her yıl eski ve geçersiz hale gelmektedir. TMMOB ve bağlı odaları TMMOB Genel Kurul Kararı gereğini yerine getirmekte ve Odalarca oluşturulan Meslek İçi Eğitim Merkezleri aracılığı ile üyelerini belgelendirme çabalarına hız vermektedir.

Teknolojideki hızlı ilerleme ve bilimsel algıdaki hızlı artış mühendislik alanında uzmanlaşmayı ve "yetkin mühendislik" kavramlarını gündeme getirmiştir. TMMOB bu konuda mühendislik disiplinlerinde uzmanlık alanlarını belirleme çalışmalarını yürütmektedir. Odalarca yapılacak düzenlemelerle, mühendis ve mimarlar uzmanlık eğitimlerini ve deneyimlerini tamamlayıp uzman oldukları alanlarda yetki ve sorumluluk sahibi olacaklardır.

Avrupa Birliği süreci ile birlikte akreditasyon ve sertifikasyon konularında ortaya çıkan yasal düzenleme ihtiyacı hala karşılanamamıştır.

TMMOB 270.000 üyesi, 23 odası, odaların bütün ülkeye yayılmış şubeleri, bölge ve il temsilciliği, kırkı aşkın periyodik yayını, her yıl düzenli gerçekleştirdiği elliye aşkın ulusal ve uluslararası kongre, onlarca sempozyum, seminer vb. etkinlikleri ve uluslararası ilişkileri ile ülkemizin çok daha etkili olması gereken en büyük meslek örgütlerinden biridir. Tüm bu anlatılanların yanı sıra, gelecek yıllarda çok daha karmaşık ve etkili bir şekilde yaşanacağı kesin olan sorunlar, TMMOB'nin, üyelerinin eğitimi, mesleki, teknik ve bilimsel düzeylerinin yükseltilmesi, istihdamı gibi alanlarda yapacağı veya yapması gereken çalışmaların önemini arttırmaktadır.

TMMOB, henüz farkında bile olunmayan ancak kısa bir süre içinde yaşamımızı değiştirecek teknolojileri oluşturacak ve uygulamalara geçirecek 2000'li yılların mühendislerinde aranacak koşulları sağlayacak, mevcut durumu doğru okuyan ve uygulanabilir öngörülerle desteklenen bir eğitim sürecinin zorunlu olduğunu bilmektedir.

Mühendislik eğitimi, istihdam ve işsizlik gibi konular TMMOB ve bağlı odalarının gündemlerinde kapsamlı ve sürekliliği olan bir çalışma ve proje alanı olarak vardır. Sürecektir.

Sevgili Konuklar,

Tüm bunlara rağmen, anlatılan tüm olumsuzluklara karşı şunu da söylemek zorundayım: Bizim mesleğimiz bilim ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir meslek. İnsan odaklı bir meslek. Sorumlulukları çok olan ama, o kadar da çok onurlu bir meslek. Biz mesleğimizi seviyoruz.

TMMOB, meslektaşlarımızın yetiştirilmesinde bütün olanaksızlıklara karşı, önemli adımlar atan bilim insanlarına saygılar sunuyor.

TMMOB, mesleğimizin gelişmesinde ve meslektaşlarımızın sorunlarının giderilmesinde bilim insanlarımızı ve üniversitelerimizi birlikte olmaya, birlikte yürümeye çağırıyor.

Hepinize saygılar sunuyorum.

“BİR İMZA İLE KATIL, BİR MİLYON İMZA İLE DEĞİŞTİR”

Eylül 2005

Halkevleri bir süredir bir kampanya sürdürüyor: “Bir imza ile katıl, bir milyon imza ile değiştir.”

Herkes için eşit, parasız, nitelikli eğitim ve sağlık hizmeti; bizlerin en doğal hakkı, devletin ise temel görevidir.

Buna rağmen eğitim ve sağlık hizmetlerine bütçeden ayrılan pay her yıl daha da düşürülmekte; beraberinde ülkemizde milyonlarca çocuğumuz ve gencimiz, eğitim hakkından yoksun bırakılmakta, hastalarımız ise hastahane kapılarında tedavisiz ve ilaçsız kalmaktadır.

Bizler, hasta ve cahil bir toplum olmamak için;

- Eğitim ve Sağlık hakkımız için para ödemek istemiyoruz;
- Okullarımıza ve hastahanelerimize elektrik, su, doğalgaz, yakacak, telefon, kırtasiye, ulaşım vb. hizmetlerin parasız sağlanmasını istiyoruz;
- Bütçeden eğitime ve sağlığa ayrılan kaynağın artırılmasını istiyoruz;
- Nitelikli hizmet için öğretmenlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın güvencesizliğe, işsizliğe ya da ucuz işgücü olmaya mahkum edilmesini istemiyoruz.

Parasız Eğitim, Parasız Sağlık İstiyoruz!

TMMOB, Halkevlerinin bu kampanyasını desteklemekte ve meslektaşlarımızı bu kampanyayı desteklemeye çağırmaktadır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİRENEN COCA COLA İŞÇİLERİNİN VE DİSK'İN YANINDAYIZ Eylül 2005

“Hayat sokakta biz alanda, Kapitalizmin simgesi kola şişesi, Direnişin simgesi kola işçisi” diyen ve dört aya yakın bir süredir direnişlerini sürdüren Coca Cola emekçileri; şimdi herkese öğretiyor.

Hepimiz biliyoruz.

İstanbul'da Coca Cola'nın dağıtımını yapan Trakya Nakliyat adlı taşeron firmada çalışan işçiler Anayasa'nın en temel maddelerinden olan örgütlenme hakkını kullanmak isterler. Bu haklarını kullanarak DİSK'e bağlı üye olurlar.

Ancak işveren, işçinin bu en temel hakkını tanımaz ve 95 işçi işten atılır.

Bunun üzerine işçiler, 19 Mayıs 2005 tarihinde direnişe geçerler.

İşçilerin, Coca Cola fabrikasında düzenledikleri eylemlilikleri emniyet güçlerinin acımasız, hukuk dışı uygulamaları ile bitirilmeye çalışılır.

Baskılar, tehditler bir birini izler, ancak işçiler kararlı bir biçimde haklarını korumak ve örgütlenmeye sahip çıkma mücadelelerini sürekli dile getirirler. Direnişlerini sürdürürler.

Coca Cola işçileri; mücadeleleri ile aslında ne yapılması gerektiğini herkese öğretmektedir.

Coca Cola işçilerinin yaşadıkları Türkiye'de bir ilk değildir. Hepimiz bu filmi çok gördük, çok yaşadık. Yaşananların temelinde işçi sınıfının sendikal örgütlenmesine karşı planlı ve sistemli bir saldırı yatmaktadır. Amaç Türkiye'de sendikal örgütlenmeyi bitirmektir.

Bir işverenin çıkarı için, devletin en temel niteliklerinin çiğnenmesi ne anlaşılabilir, ne de kabul edilebilir bir şeydir. Coca Cola işçisine yapılanlar; hukukun, Anayasa ve yasaların görmezden gelinmesidir. Coca Cola işçisine yapılanlar; aslında hak arayana, özgürlüklerini kullanmak isteyenlere yöneltilen açık bir tehdittir. Siyasal iktidarı uyarıyoruz: Ülkemizde en önemli sorun alanlarından biri de sendikal özgürlüğün sağlanmasıdır. Siyasal iktidarı sendikalaşmanın ve örgütlenme önündeki engellerin derhal kaldırılması konusunda bir kez daha uyarıyoruz.

Örgütlenme bir haktır ve demokrasinin ayrılmaz bir parçasıdır. İşyerinde sendikal örgütlenme önündeki her türlü engelin ve işçiler üzerindeki her türlü baskının kaldırılması konusunda Coca Cola ’yı uyarıyoruz.

Biz, DİSK'in örgütlenme mücadelesinin yanında duruyor ve başlattığı Cola Cola içme kampanyasını destekliyor, başta üyelerimiz olmak üzere herkesi Coca Cola içmemeye davet ediyoruz.

Biz, hak arama ve örgütlenme mücadelesinde Coca Cola işçilerinin onurlu direnişini destekliyoruz.

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (KESK)

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB)

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ (TTB)

TMSF BAŞKANI İPEKYOLU VADİSİ VE YEŞİL ŞEHİR İLE İLGİLİ AÇIKLAMALARINI DÜZELTMELİDİR

Eylül 2005

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) Başkanı Ahmet Ertürk, 5 Eylül 2005 tarihli gazetelere yansıyan açıklaması ile batık bankaların yasal olmayan varlıklarını yasalmiş gibi gösterip bu hayali varlıklar ile Devlete olan borçları tahsil edeceklerini belirtmektedir.

TMSF Başkanı, “EGS Grubu bünyesindeki şirketin kontrolünde olan İpekyolu Vadisi Projesinin tekrar canlılık kazandığını, proje ile ilgili hukuksal sorunların çözüm aşamasında olduğunu, projenin hayata geçmesi halinde EGS grubundaki alacakları tahsil etme imkanı bulacaklarını” söyleyerek yargı sürecine müdahalede bulunmaktadır.

TMSF Başkanı bu açıklamasını düzeltmelidir.

Çünkü, TMMOB tarafından, İpekyolu Vadisi Serbest Bölge kararı hakkında dava açılmış ve yapılan yargılama sürecinde Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, 23.11.2001 tarihinde 2001/606 nolu itiraz dosyasında İpekyolu Vadisi Serbest Bölge hakkında yürütmenin durdurulması kararı vermiş olup, dava karar aşamasındadır. Davacı taraf olarak TMMOB'ye yargı kararı tebliğ edilmemiş ve karar imzadan çıkmamış ve kesinleşmemiş olmasına karşın, TMSF Başkanı'nın “hukuksal sorunun çözülme aşamasında” olduğuna ilişkin açıklaması hukuk devletinde düşündürücü bir davranıştır. TMSF Başkanının açıklamasından TMMOB tarafından açılan davanın reddedildiği anlaşıldığından, yargı tarafınca verilecek karar da tartışmalı hale gelmektedir. TMMOB'nin “davacı taraf” olarak öğrenemediği bir kararın, davanın tarafı bile olmayan bir kurumun, TMSF'nin Başkanı'nın öğrenmesi, verilecek yargı kararını tartışmalı hale getirdiği gibi; yürütmenin yargı üzerindeki etkisini de tartışmaya devam ettirecektir.

Ülkemizde, yargının bağımsızlığına gölge düşüren açıklamalar ve girişimler yalnızca bu davanın sorunu olmayıp, hukuk devleti olmanın önünde büyük engeldir.

Bilindiği gibi söz konusu İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi 15.12.1998 günlü Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilmiş olup, 30 bin dönüm orman, 22 bin dönüm tarım arazisi, 20 bin dönümden fazla kumsal içinde olan bitişinde doğal sit alanı olan Sakarya nehrinin denize döküldüğü yerden batıya doğru 32 km sahil boyunca uzanan 98.500 dönümlük, dünyada eşi benzeri görülmeyen bir arazidir. Bu bölgenin mutlaka korunması gerekmektedir.

Umarız, TMSF Başkanı, İpekyolu Vadisi Serbest Bölge'de kalan kamuya ait ve özel mülkiyete konu olan arazilerin sorunun çözümlenmediğini bilebilecek durumdadır. Diliyoruz ki; TMSF Başkanı; kamulaştırma yapılmamış, özel mülkiyete ait arazi sahiplerine bir ödemedede bulunulmadığından; bu arazilerin EGS Holding mülkiyetinde olmadığından, alacaklarını bu yolla tahsil etmenin olanaklı olmadığını, kamuya ait bir yerin kamu alacağına takas etmenin de olanaklı olmadığını biliyorlardır. Korunması gereken kamusal araziler bu yolla mı satılacaktır?

TMMOB, korunması gereken kamusal değerler, kamu erkini kullanan kurumlar ve idareciler eliyle tek tek yok edilirken, bu yok etme politikasına seyirci kalmayacaktır.

Öte yandan, TMSF Başkanı aynı açıklamada başka bir şey daha söylüyor: İnterbankla ilgili olarak Cavit Çağlar grubunun Bursa'da “Yeşil şehir” adında bir kompleksi olduğunu,

buranın da tamamlanması için arkadaşlarının çalıştığını ifade ediyor. Bu da ayrı bir vahim durumdur. Bilindiği gibi Bursa ilinde kurulu bulunan “Yeşil Şehir” için TMMOB Birimleri ile Bursa Meslek Odaları Birimleri tarafından açılan davada Yeşil Şehir ile ilgili yıkım kararı çıkmıştır. Yani bu şehir(?) denilen beton yığını kaçaktır, yıkılması gerekir. Böyle bir yer için “arkadaşlar çalışıyorlar” ne anlama gelmektedir? Yargı kararını mı kaldıracaklar, yoksa hayali tahsilatlar mı yapılacak? Bu konular ile ilgili daha önce TSMF birçok kez uyarıldığı halde bu tutumunu neden sürdürmektedir?

TMMOB, TMSF Başkanı'nın açıklamalarını düzeltilmesini istemekte ve açıklamalarında hukukun ve kamu yararının üstünlüğünü gözeten yaklaşımlar sergilemelerini beklemektedir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KOLERA BİR HALK SAĞLIĞI SORUNUDUR. KAMUSAL BİLİNÇLE ÇÖZÜLÜR Eylül 2005

Yaklaşık 2 ay önce Ankara'da başlayan kolera salgını devam ediyor. Yüzlerce insanımızı etkileyen bu sorunun muhatapları ısrarla inkar ve örtbas etme çabası içerisinde. Oysa inkar ve örtbas etmekle sorunun çözülemediği aradan geçen 2 aylık zamanda vaka sayısının artışı ve şüpheli ölüm-ler-le görülmüştür.

Sorun; Sağlık alanında uygulanan yanlış politikaların yarattığı halk sağlığı sorunudur. Korumayıcı sağlık hizmetlerini yok eden, altyapı yatırımlarını önemsemeyen, sağlık hizmetlerini parası olanların yararlandığı bir hizmet şekline dönüştüren anlayışın yarattığı sonuçtur.

Sorun; Bireyle başlayan, toplumun tamamını kapsayan hasta hakları sorunudur. Hasta hakları ile ilgili çalışma yürüten Sağlık Bakanlığı'nın, bireyin ve toplumun en temel hakkı olan bilgilendirme hakkının ihlal edilmesi sorunudur.

Sorun; Nasıl bir çevrede yaşadığımız sorunudur. Kent yaşamında yerel yönetimlerin alt yapıya verdiği önem ve toplum sağlığı konusundaki duyarlılıkları ile ilgili bir sorundur. Büyükşehir Belediye Başkanı İ. Melih Gökçek'e soruyoruz: 1994 yılında yaşanan kolera salgınında da Ankara'nın çevresindeki kirli su derelerinin mutlaka ıslah edilmesi önerilmişti.

Aradan 11 yıl geçmesine rağmen bu konuda hiç bir şey yapmadınız. Bugünlerde bu derelerden suların sebze ve meyve bahçelerini kaldırmaya çalışıyorsunuz. Bu konudaki görevinizi yapmak için ikinci bir kolera salgınına, yani 11 yıl beklemeniz mi gerekiyordu?

Çocuklarımız risk altında...

Okulların açılmasıyla birlikte bizleri önemli bir tehlike bekliyor. Çocuklar hastalığın en kolay bulaşabileceği risk grubudur. Okullardaki tüm su depolarının Kolera mikrobuyla kontamine (kirlenmiş-bulaşmış) olduğunu var sayarak en kısa sürede dezenfekte edilmesi gerekmektedir.

Toplum risk altında...

Gerek Sağlık Bakanlığı, gerekse Büyükşehir Belediyesinin konuyla ilgili çalışma yürüttüğünü gözlemliyoruz. Ancak sorunun adını koymaktan dahi çekinenlerin yürüttükleri çalışmaların yeterliliğinden şüpheliyiz. Bu aşamada toplumsal önlemlerin yanı sıra beslenme ve bireysel hijyen kurallarının tam olarak uygulanması zorunludur. Çiğ sebzelerin dezenfeksiyonu ve şüpheli suların tüketilmemesi gerekir.

Biz aşağıda imzası bulunan örgütler gerçekte yüzleşmeden hiç bir sorunun çözülmemeyeceğini hatırlatıyoruz. Bilgilendirme başta olmak üzere sorunun çözümü için acil önlemlerin en kısa sürede alınmasını, bir daha benzer sorunları yaşamamak için sağlık, hasta hakları ve yerel yönetim - çevre politikalarının bilimsel, toplum yararına bir içerikte oluşturulması ve hayata geçirilmesini istiyoruz.

SES (Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası) TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) HAYAD (Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği) TÜM BEL SEN (Tüm Belediye Çalışanları Sendikası) BİYOLOGLAR DERNEĞİ

TÜRKİYEDE ALTERNATİF KÜRESELLEŞME HAREKETİ YOK Eylül 2005

BİRİKİM Dergisinin 197/Eylül 2005 sayısında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile yapılan bir söyleşi yayımlandı. Söyleşiyi Biray Kolluoğlu Kırılı ile Zafer Yenel gerçekleştirdi.

Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) olarak alternatif küreselleşme hareketine dahil olma sürecinizi kısaca anlatırmısınız?

Öncelikle TMMOB'nin alternatif küreselleşme hareketine dahil olma gibi bir ön çalışması olmadı. Ancak, özetle “bilim ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir mesleğin örgütü” “insan odaklı bir mesleğin örgütü” sıfatı ile, ayrıca “üyelerinin çok önemli bir kesiminin ücretli çalışanlardan oluşan bir meslek örgütü” olma sıfatı TMMOB'yi bu ülkede “emekten ve halktan” yana bir duruş içinde olmasını gerektirdi. 1970'lerden bu yana da bu duruşunu ve onurlu yürüyüşünü sürdürdü. TMMOB, her koşulda kendini sorgulayan, sorgulayabilen bir meslek örgütüdür. “Nasıl bir meslek örgütü?” sorusunu yanıtlamak, şüphesiz “Nasıl bir Türkiye, nasıl bir Dünya?” sorularını yanıtlamaktan geçer, işte TMMOB, bu noktada kendi iç dinamikleri ile yarattığı ilkeler ve çalışma anlayışı çerçevesinde, “Başka bir yaşam mümkün. Başka bir Türkiye mümkün. Başka bir dünya mümkün” diyenlerle yan yana gelmeyi, dost örgütlerle birlikte “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz” demeyi önemser. Sermayenin küreselleşmesine ve onun uygulamalarına karşı olanlarla, örgütsel bağımsızlık ilkesini göz önünde tutarak yan yana durur. Burada bir önemli nokta da “Küreselleşme” tanımındadır. Bugün çeşitli yapılarda küreselleşme tanımı farklılaşabiliyor. TMMOB'nin metinlerinde şöyle yazıldı: “Yeni Dünya Düzeni ideologları, 20. yüzyılın son 20 yılından beri, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiğini, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığını, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunuyorlar. Dünyanın bu aşamasında, insanlara; barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş yeni bir dünya düzenine girildiği müjdeleniyor. Dünyanın, endüstri toplumundan bilgi toplumuna, işgücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu ifade ediliyor. Ancak, bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine; (...) Küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi. Bugün dünyada küresel saldırı iki yönlü işletiliyor. Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan/yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye IMF ve Dünya Bankası talepleri doğrultusunda yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediliyor. Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen, gerçekleştirilmeye çalışılan düzenlemelerin çoğu küreselleşmenin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bütün olarak uluslararası sermayenin rant alanı haline getirilmesinin olanaklarını yaratmaktadır.

TMMOB bu süreci emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmak olarak değerlendiriyor ve bunların sonuçlarının neleri getireceğini hazırladığı bilimsel raporlarla kamuoyuna bildiriyor.”

Şüphesiz TMMOB, küreselleşmeye böyle bakanlarla yan yana duruyor.

Alternatif küreselleşme süreci içerisinde, TMMOB olarak ülke dışındaki kurum ve kuruluşlarla ilişkileriniz oluyor mu? Bu ilişkileri kurmak TMMOB için neden önemli? Bu ilişkilerin kurulması sırasında en çok karşılaştığımız zorluklar ve sıkıntılar neler?

Ülke dışından TMMOB'nin özel bir ilişki kurduğu alternatif küreselleşme hareketi veya örgütü yok. Olması da olası değil. Sadece Dünya Mühendislik Örgütü'nün üyesi. Ancak TMMOB önemli bir çalışma olarak gördüğü, Küreselleşme karşıtı hareketlerin sözlerini söyledikleri ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulan "Dünya Sosyal Forumu" ve onun uzantısı "Avrupa Sosyal Forumu"na katılıyor. Bu forumlarda talep gelmesi halinde meslek alanlarından hareketle görüşlerini ve birikimlerini aktarıyor. Bu forumlarda dünyadaki sosyal hareketlerin dünyayı ifade etme şekillerini anlamaya çalışıyor.

TMMOB'nin Türkiye'deki küreselleşme karşıtı hareket içerisinde çeşitli dönemlerde oldukça aktif bir rol oynadığını görüyoruz. Bu durumu siz nasıl açıklıyorsunuz? önümüzdeki dönemde sizce TMMOB bu çizgisini devam ettirecek mi?

TMMOB 1970'lerden bu yana ülkemizde emeğe ve halka karşı olan tüm olumsuzluklara karşı çıktı. Karşı çıkmaya devam edecek. TMMOB, Dünya ve Avrupa Sosyal forumlarında "neo-liberal politikaların dünyayı teslim almasına karşı birlikte tavrı alma" şeklinde ifade edilen etkinliklerde de yerini aldı. "NATO'ya karşı İstanbul mitingi" bunlardan biridir. 19 Mart "Dünya'nın Sokakları Bizim" etkinliği bunlardan biridir. Şüphesiz sermayenin küresel saldırılarına karşı gerek söylem, gerekse de etkinlik biçiminde sürdürülen çizgi TMMOB'nin varlık nedenidir. "TMMOB'nin dik duruşu ve onurlu yürüyüşü" devam etmektedir.

TMMOB Türkiye'deki sivil toplum kuruluşunun arasında oldukça önemli bir yere sahip, gerek örgütlenme düzeyi açısından gerekse de ülkedeki siyasi tartışmalara katılımı açısından. TMMOB'nin sıradan bir üyesinin, örneğin TMMOB'nin küreselleşme sürecine dair politikalarının oluşturulmasına katkısı hangi kanallarla oluyor? Bu katılımın yeterli ve istenilir düzeyde olduğu söylenebilir mi?

Öncelikle belirtelim: TMMOB kendini "sivil toplum kuruluşu" olarak ifade etmiyor. Aslında TMMOB'nin içinde de TMMOB'ye "sivil toplum kuruluşu" diyenler yok değil. Dışarıdan da TMMOB'yi her kes durduğu noktadan ifade ediyor. Kitlel bir meslek örgütüne çeşitli anlamlar yüklenmesi de aslında doğal. Ancak TMMOB kendini, Genel Kurullarında alınmış kararlar ve kabul edilmiş metinler üzerinden tanımlıyor. TMMOB, örneğin örgütsel mutabakat metininden kendini şöyle tanımlıyor:

TMMOB ve bağlı Odaları; "Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır, insan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır... Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde." Ayrıca, TMMOB ve bağlı Odaları; Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan; Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen; Rant gruplarının otoriter, sınanama-yan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş,

seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren; Profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden; aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten; Siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan...; örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren; dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren, bir çalışma anlayışı içerisindedir.

Önemli bir sözümüzün “birlikte üretmek, birlikte karar almak, birlikte yönetmek” olmasına karşın, üyenin TMMOB ve bağlı odalarının çalışmalarına katılım ve katkılarına baktığımızda, bu sorunun yanıtının çok olumlu olmadığını söylemek gerekir. Şube yönetimleri üye oyu ile, Oda yönetimlerinin bazıları doğrudan üye oyu, bazıları Şube delegeleri ile, TMMOB Yönetimi de Oda delegeleri ile belirleniyor. Aslında demokratik katılım mekanizmalarında çok bir eksiklik yok. TMMOB’ye 23 Oda bağlı. Üye sayımız 270.000. Sorun üyelerin birey olarak çalışmalara ve politika üretimine katılımında oluyor.

Türkiye’deki alternatif küreselleşme hareketinin kısa tarihini göz önünde bulundurduğunuzda özellikle ne tür sorunlarla ve engellerle karşılaştığını düşünüyorsunuz? Bu sorunlarla baş etmek konusunda izlenmesi gereken yollar konusunda önerileriniz var mı?

Türkiye’de alternatif küreselleşme hareketlerinin olduğunu düşünmüyorum. Kendiliğinden bir şekilde bir araya gelmelerin alternatif bir hareket yaratamayacağını düşünüyorum. Türkiye’de çok sayıda siyasal yapının, sosyal hareketlerin, emek ve meslek örgütlerinin dünyadaki sosyal hareketlerin mücadele yöntemleri ve politikaları ile yakından ilgilenmeye çalıştıklarını görüyoruz. Organik bağların gelişmiş olduğunu sanmıyorum. Türkiye’de kendini değil “alternatif bir küresel hareket”, “bir küresel hareketin uzantısı” olarak gören bir siyasal yapının da, bir sosyal hareketin olduğunu da bilmiyorum. En azından “bize ulaşmamışlar” diyelim. Türkiye’nin, alternatif hareketlerle bütünleşme yerine, emeğe karşı yapılan saldırılara karşı, bu coğrafyada oluşturulacak, bütüncül bir mücadele anlayışını yaşama geçirebilecek bir siyasal yapılanmanın ve gene bu yapılanmayı şekillendirecek ideolojinin gerekliliğini söylemek daha doğru olacaktır.

TMMOB 11 EYLÜL'DE, 12 EYLÜL MİTİNGLERİNE KATILDI Eylül 2005

TMMOB; 11 Eylül 2005 de Ankara'da, İzmir'de ve Mersin'de yapılan 12 EYLÜL mitinglerine katıldı. Ankara'da Gar'dan Sıhhiye meydanına kadar yürüyüş yapıldı. Yürüyüş sırasında Ankara Radyo evi önünde Demokrasi Bildirgesi okundu. Mitingte de Tertip Komitesi tarafından hazırlanan ortak metin kamuoyunun dikkatine sunuldu.

DEMOKRASİ BİLDİRGESİ

25 yıl önce ülkemizin üzerine bir karabasan gibi çöken 12 eylül faşizminin ilanı buradan, Ankara'dan ve TRT stüdyolarından yapılmıştı. bu bildiriyle gömdüğünüz tarihin karanlıkları üzerine, aydınlık geleceğimizi kurmak üzere. Geçen yıl burada birlikteydik.Yine buradayız, gençler, öğrenciler, emekçiler, aydınlar, köylüler, halkımızla....

Artık aydınlık eylül sabahlarına uyanmanın zamanıdır. 78'de olduğu gibi, Eylül üzerine çöken bu karanlığı kendi ellerimizle yırtacağız ve aydınlık eylül sabahlarına uyanacağız.

Üzerinden 25 yıl geçti, TRT'den okunan cuntanın faşist bildirisinin. Bu bildiri; o dönemde yaşananları, unutturmak, yok saymak, lanetlemek üzere hazırlanmıştı. Bu bildiri; o dönemde insanca ve onurlu bir yaşam isteyenleri, kurşunlamak, zindanlara atmak, işkencelere yatırmak, idam etmek üzere hazırlanmıştı. Bu bildiri; insanca barınma, insanca sağlık hizmeti, insanca eğitim hizmeti isteyenlere ve bu isteklere destek veren gençlere, öğrencilere, işçilere, memurlara, köylülere, halka karşı hazırlanmıştı. Bu bildiri; aydınlık isteyenlere karanlığı yaşatmak, bu kokuşmuş düzenin devamını sağlamak üzere hazırlanmıştı.

Evet, 25 yıl geçti üzerinden. Ağır bedeller ödedik. Bedeller ödemeye devam ediyoruz. Hain pusularda öldürüldük. Ölümün ıskaladıklarını zulüm yakaladı. İşkencelerden geçtik. Sakat kaldık. Zindanlara tıkıldık. Zindanlardan sağ çıkabilenlerimiz, başları dik, alını açık olarak mücadelede saf tutmaya devam ettiler.

12 Eylül öncesinde ve sonrasında toprağa düşen arkadaşlarımızın mezarları otlar içersinde kaybolmaya yüz tuttu. Adlarını anamaz olduk. Kaybedilen, asılan ve katledilen arkadaşlarımız unutturulmaya çalışıldı. İşkencede, çatışmada sakatlanan arkadaşlarımız, kaderleri ile baş başa bırakıldı. Zindanlardan salınan arkadaşlarımız ömür boyu sürececek, daha büyük bir zindan haline dönüştürülen ülkenin içine düştüler. Dışarıda kalan arkadaşlarımız, onurlu bir yaşam sürdürmek, düzenin pisliklerine bulaşmadan yozlaşmaya karşı mücadele ederek, saflarını terk etmemeye çalıştılar.

Bu karanlık, TRT'den okunan bildiri ile başladı. 25 yıldır sürüyor. Bu gün burada bu bildiriye tarihin karanlığına bir kez daha gömmek için toplandık. Artık yeter diyoruz. 12 Eylül öncesinde olduğu gibi bir aradayız ve haykırıyoruz.

Biz, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde alınan bütün kararların yok sayılmasını istiyoruz,

Biz, Ülkemizde yeni darbeler yaşanmasın diye; Darbecilerin yargılanmasını önleyen Anayasasının Geçici 15. maddesinin kaldırılarak, yargılamaya gidecek sürecin önünün açılmasını, darbecilerin bağımsız yargı önünde hesap vermesini istiyoruz, Biz, Bizler hatırlamak, anlamak, bilmek, tartışmak ve adalet istiyoruz. "Gerçekleri Araştırma ve Adalet Komisyonu" kurulmalı ve döneme ait tüm gerçekler kamuoyunun bilgisine sunulmalıdır,

Biz, demokrasinin ülkemizde nihai zaferi için, 12 Eylül 1982 Darbe Anayasası'nın tümüyle lağvedilmesini, düşünce ve örgütlenme özgürlükleri önündeki bütün engellerin kaldırılmasını, hala bütün hızıyla süren işkencelere ve insan hakları ihlallerine son verilmesini istiyoruz,

Biz, özgür, bağımsız ve korkusuz bir gelecek için 12 eylül hukuku ile daha bir perçinlenen ve devletin her kurumuna sirayet eden çete-mafya-mit-polis-asker-targı-siyasetçi düzleminde oluşan çıkar ilişkilerinin parçalanmasını istiyoruz,

Biz, 12 eylül faşizminin geçmişten devralıp daha da ırkçı temelde yürüttüğü bir savaşın alt yapısını oluşturur arak, kalıcı gündem haline gelen "Kürt Sorunu"nun demokratik bir temelde çözülmesini istiyoruz.

Biz, onurlu ve insanca bir yaşam istiyoruz,

Biz, iş istiyoruz, ekmek istiyoruz,

Biz, sağlıklı barınma olanakları istiyoruz,

Biz, eşit ve ayrımsız; eğitim ve sağlık hizmeti istiyoruz,

Biz, savaşırsız bir dünya ve barış istiyoruz,

Biz, geleceğimizi istiyoruz,

Ve Uyarıyoruz;

12 Eylül ile pekiştirdiğiniz sıkıyönetim ve olağan üstü hal uygulamalarınızı,

12 Eylül ile zirveye çıkardığınız çetelerin düzenini,

12 Eylül ile sağladığımız IMF ile olan kölelik anlaşmalarınızı,

12 eylül ile geliştirdiğiniz özelleştirme, yağma ve talan politikalarınızı devam ettirmeyin

Uyarıyoruz; Terörle Mücadele Yasası'nda değişiklikleri gündemleştirerek, hak ve özgürlüklerimize, bedel ödeyerek elde ettiğimiz örgütlerimize uzanmayın!..

Uyarıyoruz; geçmişte yaptığımız cephe çağrılarıyla döktüğünüz kanları unutmamak. Generaller açıklamaları ile demokrasi güçlerini işaret ederek, hedef göstermesinler, Derin devlet kaynaklı yeni cephe çağrılarıyla, durumdan vazife çıkararak, demokrasi güçlerinin üzerine yöneltilen sivil faşist hareket bilmeli ki, devrimcilerin, ve demokrasi güçlerinin meşru müdafaa hakkı her şeyin üzerindedir, yaşam hakkını ve onurunu savunmak her devrimcinin en doğal görevidir.

Uyarıyoruz, uğruna can verdiğimiz demokrasi mücadelemizi, ABD,AB benzeri emperyalist güçlerden medet umarak, farklı menzillere yönlendirmeyiniz, halkın değerlerini, ülkenin yeraltı, yerüstü kaynaklarını çok uluslu şirketlere, emperyalist güçlere peşkeş çekerek halkın yoksullaştırılmasına izin vermeyeceğiz. Halkın ve ülkenin geleceğinden çaldığınız her şeyin hesabının sorulacağını size hiç unutturmayacağız. Gölge etmeyiniz, Artık sokaklardayız, 12 Eylül faşizmini kendi karanlığı içinde yok etmeye kararlıyız,

Ve bir kez daha Uyarıyoruz;

Sömürdüğünüz işçiler, emekçiler, ve yoksul halklarımızla,

38. dönemde söylediklerimiz

Ezdiğiniz gençlik ile birlikte,

İkinci sınıf saydığınız kadınlarla birlikte,

Yok saydığımız Kürt halkıyla birlikte sınıf kardeşliği ve halkların ortak dayanışması çerçevesinde alanlardayız.

Ve uyarıyoruz,

Faşist darbenizin üzerinden 25 yıl geçti. Ödenmemiş bir hesabınız vardır. Devrimciler, demokratlar, yurtseverler hesap soruyorlar, işlediğiniz insanlık suçları için, döktüğünüz kan için, darbenizle daha da vahşileştirdiğiniz bu soygun ve vurgun düzeni için bir ceza istiyorlar.

Amacımız ilkel bir intikam duygusu ile davranıp, ödediğimiz bedelin karşılığını almak değildir. Amacımız 15'li yaşlarımızda başladığımız devrim ve demokrasi mücadelesinin bu aşamasında, ülkemizin üzerine çökmüş bir karabasan olan 12 Eylül darbesini ve sonuçlarını yargılamaktır. 12 Eylül darbecileri başta olmak üzere, sürecin tüm aktörlerini teşhir etmek ve yargılamak üzere sokaklardayız.

Şili'de, Arjantin'de, Portekiz'de, Yunanistan'da zindanlara tıklan darbecilere yenilerini eklemek üzere sokaklardayız. Gelin nefesimize nefes verin, şarkımızı tamamlayalım, Gelin gücümüze güç katın, Gelin uzattığımız ellerimizi tutun, Gelin yumruklarımızı birlikte sıkalım, geleceğe doğru. Gelin hesap soralım, çocuklarımıza özgür ve barış dolu bir dünya bırakmak için. Gelin birlik olalım bu davet bizim”

11 EYLÜL 2005 MİTİNGİ ORTAK METİN

Arkadaşlar, bugün bu alanda, binlerce yoldaşımızın resimleri arasında devrimci mücadele tarihimizin, her gün daha büyük bir gıpta ile sahiplendiğimiz ortak mücadele mirasımızın, Emekçi halklarımızın yüzlerce yıllık hasletlerinin, ayağa kalkıp büyük bir özlemle hepimizi kucakladığı o büyük ruh dalgalanıyor.

O büyük ışık, o büyük akış, direnerek ölenlerin sonsuzluğa akan büyük serüveni içinde hüznünlü yüzlerden, coşkulu ağızlardan, silikleşmiş resimlerden bize doğru geliyor..

Yaşayanların, ve anılarını yüreğimizin en güzel köşelerinde büyük bir onurla yaşattıklarımızın bu görkemli buluşmasına iyi bakın arkadaşlar. Yarım kalmış düşlerin yakıcı özlemleri adına, kaybettiğimiz bütün değerlerin içimizde büyüyen yürek yangınları adına, bitmemiş sevdalar, sorulacak hesaplar, kurulacak yeni dünyalar adına , çeyrek asırdır süren bu karanlığın içinden sağıp alacağımız o büyük umut adına o ışığın göz kamaştıran evrenine kendimizi bir kez daha bütün zerrellerimizle bırakalım arkadaşlar..

Arkadaşlar, Kardeşler, faşizmin insan yutan büyük selinden geriye kalanlar, mücadelenin ana damarı içinde kan olup, heyecan olup, yürek olup akanlar, bizimkiler, insanca yaşamak, vakurca ayakta kalmak uğruna, hayatı onurlu bir duruşla yeniden yeniden kucaklamak için sayısız bedel ödeyen, doğru düşüncelerin ve büyük amaçların kararlı bakışlarını kuşanmış, meydana gelmiş bizimkiler, dostlarımız, vicdanlarımızın hiç sönmeyen ışıkları, pes perdeden duruşlarına büyük fırtınaları, muazzam yaşanmışlıkları, büyük bir devrimci tarihin ağır yükünü sığdıran mütevazı insanlar selam olsun hepinize...

Mustafa Suphilerden Nazım Hikmetlere, Hikmet Kıvılcımlı, Behice Boran Mehmet Ali Aybarlara, Denizlerden, Mahirlerden, İbrahimlerden Necdet Adalılara, Erdal Erenlere,

Hıdır Aslanlara, Nurettin Altaylı, Alaybey Yılmaz, Zeki Erginbay, Behzat Baykal'dan Selcuk Küçükçiftçi, Nizamettin Orhangazilere, Haki Karer, Kemal Pir, Mazlum Doğan, Necmettin Büyükkaya'dan Mustafa Hayrulloğullara, Fatih Öktülmüş, Abdullah Meral, Hayri Durmuş'tan Ömer Yazgan, Ali Aktaşlara, Veysel Güneylere, Bahattin Tunç, Muhammet Arifoğlu'ndan ortak devrimci tarihimizin binlerce sıra neferine ve önderine uzanan, büyük bir varoluşun zaman zinciri içinde , devrim ve demokrasi yolunda, eylem olup, insan olup, akıl olup, vicdan olup, zaman olup halka olup tarih yaratanlara, bizimkilere, hayatı onurlu bir mücadele içinde yudum yudum yaşayıp, hiç bitmeyecek olan bir mücadele azmini kutsal bir emaneti teslim edercesine bırakıp aramızdan ayrılan on binlerce kardeşimize selam olsun...

Ortak devrimci tarihimizden çağlayan gibi akıp, bir yıldız gibi parlayarak sonsuzluğa gidenlere selam olsun...

Selam olsun Denizin, Mahirin, İbrahim'in kardeşlerine, 12 Eylül Faşizmi'nin zindanlarında, gözaltılarında, işkencelerinde, faili meçhullerde, darağaçlarında ,sokak ortalarında düşenlere, adlarını, anılarını, onurlarını bugün bu alanda bir bayrak gibi dalga dalga dalgalandıranlara selam olsun...

Devrim ve demokrasi mücadelesi uğrunda direnerek, dövüşerek ölenlere, sokak ortasında, dağlarda, ormanların kuytuluk yerlerinde sahipsiz kalmış ölülerimize, kimsesizler mezarlıklarında, ve toplu mezarlarda bir mezar taşı bile olmadan yatan yüzlerce kardeşimize, işkence ve zindan direnişlerinde sakat kalmış binlerce insanımıza selam olsun...

Faşizmin estirdiği zulüm ve vahşet tufanlarında, çeyrek asrı bulan bu büyük karanlıkta, mücadeleyi yürüten gençlerimize, emek ve sınıf kardeşliği temelinde yeni ve adil bir hayatı, eskimiş ve kokuşmuş bir düzene karşı örgütlemeye soyunan, göğsünü siper edip hayata direniş olarak tutunan ateş hırsızlarına, soluksuz mücadelenin sıra neferlerine, binlerce arkadaşımıza, oğlunun ve kızının hayatı için kendini gözyaşını ve yüreğini ortaya koyan analara, babalara, selam olsun... Sevgililere, kardeşlere, faşizme, şovenizme, emperyalizme karşı hayatı savunan herkese selam olsun.

Çeyrek asır sonra alanları dolduran, ülkemizin yaşadığı bu en büyük zulüm ve vahşet döneminin hala süren karanlığını yırtmak, prangalarını ve zincirlerini parçalamak isteğiyle bir araya gelen , ülkenin her yerinde görkemli bir haykırışa dönüşen bütün kardeşlerimize selam olsun... "Selam olsun Arjantinli, Şilili, Yunanistanlı, Portekizli, dünyanın her yerinde askeri faşist diktatörlüklere karşı savaşmış, direnmiş, kayıplar vermiş, devrimci mücadele örgütlerine" Bu alanda kardeşimiz, yoldaşımız mertebesinde resimlerini taşıdığımız Şilili, Arjantinli kayıp devrimcilere selam olsun.

Arkadaşlar, ülkemizin sırtına bir deli gömleği gibi süngü zoruyla geçirilen darbe düzeni çeyrek asırdır hala sürüyor. Ekonomik, siyasal, sosyal, psikolojik verilerin tamamını belirleyen bu temel eksen üzerinde yükselen darbe düzeni bir yandan kendi ürettiği çözümsüzlüklerin girdabında boğulurken, bir yandan da ülkeyi emekçi halklar için, tam bir cehennemi ortama çevirmeye devam ediyor" Bu gün onların eseridir" Ama dün böyle demiyorlardı. Ankara Radyo'sundan okudukları Darbe Bildirisinde; Ekonomiyi düzeltmeye, memleketi uçurumun eşliğinden kurtarmaya, dış mihrakların ülke içindeki oyunlarını bozmaya, kardeş kavgasına son vermeye, huzur ve sükunu temine, müreffeh bir Türkiye kurmaya geldiklerini söylüyorlardı.

Faşist darbenin üzerinden geçen 25 yıldan sonra, bugüne baktığımızda, söylenenlerin tam tersinin yaşandığı bir ülke görüyoruz: 24 Ocak 1980 Ekonomik istikrar programı diye halka sundukları emperyalizme göbeğinden bağlılık programıyla, sermayenin azgın saldırılarıyla hak ve özgürlüklerin tamamının ortadan kaldırıldığı, sömürünün kesintisiz sürebilmesi için her türden baskı yasalarının, çıkarıldığı, işkence ve zulmün vahşet ölçülerinde top yekun uygulandığı bir ülke inşa ettiler , Mevcut yönetim ilişkilerinin dışında bir de kaynağını darbe hukukundan alan derin devlet oluşturdular.1982 Anayasasıyla oluşturdukları sistemi kalıcılaştırdılar. Anayasaya koydukları geçici maddelerle kendilerini korumaya aldılar. Giderken de, her tarafından korku, zulüm, kan sıyan bir ülke bıraktılar. İşledikleri insanlık suçları ise dünyada emsali az görülen türdendi.

Faşist Darbenin göstermelik gerekçelerinin üzeri aralandığında, asıl gerekçenin emek ve demokrasi güçlerinin hak ve özgürlük mücadelesinden duyulan korku olduğu biliniyordu.

Dış mihrakların oyunu diyerek, ülkesinin özgürlüğü ve bağımsızlığı için savaş verenler sürekle avında pusuya düşürüldüler. İdeolojik saptırmalar, yalan, karalama ve demagojiyle sol düşünce, emek güçleri, ve onun onurlu temsilcilerini hedef gösterdiler., ezdiler, yok etmeye yöneldiler. Emperyalizmin emir ve talimatlarıyla kendi halkına savaş açan kukla bir cunta yönetimi oldular.

Egemen sınıfların çıkarıcı ve inkarcı politikalarının gözü kara temsilcisi olan cunta yönetimi, ırkçı faşist söylemleri ve sıkıyönetim uygulamalarıyla, bütün ülkeye yönelik baskı ve terörle, ana dil yasağıyla, Diyarbakır Zindanı'ndaki insanlık dışı baskılarıyla, insansızlaştırılan köylerle, ormansızlaştırılan dağlarla, neredeyse bölgenin tamamını içine alan şiddet ve kıyım politikalarıyla, çözümsüz kalan bir Kürt Sorunu bıraktılar geriye. Yaratılan provokasyon ortamlarıyla, binleri bulan faili meçhul cinayetlerle emek cephesini ve yoksul halkları birbirine kırdırmayı amaçladılar.

Huzur ve sükunun temini dediler, ülkeyi her tarafından çığlıkların ve feryatların yükseldiği, dört tarafı çevrili büyük bir hapishaneye dönüştürdüler. Sokaklar, meydanlar evler, zindanlar, sorgu odalarından oluk oluk devrimci, yurt sever kanı aktı. Ülkeye şimdiye değin yaşanan en büyük kaosu ve karmaşayı musallat ettiler, mafyasıyla, çeteleriyle, yargıya, hükümetlere, hemen her kuruma uzanan kirli çıkar ilişkileri ve birinin diğerine yoksul halkın kanını sunduğu, bu darbe düzeninin temsilcileri ve koruyucuları kanla beslenen keneler gibi, ülkenin ve halkın geleceğini, umutlarını, hasletlerini çaldılar, çırptılar, üstünü örttüler.Açlıktan nefesi kokan yoksul bir halk, özgürlüğü elinden alınmış bir ülke onların eseri..

Darbenin 25.yılında çözümsüzlükleri hala sürüyor.Emekçi halkların darbe düzeninden, 82 anayasasının getirdiği kısıtlamalardan kurtularak, hak ve özgürlüklerini kendi gücüyle sökleme alma isteği daha bir önlenemez istek olarak toplumsal hayatta yankı buluyor. Özgürlük ve demokrasi mücadelesi daha da büyücek diye egemen sınıfların ödü kopuyor. Yasaklamalar, yeni baskı yasaları, yeni genelgeler birbiri ardına gündeme sokuluyor. Darbe düzeni devamlılığını sağlamak için yeni düşmanlar, yeni tehlikeler, yaratarak , ideolojik olarak kendini yeniden üreterek darbe hukukunu pekiştiriyor. Yarattığı yeni korkuların toplumu sarsan etkisi üzerinde yeni senaryolarını cephe çağırısı yaparak, sivil faşist hareketi bir kez daha sokaklara sürerek emekçilere yönelik saldırıların fitilini ateşliyor.

Darbe dönemi ve sonrasında işledikleri yüz binlerce suçun hesabını vermemek için bin

bir yola başvuranlar, emekçilerin ve devrimcilerin yaşam alanına yönelik saldırılara karşı meşru müdafaa temelindeki haklarını kullanmalarını bile suç olarak gösteriyorlar.

Dünyanın başka ülkelerinde darbe döneminin insanlık suçu işleyen bütün görevlileri yaptıklarının hesabını verirken Türkiye'deki darbeciler ve diğer suç işleyen görevliler korunuyor. Türkiye'dekiler hariç, işlediği suçun üzerine yatarak gününü gün eden kaç darbeci general kaldı dünyada...

Ülkemizin demokratikleşmesinin önündeki en büyük engel hala süren bu darbe düzenidir. Darbe hukukunun temsili hükümetlerinden biri gidiyor, biri geliyor. Emekçi halkın kaderinde ne değişiyor? Hepsi de emperyalizmin, İMF'nin, Dünya Bankası'nın, AB'nin paralı askerleri gibiler Ve büyük bir aç gözlülükle halkın boğazındaki son lokmaya kadar uzanıyorlar Varoşlardaki insanca yaşama özlemine vurgu yaparak iktidara gelen oy hırsızları ne yapıyorlar?

Ve halkın özgürleşme ve haklarını koruma mücadelesi önündeki en büyük engel değil midir bugünkü AKP hükümeti?...

Özelleştirmeler, sendika özgürlüğünün önündeki en büyük engeller, kölelik koşullarındaki çalışma hayatı, ana dilde eğitim hakkı istediği için kapısına kilit vurulmak istenen örgütler, eğitim ve sağlık hakkının tasfiye edilmesi, çabaları, F tiplerinde uygulamaları protesto için sararmış yaprak gibi dökülen gencecik bedenler, yeniden başlayan çatışma ortamı, Terörle Mücadele Yasası’nda yapılmaya çalışılan değişikliklerle özgürlüklerimize, örgütlerimize uzanan eller bu hükümetin eli değil mi? Bu hükümet dahil, çeyrek asırdır süren ayıptan kurtulmamızın yolu ise, darbecileri ve darbe hukukunu emeğin ve demokrasinin evrensel vicdanı ve evrensel hukuku önünde mahkum etmektir.

Arkadaşlar, kardeşler, biliyoruz ki, 12 Eylül anayasasına, anlayışına,anti-demokratik uygulamalara karşı, emek ve demokrasi mücadelesinde birleşme olmadan onların düzeni bütün fütursuzluğuyla sürecektir. Emeğin ve demokrasinin nihai çıkarları, gasp edilen hak ve özgürlüklerin geri kazanımı, halkların birbiriyle kardeşçe haklarıyla, özgürlükleri, gelecekleri, umutlarıyla , eşit insanlar hukukunda kucaklaşmalarını sağlamak için, darbe yasaları ve özelleştirmelerle kaybedilen bütün sendikal hakların kazanımı için, siyasal hayata ve sosyal örgütlenmelere vurulan mühürleri bir bir sökmek ve bedel ödeyerek yarıttığımız kurumları koruyabilmek için , emek cephesindeki bütün demokrasi güçlerinin el ele vererek darbe anayasasının lağvedilmesi ve darbe kurumlarının tasfiyesi için çaba harcamalıyız.

Ey halk!..Senin özgürlüğün ve bağımsızlığın için sönen hayatlara bak!.. Umutlarını ve geleceğini diri tutmak için binler olup dalga dalga üzerine doğru gelen bu sönmüş hayatlara bak!.. Aynı amaçların sıra neferleri olarak yaşayanların ellerinde bir bayrak gibi sallanan bu resimler, bu silikleşmiş hayatlar sana diyor ki: Ey halk!...geçmişine, geleceğine, bağımsızlığına, özgürlüğüne sahip çık!...

Biz emek ve demokrasi güçleri olarak bu dönemde kaybettiğimiz on binlerce insanımızın huzurunda ilan ediyoruz ki; darbe düzeni suçludur. Darbecilerin İnsana, halka, ve ülkeye karşı işlediği bütün suçlardan dolayı tarih önünde hesap vermesi için bütün gücümüzle savaşaacağız.

Bugün onların eseri; Ama yarın bizim eserimiz olacak. Sosyalizmin insanı odağına alıp özgürleştirdiği, İnsanın insanı ezmediği, emeğini sömürüp köleleştirmedeği, hak ve özgür-

lüklerini kullanırken baskı ve zulüm görmediği bir ülke bizlerin ellerinde gerçekleşecek.

- KAHROLSUN DARBE DÜZENİ. KAHROLSUN DARBE HUKUKU
- 12 EYLÜL ANAYASASI LAĞVEDİLSİN
- GÜN GELECEK DEVRAN DÖNECEK DARBECİLER HALKA HESAP VERECEK
- KAHROLSUN FAŞİZM KAHROLSUN DARBECİLER
- KAHROLSUN EMPERYALİZM, YAŞASIN BAĞIMSIZ TÜRKİYE
- KAHROLSUN FAŞİZM, KAHROLSUN MİLİTARİZM
- KAHROLSUN FAŞİST CUNTA REJİMLERİ
- YAŞASIN DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ.
- ONLARI GERİ İSTİYORUZ.
- DARBELERİN DEĞİL HALKIN ANAYASASI
- ANAYASANIN GEÇİCİ 15.MADDESİ KALDIRILSINI
- DARBECİ GENERALLER SERVETLERİNİ AÇIKLASINLAR
- SUSMA SUSTUKÇA SIRA SANA GELECEK

KATILIMCILAR

ANKARA 78'LİLER DERNEĞİ, KESK, TMMOB, TTB, HALKEVLERİ, İNSAN HAKLARI DERNEĞİ, BARIŞ DERNEĞİ TÜM-TİS ANKARA ŞUBE, PETROL İŞ, ASM-MMO, ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ, 68'LİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ, TİHV, TİHAK, EĞİT-DER, ÖZGÜR ÜNİVERSİTE, MAMAK İŞÇİ KÜLTÜR EVLERİ, SUKADER, ALEVİ BEKTAŞI FEDERASYONU, PİR SULTAN ABDAL KÜLTÜR DERNEĞİ, HACI BEKTAŞI VELİ KÜLTÜR DERNEĞİ, 2 TEMMUZ PİR SULTAN ABDAL KÜLTÜR EĞİTİM VAKFI, EKİN SANAT MERKEZİ, ANKARA EKİN TİYATROSU, ANKARA NAZIM KÜLTÜREVİ, AKA- DER, HİK-DER, TUNCELİLER DERNEĞİ, KIZILIRMAK KÖY DERNEKLERİ, DİVRİĞİ KÜLTÜR DERNEĞİ, BAHADIN KÜLTÜR DERNEĞİ, KÜBA DOSTLUK DERNEĞİ, ÖV-DER, EZİLENLERİN SOSYALİST PLATFORMU, BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU, PARTİZAN, ALİNTERİ, KURTULUŞ SOSYALİST DERGİ, ODAK, EMER, SDP, ÖDP, SHP, DEHAP, KURTULUŞ PARTİSİ, HAK PAR, TKP

TÜPRAŞ'IN SATIŞ İHALESİ İPTAL EDİLMELİ, TÜPRAŞ SATILMAMALIDIR Eylül 2005

TMMOB, "TÜPRAŞ'ın satış ihalesi iptal edilmeli, TÜPRAŞ satılmamalıdır" demektedir.

TÜPRAŞ'ta örgütlü TÜRK-İŞ'e bağlı Petrol-İş Sendikası TÜPRAŞ ile ilgili olarak diyor ki:

"Bugünlerde blok satışı gündemde olan TÜPRAŞ'ı anlatabilmek için, kısaca dünyadaki petrol şirketlerinin yapısına bakmak gerekir. Dünya petrol şirketleri genel olarak, arama, ham petrol üretimi, boru hattı ile taşıma, petrokimya ve ürün dağıtımını kapsayan dikey entegre bir yapıdadırlar. Bunların, sermayelerinin büyük oranı ise kamu mülkiyetindedir. Bu yapılarını ülkelerinin, toplumlarının çıkarı için özenle korumaya çalışmaktadırlar.

İzmit, İzmir/Aliağa, Kırıkkale ve Batman'da kurulu 4 petrol rafinerisine sahip ve ülkemizin tek rafineri şirketi olan TÜPRAŞ'taki kamu payı, % 51'dir. Aynı zamanda Türkiye'nin lastik hammaddesi ve sentetik kauçuk üreten tek petrokimya tesisine ve DİTAŞ'ın % 80'ine sahiptir.

Yarattığı katma değerle Türkiye ekonomisinin lokomotifi konumundaki TÜPRAŞ, en büyük sanayi kuruluşumuzdur. Avrupa'nın 7. büyük rafineri şirketi olup, bölgesindeki rafineriler arasında ilk sırada yer almaktadır. 27,6 milyon ton/yıl ham petrol kapasitesine ve Türkiye'nin toplam ürün depolama kapasitesinin de yarısına sahiptir. Coğrafi konumu nedeniyle, enerji kaynaklarını kolay ve ucuz temin edebilmektedir. Rafineri-petrokimya entegrasyonunun sağladığı sinerji ile maliyetlerini azaltma, kârlılığını artırma ve katma değeri yüksek ürün çeşitliliğini oluşturma avantajına sahiptir. Toplam 2,1 milyar dolar olan yatırımlarının, büyük bir bölümünü tamamlamıştır. Böylece çevre yükümlülüğüne ve mevzuatına uyumlu ürün üretimine AB ülkelerinden de önce geçebilmiştir. 4561 olan personelinin % 88'i yüksek okul, meslek yüksek okulu ve lise öğrenimi yapmıştır.

TÜPRAŞ nitelikli, yetişmiş ve örgütlü işgücüsüyle dünya petrol sektöründe kolayca rekabet etmektedir.

2004 yılında; 24,5 milyon ton ham petrol işleyerek % 88,8 K.K.O. gerçekleştirmiştir. 22,8 milyon ton petrol ürünü, 79,6 bin ton petrokimya ürünü olmak üzere toplam 22,9 milyon ton ürün üretimi yapmıştır. Üretim verimliliği % 92,5 düzeyine ulaşmıştır. Toplam aktifleri 4 milyar dolar, öz sermayesi 2,4 milyar dolardır. 16,1 milyar dolar ciro gerçekleştirmiştir. Net dönem karı 491 milyon dolardır. 934,5 milyon dolar ihracat geliri elde ederek döviz tasarrufu sağlamıştır. Yeniden edinme değeri; 7,5-8 milyar dolardır.

2004 yılında 1,3 milyar dolar bedelle özelleştirilerek bir tabela şirketine devredilmesini, kararlı mücadelesiyle durduran sendikamız sayesinde, bugün piyasa değeri; 3,5-4 milyar dolara ulaşmıştır.

03.03.2005 tarihinde TÜPRAŞ'ın % 14,76'lık kamu payı İMKB Toptan Satışlar Pazarı'nda, arkalarında kimlerin olduğu bilinmeyen 6 yabancı fona devredilmiştir.

Satıştan gelen 446 milyon dolar borç ödemesinde kullanılmıştır. Böylece TÜPRAŞ'ın toplam sermayesinin üçte biri yabancıların eline geçmiştir. AKP Hükümeti, adına "halka arz" diyerek hile yoluyla aslında YABANCILAŞTIRMA yapmaktadır.

TÜPRAŞ; yatırım, personel giderleri dahil tüm harcamalarını devlete yük olmadan kendi

38. dönemde söylediklerimiz

öz kaynaklarıyla karşılamaktadır. 2004 yılında ülke ekonomisine 8,2 milyar dolar katkı sağlayan TÜPRAŞ, bölgesel enerji şirketi olma potansiyeline sahiptir”

Evet, TÜPRAŞ satılmamalı, bu ihale iptal edilmelidir.

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, BAKANLIKLARDAN ÜLKEMİZDE ÇALIŞAN YABANCI MÜHENDİS, MİMAR
VE ŞEHİR PLANCILARINA İLİŞKİN BİLGİ İSTEDİ**
Eylül 2005

..... BAKANLIĞI'NA

ANKARA

6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 33 üncü maddesine göre, Türkiye'de mesleklerini icra etmek isteyen ister Türk ister Yabancı mühendis, mimar ve şehir plancıları, ilgili Meslek Odasına üye olmak zorundadır. Bu bağlamda, 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun gereği görüş sorulan kurumlardan birisi olan TMMOB'nin bu konudaki çalışmalarını düzenleyen "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İznine Esas Değerlendirilmesi ve Geçici Üyelik Müracaatları Hakkında Yönetmelik", 01/02/2005 tarihli ve 25714 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Gerek TMMOB Yasası ve gerekse anılan Yönetmelik gereği Türkiye'de mesleklerini icra etmek isteyen yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının geçici üyelik durumları ile mesleklerini icra edip etmedikleri konularında gerekli inceleme, izleme ve denetleme görevini sürdürebilmemiz açısından, Bakanlığınızda ve bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının kişisel bilgilerine ve çalıştıkları iç ve dış kaynaklı projelere ilişkin bilgilere gereksinim duymaktayız.

Bu bağlamda; Bakanlığınızda ve bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının adlarını, icra ettikleri işleri, unvanlarını ve çalıştıkları iç ve dış kaynaklı projeleri içeren bilgilerin ivedilikle Birliğimize gönderilmesi konusunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB GAP VE SANAYİ KONGRESİ
Eylül 2005

TMMOB GAP VE SANAYİ KONGRESİ 23-24 Eylül 2005 de Diyarbakır'da gerçekleştirildi. Kongrenin sekreteryası hizmetleri TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı açılış konuşmasında şunları söyledi:

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, Sevgili konuklarımız, Sevgili meslektaşlarım, Örgütümüzün çeşitli kademelerinde görev yapan ve yan yana yürüdüğüm sevgili yönetici arkadaşlarım, Sevgili Basın mensupları,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına ve TMMOB Başkanı sıfatıyla şahsım adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

MMO yürütücülüğünde TMMOB tarafından düzenlenen Gap ve Sanayi Kongremize hoş geldiniz. Örgütümüzün bu kongresine katılımınızdan dolayı çok büyük bir onur duyduğumu ifade ediyorum.

Bu etkinliğimizin düzenleyicilerinin, bilgiyi bizimle paylaşacak bilim insanlarının ve uzmanların, görüşlerini bizimle paylaşacak katılımcıların ellerine sağlık diyorum. Yüreklere, beyinlere sağlıklar diliyorum. Bu etkinliğin gerçekleşmesinde emeği geçen arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Düzenleme Kurulu'na, Yürütme Kurulu'na Odama, Şubemize teşekkür ediyorum.

Bilim insanlarının, uzmanların yoğun emekle hazırladıkları bildirimler, siz katılımcıların katkıları ve bunların sonucunda hazırlanacak etkinlik sonuç bildirisinin ilgililerince ve siyasal iktidarcaya önemsenmesi gerektiğini ifade ediyorum. Örgütümüz bu görüşlerin takipçisi olacaktır. Bunu biliyorum.

Hepimiz biliyor ki; mühendislik, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek. Bizim örgütümüz TMMOB; odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek. Dolayısıyla bu mesleğin örgütünün, TMMOB nin de sorumlulukları ona göre fazlalaşıyor.

Biz, bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da üyelerimizi haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz.

Biz yanlış yapınca, yaptığımız binalar yıkılıyor, kazanlar patlıyor, trenler devriliyor, tarladan ürün alınmıyor, ormanlarımız, yer altı ve yer üstü kaynaklarımız yağmalanıyor, yatırımlar boşa gidiyor. Mühendisler sıfır hata ile çalışmak zorundalar. Bunlar biliniyor.

Öte yandan, sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis kimliğimizle birlikte, yurtaş kimliklerimiz dolayısıyla ile gene bizi buluyor. Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda mutlaka "kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" diyoruz.

Biz çalışmalarımızı, keşişme noktaları çok olan iki ana eksende yürütüyoruz:

Birincisi: Mesleğimiz ile ilgili alanlarda, enerjiden ormana, ziraattan, kentleşmeye, sanayileşmeden, yer bilimlerine kadar tüm mühendislik alanlarında, ülke gerçeklerini tanımlamaya çalışıyoruz. Sorunları tespit ediyor, bunlara karşı aydınlık bir Türkiye için çözüm yollarını öneriyoruz.

İkincisi: Mesleki denetimin vaz geçilmez ön koşulu olarak gördüğümüz bir çalışmayı, üyelerin uzmanlaşması ve belgelenmesine yönelik çalışmaları, meslek içi eğitim çalışmalarını sürdürüyoruz.

İşte bu kongre ve benzerleri bu çabalarımızın gerçekleşmesine yönelik çalışmaların önemli bir kesişme noktasını oluşturuyor. Bu çalışmalarda bilim insanlarının ve uzmanların yoğun emek harcıyarak oluşturduğu bilgi erişilebilir ve ulaşabilir hale geliyor. Bilgi bu etkinliklerimizde paylaşılıyor. Öte yandan meslek alanı ve sektör ile ilgili ülke gerçekleri ve sorunlar yapılan panellerde, açık oturumlarda konunun tarafları bir araya getirilerek, ortaya konuluyor.

Bu anlayışlarımızla bu etkinlikten sonra, bağlı odalarımızın etkinlikleri dışında Urfa'da Toprak Reformu Kongresi, Ankara'da Öğrenci Üye Kurultayı, Mühendislik Eğitimi Sempozyumu, Enerji Sempozyumu, Su Politikaları Sempozyumu ve Sanayi Kongresi etkinliklerimizi gerçekleştireceğiz. Her birinize, şimdiden bu etkinliklerimizden ilginizi çekene katılımınız için çağrıda bulunuyorum.

Sevgili katılımcılar

Sevgili başkanım Emin Koramaz'ın Gap ve Sanayi için yaptığı özlü değerlendirmenin üzerine belki de şunları söylemek doğru olacak.

Gap ve Sanayi başlıklı bir konunun anlaşılması ve bu etkinlikte olduğu gibi sorunların ortaya konulmasında öncelikle nasıl bir dünya ve Türkiye sorusunu ve bunu yanıtlarını da vermek gerekiyor.

TMMOB dünyaya ve Türkiye'ye nasıl bakıyor ve neleri öneriyor, neleri talep ediyor?

Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisi ile şekilleniyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözenerlerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşme ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor, yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor, şiddet günlük yaşamın her noktasında boy gösteriyor, ABD Ortadoğu'yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek devam ediyor. Uygulanan neo-liberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor. İdeolojilerin sonu, kapitalizmin sonsuzluğunun ilan edildiği dönemde, egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini yoksulluk, savaş, işsizlik ve açlık yalanlıyor.

Türkiye'nin küreselleşme sürecine eklenmesi 'Türkiye çağ atlıyor' reklamları ile başlamıştı. Gerçek olan ise Türkiye'nin çağ atladığı değil, dünyayı sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenleyen 'küreselleşme çağına' eklenmesiydi. Sermayenin dünyayı içselleştirdiği, sınırları, kuralları kendi lehine ortadan kaldırdığı, bütün alanlara etkin ve doğrudan müdahale ettiği bir dönem Türkiye'de de yaşanmaya başladı. Türkiye açısından son dönem yapılan yasal düzenlemeler bu durumun son hamlesi olarak gerçekleşiyor. Bir yandan kamu hizmetleri paralı hale getirilirken, diğer yandan da kamu kurumlarının mülkiyeti sermayeye devrediliyor. Yaşanan durum medyada tartışıldığı

gibi verimlilik, işletmecilik tartışmalarının ötesinde 'sermaye lehine bir dönüşümü ifade ediyor'. Özelleştirmenin ve ticarileştirmenin yaratacağı toplumsal etki ise kısa vadede oluşacak işsizlik üzerinden tartışılarak, geçici kimi çözümlerle geçiştirilmeye çalışılıyor. Oysa yaşanan durumun toplumsal sonuçları daha derin olacak, uzun yıllardır uygulanan neo-liberal politikalarla yoksullaşan halk bu uygulamalarla eğitim, sağlık gibi en temel insani haklardan bile yararlanamayacak duruma gelecek, yoksulluk derinleşecek, toplumsal dışlanma yaygınlaşacak .

Üretimin yerini finans hareketlerinin aldığı, sosyal devletin ortadan kaldırıldığı, devlet-yurttaş ilişkisinin sermaye-müşteri ilişkisi olarak yeniden tanımlandığı, tüm hizmetlerin paralı hale getirildiği günümüzde, yaşam gün geçtikçe güvencesizleşiyor .

Türkiye'nin politik yönelimlerinden, çalışanların ücretlerine kadar her şey IMF, Dünya Bankası ve AB ile kurulan ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Finans kapitalin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlanan bütçe, rant, faiz ve dış borç ödemeye endeksleniyor. Ekonomik istikrar, büyüme, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi gibi sürekli gündemde olan gelişmeler halkın yaşamına yansımıyor. AKP, 'ekonomi büyüyor ama kimse bizden iş istemesin' diyor. IMF yetkilileri ise Türkiye'nin gelişimin önündeki engel olarak 'asgari ücretin yüksek olmasını' gösteriyor. Hükümet kamu çalışanları ile yaptığı toplu görüşmelerde sefalet ücretinde ısrar ediyor, IMF'ye verilen sözlerin dışına çıkılamayacağı ifade ediliyor. AB kendi içinde tarımı desteklerken, Türkiye'den tarıma desteği çekmesini, tarım alanlarının kısıtlanmasını istiyor. 2005-2006 yılı özelleştirmeler yılı olacak diyen AKP iktidarı, Türkiye'nin en önemli kamusal varlıklarını 'parayı veren düdüğü çalar' aymazlığı ile satıyor. Bütün bu politikalar Türkiye'de yaşanan dönüşümün yönünü gösteriyor .

Ekonomik göstergelerdeki iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler yatmıyor. Gelişmeler ücretler üzerindeki baskıya, istihdamdaki daralmaya yani sermayenin emek üzerindeki daha etkin sömürüsüne dayanıyor .

Bu durumdan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları da olumsuz etkileniyor. Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları üretime, yatırıma dayalı bir ekonomik modelin, yani gelişmenin önemli yapı taşlarıdır. Bilim ve teknolojiyi toplumsal yararın hizmetine sunan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları toplumsal yararı göz ardı eden, sermayenin güvenilirliği, karı için düzenlenmiş rant ekonomisi içinde eriyor. Rant ekonomisinin yarattığı plansızlık ve karmaşa içinde mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yaşam koşullarının yanında, mesleki kimlikleri de erozyona uğruyor .

Sermayenin çıkarları için yürütülmeye çalışılan bu değişim projesine karşı emek ve demokrasi güçlerine, emekten yana bir seçeneği hayata geçirmek için mücadele etmek düşüyor.

Yoksulluğa, sefalet ücretlerine, özelleştirmelere karşı TMMOB,

* Özelleştirmelerin durdurulmasını, Telekom'un, Tüpraş'ın ve diğer özelleştirilen kurumların satışının iptalini istiyoruz

* Kamu hizmetlerinin paralı hala getirilmesine karşı, eğitim, sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetlerin herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmasını istiyoruz.

* Ranta, faize, borç ödemelerine odaklanan değil, halkın ihtiyaçlarını gözeten bütçe istiyoruz.

- * Sözleşmeli çalışma, performans uygulaması gibi çalışma hayatını piyasa mantığı ile düzenleyen, esnek çalışma yöntemleri ile güvencesiz çalışmayı yaygınlaştıran uygulamalara karşı iş güvencesinin sağlanmasını istiyoruz.
- * Asgari ücretin yoksulluk sınırının üstüne çekilmesini, çalışmayanları güvence altına alacak sosyal uygulamaların hayata geçirilmesini istiyoruz.
- * Kamu çalışanlarının sözleşmeli personel uygulaması ile güvencesizleştirilmesine, sefalet ücretine mahkum edilmesine, örgütlenme hakkının önündeki engellere karşı, insanca yaşanacak bir ücret, iş güvencesi ve örgütlenme hakkının önündeki engellerin kaldırılmasını istiyoruz.
- * Toplumsal eşitsizliğin her düzeyde yaygınlaşmış olmasına karşı, adalet ve eşitlik istiyoruz.
- * Finans kapitalin hareketliliğine bırakılmış ekonomik gelişme yerine, üretime ve yatırıma dayalı ekonomik modelin hayata geçirilmesini istiyoruz.
- * Yoksulluğun, işsizliğin ve eşitsizliğin tetiklediği toplumsal şiddetin önlenmesi, toplumsal dışlanmanın ortadan kaldırılması için sosyal politikaların geliştirilmesini istiyoruz.
- * Kültürel kimliklerin baskı altında tutularak yok sayılmasına, her düzeyde milliyetçiliğin kışkırtılmasına, şiddetin çözüm yolu olarak sunulmasına karşı, sorunun demokrasi ve kardeşlik temelinde çözümünden yana taraf olduğumuzu ifade ediyor, barış istiyoruz.
- * Türkiye'nin IMF ve diğer uluslararası kurumlar eliyle yönetilmesine karşı, halkın her düzeyde yönetimine katılmasını, ülke yönetiminde halkın söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyor, demokrasi istiyoruz.

Bilimi ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü olarak TMMOB, üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaştırılan ülkemizin, yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalara döndürülmesini talep ediyor.

Üyelerinin sorunlarını toplumsal sorunlardan ayırt etmeyen, emekten ve demokrasiden yana tavrını ifade eden ve güçlendiren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmayarak, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşünü sürdürmeye devam edecektir.

Biz barış, eşitlik ve özgürlük istiyoruz

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte

sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı girdiği savaşa karşı durmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı 'emek'ten yana olmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, Kürt sorununun barışçıl çözümünde ısrarcı olmak demektir.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, yayılcı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Gelecek ona sahip çıkan ellerle şekillenecektir. Başka bir dünya yaratma umudu ve inancı; bizim ellerimizde başka bir dünyanın kurucu iradesine dönüşecektir. Sermayenin yaşama tüm gücüyle saldırdığı, emperyalistlerin dünyayı savaşla sınıdığı bu dönemde bize düşen bir olmaktır, umudu diri tutmaktır ve kavgada birlikte olmaktır. Başka bir Türkiye, başka bir Dünya için, ellerimizi birleştirip emeğin ve özgürlüğün Türkiye'sine uzanalım.

Gösterdiğiniz sabıra teşekkür ediyor, hepinizi saygılar sunuyorum.

ÜRETEREK BÜYÜYEN VE PAYLAŞARAK GELİŞEN BİR ÜLKEDE İNSANCA VE BARIŞ İÇİNDE YAŞAMAK İÇİN 8 EKİM 2005'DE ANKARA'DA "TMMOB MİTINGİ"NDE BULUŞALIM

Eylül 2005

Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin küresel istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. İçinde yaşadığımız dönemde küresel emperyalist sisteme eklenme doğrultusunda; sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesini, bunların önündeki engellerin kaldırılmasını, ulusal sınırların yok edilmesini, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılmasını, toplumsal refleksin yok edilmesini, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesini, ulusal kaynaklarımızın özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılmasını, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen yasalar çıkarılmaktadır. IMF ve sermaye çevrelerinin çıkarı için çıkarılan bu yasalar, mühendislik ve mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Sürekli yeni koşulların dayatıldığı AB'ne üye olma sürecinde, Gümrük Birliği'ne geçişte olduğu gibi uyum paketleri yürürlüğe konmakta, tarımsal üretim kısılmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile; üretime ve yatırıma dayalı, toplumun tüm kesimlerini kucaklayan bütçeler yerine, ranta, faize ve dış borç ödemeye dayalı bütçeler oluşturulmakta, ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmekte, KİT'ler satılarak ya kapatılmakta ya da yabancılaştırılmakta, sanayi yatırımları azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, dışa bağımlılık artmakta, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir.

Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, sendikal örgütlenme işlevsizleştirilmekte, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları da büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. Günümüzde mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, açlık ile yoksulluk sınırları arasına sıkışan ücretleriyle yaşam mücadelesi vermek zorunda kalmaktadırlar. Bilim yoluyla elde edilmiş tüm bilgilerden akıl ve deneyim yoluyla somut sentezlere vararak insana ve insanlığa yararlı oluşumları yaratma gücü ve çabası içindeki mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları; bilimi, ekonomiyi, zamanı ve fiziksel kaynakları en iyi şekilde değerlendirip, en ekonomik, en güvenli, çevresel ve sosyal olarak en kabul edilebilir çözümleri bulurlar ve aldıkları kararları uygulurlar. Bu gerçeğe karşın, ülkemizde gelişmenin önkoşulları olan planlama, üretim ekonomisi ve sanayileşme yerine ikame edilen rant ekonomisinin yarattığı plansızlık ve karmaşa ortamında, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yaşam koşulları yanında, mesleki kimlikleri de erozyona uğratılmaktadır.

38. dönemde söylediklerimiz

Günümüzün yüklü gündemi ve sorunları karşısında; üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam eden TMMOB;

* Üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaşan ülkemizde, bilim ve teknoloji politikaları temelinde ulusal kalkınma stratejilerinin uygulanmasının ve yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalara dönülmesi için,

* kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma alanlarının yok edilmemesi için;

* ücret yetersizliği ve dengesizliği sorununun çözülmesi için;

* mühendis, mimar ve şehir plancılarının işsiz kalmaması için;

* ücretli çalışan üyelerimizin giderek yoksullaşmaması için;

* emekli meslektaşlarımızın yaşam koşullarının iyileştirilmesi için;

* mesleki kimliğimize yabancılaşmamak için;

* işe alınmada kadın-erkek ayrımcılığı yapılmaması için;

* toplu görüşme masalarının toplu sözleşme masalarına dönüşmesi için;

* çalışma yaşamının esnekleştirilmemesi ve kuralılaştırılmaması için;

* baskı, sürgün ve siyasi kadrolaşma uygulamalarına derhal son verilmesi için;

* fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitim için;

* çağdaş, bağımsız, onurlu, daha insancıl, daha demokratik, daha kalkınmış bir Türkiye için;

* daha adil, daha sosyal, daha paylaşımcı bir dünya için;

* ranta, faize ve silahlanmaya odaklı değil, toplumun çıkarına yönelik bütçeler için;

* üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için;

* birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme ilkesini yaşama geçirmek için;

* bugüne dek söylediklerimizi bir kez daha hep birlikte söylemek için;

8 Ekim 2005 Cumartesi günü, Ankara'da, "TMMOB Mitingi" düzenliyor.

Sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkede çalışmalarını belirlediği ilkeler doğrultusunda sürdüren TMMOB; bilimi ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir mesleğin örgütü olarak, insan odaklı bir mesleğin örgütü olarak, üyelerinin çok önemli bir kesimi ücretli çalışanlardan oluşan bir meslek örgütü olarak, geleceğimize birlikte sahip çıkmanın bizlerin elinde olduğunu bilmektedir.

Ekonomik büyümeden ve artan ulusal gelirden bir çalışan olarak hak ettiğimiz payı almanın bizlerin elinde olduğunu bilmektedir.

Haklı istemlerimizi ülke gündemine taşımanın ve çözüm arayışlarını hızlandırmanın bizlerin

elinde olduğunu bilmektedir.

Evet, teslimiyetin ve suskunluğun egemen kılınmaya çalışıldığı günümüzde, “umutsuzluğu umuda dönüştürmek” üzere ülkenin dört bir yanından 8 Ekim 2005 Cumartesi günü Ankara’ya gelmek ve sesimizi en gür şekilde duyurmak bizlerin elindedir.

Bizler; çağdaş, bağımsız, onurlu, kalkınmış ve demokratik bir Türkiye’de insanca ve barış içinde yaşamak için, “Başka bir yaşam mümkün. Başka bir Türkiye mümkün. Başka bir Dünya mümkün.” demek için bir araya gelirken; unutmaya, “Sen Yoksan Bir Eksikiz”.

Mühendislik-mimarlık eğitiminden, uygulamaya ve istihdama kadar yaşanan ve biriken sorunlar yumağı karşısında “birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme” ilkesine inananlar ve bu ilkeyi her düzeyde yaşama geçirenler biliyorlar ki”Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz.”

**YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ,
YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ.**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
YÖNETİM KURULU**

TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANINDAN 8 EKİM MİTINGİNE KATILIM İÇİN ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANLARINA MEKTUP VAR
Eylül 2005

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 8 Ekim Mitingi ile 9 Ekim Danışma Kurulu toplantılarına yönelik olarak Oda Yönetim Kurulu başkanlarına mektup yolladı.

Sayın Başkan,

8 Ekim 2005 Cumartesi günü Saat 10.00 da, üyelerimiz ile birlikte, Ankara'da Gar önünde buluşuyoruz. TMMOB ve Oda pankartlarımızın altında alana yürüyoruz. TMMOB mitinginde, alanda sözümüzü hep birlikte söylüyoruz.

9 Ekim 2005 Pazar günü TMMOB 38. Dönem 3. Danışma Kurulu toplantısını Saat 10.00 da başlatıyoruz. Toplantı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 75. Yıl Kültür Merkezinde yapılıyor. Toplantıda Genel Durum Değerlendirmesi, TMMOB çalışmaları ve önümüzdeki sürece ilişkin görüş ve önerileri birlikte paylaşıyoruz.

Mitinge katılımının istenilen düzeyde olması ancak sizin çabalarınızla mümkün olacaktır. Hepimiz bunu biliyoruz. Sözümüz basit: "Mitingin 8 Ekim'de Ankara'da yapılacağını duymayan üyemiz kalmamalı." Hepimiz adına göstereceğiniz çabaya şimdiden içtenlikle teşekkür ediyorum.

Odanız üyelerinden TMMOB Danışma Kurulu üyelerini toplantıya davet etmeyi, TMMOB Yönetim Kurulu adına üstlenmeniz ve ilgili Oda üyelerinize duyurusunun yapılmasını sağlamanız da bizlere onur verecektir.

8 Ekim'de Gar önünde, 9 Ekim'de Danışma Kurulu toplantısında buluşma dileğiyle.

Saygılar sunuyorum.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

8 EKİM TMMOB MİTINGİ İÇİN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE AÇIK ÇAĞRI Eylül 2005

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB Yönetim Kurulu, örgüt içi tartışmaları tamamlandıktan sonra, nedenlerini de belirterek 8 Ekim 2005 Cumartesi günü Ankara'da TMMOB MİTINGİ yapılmasına karar aldı.

TMMOB Yüksek Onur ve Denetleme Kurulu Üyesi Arkadaşlarım,

8 Ekim'de Ankara'da TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri olarak bizler, sizlerle TMMOB pankartı altında buluşuyoruz. TMMOB Mitingi, üyelerimizin ve meslek alanlarımızın sorunlarını kamu oyu önüne taşımamızın yanı sıra, örgütsel sorunlarımızı da dile getirmenin bir aracı olacaktır. Bildiğiniz gibi, Yönetim Kurulumuzun oluşumundan sonra kamuoyuna yaptığımız ilk açıklamada “TMMOB'nin onurlu yürüyüşü ve dik duruşu devam ediyor, devam edecek” demiştik. İşte bu miting, bu onurlu yürüyüşün ve dik duruşun bir parçasıdır. Birlikte üretme, birlikte karar alma ve birlikte yönetme anlayışımızın gereği örgütümüzün en üst organlarının üyeleri olarak, bu miting ancak; o gün, omuz omuza, kolkola birlikte olmamızla anlam kazanacaktır.

TMMOB Genel Kurul Delegesi Arkadaşlarım,

Oybirliği ile kamu oyuna duyurulmasına karar aldığımız “TMMOB 38. Genel Kurul Sonuç Bildirisi”nde hep birlikte şunları da söylemiştik: “50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir TMMOB'ne üyelerimiz ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB toplumsal muhalefetin odağında yer alarak yürüyüşüne devam edecektir”. İşte, TMMOB Genel Kurulu'nda temsil ettiğimiz arkadaşlarımız adına, şimdi gene hep birlikte 8 Ekim'de Ankara'da olacağız. Bizleri TMMOB Yönetim Kurulu üyeliğine seçen ve bizlere böylesi onurlu bir görevi veren siz Genel Kurul delegesi arkadaşlarımız, biliyoruz o gün de bizlerle birlikte olacaksınız. “Ya hep beraber, ya hiç birimiz” sözü sizin mitingte bulunmanızla gerçek anlamını bulacaktır, biz bunu biliyoruz.

Oda Yönetim Kurulu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi Arkadaşlarım,

Üyelerimizin sorunlarını kamuoyu gündemine taşımak için, meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerini anlatmak için, insanca ve barış içinde bir arada yaşama taleplerimizi ortaya koymak için, bu güne dek söylediklerimizi bir kez de hep birlikte söylemek için, keyifli bir yürüyüşe başladık. Yürüyüşümüzü 8 Ekim'de Ankara'da tamamlayacağız. Hepimiz biliyoruz: Bu yürüyüşün ve mitingimizin TMMOB'ye yakışır bir şekilde gerçekleşmesi; ancak sizin buna inanmanız, çaba göstermeniz ve katkı vermeniz ile mümkündür. Biz biliyoruz: 8 Ekim'de Odalarımızın Yönetim Kurulu Başkanları ve Oda Yöneticilerimiz; Oda pankartlarının altında ve kendilerini yönetime taşıyan Oda delegeleri ile, Şube Yönetim Kurulu Üyeleri ile, İl ilçe temsilciliklerinde görev yapan arkadaşları ile, Oda Denetleme ve Onur Kurulları üyeleri ile, Oda çalışanları ile ve tabii örgütleyebildikleri üyeleri ile birlikte TMMOB mitingine katılacaklardır. Biz biliyoruz: Odalarımızda 8 Ekim'e dek, “TMMOB Mitingine dair bilgisi olmayan” bir üye kalmayacaktır. Biz biliyoruz: Miting kararını alma-

mızda kolaylaştırıcı rol oynayan Oda Yöneticilerimiz, o gün “çoşkulu ve yoğun katılım”ı sağlayacak çabayı göstereceklerdir. Her yerde son söz olarak söylediğimiz, “Örgütlü üyesi olmayan Şube, Şubesi olmayan Oda, Odası olmayan TMMOB neye yarar?” sözü, şimdi hepimiz tarafından söylenmek durumundadır: “Oda pankartı açılmamış, açılmamış; Oda yöneticisi katılmamış, katılmamış bir TMMOB Mitingi neye yarar?”

Şube Yönetim Kurulu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi Arkadaşlarım,

Üyelerimizin, meslektaşlarımızın “Oda bana ne veriyor ki, ben odaya geleyim.” sözüne en çok muhatap olan sevgili arkadaşlarım. TMMOB Yönetim Kurulu, örgütümüze ve üyelerimize şimdi bir teklifte bulunuyor: Sözümüzü söylemek için, değişik yerlerde dile getirdiğimiz sorunlarımızı bir kez daha hep birlikte söylemek için, “Haydi! 8 Ekim’de Ankara’ya, TMMOB mitingine”. Üyelerimize söyleyelim: “Sen yoksan, bir eksik kalırız.” diyelim. Onlar bizim ne demek istediğimizi anlarlar. Biz biliyoruz: TMMOB’nin sesi sizlerin çabaları ile gürleşir. Haydi göreve.

Sevgili Üyelerimiz, Sevgili meslektaşlarımız;

Sözümüzü birlikte söylemek için 8 Ekim 2005 Cumartesi günü hep birlikte Ankara’da TMMOB Mitingi’ndeyiz.

Saygı ve sevgilerimle.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB VE AVRUPA BİRLİĞİ

Ekim 2005

TMMOB, Kanaltürk'te İşçi Konfederasyonları, Meslek Birlikleri ve konuşulacak konu ile ilgili örgütlerin başkanlarının katılımı ile gerçekleşen "Söz Meclisi" programında görüş bildirmeye devam ediyor. 30 Eylül 2005 de gerçekleşen "Söz Meclisi" programının başlığı, bu defa "Avrupa Birliği" idi. "Söz Meclisi"nin 30 Eylül 2005 tarihinde yayımlanan "Avrupa Birliği" başlıklı programına TMMOB adına katılan Yürütme Kurulu Üyesi Baki Remzi Suiçmez şunları söyledi:

Sayın Özkan, öncelikle teşekkür ediyorum, izleyenleri ve katılımcı arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri, önemli bir dönemeç tarihi olan 3 Ekim öncesi nasıl değerlendirilebilir? TMMOB'ye göre; Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğine ilişkin yaşanan süreç, uzun bir süreç, 1950'li yılların sonundan başlayan ve bugünlere gelen sorunlu bir süreç. Bu bağlamda 3 Ekim bir son değil, bir başlangıç ta değil. Anımsarsanız, bir yıl önce 17 Aralık süreci konuşulmuştu, daha önce de Gümrük Birliği gündeme gelmişti. TMMOB olarak bizim yaşanan her süreçte söylenecek sözümüz oldu, şimdi de olacak.

TMMOB, Devlet Planlama Teşkilatı'nca hazırlanan 4. Beş Yıllık Kalkınma Plan 2. AET Özel İhtisas Komisyonu'na 1976 yılında sunduğu "AET ile Olan İlişkiler Üzerine Görüşler" adlı Raporunda özetle şu görüşlere yer vermişti: "AET ile kurulan ilişkiler, hukuki bir çerçeve içinde Türkiye ekonomisi aleyhine genişlemektedir. Özellikle katma protokol ile somutlaşan bu ilişkiler sanayi, tarım ve ticaret sektörlerimize şu şekilde yansımaktadır: AET ile olan ilişkilerimizde nitelikli bir dengesizlik vardır. Topluluk tarımı özellikle üretkenlik yönünden, rekabet edilemeyecek düzeydedir. Topluluk dış ticaret fazlasına sahipken, Türkiye ekonomisi dış ticaret açığı vermektedir. Türkiye'nin nitelikli sanayileşmesi engellenmektedir. Türkiye halkı AET'nin ucuz işgücü potansiyeli olmak durumundadır. Hizmetlerin serbest hareketi ve yerleşme hakkı ulusal çıkarlarımıza aykırıdır. TMMOB olarak; Bir; AET'nin anayasası niteliğindeki Roma Antlaşması çerçevesinde gelişen Ankara Antlaşması ve Katma Protokolün, ülkemizin ve halkımızın ekonomik, politik ve kültürel bağımlılığını daha da arttıracak ve pekiştireceğini; İki; kendi sorunlarını yurt sorunlarının ayrılmaz bir parçası olarak gören Türkiye teknik elemanlarının, bu koşullar altında, bilgi ve becerilerini halkımızın hizmetine sunamayacağını söylüyoruz. Bu nedenlerle de, TMMOB olarak ülkemizin bağımlılık simgesi olmaktan başka bir anlam taşımaya Ankara Antlaşması ve Katma Protokol gibi anlaşmaları kabul etmemeyi, halkımıza karşı yerine getirilmesi gerekli bir görev sayıyor ve halkımızın bilinçli ve örgütlü mücadelesinin bu sorunları mutlaka çözeceğini inanıyoruz."

Yaklaşık 20 yıl sonra, TMMOB'nin 1996-1998 yılları Çalışma Raporu'nda gelinen nokta hakkında şu değerlendirme yapıldı: "1995 yılının Aralık ayında Avrupa Birliği'yle imzalanan Gümrük Birliği (GB) Protokolü'nün gereği olan uyum süreci ile Türkiye'nin AB'ne tam üye olabilmesine yönelik olarak hükümetlerin ciddi çaba harcaması gerekli olan bir dönem başladı. Lozan Antlaşması'yla 1923'de başlayan ve kuruluşunu "ekonomik bağımsızlığa" dayandıran Türkiye Cumhuriyeti, iddiasından büyük ölçüde uzaklaşmış oldu. Bu tam teslimiyetten 27 ay sonra AB, Konsey kararı ile Türkiye'yi üyelik statüsünün ve genişleme sürecinin dışında bıraktı. 1963'de Ankara Antlaşması'yla başlayan "rüya" da Lüksemburg Kararı'yla 2015 yılına kadar bitmiş oldu. 35 yılı aşkın bir süreden beri ilk

adı Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) olan AB'ne muhalif olan kesimlerin (bunların arasında TMMOB de vardı), "onlar ortak biz pazar" savı gerçekleşti."

TMMOB'nin bu değerlendirmesi Gümrük Birliği sürecinde yapılmıştı. Anımsarsınız, Türkiye Cumhuriyeti'nin tek taraflı olarak Gümrük Birliği'ne girdiği dönemde de kutlamalar olmuştu. Dönemin Hükümet Programı'na şu ifadeler yazılmıştı: "Gümrük Birliği" ne sadece maddi varlığımızla değil, bizim asla vazgeçemeyeceğimiz manevi değerlerimize de gireceğiz. İncancımızla, Kitabımızla, semalarda sonsuza kadar yankılanacak ezan'ımızla gireceğiz. Başı dik bir Türkiye, bu büyük topluluğun üyesi olacaktır." Dönemin Başbakanı şunları söylemişti 1995 yılında:"Batı'yla bütünleşme sürecinin başlangıcı olan Gümrük Birliği ile kaliteli mal ve hizmetler halkın eline daha ucuza geçecektir. Yabancı sermaye ülkemize akacak, yeni işi sahaları açılacak. Türk sanayi ve işçisine yeni pazarların yolunu açıyoruz. Geleceği okumak gerek. Tarih hataları affetmez." Önceki dönemlerde Dışişleri Bakanlığı yapan Şükrü Sina Gürel, 2002 yılında süreci aslında çok iyi analiz etmektedir: "Bu, sınırlı bir Gümrük Birliği ve AB'nin istemediği alanları kapsamıyor. Dolayısıyla Türkiye, AB ile dış ticaretinin yarısını yürütüyor ve Gümrük Birliği'nin ilk 5 yıllık döneminde AB'ne karşı sadece ticaretten doğan dış ticaret açığı 53 milyar USD. AB, Gümrük Birliği dolayısıyla kendileriyle yaptığımız ticarete kaybettiğimiz gümrük vergilerinin, hiç değilse üçte birini, beşte birini kompanse edebilmek için, yerine koyabilmek için vaat ettiği miktarı vermemiştir, bu dengesizliktir. Dolayısıyla, iktisadi açıdan AB, Türkiye'den istediğini almıştır, almaya da devam etmektedir." 2004 yılında bu ülkenin bir diğer Başbakanı ise şunları söylemiştir: "Gümrük Birliği nedeniyle Türkiye'nin zararı 70 milyar dolardır."

Gümrük Birliği, Türkiye-AB ilişkilerinde sorunlu bir süreç. Gümrük Birliği, Türkiye'ye biçilen bir "özel statü" aslında ya da bir "imtiyazlı ortaklık" durumu söz konusu.

Bugün, müzakerelere başlamak önemli deniliyor. Hangi müzakerelere, neyin müzakerelerine başlayacağız? Serbest dolaşım alanları olan mal, hizmet, kişi ve sermaye ile ortak politika alanları olan enerji, tarım, sanayi ve diğerleri. Peki, nasıl bir müzakere süreci bekliyor bizleri? Brüksel'de belirlenmiş politikalara hangi sürede, nasıl uyum sağlayacaksınız müzakereleri. AB'ye karşı bizim şunu değiştirelim ya da şu direktif şöyle değişsin deme şansımız yok. Bu yapıya karşın, bu süreci uzatacak şekilde Ermeni konusu gibi farklı mazeretler üretiliyor. Geline nokta, ya müzakerelere başlamama kararı alınacak. Ya da başlanıldığı zaman 17 Aralık 2004'te imzalanan metin gereği her müzakere konu başlığı fasillara bölünecek ve bir fasıl kapanmadan diğeri başlamayacak ve her fasıl üye ülkelerce oylanarak kabul edilecek. Her fasıl sonunda yeni 3 Ekim'ler yaşanacak. Türkiye aslında bir imtiyazlı müzakere sürecine başlayacak. Gümrük Birliği de, Türkiye'den başka hiçbir aday ya da üye ülkeye uygulanmayan ayrı bir imtiyazlı süreç ve imtiyazlar bizlerden yana değil.

Sayın Özkan, Avrupa Birliği aslında bir çıkar birliği. Bazı gerçekleri çok doğru ve açık şekilde ortaya lazım.

Avrupa ülkeleri 2. Dünya Savaşı'nı bizzat yaşamış, bu süreçte müthiş bir açlık çekmiş insanlar, savaş sonrası sanayileşmesi ve kalkınması gerekiyor, bir yanda Sovyetler Birliği tehdidi var, diğer tarafta yükselen değer Amerika Birleşik Devletleri, çıkarlarını korumak için birleşerek onlarla mücadele etmeleri gerekiyor. Avrupa ülkeleri bu tablo karşısında; Nazizm ve Faşizm korkusunu tekrar yaşamamak için demokrasi ve insan haklarına sarılmıştır. Filmlere konu açlık sorununu tekrar yaşamamak için tarıma büyük önem vermiştir ve halen bugün bütçesinin yarısını oluşturan 43 milyar euro'yu tarım desteği olarak ayır-

maktadır. Sanayileşmesi için o dönemin stratejik ürünleri olan kömür ve çelik üzerine bir anlaşma imzalamışlardır ve bu anlaşma AB yolundaki ilk ortak anlaşma olmuştur. Sovyetler Birliği tehlikesine karşı da serbest piyasa modeline sarılmışlardır.

Sorunlar değiştikçe, çıkarlar değiştikçe, değişen koşullara göre bu çıkar birliği de değişmektedir. Örneğin; Dünya Ticaret Örgütü müzakerelerinde ABD ile Avrupa ve özellikle Almanya arasında sübvansiyon savaşları yaşanmaktadır. Tarımın serbestleştirilmesi müzakereleri Uruguay Turu'nda 8 yıl sürmüştür. Bu süreçte AB'nin kendi içinde uyguladığı birçok politikada başarılı olduğunu belirtmek gerekir. Örneğin; AB'nin tarıma verdiği destekler sonucu altyapı sorunları çözülmüş ve hedefi aşacak şekilde çok fazla üretim gerçekleşmiştir. DTÖ'nün de etkisiyle AB üretimden bağımsız doğrudan gelir desteğine 2005'te, aslında 2007'de geçmeyi kabul etmiştir. Peki, tam üye olmayan çalışan Türkiye, üretimden bağımsız doğrudan gelir desteğini ne zaman kabul etmiştir? Dünya Bankası ile imzalanan Tarım Reformu Uygulama Projesi kapsamında 2001 yılında. Yani, 15 Günde 15 Yasa sürecinde IMF ve Dünya Bankası politikalarıyla üretimden bağımsız doğrudan gelir desteği modeline geçilmiştir Türkiye'de.

AB, şu anda başka baskılar da altındadır. AB ülkelerinde istihdam önemlidir ve işsizlik artmaktadır. İşsizliğin arttığı bir Avrupa'da sosyal politikalardan çok fazla bir şey beklemek gerekmiyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin Şeker Yasası'nı, Tütün Yasası'nı, IMF ve Dünya Bankası istedi diye çıkardığı süreçte de söylemiştik, şimdi de söylüyoruz. AB, kendisinin uyguladığı ortak tarım politikasına aykırı bu yasaları desteklediğini İlerleme Raporlarında belirtirken, kamu görevlilerinin toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklar, AB'nin savunduğu sosyal politikalardan biri idi ise, neden İlerleme Raporlarına konu olmamıştır? Çünkü; tek tek Avrupa ülkelerinin sosyal politikalarından bahsetmek olanaklı iken, AB'nin ortak sosyal politikası belirgin ve bağlayıcı değildir.

Sayın Özkan, bugün en üst düzey yetkililerce 3 Ekim'in riskli olduğu söylenmektedir. Aslında 3 Ekim'in taşıdığı riskler, 17 Aralık'ta atılan imzalardan kaynaklanıyor. Anımsarsak; 17 Aralık'ta Kıbrıs denilmişti, Ege denilmişti, Referandum denilmişti, 2014'e kadar bütçe engeli denilmişti, uzun süreli geçiş dönemleri denilmişti. Tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlar olmak üzere üç alana kalıcı sınırlamalar konulacağı da belirtilmişti.

Kalıcı sınırlamalara konu tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlar, bugün AB'nin kendi sorun alanları aslında. Türkiye Cumhuriyeti'nin tarımsal üretimi ne kadar düşük olursa olsun, tam üye olduğu zaman Avrupa alanı % 23 daha artacak. AB kendi tarımsal üretimini kısıtlarken Türkiye'nin oraya kendi uyguladığı politikalarla girmesini istemiyor, çıkarımı koruma mantığıyla. Türkiye'nin yeterince hazır olmadığı bu süreçte AB'nin, Türk tarım sektörünün Topluluğa getireceği yük ve sorunlardan uzak kalma konusunda açık bir çaba sergilemesi ve bu alanda işine geldiği alanlar dışında bir sorumluluk almaktan kaçınması anlamlıdır. İyi kardeş - kötü kardeş oyunu ya da IMF'nin içindeki % 29'luk payının etkisiyle olsa gerek, diyor ki, IMF'nin, Dünya Bankası'nın önerdiği politikaları aynen uygulayın.

AB, 2004 Türkiye İlerleme Raporu'nda diyor ki; "2000'den bu yana sürdürülen tarım reformu çalışmalarına karşın liberalizasyonun tam olarak sağlanamadı; müdahale alımları, girdi yardımları ve üretimle bağlantılı yardımlar gibi bütçeden finanse edilen destekler halen sürdürülüyor, birçok tarımsal üründe gümrük tarifesi AB düzeyinin üstünde, bazı ürünlerde yasaklar var. AB düzeyinin altında olmakla birlikte, dışsattım sübvansiyonları söz konusu, tarımsal KİT'lerin özelleştirilmesi tamamlanamadı." Peki, yaşanan gerçek ne? Türkiye'de

artık girdi yardımı kalmadı, müdahale alımları yok denecek düzeye düşürüldü, gümrük tarifelerimiz, Dünya Ticaret Örgütü taahhütleri ile uyumlu dolayısıyla üyelik öncesi AB ile aynı düzeyde gümrük vergisi uygulama zorunluluğumuz yok. Üretimle bağlantılı yardımlar, beş ürüne uygulanan çok düşük miktarda primler bir tarafa bırakılırsa, söz konusu bile değil. Bu tablo karşısında, dünyada uygulanan dışsattım sübvansiyonlarının neredeyse tamamının AB ve ABD tarafından kullanıldığı gerçeği ortada iken, parasal anlamı olmayan Türkiye uygulamalarından Raporda söz edilebiliyor. AB, Türkiye'nin kırsal ve tarımsal altyapı sorunlarının çözümüne yönelik SAPARD fonunu kullanmasına onay vermezken, 2007'den sonra gündeme gelecek IPA yardımları kapsamında kullanılabileceği 1 milyar euro'nun ise tarımsal ve kırsal kalkınmaya yönelik kullanılmasına olanak tanımamaktadır.

Raporda geçen "tarımsal KİT"lerin özelleştirilmesi tamamlanamamıştır" ifadesini de irdeleyelim. İfadeyi tersinden okursak, AB'nin bu özelleştirmeleri tamamlayın dediğini görmekteyiz. Özelleştirilmeyen hangi kurum kalmıştır? Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş., Tekel ve Çaykur. Hangi kurumlar özelleştirilmiştir? Yokluğu hala doldurulamayan EBK, SEK, YEMSAN, Gübre fabrikaları. Örneğin; Süt Endüstrisi Kurumu özelleştirilince ne olmuştur? Bugün Türkiye'de süt piyasasını 5-6 tane, aralarında Fransız şirketlerinin de bulunduğu ulus ötesi şirket yönetmektedir. Özelleştirilen kurumların yerli ya da yabancı sermayeye satışı sürecin yanlışlığını ortadan kaldırmaz. Doğrusu bu kurumların özelleştirilmemesidir. Ancak şu saptamanın yapılması da önemli; özelleştirilen kurumlar ya kapatılmaktadır, ya da bir şekilde yabancıların olmaktadır. Bu saptama, yerli ya da yabancıya satışa karşı çıkmamayı engellemez.

Özelleştirmelerin yanlışlığını en son 2005 yılında KESK, DİSK, Türk İş, Hak İş, TTB ve KİGEM ile birlikte düzenlediğimiz bir sempozyumda ortaya koymuştuk. Tarımsal KİT'ler dışındaki kuruluşların da özelleştirilmelerine karşı mücadelede içinde Emek Platformu var, TMMOB var, sendikalar var. Sonuç alınabiliyor mu dersiniz, istenen sonuç alınamazsa da bu mücadele sürdürülüyor.

Bu süreçte, bazı kesimlerce "AB bir şeyi dayatmıyor, Türkiye'nin çıkarına uygun olmayan dayatmaları IMF ve Dünya Bankası yapıyor" deniliyor. İşte bu noktada bilinmesi gereken gerçek; yaşanan çıkar savaşı ortamında, IMF, Dünya Bankası ve AB'nin üçünün de aynı amaca, serbest piyasanın küreselleşmesine hizmet ettikleridir. Dünyada bir küresel sistem, bir liberal sistem şu an egemen ve AB bu sistemin bir bölgesel ayağıdır. Bunu böyle görelim. Aksi durumda, AB'nin kendi içerisinde uygulamayı doğru görmediği politikaları, IMF ve Dünya Bankası Türkiye'den isteyince koşulsuz desteklemesi başka türlü izah edilemez.

Sayın Özkan. AB, Türkiye'ye karşı çifte standart uyguluyor, bu ekonomik alanda da böyle, diğer alanlarda da. Özelleştirmeler konusunda Türk Telekom örneği bunu açıkça gösteriyor. Telekom'da Almanya'da Devletin hissesi % 43, kalanı halka arz. Devletin hissesi Fransa'da % 61, Hollanda'da % 43, Polonya'da % 35. Yunanistan'da Devletin hissesi % 51, kalanı halka arz. Türkiye'de ise neler oluyor? Uyum bu süreçte dikkate alınmıyor ve Telekom tümüyle birilerine verilebiliyor. Altını çizerek belirtmek gerekirse, Türkiye Cumhuriyeti son dönemlerde kendi aldığı kararları uygulayamaz hale geldi. 2001-2005 yıllarını kapsayan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, ki planlar kamu kesimi için emredici, özel sektör için yönlendiricidir, "Telekom, Tüpraş, Erdemir gibi özelleştirmelerde altın hisse uygulanacaktır" denilmektedir. Kalkınma Planına yazmışız ama, uygulamaya geldiğinde ne AB ülkelerine uyan, ne de kendi beş yıllık kalkınma hedeflerimize uymayan şekilde

Telekom'u çok rahat özelleştirebiliyoruz. Bu durum Erdemir için de geçerlidir, Petrol Ofisi için de geçerlidir, Tüpraş için de geçerlidir.

Bu genel değerlendirmeden sonra, AB sürecinin mühendisleri, mimarları nasıl etkilediğine bakalım. Sayın Özkan, bizler, her alanda varız. Enerji alanında varız, tarım alanında varız, çevre alanında varız, sanayi alanında varız.

Sanayi alanında Gümrük Birliği sonrası düzenlenen TMMOB'95 Sanayi Kongresi kapsamında, 17 Kasım 1995 tarihinde "TMMOB'95 Sanayi Kongresi'ne Doğru "Gümrük Birliğine Doğru Sanayi Sektörlerimiz" Sempozyumu gerçekleştirildi ve AB ile Gümrük Birliği'nin ekonomimiz ve sanayimiz üzerindeki olası etkileri tartışıldı. TMMOB "97 Sanayi Kongresi kapsamında, 31 Ocak 1997 tarihinde "TMMOB'97 Sanayi Kongresi"ne Doğru "Gümrük Birliğinin Birinci Yılında Sanayi Sektörlerimiz" Sempozyumu" gerçekleştirildi. Sempozyumda; Gümrük Birliği sonrası sektördeki olumlu ve/veya olumsuz gelişmeler, yeni koşullardaki beklenti ve öngörülerin gerçekleşip gerçekleşmediği, sektör temsilcileri tarafından tartışıldı.

Sizlere, 19-20 Aralık 2003 tarihlerinde Ankara'da yapılan "Küreselleşme ve AB Süreçlerinin Ülke Sanayi ve Mühendislerine Etkileri" konulu TMMOB Sanayi Kongresi 2003 Sonuç Bildirgesi"nden birkaç paragraf okumak istiyorum. "Küreselleşmenin mantığı gereği, AB sürecinde özelleştirilmelerin hızlandırılması baskısı kamuya ait tesislerin yok pahasına satılmasına ve karlı pek çok kuruluşun talan edilmesine, kaldı ki özelleştirmeden sağlanan gelir, özelleştirme için yapılan masrafları dahi karşılamamaktadır, doğal kaynaklarımızın uluslar arası tekellerin eline geçmesine, sanayi ürünleri üreten mevcut fabrikaların çok uluslu sermaye kuruluşlarının eline geçmesine, istihdam hacminin daralmasına, dolayısıyla bilimsel, teknolojik gelişmelerin engellenmesine neden olmaktadır. Devletin vergiden yoksun kalmasına fırsat vermektedir" Uluslararası emperyalist tekeller IMF, Dünya Bankası ve DTÖ aracılığıyla gelişmekte olan ülkelere yapısal uyum politikaları dayatılarak bu ülkelerdeki kamu yatırımlarının özelleştirilmesini hızlandırmaktadırlar. Dünya tekellerinin ve çok uluslu şirketlerin egemenlilerinin bu düzeye ulaşmasının demokrasideki olumsuz etkilerini de gözden ırak tutmamak gerekir" Gümrük Birliği Anlaşması sonrasında sanayide ihracatın ithalatı karşılama oranı azalmış, Türkiye ekonomisinin belli mallardaki rekabet gücü AB karşısında önemli ölçüde gerilemiştir. Sanayide yapısal dönüşümler gerçekleştirilmeden AB'ne geçişte yetersiz kalacağı görülmektedir" İncelenen sektörlerde ortaya çıkan tablo, geline noktanın sanayileşme yönünden iç açıcı olmadığını vurgulamaktadır" Makina imalatı sanayi, tüm sanayi sektörlerine yatırım mali (makina, donanım, alet, takım, tertibat) veren bir mühendislik sektörüdür. Ancak bu sektör de AB ile rekabet edebilecek düzeyde bir yapıya sahip değildir. Teknolojik düzeyi düşüktür. Yüksek katma değerli malların ihracat içindeki oranı % 5'i bulmaktadır. AR-GE harcamaları şirket cirolarının % 0,8'ini aşmamaktadır. Sanayi girdilerinin ortalama % 60'ı yurtdışından gelmektedir. Sektörde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 30,6'dır. İhracatın dünya içindeki payı % 0,6'dır. Bununla önemli bir kısmı fason üretim olmaktadır… Ülkemizde Gümrük Birliği Antlaşmasının imzalandığı 1995 yılından beri sürdürülen teknik mevzuat uyumu çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır. 2004 yılı başlarından itibaren yeni yaklaşım direktifleri kapsamına giren 24 ürün çeşidinin iç piyasaya da sürülebilmesi için ürün güvenirliliği anlamına gelen CE işaretini taşıması zorunlu hale gelmiştir. Makine imalat sanayisi ürün yelpazesinin % 65'i bu kapsama girmektedir. Ancak AB tarafından tanınırlığı olan yerli test ve belgelendirme kuruluşları henüz oluşturulamamıştır. Bu nedenle iç piyasaya

hizmet veren üreticilerimiz de uygunluk değerlendirme faaliyetlerini çok yüksek bedellerde AB test ve belgelendirme kuruluşlarına yaptırmak zorunda kalacaktır. Bu bir anlamda ülkemizde bu alanda hizmet veren mühendislerin de işsiz kalması anlamına gelmektedir. Bu da mesleki uygulama alanlarımızın daralması demektir.”

AB müzakerelerinde önemli bir diğer konu, yabancılara arazi satışı konusudur. Müzakereler önemlidir ve müzakereler iki tarafın görüşmesidir. Yabancılara arazi satışında da, satmam diyemiyorsunuz, belli koşullarda, belli alanlarda, şu süre sonrası gerekli düzenlemeleri yapabilirim diyorsunuz, yani bu konudaki müzakere bu. Tarımsal yapısı genel hatlarıyla bize benzeyen Polonya, tarım sektöründeki sorunları nedeniyle AB ile sıkı bir müzakere süreci yönetti. Görüşmeler süresince Polonyalı çiftçiler alanları doldurdu, taleplerini dile getirdi. Polonya, bu süreçte birçok alanda uyuma yönelik mali yardım ve zaman sınırlamaları kazandı. Yabancılara arazi satışı konusunda da uyumu 7-12 yıl erteletti. Polonya’dan Macaristan’a, Malta’dan Romanya’ya kadar pek çok aday ülke bu konuda süre uzatımları aldı. Malta, küçük bir ada olması nedeniyle alan kısıtlamaları koydurttu. Türkiye ise, daha tam üyelik müzakereleri başlamadan, yabancılara arazi satışına yönelik bir yasayı, Anayasa Mahkemesi’nin iptal edeceğini bile bile çıkarttı 2003 yılında. 1980’li yıllarda iki kez daha yaşanmıştı bu süreç. Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye doğru işlememesi nedeniyle birçok arazi yabancıların mülkü oldu. İptal sonrası ise yaşanan boşlukta yeni bir yasanın çıkartılması gündemde. Bilinmesi gereken nokta ise şu; siyasi iktidarlar AB’ye uyum diye bu yasayı çıkarttığını söylüyorlar, ancak AB bu konuda bizi o kadar sıkı sıkı tutmuyor ve de kısa dönemli yapılacakların arasında bu yok, sonradan konulsa bile diğer ülkeler örneği önümüzde. Doğrudur, AB İlerleme Raporları doğrultusunda oluşturulan Türkiye Ulusal Programı’nda, bu konuda öncelik tanınan iki konu; Türkiye’deki bütün sektörlerde (AB menşeli) yabancı yatırımların önündeki bütün kısıtlamaların kaldırılması ile AB vatandaşları ve tüzel kişilerinin gayrimenkul ediniminin önündeki bütün kısıtlamaların kaldırılmasıdır. Yaşanan gelişmeler yabancı doğrudan yatırımlarda bir gelişme görülmediğini, doğrudan yabancı sermayenin ya özelleştirilen KİT’leri ya da arazi satın almak üzere ülkemize geldiğini göstermektedir. Yine bilindiği gibi, uyum sürecini yaşadığımız Avrupa Birliği ülkelerinde, her isteyen yabancı, getirilen kısıtlamalar nedeniyle, her istediği yerde, her istediği şekilde taşınmaz edinmemektedir. Bunun yanı sıra, AB üyesi ülkelerin hemen hemen tümünde yabancıların tarım arazilerinde taşınmaz edinme olanakları yoktur ya da çok sınırlıdır. İşte, yabancılara arazi satışı konusunda da, tarım alanında olduğu gibi, AB’ye girmeden, müzakerelere başlamadan tek taraflı adımlar atıyoruz. Sonuçta, müzakere masasına oturduğumuzda, böyle giderse, elimizde müzakere edebileceğimiz bir avantajımız kalmayacak gibi.

Sayın Özkan, AB’ye girince çevre konusunda önemli kazanımların ortaya çıkacağı söyleniyor ve İspanya’nın Çevresel Etki Değerlendirmesi, kısaca ÇED Raporu olmayan yaklaşık 300 sanayi tesisini bir gecede kapatması örnek olarak veriliyor. Öncelikle, AB’nin yüksek maliyet gerektiren çevre konusunda uyum için Türkiye’ye yeterli mali kaynak aktarmayacağını anımsatmak istiyorum. Türkiye’de ise çok ilginç şeyler yaşanıyor çevre konusunda. Cargill diye ulusötesi bir dev şirket Türkiye’de nitelikli tarım alanlarına izin almadan bir sanayi tesisi kuruyor. Nişasta üretecek bu tesisin çevreye zararı söz konusu. Bu tesisin kapatılmasına yönelik mahkeme kararları var. Bu kararlara göre bu tesis kaçak bir yapıdır, ekonomik değeri dışında geçekonu statüsündedir. Yargı kararlarını uygulaması gerekenler, bu yasa dışı tesisin üretimini sürdürmesine yönelik iki yasal düzenleme yaptılar

bu yıl. Birincisinde, herkesin istediği Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'na bir geçici madde eklediler ve para karşılığı af getirdiler. Belki yeterli olmaz diye bir de Bakanlar Kurulu Kararı çıkartılarak Alan Özel Endüstri Bölgesi ilan edildi, mahkeme kararlarını işlemez kılmak için. TMMOB olarak Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali için dava açtık. Diğer yasa hakkında da, Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açıldı.

Avrupa Birliği'nin, kendi çıkarları doğrultusunda AB'den beklentisi olan birçok kesimi çok iyi kullandığını belirtmek gerekiyor. Kimi kesim insan hakları konusunda beklenti içinde, kimi iş bekliyor.

Çiftçimiz de diyor ki, bize para yağacak. Oysa AB, kendi belgelerinde açıkça diyor ki, çiftçinize para verilmeyecek. Verileri karşılaştıralım. Türkiye'de ülke nüfusunun % 35'i kırsal alanda yaşamakta, istihdam oranı % 43.6, tarımın istihdama katkısı % 34, GSMH'ya katkısı ise % 11 düzeyinde bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nde 1 Mayıs 2004'ten itibaren 25 üye sonrası birlik nüfusunun % 6'sı kırsal alanda yaşamakta, istihdam oranı % 62.9, tarımın istihdama katkısı % 6, GSMH'ya katkısı ise % 2'nin altında bulunmaktadır. Türkiye'nin katılımı ile AB'nin yüzölçümü % 20, nüfusu %16, istihdamı % 11 oranında artacaktır. Ülkemizde tarımsal işletme büyüklüğü 61 dekar iken, AB'de 174 dekadır. AB, Ortak Tarım Politikası çerçevesinde, 23 ortak piyasa düzeni kapsamında bulunan başta hayvansal ürünler, hayvan yemleri, su ürünleri, sebze-meyve, şarap ve bazı ekilebilir ürünlere yönelik destekleme politikalarını sürdürürken, Türkiye'de 23 üründen bir çoğuna yönelik bir tarımsal destekleme söz konusu değildir. Pamuk, ayçiçeği ve soya gibi birkaç üründeki prim benzeri destekler ise çok yetersiz düzeydedir. Türkiye ile AB'nin tarım sektörleri arasında; nüfus başta olmak üzere; tarımsal istihdam, işletme ölçeği, teknoloji kullanımı, örgütlenme, destekleme, verimlilik, kalite standartları, bitki ve hayvan sağlığı, istatistik veri tabanları, çiftçi - arazi ve hayvan kayıt sistemleri ile idari yapılanmalar açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Avrupa Birliği, çözülen sorunlarına karşın 103 milyar euro'luk AB bütçesinin yılda 43 milyar euro'yu tarımına aktarırken, Türkiye onca sorununa karşın tarımına 3 katrilyon TL mali kaynak ayırabilmektedir. Destek oranı farkı 1/7 kat düzeyindedir. Bu ortamda AB, Türkiye'de Ortak Tarım Politikasının aynen uygulanması durumunda Doğrudan Gelir Desteği için 8, pazar önlemleri için 1, kırsal kalkınma önlemleri için 2.3 milyar euro olmak üzere, toplam 11.3 milyar euro'ya gereksinim olduğunu belirterek, bunu veremeyiz demektedir. Yani, çiftçimizin para yağacak beklentisi boşunadır.

Aynı beklentiye sahip esnaf ve sanatkarlar için de bu böyledir, yani "AB daha fazla destek veriyor, biz de girersek daha fazla destek alacağız" beklentisi yanlıştır. Bu beklentilere çiftçilerimizin de, esnafımızın da girmemesi gerekiyor. AB'nin tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlar alanlarında kalıcı sınırlamaları gündeme getirdiğini söylüyoruz. Bu konularda da beklenti içine girmemek gerekiyor. Nitekim, 2004 yılında yeni üye olan 10 ülkeye gerekli mali katkıyı çok sınırlı düzeyde verdi. Aslında o ülkeler de beklentilerine ulaşamadılar. Şimdi ise, AB'nin tavrı açık, görmek gerekiyor.

Ülkemiz, en sorunlu sektörlerden biri olan tarımda, bu koşullarda meyve-sebze, fındık, bakliyat ve koyun eti dışında rekabet etme şansı bulamayacaktır. Kısaca, bu koşullarda tarım faslı açıldığında ne zaman kapanacağı belirsizdir. Nitekim, Birliğimizin konuyla ilgili uzman odası olan Ziraat Mühendisleri Odası, 9 Ekim 2004'te yayımladığı Basın Açıklaması'nda şunu söylüyor: "Kopenhag Kriterlerinin Yerini Tarım Kriterleri Aldı." Özetle, AB'nin uyguladığı politikanın ana niteliği, birliğin pazar payını artırmak üzere Türkiye'yi

potansiyeli yüksek bir pazar haline getirmek şeklinde ortaya çıkıyor. Her kesim, bizim gibi bu gerçeği açıkça söylemek zorundadır.

Kopenhag Kriterleri konusu açılmışken, bu konuda da bir bilgi eksikliği ya da kavram kargaşası var. Üyelik öncesi ön koşul olan Kopenhag Kriterleri, yalnızca demokrasi ve insan haklarını gündeme getirmiyor. Çözülen sosyalist bloktan gelen ülkeleri sisteme katmak için geliştirilen bu kriterler; bir, siyasi kriterler; iki, mevzuata uyum; üç, serbest piyasa ekonomisine uyum olarak 3 ayaktan oluşuyor. Aslında, sosyalist bloktan gelen ülkelere yönelik bu kriterler, Türkiye'ye ise ironik bir şekilde yansıyor.

Bir an AB'ye tam üye olduğumuzu ve Ortak Tarım Politikasını uyguladığımızı düşünelim. Onların sorunları çözülmüş, bizleri çözülmemiş sorunları çok fazla. Altyapı sorunumuz olduğu gibi duruyor. Altyapı sorunlarını çözecek kamu kurumlarını ise kapatıyoruz, örneğin Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Sulama yatırımlarına para ayırmıyoruz. AB'de güçlü bir Tarım Genel Müdürlüğü var, müdahale kuruluşları var, ödeme ofisleri var, kırsal kalkınma birimleri var. Bu kurumların varlığını herkes biliyor ama, müzakere sürecinde bu kurumlar bizde de olmalı ya diyemiyoruz, ya da başka yerlerden dayatılan başka şeyleri yapıyoruz. Türkiye'de gündeme gelen ve halen gündemde olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nı anımsayalım. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı gibi neredeyse tüm bakanlıkların taşra teşkilatlarının kapatılması gündeme getiriliyor, yerleşme adına. Toprak kaynaklarının yönetimi, su kaynaklarının yönetimi yerele veriliyor bu süreçte. Oysa, merkezi ve yerel düzeyde gerekli yatırımları yaparak ve uygun destekleme politikalarını uygulayarak güçlü duruma gelirsek, AB ve dünya pazarları ile rekabet edebiliriz. Bunları yapmazsak, Brüksel'den gelen Ortak Tarım Politikası kararlarını aynen uygularsak, açık konuşalım, Türkiye tarımı yok olur, bağımlı hale gelir. Diğer sektörler için de bu durum geçerli.

İşgücü açısından duruma baktığımızda, AB'den sosyal politika alanında çok şey beklemenin gerçekçi olmadığını söylemiştik. Bu süreçte, sadece özel sektörde değil, Kamu Personel Rejimi Reformu kapsamında kamuda da esnek çalışma gündemde. TEAŞ'taki kapsam dışı sözleşmeli personel gibi kimi uygulamalar yaşama geçirildi ve bu statüde çalışanların, üyelerimizin hiçbir güvencesi yok.

Güneydoğu Anadolu Projesi'ne, GAP'a değinelim. Bu proje bizler için çok önemli ve çok şey bekliyoruz. Sulama yatırımlarının gerçekleştirme oranı % 12-13. Tamamlanmayan yatırımlar nedeniyle sulamaya açılan alanlarda tuzlanma, çoraklaşma sorunu başladı. Türkiye, bu yatırımı kendi kaynakları ile finanse ediyor. Bu süreçte kendi kaynaklarıyla projenin bileşenleri olan enerji ile tarım yatırımları arasındaki dengeyi kuramamış. AB Su Çerçeve Direktifi, uyum sürecinde gündeme geliyor. AB İlerleme Raporlarında da su konusuna değiniliyor. Hizmet Ticareti Genel Anlaşması, GATS kapsamında da suyla ilgili hizmetler serbest piyasaya açılıyor. Biz GAP'ı kendi kaynaklarımızla sulama hizmetlerini yeterince veremedik, doğrudur. Ancak, toplam 8.5 milyon hektar sulanması gereken alanın ancak yarısını sulayabilen Türkiye'nin, bu yatırım hızıyla sulama sıkıntısını aşabilmek için 60 yıla gereksinim duyması karşısında, AB'nin ulusal hükümler haklarını yok sayarak Fırat ve Dicle üzerinde uluslararası bir yönetim modelini önermesini kabul edemeyiz, etmemeliyiz.

Müzakereler sürecinde gündeme gelen bir diğer istek, Türkiye'nin kırsal nüfusunu % 6'ya indirmesidir. Türkiye'de sivil istihdamın % 33'ü olan 7.2 milyon işgücünün tarım sektö-

ründe bulunduğu, bunların aileleri ile birlikte 25 milyona yakın nüfusu oluşturdukları, sanayi sektörünün 4 milyon, hizmetler sektörünün 11 milyonluk istihdam kapasiteleri ile yeni istihdam alanı oluşturmadıkları ve oluşturamayacakları, Türkiye'deki işsizlik oranının % 9-10 arasında değiştiği bilinirken; işsizlik ortalaması % 8 olan AB'nin, kişilerin serbest dolaşımına kalıcı sınırlama getirerek ve bu alanda üye devletlere azami bireysel rol tanıyarak, tarımdan kopacak 6 milyon işgücünün aileleri ile birlikte doğuracağı sorunlara sessiz kalması, onlar için belki anlaşılabilir, ancak bizler için kabul edilemez. Hepimizin ciddi olarak düşünmesi gereken konu, kırsal nüfusu nasıl % 6'ya düşüreceğiz, hangi sürede ve süreçte bunu yapacağız, sanayiye ve hizmetler sektöründe nitelikli işgücü olarak mı bu aktarım gerçekleşecek, yoksa kentlerimizi artan yeni sosyal ve ekonomik sorunlarla baş başa mı bırakacağız?

AB'ye uyum sürecinde meslektaş ve meslek alanı olarak yaşadığımız ve yaşayacağımız sorunları ortaya koymaya çalıştım. Bu sorunların çözümü için yapılabilecek çok şey var. Bizlerin, öncelikle ne istediğimizi bilmemiz gerekiyor. Genel çerçeveyi çok iyi ortaya koymamız gerekiyor.

Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliği'ne tam üye olsa da olmasa da, AB ve AB üyesi ülkelerle ilişkilerini sürdürecektir. OECD ile ilişkilerini sürdürecektir. Dolayısıyla bu sistemin içinde yer alacaktır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği; karar alma mekanizmasına dahil olmadığınız yerde sizin hakkınızda alınan kararları uygulamanın bağımsızlık ilkesine aykırı olduğunu söylemektedir. TMMOB bunu, kendi örgütü için de, Türkiye Cumhuriyeti için de, çok net olarak söylüyor. TMMOB, 17 Aralık 2004'de yaşanan gelişmelerden sonra, kalıcı bir belge olarak kamuoyuna sunulan ve tüm süreci inceleyen "AB Türkiye İlişkileri ve TMMOB" adıyla kitaplaştırılan şu Raporunda diyor ki; "TMMOB; yaşanan süreci, bu içeriğiyle, örgütsel ilkeleri arasında yer alan "bağımsızlık" ve "halkın, emekçi sınıfların, mühendis ve mimarların çıkarını savunma" ilkelerine aykırı görmektedir. TMMOB; AB süreci ile birlikte hızlanan neo-liberal dönüşüme ve kamusal alanın sermaye lehine düzenlenmesine karşı, tüm dünyadaki neo-liberalizm karşıtları ile birlikte mücadele edecektir. Çünkü TMMOB; kendisini emekten ve demokrasiden yana bir Türkiye'nin yaratılması mücadelesinin parçası olarak görmektedir." TMMOB, bir mesleki demokratik kitle örgütüdür. Üyeleri yaşamın çeşitli alanlarında bulunan bir kitle örgütüdür. Bu görüşler bu örgütün kendi iç dinamikleriyle oluşturduğu görüşleridir. Bunlar bir meslek örgütünün kendini ifadesidir. Böyle algılanması gerekir.

TMMOB; AB'ye uyum sürecinde meslek ve meslektaş çıkarına yönelik uyum çalışmaları konusunda, örgütümüz ve üyelerimizin yaşam alanına yapılacak müdahalelere karşılık vermek zorunda olduğunu da biliyor. Bu süreçte, diğer örgütlerde ve sektörlerde olduğu gibi, yeterince hazırlıklı olmadığını da kabul ediyor. "Mesleki Yeterliliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması İle İlgili Yasa Tasarısı" ile bizim alanımız da düzenlenmeye çalışılırken, uzmanlık alanlarımızda, ülke, kamu, meslek ve meslektaş çıkarlarını koruyup geliştirmek amacıyla bir çok düzenleme yapmayı gerekli ve olanaklı görüyor. Bu bağlamda; tümüyle kendi örgütsel amaçlarımız ve üyelerimizin çıkarlarına yönelik olarak düzenlense de, uyum süreci ile de doğrudan ilişkilendirilebilecek düzenlemeleri, müzakere sürecinde kazanımlarımızı oluşturacak ulusal mevzuatlarımız olarak Resmi Gazete'de yayımlatıyor.

Örnek vermek gerekirse, TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği Resmi

Gazete’de yayımlanarak 2004’te yürürlüğe girdi. TMMOB Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzni ve Geçici Üyelik Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Yapılacak İş ve İşlemler İle Değerlendirme Usul Esas ve Koşulları Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanarak 2005’te yürürlüğe girdi. Basında okumuşsunuzdur TMMOB’nin yabancı sermayenin önünde engel olduğuna ilişkin manşetleri. Ülkemizde belli kesimler öyle bir ortam oluşturuyorlar. Oysa, her ülke kendi insanının çıkarı için bir şeyler yaparken, ülkemizin ve üyelerimizin çıkarını savunmak için bir şeyler yapmamız, doğru olan bir şeye engel olmak değildir. Aksine, yaptıklarımızın doğruluğunu ortaya koyan gelişmeleri yaşıyoruz. Bir ulusötesi şirketin en üst düzey yöneticisi Başbakan’a manşetlere taşınan “Ben kaçak işçi-mühendis çalıştırıyorum.” sözlerini söyledi ve bu durumun düzeltilmesini istedi. TMMOB, “kaçak mühendis çalıştıran şu ulusötesi şirketin yetkilisi suç işliyor, gereği yapılsın” diye bir Basın Açıklaması ile suç duyurusunda bulundu, basın buna yer vermedi ve henüz bir gelişme olmadı. Yani, AB’ye girilsin ya da girilmesin, belli dayatmalara karşı görüş geliştirdiğiniz zaman, gündeme gelmiyorsunuz, getirilmiyorsunuz ya da engelleniyorsunuz.

Sayın Özkan, yine birçok kesim AB üyeliğini halkın isteği olarak sunuyor. Biz soruyoruz, hangi halkın isteği? AB’de halkın isteği referandumlarla ölçülüyor. Türkiye’de ise sadece anketlerle. Anketlerde sorular kime soruluyor? Çiftçiye, işçiye, mühendise soruluyor mu?, bilmiyoruz. Böylesi bir ortamda bir bilgi kirlenmesi var, bir yönlendirme var. 2002 yılında birçok Sivil Toplum Kuruluşu’nun gazetelere verdiği ilanlar vardı anımsarsanız. AB üyeliğine destek için 5 Haziran 2002’de düzenlenen “Sivil Toplum Ortak Görüşü: Türkiye’nin Yeri Avrupa Birliği’dir. Kaybedecek Zamanımız Yoktur” başlıklı Basın Toplantısı’nda, katılımcı kuruluşların adı arasında TMMOB’a da yer verildi. TMMOB, ertesi gün bilgisi dışında adının kullanıldığını ve bu STK’lar arasında yer almadığını belirtti ve “Türkiye’nin bir refah toplumu olmasının ya da demokrasinin eksiksiz hayata geçirilmesinin AB’ye endekslenmesi, yanlış ve yanıltıcıdır.” açıklamasını yaptı. Bu bilgi kirliliği ve yönlendirme ortamında, hangi halkın, neden AB’yi desteklediği konusu belirsizdir.

Son söz olarak şunları söylemek istiyorum. Kendi ayaklarımızın üzerinde durmamız gerekiyor, kendimize güvenmemiz gerekiyor. Başka bir Dünya, başka bir Türkiye mümkün. AB ile müzakerelere başlasak da, başlamasak da, AB ile ve üye ülkelerle tek tek ilişkilerimiz devam edecektir. Tam üyelik müzakerelerine başlanıldığı süreçte TMMOB; mühendislere, mimarlara ve şehir plancılarına yönelik uygulamalara ve tarım sektörüne, sanayi sektörüne, enerji sektörüne, çevreye ve diğer sektörlerdeki olumsuzluklara karşı elimizden gelen mücadele gücünü gösterecektir.

Teşekkür ederim.

ÖZGÜRLÜKTEN, EMekten, DEMOKRASİDEN VE BARIŞTAN YANA BİR TÜRKİYE İÇİN 8 EKİM 2005'DE ANKARA'DA TMMOB MİTINGİNDE BULUŞALIM... Eylül 2005

Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisi ile şekilleniyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözenerlerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşme ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor, yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor, şiddet günlük yaşamın her noktasında boy gösteriyor, ABD Ortadoğu'yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek devam ediyor. Uygulanan neo-liberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor. İdeolojilerin sonu, kapitalizmin sonsuzluğunun ilan edildiği dönemde, egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini yoksulluk, savaş, işsizlik ve açlık yalanlıyor.

Türkiye'nin küreselleşme sürecine eklenmesi 'Türkiye çağ atlıyor' reklamları ile başlamıştı. Gerçek olan ise Türkiye'nin çağ atladığı değil, dünyayı sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenleyen 'küreselleşme çağına' eklenmesiydi. Sermayenin dünyayı işselleştirdiği, sınırları, kuralları kendi lehine ortadan kaldırdığı, bütün alanlara etkin ve doğrudan müdahale ettiği bir dönem Türkiye'de de yaşanmaya başladı. Türkiye açısından son dönem yapılan yasal düzenlemeler bu durumun son hamlesi olarak gerçekleşiyor. Bir yandan kamu hizmetleri paralı hale getirilirken, diğer yandan da kamu kurumlarının mülkiyeti sermayeye devrediliyor. Yaşanan durum medyada tartışıldığı gibi verimlilik, işletmecilik tartışmalarının ötesinde 'sermaye lehine bir dönüşümü ifade ediyor'. Özelleştirmenin ve ticarileştirmenin yaratacağı toplumsal etki ise kısa vadede oluşacak işsizlik üzerinden tartışılarak, geçici kimi çözümlerle geçiştirilmeye çalışılıyor. Oysa yaşanan durumun toplumsal sonuçları daha derin olacak, uzun yıllardır uygulanan neo-liberal politikalarla yoksullaşan halk bu uygulamalarla eğitim, sağlık gibi en temel insani haklardan bile yararlanamayacak duruma gelecek, yoksulluk derinleşecek, toplumsal dışlanma yaygınlaşacak.

Üretimin yerini finans hareketlerinin aldığı, sosyal devletin ortadan kaldırıldığı, devlet-yurttaş ilişkisinin sermaye-müşteri ilişkisi olarak yeniden tanımlandığı, tüm hizmetlerin paralı hale getirildiği günümüzde, yaşam gün geçtikçe güvencesizleşiyor.

Türkiye'nin politik yönelimlerinden, çalışanların ücretlerine kadar her şey IMF, Dünya Bankası ve AB ile kurulan ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Finans kapitalin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlanan bütçe, rant, faiz ve dış borç ödemeye endeksleniyor. Ekonomik istikrar, büyüme, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi gibi sürekli gündemde olan gelişmeler halkın yaşamına yansımıyor. AKP, 'ekonomi büyüyor ama kimse bizden iş istemesin' diyor. IMF yetkilileri ise Türkiye'nin gelişimin önündeki engel olarak 'asgari ücretin yüksek olmasını' gösteriyor. Hükümet kamu çalışanları ile yaptığı toplu görüşmelerde sefalet ücretinde ısrar ediyor, IMF'ye verilen sözlerin dışına çıkılamayacağı ifade ediliyor. AB kendi içinde tarımı desteklerken, Türkiye'den tarıma desteği çekmesini, tarım alanlarının kısıtlanmasını istiyor. 2005-2006 yılı özelleştirmeler yılı olacak diyen AKP iktidarı, Türkiye'nin en önemli kamusal varlıklarını 'parayı veren düdüğü çalar' aymazlığı ile satıyor. Bütün bu politikalar Türkiye'de yaşanan dönüşümün yönünü gösteriyor.

Ekonomik göstergelerdeki iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik

gelişmeler gibi nedenler yatmıyor. Gelişmeler ücretler üzerindeki baskıya, istihdamdaki daralmaya yani sermayenin emek üzerindeki daha etkin sömürüsüne dayanıyor.

Bu durumdan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları da olumsuz etkileniyor. Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları üretime, yatırıma dayalı bir ekonomik modelin, yani gelişmenin önemli yapı taşlarıdır. Bilim ve teknolojiyi toplumsal yararın hizmetine sunan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları toplumsal yararı göz ardı eden, sermayenin güvenilirliği, karı için düzenlenmiş rant ekonomisi içinde eriyor. Rant ekonomisinin yarattığı plansızlık ve karmaşa içinde mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yaşam koşullarının yanında, mesleki kimlikleri de erozyona uğruyor.

Sermayenin çıkarları için yürütülmeye çalışılan bu değişim projesine karşı emek ve demokrasi güçlerine, emekten yana bir seçeneği hayata geçirmek için mücadele etmek düşüyor.

Yoksulluğa, sefalet ücretlerine, özelleştirmelere karşı mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak bizler;

* Özelleştirmelerin durdurulmasını, Telekom'un, Tüpraş'ın ve diğer özelleştirilen kurumların satışının iptalini istiyoruz

* Kamu hizmetlerinin paralı hala getirilmesine karşı, eğitim, sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetlerin herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmasını istiyoruz.

* Ranta, faize, borç ödemelerine odaklanan değil, halkın ihtiyaçlarını gözeten bütçe istiyoruz.

* Sözleşmeli çalışma, performans uygulaması gibi çalışma hayatını piyasa mantığı ile düzenleyen, esnek çalışma yöntemleri ile güvencesiz çalışmayı yaygınlaştıran uygulamalara karşı iş güvencesinin sağlanmasını istiyoruz.

* Asgari ücretin yoksulluk sınırının üstüne çekilmesini, çalışmayanları güvence altına alacak sosyal uygulamaların hayata geçirilmesini istiyoruz.

* Kamu çalışanlarının sözleşmeli personel uygulaması ile güvencesizleştirilmesine, sefalet ücretine mahkum edilmesine, örgütlenme hakkının önündeki engellere karşı, insanca yaşanacak bir ücret, iş güvencesi ve örgütlenme hakkının önündeki engellerin kaldırılmasını istiyoruz.

* Toplumsal eşitsizliğin her düzeyde yaygınlaşmış olmasına karşı, adalet ve eşitlik istiyoruz.

* Finans kapitalin hareketliliğine bırakılmış ekonomik gelişme yerine, üretime ve yatırıma dayalı ekonomik modelin hayata geçirilmesini istiyoruz.

* Yoksulluğun, işsizliğin ve eşitsizliğin tetiklediği toplumsal şiddetin önlenmesi, toplumsal dışlanmanın ortadan kaldırılması için sosyal politikaların geliştirilmesini istiyoruz.

* Kültürel kimliklerin baskı altında tutularak yok sayılmasına, her düzeyde milliyetçiliğin kışkırtılmasına, şiddetin çözüm yolu olarak sunulmasına karşı, sorunun demokrasi ve kardeşlik temelinde çözümünden yana taraf olduğumuzu ifade ediyor, barış istiyoruz.

* Türkiye'nin IMF ve diğer uluslararası kurumlar eliyle yönetilmesine karşı, halkın her düzeyde yönetimine katılmasını, ülke yönetiminde halkın söz, yetki ve karar sahibi olmasını

savunuyor, demokrasi istiyoruz.

Bilimi ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü olarak TMMOB, üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaştırılan ülkemizin, yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalara döndürülmesini talep ediyor.

Üyelerinin sorunlarını toplumsal sorunlardan ayırt etmeyen, emekten ve demokrasiden yana tavrını ifade eden ve güçlendiren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmayarak, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşünü sürdürmeye devam edecektir.

‘Sermaye kendi imgesinden bir dünya yaratıyor’, emek ve demokrasi güçlerine düşen ise sermayenin yarattığı işsizliğin, yoksulluğun, savaşın, sömürünün dünyasına karşı, emekten, barıştan, adaletten, özgürlükten ve demokrasiden yana başka bir Türkiye’yi ve dünyayı kurmaktır.

Gelecek ona sahip çıkan ellerle şekillenecektir, 8 Ekim’de emekten, barıştan ve demokrasiden yana olan herkesi geleceğine sahip çıkmaya çağırıyoruz. Başka bir dünya yaratma umudu ve inancı; bizim ellerimizde başka bir dünyanın kurucu iradesine dönüşecektir.

Sermayenin yaşama tüm gücüyle saldırdığı, emperyalistlerin dünyayı savaşla sınıdığı bu dönemde bize düşen bir olmaktır, umudu diri tutmaktır ve kavgada birlikte olmaktır.

Sen yoksan bir eksiğiz.

Başka bir Türkiye, başka bir Dünya için sen de katıl, ellerimizi birleştirip emeğin ve özgürlüğün Türkiye’sine uzanalım.

‘Kurtuluş yok tek başına, Ya hep beraber, ya hiçbirimiz’

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMUDA MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI OLARAK ÇALIŞIYORUZ HAKLI İSTEMLERİMİZİN GERÇEKLEŞMESİNİ İSTİYORUZ SESİMİZİ VE GÜCÜMÜZÜ DUYURMAK İÇİN 8 EKİM'DE ANKARA'DA "TMMOB MİTINGİ"NDE BULUŞUYORUZ
Eylül 2005

Bizler; bilim yoluyla elde edilmiş tüm bilgilerden akıl ve deneyim yoluyla somut sentezlere vararak insana ve insanlığa yararlı oluşumları yaratma gücü ve çabası içindeki kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; bilimi, ekonomiyi, zamanı ve fiziksel kaynakları en iyi şekilde değerlendirip, en ekonomik, en güvenli, çevresel ve sosyal olarak en kabul edilebilir çözümleri bulan ve aldıkları kararları uygulamaya çalışan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; kamu yararı için, toplumun çıkarı için, devletin temel işlevlerini yerine getirmek için, kamusal altyapı yatırımlarını en doğru ve en ekonomik şekilde gerçekleştirmek için, özveriyle üreterek katma değer yaratmak ve ulusal bütçeye katkıda bulunmak için kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; ülkemizin kalkınması ve gelişmesinin planlanması, projelendirilmesi, projelerin uygulanması ile denetiminde çalışan, ekonomik yaşamın tüm noktalarında etkili olarak yer alan ve kalkınmanın ve gelişmenin vazgeçilmez unsurları olan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; bilim ve teknoloji politikaları temelinde bilimi toplumla buluşturarak, bu ülkenin çevresel ve doğal kaynaklarının korunmasına ve geliştirilmesine, sanayileşmesine, tarımının gelişmesine, enerji, ulaştırma ve iletişim altyapısının tamamlanmasına, sağlıklı kentleşmenin gerçekleştirilmesine, bölgesel eşitsizliklerin azaltılmasına çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizlerin yaptıkları ve yapmak istedikleri ortada. Geline nokta ise şu:

Bizler; sesi yeterince duyulmayan, duyulsa bile şimdilerde yeterince önemsenmeyen kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; yaratılan potansiyel işsizlik baskısı altında, "iş mi - yoksulluk ücreti mi?" kısır döngüsüne sıkıştırılmaya çalışılan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; açlık sınırı ile yoksulluk sınırı rakamları arasında sıkışan ücretlerimizle kamuda çalışmak zorunda olan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; yıllardır özel hizmet tazminatını yeterince alamayan, arazi tazminatları kesilen, zorunlu tasarruf kesintilerine diğer çalışanlarda olduğu gibi el konulan, kira, aile, çocuk, ulaşım, yiyecek ve giyecek gibi sosyal hakları sembolik düzeylerde ödenen kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; eşit işe eşit ücret istemimizi seslendirirken, yaratılan ücret dengesizliğine isyan eden ve ısrarla çözüm isteyen mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız.

Bizler; IMF'nin istemleri doğrultusunda, üç yıllık bütçe hedefine uygun ödenek tavanları uyarınca, ücretler üzerinde üç yıllık bir baskı oluşturulmasına karşı çıkan kamuda çalışan

mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; iş yerlerimiz kapatılarak kamuda yaşanan tasfiye hareketine maruz bırakılan, uzmanlık alanlarımız dışında çalıştırılarak mesleğimize yabancılaştırılan, havuzda “istihdam fazlası personel” olarak tutulan, ya üretim dışında bırakılan ya da emekliliğe zorlanan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; çalışma yaşamının her aşamasında söz, karar ve yetki sahibi olmak istediğimizi belirtmemize karşın, iki dudak arasında gerçekleşen işlemlerle mağdur edilen kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; toplu görüşme gibi bilinçli ve çağdışı uygulamalara karşı çıkarak, toplu sözleşmeli-grevli sendikal haklarımızı isterken, ya biber gazıyla zehirlenen ya da tacize ve sürgüne uğrayan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; kamu yönetiminde etkinlik ve verimliliğin sağlanması için yeterlik ve liyakat ilkelerinin yaşama geçirilmesini savunurken, eş-dost-akraba-partili iş bilmez yöneticilerin atanmasına ve üzerimizde kurmaya çalıştıkları baskıları püskürtmeye çalışan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; siyasal kadrolaşma uygulamaları çerçevesinde görev unvanları değiştirilen, keyfi tayin ve sürgün uygulamasıyla karşı karşıya kalan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; bizlere yapılan onca yatırıma karşın işsiz kalan, açılan sınavlarda yetersiz kadroların peşinde koşan, işe girince bile mesleklerini yapmasına izin verilmeyen, dışlanan ve uzmanlıkları işe yaramayan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; sözleşmeli personel ya da kapsam dışı personel kapsamında işe alınsak bile, esnek çalışma koşullarının ısrarla dayatıldığı sürece haklı olarak karşı çıkan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; yabancı ülkelerden gelen meslektaşlarımızın gereksiz ve haksız yere bizlerin yerine ikame edilmesine karşı çıkan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; küreselleşme politikalarına eklenme sürecinde devletin ve ekonominin yeniden yapılandırılması, sanayisizleştirme, özelleştirme ve toplumsal hizmetlerin ticarileştirilerek uluslararası sermaye çevrelerine açılması politikalarına karşı çıkan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; üretim, yatırım ve planlamaya dayalı büyüme-kalkınma politikaları ile sosyal devlet gereklerinin uygulanması durumunda, ülkemizin mühendisine, mimarına, şehir plancısına, doktoruna, öğretmenine, işçisine, memuruna, emeklisine; hakları olan ücreti verebilecek güçte olduğuna inanan kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Bizler; yukarıda sayılan sorunlarımızın ve sorunların çözülmesini isteyen ve bekleyen, bu konuda üzerimize düşen her türlü görevi yerine getireceğini belirten kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıdır.

Sesimiz yıllardır duyulmadı, belki de biz duyuramadık. Şimdi, sesimizi duyurmak ve sorunlarımızın çözümünü hızlandırmak için önümüzde önemli bir fırsat var: “TMMOB Mitingi”

38. dönemde söylediklerimiz

Bizler; kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak;

- insanca yaşam koşullarının oluşturulması için,
- zorunlu bir görev olan kamudaki yaşam alanlarımızın yok edilmemesi için,
- büyüdüğü söylenen ekonomik pastadan ve artan ulusal gelirden bir çalışan olarak yıllardır verilmeyen hak ettiğimiz payı almak için,
- bizler arasında rekabet ortamı yaratarak etkin çalışmamızı önleyen ücret dengesizliğinin giderilmesi için,
- iş güvencesiz ve sözleşmeli veya kapsam dışı personel statüsünde çalıştırılmamızdan vazgeçilmesi ve bu kapsamda çalışanlarımızın kadroya alınması için,
- çalışma yaşamında cinsiyet ayrımcılığının önlenmesi için,
- 4688 sayılı Yasanın çizdiği çerçeveyi evrensel ilkeleri gözeterek aşmak ve demokratik tepkiyi örgütleyerek ekonomik ve özlük haklarımız ile çalışma yaşamımıza ilişkin olumsuz koşulları değiştirmek için,
- sendikal ödentilerimizi özveriyle öderken, 2006 yılı için % 5'lik yetersiz ve kabul etmediğimiz ücret zammına karşılık, anlamlı şekilde sendikal ödentilerin devletçe ödenmesine karşı çıkmak için,
- oy olarak iktidara geldikleri halka ve kamu emekçisine kaynak yok diyen hükümetlerin yüksek faizlerle borçlanarak sermayenin ve rantiyenin varlığına varlık katmasına karşı çıkmak için,
- bizlerin ve çocuklarımızın geleceği için eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetleri gibi kamu hizmetlerinin özelleştirilerek paralı hale getirilmesine karşı çıkmak için,
- toplumun geleceğini ipotek altına alan bütün özelleştirmelerin durdurulması ve özelleştirilen işyerlerindeki emekçilerin mağduriyetine son verilmesi için,
- ülkemizin kaynaklarını ve mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı gibi kamusal ve toplumsal hizmetleri ticarileştirerek küresel sermayeye birer kar alanı olarak açan bütün uluslararası anlaşmaların iptali için,
- iş güvencemizi elimizden almak isteyen ve çalışma koşullarımızı belirsiz hale getiren, küresel istemlere odaklı Kamu Personel Rejimi Yasası çalışmalarına son verilmesi için,
- emekli üyelerimizin insanca yaşaması amacıyla emeklilik yaşının yükseltilmesi, emeklilik aylıklarının düşürülmesi, primlerin süre ve miktarının artırılma girişimlerinden vazgeçilmesi için,
- üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaşan ülkemizde, bilim ve teknoloji politikaları temelinde ulusal kalkınma stratejilerinin uygulanması, yeniden üretim, yatırım, istihdam ve sosyal devlet ilkelerinin yaşama geçirilerek hakça bölüşüm politikalarının sisteme egemen olması için,
- ülkemizin bağımlılık girdabında güçsüz kılınmasına, üretimsizliğe ve yatırımsızlığa, işsizliğe, yoksulluğa ve açlığa karşı çıkmak için,
- bölgesel bir güç olan ve stratejik konumu itibarıyla dünya siyasetinin temelinde yer alan

ülkemin onurlu bir yurttaşı olarak kimliksizleştirilmeyi ve yabancılaştırılmayı reddetmek için,

8 Ekim 2005'de, Ankara'da, TMMOB Mitingi'nde buluşuyoruz.

Teslimiyete ve suskunluğa karşı haklı bir çıkışı birlikte gerçekleştireceğimiz ve alanları birlikte özgürleştireceğimiz TMMOB Mitingi'nde istemlerimizi bir kez daha hep birlikte söylemek bizlerin elinde. Çözümü kolaylaştırmak bizlerin elinde. Çözüm aslında bizlerin elinde. Bizler; haklı mücadelemizin başarıya ulaşacağına inanıyoruz. İncancımızı gerçeğe dönüştürmek için, bütün kamu emekçisi mühendis mimar ve şehir plancılarını haklarını savunmaya çağırıyoruz.

Unutma; Sen Yoksan Bir Eksişiz. Sen yoksan; geleceğimiz de yok, çocuklarımızın geleceği de yok, ülkenin geleceği de yok.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖZELLEŞTİRMELERE KARŞI “BAŞKA BİR TÜRKİYE” MÜMKÜN DİYEN MÜHENDİSLER, MİMARLAR VE ŞEHİR PLANCILARI 8 EKİM’DE ANKARA’DA BULUŞUYOR...

Eylül 2005

Siyasal iktidar kamunun, yani toplumun ortak malını IMF’nin buyrukları ile satıyor. Özelleştirmeleri bir “prensip” sayan hükümet, “kârına-zararına bakmayacağız, parayı verene satacağız” aymazlığı ile kamunun birikimleri ile oluşturulmuş işletmeleri sermayeye devrediyor. Kamusal olan ne varsa ortadan kaldırıp, yerine piyasanın değerlerini, sermayenin çıkarlarını yerleştiriyor. Ülkenin en önemli kurumlarını; TELEKOM’u, TÜPRAŞ’ı “büyük işler başarıyor” edasıyla satıyor. Özelleştirmelerden gelecek paralarla Türkiye’nin ihya olacağını savunuyor. Oysa yirmi yıldan bugüne, özelleştirme serüveni sonuncunda ortaya çıkan rakamlar gerçeği gösteriyor. Türkiye’de bugüne kadar gerçekleşen özelleştirmeler sonucunda elde edilen gelir yaklaşık 14 milyar dolar; yapılan harcama ise yine bu rakamı buluyor. Özelleştirme geliri ile gideri arasında yarım milyar dolar fark bulunuyor. Özelleştirme gelirleri ile borç stokunun eritileceği savunuluyor, oysa son yılda Türkiye’nin borç stoklarında büyük bir artış görülüyor. Özelleştirmeler, toplum açısından işsizlik, yoksulluk ve toplum müdahalesinden uzak bir ekonomik sistem anlamına geliyor.

Siyasal iktidarın özelleştirme performansı, kontrole gelen IMF yetkilileri tarafından başarılı bulunuyor, Özelleştirme İdaresi Başkanı tebrik ediliyor. IMF yetkilileri, “özelleştirmelerdeki gelişmeler çok iyi” diyor. Sermaye, özelleştirmeleri kendi içinde kutlaya dursun, özelleştirmeye karşı olanlar da bu kutlamayı onlara zehir edeceğini her yerde gösteriyor; SEKA’da, Seydişehir’de işçilerin fabrikalardan çıkmayarak yaptıkları direniş, TELEKOM’un satılmasına karşı oluşturulan güç birlikteliği, TÜPRAŞ’ın satışına karşı işçilerin nöbeti, Erdemir’in satılması planlarına karşı halkın top yekun karşı çıkışı, bunun göstergesi olarak geliyor.

Bizler, mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, ülkenin yoksulluğa mahkum edilmesine, işsizliğin bu denli artmasına, çalışanların sefalet ücretlerine mahkum edilmesine, toplumsal yararın yerine her alanda sermayenin çıkarının yerleştirilmesine karşı, insanca bir yaşam, demokratik ve barış içinde bir Türkiye için 8 Ekim’de Ankara’da olacağız.

Özelleştirmelere karşı fabrikaları işgal edenler, yoksulluğa karşı dayanışmayı büyütenler, herkese iş, insanca yaşanabilecek ücret talep edenler, tenceremiz boş öfkemiz dolu diye yollara dökülenler, savaşa karşı sokakları barış şenliğine çevirenler, kârı değil doğayı savunanlar, her türden ayrımcılığa karşı çıkanlar, kadınlar vardır diyenler, üniversiteler de sokaklar da bizindir diyenler, geleceğine sahip çıkan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları “Özelleştirmelere, Yoksulluğa, İşsizliğe Karşı” 8 Ekim’de TMMOB Mitinginde buluşacağız.

Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları, Yaşamın “Piyasanın Kirli Elleri Bırakılmasına Karşı”, Eşitlik, Adalet, Özgürlük Talebiyle Yaşama ve Geleceğe Sahip Çıkıyorlar

Küreselleşme olarak adlandırılan dönemle birlikte dünyada yoksulluk ve işsizlik yaygınlaşmaya, eşitsizlikler büyümeye başladı. Günümüz toplumunda zenginler ve yoksullar arasında keskin bir ayrışma yaşanıyor. Şehirler, toplumsal yaşam bu ayrışmaya göre şekilleniyor, yoksullar kenar mahallelerde şehir hayatının dışına itilirken, zenginler kendi yaşam alanlarını kurarak toplumun diğer kesimleriyle temasa geçmeden yaşıyor. Özelleştirme, kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi, sosyal güvenliğin yok edilmesi, yaşamın kâr-zarar

hesabı üzerinden tanımlanması, devlet-yurttaş ilişkisinin şirket-müşteri ilişkisine dönüşürülmesini içeren neo-liberal politikalarla toplumsal eşitsizlik daha da büyüyor.

Türkiye’de 80 sonrasında uygulanmaya başlayan özelleştirme, kuralsızlaştırma politikaları; son dönemde özelleştirme ve kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi ile devam ediyor. Siyasal iktidar, hiçbir meşruluk arayışına dahi girmeden, tüm kamu kurumlarını haraç-mezat satıyor. Siyasal iktidar, 80 sonrasında Türkiye’nin girdiği yönelimi diğer ideolojik bir tavır olarak savunuyor ve özelleştirmelerin temelde “devletin kamu alanındaki etkinliğinin ortadan kaldırılması için yapıldığını” ifade ediyor. Bu yönelim, Özelleştirme İdaresi tarafından hazırlanan “Türkiye’de Özelleştirme” başlıklı raporda şöyle ifade ediliyor: “Özelleştirme ile devletin ekonomideki sınai ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve alt tasarrufların ekonomiye kazandırılması, bu yolla elde edilecek kaynakların altyapı yatırımlarına kanalize edilmesi mümkün olacaktır”.

Siyasal iktidar tarafından da açıkça ifade edilen bu durum, basit anlamda bir mülkiyet devrinin ötesinde “toplumsal sistemde yaşanan köklü bir dönüşümün işaretidir”. Bu dönüşümün merkezinde sermayenin etkinliği bulunuyor. Sermaye-toplum ilişkisinde toplumun güvenliğini sağlayan kamunun ortadan kaldırılması; toplumu sermaye karşısında korumasız, güvencesiz bırakıyor. Toplumsal kaynakların toplumun ihtiyaçlarının giderilmesi için kullanılmasını öngören kamusal ekonomi yerine; sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yapılan piyasa ekonomisi yerleştiriliyor.

Ekonominin toplumla bağı kopararak, kâr-zarar, verimlilik üzerine kurulu bir ekonomik sistem tanımlanıyor. Bu mantıkla kamu hizmetleri de kamusal yarar çerçevesinde değil, piyasa mantığı ile tanımlanarak paralı hale getiriliyor. “Herkes aldığı hizmetin karşılığını öder” mantığına göre düzenlenen sistemle, parası olmayanların eğitim, sağlık, haberleşme, ulaşım gibi temel hizmetlere erişmesi engelleniyor.

Küreselleşme ile dünya top yekun bir özelleştirme hareketi içerisinde şekilleniyor, yaşamın her alanı en ince ayrıntısına kadar piyasa mantığı ile düzenleniyor, kamusal olan ne varsa tahrip ediliyor, sermayeye devrediliyor. Yoksulluk, işsizlik, açlık ve güvencesizlik yaygınlaşarak dünya tam bir karabasana sürükleniyor. Gelecek umudu kalmayan, toplumsal hayattan dışlanan kitleler kendilerini şiddet ile ifade ediyor, şiddet toplumsal yaşamın her alanında görünür oluyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğinin sağlanması IMF, Dünya Bankası ve finans kapital zorbanın buyrukları ile gerçekleşiyor, onların yetemediği yerlerde Afganistan’da, Irak’ta olduğu gibi bombalar devreye giriyor, sermayenin çıkarları için binlerce insanın ölümü göze alınıyor.

Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları, Özelleştirmelerin Daha Çok Yoksulluk ve İşsizlik Demek Olduğunu Biliyorlar.

-Özelleştirmeler kamu mülkiyetinin devri, kamusal ekonomi anlayışının ortadan kaldırılması demektir.

-Özelleştirmeler ile kamusal yararın yerine, sermayenin çıkarları koyulmaktadır.

-Özelleştirmeler ile toplum daha çok yoksullaşacak, işsizlik artacaktır.

-Özelleştirmeler ile iş güvenliği yerine esnek çalışma yöntemleri etkin kılınacak, emek

sömürüsü daha çok artacaktır.

-Özelleştirmeler ile kamusal niteliği ortadan kalkan şirketler, çalışanların, çevre halkının, doğanın gözedilmesi yerine, yalnızca daha çok kârı hedefleyecek, bu da çalışanlar, bölgede yaşayanlar ve doğa açısından yıkım anlamına gelecektir.

-Özelleştirmeler ile yurttaş müşteri olarak tanımlanarak, hizmet aldığı şirkete müdahale hakkı ortadan kaldırılacaktır. Toplum müdahalesi dışında bırakılan ekonomi ile anti-demokratik, toplumsal çıkarlardan uzak bir ekonomik sistem yaratılacaktır.

-Sosyal güvenlik sisteminin özelleştirilmesi ile eğitim, sağlık gibi en temel insan haklarından yoksullar yararlanamayacak, güvencesiz ve korumasız kalacaktır.

Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları Özelleştirmeye Karşı Kamusal Üretim ve Kamusal Denetimi Savunuyorlar.

Özelleştirme tartışmaları son dönemde yerli-yabancı sermaye karşıtlığına sıkıştırılmış durumda, bizler özelleştirmeye bu karşıtlığın ötesinde mülkiyet sorunu olarak bakıyor kamusal mülkiyeti savunuyoruz. Biz gerçekleşen özelleştirmelerin yöntem ve zamanlamasına değil, özelleştirmenin bizatihi kendisine karşı olduğumuzu ifade ediyoruz.

Kamusal mülkiyetin toplum yararını göz ederek çalışmasını, çalışanların her düzeyden denetimini, söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyoruz. Kamusal üretimin gerçekleşmiş olması kamu yararına, demokratik bir üretim sürecinin işlemesi için yeterli değildir. Kamusal üretim çalışanların etkin katılımı ve denetimi ile düzenlenmeli, bölge halkının, hizmetten yararlananların planlama sürecine katılımı sağlanmalıdır. Kamusal mülkiyetin işlerlik kazanması demokratikleşme ile mümkündür. Özelleştirmelere karşı bizler bu perspektifle öncelikle kamusal mülkiyetin korunmasını ve kamusal alanın demokratikleştirilmesini savunuyoruz.

Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları, “Özelleştirmelere Karşı Durmak Başka Bir Dünya İstemektir” Diyerek 8 Ekim’de Ankara’da Alanlarda Olacaklar.

Özelleştirmeler basitçe bir mülkiyet devri değildir, özelleştirmeler yoksulluğun, işsizliğin, savaşların hüküm sürdüğü bugünkü dünya düzeninin derinleşmesinden ve devamından yana bir hamledir. Bu nedenle özelleştirmelere karşı durmak da temelde bu dünyaya karşı olmak ve başka bir dünya ve Türkiye istemektir. Başka bir dünya, özelleştirmelere, yoksulluğa, işsizliğe, iş güvencesinin ortadan kaldırılmasına, esnek çalışma yöntemlerine, kadın emeğinin sömürüsüne, paralı eğitime ve sağlığa karşı olan tüm emek kesimlerinin ortak ve birlikte mücadelesi ile kurulacaktır.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, uygulanan neo-liberal politikaların yaşamlarında yarattığı tahribata, yoksullaşmaya, açlık sınırında yaşamaya mahkum bırakılmaya karşı; insanca bir yaşam, demokratik ve barış içinde bir Türkiye için 8 Ekim’de Ankara’da “TMMOB Mitingi”nde olacaklar.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖĞRENCİLER 26 KASIM'DAN ÖNCE, 8 EKİM'DE DE TMMOB MİTINGİNDE BİZİMLE OLACAKLAR

Eylül 2005

26 Kasım'da Ankara'da TMMOB Öğrenci Üye Kurultayında "Sorunlarını ve Geleceklerini" tartışacak olan öğrencilerimiz, yaşama ve kendilerine dair sorunlarını şimdiden dile getirmek üzere 8 Ekim'de Ankara'da TMMOB mitinginde buluşacaklar.

TMMOB'ye bağlı odaların öğrenci üyeleri, ülkede ve dünyada var olan güncel ve toplumsal sorunların kendi sorunlarından ayrı düşünülmemeyeceğine inanırlar. Onlar bilirler ki; neo-liberal küreselleşme ideolojisinin toplumsal ve kamusal alanları yeniden tanımlayarak bu alanları bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kılması, toplumsal ilişkilerin tümüne bağlı olarak eğitim alanını da etkilemektedir.

Küresel kapitalist dünyaya entegrasyon çalışmalarının hızla yürütüldüğü günümüzde, ülkemize biçilen roller irdelendiğinde görülmektedir ki; eğitim ve öğretim hizmetlerinin piyasaya açılması ve bu alanın IMF ve DB'nin koyduğu şartlar doğrultusunda sermayenin hizmetine sunulmasıyla eğitim metalaştırılmaktadır.

Aynı şekilde eğitim alanında dayatılanlar, şirketleşen üniversite anlayışının gelişmesine neden olmaktadır. Üniversite yapısındaki değişim, "şirket" ve "müşteri odaklı" bir tarza yönelmekte ve "müfredat" buna uygun biçimde yeniden yapılandırılmaktadır.

Bu gelişmelerin bir ürünü olarak, bazı öğretim elemanları üniversite-sanayi işbirliği adı altında piyasaya iş yapmakta ve kendilerini mensubu oldukları kurum ve öğrencilerinden çok sermaye gruplarına karşı sorumlu hissetmekte, bunun sonucunda öğrenciler kendi hallerine terk edilmektedirler.

Kaliteli öğretim elemanı sayısının azlığı, eğitimin kalitesini düşürmekte ve ekonomik koşullar öğretim elemanlarının ek işlerle uğraşmasına neden olmaktadır.

Aynı şekilde, özelleştirmeler eğitim alanını da sarmakta ve eğitim hizmetlerinin bütünlüklü yapısı parçalanarak yurt, yemekhane, temizlik gibi hizmetler taşeron firmalara ihale edilmektedir. Bütçe kısıntıları bahanesiyle devlet üniversitelerine kaynak aktarılmazken, özel üniversitelere bedelsiz arazi tahsisi ve para yardımı gibi teşvikler sağlanmaktadır.

Sonuçta üniversite eğitimi bilimsel içeriğinden yalıtılarak, düşünmeyen, sorgulamayan, araştırmayan, edilgen bir insan tipi oluşturulmaktadır.

Planlama dışı oluşturulan yüksek öğrenim sistemi ile öğrenciler mezuniyetlerinin ardından işsizlikle karşı karşıya kalmakta, iş bulabilenler ise kuralsızlaştırılmış (esnek) çalışma koşullarında düşük ücretlerle çalışmaktadırlar.

Sorunların çözümü planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikalarının yaşama geçirilmesi ile olasıdır.

Bu düşüncelerde olan öğrencilerimiz yaptıkları etkinliklerde şunları söylüyorlar:

- Küreselleşme ve sermaye isteklerine göre üniversitelerin yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir.

38. dönemde söylediklerimiz

- Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim yapısı terk edilmelidir.
- Baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir.
- Eğitim her kademedede eşit ve parasız olmalıdır.
- Üniversite eğitimi bilimsel, özerk ve demokratik ortamlarda sürdürülmeli; polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalıdır.
- Bellek ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitimde; sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesini amaçlamak en temel amaç olmalıdır.
- Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmelidir.
- Üniversitelerdeki öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözülmelidir.
- Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir.
- YÖK'ü tüm kurumlarıyla kaldırmak, Üniversiteler Arası Kurul ve üniversiteleri, özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlemek, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar sürecine katılmalarını güvenceye alınmalıdır.
- Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılmaları sağlanmalıdır.
- Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülke ihtiyaçlarını gözeterek yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı ve kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, eksik alt yapıları tamamlanmalıdır.
- Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenimin planlanmasında yeni fakülte ve bölümlerin açılmasında, eğitim programlarının oluşturulmasında TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır.
- Eğitimde kalite standartları oluşturulmalı mühendislik bölümlerinin kalitesi bu kriterlere göre denetlenmelidir.
- Genel bütçeden eğitime aktarılan pay yeterli seviyeye getirilmeli ve üniversite bütçelerinde bilimsel araştırmalara ayrılan pay artırılmalıdır.
- Harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi paralı uygulamalar kaldırılmalıdır.
- Stajyer alan firmaların üniversiteler tarafından denetlenmesi ve stajyerlere mesleki bilgilerin aktarılması sağlanmalıdır. Meslek Odalarının denetimi ve üniversitelerin yürütücülüğünde öğrencilere staj imkanları sağlanmalıdır.
- Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir.

Öğrencilerimiz, insan hayatının kâr oranları ile değerlendirilmesini doğru bulmuyorlar. Üretim ve adaletli paylaşım istiyorlar. İnsan odaklı mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı yapmak, bunun için üretmek istiyorlar.

Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir!

Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!

Yaşasın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelemiz!

Haydi Öğrenciler 8 Ekim'de Ankara'ya! Sorunlarınıza ve Geleceğinize Sahip Çıkmaya!

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 8 EKİM MİTINGİ İÇİN ÖĞRETİM ÜYELERİNE ÇAĞRIDA BULUNDU Eylül 2005

Sayın Dekan/Sayın Bölüm Başkanı

Siz değerli bilim insanları ile TMMOB'nin ve bağlı Odaların bilimsel, akademik ve güncel etkinliklerinde bir arada oluyor ve çalışmalarımızda değerli birikimlerinizden yararlanıyoruz. Öte yandan da mesleki ve sosyal yaşantınızda da, sizlerin de yakıcı sorunlarımız olduğunu biliyor ve bunları dile getireceğiniz ortamları birlikte yaratmaya çalışıyoruz.

Günümüzün yüklü gündemi ve sorunları karşısında; üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle; üyelerinin sorunlarının ve taleplerinin de dile getirilmesinin yanı sıra;

TMMOB;

- ülkemizin kalkınma planlarının ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temeline oturtulması için,
 - bilim ve teknoloji yeteneğimizin yükseltilmesi amacı ile eğitime, üniversitemize, AR-GE çalışmalarına ayrılan kaynakların artırılması için,
 - bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli yetiştirilmesi için,
 - üniversite eğitiminin özerk ve demokratik ortamlarda sürdürülmesi için,
 - çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirecek donanımsız üniversite ve bölüm açılması yerine ihtiyaçları gözeten, alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulması için,
 - üniversitemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınmasının sağlanması için,
 - üniversitemizde verilen eğitimin kalite yönünden denetlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesine yönelik örgütlenmeler için,
 - siyasi tasarruflardan ve müdahalelerden uzak bir eğitim ortamı için,
 - çağı yakalayan bir müfredat programı ve çağa uygun teknik eleman yetiştirmek için,
 - fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitim için;
 - öğretim üyelerini insanca yaşatacak ücret düzeyi için,
 - akademik yükselmelerde bilimsel ölçütlerin yaratılması için,
 - üniversitelerin birer ticarethaneye dönüşmemesi için,
 - YÖK'ün kaldırılması, 12 eylül artığı tüm düzenlemelerden kurtulunması için
- bu taleplerimizin de ifade edileceği,

8 Ekim 2005 Cumartesi günü, Ankara'da, "TMMOB Mitingi" düzenliyor.

TMMOB; bilimi ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir mesleğin örgütü olarak, insan odaklı bir mesleğin örgütü olarak; sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede geleceğimize birlikte sahip çıkmanın gerekliliğine inanmaktadır.

Mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı eğitiminden, uygulamaya ve istihdama kadar yaşanan ve biriken sorunlar yumağı karşısında, ortak taleplerimizi dile getirmek için

8 Ekim 2005 Cumartesi günü, Ankara'da, "TMMOB Mitingi" nde buluşacağız.

Sizinle birlikte fakülteniz/bölümünüz öğretim üyelerini aramızda görmek bize onur ve-recektir.

Saygı ve sevgilerimle.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İŞSİZ MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI ANKARA'YA YÜRÜYOR 8 EKİM'DE TMMOB MİTINGİ'NDE BULUŞUYOR Eylül 2005

İşsiz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları olarak soruyoruz: “Biz niye işsiz”

Bize sakın hiç kimse, bizim “tembel” olduğumuzu falan söylemesin. Biz barajları, sınavları aşarak üniversiteye girdik. Paralı eğitim ortamında bir çoğumuz hem okuduk, hem bir işte çalıştık. Her gün karşımıza çıkarılan yeni baraj ve engelleri aştık. Yaşamımızın genç yıllarını yetenek ve becerilerimizi ortaya koymaya olanak verecek, bilimin ışığında insana katkı vermemizi sağlayacak, bize belki biraz olsun rahat bir yaşam sunacak bir mühendislik-mimarlık eğitimi alma isteğiyle yaşadık. Bir çok ihtiyacımızı erteledik.

Bize hiç kimse, şimdi çıkıp da: “Aslında size ihtiyaç yoktu, siz plansız eğitim nedeniyle bu kadar çoksunuz” demesin. Bu ülkede, bu dünyada, bilimin yaşamın her alanına uygulanması açısından büyük bir boşluk var. Konutlar, fabrikalar, makinalar, yollar, taşıtlar, barajlar, sulama kanalları, tarımda düşük verimlilik düzeyi bize olan ihtiyacı gösteriyor. İhtiyacın kanıtı; depremlerde yitirdiğimiz on binlerce insandır, her yıl iş kazalarında ve meslek hastalıklarında yitirdiğimiz binlerce işçi ve emekçidir, savurganca harcanan enerji ve maden kaynaklarıdır, tarımın çözülemeyen yapısal sorunlarıdır, yok edilen ormanlardır, çevre kirliliğidir, çarpık kentleşmedir, bilgi yoğun teknolojilere her yıl aktarmak zorunda kaldığımız büyük parasal kaynaklardır.

Bize deniliyor ki: “Senin emeğine, bilgine ihtiyacımız yok. İhtiyacımız olduğu kadarını da bize ancak çok ucuza verirsen alırız. Aksi halde bak ne kadar çok işsiz mühendis-mimar var.”

İşte bugün karşımızda olan gerçek, böyle bir işsizlik! Bilinçli olarak yaratılan bir işsizlik!

Bugün ülkemizde eğitilmiş işsizlik oranı resmi rakamlara göre % 20'ye yakındır. Sanayisizleştirilen bir ülkede yaşıyoruz. Onlarca yılın emeğiyle kurulmuş, halkımızın, işçilerin ve mühendislerin büyük fedakarlıklarıyla oluşturulmuş büyük sanayi kuruluşlarımız yok pahasına sermayeye peşkeş çekiliyor. Önemli kısmı uluslararası tekellerin eline geçiyor. Tarımsal ürünlerde dışarıya bağımlı duruma geliyoruz. Maden yataklarımız belli kesimlerin eline geçiyor. Topraklarımız yabancıların tapulu malı haline geliyor. Su kaynaklarımızın dışarıdan yönetimi isteniyor.

Biz bu gerçekleri görüyoruz ve işsizliği “bu ülkede yıllardır uygulanan vahşi kapitalizm nedeniyle” yaşadığımızı biliyoruz. Bizler, insan yaşamını değersizleştiren ekonomik, sosyal ve siyasal politikalar nedeniyle hak etmediğimiz bir işsizliği yaşıyoruz. Emeğiyle geçinen insanların temel haklarını kullanmasının engellendiği, örgütlenmenin ancak büyük baskılara göğüs gerildiğinde başarılılabildiği, insanların bireysel kurtuluş yolları aramaya zorlandığı ve bireysel kurtuluş arayışında insanların çoğunun büyük kayıplara uğradığı bir yaşamı paylaşıyoruz.

Şimdi bu yanlışlara HAYIR deme zamanıdır.

Şimdi yanlış uygulamalara YETER deme zamanıdır.

Şimdi HAYDİ deme zamanıdır.

- İşsizliğin doğal olduğu, işsizliğin kader olduğu yalanlarına karşı çıkmak için,
 - IMF'nin, çokuluslu tekellerin ve yerli tekelci sermayenin, emek düşmanı ekonomik, sosyal ve siyasal dayatmalarına karşı çıkmak için,
 - Ülkemizin kaynaklarının yağmalanmasına, insanımızın yoksullaştırılmasına karşı çıkmak için,
 - İnsanlarımız arasında ekilmeye çalışılan kin tohumlarına karşı, mümkün olan başka bir dünya için,
 - Kamuda çalışan, kendi adına çalışan, özel sektörde çalışan, emekli olan mühendis, mimar ve şehir plancıları ile birlikte haklı taleplerimizi ve gür sesimizi herkese duyurmak için,
- Şimdi Ankara'ya YÜRÜME zamanıdır.
- Şimdi birleşme, örgütlenme ve birlikte yürüme zamanıdır.
- İşsiz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları 8 Ekim'de, Ankara'da, TMMOB Mitin-
gi'nde.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU BAŞKANLAR KURULU TMMOB MİTINGİNİ DESTEKLEME KARARI DA ALDI Eylül 2005

Emek Platformu Başkanlar Kurulu toplantısı 19 Eylül 2005 tarihinde toplandı. Toplantıya TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da katıldı.Emek Platformu'nun çalışma koşulları ilkeleri ve bundan böyle yapacağı çalışmalar konusunda platform üyelerinden gelen raporların değerlendirilmesi, Yeniden yapılanma konusunun görüşülmesi, Parlamento çalışmalarını ve gelecek yasalar ile ilgili görüşmeler ve Diğer güncel sorunlar gündemi ile yapılan toplantı sonrasında şu açıklama yapıldı.

KAMUOYUNA

EMEK Platformu Başkanlar Kurulu 19 Eylül 2005 Pazartesi günü Türk-İş Genel Merkezinde toplanarak ülkemizdeki ekonomik ve sosyal sorunlar ile özelleştirme, sosyal güvenlik ve Avrupa Birliği ile ilgili gelişmeleri değerlendirdi.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, ülkemizde kamu hizmetlerini tasfiye etmeye, sosyal devleti ortadan kaldırmaya yönelik özelleştirme uygulamalarına karşı olduğunu bir kez daha açıklamaktadır. Bugüne kadar gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarının, ülkemize ekonomik, sosyal, toplumsal ve hukuksal sonuçları açısından hiçbir yarar sağlamadığı konusunda birleşmiştir.

Ne yazık ki özelleştirme gelirleri borç faizlerine aktarılmaktadır. Sağlık ve eğitime kaynak aktarılmamakta, bu kamusal hizmetler de IMF ve Dünya Bankası politikaları doğrultusunda özelleştirilmek istenmektedir.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, sosyal güvenlik ve sağlık alanında “reform” adı altında yapılmak istenen düzenlemeleri endişe verici bulmaktadır. Söz konusu yasalarda Emek Platformu'nun yaklaşık 50 maddede karşı görüşleri bulunmaktadır. Bu konularda Emek Platformu bileşenlerinden tek tek görüş alınmasına karşın, alınan görüşlerin dikkate alınmadan yasaların çıkartılmak istenmesi demokratik ilkelerle bağdaşmamaktadır.

Başkanlar Kurulu Sendikal hareketin güncel sorunlarından olan, Avrupa Birliği uyum sürecinde 2821 ve 2822 sayılı örgütlenme, toplu pazarlık, grev ve lokavta dair, düzenlemelerin öne alınmasını istemektedir.

Ayrıca kamu personel rejimine ve Anayasa değişikliklerine ilişkin çalışma yapmak ve ortak görüş oluşturmak üzere uzmanlardan oluşan bir teknik komite kurulmasına karar verilmiştir. Başta Anayasa olmak üzere ilgili yasalarda yapılması düşünülen değişikliklerin, T.B.M.M. açıldıktan sonra takibi ısrarcı bir şekilde yapılacaktır.

Emek Platformu, Avrupa Birliği müzakere sürecini çok dikkatli bir şekilde izleyecektir. Çalışanların ve halkın aleyhine olabilecek konularda kamuoyu ve çalışanlar bilgilendirilerek, bu kararlara karşı tepki verilecek ve gerektiğinde eylem süreci başlatılacaktır.

Emek Platformu Bileşenleri, TÜRK-İŞ tarafından 26 Eylül 2005 Pazartesi günü tüm işlerinde bildiri okunması eylemi, TMMOB tarafından 8 Ekim 2005 Cumartesi günü Ankara'da yapılacak olan miting ve işten atılmalara karşı DİSK tarafından sürdürülen tüketim kampanyasına destek verecektir.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu,T.B.M.M. gündeminde bulunan öncelikle sağlık ve sosyal güvenlikle ilgili yasalarda yapılmasını istediği gerekli değişiklikleri T.B.M.M.'ne sunacaktır. Taleplerimiz dikkate alınmadı takdirde Emek Platformu'nun 27.08.2005 tarihinde alınan eylem kararları hızla hayata geçirilecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

EMEKLİ MÜHENDİSLER, MİMARLAR VE ŞEHİR PLANCILARI 8 EKİM'DE ANKARA'DA "TMMOB MİTİNGİ" NDE SORUNLARINI ANLATIYOR

Eylül 2005

"Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları şaraba benzerler, eskidikçe kıymetlenirler" derler. "Mühendisi, bir başka mühendis yetiştirir" derler. "Bir mühendisin, mimarın, şehir plançısının kıymeti her yaşta bilgisi ile tecrübesinin toplamı ile ölçülür" derler. "Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları mekanla birlikte toplumu da yeniden inşa ederler" derler.

1990'larda, "küreselleşmenin insan kaynakları politikaları" gereği, "yaşlanan" mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları işten çıkarılır, tıpkı diğer meslek alanlarında olduğu gibi. Özelleştirilen ya da kapatılan kamu kurumlarında "emekli ol" tercihiyle baş başa bırakılırlar. Özel sektörde "düşük ücret" ya da "işten çıkarılma" seçeneklerinden birini seçmeye zorlanırlar.

Kamuda ya da özel sektörde emekli olunur olunmasına da, en üst düzey bir görevden emekli olmamış iseniz; yalnızca emekli maaşıyla asla insanca yaşanamaz. Bir de SSK'dan ya da BAĞKUR'dan emekli olmuşsanız mağduriyetiniz daha da artar. Yılların birikimine karşılık alınan ikramiye, "başınızı sokacak bir ev" almanıza bile yetmez. Mesleki onuru rencide edecek düzeydeki bu parayla mütevazı yeni bir araba da alamazsınız.

"Ayrıcalıklı olma dönemi" kapandı diyerek, "kıyak emeklilik" peşinde koşanlar; siyasi tercihimiz "emeklilerden yana" diyerek, "mezarda emeklilik" için uğraşanlar; "emeklilik reformu" ile daha çok çalışmaya karşın daha geç ve daha az emekliliği çalışanların önüne koyanlar; iktidara geldiklerinde rantçıları baş tacı edenler; her vesile ile "kaynak sağlamak" üzere, işçinin, memurun, köylünün, emeklinin cebine el atarlar. Dolaylı vergileri artırarak gelir toplamada sırtını geniş halk kesimlerine dayarlarken, bütçeden pay dağıtımında işçileri, kamu çalışanları, çiftçileri unuttukları gibi emeklileri de unuttular. Yeni istihdam alanları yaratarak işsizlik sorununu çözmeye de çalışmazlar.

Siyasi iktidarlar rakam oyunlarıyla açıklık sınırının altında emekli maaşı alan olmadığını söyler; ancak yaşanan gerçekler bunun tam tersini gösterir. Yıllardır uygulanan ekonomik politikalar nedeniyle, kamu tarafından verilmesi gereken en temel hizmetler bile paralı hale getirilir ve onlara ulaşmanız zorlaştırılır. Toplumun dar ve sabit gelirli diğer kesimleri gibi, emekliler olarak büyük sıkıntılar içinde yaşam savaşı verirken; iftar çadırıyla, bedava kömür ve ders kitaplarıyla, belli saatleri kapsayan ücretsiz toplu taşıma kartlarıyla, bayram öncesi erken ödenen ikramiyelerle, sizleri "dilenci" konumuna itmeye ve "durumuna şükreden" bir teslimiyeti kabullenmeye zorlarlar. Onların beklentileri ile sizin beklentileriniz uyuşmaz. Onların piyasası "borsa"dır, sizin piyasanız "semt pazarı"dır. Dağımlılığınızı, istemeyi unutmuşluğunuzu, güvensizliğinizi, zaaflarınızı ve zayıflığınızı fırsat bilenler; emeklilik hakkı, iş güvencesi ve sosyal güvenlik hakkı başta olmak üzere, ülkemizin birikimlerini tasfiye ederler, ülke kaynaklarını belli kesimlere dağıtırlar, açlığı, yoksulluğu ve yolsuzluğu yeniden ve yeniden üretirler.

Dışarıdan dayatılan yasal düzenlemeler ile kamu sağlık hizmetleri ve kamu emeklilik sistemi tasfiye edilerek bu alanda özel sağlık ile özel/bireysel emeklilik yaşama geçirilmeye çalışılır. "Emeklilik sigortası yaşlılıkta uygun bir yaşam standardının temel güvencesidir." gerçeği görmezden gelinir ve "kamu sosyal sigorta sisteminin tamamlayıcısı olarak bireysel emeklilik sistemi düzenlendi." derler. Bir emekli milletvekili ile en yüksek maaşı alan

emekli bir mühendis, mimar ve şehir plancısı arasındaki büyük farkın akılla, vicdanla, hukukla ve eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığı unutulur, bizlerin durumunu “örnek” olarak karşımıza getirilir.

Emeklilik yaşını kademeli olarak yükseltmeyi, 9000 gün prim ödeme zorunluluğunu getirmeye çalışan siyasi iktidarlar, özel sektörde çalışmakta olan mühendisler de dahil olmak üzere tüm çalışanlara “emekliliği hayal bile etmemelerini” söylerken, “hayal kurmakla yetinmek size göre değilse, emeklilik ürünlerimiz tam size göre” diyen özel sigorta şirketleri, siz çalışanlara şimdiden “ikinci bahar aylığı” bağlama peşinde koşarlar.

“Ben, analitik düşünceyi, sorgulamayı, aradığım şeyi bir yığınım içinden kolayca bulabilmeyi sağlayan, sorunlara çözüm üreten mühendislik formasyonuna sahip biriyim” dersiniz, “Düne ait değilim” dersiniz, “Alın terim daha kurmadı” dersiniz. Verilen “ölüm yardımı” ile mezar yeri bir yana, mezar taşı alamayacağınızı söylersiniz. Kendi geleceğiniz bir yana, çocuklarınıza yardım etmeyi unutarak onlara muhtaç duruma düşmemek için, sürünmemek için, maaş, hastane, ilaç ya da ucuz eklemek kuyruklarında bir gün yığılıp kalan yaşlı bir beden olmamak için, “emekli mühendisim, iş arıyorum” dersiniz.

Saçlarınız ağarmaya başladıktan sonra, ihtiraslı bir birey olarak değil, tümüyle zorunluluktan yeni bir iş aramaya başlarsınız, bulduğunuzda ise, “emekli olduğu halde başka bir işte çalışıyor” derler. “Ben gençliğin ne demek olduğunu bilirim ama sen yaşlılığın ne olduğunu bilmezsin” ezgisini anımsayarak; her kuruşuna dikkat kesilen emekli maaşıyla okuyup büyüyen çocuklarınızın, yaratılan istihdam pazarında “emekliler bugünümüzü çalıyor” demelerine üzülersünüz. Bazen de, sistemin bilgisi dahilinde, onur kırıcı ve etik olmayan işlerde düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalır, gençlerin tepkisini haklı çıkarırsınız.

Sorunlarımız yalnızca ekonomik değildir. Yıllarımızı vererek çalıştığımız ve değerler üreterek bugünlere gelmesine katkıda bulunduğunuz ülkemizde, insanca yaşamı sağlayacak sosyal haklardan da mahrum bırakılırsınız. Yaşınız gereği almanız gereken sağlık hizmetlerini yeterince alamazsınız. Devletin yönettiği bir Huzurevi bile siz lüks görülür. Emeklilik yaşamınızda neredeyse yok sayılır, kendinizi ifade edeceğinizi, bilgi, birikim ve deneyimlerinizi sizden sonraki kuşaklara aktaracağınız alanlardan yoksun bırakılırsınız.

Emekli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı meslektaşlarımız;

Eğitimden istihdama, kamudan özel sektöre kadar yaşam alanımız ve mesleki onurumuz ayaklar altına alınmak istenirken; sizlere yakışan ve zenginlik değil “onurlu ve dik duruş”tur diyen TMMOB, tarihe tanıklık etmek istemiyor. Sizlerin de dayatılan teslimiyeti kabul etmediğinizi biliyoruz. Sizlerin talepleri, TMMOB'nin talepleridir:

- Açlık sınırında olan maaşlarımız insanca yaşayabilecek bir düzeye çıkarılsın.
- Maaş alırken karşılaştığımız zorluklar giderilsin.
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasaları ile getirilmek istenen sağlıkta özelleştirme uygulamasından vazgeçilsin.
- Sağlık sorunlarımız için gittiğimiz sağlık kuruluşlarında karşılaştığımız zorluklar ortadan kaldırılsın.
- Yargıtay kararıyla kazandığımız TÜFE alacaklarımız, geçmişte maaşlarımızdan kesilen Konut Edindirme Parası ile OYAK kesintileri hak sahiplerine hemen ödensin.

38. dönemde söylediklerimiz

- Çalışırken aldığımız tazminatlar ve ek ödenekler emekliliğe yansıtılsın.

Haydi 8 Ekim'de, Ankara'da, "TMMOB Mitingi"ne.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİLİM İNSANLARI DERSLİKLERDEN SONRA ŞİMDİ DE 8 EKİM'DE ANKARA'DA TMMOB MİTİNGİNDE TALEPLERİNİ SÖYLÜYOR

Eylül 2005

Demokrasi gerçek anlamını ancak özgür yurttaşların bilincinde bulur ve gelişir. Çağdaş anlamda eğitimin amacı, bilimsel düşünme yetisine sahip, sorgulayıcı, araştırmacı, yaratıcı ve özgür düşünüp karar verebilme bilincine erişmiş bireyler yetiştirmek ve bu taban üzerinde toplumsal gelişmeyi sağlamaktır. Totaliter yöntemlerle yönetilen toplumlarda ise eğitim özgür yurttaşlar yerine otoriteye ve onun temsil ettiği ideolojiyi sorgulamadan kabul eden tek tip bir toplum oluşturmaya yönelir. Bu nedenle eğitim, temel eğitimden yüksek öğrenime, ana okullarından meslek edinme ve geliştirme eğitimlerine kadar yaşamın her alanında bir bütün olarak ele alınmalıdır. Eğitim ve öğrenim hakkı dil, din ve ırk farkı gözetilmeksizin temel yurttaşlık hakkıdır. Bu temel hakkın kullanılması için eğitim alanı, laik, bilimsel ve demokratik düşünceler ışığında, ülkenin ve halkın çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

Nasıl bir eğitim sistemi, nasıl bir üniversite sorusuna yanıt verebilmek için ülkemizin bulunduğu sosyo-ekonomik koşullara bakmamız gerekiyor. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) 7 Eylül'de yayımladığı İnsani Gelişme Raporu, Türkiye'nin insani gelişme alanında karşı karşıya olduğu sorunları gözler önüne seriyor. Raporla, insan refahının gelir, eğitim ve sağlık alanını kapsayan UNDP İnsani Gelişme Endeksinde Türkiye, bu yıl 177 ülke arasında 94'üncü sırada, Okula kaydolma oranı, %68 (177 ülke arasında 111. sırada). Yapılan araştırmalara göre her dört öğrenciden birinin 45 milyon lira ile yaşamak zorunda olduğu, ağırlaşan işsizlik olgusunun gençlerin gelecekle ilgili beklentilerini derinden etkilediği koşullardan üniversitelerdeki eğitim ve öğretim faaliyetinin de etkilenmesinin kaçınılmazdır.

"Özerk üniversite" talebine bir cevap olarak sunulan "mali özerklik" tanımı üniversitelerin özerkliği noktasında gerçek niyetleri ortaya koymaktadır. Bu yolla devletin yüksek öğretim kurumlarının bilim üretmek yerine kaynak bulmak için kendi kaynaklarını pazarlaması işi ile görevlendirilmesinin getireceği sorunlar aşikar olup, bu mantık bugün de benzer şekilde uygulanmaktadır. 1980 sonrasında "vakıf üniversitesi" adı altında mantar gibi çoğalmış özel üniversitelerin, bütçelerinin %45'ine varan bir bölümün devlet tarafından karşılanmaktadır. Eğitimin bir hak olduğu ve bu haktan yararlanmanın parasal güce bağlanması, hakkın özünü zedeleyici sonuçları da beraberinde getirmektedir. Eğitimin ve bu arada yüksek öğrenimin özelleştirilmesi bilimi metalaştırıcı, üniversiteleri birer ticarethaneye çevirici ve öğrenciyi müşteri konumuna indirgeyici politikalar, üniversiteleri yalnızca belli varlıklı kesimlerin çocuklarına açık hale getirmekten ibaret kalmaz, böyle bir yapılanmanın aynı zamanda, gerçek anlamda bir bilim üretme amacıyla çelişen sonuçlar doğurması da kaçınılmazdır. Türkiye gibi ülkelerde yüksek öğrenimin özelleştirilmesinin kaçınılmaz sonucunun yabancı sermayenin egemenliğini kabullenmek olduğunu da bir gerçektir.

Hükümetin üzerinde çalıştığı yeni YÖK yasası tasarısı ile rektörler ve dekanlar başta olmak üzere üniversitelerdeki tüm yönetim kadrolarının tasfiye edilerek yoğun bir kadrolaşmaya zemin hazırlanmaya çalışılmaktadır.

Ülkelerin gelişmelerinde bilim, teknoloji ve sanayileşme politikalarının öneminin bilinmesine karşın, mühendislik ve mimarlık uygulamaları ve ülke gelişimi için yaşamsal önemi

bulunan bilimsel teknolojik araştırma (AR-GE) yatırımlarına çok az kaynak ayrılmaktadır. Üniversitelerimizde bilimsel araştırmalara gerekli kaynaklar ayrılmayarak, bilimsel gelişmelerin önüne geçilmektedir. Sanayi ile ilişkiler toplumun ihtiyaçlarına göre değil, sadece sermayenin ihtiyaçlarına göre yapılmakta, bilim piyasa ekonomisinin belirlediği amaca yönelik kullanılmaktadır. Dolayısıyla sanayici AR-GE faaliyetlerine yatırım yapmamakta, ihtiyaç duyduğunda üniversitelerin projelerini satın almaya çalışmaktadır. Çalışan onbin nüfus başına düşen Araştırma-Geliştirme (AR-GE) personel sayısı Almanya'da 143, İsviçre'de 142, Japonya'da 138, ABD'de 77, Hindistan'da 62, Kore'de 53 iken Türkiye'de 7'dir. Sanayi kesiminin milli AR-GE sistemi içindeki payı ileri ülkelerde % 50'nin üzerindedir. Örneğin İsviçre'de % 97, Japonya'da % 80, Şili'de % 49 olan bu pay Türkiye'de % 20 civarındadır.

Mühendislik-Mimarlık-Şehir plancılığı alanındaki eğitimde gerek açılan okullar gerek artırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması özellikle belirli bölümlerden mezun mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam sorununu arttırdığı gibi bu kitlenin mesleki kimliklerinde erozyon yaratmaktadır. Üretim süreçlerinde ortaya çıkan değişim, mühendis ve mimarları yeniden biçimlendirmekte, mesleki formasyonlarını değiştirmekte, İstihdamı daraltmaktadır. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendisin ve mimarın emeği ile orantılı ücret almalarını engellemektedir.

Mühendis ancak iyi eğitim almış ve yeterli sayıda öğretim üyesi, yeterli laboratuvar ve altyapı olanakları ve çağa uygun bir eğitim programı ile yetişir. Her kente bir üniversite açmak yerine mevcut olanların eş ve yeterli olanaklara kavuşması sağlanmalıdır. Ülkemizdeki üniversiteler planlı bir anlayış içerisinde öncelikle sayı bakımından değil, öğretim kalitesi, kütüphane, anfi, laboratuvar ve yurt gibi imkanlar ve en önemlisi yeterli ve nitelikli öğretim üyesi bakımından geliştirilmelidir. Politik tercihler sonucu sayıları hızla artan alt yapısı oluşturulmamış üniversiteler açılmakta, yetersiz eğitim programları, öğretim görevlileri, laboratuvar, kütüphane, araştırma olanaklarının eksikliğinden kaynaklanan eğitimde eşitlik ilkesinin ihlali söz konusu olmaktadır. Eğitim programlarının hazırlanması sırasında öğrenciler ve öğretim görevlileri söz sahibi olamamaktadırlar. Programlar üniversitelere göre merkezi idarenin denetiminde yapılmakta ve farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Öğrenci sayısının fazlalığı pek çok üniversitelerde dersliklerin ihtiyaçları karşılayamamasına neden olmaktadır, mevcut üniversitelerimizde birçok eksiklikler bulunmaktadır. Bununla birlikte uygulama eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teorik bilgiler laboratuvar uygulamaları ile desteklenmelidir. Ancak üniversitelerimizin hemen hemen hepsinde laboratuvarlar ya çok yetersiz ya da sadece adının varlığı olarak mevcuttur.

İşte özlediğimiz üniversite:

- Yükseköğretimin kamusal ve herkes için ulaşılması gereken bir hak olduğu kabulünden yola çıkarak, Üniversitelerdeki tüm öğretim ve sosyal hakların parasız BİR ÜNİVERSİTE,
- Öğretim üyelerinin, çalışanların, öğrencilerin tüm söz ve karar süreçlerine katıldığı, katılımcı, paylaşımcı hukuka saygılı BİR ÜNİVERSİTE,
- Emeğe, insan haklarına saygılı, barışın, hoşgörünün hakim olduğu, özerk ve demokratik bilimsel BİR ÜNİVERSİTE,
- Bilim ve teknoloji üreten, üreteni teşvik eden, ödüllendiren BİR ÜNİVERSİTE,

- Topluma dönük eğitimin yerleştirilmesi doğrultusunda, sanayi ile toplumsal yaşam ile etkileşim içinde olan BİR ÜNİVERSİTE,
- Yabancı dil öğreniminin daha uygun koşulları yaratılarak geliştirilen, ana dilde eğitim yapan BİR ÜNİVERSİTE,
- Eğitim kadrolarının ekonomik sorunları insanca yaşayabilecekleri ve hak ettikleri seviyede çözümlenerek zamanlarını tamamen öğretime ve araştırmaya vermelerinin koşullarının yaratıldığı BİR ÜNİVERSİTE,
- Üniversitelerin tek tek akreditasyon çalışmaları yürütmeleri yerine, üniversiteler arasında eşitsizlikleri ortadan kaldırılması için merkezi politikaların geliştirilerek uygulandığı BİR ÜNİVERSİTE,
- Üniversitenin bütününde çeşitli kademelere seçimle gelinen BİR ÜNİVERSİTE.

Bilim insanları bunları bir kez daha ve topluca söylemek üzere 8 Ekim 2005'de Ankara'da TMMOB Mitinginde buluşuyor.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**SAVAŞA VE İŞGALE KARŞI; BARIŞ, EŞİTLİK VE ADALET İÇİN MÜHENDİSLER,
MİMARLAR VE ŞEHİR PLANCILARI 8 EKİM'DE ANKARA'DA
TMMOB MİTİNGİNDE BULUŞUYOR**
Eylül 2005

11 Eylül saldırılarının hemen ardından ABD Başkanı Bush'un "terörizme karşı savaştayız" sözleri ile dünya yeni bir döneme girdi. 11 Eylül saldırılarının ardından yükselen tek ses "savaş çılgınlıkları" değildi. Dünyanın daha adil ve eşit olmasını isteyenler, insanlığa karşı işlenmiş bu suçun trajedi olduğunu, ancak felakete dönüştürülmemesi gerektiğini söylüyordu. Savaş değil "barış", intikam değil "adalet" istiyordu.

Bush savaş ilanını 11 Eylül saldırılarının tüm dünyada yarattığı korku ve dehşetten besleyerek, "koruma, kollama, güvenliği sağlama, demokrasi ve özgürlüğü tesis etme" söylemleriyle Afganistan'a, ardından da Irak'a müdahale etti. Demokrasi ve özgürlük getirme adına yapılan katliamların Afganistan'daki bilançosu 10 bine yakın sivilin ölmesi oldu. Irak'ta devam eden işgalde ise 100 binden fazla sivil ve 50 binden fazla asker öldü. Irak toprakları işgal altında yok edilmeye devam ediyor. ABD'li yetkililer her gün "istikrar sağlandı, demokratik işleyiş kuruldu" diye açıklamalar yapsa da Irak gün geçtikçe iç savaş ve kaosa sürükleniyor. Irak'tan her gün intihar saldırıları, çatışma haberleri gelmeye, insanlar ölmeye devam ediyor.

Savaşa karşı barış, eşitlik ve adaletten yana olanlar ise dünyanın tüm sokaklarını isyanla sarmaya, savaşa ve işgale karşı barışı savunmaya devam ediyorlar. Türkiye'de de savaş karşıtları ABD'ye destek vermek için tezkere pazarlığı yapan, İncirlik üssünü kullanıma açan işbirlikçilere karşı barıştan, emekten ve demokrasiden yana bir Türkiye ve dünya mücadelesini sürdürüyor.

Bizler, Savaşın Nedenlerinin Söylenen Yalanlar Değil, Emperyalizmin Çıkarları Olduğu Biliyor, Emperyalizme ve İşbirlikçilerine Karşı Barış İçinde Bir Dünya ve Türkiye İçin 8 Ekim'de Ankara'da Buluşuyoruz

ABD, savaşı "özgürlük ve demokrasi" gibi kavramlarla meşrulaştırmaya çalışsa da, Afganistan ve Irak'a yapılan müdahaleler küreselleşmenin dayandırıldığı temellerin bizzat sürecin aktörleri tarafından yalanlamasını ifade ediyor. IMF, Dünya Bankası eliyle "yeniden yapılanma planları" doğrultusunda tüm dünyayı piyasacı mantıkla dönüştüren kapitalist küreselleşme süreci dayandığı sınırları aşmak, sermayenin etkinlik alanını genişletmek amacıyla yasaların yanında bombaları bir araç olarak kullanmaya başladı. Kapitalizmin işleyişine içkin olan bu durumu ABD'li gazeteci Thomas Friedman şöyle açıklıyor, "Piyasanın gizli eli, gizli bir yumruk olmadan asla işlemez. F-15 uçaklarının imal eden McDonel Douglas olmadan, McDonald's büyüzmez".

Irak müdahalesi öncesinde Bush tarafından sürekli dile getirilen "nükleer silahlar ve terörizme bağlantı", bugün artık kimse tarafından konuşulmuyor. Irak'a yapılan müdahalenin ardında, Irak'ın petrol kaynakları, enerji havzasında önemli bir yer tutması ve ABD dünyaya tek başına hükmetme isteği olduğu artık herkes tarafından biliniyor.

ABD Başkanı Bush savaş istiyor, Sermaye savaş istiyor. Çünkü:

- Savaş, silah ticareti yapan şirketler için en büyük ve en kazançlı yoldur. Silahlar savaş tehdidi ile pazarlanırlar. Tehdidin, dolayısıyla satışın sürekliliği için bazen savaşın gerçek

olması gerekir.

- Dünya enerji darboğazını yaşamaya doğru ilerliyor. Yeni enerji kaynakları arayışı ile birlikte var olan enerji kaynaklarına sahip olmak dünya egemenliği açısından zorunluluk haline gelmiş durumda. ABD, dünyanın ikinci büyük petrol rezervlerine sahip Irak'a müdahaleyi, rezervlerin kontrolünü sağlamak ve enerji havzasında etkinlik kazanmak amacıyla başlattığını artık herkes biliyor.

- ABD Başkanı Bush'un Texas Valiliği döneminden ABD Başkanlığı'na kadar Petrol Şirketleri ile kurduğu bağ, seçim kampanyalarında Petrol Şirketlerinden aldığı destek ve Irak'ın yeniden yapılandırılması adı altında Irak petrolünün özelleştirilerek bu şirketlere devredilmesi savaşa ilişkin bir başka gerçeği gösteriyor.

- Küreselleşme süreci ile birlikte sermaye uluslararası bir niteliğe bürünmüş, sınırsız hareket yetisi ve hayatın tüm alanları sızan bir derinleşme yaratmıştır. 1970'lerde başlayan liberalizasyon politikaları IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası örgütler aracılığı ile birlikte yasal düzenlemeler eşliğinde yürütülmüştür. Dünyanın büyük bölümü küresel liberalizasyon sürecine eklenirken, bunun dışında kalan bölgelere ise askeri müdahaleler yapılmıştır. Dünya düzeni bir yandan yasalarla diğer yandan da savaşlarla tesis edilmeye çalışılmıştır. Bunun son örneği de Afganistan ve Irak yönelik müdahalelerdir. Savaş karşıtı mücadele içerisinde kullanılan "Bir Özelleştirme Harekatı: Irak" sloganının savaşın bu yönünü açıklamaktadır.

- Afganistan ve Irak'a yapılan saldırılar, enerji havzasının kontrol altına alınması, sermayenin genişleyeceği bir alan yaratılması gibi nedenlerle birlikte ABD'nin küresel egemenliğini dünyaya kabul ettirmek amacıyla yaptığı bir müdahaledir.

- AKP, Irak savaşında etkin rol oynamak, ABD'nin yanında olmak için Türkiye'nin gündemine tezkeresi getirdi. ABD'den alınacak kredi karşılığında Türkiye'de hava üslerinin Irak savaşı için kullanıma açılması, ABD askerinin Türkiye'de konuşlanması istendi. ABD'nin Irak'a müdahalesi sırasında Türkiye'de iktidarın aldığı pozisyon emperyalizmle ilişkiyi en açık şekilde gösterdi.

Savaşın ve işgalin faturası insanlığa çıkıyor, ABD Ortadoğu'da dünya halklarının kalbine bir hançer sapladı, o hançer insanlığı kanatmaya devam ediyor. Savaşın bilançosu ABD saldırganlığını açıkça ortaya koyuyor.

İşte Irak'ta "demokrasi'nin faturası,

- Yıllardır biriktirilmiş tarih, Irak halkının emeği ve birikimleri ile oluşturulmuş bir ülke yerle bir edildi.

- Televizyonlarda övgüye mahzar görülen "akıllı bombalar", "füzeler" insanların hayatlarının üzerine düştü.

- Irak hapishaneye, işkence haneye dönüştürüldü. Ebu Gureyp Cezaevi insanlığın utancı olarak tarihe geçti.

- Afganistan'da 10 bine yakın sivil öldürüldü. Dünyada 120 askeri üssü olan ABD, Afganistan'da da bir üs kurdu.

- Zırhlı araçları durdurmak amacıyla seyreltilmiş uranyum kullanan ABD, Irak topraklarına radyasyon ekti.

38. dönemde söylediklerimiz

- ABD'nin Irak müdahalesi sonrasında 100 bine yakın sivil ve 50 binden fazla asker öldü.

- Irak'ta devam eden işgal savaş ortamının sürmesine neden oluyor, Irak'ta elektrik ve içme suyu yok; sağlık ve eğitim hizmetleri tamamen durmuş durumda.

- Irak'ta yapılan seçimlerle ABD istikrarını sağlandığı görüntüsünü vermeye çalışsa da, Irak gün geçtikçe iç savaşa doğru sürükleniyor, kaos büyüyor.

Savaş Karşıtlarının Sesi Tüm Dünya Sokaklarını Savaşı ve İşgali Durdurmak İçin Sarıyor. Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları da 8 Ekim'de, Sesini Bu Sese Katmak İçin Ankara'da Buluşuyor

1. Dünya Savaşı sırasında, dönemin İngiltere Başbakanı Lloyd George, "İnsanlar gerçekleri bilselerdi savaş hemen yarın sona erecekti. Ama tabii bilmiyorlar ve bilemezler" diyordu. Dünyanın bütün sokaklarında savaşa ve işgale karşı yürüyenler savaşın nedenleri herkese anlatmak ve savaşı durdurmak için yürüdü. ABD'nin tüm yalanları gerçeklerin devrimciliği ile parçalanıp "ABD Çıplak" diye haykırıldı.

"Onlar bir avuç biz milyonlar, onlar değil biz kazanacağız" diye başlayan yürüyüş, dünyanın her yerinde milyonlarca insanı bir araya getirdi. ABD'li savaş karşıtlarından, Londra'da, Madrid'de alanları dolduranlara, İsraili barış yanlılarından, Türkiye'de "halk bu savaşı durduracak" diye yürüyenlere kadar, her gün her yer barış mücadelesine dönüştürüldü.

Türkiye'de savaşa ve emperyalizme karşı mücadele ABD'nin saldırganlığını durdurmak, savaşın nedenlerini deşifre etmek ve Türkiye'nin ABD'ye desteğini önlemek amacıyla yürütüldü. 1 Mart'ta "halk bu savaşı durduracak" diye yürüyen 100 bin kişi, "emperyalizme bağlılığın belgesi tezkeresi"nin meclisten geçmesini engelledi. Türkiye'de eşitlik, adalet ve barış mücadelesini yürütenler tezkerenin reddi ile ABD'ye en büyük çelmeyi taktı, Türkiye'nin Irak işgaline ortak olmasını engelledi. Türkiye'nin işgale ortak olması ABD'nin işgale yönelik tüm planlarını alt üst etti, ABD Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in tezkerenin reddinden iki yıl sonra yaptığı açıklamada söyledikleri Türkiye'deki mücadelenin başarısının ne derece önemli olduğunu gösteriyor, "Dördüncü Piyade Birliğinin Irak'a Türkiye'den girmesini sağlayabilmiş olsaydık, bence çok daha az sayıda Baas taraftarı ve rejim yandaşı unsur kaçmayı becerebilecekti. Ve bunun sonucunda direniş bugün olduğundan daha düşük yoğunluklu olacaktı".

Biz her zaman bunları söyleyeceğiz:

-Günümüzde günlük hayatı dahi baskı altına alan terör olayları ile mücadele etmenin yöntemi savaş değildir. Savaş, yaşanan trajediyi felakete dönüştürmekten başka bir anlam ifade etmez. Bush, 11 Eylül sonrasında terörün nedenleri üzerinde düşünmeye dahi fırsat vermeden "teröre karşı savaş" ilan etti, Afganistan'da, Irak'ta "ABD terörü" yaşanmaya başladı. Küreselleşme süreci dünyada hiç olmadığı kadar eşitsizlik ve dışlanmaya yol açıyor. Bugün ortaya çıkan terör ve şiddet olaylarını ortaya çıkaran da yaşanan eşitsizlikler ve dışlanmadır. Bu nedenle bizler "barış, eşitlik ve adalet" için mücadele ediyoruz. Yoksulluğun ve savaşın nedenlerinin neo-liberal politikalar olduğunu biliyor, neo-liberalizme karşı emekten yana tavır alıyoruz.

-ABD saldırganlığına, Irak'ta devam eden işgale karşı tüm dünya sokaklarında yankılanan "savaş karşıtı ses"e sesimizi ve gücümüzü katıyoruz. Savaşı durdurabilecek olan, savaşa

karşı mücadele birlikteliği ve yeteneğidir. Irak Savaşı ile birlikte tüm dünyada sağlanan bu birlikteliğin bir parçası olan bizler, bundan sonra da Türkiye'nin sokaklarında tüm savaş karşıtları ile birlikte barışın, eşitliğin ve adaletin sesini yükseltmeye devam edeceğiz.

-Tezkerenin reddedilmesiyle savaşa ve işgale ortak olmayan Türkiye, AKP hükümeti tarafından ısrarla ABD emperyalist işgalinin destekçisi olmaya sürükleniyor. AKP, ABD'ye destek olmak amacıyla son olarak kamuoyundan gizli yürüttüğü pazarlıklarla İncirliğin ABD çıkarlarınınca kullanılmasına izin verdi. AKP'nin bu desteği, işgalin daha çok derinleşmesini ve ABD'nin Ortadoğu'da başka ülkelere yönelik yapacağı saldırılarda güçlenmesinin yolunu açacaktır. Tezkerenin meclisten geçmesine engelleyenlerin bugün görevi İncirlik üssünün kullanılmasının engellenmesidir. Türkiye bu utancı daha fazla taşımamalı, İncirlik üssü kapatılmalıdır. Bu görev Türkiye'de barış, eşitlik ve adalet mücadelesi yürütenlerin sorumluluğundadır.

Bizler bu sorumluluğumuzla bugün yaşanan yoksulluğa, işsizliğe, eşitsizliğe ve savaşa karşı barış, demokrasi, adalet, eşitlik ve özgürlük istiyoruz.

Savaşa karşı ses çıkaran,

Benim adıma savaşma diyen,

Savaşı durdurabiliriz diye yürüyen,

Katil Bush'tan hesap soran,

NATO'ya İstanbul'u dar eden,

Dünya halklarının vicdanı ile Bush ve çetesini yargılayan,

Filistin'e Özgürlük Kervanı'na omuz veren,

1 Mart'ta tezkere'nin meclisten geçmesine engel olarak emperyalizme çelme takan,

Savaşı bir dünya için mücadele eden,

Çocuklar ölmesin şeker de yiyebilsin diyen,

Emperyalizme karşı 6.Filo Defol diyenlerin ruhuyla mücadele eden,

Savaşın acısını en derinden hisseden,

İncirlik üssü kapatılsın diye İncirlik'e yürüyen,

Ülkede, bölgede, dünyada barış isteyen,

Emekten, demokrasiden, barıştan yana olan,

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları

8 Ekim'de Ankara'da

TMMOB Mitingi'nde buluşuyoruz.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**MADENLERİN GERÇEK SAHİBİ HALKIMIZDIR” DİYENLER
8 EKİM’DE ANKARA’DA TMMOB MİTİNGİNDE
Eylül 2005**

Ülkemizin madencilik sektörünün kamu ağırlıklı olan yapısı, 1980 yılından sonra, adım adım bu alana yatırımların yapılmaması ile, kapatma ya da özelleştirme politikaları nedeniyle sermayeye terk edilmiştir, terk edilmektedir.

Seksenli yıllardan bu yana, kamu işletmelerinin verimsizliğe neden olduğu propagandası yapılmakta, piyasa mekanizması içerisinde kaynakların etkin kullanımının sağlanacağı iddia edilmekte, özelleştirmeler ile rekabetin sağlanacağı, maliyetler ve fiyatların düşeceği, ekonomik verimliliğin artacağı söylenmektedir. Madencilik sektörü için yerli ya da yabancı sermayenin bu yolla temin edilebileceği, özel sektör dinamizmi ile ülkemiz madencilik sektörünün hızla gelişeceği iddia edilmektedir. Bu düşünceler ile, madencilik sektöründe kamu girişimciliğinden vazgeçilmiş, kamunun elindeki işletmeler özel sektöre devredilmek suretiyle madencilik sektöründe yapısal dönüşüm(?) sağlanmıştır. Bu dönüşüm sonucu, bugün, kömürün bir kısmı ve borlar dışında kalan madencilik alanında kamunun kayda değer bir üretimi bulunmamaktadır.

Ancak şimdi görülmektedir ki; sektörün liberalizasyonuna yönelik tüm bu faaliyetlerin sonucunda, gerek maden aramaları gerekse üretimler büyük ölçüde sekteye uğratılmış, kamu madencilik kuruluşları ana işlevlerinden uzaklaştırılarak birer enkaz yığını haline getirilirken yerlerine hiçbir şey konulamamıştır.

Türkiye madenlerini aramaktan vazgeçmiştir. Kamu madencilik kuruluşları giderek küçültülmüş, yatırım yapılmamak suretiyle eskimeye ve verimsizliğe terkedilmiştir. Madencilik sektörüne finans sağlayan Etibank yok edilmiştir.

Madencilik sektöründe, kamu mülkiyetinin, özel sektöre devri sonucunda ekonomide etkinlik ve verimlilik artmamıştır. Gerçek sorunlar göz ardı edilirken, çözümün sadece mülkiyet devrinde aranması, bilimsellikten son derece uzak bir yaklaşımdır. Ve bu tür madencilik politikası; ülkeyi yönetenlerin tercihlerinin kimlerden yana olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Yıllardır söyledik, bir kez daha söylüyoruz:

Merkeze; insanı ve onun emeğini koyan, diğer yandan, madencilik faaliyetlerinde kamunun etkin gözetim ve denetimini sağlayan, söz konusu faaliyetlerin; “siyanür” gibi madencilik faaliyetinin bulunduğu bölge halkını zehirleyecek maddelerin kullanılmasını yasaklayan, çevre ve eko sistemlerin korunmasını da gözeten, bir “ulusal madencilik politikası” oluşturulması elzemdir, şarttır, gereklidir.

Her tür faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, halkımızın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanmasından ve uygulanmasından geçer. Bu amaç; kamu yararı; mutlaka öncelikli olarak göz önünde bulundurularak gerçekleştirilir.

Madencilik sektörünün üretim hedefi dış pazarlar değil, ülke sanayi sektörlerine olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değildir. Yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli

hammadde girdisi sağlamasındadır. Madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması ve bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması bakımından, yerli maden kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilirliği için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından mutlak önkoşuldur.

Sektörde mühendislerin istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son derece önemlidir. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerinin yansıtılması gereklidir.

Madencilik sektörünün her alanında, şeffaflık ve bilgi akışı sağlanmalı, alınan kararlardan toplumun her kesimi bilgilendirilmelidir.

Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişiminden başarı şansı beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı zorunludur. Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi; tarafların karar alma süreçlerine doğrudan katılımları ile olasıdır. Bunlar olmaksızın hazırlanacak herhangi bir sektör planının ya da plan uygulamasının doğru olması, başarılı olması mümkün değildir.

Bunları söyledik. Şimdi de “Madenlerin gerçek sahipleri halkımızdır” diyenler, bizler; 8 Ekim’de Ankara’da TMMOB mitinginde buluşuyoruz. Sözümüzü bir kez daha hep birlikte söylüyoruz.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 8 EKİM MİTINGİ İLE İLGİLİ MİLLETVEKİLLERİNE MEKTUP YOLLADI Eylül 2005

Sayın Milletvekilim,

Bildiğiniz üzere Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerinin ekonomik, demokratik, mesleki hak ve çıkarları için de çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu gün itibarı ile mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek uygulama alanları geçmişe göre daha da daralmış ve sorunları daha da artmıştır. Ülkemizdeki 400 bin mühendis, mimar ve şehir plancısının üçte birinin işsiz yada meslek dışında çalıştığı tahmin edilmektedir. Oysa ülkemizde mühendis ve mimarların sayılarının toplam nüfusa oranı, gelişmiş ülkelere baktığımızda çok düşüktür. Sorun, bilimin ve teknolojinin rekabet gücü olduğu bir çağda, bu yeteneği ve birikimi kullanamamakta yatmaktadır.

Bu genel durum meslektaşlarımızın, eğitimle elde edilmiş bilgilerini ve deneyimle kazanılmış mesleki becerilerini kullanma olanaklarının sınırlanmasına ve üretim süreçlerinden kopmasına yol açmaktadır.

Diğer yandan da bu süreç; işsizliğe, sorumluluklara uygun olmayan düşük gelirlere, mesleki deformasyona ve beyin göçüne neden olmaktadır.

Bu nedenlerle, günümüzün yüklü gündemi ve sorunları karşısında; üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle,

TMMOB;

- * Kamuda çalışan üyelerimizin ücret yetersizliği ve dengesizliğinin giderilmesi için,
- * İşsiz, giderek yoksullaşan ücretli ve emekli meslektaşlarımızın sorunlarını ülke gündemine taşımak için,
- * Meslek alanlarımıza yönelik yasa ve yönetmeliklerin hazırlanmasına müdahil olmak için,
- * Alanlarımıza yönelik yasal düzenlemelerde ülke ihtiyaçlarının temel alınması için,
- * Grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımızın önündeki mevzuatın ortadan kaldırılması için,
- * Mesleğimizi yapmamızı engelleyen tüm mevzuatın elden geçirilmesi için,
- * Hayatın her alanında ve aşamasında teknik hizmetlerin ve teknik elemanların hak ettiği konumda olması için,
- * Bu güne kadar dile getirdiğimiz “Demokratik Türkiye, İnsanca Yaşam” taleplerimizi şimdi hep birlikte söylemek için

8 Ekim 2005 Cumartesi günü, Ankara’da, “TMMOB Mitingi” düzenliyor.

Mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının biriken sorunlarının çözülmesine, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarının günümüzün gereklerine göre düzenlenmesine katkıda bulunacağımızı umuyoruz.

Bu nedenlerle sizi, sorunlarımıza sahip çıkacağımız düşüncesi ile 8 Ekim 2005 Cumartesi günü, Ankara'da TMMOB Mitingi'nde bekliyoruz.

Saygılarımızla.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİNLERCE MİMAR MÜHENDİS VE ŞEHİR PLANCISI ANKARA'DA TMMOB MİTİNGİNDE BULUŞTU Ekim 2005

Üreterek büyüyen paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için 8 Ekim 2005'de Ankara'da "TMMOB MİTİNGİ"nde buluşan binlerce mimar mühendis ve şehir plancısı hakları için mücadele edeceklerini haykırdılar.

Mehmet SOĞANCI (TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı) 8 Ekim 2005 TMMOB MİTİNGİ konuşması:

"Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeçlerin değil, halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız"

1980'de TMMOB Genel Kurulu'nda Sevgili Başkanım Teoman Öztürk bunları söyledi. 25 yıl sonra, gene bu anlayışla çalışmalarını sürdürmekte olan örgütümüzün mitingine hoş geldiniz sevgili arkadaşlarım.

Bu gün burada bizimle birlikte olan dostlarımız, dost emek ve meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, siyasal partilerin, başkanları, yöneticileri, üyeleri hoş geldiniz. Sesimiz ve sözümüz sizinle gürleşiyor. Bize güç veriyorsunuz, hoş geldiniz.

Değerli mühendis, mimar milletvekillerimiz, buraya bizi alanda dinlemeye geldiniz. Bizler bildiğiniz sorunlarımızı, bir kez daha burada hep birlikte söyleyeceğiz. Bunları parlamento taşımak artık sizin göreviniz. Çağrımıza uydunuz geldiniz, bize onur verdiniz, hoş geldiniz.

Bu ülkede altıyüzü aşkın noktada yerleşik mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı bölümlerinin sevgili temsilcileri, bize bilimi ve teknolojiyi anlatanlar, bilim insanları, hoş geldiniz. Mesleğimizin bilimi ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek olduğunu sizler gösterdiniz. Onurlu bir meslektir bu dediniz. İnsan odaklı bir meslektir bu dediniz. Şimdi de içine düşürüldüğümüz duruma bakın. Sizin sorunlarınız da tüm yurttaşlarımızın gibi had safhada. Bilim insanlarının geçim derdine düşürüldüğü bir ülkede yaşıyoruz. Sevgili arkadaşlar, bunları bizimle birlikte söylemeye geldiniz, hoş geldiniz.

TMMOB ve bağlı odaların, odalarımızın şubelerinin yönetimlerinde, organlarında, İKK sekreterliklerinde görev alan sevgili mesai arkadaşlarım. TMMOB ve oda çalışanlarımız, hepiniz hoş geldiniz. 70'lerden bu yana onurlu yürüyüşü ve dik duruşu sürdüren ve bunu sürdürmeye kararlı bir örgütün bugün bayrağını taşıyan sevgili arkadaşlarım. TMMOB mitingi yolculuğuna üç hafta önce hep beraber başladık. Kampanyamız süresince TMMOB'nin derdini, derdimizi herkese duyurdunuz, konuştunuz, koştunuz, yoruldunuz. Şimdi hep beraber bu keyifli yolculuğu bu gün burada üyelerimizle dostlarımızla birlikte tamamlıyoruz. İyi ki varsınız. Hoş geldiniz.

Sevgili meslektaşlarım. Bu ülkenin aydınlık yüzlü, aydınlık yürekli insanları. Hepinize sevgilerimi sunuyorum. "Sorunlarımız çoğaldı" dediniz. "Ülkenin sorunları çoğaldı, artık işin içinden çıkılmaz halde" dediniz. "Ülkenin bunalımı artık bizim omzumza yıkılıyor" dediniz..

“Hep birlikte buluşalım. Derdimizi birlikte söyleyelim” dediniz. İşte bir aradayız. Edirne’den, Diyarbakır’dan, Maraş’tan, Trabzon’dan, Aydın’dan, İstanbul’dan, Konya’dan, İzmir’den, Antalya’dan, Eskişehir’den, Zonguldak’tan geldiniz. Türkiye’nin 86 noktasından buraya, Ankara’ya buluşmaya geldiniz. Bu alanı özgürleştirmeye geldiniz. Yüreklerinizi yüreklerimizle birleştirmeye geldiniz. Hoş geldiniz.

Çalışma alanları yok edilen sevgili kamu çalışanı arkadaşlarım. Yatırımdan, istihdamdan uzaklaşmış bir ülkenin teknik eleman olarak kamuda çalışanları. Ücret yetersizliği ve dengesizliği içinde bulunan sevgili meslektaşlarım. Hoş geldiniz. İşimiz zor. Siyasal iktidar, kendinden öncekilerin programını sürdürüyor. IMF ve Dünya Bankasının programını sürdürüyor. “Bu programda yatırım yok. Bu programda özelleştirme var. Bu programda pastanın büyüğü ranta ve borca gider. Bu programda kamuda teknike ihtiyacı yok. Sen 600 dolardan fazla etmezsin. Sen bu ülke için, kamu için gereksiz birisin.” Siyasal iktidar böyle diyor. Sevgili Kamu çalışanı meslektaşlarım. “Bizi gözden çıkaran siyasal iktidarı, biz de gözden çıkardık” demeye geldiniz. Hoş geldiniz.

İşsiz mühendis, mimar, şehir plancısı arkadaşım. Bu ülkede yıllardır uygulanan vahşi kapitalizmin uygulamaları seni işsiz bırakan. Bu gün 270.000 e ulaşan üye sayımızın %25i, yani yetmişbini işsiz ya da meslek dışı işlerde çalışıyor. Bu ülkede krizler önce bizi vuruyor, bu ülkenin özelleştirmeleri önce bizi vuruyor. Ama biz sorunlarımızın çözümünü için, işsizliğimizin çözümünü için biliyoruz ve söylüyoruz: “kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiç birimiz.”

Sevgili Öğrenciler, bu ülkenin ve örgütümüzün geleceği olan benim güzel arkadaşlarım. Bu örgüt size asla yalan söylemeyecektir. İyi ki varsınız. 26 kasımdan önce bir kez de bu alanda “Yaşasın Bilimsel, demokratik, özerk üniversite mücadelemiz” demeye geldiniz. Hoş geldiniz. Bize güç getirdiniz.

Bu örgütün yıllardır omurgasını dik tutan, şimdi emekli olan, ya da emekli edilen arkadaşlarım. Emekli mühendis, mimar, şehir plancıları, hepimiz hoş geldiniz.

Sevgili dostlar,

Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisi ile şekilleniyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözeneğinde tahakküm kuruyor. Küreselleşme ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor. Yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor. Şiddet günlük yaşamın her noktasında boy gösteriyor. ABD Ortadoğu’yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek devam ediyor. Uygulanan neo-liberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor. İdeolojilerin sonu, kapitalizmin sonsuzluğunun ilan edildiği dönemde, egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini; yoksulluk, savaş, işsizlik ve açlık yalanlıyor.

Türkiye’nin küreselleşme sürecine eklenmesi ‘Türkiye çağ atlıyor’ sözleri ile başlamıştı. Gerçek olan ise Türkiye’nin çağ atladığı değil, dünyayı sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenleyen ‘küreselleşme çağına’ eklenmesiydi. Sermayenin dünyayı içselleştirdiği, sınırları, kuralları kendi lehine ortadan kaldırdığı, bütün alanlara etkin ve doğrudan müdahale ettiği bir dönem Türkiye’de de yaşanmaya başladı. Türkiye açısından son dönem yapılan yasal düzenlemeler bu durumun son hamlesi olarak gerçekleşiyor. Bir yandan kamu hizmetleri paralı hale getirilirken, diğer yandan da kamu kurumlarının

mülkiyeti sermayeye devrediliyor.

Yaşanan durum 'sermaye lehine bir dönüşümü ifade ediyor'. Özelleştirmenin ve ticarileştirmenin yaratacağı toplumsal sonuçlar çok derin olacak. Uzun yıllardır uygulanan IMF ve Dünya Bankası politikalarıyla yoksullaşan halk; bu uygulamalarla eğitim, sağlık gibi en temel insani haklardan bile yararlanamayacak duruma gelecek, yoksulluk derinleşecek, toplumsal dışlanma yaygınlaşacak.

Üretimin yerini finans hareketlerinin aldığı, sosyal devletin ortadan kaldırıldığı, devlet-yurttaş ilişkisinin sermaye-müşteri ilişkisi olarak yeniden tanımlandığı, tüm hizmetlerin paralı hale getirildiği günümüzde, yaşam gün geçtikçe güvencesizleşiyor.

Türkiye'nin politik yönelimlerinden, çalışanların ücretlerine kadar her şey IMF, Dünya Bankası ve AB ile kurulan ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Finans kapitalin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlanan bütçe, rant, faiz ve dış borç ödemeye endeksleniyor. Ekonomik istikrar, büyüme, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi gibi sürekli gündemde olan gelişmeler halkın yaşamına yansımıyor. Hükümet kamu çalışanları ile yaptığı toplu görüşmelerde sefalet ücretinde ısrar ediyor. IMF'ye verilen sözlerin dışına çıkılamayacağı ifade ediliyor. AB kendi içinde tarımı desteklerken, Türkiye'den tarıma desteği çekmesini, tarım alanlarının kısıtlanmasını istiyor. 2005-2006 yılı özelleştirmeler yılı olacak diyen siyasal iktidar, Türkiye'nin en önemli kamusal varlıklarını 'parayı veren düdüğü çalar' aymazlığı ile satıyor. Bütün bu politikalar Türkiye'de yaşanan dönüşümün yönünü gösteriyor.

Bu durumdan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları da olumsuz etkileniyor. Bizler üretime, yatırıma dayalı bir ekonomik modelin, yani gelişmenin önemli yapı taşlarıyız. Bilim ve teknolojiyi toplumsal yararın hizmetine sunan bizlerin yaşam düzeyleri, toplumsal yararı göz ardı eden, sermayenin güvenilirliği ve karı için düzenlenmiş rant ekonomisi içinde eriyor. Rant ekonomisinin yarattığı plansızlık ve karmaşa içinde bizlerin yaşam koşullarının yanında, mesleki kimliklerimiz de erozyona uğruyor.

Sevgili dostlar,

Sermayenin çıkarları için yürütülmeye çalışılan bu değişim projesine karşı emek ve demokrasi güçlerine, emekten yana bir seçeneği hayata geçirmek için mücadele etmek düşüyor. Asıl olan işte budur.

TMMOB buradan bu alandan siyasal iktidarı uyarıyor:

Kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi uygulamaları terk edilmelidir.

Eğitim, sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetler herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmalıdır.

Ülkemizin kaynaklarını, kamusal ve toplumsal hizmetleri ticarileştirerek küresel sermayeye birer kar alanı olarak açan bütün uluslararası anlaşmalar iptal edilmelidir.

Ranta, faize, borç ödemelerine odaklanan değil, halkın ihtiyaçlarını gözeten bir bütçe düzenlenmelidir.

Özelleştirmeler durdurulmalıdır.

TELEKOM, TÜPRAŞ ve diğer özelleştirilen kurumların satışı iptal edilmelidir.

Biz Özelleştirmelerin daha çok yoksulluk ve daha çok işsizlik demek olduğunu biliyoruz.

Finans kapitalin hareketliliğine bırakılmış ekonomik gelişme yerine, üretime ve yatırıma dayalı ekonomik model hayata geçirilmelidir.

Asgari ücret yoksulluk sınırının üzerine çekilmelidir.

İşsizleri güvence altına alacak sosyal uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Kamu çalışanlarının sözleşmeli personel uygulaması ile güvencesizleştirilmesi, sefalet ücretine mahkum edilmesi uygulamaları terk edilmelidir.

Örgütlenme hakkının önündeki engellerin kaldırılması hemen şimdi sağlanmalıdır.

Kamu çalışanlarına yıllardır verilmeyen hak ettikleri pay verilmelidir.

25 yıllık Kamu çalışanı meslektaşlarımızın aylık ücretleri 2000 \$ yapılmalıdır.

Kamu çalışanları arasında rekabet ortamı yaratarak etkin çalışmalarını önleyen ücret dengesizliği giderilmelidir.

Çalışma yaşamında cinsiyet ayrımcılığı önlenmelidir

İş güvencesinin yok edilmesini sağlayacak ve çalışma koşullarını belirsiz hale getirecek, küresel istemlere odaklı Kamu Personel Rejimi Yasası çalışmalarına son verilmelidir.

Emeklilerin aylık sınırında olan maaşları insanca yaşanacak düzeye çıkarılmalıdır.

Kamuda çalışırken alınan tazminatlar ve ek ödenekler emekliliğe yansıtılmalıdır.

Emeklilik yaşının yükseltilmesi, emeklilik aylıklarının düşürülmesi, primlerin süre ve miktarının artırılma girişimlerinden vazgeçilmelidir.

Öğretim üyelerinin, bilim insanlarının ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözümlenmelidir.

YÖK tüm kurumlarıyla kaldırılmalı, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar sürecine katılmaları sağlanmalıdır.

Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir!

Biz Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!

Biz üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaştırılan ülkemizin, yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalara döndürülmesini istiyoruz.

Biz toplumsal eşitsizliğin her düzeyde yaygınlaşmış olmasına karşı, adalet ve eşitlik istiyoruz.

Biz kültürel kimliklerin baskı altında tutularak yok sayılmasına, her düzeyde milliyetçiliğin kışkırtılmasına, şiddetin çözüm yolu olarak sunulmasına karşı, sorunun demokrasi ve kardeşlik temelinde çözümünden yana taraf olduğumuzu ifade ediyor, barış içinde bir arada yaşama istiyoruz.

Biz, Türkiye'nin IMF ve diğer uluslararası kurumlar eliyle yönetilmesine karşı, halkın her düzeyde yönetimi katılmasını, ülke yönetiminde halkın söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyoruz. AB ile pazarlıklar arasına sıkışmış bir demokratik açılımı değil, gerçek demokrasi istiyoruz.

TMMOB, AB müzakere süreci ile ilgili her türlü ilişkiyi ve tartışmayı yakından takip etmektedir. TMMOB, meslek alanları üzerinden ülke gerçeklerini tanımlayarak, gerek üyelerimizin hakları ve çıkarları doğrultusunda, gerekse de emekten ve halktan yana uygulamaların yaşama geçirilmesi doğrultusunda AB ile müzakere sürecini, bir mücadele süreci olarak algılamaktadır ve TMMOB, bunun gereklerini yapmaya kararlıdır.

TMMOB, Savaşa karşı ses çıkaranları, Dünya halklarının vicdanı ile Bush ve çetesini yargılayanları, 1 Mart'ta emperyalizme çelme takanları, Savaşsız bir dünya için mücadele edenleri, Çocuklar ölmesin şeker de yiyebilsin diyenleri, Savaşın acısını en derinden hissedeni, Ülkede, bölgede, dünyada barış isteyenleri sevgiyle selamlamaktadır.

Biz dün olduğu gibi bugün de, dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmıyoruz. Savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşümüzü sürdürmeye kararlıyız.

TMMOB diyor ki;

“Sermaye kendi imgesinden bir dünya yaratıyor”. Emek ve demokrasi güçlerine düşen, sermayenin yarattığı işsizliğin, yoksulluğun, savaşın, sömürünün dünyasına karşı, emekten, barıştan, adaletten, özgürlükten ve demokrasiden yana başka bir Türkiye'yi ve başka bir dünyayı kurmaktır. Gelecek ona sahip çıkan ellerle şekillenecektir. Başka bir dünya yaratma umudu ve inancı; bizim ellerimizde başka bir dünyanın kurucu iradesine dönüşebilir.

Sevgili dostlar,

Sermayenin yaşama tüm gücüyle saldırdığı, emperyalistlerin dünyayı savaşla sınavdığı bu dönemde bize düşen bir olmaktır, umudu diri tutmaktır, kavgada birlikte olmaktır. Sen yoksan bir eksiz. Başka bir Türkiye, başka bir Dünya için sen de katıl, ellerimizi birleştirip emeğin ve özgürlüğün Türkiye'sine uzanalım.

“Kurtuluş yok tek başına, Ya hep beraber, ya hiçbirimiz”

TMMOB MİTİNGİNDE KÜRSÜDEN ŞUNLAR DA SÖYLENDİ

Ekim 2005

8 Ekim TMMOB mitinginde kürsüden Ayşegül Bildirici, A. Cenk Lişesivdin ve Ömürhan Soysal tarafından şunlar da söylendi.

ALANA GİRİLİRKEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Geliyor Üreten sanayileşen ve kalkınan bir Türkiye için mücadele eden mühendislerin mimarların şehir plancılarının örgütü geliyor. Hoş geldiniz.

Mücadeleniz mücadelemizdir, talepleriniz taleplerimizdir diyen, bu ülkenin aydınlık geleceği için bizlerle mücadele eden örgüt temsilcileri hoş geldiniz.

Çevre Mühendisleri Odası geliyor, Türkiye nükleer çöplük olmayacak diyen dostlarımız geliyor. Her yer Bergama, hepimiz Bergamalı'yız diyen, geleceğimiz, umudumuz geliyor. Hoş geldiniz.

Elektrik Mühendisleri Odası geliyor, Santralleri özelleştirmeyeceğiz, mobil santral kurdurtmayacağız, Telekom'u sattırmayacağız diye haykıran dostlarımız geliyor. Hoş geldiniz.

Fizik Mühendisleri Odası geliyor, Atomu yönetenler, enerjiye çevirenler geliyor. Hoş geldiniz.

Gemi Mühendisleri Odası geliyor. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde tersanelerin kapatılmasına karşı çıkan, tersaneler halkındır kapatılamaz diyen dostlarımız geliyor. Hoş geldiniz.

Gemi Makina İşletme Mühendisleri Odası geliyor. Dünyanın dört bir yanından, okyanusları aşarak gelen gemi makina işletme mühendislerini selamlıyoruz. Hoş geldiniz.

Gıda Mühendisleri Odası geliyor. Halkımızın daha sağlıklı beslenmesi için, genetiği değiştirilmiş organizmalara hayır diyen dostlar geliyor. Hoş geldiniz.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası geliyor. Yeryüzünü karış karış, santim santim ölçen dostlarımız geliyor. Hoş geldiniz.

İç Mimarlar Odası geliyor. İç mimarlar, mekanlarımızda sizlerin sayesinde daha mutlu, daha rahatız. Sizleri selamlıyoruz.

İnşaat Mühendisleri Odası geliyor. Barındığımız binaların, içtiğimiz suları, yürüdüğümüz yolları, yapıları yaratanlar geliyor. Hoş geldiniz.

Jeofizik Mühendisleri Odası geliyor. Depremler kader değildir diyen jeofizik mühendisleri, hoş geldiniz.

Jeoloji Mühendisleri Odası geliyor. Yer altı kaynaklarını bularak insanlığın hizmetine sunan dostlarımız. Hoş geldiniz.

Kimya Mühendisleri Odası geliyor. Çok uluslu kimya şirketlerinin ülkemizdeki talanına hayır diyen kimya mühendisleri, hoş geldiniz.

Maden Mühendisleri Odası geliyor. Madenler halkındır satılamaz diyenler, yeraltı ve

38. dönemde söylediklerimiz

yerüstündeki madenleri insanlık hizmetine sunanlar geliyor. Hoş geldiniz.

Makina Mühendisleri Odası geliyor. Üreten, sanayileşen ve demokratik bir Türkiye özlemi ile alanları dolduran arkadaşlarımız, hoş geldiniz!..

Metalurji Mühendisleri Odası geliyor. Çeliğe su verenler geliyor. Metalurji mühendisleri hoş geldiniz.

Meteoroloji Mühendisleri Odası geliyor. Meteoroloji mühendisleri hoş geldiniz. Sizleri selamlıyoruz.

Mimarlar Odası geliyor. Kentin sakini değil sahibiyiz diyen, mimar dostlarımız geliyor. Hoş geldiniz.

Orman mühendisleri odası geliyor. Orman arazileri ve sit alanları yağmalanamaz diyen orman mühendislerini selamlıyoruz. Hoş geldiniz.

Petrol mühendisleri odası geliyor Tüpraş özelleştirilemez diyen petrol mühendislerini selamlıyoruz. Hoş geldiniz.

Peyzaj mimarları odası Yaşanabilir bir kentleşme için yeşil alanlarımızı yaratan peyzaj mimarları hoş geldiniz.

Şehir Plancıları Odası geliyor. Planlı kentleşmenin yılmaz savunucusu dostlarımız hoş geldiniz. sizleri selamlıyoruz.

Tekstil Mühendisleri Odası geliyor. Üretimin içinden gelen tekstil mühendisleri hoş geldiniz.

Ziraat Mühendisleri Odası geliyor. Üretenler geliyor, halkımızı doyuranlar geliyor, toprağın dostu, gerçek sahibi meslektaşlarımız geliyor. Hoş geldiniz.

SAYGI DURUŞUNA DAVET

Şimdi kapatalım gözlerimizi,

Aramızdan alınan o güzel insanların anısına,

Sıkıca tutalım yüreğimizi fırlayıp gitmesin yerinden,

Öfkemizi atalım ruhumuzun derinliklerine sıcak bir selam işaret edelim

Bakışlarımızla.

Mustafa Kemal'in ve silah arkadaşlarının, Demokrasi mücadelesinde şehit düşen dostlarımızın, TMMOB'nin ve bağlı odalarının bugüne gelmesinde emeği geçen ve görevi başında yitirdiğimiz tüm meslektaşlarımızın, Sevgili Başkanımız Teoman Öztürk ile tüm yitirdiklerinizin anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

SAYGI DURUŞU SIRASINDA

Dörtmala gelip Uzak Asya'dan

Akdeniz'e bir kısrağ başı gibi uzanan

bu memleket bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak

ve ipek bir halıya benzeyen toprak,
bu cehennem, bu cennet bizim.
Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,
yok edin insanın insana kulluğunu,
bu davet bizim...

Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
ve bir orman gibi KARDEŞÇESİNE,
bu hasret bizim...

Anıları mücadelemize önder,
Yüreklere yüreklerimize can olsun....

MERHABA DOSTLAR

yine düştük yollara ülkenin dört bir yanından,
buluştuk bu meydana,
ağaçtık, orman olduk
ırmaktık deniz olduk
şimdi okyanus olacağız
dünyadaki dostlarımızla,
umut olacağız Türkiye'nin aydınlık yarınlarına,
Türkiye bizimle özgürleşecek
bizler, bu meydanı dolduran mühendisler mimarlar;
hırsızlık yapmadık;
çete kurmadık;
insan haklarını ihlal etmedik;
adam öldürmedik,
ülke topraklarını peşkeş çekmedik...
insanı sevdik, yaşamı sevdik, barışı sevdik,
bağımsız Türkiye sloganlarını ölüme giderken bile
haykıran yürekli dostlarımızı sevdik.
Yaşasın Demokrasi Mücadelemiz
istedik ki bu ülkede özgürlük olsun,
istedik ki kardeşlik olsun,
eşitlik olsun,

istedik ki
çalışanlar haklarını alsın
mühendis mimarlar
yoksullaşmasın...
Kahrolsun IMF, Bağımsız Türkiye
neyi sevdiysek aldılar ellerimizden
birer birer.
mesleğimizi sevdik,
insana hizmet etmeyi hedefledik.
şimdi onu da almak isterler ellerimizden
yani geleceğimizi,
yani üretkenliğimizi,
yani çeliğe su veren,
yani bu ülkenin,
yolunu, suyunu, şehirlerini,
limanlarını, makinalarını yaratan, madenlerini çıkaran
bizleri teslim almak isterler
Söz yetki karar çalışanlara
asla teslim olmayacağız....
emeklilik yaşının yükseltilmesine,
asla teslim olmayacağız,
maaşlarımıza yapılan yüzdeler zamlara
asla teslim olmayacağız
özelleştirme uygulamalarına
asla teslim olmayacağız
imf politikalarına....
asla teslim olmayacağız
ülkemizin aydınlık geleceğine ipotek konmasına
asla teslim olmayacağız.
bu ülkenin özgürlük ve bağımsızlık ateşiyle yanıp
tutuşan mühendis mimarlar olarak,
uluslar arası tahkimle, ülkemizin ve kaynaklarımızın

peşkeş çekilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Mühendisler Mimarlar Susmayacak

her şeyi unutturmaya,

belleğimizi yok etmeye çalışıyorlar.

bilsinler ki yaşananlar ve onları yapanlar unutulmaz..

Maraş unutulmaz, Çorum unutulmaz, Sivas unutulmaz,

17 yaşında idam edilen çocuklar unutulmaz,

memurlara verilen sadaka zamları unutulmaz,

Kızılay'da direnen kamu emekçilerinin üzerine atılan bombalar unutulmaz,

işine, ekmeğine sahip çıkmak için fabrikalarda direnen özelleştirme mağdurları unutulmaz.

emeklilik yaşını yükseltmek isteyenler,

mühendis mimarları

gözden çıkartmak isteyenler unutulmaz,

çalışanların sürgünleri unutulmaz,

çeteleri koruyanları, şeriat özlemlerine destek verenleri,

unutmayacağız,

Baskılar Bizi Yıldırılmaz

bizi yok etmek istiyorlar

savaş çıkırtkanları,

ırkçılık savunucuları,

şeriat özlemcileri,

bizi yok edemezler

çünkü biz her yerdeyiz...

belki yorulduk,

belki azaldık,...

belki yenildik,

ama bitmedik

buradayız işte....

“ey her şeye bitti diyenler

korkunun sofrasında,

yılgınlık yiyenler

ne dağlarda direnen çiçekler
ne kentlerde devleşen öfkeler
henüz elveda edemediler
bitmedi daha sürüyor o kavga ve sürecek
yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek...”
bu sevda tutar bizi ayakta
silkinip geldik mi kendimize
deniz oluruz,
dağ oluruz,
orman oluruz,
denizlere ulaşan ırmak oluruz,
biz hayatı üretenleriz
biz yaşamı dönüştürenleriz,
ekmeğiz, suyuz,
çocuğuz, kadınız, madeniz,
biz yaşamın kendisiyiz....
biz geleceğin güvencesiyiz
bizi yok etmek kolay değil....
biz her yerdeyiz.
Bu ülke bu halk satılık değil
biz; niteliksiz, baskıcı, paralı eğitime karşı,
nitelikli, parasız, bilimsel eğitimi
ve özerk demokratik üniversiteyi savunan öğrencileriz.
biz; kamu çalışanlarının
sözleşmeli personel uygulaması ile güvencesizleştirilmesine,
sefalet ücretine mahkûm edilmesine,
örgütlenme hakkının önündeki engellere karşı,
insanca yaşanacak bir ücret,
iş güvencesi ve örgütlenme hakkı için mücadele eden
mühendisler mimarlar şehir plancılarıyız.
biz; özelleştirilen ya da kapatılan kamu kurumlarında
emekli olma tercihiyle baş başa bırakılan,

özel sektörde düşük ücret ya da işten çıkarılma seçeneği dayatılan
 ya da düşük emekli aylıklarıyla banka kuyruklarında
 hayatını sürdürmeye çalışan emeklileriz.
 biz; imf'nin, çokuluslu tekellerin ve yerli tekelci sermayenin,
 emek düşmanı, ekonomik, sosyal ve siyasal dayatmaları sonucu
 işsizleştirilen mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız,
 biz eğitim kadrolarının ekonomik sorunları,
 insanca yaşayabilecekleri ve hak ettikleri seviyede çözümlenerek
 zamanlarını tamamen öğretime ve araştırmaya vermelerinin
 koşullarının yaratıldığı bir üniversite isteyen
 bilim insanlarıyız.
 biz özelleştirmelere karşı fabrikaları işgal edenler,
 yoksulluğa karşı dayanışmayı büyütenler,
 herkese iş, insanca yaşanabilecek ücret talep edenler,
 tenceremiz boş öfkemiz dolu diye yollara dökülenler,
 savaşa karşı sokakları barış şenliğine çevirenler,
 kârı değil doğayı savunanlar,
 her türden ayrımcılığa karşı çıkanlar,
 bu ülkede kadınlar da vardır diyenler,
 üniversiteler de sokaklar da bizindir diyenler,
 geleceğine sahip çıkan
 mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız,
 bizler;
 çağdaş, bağımsız, onurlu, kalkınmış ve demokratik bir Türkiye'de
 insanca ve barış içinde yaşamak için buradayız,
 Avrupa Birliği müzakere süreçlerini
 meslek alanlarımız üzerinden mücadele süreçleri olarak anlıyoruz.
 “başka bir yaşam mümkün.
 başka bir Türkiye mümkün.
 başka bir dünya mümkün.”
 demek için bir araya geldik.
 biz Amerika'da evsiz,

38. dönemde söylediklerimiz

Yunanistan'da tarım üreticisi,

Kolombiya'da gazeteci,

Meksika'da yoksul yerli,

Brezilya'da topraksız köylü,

Bosna'da, Kosova'da, Çeçenistan'da, Afganistan'da, Irak'ta barış elçisi,

Peru'da özgürlük isteyen,

Güney Kore'de iş yasalarına karşı direnen işçileriz....

biz Afrika'da çocuklar açlıktan ölmesin diyenleriz.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz...

Üyelerinin sorunlarını toplumsal sorunlardan ayırt etmeyen, emekten ve demokrasiden yana tavrını sürdüren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB'nin çağrısıyla, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmadan, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmak, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşümüzü sürdürmek amacıyla buradayız.

DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU

Ekim 2005

Dünya Gıda Günü Sempozyumu, TMMOB Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarınca ortaklaşa olarak 14-15 Ekim 2005 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Sempozyum açılışında sırasıyla R.Petek ATAMAN (Gıda Mühendisleri Odası Başkanı), Erel ÖZBOZKURT (Kimya Mühendisleri Odası Başkanı), Gökhan GÜNAYDIN (Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı), Mehmet SOĞANCI (TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı), Abdellatif TABET (FAO Türkiye Temsilcisi) tarafından gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanca sempozyum açılışında yaptığı konuşmada şunları da söyledi:

Birliğimize bağlı üç odamız Gıda Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası ve Ziraat Mühendisleri Odası, 2005 yılı Dünya Gıda Günü'nü, birlikte düzenledikleri bu Sempozyum ile kutlayacaklar.

Bugün ve yarın gerçekleştirilecek olan oturumlarda; Oda yöneticileri, uzmanlar, bilim insanları, kamu bürokratları ve siyasetçiler konuyu derinliğine işleyecekler.

Aslında bir kutlama değildir bu etkinlikler, anlamlı birer uyarıdır. Tıpkı her 16 Ekim Dünya Gıda Günü'nde yaptığımız diğer etkinliklerde olduğu gibi. Her an, bilimi toplumla buluşturmaya yönelik olarak gerçekleştirdiğimiz diğer etkinliklerimizde olduğu gibi.

Çünkü; her dönem olduğu gibi bu dönemde de meslek alanları ile ilgili her konuda bilgiyi biriktirmeyi, bilgiyi kamuoyu ile paylaşmayı, ülke sorunlarını tespit etmeyi, çözüm yolları önermeyi ana çalışma alanlarından biri olarak gören TMMOB ve bağlı Odaları; toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan bir meslek örgütüdür. Ve bu örgüt, DPT'nin belirlemelerine göre Türkiye'de nüfusun %15'inin günlük 1 doların, %38'inin ise 1.5 doların altında kalan gelir düzeyi ile yoksulluk içinde yaşadığını, insanların %20'sinin yeterli gıdaya ulaşamadığını ve %8.5'unun ise açlık sınırında yaşadığını bilmektedir ve bu yanlışa "dur" denilmesi gerektiğini savunmaktadır.

Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabaları yaşama geçiren bir örgüt olan TMMOB bünyesinde; meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren Gıda Mühendisleri Odamız, Kimya Mühendisleri Odamız ve Ziraat Mühendisleri Odamız, son dönemlerde takdir edilmesi gereken, örnek olacak çalışmalarını birlikte sürdürmektedirler.

Birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını yaşama geçiren uygulamalardan biri, Odalarımızın bugün birlikte düzenledikleri Dünya Gıda Günü 2005 Sempozyumu'dur. Emegi geçen herkese teşekkür ediyorum.

Birliktelik anlayışları gereği yapılan bir başka uygulama da, Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odalarımızın gıda sektörüyle ilgili "Sorumlu Yöneticilik" uygulamalarına yönelik olarak 2005 yılında bir Protokol imzalaması ve alanı birlikte düzenleme kararı almasıdır.

Bu süreçte kuşkusuz Odalarımızla birlikte TMMOB'nin çalışma tarzının da etkisi vardır. Bilindiği üzere, Birliğin bu dönem Çalışma Programı'nda yer aldığı şekliyle; 5179 sayılı

Kanun ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılacak yönetmelikler üzerine çalışma yapılması, gıda güvenliği anlayışının yerleştirilmesi, bilimselliğin sağlanması, mevcut aksayan denetim ve üretim sisteminde konu ile ilgili eğitim almış mühendislerin katkılarının artırılması ve konu ile ilgili olarak Odalar arası işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla; Gıda Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası ve Ziraat Mühendisleri Odası temsilcilerinden oluşan “Gıda Politikaları Çalışma Grubu” kuruldu.

TMMOB; etkin çalışan ve üreten Gıda Politikaları Çalışma Grubu’nun tespit ve önerilerini, 2004 yılı Dünya Gıda Günü’nde, “16 Ekim Dünya Gıda Günü Kutlu Olsun! Bu Gün Gıda Güvenliği Denetiminin Tek Elde Toplanacağı Bir Sistemin Hayata Geçirilmesi Talebimizi Yineliyoruz.” başlıklı Basın Açıklaması ile kamuoyuna duyurdu. Süreç içinde yanlışlar düzelmedi. Odalarımız, birlikte ya da tek başlarına uyarı ve kamuoyunu doğru bilgilendirme görevlerini yerine getirmeye devam ettiler.

Tarım ürünlerinin insan ve hayvan gıdasının temelini oluşturması nedeniyle stratejik önem taşıması ve bu nedenle de ulusal bağımsızlığı belirleyen sektörlerin başında gelmesi gerçeğini bilerek, toplumsal sorumluluğumuz gereği susmadık.

Genetiği değiştirilmiş organizmalar ve buna yönelik yasal düzenlemeler gündeme geldiğinde “Biyogüvenlik Yasa Tasarısı Halkın Değil Şirketlerin Çıkarını Koruyor.” dedik.

Sahte gıdalar ve hormonlu gıdaların bilimsellikten uzak şekilde yalnızca ajitatif duyarlılıklar gündeme getirildiği süreçte; “Bilimsel Temeli Olmayan Gıda Tartışmaları, Kamuoyunu Yanlış Yönlendiriyor.” dedik.

Sahte rakıdan dolayı toplu ölümler gündeme geldiğinde”Sahte Rakı Değil, Kurlsız Piyasa Can Alıyor” dedik.

5179 sayılı Gıda Yasası’na, halk sağlığı ve gıda güvenliği hiç düşünülmeden yerleştirilmiş dış ticaretle ilgili madde can yakmaya başladığında; “Gıdada Dış Ticaret Sancısı, Türk Gıda Mevzuatına Uygun Olmayan Ürünlerin Yurtiçi Edilmesi Kabul Edilemez.” dedik.

21 Mayıs, Dünya Süt Günü’nde, süt sektöründe Türkiye’nin verili koşullarını ortaya koyarak; “Çocukların Süt İçmediği, Üreticinin Hakkını Alamadığı Bir Ülkede, Süt Günü Kutlanamaz “ dedik. Çeşitli illerde gerçekleştirilen farklı etkinliklerle sütü tanıttık, süt dağıttık.

Yayımladığı yönetmeliklerdeki yetkilerin bir kısmının aslında kendinde olmadığını Mayıs 2005 tarihli Danıştay Kararı ile öğrenen ve gıda işyerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesinde yetkilerini Belediyelere devretmek zorunda kalan Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın, gıda güvenliği konusunda mesleki çalışmaları yürüten Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisi istihdamı konusunda geri adım atması üzerine “Gıda Güvenliğini Sağlamaktan Sorumlu Bakanlık, Uygulamalarıyla, Gıda Güvenliğini Tehlikeye Atıyor” dedik.

Kamuoyunda tavuk vebası veya kuş gribi olarak da bilinen Avian influenza nedeniyle kanatlı hayvanlar arasında toplu ölümler olması, AB’nin ülkemizden kanatlı dışalımını durdurması ve insanlarımızın bulaşma riski nedeniyle tedirgin olması üzerine; “Kuş Gribi Konusunda Kamu Yönetiminin, Üreticilerin ve Tüketicilerin Alması Gereken Önlemler” başlıklı Basın Açıklamasını yaptık.

Sevgili Oda Yönetim Kurulu Başkanlarımızın açılıştaki sözleri ve etkinlik süresince söyleyecekler bizim sözlerimizdir. Bu etkinlik süresince de, bu salondan kamuoyunu ve karar

vericileri uyardıma devam edeceğiz.

Neden? Çünkü; dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde olan TMMOB ve bağlı Odalarımız olarak biliyoruz ki;

Türkiye, önemli sayılabilecek tarımsal potansiyeline karşın, son çeyrek yüzyılda uygulanan neoliberal politikalar sonucunda tarımda dışalımçı konumuna düşürülmüştür. Tarımsal üretimdeki artış hızı nüfus artış hızının gerisinde kalmakta ve dolayısıyla gıda açığı giderek büyümektedir. Kapitalist üretim biçimlerinin “çevresel değerleri bir girdi olarak gören anlayışı”, tarım alanlarının amaç dışı kullanımı ve kirlenmenin yok edici etkileri, biyo çeşitliliği tehdit eder duruma gelmiştir. Gıda güvenliğinin öneminin her geçen gün yaşanan olaylarla gözler önüne serildiği günümüzde, gıda üretimi ve denetimi konusunda kamuda yaşanan çok başlılık sorunu, uluslararası yükümlülükler de göz ardı edilerek, çözülmemektedir. Kamu yönetiminin, sektörde çalışan işyerlerinin karlılığını, kamu yararına ve bilimsel gerçeklere tercih eden yaklaşımlarının faturası daima ağır olmuştur ve de olacaktır. Tarladan sofraya güvenli gıda üretimi esasına dayalı olarak, risk analizi ve izlenebilirlik gibi araçlar henüz yeterince uygulamaya sokulamamıştır. Kuralsız piyasa koşullarının, halk sağlığı açısından ne derecede vahim sonuçlar doğurabildiğine ilişkin acı örnekler ortada iken, ülke çapında birçok kayıt dışı işyeri ve işletmede her türlü denetimden uzak üretimde bulunmaktadır. “Gıdada iç piyasa denetimleri”; bütçe yetersizlikleri, teknik altyapı noksanlığı, personel açığı ve organizasyon yetersizliği nedenleriyle, gereğince yerine getirilememektedir. Gümrük kapılarında teknik donanım, personel ve alan sıkıntıları nedeniyle gerekli kontrollerin yapılamaması sonucu kaçak giriş ve kaçakçılık devam etmektedir. Bütçe açıklarını dolaylı vergilerle kapatmayı görev bilenlerin bu tercihleri, halkımızın yeterli ve sağlıklı gıdaya ulaşmasını engellemektedir.

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında tam üyeliğe yönelik gerçekleştirilecek görüşmelerde, tarım ve gıda sektörünü doğrudan ilgilendiren üç dosya var. Görüşmelerde “Tarım ve kırsal kalkınma”, “gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı” ile “balıkçılık” müzakerelerinde çok sancılı bir süreç yaşanacaktır. TMMOB, bu konularla birlikte, mevcut 35 konu başlığı hakkında da görüşlerini kamuoyu ile paylaşacak ve müzakere sürecini yakından izleyecek ve kendi meslek alanlarını ilgilendiren konularda süreci bir mücadele sürecine dönüştürecektir. Bu çalışmayı ise, kuşkusuz buradaki arkadaşlarımızla, sizlerle birlikte gerçekleştireceğiz.

Bitirirken, “Yaşam hakkının en temel insan hakkı olduğunu savunduğunuzu, kişinin hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesinin fiziki varlığını sürdürebilmesine bağlı olduğunu söylediğinizi ve gıdayı öncelikle bu anlamda değerlendirdiğinizi bilerek”, hepimize saygılar sunuyorum.

EMEK PLATFORMU TBMM GÜNDEMİNDE BULUNAN SOSYAL GÜVENLİK YASA TASARILARI İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI YAPTI

Ekim 2005

Emek Platformu 13 Ekim 2005 tarihinde TBMM gündeminde bulunan Sosyal Güvenlik Yasaları ile ilgili basın açıklaması yaptı. Basın açıklaması Emek Platformu dönem sözcüsü ve Türk-İş Başkanı Salih Kılıç tarafından yapıldı. Basın açıklamasında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı da bulundu.

Değerli konuklar,

Sosyal güvenlik sistemimizin yapısal, finansal ve yönetsel sorunları bulunmaktadır. Bu sorunlar ile bu sorunların nedenleri konularında siyasiler de dahil olmak üzere, tüm kesimler mutabıktır.

Sorunların çözümü, sosyal diyalog mekanizmasını çalıştırarak üzerinde mutabık kalınan söz konusu nedenlerin ortadan kaldırılmasına bağlıdır. ancak hükümet tüm kesimlerin üzerinde mutabık kaldığı bu nedenleri ortadan kaldıracak düzenlemeleri yapmaktan ısrarla kaçınmaktadır. son olarak da, IMF'nin ve dünya bankası'nın dayatmalarıyla hazırlanan kanun tasarısını, tbmm plan ve bütçe komisyonunda görüşülmeye başlanmıştır.

Plan ve bütçe komisyonunda görüşülmesine başlanan "sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanun tasarısı", toplumumuzun ve ülkemiz çalışma hayatının kendine özgü koşulları, çalışanlar ve emeklilerin haklı istek ve önerileri dikkate alınmadan hazırlanmıştır.

Tasarının tek amacı çalışanların mevcut sistemdeki haklarını geriye götürerek daraltmak, yükümlülüklerini ağırlaştırmak böylece sistemin açıklarını kapatmaktır. Bu anlayış ile yapılan düzenlemeler geçmişte olduğu gibi bugün de sistemin sorunlarını çözmeyecek, daha da ağırlaştıracaktır. 1999 yılında sistemin sorunlarını çözeceği iddiası ile aynı anlayışla, sosyal tarafların görüş ve önerileri dikkate alınmadan, Sosyal güvenlik sisteminde reform adı altında yapılan düzenlemeler sorunları çözmek yerine daha da büyütmüş, üç kurumun aktif-pasif dengesini daha da bozmuştur.

Sistemin kalıcı olarak sorununu çözmek aktif-pasif dengesinin sağlanmasına bağlıdır. resmi kayıtlara göre kayıt dışı istihdamın yüzde 52'ye ulaştığı bir yapıda, çalışanların sisteme olan güvenilirliklerini ortadan kaldırarak aktif-pasif dengesinin sağlanması imkansızdır. sosyal sigortalar kurumu kayıtlarına göre yılda 90 ile 120 gün prim ödeyen mevsimlik işçilerin oranı yüzde 12 civarındadır.

İş kanunu ile esnek çalışma usullerinin kabul edildiği göz önüne alındığına önümüzdeki yıllarda bu oranın daha da artacağı tartışmasıdır. bu gerçek dikkate alınmadan emeklilik koşullarının ağırlaştırılması kabul edilemez.

Günlük yaşamlarını sürdürmek için pazardan artık toplama zorunda bırakılan emekli dul ve yetimlerimizin vicdanları sızlatan bu görüntüleri ortada iken, mevcut aylık seviyelerini daha da düşürmeyi ön gören düzenlemeler kabul edilemez.

Ülke nüfusumuzun ve çalışanlarımızın büyük bir kısmının yoksul olduğu önemli bir bölümünün ise açlık sınırının altında olduğu, katkı paylarını veremedikleri için ilaçlarını alamadıkları, bilinen bir gerçek iken sağlık yardımlarının kapsamını daraltmak kabul edilemez.

Tüm çalışanların ve emeklilerin şiddetle karşı çıktıkları bu düzenlemelerin yasallaştırılması halinde, sistemin sorunlarını daha da büyüterek duraksayabileceğini dahi söylemek kehanet olmayacaktır.

Emek platformu başkanlar kurulu salt imf istiyor diye 01.01.2007 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen tasarının ivedilikle görüşülmesine karşı çıkmaktadır.

Başkanlar kurulumuz, TBMM plan ve bütçe komisyonu gündeminde olan sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanun tasarısının askıya alınarak, tüm sosyal taraflar ile asgari müştereklerde mutabık kalınıp, geniş toplumsal katılımı sağlayacak değişikliklerin yapılmasından sonra tasarının TBMM görüşülmesini istemektedir.

Başkanlar kurulumuz tasarının, emekli olma şartlarının ağırlaştırılmasını, emekli dul ve yetim aylıklarının düşürülmesini sağlık yardımlarını hak olmaktan çıkararak piyasalaştırılmasını, kısıtlanmasını ve bu yetkinin idareye bırakılmasını, öngören düzenlemeleri üzerinde toplumumuzun ve ülkemiz çalışma hayatının kendine özgü şartlarının dikkate alınarak sosyal taraflar ile asgari müştereklerin sağlanmasını talep etmektedir.

Tasarıdaki bu düzenlemelerin, sistemin önemli ayağını oluşturan sosyal yardım ve primsiz ödemeler kanun tasarısı taslağı ile birlikte değerlendirip mutabakatın sağlanmasının daha doğru olacağını düşünmektedir. sistemin özerk yönetim yapısına kavuşturulmuş kurumlar vasıtası ile yönetilmesinin gerekli olduğuna inanmaktadır.

Bizler emek platformu olarak, temsil ettiğimiz kesimlerin sorunlarının çözümü için bir reform istiyoruz. imf'nin dayatmalarıyla çıkarılacak bir yasayı kabul etmiyoruz. Özelleştirmelerden elde edilen gelirlerin, imf borç ödemelerinde kullanılmasını içimize sindiremiyoruz. bu gelirlerin eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ve yatırımlara harcanmasını talep ediyoruz.

Sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanun tasarısının askıya alınarak, görüş ve önerilerimiz doğrultusunda sosyal taraflar ile gerekli mutabakatın sağlandıktan sonra TBMM plan ve bütçe komisyonunda görüşülmesi talebimiz, dün TBMM plan ve bütçe komisyonu başkanlığına, sayın başbakana ve sayın çalışma ve sosyal güvenlik bakanına yazılı olarak iletilmiştir. bu gelişmeler üzerine sayın çalışma bakanının acil daveti üzerine emek platformu ve bakanlık yetkilileri dün bir toplantı yapmış ve önümüzdeki pazartesi gününden itibaren bir kez daha görüşülmesine karar verilmiştir.

Bu görüşmeden de bir sonuç çıkmaması ve kanun tasarısının komisyonda görüşülmesine devam edilmesi halinde emek platformu başkanlar kurulumuz önümüzdeki hafta toplanacak ve taşra örgütlerini Ankara'ya çağıracaktır. Daha önce açıklanan eylemlerimiz hayata geçirilecektir.

Eylemlerimizi haklı isteklerimizin kabul edilmesine kadar sürdürülmesinde kararlı olduğumuzu,

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

TMMOB EKONOMİST DERGİSİNE DÜZELTME VE CEVAP YAZISI GÖNDERDİ Ekim 2005

Ekonomist Haftalık Ekonomi ve Siyasi Haber Dergisi'nin TMMOB'nin adı geçirilerek yazdığı habere 19 ekim 2005 tarihinde düzeltme ve cevap yazısı yollandı.

EKONOMİST DERGİSİNE

DÜZELTME VE CEVAP YAZISIDIR

Derginizin 2005/42. sayısında imzasız “EGS&'nin kurtuluşu İpekyolu'nda” başlığı ile bir haber kamuoyuna sunulmuştur. Anılan haberde TMSF Başkanı Ahmet Ertürk ile EGS'yi temsil ettiği ileri sürülen Deniz A.Ş'nin Yönetim Kurulu Başkanı Fikret Mısırlı'nın değerlendirmelerine yer verilmiştir. Haberde, gerçeğe aykırı bilgilere yer verildiğinden düzeltme ve yanıt verme gereği duyulmuştur.

İpekyolu Serbest Bölge, Sakarya nehrinin Karadeniz'e döküldüğü noktadan başlayan ve batıya doğru 31 km uzunluğundaki sahil bandını içine alarak, denizden karaya doğru da 1-5 km arasında değişen alanları kapsayan ve 7 köy yerleşimini ve tarım, orman alanlarını içine alan ve 1.Derece Doğal Sit alanına sınır bir bölgedir. Korunması gereken bu bölge, Bakanlar Kurulu tarafından henüz tüzelkişilik kazanmamış EGS holdinge bağlı bir şirket lehine Serbest Bölge ilan edilmiştir. TMMOB, İpekyolu Serbest Bölge kararının iptali isteminde bulunduğu dava dilekçesinde anılan bölgenin,

1-Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan iyi vasıflı baltalık orman, iyi vasıflı koru ormanı olduğu,

2-Köylülerin yaşam kaynakları olan tarım arazileri, mısır ve fındık bahçeleri ile meraların olduğu,

3-30 km'lik kıyı ve sahil şeridi ile kıyı boyunca uzanan kumul şeridinin olduğu,

4-Derelerin ve su kaynaklarının bulunduğu ve bunların serbest bölge alanı ile sınır oluşturmuş ve 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak ilan edilerek tescil edilen Acarlar Gölü'ne deşarj oldukları ve gölü besledikleri,

5-Bölgenin önemli kuş göç yollarının birleştiği havzalardan biri olduğu ve bölgede dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan nadir bitki örtüsünün gelişmiş olduğu, ve bu niteliklere sahip alanların serbest bölgenin toplam alanı içinde önemli bir orana sahip olduğu ifade edilerek, kendine özgü zengin ekosisteme sahip bu alanların Anayasa ve yasal düzenlemelere aykırı olarak ve hiçbir inceleme yapılmadan, kalkınma planları gözardı edilerek ve gerekçe belirtilmeden, bölge ya da imar planı kararına dayanmadan serbest bölge olarak ilan edilmesi kararının hukuka ve kamu yararına aykırı olduğu için, kararın iptali yönünde karar verilmesini istemiştir.

Davayı karara bağlayan Danıştay 6. ve 10. Dairelerinin ortak kararında da “Dava konusu kararın, yasalarda öngörülen amaçlar ve serbest bölge kurulması için gerekli koşullara uygunluk yönünden hiçbir inceleme, araştırma, hazırlık ve ilgili kuruluşlarla değerlendirme yapılmadan alındığı anlaşılmaktadır.” tespiti yapılarak, işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir. Yargı kararı ortada iken, TMMOB'nin dava dilekçesi polemik konusu yapılarak, yeniden Bakanlar Kurulu'na aynı bölgede serbest bölge ilanı için zemin hazırlamak öncelikle

yargı kararlarını işlevsiz bırakmaya dönük bir davranıştır. Kurumumuzu ve kamuoyunu inciten, bu davranışa, kamu yararını korumakla yükümlü TMSF Başkanı'nın ortak olmasıdır. TMSF Başkanı Ahmet Ertürk, EGS Holding'in borçlarını tahsil etmek için kamu yararına ve hukuka aykırı bir projeyi savunmaktadır. EGS Holding bu bölgeye para vermiş gibi, bu bölgenin sahibi imiş gibi değerlendirme yapılmaktadır. Anılan Serbest Bölge Kararına istinaden hiçbir kişiye, köylülere kamulaştırma bedeli ödenmemiştir, geriye kalan araziler de kamu malıdır. Özel ve kamu malı üzerinden kamunun alacağı tahsil edilebilir mi? Bu nedenle, TMSF Başkanı Sayın Ertürk'ün kimin yararını koruduğu anlaşılabilir değildir. Sayın Ertürk'ün EGS Holdingin borçlarını ödeyebilmesi için kamu malları üzerinden öneri üretme ve hukuki sorunları çözme gibi bir görevi bulunmamaktadır. Yargı bir karar vermiştir ve Sayın Ertürk Anayasa'nın amir hükmü gereği bu karara saygı göstermeye zorludur. Sayın Ertürk, Danıştay tarafından hukuka aykırılığı saptanmış bir konuyu kamuoyu gündeminde tutarak, EGS Holding lehine işlem yaptırmak için, zemin oluşturma çabası izlenimini veren davranışından, hukuka saygı gereği vazgeçmelidir.

Sayın Ertürk'ün, korunması gereken kamusal değerlerin, tahsil edeceğini düşündüğü alacaklardan daha üstün olduğunu, ülke içinde "serbest bölge" olarak kurulmasına izin verilen "bağımsız küçük ülkelerin" geri dönülmez zararlara, doğa tahribatlarına neden olacağını ve kamuya büyük yük getireceğini görmesini diliyoruz.

Saygılarımızla.

N.Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKIYORUZ!!!

Ekim 2005

10 Ağustos 2005 gün ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik” ve 21 Haziran 2005 gün ve 25852 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği” ile siyasi iktidarın tarihi, kültürel ve doğal varlıklarımızı, çevresel değerleri ve geleceğimizi yok sayan, kuralsız/ilkesiz sanayileşme anlayışı bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Dava konusu yönetmelikler; İlgili Bakanlıklar tarafından çıkartılabilecekken, Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılarak, yönetmelik olmaktan öte bir anlamda TÜZÜK niteliği kazandırılmaya çalışılmıştır. Tüzükler Anayasa’nın 115. maddesi gereğince Danıştay’ın incelemesinden geçirilmesi gereken işlemlerdir. Çevre ve insan sağlığı açısından büyük önem taşıyan bu konularda, ilgili Meslek Odaları ve Kuruluşların görüşlerine başvurulmadan yapılan düzenlemeler, Danıştay incelemesinden de kaçırılmıştır. Daha önce Mahkeme Kararlarının arkasından dolaşan anlayış, şimdi de Danıştay Denetiminden kaçmaktadır.

“İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik” ile, Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmış, Sağlık ve Çevre Bakanlıklarının yetkileri yok edilmiş, 30 tondan düşük kapasiteli LPG dolum istasyonlarının da yer aldığı ikinci sınıf gayri sıhhi müesseseler etrafındaki sağlık koruma bandı bulundurma zorunluluğu ve yer seçimi izni kaldırılmış, ÇED olumlu belgesi almış olan birinci sınıf gayri sıhhi müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma incelemesi kaldırılmış, yerel yönetimlerin karar organları olan İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisleri’nin yasal görev ve yetkileri kısıtlanmış, her türlü izin ve ruhsat işlemleri oldu bittiye getirilmiş; jeolojik tehlikelerin (deprem, heyelan vb)neden olabileceği riskler göz ardı edilerek jeolojik ve jeoteknik araştırma ve değerlendirmelerden uzak bir şekilde toplum yeni “riskli çevreler ve yapılar” ile karşı karşıya bırakılmıştır.

“Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği” ile, ÇED Yönetmeliğinin Ek V listesinde bulunan “DUYARLI YÖRELER” deki sınırlamalar ortadan kaldırılarak, insana ve çevreye rağmen her yerde madencilik faaliyetleri yürütülmesi sağlanarak, doğal çevrenin geri dönüşü olmayacak şekilde tahrip edilmesinin önü açılmıştır.

Dünyanın doğal kaynaklarının 3’te 2’sinin tüketildiği, topraklarımızın, ormanlarımızın, kıyılarımızın ve su kaynaklarımızın korunamadığı, nehirlerimiz, göllerimiz ve yeraltı suyu kaynaklarımızın hızla kirlendiği bir dönemde yapılması gereken, gelecek nesillerin de ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, doğal kaynakların koruma/kullanma dengesinin sağlanmasıdır.

Üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle hareket eden TMMOB Çevre, Jeoloji, Metalurji ve Ziraat Mühendisleri Odaları olarak; Özel Çevre Koruma Bölgelerimize, Su Havzalarımıza, Sulak Alanlarımıza, Tarım Alanlarımıza, Ormanlarımıza, Millî Parklarımıza, Meralarımıza, Kıyı Alanlarımıza ve Kültür ve Tabiat Varlıklarımıza, afet güvenliği sağlanmış yaşam alanları talebimize sahip çıkarak, “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik” ve “Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin” ilgili maddeleri hakkında yürütmeyi durdurma ve İPTALİ istemiyle dava açtık.

İlgili Yönetmeliklerdeki çekincelerimizin yer aldığı dava dilekçeleri, Odalarımızın internet sitelerinde (www.cmo.org.tr,www.jmo.org.tr,www.metalurji.org.tr, www.zmo.org.tr) yer

almaktadır.

Bilimi ve hukuku yok sayan, yağma ve talan uygulamalarının karşısında mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuna duyururuz.13.11.2005

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

EĞİTİM-SEN'İN KAPATILMASI DAVASINA İLİŞKİN BASIN TOPLANTISI DÜZENLENDİ Ekim 2005

27 Ekim Perşembe günü yapılacak Eğitim-Sen davasına yönelik olarak KESK tarafından yapılan çağrı doğrultusunda Emek ve meslek örgütleri başkan ve yöneticilerinin katılımı ile basın toplantısı yapıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın da katıldığı basın toplantısında, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, davanın gelişim seyrine ilişkin bilgilendirme yaptı. Basın toplantısına, Hak-İş Başkanı Salim Uslu ile, TTB, Memur-Sen, DİSK, Türk-İş temsilcileri de katıldı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, basın toplantısında, “70 öncesi TÖS, 80 öncesi TÖB-DER sürecinden beri eğitim emekçilerinin mücadelesinde TMMOB, bu mücadelenin yol arkadaşı olmuştur. Eğitim-Sen'in de yol arkadaşıyız. Kapatılma sürecinin başından beri birlikteyiz. Bu süreç bir ayıplı süreçtir. Bu örgüt masa başı bir örgüt değildir, sınıflardan, sokaklardan, alanlardan doğmuştur. TÖS'ten TÖB-DER'den gücünü alır. Eğer kapatılma gerçekleşirse biliyoruz, bu örgüt tekrar alanlardan doğar. Eğitim emekçilerinin mücadele sürecini hiçbir kurum ya da kuruluş engelleyemez” dedi.

TMMOB, ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANLARINA “İMZA KAMPANYASI” İLE İLGİLİ MEKTUP YOLLADI
26 Ekim 2005

Sayın Başkan,

8 Ekim mitingimizde Ankara’da alanda hep birlikte taleplerimizi kamuoyuna ve ilgililerine duyurmuştuk. Hepimizin eline sağlık. Şimdi gene TMMOB Yönetim Kurulu’nun 291 sayılı kararı gereği üyelerimiz arasında, taleplerimizi TBMM Başkanlığına iletme ile sonuçlanacak bir imza kampanyasını 1 Kasım’dan itibaren başlatıyoruz.

Kampanyamız bir ay sürecek. Bu kampanyanın sürdürülüş şekli Oda Yazman Üyeleri/ Sekreterleri ile yapılan toplantıda kararlaştırıldı. Buna göre, bir ayın sonunda, topladığımız bütün imzaları Yönetim Kurulumuz sizlerle birlikte TBMM Başkanlığına iletmeceğiz. İmzaları iletmeyi, kitlesel bir gösteri ile gerçekleştireceğiz.

Şimdi 8 Ekim mitingi kampanyasında olduğu gibi üyeyle buluşma zamanıdır.

Şimdi bütün üyelerimize bu kampanyayı duyurma zamanıdır.

Şimdi taleplerimizi ülke gündeminde tutma zamanıdır.

Şimdi birlikte olma zamanıdır, şimdi dayanışma zamanıdır.

Şahsınızın ve Yönetim Kurulunuzun 8 Ekim kampanyasında olduğu gibi, bu kampanyanın da aktif yönlendiricisi olacağınıza inanıyorum. Göstereceğiniz çabaya Yönetim Kurulumuz adına şimdiden teşekkür ediyorum.

Sevgi ve saygılarımla.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB VE SOSYAL DEVLET

Kasım 2005

TMMOB, Kanaltürk'te İşçi Konfederasyonları, Meslek Birlikleri ve konuşulacak konu ile ilgili örgütlerin başkanlarının katılımı ile gerçekleşen "Söz Meclisi" programında görüş bildirmeye devam ediyor. 25 Ekim 2005 de gerçekleşen "Söz Meclisi" programının başlığı, bu defa "Sosyal Devlet" idi. "Söz Meclisi"nin 25 Ekim 2005 tarihinde yayımlanan "Sosyal Devlet" başlıklı programına katılan Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı şunları da söyledi:

Öncelikle programa katılan tüm arkadaşlarıma, gecenin bu geç saatinde bizi izleyenlere ve şahsınızda Kanaltürk'e TMMOB adına saygılarımızı sunuyorum.

Sayın Özkan, şimdi burada malumu ilan eden arkadaşlarımızın sözlerinden işimize gelenleri bazılarımız başımız ile onayladık, gelmeyen kısımlarında da başımız ile onaylamayarak itirazlarımızı ifade ettik. Sosyal devlet ve onun uzantısı Sosyal Güvenlik tartışmalarında söylenenlere farklı tavır göstermek çok normal, çünkü Sosyal Devlet kavramı pozisyonlarımız açısından farklı algılanan, algılanması gereken bir kavram. Örneğin TOBB temsilcisi Halim bey ve hepimiz Malatya'da Çocuk Esirgeme Kurumunda yaşanan rezalete burada karşı durarak ortaklaşa onay veriyoruz ve yetkilileri uyarıyoruz ama Sosyal Devlet uygulamalarının başka bir örneğinde ortaklaşamıyoruz. Bu çok doğal. Tüm kavramlar gibi Sosyal Devlet kavramı da her kesin bulunduğu pozisyon gereği farklılaşıyor. İşte burada üç işçi sendikası konfederasyonumuzun sayın başkanları var. Kendi aralarında ideolojik farklılık var mutlaka ve bundan dolayı bu ülkenin üç ayrı işçi sendikaları konfederasyonu var. Ve mutlaka Sosyal devlet tartışmalarında da farklı pozisyonlarını ifade edeceklerdir. Bunlar çok doğal.

Sayın Özkan, burada benden önce konuşan örgütlerin değerli temsilcileri bazan birbirleri ile benzer, bazan farklı, ama kendileri açısından çok önemli gördükleri sözleri söylediler. Ben özellikle TESK temsilcisi sayın Palandöken'in sözlerini çok önemsedim. Palandöken diyor ki, "Biz esnaf ve sanatkarlar esas olarak bu düzenin en temel unsuruyuz. Bu düzenin koruyucusuyuz.", Sayın Palandöken sözlerini sürdürüyor: "Bu gün artık günler zor. Her geçen gün kepekler bir daha açılmamasına kapanmaya başladı." Sistemin geleceği için ne kadar tehlikeli sözlerdir bunlar. Doğruyu ifade eden bu sözler, sistem için bir tehdidi ifade etmemekte midir? Esnaf ve sanatkarlar için nerededir Sosyal Devlet.

Sayın Özkan, daha 20 gün önce, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları TMMOB örgütlülüğü altında 8 Ekim'de Ankara'da Sıhhiye alanında. Bu ülkenin eğitilmiş kadrosunun bir kesimi kendi tarihlerinin en kalabalık katılımı ile alanda, siyasal iktidara "Senin sosyal devlet anlayışına, bu anlayış çerçevesinde uyguladığın politikalara itiraz ediyoruz" dediler. Bunlar, bizlerin bu tavrı, TESK temsilcisinin söyledikleri, siyasal iktidarın uygulamaları Sosyal devlet kavramının algılanışındaki farklılıkların önemli örnekleridir.

Sosyal Devlet kavramının herkes tarafından farklı anlaşılmasının nedenini açıklayacak örneklerden olduğunu düşündüğüm bir olayı burada size aktarmak isterim. Bu programda da çok sayıda temsilcisi bulunan Emek Platformu ile siyasi iktidar arasında gelişen son olayı burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Emek platformu, emek ve meslek örgütlerinin çok önemseydiği, bize göre de zaman zaman

Türkiye’de emek lehine sonuçlanan etkinlikleri gerçekleştirebilen ciddi bir platform. İdeolojik farklılıklarına rağmen yan yana durarak emek lehine gelişmeler için çaba sarf eden bir platform. Ancak yaşamın her aşamasında, her konuda anlaşılabilir bir yapılanma da değil. 26 Eylül 2002 de yayımladığı Emek Platformu programı uzlaştığı çok ciddi bir metin olarak Türkiye tarihinde yerini almıştır. Ama, örneğin Köy Hizmetlerinin kapatılması sürecinde, SSK hastanelerini devri konusundaki karşı duruşları tam bir mutabakatta olmamıştır. Bunlar biliniyor. Az önce Türk-İş Başkanımız Sayın Kılıç da ifade etti: Son yasal düzenlemelerin birinde bu platform bir konuda tam bir mutabakat sağladı. Siyasal iktidarın meclise sevk ettiği Sosyal Sigortalar Kurumu ile Genel Sağlık Sigortası yasa tasarıları maddelerinin 29 una karşı duruşu tam bir mutabakat çerçevesinde oldu. Yasa tasarıları komisyona gittiğinde hem komisyona hem de ilgili bakanlığa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bunları ifade eden ve tasarımı geri çekmelerini istediğimiz ortak imzalı yazıyı yolladık. Bakan da aynı gün bizi saat 21.00 de konuyu görüşmek üzere bakanlığa çağırdı. Hepimiz davete uyarak gecenin o saatinde görüşmeye gittik. Orada da bakana söyledim. “Şimdi burada birbirinden farklı düşünceleri ve ideolojileri olan emek ve meslek örgütleri ülkenin geleceği için bir yasa ile ilgili tam bir mutabakat sağlamış ve bunu ifade etmiş ise, siyasal iktidar hangi sosyal devlet anlayışı ile buna karşı çıkabilir?” Bu sorunun tek yanıtı, işin içine Sosyal devlet anlayışları değil, IMF direktiflerinin karışmasıdır. Sanırım siyasal iktidarın sosyal devlet anlayışı İMF direktifleri ile şekillenmektedir.

Kısacası sayın Özkan, sosyal devlet öyle durduk yerde hepimizin mutabakata kalacağı bir şey değildir. Farklı siyasal duruşlar Sosyal devlet kavramını doğal olarak farklı algılayacaklardır.

Peki, TMMOB Sosyal Devlet konusuna nasıl yaklaşıyor? Neleri talep ediyor? Bu konuda neler söylüyor?

İzleyicilerin çoğu bilmeyebilir: TMMOB anayasada “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları” başlığında ve 135. maddede tanımlanmış bir meslek örgütüdür. Anayasada Cumhuriyetin Temel Organları’nı belirleyen Üçüncü Kısımın Birinci Bölümünde Yasama organı tanımlanır. İkinci bölümünde Yürütme Organları tanımlanır. Bu bölümde önce Cumhurbaşkanı, sonra Bakanlar Kurulu, sonra Olağanüstü yönetim Usulleri, sonra da İdare tanımlanmıştır. İdare başlığında da, İdarenin esasları, Yargı yolu, İdarenin kuruluşu, Kamu Hizmeti Görevlileriyle İlgili Hükümler’den sonra sırasıyla Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyo ve televizyon kuruluşları ve kamuyla ilişkili haber ajansları, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu tanımlanmıştır. Bundan sonra da Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tanımlıdır. Bizden sonra da aynı başlık altında Diyanet İşleri Başkanlığı tanımlanmıştır. Kısaca anayasada önemli bir yerdedir TMMOB ve benzeri yedi meslek birliği. Anayasanın 135. maddesinde de şunlar yazılıdır: “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslek faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.”

TMMOB’nin 6235 sayılı kuruluş yasası yürürlükte 1954 yılından beri. 2004 yılın-

da, kuruluşundan elli yıl sonra genel kurullarında ifade edilerek bu dönem de çalışma programına alındığı şekilde TMMOB kendine bir takım ilkeler koymuştur. Özetle bu ilkelerde TMMOB, -Söz Meclisi'nin ilk programında da sözünü etmiştim- şunları söyler: TMMOB ve bağlı Odaları; Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

Bunları aktarınca da; "Anayasada ne yazılıdır? Buna rağmen TMMOB kendine hangi ilkeleri koymuştur?" sorularına kısaca "TMMOB anayasada tanımlanan görev yetki ve sorumluluklarını böyle algılamaktadır." diye yanıt vermek gerekir diye düşünüyorum.

Kendimizden bu örneği vererek konuyu bir yere getirmek istiyorum.

Şimdi Sosyal devlet kavramına bu ülke için konuştuğumuzda baktığımız yer, şüphesiz Anayasa. Anayasaya bakıyoruz: "Birinci Kısım Genel Esaslar Cumhuriyetin nitelikleri Madde 2: Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir." Sosyal devlet burada geçiyor. Anayasada Madde 4 de de şunlar yazıyor: "Anayasanın 1 inci maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile, 2 nci maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez." Açıkçası Sosyal Devlet kavramının değiştirilmesini teklif bile edemezsin.

Peki Sosyal devlet kavramını Anayasa hangi başlıklarla tanımlıyor. Hiç içeriklerine girmeden anayasadan Sosyal devletin kavramlarını alıntılayalım: Şu başlıklarda tanımlanmış: Temel haklar ve Ödevler Kısımının Kişinin Hakları ve Ödevleri Bölümünde; Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı, Zorla çalıştırma yasağı, Kişi hürriyeti ve güvenliği, Özel hayatın gizliliği, Konut dokunulmazlığı, Haberleşme hürriyeti, Yerleşme ve seyahat hürriyeti, Din ve vicdan hürriyeti, Düşünce ve kanaat hürriyeti, Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti, Bilim ve sanat hürriyeti, Basın hürriyeti, Dernek kurma hürriyeti, Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, Mülkiyet hakkı, Hak arama hürriyeti, Kanunî hâkim güvencesi başlıkları var. Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler bölümünde de; Ailenin korunması, Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi, Kıyılardan yararlanma, Toprak mülkiyeti, Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması, Çalışma hakkı ve ödevi, Çalışma şartları ve dinlenme hakkı, Sendika kurma hakkı, Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt, Ücrette adalet sağlanması, Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması, Konut hakkı, Gençliğin korunması, Sosyal güvenlik hakları, Tarih, kültür ve tabiat varlıkları

nın korunması, Sanatın ve sanatçının korunması başlıkları var. Ve benzeri başlıklarla da anayasa Sosyal devleti tanımlıyor. Bir sıkıntılı 65. madde var. Sosyal Devlet anlayışı ile ters düştüğünü düşündüğümüz. Devletin iktisadî ve sosyal ödevlerinin sınırları başlığında da 65. maddede anayasa şöyle diyor: “Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.” Siyasi Haklar ve Ödevler bölümünde de Seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma hakları, Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma, Siyasî partilerin uyacakları esaslar, Vatan hizmeti, Vergi ödevi, Dilekçe hakkı tanımlanıyor. Ekonomik Hükümler bölümünde de; Planlama, Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi, Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi, Ormanların korunması ve geliştirilmesi, Orman köylüsünün korunması, Kooperatifçiliğin geliştirilmesi, Tüketicilerin korunması, Esnaf ve sanatkârların korunması bölümleri yer alıyor.

Anayasa Sosyal devlet kavramını bu başlıklarla tanımlıyor. Bunların nereden alındığına baktığımızda aynı tanımlar “İnsan hakları Evrensel Beyanname’sinde var. Beyanname Birleşmiş Milletler tarafından 10 Aralık 1948 de ilan edilmiş. Aynı başlıklar başka nerede var? Avrupa Konseyi Üyelerince 4 Aralık 1950 de Roma’da imzalanan “İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme’de var.

Tanımlar ve başlıklar var da uygulamalar ve algılamalar neden değişik?

Sayın Özkan, dünyayı tanımaya, anlamaya ve iyiden, doğrudan yana değişimi için çaba gösteren ve bu yöndeki çalışmalarında, bilimi kendine rehber edinen TMMOB bu gün yaşananları ve sosyal devlet uygulamalarının neden olamadığını ve neden olamayacağını konularında özetle şunları söylüyor:

12 Eylül bu ülke için önemli bir tarihtir, bir toplumun top yekun teslim alınmasında 24 Ocak kararlarının ardından iktidara el koyma olarak tanımlanan bu tarih önemlidir. 12 Eylül’de yaratılan iç hukukla ve az önce başlıklarında Sosyal devlet kavramını okuduğum anayasasının siyasi iktidarlarca yorumlandığı şekli ile yönetildiği bir ülke. Bir gücün bu ülkede, her kese ve her şeye rağmen yukarıdan aşağıda şekillemeye çalıştığı, belki artık şekillediği bir ülke. Bütün yapılanların; anayasada tanımlanan Sosyal devlet anlayışına göre yapıldığı söylenen bir ülke.

Dünyada da 80li yılların başında ideologları tarafından “Yeni Dünya Düzeni” olarak ifade edilen sermayenin küreselleşmesi sürecinde ifade edilen, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiğini, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığını, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunmak değil miydi? Dünyanın bu aşamasında, insanlara; barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş yeni bir dünya düzenine girildiği müjdelendi. Dünyanın, endüstri toplumundan bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiye yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu ifade edildi. Ancak, bu süreç de görüldü ki, söylenenlerin aksine; Yeni Dünya Düzeni teorilerinin pratiğe yansımada güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi. Bu gün dünyada küresel saldırı iki yönlü işletilmektedir: Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi

38. dönemde söylediklerimiz

yapmayan/yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediyor. Bunun aksini söylemek mümkün mü? Ve bütün bunlar Sosyal Devlet adına yapılmıyor mu?

80 den beri iktidarda bulunan tüm siyasal yapıların programlarında birbirinden değişik herhangi bir şey var mı? Bu olan bitenler tamamıyla Sosyal devlet adı kullanılarak yapılmadı mı?

Sayın Özkan, şimdi burada elimde bu beşyüzyirmisekiz sayfalık kitap var. Bu kitabı programdan sonra size bırakacağım. "20 Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu" kitabı. Türk-İş, Hak-İş, DİSK, KESK, TMMOB, Türk Tabipleri Birliği ve KİGEM bir araya geldik. 26-27 Mayıs 2005'de yirmi yıldan beri tüm siyasal iktidarlarca "Sosyal Devlet (!)" politikalarının gereği sürdürülen Özelleştirme çalışmalarının geldiği noktanın fotoğrafını çektik. Bilineni ilan ettik. Resim karanlık çıktı. Özelleştirmelerin aslında, emeğin ve ülke insanının üzerine bir kabus gibi çöktüğü bir kez daha ortaya çıktı.Sahi, bu özelleştirmeler 20 yıldan beri Sosyal Devlet adına yapılmıyor mu?

Sayın Özkan, her kesin siyasal iktidarın, yurttaşların, meslek örgütlerinin, emek örgütlerinin durduğu noktada, Sosyal devlet anlayışı değişiyor. Anayasanın değiştirilmesi dahi teklif edilemez dediği tanım her kes tarafından farklı algılanıyor. Farklı yorumlanıyor. Bunu anlatmak istedim.

TMMOB ne diyor? 8 Ekimde itirazlarımızı Sıhhiye meydanında topluca ifade ettik. Sosyal devlet sosyal adalet talep ettik. Biz bir mesleğin örgütüyüz. Siyasal iktidar da her kes de sözlerimizi ciddiye almalıdır. Taleplerimizi alt alta sıraladık:

"Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları Olarak; Üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaştırılan ülkemizin yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalarla yönetilmesini, Ülke yönetiminde halkımızın söz, yetki ve karar sahibi olmasını, Ranta, faize ve borç ödemelerine odaklanan değil, halkın gereksinimlerini gözetken bir bütçe oluşturulmasını, Ülkemizin kaynaklarını, kamusal ve toplumsal hizmet alanlarını ticarileştirerek küresel sermayeye birer kar alanı olarak açan bütün uluslararası anlaşmaların iptal edilmesini, Sosyal Devlet ve Sosyal Adalet ilkelerinin yaşama geçirilmesini, Çalışma alanlarımızın yok edilmemesini, Özelleştirmelerin durdurulmasını ve özelleştirilen kurumların satışının iptal edilmesini, Yatırımcı kamu kurumlarının kapatılmamasını, Grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımızın sağlanmasını, Kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi uygulamalarının terk edilmesini, Eğitim ve sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetlerin herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmasını, Asgari ücretin yoksulluk sınırının üzerine çekilmesini, Kamuda ve özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın ücretlerinin insanca yaşanacak düzeye çıkarılmasını, Haksız rekabet ortamı yaratan ücret dengesizliği sorununun derhal çözülmesini, Baskı, sürgün, kırım ve siyasi kadrolaşma uygulamalarına derhal son verilmesini, Üniversitelerin demokratik, özerk ve bilimsel olmasını, Bilim insanların ekonomik, sosyal ve mesleki sorunlarının çözülmesini, Çalışma yaşamında cinsiyet ayrımcılığının önlenmesini, Emeklilerin açlık sınırında olan maaşlarının insanca yaşanacak düzeye çıkarılmasını, Emeklilik yaşının yükseltilmesini, Emeklilik aylıklarının düşürülmesi, primlerin süre ve miktarının artırılma girişimlerinden vazgeçilmesini, İşsizleri güvence altına alacak sosyal uygulamaların yaşama geçirilmesini, Kamu Personel Rejimi Yasası Tasarısının derhal gündemden çıkarılmasını, Mesleki kimliğimize yabancılaşmamayı,

Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede, barış ve kardeşlik içinde, özgürce ve insanca yaşamayı, istiyoruz"; dedik. İtiraz ediyoruz dedik. Bizim taleplerimiz Sosyal devletin gerektirdiği talepler değil midir?

Sayın Özkan, TMMOB başka bir yaşam mümkün demektir. Başka bir Türkiye, Başka bir Avrupa, Başka bir dünya mümkün demektir.

Şimdi söylenmelidir: IMF ve Dünya bankasının çizdiği bir ekonomik program ile, Avrupa birliği pazarlıkları içine sıkıştırılmış bir demokratik açılım programı ile, ABD ve NATO kışkacında şekillenen askeri ve dış politika ile Türkiye yürümektedir. Bu görülmektedir. Bu görülmelidir. Bu ülkede bizim anlayışımız gibi bir Sosyal devlet mümkün olamamaktadır. TMMOB, başka bir yaşam mümkün sözünü meslek alanlarından yola çıkarak anlatmaya devam edecektir. Bunu burada bir kez daha ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

TMMOB VE AVRUPA BİRLİĞİ Ekim 2005

TMMOB, Kanaltürk'te İşçi Konfederasyonları, Meslek Birlikleri ve konuşulacak konu ile ilgili örgütlerin başkanlarının katılımı ile gerçekleşen "Söz Meclisi" programında görüş bildirmeye devam ediyor. 30 Eylül 2005 de gerçekleşen "Söz Meclisi" programının başlığı, bu defa "Avrupa Birliği" idi "Söz Meclisi"nin 30 Eylül 2005 tarihinde yayımlanan "Avrupa Birliği" başlıklı programına TMMOB adına katılan Yürütme Kurulu Üyesi Baki Remzi Suuçmez şunları söyledi:

Sayın Özkan, öncelikle teşekkür ediyorum, izleyenleri ve katılımcı arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri, önemli bir dönemeç tarihi olan 3 Ekim öncesi nasıl değerlendirilebilir? TMMOB'ye göre; Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğine ilişkin yaşanan süreç, uzun bir süreç, 1950'li yılların sonundan başlayan ve bugünlere gelen sorunlu bir süreç. Bu bağlamda 3 Ekim bir son değil, bir başlangıç ta değil. Anımsarsınız, bir yıl önce 17 Aralık süreci konuşulmuştu, daha önce de Gümrük Birliği gündeme gelmişti. TMMOB olarak bizim yaşanan her süreçte söylenecek sözümüz oldu, şimdi de olacak.

TMMOB, Devlet Planlama Teşkilatı'nca hazırlanan 4. Beş Yıllık Kalkınma Plan 2. AET Özel İhtisas Komisyonu'na 1976 yılında sunduğu "AET ile Olan İlişkiler Üzerine Görüşler" adlı Raporunda özetle şu görüşlere yer vermişti: "AET ile kurulan ilişkiler, hukuki bir çerçeveye içinde Türkiye ekonomisi aleyhine genişlemektedir. Özellikle katma protokol ile somutlaşan bu ilişkiler sanayi, tarım ve ticaret sektörlerimize şu şekilde yansımaktadır: AET ile olan ilişkilerimizde nitelikli bir dengesizlik vardır. Topluluk tarımı özellikle üretkenlik yönünden, rekabet edilemeyecek düzeydedir. Topluluk dış ticaret fazlasına sahipken, Türkiye ekonomisi dış ticaret açığı vermektedir. Türkiye'nin nitelikli sanayileşmesi engellenmektedir. Türkiye halkı AET'nin ucuz işgücü potansiyeli olmak durumundadır. Hizmetlerin serbest hareketi ve yerelleşme hakkı ulusal çıkarlarımıza aykırıdır. TMMOB olarak; Bir; AET'nin anayasası niteliğindeki Roma Antlaşması çerçevesinde gelişen Ankara Antlaşması ve Katma Protokolün, ülkemizin ve halkımızın ekonomik, politik ve kültürel bağımlılığını daha da arttıracak ve pekiştireceğini; İki; kendi sorunlarını yurt sorunlarının ayrılmaz bir parçası olarak gören Türkiye teknik elemanlarının, bu koşullar altında, bilgi ve becerilerini halkımızın hizmetine sunamayacağını söylüyoruz. Bu nedenlerle de, TMMOB olarak ülkemizin bağımlılık simgesi olmaktan başka bir anlam taşımaya Ankara Anlaşması ve Katma Protokol gibi anlaşmaları kabul etmemeyi, halkımıza karşı yerine getirilmesi gerekli bir görev sayıyor ve halkımızın bilinçli ve örgütlü mücadelesinin bu sorunları mutlaka çözeceğine inanıyoruz."

Yaklaşık 20 yıl sonra, TMMOB'nin 1996-1998 yılları Çalışma Raporu'nda gelinen nokta hakkında şu değerlendirme yapıldı: "1995 yılının Aralık ayında Avrupa Birliği'yle imzalanan Gümrük Birliği (GB) Protokolü'nün gereği olan uyum süreci ile Türkiye'nin AB'ne tam üye olabilmesine yönelik olarak hükümetlerin ciddi çaba harcaması gerekli olan bir dönem başladı. Lozan Antlaşması'yla 1923'de başlayan ve kuruluşunu "ekonomik bağımsızlığa" dayandıran Türkiye Cumhuriyeti, iddiasından büyük ölçüde uzaklaşmış oldu. Bu tam teslimiyetten 27 ay sonra AB, Konsey kararı ile Türkiye'yi üyelik statüsünün ve genişleme sürecinin dışında bıraktı. 1963'de Ankara Antlaşması'yla başlayan "rüya" da Lüksemburg Kararı'yla 2015 yılına kadar bitmiş oldu. 35 yılı aşkın bir süreden beri ilk

adı Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) olan AB'ne muhalif olan kesimlerin (bunların arasında TMMOB de vardı), "onlar ortak biz pazar" savı gerçekleşti."

TMMOB'nin bu değerlendirmesi Gümrük Birliği sürecinde yapılmıştı. Anımsarsanız, Türkiye Cumhuriyeti'nin tek taraflı olarak Gümrük Birliği'ne girdiği dönemde de kutlamalar olmuştu. Dönemin Hükümet Programı'na şu ifadeler yazılmıştı: "Gümrük Birliği" ne sadece maddi varlığımızla değil, bizim asla vazgeçemeyeceğimiz manevi değerlerimize de gireceğiz. İnançımızla, Kitab'ımızla, semalarda sonsuza kadar yankılanacak ezan'ımızla gireceğiz. Başı dik bir Türkiye, bu büyük topluluğun üyesi olacaktır." Dönemin Başbakanı şunları söylemişti 1995 yılında: "Batı'yla bütünleşme sürecinin başlangıcı olan Gümrük Birliği ile kaliteli mal ve hizmetler halkın eline daha ucuza geçecektir. Yabancı sermaye ülkemize akacak, yeni işi sahaları açılacak. Türk sanayi ve işçisine yeni pazarların yolunu açıyoruz. Geleceği okumak gerek. Tarih hataları affetmez." Önceki dönemlerde Dışişleri Bakanlığı yapan Şükrü Sina Gürel, 2002 yılında süreci aslında çok iyi analiz etmektedir: "Bu, sınırlı bir Gümrük Birliği ve AB'nin istemediği alanları kapsamıyor. Dolayısıyla Türkiye, AB ile dış ticaretinin yarısını yürütüyor ve Gümrük Birliği'nin ilk 5 yıllık döneminde AB'ne karşı sadece ticaretten doğan dış ticaret açığı 53 milyar USD. AB, Gümrük Birliği dolayısıyla kendileriyle yaptığımız ticarete kaybettiğimiz gümrük vergilerinin, hiç değilse üçte birini, beşte birini kompanse edebilmek için, yerine koyabilmek için vaat ettiği miktarı vermemiştir, bu dengesizliktir. Dolayısıyla, iktisadi açıdan AB, Türkiye'den istediğini almıştır, almaya da devam etmektedir." 2004 yılında bu ülkenin bir diğer Başbakanı ise şunları söylemiştir: "Gümrük Birliği nedeniyle Türkiye'nin zararı 70 milyar dolardır."

Gümrük Birliği, Türkiye-AB ilişkilerinde sorunlu bir süreç. Gümrük Birliği, Türkiye'ye biçilen bir "özel statü" aslında ya da bir "imtiyazlı ortaklık" durumu söz konusu.

Bugün, müzakerelere başlamak önemli deniliyor. Hangi müzakerelere, neyin müzakerelerine başlayacağız? Serbest dolaşım alanları olan mal, hizmet, kişi ve sermaye ile ortak politika alanları olan enerji, tarım, sanayi ve diğerleri. Peki, nasıl bir müzakere süreci bekliyor bizleri? Brüksel'de belirlenmiş politikalara hangi sürede, nasıl uyum sağlayacaksınız müzakereleri. AB'ye karşı bizim şunu değiştirelim ya da şu direktif şöyle değişsin deme şansımız yok. Bu yapıya karşın, bu süreci uzatacak şekilde Ermeni konusu gibi farklı mazeretler üretiliyor. Gelinen noktada, ya müzakerelere başlamama kararı alınacak. Ya da başlanıldığı zaman 17 Aralık 2004'te imzalanan metin gereği her müzakere konu başlığı fasillara bölünecek ve bir fasıl kapanmadan diğeri başlamayacak ve her fasıl üye ülkelerce oylanarak kabul edilecek. Her fasıl sonunda yeni 3 Ekim'ler yaşanacak. Türkiye aslında bir imtiyazlı müzakere sürecine başlayacak. Gümrük Birliği de, Türkiye'den başka hiçbir aday ya da üye ülkeye uygulanmayan ayrı bir imtiyazlı süreç ve imtiyazlar bizlerden yana değil.

Sayın Özkan, Avrupa Birliği aslında bir çıkar birliği. Bazı gerçekleri çok doğru ve açık şekilde ortaya lazım.

Avrupa ülkeleri 2. Dünya Savaşı'nı bizzat yaşamış, bu süreçte müthiş bir açlık çekmiş insanlar, savaş sonrası sanayileşmesi ve kalkınması gerekiyor, bir yanda Sovyetler Birliği tehdidi var, diğer tarafta yükselen değer Amerika Birleşik Devletleri, çıkarlarını korumak için birleşerek onlarla mücadele etmeleri gerekiyor. Avrupa ülkeleri bu tablo karşısında; Nazizm ve Faşizm korkusunu tekrar yaşamamak için demokrasi ve insan haklarına sarılmıştır. Filmlere konu açlık sorununu tekrar yaşamamak için tarıma büyük önem vermiştir ve halen bugün bütçesinin yarısını oluşturan 43 milyar euro'yu tarım desteği olarak ayır-

maktadır. Sanayileşmesi için o dönemin stratejik ürünleri olan kömür ve çelik üzerine bir anlaşma imzalamışlardır ve bu anlaşma AB yolundaki ilk ortak anlaşma olmuştur. Sovyetler Birliği tehlikesine karşı da serbest piyasa modeline sarılmışlardır.

Sorunlar değiştikçe, çıkarlar değiştikçe, değişen koşullara göre bu çıkar birliği de değişmektedir. Örneğin; Dünya Ticaret Örgütü müzakerelerinde ABD ile Avrupa ve özellikle Almanya arasında sübvansiyon savaşları yaşanmaktadır. Tarımın serbestleştirilmesi müzakereleri Uruguay Turu'nda 8 yıl sürmüştür. Bu süreçte AB'nin kendi içinde uyguladığı birçok politikada başarılı olduğunu belirtmek gerekir. Örneğin; AB'nin tarıma verdiği destekler sonucu altyapı sorunları çözülmüş ve hedefi aşacak şekilde çok fazla üretim gerçekleşmiştir. DTÖ'nün de etkisiyle AB üretimden bağımsız doğrudan gelir desteğine 2005'te, aslında 2007'de geçmeyi kabul etmiştir. Peki, tam üye olmayan çalışan Türkiye, üretimden bağımsız doğrudan gelir desteğini ne zaman kabul etmiştir? Dünya Bankası ile imzalanan Tarım Reformu Uygulama Projesi kapsamında 2001 yılında. Yani, 15 Günde 15 Yasa sürecinde IMF ve Dünya Bankası politikalarıyla üretimden bağımsız doğrudan gelir desteği modeline geçmiştir Türkiye'de.

AB, şu anda başka baskılar da altındadır. AB ülkelerinde istihdam önemlidir ve işsizlik artmaktadır. İşsizliğin arttığı bir Avrupa'da sosyal politikalardan çok fazla bir şey beklemek gerekmiyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin Şeker Yasası'nı, Tütün Yasası'nı, IMF ve Dünya Bankası istedi diye çıkardığı süreçte de söylemiştik, şimdi de söylüyoruz. AB, kendisinin uyguladığı ortak tarım politikasına aykırı bu yasaları desteklediğini İlerleme Raporlarında belirtirken, kamu görevlilerinin toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklar, AB'nin savunduğu sosyal politikalardan biri idi ise, neden İlerleme Raporlarına konu olmamıştır? Çünkü; tek tek Avrupa ülkelerinin sosyal politikalarından bahsetmek olanaklı iken, AB'nin ortak sosyal politikası belirgin ve bağlayıcı değildir.

Sayın Özkan, bugün en üst düzey yetkililerce 3 Ekim'in riskli olduğu söylenmektedir. Aslında 3 Ekim'in taşıdığı riskler, 17 Aralık'ta atılan imzalardan kaynaklanıyor. Anımsarsak; 17 Aralık'ta Kıbrıs denilmişti, Ege denilmişti, Referandum denilmişti, 2014'e kadar bütçe engeli denilmişti, uzun süreli geçiş dönemleri denilmişti. Tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlar olmak üzere üç alana kalıcı sınırlamalar konulacağı da belirtilmişti.

Kalıcı sınırlamalara konu tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlar, bugün AB'nin kendi sorun alanları aslında. Türkiye Cumhuriyeti'nin tarımsal üretimi ne kadar düşük olursa olsun, tam üye olduğu zaman Avrupa alanı % 23 daha artacak. AB kendi tarımsal üretimini kısıtlarken Türkiye'nin oraya kendi uyguladığı politikalarla girmesini istemiyor, çıkarını koruma mantığıyla. Türkiye'nin yeterince hazır olmadığı bu süreçte AB'nin, Türk tarım sektörünün Topluluğa getireceği yük ve sorunlardan uzak kalma konusunda açık bir çaba sergilemesi ve bu alanda işine geldiği alanlar dışında bir sorumluluk almaktan kaçınması anlamlıdır. İyi kardeş - kötü kardeş oyunu ya da IMF'nin içindeki % 29'luk payının etkisiyle olsa gerek, diyor ki, IMF'nin, Dünya Bankası'nın önerdiği politikaları aynen uygulayın.

AB, 2004 Türkiye İlerleme Raporu'nda diyor ki; "2000'den bu yana sürdürülen tarım reformu çalışmalarına karşın liberalizasyonun tam olarak sağlanamadı; müdahale alımları, girdi yardımları ve üretimle bağlantılı yardımlar gibi bütçeden finanse edilen destekler halen sürdürülüyor, birçok tarımsal üründe gümrük tarifesi AB düzeyinin üstünde, bazı ürünlerde yasaklar var. AB düzeyinin altında olmakla birlikte, dışsatım sübvansiyonları söz konusu, tarımsal KİT'lerin özelleştirilmesi tamamlanamadı." Peki, yaşanan gerçek ne? Türkiye'de

artık girdi yardımı kalmadı, müdahale alımları yok denecek düzeye düşürüldü, gümrük tarifelerimiz, Dünya Ticaret Örgütü taahhütleri ile uyumlu dolayısıyla üyelik öncesi AB ile aynı düzeyde gümrük vergisi uygulama zorunluluğumuz yok. Üretimle bağlantılı yardımlar, beş ürüne uygulanan çok düşük miktarlı primler bir tarafa bırakılırsa, söz konusu bile değil. Bu tablo karşısında, dünyada uygulanan dışsattım sübvansiyonlarının neredeyse tamamının AB ve ABD tarafından kullanıldığı gerçeği ortada iken, parasal anlamı olmayan Türkiye uygulamalarından Raporda söz edilebiliyor. AB, Türkiye'nin kırsal ve tarımsal altyapı sorunlarının çözümüne yönelik SAPARD fonunu kullanmasına onay vermezken, 2007'den sonra gündeme gelecek IPA yardımları kapsamında kullanılabileceği 1 milyar euro'nun ise tarımsal ve kırsal kalkınmaya yönelik kullanılmasına olanak tanınamamaktadır.

Raporda geçen "tarımsal KİT"lerin özelleştirilmesi tamamlanamamıştır" ifadesini de irdeleyelim. İfadeyi tersinden okursak, AB'nin bu özelleştirmeleri tamamlayın dediğini görmekteyiz. Özelleştirilmeyen hangi kurum kalmıştır? Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş., Tekel ve Çaykur. Hangi kurumlar özelleştirilmiştir? Yokluğu hala doldurulamayan EBK, SEK, YEMSAN, Gübre fabrikaları. Örneğin; Süt Endüstrisi Kurumu özelleştirilince ne olmuştur? Bugün Türkiye'de süt piyasasını 5-6 tane, aralarında Fransız şirketlerinin de bulunduğu ulus ötesi şirket yönetmektedir. Özelleştirilen kurumların yerli ya da yabancı sermayeye satışı sürecin yanlışlığını ortadan kaldırmaz. Doğrusu bu kurumların özelleştirilmemesidir. Ancak şu saptamanın yapılması da önemli; özelleştirilen kurumlar ya kapatılmaktadır, ya da bir şekilde yabancıların olmaktadır. Bu saptama, yerli ya da yabancıya satışa karşı çıkmamayı engellemez.

Özelleştirmelerin yanlışlığını en son 2005 yılında KESK, DİSK, Türk İş, Hak İş, TTB ve KİGEM ile birlikte düzenlediğimiz bir sempozyumda ortaya koymuştuk. Tarımsal KİT'ler dışındaki kuruluşların da özelleştirilmelerine karşı mücadelede içinde Emek Platformu var, TMMOB var, sendikalar var. Sonuç alınabiliyor mu dersiniz, istenen sonuç alınamazsa da bu mücadele sürdürülüyor.

Bu süreçte, bazı kesimlerce "AB bir şeyi dayatmıyor, Türkiye'nin çıkarına uygun olmayan dayatmaları IMF ve Dünya Bankası yapıyor" deniliyor. İşte bu noktada bilinmesi gereken gerçek; yaşanan çıkar savaşı ortamında, IMF, Dünya Bankası ve AB'nin üçünün de aynı amaca, serbest piyasanın küreselleşmesine hizmet ettikleridir. Dünyada bir küresel sistem, bir liberal sistem şu an egemen ve AB bu sistemin bir bölgesel ayağıdır. Bunu böyle görelim. Aksi durumda, AB'nin kendi içerisinde uygulamayı doğru görmediği politikaları, IMF ve Dünya Bankası Türkiye'den isteyince koşulsuz desteklemesi başka türlü izah edilemez.

Sayın Özkan. AB, Türkiye'ye karşı çifte standart uyguluyor, bu ekonomik alanda da böyle, diğer alanlarda da. Özelleştirmeler konusunda Türk Telekom örneği bunu açıkça gösteriyor. Telekom'da Almanya'da Devletin hissesi % 43, kalanı halka arz. Devletin hissesi Fransa'da % 61, Hollanda'da % 43, Polonya'da % 35. Yunanistan'da Devletin hissesi % 51, kalanı halka arz. Türkiye'de ise neler oluyor? Uyum bu süreçte dikkate alınmıyor ve Telekom tümüyle birilerine verilebiliyor. Altını çizerek belirtmek gerekirse, Türkiye Cumhuriyeti son dönemlerde kendi aldığı kararları uygulayamaz hale geldi. 2001-2005 yıllarını kapsayan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, ki planlar kamu kesimi için emredici, özel sektör için yönlendiricidir, "Telekom, Tüpraş, Erdemir gibi özelleştirmelerde altın hisse uygulanacaktır" denilmektedir. Kalkınma Planına yazmışız ama, uygulamaya geldiğinde ne AB ülkelerine uyan, ne de kendi beş yıllık kalkınma hedeflerimize uymayan şekilde

Telekom'u çok rahat özelleştirebiliyoruz. Bu durum Erdemir için de geçerlidir, Petrol Ofisi için de geçerlidir, Tüpraş için de geçerlidir.

Bu genel değerlendirmeden sonra, AB sürecinin mühendisleri, mimarları nasıl etkilediğine bakalım. Sayın Özkan, bizler, her alanda varız. Enerji alanında varız, tarım alanında varız, çevre alanında varız, sanayi alanında varız.

Sanayi alanında Gümrük Birliği sonrası düzenlenen TMMOB'95 Sanayi Kongresi kapsamında, 17 Kasım 1995 tarihinde "TMMOB'95 Sanayi Kongresi'ne Doğru "Gümrük Birliğine Doğru Sanayi Sektörlerimiz" Sempozyumu gerçekleştirildi ve AB ile Gümrük Birliği'nin ekonomimiz ve sanayimiz üzerindeki olası etkileri tartışıldı. TMMOB "97 Sanayi Kongresi kapsamında, 31 Ocak 1997 tarihinde "TMMOB'97 Sanayi Kongresi"ne Doğru "Gümrük Birliğinin Birinci Yılında Sanayi Sektörlerimiz" Sempozyumu" gerçekleştirildi. Sempozyumda; Gümrük Birliği sonrası sektördeki olumlu ve/veya olumsuz gelişmeler, yeni koşullardaki beklenti ve öngörülerin gerçekleşip gerçekleşmediği, sektör temsilcileri tarafından tartışıldı.

Sizlere, 19-20 Aralık 2003 tarihlerinde Ankara'da yapılan "Küreselleşme ve AB Süreçlerinin Ülke Sanayi ve Mühendislerine Etkileri" konulu TMMOB Sanayi Kongresi 2003 Sonuç Bildirgesi'nden birkaç paragraf okumak istiyorum. "Küreselleşmenin mantığı gereği, AB sürecinde özelleştirilmelerin hızlandırılması baskısı kamuya ait tesislerin yok pahasına satılmasına ve karlı pek çok kuruluşun talan edilmesine, kaldı ki özelleştirmeden sağlanan gelir, özelleştirme için yapılan masrafları dahi karşılamamaktadır, doğal kaynaklarımızın uluslararası tekellerin eline geçmesine, sanayi ürünleri üreten mevcut fabrikaların çok uluslu sermaye kuruluşlarının eline geçmesine, istihdam hacminin daralmasına, dolayısıyla bilimsel, teknolojik gelişmelerin engellenmesine neden olmaktadır. Devletin vergiden yoksun kalmasına fırsat vermektedir" Uluslararası emperyalist tekeller IMF, Dünya Bankası ve DTÖ aracılığıyla gelişmekte olan ülkelere yapısal uyum politikaları dayatılarak bu ülkelerdeki kamu yatırımlarının özelleştirilmesini hızlandırmaktadırlar. Dünya tekellerinin ve çok uluslu şirketlerin egemenlerinin bu düzeye ulaşmasının demokrasideki olumsuz etkilerini de gözden irak tutmamak gerekir" Gümrük Birliği Anlaşması sonrasında sanayide ihracatın ithalatı karşılama oranı azalmış, Türkiye ekonomisinin belli mallardaki rekabet gücü AB karşısında önemli ölçüde gerilemiştir. Sanayide yapısal dönüşümler gerçekleştirilmeden AB'ne geçişte yetersiz kalınacağı görülmektedir" İncelenen sektörlerde ortaya çıkan tablo, gelinen noktanın sanayileşme yönünden iç açıcı olmadığını vurgulamaktadır" Makina imalatı sanayi, tüm sanayi sektörlerine yatırım mali (makina, donanım, alet, takım, tertibat) veren bir mühendislik sektörüdür. Ancak bu sektör de AB ile rekabet edebilecek düzeyde bir yapıya sahip değildir. Teknolojik düzeyi düşüktür. Yüksek katma değerli malların ihracat içindeki oranı % 5'i bulmaktadır. AR-GE harcamaları şirket cirolarının % 0,8'ini aşmamaktadır. Sanayi girdilerinin ortalama % 60'ı yurtdışından gelmektedir. Sektörde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 30,6'dır. İhracatın dünya içindeki payı % 0,6'dır. Bununda önemli bir kısmı fason üretim olmaktadır… Ülkemizde Gümrük Birliği Antlaşmasının imzalandığı 1995 yılından beri sürdürülen teknik mevzuat uyumu çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır. 2004 yılı başlarından itibaren yeni yaklaşım direktifleri kapsamına giren 24 ürün çeşidinin iç piyasaya da sürülebilmesi için ürün güvenirliliği anlamına gelen CE işaretini taşıması zorunlu hale gelmiştir. Makine imalat sanayisi ürün yelpazesinin % 65'i bu kapsama girmektedir. Ancak AB tarafından tanınırlığı olan yerli test ve belgelendirme kuruluşları henüz oluşturulamamıştır. Bu nedenle iç piyasaya

hizmet veren üreticilerimiz de uygunluk değerlendirme faaliyetlerini çok yüksek bedellerde AB test ve belgelendirme kuruluşlarına yaptırmak zorunda kalacaktır. Bu bir anlamda ülkemizde bu alanda hizmet veren mühendislerin de işsiz kalması anlamına gelmektedir. Bu da mesleki uygulama alanlarımızın daralması demektir.”

AB müzakerelerinde önemli bir diğer konu, yabancılara arazi satışı konusudur. Müzakereler önemlidir ve müzakereler iki tarafın görüşmesidir. Yabancılara arazi satışında da, satmam diyemiyorsunuz, belli koşullarda, belli alanlarda, şu süre sonrası gerekli düzenlemeleri yapabilirim diyorsunuz, yani bu konudaki müzakere bu. Tarımsal yapısı genel hatlarıyla bize benzeyen Polonya, tarım sektöründeki sorunları nedeniyle AB ile sıkı bir müzakere süreci yönetti. Görüşmeler süresince Polonyalı çiftçiler alanları doldurdu, taleplerini dile getirdi. Polonya, bu süreçte birçok alanda uyuma yönelik mali yardım ve zaman sınırlamaları kazandı. Yabancılara arazi satışı konusunda da uyumu 7-12 yıl erteletti. Polonya’dan Macaristan’a, Malta’dan Romanya’ya kadar pek çok aday ülke bu konuda süre uzatımları aldı. Malta, küçük bir ada olması nedeniyle alan kısıtlamaları koydurttu. Türkiye ise, daha tam üyelik müzakereleri başlamadan, yabancılara arazi satışına yönelik bir yasayı, Anayasa Mahkemesi’nin iptal edeceğini bile bile çıkarttı 2003 yılında. 1980’li yıllarda iki kez daha yaşanmıştı bu süreç. Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye doğru işlememesi nedeniyle birçok arazi yabancılardan mülkü oldu. İptal sonrası ise yaşanan boşlukta yeni bir yasanın çıkartılması gündemde. Bilinmesi gereken nokta ise şu; siyasi iktidarlar AB’ye uyum diye bu yasayı çıkarttığını söylüyorlar, ancak AB bu konuda bizi o kadar sıkı sıkı tutmuyor ve de kısa dönemli yapılacakların arasında bu yok, sonradan konulsa bile diğer ülkeler örneği önümüzde. Doğrudur, AB İlerleme Raporları doğrultusunda oluşturulan Türkiye Ulusal Programı’nda, bu konuda öncelik tanınan iki konu; Türkiye’deki bütün sektörlerde (AB menşeli) yabancı yatırımların önündeki bütün kısıtlamaların kaldırılması ile AB vatandaşları ve tüzel kişilerinin gayrimenkul ediniminin önündeki bütün kısıtlamaların kaldırılmasıdır. Yaşanan gelişmeler yabancı doğrudan yatırımlarda bir gelişme görülmediğini, doğrudan yabancı sermayenin ya özelleştirilen KİT’leri ya da arazi satın almak üzere ülkemize geldiğini göstermektedir. Yine bilindiği gibi, uyum sürecini yaşadığımız Avrupa Birliği ülkelerinde, her isteyen yabancı, getirilen kısıtlamalar nedeniyle, her istediği yerde, her istediği şekilde taşınmaz edinmemektedir. Bunun yanı sıra, AB üyesi ülkelerin hemen hemen tümünde yabancılardan tarım arazilerinde taşınmaz edinme olanakları yoktur ya da çok sınırlıdır. İşte, yabancılara arazi satışı konusunda da, tarım alanında olduğu gibi, AB’ye girmeden, müzakerelere başlamadan tek taraflı adımlar atıyoruz. Sonuçta, müzakere masasına oturduğumuzda, böyle giderse, elimizde müzakere edebileceğimiz bir avantajımız kalmayacak gibi.

Sayın Özkan, AB’ye girince çevre konusunda önemli kazanımların ortaya çıkacağı söyleniyor ve İspanya’nın Çevresel Etki Değerlendirmesi, kısaca ÇED Raporu olmayan yaklaşık 300 sanayi tesisini bir gecede kapatması örnek olarak veriliyor. Öncelikle, AB’nin yüksek maliyet gerektiren çevre konusunda uyum için Türkiye’ye yeterli mali kaynak aktarmayacağını anımsatmak istiyorum. Türkiye’de ise çok ilginç şeyler yaşanıyor çevre konusunda. Cargill diye ulusötesi bir dev şirket Türkiye’de nitelikli tarım alanlarına izin almadan bir sanayi tesisi kuruyor. Nişasta üretecek bu tesisin çevreye zararı söz konusu. Bu tesisin kapatılmasına yönelik mahkeme kararları var. Bu kararlara göre bu tesis kaçak bir yapıdır, ekonomik değeri dışında geçkondu statüsündedir. Yargı kararlarını uygulaması gerekenler, bu yasa dışı tesisin üretimini sürdürmesine yönelik iki yasal düzenleme yaptılar

bu yıl. Birincisinde, herkesin istediği Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'na bir geçici madde eklediler ve para karşılığı af getirdiler. Belki yeterli olmaz diye bir de Bakanlar Kurulu Kararı çıkartılarak alan Özel Endüstri Bölgesi ilan edildi, mahkeme kararlarını işlemez kılmak için. TMMOB olarak Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali için dava açtık. Diğer yasa hakkında da, Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açıldı.

Avrupa Birliği'nin, kendi çıkarları doğrultusunda AB'den beklentisi olan birçok kesimi çok iyi kullandığını belirtmek gerekiyor. Kimi kesim insan hakları konusunda beklenti içinde, kimi iş bekliyor.

Çiftçimiz de diyor ki, bize para yağacak. Oysa AB, kendi belgelerinde açıkça diyor ki, çiftçinize para verilmeyecek. Verileri karşılaştıralım. Türkiye'de ülke nüfusunun % 35'i kırsal alanda yaşamakta, istihdam oranı % 43.6, tarımın istihdama katkısı % 34, GSMH'ya katkısı ise % 11 düzeyinde bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nde 1 Mayıs 2004'ten itibaren 25 üye sonrası birlik nüfusunun % 6'sı kırsal alanda yaşamakta, istihdam oranı % 62.9, tarımın istihdama katkısı % 6, GSMH'ya katkısı ise % 2'nin altında bulunmaktadır. Türkiye'nin katılımı ile AB'nin yüzölçümü % 20, nüfusu %16, istihdamı % 11 oranında artacaktır. Ülkemizde tarımsal işletme büyüklüğü 61 dekar iken, AB'de 174 dekadır. AB, Ortak Tarım Politikası çerçevesinde, 23 ortak piyasa düzeni kapsamında bulunan başta hayvansal ürünler, hayvan yemleri, su ürünleri, sebze-meyve, şarap ve bazı ekilebilir ürünlere yönelik destekleme politikalarını sürdürürken, Türkiye'de 23 üründen bir çoğuna yönelik bir tarımsal destekleme söz konusu değildir. Pamuk, ayçiçeği ve soya gibi birkaç üründeki prim benzeri destekler ise çok yetersiz düzeydedir. Türkiye ile AB'nin tarım sektörleri arasında; nüfus başta olmak üzere; tarımsal istihdam, işletme ölçeği, teknoloji kullanımı, örgütlenme, destekleme, verimlilik, kalite standartları, bitki ve hayvan sağlığı, istatistik veri tabanları, çiftçi - arazi ve hayvan kayıt sistemleri ile idari yapılanmalar açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Avrupa Birliği, çözülen sorunlarına karşın 103 milyar euro'luk AB bütçesinin yılda 43 milyar euro'yu tarımına aktarırken, Türkiye onca sorununa karşın tarımına 3 katrilyon TL mali kaynak ayırabilmektedir. Destek oranı farkı 1/7 kat düzeyindedir. Bu ortamda AB, Türkiye'de Ortak Tarım Politikasının aynen uygulanması durumunda Doğrudan Gelir Desteği için 8, pazar önlemleri için 1, kırsal kalkınma önlemleri için 2.3 milyar euro olmak üzere, toplam 11.3 milyar euro'ya gereksinim olduğunu belirterek, bunu veremeyiz demektedir. Yani, çiftçimizin para yağacak beklentisi boşunadır.

Aynı beklentiye sahip esnaf ve sanatkarlar için de bu böyledir, yani "AB daha fazla destek veriyor, biz de girersek daha fazla destek alacağız" beklentisi yanlıştır. Bu beklentilere çiftçilerimizin de, esnafımızın da girmemesi gerekiyor. AB'nin tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlar alanlarında kalıcı sınırlamaları gündeme getirdiğini söylüyoruz. Bu konularda da beklenti içine girmemek gerekiyor. Nitekim, 2004 yılında yeni üye olan 10 ülkeye gerekli mali katkıyı çok sınırlı düzeyde verdi. Aslında o ülkeler de beklentilerine ulaşamadılar. Şimdi ise, AB'nin tavrı açık, görmek gerekiyor.

Ülkemiz, en sorunlu sektörlerden biri olan tarımda, bu koşullarda meyve-sebze, fındık, bakliyat ve koyun eti dışında rekabet etme şansı bulamayacaktır. Kısaca, bu koşullarda tarım faslı açıldığında ne zaman kapanacağı belirsizdir. Nitekim, Birliğimizin konuyla ilgili uzman odası olan Ziraat Mühendisleri Odası, 9 Ekim 2004'te yayımladığı Basın Açıklaması'nda şunu söylüyor: "Kopenhag Kriterlerinin Yerini Tarım Kriterleri Aldı." Özetle, AB'nin uyguladığı politikanın ana niteliği, birliğin pazar payını artırmak üzere Türkiye'yi

potansiyeli yüksek bir pazar haline getirmek şeklinde ortaya çıkıyor. Her kesim, bizim gibi bu gerçeği açıkça söylemek zorundadır.

Kopenhag Kriterleri konusu açılmışken, bu konuda da bir bilgi eksikliği ya da kavram kargaşası var. Üyelik öncesi ön koşul olan Kopenhag Kriterleri, yalnızca demokrasi ve insan haklarını gündeme getirmiyor. Çözülen sosyalist bloktan gelen ülkeleri sisteme katmak için geliştirilen bu kriterler; bir, siyasi kriterler; iki, mevzuata uyum; üç, serbest piyasa ekonomisine uyum olarak 3 ayaktan oluşuyor. Aslında, sosyalist bloktan gelen ülkelere yönelik bu kriterler, Türkiye'ye ise ironik bir şekilde yansıyor.

Bir an AB'ye tam üye olduğumuzu ve Ortak Tarım Politikasını uyguladığımızı düşünelim. Onların sorunları çözülmüş, bizleri çözülememiş sorunları çok fazla. Altyapı sorunumuz olduğu gibi duruyor. Altyapı sorunlarını çözecek kamu kurumlarını ise kapatıyoruz, örneğin Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Sulama yatırımlarına para ayırmıyoruz. AB'de güçlü bir Tarım Genel Müdürlüğü var, müdahale kuruluşları var, ödeme ofisleri var, kırsal kalkınma birimleri var. Bu kurumların varlığını herkes biliyor ama, müzakere sürecinde bu kurumlar bizde de olmalı ya diymiyoruz, ya da başka yerlerden dayatılan başka şeyleri yapıyoruz. Türkiye'de gündeme gelen ve halen gündemde olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nı anımsayalım. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı gibi neredeyse tüm bakanlıkların taşra teşkilatlarının kapatılması gündeme getiriliyor, yerelleşme adına. Toprak kaynaklarının yönetimi, su kaynaklarının yönetimi yerele veriliyor bu süreçte. Oysa, merkezi ve yerel düzeyde gerekli yatırımları yaparak ve uygun destekleme politikalarını uygulayarak güçlü duruma gelirsek, AB ve dünya pazarları ile rekabet edebiliriz. Bunları yapmazsak, Brüksel'den gelen Ortak Tarım Politikası kararlarını aynen uygularsak, açık konuşalım, Türkiye tarımı yok olur, bağımlı hale gelir. Diğer sektörler için de bu durum geçerli.

İşgücü açısından duruma baktığımızda, AB'den sosyal politika alanında çok şey beklemenin gerçekçi olmadığını söylemiştik. Bu süreçte, sadece özel sektörde değil, Kamu Personel Rejimi Reformu kapsamında kamuda da esnek çalışma gündemde. TEAŞ'taki kapsam dışı sözleşmeli personel gibi kimi uygulamalar yaşama geçirildi ve bu statüde çalışanların, üyelerimizin hiçbir güvencesi yok.

Güneydoğu Anadolu Projesi'ne, GAP'a değinelim. Bu proje bizler için çok önemli ve çok şey bekliyoruz. Sulama yatırımlarının gerçekleşme oranı % 12-13. Tamamlanmayan yatırımlar nedeniyle sulamaya açılan alanlarda tuzlanma, çoraklaşma sorunu başladı. Türkiye, bu yatırımı kendi kaynakları ile finanse ediyor. Bu süreçte kendi kaynaklarıyla projenin bileşenleri olan enerji ile tarım yatırımları arasındaki dengeyi kuramamış. AB Su Çerçeve Direktifi, uyum sürecinde gündeme geliyor. AB İlerleme Raporlarında da su konusuna değiniliyor. Hizmet Ticareti Genel Anlaşması, GATS kapsamında da suyla ilgili hizmetler serbest piyasaya açılıyor. Biz GAP'ı kendi kaynaklarımızla sulama hizmetlerini yeterince veremedik, doğrudur. Ancak, toplam 8.5 milyon hektar sulanması gereken alanın ancak yarısını sulayabilen Türkiye'nin, bu yatırım hızıyla sulama sıkıntısını aşabilmek için 60 yıla gereksinim duyması karşısında, AB'nin ulusal hükümler haklarını yok sayarak Fırat ve Dicle üzerinde uluslararası bir yönetim modelini önermesini kabul edemeyiz, etmemeliyiz.

Müzakereler sürecinde gündeme gelen bir diğer istek, Türkiye'nin kırsal nüfusunu % 6'ya indirmesidir. Türkiye'de sivil istihdamın % 33'ü olan 7.2 milyon işgücünün tarım sektö-

ründe bulunduğu, bunların aileleri ile birlikte 25 milyona yakın nüfusu oluşturdukları, sanayi sektörünün 4 milyon, hizmetler sektörünün 11 milyonluk istihdam kapasiteleri ile yeni istihdam alanı oluşturmadıkları ve oluşturamayacakları, Türkiye'deki işsizlik oranının % 9-10 arasında değiştiği bilinirken; işsizlik ortalaması % 8 olan AB'nin, kişilerin serbest dolaşımına kalıcı sınırlama getirerek ve bu alanda üye devletlere azami bireysel rol tanıyarak, tarımdan kopacak 6 milyon işgücünün aileleri ile birlikte doğuracağı sorunlara sessiz kalması, onlar için belki anlaşılabilir, ancak bizler için kabul edilemez. Hepimizin ciddi olarak düşünmesi gereken konu, kırsal nüfusu nasıl % 6'ya düşüreceğiz, hangi sürede ve süreçte bunu yapacağız, sanayiye ve hizmetler sektöründe nitelikli işgücü olarak mı bu aktarım gerçekleşecek, yoksa kentlerimizi artan yeni sosyal ve ekonomik sorunlarla baş başa mı bırakacağız?

AB'ye uyum sürecinde meslektaş ve meslek alanı olarak yaşadığımız ve yaşayacağımız sorunları ortaya koymaya çalıştım. Bu sorunların çözümü için yapılabilecek çok şey var. Bizlerin, öncelikle ne istediğimizi bilmemiz gerekiyor. Genel çerçeveyi çok iyi ortaya koymamız gerekiyor.

Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliği'ne tam üye olsa da olmasa da, AB ve AB üyesi ülkelerle ilişkilerini sürdürecektir. OECD ile ilişkilerini sürdürecektir. Dolayısıyla bu sistemin içinde yer alacaktır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği; karar alma mekanizmasına dahil olmadığımız yerde sizin hakkınızda alınan kararları uygulamanın bağımsızlık ilkesine aykırı olduğunu söylemektedir. TMMOB bunu, kendi örgütü için de, Türkiye Cumhuriyeti için de, çok net olarak söylüyor. TMMOB, 17 Aralık 2004'de yaşanan gelişmelerden sonra, kalıcı bir belge olarak kamuoyuna sunulan ve tüm süreci inceleyen "AB Türkiye İlişkileri ve TMMOB" adıyla kitaplaştırılan şu Raporunda diyor ki; "TMMOB; yaşanan süreci, bu içeriğiyle, örgütsel ilkeleri arasında yer alan "bağımsızlık" ve "halkın, emekçi sınıfların, mühendis ve mimarların çıkarını savunma" ilkelerine aykırı görmektedir. TMMOB; AB süreci ile birlikte hızlanan neo-liberal dönüşüme ve kamusal alanın sermaye lehine düzenlenmesine karşı, tüm dünyadaki neo-liberalizm karşıtları ile birlikte mücadele edecektir. Çünkü TMMOB; kendisini emekten ve demokrasiden yana bir Türkiye'nin yaratılması mücadelesinin parçası olarak görmektedir." TMMOB, bir mesleki demokratik kitle örgütüdür. Üyeleri yaşamın çeşitli alanlarında bulunan bir kitle örgütüdür. Bu görüşler bu örgütün kendi iç dinamikleriyle oluşturduğu görüşleridir. Bunlar bir meslek örgütünün kendini ifadesidir. Böyle algılanması gerekir.

TMMOB; AB'ye uyum sürecinde meslek ve meslektaş çıkarına yönelik uyum çalışmalarını konusunda, örgütümüz ve üyelerimizin yaşam alanına yapılacak müdahalelere karşılık vermek zorunda olduğunu da biliyor. Bu süreçte, diğer örgütlerde ve sektörlerde olduğu gibi, yeterince hazırlıklı olmadığını da kabul ediyor. "Mesleki Yeterliliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması İle İlgili Yasa Tasarısı" ile bizim alanımız da düzenlenmeye çalışılırken, uzmanlık alanlarımızda, ülke, kamu, meslek ve meslektaş çıkarlarını koruyup geliştirmek amacıyla bir çok düzenleme yapmayı gerekli ve olanaklı görüyor. Bu bağlamda; tümüyle kendi örgütsel amaçlarımız ve üyelerimizin çıkarlarına yönelik olarak düzenlense de, uyum süreci ile de doğrudan ilişkilendirilebilecek düzenlemeleri, müzakere sürecinde kazanımlarımızı oluşturacak ulusal mevzuatlarımız olarak Resmi Gazete'de yayımlatıyor.

Örnek vermek gerekirse, TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği Resmi

Gazete’de yayımlanarak 2004’te yürürlüğe girdi. TMMOB Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzni ve Geçici Üyelik Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Yapılacak İş ve İşlemler İle Değerlendirme Usul Esas ve Koşulları Hakkında Yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanarak 2005’te yürürlüğe girdi. Basında okumuşsunuzdur TMMOB’nin yabancı sermayenin önünde engel olduğuna ilişkin manşetleri. Ülkemizde belli kesimler öyle bir ortam oluşturuyorlar. Oysa, her ülke kendi insanının çıkarı için bir şeyler yaparken, ülkemizin ve üyelerimizin çıkarını savunmak için bir şeyler yapmamız, doğru olan bir şeylere engel olmak değildir. Aksine, yaptıklarımızın doğruluğunu ortaya koyan gelişmeleri yaşıyoruz. Bir ulusötesi şirketin en üst düzey yöneticisi Başbakan’a manşetlere taşınan “Ben kaçak işçi-mühendis çalıştırıyorum.” sözlerini söyledi ve bu durumun düzeltilmesini istedi. TMMOB, “kaçak mühendis çalıştıran şu ulusötesi şirketin yetkilisi suç işliyor, gereği yapılsın” diye bir Basın Açıklaması ile suç duyurusunda bulundu, basın buna yer vermedi ve henüz bir gelişme olmadı. Yani, AB’ye girilsin ya da girilmesin, belli dayatmalara karşı görüş geliştirdiğiniz zaman, gündeme gelmiyorsunuz, getirilmiyorsunuz ya da engelleniyorsunuz.

Sayın Özkan, yine birçok kesim AB üyeliğini halkın isteği olarak sunuyor. Biz soruyoruz, hangi halkın isteği? AB’de halkın isteği referandumlarla ölçülüyor. Türkiye’de ise sadece anketlerle. Anketlerde sorular kime soruluyor? Çiftçiye, işçiye, mühendise soruluyor mu?, bilmiyoruz. Böylesi bir ortamda bir bilgi kirlenmesi var, bir yönlendirme var. 2002 yılında birçok Sivil Toplum Kuruluşu’nun gazetelere verdiği ilanlar vardı anımsarsanız. AB üyeliğine destek için 5 Haziran 2002’de düzenlenen “Sivil Toplum Ortak Görüşü: Türkiye’nin Yeri Avrupa Birliği’dir. Kaybedecek Zamanımız Yoktur” başlıklı Basın Toplantısı’nda, katılımcı kuruluşların adı arasında TMMOB’a da yer verildi. TMMOB, ertesi gün bilgisi dışında adının kullanıldığını ve bu STK’lar arasında yer almadığını belirtti ve “Türkiye’nin bir refah toplumu olmasının ya da demokrasinin eksiksiz hayata geçirilmesinin AB’ye endekslenmesi, yanlış ve yanıltıcıdır.” açıklamasını yaptı. Bu bilgi kirliliği ve yönlendirme ortamında, hangi halkın, neden AB’yi desteklediği konusu belirsizdir.

Son söz olarak şunları söylemek istiyorum. Kendi ayaklarımızın üzerinde durmamız gerekiyor, kendimize güvenmemiz gerekiyor. Başka bir Dünya, başka bir Türkiye mümkün. AB ile müzakerelere başlasak da, başlamasak da, AB ile ve üye ülkelerle tek tek ilişkilerimiz devam edecektir. Tam üyelik müzakerelerine başlanıldığı süreçte TMMOB; mühendislere, mimarlara ve şehir plancılarına yönelik uygulamalara ve tarım sektörüne, sanayi sektörüne, enerji sektörüne, çevreye ve diğer sektörlerdeki olumsuzluklara karşı elimizden gelen mücadele gücünü gösterecektir.

Teşekkür ederim.

TMMOB, 20 KASIM'DA DÜZCE'DE KESK İLE BİRLİKTE OLACAK
Kasım 2005

KESK diyor ki;

“AKP Hükümeti sağlık alanını ticarileştirme atağını sürdürüyor.” “Sağlıkta Dönüşüm Projesi” çerçevesinde IMF, Dünya Bankası dayatmalarına uygun adımları hızla atıyor.

Sağlık Bakanlığı, 15 Eylül'de Düzce'de Aile Hekimliği Pilot uygulaması başlattı. Bu uygulamanın sonuçlarını henüz görmeden 16 ile daha yaygınlaştırmayı hedefliyor. Aile Hekimliği modeli toplumda zihinlerde oluşturduğu üzere ailenin hekimi değil, aksine kişiye yönelik sağlık hizmeti sunumuna- rekabete dayanan teknoloji kullanımını artıran, özü muayenehanecilik esaslı olan bir modeldir. Bu modelle hekim dahil sağlık emekçileri sözleşmeli olarak istihdam edilmektedir. Aile Hekimliği, koruyucu sağlık hizmetlerinin bütünlüklü sunumu özelliğini parçalayarak ücretli hale getiren, aşılama, gebe-bebek takiplerindeki sorunları artırarak yıllardır uygulanan politikalarla bozulan sağlık sistemini ve ülkemiz sağlık ortamını daha da bozacak bir sistemdir.

Dünyada çeşitli biçimlerde uygulanan aile hekimliği modelleri vardır. Ama ülkeler bu modelden uzaklaşma eğilimindedir. Ülkemizdeki uygulama ise sağlık hizmetlerini ticarileştirme uygulaması olarak belirginleşiyor. Doğuştan kazanılmış sağlık hakkının gasp edilmesini, Genel Sağlık Sigortasıyla yoksullar dahil toplumdaki prim=vergi toplanarak finansmanını hedefliyor ve katkı payı ödeme şartını getiriyor. Oysa bizler yeterince vergi veriyoruz. İnsan olmamızdan, yurttaş olmamızdan kaynaklı vergilerimizin karşılığını yani; eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti sunumunu talep ediyoruz.

Ve diyoruz ki;

AİLE HEKİMLİĞİ TİCARETHANEDİR

SAĞLIKTA TİCARET ÖLÜM DEMEKTİR.

Bu nedenlerden dolayıdır ki; Konfederasyonumuz, sağlıkta ticarileştirme ve sağlık hakkını yok edecek bu uygulamalara karşı, 20 Kasım 2005 Pazar günü DÜZCE'de BÖLGE MİTINGİ yapacaktır. Düzce bölge mitingine destek sunarak katılım sağlamanız, sağlık hakkının korunması açısından anlamlı olacaktır.

TMMOB, KESK'in çağrısına uyacak ve 20 Kasım'da Düzce'de KESK ile birlikte olacaktır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB TOPRAK REFORMU KONGRESİ

Kasım 2005

TMMOB adına TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası ile TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından ortaklaşa düzenlenen TMMOB Toprak Reformu Kongresi 2005 etkinliği 11-13 Kasım 2005 tarihinde Şanlıurfa'da gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı etkinlik açılışında şunları söyledi:

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamız ile Ziraat Mühendisleri Odamızın sekreteryasını ortaklaşa yürüttükleri "TMMOB Toprak Reformu Kongresi"2005'e, Birliğimizin bu etkinliğine hoş geldiniz. Bize onur verdiniz. Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla selamlıyorum.

Şimdi burada başlatmakta olduğumuz bu etkinliğin yanı sıra, TMMOB bu çalışma döneminde çeşitli etkinlikleri de değişik Odalarımızın yürütücülüğünde gerçekleştiriyor, gerçekleştirecek. Mayıs ayında emek ve meslek örgütleri ile birlikte 20. yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu'nu, geçen ay Diyarbakır'da GAP ve Sanayi Kongresi'ni gerçekleştirdik. Gelecek hafta Mühendislik Eğitimi Sempozyumu'nu, sonraki hafta Öğrenci Üye Kurultayı'ni, arkasından Aralık ayında Enerji Sempozyumu ile Sanayi Kongresi'ni, Mart ayında da Su Politikaları Kongresi'ni gerçekleştireceğiz. Bağlı Odalarımızın da bu çalışma döneminde kendi meslek alanlarına ilişkin planladıkları ve yaşama geçirdikleri onlarca etkinliği de bunlara eklemek gerekiyor.

Bugün bu etkinliğin yapılış nedenlerini, biçimini ve etkinlik kapsamı ile gerekli açıklamaları Kongre Sekreteri ve Oda Başkanlarımız açıkladılar. Bu etkinlik boyunca konu ile ilgili uzmanlar, bilim insanları, Oda ve TMMOB temsilcileri Toprak Reformu konusunu her yönü ile konuşacaklar. Burada hepimizin buluşmasını sağlayan arkadaşlarıma, Yürütme Kurulumuza, Düzenleme Kurulumuza, HKMO ile ZMO'nun sevgili başkanlarına ve yöneticilerine TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

Sevgili konuklar,

Bu etkinlik de dahil, TMMOB ve bağlı odalarının bu çabalarının nedenlerini iyi değerlendirmek gerekir. Bir meslek örgütü, meslek alanları ile ilgili bu kadar yoğun bir çabayı neden göstermektedir? Aslında bu sorunun yanıtı, bu etkinliğimizin de yapılış nedenlerini açığa çıkaracaktır. Sorunun yanıtını şöyle verelim:

Mayıs 2004'de TMMOB Genel Kurulu toplanır. Yapılan görüşmelerin ve oluşturulan görüşlerin sonuçlarını Sonuç Bildirisi'nde kamuoyuna sunar. Haziran 2004'de oluşan şimdiki TMMOB Yönetim Kurulu Genel Kurul Sonuç Bildirisi'nin de yönlendirmesi ile 2004-2006 çalışma dönemine ilişkin programını kamuoyuna ve TMMOB örgütlülüğüne duyurur.

Çalışma Programımızdan birkaç paragrafı sizlerle paylaşmak isterim. Şunları yazdık:

50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne üyelerimizin ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB

toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını çalışanlar aleyhine kötüleştirmektedirler. Küresel dünyada gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurum derinleşmiştir. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir rant ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Çok uluslu şirketlerin temel stratejileri ise bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin gelecekleri karartılmaktadır. Bu nedenlerle bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, küreselleşmeye ve onun yansımalarına, özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir.

ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Irak'a saldırısı ve işgalinin, ABD'nin Ortadoğu'daki düzenleyici rolünü arttırdığı ve derin izler bırakan değişikliklere neden olduğu açıktır. Biz mühendis, mimar ve şehir plancıları çok iyi biliyoruz ki, bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ne de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır. İşte bu bilinçle mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, savaşı durdurmak için gösterdiği çabanın devamı olarak Irak'ın işgaline, Irak halkının katledilmesine-zulme uğratılmasına ve aşağılanmasına karşı durmaktadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. AB'ne üye olma sürecinde, Gümrük Birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zor-

lanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak mühendisleri; verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır.

Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak, hükümetlerin verdiği sınırsız taahhütlerle ülkemiz yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de bugün dünya pazarının yüzde 72'sini elinde bulunduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir. Bu nedenle ve yaşanmakta olan bu süreç nedeniyle, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının; yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışına karşı mücadelesi önümüzdeki gündemin yine değişmez maddelerinden birisi olacaktır.

İçinde yaşadığımız dönemde emperyalist sistemle eklemlenme doğrultusunda dayatılan Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. ABD, AB, DTÖ ve uluslararası finans kuruluşları tarafından dikte edilen bu sömürgeleştirme yasalarını tamamlamak üzere; Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi yasaları da aynı amaca hizmet etmektedir. Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir. Bundan dolayı TMMOB, bundan önce olduğu gibi, bundan böyle de; IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumundadır.

TMMOB, bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da; Odaları ve üyeleriyle; birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme, birlikte uygulama ilkesiyle hareket ederek ülkemizdeki ve dünyadaki emek ve demokrasi güçleriyle dayanışma içinde; bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir.

Sevgili konuklar,

İşte TMMOB ve bağlı Odaları Çalışma Programımızda yazdığımız bu anlayış ve tarzla çalışmalarını sürdürmektedir. TMMOB ve bağlı Odaları, bu çabaları sürdürmenin kararlılığı içerisinde. Bu etkinliklerimiz de bu anlayışlarımız doğrultusunda yaşama geçirilmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Toprak Reformu, TMMOB ve bağlı Odalarının sürekli gündeminde olmuştur. Ziraat Mühendisleri Odamız 1 nolu yayını Toprak Reformu adı ile 1961 yılında yayınlamıştır. Toprak Reformu Kongresi adlı etkinlik, Mayıs 1978'de Harita ve Kadastro Mühendisleri

Odamız tarafından Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Süreç içerisinde toprak reformuna ilişkin sorunlar ve çözüm önerileri çok sayıda toplantı, rapor ve basın açıklamaları ile sürekli Odalarımızın gündeminde yer almıştır.

19 Temmuz 1979 tarihli HKMO ile ZMO tarafından ortaklaşa yapılan Basın Açıklaması'nda şunlar söylenmiştir: "Odalarımız, büyük toprak ağalarının iktisadi ve siyasi etkinliğine son vererek köy emekçisini özgür yaşama düzeyine yükseltmeyi amaçlayan bir Toprak Reformu'nun tüm ülke düzeyinde uygulamaya konulması için mücadele etmeyi ve bu mücadele için yoksul köylülerin örgütlenmesinde demokratik kitle örgütlerinin üstüne düşeni yapmalarının demokratik bir görev olduğuna inanmaktadır."

1976 yılında, TMMOB'nin 21. Genel Kurul Sonuç Bildirgesi'nde; "Özünde egemen çevrelerin kapitalizmi tarımsal ekonomide hakim kılmak üzere amaçladıkları Toprak Reformu, yoksul köylülere sözde toprak dağıtımını sağlasa bile tarımsal, parasal ve teknik girdilerin mevcut olmaması nedeniyle toprakların köylülerin elinden çıkarılmasına sebep olacaktır. Bu ise kente göçü hızlandıracak, işsizler ordusuna yeni yüzbinler katacaktır. Egemen güçler emperyalizme açıkça vatan topraklarını kiralamaktan çekinmemektedir." denilmiştir.

1978 yılında, TMMOB 23. Genel Kurul Bildirisi'nde; "Süresi dolan toprak reformu kanunu yerine halk yararına bir kanun çıkartılmalı, yoksul ve orta köylü topraklandırılmalıdır." denilmiştir.

1998 yılında, TMMOB Demokrasi Kurultayı'nda; "TOPRAK REFORMU sorunların çözümlenmesinin ön koşuludur. Doğal kaynakların varlığının korunması ve tarımsal gelişme ile ilgili birçok sorun toprak reformunun gerçekleştirilmesiyle giderilecektir.2 denilmiştir.

2001 tarihli emek ve meslek örgütleri ile birlikte oluşturulan ve halen çalışmaları süren Emek Platformu Programında; "Toprak, özenle korunması gereken bir doğal kaynaktır ve her ülkedeki varlığı sınırlıdır. Bu varlık kamu yararına korunmalı, kapsamlı bir toprak reformu gerçekleştirilmelidir" denilmiştir.

2002 yılında, TMMOB 37. Genel Kurul Bildirisi'nde; "Tarımda toprak mülkiyet yapısı yoksul halkın çıkarları doğrultusunda yeniden ele alınmalıdır. Mayınlı araziler temizlenerek yoksul halkın kullanımına açılmalıdır." denilmiştir.

2004 yılında, TMMOB 38. Genel Kurul Bildirisi'nde; "Bugün yapılanma programı adı altında "Tarım Reformu" başlığı ile dayatılan ve IMF, Dünya Bankası ve DTÖ istekleri doğrultusunda hızla gerçekleştirilen Tütün, Şeker, Tarım Satış Kooperatif Birlikleri yasaları gibi bir takım yasal ve yönetsel düzenlemeler sonucu, ülkemizde tarımsal üretim kısılmakta, üretim-işletme-pazarlama alanında yabancı sermaye egemen olmaktadır. Üreticiler ve küçük köylüler üretim alanından çekilerek ucuz işgücü kaynağı, tüketiciler konumuna getirilmektedir. Tarımsal KİT'ler sonrası tarımsal kamu yönetimi dağıtılmakta, kamusal hizmet alanları özel sektöre açılmaktadır. Ulusal çıkarlarımıza aykırı bu sürecin sonu açıktır, bu da bağımlılıktır, net dış alımcı bir ülke konumuna düşmektir. Bu olumsuz süreç üretimi ve üreticiyi destekleyen politikalarla durdurulmalı, tarım gerçek ve stratejik bir sektör olarak yeniden planlanmalı, ulusal tarım politikaları uygulamaya konmalıdır. Köy Yasası ve Tapu Yasası'nda yapılan değişikliklerle yabancılara tanınan mülk edinimi olanağı ortadan kaldırılmalıdır. Hazine arazileri ile birlikte tarım alanlarımızın da yabancılara satışı önlenmelidir." denilmiştir.

TMMOB, tarım ürünlerinin insan ve hayvan gıdasının temelini oluşturması nedeniyle stratejik önem taşıması ve bu nedenle de ulusal bağımsızlığı belirleyen sektörlerin başında gelmesi gerçeğini bilerek, toprak reformunun yalnızca üretim ilişkilerini düzenleyen teknik bir sorun olmaktan öte, bir demokratikleşme sorunu olduğunu da bilerek, toplumsal sorumluluğu gereği susmamıştır. Susmayacaktır.

TMMOB Yönetim Kurulu Üyelerimiz Baki Remzi Suiçmez ile Nail Güler arkadaşlarımızın konu ile ilgili hazırlayıp Açılış Bildirisi'nde sunacakları görüşler TMMOB'nin görüşleridir. Oda Yönetim Kurulu Başkanlarımızın açılıştaki sözleri bizim sözlerimizdir. Panelde yapacakları konuşmalar bizim konuşmalarımızdır. Hepsine emekleri için Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyoruz.

Çünkü; dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde olan TMMOB ve bağlı Odalarımız olarak biliyoruz ki;

Türkiye, önemli sayılabilecek tarımsal potansiyeline karşın, son çeyrek yüzyılda uygulanan neoliberal politikalar sonucunda tarımda dışalımçı konumuna düşürülmüştür. Tarımsal üretimdeki artış hızı nüfus artış hızının gerisinde kalmakta ve dolayısıyla gıda açığı giderek büyümektedir. Kapitalist üretim biçimlerinin “çevresel değerleri bir girdi olarak gören anlayışı”, tarım alanlarının amaç dışı kullanımı ve kirlenmenin yok edici etkileri, toprak varlığını ve biyoçeşitliliği tehdit eder duruma gelmiştir. Topraklarımızdaki adaletsiz mülkiyet yapısı varlığını korumaktadır. Tarımsal işletmelerimiz, çok küçük, parçalı ve dağınıktır. Sulama ve arazi toplulaştırma çalışmalarında henüz hedefin çok gerisindeyiz. Tarımsal ve kırsal altyapı sorunlarının çözümü için daha fazla kamu müdahalesi ve devlet desteği gerekirken, bu destekler verilmediği gibi, ilgili kamu kurumları da kapatılmaktadır. Toprak reformu gündemden düşürülmeye çalışılırken, dış dayatmalarla Tarım reformu uygulamaları yaşama geçirilmektedir. Bu süreçte, bir yandan bazı bölgelerimizde feodal ve yarı feodal üretim ilişkileri varlığını korurken, diğer yandan ülke genelinde gıda tekellerine bağımlı sözleşmeli üreticilik sürmekte, son dönemlerde yalnızca şirket çıkarlarını gözeten plantasyonların kurulması ülke gündemine girmektedir. AB'ye uyum adı altında yabancılara arazi satışı için yasalar hızla çıkarılmakta, olması gereken tarımsal destekler üretimden bağımsız bir yapıya dönüştürülmektedir. Yine, kırsal nüfusun % 5'lere indirilmesi talepleri, sorunlarla boğuşan kentlerimizde yeni göç dalgalarını ve yeni sorunları gündeme getirecektir. Özel mülkiyet ve orman kadastro alanındaki sorunlar sürerken, 2/B kapsamında orman arazilerinin işgalcilere satılması istenmektedir. Topraksız ve az topraklı çiftçilere dağıtılması gereken hazine arazileri, borç ödemesi adına satılmaktadır. Tıpkı KİT'lerin özelleştirilerek satıldığı gibi. Kamuya ait tarım işletmeleri, kiralama adı altında özel sektöre devredilmektedir. Mayınlı araziler, temizlik masrafını üstlenen yerli-yabancı şirketlere devredilmek istenmektedir. Ulusötesi tekelin ülkemizde nitelikli tarım arazilerine kurdukları ve çevreye zarar veren tesislerini af eden yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Bu etkinliğimizde bunların hepsine değineceğiz.

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında tam üyeliğe yönelik gerçekleştirilecek görüşmelerde, tarım ve gıda sektörünü doğrudan ilgilendiren üç dosya var. Görüşmelerde “Tarım ve kırsal kalkınma”, “gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı” ile “balıkçılık” müzakerelerinde çok sancılı bir süreç yaşanacaktır. TMMOB, bu konularla birlikte, mevcut 35 konu başlığı hakkında da görüşlerini kamuoyu ile paylaşacak ve müzakere sürecini yakından

izleyecek ve kendi meslek alanlarını ilgilendiren konularda süreci bir mücadele sürecine dönüştürecektir. Bu çalışmayı ise, kuşkusuz buradaki arkadaşlarımızla, sizlerle birlikte gerçekleştireceğiz.

Sevgili konuklar, sevgili arkadaşlar,

“Toprak Reformu”nu, toprağı ve insanı korumak ve geliştirmek için doğadan ve emekten yana bir sistem değişikliği şeklinde değerlendirdiğinizi bilerek”,

hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

“TMMOB TOPRAK REFORMU KONGRESİ 2005” SONUÇ BİLDİRGESİ’

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tarafından, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası ile Ziraat Mühendisleri Odası sekreteryalığında ortaklaşa düzenlenen “TOPRAK REFORMU KONGRESİ 2005” oturumları, 11-12 Kasım 2005 günlerinde Şanlıurfa’da gerçekleştirilmiştir.

Üretim yapıları kadar demokratik yaşamı da yakından ilgilendiren ve egemen güçlerce unutturulmaya çalışılan toprak reformu konusunu, küreselleşmenin yıkıcı etkilerinin açıkça görüldüğü 2005 yılında yeniden kamuoyunun gündemine taşıyan Kongre’de, şu saptamalar yapılmıştır:

Toprak reformu, ekonomik, toplumsal ve siyasal boyutları olan ve çok boyutlu bir yaklaşımla çözülebilecek bir sorunsaldır. Sorunun özünü oluşturan toprak mülkiyeti, tarımsal yapıdan soyutlanarak değerlendirilemez. Cumhuriyeti kuranların, toprak dağılımındaki adaletsizliğin ve tarımsal yapıdaki geriliğin aşılmasına yönelik olarak siyasal, toplumsal ve ekonomik gerekçelerle 1930’lu yıllarda gündeme getirdikleri “toprak reformu”, henüz gerçekleştirilememiştir. Aksine, çok partili dönemden günümüze kadar, siyasal yapıya egemen olan güçlerin etkisiyle, halkımız, sorunu çözmeyen “tarım reformu” programlarıyla oyalanmıştır. Küreselleşme sürecinde ise, ulusötesi şirketlerin istemlerini içeren ve toprağı bir meta olarak piyasanın ve sermayenin hizmetine sunan “tarım reformu” programları yürürlüğe konulmuştur. Toprak üzerindeki güç paylaşımı sürecinde topraksız ve az topraklı köylü sorununun devam etmesi, kır emekçilerinin ekonomik ve siyasal anlamda sömürülmesine yol açmaktadır. Toprağına sahip olanlar, sözleşmeli tarımla gıda ve tohum tekellerinin çıkarlarına uygun üretimde bulunarak sömürülmektedir. AB’ye uyum amacıyla işletme ölçeklerinin artırılması ve kırsal nüfusun % 5’lere indirilmesi isteğinin gündeme geldiği günümüzde sermaye şirketlerine ait büyük tarım işletmelerinin kurulmasına yönelik girişimler yoğunlaşmaktadır. Yoksullaşan ve üretim aracından yoksun kalan köylünün tek seçeneği durumuna gelen göç olgusu; çarpık kentleşme, marjinalleşme ve yabancılaşmayı arttırmakta ve kent emekçilerinin işsizliğine veya ucuz işgücüne dönüşmesine yol açmaktadır.

Gelinen noktada:

Tarım sektörü yapısal sorunlarını aşamamıştır,

Araziler çok küçük, çok parçalı ve dağınık durumdadır,

Halen bir çok yörede topraksız ya da az topraklı yurttaşımız yaşam mücadelesi vermektedir,

Kiracılık-ortakçılık ve yarıcılık düzeni belli kurallara bağlanmamıştır,

Toprak reformu hedefleri ile tutarlı biçimde tapu ve kadastro sorunları çözülememiştir, Toprak kaynaklarımız, erozyonla, tarım dışı amaçlı kullanım ve yanlış uygulamalarla yok olmaktadır,

Toprak reformu kapsamında değerlendirilmesi gereken hazine arazileri satılmaktadır,

Yabancılara arazi satışı Anayasa hükümleri zorlanarak yaşama geçirilmektedir,

IMF ve Dünya Bankası odaklı “Tarım Reformu” projeleri, tarım sektörünün sosyo-ekonomik yapılarında yıkıcı sonuçlar üretmektedir.

Birçok tarım ürününde dışalımçı konuma gelinmiştir,

Toprak-insan ilişkilerinin toprak mülkiyeti temelinde çözülmemesi, insanlarımızın sosyal ve katılımcı toplumun bir bireyi olmasını engellemiş, bu yapı demokratik yaşamın özünü zedelemiştir.

Bugünkü koşullarda, mevcut siyasal iktidarların yaklaşımlarıyla, ülke çapında bir toprak reformu yapılması şansı yitirilmiş gözükmektedir. Topraksız ve az topraklı çiftçilere toprak dağıtımını gündemine almayan siyasal iktidarlar, sermayenin kamu arazilerine yönelik taleplerini koşulsuz karşılamaktadır. Tarımsal yapıdaki bozukluklar ve toprak mülkiyetindeki dengesizlikler ise, ülke çapında günümüz koşullarını göz önüne alan bir toprak reformunu gerekli kılmaktadır.

Toprak-insan ilişkileri açısından ülkemizdeki mevcut durumun, dünyadaki değişim de dikkate alınarak ortaya konulduğu ve önceki uygulama sonuçlarının değerlendirildiği Kongre’de; TMMOB’nin Toprak Reformuna ilişkin şu istemlerinin kamuoyuna duyurulması kararlaştırılmıştır:

Yeryüzünde üretilemeyen ve kolayca yok edilebilen tek kaynak olan toprakla ilgili tüm çalışmalar, öncelikli olarak belirlenen stratejik hedefler doğrultusunda yürütülmelidir.

Anayasanın özellikle 35., 44., 45. ve 166. maddelerine uygun yasal ve kurumsal yapılanma sağlanmalıdır.

Tarım, gerçek ve stratejik bir sektör olarak yeniden planlanmalı, üretimi ve üreticiyi destekleyen politikalarla yaşanan olumsuz süreç durdurulmalı, ulusal tarım politikaları uygulamaya konmalıdır.

Dünya Ticaret Örgütü, IMF, Dünya Bankası ve AB’nin halkımızın çıkarlarını gözetmeyen dayatmaları kabul edilmemeli, bağımlılık yaratan anlaşmalar yürürlükten kaldırılmalıdır.

Tarımda toprak mülkiyet yapısı yoksul halkın çıkarları doğrultusunda yeniden ele alınmalıdır.

Toprak sahipliğinde tekelleşmeyi önleyici düzenlemeler yapılmalı, toprağın ekonomik sömürü ya da nüfuz aracı olarak kullanılmasına izin verilmemelidir.

Ülkemizde zorunlu durumlardan dolayı boşalan ya da zorla boşaltılan köylerimizdeki insanlarımızın yerinden ve topraklarından göç ederek üretimden ve doğal yaşamdan koparılmasının önüne geçilmeli, köye dönüş süreci sorunsuz yürütülmelidir.

Kırdan kente göç sorunu bağlamında, tarım sektörü kalkındırılmalı ve tarım nüfusunun refahı artırılmalı, iç ticaret hadlerinin tarım aleyhine gelişmesinin önüne geçilmeli, çiftçi

ailesine yerinden olmaksızın sanayi ve hizmet kesiminde iş ve gelir olanakları sağlanmalı ve kırsal alandaki fiziki yerleşim deseni ve ulaşım şekli bu amaca uygun duruma getirilmelidir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu kaldırılmalıdır.

Köy Yasası ve Tapu Yasası'nda yapılan değişiklikler ve diğer yasalarla yabancılara tanınan mülk edinimi olanağı ortadan kaldırılmalıdır.

Toprak reformu, yalnızca arazi dağıtım ile sınırlı kalmamalı, yaşayabilir ve yarışabilir işletme yapıları kurulmalı ve desteklenmelidir.

Hazineye ait tarım arazileri kullanımı öncelikle topraksız ve az topraklı çiftçilere verilmelidir.

Mayınlı araziler temizlenerek topraksız ve az topraklı çiftçilerin kullanımına açılmalıdır.

Belirli büyüklüğün üstündeki topraklar kamulaştırılmalı, kamulaştırılmayan arazileri ise artan oranda vergilendirilmelidir.

Zilyetlik hükümleriyle toprak mülkiyeti edinme uygulamasına son verilmelidir.

Ülke kadastro, arazi yönetimi kavramı içinde değerlendirilmeli; kentsel ve kırsal arazi kullanımının planlanması ve çevre sorunlarının çözümü, ekonomiye gerekli katkının sağlanması, sosyal yapının iyileştirilmesi hedeflerine yönelik, çağdaş, parsel bazlı bir bilgi sistemi oluşturulmalı ve güncel tutularak yaşatılmalı ve tek elden yönetilen bir konuma getirilmeli, kadastro çalışmalarının tamamlanması ve güncelleştirilmesi bir master plana bağlanmalı ve gerekli ödenekler sağlanmalıdır.

Orman kadastro çalışmaları ülke kadastro içinde değerlendirilmeli ve bitirilmeli, ormanlarımızın amaç dışı kullanımlarına ve yağmalanmasına yol açacak hukuki düzenlemelerden vazgeçilmelidir.

Meralarımızın tespiti çalışmaları ülke kadastro içinde değerlendirilmeli ve hızla bitirilmeli, meralarımız iyileştirilerek amacına uygun kullanılmalıdır.

Türk Medeni Kanununda değişiklik yapılarak, tapu kütüklerinde aleniyet sağlanmalı, arazi parçalanmasını önleyecek mirasın geçişi ile ilgili hükümler uygulanabilir şekilde düzenlenmelidir.

Kırsal ve kentsel toprak düzenlemelerinde halkın sürece katılması için demokratik bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

Üreticilerin demokratik kooperatiflerde ve üretici sendikalarında örgütlenmesi özendirilmelidir.

Bölgelerarası dengesizliklerin giderilmesine yönelik sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel politikalar, demokratik bir planlama ile yaşama geçirilmelidir.

Devletin küçültülmesi çabalarının aksine, toprak-insan ilişkileri düzenlenirken daha az değil, daha çok devlet müdahalesine olanak sağlanmalı, kamu yönetimi güçlendirilmelidir.

Toprak, orman ve mera gibi doğal kaynaklarımızla ilgili hukuksal düzenlemelerde af niteliğindeki maddelere yer verilmemelidir.

Toprağı koruma, geliştirme ve planlı kullanma çalışmalarını merkezi düzeyde yürütecek özel bütçeli, taşra örgütü olan bir Genel Müdürlük hemen kurulmalıdır.

Sulama, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri eşzamanlı planlanmalı, gerekli ödenekler ayrılarak hızla tamamlanmalıdır.

3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununda değişiklik yapılarak kamu adına kesinti yapılması sağlanmalıdır.

AB'ye uyum sürecinde gündeme gelen “Tarımın Kapitalistleştirilmesi” ve “Köylülüğün Tasfiyesi” politikası yaşama geçirilmemeli, ülkemizin ve halkımızın çıkarları ön planda tutulmalıdır.

Mesleki demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren TMMOB; “Başka bir Türkiye, Başka bir Dünya, Başka bir Yaşam mümkün” demektedir.

TMMOB; toprak reformu sorunsalının, kırsal ve kentsel alanı kapsayacak şekilde, toprağı ve insanı korumak ve geliştirmek için doğadan ve emekten yana bir sistem değişikliği şeklinde ele alınmasını zorunlu görmektedir.

DÜN SUSURLUK, BUGÜN ŞEMDİNLİ, YARIN NERESİ?

Kasım 2005

Emek ve meslek örgütleri Şemdinli'de ortaya dökülen karanlık ilişkiler ile ilgili olarak 17 Kasım 2005 tarihinde ortaklaşa basın toplantısı yaptı.

Basın toplantısına; TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile birlikte KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, HAK-İŞ Genel Başkanı Salim Uslu, DİSK Genel Başkan Yrd. Mahmut Seren ve TTB 2.Başkanı Metin Bakkalcı katıldı.

Bugün bütün toplum, Susurluk kazasından tam dokuz yıl sonra yeniden karanlık ilişkilerle ve bilinmezlerle dolu bir yumağın çözülmesini bekliyor. Son günlerde başta doğu, güneydoğu bölgesinde olmak üzere ülkemizin çeşitli yerlerinde yaşanan saldırı ve bombalama olayları bütün toplumda derin kaygıya yol açtı. Bu olaylar yumağı içinde kimi devlet görevlilerinin isminin geçmesi, kiminin “suçüstü” yakalanması kiminin de hala açıklığa kavuşmamış olması, toplumun geniş kesimlerinde devlete ve demokratik geleceğe olan güveni ciddi ölçüde zedelemektedir.

Bizler emek ve meslek örgütleri olarak bu güne değin toplumun ve üyelerimizin sadece ekonomik, sosyal ve mesleki sorunlarıyla sınırlı mücadele yürütmedik. Her zaman toplumun demokratik sorunlarına karşı duyarlı davrandık ve demokrasi mücadelesini, ekonomik, ve sosyal mücadelenin bir parçası olarak gördük. Dahası bu konularda mücadelenin geliştirilmesinin ve yeni kazanımlara ulaşmanın biricik yolunun demokratik yaşamı geliştirmek ve güçlendirmekten geçtiğinin bilinciyle davrandık. Bu nedenle bizler bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da her zaman ve her koşulda demokratik yaşam mücadelesinin içinde bütün gücümüzle yer almaya devam edeceğiz. İş, ekmek, insanca çalışma ve yaşama mücadelesi ancak demokratik ortam altında verildiğinde kalıcı başarıya ulaşma şansını yakalayabilir.

Adını nasıl koyarsak koyalım çeşitli devlet olanak ve ilişkilerini kullanarak anayasal ve yasal zeminler dışında ilişkiler ve kurumlar geliştirmek demokratik toplumlarda görülmeyen ve olmaması gereken bir durumdur. Halkın söz ve karar süreçlerinde etkin biçimde yer aldığı demokratik yaşamda, halkla idare arasına girmeye çalışan , toplumsal ilişkilere yabancı hiçbir olayın yeri olamaz. zaten oldukça sorunlu ve zaafli olan devlet yurttaş ilişkisi ve demokratik yaşam bu ilişkilerle tamamen tahrip edilmektedir.Bu konudaki tartışmaların ve iddiaların ardı-arkası kesilmiyor. Çeşitli zamanlarda bu yasadışı ilişki, ve davranışların üzerine gitmek, deşifre etmek ve tasfiye etmek için yakalanan fırsatlar iyi değerlendirilememiştir. Hiç olmazsa bu kez bu vahim olay doğru değerlendirilsin.. Bütün toplum olarak bu noktada duyarlı davranmak durumundayız.

Bu açıdan yaklaşıldığında son dönemde yaşanan olaylar bütün toplum gibi bizde de derin bir kaygı uyandırmaktadır. Demokratik yaşama kast edenlerinin ilişkiler ağı hangi kişi yada kuruma kadar uzanıyorsa oraya kadar izlerini sürmek, suçluların yargı önüne çıkmasını sağlamak gerekmektedir. Bizler, bu olayın sulandırılmasına, ötelenmesine, unutturulmasına, yönlendirilmesine, karartılmasına asla rıza göstermeyeceğiz. Açıklamalarla, değişik yöntemlerle yargıyı baskı altına almaya, faillerin kimliğine göre çoklu hukuk normları yaratmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Bugün siyasal iktidar bu sorumlulukla, emek ve meslek örgütleri olarak bizlerde bu doğrultuda atılan adımların destekçisi ve takipçisi olmak sorumluluğu ile karşı karşıyayız. Artık daha fazla zaman kaybetmeye bir anlamı kalmamıştır.

Her türden toplumsal sorunun demokratik zeminlerde çözümünün önünü açmak için siyasal iktidar devlet içindeki bu yasadışı ilişkilerin ve davranışların tasfiyesini gerçekleştirmek durumundadır. Aksi takdirde daha önceki örneklerde görüldüğü üzere bu türden davranış ve ilişkiler, siyasetin ve dolayısıyla toplumun etkinliğini azaltmakta parlamenter yaşamın, siyasal iktidarlarının sonunu getirmekte önemli rol oynamaktadır.

Şemdinli halkının sağduyulu davranışı yanında, başta hükümet olmak üzere, bütün parlamento bu ilişkileri açığa çıkarmak zorundadır. Toplum bir kez daha Susurluk soruşturmasının, araştırmasının ve davasının sonuçlarıyla karşılaşmak istemiyor. Çünkü bütün toplumun geleceği bu ilişkilerin her yönüyle açığa çıkmasına ve cezalandırılmalarına bağlıdır.

Bizler emek ve meslek örgütleri temsilcileri olarak toplumun bu beklentilerine yanıt verilmesi için üzerimize düşen görev ve sorumluluğu yerine getireceğimizi burada bir kez daha belirtmek isteriz.

Tüm toplumu; bu olayın gerçek sorumlularının açığa çıkarılıp yargılanana kadar olayın takipçisi olmaya, demokratik bir ortamda kardeşçe yaşam için ısrarcı olmaya davet ediyoruz.

DISK, HAK-İŞ, KESK, MEMUR-SEN, TMMOB, TTB, TDB

TMMOB MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

Kasım 2005

TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu TMMOB Makine Mühendisleri Odası yürütücülüğünde ve MMO Ankara Şube sekreteryalığında 18-19 Kasım 2005 tarihinde Ankara'da yapıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı Sempozyum açılışında şunları söyledi:

Makina Mühendisleri Odamızın sekreteryalığında çalışmalarını yürütülen “TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu 2005’e, Birliğimizin bu etkinliğine hoş geldiniz. Bize onur verdiğiniz. Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu etkinliğin yapılaş nedenlerini, biçimini ve etkinlik kapsamı ile gerekli açıklamaları Şube Başkanım ve Oda Başkanım açıkladılar. Bu etkinlik boyunca konu ile ilgili uzmanlar, bilim insanları, TMMOB temsilcileri Mühendislik Eğitimi konusunu her yönü ile konuşacaklar, tartışacaklar. Sonuçlarını TMMOB kamuoyuna ulaştıracak. Ben öncelikle burada hepimizin buluşmasını sağlayan arkadaşlarıma, Yürütme Kurulumuza, Düzenleme Kurulumuza, Makine Mühendisleri Odamıza Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar,

Mühendislik Eğitimi ve bu etkinliğe ilişkin TMMOB'nin görüşlerini aktarmadan önce, izninizle ülkemizin bu gününde yaşanan en önemli olayı ile ilgili birkaç sözü sizinle burada paylaşmak isterim: Şemdinli olaylarından söz ediyorum.

Biz emek ve meslek örgütleri, DİSK, HAK-İŞ, KESK, MEMUR-SEN, TMMOB, TTB, TDB dün gerçekleştirdiğimiz basın toplantısı ile bu olaya ilişkin görüşlerimizi kamuoyu ile paylaştık. “Dün Susurluk, Bugün Şemdinli, Yarın Neresi?” başlığı ile yaptığımız açıklamada şunları da dedik:

“Bugün bütün toplum, Susurluk kazasından tam dokuz yıl sonra yeniden karanlık ilişkilerle ve bilinmezlerle dolu bir yumağın çözülmesini bekliyor. Son günlerde başta doğu, güneydoğu bölgesinde olmak üzere ülkemizin çeşitli yerlerinde yaşanan saldırı ve bombalama olayları bütün toplumda derin kaygıya yol açtı. Bu olaylar yumağı içinde kimi devlet görevlilerinin isminin geçmesi, kiminin “suçüstü” yakalanması, kiminin de hala açıklığa kavuşmamış olması, toplumun geniş kesimlerinde devlete ve demokratik geleceğe olan güveni ciddi ölçüde zedelemektedir.

Adını nasıl koyarsak koyalım çeşitli devlet olanak ve ilişkilerini kullanarak anayasal ve yasal zeminler dışında ilişkiler ve kurumlar geliştirmek demokratik toplumlarda görülmeyen ve olmaması gereken bir durumdur. Halkın söz ve karar süreçlerinde etkin biçimde yer aldığı demokratik yaşamda, halkla idare arasına girmeye çalışan, toplumsal ilişkilere yabancı hiçbir olayın yeri olamaz. Zaten oldukça sorunlu ve zaaflı olan devlet yurttaş ilişkisi ve demokratik yaşam bu ilişkilerle tamamen tahrip edilmektedir. Bu konudaki tartışmaların ve iddiaların ardı-arkası kesilmiyor. Çeşitli zamanlarda bu yasadışı ilişki, ve davranışların üzerine gitmek, deşifre etmek ve tasfiye etmek için yakalanan fırsatlar iyi değerlendirilememiştir. Hiç olmazsa bu kez bu vahim olay doğru değerlendirilsin.. Bütün toplum olarak bu noktada duyarlı davranmak durumundayız.

Bu açıdan yaklaşıldığında son dönemde yaşanan olaylar bütün toplum gibi bizde de derin bir kaygı uyandırmaktadır. Demokratik yaşama kast edenlerinin ilişkiler ağı hangi kişi yada

kuruma kadar uzanıyorsa oraya kadar izlerini sürmek, suçluların yargı önüne çıkmasını sağlamak gerekmektedir. Bizler, bu olayın sulandırılmasına, ötelenmesine, unutturulmasına, yönlendirilmesine, karartılmasına asla rıza göstermeyeceğiz. Açıklamalarla, değişik yöntemlerle yargıyı baskı altına almaya, faillerin kimliğine göre çoklu hukuk normları yaratmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Emek ve meslek örgütleri olarak bizlerde bu doğrultuda atılan adımların destekçisi ve takipçisi olmak sorumluluğu ile karşı karşıyayız. Artık daha fazla zaman kaybetmeye bir anlamı kalmamıştır.

Tüm toplumu; bu olayın gerçek sorumlularının açığa çıkarılıp yargılanana kadar olayın takipçisi olmaya, demokratik bir ortamda kardeşçe yaşam için ısrarcı olmaya davet ediyoruz.”

Sevgili Konuklar,

Tüm etkinliklerimiz gibi bu etkinlik sonucunda da Sonuç Bildirimimizin TMMOB nin 50 yıllık birikiminin bilim insanlarının görüşleri ile harmanlanıp, geliştirilip; bilimin ve teknolojinin ışığında akılcı önermeler halinde uygulanabilir olması; Susurluk gibi, Şemdinli gibi açığa çıkıveren karanlık ilişkilerin yaşandığı ülkemizde mümkün değildir. İşte sırf bu nedenden dolayı bile TMMOB, ülkemizin demokratikleştirilmesi mücadelesinin içerisinde aktif olarak yer almaktadır. Bunları öncelikle sizlerle paylaşmak istedim.

Sevgili Arkadaşlar,

Şimdi burada başlatmakta olduğumuz bu etkinliğin yanı sıra, TMMOB bu çalışma döneminde çeşitli etkinlikleri de değişik Odalarımızın yürütücülüğünde gerçekleştiriyor, gerçekleştirecek. Mayıs ayında emek ve meslek örgütleri ile birlikte 20. yılında Türkiye’de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu’nu, geçen ay Diyarbakır’da GAP ve Sanayi Kongresi’ni, geçen hafta Urfa’da Toprak Reformu Kongresini gerçekleştirdik. Gelecek hafta Öğrenci Üye Kurultayı’ni, arkasından Aralık ayında Enerji Sempozyumu ile Sanayi Kongresi’ni, Mart ayında da Su Politikaları Kongresi’ni gerçekleştireceğiz. Bağlı Odalarımızın da bu çalışma döneminde kendi meslek alanlarına ilişkin planladıkları ve yaşama geçirdikleri onlarca etkinliği de bunlara eklemek gerekiyor.

Bu etkinlik de dahil, TMMOB ve bağlı odalarının bu çabalarının nedenlerini iyi değerlendirmek gerekir. Bir meslek örgütü, meslek alanları ile ilgili bu kadar yoğun bir çabayı neden göstermektedir? Aslında bu sorunun yanıtı, bu etkinliğimizin de yapılış nedenlerini açığa çıkaracaktır. Sorunun yanıtını şöyle verelim:

Haziran 2004’de oluşan şimdiki TMMOB Yönetim Kurulu Genel Kurul Sonuç Bildirisi’nin de yönlendirmesi ile 2004-2006 çalışma dönemine ilişkin programını kamuoyuna ve TMMOB örgütlülüğüne duyurdu. Bu programda şunları da yazdı:

Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını çalışanlar aleyhine kötüleştirmektedirler. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5

oranındaki kesim, büyük bir rant ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin gelecekle karartılmaktadır. Bu nedenlerle bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, küreselleşmeye ve onun yansımalarına, özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir.

50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne üyelerimizin ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

Sevgili konuklar

İşte TMMOB ve bağlı Odaları, Çalışma Programımızda yazdığımız bu anlayış ve tarzla çalışmalarını sürdürmektedir. TMMOB ve bağlı Odaları, bu çabaları sürdürmenin kararlılığı içerisinde. Bu etkinliğimiz de bu anlayışlarımız doğrultusunda yaşama geçirilmektedir.

TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz Baki Remzi Suiçmez'in Açılış Bildirisi'nde sunacağı görüşler TMMOB'nin görüşleridir. Şube Başkanımın Oda Yönetim Kurulu Başkanımın az önce söyledikleri bizim sözlerimizdir. Panelde Orhan Örucü'nün yapacağı konuşma bizim konuşmamızdır. Oturumları yönetecek olan örgüt yöneticisi arkadaşlarımızın söyleyecekleri bizim söyleyeceklerimizdir. Hepsine emekleri için Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Sevgili arkadaşlar;

Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde olan TMMOB Mühendislik ve Eğitimi üzerine özlemleri söylüyor:

Biz ülkede ve dünyada var olan güncel ve toplumsal sorunların üyelerimizin sorunlarından ayrı düşünülmemeyeceğini biliyoruz. Biz mühendislik eğitimi ve sorunlarının da üniversitenin

temel sorunlardan ayrı tutulmayacağını biliyoruz. Biz neo-liberal küreselleşme ideolojisinin toplumsal ve kamusal alanları yeniden tanımlayarak bu alanları bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kıldığını, toplumsal ilişkilerin tümüne bağlı olarak eğitim alanını da etkilediğini biliyoruz.

Küresel kapitalist dünyaya entegrasyon çalışmalarının hızla yürütüldüğü günümüzde, ülkemize biçilen roller irdelendiğinde görülmektedir ki; eğitim ve öğretim hizmetlerinin piyasaya açılması ve bu alanın IMF ve DB'nın koyduğu şartlar doğrultusunda sermayenin hizmetine sunulmasıyla eğitim metalaştırılmaktadır. Aynı şekilde eğitim alanında dayatılanlar, şirketleşen üniversite anlayışının gelişmesine neden olmaktadır. Üniversite yapısındaki değişim, “şirket” ve “müşteri odaklı” bir tarza yönelmekte ve “müfredat” buna uygun biçimde yeniden yapılandırılmaktadır.

“Özerk üniversite” talebine bir cevap olarak sunulan “mali özerklik” tanımı üniversitelerin özerkliği noktasında gerçek niyetleri ortaya koymaktadır. Bu yolla devletin yüksek öğretim kurumlarının bilim üretmek yerine kaynak bulmak için kendi kaynaklarını pazarlaması işi ile görevlendirilmesinin getireceği sorunlar hepimizin algılayacağı boyuttadır.

Ülkelerin gelişmelerinde bilim, teknoloji ve sanayileşme politikalarının öneminin bilinmesine karşın, mühendislik uygulamaları ve ülke gelişimi için yaşamsal önemi bulunan bilimsel teknolojik araştırma (AR-GE) yatırımlarına çok az kaynak ayrılmaktadır. Üniversitelerimizde bilimsel araştırmalara gerekli kaynak ayrılmayarak, bilimsel gelişmelerin önüne geçilmektedir. Sanayi ile ilişkiler toplumun ihtiyaçlarına göre değil, sadece sermayenin ihtiyaçlarına göre yapılmakta, bilim piyasa ekonomisinin belirlediği amaca yönelik kullanılmaktadır. Dolayısıyla sanayici AR-GE faaliyetlerine yatırım yapmamakta, ihtiyaç duyduğunda üniversitelerin projelerini satın almaya çalışmaktadır.

Mühendis ancak iyi eğitim almış ve yeterli sayıda öğretim üyesi, yeterli laboratuvar ve altyapı olanakları ve çağa uygun bir eğitim programı ile yetişir. Her kente bir üniversite açmak yerine mevcut olanların eş ve yeterli olanaklara kavuşması sağlanmalıdır. Ülkemizdeki üniversiteler planlı bir anlayış içerisinde öncelikle sayı bakımından değil, öğretim kalitesi, kütüphane, anfi, laboratuvar ve yurt gibi imkanlar ve en önemlisi yeterli ve nitelikli öğretim üyesi bakımından geliştirilmelidir. Uygulama, eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teorik bilgiler laboratuvar uygulamaları ile desteklenmelidir. Ancak üniversitelerimizin hemen hemen hepsinde laboratuvarlar ya çok yetersiz ya da sadece adının varlığı olarak mevcuttur.

Mühendislik alanındaki eğitimde gerek açılan okullar gerek arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması özellikle belirli bölümlerden mezun mühendislerin istihdam sorununu arttırdığı gibi bu kitlenin mesleki kimliklerinde erozyon yaratmaktadır. Üretim süreçlerinde ortaya çıkan değişim, mühendisleri yeniden biçimlendirmekte, mesleki formasyonlarını değiştirmekte, istihdamı daraltmaktadır. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendisin emeği ile orantılı ücret almalarını engellemektedir.

Bugün TMMOB üyelerinin yaklaşık %25'i açık işsiz ya da mesleklerinin dışındaki alanlarda çalışmakta iken, gelecek beş yıl sonunda mühendis ve mimar ordusuna 125.000 kişinin daha katılacak olmasının sonuçlarının şimdiden ele alınmasında, hem ülkemiz hem de mühendis ve mimarlar açısından büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Bu yıl üniversitelerimizde

35.000 mühendis mimar şehir plancısı öğrenci arkadaşımız başlayacak. Haziran'da da 25.000 mezun verdik. Bu sayılar konunun önemini anlatmaktadır.

Kamuda yatırımsızlık politikaları ve çağdışı bir kamu yönetimi anlayışı ile sürekli olarak işlevsizleştirilen, mesleki kimliğine yabancılaştırılan mühendis ve mimarlar da diğer bir gizli işsiz kesimi durumuna düşürülmüştür. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendisin ve mimarın konumlarıyla orantılı ücret almalarını engellemektedir. Kamuda çalışan meslektaşlarımızdan 25 yılını dolduranlar ancak 600 dolar ücret alabilmektedirler.

Teknolojideki hızlı ilerleme ve bilimsel algıdaki hızlı artış mühendislik alanında uzmanlaşmayı ve "yetkili/yetkin/uzman mühendis" kavramlarını gündeme getirmiştir. TMMOB bu konuda mühendislik disiplinlerinde uzmanlık alanlarını belirleme çalışmalarını yürütmektedir. Odalarca yapılacak düzenlemelerle, mühendis ve mimarlar uzmanlık eğitimlerini ve deneyimlerini tamamlayıp uzman oldukları alanlarda yetki ve sorumluluk sahibi olacaklardır. Avrupa Birliği süreci ile birlikte akreditasyon ve sertifikasyon konularında ortaya çıkan yasal düzenleme ihtiyacı hala karşılanamamıştır.

Tüm bu anlatılanların yanı sıra, gelecek yıllarda çok daha karmaşık ve etkili bir şekilde yaşanacağı kesin olan sorunlar, TMMOB'nin, üyelerinin eğitimi, mesleki, teknik ve bilimsel düzeylerinin yükseltilmesi, istihdamı gibi alanlarda yapacağı veya yapması gereken çalışmaların önemini arttırmaktadır. TMMOB, henüz farkında bile olunmayan ancak kısa bir süre içinde yaşamımızı değiştirecek teknolojileri oluşturacak ve uygulamalara geçirecek 2000'li yılların mühendislerinde aranacak koşulları sağlayacak, mevcut durumu doğru okuyan ve uygulanabilir öngörülerle desteklenen bir eğitim sürecinin zorunlu olduğunu bilmektedir. Mühendislik eğitimi, istihdam ve işsizlik gibi konular TMMOB ve bağlı odalarının gündemlerinde kapsamlı ve sürekliliği olan bir çalışma ve proje alanı olarak vardır. Sürecektir.

Sevgili Konuklar;

TMMOB diyor ki;

Küreselleşme ve sermaye isteklerine göre üniversitelerin yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir. Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak eğitim yapısı terk edilmelidir. Baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir. Eğitim her kademedede eşit ve parasız olmalıdır. Üniversite eğitimi bilimsel, özerk ve demokratik ortamlarda sürdürülmeli; polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalıdır. Belleme ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitilde; sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesini amaçlamak en temel amaç olmalıdır. Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmelidir. Üniversitelerdeki öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözümlenmelidir. Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir. YÖK'ü tüm kurumlarıyla kaldırmak, Üniversiteler Arası Kurul ve üniversiteleri, özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlemek, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar sürecine katılmalarını

güvenceye alınmalıdır. Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılmaları sağlanmalıdır. Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülke ihtiyaçlarını gözeterek yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiki kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı ve kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, eksik alt yapıları tamamlanmalıdır. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenimin planlanmasında yeni fakülte ve bölümlerin açılmasında, eğitim programlarının oluşturulmasında TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır. Eğitimde kalite standartları oluşturulmalı mühendislik bölümlerinin kalitesi bu kriterlere göre denetlenmelidir. Genel bütçeden eğitime aktarılan pay yeterli seviyeye getirilmeli ve üniversite bütçelerinde bilimsel araştırmalara ayrılan pay artırılmalıdır. Harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi paralı uygulamalar kaldırılmalıdır. Stajyer alan firmaların üniversiteler tarafından denetlenmesi ve stajyerlere mesleki bilgilerin aktarılması sağlanmalıdır. Meslek Odalarının denetimi ve üniversitelerin yürütücülüğünde öğrencilere staj imkanları sağlanmalıdır. Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir.

Biz, Üniversiteler Üniversite Bileşenlerinizdir! diyoruz.

Biz, Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!

Biz, Yaşasın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelemiz! diyoruz.

Sevgili Konuklar,

Tüm bunlara rağmen, anlatılan tüm olumsuzluklara karşı şunu da söylemek zorundayım: Bizim mesleğimiz bilim ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir meslek. İnsan odaklı bir meslek. Sorumlulukları çok olan, bu nedenle sorunları çok olan, ama o kadar da çok onurlu bir meslek. Biz mesleğimizi seviyoruz.

TMMOB, meslektaşlarımızın yetiştirilmesinde bütün olanaksızlıklara karşı, önemli adımlar atan bilim insanlarına saygılar sunuyor.

TMMOB, mesleğimizin gelişmesinde ve meslektaşlarımızın sorunlarının giderilmesinde bilim insanlarımızı ve üniversitelerimizi birlikte olmaya, birlikte yürümeye çağırıyor.

Hepinize saygılar sunuyorum.

TMMOB ENERJİ DERGİSİ'NE ENERJİ TASARRUFU İLE İLGİLİ GÖRÜŞ BİLDİRDİ

Kasım 2005

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile Enerji Tasarrufu üzerine yapılan söyleşi ENERJİ Aylık Haber ve Araştırma Dergisi Kasım 2005 sayısında yayımlandı.

ENERJİ: Enerji tasarrufu nedir? Önemi nereden kaynaklanıyor? Gerekli önlemler alınmazsa Dünya'yı ve Türkiye'yi neler bekliyor?

Mehmet Soğancı: Enerji tasarrufu ; enerjinin akıllıca kullanışı ile kayıpların en aza indirilmesi, aynı enerji ile daha çok iş yapılması veya aynı iş için daha az enerji kullanılması anlamını taşımaktadır. Enerji tasarrufu iki ampulden birini söndürerek yapılan kısıntı ya da programlı olarak yapılan kesinti değil, gereksinimler ve konfor şartları içerisinde, fazladan ve gereksiz tüketilen enerjinin tasarruf edilmesi anlamını taşımaktadır.

Enerji tasarrufu, enerji kaynaklarının daha rasyonel kullanılmasına, enerji üretim yatırımlarının ve enerji maliyetinin azaltılmasına olanak vererek, çevre sorunlarının azaltılması açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Günümüzde enerji ekonomik değer anlamında para demektir. Enerjinin verimli kullanılması ile özellikle konutlarda aile bütçesinde tasarruf olanakları yaratılabilmektedir.

Enerji tasarrufu; doğru üretim, doğru planlama, doğru kullanım demektir. "Enerji Tasarrufu" ifadesi alışlagelmiş bir ifade olmakla beraber doğru tanım "Enerjinin Etkin ve Verimli Kullanılması" olmalıdır. TMMOB olarak "Enerji Tasarrufu" bizim dilimizde "Enerjinin Etkin ve Verimli Kullanılması" olarak kullandığımız ifadedir.

Enerji Tasarrufu, belli davranışları yerleştirerek, iyileştirme yöntemlerini uygulayarak veya yeni teknolojiler kullanarak, üretimi ve kaliteyi düşürmeden, sosyal yaşamın standardını korumak suretiyle, enerjiyi daha etkin kullanmak demektir.

Günümüzde enerji politikalarında belirleyici faktör, enerji üretiminin ekonomikliğinin yanısıra çevre dostu, yenilenebilir enerji üretimidir. Ancak bugün herkes tarafından kabul edilen bir gerçek vardır. En az maliyetli enerjinin, verimli kullanım sonucu tasarruf edilen enerji olduğudur.

Enerji verimliliğinin artırılması, ek yeni enerji kaynaklarının devreye sokulması için yapılacak yatırımlardan daha ekonomiktir. Tasarruf edilerek kazanılabilecek enerjiyi üretmek için, çok daha pahalı yatırımlara ve çok daha uzun zamana ihtiyaç vardır. Oysa enerji tasarrufu, daha çabuk ve ucuza elde edilebilen bir enerji kaynağıdır.

Enerji verimliliğinin artırılması, atık enerjilerin değerlendirilmesi ve mevcut enerji kayıplarının önlenmesi yoluyla tüketilen enerji miktarının ekonomik kalkınmayı ve sosyal refahı engellemeden en aza indirilmesi olarak tanımlayabileceğimiz enerji tasarrufu; enerji krizi yaşayan ülkelerin sorunlarının çözümünde önemli katkıları olacaktır

Enerji tasarrufunun önemi nereden geliyor. Enerji ihtiyacımız sonsuz ama enerji kaynaklarımız sınırlı. Bugün itibarı ile dünya enerji ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamakta olan fosil yakıt rezervlerinin kullanım hızı sürekli artmaktadır. Bu artış fosil kaynakların hızla azalması anlamına geldiği gibi çevre kirliliği açısından da önemli sorunlar yaratmaktadır.

Dünyada enerji tüketimine ait birincil enerji kaynaklarında durum şöyledir.

Petrol	: % 38,5
Kömür	: % 24,7
Doğalgaz	: % 23,7
Nükleer	: % 6,6
Hidrolik	: % 3
Yenilenebilir	: % 3

Ülkemizde enerji tüketimine ait birincil enerji kaynaklarında durum şöyledir.

Petrol	: % 42
Taş Kömürü	: % 14
Linyit Kömürü	: % 16
Doğalgaz	: % 15
Diğer	: % 19

Bu rakamlara bakıldığında fosil yakıtların dünyada toplam enerji tüketimindeki payının % 86,9, ülkemizde % 87 olduğu görülür. Buda şu anlama geliyor enerjyi üretirken de tüketirken de çevre kirliliği yaratıyoruz ve bu tüm insanlık için bir tehdit haline geliyor.

ENERJİ:Güneş, jeotermel, biyokütle, rüzgar ve hidrojen gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı enerji tasarrufunu nasıl etkiler?

Mehmet Soğancı: Yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam üretimde ve tüketimde payının artması enerji alanında fosil yakıtlara bağımlılığın azalmasına ve dolayısı ile daha temiz bir çevre, daha az sera etkisi anlamına gelir. Ucuz, bol ve yenilenebilir olduklarından toplam enerji maliyetlerinde parasal olarak ta azalma demektir.

ENERJİ:ABDnin Kyoto protokolunu imzalamamış olması enerji tasarrufunu nasıl etkiliyor?

Mehmet Soğancı: ABDnin Kyoto protokolunu imzalamamış olması enerji tasarrufunu doğrudan etkilemez.

Kyoto Protokolü'nün amacı; 2008-2012 yılları arasında, 1990 yılına ait sera gazı emisyon oranlarını yüzde 5.2 seviyesinde azaltmak. Diğer bir deyişle, 2012'de sera gazları emisyonu 1990 değerlerinin yüzde 94.8'i olacak. Kyoto dahi dünyanın kendini kurtarması için yetersiz kalabilir, 1800'lerden beri fosil yakıtları, kömür, petrol, doğalgazı yakıyoruz. Fosil yakıtların alternatifini bulmak ve beraberinde enerjinin etkin ve verimli kullanımı teşvik etmek gerekiyor. AB ülkeleri 2010 yılında enerji envanterlerindeki yenilenebilir enerji kaynaklarının payının %22 lere çıkarmak istiyorlar, Sera gazı emisyonunun yüzde 25'ini veren ABD katkıda bulunmadan, dünyadaki küresel iklim değişikliği sorunu çözülemez. Kyoto protokolünü imzalamayan ABD, sera gazları emisyonunu düşürecek teknolojik yatırımlara da kaynak ayırmayacaktır. Kyoto protokolünün imzalanmamasının böyle bir etkisi olacaktır.

ENERJİ:TMMOB olarak Türkiye'de enerji tasarrufu konusunda ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Mehmet Soğancı: Enerjinin etkin ve verimli kullanımı konuları her zaman TMMOB ve Odalarının gündeminde olmuştur.

TMMOB ve Odaları panel, sempozyum, kongre ve basın bildirimleri ile konuyu gündemde tutmaya çalışmaktadır. Bu yıla ait bir çalışma olarak TMMOB, Şubat 2005 tarihinde "TMMOB halkımıza enerji tasarrufu için diyor ki; enerjiiyi etkin ve verimli kullanalım" broşürünü ve benzer konulu el ilanları bastırarak örgütü üzerinden yaygın bir şekilde dağıtmıştır. Bir örnek daha vermek gerekirse bağlı Odası olan Elektrik Mühendisleri Odası 17-18 Mayıs 2005 tarihinde Kocaeli'nde "1. Enerji Verimliliği ve Kalitesi Sempozyumu"nu yapmıştır. Ayrıca Devlet tarafından hazırlanan kanun tasarı ve teklifleri ile yönetmeliklere de kamu yararı açısından taraf olmaya çalışmaktadır.

ENERJİ:Türkiye'de enerji tasarruf oranı nedir? Yüzde 30'lara vardığı belirtilen enerji tasarruf potansiyelinin ne kadarı tasarruf potansiyeli olarak kullanılıyor?

Mehmet Soğancı: Halen ülkemizde sanayi, konut ve ulaşım en büyük nihai enerji tüketim sektörlerimiz olup, ülke enerji arzının yaklaşık % 92'si bu sektörlerde tüketilmektedir.

Ülkemiz bina sektörü 2002 yılı verilerine göre 18 Milyon TEP (TEP: Ton Eşdeğeri Petrol (107 KCal) tüketim miktarı ile sanayiden sonra en fazla enerji tüketiminin gerçekleştiği sektördür ve bu miktar nihai enerji tüketiminde %31 paya karşılık gelmektedir. Elektrik tüketiminde ise sektör % 43 paya sahiptir.

Ülkemizdeki, eski binaların pek çoğunda enerji tasarrufu için yeterli önlemler alınmamıştır. Dolayısı ile sadece çatı yalıtımı, çift cam ve sızma kayıplarının azaltılması önlemleri ile sağlanabilecek önemli boyutta enerji tasarrufu potansiyeli mevcuttur.

Yalıtım iyileştirmelerinin sağlayacağı tasarruf potansiyellerinin yanı sıra mevcut tüm binaların, soba ve kalorifer gibi ısıtma sistemlerinde iyi işletme ve verimli ısıtma sistemlerinin kullanılmasından gelebilecek tasarruf potansiyelleri ve ayrıca verimli elektrikli cihazlarının ve aydınlatma sistemlerinin kullanılmasının getireceği potansiyeller göz önüne alınırsa ülkemizde bina sektöründe geri kazanılabilecek tasarruf potansiyeli toplam 4.7 Milyon TEP 'i bulmaktadır.

Ulaşım sektörünü göz önüne aldığımızda, bu sektör 8.3 Milyon ton petrol eşdeğeri enerji tüketimi ile ülkemiz nihai enerji tüketiminin 5 de birinin gerçekleştiği bir sektördür.

Ülkemizde toplam taşımacılığın büyük bir kısmı kara ulaştırma sistemleri ile yapılmaktadır. Bu durumda karayolu taşımacılığı, ulaşım sektörü enerji tasarrufu çalışmalarının odak noktasını teşkil etmektedir.

Toplamda sektörel enerji tüketim verileri ele alınarak yapılan detaylı analiz ve potansiyel imkanlarının belirlenmesi çalışmaları ile ortalama olarak sanayi sektöründe yılda 800 milyon dolar olan 3.7 Milyon TEP, bina sektöründe 1.1 milyar dolar olan 4.7 Milyon TEP, ulaşım sektöründe 206 milyon dolar olan 2.2 Milyon TEP enerji olmak üzere toplam yaklaşık 2.1 Milyar dolar karşılığı olan 10.6 Milyon TEP yıllık enerji tasarrufu belirlenmiştir.

Enerji tasarrufu potansiyelimiz ne kadarının tasarruf edildiği konusunda net veriler yoksa da uygulama sonuçlarının pek parlak olduğu söylenemez.

ENERJİ:Konutlarda, aydınlatma, beyaz eşya, ev ve mutfak gereçlerinin kullanımında tasarruf yapılması önemli. EİE'nin verilerine göre sanayi, bina ve ulaşım sektörlerinde

yıllık enerji tasarrufu potansiyeli 3 milyar dolar. Mimarlar Odası'nın bu konuda çalışmaları oluyor mu?

Mehmet Soğancı: TMMOB ve bağlı odaları olarak konutlarda enerji tasarrufu konusunda eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarımız olmaktadır.

Bunun yanında, Odalarımıza mesleki denetim için gelen projeler yürürlükte olan yönetmelik ve standartlar açısından denetlenmektedir. Burada en büyük sorun mesleki denetimi yapmayan projelerin uygulamaya sokulması ve belediyeler tarafından denetim aranmamasıdır.

ENERJİ:Devlet ne tür enerji politikaları uygulamalı ki tasarruf sağlansın? Denetimlerini nasıl geliştirmeli?

Mehmet Soğancı: Devlet ilk olarak kendi çıkardığı kanun, yönetmelik ve standartların takipçisi olmalı ve denetimler amaca uygun yapılmalı. Ve belki ilk olarak kendi denetiminde olan kurum ve kuruluşlar üzerinde biraz da acımasızca yürümelidir. Mevcut TS 825 Binalarda Isı Yalıtımı Yönetmeliği, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kanunu önündeki engeller kaldırılmalıdır. Şu anda taslak halinde olan Enerji Verimliliği Kanunu tasarısına gereken önem verilmeli ve bir an önce kanunlaşması sağlanmalıdır.

ENERJİ:Sanayi sektöründe nasıl bir teknoloji ve verimliliği yükseltecek rehabilitasyon yöntemleri kullanılmalı?

Mehmet Soğancı: Ülkemiz sanayisinin genel olarak çok enerji tüketen bir yapısı vardır. Enerji yoğun bir üretim süreci ve çöp teknolojilere dayanan üretim yapımızda temel yapı değişmeden esaslı bir tasarruftan bahsedilemez. Bu hiç bir şey yapılamaz anlamına gelmiyor elbette. Yüksek enflasyonun hüküm sürdüğü zamanlarda bu tip tasarruf önlemleri kimsenin gündemine girmiyordu. Bir kaç yıldır yaşanan düşük enflasyonlu ekonomide bu önlemlerin gündeme girdiği görülmektedir.

Önemli bir kavramda enerji yoğunluğu kavramıdır. Enerji Yoğunluğu kavramı gelişmişlik tanımlamasında en sağlıklı ve doğru parametre olup, birim enerjiden üretilen birim ekonomik değer arasındaki ilişkidir. Gelişmişlik, az enerji kullanarak çok ekonomik değer yaratabilmekle ölçümlenebilir.

Öneri olarak

- Sanayide birinci öncelik üretime verildiğinden, enerji tasarrufuna gereken önem ve dikkat verilmemektedir. Zaman zaman aşırı enerji tüketimleri olmaktadır. Enerji tüketimleri izlenerek gerekli önlemler alınmalıdır.

-Enerji tasarrufu konusunda merkezi bir izleme ve denetleme mekanizmasının oluşturulması, yapılan çalışmaların etkinliğinin artırılması açısından gereklidir.

- Enerji yönetimi birimi oluşturulmalı, bu konunun uzmanı olan kişilerle çalışılmalıdır.

ENERJİ:Doğalgazın elektrik üretimindeki payı ve AR-GE çalışmaları ve özelleştirme politikaları enerji tasarrufunu nasıl etkiliyor?

Mehmet Soğancı: Doğalgazın ülkemizde elektrik üretimindeki payı %46'lara yükselmiştir. Çeşitli anlaşmalarla kullan yada öde mantığı temelinde yapılan doğalgaz bağlantıları elektrik enerjisi üretimimizi ithal doğal gaza dayalı hale getirmiştir. Teknolojik olarak uygun

seçilmeyen santral ekipmanlarının verimi ve çevresel etkisi tartışma konusudur. Santrali çalıştırmak yada gazı tüketmek temel hedef olduğundan kimse tasarruf peşinde değildir. AR-GE çalışmalarını da bu noktadan düşündürmek gerekir. Her şey paket gelmiş, müdahale olanağımız yok, AR-GE'nin ne önemi var.

Elektrik sektöründeki özelleştirme politikalarını başka boyutta değerlendirmek gerekiyor.

Elektrik enerjisinde etkinlik ülke genelinde her yerde ihtiyaç duyulduğunda elektriğin aynı kalitede ve yeterli miktarda olması anlamına gelmektedir.

Elektrik enerjisinde verimlilik kavramı salt bir kar/zarar esasına değil, ülkemizin gelişmişlik ölçütlerini de içinde sosyal etkilerini de dikkate alan bir değerlendirme yapılması anlamına gelmektedir. Bu açıdan elektrik enerjisi maliyeti doğru hesaplanmalı ve hizmetin kaliteli ve sürekli kılınabilecek bir fiyat politikası benimsenmelidir.

Enerji sektörü uzun vadeli, merkezi ve stratejik bir planlama gerektiren bir yapıdadır. Elektrik enerjisi depo edilemezliği nedeni ile üretildiği anda tüketilmek zorundadır. Bu yüzden elektrik enerjisi sektörü, üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar bir süreklilik ve bütünlük göstermeli, üretim-iletim ve dağıtım tesislerinin bir bütün halinde düşünülüp planlanması, yatırımların her biri diğerine paralel yürütülüp zamanında bitirilmesi gerekmektedir. Buradan açıkça anlaşılacağı üzere sektör yapısı merkezi planlamayı ve doğal bir tekeli zorunlu kılmaktadır.

Bu yapıya rağmen sürekli özelleştirme gündemde tutulmaktadır. Burada özelleştirme ile ilgili sorun tamamen ideolojik bir karardır. Çokuluslu sermayenin ideolojik yansımaları, kamu sektörlerini de etki altına alıp karar veren konuma gelmişlerdir. Kamu kuruluşlarını elden çıkarmak için, önce o kurumu ekonomik ve idari açıdan çıkmaza sürüklemektedirler. Kurumun kaynakları kesilir, yatırımlar durma noktasına getirilir ve tüketici canından bezdirilir. Kamu işletmelerine karşı artan yakınmalar özelleştirme lehine bir kamuoyu oluşturulur. Özelleştirme öncesi, yatırım gerektiren ve kar getiren bölümler birbirinden ayrılır. Özelleştirme, aynı zaman da özellikle az gelişmiş ülkelerde büyük boyutlu yolsuzluklara ve rantlara yol açmıştır. Bu konuda verilebilecek sayısız örnek vardır.

Özelleştirme sonucunda sosyal ve ulusal yönden topluma karşı daha duyarsız bir özel tekel çıkması kaçınılmaz olacaktır. Kamu yararının ortadan kaldırılması ve hizmet kalitesinde oluşacak düşüklük bir çok sorunu da birlikte getirecektir.

Türkiye'nin uzun erimde enerji planlaması yapması, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile çeşitlendireceği öz kaynaklarını değerlendirmesi gerekmektedir.

Öz kaynaklar açısından potansiyelimiz; hidrolik, kömür, rüzgar, jeotermal, güneş ve diğer yenilenebilir kaynaklar dikkate alındığında, kurulu güç potansiyelimiz 115.000-120.000 MW ya da bir başka ifade ile üretim potansiyelimiz 482 - 569 milyar kwh'ı bulmaktadır.

Görüleceği üzere öz kaynaklarımız açısından 2030 yılında dahi talebi karşılayacak potansiyel mevcuttur. Yeter ki enerji planlamasını yapalım, yeter ki bu potansiyeli kullanmasını bilelim. Ayrıca yine tahminlerimize göre 2030 yılında kişi başına elektrik tüketimimiz 3880 kWh olacaktır. Bugün AB ortalaması 4000 kWh/kişidir. 2030'da bugünkü AB ortalamalarını yakalayabileceğimiz gözükmektedir.

Özelleştirme konusunda netice olarak, elektrik sektöründe özelleştirme uygulamalarına

son verilmelidir.

ENERJİ: Enerji tasarrufunda ithal enerjinin ve ulusal kaynakların rolü nedir?

Mehmet Soğancı: Birincil enerji kaynağı olarak petrol ve doğalgazda kendine yeterli olmayan ülkemizde, petrol ihtiyacının %90'ı, doğalgaz ihtiyacının tamamı ithalat yolu ile karşılanmaktadır. Bu ithalatın parasal olarak karşılığı yaklaşık yıllık olarak 10 milyar ABD doları mertebesindedir.

Yukarıdaki soruya verdiğimiz cevabı yinelersek, öz kaynaklar açısından potansiyelimiz; hidrolik, kömür, rüzgar, jeotermal, güneş ve diğer yenilenebilir kaynaklar dikkate alındığında, kurulu güç potansiyelimiz 115.000-120.000 MW ya da bir başka ifade ile üretim potansiyelimiz 482 - 569 milyar kwh'ı bulmaktadır.

Görüleceği üzere özkaynaklarımız açısından 2030 yılında dahi talebi karşılayacak potansiyel mevcuttur. Yeter ki enerji planlamasını yapalım, yeter ki bu potansiyeli kullanmasını bilelim. Ayrıca yine tahminlerimize göre 2030 yılında kişi başına elektrik tüketimimiz 3880 kWh olacaktır. Bugün AB ortalaması 4000 kWh/kişidir. 2030'da bugünkü AB ortalamalarını yakalayabileceğimiz gözükmemektedir.

ENERJİ: Elektrik İşleri Etüt Dairesi tarafından hazırlanan 'Enerji Verimliliği Kanun Tasarısı' konusunda TMMOB'nin görüşüne başvuruldu mu? Yasa konusunda öneri ve görüşlerinizi alabilir miyiz?

Mehmet Soğancı: "Enerji Verimliliği Kanun Tasarısı" konusunda TMMOB'nin ve Odalarının görüşleri alınmıştır. TMMOB ve bağlı Odaları hem yazılı hemde panel toplantılarında görüşlerini dile getirmişlerdir. Teknik bazı itirazlarımız kabul görmese de genel olarak önerilerimiz kabul görmüştür. TMMOB olarak yıllardır dile getirdiğimiz bir hususun yasal bir mevzuata bağlanması enerjinin verimli ve etkin kullanımı açısından bizce çok önemlidir. Toplantılar devam etmektedir. Süreçte sorun olarak görülen tek husus, biyodizel konusunda akaryakıt dağıtım sektörünün yenilenebilir ve ulusal bir kaynak olarak gözükken biyodizeli engelleyebilir bir tavırda olduğunun gözlenmesidir.

Ek olarak bir de soruna tüketici haklarından bakmak gerekiyor.

Özelleştirme sonucunda sosyal ve ulusal yönden topluma ve bireye karşı daha duyarsız bir özel tekel çıkması beklenmektedir. Bunun sonucunda ise piyasadaki hakim güçler karşısında, tüketiciler tek tek zayıf ve güçsüz kalacaklardır. Bu nedenle piyasa güçlerinin aldatici, yanıltıcı ve istismar edici uygulamalarına karşı tüketicilerin kendilerini tek başlarına koruyabilmeleri ve haklarını alabilmeleri olanaksızdır.

Tüketiciyi koruma ile ilgili temel tüketici haklarına baktığımızda şunları görürüz;

- Tüketicinin elektriği kaliteli olarak kullanma hakkı vardır. Var olan standartların dışında verilecek elektrik kabul edilemez.
- Standartların dışına çıkıldığı anda tüketicilerin can ve mal kayıpları oluşacaktır.
- Elektriğin düzenli, sürekli verilebilmesi için gerekli planlama, yatırım ve bakımın zamanında yapılması ile olur.
- Rekabet koşulları birden çok alıcı ve satıcı olma koşuluna bağlıdır. Serbest olarak fiyat tespit edilirse, özelleşme ile oluşacak tekelleşme sonucunda, tüketici korumasız kalacaktır.

38. dönemde söylediklerimiz

- Tüketici kendi sözleşmesinden imtiyaz sözleşmesine (veya lisans sözleşmesine) kadar bilgi edinme hakkı vardır.

- Tüketiciler örgütleri aracılığı ile, kendilerini ilgilendiren konularda karar alınırken karar süreçlerine katılma hakkı olmalıdır.

Sonuç olarak; tüketicilerin ekonomik, sosyal politika ve uygulamalarda söz sahibi, temsil edilme ve karar alma hakkının var olması gerekir. Bugün uluslararası tahkim ile tüketicilerin veya temsil ettikleri dernek, kuruluş vb, ülkemizde dava açma hakkı ellerinden alınmış durumdadır. Kısaca tüketiciler korumasız kalmıştır. Sorunların yaşanmadan önlemlerinin alınması gerekmektedir.

TMMOB ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI 2005

Kasım 2005

Tarihinin bir ilki olarak “TMMOB Öğrenci Üye Kurultayı 2005” etkinliği 26 Kasım 2005 tarihinde Ankara’da gerçekleştirildi. Kurultay açılışında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı şunları da söyledi:

Sevgi arkadaşlar,

TMMOB nedir ne yapar? Bu sorunun yanıtını elinizdeki broşürde 28 sayfada özetleyivermiş arkadaşlar. 1954 de başlayan bu serüveni arkadaşlar 8 sayfada özetleyivermiş.

Ben öncelikle biraz bu serüvenden söz edeyim isterseniz.

Sevgili arkadaşlar; tüm mühendislerin mimarların şehir plancılarının hepimizin kişisel tarihinde bu örgütle önemli anları, ilişkisi olmuştur. Benim de kişisel ilişkim ilk olarak; 1975 yılında üniversitede, hazırlık sınıfında başladı. Şimdiki Odası yöneticisi arkadaşlarım, sizleri nasıl bulduysa, o tarihte de MMO’nun Ankara Şubesinden yönetici arkadaşlar bizi bulmuştu. Bize, hazırlık sınıfında, “Makina Mühendisleri Odası ne demek, mühendislik ne demek, Türkiye ne durumda, ne yapmak gerekir” konu başlıklarında bir konuşma yapmıştı. Odanın adını, mezun olduktan sonra böylesi bir yere kayıt olmamız zorunluluğunu ilk defa o zaman duymuştum. Çoğu öğrenci arkadaşımızın başına gelen de bu olmuştur. Çoğu arkadaşımız mühendislikte mimarlıkta okuyacak öğrenciler okullara kayıt olurken, bizdeki zorunlu üyeliği bilmezler.

Sonra ODTÜ’de, “Hasan Tan, ODTÜ’ye rektör olamaz!” kampanyası yürütmüştük. Dönemi yaşayan arkadaşlarımız çok iyi hatırlarlar. 75-80 arasında hiçbir olayın olmadığı; ama bağımsız-demokratik-özerk üniversite kavgasının hakikaten sonuna kadar verildiği bir üniversitede okurken, bu üniversiteyi dağıtmak isteyenler, buraya bir rektör atadılar, ismi de Hasan Tan’dı. Öğrencisiyle, öğretim üyesiyle, çalışanıyla bir birlik içinde, “Hasan Tan, ODTÜ’ye rektör olamaz!” sloganını bütün Türkiye’ye yayacak bir kampanya yapmıştık ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, Konur Sokaktaki yerinin alt katında, şu anda Dost Kitapevi’nin olduğu yerde, biz, “Hasan Tan, ODTÜ’ye rektör olamaz!” afişlerini, serigrafilerini bastık.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bugün olduğu gibi, o dönemin Türkiye’sinde de, bağımsız-demokratik-özerk üniversite mücadelesi veren öğrencilerin yanındaydı.

Daha sonra mezun oldum. Şimdi gelirken, kayıtlara baktım; mezuniyet diplomamdan bir hafta sonra üye olmuşum. 1994-2002 yılları arasında büyük bir onurla, 8 yıl o odanın başkanlığını yapmışım ve arkadaşlarımın göreve getirmesiyle, şimdi de Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanlığını yapıyorum.

Bu 50 yıllık tarihin beşte birlik bir bölümünde yönetici konumunda olduğum bu örgütün, bize yetki verdiği; ama öte yandan üzerimize çok büyük sorumluluklar yüklediğinin de farkındayız. Bu bütün yönetici arkadaşlarım için geçerlidir. Biliyorum.

Sevgili arkadaşlar, TMMOB serüveni, 6235 sayılı Yasanın 1954 yılında yürürlüğe girmesiyle başlar. İkili tartışmadır bu, sosyal bilimciler bunları bizim adımıza tartışılar. İkili görüş vardır; birincisi der ki, “Zaten o dönemde emperyalizmin içsel olgu olmasında, sisteme entegrasyon noktasında mühendis odalarına ihtiyaç vardı, lonca tipi bir yapılanmanın

oluşması gerekiyordu. Yasa bu amaçla çıkarıldı.” Başka tarihçi, sosyal bilimci arkadaşlar da, “Hayır, toplumun iç dinamikleri bunu getiriyordu; bu iç dinamikler sonucunda bu meslek örgütlerinin ortaya çıkartılması, ortaya konması gerekiyordu” diyorlar. O döneme ilişkin bu tartışmalar şimdi de yapılıyor. Çok fazla girmeyeceğim; ama 1950’li yıllar, gerçekten de Türkiye’de meslek birliklerinin kuruluş yasalarının peş peşe çıkarıldığı bir dönemdi.

1954 yılından 1970’lere kadarki süreçte, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini belirleyen cümle şudur: “Yahu, o zamanlar, ne valiler, ne Bakanlar, önlerini ilikleyerek bizim odalarımıza ve Birliğimize gelirlerdi.” Bu cümledir dönemi belirleyen, TMMOB’nin o 10 yıllık sürecini belirleyen, bu cümledir. Bu şu anlama gelir: “Sistemle entegre olmuş, mevcut siyasal iktidarla bütünleşmiş, belki de sistemin reorganizasyonu noktasında çalışan bir Birlik.” Tespitler genelde böyle.

1970’lerde, dünya çapında soldan sert rüzgarlar esmeye başlar. Toplumcu düşünceler üniversite öğrencilerinin düşüncelerine dahil olur. Mühendis ve mimarlar, Kurtuluş yok tek başına; ya hep beraber, ya hiçbirimiz!” sözünü söylemeye başlarlar. Toplumcu düşünceler dönemin mühendisleri arasında etkili olmaya başlar. Meslektaşın ve mesleğin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrı tutulamayacağı ifade edilmeye başlanır. Böyle düşünen arkadaşlarımız, 70’li yılların başından itibaren, önce odaların yönetimine gelirler, sonra Birlik Yönetim Kurulunu teşkil ederler ve bunları söylerler. Dönemin sözünü de Sevgili Başkanım Teoman Öztürk söyler. 70-80 arasındaki dönemin TMMOB’sini bağıtlayan sözdür bu, onu da burada sizlerle paylaşmak istiyorum: Teoman Öztürk, çalışma arkadaşları adına diyor ki, “Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulmün yöntemlerinin söküp atamayacağının bilinci içinde, bilimi ve tekniği, emperyalizmin ve sömürgeçlerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”

Sonra 80’ler gelir. 80-90 arası, TMMOB’nin bir miktar gri günleridir. Türkiye’nin lekeli olduğu günler. Gerçekten de onlarca arkadaşımız gözaltına alınır, tutuklanır. TMMOB, 12 Eylül zamanında kapatılmaz; ama kapatılmaktan beter edilir. Çoğu yönetici arkadaşımız gözaltına alınır. Birlik, kıpırdayamaz hale getirilir ve biliyorsunuz, çıkarılan yasayla, kamuda çalışan arkadaşlarımızın üye olma zorunluluğu kaldırılır, kamuda çalışanların üyeliği gönüllü bir esasa döndürülür. Yönetici arkadaşlarımız darmaduman edilir. Birliğin bütün gelir kaynakları yok edilir. O dönemki yurtsever ve demokrat arkadaşlarımız odalarımızı açık tutmaya çalışırlar, Birliği açmaya çalışırlar. 90 dan sonra da işler doğrudan güzelden yana bir miktar düzelir.

1998, TMMOB’nin tarihinde önemli bir yıldır. Demokrasi Kurultayı yapılmıştır. Demokrasi Kurultayında, İnsan haklarından Kürt sorununa, cumhuriyet kavramından demokrasiye, meslek alanlarımıza ilişkin bütün alanlarda TMMOB, kendi iç tartışmalarını yaparak, Türkiye’ye, bugün de bizim her yerde ifade ede geldiğimiz sözlerini söyler. Bu TMMOB tarihinin çok önemli bir çelişmesidir.

2003 yılı da TMMOB tarihinde önemlidir. Burada da 5 yıllık bir ön süreci olan Mühendislik-Mimarlık Kurultayı yapılır. Mühendislik-Mimarlık Kurultayının alınan kararlarından biri de şöyledir. Bu kararlar örgütün kendini tanımladığı cümlelerden oluşur:

“Birlik ve bağlı odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Antiemperyalisttir; yeni dünya düzeni teo-

rilerinin, ırkçılığın ve gericiiliğın karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayın siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır, insan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalarından alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılmayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı odalarıyla birlikte, mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler; üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir, ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturulmasına ilişkin her türlü çalışmanın içinde tartışmasız yer alır; demokratik kitle örgütleri, sivil toplum örgütleriyle ilkel ve demokratik bir işbirliği içerisindedir.”

TMMOB'nin bugününe baktığımızda, bu ilkelerin TMMOB'yi biraz öne çıkaran bir özelliği olduğunu söylemek isterim. Kendimizi kimlere göre değerlendiriyoruz: Diğer meslek birliklerine göre. Gerçekten, kendi kültürü içinde, demokratik tartışma kültürü içerisinde, kendini, kendi yazdığı Tüzüğünde ve kendine ait Yasasının dışında, kendinin ne olduğunu deklare edebilecek kadar açık yürekli olan, açık ve şeffaf bir örgüttür TMMOB. Burada bunun da altını çizmek istedim.

Sevgili arkadaşlar; sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkede yaşıyor olmak, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin yüklendiği görevleri çoğaltıyor. Bizler, en basit deyişle, bilimi ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir meslek grubunun örgütüyüz. İnsan odaklı bir mesleği icra ediyoruz. Onurlu bir mesleğimiz var; çünkü odağında insan var. Ama bu onurlu görev aynı zamanda bize önemli sorumluluklar yüklüyor. Örgütümüz, bu sorumluluklarını çalışmalarını iki ana eksende yürüterek yerine getiriyor. Birlik ve bağlı odaları, esas itibarıyla meslek alanlarıyla ilgili olarak ülke gerçeklerini belirliyor, sorunları tespit ediyor, bu sorunlara karşı çözüm yollarını öneriyor. Birinci çalışma eksenimiz budur. İkinci eksenimiz de, mesleki denetimin olmazsa olmaz önkoşulu olan, üyelerimizin uzmanlaştırılmasına yönelik olarak yapılan çalışmalardır.

Bu arada bir konuyu da belirtmek durumundayım: Mühendislikte yeterlilik, yetkinlik, uzmanlık hususu çok önemlidir. Çünkü bu mesleğin odağında insan vardır. Biz insana karşı sorumlulukları olan bir mesleğin uygulayıcılarıyız. Bunun tartışması kaba bir işsizlik kavramı içerisine hapsedilemez. Üniversitede iyi mühendis olmak için mücadele vereceksiniz. Çok çalışacaksınız. Mühendisliğin topluma karşı sorumlulukları olduğunu unutmayacaksınız. Kendinizi yetiştirmek için çok çaba harcayacaksınız. Bu da yetmeyecek. Mesleğinizi uygularken, odanızdan sürekli eğitim alacaksınız. Bu da yetmeyecek. Kendinizi kendimizin yarattığı şekilde odanızdan yeterliliğinizi sürekli belgeleteceksiniz. Çünkü altını bir kez daha çizelim: Mühendis mesleğinin sorumlu olduğu özne insandır. Bunu biliniz.

İki yıllık bir çalışma döneminde gerçekleştirdiği ikiyüzü aşkın etkinlik esasında bu iki ana eksenin keşitdiği alan olarak hepimizce algılanıyor. Bir taraftan meslek ve meslektaşların sorunlarını, bir taraftan ülkenin ve meslek alanlarımız açısından sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının önerilmesi bu etkinliklerimizle gerçekleşiyor. Ama öte yandan uzmanlığa giden yolda bilginin erişilebilir ve kullanılabilir olmasına yönelik çabalar da burada gerçekleşiyor. Bilim insanlarımız, uzmanlarımız yoğun emek vererek elde ettikleri bilgileri bizlerle, meslektaşlarımızla bu etkinliklerde paylaşıyor. Örgütümüz de bu paylaşımları 50

yılı aşkın birikiminin yağurması ile sonuç bildirileri şeklinde kamuoyuna iletiyor.

İşte bir örnek:

Yükseköğretim kamusal ve herkes için ulaşılması gereken bir hak olduğu kabulünden yola çıkarak, Üniversitelerdeki tüm öğretim ve sosyal hakların parasız olduğu bir üniversite,

Öğretim üyelerinin, çalışanların, öğrencilerin tüm söz ve karar süreçlerine katıldığı, katılımcı, paylaşımcı hukuka saygılı bir üniversite,

Emeğe, insan haklarına saygılı, barışın, hoşgörünün hakim olduğu, özerk ve demokratik bilimsel bir üniversite,

Bilim ve teknoloji üreten, üretene teşvik eden, ödüllendiren bir üniversite,

Topluma dönük eğitimin yerleştirilmesi doğrultusunda, sanayi ile toplumsal yaşam ile etkileşim içinde olan bir üniversite,

Yabancı dil öğreniminin daha uygun koşulları yaratılarak geliştirilen, ana dilde eğitim yapan bir üniversite,

Eğitim kadrolarının ekonomik sorunları insanca yaşayabilecekleri ve hak ettikleri seviyede çözümlenerek zamanlarını tamamen öğretime ve araştırmaya vermelerinin koşullarının yaratıldığı bir üniversite,

Üniversitelerin tek tek akreditasyon çalışmaları yürütmeleri yerine, üniversiteler arasında eşitsizlikleri ortadan kaldırılması için merkezi politikaların geliştirilerek uygulandığı bir üniversite,

Üniversitenin bütününde çeşitli kademelere seçimle gelinen bir üniversite

Sözlerini de bu anlayışlarla oluşturduğumuz Eğitim Sempozyumlarının sonunda söylüyoruz.

Sevgili arkadaşlar;

TMMOB yaşama dair bu ülkeye dair ne diyor? Özetleyerek bunları da söyleyelim.

Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisi ile şekilleniyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözeneklerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşme ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor, yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor, şiddet günlük yaşamın her noktasında boy gösteriyor, ABD Ortadoğu'yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek devam ediyor. Uygulanan neo-liberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor. İdeolojilerin sonu, kapitalizmin sonsuzluğunun ilan edildiği dönemde, egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini yoksulluk, savaş, işsizlik ve açlık yalanlıyor.

Türkiye'nin küreselleşme sürecine eklenmesi 'Türkiye çağ atlıyor' reklamları ile başlamıştı. Gerçek olan ise Türkiye'nin çağ atladığı değil, dünyayı sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenleyen 'küreselleşme çağına' eklenmesiydi. Sermayenin dünyayı içselleştirdiği, sınırları, kuralları kendi lehine ortadan kaldırdığı, bütün alanlara etkin ve doğrudan müdahale ettiği bir dönem Türkiye'de de yaşanmaya başladı. Türkiye açısından son dönem yapılan yasal düzenlemeler bu durumun son hamlesi olarak ger-

çekleşiyor. Bir yandan kamu hizmetleri paralı hale getirilirken, diğer yandan da kamu kurumlarının mülkiyeti sermayeye devrediliyor. Yaşanan durum medyada tartışıldığı gibi verimlilik, işletmecilik tartışmalarının ötesinde 'sermaye lehine bir dönüşümü ifade ediyor'. Özelleştirmenin ve ticarileştirmenin yaratacağı toplumsal etki ise kısa vadede oluşacak işsizlik üzerinden tartışılarak, geçici kimi çözümlerle geçiştirilmeye çalışılıyor. Oysa yaşanan durumun toplumsal sonuçları daha derin olacak, uzun yıllardır uygulanan neo-liberal politikalarla yoksullaşan halk bu uygulamalarla eğitim, sağlık gibi en temel insani haklardan bile yararlanamayacak duruma gelecek, yoksulluk derinleşecek, toplumsal dışlanma yaygınlaşacak.

Üretimin yerini finans hareketlerinin aldığı, sosyal devletin ortadan kaldırıldığı, devlet-yurttaş ilişkisinin sermaye-müşteri ilişkisi olarak yeniden tanımlandığı, tüm hizmetlerin paralı hale getirildiği günümüzde, yaşam gün geçtikçe güvencesizleşiyor.

Türkiye'nin politik yönelimlerinden, çalışanların ücretlerine kadar her şey IMF, Dünya Bankası ve AB ile kurulan ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Finans kapitalin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlanan bütçe, rant, faiz ve dış borç ödemeye endeksleniyor. Ekonomik istikrar, büyüme, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi gibi sürekli gündemde olan gelişmeler halkın yaşamına yansımıyor. AKP, 'ekonomi büyüyor ama kimse bizden iş istemesin' diyor. IMF yetkilileri ise Türkiye'nin gelişimin önündeki engel olarak 'asgari ücretin yüksek olması' gösteriyor. Hükümet kamu çalışanları ile yaptığı toplu görüşmelerde sefalet ücretinde ısrar ediyor, IMF'ye verilen sözlerin dışına çıkılmayacağı ifade ediliyor. AB kendi içinde tarımı desteklerken, Türkiye'den tarıma desteği çekmesini, tarım alanlarının kısıtlanmasını istiyor. 2005-2006 yılı özelleştirmeler yılı olacak diyen AKP iktidarı, Türkiye'nin en önemli kamusal varlıklarını 'parayı veren düdüğü çalar' aymazlığı ile satıyor. Bütün bu politikalar Türkiye'de yaşanan dönüşümün yönünü gösteriyor.

Ekonomik göstergelerdeki iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler yatmıyor. Gelişmeler ücretler üzerindeki baskıya, istihdamdaki daralmaya yani sermayenin emek üzerindeki daha etkin sömürüsüne dayanıyor.

Sermayenin çıkarları için yürütülmeye çalışılan bu değişim projesine karşı emek ve demokrasi güçlerine, emekten yana bir seçeneği hayata geçirmek için mücadele etmek düşüyor.

Biz,

Özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen kurumların satışının iptalini istiyoruz

Kamu hizmetlerinin paralı hala getirilmesine karşı, eğitim, sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetlerin herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmasını istiyoruz.

Ranta, faize, borç ödemelerine odaklanan değil, halkın ihtiyaçlarını gözeten bütçe istiyoruz.

Sözleşmeli çalışma, performans uygulaması gibi çalışma hayatını piyasa mantığı ile düzenleyen, esnek çalışma yöntemleri ile güvencesiz çalışmayı yaygınlaştıran uygulamalara karşı iş güvencesinin sağlanmasını istiyoruz.

Asgari ücretin yoksulluk sınırının üstüne çekilmesini, çalışmayanları güvence altına alacak sosyal uygulamaların hayata geçirilmesini istiyoruz.

Kamu çalışanlarının sözleşmeli personel uygulaması ile güvencesizleştirilmesine, sefalet ücretine mahkum edilmesine, örgütlenme hakkının önündeki engellere karşı, insanca yaşanacak bir ücret, iş güvencesi ve örgütlenme hakkının önündeki engellerin kaldırılmasını istiyoruz.

Toplumsal eşitsizliğin her düzeyde yaygınlaşmış olmasına karşı, adalet ve eşitlik istiyoruz.

Finans kapitalin hareketliliğine bırakılmış ekonomik gelişme yerine, üretime ve yatırıma dayalı ekonomik modelin hayata geçirilmesini istiyoruz.

Yoksulluğun, işsizliğin ve eşitsizliğin tetiklediği toplumsal şiddetin önlenmesi, toplumsal dışlanmanın ortadan kaldırılması için sosyal politikaların geliştirilmesini istiyoruz.

Kültürel kimliklerin baskı altında tutularak yok sayılmasına, her düzeyde milliyetçiliğin kışkırtılmasına, şiddetin çözüm yolu olarak sunulmasına karşı, kürt sorunun da demokrasi ve kardeşlik temelinde çözümünden yana taraf olduğumuzu, bu sorunun AB ile pazarlıklara sıkıştırılmış değil gerçekten niyetlilerince çözülmesi gerektiğini ifade ediyor, barış istiyoruz.

Türkiye'nin IMF ve diğer uluslararası kurumlar eliyle yönetilmesine karşı, halkın her düzeyde yönetimine katılmasını, ülke yönetiminde halkın söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyor, demokrasi istiyoruz.

Üyelerinin sorunlarını toplumsal sorunlardan ayırt etmeyen, emekten ve demokrasiden yana tavrını ifade eden ve güçlendiren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşayanlara seyirci kalmayarak, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşünü sürdürmeye devam edecektir.

TMMOB, AB müzakere süreci ile ilgili her türlü ilişkiyi ve tartışmayı yakından takip etmektedir. TMMOB, meslek alanları üzerinden ülke gerçeklerini tanımlayarak, gerek üyelerimizin hakları ve çıkarları doğrultusunda, gerekse de emekten ve halktan yana uygulamaların yaşama geçirilmesi doğrultusunda AB ile müzakere sürecini, bir mücadele süreci olarak algılamaktadır ve TMMOB, bunun gereklerini yapmaya kararlıdır.

TMMOB, Savaşa karşı ses çıkaranları, Dünya halklarının vicdanı ile Bush ve çetesini yargılayanları, 1 Mart'ta emperyalizme çelme takanları, Savaşı bir dünya için mücadele edenleri, Çocuklar ölmesin şeker de yiyebilsin diyenleri, Savaşın acısını en derinden hissedenenleri, Ülkede, bölgede, dünyada barış isteyenleri dostu olarak görmektedir.

'Sermaye kendi imgesinden bir dünya yaratıyor', emek ve demokrasi güçlerine düşen ise sermayenin yarattığı işsizliğin, yoksulluğun, savaşın, sömürünün dünyasına karşı, emekten, barıştan, adaletten, özgürlükten ve demokrasiden yana başka bir Türkiye'yi ve dünyayı kurmaktır.

Gelecek ona sahip çıkan ellerle şekillenecektir. Başka bir dünya yaratma umudu ve inancı; bizim ellerimizde başka bir dünyanın kurucu iradesine dönüşecektir.

Sermayenin yaşama tüm gücüyle saldırdığı, emperyalistlerin dünyayı savaşla sınıdığı bu dönemde bize düşen bir olmaktır, umudu diri tutmaktır ve kavgada birlikte olmaktır.

Başka bir Türkiye, başka bir Dünya için sen de katıl, ellerimizi birleştirip emeğin ve özgürlüğün Türkiye'sine uzanalım.

Sevgili arkadaşlar, bu günün TMMOB'si bunları söylüyor. TMMOB'nin dünyaya, Türkiye'ye ve yaşama dair söyledikleri bunlardır.

Biz devraldığımız TMMOB'yi bu anlayışlar ve bu yorumlarımız ile size bırakıyoruz.

Son söz basittir.

Yaşasın TMMOB örgütlülüğü.

Bu örgütlülüğe hoş geldiniz.

KORUMA SEMPOZYUMU

Kasım 2005

TMMOB Şehir Plancıları Odası tarafından 24-26 Kasım 2005 tarihlerinde Koruma Sempozyumu Diyarbakır'da gerçekleşti. Sempozyum açılışında TMMOB Yönetim Kurulu adına konuşan Yönetim Kurulu Üyesi Remzi Sönmez şunları söyledi:

TMMOB Başkanı Sn. Mehmet Soğancı'nın TMMOB'nin daha önceden planlanmış başka bir toplantısı nedeniyle aramızda olmadığını, toplantıya başarı dilekleri mesajını ileterek hoşgeldiniz diyor ve TMMOB adına saygılarımı sunuyorum.

Diyarbakır insanlık ve uygarlık tarihinin yeşerdiği, ortaya çıktığı insanlığın ilk kez yerleşik düzene geçtiği, tarım ve hayvancılığı öğrendiği “verimli hilal” olarak adlandırılan bölgede yer almaktadır. Günümüzden 10.000-8000 yıl önce bu bölgede kurulmuş olan yerleşim yerleri yalnızca Anadolu ve Mezopotamya için değil tüm dünya uygarlık tarihinde büyük öneme sahiptir. 5000 yıllık bir tarihi olan Diyarbakır kenti ise, Hurrilerden günümüze sayısız uygarlığın izlerini bıraktığı önemli bir kenttir. Diyarbakır kenti surları ile surlu yeralan sayısız anıtsal yapı ve sivil mimarlık eserleri, tüm yıpranmışlığına ve tahribe karşın zengin bir kültürel birikimi temsil etmektedir. TMMOB Şehir Plancıları Odası'nca gerçekleştirilen “koruma sempozyumunun” Diyarbakır'da yapılması bu nedenle anlamlıdır.

Bu sempozyumun ülkemizde, kültürel mirasın korunması konusunda, çok önemli düşünsel katkıları bulunan, bu konudaki bilinçlenmeye, eğitime ve uygulamalara önderlik eden hocamız Prof. Gönül Tankut onuruna düzenlenmiş olması, değer bilirliliğin bir örneği olarak görmekteyim. Bu nedenle odamızı kutluyorum

Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğinin 50 yıllık örgütsel birikimi ve gelenekleri her dönemde bilimi ve teknolojiyi halkın çıkarları doğrultusunda kullanılması yönünde oluşmuştur. Çalışmalarını iki ana doğrultuda yürüten TMMOB, bir yandan mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanında, sanayileşmeden, çevreye, tarımdan kentleşmeye kadar ülke sorunlarına ilişkin her konuda görüşlerini, çözümlerini ülke kamuoyu ile paylaşır ve mücadelesini bu yönde sürdürürken diğer yandan da üyelerinin mesleki gelişimine, eğitimine yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Odalarımızca yapılmakta olan bu mesleki toplantıları, üyelerle iletişimin güçlendiği örgütümüzün kaynaştığı toplantılar olarak görmekteyiz.

TMMOB'un çabası, çevrenin korunması, yaşanabilir, afetlere karşı güvenli, sağlıklı kentsel çevrenin oluşturulması, yönündedir. Sermayenin kentler üzerindeki kural tanımayan egemenliği, kentsel çevreyi ve yaşamı olumsuz etkileyecek, kimliksizleştirerek sürece dönüşmektedir. TMMOB bu nedenle, kentsel arazi talanına, plansızlığa, kuralsız yapılaşmaya karşı koymakta ve tarihsel ve kültürel mirasın korunması yönündeki mücadelesini sürdürmektedir.

Son dönemde İstanbul'da gündeme getirilen, kamuoyunda da yoğun olarak tartışılan projeler, bu olumsuzlukların en çarpıcı örneklerini oluşturmaktadır. Haydarpaşa'dan Galataporta, Cevahir İşmerkezinden, Dubai Kulelerine, öne sürülen projelerin İstanbul kentinin tarihi kimliğine, silüetine, ulaşımına, trafiğine, altyapısına, yaşam çevresine olumsuz etkileri bizlerce bilinmektedir. Kent içinde toplumun değeri olan değerli arsalar rant uğruna özelleştirilmekte, rant alanlarına dönüştürülmektedir. Yapılan yatırımların

bedeli ise kentlilere, halka ödettirilmektedir. İstanbul'un ihtiyacı, yeni kimlikler yaratma, yeni rant kapıları açmak değil, deprem bekleyen kentle güvenli yapılaşma ve yaşanabilir çevreler için planlı dönüşümün sağlanmasıdır.

Kültürel birikimi yok eden yalnızca rant odakları değil, Göçler ve kentsel yoksulluk da yaşam çevremizi, kültürel değerlerimizi yok eden, tehdit eden örseleyen gelişmelerdir. Kırsal kesimden gelen yoksulların kendilerine yaşam alanı olarak seçtikleri eski geleneksel dokular giderek sosyal, ekonomik ve mekansal çöküntü alanlarına dönüşmektedir.

Diyarbakır bu konuda en çok etkilenen kentlerimizden birisidir.

Diyarbakır'da Sur içinde DİSKİ tarafından yapılan bir araştırma 1946 evin tarihi doku izlerini taşıdığını ve %77'sinin restorasyona uygun olduğunu göstermektedir. Son 30 yılda bunların çoğu harap olmuş veya yokolmuştur. Tescilli 266 yapının 160'ı Sivilmimarlık eseridir. Buna karşın 5000 yeni yapı çevreye uyumsuzdur. Göçler, özellikle 1990 larda yaşanan zorunlu göçler, tarihi Suriçini de vurmuştur. Bölgede elverişsiz yaşam koşulları, sosyal ve ekonomik sorunlarla birlikte yapısal bir çöküş süreci yaşanmıştır. İşsizlik, kamu ve altyapı hizmetlerinin yetersizlikleri, kaçak yapılaşma tarihi ve mimari çevrenin bozulmasını da beraberinde getirmiştir.

Çatışma ve gerilim ortamı, göçler ve yoksulluk kentsel yaşamı ve kültürel birikimi de örselemektedir. Sayısız nedenin yanısıra, barış, eşitlik ve demokrasi, sağlıklı yaşanabilir kentsel dokuların ve sosyal yapıların oluşturulması için de yaşamsaldır. TMMOB bu nedenle, kültürel kimliklerin yok sayılmasına şovenizme şiddete karşı kardeşlik ve barışı savunmaktadır.

Anayasanın 63. maddesi, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunmasını güvence altına almıştır. 2863 Sayılı KTVK yasa ise bu alanı düzenlemektedir. Bu yasada 5226 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler, Sit Alanlarının tesbitinden, yönetimine, planlanmasına ve uygulamasına yönelik birdizi değişiklik ve yeni ilik getirmiştir. Koruma planlarının uygulanması konusunda İmar Mevzuatında dahi olmayan yeni araçlar tanımlanmış yerel yönetimlerde korumaya yönelik yeni örgütlenmeler öngörülmüştür. Koruma amaçlı planlamayı çeşitli uzmanlardan oluşan bir ekip çalışması olarak tarif eden düzenlemeler yapılmıştır. Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması için kaynak oluşturma amaçlanmıştır.

Bu olumlu düzenlemeler uygulama fırsatı bulamadan, aynı konuda çıkartılan başka bir yasa ile bu düzenlemelerin etkisi ve uygulama alanı daraltılmıştır. Harizan 2005'te yasalaşan 5366 Sayılı, Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Kanunu, Sit alanlarında yapılacak yenilemeleri esas alan, rant odaklı bir düzenleme olarak görülmektedir. Bu yasa ile, Koruma Kurullarını baypas edecek biçimde alana ve projeye özgü yeni Kurullar oluşturulacak, plan bütünlüğü ilkesini hiçe sayan parçacı yaklaşımlarla korumayı, sağlıklılaştırmayı, iyileştirmeyi değil, rant paylaşımını, yenilemeyi odağına alan dönüşümler gerçekleşecektir.

Sempozyum da bu konuları derinlemesine tartışacağız. Sempozyumun aynı zamanda, kente, planlamaya ve koruma eylemlerine dar mesleki çıkarlar açısından bakmaksızın önemli bir tartışma platformu olacağı koruma konusunda yeni açılımlar oluşturacağı düşüncesindeyim.

Saygılarımla başarılar diliyorum

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ENERJİ FORUMU

Aralık 2005

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube yürütücülüğünde “Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu 2005” Diyarbakır’da 2-3 Aralık 2005 tarihinde gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı konuşmasının bir bölümünde şunları da söyledi:

Türkiye’de Enerji sorunu;enerjinin yetmezliği,kayıp-kaçaklar,nükleer santral ihaleleri ve enerjide özelleştirme söylemleri ile her zaman gündemdeki yerini korumaktadır. Tüpraş ve Erdemir’in özelleştirilmesinden sonra, son günlerde Elektrik Enerjisi Dağıtım Şebekelerinin özelleştirilmesi de gündemdedir.

1970 lerde enerjinin kamuda ve tek elde toplanması için TEK yasası çıkarılmıştır. Sürece baktığımızda ise 1980 den sonra iktidar olanlar önce Köy Elektrifikasyonunu Belediyelere devrettiler sonra da tamamını TEK bünyesinde toplayıp hemen arkasında TEK i önce üçe sonra 26 müesseseye bölerek özelleştirmeyi daha kolay yapmanın hazırlıklarını başlattılar. Daha sonra da TEK nun başına gelenleri burada anlatmak uzun olacaktır. Son durum TİAŞ, EÜAŞ, TETAŞ, TEDAŞ olmak üzere bölgelerde de A.Ş oluşturulmuştur. Kısaca Elektrik Enerjisi üretimi ve dağıtımı bu ülkede artık özelleştirilmeye hazır hale getirilmiştir.

1995 lerde iktidarda olanlar halkı karanlıkta kalma ile korkutarak Elektrik Enerjisinde Özelleştirme ve Nükleer Santral yapılmasını sağlamaya çalıştılar. O gün bu gün iktidara hangi parti geldiyse tamamı aynı yolu izler. Bunu biliyoruz. Kısmen de başarılı oldular ancak, özelleştirmede işlerinin zor olduğunu düşünüyorum. İktidarların ve ihaleleri alacak olan yerli-yabancı tekellerin AKTAŞ örneğini unutmamalarını belirtmek isterim.

TMMOB olarak sürekli uyardık: Elektrik enerjisinde kayıp ve kaçaklar konusunda kalıcı çalışmalar yapılmamaktadır. Özellikle de kaçaklarla mücadele kamudaki üyemiz ve meslektaşlarımızın sırtına bindirilmiştir. Üstelik bu arkadaşlarımızın hiçbir güvencesi de yoktur. Bunun en somut örneği EMO Adana Şubesi Yazman üyesi ve TMMOB İKK sekreteri Hasan Balıkcı’nın başına gelendir. Arkadaşımızı sevgiyle anıyorum. Bu sempozyumun arkadaşımızın öldürüldüğü bölgede yapılmış olmasını da anlamlı buluyorum.Hasan arkadaşımızın uğruna canını verdiği enerjideki kayıp kaçığın gerçek suçlularını bulmada bu sempozyum bize ışık tutacaktır.

Türkiye’de enerji alanında: Yeterli ve sürdürülebilir enerji temini, Yurttaşlara yeterli ve modern koşullarda enerjiye erişim olanağının sağlanması, bu konuda bölgeler ve gelir grupları arasındaki eşitsizliğin önüne geçilmesi, Enerji maliyetleri ve fiyatlar, Çevre sorunları, Enerjinin verimli kullanımı, Bilimsel teknolojik gelişmeler kritik konular olarak öne çıkmaktadır.

Bu konular ekonomik olduğu kadar sosyal politikalarla da yakından ilişkilidir. Bu nedenle Türkiye’de “enerji sorunu/sorun alanları”nın piyasa mekanizmalarıyla çözüleceğine ilişkin bir politika bildirimini sorunları çözmeye yönelik bir politikaya karşılık gelmemekte, ancak toplumda belirli kesimlerden diğerine ya da uluslar arası şirketlere kaynak aktarılması doğrultusundaki bir gerçekliğe karşı gelmektedir.

Türkiye gelinen durumda “piyasa” uygulamalarıyla ortaya çıkan belirsizlikleri/riskleri ortadan kaldırmayı veya azaltmayı hedefleyen bir program izlemelidir. Bu nedenle başta enerji kaynakları, teknoloji ve finansman açısından dışa bağımlılığını azaltmayı ve ithalatını

yönetebilir düzeylere indirmeyi hedefleyen bir geçiş programı hazırlamalı ve kararlılıkla uygulamalıdır.

Öte yandan, dünyada enerji üretiminin geleceği ile ilgili senaryolar giderek artan ölçüde yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları, özellikle de rüzgar, biyokütle ve güneş enerjisi üzerine kurulmakta; nükleer güç santralleri mevcut haliyle gelişmiş ülkelerin enerji envanterinden çıkarılmaktadır. Önerilen geçiş programının yaşama geçirilebilmesinin öncelikli koşulu sektördeki kamu yönetiminin güçlendirilmesi ve kamu kuruluşlarında etkinlik düzeyinin yükseltilmesidir.

Türkiye, kendi doğal kaynaklarını, kendi sanayisinin geliştirebilmesi için iç tüketimde kullanmak üzere, dışarıya ve hammadde olarak dışarıya aktılmasına izin vermeden işletmelidir.

Ek olarak, planlama çalışmalarında sorunun tüketim boyutuna yönelik çözümler de yapılmalı ve en düşük maliyetli seçeneklerin uzun vadeli ekonomik, toplumsal ve çevresel sonuçları göz önünde bulundurulmalıdır.

Sektördeki farklı alanlarda faaliyet gösteren kamu kuruluşları arasında eşgüdüm sağlanmalı; yıllardır çalışmalarını ağırlıklı olarak sektörün ticarileştirilmesi ve özelleştirilmesi uygulamalarına bağlı kalmış olan ETKB, öncelikle ulusal bazdaki politikaları oluşturma ve kurumlar arası eşgüdüm görevine dönmelidir. Türkiye alanın ticarileştirilmesi sonucu ortaya çıkacak riskleri azaltacak bir altyapıya sahip olmalıdır. Bu nedenle kamu yatırımcı kuruluşlarının piyasanın belirsizliklerini dengeleyen bir işleve sahip olması kaçınılmaz olacaktır.

Kaynakların planlanması ve teknolojik değerlendirilmesi yapılmadan hiçbir projeye başlanmamalı; fizibilite çalışmaları göstermelik belgeler olmaktan öte teknik ve mali gerçeklere uygun olarak hazırlanmalıdır. Yatırım seçeneklerinin oluşmasında finans grupları ve firmaların baskısı ve etkisi geri çekilmelidir.

Sektördeki teknik yetenek geliştirilmelidir. Mühendislik hizmetlerinin niteliğinin geliştirilmesine yönelik sürekli eğitim politikaları ve uygulamaları gündeme getirilmelidir.

Türkiye'nin enerji konusunda acil öncelikleri şunlardır: Bu önceliklerin birbirinden bağımsız olarak değil, bir programın alt başlıkları olarak ele alınması gereklidir. İthal enerji kaynaklarına olan bağımlılık azaltılmalıdır. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları uygun, verimli ve gelişmiş teknolojiler kullanılarak üretime sokulmalıdır. Enerji sektörüne yönelik politikaların uzun vadeli, ve planlamaya dayalı olması gereklidir. Kaynakların etkin şekilde kullanımının yolu planlamadan geçmektedir.

Türkiye'de enerji verimliliğinin yükseltilmesi gereklidir. Verimliliğin ve tasarrufun artırılması için düzenlemeler gerektiği gibi esas itibarıyla konu teknolojik gelişme ve kullanılan teknoloji ile ilişkilidir. B

u konu, hem enerji kaynaklarının elde edilmesi, dönüşüm ve tüketim aşamasında kullanılan teknolojiler hem de sanayi ve ulaşımda kullanılan teknolojilerle bir bütün olarak ele alınmalıdır. Enerji alanında bilim-teknoloji politikalarının oluşturulması, teknolojik yenilenme ve gelişmenin programlanması gereklidir.

Bilim ve teknoloji politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında her düzeyde toplumsal yarar dikkate alınmalı ve gözetilmelidir. Enerji sektöründeki adımların Türkiye'deki sosyal

38. dönemde söylediklerimiz

denge­sizliği ve bölgelerarası eşitsizliği arttırıcı yönde olması kabul edilemez. Enerjinin tüm yurttaşlar için temel bir ihtiyaç olduğundan hareketle bu yönde gerekli önlemler alınmalı, sosyal politikalar enerji sektörüne içselleştirilmelidir. şeffaf bir enerji piyasası oluşturulacağı iddia edilmektedir.

Enerji alanı ile ilgili tüm veriler, projeksiyonlar, fiyatlar dahil bir veri bankası oluşturulmalı ve kamuoyuna açık olmalıdır.

TMMOB, ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASINI UYARDI
Aralık 2006

TMMOB, Denetleme Kurulu'nun Orman Mühendisleri Odasından istemiş olduğu bilgilere ilişkin olarak Odanın belgeleri yollamama kararı üzerine Odayı uyardı.

Ankara :06 Aralık 2005

Sayı :2014

TMMOB
ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA

İlgi : 08.11.2005 tarih 300/1505 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda “istenen belgelerin TMMOB Denetleme Kurulu'nun denetleme yetkisinde olmadığından, tarafınıza gönderilmemiştir.” denmektedir.

Aşağıda sunacağımız gerekçelerle, anılan yazınızın tekrar gözden geçirilerek düzeltilmesini istemek zorunlu olmuştur.

1-Bildiğiniz üzere, Orman Bakanlığı'nın Oda adına arsa tahsisi sonrası Oda'nın 01.03.2002 tarih 39. Genel Kurul toplantısında, “Belek Uluslararası Uygulama Projesi” konusunda Oda Yönetim Kurulu'na yetki verilmiştir. Bu yetki doğrultusunda Oda Yönetim Kurulu, Belek'te bulunan arsa konusunda işletmeci firma ile sözleşme imzalamış ve iktisadi işletme kurma kararı vermiştir. Kurulan bu iktisadi işletmenin Oda'dan bağımsız bir hukuki varlığı bulunmamaktadır. İktisadi işletmenin yönetimi Oda adına Oda Yönetim Kurulu ve başkanı tarafından yapılmasına ve Oda Denetleme Kurulu'nun bu iktisadi işletmenin faaliyetini ve gelir ve giderlerini inceleme yetkisi bulunmasına karşın, Birliğin denetim yetkisinin olmadığını söylemek hukuken olanaklı değildir. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri, iktisadi işletme Oda Genel kurul kararı ile kurulmuştur, ikincisi ise, Oda amaçlarının gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Oda adına ve yararına kurulmuş bir faaliyetin denetim dışında olduğunu söylemek üstlenilmiş sorumlulukla bağdaşmaz.

2- Yine bildiğiniz üzere, 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 6. maddesinde “Umumi Heyetçe alınan kararları tatbik etmek, odaların çalışmalarını kontrol ve teshil etmek, bu kanunla tanınan hak ve yetkileri iyi bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve Birliği dahilinde ve hariçte temsil etmek” biçiminde Birlik Yönetim Kurulunun görevleri sayılmıştır. Anılan yasa maddesinin mahkeme kararlarında nasıl yorumlandığını da bilgilerinize sunmak isteriz.

Kesinleşen Ankara 10. İdare Mahkemesinin 31.02.2002 tarih 2001/1730 Esas, 2002/168 sayılı kararlarında benzer bir durumda olan Oda hakkında vermiş olduğu kararda, “6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 7303 sayılı yasa ile değişik 6. maddesinde Birlik Yönetim Kurulu'nun görevleri belirtilmiş olup, “Umumi heyetçe alınacak kararları tatbik etmek, odaların çalışmalarını kontrol ve teshil etmek...” hükmü düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; oda yönetim kurulu tarafından birliğin denetimle ilgili yazılarından bilgi alındığına TMMOB'nin yasal olarak böyle bir yetkisinin olmadığına şeklinde karar verilmesi üzerine birlik tarafından bu kararın iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, TMMOB Yasasında Birliğin Oda çalışmalarını denetleme yetkisinin açıkça belirtilmiş olduğu, yasa hükmüne rağmen tesis edilen dava konusu işlemin icrai niteliği bulunmadığı, sözkonusu işlemin birliğin denetim yetkisini ortadan kaldıracak yaptırım gücüne sahip olmadığı, yasa ile verilen denetleme yetkisinin her zaman kullanılabilceğinden..”gerekçesiyle, ortada Oda'nın hukuken uygulanması zorunlu bulunan bir kararın olmadığına karar vermiştir. Yani Oda kararının yok hükmünde olduğuna karar vermiştir.

3- 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 22 ve 24. maddeleri incelendiğinde, Oda Genel Kurul ve Oda Yönetim Kurulu'nun görevleri sayıldığı görülecektir. Oda Yönetim Kurulu, Oda ile Birlik arasında irtibat ve işbirliğini sağlamakla ödevlidir.

4- Sonuç olarak; Oda Genel Kurul kararına dayanarak kurulmuş ve Oda Yönetim Kurulu'nun yönetim ve denetimi altındaki iktisadi işletmenin Oda çalışması dışında değerlendirilmesi olanaklı olmadığından, Yönetim Kurulu kararımızı tekrar gözden geçirmenizi ve hukuki uyumsuzluğa meydan vermeden, TMMOB Denetleme Kurulu'nun talep ettiği belgelerin incelenmesi için gerekli kolaylığın gösterilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,

N.Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

17 ARALIK MİTINGİ İÇİN ODA BAŞKANLARINA MEKTUP YOLLANDI Aralık 2005

Sayın Başkan,

Yönetim Kurulumuz, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Türk Tabipleri Birliği ile birlikte “Demokratik Türkiye, Halk İçin Bütçe” başlıklı bir mitingün düzenlenmesi kararı aldı.

“Demokratik Türkiye, Halk İçin Bütçe” mitingi 17 Aralık 2005 Cumartesi günü Ankara’da gerçekleştirilecek. Mitinge tüm emek ve demokrasi güçleri ile örgütlü örgütsüz tüm yurttaşlar katılım için çağrılı olacak.

Bütçe yasa tasarısı, Aralık ayında TBMM Genel Kurulu’nda görüşülecektir. Bütçenin bu dağılımı, siyasi bir tercihtir. IMF programı bu tercihte belirleyicidir. Bu tercih; halkı, tüm emekçileri yok sayan anti-demokratik bir tercihtir. Siyasal iktidar tercihini, yeni düzenlediği yasalarla güvence altına almak istiyor. Emekçiler, yoksullar, işsizler insanca yaşam taleplerini dile getirdiklerinde ise siyasal iktidarın azarlamasına, aşağılamasına, baskı, şiddet, sürgün ve cezalarına maruz kalıyor.

Bu gün, bu mitingün yapılma gerekçeleri, yaşamsal önemdedir.

Kaynakların adil olarak toplanacağı, toplumsal ihtiyaçlara göre dağılımını ve kullanımını sağlayacak bir bütçe için; demokratik bir çalışma hayatına yönelik emekçilerin talepleri doğrultusunda düzenlemelerin yapılması için; Kamu Personel Yasası, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası başta olmak üzere tüm anti-demokratik yasaların geri çekilmesi için, Susurluk’tan Şemdinli’ye kadar uzanan karanlık ilişkilerin açığa çıkarılması için; Yaşamın her alanında 12 Eylül hukuku ve uygulamalarına son verilmesi için gene Ankara’da buluşacağız.

Hepimiz 8 Ekim’deki TMMOB mitinginde olduğu gibi, yaşananlarla derdi olan tüm üyelerimizi Ankara’da buluşturmak görevi ile karşı karşıyayız.

Biz bu görevi yerine getirebiliriz.

Buna inanıyorum.

Saygılarımla.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SIYASAL İKTİDAR, KAMU KURULUŞLARINDAN SONRA MESLEK ODALARINDA DA KADROLAŞMA NİYETİYLE TMMOB BÜTÜNLÜĞÜNÜ BOZMAYI HEDEFLEMEDİR
Aralık 2005

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlandığı belirtilen “Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Yasa Tasarısı”, TBMM Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu’nda görüşülerek, kabul edilen son şekli ile TBMM Genel Kurulu’na sevk edildi.

Bu süreçte, anılan yasa tasarısı ile yetkilendirilen Orman Mühendisleri Odası’nın üst örgütü olan TMMOB; Yasa Tasarısı’nın hazırlanması ve TBMM’nde görüşülmesi sürecinde, ne yazık ki, en son haberdar olan kurumdur.

6235 sayılı TMMOB Yasası “Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen yetkili olup da mesleki faaliyette bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarların..” bu faaliyetlerine ve ihtisas alanlarına ilişkin düzenlemelerde, esas olarak Birliği muhatap kabul etmiştir. Yürürlükteki yasal mevzuat, söz konusu alanlardaki faaliyetlerde genel kamu yararının belirleyicisi ve takipçisi olarak Birliği kabul etmesine karşın, Çevre ve Orman Bakanlığı ile yasa tasarısını tartışan “TBMM Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu”, Birliği muhatap kabul etmemiştir. Anayasal kurum olan Birliği muhatap olarak kabul etmeyen siyasal iktidarın tek gerekçesi, ideolojik tutumu ile ilintili olduğundan, yasa tasarısının hazırlanış süreci ve tasarı üzerine yapılan tartışmalar da bilimsel bir temelden yoksundur. Nitekim, Komisyon toplantılarına son anda müdahil olabilen TMMOB, bu yanlışları açıkça ortaya koymuş ve bazı düzeltmelerin yapılmasını sağlayabilmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı; anılan yasa tasarısını hazırlarken, mesleğin öznel koşullarına, bilimsel ve teknik kriterlere uygun bir araştırma ve çalışma yapmamıştır. Yasa tasarısı, aslında, TMMOB Orman Mühendisleri Odası’na kayıtlı Orman Mühendislerini heyecanlandıracak, mesleğin gelişimine katkı koyacak öznelikten ve nesnellikten uzaktır. Çünkü; Tasarı, bünye olarak uyuşmayan bir meslek grubunun yasasından, 3568 sayılı “Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu”ndan uyarlanarak hazırlanmıştır. Sosyal bilimler alanında faaliyet gösteren bir Odanın üyeleri ile mühendislik formasyonuna sahip bir Odanın üyeleri eşleştirilmeye çalışılmıştır. Bilimsel ve teknik olarak bünyeleri uymayan meslekleri aynı şekilde örgütlemek ve tanımlamak bilimsel gerçeklerle örtüşmemektedir.

Siyasal iktidar, gerçekten Orman Mühendisleri ve mesleğin gelişimi için kamu yararına bir yasama çalışması yapmak istiyor ise, tartışmayı öncelikle bilimsel çevreler ve TMMOB ile yapmalıdır. En azından bunu bilmesi gerekir.

Siyasal iktidar, mühendislik mesleğinin yalnızca Türkiye sınırları içinde tanımlanan, dünyadan kopuk bir meslek dalı olmadığını, Bakanlık binalarından çıkıp evrensel uygulamalara bakarak görmelidir. Ülkemizin deneyimlerine bakıp, ne kadar küçük düşündüğünü fark etmelidir. Siyasal iktidar, Mühendislik mesleğinin insan odaklı bir meslek olduğunu, en azından bu nedenle bu mesleğin önemli olduğunu öncelikli olarak bilmek durumundadır.

Genel Kurula sevk öncesi ilgili Komisyon; Tasarının, “mesleğin konusu” ve “hak, yetki ve sorumluluklar” başlıklı düzenlemelerini “gerekli tartışmalar sonlandırılmadan” kabul etmiştir.

Bu düzenlemeler, yarar değil, aksine diğer meslek mensupları ile orman mühendisleri arasında yetki alanında süreklilik gösteren bir çatışma doğuracaktır. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve TMMOB Peyzaj Mimarları Odası'nın haklı gerekçelerle meslek alanlarına ilişkin karşı çıkış noktaları dikkate alındığında, ilgili diğer mühendislik-mimarlık alanları ile bilimsel bir temelde uzlaşma sağlanması gerekliliği ortadadır. Bu uzlaşmaya ise, ancak Birlik çatısı altında yapılacak bilimsel, teknik çalışmalar, tartışmalar ve uzlaşma kültürü ile ulaşılabilir.

Öte yandan; TMMOB ve bağlı Odaları, meslek kuruluşu olmanın gerektirdiği özerkliği bugüne kadar korumuşlardır. Ancak, anılan yasa tasarısı ile Orman Mühendisleri Odası, kendi iç düzenlemelerinde “bakanlığın uygun görüşüne” muhtaç hale getirilmektedir. Bu da Oda'nın özerkliğine direk müdahaledir.

Tasarı ile, TMMOB bünyesine uymayan bir hukuki rejim getirilmektedir. “Serbest yeminli meslek mensubu” ifadesinden ne anlaşıldığı açık değildir ve bunun düzenlemesi bir tüzüğe bırakılmıştır. Bu düzenlemelerin, Oda ve Birlik yönünden hukuki rejimlerin uygulanmasında sıkıntı yaratacağı açıktır. Oda ve meslek mensuplarını zorda bırakacak müdahalelerin, Orman Mühendisleri lehine bir sonuç doğurmayacağı açıktır.

Mühendislik etkinlikleri, bilgi ve beceriyi gerektiren, bireylerin ve toplumun güvenliğini ve sağlığını doğrudan etkileyen uygulamalardır. Bu nedenle, bu uygulamaların yeterli kişiler tarafından ve temel teknik kriterler göz önünde bulundurularak yerine getirilmesi zorunludur. Mühendislik hizmetlerinin kalitesi, yaşamsal bir önem taşımaktadır. Mühendislik, standart ve rutin bir iş olmaması, bilimsel ve teknik yönün ağır basması nedeniyle diğer meslek gruplarından ayrılır. Mühendislerin bilgi, birikim ve yetkinliklerinin belirlenmesi meslek odalarının asli fonksiyonudur. Bu nedenle, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın mühendislik etkinliklerine müdahalesi, iç hukuk kadar, evrensel meslek standartlarıyla da çatışmaktadır.

Avrupa Birliğine üyelik sürecinde “yönetişim ilkesi”ni dilinden düşürmeyen siyasal iktidarın, TMMOB'ye bağlı Orman Mühendisleri Odası'na üye meslek mensuplarını yakından ilgilendiren bir yasa tasarısında, TMMOB'nin 51 yıllık bilgi, birikim ve deneyime ihtiyaç duymaması, tarafımızdan “TMMOB'yi parçalamaya dönük bir girişim” olarak algılanmaktadır. İlgili Odalara verilmek istenen mesaj; “Siyasal iktidara yakın olursanız mesleğinizin bilimsel ve teknik olarak hak ettiği ya da etmediği tüm imkanları sunmaya hazırız” mesajıdır. Bu mesajın, ne topluma ne de meslek mensuplarına bir yararı olmayacağı ise çok açıktır.

TMMOB diyor ki; “Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Yasa Tasarısı” TBMM gündeminden tümüyle geri çekilmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ONBİNLER “HALK İÇİN BÜTÇE - DEMOKRATİK TÜRKİYE” DEDİ Aralık 2005

KESK-DİSK-TMMOB ve TTB tarafından 17 Aralık 2005 tarihinde Ankara’da yapılan mitingte onbinler “Demokratik Türkiye-Halk İçin Bütçe” taleplerini birlikte haykardı. Mitingte DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, KESK Genel Başkanı İ.Hakkı Tombul, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, TTB İl Başkanı Metin Bakkalcı birer konuşma yaptılar. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı konuşmasında şunları söyledi:

Devrimci İşçiler, Kamu Emekçileri, Tabipler, Mühendisler Mimarlar,

Yüreği Emekten ve Halktan Yana Çarpanlar

Bu Ülkenin Aydınlik Yüzlü İnsanları

Hepinizi TMMOB Adına Saygıyla Sevgiyle Selamlıyorum

Çağrımıza Uydunuz Geldiniz Hoş geldiniz

Bu Gün Dostların Arasındayız. Bu Gün Güneşin Sofrasındayız.

Ankara’yı Özgürleştirmeye Geldiniz Hoş geldiniz.

Bu Alanda Bu Gün Hep Birlikte, Bu Ülkede Yaşananlara İtirazımız Var Diyeceğiz.

Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisi ile şekilleniyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözeneklerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşme ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor. Yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor. Şiddet günlük yaşamın her noktasında boy gösteriyor. ABD Ortadoğu’yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek devam ediyor. Uygulanan neo-liberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor. İdeolojilerin sonu, kapitalizmin sonsuzluğunun ilan edildiği dönemde, egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaa-dini; yoksulluk, savaş, işsizlik ve açlık yalanlıyor. Türkiye’de dünyada yaşanan bu sürece uyum yasaları ile eklemiyor.

Türkiye’nin politik yönelimlerinden, çalışanların ücretlerine kadar her şey IMF, Dünya Bankası ve AB ile kurulan ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Ekonomik istikrar, büyüme, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi gibi sürekli gündemde olan gelişmeler halkın yaşamına yansımıyor. Hükümet kamu çalışanları ile yaptığı toplu görüşmelerde sefalet ücretinde ısrar ediyor. IMF’ye verilen sözlerin dışına çıkılmayacağı ifade ediliyor. 2005-2006 yılı özelleştirmeler yılı olacak diyen siyasal iktidar, Türkiye’nin en önemli kamusal varlıklarını ‘parayı veren düdüğü çalar’ aymazlığı ile satıyor. Bütün bu politikalar Türkiye’de yaşanan dönüşümün yönünü gösteriyor.

Sevgili dostlar,

Sermayenin çıkarları için yürütülmeye çalışılan bu değişim projesine karşı emek ve demokrasi güçlerine, emekten yana bir seçeneği hayata geçirmek için mücadele etmek düşünüyor. Asıl olan işte budur.

Bu alandan siyasal iktidarı uyarıyoruz:

Kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi uygulamaları terk edilmelidir.

Eğitim, sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetler herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmalıdır.

Ülkemizin kaynaklarını, kamusal ve toplumsal hizmetleri ticarileştirerek küresel sermayeye birer kar alanı olarak açan bütün uluslararası anlaşmalar iptal edilmelidir.

Ranta, faize, borç ödemelerine odaklanan değil, halkın ihtiyaçlarını gözeten bir bütçe düzenlenmelidir.

Özelleştirmeler durdurulmalıdır. Özelleştirilen kurumların satışı iptal edilmelidir.

Finans kapitalin hareketliliğine bırakılmış ekonomik gelişme yerine, üretime ve yatırıma dayalı ekonomik model hayata geçirilmelidir.

Asgari ücret yoksulluk sınırının üzerine çekilmelidir.

İşsizleri güvence altına alacak sosyal uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Kamu çalışanlarının sözleşmeli personel uygulaması ile güvencesizleştirilmesi, sefalet ücretine mahkum edilmesi uygulamaları terk edilmelidir.

Çalışma yaşamında cinsiyet ayrımcılığı önlenmelidir

Emeklilerin açlık sınırında olan maaşları insanca yaşanacak düzeye çıkarılmalıdır.

Biz Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!

Biz üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaştırılan ülkemizin, yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalara döndürülmesini istiyoruz.

Biz toplumsal eşitsizliğin her düzeyde yaygınlaşmış olmasına karşı, adalet ve eşitlik istiyoruz.

Biz kültürel kimliklerin baskı altında tutularak yok sayılmasına, her düzeyde milliyetçiliğin kışkırtılmasına, şiddetin çözüm yolu olarak sunulmasına karşı, Kürt sorunun demokrasi ve kardeşlik temelinde çözümünden yana taraf olduğumuzu ifade ediyor, barış içinde bir arada yaşama istiyoruz.

Biz, Türkiye'nin IMF ve diğer uluslararası kurumlar eliyle yönetilmesine karşı, halkın her düzeyde yönetimi katılmasını, ülke yönetiminde halkın söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyoruz. AB ile pazarlıklar arasına sıkışmış bir demokratik açılımı değil, gerçek demokrasi istiyoruz.

TMMOB, Savaşa karşı ses çıkaranları, Dünya halklarının vicdanı ile Bush ve çetesini yargılayanları, 1 Mart'ta emperyalizme çelme takanları, Savaşı bir dünya için mücadele edenleri, Çocuklar ölmesin şeker de yiyebilsin diyenleri, Savaşın acısını en derinden hissedenenleri, Ülkede, bölgede, dünyada barış isteyenleri sevgiyle selamlamaktadır.

Biz dün olduğu gibi bugün de, dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmıyoruz. Savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşümüzü sürdürmeye kararlıyız.

Sevgili dostlar,

38. dönemde söylediklerimiz

Emek ve demokrasi güçlerine düşen, sermayenin yarattığı işsizliğin, yoksulluğun, savaşın, sömürünün dünyasına karşı, emekten, barıştan, adaletten, özgürlükten ve demokrasiden yana başka bir Türkiye'yi ve başka bir dünyayı kurmaktır. Gelecek ona sahip çıkan ellerle şekillenecektir. Başka bir dünya yaratma umudu ve inancı; bizim ellerimizde başka bir dünyanın kurucu iradesine dönüşebilir.

Sermayenin yaşama tüm gücüyle saldırdığı, emperyalistlerin dünyayı savaşla sınıdığı bu dönemde bize düşen bir olmaktır, umudu diri tutmaktır, kavgada birlikte olmaktır. Sen yoksan bir eksiğiz. Başka bir Türkiye, başka bir Dünya için sen de katıl, ellerimizi birleştirip emeğin ve özgürlüğün Türkiye'sine uzanalım.

“Kurtuluş yok tek başına, Ya hep beraber, ya hiçbirimiz”

TMMOB SANAYİ KONGRESİ 2005 ANKARA'DA YAPILDI

Aralık 2005

TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası yürütücülüğünde ve "Sanayileşme-İstihdam-Refah" başlığı ile düzenlenen TMMOB Sanayi Kongresi 2005 16-17 Aralık 2005 tarihinde Ankara'da yapıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı da şunları söyledi

Sanayi Kongresi 2005 etkinliğimize hoş geldiniz.

Bugün bu etkinliğin yapılış nedenlerini, biçimini ve etkinlik kapsamı ile gerekli konuları Yürütme Kurulu Başkanım ve Oda Başkanım açıkladılar. Ben öncelikle burada hepimizin buluşmasını sağlayan arkadaşlarıma, Yürütme Kurulumuza, Düzenleme Kurulumuza, Makina Mühendisleri Odamızın Sevgili Yöneticilerine, TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

1962'den bu yana düzenlenmekte olan ve bu kez onbeşincisi düzenlenen bu Sanayi kongremizin ana başlığı Sanayileşme, refah, istihdam.

Bilindiği üzere, sözlük anlamları ile; "Sanayi: Hammaddeleri işlemek için uygulanan eylemlerin ve bu eylemleri uygulamak için kullanılan araçların topu. Sanayileşme: Sanayinin hızlı ve kesintisiz gelişimini dile getiren tarihsel, ekonomik hareket. İstihdam: Hizmette kullandırma, çalıştırma. Refah: Bolluk, varlık ve huzur içinde olma, rahatlatma" demek.

Bu kongrede Türkiye'de sanayileşmenin gelişimi yeniden ele alınırken, bir yandan da İstihdam ve Refah boyutlarına değinilecek ve Türkiye'de yaşananlara dair tespitlerde bulunulacak. Ancak Sanayileşme, Refah, İstihdam konularının konuşulacağı bu Sanayi Kongresi'nin yapılış günleri tam da, içinde örgütümüz TMMOB'nin de yer aldığı meslek ve emek örgütlerinin yurttaşlara yaptığı bir çağrıya denk geldi:

Yarın gerçekleştireceğimiz "Demokratik Türkiye, Halk İçin Bütçe" başlıklı mitingimizden bahsediyorum.

Bu mitingi, "bu ülkede yaşananlara itirazı olanları", taleplerini topluca alanda söyleyebilmeleri için düzenledik. Bu ülkenin emek ve meslek örgütleri, yarın alanda üyeleri ile birlikte şu talepleri dile getirecek:

Emekten yana bir bütçe mümkündür. Biz, kaynakların toplumsal ihtiyaçlara göre dağılımını ve kullanımını sağlayacak bir bütçe istiyoruz. Ranta, faize, borç ödemelerine odaklanan değil, halkın ihtiyaçlarını gözetken bir bütçe istiyoruz. Böyle bir bütçe için öncelikle IMF ve Dünya Bankası'nın "Yapısal Uyum ve İstikrar Programları" reddedilmelidir. Kamu hizmetlerinin paralı hala getirilmesine karşı, eğitim, sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetlerin herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmasını istiyoruz. Sözleşmeli çalışma, performans uygulaması gibi çalışma hayatını piyasa mantığı ile düzenleyen, esnek çalışma yöntemleri ile güvencesiz çalışmayı yaygınlaştıran uygulamalara karşı iş güvencesinin sağlanmasını istiyoruz. Asgari ücretin yoksulluk sınırının üstüne çekilmesini, çalışmayanları güvence altına alacak sosyal uygulamaların hayata geçirilmesini istiyoruz. Kamu Personel Yasa Tasarısı, Sosyal Sigortalar ve GSS Yasa Tasarısı başta olmak üzere tüm toplumsal yıkım yasaları geri çekilmesini istiyoruz. Özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen kurumların satışının iptalini istiyoruz. Toplumsal eşitsizliğin her düzeyde yaygınlaşmış olmasına karşı, adalet ve eşitlik istiyoruz. Finans kapitalin hareketliliğine bırakılmış ekonomik

gelişme yerine, üretime ve yatırıma dayalı ekonomik modelin hayata geçirilmesini istiyoruz. Yoksulluğun, işsizliğin ve eşitsizliğin tetiklediği toplumsal şiddetin önlenmesi, toplumsal dışlanmanın ortadan kaldırılması için sosyal politikaların geliştirilmesini istiyoruz. Kültürel kimliklerin baskı altında tutularak yok sayılmasına, her düzeyde milliyetçiliğin kısırtılmasına, şiddetin çözüm yolu olarak sunulmasına karşı, Kürt sorununun da demokrasi ve kardeşlik temelinde çözümünden yana taraf olduğumuzu, bu sorunun AB ile pazarlıklara sıkıştırılmış olarak değil, gerçekten niyetlilerince çözülmesi gerektiğini ifade ediyor, barış istiyoruz. Susurluk'tan Şemdinli'ye kadar uzanan çetelerin açığa çıkartılmasını istiyoruz. Türkiye'nin IMF ve diğer uluslararası kurumlar eliyle yönetilmesine karşı, halkın her düzeyde yönetimine katılmasını, ülke yönetiminde halkın söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyor, demokrasi istiyoruz.

Bunlar bu gün bu ülkede yaşananlara karşı hemen aklımıza geliveren talepler. Bu talepleri söylüyoruz. Çünkü bu ülkede işler mutlu bir azınlığın dışında hiç de iyi gitmiyor. Aslında, biz bunların böyle olacağını yıllardır söylüyoruz. Sosyal Devlet anlayışı içerisinde olması gereken bir ülkede bu taleplerin aslında çoktan gerçekleştirilmiş olması gerekmez miydi? Ama sermayenin küreselleşmesi döneminde, ülkemizde içsel bir olgu olan emperyalizmin yeni uygulamalarında, bu ülkeye ve siyasal iktidarlara biçilen rollere uygun bir uygulamanın dışında bir şey yok. Aslında bu günün böyle olacağı dünden belliydi.

TMMOB yıllardır üzerine düşeni yapmış, yerel ve merkezi iktidarları, meslek alanları ile ilgili ve sürekli olarak, bu günkü gibi topladığı kongrelerin sonuç bildirimleri ile uyarmıştır. Bu etkinliklerimizde bilim insanlarının ve uzmanların yoğun emek harcaarak oluşturduğu bilgi erişilebilir ve ulaşılabilir hale geliyor. Bilgi bu etkinliklerimizde paylaşıyor. Görüşler, bilimin ve teknolojinin ışığında çalışmalarını sürdüren TMMOB'nin 50 yıllık birikiminin süzgecinden geçiriliyor ve sonuçları kamuoyuna duyuruluyor. Ama ne yazık ki, bu duyurulan sonuç bildirimlerinde yazılanlar her zaman yerel ve merkezi iktidarların uyarılması şeklinde oluyor.

Örneği; şimdi bir yenisini başlatmakta olduğumuz Sanayi Kongrelerinden verelim:

Sanayi kongrelerinde ülkenin sanayileşmesi ve demokratikleşmesi için neler söylemişiz: Birkaç alıntıyı sizinle paylaşmak istiyorum.

Sanayi Kongreleri 1962, 1964, 1972, 1974, 1976 tarihlerinde Makina Mühendisleri Odası yürütücülüğünde gerçekleştirildi. Bir süre verilen aradan sonra; gene Makina Mühendisleri Odası yürütücülüğünde düzenli bir şekilde sürdürüldü.

“1987’de 1980 Sonrası Sanayiinin Durumu, 21. Yüzyıla Gिरerken Türkiye Sanayi, 1989’da Bilimsel ve Teknolojik Gelişmeler, Sanayide Uygulamaları ve Etkileri, 1991’de Bilim ve Teknolojideki Olağanüstü Gelişmeler ve Ekonomilerin Uluslar arasılaşması Sürecinde Türkiye Sanayiinin Konum ve Geleceğinin Saptanması, 1993’de Türkiye’nin Sanayi ve Teknoloji Politikaları ve Uluslararası Rekabet Hedefleri, 1995’de Rant Ekonomisinden Üretim Ekonomisine, 1997’de Toplu Bakış” başlıkları ile yapıldı.

Mühendisler ve Sanayileşme başlıklı TMMOB 1999 Sanayi Kongresi’nde şunları belirttik:

Ulusal bilim, teknoloji ve sanayileşme politikalarının belirlenmesi ve gerçekleştirilmesi yalnızca mühendislerin varlık nedenlerinin perçinlenmesi için değil, halkımızın refah düzeyinin yükselebilmesi için de en önemli hedeftir. TMMOB bu hedefin gerçekleştirilmesi için

kamu oyunun bilgilendirilmesini ve sanayileşme alanında siyasal iradenin oluşturulmasını etkinliklerinin ana eksenlerinden biri olarak görmektedir. Sanayi Kongresi 1999 yeni bir yüzyılın eşliğinde yapıldı. Kongre gündeminde bilim, teknoloji ve sanayileşme alanlarında 20. yüzyıldan 21. yüzyıla doğru neyi devrettiğimiz ve yeni yüzyılda ne yapmamız gerektiği konuları yer aldı. Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler ile üretim artışı 20. Yüzyılda diğer yüzyıllarla kıyaslanamayacak kadar hızlı oldu. Bilim ve teknoloji iç içe geçti. Teknoloji üretiminin, teknolojik yeteneğin yükseltilmesinin baş aktörlerinden biri olan mühendisler sona ermekte olan yüzyılda ön plana çıkan bir meslek topluluğu oldu. Tarih sahnesinde belirlediğinden bu yana mühendislerin iş süreçlerindeki yerleri ve sınıfsal konumları ve bu konumlardaki değişikliklerin incelenmesi bu Kongrenin alt başlıklarından birisi oldu.

Kongre, mühendislerin sınıfsal konumlarını ve sorunlarını da inceleyerek, üretim ekonomisi yerine rant ekonomisini öne çıkaran, taşeronlaştırmayla, sendikasılaştırmayla, uluslararası tahkim yoluyla, özelleştirme yoluyla Türkiye'nin sanayisini ve geleceğini ipotek altına alan anlayışların aynı zamanda mühendislerin de geleceklerini tehlikeye attığını, bu nedenle de TMMOB'nin toplumsal muhalefet odaklarıyla örgütlü işbirliğini geliştirerek sürdürmesinin kaçınılmaz bir görev olduğunu vurguladı.

Birbirinin devamı olarak düzenlenen "Küreselleşme ve Sanayileşme" başlıklı TMMOB 2001 Sanayi Kongresi ile "Küreselleşme ve AB Süreçlerinin Ülke Sanayii ve Mühendislerine Etkileri" başlıklı TMMOB 2003 Sanayi Kongresi sonucunda da şunları belirttik:

Küreselleşme, içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını kötüleştirmektedirler. Spekülatif sermayenin olağanüstü boyutlara ulaşarak verimli sermaye yatırımlarının önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir ranta ve sömürü artı değerine sahip olmuştur.

Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmek, temel strateji olarak çok uluslu şirketler tarafından benimsenen ana politikadır. Bu amaçla sendikasılaştırma, uluslar arası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılmaya gelişmekte olan ülkelerin geleceğini ipotek altına almaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde yatırım, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir.

Ülkelerin kalkınmasında sanayileşme en önemli kriterlerden biridir. Bugün de Türkiye'nin gelişmiş bir ülke olması, sanayileşmede izlenecek doğru politikalardan teknolojiye yenilikçi çalışma ve AR-GE'den geçmekte, kaynakların doğru ve etkin kullanımı ile yatırımların ülke boyutunda gerçekleştirilmesiyle mümkün görülmektedir. Teknolojinin hızla geliştiği

38. dönemde söylediklerimiz

bu dönemde, Türk sanayiinin ayakta kalabilmesi ve rekabet gücünü arttırabilmesi, yeni teknolojileri kullanabilir ve üretebilir hale gelmesine bağlıdır. İnovasyon ve AR-GE bu anlamda Türkiye sanayiinde önem kazanmaktadır. GSMH'nın en az % 1.5 u AR-GE'ye ayrılmalıdır. Şu anda bu rakam binde 7 dir.

Türkiye sanayii içinde KOBİ'lerin önemli bir yeri bulunmaktadır. Tüm işyerlerinin % 97'sini oluşturan KOBİ'ler istihdamın % 52'sini, sanayi gelirin % 46'sını, katma değer % 42'sini sağlamakta, buna karşılık % 26 ihracatta pay almakta, sanayiye verilen kredilerin ise ancak % 4'ünü kullanmaktadırlar.

Korumacılık oranlarının düşürülmesi, önemli ihracat sektörü olan tekstil - konfeksiyonda bile krizin yaşanmasına neden olmuş, atıl kapasite ve artan maliyetlerle bu sektörde bunalım derinleşmiştir. Tek taraflı anlaşmaların Türkiye sanayine zarar vereceği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Küreselleşmenin ana mantığı gereği, sermayenin karlılığının düştüğü coğrafi ve sektörel alanları terk etme politikası Türkiye'de etkisini göstermiştir. Çok uluslu firmalar küresel stratejileri adına Türkiye'deki üretim tesislerini kapatmışlar veya ithalatçı konuma geçmişlerdir. Bazı sektörlerde ise evlilik veya satın alma yolu ile yoğunlaşmayı belirgin hale getirmişlerdir.

Küreselleşme "yeni ekonomi" kavramını da gündeme getirmektedir. Yeni ekonomide, işçi sendikalarına yer olmadığı, hareket kabiliyeti yüksek sermayenin sendikası olmayan, emek haklarının sınırlı, ücretlerin düşük bulunduğu ülkeye akacağı savunulmaktadır. Dayanışma ve toplumsal pazarlık gibi kavramlar bu kimliğe yabancıdır. Dolayısıyla küreselleşmenin emeği baskı altına alan bu stratejisine karşı, belirli ilkelerle sahip çıkılması gerekmektedir. İstihdamın bir hak olarak kabulü, çalışma saatlerinin en aza indirilmesi, çalışmanın doğayı tahribinin en aza indirilmesi, her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması, sadece fırsat eşitliğinin değil eşitliğin kendisinin bir değer olarak kabulü, üretimin hem işçiler hem de çevre hakkını içerecek biçimde maksimum demokratik kontrolü, tüketimin eğitim, sağlık, ulaşım ve rekreasyonu da içerecek biçimde toplumsallaştırılması; bu ilkelerin en önemlileri olmaktadır.

Küreselleşme sürecinde, işgücü üzerindeki pazarlıklar hızlanmış, sendikaların gücü iyice sınırlanmış, emek haklarının düşük ücretle baskılanması yasal zemine oturtulmuştur. Böylece Türkiye'nin ucuz emek cenneti olmasıyla birlikte sanayide katma değer içindeki ücret payının asgariye düşürülmesi planlanmıştır. Nitekim son beş yıl içinde hem işçi başına düşen katma değer, hem de çalışılan saat başına düşen katma değer artışı oldukça düşük kalmıştır.

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları; Türkiye'de sanayiinin tüketim malları sektörüne, turizme, bankacılığa, sigortacılığa yani üretken olmayan, istihdamı daha karlı alanlarına gelmekte ve pek çok firmayı ucuza kapatmaktadırlar. Bu durum da dahil her türlü avantaj sağlayacak kolaylıklar yapılmakta, çalışma teknoloji bölgeleri yasası, serbest bölgeler yasası, yabancı sermaye yasası ile talan hızlanmaktadır. Ülkemizde doğrudan yabancı sermaye yatırımları yeni yatırımlar olmayıp daha çok mevcut firmaların çok uluslu şirketler tarafından satın alınması şeklinde karşılık bulmaktadır. Bunun da istihdama ve yatırımın arttırılması konusunda olumlu bir etkisinin olmadığı açıkça görülmektedir.

Türkiye sanayinin bugünkü yapısı mühendislerin bilgi, beceri ve teknik gelişme düzeyini

önemli ölçüde etkilemekte ayrıca ekonomik olarak bu kesimin gücünü de giderek düşürmektedir. Yatırımların azalması, mevcut tesislerin teknolojilerini yenileyememesi, AR-GE çalışmalarının yeterli olmaması, mühendisleri bir teknisyen durumuna düşürmektedir. Ayrıca birçok işletmede mühendis istihdamı da azalmaktadır. Mühendisler meslek dışı alanlarda çalıştırılmakta veya üretiminde egemen olan teknolojinin basit kullanıcı durumuna düşürülmektedirler. Sanayide yapısal dönüşümler gerçekleşmeden, inovasyon (yenilikçi buluşlar) politikaları köklü olarak uygulanmadan ve mühendislik eğitimi çağdaş düzeye getirilmeden bu konularının değiştirilmesi mümkün değildir.

Bunlar söylediklerimizden sadece birkaçı idi.

Bitirirken şunları da söylemeliyim: TMMOB görevlerini yapmaya devam edecektir.

TMMOB; bu kongrede Türkiye'nin Sanayileşmesine ilişkin görüşleri oluşturmakta ve ilgililerini uyarmaktadır. Sadece bu kongre değil, bağlı odalarımızın gerçekleştirdiği ve iki yıllık çalışma dönemi boyunca ikiyüze ulaşan etkinliklerin dışında bu dönem TMMOB, Diyarbakır'da GAP ve Sanayi Kongresini, Urfa'da Toprak Reformu Kongresini, Ankara'da Özelleştirmelerin 20. Yılı Sempozyumunu, Mühendislik Eğitimi Sempozyumunu gerçekleştirdi Gelecek hafta Enerji Sempozyumunu, Mart ayında Su Politikaları Sempozyumunu gerçekleştireceğiz.

Ben tüm bu çalışmaların sonuç bildirilerinin "Aydınlık bir Türkiye" istemlerinin gerçekleşmesi için siyasal iktidarlarca önemsenmesi gerektiğini belirtiyor, bu düşüncelerimle hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

“SİYASET MEYDANI” PROGRAMINDA “MORTGAGE” ÜZERİNE GÖRÜŞLER Aralık 2005

21 Aralık 2005 tarihinde ATV’de yayımlanan ve gazeteci Ali Kırca’nın sunduğu “Siyaset Meydanı” programına katılan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı “Mortgage” konusunda görüş bildirdi.

Barınma hakkı, bir insanlık hakkıdır. Sosyal devlet anlayışının hüküm sürdüğü ülkelerde de siyasal iktidarların yurttaşları konut edindirme girişimlerinde bulunması da en doğal davranış olacaktır. Konutların kurallarına uygun ve nitelikli, kentlerin planlı olması da merkezi ve yerel iktidarların en önde gelen sorumluluklarıdır. Siyasal iktidarın insanımızın yararına düzenlemeleri de yapması en önemli görevidir. Bunlar hepimiz tarafından söylenebilecek genel doğrular.

Ancak bu gün tartıştığımız ve konuşmalarda yurtdışı örnekleri göz önüne alınarak kısaca “mortgage yasası” olarak tanımlanan bu yasanın, “barınma hakkının düzenlenmesi ya da “kira öder gibi ev sahibi olma” sözleri ile uzaktan yakından bir ilgisi yok.

Konuştığımız yasa tasarısının adı: Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı... Elimizdeki metne göre otuzaltı maddede toplanmış olan bu tasarı bir finans tasarısı. Bir piyasa tasarısı. Bir ipotek tasarısı. Bu tasarı ile, İcra İflas Kanununda, Sermaye Piyasası Kanununda, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununda, Finansal Kiralama Kanununda, Kurumlar Vergisi Kanununda, Gelir Vergisi Kanununda, Gider Vergisi Kanununda, Harçlar Vergisi Kanununda değişiklik yapıyor. Adı geçen kanunlarda bazı maddeler ya çıkarılıyor, ya da bazı madde eklemeleri yapıyor. Açıkçası tasarı, tümüyle piyasa düzenlemelerini içeriyor.

Konut finansmanına yönelik piyasa düzenlemelerini içeren bu yasa tasarısının maddeleri, TMMOB’yi birinci dereceden ilgilendirmiyor. Ama yasa tasarısının “genel gerekçesi”ne baktığımızda bizi şaşırtan bazı cümleleri görüyoruz. Genel Gerekçe’de şunlar var: “...Konut finansmanı sorununun çağdaş finansal yöntemlerle çözümü, konut sahipliğinin artırılmasının getirdiği olumlu sosyal etkilerin yanı sıra, ekonomik kalkınmaya ve planlı kentleşmeye de olumlu etkilerde bulunacaktır. ... Ülkemizde kaçak yapılaşma, niteliksiz konut üretimi, plansız kentleşme, kayıt dışılık, kiralarn yüksekliği gibi konular gayrimenkul sektörü ile ilgili olarak yaşanan önemli sorunlardır. Ülkemizde mevcut konut stokunun yarısından fazlası ruhsatsız konutlardan oluşmaktadır. Süregelen iç göçler sonucunda büyük şehirlerde kaçak yapılaşma ve plansız kentleşme önemli bir sorun haline gelmiştir. Konutların çoğunluğunun kaçak olmasının yanı sıra yaklaşık yüzde kırkının tadilat ve tamire ihtiyacı bulunmaktadır. Konutların güçlendirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde oluşturulacak konut finansmanı sistemi tasarruf sahipleri ile konut alıcıları arasında köprü vazifesi görerek, konut alıcılarının daha yaygın bir şekilde ve daha uygun koşullarla borçlanabilmesini sağlayacaktır. Bu temel fonksiyonun yanı sıra, geliştirilecek konut finansmanı sistemi gayrimenkul sektörü ile ilgili olarak yaşanan ve yukarıda sıralanan sorunların çözümüne yardımcı olacak, finansal piyasaların gelişmesini ve inşaat sektörünün canlanmasını sağlayarak, ekonomik kalkınmaya katkıda bulunacaktır...İpotek finansmanı kuruluşları tarafından getirilecek standartlar kaçak yapılaşmayı ve niteliksiz konut üretimini azaltması beklenmektedir...”

TMMOB, “Bir finans düzenlemesi ile; kaçak yapılaşmanın, niteliksiz konutun, plansız

kentleşmenin nasıl düzeleceğini gerçekten merak etmektedir.”Aslında, bir finans, bir piyasa düzenlemesi olan bu yasanın gerekçesinden bu sözler çıkarılmalıdır. TMMOB bu sorunların, ülkenin gerçeklerine ve bilimin ve tekniğin ışığında düzenlenecek gerçek bir yapı denetimi yasası ile planlama ve imar yasası ile afet yasası ile ve tüm bunların bütünlükçü bir anlayışla yapılacak düzenlemeleri ile üstesinden gelinebilecek sorunlar olduğunu ifade etmektedir. Yoksa piyasa düzenleme yasaları ile bu sorunlar asla çözülemez.

ODTÜ İktisat Bölümü’nden Dr. Işık Erol’un “Türkiye”de Konut Finansman Sektörü: Emlak bankası’nın Memur Maaşı Endeksli Mortgage Kontratı” başlıklı bir çalışması, bir sunumu var elimde. Sayın Işık’la tanışmadık. Kendisine saygılar sunarım. Sunumunun “Mortgage Nedir?” başlıklı bölümünde şunlar var: “Mortgage gayrimenkul ile garanti/teminat altına alınmış uzun dönemli gayrimenkul kredisi anlamına gelir. Mortgage, gayrimenkul kredisi alan tüketicinin banka tarafından belirlenen aylık ödemeleri yerine getireceğine dair imzaladığı ipotekli kredi sözleşmesidir. Dilimize “ipotekli gayrimenkul kredisi” olarak çevrilen mortgage sisteminde, tüketici borcunu ödemekte gecikir ya da ödemez ise krediyi veren kuruluş ya da banka ipotek altında bulunan gayrimenkulu geri alma hakkına sahiptir. Gayrimenkul, kredi kontratının en büyük güvencesi durumundadır.” Sayın Işık;”mort (dying) ve gage (commitment) : Ölümlü kontrat” diye tanım yapmış. Ancak bir hoşluk olmuş: Elime ulaşan metinde, İngilizce karakterli print alınca ölümlü kontrat ifadesindeki “ö” ve “ü” deki noktalar düşmüş ve mortgage: olumlu kontrat olmuş. Ülkemizde de mortgage konusundaki tartışmalar olumlu kontrat - ölümlü kontrat tanımları arasında şekillenecektir. Ve bu kontratın olumlu mu, ölümlü bir kontrat mı olduğu her kesin durduğu noktaya göre değişecektir. TMMOB “ölümlü” diyen taraftadır.

9 Aralık 2005 tarihli Merkez Bankası bülten verilerine baktığımızda şunları görüyoruz. Şu anda yürürlükteki mevzuatlar çerçevesinde bankalar ipotek karşılığı kredi veriyorlar. Henüz tartıştığımız tasarı yürürlükte değil. Yıllık faiz oranları da %1 civarında. Bülten verilerinde 2004 yılında tüm bankalarca verilen toplam konut kredisi 2.6 katrilyon. Bu rakam 2005 yılı için, (2005 in 11. ayının 25inde) 11.3 katrilyon olmuş. Bir bilgiye göre de 2005 de kredi geri ödememesi şimdiden %14 e ulaşmış. Sigorta şirketlerinin aktiflerinin 9.8 katrilyon olduğu ülkemizde belki şimdiden BDDK nın duruma el koyması gerekiyor. Bu rakamlarla, işin şimdiden yurttaşlar açısından bir faciaya doğru gittiği anlaşılıyor mu?

Tasarının 15. maddesi çok ilginç. 2499 sayılı Sermaye Piyasası kanununa bir ekleme yapılıyor. Bu ekleme ile yarım sayfalık bir metinle bir meslek kuruluşu oluşturuluyor: “Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği”. Anayasanın 135. maddesinde belirlenmiş, (TMMOB gibi), kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu oluşturuluyor ve bununla gayrimenkul değerlendirme lisansına sahip olanlara bu birliğe üye olmak zorunluluğu getiriliyor. Bir meslek birliğinin “yarım sayfalık” yasa maddesi ile oluşturulması bile konunun ne kadar gayri ciddi ele alındığının bir göstergesidir. Neden? Bu şekilde bir ipotek olayında en önemli görev, borcunu ödeyememe durumuna düşen yurttaşlar açısından değerlendirme uzmanları’na düşecektir de ondan. Bu işi yapacak olanların hukuki sorumlulukları mutlaka yasadaki aydınlatılmak durumundadır. Aslında halen de işlemekte olan bu meslek, ne yazık ki, ülkemizde yeterli ve gerekli bir düzenlemeye sahip değildir. Bu alan SPK nın 35 numaralı tebliği ile düzenlenmeye çalışıldı. Bu tebliğde “Değerleme Uzmanı: Bir gayrimenkul, gayrimenkul projesinin veya bir gayrimenkula bağlı hak ve faydaların değerlemesini yapacak gayrimenkul değerlendirme şirketleri tarafından istihdam edilen, şirketin faaliyet konusunu yakından ilgilendiren inşaat mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, işletme,

ekonomi, mimarlık ve şehir ve bölge planlaması gibi alanlarda asgari 4 yıllık üniversite mezunu ve gayrimenkul değerlemesi alanında da en az 3 yıl tecrübesi olan ve kurulun lisanslamaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde kendilerine değerlendirme uzmanlığı verilen kişilerdir.” Sermaye Piyasası kurulu 14.06.2004 de yeni bir tebliğ ile değişiklik yaptı: “Tebliğ hükmünde yer alan tanım çerçevesinde, gerekli başvuru koşullarını taşımaları halinde ve bölümü ne olursa olsun 4 yıllık üniversite mezunu olmak şartıyla her alandaki meslek gruplarına mensup kişilerin sınava girmesi mümkündür.” Kısacası düzenlemeler sorunludur. Sorularla ve sorunlarla doludur.

TMMOB'nin 15.07.2005 tarihinde gerçekleştirdiği “Bilirkişilik, teknik müşavirlik, hakemlik, eksperlik” isimli atölye çalışmasında bir değerlendirme uzmanı şunları söylemişti: “...Değer kavramı tamamen hangi açıdan baktığınıza bağlı bir olay. Ben bir dosyaya gidiyorum, mesela banka için çalışıyorsam, gerçek değer 100 ise, banka için onun değeri 90 veya 80 dir. Çünkü banka gayrimenkul ticareti yapmaz. Gayrimenkulu minimum sürede nasıl nakde çeviririm diye düşünür. O bakımdan da tabii ki, onun için değer, gerçek piyasa değerinin altındadır. Siz ne kadar az yazarsanız, banka için siz o kadar iyi uzmansınız. Ama mal sahibi kredi alacaksa, değer 110 dur, 120 dir. Çünkü malı ne kadar değerli olursa o kadar fazla kredi alacaktır. Gerçek nedir? 80 veya 90 mıdır? 110 veya 120 midir? Bu tamamen nereden baktığınıza bağlı. O yüzden “değer” kavramı çok ilginç bir kavram ve burada “tarafsızlık” kavramı çok önemli bir hale geliyor...” Evet, bu alan ülkemizde tanınmış bir alan değildir. Bu tasarıda mutlaka ayrıntılı bir düzenleme yapılmalıdır. Yoksa sonuçta olan, kredi alan yurttaşlara olacaktır.

Yasa gerekçesinde “Kaçak yapılaşma önlenecek” diyor. Siyasal iktidar hiç de inandırıcı değil. Plan ve Bütçe Komisyonu'nda önceki gün görüşülerek kabul edilen 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına, AKP milletvekillerinin verdiği “kaçak yapılara elektrik, su, doğalgaz aboneliği affını” içeren düzenleme eklendi. Önergeye göre 12 ekim 2004 den önce yapılmış olup kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara yol, su, elektrik, telefon, kanalizasyon, doğalgaz gibi altyapı hizmetlerinin birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde, kullanma izni alınmaya kadar geçici olarak su veya elektrik bağlanabilecek.” Bu anlayışla hareket edebilenlerin “kaçak yapılaşmayı bu piyasa yasası engeller.” demeleri ne kadar gerçekçidir?

Ülkemizde konut piyasası ile ilgili birkaç rakam vermek gerekirse, toplam konutların %55 i ruhsatsız/izinsizdir, ev sahipliği oranı %60 lar seviyesindedir, her yıl 300.000 yeni konut ihtiyacı ortaya çıkmaktadır, konut stokunun %60 ını 20 yaşın üstündeki konutlar oluşturmaktadır, konutların %40 ının tadilata ihtiyacı bulunmaktadır. Konut alımlarının %1 den daha azı finansman sistemi yoluyla fonlanmaktadır, Konut kredilerinin 2004 yılı itibarı ile GSYİH'ya oranı %0.5 dir.Bu oran ABD'de %53 olup, AB üyesi ülkelerin ortalaması ise %39 dur. Şimdiki durumda banka konut kredileri TL veya döviz üzerinden sabit faizli kredi verilebilmektedir. 1Kredi/ev değeri oranı maksimum %75, “aylık ödeme/gelir” oranı %50 dir. En üst %10-15 lik gelir grubuna hitap edebilmektedir.

Şimdi tartışılan tasarıdaki “ipotek finansmanı sistemi için gerekli altyapı” tartışmalarında da; icra-iflas takip prosedürünün iyileştirilmesi gerektiği, ipotekli menkul kıymetlerde yeni düzenleme gerektiği, tüketiciciyi koruma kanununun iyileştirilmesi gerektiği, kredi standardizasyonunun, tapu sigortasının, ipotek sigortasının eksik olduğu ifade edilmektedir. Özetle bu modelin teknik altyapısı bile tümüyle hazırlıksızdır. Savunucuları da ipotek finansmanı

sisteminin başarısı için gerekli önkoşullar içinde de; makroekonomik istikrar, düşük ve istikrarlı faiz oranları, hukuki altyapı (kredi açılması, devri, menkul kıymetleştirilmesi ve takibi aşamalarının düzenlenmesi), teknik altyapı (tapu sicili, bankalar, ikincil kuruluşlar), ivme kazandıracak ve sistemi tetikleyecek güce sahip öncü bir kuruluş, vergi teşvikleri sayılmaktadır. Kısacası uydurulan gömlek bünyeye dar gelmektedir.

Hazırlayıcıları bile tasarıya şimdi karşı çıkmaktadır: Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının konuşması, 18 Aralık 2005 tarihinde Hürriyet gazetesinde Çiğdem Toker'in köşesinde şöyle aktarılıyor: Bu vadeyle mortgage olmaz: Mortgage yasa tasarısını hazırlarken belirledikleri iki amacın da önerilerin metinden çıkarılması nedeniyle gerçekleşmediğini söyleyen Cansızlar, şöyle konuştu: Sosyal amacımız matrahtan indirimden sağlanmasaydı, bu mümkün olmazdı. Diğer taraftan stopaja tabii olmayan Euroband gibi riski sıfır kağıt önerisi getirmiştik, bu da metinden çıktı. Vadeler çok kısa. Mevcut vade ve tasarruflarla 15-20 yıllık konut kredisini finanse edemezsiniz.”

Mortgage bir kredi yöntemi değildir. Her ailenin ödemek zorunda olduğu paranın banka kontrolünde harcanması demektir. Bir borçlandırma yöntemidir. Sosyal devlet olgusunun yaratması gerektiği barınma hakkının sağlanması yöntemi değildir. Dar gelirli, küçük esnaf, işçi, kamu çalışanı bu sistemle borçlandığında başına iş alacaktır. Borcunu ödemeyenin durumu fevkalade kötü olacaktır. Ödememenin sigortası yoktur. Bu bir “yaşamı ipotekleme” yöntemidir. Korkarım, bankazedelerden, banka zedelerden, banka kartı zedelerden sonra şimdi de morgiç zedeler oluşacaktır.

Bu tasarının genel gerekçesinden “kaçak yapılaşmanın, niteliksiz konutun, plansız kentleşmenin düzeleceği” sözleri mutlaka çıkarılmalıdır. Kaçak yapılaşma, niteliksiz konut, plansız kentleşme TMMOB'nin görüşlerinde ayrıntılı bir şekilde belirlenmiş, gerçek yapı denetimi yasaları ile, gerçek imar ve kentleşme yasaları ile, gerçek afet yasaları ile, gerçek belediyeler yasası ile ve tüm bunların bütünlükçü bir anlayışlarla ele alınmasında düzelebilir. Siyasal iktidar bunu mutlaka göz önünde bulundurmalıdır. yapı denetimi ve kent planlama anlamında yasal düzenlemelerin bilimin ve tekniğin ışığında düzenlenmediği bir durumda soruna bu tip piyasa düzenlemeleri ile yaklaşmak en basit deyimle sosyal devlet anlayışı ile bağdaşmaz. Rantın ve spekülatif hareketlerin egemen olduğu ve öne çıkarıldığı bir düzenlemede bu sorunlar çözülemez.

Bu tasarı ile bazılarının söylediği “kira öder gibi ev sahibi olunacak” sözü tümüyle bir aldatmacadır. Bu tasarı varsılın daha fazla varsılmasını getirecek bir piyasa düzenlemesidir. Yoksa asgari ücretin açlık sınırında olduğu, işsizliğin çığ gibi büyüdüğü ve bir işte çalışmayı ne kadar sürdürebileceğinin endişesini taşıyanlar bu tasarı ile ev sahibi olamayacaklardır. Başlarına ayrıca iş almak istemiyorlarsa, zaten bu sisteme de girmemelidirler. Bu paralı olanın bir ev sahibi daha olma projesidir.

Sermayenin küreselleştiği, neoliberalizmin tüm gözeneklere hükmettiği günümüzde yapılan bu düzenleme bir rantın daha önünü açacaktır. Bu tasarı ile toplumun, kentlerin ve ülkemizin geleceğinin kaygıları değil, daha çok ranta sahip olma kaygıları öne çıkmaktadır. Bu tasarı böyle algılanmalıdır.

TMMOB V. ENERJİ SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİ Aralık 2005

V. Enerji Sempozyumu, TMMOB adına Elektrik Mühendisleri Odası yürütücülüğünde 21-23 Aralık 2005 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı açılış konuşmasında şunları söyledi:

Bugün bu etkinliğin yapılış nedenlerini, biçimini ve etkinlik kapsamı ile gerekli konuları Yürütme Kurulu Başkanım ve Oda Başkanım açıkladılar. Ben öncelikle burada hepimizin buluşmasını sağlayan arkadaşlarıma, Yürütme Kurulumuza, Düzenleme Kurulumuza, Elektrik Mühendisleri Odamızın Sevgili Yöneticilerine, TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

Bu kez beşincisi düzenlenen bu Enerji Sempozyumumuzun başlığı “Küreselleşmenin Enerji Sektöründe Yapısal Değişim Programı ve Enerji Politikaları”.

Bu sempozyumda “Küreselleşmenin Enerji Sektöründe Yapısal Değişim Programı ve Enerji Politikaları” tüm boyutlarıyla konuşulurken bir yandan da Türkiye’de yaşananlara dair tespitlerde bulunulacak. Sempozyumun sonunda da çıkardığımız sonuçlar kamuoyunun bilgi ve değerlendirmesine sunulacak.

Enerji Sempozyumlarını TMMOB, Elektrik Mühendisleri Odamızın yürütücülüğünde 1996 yılından beri yapıla gelmektedir. Bu sempozyumların 1999 da yapılanında panelimizin ismi “2000”li Yıllarda Ulusal Enerji Politikaları” idi. 2001 Sempozyumun paneli ise “Enerji Sektöründe Yapısal Değişiklikler ve Sorunlar” ismini taşıyordu. “Küresel Enerji Savaşları Kamusal Enerji Politikaları” başlıklı geçen dönemki sempozyumda da panelimiz “Enerjide Yeniden Yapılanma” başlığında idi. Bu sempozyumumuz da da panelde “Türkiye’de Enerji Politikaları ve Yasal Düzenlemeler”i tartışacağız.

TMMOB yıllardır üzerine düşeni yapmakta ve meslek alanları ile ilgili ve sürekli olarak, bu günkü gibi topladığı sempozyumların sonuç bildirimlerini oluşturmaktadır. Bu etkinliklerimizde bilim insanlarının ve uzmanların yoğun emek harcıyarak oluşturduğu bilgi erişilebilir ve ulaşılabilir hale geliyor. Bilgi bu etkinliklerimizde paylaşılıyor. Görüşler, bilim ve teknolojinin ışığında çalışmalarını sürdüren TMMOB’nin 50 yıllık birikiminin süzgecinden geçiriliyor ve sonuçları kamuoyuna duyuruluyor. Ama ne yazık ki, bu duyurulan sonuç bildirimlerinde yazılanlar her zaman yerel ve merkezi iktidarların uyarılması şeklinde oluyor.

1999 yılında TMMOB’nin gerçekleştirdiği Demokrasi kurultayından da alıntılar yaparak ve bu gün şimdi başlatmakta olduğumuz sempozyumun ön sözü olması anlamında da Enerji üzerine Birliğimizin şimdiye kadar biriktirdiklerini sizlerle paylaşmak isterim. Şüphesiz bu sözler Oda Başkanımın söyledikleri ile bir arada algılanmalıdır.

Hepimiz biliyoruz:

İnsanoğlunun dünyadaki diğer canlılardan temel farklılıklarından en önemlisi kültürel bir yaşam sürdürüyor olabilmesidir. insanoğlu yaşamını coğrafi veya meteorolojik koşullara bağlı kılmaksızın dünyanın her bölgesinde sürdürür. Bu durumda da her zaman enerjiye gereksinim duyar.

Bu temel davranış biçiminden hareketle, gereksinim duyduğu enerjiyi kültürel düzeyine bağlı olarak üretir ve tüketir. Bu yaşam ve tüketim biçimleri onun için aynı zamanda

yaşamsal bir zorunluluk haline dönüşür. Bu zorunluluğu yaşadığı çağdaki teknoloji düzeyi belirlemektedir.

Bu nedenle; kısaca ve özetle söylenmelidir ki; “Tüm bu yaşamsallıklardan dolayı enerji, ticari bir mal değil, toplumsal bir hizmettir. Borç nedeni ile enerjisiz bırakılma insan hakları ihlalidir. Enerji, toplumsal bir varlıktır. Elektrik üretimi yapısı gereği doğal tekeldir. Elektrik enerjisinde merkezi planlama zorunludur. Enerji üretiminde kamu yararını koruyucu merkezi denetim mekanizmaları zorunludur. Elektrikğin katma değeri ticari değerinden yüksektir.”

1999 Demokrasi Kurultayında TMMOB “Ülkemizdeki Elektrik Enerji Sektörünün Acil Sorunları” başlığında gerekçelerini de belirterek demişti ki: “Sektörde yönetim krizi yaşanmaktadır. Sektörde çok başlılık ve eşgüdüm eksikliği yaşanmaktadır. Elektrik enerjisi üretimi ihmal edilmiştir. Elektrik dağıtım şebekeleri yetersizdir. Termik santrallerde kapasite kullanma oranları düşüktür. Sektör dışı bağımlı hale getiriliyor. Başta özelleştirilen bölgeler olmak üzere alt yapı yatırımları yatırımlar durmuştur.”

Gene 1999 da bu sorunlara TMMOB, “Ne yapmalı” başlığı altında da şunları çözüm olarak önermişti:

“Öncelikle gerçekçi ve merkezi bir enerji planlaması yapılmalıdır. Ülkemizde geleceğe yönelik projeksiyonlar ve planlamalar genellikle bugünkü üretim/tüketim dengesine ve bugünkü kurulu güç dengesine dayandırılmaktadır. Oysa yapılması gereken fiili tüketimin esas alınması ve ondan geriye doğru gidilmesidir. Özellikle termik santrallerin baca gazı arıtma ve kül tutma tesisleri hızla devreye sokulmalı ve çevreye olan etkileri azaltılmalıdır. Böylelikle kapasite kullanma oranı yukarı çekilecektir. Özellikle ulusal kaynaklarla çözüme yönelmeli ve gerek proje, gerek plan, gerekse başlanılmış olan ve bitirilmiş olan toplam 702 hidroelektrik santralın tümünün çalışmaları tamamlanmalıdır. Ülkemizin acilen bir rüzgar haritası çıkarılmalı ve bu konudaki potansiyel tespit edilmelidir. Rüzgar konusunda hızla pilot uygulamalar başlatılmalıdır. Güneş enerjisinde en çok oranda yararlanma konusunda teşvik edici bir politika benimsenmelidir. Fotovoltaik piller henüz elektrik enerjisi üretimi için ekonomik değildir. Ancak özellikle güneyde su ısıtmada güneş enerjili sistemler teşvik edilmeli ve bu işler için harcanan elektrik enerjisinden tasarruf sağlanmalıdır. Fotovoltaik piller 2015-2020 yıllarından itibaren kwh başına maliyetlerinin makul düzeylerde olacağı bilinmektedir. Bu konudaki Araştırma/geliştirme AR/GE çalışmalarına başlanmalıdır. Elektrik tüketiminde tasarrufu teşvik edici uygulamalara gidilmelidir. Elektrik enerjisinin verimli kullanımı konusunda merkezi projeler geliştirilmeli, özellikle elektrik enerjisinin yoğun olarak kullanıldığı çimento ve demir çelik sektörlerinde hızla az elektrik tüketen teknolojilere yönelmelidir.

Üretim, iletim ve dağıtımda bozulan merkezi yapı yeniden oluşturulmalı ve sistemin bütünlüğü sağlanmalıdır. Özelleştirme uygulamalarından hızla vazgeçilmelidir. Özelleştirilmiş olan bölgeler derhal merkezi sisteme dahil edilmelidir. Planlama ve karar vermede çok merkezli yapı terk edilmeli ve ulusal düzeyde konunun tüm taraflarının yer aldığı Elektrik Enerjisi Ulusal Kurulu oluşturulmalıdır. Sektördeki ekonomik olmayan küçük ölçekli yatırımlardan vazgeçilmelidir. Bu konuda merkezi kurul optimum ölçekleri belirlemelidir. Siyasi nedenlerle kenara itilmiş olan deneyimli kadrolar derhal sistemin ilgili birimlerinde görevlendirilmelidir. Oluşturulacak olan merkezi kurula siyasi iktidarların kolayca müdahale edemeyeceği özerk bir yasal statü kazandırılmalıdır. Başta Avrupa Enerji Şartı

olmak üzere ülkemiz enerji sektörü üzerine ipotek getiren tüm uluslararası sözleşmeler iptal edilmelidir. Özelleştirme adı altında verilen tüm imtiyazlar geri alınmalıdır. Bütün dünyanın gerek çevre ve insan üzerindeki olumsuz etkileri gerekse ekonomik olmayışı nedeniyle terk ettiği nükleer teknoloji ülkemiz gündeminden çıkarılmalıdır. Sonuç olarak ekonomik sistemin gereği sanayileşme ve elektrikleştirme birlikte kavranmalıdır. Kapsamlı ve uygulanabilir bir planlama söz konusu olmadığından sanayinin tutarlı gelişiminin ve buna bağlı elektrik üretiminin sağlanamayacağı ortadadır. Sanayileşme tercihleri ve bunun bir parçası enerji politikaları doğrudan sisteme bağlıdır. Küresel Kapitalist sistem içerisinde ve kapitalist yoldan kalkınma söylemi ile ülkenin az gelişmiş sürecinden çıkarılması ve toplum yararına bir sanayileşmenin gerçekleştirilmesi olanaklı değildir. Bu sorun ise ancak halkın doğal kaynaklara, sanayiye ve geleceğe sahip olduğu bir sistem içerisinde ve halkın iradesinin ürünü olan iktidarlarca çözülür.”

Bunlar 1999 da TMMOB'nin Enerji konusu üzerine tespitleri ve çözüm önerileri.

Şimdi 2005 yılındayız ve gene neredeyse aynı tespitleri yapıyor ve benzeri çözümlerini sıralıyoruz. Nedir söylediklerimiz:

Türkiye’de enerji alanında: Yeterli ve sürdürülebilir enerji temini, Yurttaşlara yeterli ve modern koşullarda enerjiye erişim olanağının sağlanması, bu konuda bölgeler ve gelir grupları arasındaki eşitsizliğin önüne geçilmesi, Enerji maliyetleri ve fiyatlar, Çevre sorunları, Enerjinin verimli kullanımı, Bilimsel teknolojik gelişmeler kritik konular olarak öne çıkmaktadır. Ülkemizde enerji; Enerjinin yetmezliği, kayıp-kaçaklar, nükleer santral ihaleleri ve enerjide özelleştirme söylemleri ile her zaman gündemdeki yerini korumaktadır. Tüpraş ve Erdemir’in özelleştirilmesinden sonra, son günlerde Elektrik Enerjisi Dağıtım Şebekelerinin özelleştirilmesi de gündemdedir. TMMOB bu sürecin yanlış olduğunu ısrarla vurgulamaktadır.

TMMOB olarak sürekli uyardık: Elektrik enerjisinde kayıp ve kaçaklar konusunda kalıcı çalışmalar yapılmamaktadır. Özellikle de kaçaklarla mücadele kamudaki üyemiz ve meslektaşlarımızın sırtına bindirilmiştir. Üstelik bu arkadaşlarımızın hiçbir güvencesi de yoktur. Bunun en somut örneği EMO Adana Şubesi Yazman üyesi ve TMMOB İKK sekreteri Hasan Balıkcı'nın başına gelendir. Arkadaşımızı sevgiyle anıyorum. Hasan arkadaşımızın uğruna canını verdiği enerjideki kayıp kaçığın gerçek suçlularını bulmada bu sempozyum bize ışık tutacaktır.

Türkiye gelinen durumda “piyasa” uygulamalarıyla ortaya çıkan belirsizlikleri/riskleri ortadan kaldırmayı veya azaltmayı hedefleyen bir program izlemelidir. Bu nedenle başta enerji kaynakları, teknoloji ve finansman açısından dışa bağımlılığını azaltmayı ve ithalatını yönetebilir düzeylere indirmeyi hedefleyen bir geçiş programı hazırlamalı ve kararlılıkla uygulamalıdır.

Bu konular ekonomik olduğu kadar sosyal politikalarla da yakından ilişkilidir. Bu nedenle Türkiye’de “enerji sorunu/sorun alanları”nın piyasa mekanizmalarıyla çözüleceğine ilişkin bir politika bildirimini sorunları çözmeye yönelik bir politikaya karşılık gelmemekte, aksine toplumda belirli kesimlerden diğerine ya da uluslar arası şirketlere kaynak aktarılması doğrultusundaki bir gerçekliğe karşı gelmektedir.

Öte yandan, dünyada enerji üretiminin geleceği ile ilgili senaryolar giderek artan ölçüde yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları, özellikle de rüzgar, biyokütle ve güneş enerjisi üzerine

kurulmakta; nükleer güç santralleri mevcut haliyle gelişmiş ülkelerin enerji envanterinden çıkarılmaktadır. Önerilen geçiş programının yaşama geçirilebilmesinin öncelikli koşulu sektördeki kamu yönetiminin güçlendirilmesi ve kamu kuruluşlarında etkinlik düzeyinin yükseltilmesidir.

Sektördeki farklı alanlarda faaliyet gösteren kamu kuruluşları arasında eşgüdüm sağlanmalı; yıllardır çalışmalarını ağırlıklı olarak sektörün ticarileştirilmesi ve özelleştirilmesi uygulamalarına bağlı kılınmış olan ETKB, öncelikle ulusal bazdaki politikaları oluşturma ve kurumlar arası eşgüdüm görevine dönmelidir. Türkiye alanın ticarileştirilmesi sonucu ortaya çıkacak riskleri azaltacak bir altyapıya sahip olmalıdır. Bu nedenle kamu yatırımcı kuruluşlarının piyasanın belirsizliklerini dengeleyen bir işleve sahip olması kaçınılmaz olacaktır.

Kaynakların planlanması ve teknolojik değerlendirilmesi yapılmadan hiçbir projeye başlanmamalı; fizibilite çalışmaları göstermelik belgeler olmaktan öte teknik ve mali gerçeklere uygun olarak hazırlanmalıdır. Yatırım seçeneklerinin oluşmasında finans grupları ve firmaların baskısı ve etkisi geri çekilmelidir.

Sektördeki teknik yetenek geliştirilmelidir. Mühendislik hizmetlerinin niteliğinin geliştirilmesine yönelik sürekli eğitim politikaları ve uygulamaları gündeme getirilmelidir.

Türkiye'nin enerji konusunda acil öncelikleri şunlardır: Bu önceliklerin birbirinden bağımsız olarak değil, bir programın alt başlıkları olarak ele alınması gereklidir. İthal enerji kaynaklarına olan bağımlılık azaltılmalıdır. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları uygun, verimli ve gelişmiş teknolojiler kullanılarak üretime sokulmalıdır. Enerji sektörüne yönelik politikaların uzun vadeli, ve planlamaya dayalı olması gereklidir. Kaynakların etkin şekilde kullanımının yolu planlamadan geçmektedir. Türkiye'de enerji verimliliğinin yükseltilmesi gereklidir. Verimliliğin ve tasarrufun artırılması için düzenlemeler gerektiği gibi esas itibarıyla konu teknolojik gelişme ve kullanılan teknoloji ile ilişkilidir. Bu konu, hem enerji kaynaklarının elde edilmesi, dönüşüm ve tüketim aşamasında kullanılan teknolojiler hem de sanayi ve ulaşımda kullanılan teknolojilerle bir bütün olarak ele alınmalıdır. Enerji alanında bilim-teknoloji politikalarının oluşturulması, teknolojik yenilenme ve gelişmenin programlanması gereklidir. Bilim ve teknoloji politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında her düzeyde toplumsal yarar dikkate alınmalı ve gözetilmelidir. Enerji sektöründeki adımların Türkiye'deki sosyal dengesizliği ve bölgelerarası eşitsizliği arttırıcı yönde olması kabul edilemez. Enerjinin tüm yurttaşlar için temel bir ihtiyaç olduğundan hareketle bu yönde gerekli önlemler alınmalı, sosyal politikalar enerji sektörüne içselleştirilmelidir. Şeffaf bir enerji piyasası oluşturulacağı iddia edilmektedir. Enerji alanı ile ilgili tüm veriler, projeksiyonlar, fiyatlar dahil bir veri bankası oluşturulmalı ve kamuoyuna açık olmalıdır.

Bu sempozyumun ana teması olan "Küreselleşmenin Enerji Sektöründe Yapısal Değişim Programı ve Enerji Politikaları" çerçevesinde Türkiye-AB ilişkilerinde bakmak gerekiyor.

AB nin kendi belgelerinde enerji politikasının amaçları arasında rekabet gücünün iyileştirilmesi, enerji arz güvenliğinin sağlanması ve çevrenin korunması bulunmaktadır. Enerji müktesebatı, özellikle rekabet ve devlet yardımları (kömür sektörü dahil olmak üzere, iç enerji pazarı elektrik ve gaz pazarlarının açılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının teşvik edilmesi), enerjinin verimli kullanımı, nükleer enerji ve nükleer güvenlik ve radyasyondan

korunma alanlarındaki kural ve politikalarından oluşmaktadır.

Türkiye ile katılım müzakerelerine başlanması kararının alındığı 17 Aralık 2004 AB Konseyi Zirvesi öncesi Komisyonun açıkladığı üç rapordan biri olan “Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Muhtemel Üyeliğinin Sonuçları”nda da Türkiye’nin üyeliğinin Birliğe katacağı avantajlar arasında enerjiye ilişkin olanlar ön plana çıkmaktadır. Raporda enerjiye ilişkin olarak şu ifadeler yer almaktadır. “Özellikle enerji konusunda Türkiye’nin oynayacağı rol tartışmasız çok önemli olacaktır. AB bu sayede dünyanın enerji bakımından en zengin bölgeleri ile komşu olacaktır. Türkiye, coğrafi konumu nedeni ile, tam üyelikle birlikte AB enerji arzının güvenliğinde büyük rol oynayacak, petrol ve doğalgaz açısından önemli bir geçiş ülkesi olacaktır. Türkiye’nin katılımı, AB’ye enerji tedariki açısından daha iyi nakil yolları sağlayabilecektir. Böylelikle hem AB enerji arzını koruyabilecek, hem de bu bölgeler enerji ürünlerine yeni pazarlar sağlayabilecektir. Türkiye’nin üyeliği ayrıca AB ve güney komşuları arasında karayolu, demiryolu, hava, deniz ve boru hattı bağlantılarını ciddi biçimde güçlendirecektir.”

Bu ifadeler “yeni dünya düzeni”nde Türkiye’ye biçilen rolü de anlatmaktadır. Dikkat edilirse bu süreçte Türkiye’nin enerji sorunları ve çözüm yolları yoktur. Bu yaklaşım benimsenirse ülkemiz enerji politikaları AB nin sorunlarına çözüm temelinde gerçekleşecektir. Enerji politikalarında temel çözüm önce bizim önceliklerimiz ve ihtiyaçlarımız olmalıdır. Bu sempozyumda bunların cevaplarını arayacağız ve bulacağız.

Bitirirken şunları da söylemeliyim: TMMOB insana karşı sorumluluklarında dolayı, kim ne derse desin görevlerini yapmaya devam edecektir. Panelde Oda Başkanının konu ile ilgili söyleyecekleri bizim sözlerimizdir.

TMMOB; bu sempozyumda Türkiye’nin Enerji sorununa ilişkin görüşleri oluşturmakta ve ilgililerini uyarmaktadır. Sadece bu sempozyum değil, bağlı odalarımızın gerçekleştirdiği ve iki yıllık çalışma dönemi boyunca ikiyüze ulaşan etkinliklerin dışında bu dönem TMMOB, Diyarbakır’da GAP ve Sanayi Kongresini, Urfa’da Toprak Reformu Kongresini, Ankara’da Özelleştirmelerin 20. Yılı Sempozyumunu, Mühendislik Eğitimi Sempozyumunu, geçen hafta da gene bu salonda Sanayi Kongresi 2005’i gerçekleştirdik. Mart ayında Su Politikaları Sempozyumunu gerçekleştireceğiz.

Ben tüm bu çalışmaların sonuç bildirilerinin “Aydınlık bir Türkiye” istemlerinin gerçekleşmesi için siyasal iktidarlarca önemsenmesi gerektiğini belirtiyor, bu düşüncelerimle hepimize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

TOPLANAN ONBİNLERCE DİLEKÇE TBMM'NE TESLİM EDİLDİ

Aralık 2005

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının “ücret yetersizliği ve dengesizliği” ile “çalışma alanlarının yok edilmesi” sorunlarının gündeme taşınması amacıyla “Bu Ülkede Yaşananlara İtiraz Ediyorum” başlığı ile üyelerimiz arasında düzenlediğimiz imza kampanyası kapsamında üyelerimizin imzaladığı 20.000’ni aşkın dilekçe 28 Aralık 2005 tarihinde TBMM’ne teslim edildi. TMMOB önünde toplanan TMMOB ve bağlı Odaları ile Şubelerinin yönetici ve üyelerinden oluşan yaklaşık 150 kişi TMMOB pankartı arkasında TBMM Dikmen Kapısı’na yürüdüktan sonra, TBMM önünde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı tarafından basın açıklaması yapıldı. İzmir Milletvekili Erdal Karademir’in de destek verdiği basın açıklamasının ardından, toplanan imzalar TMMOB Heyeti tarafından TBMM’ne teslim edildi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, basın açıklamasında şunları söyledi:

SEVGİLİ ARKADAŞLAR, SEVGİLİ BASIN EMEKÇİLERİ

Geçen yıl, ikibindördün son günlerinde yayımladığımız mesajda “2005 Yeni Bir Yıl Olsun” demiştik. “İKİBİNBEŞ Emperyalizm ve onun yerli işbirlikçilerinin ve çok uluslu şirketlerin, küreselleşme adı altında oluşturdukları mekanizmalarla, halkımızın daha çok işsizliğe, pahalılığa ve yoksullaşmasına doğru gidişinin önüne geçildiği, Serbest Piyasa Ekonomisi adı altında hırsızlık, soygun ve rüşvetin hakim olduğu rant ekonomisinin, üretim ekonomisine çevrildiği,

Özelleştirme adı altında yağma ve talanın olmadığı, Çok uluslu şirketlerin yapılarını güçlendirerek, bize benzer ülkeler gibi ülkemizin de sömürgeleştirilmesini sağlayan her türlü anlaşmanın yok edildiği, Mühendislerin, Mimarların ve Şehir Plancılarının ülkemiz ve halkın çıkarları için ürettikleri plan, proje ve programların ülkeyi yönetenlerce tersine çevrilmeyeceği,

Meslek alanlarımızda işsizliğin korkunç boyutlarda olmadığı,

Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının ülke gündeminde gözden çıkarılmadığı, Yönetilenlerin, yönetime katılımına yönelik araçları dışlayan Sözde Demokrasinin yerine Gerçek Demokrasinin yaşama geçirildiği,

Ülkemizin demokratikleşmesi yönünde düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin önündeki tüm engellerin kaldırıldığı,

Yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızı emperyalizme, çok uluslu şirketlere ve onun temsilcilerine peşkeş çeken, ülke ekonomisini, siyasetini, kültürünü, tarımını, ormanını, sanayisini ve sonuçta devleti bağımlı hale getiren, darbecilere ve seriat özcülerine ödün veren tüm yapıların yok edildiği, Toplumsal değerlerin öne çıkarıldığı, kültürün arabeskleşmediği, işkencenin, yargısız infazların, savaşın ve ölümlerin olmadığı, Çetelerin, rantçıların, barış düşmanlarının, mafya liderlerinin, uyuşturucu kaçakçılarının, rüşvetçilerin, katillerin toplumun en saygıdeğer kesimleri olarak anılmadığı, Özgürlük ve barış rüzgarlarının tüm ülkeyi ve dünyayı etkisi altına aldığı Yeni Bir Yıl Olsun” demiştik. Ama olmadı.

Siyasal iktidar kendinden öncekiler gibi, yüzünü IMF ve Dünya Bankasına çevirdi, en doğal insan haklarının elde edilemediği bir sürece bizi yöneltti.

8 ekim TMMOB mitinginde, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları, örgütleri

38. dönemde söylediklerimiz

TMMOB eliyle siyasal iktidarı uyardı. Yetmedi.

17 Aralıkta TMMOB, DİSK ile, KESK ile, TTB ile birlikte düzenlediği Ankara mitinginde bir kez daha siyasal iktidarı uyardı. Yetmedi.

Şimdi üyelerimizden topladığımız onbinlerce imzalı yazılarımızla bir kez daha uyarıyoruz: Tutulan yol, yol değildir. Biz, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları bu ülkede yaşananlara itiraz ediyoruz. Bu bütçe bizim bütçemiz değildir. Bu yaşam bizim kabul edebileceğimiz bir yaşam değildir. Biz, başka bir dünya, başka bir Türkiye, başka bir yaşam mümkün diyoruz.

Siyasal iktidarı bir kez daha topluca uyarıyor ve derhal, hemen, şimdi taleplerimizi yerine getirmeye çağırıyoruz.

MEHMET SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İmza kampanyası metninde şu talepler yer alıyor:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Ülkemizin kalkınması ve toplumumuzun gelişmesinin esası olan, üretime ve yatırıma dayalı bir ekonomik modelin önemli yapı taşları olmamıza karşın, yıllardır çözülemeyen sorunlar yumağı içinde bilimi ve teknolojiyi insanla buluşturmaya devam eden, onurlu bir mesleği onurlu bir şekilde yürüten, sorunlarının toplumun sorunlarından ayrı tutulamayacağı bilincinde olan ve çağdaş, bağımsız, sanayileşmiş, kalkınmış, demokratik bir Türkiye’de insanca ve barış içinde bir yaşamın gerçekleşmesine çalışan, TMMOB’ye bağlı Odaların üyeleri olan

Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları Olarak;

Üretimden ve sanayileşmeden hızla uzaklaştırılan ülkemizin yeniden üretim, yatırım, istihdam ve hakça bölüşüm temelinde politikalarla yönetilmesini,

Ülke yönetiminde halkımızın söz, yetki ve karar sahibi olmasını,

Ranta, faize ve borç ödemelerine odaklanan değil, halkın gereksinimlerini gözetken bir bütçe oluşturulmasını,

Ülkemizin kaynaklarını, kamusal ve toplumsal hizmet alanlarını ticarileştirerek küresel sermayeye birer kar alanı olarak açan bütün uluslararası anlaşmaların iptal edilmesini,

Sosyal Devlet ve Sosyal Adalet ilkelerinin yaşama geçirilmesini,

Çalışma alanlarımızın yok edilmemesini,

Özelleştirmelerin durdurulmasını ve özelleştirilen kurumların satışının iptal edilmesini,

Yatırımcı kamu kurumlarının kapatılmamasını,

Grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımızın sağlanmasını,

Kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi uygulamalarının terk edilmesini,

Eğitim ve sağlık gibi en temel insan hakkı olan hizmetlerin herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve parasız olmasını,

Aşgari ücretin yoksulluk sınırının üzerine çekilmesini,

Kamuda ve özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın ücretlerinin insanca yaşanacak düzeye çıkarılmasını,

Haksız rekabet ortamı yaratan ücret dengesizliği sorununun derhal çözülmesini,

Baskı, sürgün, kıyım ve siyasi kadrolaşma uygulamalarına derhal son verilmesini,

Üniversitelerin demokratik, özerk ve bilimsel olmasını,

Bilim insanlarının ekonomik, sosyal ve mesleki sorunlarının çözülmesini,

Çalışma yaşamında cinsiyet ayrımcılığının önlenmesini,

Emeklilerin aylık sınırında olan maaşlarının insanca yaşanacak düzeye çıkarılmasını,

Emeklilik yaşının yükseltilmesi, emeklilik aylıklarının düşürülmesi, primlerin süre ve miktarının artırılma girişimlerinden vazgeçilmesini,

İşsizleri güvence altına alacak sosyal uygulamaların yaşama geçirilmesini,

Kamu Personel Rejimi Yasası Tasarısının derhal gündemden çıkarılmasını,

Mesleki kimliğimize yabancılaşmamayı,

Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede, barış ve kardeşlik içinde, özgürce ve insanca yaşamayı,

İstiyoruz.

2005 OLMADI, 2006 YENİ BİR YIL OLSUN
Aralık 2005

İKİBİNALTI

Emperyalizm ve onun yerli işbirlikçilerinin ve çok uluslu şirketlerin, “Küreselleşme” adı altında oluşturdukları mekanizmalarla, halkımızı daha çok işsizliğe, pahalılığa ve yoksullaşmasına doğru götürmelerinin önüne geçildiği,

Serbest Piyasa Ekonomisi adı altında hırsızlık, soygun ve rüşvetin hakim olduğu rant ekonomisinin, üretim ekonomisine çevrildiği,

Özelleştirme adı altında yağma ve talanın olmadığı,

Çok uluslu şirketlerin yapılarını güçlendirerek, bize benzer ülkeler gibi ülkemizin de sömürgeleştirilmesini sağlayan her türlü anlaşmanın yok edildiği,

Mühendislerin, Mimarların ve Şehir Plancılarının ülkemiz ve halkın çıkarları için ürettikleri plan, proje ve programların ülkeyi yönetenlerce tersine çevrilmediği,

Meslek alanlarımızda işsizliğin korkunç boyutlarda olmadığı,

Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının ülke gündeminde gözden çıkarılmadığı,

Yönetilenlerin, yönetime katılımına yönelik araçları dışlayan Sözde Demokrasinin yerine

Gerçek Demokrasinin yaşama geçirildiği,

Ülkemizin demokratikleşmesi yönünde düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin önündeki tüm engellerin kaldırıldığı,

Yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızı emperyalizme, çok uluslu şirketlere ve onun temsilcilerine peşkeş çeken, ülke ekonomisini, siyasetini, kültürünü, tarımını, ormanını, sanayisini ve sonuçta devleti bağımlı hale getiren, darbecilere ve şeriat özlemcilerine ödün veren tüm yapıların yok edildiği,

Toplumsal değerlerin öne çıkarıldığı, kültürün arabeskleşmediği, işkencenin, yargısız infazların, savaşın ve ölümlerin olmadığı,

Çetelerin, rantçılarının, barış düşmanlarının, mafya liderlerinin, uyuşturucu kaçakçılarının, rüşvetçilerin, katillerin toplumun en saygıdeğer kesimleri olarak anılmadığı,

Özgürlük ve barış rüzgarlarının tüm ülkeyi ve dünyayı etkisi altına aldığı

YENİ BİR YIL OLSUN İKİBİNALTI,

Emeği en yüce değer sayanların,

Bilimsel düşünceyi rehber edinenlerin,

Çağdaş ve demokratikleşmeden yana olanların,

Düşünce ve inançlara saygılı, hoşgörülü ve sevecen olanların,

Doğrulardan yana ve haksızlıkların karşısında olanların,

Gerçekleri söylemekten ve yanlışlıkları eleştirmekten çekinmeyenlerin,
Ülke sorunları ile yakından ilgilenen ve çözüm yolları arayanların,
Ülke ve halkın çıkarlarını kendi çıkarının üstünde tutanların,
Zorluk ve yoksunluklarla savaştan yılmayanların,
Ayrılıkları değil, buluşma noktalarını öne çıkaranların,
Farklı duruş noktalarında ama yan yana olanların,
Aydınlık bir Türkiye için bir karşı duruşu gerçekleştirdikleri,

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2005 VE TMMOB

Aralık 2005

Kanaltürk'de yayımlanan ve gazeteci Tuncay Özkan'ın sunduğu Söz Meclisi programının 30 Aralık 2005 tarihinde yayımlanan bölümünün konusu "2005 Yılı'nın Değerlendirilmesi" oldu. Söz Meclisi her ayın son Cuma akşamı emek ve meslek örgütü başkanlarının katılımı ile canlı olarak yayımlanıyor. Programa TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da katıldı.

Mehmet Soğancı konuşmasında şunları da söyledi:

Sayın Özkan, öncelikle, belki de her yıl olduğu gibi bu yıl da çok sayıda meslektaşımızı, çok değerli insanları, bilim insanlarını, sanatçıları, şairleri, yazarları kaybettiğimiz bir yılın sonunda onları saygıyla ve sevgiyle anarak bir yılın değerlendirmesine başlamak doğru olacak. Sevdiklerimizi ve topluma mal olan ve kaybettiğimiz değerlerimizi saygıyla anıyorum.

TMMOB, hemen her yılın sonunda bir meslek örgütü anlayışı içerisinde, o yıla ilişkin yaptığı değerlendirme ile bir sonraki yıla ilişkin dileklerini gerek örgütümüze, gerekse de kamuoyuna iletir, düşüncelerini paylaşır. Bu yıl da öyle yaptık. Bu gün yayımladığımız değerlendirmenin başlığı da "2005 olmadı, 2006 yeni bir yıl olsun" şeklindeydi.

Aslında bir yılı değerlendirirken içinde yaşadığımız günlere ilişkin bir tespiti öncelikle yapmamız gerekiyor. Bu tespit de aslında "Nasıl bir dünya ve nasıl bir Türkiye" tespiti olmalı. TMMOB belgelerinden kısa bir alıntı ile bütün yaşananları anlaşılır bir şekilde koymak çok kolay. Şöyle yazılı:

"Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisiyle şekilleniyor, sermayenin sınırsız hareketlerini ifade eden küreselleşme çağında sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözeneklerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşmeyle dünya kaos ortamına sürükleniyor, ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasında eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor. Yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor, şiddet yaşamın her noktasında boy gösteriyor, ABD Orta Doğu'yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek sürüyor. Uygulanan neoliberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor, ideolojilerin sonu kapitalizmin sonsuzluğunu ilan edildiği dönemde egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini savaş, yoksulluk, işsizlik ve açlık yalanlıyor."

Tabii bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları bu ülkenin hangi dünyada, hangi çağda, hangi iklimde, hangi coğrafyada, hangi yüz yılda yaşadığını bilerek bunları yazıyorlar. Niye? Onu yer yer söylüyoruz: Biz, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir mesleği icra edenlerin örgütüyüz. Bizim mesleğimizin, bizim çalışmalarımızın öznesinde, odağında insan vardır. Bizim örgütümüz onun için yaşadığı çağı ve coğrafyayı bilmek ve anlamak durumundadır. Sermayenin küreselleşmesi burada tüm katılımcılarca da söylendiği gibi dünyada iki yöntemle sürdürülüyor. Birincisi Irak'ta olduğu gibi açık işgal, ikincisi de Türkiye gibi ülkelerde de çıkartılan uyum yasaları ile sisteme entegrasyon. Bu anlamda bu iktidar kendinden öncekilerden başarılıdır. IMF ve Dünya Bankası programlarını en istenilen(?) bir şekilde hayata geçirmiştir, bu dönemde de bu programı tam bir biat etme düzeneği içerisinde yürütmeye niyetlidir. Sermayenin küreselleşmesi doğrultusunda uygulamaya sokulan uyum yasalarının yürürlüğe sokulmasında, sağlıkta reform adı verilen yasaların çıkarılmasında çok başarılıdır, başarılı bir şekilde bu yasaları çıkarmaya devam

etmektedir. Kamu reformu adı verilen yasaları gündeme getirip bunları çıkarmada çok başarılıdır. Özelleştirme önündeki engelleri kaldıran yasaları ortaya çıkarmada çok başarılıdır. Özetle siyasal iktidar neoliberal politikaların hayata geçirilmesinde, insanımızı işsizliğe ve açlığa sürüklemeye gerçekten çok başarılı bir hat izlemiştir 3 senedir. 2005 yılında da bu politikaları hayata geçirmede gerçekten başarılı bir dönem geçirmiştir. Tabii, hemen söylemek gerekir ki, başarı durduğunuz yerden değişiyor. Bu başarı onların durduğu yerden ülkenin tablosunu pembe gösteriyor. Bizim taraftan bakıldığında tablo maalesef gri tonlu olarak görülüyor.

Türkiye, IMF ve Dünya Bankası programları çerçevesinde, sadece bu iktidar değil, haksızlık yapmayalım, 1980'li yıllardan beri hüküm süren bu iklim Türkiye'de tüm siyasal iktidarlara aracılığıyla hiç kesintisiz sürdürülen program ile sermayenin küreselleşmesi sürecine eklenmektedir. Hakkını yemiyelim: Bu iktidar geçmiştekilerden ve geçmiş yıllardan daha başarılı bir yılı bu ülkede bu yıl uluslararası sermayeye yaşattır.

2005'e baktığımızda, dünyada Asya'da Tsunami, Amerika Birleşik Devletleri'nde Katrina Fırtınası. Önemliydi. Bunların ikisi aslında dünyada sadece yoksulların vurulduğu bir doğa olayıdır. Küresel güç, yok ettiği doğaya yenildi, ama, bir şey de açığa çıktı: Bu küreselleşme çağında açığa çıkan içindeki yoksulluk ve çoğu ülkede ırkçılığın ön plana çıkması. Bunu Katrina olayında Amerika Birleşik Devletleri'nde çok yakından gördük.

Türkiye'nin en önemli hadiselerinden biri, AB müzakere sürecinin başlaması oldu. Bir tarama süreci geçilecek. Sonra da normal program devreye girecek. 35 dosya incelenecek. Bu süreç ile ilgili olarak Birliğimiz çok detaylı çalışma yapıyor. Biz siyasal iktidarın tüm çalışmalarını yakından takip ediyoruz. Siyasal iktidarın, bu konularda çok hazırlıklı olmadığını ve yeterli kadrolara sahip olmadığını görüyoruz. Bu süreç, işte tokalaşarak senden 3, benden 5 süreci değil, bunu hepimiz biliyoruz. Uyumlaştırmanın esaslarının konuşulacağı özel bir süreç ama, biz siyasal iktidarın bu konularda yeterli kadrolara sahip olmadığını biliyoruz, görüyoruz. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin de yönetim kadroları üyelerine verdiği söz "Müzakere sürecinin bir mücadele süreci olarak algılanması gerektiği ve gereğinin yapılması şeklindedir. 2006'da da bu süreç hepimizi yeterince meşgul edecek bir olay olarak Birliğimizin önünde duruyor. Meslek alanlarımız ile ilgili her konuda siyasal iktidarı uyarmaya, konuları ve gerçekleri kamuoyu ile paylaşma görevimizi sürdürmeye kararlıyız.

Özelleştirmeler, unutursam eklenebilir, Türk Telekom, Tüpraş, Galataport, Erdemir, Seydişehir değişik tarz ve yöntemlerle bitirildi. Bunda çok başarılıdır hükümet, bu yılın birileri açısından çok başarılı geçtiğini burada bir kez daha ifade etmek gerekiyor. Gerçekten az önce söyledim: Neoliberal bir ekonomik sistemin gerekleri bu yıl yapılmıştır. Bizim mitinglerimizde gençlerin söylediği çok hoş bir söz var: "Biz çocuklarımıza onurlu bir gelecek bırakıyoruz, ya siz" derler. Biz, emek ve meslek örgütlerinin bir grubu DİSK, HAK-İŞ, Türk-İŞ, KESK, TTB, KİGEM bir arada "20. yılında özelleştirme gerçeği sempozumunu" başlıklı bir çalışma yaptık. Bir programda da ben size kitabımı iletmiştim. Biz geleceğe öyle bir kitap bıraktık. Bu kitap, bizim tarafta olanların çektiği, gerçekten bu 20. yılında özelleştirmelerin Türkiye'yi ne hale getirdiğinin çok güzel bir fotoğrafıdır. TMMOB özelleştirmelere karşı mücadelesini 2006 yılında sürdürmeye kararlıdır.

2005 yılı, Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükler için aslında mücadelelerle dolu da bir yıl oldu. Bu mücadele, burada temsil edilen emek ve meslek örgütlerinin çoğu ile birlikte

gerçekleştirildi. Birkaç tanesini hatırlatmak isterim: 6 Ocak'ta emek platformunun çok yoğunluklu bir grubu ile SSK hastanelerini koruma ve kollama etkinlikleri yaptık. SSK hastanelerini koruyup kollayamadık ama, siyasal iktidarı bu noktada deşifre ettiğimizi ben çok iyi biliyorum. ABD Dışişleri Başkanı Ankara'ya gelmiş: Bayan Rice. Onu protesto etmişiz 5 Şubat'ta. 16 Şubat emek platformu 81 ilde siyasal iktidarı insanca yaşam ve sosyal ekonomik yıkımları durdurma için uyarı eylemi yaptı. 19 Mart'ta işgalin 2. yılında Dünyanın bütün sokakları bizim diye İstanbul'da bir miting gerçekleştirildi. TMMOB, KESK, DİSK, Diş Hekimleri Birliği, Tabipler Birliği, Eczacılar Birliği, TÜRMOB, İstanbul Barosu ortaklaşa gerçekleştirdik. 1 Mayıs'ta yine Emek ve Demokrasi Güçleri alanlarda emeğin bayramını kutladılar. 9-10 Mayıs'ta Dünya Kadın Yürüyüşü vardı, kadın hakları noktasında, Bu yürüyüş Türkiye'de karşılandı. Yamalı yorgana bir yama da Türkiye'de eklendi. Seydişehirliiler özelleştirmeye karşı Ankara'da miting yaptı, TMMOB oradaydı. 11 Eylül'de 12 Eylül faşizmini lanetledik, topluca Ankara'da. 8 Ekim'de bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları TMMOB çağrısı ile "insanca yaşamak istiyoruz, demokratik Türkiye istiyoruz, bu ülkede yaşananlara itiraz ediyoruz" diyerek Sıhhiye'de Ankara'da buluştu. 7-8 bin arkadaşımız ile birlikte coşkulu bir miting yaptık. Sonra yine TMMOB, KESK, DİSK, TTB 17 Aralık'ta tüm yurttaşlarımızı çağırdığımız "Demokratik Türkiye, Halk İçin Bütçe" başlıklı yoğun katılımlı gösterimizi gerçekleştirdik. Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları hakikaten kendi yaşadıklarına itiraz ediyorsa ve bu itirazlara karşı "2005 yılında ben bu ülkeyi iyi yönetiyorum" diyenler hala varsa, bizim söyleyebileceğimiz başka bir şey yoktur. Hızımızı alamadık, 28 Aralık'ta da meclise sadece üyelerimizden topladığımız on binlerce imzalı dilekçeyi teslim ettik. İktidarıyla, muhalefetiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve bunların örgütü neler talep ediyor bunları ifade ettik. 2005 o anlamda da emek ve demokrasi güçleri açısından hakikaten ekonomik, demokratik hak ve özgürlükler için mücadeleyle dolu bir yıl olmuştur, bunları buradan ifade etmek gerekir.

TMMOB, 2005 yılında Kürt sorununun "barış içinde bir arada yaşama ve demokratik yollarla çözümü" perspektifinde aktif tavır almıştır. Geçen programda sözünü ettiğim 99 Demokrasi Kurultayı kararları çerçevesinde bu konuda çalışmalarımızı sürdürdük. Bir grup yönetici arkadaş yurttaş girişiminin "kaygılıız uyarıyoruz" diye bilinen metnine imza attık. Arkasında bu ülkede olmazsa olmaz bir olay yaşandı, mutlaka çözülmesi gereken bir olay yaşandı, Şemdinli'den bahsediyorum. Bir grup emek ve meslek örgütü ile birlikte "Dün Susurluk, bugün Şemdinli, yarın neresi?" diye sorduk. Bu ülkede eğer demokrasiden bahsedilecek ise, Şemdinli olayının tamamıyla çözülmesi gerekir diye düşünüyorum.

2005 yılı, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin ilgi sahası içinde, bizim meslek alanlarımızla ilgili olarak, yani bu ülkenin enerjisi, tarımı, sanayisi, toprağı, kenti, havası, suyu ile ilgili çok fazla sayıda düzenlenmenin yapıldığı bir dönem de oldu. Ama trajik komiktir, her dönem olduğu gibi bu dönem de de, bu yasalar çıkarılırken ya bizden hiç görüş alınmadı ya da alınan görüşlerimizin hiç biri ciddiye alınmadı. Söz meclisinin her programında söylüyorum: Anayasanın 135. maddesinde ifade edilen bir meslek örgütüyüz, 1954 yılından beri de varız. Bu kurulmuş. Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları bu çatı altında mesleki faaliyetlerini sürdürüyor. Neden yasaları oluştururken bundan yararlanmayı düşünmezsin. Bizim meslek alanlarımız ile ilgili ve halkın yararına yönelik bir bilgiye bizden başka nereden ulaşabilirsin? Ama senin derdin kamu değil de sermayenin yararı ise, işte o zaman haklısın, bize başvurmana gerek yok. Şimdi, Orman mühendislerimize

ilişkin bir meslek yetki yasası çıkartılmaya uğraşıyorlar. Komisyonlara, yasası gereği o meslek alanı ile ilgili yaptırımları ve düzenlemeleri yapan TMMOB çağrılmıyor. Görüşü bile alınmıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Bazılarının uyarısı ile “lütfen” kabul ediliyoruz.nedir? TMMOB çağrılmıyor, çünkü maksat başka. Maksat orada üzüm yemek filan değil: Tabi ki mesleklerin yetki alanlarını belirleyen yasal düzenlemeler yapılacak. Ama niyet o değil. Bizce niyet, TMMOB’ye karşı girilmiş bir “zavallı” operasyonu gerçekleştirmek. Bunu biz yandaşlara mesaj vermek olarak görüyoruz. Orman Mühendisleri yetki yasası derhal, şimdi, hemen geri çekilmelidir.

TMMOB ve bağlı odaları her dönem olduğu gibi bu dönemde de iki yüze yakın etkinlik ile kamuoyu önüne çıkmıştır. Bu etkinliklerde en azından onar tane bildiri sunulduğunu kabul edersek 2000’e yakın bildirinin bu etkinliklerimizde bilim insanlarının ve uzmanların görev aldığını söyleyebiliyoruz. Oda etkinliklerinin dışında TMMOB bu yıl, Diyarbakır’da Gap ve Sanayi Sempozyumu, Urfa’da Toprak Reformu Kongresi, Ankara’da Eğitim sempozyumu, Öğrenci üye Kurultayı, Sanayi Kongresi ve Mühendislik eğitimi Sempozyumu gerçekleştirdi. Mart ayında da Su politikaları kongresini gerçekleştireceğiz. Bu dönem meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerini, sorunları, çözüm yollarını bu etkinliklerimizin sonuç bildiri ile kamuoyuna ilettik. Biz insanımıza karşı görevlerimizi yerine getirmenin, sorumluluğumuzun gereklerini yerine getirmenin rahatlığı içerisindeyiz. Siyasal iktidarın bu sonuç bildirilerinden çıkaracağı çok ders vardır. Buna inanıyoruz. 2006 da da bu görevlerimizi yerine getireceğiz.

2005 de burada temsil edilen çok meslek ve emek örgütünün yer aldığı Türkiye Sosyal Forumu kuruldu. “Başka bir yaşam mümkün, başka bir Türkiye mümkün , başka bir dünya mümkün” diyenler bu forumda bir araya gelerek özledikleri yaşamı birbirleri ile paylaşacaklar. Porto Allegro sürecinden gelen bir tartışmanın Türkiye’de yürütülmesi tarafındayız. Buna öyle bakıyor TMMOB. Bu çalışmanın odağında olmaktan çok büyük keyif alıyoruz. Bunun gereklerini yapacağız. Atina’da Nisan’da gerçekleşecek Avrupa Sosyal Formuna da buradan çok sayıda arkadaşımızı götüreceğiz.,

“2005 yılı meslek alanlarımız ve meslektaşlarımız için işsizliğin arttığı, yoksulluğun arttığı ücretli ve kamu çalışanı arkadaşlarımızın gelecek dertlerinin arttığı, mimarların, mühendislerin , şehir plancılarının gözden biraz daha çıkartıldığı bir yıl olarak geçti” demek yanlış olmayacaktır.

Ama öte yandan 2005 umudun da yeşerdiği bir yıl oldu: Evrenin efendisi ABD’nin arka bahçesinde, yani Latin Amerika’da umutların yeşerdiği , ABD emperyalizmine karşı Küba’da, Venezuela’da, Arjantin’in yanında , Bolivya ve Şili’inde dahil olduğu bir bloğun ortaya çıktığı bir yıl oldu. Bu blok gerçekten dünyadaki sermayenin küreselleşme rüzgarlarına karşı belki bir “umudun rüzgarını oluşturacak” diye düşünüyoruz.

Ben bitirirken 2006 ile ilgili yazdığımız mesajın son cümlelerini sizle paylaşmak isterim:

Biz 2006 yılının emeği en yüce değer sayanların, bilimsel düşünceyi rehber edinenlerin, çağdaş ve demokratikleşmeden yana olanların, düşünce ve inançlara saygılı, hoşgörülü ve sevecen olanların, doğrulardan yana ve haksızlıkların karşısından olanların, gerçekleri söylemekten ve yanlışlıkları eleştirmekten çekinmeyenlerin, ülke sorunları ile yakından ilgilenen ve çözüm yolu arayanların, ülke ve halkın çıkarlarını kendi çıkarları üzerinde tutanların, zorluk ve yoksullukla savaştıktan yılmayanların, ayrılıkları değil buluşma

38. dönemde söylediklerimiz

noktalarını öne çıkaranların farklı duruş noktalarında ama yan yana durabilenlerin aydınlık bir Türkiye için bir karşı duruşu gerçekleştirdikleri ve bunun için çaba harcadıkları bir yeni yıl olsun diliyoruz.

İzleyenlere iyi geceler diyerek sözlerimi bitiriyorum.

**DAHA ETKİN, DAHA DEMOKRATİK, DAHA İŞLEVSEL BİR TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ
İÇİN, HAYDİ ŞUBE GENEL KURULLARINA
Ocak 2006**

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı 09.12.2005 tarihinde üyelere yolladığı mesajda Şube Genel Kurullarına katılım için çağrıda bulundu.

**DAHA ETKİN, DAHA DEMOKRATİK, DAHA İŞLEVSEL BİR TMMOB
ÖRGÜTLÜLÜĞÜ İÇİN, HAYDİ ŞUBE GENEL KURULLARINA**

Sevgili Arkadaşlar,

İki yılda bir, Aralık, Ocak, Şubat ayları TMMOB örgütülüğü açısından önemli oluyor. Bu yıl da öyle olacak. Şube Genel Kurulları toplanacak. Odalarımızın Şubelerinde, programlarını belirterek, birlikte çalışacak yeni dönem yöneticilerimiz belirlenecek. Şube Genel Kurullarında söylenenlerden ortaklaşanlar Oda Genel Kuruluna, oradan da Birlik Genel Kuruluna taşınacak.

Şube Genel Kurullarında, bu örgütün öznesi olan üyeler, bireysel haklarını kullanarak, kendilerine, mesleklerine, odalarına, ülkeye ve yaşama dair görüşlerini söyleyecekler. Dönemini tamamlayan Şube Yönetim Kurulu çalışmalarını değerlendirecekler. Örgütümüzün geleceğine ilişkin yapılması gerekenlere dair düşüncelerini belirtecekler. Konuşmalar, bu örgütün kendi iç dinamikleri ile yarattığı bağımsız kürsülerden yapılacak.

Her zaman söylenir: Bu örgüt, gücünü sadece örgütlü üyesinden alır. Bu örgüt, emekten ve halktan yanadır. Bu örgüt meslek alanları ile ilgili ülke gerçeklerini ortaya koyar. Sorunları, nedenlerini ve çözüm yollarını önerir. Bu örgüt sadece gerçek olanı söyler. Bu örgütün insana ve insanlığa yönelik “başka bir dünya” için büyük ütopyaları vardır.

Şimdi ütopyalarımızı hayallere, hayallerimizi gerçeklere dönüştürme zamanıdır. Şimdi kendimizin yarattığı kürsülerin kullanılma zamanıdır. Şimdi sözümüzü söyleme zamanıdır. Şimdi daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütülüğü için Şube Genel Kurullarına katılma zamanıdır. Şimdi kendi aramızdan bu işi en iyi yapacak arkadaşlarımızı yönetici yapma zamanıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Günler ağır. Sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkenin her türlü olumsuzluğu hepimizi vuruyor. Bu nedenle, şimdi bu sözler daha anlamlı: Bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB’ye ihtiyacı var. TMMOB’nin odalarına, odaların şubelerine, şubelerin örgütlü üyeye ihtiyacı var.

Şimdi bu ihtiyacın gereklerini yerine getirme zamanıdır.

Bütün arkadaşlarımı, Şube Genel Kurullarını, sözümüzü söyleyeceğimiz bir “Demokrasi Şöleni”ne çevirmeye çağırıyorum. Haydi Göreve!

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU BAŞKANLAR KURULU BASIN AÇIKLAMASI YAPTI Ocak 2006

Emek Platformu 18.01.2005 tarihinde toplanarak önerilerimiz doğrultusunda “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası. Kanun Tasarısında” Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılan çalışmalar ile “Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu” Tasarısını değerlendirmiştir.

Bilindiği gibi, Emek Platformu, Hükümet tarafından hazırlanan ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu gündeminde olan, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu tasarısına, toplumun sosyal güvenlik ve sağlık haklarını tehdit ettiği, kazanılmış hakları ortadan kaldırdığı, sağlık ve sosyal güvenlik kurumlarına ticari işletmelere dönüştüreceği gerekçeleri ile karşı çıkmıştır.

Emek Platformunun bu yasa tasarısının halkın yararına dönüştürülmesi ile ilgili önerileri ve sağlık ve sosyal güvenlik hakkı ile ilgili talepleri Hükümete iletilmiştir. 1 Kasım 2005 günü ESK, bu konudaki öneri ve istemlerimizi kapsayan bir gündemle toplanmış, toplantı sonunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, Kanun Tasarısı ile ilgili olarak, Emek Platformunun 'ESK üyesi olmayan katılımcılarıyla da konuyu görüşmesi ve sosyal taraflarla, Emek Platformu talepleri üzerinde bir çalışma yapması kararlaştırılmıştır.

Bakanlık, bu amaçla bir dizi çalışma toplantısı düzenlemiştir. Bu toplantılardan sonra, Emek Platformu Başkanlar Kurulu, Bakanlıktan Emek Platformunun önerileri ve talepleri doğrultusunda yapılan düzenlemelerin iletilmesini istemiş ve bu düzenlemeleri değerlendirmiştir.

Bu değerlendirmeler sonunda, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı ile ilgili olarak, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından iletilen düzenlemelerin, teknik nitelikteki kimi talepleri ve önerileri dikkate alınmasına karşın; Emek Platformunun Kanun Tasarısının özüne dönük eleştiri ve taleplerini karşılamadığı, bu konuda kararlı bir dirençle davranıldığı görülmüştür.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından dikkate alınmayan bu hususlar, sosyal hukuk devletinin gereği olan, Emek Platformu olarak karşı çıkışımızın esasını oluşturan ve kazanılmış haklarımızı geriye götüren konularla ilgilidir. Bu konular, Emek Platformunun tüm toplumun sağlık ve sosyal sigorta haklarının güvencesini oluşturan ve vazgeçilmez olduğunu açıkladığı, görüş, öneri ve talepleridir.

Emek Platformu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile yapılan çalışmaları ve görüşmeleri önemsemekte ve bu süreci değerli bulmaktadır. Ancak, yapılan görüşmelerde temel konularla ilgili bir gelişme sağlanamaması, bu konularda gelişme olarak nitelenebilecek bir yol alınmaması, içtenlikli bir tutumun varlığına dönük kuşku yaratmaktadır.

Görüşmelerin sürdüğü bir sırada, Hükümetin bu alanda attığı kimi adımlar ve başlattığı uygulamalar bu kanıyı güçlendirmiştir.

“Sağlıkta Dönüşüm Programının” finansmanını sağlamak amacıyla yönelik olarak hazırlanan “genel sağlık sigortası”nın mevcut sağlık haklarını geriye götüren düzenlemeleri'ne Emek Platformu, sağlık hakkını ortadan kaldıracak gerekçesiyle “karşı çıkmaktadır. Aile hekimliği, hastanelerin işletmeye dönüştürülmesi, sağlık hizmetlerinin genel sağlık

sigortası yoluyla satın alınmasının ön görülmesi, özelleştirmeye dayalı bir sağlık programı yürütmeyi amaçlamaktadır.

Geri dönüşü imkansız kılacak, sistemin var olan ve işleyen araç ve kurumlarını tümüyle ortadan kaldıracak, kaos yaratacak bir yol izlenmesinin kabul edilmesi mümkün değildir. SSK Hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devri, satılabilmesi ile ilgili yolun açılması, son olarak da 2006 Bütçesine konan bir hükümle, hastanelerin yıllık bütçe sistemine geçmesi, Sosyal Güvenlik Kurumlarının devlet hastanelerine olan borçlarının silinmesi ile' hastanelerin iğne ve pamuk alamayacak duruma getirilmesi, sağlığın sosyal devletçe karşılanan bir hak olmaktan çıkarılması, uygulanılmak istenilen bu bilinçli politikanın sonucudur.

Hükümetin sağlık değerlendirildiğinde, durumunda: alanındaki bu karşı çıktığımız bu icraatlarıyla birlikte tasarının yasalaşması durumunda:

Emeklilikle ilgili olarak;

- Emeklilik yaşı 68'e çıkacaktır.
- Emeklilik için, "çalışarak ölmek" anlamına gelecek, 9 bin işgünü prim ödenmesi zorunluluğu, getirilecektir.
- Esnek çalışanlar, belirli süreli çalışanlar, mevsimlik işlerde çalışanlar, sözleşmeli olarak çalışanlar, çalıştıkları sürece prim ödemelerine karşın emeklilik haklarını, 'elde edemeyeceklerdir.

Emekli aylıklarının hesaplanma yöntemi değiştirilerek, emekli maaşları, dörtte bir ile üçte bir arasında değişen oranlarda azalacaktır.

- Kamu görevlilerinin prim yükü artırılarak ücretleri düşecektir.
- Emeklilerin ulusal gelir artışından pay almaları önleildiğinden, bugün geçinmeye yetmeyen aylıklar sefalet ücretine dönüşecektir.
- Tüm çalışanlar arasında norm ve standart birliği sağlanması, bir aldatmaca olmayı sürdürecektir; başta milletvekilleri olmak üzere ayrıcalıklı kesimlerin korunmasına devam edilecek, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı uygulamalar hayata geçirilecektir.
- Kapsam dışında bıraktığı kesimler nedeniyle, sosyal sigortalar toplumun tümü için güvence sağlamayacaktır.

Sağlıkla İlgili olarak

- Sağlık temel hak niteliğinden uzaklaştırılarak, devletçe ödediğimiz vergilerle karşılanan sosyal bir hak olmaktan çıkarılacaktır.
- Aylık geliri, 127 YTL'nin üzerinde olan herkesten, gelirine göre her ay için, 64-431 lira arasında değişen miktarlarda sağlık sigortası primi alınacağı gibi, tedavi için başvuranlardan ayrıca kurumca belirlenecek miktarda katkı payı da alınacaktır.
- Genel sağlık sigortası primlerini ödemeyen esnaf ve sanatkarlar ile çiftçiler sağlık hizmetinden yararlanamayacaktır.
- Prim ödeyemeyeceklerin sayısı, işsizler, kayıt dışı ekonominin büyüklüğü ve kayıt dışı istihdamın yaygınlığı nedeniyle herkesi kapsayacak bir genel sağlık sigortası için yeterli kaynak gösterilmemektedir. Sistem, kayıtlı olarak çalışan bir grubun ödeyeceği primler,

vergiler ve katkı payları ile oluşacak bir kaynağın kullanımına dayalıdır. Bu kaynağın yetersiz kalacağı açıktır. SSK hastanelerinin devri sonucunda, SSK'nın sağlık hizmeti satın almaya başlaması ile ortaya çıkan kaynak sorunu bu durumun en güçlü kanıtıdır. Bu nedenle verilecek sağlık hizmetlerinin süresini miktarını belirleme yetkisi kuruma verilerek sigortalıların sağlık hakkı kurum yönetiminin takdirine bırakılmaktadır .

- Sağlık hakkı, sadece belirli hizmetlerin karşılanması ile sınırlandırılabilir. Tedavi için gerekli olan yöntem ve hizmetlere ulaşmak parası olanların "hakkı" olacaktır .

- Sistemin bu şekilde tasarlanması ile özel sağlık sigortalarına yönelme teşvik edilecek, sosyal güvenlik kurumundan kaçış hızlanacaktır. Bu durumda kurum, en düşük ve en sınırlı hizmeti sağlayan yoksulluk yönetimi kurumuna dönüşecektir. Öte yandan uzlaşma arayışı devam ederken TBMM'sine sunulan ve Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile de mevcut sosyal güvenlik kurumları kaldırılarak, özerk yönetim yapısından yoksun, prim ödeyenleri yönetime katılmaktan tümü ile dışlayan, hiç denenmemiş hantal bir kurum oluşturulmaktadır.

Hazırlanan Tasarı ile İlgili Eleştirilerimiz

- Kurumun organları içinde yer alan 'Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu'nun kaldırılarak, Genel Kurulun yeniden oluşturulması. Genel Kurulun görevlerinin tasarının 31. maddesi de dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi

- Genel Kurulun görevleri arasında yer alan, Yönetim Kurulu'nun seçimle gelen üyelerin sosyal tarafların kendi arasında değil, tüm Genel Kurul temsilcilerince seçilmesi,

- Genel Kurulun oluşumunda yazılan meslek kuruluşlarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi.

- Yönetim Kurulunun prim ödeyen veya ödemiş tarafların eşit şekilde yönetime katıldığı, sigortalı, emekli, tüm hak sahiplerinin temsil edildiği özerk yönetim yapısına sahip kurumsal yapı kazandırılması.

- Kurum başkanının görevleri arasında yer. alan bir çok konu, kolektif karar almayı gerektirecek nitelikte olduğundan, bunların Yönetim Kurulu görevleri arasına alınması.

- Sosyal Güvenlik hakkının etkinleştirilmesi, kayıt dışı istihdamın ve suistimallerin önlenmesi bakımından yapılması zorunlu görülen denetiminin, kurum içinde hiyerarşik sisteme uygun olarak yeniden organize edilmesi.

- Kurumun finansal hedeflerinin belirlenmesi ve izlenmesi çerçevesinde oluşturulan finans komisyonuna prensip olarak katılmamakla birlikte, böyle bir kurulun oluşmasında zorunluluk görülmesi halinde, bu komisyona sosyal tarafların da temsilci olarak katılması.

- Kurumun gelirleri içinde sağlık sigortası için öngörülen devlet katkısının alınması.

SONUÇ

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun tasarısının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, tüm önerilerimiz 've taleplerimiz doğrultusunda değiştirilmeden Genel Kurul gündemine getirilmesi ve yasalaşması durumunda Anayasanın sosyal devlet ilkesine aykırı olarak sosyal sigortalar, emeklilik ve sağlık hakları ile ilgili devletin yükümlülükleri ortadan kaldırılacak, IMF'ye verilen taahhütler doğrultusunda piyasa koşullarının geçerli

olduğu bir sistem oluşacaktır.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı ile, sosyal sigortalar ve emeklilikle ilgili kazanılmış hakların korunacağı sđylenerek, Emek Platformunun tarafları olarak bizlerden, çocuklarımızın, torunlarımızın, geleceğine ambargo konmasına suskun kalmamız, istenmektedir. Kaldıkı alışanların önemli kazanılmış hakları da korunmamaktadır.

Emek Platformu, bu sđrete ülkenin geleceği ve toplumun sosyal güvencesi bakımından yukarıda mutabakat sağlanan görüşlerini TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerin Grup Başkan Vekilleri ile Plan ve Bt Komisyonu yelerine sunması ve çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına yazılı olarak iletmeye karar vermiştir.

Emek Platformu prim ödeyen tarafların eşit Şekilde yönetime katıldığı, sigortalılara etkin hizmet sunan özerk yönetim yapısına sahip kurumsal yapı oluşturulmasını istemektedir.

Bu taleplerimizin tasarıların yasalaşması sđreci içinde Hükümet yetkililerinin ve Komisyon yeleri ile Genel Kurulda grubu bulunan siyasi parti gruplarının dikkate alacağını ummak istememizle birlikte,

Emek Platformunun kararlılığını kamuoyuna yansıtılmak ve bilgilendirmek bakımından Emek Platformunun daha önce almış olduğu etkin eylem planlarını yürürlüğe koymayı bir görev addetmektedir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

2006 VE TMMOB

Ocak 2006

Kanaltürk'de yayımlanan ve gazeteci Tuncay Özkan'ın sunduğu Söz Meclisi programının 27 Ocak 2006 tarihinde yayımlanan bölümünün konusu "2006 Yılı Beklentileri, Alternatifleri, Seçenekleri" oldu. Söz Meclisi her ayın son Cuma akşamı emek ve meslek örgütü başkanlarının katılımı ile canlı olarak yayımlanıyor. Programa TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanca da katıldı. Mehmet Soğanca konuşmasında şunları da söyledi:

Geçen programda 2005 yılı Dünya ve Türkiye değerlendirmesini yaptık. 2006 yılında beklentilerimiz de bu değerlendirmelerin ışığında olmak durumundadır.

2006, her çift sayılı yıllarda olduğu gibi bu yıl da Şube, Oda ve Birlik Genel Kurullarının toplandığı bir yıl. Bu dönemde de TMMOB'nin 1970'lerden bu yana süren çağdaş-devrimci-demokrat yapısının devam etmesi için, onurlu yürüyüşümüzün ve dik duruşumuzun devam etmesi için şube-oda ve TMMOB genel kurullarında, TMMOB'yi ve odalarını iktidarın sesi yapmak isteyen güçlerle mücadele edeceğimiz ve bundan da başarı ile çıkacağımız bir yıl olacaktır. 2006; siyasi iktidarın kadrolaşma planlarını üniversiteler, meslek odaları ve sendikalar üzerinden sürdürmeye çalışacağı bir yıl olacaktır. TMMOB'nin her siyasal iktidara karşı örgütsel bağımsızlığını koruma mücadelesinin bu dönem bu iktidara karşı da vereceği bir yıl olacaktır.

2006, dünyada neoliberal politikaların ısrarla sürdürüleceği ABD ve koalisyon güçlerinin ortadoğu'daki işgali sürdüreceklere ve İran ile Suriye üzerindeki baskılarını artıracakları ancak buna karşı başta ABD'de olmak üzere dünyanın dört bir yanında neoliberal politikalara karşı, işgale karşı protestoların örgütlendiği bir yıl olacaktır. TMMOB, emek ve demokrasiden yana politikaların yaşama geçirilmesi için üzerine düşeni yapacaktır.

2006, Dünya Sosyal Forumları'nın (Venezuela-Caracas, Mali-Bamako'da forumlar başladı, Hindistan - Karaşi'de Mart 2006 da yapılacak) yapıldığı yıl olacak. 4-7 Mayıs'ta Atina'da 4. Avrupa Sosyal Forum'u yapılacak. Bu forumlarda Neoliberalizme, Emperyalizme, her türden ayrımcılığa karşı başka bir dünya ve başka bir Avrupa isteyenler buluşacaklar ve seslerini yükseltecekler. Buralarda TMMOB diğer emek ve meslek örgütleri ile birlikte ve çok sayıda delege ile yerini alacaktır. Buna paralel olarak odağında yer aldığımız Türkiye Sosyal Forum'unu Kasım 2006'da İstanbul'da toplayacağız.

2006, ABD'nin arka bahçesinde ortaya çıkan umudun giderek güçlendiği bir yıl olacak. Küba, Brezilya, Arjantin, Venezuela, Uruguay, Bolivya'nın oluşturduğu blok'a Şili'nin de eklenmesi ile umudun büyüdüğünü göreceğiz. Latin Amerika'da esen rüzgarların esintileri diliyoruz buralara da ulaşacak.

2006, Türkiye'de AKP iktidarının IMF ve Dünya Bankası politikalarını harfiyen uygulayacağı, bu politikalarından zarar gören emekçilerin ve onların örgütlerinin de taleplerini yükselterek mücadele edeceği bir yıl olacaktır. Artık her kes biliyor, AKP IMF ve Dünya Bankası programlarını hayata geçirmede kendinden önceki iktidarlardan çok daha fazla başarılıdır.

2006, AB müzakere sürecinin egemenler açısından zorlu geçeceği ve emekçiler açısından da bu sürecin mücadele sürecine çevrileceği bir yıl olacaktır. TMMOB, gerek tarama, gerekse müzakere sürecinde 35 konu başlığı üzerinden sürece müdahale edecektir. Diploma

unvanı, mesleki ve akademik tanınırlık, yabancıların çalışma koşulları gibi üyelerimizi doğrudan ilgilendiren konularda etkin çalışmalar yürütülecektir.

2006, TMMOB olarak kendi uzmanlık alanlarımız üzerinden üyelerimizin ve kamunun çıkarlarını savunduğumuz ve bu doğrultuda çok sayıda kongre,sempozyum, panel ile tek başımıza veya diğer emek-meslek örgütleri ile birlikte mitingler ve gösteriler düzenleyeceğimiz bir yıl olacaktır.

2006, TMMOB ve bağlı odalarının, bugüne kadar yaptığı önerilerin doğru çıkmasını da göz önüne alarak, doğrularımızı her platformda söylemeye devam edeceğimiz bir yıl olacaktır. Özellikle dışa bağımlı bir enerji politikasının bizi ve bizim gibi diğer ülkeleri nasıl zora soktuğunu iktidar dahil herkesin gördüğünü düşünüyoruz. Bu politikardan vazgeçilmesi için ortamın uygun olduğunu düşünüyor ve iktidara sesleniyoruz. İstedığınız yer ve zamanda odalarımızın ilgilileri ve uzmanlarımızla görüşlerimizi sizlerle paylaşmaya hazırız.

2006, İnsan haklarına yönelik her türlü baskıcı girişimin barış içinde demokratik çözümünden yana bir yıl olması dileği ile TMMOB olarak üzerimize düşen her türlü demokratik girişimleri yapacağımız bir yıl olacaktır.

2006,TMMOB olarak uzmanlık alanlarımızda çok sayıda düzenlemenin yapılacağı ve buna karşı her türlü girişimleri sürdürerek görüşlerimizi iktidar ve kamuoyu ile paylaşacağımız bir yıl olacaktır.

2006; Özelleştirme programında yer alan TEKEL'in sigara fabrikalarının, TCDD'ye ait limanların, Türkiye Şeker Fabrikalarının, Türkiye Demir Çelik İşletmelerinin, Sümer Holdingin, Denizcilik İşletmesinin, birçok elektrik üretim tesislerinin hisselerinin yerli ve yabancı özel tekelere devredilmek isteneceği bir yıl olacaktır. PETKİM, TÜPRAŞ, ERDEMİR, Türk Telekom, Eti Alüminyum, TÜGSAŞ gibi 2005 yılında özelleştirilen kuruluşlara karşı hukuki mücadelenin sürdürüldüğü süreçte TMMOB, bu talana karşı çıkmayı sürdürecektir.

2006; eğitim ve sağlıktan sonra sosyal güvenliğin de özelleştirilmeye çalışılacağı bir yıl olacaktır. TMMOB, sorunlu işleyen sosyal devlet ilkesini tümüyle işlemez kılacak bu düzenlemelerin karşısında olacaktır.

2006; AB'ye uyum adı altında hazineye ait toprakların topraksız ve az topraklı çiftçilere dağıtımının durdurulacağı, mayınlı arazilerin yerli ve yabancı şirketlere satılmaya çalışıldığı bir yıl olacaktır. Hazine arazilerinin ve mayınlı arazilerin yoksul köylüye verilmesini isteyen TMMOB, 2006 yılında da unutturulmaya çalışılan toprak reformunu ülke gündemine taşımaya devam edecektir.

2006; tarım sektörü açısından özellikle AB ve DTÖ müzakereleri sürecinde oldukça sorunlu bir yıl olacaktır. Tüm tarımsal ürünlerin Gümrük Birliği kapsamına alınmasının, DTÖ zirvelerinde tarımda daha da liberalleşmenin gündeme getirildiği süreçte; TMMOB, bütçeden tarıma daha çok kaynak ayrılması, çiftçimizin daha çok desteklenmesi, tarım ürünleri ticaretinde korumacılığın sürdürülmesi gerektiğini söylemeye devam edecektir.

2006; siyasi iktidarcı 2B adı altında mali kaynak sağlama gerekçesiyle orman arazilerinin işgalcilere satışının gündeme getirileceği bir yıl olacaktır. TMMOB, bu talana karşı çıkacaktır.

2006; kamunun yeniden yapılandırılması projesi kapsamında, kurumlar ve çalışan personel

açısından zor bir yıl olacaktır. Kamu Personel Rejimi Yasasının gündeme getirileceği süreçte, TMMOB üyelerinin ve tüm çalışanların insanca yaşayabilecekleri bir ortama kavuşmaları açısından üzerine düşeni yapmaya devam edecektir.

2006; mühendis ve mimarların üretim süreçlerinden dışlanmadığı ve emeğinin hakkını aldığı; çiftçinin tarladan uzaklaşmaya devam etmediği ve emeğinin hakkını aldığı; işçinin fabrikadan uzaklaştırılmadığı ve emeğinin hakkını aldığı; esnafın kepenk kapatmadığı ve hakkını aldığı; bilim ve teknoloji politikalarının yaşama geçirildiği; üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen, bağımsız karar alabilen ve uygulayabilen bir Ülkede onurlu, insanca yaşamın hüküm sürdüğü bir yıl olmalıdır.

2006, kısaca her alanda emekten yana güçlerin birlikte mücadele etmesinin gerekli olduğunun herkes tarafından benimsendiği bir yıl olmalıdır.

UFUK AYDIN'IN ACISI YÜREĞİMİZİ YAKIYOR
Şubat 2006

TMMOB'ye bağlı İnşaat Mühendisleri Odamızın üyesi, 1987 yılı ODTÜ mezunu, değerli meslektaşımız İnşaat Mühendisi **Ufuk AYDIN'**ı kaybettik.

Ufuk Aydın'ı, Afganistan'da karayolu yenilenmesi çalışmalarını yürüten Kolin İnşaat firmasında mühendislik hizmeti vermekte iken, 7 Şubat 2006 günü Herat-Kandahar yolunun 55. kilometresinde firmanın arabasına düzenlenen bombalı saldırı sonucu kaybettik

Dünyanın efendisinin ve terörün pençesindeki Afganistan'da yaşanan bu insanlık suçunu kınıyoruz.

Tüm dünyada her türlü terörün durdurulmasını istiyoruz.

Mesleğinin en verimli döneminde aramızdan ayrılmak zorunda kalan arkadaşımıza yönelik bu vahşi olayın açıklığa kavuşturulmasını ve suçluların cezalandırılmasını istiyoruz.

Olayı kınadığını açıklayan siyasal iktidardan, dünyanın neresinde olursa olsun çalışmakta olan meslektaşlarımıza sahip çıkmasını istiyoruz.

Acımız sonsuz. Acımız paylaştıkça artıyor. **Ufuk AYDIN'**ın anısı hep bizimle olacak.

Ailesine, dostlarına, İnşaat Mühendisleri Odamıza sabırlar diliyorum.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HERKESE SAĞLIK VE GÜVENLİ GELECEK HAKKI İÇİN ORTAK MÜCADELEYE Şubat 2006

Giriş

Hükümetin on dokuzuncu stand-by anlaşmasına ilişkin Niyet Mektubu IMF icra Direktörleri Kurulu tarafından onaylandı.

Mektuba göre Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Kanun Tasarısı 2006 Ocak ayı sonuna kadar, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (SS ve GSS) Kanun Tasarısı da 2006 Şubat ayı ortasına kadar TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilecek.

Hükümet'in; toplumun iradesini hiçe sayarak verdiği bu taahhütler ile hepimizin sağlık ve sosyal güvenliği ipotek altına alınmak isteniyor.

Söz konusu kanun tasarıları emeklilik yaşının dünyanın hiçbir ülkesinde olmadığı kadar yükseltilmesinden emekli maaşlarının düşürülmesine; aylık geliri 127 YTL'nin üzerinde olan bütün vatandaşlardan zorunlu Genel Sağlık Sigortası (GSS) primi toplanmasından sağlık hizmetlerinin piyasaya terk edilmesine kadar bir dizi hak kayıplarını öngörüyor.

Önce Mezarda Emeklilik Vardı

Son zamanlarda işbaşına gelen iktidarlar IMF ve Dünya Bankası politikalarını dayatmasıyla sürekli olarak sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında yeni düzenlemeler yapıyorlar. Bize "reform" adı altında sunulan bu düzenlemelerin her biri yeni hak kayıplarımıza yol açıyor.

Hatırlarsınız; Türkiye sosyal güvenlik sistemiyle ilgili tartışmalar bundan on beş yıl önce başlamıştı. Gerek sermaye sınıfı, gerekse onun politik sözcülerine göre sosyal güvenlik kurumlarının aktüeryal dengeleri bozulmuştu ve verdikleri büyük açıklar nedeniyle bütçe için birer kara delik olmuşlardı.

Bu sürdürülemez durumun öncelikli ve başlıca nedeni ise işçilerin erken emekli olmalarıydı. Kadınlar otuz sekiz, erkekler ise kırk üç yaşında emekli oluyorlar ve uzun yıllar boyunca emekli maaşı alıyorlardı.

Gerçekten de o günlerde mevcut mevzuat kadın işçilere yirmi, erkek işçilere yirmi beş yıl çalışmak ve 5.000 gün prim ödemek koşuluyla emeklilik hakkı tanıyordu. Ama bu haktan yararlanabilen işçi sayısı aslında çok azdı. SSK'nın istatistiklerine göre kırk yaşın altında emekli olabilen işçilerin oranı toplamın % 1'i bile değildi.

HERKESE SAĞLIK / GÜVENLİ GELECEK

Ashında Türkiye sosyal güvenlik sisteminin esas sorunu işçilerin erken emekli olmaları değil, sosyal güvenlik için ayrılan toplumsal kaynakların sınırlılığıdır.

Öte yandan devlet sosyal güvenliğin finansmanına primli olarak hiçbir katkıda bulunmuyordu. Bütçeden sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferler ise birçok gelişmiş ülkedeki devlet desteğinin çok altındaydı.

Üstelik sermaye sınıfına verilen teşvikler, faiz adı altında aktarılan toplumsal kaynaklar tartışma dışında tutulurken, yetmiş milyon yurttaşın sosyal güvenliğine ayrılan sınırlı kaynakları "kara delik", "kambur" olarak görmek nasıl bir vicdanın eseri idi?

Bu itirazlar ve sorular çok daha fazla uzatılabilirdi. Ne var ki sermaye sınıfının siyasi temsilcilerinin bu gerçekleri dinlemeye niyeti yoktu. Emeklilik koşullarını zorlaştırmak için bekledikleri fırsatı 1999'da 57. Hükümet'le birlikte buldular. 4447 sayılı Sosyal Güvenlik Yasası, 17 Ağustos depreminden bir hafta sonra TBMM'de kabul edildi.

Sendikaların ve toplumsal muhalefetin büyük tepki gösterdiği "Mezarda Emeklilik Yasası"yla üç önemli değişiklik gerçekleştirildi:

- 1) Emeklilik için yaş sınırı kadınlarda 58'e, erkeklerde 60'a yükseltildi.
- 2) Emeklilik için prim ödeme gün sayısı 5.000 günden 7.000 güne çıkarıldı.
- 3) Hükümete SSK prim tavanını tabanın 5 katına kadar arttırma yetkisi verildi.

Sendikaların yürüttüğü mücadele sonucunda mevcut çalışanlar için emeklilikte aşamalı bir geçiş süreci sağlanarak hakları belirli oranlarda korundu. Bu nedenle toplumsal etkileri hâlâ yeterince hissedilmeyen bu düzenlemenin bir bütün olarak çalışanlar ve emekliler açısından faturası ise oldukça ağır oldu.

Bugün, Türkiye'de, 18 yaşında çalışmaya başlayan bir işçinin 60 yaşına kadar çalıştıktan sonra bir yıl emekli maaşı alabilmesi için 13.500 saat çalışması gerekiyor. Oysa, bir yıllık emekli maaşını hak etmek için İngiliz işçiler 7.413 saat, Alman işçiler 6.306 saat, Fransız işçiler ise 3.805 saat çalışıyor.

Üstelik, kamudaki istihdamın özelleştirme politikaları nedeniyle hızla daraldığı, işsizliğin yaygın olduğu ve iş güvencesinin sınırlı olduğu ülkemiz koşullarında, sendikal hakların önündeki engeller nedeniyle örgütlenme düzeyi son derece düşük olan çalışanların bu koşulları tamamlayarak emekliliğe hak kazanması bir hayli zor olacak. Çalışanların önemli bir bölümünün ise muhtemelen hiçbir zaman yoksulluk sınırının altında da olsa maaş alabilecekleri ve sağlık hizmetlerinden yararlanabilecekleri bir emekli karnesi olmayacak.

Şimdi de Ahirette Emeklilik

1999'daki "reform"un gerekçesi sosyal güvenlik sisteminin tıkanmış olmasıydı. Onlara göre bu düzenlemeler zorunluydu. Yoksa sistem çökecekti.

Neticede; bizim bütün karşı çıkmamıza rağmen istedikleri yasa TBMM'den geçirdiler. Ama yetmedi. Şimdi yeni bir "reform" saldırısıyla sahneye çıktılar.

Gerekçeleri gene aynı. Sosyal güvenlik sistemi açık veriyor... Emeklilik yaşı düşük... Emekli maaşları yüksek... Emekçiler az çalışıp uzun yaşıyorlar... Böyle giderse sistem (gene) çökecek...

Bu gerekçelerle hazırlanan "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası" ve "Sosyal Güvenlik Kurumu" Kanunu Tasarıları TBMM'nin gündeminde.

Sosyal güvenlik alanında yapılacak düzenlemelerde amacın hem emeklilik, hem de sağlık sistemini tek çatı altında toplamak ve böylece sürdürülebilir bir yapı oluşturmak olduğu iddia ediliyor.

Gerçekten de bütün sosyal güvenlik sistemi tek çatı altında toplanıyor. Ama bu çatı mevcut Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur çatısından bile daha dar bir çatı olarak inşa ediliyor.

Halen kadınlar için 58, erkekler için 60 olan emeklilik yaşı hem kadınlar, hem de erkekler

38. dönemde söylediklerimiz

için 68'e, emekli olabilmek için gerekli prim ödeme gün sayısı da 9.000'e yükseltilecek.

TBMM, bu tasarımı kabul ederse, bir dünya rekoruna imza atmış olacak. Çünkü dünyanın hiçbir yerinde, en uzun yaşayan insanların ülkesi Japonya'da bile, bu kadar yüksek emekli yaşı yok.

Bunları söylediğimizde "ama bu artış sizi ilgilendirmiyor, 2035'ten sonra yürürlüğe girecek, 2075'te tamamlanacak" diyorlar. Peki ama; 2035, 2045, 2075 yılında bu topraklarda yaşayacak olanlar bizim çocuklarımız değil mi? Bugün için bize dokunmasa da çocuklarımızın geleceğini karartacak olan düzenlemelere sessiz mi kalacağız?

Prim ödeme gün sayısında 7.000'den 9.000'e artış ise yasa çıktıktan hemen sonra çalışmaya başlayanlar için geçerli olacak.

Eğer tasarı yasalaşırsa, örneğin, yılda 120 gün çalışma imkanı bulan geçici işçilerin tam aylığı hak edebilmeleri için, her yıl iş bulabilmek şartı ile 75 yıl; yılda 90 gün çalışabilenlerin ise 100 yıl çalışması gerekecek.

Öte yandan, ülkemizde işsizlik oranı, resmi istatistiklere göre % 19'u aşıyor. İş bulmak aslanın ağzında. Üstelik zar zor bir iş bulup çalışabilenlerin sigorta primleri de patronlar tarafından eksik olarak yatırılıyor.

Bu koşullarda, emekli olabilmek için 7.000 gün prim ödemek bile mümkün değilken, prim gün sayısını 9.000'e çıkarmak 4 nasıl ve hangi vicdana sığıyor?

SS ve GSS Kanun Tasarısıyla prime esas kazancın tavanı da yükseltilecek. SSK'da halen asgari ücretin beş katı olan bu tavan yasadan sonra bütün çalışanlar için altı buçuk kata çıkarılacak.

Emekli Maaşlarında "tek çatı"

SS ve GSS Kanun Tasarısı'nda emeklilikle ilgili en önemli ve güncel düzenlemeler ise emekli maaşlarında yapılacak.

Halen 25 yıllık sigortalılık süresi için aylık bağlama oranları brüt ücret/maaş üzerinden SSK ve Bağ-Kur'da % 65, Emekli Sandığı'nda % 75 olarak hesaplanıyor. Yani SSK ve Bağ-Kur'da yıllık bazda % 2.6, Emekli Sandığı'nda % 3'e denk gelmekte. Her ilave yıl için aylık bağlama oranlarına SSK ve Bağ-Kur'da % 1.5, Emekli Sandığı'nda ise % 1 artış yapılmakta.

Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra aylık bağlanma oranları bütün çalışanlar için 2015 yılına kadar % 2,5'e, 2016 yılından itibaren ise % 2'ye düşürülecek.

Örnek olarak 25 yıl boyunca aynı işi yapan ve aynı gelire sahip iki kamu çalışanını alalım. Bugünkü koşullarda emekli olan birinci çalışan % 75 aylık bağlama oranı ile emekli maaşını almaya hak kazanırken 2016 yılında çalışmaya başlayan ve 2041 'de emeklilik hakkı kazanacak ikinci çalışanın maaş bağlanma oranı ise % 50'ye düşecek. 10 yıldır çalışmakta olup emekliliğine 15 yıl kalan bir kamu çalışanına ise % 65 oranından emekli maaşı bağlanacak.

Böylece memur emeklilerinin maaşları % 33, SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin maaşları ise % 23 düşürülüp "tek çatı" altında toplanmış olacak.

Yeni sistemdeki emekli maaşlarıyla ilgili her türlü düzenleme, tabii olarak, mevcut emek-

lilerin maaşlarına da düşüş olarak yansiyacak.

Zaten “reform”un akıl hocaları açık olarak yazmışlar; Türkiye’de emekli maaşları yüksek(!)miş.

Üstelik maaşlarla ilgili düzenleme hemen uygulamaya başlanacak. Böylece, halen emeklilik hakkını kazanmamış olan mevcut çalışanlar da, farklı oranlarda, hak kaybına uğrayacak.

Kamu çalışanları için bir başka tehlike daha var. Tasarıya göre yeni düzenlemeyle belirlenen prime esas kazanç matrahı ile Emekli Sandığı Kanunu’na göre keseneğe tabi kazançları arasındaki matrah farkına ait sigorta primi bir yıl süreyle kurumlarınca karşılanacak. 2008 yılı başından itibaren ise maaşlarına yansiyacak. Bu da zaten çoğunluğunun geliri yoksulluk sınırının altında olan kamu çalışanlarının maaşlarında ayrıca düşmeye yol açacak.

Sözün kısası; SS ve GSS Kanun Tasarısı’nın tek amacının çalışanların mevcut sistemdeki haklarını geriye götürerek daraltmak, yükümlülüklerini ağırlaştırmak olduğu görülüyor. Böylece sistemin açıklarını kapatmak adına hem mevcut çalışanların, hem de gelecek nesillerin güvenli gelecek hakları gasp edilmeye çalışılıyor.

Yoksulluğun Nedeni Sosyal Güvenlik mi?

Sosyal güvenlik “reformu”nun gerekçesi olarak sosyal güvenliğe aktarılan kaynak toplumdaki yoksulluğun nedeni olarak gösterilmeye çalışılıyor. Yoksulluk yaratan ekonomi politikalarını gizlemek adına, sosyal güvenlik kurumlarının yapısal sorunları ve işleyişlerine değinilmeden, sosyal güvenlik sistemi ile yoksulluk sorunu arasında bir ilişki kurulmakta ve sorunların çözümü tehlikeli bir karşıtlık temelinde gerekçelendirilmekte.

Sosyal güvenlik kurumlarına bütçeden ayrılan kaynağın yoksulluğun nedeni olduğu gibi yanlış bir kabulden yola çıkılarak; sosyal güvenlik kurumları ile sosyal yardım sistemi, dolayısıyla bu sistem içinde olanlar karşı karşıya getirilmeye çalışılıyor.

Toplumun yoksul kesimlerine sosyal yardım olarak gitmesi gereken mali kaynağın sosyal güvenlik kurumlarının “açığının kapatılmasında kullanıldığı iddia edilerek; bu açık kapatılırsa, yani sosyal güvenliğe hiçbir kaynak aktarılmazsa bu tutarın sosyal yardımlarda kullanılacağı, bunun da yoksulluğu hafifleteceği söyleniyor.

Böylece, sosyal harcamaların artırılması yönündeki toplumsal baskılara karşı, yeni kaynak yaratmadan, çalışanların etkin olabildiği sosyal güvenlik sistemi parçalanarak, eldeki kaynak daha geniş bir havuzda dağıtılmak istenmekte.

Oysa sosyal güvenlik kavramı ve kurumları, yoksulluk yasalarından farklı olarak, tarihsel süreçte çalışanların kazanımları olarak ortaya çıkmıştır. Mevcut “reform” denemesiyle “sosyal güvenlik” yerine “sosyal koruma” kavramı yerleştirilmeye çalışılmaktadır.

Yoksulluk, yönetilmesi değil, ortadan kaldırılması gereken bir hedef olmalıdır. Yoksullar insanca yaşama hakkı, yeterli bir gelire sahip olma hakkı, bu geliri elde edebilmek için çalışma hakkı ve insan onuru gözetilerek; kurumsal desteklerden yararlandırılmalar. Devlet, sosyal devlet olmanın bir gereği olarak ve eşitlik ilkesine uygunluk temelinde, bu kesimin çalışma, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik haklarından yararlanmaları için gerekli her türlü önemi almalıdır.

Bu önlemler için gelirin yeniden dağıtımını sağlayarak, sosyal güvenlik, sağlık ve eğitimi

temel bir hak olarak yaygınlaştırmak, her yurttaş için erişilebilir kılmak; ücretlerin toplu sözleşmelerle belirlenebilmesi için sendikal hakların önündeki engelleri kaldırmak; tam istihdam hedefini gözeterek istihdam ve iş yaratmak; vergilendirilmeyen her türlü gelirden vergi alarak, kamusal hizmet için kaynak yaratmaktır. Biri Bizi GSSliyor

Türkiye’de sağlık harcamalarının finansmanı için bir Genel Sağlık Sigortası (GSS) kurulması 1940’lardan bu yana gündemdedir. Geçmiş dönemlerde Hükümetler bir dizi yasa tasarısı hazırlamışlar, ama halkın tepkisinden korktukları için çoğunu Meclise sevk edememişlerdi. TBMM’ye gelmeyi başaran tasarılar ise görüşülemeden kadük olmuştu.

12 Eylül cuntacıları işi daha sağlama almak için GSS’yi Anayasa’ya bile yazmışlardı. 1982 Anayasası’nda “sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde korunabilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir” hükmü yer almıştı. Böylece bir GSS düzenlemesi dünyada ilk defa bir Anayasaya girmişti.

Bu arada GSS’nin adı bile defalarca değişmiş; KSS (Kişisel Sağlık Sigortası), SFK (Sağlık Finansman Kurumu) benzeri girişimler fiyaskoya uğradıktan sonra tekrar GSS’de karar kılınmıştı.

AKP Hükümeti’nin ilk GSS Kanun Tasarısı Haziran 2003’te hazırlanmış ve görüş alınmak üzere ilgili taraflara gönderilmişti. Alınan görüşlerden yararlanılmamakla birlikte ilk tasarı rafa kaldırıldı ve 17 Aralık 2004’te yeniden düzenlendi. 2 Mart 2005’te gözden geçirildikten sonra Hükümet’e sunuldu. Hükümet ise GSS Kanun Tasarısı’nı Emeklilik Sigortası Kanun Tasarısıyla birleştirip 4 Nisan 2005’te TBMM’ye sevk etti.

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonu’nun Alt Komisyonu’nda görüşülen Tasarıda bazı değişiklikler yapıldı. Ama esası hep aynı kaldı.

Dünya Bankası Sağlıklı (!) Günler Diler

Dünya Bankası kredileriyle hazırlanıp yıllardır “Sağlık Reformu Projesi” adıyla pazarlanan şablonun yeni adı “Sağlıkta (Geriye) Dönüşüm Programı” olmuştur.

Zarf değişmiş, mazruf aynı kalmıştı.

Uluslararası sermayenin temsilcisi Dünya Bankası ideolojisiyle hazırlanıp bizim gibi ülkelere dayatılan bu şablon nitelikli projenin, hiçbirisi Türkiye’ye özgü olmayan çözüm önerileri, şöyleydi:

- SSK sağlık kurumlarına el konulup Sağlık Bakanlığı’na devredilerek tasfiyesi.
- Sağlık Bakanlığı’nın hizmet sunumundan çekilmesi. Kamu sağlık kurumlarının il özel idareleri ve belediyelere devredilmesi.
- Sağlık ocaklarının yok edilerek birinci basamak sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi; “Aile Hekimliği” modelinin uygulanması.
- Kamu hastanelerinin önce “Sağlık İşletmelerine dönüştürülmesi, daha sonra özel sektöre devredilmesi ya da satılması.
- Kamusal kaynakların özel sağlık sektörüne akıtılması. Kamu sağlık kurumlarının kaynaklarının, yatırımlarının ve personel alımlarının kısıtlanarak çökertilmesi.

- Sağlık hizmetlerinin piyasanın vahşi koşullarına terk edilmesi.

- Sağlık harcamalarının yeni bir "sağlık vergisi" olan Genel Sağlık Sigortası primi (GSS) ile finanse edilmesi

Sosyal güvenlik reformunun kazandığı ivme, sağlık sektöründe daha geniş reformu başlatma potansiyeline sahiptir. Bunun bir parçası sonuç-kalite yönetimini kontrol edebilecek bir Sağlık Bakanlığı oluşturulması, bir yönü de rekabete dayalı bir hizmet piyasasından bir temel paketi satın alan ve finanse eden bir sosyal güvenlik sistemidir. Üçüncüsü ise, ilave sigorta sunan ve sigorta acenteleri ile yapılan anlaşmalara uygun şekilde hizmetleri satarak bu piyasada rekabet eden iyi düzenlenmiş bir özel sektördür

Zaten, Sağlık Bakanlığı'nın "Sağlıkta (Geriye) Dönüşüm" başlıklı kitabında proje şöyle tanıtılıyordu:

"Bugüne kadar bakanlığımız bünyesinde ulusal ve uluslararası katılımı yapılmış çok sayıda çalışma ve proje ortaya konmuş ve bu projeler 'reform' olarak adlandırılmıştır. ... Bugün bir reformdan söz etmeyişiğimiz tamamen yeni bir görüş ortaya koymadığımızın bilincinde olduğumuz içindir."

Gerçekten de, Dünya Bankası'nın Haziran 2002 tarihli "Türkiye: Yaygınlığı ve Verimliliği İyileştirmek Amacıyla Sağlık Sektöründe Yapılan Reformlar" dokümanına göz atımlar Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın neredeyse olduğu gibi buradan kopya edilip pazarlandığını görüyorlardı.

Senaryosunu Dünya Bankası'nın yazdığı korku filmi devam ediyor; Sağlıkta (Geriye) Dönüşüm Projesi Banka'dan alınan kredilerle yürütülüyordu.

GSS mi, SSS mi?

Kanun tasarısına göre Türkiye'de ikamet eden herkes zorunlu olarak GSS'li olacak. Türkiye'de ikamet etmeyen Türk vatandaşları ile oturma izni almış yabancı ülke vatandaşlarından; bir yıldan fazla kesintisiz olarak ikamet edecek olanlar da bu zorunluluğa tabi olacaklar.

GSS kapsamına giren ve kendi adına veya bir işverene bağlı olarak çalışan herkes prim ödeyecek. Sigortalının çalışmayan, gelir veya aylık almayan eşi, çocukları ile anne ve babası da böylece GSS'den yararlanabilecek.

GSS primlerine esas kazancın alt sınırı asgari ücret (531 YTL), üst sınırı ise bu ücretin altı buçuk katı (3.451 YTL) olacak. Sigortalılar bu sınırlar arasındaki gelirlerinin %12,5'ini GSS primi olarak ödeyecek. Serbest çalışanlar bu miktarın tamamını kendileri öderken, bir işverene bağlı olanlar %5'ini kendileri ödeyecek, %7,5'i ise işveren tarafından ödenecek.

Diğer sigortalardan yararlan(a)mayıp sadece GSS kapsamına gireceklerin prim oranı ise % 12 olacak.

Böylece bütün yurttaşlar her ay 63,7 YTL ile 431,4 YTL arasında zorunlu GSS primi/vergisi ödeyecek.

Peki ya ödeyemeyenler?

Hükümete göre ödeme gücü olmayanların GSS primleri devlet tarafından ödenecek. Kanun tasarılarına bakıldığında ise ancak aylık geliri net asgari ücretin üçte birinden,

38. dönemde söylediklerimiz

yani 126,8 YTL'den az olanların bu kapsama gireceği görülüyor.

Aylık geliri 127 YTL olanlardan ise devlet, her ay zorunlu olarak, 63,7 YTL GSS primi alacak. Geriye kalan 63,3 YTL ile de bütün ay boyunca sağlıklı sağlıklı geçinmesini bekleyecek.

Kayıt dışı olarak çalışanlar, işsizler, prim borcunu ödeyemeyen esnaf ve çiftçiler, yoksul olduğunu devlete ispat edemeyenler; yani verilmiş GSS'si olmayanlar ise hiç sağlık hizmeti alamayacak.

Öyleyse; GSS, gerçekten adıyla müsemma olacak, yani herkesi mi kapsayacak; yoksa, vatandaşların önemli bir bölümünü kapsam dışında bırakan bir Sınırlı Sağlık Sigortası (SSS) olarak mı kalacak?

Ne Kadar Para, O Kadar GSS

Hükümet'in 2003 Haziran'ında kamuoyuna açıkladığı "Sağlıkta (Geriye) Dönüşüm" başlıklı politika belgesinde GSS kapsamına girecek nüfusa verilecek sağlık hizmetleri şöyle açıklanıyordu:

"Sağlık hizmetlerinde temel teminat paketi belirlenecektir.

GSS'nin kurulması yanında özel sağlık sigortacılığının da gelişimi desteklenecek, özel sigortaların tamamlayıcı bir rol ile sistemde bulunmaları sağlanacaktır. Zorunlu GSS'nin kapsadığı temel teminat paketine ilave olarak hizmet almak isteyenler özel sigorta yaptırabilecekler ve hizmetlerini bu özel sigortalar aracılığıyla alabileceklerdir. Bu anlamda özel sigortacılık teşvik edilecektir."

Böylece, Hükümet'in sağlıkla ilgili en temel resmi belgesinde GSS'nin bütün sağlık hizmetlerini kapsamayacağı; sadece sınırlı bir hizmet vereceği açık olarak ifade edilmişti.

Nitekim, 2003 Haziran tarihli GSS Kanun Tasarısı'nda da temel teminat paketi içinde yapılacak sağlık yardımları madde madde sayılıyor ve bunun dışında, ek hizmet almak isteyen kimselerin bu hizmeti karşılığı ödenmek sureti ile satın alabilecekleri belirtiliyordu.

Sağlık hizmetlerinin bu şekilde sınırlanması karşısında doğacak tepki nedeniyle "Temel Teminat Paketi" adından daha sonra vazgeçildi. Ama esaslı bütün tasarılar da hiç değişmeden kaldı.

Buna göre GSS kapsamındaki sağlık hizmetlerinin cinsleri, kullanım süreleri ve kullanım miktarları Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından belirlenecek ve tebliğ edilecek. Bu belirleme için maliyet-fayda, maliyet-etkililik ve GSS bütçe gereği benzeri ölçütler kullanılacak.

Böylece Kurum aynı ölçütleri kullanarak vereceği sağlık hizmetlerinin kapsamını daraltabilecek. Tıpkı özel sağlık sigortalarında olduğu gibi tedavisi pahalı hizmetleri kapsam dışına çıkarması mümkün olacak.

SS ve GSS Kanun Tasarısı'na göre sigorta kapsamında olmak da sağlık hizmeti almak için yeterli olmayacak. Primlerini kendileri ödeyenler prim borçları varsa, bir işverene bağlı olarak çalışanlar ise son bir yıl içinde 90 gün prim ödemedikleri takdirde sağlık hizmeti alamayacaklar.

Kanun tasarısının taslaklarında bütün sağlık hizmetlerinden katılım payı alınması ön görülmüştü. Buna göre ayaktan yapılan tedavide hekim ve diş hekimini muayenesi için

2.000.000 TL; ilaçlar ve tıbbi cihazlar için % 10 ila % 20 arasında; ayaktan verilen diğer sağlık hizmetleri için de % 3-6 katılım payı ödenecekti. Hatta tasarıların birinde hastaneye yatarak görülen tedavilerde bile katılım payı alınması hükmü konmuştu.

Böylece halen ne Emekli Sandığı, ne SSK, ne de Bağ-Kur'da katılım payı alınmayan laboratuvar ve röntgen tetkikleri, ayaktan cerrahi müdahaleler gibi sağlık hizmetleri de ücretli hizmet kapsamına alınmış olacaktı.

Üstelik bu katılım payları aylık geliri 126,7 YTL'den az olan kişiler için de zorunlu olacaktı. Sokaklarda yatıp karnını pazar yerindeki ya da çöplerdeki artıklardan doyuran evsizlerden, kimsesizlerden bile para alınacaktı.

Bu katılım paylarının gerekçesi olarak "sağlık hizmetlerinin amaç dışı ve gereksiz kullanımını önlemek; suistimallerin önüne geçmek", kısaca istismarı engellemek olarak gösteriliyordu. Tasarıyı hazırlayanlar trafik kazasından kalp krizine, zehirlenmeden kuş gribine kadar her türlü hastalığın istismar edilebileceğini(!) düşünerek bu hastalıklara da katılım payını zorunlu tutmuşlardı.

Kanun tasarısının kamuoyuna yansımından ve doğan tepkilerden sonra, şimdilik, bu katılım paylarının bazılarında vazgeçebileceklerini belirttiler. Ama Kanun'un son halinin nasıl olacağı TBMM'de belli olacak.

Üstelik niyetleri şimdiden belli. Katılım payları bu tasarıda olmasa da ileride gene karşımıza çıkarılacak.

Tasarıdaki bir başka düzenleme GSS kapsamındaki hastalardan hastanede yattıkları her gün için standart yatak ücretinin dört katına kadar ücret alınabilmesine imkan tanıyordu. Bu oranı da, gelen itirazlar üzerine, şimdilik iki katına indirmeyi kabul edeceklerini söylüyorlar. İleride nasıl olacağını hep birlikte göreceğiz.

Külfeti Emekçilere, Nimeti Özel Hastanelere

GSS çerçevesinde verilecek sağlık hizmetleri özel ve kamu sağlık kurumlarından satın alınmak suretiyle sağlanacak. Böylece asli hedefi "toplumsal yarar" olan kamu sağlık sistemi ile bütün amacı "maksimum kâr" olan özel sağlık sektörü serbest piyasa koşullarında rekabet edecekler. Bu rekabetin doğal ve kaçınılmaz sonucunun kamu sağlık kurumları aleyhine olacağını öngörmek kehanet olmasa gerek. Bu durumda son yirmi yıldır kaynakları kısılarak, personel alımları sınırlanarak zaten büyük ölçüde çökertilmiş olan kamu sağlık sistemi tamamen tasfiye edilmiş olacak. Türkiye'nin sağlığı tamamen özel sektöre teslim edilecek.

Üstelik özel sağlık kurumlarının GSS kapsamındaki hasta/müşteri(!) pazarından yararlanabilmek için yerine getirmeleri gereken sınırlamalar da olmayacak.

Tasarının ilk taslaklarına göre GSS'li hastaları kabul edecek olan özel hastanelerin Kurumla sözleşme yapmaları ve Kurum tarafından belirlenecek olan fiyatlardan hizmet vermeleri gerekiyordu.

GSS Kanun Tasarısı'nın 2 Mart 2005 tarihli taslağında küçük(!) bir değişiklik yapıldı ve bu sınırlama kaldırıldı.

Yeni düzenlemeye göre özel hastaneler Kurumla sözleşme yaparak tespit edilen fiyatları uygulamak zorunda kalmayacaklar. Kurumla sözleşme yapmayan özel sağlık kuruluşlarına

38. dönemde söylediklerimiz

da tespit edilen bedelin % 70'i ödenecek.

Böylece özel hastanelerin GSS'li hastalardan istedikleri kadar ilave ücret almalarının öni açılmış oldu.

Bilindiği gibi 19 Şubat 2005 günü SSK'nın 148'i hastane, 212'si dispanser, toplam 573 sağlık kurumuna el konuldu. SSK'luların artık kamu, özel bütün hastanelerden yararlanabilecekleri söylenmişti.

Oysa bu propagandaya inanıp özel tedavi olmak için özel hastanelere müracaat eden SSK'lular "özel hastane farkı" adı altında ceplerinden para ödemek zorunda kaldılar. Bir yandan güya bıçak parasına savaş açan Hükümet, iş özel hastanelere gelince sağlık hizmetine muhtaç olan hastaları, sigortaları olsa bile, para ödemeye mecbur etti.

İşte bu yaşananlar gelecekte bütün GSS'lilerin başına gelecek.

35 milyon SSK'lının ilaç kuyruklarından kurtuluşu, serbest eczanelerden eczacı danışmanlığında ilacı kolayca almaya başlamaları, doğal olarak, herkesi memnun etti. Amaç da zaten toplumda bu memnuniyeti yaratmaktı. Gerçekte amaçlanan ise Sosyal Güvenlik Reformu denilen emeklilik ve sağlık alanında kazanılmış hakları tırpanlayan, Dünya Bankası ve IMF'nin öngördüğü zehir gibi acı dönüşümü, işte bu memnuniyetin rehabetinde topluma benimsetmekti.

Sonuç olarak; insani olan her alanı sermayenin kârı için yeniden düzenleyen neo-liberal politikaların sağlık alanında yapmaya çalıştıkları dönüşümün külfetini işçisi, memur, esnafı ve emeklisiyle toplumun geniş kesimleri yüklenecek. Nimetinden yararlanan ise sermaye sınıfı olacak.

Sağlığımız Ve Sosyal Güvenliğimiz IMF'nin İpoteği Altında

Hükümetin, IMF ile yapılan on dokuzuncu stand-by anlaşmasına dair ilk Niyet Mektubu 26 Nisan 2005'de verilmişti. Mektupta sosyal güvenlik "reformu"nun 2005 yılı Haziran ayı sonuna kadar TBMM'den geçirileceği taahhüt edilmişti; ancak başarısız oldu.

Bunun üzerine IMF Birinci Başkan Yardımcısı Anne Krueger, 7 Temmuz 2005'de VVashington'da yaptığı açıklamayla gözden geçirme görüşmelerinin ertelendiğini bildirmişti.

IMF İcra Direktörleri Kurulu Türkiye'nin on dokuzuncu stand-by anlaşmasına ait 1. ve 2. Gözden Geçirmelere İlişkin Niyet Mektubu'nu ise 9 Aralık günü onayladı.

24 Kasım 2005 tarihli Niyet Mektubu'nda sağlığımız ve sosyal güvenliğimizle ilgili şu taahhütlerde bulunuldu:

Harcamalar açısından (GSMH'ye oran olarak), 2006 yılı bütçesi (i) sağlık hizmetlerinin maliyetlerinin kontrol altına alınması ve tahsilatların iyileştirilmesi vasıtasıyla sosyal güvenlik transferlerini düşürecektir).

2006 bütçe hedeflerine ulaşılması önemli ölçüde sosyal güvenlik sistemi açığının kontrol altında tutulmasına bağlıdır. Dolayısıyla, sosyal güvenlik açığına ilişkin gösterge niteliğindeki hedeflerin, altışar aylık performans kriterine dönüştürülmesi teklif edilmektedir.

Sağlık harcamalarını daha iyi kontrol edebilmek amacıyla gerçekçi bir yıllık global bütçe hazırlanmıştır. ... Söz konusu global bütçe, sene başında tahsis edilecek ve sosyal güvenlik kuruluşlarının devlet hastanelerine yapacağı toplam ödemelerin üst sınırını teşkil edecek-

tir ... Sağlık harcamalarının kontrol altına alınmasının, sağlıklı bir bütçe pozisyonunun korunması açısından anahtar öneme sahip olduğu bilinmektedir. Bu itibarla, bu alandaki gelişmeler yakından takip edilecek olup; gelecek sene başlarında harcamaların öngörülerini aşması durumunda ek tedbirler alınacaktır.

Emeklilik reformu yasanın kabulü, ilgili sosyal taraflar ile ilave görüş alışverişinde bulunulmasını temin etmek amacıyla ertelenmiş olup, yasanın 2006 yılı Şubat ayı ortasına kadar kabul edilmesi beklenmektedir (Yapısal Performans Kriteri). Sosyal güvenlik idari reformuna ilişkin yasanın, 2005 yılı Kasım ayı sonuna kadar TBMM'ye sunulması (ön koşul) ve 2006 yılı Ocak ayı sonuna kadar kabul edilmesi (Yapısal Performans Kriteri) beklenmektedir.”

Yetmiş milyon insanımızın sağlığını ve sosyal güvenliği ipotek altına alındı.

Bu ipotegin öncelikli bedeli olarak SS ve GSS ile SGK Kanun Tasarıları'nın TBMM'den geçirilmesi taahhüt edildi.

IMF boyunduruğunun bir diğer koşulu olan “sağlık harcamalarının kontrol altına alınmasının bedeli ise 2006 yılının hastalarımız ve hastanelerimiz için hayli zor geçeceğini gösteriyor.

IMF tarafından şimdi artık altışar aylık performans kriterine dönüştürülmüş olan sosyal güvenlik ve sağlık harcamalarının azaltılması için alınacak tedbirler ülkemiz sağlık sistemindeki zaten kötü olan tablonun daha da kötüleşmesine yol açacak.

Son yıllarda büyük zorluklarla hizmet vermeye çalışan kamu hastanelerimizin kaynaklarının önümüzdeki yıl daha da kısıtlanacağı ve bu nedenle büyük sıkıntılar yaşayacağı görülmekte. Nitekim, Niyet Mektubu'nun onaylanmasından hemen sonra, 2005 Yılı Bütçe Uygulama Talimatı değiştirildi. Hem daha önce on günlük olan tedavi dozları yedi güne düşürüldü, hem de birçok hayati ilaçların reçetelere yazılmasına yeni kısıtlamalar getirildi. Sağlık harcamalarında yapılacak yeni sınırlamalar hastalarımızın sağlık hizmetlerine, özellikle de ilaca ulaşmasını zorlaştıracak; bu hizmetleri alabilmek için daha fazla cepten harcama yapmak zorunda kalacaklar.

Sosyal güvenlik kuruluşlarının devlet hastanelerine yapacağı toplam ödemelerin üst sınırının sene başında tahsis edilmesi ise, bu bütçenin aylardan sonra hizmetlerin verilememesine yol açacaktır. Bu koşullarda Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur ve Yeşil Kartlı hastalar hastane ve eczane kapılarından geri dönmek zorunda kalacaklardır. ABD toplam ulusal gelirinin % 14,6'sını, Almanya %10,9'unu, Fransa % 9,7'sini sağlık hizmetleri için harcarken bu oran Türkiye'de en iyimser tahminle % 6.5'tir.

Türkiye'nin her bir vatandaşı için yaptığı yıllık sağlık harcaması ABD'nin onda biri, Almanya ve Fransa'nın yedide biri düzeyine bile ulaşmamaktadır. Türkiye'de doğumda beklenen yaşam süresi ortalama 70 yıl iken, bu süre ABD'de 77.5, Almanya'da 79, Fransa'da 80 yıldır. IMF'nin büyük patronları kendi ülkelerinde her geçen yıl daha fazla sağlık harcaması yaparken Türkiye'yi “sağlık harcamalarını kontrol altına almaya” zorluyorlar.

Biz Karşı Çıkarsak Yapamazlar

Ülkemizde gerek sağlık, gerekse sosyal güvenlik sistemine bütçeden yeterli kaynak ayrılmıyor. Bu nedenle ücretsiz ve nitelikli sağlık hizmetine ulaşmakta zorluk çekiyor; emeklilikte açlık sınırının altında maaşlarla yokluklar içinde geçinmeye çalışıyoruz. Oysa, gerekli

kaynaklar ayrılır ve uygun düzenlemeler yapılırsa bu sorunların çözümünün mümkün olduğunu da biliyoruz.

Hükümet ise sosyal güvenlik “reformu” adı altında tam tersini yapıyor. Sistemin yeniden yapılandırılması amacıyla yönelik olarak, ülkemizin toplumsal ve çalışma yaşamının şartları dikkate alınmadan, Anayasa’nın sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmayacak şekilde sigortalıların hakları daraltılarak, yükümlülükleri artırılarak, sistemin giderleri azaltılıp, gelirlerini arttırmak gerekçesi ile Kanun Tasarıları TBMM’den geçirilmeye çalışılıyor.

Öte yandan; sosyal güvenlik sisteminde bizde yapılmaya çalışılan düzenlemeler dünyanın başka ülkelerinin de gündeminde. Fakat birçok ülkede daha küçük değişiklik önerileri bile referanduma sunuluyor ve ancak toplum onay verirse gerçekleştiriliyor.

Ülkemizde ise, Hükümet, “reform” adını verdiği düzenlemeleri toplumsal bir uzlaşmayla değil, sadece parlamentodaki çoğunluğuna dayanarak gerçekleştirmeye çalışıyor.

Bu ülkenin insanları bu aşağılayıcı ve küçük düşürücü durumu hiçbir şekilde hak etmemektedir. Ülkemizin sağlık ve sosyal güvenlik politikaları Washington’daki IMF İcra Direktörleri Kurulu onayıyla değil, yetmiş milyon insanımızın hür iradesi ve onayıyla oluşturulmalıdır.

Bizler; “Herkesin Sağlık, Güvenli Gelecek” talebiyle yürüteceğimiz birleşik mücadeleyle Sosyal Güven(siz)lik ve Genel Sağlık(sız)lık Sigortası Kanun Tasarılarının bize rağmen TBMM’den geçirilmesine izin vermeyeceğiz.

Bu mücadelede sadece örgütlü kesimlerin değil, toplumdaki bütün sağlık ve sosyal güvenlik mağdurlarının sesi olacağız.

Biliyor ve inanıyoruz ki; biz karşı çıkarsak yapamazlar.

EMEK PLATFORMU BİLEŞENLERİ

**TMMOB,
ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULUNA İHTARNAME YOLLADI.
Şubat 2006**

TMMOB Yönetim Kurulu, Birliğe bağlı Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na "Oda iktisadi işletmesine ait muhasebe kayıt ve kararların gönderilmesi" için ihtarname yolladı.

İHTARNAME

- Keşideci** : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Atatürk Blv. No:131/9 Bakanlıklar-ANKARA
- Vekili** : Av.Nurten Çağlar Yakış
(Aynı adres)
- Muhatap** : TMMOB Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu
Necatibey Cad. Sıhhiye-ANKARA
- Konu** : Oda iktisadi işletmesine ait muhasebe kayıt ve kararların gönderilmesi hakkında.

AÇIKLAMA : Müvekkil Birliğe bağlı Odalardan biri olmanıza karşın, Birlik Yönetim Kurulu'nun 29 Ekim 2005 tarihinden (405 sayılı kararı) bu yana almış olduğu kararlara bugüne kadar riayet edilmemiştir. Oda Genel Kurulu kararı ile kurulmuş olan, "Orman Mühendisleri Odası Turizm ve Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi" ne ait muhasebe kayıtları, belgeler ve iktisadi işletmenin mal varlığına ilişkin kararlar, bugüne kadar TMMOB Denetleme Kurulu'nun incelemesine açılmamıştır.

Müvekkil Birlik tarafından, Denetleme Kurulu'nun 4 Şubat 2006 tarihinde Odanızda iktisadi işletmeye ilişkin denetleme yapacağı bildirilmesine karşın, Yönetim Kurulunuz denetlemeye ilişkin bir hazırlık yapmadığından, Denetleme Kurulu bir muhatap bulamadan Oda merkezinden ayrılmıştır. Sonuç olarak, Denetleme Kurulu iki kez Oda'ya denetleme yapmak üzere gitmesine karşın, iktisadi işletmeye ilişkin muhasebe kayıt, belgeler ibraz edilmediğinden, denetleme bir türlü yapılamamıştır.

Yönetim Kurulunuz, ihtarnamenin tebliği tarihinden itibaren 10 gün içinde, Oda iktisadi işletmesine ait hesapların denetlemeye elverişli işletme defteri, muhasebe kayıt ve harcamalarını içerir tüm belge ve benzeri evrakların birer fotokopisini Birliğe göndermediği takdirde, TMMOB Kanunu, TMMOB Ana Yönetmeliği ve TMMOB ve Odalar Mali İşler Yönetmeliği gereği yasal işlemlerin başlatılacağını vekaleten tarafınıza bildirmek zorunlu olmuştur.

Saygılarımla.

Sayın Noter: Üç nüshadan ibaret işbu ihtarnamenin tebliğ şerhli bir nüshasının muhataba tebliğini, bir nüshasının tarafımıza verilmesini ve bir nüshasının da dairesinde saklanması rica ederim.

TMMOB Vekili
Av.Nurten Çağlar Yakış

TMMOB “PETROL YASA TASARISI PANELİ” YAPILDI Şubat 2006

TMMOB, “Petrol Yasa Tasarısı” panelini 17 Şubat 2006 tarihinde gerçekleştirdi. Açılış konuşmasını TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın yaptığı panelde Mecliste grubu bulunan partiler, PETROL-İŞ, PETFORM ve TMMOB adına görüşler sunuldu. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı açılış konuşmasında şunları söyledi:

Değerli konuklar,

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Petrol Yasası ile ilgili mecliste grubu bulunan Siyasal partilerimizle ve kuruluşlarla görüşlerimizi paylaşacağımız bu etkinliğimize katılarak bize onur verdiniz. Hepinize Yönetim kurulumuz adına hoşgeldiniz diyorum.

Değerli Arkadaşlar, Ana Yönetmeliğimizde TMMOB ve bağlı odaların amaçlarında şunlar da tanımlıdır:

a) Günün gerek ve koşullarına ve mevcut olanaklara göre, kanun, tüzük ve bu Ana Yönetmelik hükümleri içinde kalmak üzere, mühendis ve mimarları meslek kollarına ayırmak, meslek ve çalışma konuları aynı ya da birbirine yakın bulunan mühendis ve mimarlık grubu için Odalar kurmak.

b) Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.

c) Meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmi makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, bilimsel şartnameler, tip sözleşmeler ve bunlar gibi bütün bilimsel evrakı incelemek ve bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi ya da yeniden konulması yolunda önerilerde bulunmak.

İşte bu amaçlar doğrultusunda çalışmalara yürüten TMMOB bu gün Petrol Yasası tasarısı hakkındaki görüşlerini bu etkinlikle kamuoyu ve ilgililerince paylaşmaktadır.

TMMOB bu gün 23 bağlı odası ile birlikte üçyüzbine ulaşan üye sayısı ile Türkiye’de gerçekten önemli bir büyüklüğe sahip bir meslek örgütüdür.

Bu büyüklükte örgütlü bir yapının şüphesiz kendini tanımlaması, dünyaya, ülkeye, bakışını netleştirmesi ve bunu kamuoyuna duyurması kaçınılmazdır. Kendini tariflemesi en olağan bir durumdur.

Artık her kes biliyor ki;

TMMOB ve bağlı Odaları;

Mesleki demokratik kitle örgütüdür.

Demokrat ve yurtsever karakterdedir.

Emekten ve halktan yanadır.

Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır.

Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür.

Barıştan yanadır.

İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır.

Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır.

Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder.

Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular.

Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır.

Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur.

Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder.

Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır.

Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

Hepimiz biliyor ki; mühendislik, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek. Bizim örgütümüz TMMOB; odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek. Dolayısı ile bu mesleğin örgütünün, TMMOB'nin de sorumlulukları ona göre fazlaşıyor.

Biz, bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da üyelerimizi haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz. Bir yandan da meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerine ilişkin oluşturduğumuz görüşlerin kamuoyuna yansımaya çalışıyoruz, görüşlerimizi yerel ya da siyasal iktidara iletiyor, görüşlerimizin takipçisi oluyoruz.

İşte Bu günkü etkinliğimiz de böylesi bir çabanın sonucudur.

Panel yöneticimi Dündar arkadaşımın, panelde konuşacak Uğur arkadaşımın görüşleri TMMOB'nin görüşleidir.

38. dönemde söylediklerimiz

Ben çağrımıza uyarak katılan sayın milletvekillerine, petrol ve petrol-iş temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Yasa ile ilgili TMMOB görüşlerini oluşturan Çalışma grubu üyelerimize Oğuz Türkyılmaz (MMO), Dündar Çağlan (JMO), Demet Gürbüzler (ŞPO), Gülgün Şenlen (KMO), Uğur Gönülalan ve Tuncer Seğmen (Jfmo)'e Çalışma Grubunun sorumlularımız: Oğuz Gündoğdu ve İbrahim Vardal'a Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Katılımınızdan dolayı hepimize teşekkür ediyor saygılar sunuyorum.

TMMOB'nin PETROL KANUNU DEĞİŞİKLİK TASARISINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMESİ

Dünya enerji ihtiyacının karşılanmasında % 37 gibi önemli bir paya sahip olan petrol, ülkemizde de % 43'lük oran ile enerji tüketiminde birinci sırada gelmektedir.

Türkiye'nin geçtiğimiz yıl içindeki enerji tüketimi 58,2 milyon ton petrol eşdeğeri düzeyinde gerçekleşmiş, bu tüketimin % 68,4 lük kısmı ise ithalat yoluyla karşılanmış ve ithalata 6,1 milyar dolar ödenmiştir. Önümüzdeki yıllarda, petrol ve doğalgaz talebinde artış olacağı ve 2020 yılında Türkiye'nin bugünkü petrol talebinin tamamına yakınının ithalat yoluyla karşılanacağı öngörülmektedir.

2004 yılında toplam ham petrol ihtiyacının % 8,7'sinin yerli üretimle karşılandığı ülkemizde mevcut petrol sahalarının ekonomik ömürlerini tamamlaması ve yeni keşiflerin olmaması sebebiyle petrol üretimimiz giderek düşmekte ve kalan üretilebilir petrol rezervinin yeni keşiflerin yapılmaması durumunda ve bu günkü üretim seviyesiyle yaklaşık 18 yıl içinde tüketilmiş olacaktır.

Ülkemizin büyük ihtiyaç duyduğu önemli enerji kaynaklarından olan petrol ve doğalgazın öncelikle kendi öz kaynaklarımızdan sağlanmasıdır.

Petrolde dışa bağımlılığın azaltılarak, ihtiyacın olabildiğince kendi doğal kaynaklarımızdan karşılanmasının tek yolunun petrol arama faaliyetlerinin artırılarak yeni sahalarının keşfedilip üretime alınmasıyla olacağı açıktır.

Bu anlamda da ülkenin ham petrol ve doğal gaz arama ve üretim politikalarının belirlendiği, kaynakların değerlendirilmesinin siyasi tercihlerinin yapıldığı yasal çerçeveyi belirleyen Petrol Kanunu ve bu kanunda yapılacak düzenlemeler de büyük önem kazanmaktadır.

1954 yılında çıkarılmış ve üzerinde bazı değişiklikler yapılmış Petrol Kanunu'nda bu gün köklü değişiklikler yapılmak istenmektedir.

Bu güne kadar bazı yasalarda yapılan değişikliklerle; Dünya petrol sektöründe olduğu gibi , arama, üretim, taşıma, rafinaj ve dağıtım bütünlüğünün aynı yapı içinde TPAO ve yan kuruluşları eliyle birbirini tamamlayarak yürütülmesi anlayışı terkedilmiş, TPAO bünyesindeki TÜPRAŞ, BOTAŞ, POAŞ ve DİTAŞ, PETKİM, TÜGSAŞ bilinçli olarak parçalanmış, BOTAŞ hariç diğerleri özelleştirilmiştir. TPAO'nun kendi gelirlerinden arama ve üretim projeleri bütçesini oluşturma yetkisi alınarak; genel bütçeden çok sınırlı pay ayrılması sonucu kamu kuruluşumuzun ve dolayısıyla ülkemiz petrol aramacılığı faaliyetleri durma noktasına gelmiş, TPAO bilinçli olarak atıl hale getirilerek, özelleştirilmesinin zemini yaratılmıştır.

Avrupa Birliği'ne mevzuat uyumu gerekçesiyle, elektrik, petrol ve doğal gaz piyasa yasalarından sonra, Petrol Kanunu'nda yapılması düşünülen değişiklikler ile tüm enerji alanlarından ve petrol sektöründen kamu kuruluşlarının süreç içinde çekilerek, bu alanın yabancı şirketlere bırakılması düzenlemeleri tamamlanmış olacaktır.

AB, Türkiye gibi aday ülkelere ve çevre ülkelere uyum yasaları adı altında enerji ve dolayısıyla petrol alanında kamunun tasfiyesini ve özelleştirmeleri dayatırken, kendi ülkelerinde farklı uygulamaları gerçekleştirmektedir. AB'nin bütün çekirdek ülkelerinde kamu ağırlığının sektörden kaldırılması ve özelleştirmeler; ya hiç yapılmamış, ya minimum seviyede tutulmuş, ya da ileriki dönemlere ertelenmiştir.

Petrol Kanunu'nda yapılmak istenen değişikliklerle, AB mevzuatına uyum adı altında; kamu yararını ve sektördeki kamu kuruluşunu önceleyen korumacı yasa maddelerinin mevcut yasadan çıkarılması amaçlanarak, yabancı şirketlere bir dizi kolaylıklar sağlanmıştır.

Tasarıda:

- 6326 sayılı mevcut yasadaki yer alan "Milli Menfaatin Korunması" başlıklı bölüm ve aşağıdaki maddelerinin tasarısı ile tamamıyla çıkarılmış olması, düzenlemenin kamu menfaatleri yerine uluslararası şirket menfaatinin gözetildiğinin açık göstergesidir.

1. Petrol arama ve üretim faaliyetinde bulunmak için yapılan başvurunun değerlendirilmesinde mevcut yasanın ilk kriteri olan "talebin milli menfaatlere uygun olması" ölçütü yasadaki çıkarılarak; öncelikle ülke yararını gözetme anlayışı terk edilmiş, uluslararası şirketlere avantaj sağlanmıştır.

2. Yabancı devletlerin doğrudan doğruya veya dolayısıyla idaresinde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için veya yabancı bir devlet namına hareket eden şahısların, petrol faaliyetinde bulunamayacakları, mülk edinemeyecekleri, tesis kuramayacakları hükümü tasarısı ile çıkarılarak; stratejik öneme sahip bir konuda yabancı devletlerin belirleyici olması önündeki engeller kaldırılmıştır.

3. Ülke içinde üretilen ham petrol ve doğal gaz ile bunlardan elde edilen petrol ürünlerinin kara sahalarında % 65'i ve deniz sahalarında % 55'inin memleket ihtiyacına ayrılması zorunluluğu, tasarısı ile kaldırılarak; yabancı şirketlere ürettikleri petrol üzerinde sınırsız tasarrufta bulunarak, tamamını ihraç etme hakkı getirilmiş, olağanüstü durumlarda bile ülkede üretilen petrolün ülke içinde kullanılması, memleket ihtiyacını gözetme durumu ortadan kaldırılmıştır.

- "Sınırlara 5 km mesafede, tarihi dini yer veya tesise, su tesisine bir yol veya umumi geçide 60 m. mesafede, şehir veya kasaba belediye imar sahası dahilinde petrol faaliyeti Bakan müsaadesi olmadan yapılamaz." hükmü mevcut yasadaki çıkarılarak, yabancı şirketlere sınır tanımaksızın her yerde faaliyette bulunma hakkı getirilmiştir.

Tasarısı ile, Türkiye Petrolleri A.O.'nın sahip olduğu haklar geri alınarak, kamu kuruluşumuz, yabancı şirketlerle aynı statüde görülmüştür.

1- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın mevcut yasadaki bulunan Devlet adına petrol arama ve üretim faaliyetlerinde bulunma hakkı kaldırılarak, özelleştirilmesinin önü açılmıştır.

2- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın lüzum üzerine petrolle ilgili incelemelerde ve petrol faaliyetlerinin denetiminde Petrol Kanununu yürütmekle görevli Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne yardımcı olma yükümlülüğü, bir ayrıcalıklı gibi görülerek kaldırılmış, konusunda uzman kamu kuruluşumuzun ülke kaynaklarının kamu yararına uygun kullanılması yönündeki katkısı kaldırılarak, TPAO yabancı şirketlerle aynı statüde değerlendirilmiştir.

3- Devlet adına arama ve üretim çalışmalarında bulunan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın faaliyete kapalı bölgelerde ve askeri yasak bölgelerde de Bakanlar Kurulu'nun izni ile petrol faaliyeti yapabilme hakkı elinden alınmış, bu konudaki ayırım kaldırılmıştır.

4- Mevcut yasada, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının diğer şirketlerden daha fazla arama ruhsatı alabilme hakkı, tasarı ile kaldırılmıştır. TPAO'nun ruhsat sayısındaki avantajlı konumu kaldırılırken, tasarı ile ruhsat adedinin ve dolayısıyla bir şirketin sahip olabileceği toplam ruhsat alanının sınırlandırılmaması sonucu, büyük sermayeli uluslar arası şirketler lehine ruhsat tekelleşmesi yaratılacaktır.

5- Üzerinde arama veya işletme hakkı bulunmayan bir sahanın, işletme ruhsatnamesi mevzu olarak, müzayedeye çıkmadan önce, T.P.A.O.'na teklif edilerek, TPAO'ya işletme ruhsatının verilmesine ilişkin mevcut yasa maddesi kaldırılarak, kamuyu gözetme anlayışı terk edilmiştir.

Tasarıda bir dizi teknik düzenlemeye de gidilmiştir.

- Mevcut uygulamada, sondajlı petrol aramacılığını hızlandırmak amacıyla ruhsatın alınmasından sonra petrol bölgelerinde üç yıl içinde arama sondajına başlamak ve buna devam etmek zorunluluğu varken, tasarı ile mevcut petrol bölgeleri ve arama kuyusu açma zorunluluğu da kaldırılmış, kuyu açılması şirketlerin vereceği programa bırakılmıştır. Son yıllarda azalan sondaj çalışmalarının daha da azalması riskini taşıyan uygulamaya geçilmiştir.

- Bir sahaya iş programı ve mali yatırım programı ile yapılan başvurular 90 gün süre ile bekletilip, bütün başvurular bundan sonra değerlendirilecek, 60 gün içinde de sonuçlandırılacaktır. Mevcut uygulamada 4 gün olan bu süre yerine, bu uygulamada açık arazinin aramaya açılması 5 ay geciktirilmiş olacaktır.

- Tasarıda Türkiye, sadece kara ve denizler olmak üzere iki bölgeye ayrılış, ruhsat alanları karada 100.000 denizde 1.000 000 hektara , ruhsat süreleri de karada 5, denizde 8 yıla yükseltilmiştir. Ruhsat sayısına hiçbir sınırlandırma getirilmemiş, tek bir uluslar arası şirketin veya yabancı bir devlet şirketinin bütün ülkeyi kapsayacak alanda tek başına ruhsat sahibi olmasının önu açılmıştır.

- İşletme ruhsatnamesinin, belirli bir petrollü arazinin yanı sıra jeolojik olarak belirlenmiş üretim seviyeleri için de verileceği getirilmiştir. Önceki uygulamada belirli bir saha sözü konusu iken, uygulaması hiçbir şekilde mümkün olmayacak, teknik ve hukuki sorunları kaçınılmaz olarak getirecek olan farklı derinliklerdeki seviyelere ayrı ruhsat uygulaması yapmak karmaşaya yol açacaktır.

- İşletme ruhsat alanının ne kadar olabileceği önceki kanunda belirtilmişken, tasarıda bir sınırlama kriteri getirilmemiştir. Şirketlere büyük alanlarda işletme ruhsatı alabilme hakkı ortaya çıkmış, işletme ruhsat süreleri 20 yıldan 30 yıla çıkarılmıştır.

Diğer taraftan,

- Petrol Kanununu yürütmekle görevli Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında tanıtım ve pazarlama faaliyetinde bulunmak da getirilmiştir. Devletin hüküm ve tasarrufunda olan tabii servetler ve kaynakların ülke yararına kullanılması ilkesi Genel Müdürlüğün asıl görevi olması gerekirken, pazarlama gibi bir kavram görev olarak tanımlanmıştır.

- Arama ruhsatlarından hektar başına alınan devlet hakkı geliri tamamen kaldırılarak gelir kaybı yaratılmıştır.

- Ülkemizde üretilen ham petrolden alınan %12.5'lik devlet hissesi oranı, günlük üretim miktarına göre kademeli olarak % 2'ye kadar indirilmesi sonucu, üretimden sağlanan ülke mevcut geliri şirketler lehine %50-85 azaltılmaktadır.

- Denizlerde bulunacak petrol üretiminden alınacak devlet hissesi oranlarının düşürülmesinden sonra, su derinliğine bağlı olarak % 30'a varan ilave indirimler getirilmiştir. Örneğin, denizlerde yapılacak günde 20.000 varil ham petrol üretiminden alınacak devlet hissesinin bu günkü uygulama ile günlük miktarı 2500 varil ve ortalama 50 \$/varil üzerinden değeri 125.000 ABD \$ iken; tasarıda getirilen şekli ile devlet hissesi miktarı 400 varile ve parasal değeri 20.000 ABD \$ na ve 1500 m su derinliği indirimi sonrasında da 280 varile yani 14000 ABD \$ na düşecek ve ülke mevcut durumla karşılaştırıldığında, sadece günlük 111.000 ABD\$ gelir kaybına uğrayacaktır.

- Petrol kaynaklarımızdan alacağımız hissenin önemli oranda düşürülmesi ile yetinilmeyecek, üretilen petrolün yurt içinde değerlendirilmesi ve memleket ihtiyacına ayrılması zorunluluğu kaldırılmış, üretimin tamamının yurt dışına ihraç edilmesi hakkı da getirilmiştir.

- Petrol şirketlerine; bilançolarında enflasyon muhasebesi sistemini uygulayabilecekleri, petrol faaliyeti için yapmış olduğu yatırımların transfer tarihindeki cari kur üzerinden, harice transferi tamamlanuncaya kadar, Devlet Hissesi hariç, Kurumlar ve Gelir vergisinden muaf olacakları, safi kazançları üzerinden ödemekle mükellef buldukları vergiler toplamının % 40 oranını geçemeyeceği ve geniş KDV istisnaları gibi bir dizi vergi muafiyetleri de getirilmiştir.

- Üretilen petrolden alacağımız hissenin %2'lere kadar düşürülmesi ve getirilen bir dizi vergi muafiyetleri sonrasında; petrol kaynaklarımızın çıkarılmasından ülkemizin sağlayacağı faydanın ne olacağının sorgulanması ve bilinmesi gerekiyor.

Sonuç olarak; AB mevzuatına uyum adı altında Petrol Kanunu'nda yapılmak istenen değişikliklerle; kamu yararından vazgeçilip, sektördeki kamu kuruluşumuzu gözden çıkaran, petrol kaynaklarımızı yabancı şirketlere bırakacak olan, yer altı kaynaklarımızı ulus ötesi tekellerin kar zarar hesabına terk eden bu yasa tasarısı derhal geri çekilmelidir.

TMMOB TCDD'YE GÖRÜŞ BİLDİRDİ Mart 2006

TMMOB TCDD Genel Müdürlüğü'nün Haydarpaşa Garı ve çevresinin Kentsel Tasarım Fikir Projesi için Şehir Plancısı/Mimar ismi bildirilmesi yönü yazısına yanıt gönderdi. (Tarih: 28 Şubat 2006 Sayı : 350)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

DEVLET DEMİRYOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Taşınmaz Mallar Dairesi Başkanlığı'na

İLGİ: 01.02.2006 tarih ve B.11.DDY.0.84.00.07/78-02/541 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile; Ulaştırma Bakanlığı DLH Genel Müdürlüğünce yaptırılan Haydarpaşa-Gebze Sirkeci Demiryolu Boğaz Geçiş İnşaatı (Marmaray) projesinin tamamlanması sonrasında Haydarpaşa Gar ve çevresinin "Tren İşletmeciliği" açısından "atıl" konuma geleceği ve bu nedenle de Haydarpaşa Gar sahası ile Haydarpaşa Limanı ve Geri Sahasının da yer aldığı alanın bir bütün olarak "Yap-İşlet-Devret" modeli ile "gelir getirici yönde", "kuruluşunuz"; ve ülkemizin menfaatleri doğrultusunda değerlendirilmesinin planlandığı belirtilmekte olup tarafınızca tespit edilen bu yöntem ve hedef doğrultusunda elde edilmesi öngörülen "Kentsel Tasarım Fikir Projesi" için ise bu projeyi üstlenebilecek "dünyaca tanınmış" ve "kabul görmüş" yerli ve/veya yabancı en az 10 şehir plancısı ve/veya mimarın isimlerinin tavsiye gerekçeleri ve irtibat adresleri ile birlikte tarafınıza bildirilmesi talep edilmektedir.

İlgi yazınıza konu olan ve "Yap-İşlet-Devret" modeli ile "gelir getirici" olarak "Kentsel Tasarım Fikir Projesi" çerçevesinde değerlendirmeyi düşündüğünüz 1.000.000 metre-kareyi aşkın kamusal alan; tarihi, doğal ve kültürel özellikleri ile bir dünya mirası olan İstanbul'un, tarihi geçmişi, kent içindeki konumu, dokusu ve barındırdığı çok önemli ve değerli kültürel ve tarihi yapılar ve doğal değerler açısından korunması gerekli son derece önemli bir kent parçası olduğu gibi;

Ülkemizin bu güne kadar büyük bir özveri ile kendi kaynaklarını kullanarak oluşturduğu; ülke ekonomisi açısından olduğu kadar uluslararası ulaşım ve taşımacılık lojistiği açısından son derece stratejik önem taşıyan kamusal yatırım ve zenginliğimiz olan tarihi Haydarpaşa Garı ve Haydarpaşa Limanı gibi çok önemli iki tesisi de barındırmaktadır.

Bu alanların planlanması özellikle İstanbul'un ve Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel geleceği üzerinde yaşamsal kararlar almak demektir ve bu kararların alınabilmesi için de; bilimsel ve teknik verilere göre saptanmış strateji ve ilkelere dayanan; ülke, bölge ve kent ölçeğinde doğal tarihi ve kültürel değerleri ve toplumsal çıkarları gözetilen bir bütüncül bir planlama anlayışına ihtiyaç vardır.

Ayrıca bu görüşümüz, yalnızca bilimsel ve teknik bir saptama olarak kalmayıp; Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında da;

- İstanbul Metropol alanının; dünya, bölge ve ülke içinde yükleneceği ekonomik sosyal ve kültürel işlevlerin ulusal politikalar bazında belirlenmesi
- Ülke genelindeki planlama çalışmalarından yerel ölçekteki en alt plana kadar tüm plan

hiyerarşisi, uygulama ve denetiminin bütünsellik taşıması gerekliliği,

- Bu alanlarda kontrol, düzen ve beklenen gelişme düzeyinin sağlanabilmesi amacıyla, merkezi yönetim, yerel yönetim, sivil toplum örgütleri ve halk arasında yapılacak etkin bir görev dağılımı ile kentte eşgüdümlü bir çalışma ortamı ve yönetimde bütünlük sağlanma gerekliliği, ilkeleri şeklinde yer almış bulunmaktadır.

Tüm bu tespitlerin yanı sıra;

Çevre ve Orman Bakanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi arasında imzalanan protokole göre 300'ü aşkın bilim ve meslek insanı tarafından hazırlanmakta olan ve henüz envanter çalışmalarının tamamlanması aşamasında olduğunu bildiğimiz, İstanbul Metropolitan Alan Stratejik Planlama Çalışmaları sürdürülürken ve bu çalışmalar kapsamında ülke ve bölge bağlamında gerek kentsel doğal yapı ve yaşamın sürdürülebilirliği gerekse ulaşım ve lojistik işlevler hakkında saptanacağı bildirilen bölgesel planlama stratejileri henüz ortada yokken ve üzerinde toplumsal bir uzlaşma sağlanmamışken;

Anadolu'nun denize ulaştığı, İstanbul demir ve deniz yolu ulaşımının en önemli bağlantı noktasının işlevsiz bırakılarak ortadan kaldırılması gibi ülke ve bölge düzeyinde son derecede önemli ilkesel ve stratejik bir kararın, ana kuruluş amacı; demir yollarımızın kapasite, işletme ve kalite açısından geliştirilmesi olan Genel Müdürlüğünüzce hiç tartışmasız kabulü ile "Yap- İşlet-Devret" modeli ile "gelir getirici" olarak "Kentsel Tasarım Fikir Projesi" çerçevesinde değerlendirme çalışmalarının hangi yasal ve kurumsal yetkiye ve planlama kararına dayandırılarak yapıldığı tarafımızca anlaşılammış olup, konunun detaylı değerlendirilmesine olanak sağlayacak bilgi ve belgeler ile başvurulması halinde, konu hakkında TMMOB Yasası ve Yönetmelikleri doğrultusunda işlem yapılabileceği hususunu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

N.Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

TMMOB, “KAMU ÇALIŞANI ÜYELERİ İÇİN MECLİSE YÜRÜYÜŞE YÖNELİK” ODA BAŞKANLARINA MEKTUP YOLLADI
Mart 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 01 Mart 2006 tarihinde yolladığı mektupla kamu çalışanı üyeleri için TBMM ne yürüyüşe katılım için Oda Yönetim Kurulu başkanlarına çağrıda bulundu.

Sayın Başkan,

Yönetim Kurulumuz 24 Şubat 2006 gününde yaptığı toplantıda “Kamuda çalışan üyelerimizin içine düşürüldükleri ücret yetersizliği ve ücret adaletsizliğine karşı etkinlikler yapılması” kararlaştırıldı.

Kamuda çalışan üyelerimizin taleplerini, TBMM Başkanlığına, Mecliste grubu bulunan siyasi partilere dilekçemizle iletacağız.

Bu nedenle 7 Mart 2006 Salı günü saat 12.30 da TMMOB önünde buluşuyoruz. Oradan TBMM Dikmen kapısına yürüyeceğiz. TBMM önünde yapacağımız kitlesel basın açıklamasından sonra dilekçelerimizi ilgililerine iletacağız.

Başta Oda Yönetim Kurulu Başkanı olarak sizin, sizinle birlikte Kamu çalışanı Yönetim Kurulu Üyelerinizin ve kamuda çalışan örgütlü üyelerinizin Meclise yürüyüşümüzde bizimle birlikte olacağınıza inancımız tamdır.

TMMOB önünde buluşma dileğiyle saygılar sunuyorum.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB KAMU ÇALIŞANI ÜYELERİ İÇİN MECLİSE YÜRÜDÜ

Mart 2006

TMMOB, Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücret yetersizliği ve ücret adaletsizliğine yönelik haklı taleplerini içeren dilekçesini iletmek üzere yaklaşık 500 kişilik kitlesel bir katılımla Meclis'e yürüdü. TBMM önünde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı basın açıklaması yaptı.

“DENGE TAZMİNATI YASA TASARISI” MEVCUT SORUNLARI

YENİ DENGESİZLİKLER YARATMADAN ÇÖZMELİDİR

Siyasi iktidar, 2002 seçimlerinden sonra açıkladığı “Acil Eylem Planı” ile, kamuda benzer statüler arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıkların giderilmesi amacıyla ücret sisteminin sadeleştirilerek mevcut dengesizliğin giderileceği vaadinde bulunmuştu. Aradan geçen sürede bir iyileştirme yapılmadığı gibi, çıkarılan çeşitli yasalarla onaltı kurum çalışanına ek ödemeler getirilmiş, ücret dengesizliği daha da artırılmıştır.

Bu süreçte, çeşitli gerekçelerle ek ödeme alamayan yaklaşık 1.400.000 kamu çalışanına “denge tazminatı” adıyla 2006 yılı için toplam 80 YTL ek ödeme yapılmasını öngören yasa tasarısı, bu gün TBMM gündemindedir.

TMMOB; “ücret yetersizliği ve dengesizliği” sorununu gidermeye yönelik girişimleri “ilke” olarak olumlu bulmaktadır. Ancak yaşanan süreç ve hazırlanan tasarı bu amaca hizmet etmemektedir.

TMMOB yaptığı saptamalar ışığında kamuoyunu ve ilgilileri uyarmaktadır.

- Açlık sınırı ile yoksulluk sınırı rakamları arasında sıkışan ücretlerimiz, 2006 yılı için yapılan yıllık % 5'lik genel zamla “insanca yaşanabilir bir düzey”e gelmemiştir. Bu nedenle, öncelikle, ücret yetersizliğini giderecek düzenlemeler gündeme getirilmelidir.
- Gerekçesinde “.. kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen bazı personelin mali haklarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir” denilen Tasarıda, mühendis, mimar ve şehir plancılarına yönelik yeterli düzenlemeler yapılmamıştır.
- Tasarı ile getirilen ödenekler, yeterli değildir.
- Tasarıda, aynı unvanla aynı işi yapan mühendis, mimar ve şehir plancıları arasındaki ücret dengesizliği giderilmemekte, aksine artmaktadır.
- Tasarıda yeni kurumsal farklılıklar yaratılarak çalışma barışı bozulmaktadır.
- Tasarıda ek özel hizmet tazminatında ayrıcalık getirilen üç kurumda çalışanlarla, Temmuz 2005'te aynı çalışma koşullarında aynı ücreti alan Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, MTA Genel Müdürlüğü, Elektrik İşleri Etüt İdaresi, İller Bankası, İl Özel İdareleri, Belediyeler gibi kurumlarda çalışan mühendisler, mimarlar, şehir plancıları, eşitlik ilkesine aykırı şekilde bu düzenlemenin dışında tutulmaktadır.
- Siyasi iktidar tasarıda tercihini kullanırken bazı kurumlardaki mühendis, mimar ve şehir plancılarını tasarı kapsamında kısmi olarak değerlendirirken, diğerlerini neye göre kapsam dışında tuttuğunu belirtmemektedir.

38. dönemde söylediklerimiz

- Tasarı ile, "Açık çalışma mahallerinde fiilen çalışma" ölçütüne göre verilecek ek ödemelerin, kurumsal tazminat ödenmesi halinde verilmeyeceği belirtilerek, mühendis, mimar ve şehir plancılarının üretim sürecinden çekilmesine zemin hazırlanmaktadır.

Bu tespitlerle TMMOB, kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancısı üyeleri adına diyor ki:

- Kamuda çalışan 25 yıllık meslektaşlarımızın ücretleri 2000 Dolar düzeyine çıkarılmaktadır.

- Aynı işi farklı kurumda yapanlar aynı düzenlemeye tabi olmalıdır.

- "Eşit işe eşit ücret" verilmelidir.

- Kamu görevlileri arasında ayrımcılık yapılmadan, getirilecek ek tazminatlardan tüm mühendis, mimar ve şehir plancısı kamu çalışanı yararlanmalıdır.

- Meslektaşlarımız arasında rekabet ortamı ve huzursuzluk yaratacak şekilde farklı kurumlara sağlanacak "özel" avantajlar ortadan kaldırılmalıdır.

- Tasarıdaki "ek özel hizmet tazminatı" kapsamında, halen 125 puan alan geniş kesimin tümüne ayrımsız 100 YTL artış yapılmalıdır.

- Mühendislik hizmetinin niteliğinin yalnızca "arazi-büro" ayrımı ile ölçülemeyeceği herkes tarafından bilinmelidir.

- Yatırım ödeneklerin kısıldığı ve araziye gitmenin neredeyse olanaksız duruma geldiği bir süreçte, "açık çalışma mahallerinde fiilen çalışma" gibi herhangi bir kısıtlama konulmaksızın tüm mühendis, mimar ve şehir plancıları "ek arazi tazminatı"ndan yararlanmalıdır.

- Arazide çalışan meslektaşlarımızın ekonomik sorunları, yeterli düzeye çıkarılacak gündeliklerle çözülmelidir.

- Kurum ayrımı yaratılmaksızın, tüm kurumlardaki mühendis, mimar ve şehir plancılarına tasarıda yer alan 200 YTL "ek ödeme" yapılmalıdır.

- Öngörülen ücret iyileştirmeleri emekli meslektaşlarımızın ücretlerine de yansıtılmalıdır.

- Mühendislik hizmetlerini devletin asıl hizmetleri arasından çıkararak getirilecek sözleşmeli statü ile çalışanların iş güvencesiyle birlikte sosyal haklarını da ortadan kaldıracak "Kamu Personel Yasası" Tasarısı Taslağı, TBMM gündemine gelmeden TMMOB'nin taleplerini içerecek şekilde değiştirilmelidir.

Siyasal iktidarı 8 Ekim mitinginde binlerce üyemizle birlikte Sıhhiye'den uyardık. Yetmedi. 28 Aralık'ta onbinlerce üyemizin imzalı dilekçesini TBMM ne ilettik Algılanmadı. Siyasal iktidarın IMF ve Dünya Bankasına endeksli tuttuğu yol, yol değildir.

Biz, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları bu ülkede yaşananlara itiraz ediyoruz. Yıllık % 5 ücret artışı getiren bu bütçe bizim bütçemiz değildir. Kamuda ücret dengesizliklerini gidermeyip, aksine daha da artıran bu tasarı bizim tasarımız değildir. Bu yaşam bizim kabul edebileceğimiz bir yaşam değildir. Biz, başka bir dünya, başka bir

Türkiye, başka bir yaşam mümkün diyoruz.

TMMOB bu süreçte yeni dengesizliklerin yaratılmaması için siyasal iktidarı bir kez daha üyeleri ile birlikte topluca uyarıyor. TMMOB, siyasal iktidarı derhal, hemen, şimdi, taleplerini yerine getirmeye çağırıyor.

Biz biliyoruz: Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB VE EĞİTİM Mart 2006

Kanaltürk'de yayımlanan ve gazeteci Tuncay Özkan'ın sunduğu Söz Meclisi programının 24 Şubat 2006 tarihinde yayımlanan bölümünün konusu "Eğitim" oldu. Söz Meclisi her ayın son Cuma akşamı emek ve meslek örgütü başkanlarının katılımı ile canlı olarak yayımlanıyor. Programa TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı da katıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı konuşmasında şunları da söyledi:

Teşekkür ediyorum Sayın Tuncay. Ben öncelikle şunu belirtiyim: Görüşlerimizi sorduğunuz "imam hatip ve türban" konularına hiç girmeyeceğim. Çünkü o gündemin Türkiye'nin gerçekleriyle çok örtüşen bir gündem olduğunu biz düşünmüyoruz. Bizim gündemimizde olan meslek alanımızla ilgili olarak mühendislerin, mimarların ve bunların eğitimleri. Bunun da çok sorunu olduğunu biliyoruz. Ben sizlerle onları paylaşmak istiyorum.

Şimdi Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği olarak burada tıpkı Tabipler Birliği gibi bir meslek örgütü temsilcisi olarak bulunuyoruz. Ben Ülkemizdeki Eğitim sorunu üzerine değil de kendi mesleğimizin eğitimi ile ilgili sorunlarla da biraz da somut sorunlar üzerinden konuşmak isterim. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği "mühendislik mimarlık eğitimi konusunu çok önemsemek durumundadır. Yaptığımız mesleğin en önemli unsuru üniversite eğitimidir, meslek içi eğitimidir. Bunu TMMOB çok önemsemek durumundadır. Neden? Bilimi ve teknolojiyi insanla buluşturan bir mesleği yürütenlerin oluşturduğu bir meslek örgütüsün. Bilim ve teknolojinin baş döndürücü bir hızla geliştiği bir dönem yaşanıyor. Üniversitede eğitiminin çeşitli sıkıntıları ve sorunları var. Mezuniyet sonrasındaki her yıl bilgi kaybı bilimsel verilere göre yüzde 5'lere varıyor. Mesleğin emekli olma durumu yok, yüreğin ve beynin sana ihanet edene kadar "yeni"yi almak zorundasın. Böylesi bir mesleğin örgütü de bu konuyu şüphesiz önemsemek ve çalışmalarının önemli bir yerine koymak durumundadır.

Sayın Özkan, bu programa da denk geldi: Geçtiğimiz günlerde "TMMOB ve Mühendislik Eğitimi" adı altında bir kitap yayımladık. Burada size ve katılımcı arkadaşlara da birer tane getirdim. Bu kitabımızda 2000 yılından beri "eğitim" konusunda ne söyledi isek, TMMOB ne söylemişse, Odalarımız ne söylediye, gerçekleştirdiğimiz etkinliklerin sonuç bildirilerinde neler söyledi isek, ülkemizdeki mühendislik eğitiminin tarihinde bizim bildiğimiz ne varsa bir araya getirdik. İlgilenenlerin de kullanımı görüşlerimizi topluca sunduk. Kitabımız, en azından, eğitim konusunun gündemimizdeki yerini anlatan önemli bir belge oldu. TMMOB "her şeye karşıyız" sözünü değil, sorunları tespit eden, çözüm yolları üreten ve anlatan da bir örgüt. Bu kitabımızla da eğitim sorununda yapılması gerekenleri her kesime iletmış olduk.

Öncelikle şu tespitlerde bulunuyoruz: Neoliberal küreselleşme ideolojisinin toplumsal ve kamusal alanlarını yeniden tanımlayarak, bu alanları bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kıldığını ve toplumsal bütün ilişkilerde olduğu gibi eğitim sürecinin de bu ilişkilerle şekillendiğini biliyor ve söylüyoruz. Gene biz halen üniversitelerimizin çoğunda çağdaş nitelikli ve bilimsel bir eğitim verilemediğini söylüyoruz. Mühendisin iyi eğitim almış olarak ve yeterli sayıda öğretim elemanı, yeterli laboratuvar olanaklarının olmadığı, çağa uygun bir eğitim programıyla donatılmadan diplomalandırıldığını tespit ediyoruz. Mühendislik alanındaki eğitimde gerek açılan okullar ve gerekse de kontenjanlarda kesinlikle bu ülkede

hiçbir planlamanın yapılmadığını, siyasilerin keyfi davranışları ile bunların belirlendiğini tespit ve ifade ediyoruz. Şöyle bir şey var: İşte meslektaşlarımızın yüzde 25 i ya meslek dışı bir işte çalışıyor yada işsiz. Bir mühendisin ilkokul birden üniversiteden mezuniyetine kadar maliyeti yüz bin dolar. Böylesi bir israfın bu ülkenin kaynaklarının nasıl har vurup harman savrulduğunun açık göstergesi değil midir? Diğer meslek alanlarında da böyledir bu iş. Böyle olduğunu biliyor ve bunun yanlışını ifade ediyoruz.

Mühendislik ancak üniversite öğreniminin üstüne yeni bilgi ve deneyim koyarak yapılabilecek bir meslek. Bu meslekte deneyim çok önemli. Sanayileşmeden uzaklaşmış ve ranta dayalı ilişkilerin hakim olduğu bir sistemde istihdam büyük sorun, işsizlik büyük sorun. Bizim mesleğimizde işsizlik, esas itibarı ile deneyimin esas olduğu bir alanda mesleki erozyonu da beraberinde getiriyor. Bunu böyle tespit ediyor ve söylüyoruz. Bizim meslek insanlarımızın tümüyle sürecin içinde dışında kalarak mesleğe karşı bir yabancılaşmasını getiren bir ortamda yaşadığını tespit ediyor ve söylüyoruz. İşte sonuç itibarıyla bütün bu eğitim ve mühendislik eğitimi toplum çıkarları noktasında değil de esas olarak o uluslar arası iş bölümünde ülkeye dayatılan politikalarda insanlara ne yükleniyorsa Türkiye’de de bizim başımıza gelen odur diye tespitte bulunuyoruz.

Şimdi sayılara da çok boğmadan Sayın Özkan şunları söyleyelim: 77 üniversite var ülkemizde bunların 53’ü devlet üniversitesi, 24’ü vakıf yada özel üniversite. Bunların 71 adedinde mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı eğitimi verilir. Ciddi bir iştir. Ama eşitsiz bir durum vardır. Yani bu kadar geniş bir yapı içerisinde bu özellikle işte yüksek öğrenim kurumu yasasında tanımlanmamıştır. Bunlar arasındaki statü farklılıkları çok açıktır. Türkiye’nin bir gerçeğidir bu. Üniversiteden üniversiteye değişen temel program farklılıkları vardır. Bu özel kamu vakıf hiç fark etmez. Laboratuvar problemleri vardır, öğretim elemanları problemleri vardır ve bunun arasında bir denetleyici olacak YÖK’ün de bu işlere hiçbir şekilde bu noktada müdahil olmadığı da bir ülke gerçeğidir. Bunları belirtmekte yarar var. Beş yıl ortalamasına göre her yıl 30-35 bin öğrenci mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı alanında üniversitelere alınıyor. Mezun olan arkadaşlarımız beş yıl ortalamasına göre 25 bin civarında. Sonuçta bunların yüzde 25’i -biliniyor ki- meslek dışı bir alanda çalışacak veya işsiz kalacak. Türkiye’de bu Türkiye’nin kendi kaynaklarını israfı konusunda hakikaten önemli bir problemdir.

Mühendisliğin sözlük tanımında diyor ki: “Bilim yolu ile elde edilmiş tüm bilgilerden akıl ve deneyim yoluyla somut sentezlere vararak insana ya da genel kapsamıyla canlıya yararlı oluşumları yaratma gücü ve çabası.” Biz bunu kendi yorumumuzla “bilim ve teknolojiyi topluma sunan onu insanla buluşturan insan odaklı bir meslek.” Olarak söylüyoruz. Mühendislik kavramında nereden bakarsanız bakın dört önemli konudan bahsetmek zorundasınızdır. Bunların birincisi eğitim, ikincisi uygulama, üçüncüsü deneyim ve dördüncüsü ki işte kapitalist yönetim ilişkilerinde de tartışılan ve belki başka ekonomik modellerde sosyalist bir ekonomik sisteminde de tartışılabilir olan bir konu: etik Çünkü insan odaklı bir mesleğin uygulamaları sonucunda bireye yada topluma verilecek zararların giderilmesi noktasında etik kuralları. Bu dört önemli hadisenin bütünleşmesiyle bir mühendislik alanı ortaya çıkıyor. Eğitim şüphesiz bunun en önemli ayağı. Bu saptamayı da yapmak gerekir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 2003 yılında topladığı “Mühendislik Mimarlık Kurultayı”nda. eğitim alanında da çeşitli konularda tespitlerde bulundu. Kurultayda dendi ki: Bir ülkenin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşü-

nülemez. Türkiye'deki eğitim ve mühendislik, mimarlık eğitimi toplum çıkarlarına göre değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmiştir. TMMOB emperyalist ülkeler tarafından Türkiye'ye dayatılan uluslararası iş bölümünü reddeder; toplumcu bilim, teknoloji ve sanayi politikaları geliştirecek bir kurumsal altyapının örgüt bünyesinde oluşturulması çalışmalarını başlatır. Mesleki yeterlilik tartışmalarının odağında Türkiye'deki mühendislik eğitimi olmalıdır. Ülkemizde mühendislik eğitimi, sistemin ana gereksinmelerine göre belirlenmemelidir, Sanayileşememenin ve teknoloji ithal eden bir ülke olmanın sonucu olarak, mühendisler tasarım sürecinin dışında büyük ölçüde üretim kontrolü ya da hizmet üretimi gibi alanlarda istihdam edilmektedirler. Dolayısıyla mühendislik eğitimi, geleceğin mühendislerine teknolojik ilerlemeyi sağlayacak birikim ve beceriyi değil; üretim sürecinin sürekliliğini sağlayacak donanımı sağlamaya çalışır. Eğitim ile ilgili sorunların ancak eğitim süreci içinde çözülebileceği unutulmamalıdır. Mühendislik ve mimarlık eğitiminin , teorik ve pratik süreçleri kapsayacak biçim ve içerikte düzenlenmesi gerekmektedir. Bilim ve teknolojinin günümüzdeki ilerleme hızı göz önünde tutularak TMMOB'ye bağlı Odalar tarafından meslek içi eğitim verilmeli ancak bu meslek içi eğitim sürecinin lisans eğitimini ikame edeceği düşünülmemelidir. Mevcut lisans eğitiminin gerek süresinin gerekse de şeklinin baştan sona tartışılması gerekliliği açıktır. Bu anlamda TMMOB'ne düşen, mühendis ve mimarlar ile birlikte öğrencilerin ve akademisyenlerin katılacağı tartışma ortamının sağlanmasıdır. TMMOB'nin kapsadığı meslek disiplinlerinin her biri için eğitim kurultayları düzenlenmesi, yapılan tartışmalar ve sonuçları üniversite kamuoyuna mal etmelidir. Bunların dışında yapılacak her türlü çalışma, mevcut eğitim sisteminin tüm eksiklik ve yetersizlikleriyle meşrulaştırılması ve onaylanması anlamını taşıyacaktır.

Türkiye'de başka bir sorun alanı da yeni Üniversite açılması kararıdır. Bu gerçekten büyük bir sorun olarak siyasal iktidarlarca karşımıza çıkarılmaktadır. 2006'da 10 ilde Karaman, Nevşehir, Kilis, Yozgat, Siirt, Batman, Ağrı, Karabük , Kırklareli, Sinop'ta açılacaktır. Eksik saydıklarım da olabilir. Hangi planlama sonucunda alındı bu kararlar? Hangi organlarda tartışıldı? Kimle tartışıldı? Sanayici mi ile tartıştılar? Meslek örgütleri ile mi tartıştılar? Böyle bir ihtiyaç kimin ihtiyacıdır? Bu doğru bir iş değil. Mevcut üniversiteler öğrencilere eş ve yeterli olanak sağlamakta mıdır? Bunlar çözümlenmeden yeni üniversite açmak hangi ihtiyacı giderecektir? Ülkemizde yeni üniversite açmada, sadece ucuz maliyet anlayışı ve politik baskı gücünü kullanma yaklaşımı mevcuttur. Yeni üniversitelerin kuruluşu iller arası bir yarışma konusu haline getirilmiştir. Türkiye'de bu yeni üniversitelerin açılması kararı da yüksek öğrenimde çok ciddi bir sorun alanıdır.

Bizim evrensel üniversitelerin evrensel koşulları olarak bildiklerimiz arasında da yüksek öğrenimde fırsat eşitliği, yaşam boyunca öğrenim olanağı, yalnız beceri kazandırmak değil en geniş anlamı ile eğitim anlayışı, toplumun geleceğini biçimlendirmek için öncülük işlevi, etik bağlamda her zamankinden daha önemli rol, kurumlar arası dayanışma, topluma karşı sorumluluk temelinde özerklik, kalite güvencesi gibi ana başlıklar vardır. Bu başlıklar altında mevcut üniversitemiz değerlendirilmelidir. Burada belki bugün bunların tartışılmasına zaman bulamayacağız ama bu başlıklarla tartışıldığında YÖK'ün durumu da ortaya çıkacaktır. Ülkemizde bu konular bu başlıklar ile tartışılırsa Türkiye'deki bir üniversite tartışması anlam kazanacaktır diye düşünüyorum..

Ülkemizde yüksek öğrenime giren arkadaşlarımız bir mayın tarlasındalar: Eşitlik, öğretim üyesi, derslik, laboratuvar, yabancı dil, müfredat, harç-kredi, yurt, burs, üniversitenin

özerkliği, üniversitede demokrasi, üniversitede araştırma, mühendislerin çok ilgilendiren uygulamanın ön adımı staj, unvan olayı bir başka sorun alanıdır. YÖK bir karar aldı daha doğrusu kendi yasasına göre bir uygulama yaptı şimdi. Bu dönem bunun uygulamasına bütün üniversitelerde başlanıyor. Bundan böyle diplomalarda mühendis ünvanı yok. Üniversitelerarası kurul kararı çıkıyor YÖK'te bunu uygulamaya karar veriyor. Öneriyi karar haline getiriyor. Bu nerede tartışılmıştır? Bunun da yanıtı yok maalesef.

Sayın Özkan, şimdi ilk tur konuşmamı son bir konu ile bitiriyorum. İkinci turda da bizim eğitim konusunda önerilerimiz ve tespitlerimizi sizlerle paylaşacağım. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin üslubu sadece "biz buna karşıyız" demek şeklinde değil. Biz ev ödevini biraz fazla yapıyoruz. Yaşadığımız bu sistem içerisinde ne yapılabilirse, emekten ve halktan yana bir çaba olması kaydı ile, yani yüzü insana dönük, yüzü topluma dönük , yüzü emeğe dönük bir çalışmayı da ısrarla yapıyoruz. Şöyle bir karar aldık: Bu kadar eşitsiz durumu olan üniversiteden mezun olmuş mühendislerin gerekli donanımlarının sağlanarak belgelendirilmesi gibi bir derdimiz oldu. Meslek içi eğitim adına verdiğimiz bir çalışmayı çalışmalarımızın odağına koyduk. 2003 Mühendislik- Mimarlık kurultayından çıkan kararlar ve 2005 yılında ki geçen Genel Kurulumuzda aldığımız kararlar doğrultusunda üyelerimizin meslek içi eğitimleri ve uzmanlıklarının belgelendirilmeleri noktasında önemli adımlar attık. Ben şunun tarafındayım: Mühendislik biraz zor zanaat. Yaptığınız işin sonucunda işin yanlış olmasında direkt olarak insana yönelik bir zarar veriyorsun. Yanlış yaparsan bina yıkılır, kazan patlar, yol çöker, trafik kazası olur, ışıklar söner, ısınmazsın. Yani o sizin bilgi birikiminizi yansıtmanıza bağlı olarak gelişen bir iştir. İşte tam bu noktada Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, arkadaşlarımızın bütün bu eşitsiz gelişime rağmen meslek hayatlarını iyiden, güzelden ve doğrudan yana, halktan ve insandan yana yürütülebilmeleri için o çabanın içine girdi. Meslek içi eğitim çabasını önemsemi ve bunun üzerine gereğini yapmaya çalıştı.

Zaman kalırsa ikinci turda da eğitim ile ilgili tespitlerimizi aktaracağım.

2. tur konuşmada:

Ben bu turda son gerçekleştirdiğimiz Mühendislik eğitimi sempozyumunun sonuç bildirisinden bazı cümleleri sizlerle paylaşmak istiyorum:

- Planlamacı bir anlayışla toplumsal gereksinimleri üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikaları yaşama geçirilmelidir.

-Toplumsal eşitsizliğin her çeşidine sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim yapısı terk edilmelidir, eğitim her kademedede eşit ve parasız olmalıdır.

- Üniversite öncesi eğitim öğretim laik, demokratik, çağdaş ve bilimsel ilkelere göre tepeden tırnağa yeniden yapılandırılmalıdır, üniversiteler bilimsel bilgiyi üretme mekanları olmalıdır.

- Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine ülkenin gereksinim duyduğu elemanları yetiştirmeli ve yine gereksinim doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt ve benzeri alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalıdır.

- Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmeli, öğretim üyelerinin eğitim dışın-

da ticari faaliyette bulunması engellenmeli eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözülmeli öğretim üyeliği mesleği saygın ve çekici hale getirilmelidir. Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir.

- Üniversiteler özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlenmeli, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve kara sürecine katılmaları güvenceye alınmalıdır. Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılmaları sağlanmalıdır.

- Mühendislikle ilgili hizmeti veren üyelerimizin bilgilerinin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları odalarınca sağlanmalıdır.

- Lisans eğitimi meslek içi eğitim programları ile sürekli ve yaşam boyu desteklenmelidir.

- Mühendislik eğitim ve bizim için çok önemli bir şeydir bu eğitim ve öğretimi programların akredite edilmesi, yetersiz ve donanımsız bölümlerin açılmasına engel olacağı gibi bölümlerin gelişmelerinin de önünü açacaktır.

- Eğitim programlarının akreditasyonun da yabancı akreditasyon kurumları yerine birliğimiz inde içerisinde yer aldığı mühendislik dekanları konseyince oluşturulmuş MÜDEK ve benzeri çalışmalar yaygınlaştırılmalıdır.

- TMMOB ve bağlı odalar üniversitelerde yeni mühendislik , mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenim planlanmasında, yeni fakülte ve bölümlerin açılmasında, eğitim programlarının oluşturulmasında kontenjanların belirlenmesi süreçlerinde yer almalı bu süreçte birliğimizin öneri ve onayı ilgililerince istenmelidir.

Ben diğer konuşmacı arkadaşlarımla eğitim konusunda keşiştiğimiz diğer noktalarda da birliğimizin aynı düşündüğünü ifade ediyorum. Sorunlu bir alanda herkesin durduğu noktada konuya müdahil olmasının önemli olduğunu söylüyorum. Sadece bu iş böyle demekle, tespit etmekle sorunları ortaya koymakla yetmiyor herkesin durduğu noktada belki de çok şeyleri yapmakta gerekir diye düşünüyorum.

BU GÜNÜMÜZE VE GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKIYORUZ !
REFERANDUMA KATILIYORUZ!
Mart 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanacı 20 mart 2006 tarihinde yaptığı basın açıklamasında TTB, KESK ve DİSK tarafından çağrısı yapılan “Emeklilik ve sağlık sigortası yasa tasarısı” ile ilgili referanduma TMMOB'nin de katılacağını açıkladı.

BU GÜNÜMÜZE VE GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKIYORUZ !
REFERANDUMA KATILIYORUZ!

Türk Tabipleri Birliği (TTB), Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (KESK) ve Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tüm yurttaşları, hepimizi “bu günümüze ve geleceğimize sahip çıkmak için” Referanduma çağırıyor.

Diyorlar ki: “Emeklilik ve sağlık sigortası yasa tasarısını halkın onayına sunmak üzere referanduma götürüyoruz”

Bu çağrı, “Ben, bu güne ve geleceğime sahip çıkıyorum” diyenleredir.

Bu çağrı, yüreği emekten ve halktan yana atanlardır.

TMMOB, bu çağrıya uyacaktır.

TMMOB, bağlı odaları ve örgütlü üyeleri ile birlikte bu referanduma katılacaktır.

TMMOB, referandumda oy kullanımının yaygınlaştırılması için gereğini yapacaktır.

Mehmet Soğanacı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1- NİÇİN REFERANDUM

Emeklilik ve sağlık sigortası yasa taslağı tüm toplum kesimlerinin bugününü ve yarını doğrudan ilgilendirmektedir. Gelecek kuşakları da etkiyecek olan bu yasa taslağını hiçbir hükümetin toplum adına, tek başına, onaylayarak yasalaştırması doğru değildir. Bu önemli konuda son söz hakkı toplumun bizzat kendisine aittir. Büyük sorumluluk getiren bu düzenlemede, milletvekilleri kendisine verilen sorumluluğu ve yükümlülüğü halkla paylaşmalıdır. Bu demokrasinin gereğidir. Emeklilik ve sağlık sigortası yasa tasarısı halkın onayına sunulmak üzere referanduma götürülmelidir.

Toplumun %25'inin oyu ile milletvekillerinin 2/3 elde etmiş olan AKP'nin TBMM'deki çoğunluğuna dayanarak, mecliste bulunan siyasi partilerle bile uzlaşmaya gitmeden bu yasa taslağını yasalaştırmasını doğru bulmuyoruz. Ayrıca %10 barajı nedeniyle de seçimde kullanılan oyların ancak %53,66 oluşan bir parlamentoya bu sorumluluğun yüklenmesi parlamenter rejimi de yıpratacaktır.

Bildiği gibi, bu yasa tasarısını ana muhalefet partisi CHP ve TBMM'de grubu bulunan ANAP da onaylamamaktadır. Ayrıca Emek Platformu'nda yer alan sendikalar, meslek ve sivil toplum örgütleri de emeklilik ve sağlık sigortası yasa tasarısına karşı çıkmaktadır. Kısacası toplumsal bir mutabakatın oluşturulmadığı açık olarak görülmektedir.

AKP Hükümetinin Sosyal Sigortalar ve Genel sağlık Sigortası Yasa Tasarı'sını TBMM Genel Kurulu'nda temel yasa halinde getirilerek, 40 maddenin tek madde şeklinde ele alınarak, TBMM'de dahi tartışmalardan kaçırılarak "görüşülmesi" ve oylanması anlayışı anti demokratik olup, hiçbir şekilde kabul edilemez.

Var olan bu tablo içinde, demokratik tutumun, yasa tasarısının halkın onayına sunulmak için referanduma götürülmesi olduğunu düşünüyoruz.

Bu nedenle AKP Hükümeti'nin, bu hafta içinde, Sosyal Sigortalar ve Genel sağlık Sigortası Yasa Tasarı'sını referandumu götüreceğini ilan etmesini istiyoruz. Hükümetin bizim referandum çağrımızı reddetmesi durumunda, DİSK, KESK ve TTB olarak halka biz soracağız. Ve bu nedenle herkesi ve tüm toplumsal kesimleri bugününe ve geleceğine sahip çıkmaya çağırıyor ve referanduma katılarak oy vermeye çağırıyoruz.

DİSK, KESK ve Türk Tabipleri Birliği sadece referandumun çağrıcısıdır. Referandumun sahibi gönüllü herkes ve gönüllü tüm kuruluşlar ile gönüllü siyasi partilerdir.

2- NASIL BİR REFERANDUM

Referandum Sandığı ; Oy pusulaları dışarıdan görülmeyecek bir şekilde ve kapalı olacaktır. Geniş iki yüzü beyaz olacak ve bir yüzünde "Emeklilik ve Sağlık Hakkı İçin Referandum 2006" diğer yüzünde ise "Sandık Numarası" olacaktır.

Referandum Sandığının Yeri ; İlan edilmiş ve edilmemiş her yerde bulunacaktır.

Sendika, meslek kuruluşu, sivil toplum örgütleri, demokratik kitle örgütleri, siyasi partiler, sağlık kuruluşları, okullar, belediyeler, üniversiteler, yurtlar, muhtarlıklar vb. kapalı mekanlar.

Mahalleler, meydanlar, ana caddeler, parklar, üniversite kampüsleri, okul bahçeleri, alışveriş merkezleri vb.

Kısacası tüm yurt sathıdır. Referandum sandıkları sabit oluğu gibi gezici sandık şeklinde de olabilecektir.

Sandık Görevlisi : Her referandum sandığının bir görevlisi olacaktır. Görevlilik gönüllüdür. Görevli referandumda oy kullanılması ve sayımı süresince 27 Mart- 2 Nisan tarihleri arasında "6 gün boyunca- referandum sandığından sorumlu olacaktır. Görevli ismini ve telefonunu Referandum İrtibat Noktası"na iletacaktır.

OY KULLANMA İŞLEMİ

Oy Pusulası : Oy pusulası iki çeşittir. Kırmızı renkte olanı HAYIR, beyaz renkte olanı ise EVET oy pusulası şeklinde hazırlanmıştır.

Oy pusulaları Referandum İrtibat Noktası'ndan elde edilebileceği gibi il ve ilçelerde ilan edilecek yerlerden de temin edilebilecektir. Ayrıca kişi ve kuruluşlar Referandum İrtibat Noktası'nca hazırlanan örneklere uygun olmak koşuluyla kendileri de hazırlayabilirler yada bastırabilirler.

Oy Kullanma Süresi: Referandum oyları 27 - 31 Mart tarihleri arasında 5 gün boyunca, günün her saatinde kullanılacaktır.

Kimler OY Kullanacaktır? TC vatandaşı olan herkes oy kullanabilecektir. İsim ve soyad

yazılarak herkesin bir oy kullanma hakkı vardır. Oy kullanmada yaş sınırı aranmayacaktır. Geleceğine sahip çıkma hakkına sahip olarak herkes oy kullanabileceklerdir.

Oy Kullanma İşlemi; Önceden hazırlanmış Evet veya Hayır oylarından birisinin oy sandığına atılması şeklindedir. Ayrıca elektronik ortamda (yöntemi bu hafta içinde ilan edilecek) oy kullanımı da mümkündür.

Oy Sayım İşlemi: Oy kullanma süresi bitimi olan 31 Mart'ın ertesi günü 1 Nisan Cumartesi saat 11.00 de açık sayım usulüyle yapılacaktır. Oy sandıkları il ve ilçeler ile köylerde kararlaştırılan tek bir merkez yada merkezlerde kamuya açık olarak yerel ve ulusal basın önünde gerçekleştirilecektir.

Sayılan oylar Hayır ve Evet oyları şeklinde ayrı ayrı poşetlere konacak ve ağızları kapatılacaktır. Oy tespit tutanakları Hayır ve Evet oyları ile toplam kullanılan oy sayısı olacak şekilde düzenlenerek, 2 Nisan Pazar günü saat 17.00 e kadar, Referandum İrtibat Noktası'na bildirilecektir.

Referandum'un Türkiye geneli sonuçları 4 Nisan Salı günü saat 11.00 de yapılacak basın açıklaması ile kamu oyuna duyurulacaktır.

3- REFERANDUM ÇALIŞMASI

Barış ve neşe içinde sınırsız bir özgürlükle yürütülecektir. Referandum (oy kullanma öncesi ve oy kullanılması) süresince "Niçin Referandum Bildirgesi" yaygın olarak dağıtılacaktır. Daha ayrıntılı bilgi edinmek isteyenlere Emek Platformu'nun "Haberin var mı?" el ilanı ve "Herkesi sağlık Güvenlikli Bir gelecek Hakkı" broşürü verilecektir. Referandum çağrısı afişleri uygun ve görünür yerlere asılacaktır.

Bu aynı zamanda bir kampanyadır ve her türlü zenginleştirici etkinlik ve yaratıcılıkla yürütülecektir. Katılımcılar tarafından geliştirilecek her türlü referandum materyalinin kullanılması serbesttir. Bu ürünler Referandum İrtibat Noktası'na iletildiği takdirde diğer katılımcılarla da paylaşılacaktır.

4- REFERANDUM İRTİBAT NOKTASI

Referandum İrtibat Noktası Türk Tabipleri Birliği GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sokak No 2 Kat 4 Maltepe/ Ankara adresindedir.

TMMOB

YÖNETİM KURULU ŞEHİR PLANCILARI ODASI GENEL KURULUNA KATILDI

Mart 2006

18-19 Mart 2006 tarihlerinde yapılan Şehir Plancıları Odası genel Kurulu'na TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, II. Başkanı Oğuz Gündoğdu, Sayman Üye Selçuk Uluata, Yürütme Kurulu Üyeleri Hüseyin Yeşil, Baki Remzi Suiçmez, Yönetim Kurulu Üyeleri Sabri Orcan, İsmail Küçük, İbrahim Vardal, Remzi Sönmez, Serdar Kaynak TMMOB Danışmanı Orhan Örucü, TMMOB Genel Sekreter Vekili Hakan Genç katıldılar. Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı açılışta şunları söyledi:

Sevgili arkadaşlar,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

İki yılda bir, Mart Nisan ayları TMMOB örgütlülüğü açısından önemli oluyor. Bu aylarda şimdi olduğu gibi TMMOB'nin tüm odalarında Oda Genel Kurulları yapılıyor. Odalarımızda programlarını belirterek, birlikte çalışacak yeni dönem yöneticilerimiz belirlenecek. Oda Genel Kurullarında söylenenlerden ortaklaşanlar Birlik Genel Kuruluna taşınacak.

Oda Genel Kurullarında, bu örgütün öznesi olan üyeler, bireysel haklarını kullanarak, kendilerine, mesleklerine, odalarına, ülkeye ve yaşama dair görüşlerini söylüyorlar. Dönemini tamamlayan Şube Yönetim Kurulu çalışmalarını değerlendiriyorlar. Örgütümüzün geleceğine ilişkin yapılması gerekenlere dair düşüncelerini belirtiyorlar. Konuşmalar, bu örgütün kendi iç dinamikleri ile yarattığı bağımsız kürsülerden yapılıyor.

Ben Genel kurulları, “Onurlu bir yürüyüş, dik bir duruş” içerisinde bulunan Birliğimizin, bağlı odalarının yol haritasının kenar çizgilerinin netleştiği, koordinatların yeniden düzenlendiği, kilometre taşlarının yerine konduğu önemli günler olarak değerlendiriyorum.

Sevgili arkadaşlar,

Aslında bir dönemi değerlendirirken içinde yaşadığımız günlere ilişkin bir tespiti öncelikle yapmamız gerekiyor. Bu tespit de aslında “Nasıl bir dünya ve nasıl bir Türkiye” tespiti. TMMOB belgelerinden kısa bir alıntı ile bütün yaşananları anlaşılır bir şekilde koymak çok kolay. Şöyle yazmışız:

“Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisiyle şekilleniyor, sermayenin sınırsız hareketlerini ifade eden küreselleşme çağında sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözeneklerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşmeyle dünya kaos ortamına sürükleniyor, ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasında eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor. Yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor, şiddet yaşamın her noktasında boy gösteriyor, ABD Orta Doğu’yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek sürüyor. Uygulanan neoliberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor, ideolojilerin sonu kapitalizmin sonsuzluğunu ilan edildiği dönemde egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini savaş, yoksulluk, işsizlik ve açlık yalanlıyor.”

Tabii bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları bu ülkenin hangi dünyada, hangi çağda, hangi iklimde, hangi coğrafyada, hangi yüz yılda yaşadığını bilerek bunları yazıyorlar. Niye? Onu yer yerde söylüyoruz: Biz, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir mesleği icra edenlerin örgütüyüz. Bizim mesleğimizin, bizim çalışmalarımızın öznesinde,

odağında insan vardır. Bizim örgütümüz onun için yaşadığı çağı ve coğrafyayı bilmek ve anlamak durumundadır. Sermayenin küreselleşmesi burada ifade edildiği gibi dünyada iki yöntemle sürdürülüyor. Birincisi Irak'ta olduğu gibi açık işgal, ikincisi de Türkiye gibi ülkelerde çıkartılan uyum yasaları ile sisteme entegrasyon. Bu anlamda bu iktidar kendinden öncekilerden çok başarılıdır. IMF ve Dünya Bankası programlarını en istenilen(?) bir şekilde hayata geçirmektedir, önümüzdeki dönemde de bu programı tam bir biat etme düzeneği içerisinde yürütmeye niyetlidir. Sermayenin küreselleşmesi doğrultusunda uyum yasalarının yürürlüğe sokulmasında, sağlıkta reform adı verilen yasaların çıkarılmasında çok başarılıdır, başarılı bir şekilde bu yasaları çıkarmaya devam etmektedir. Kamu reformu adı verilen yasaları gündeme getirip bunları çıkarmada çok başarılıdır. Özelleştirme önündeki engelleri kaldıran yasaları ortaya çıkarmada çok başarılıdır. Özetle siyasal iktidar neoliberal politikaların hayata geçirilmesinde, insanımızı işsizliğe ve açlığa sürüklemeye gerçekten çok başarılı bir çizgidedir. Neoliberal politikaları hayata geçirmede gerçekten başarılıdır. Tabi, hemen söylemek gerekir ki, başarı durduğunuz yerden değişiyor. Sermayenin durduğu yerden ülkenin tablosuna pembe renkler hakim. Bizim taraftan bakıldığında ise tablo maalesef gri renklerden oluşuyor.

Türkiye, IMF ve Dünya Bankası programları çerçevesinde, sadece bu iktidarla değil, haksızlık yapmayalım, 1980'li yıllardan beri hüküm süren bu iklimle Türkiye'de iktidara gelmiş tüm siyasi iktidarlara aracılığıyla, hiç kesintisiz sürdürülen program ile sermayenin küreselleşmesi sürecine eklenmektedir. Hakkını yemiyelim: Bu iktidar geçmiştekilerden ve geçmiş yıllardan daha başarılı bir dönemi bu ülkede uluslararası sermayeye yaşatmıştır.

Sevgili arkadaşlar,

Dünyanın bu aşamasında ve bu ülkede önümüzdeki çalışma döneminde bizleri nelerin beklediğini söylemek kahinlik olmayacaktır:

Önümüzdeki dönem, dünyada neoliberal politikaların ısrarla sürdürüleceği ABD ve koalisyon güçlerinin Ortadoğu'daki işgali sürdürecekleri ve İran ile Suriye üzerindeki baskılarını artıracakları ancak buna karşı başta ABD'de olmak üzere dünyanın dört bir yanında neoliberal politikalara karşı, işgale karşı protestoların örgütlendiği bir dönem olacaktır. TMMOB, emek ve demokrasiden yana politikaların yaşama geçirilmesi için üzerine düşeni yapacaktır.

Önümüzdeki dönem, ABD'nin arka bahçesinde ortaya çıkan umudun giderek güçlendiği bir yıl olacak. Küba, Brezilya, Arjantin, Venezuela, Uruguay, Bolivya'nın oluşturduğu bloğa Şili'nin de eklenmesi ile umudun büyüdüğünü göreacağız. Latin Amerika'da esen rüzgarların esintileri diliyoruz buralara da ulaşacak.

Önümüzdeki dönem, Türkiye'de AKP iktidarının IMF ve Dünya Bankası politikalarını harfiyen uygulayacağı, bu politikalarından zarar gören emekçilerin ve onların örgütlerinin de taleplerini yükselterek mücadele edeceği bir dönem olacaktır. TMMOB bu kavganın odağında yer alacaktır.

Önümüzdeki dönem, AB müzakere sürecinin egemenler açısından zorlu geçeceği ve emekçiler açısından da bu sürecin mücadele sürecine çevireceği bir dönem olacaktır. TMMOB, gerek tarama, gerekse müzakere sürecinde 35 konu başlığı üzerinden süreç müdahale edecektir.

Önümüzdeki dönem, TMMOB olarak kendi uzmanlık alanlarımız üzerinden üyelerimizin ve kamunun çıkarlarını savunduğumuz ve bu doğrultuda çok sayıda kongre, sempozyum, panel ile tek başımıza veya diğer emek-meslek örgütleri ile birlikte mitingler ve gösteriler düzenleyeceğimiz bir dönem olacaktır.

Önümüzdeki dönem, TMMOB ve bağlı odalarının, bugüne kadar yaptığı önerilerin doğru çıkmasını da göz önüne alarak, doğrularımızı her platformda söylemeye devam edeceğimiz bir dönem olacaktır. Özellikle dışa bağımlı bir enerji politikasının bizi ve bizim gibi diğer ülkeleri nasıl zora soktuğunu iktidar dahil herkesin gördüğünü düşünüyoruz. Bu politikarlardan vazgeçilmesi için ortamın uygun olduğunu düşünüyor ve iktidara sesleniyoruz. TMMOB'nin sözlerini algılamaya çalışınız.

Önümüzdeki dönem, İnsan haklarına yönelik her türlü baskıcı girişimin barış içinde demokratik çözümünden yana bir dönem olması dileği ile TMMOB olarak üzerimize düşen her türlü demokratik girişimi yapmaya hazır olduğumuzu burada da ifade ediyoruz.

Önümüzdeki dönem, bizim açımızdan uzmanlık alanlarımızda çok sayıda düzenlemenin yapılacağı ve buna karşı her türlü girişimleri sürdürerek görüşlerimizi iktidar ve kamuoyu ile paylaşacağımız bir dönem olacaktır.

Bu dönem; Özelleştirme programında yer alan TEKELin sigara fabrikalarının, TCDD'ye ait limanların, Türkiye Şeker Fabrikalarının, Türkiye Demir Çelik İşletmelerinin, Sümer Holdingin, Denizcilik İşletmesinin, birçok elektrik üretim tesislerinin hisselerinin yerli ve yabancı özel tekelere devredilmek isteneceği dönem yıl olacaktır. PETKİM, TÜPRAŞ, ERDEMİR, Türk Telekom, Eti Alüminyum, TÜGSAŞ gibi 2005 yılında özelleştirilen kuruluşlara karşı hukuki mücadelenin sürdürüldüğü süreçte TMMOB, bu talana karşı çıkmayı sürdürecektir.

Bu dönem; eğitim ve sağlıktan sonra sosyal güvenliğin de özelleştirilmeye çalışılacağı bir yıl olacaktır. TMMOB, sorunlu işleyen sosyal devlet ilkesini tümüyle işlemez kılacak bu düzenlemelerin karşısında olacaktır.

Bu dönem; AB'ye uyum adı altında hazineye ait toprakların topraksız ve az topraklı çiftçilere dağıtımının durdurulacağı, mayınlı arazilerin yerli ve yabancı şirketlere satılmaya çalışıldığı bir dönem olacaktır. Hazine arazilerinin ve mayınlı arazilerin yoksul köylüye verilmesini isteyen TMMOB, 2006 yılında da unutturulmaya çalışılan toprak reformunu ülke gündemine taşımaya devam edecektir.

Bu dönem; tarım sektörü açısından özellikle AB ve DTÖ müzakereleri sürecinde oldukça sorunlu bir yıl olacaktır. Tüm tarımsal ürünlerin Gümrük Birliği kapsamına alınmasının, DTÖ zirvelerinde tarımda daha da liberalleşmenin gündeme getirildiği süreçte; TMMOB, bütçeden tarıma daha çok kaynak ayrılması, çiftçimizin daha çok desteklenmesi, tarım ürünleri ticaretinde korumacılığın sürdürülmesi gerektiğini söylemeye devam edecektir.

Bu dönem; siyasi iktidarcı 2B adı altında mali kaynak sağlama gerekçesiyle orman arazilerinin işgalcilere satışının gündeme getirileceği bir yıl olacaktır. TMMOB, bu talana karşı çıkacaktır.

Bu dönem; kamunun yeniden yapılandırılması projesi kapsamında, kurumlar ve çalışan personel açısından zor bir yıl olacaktır. Kamu Personel Rejimi Yasasının gündeme getirileceği süreçte, yanlışları engellemek, doğruları söylemek açısından TMMOB, üyelerinin

ve tüm çalışanların insanca yaşayabilecekleri bir ortama kavuşmaları açısından üzerine düşeni yapmaya devam edecektir.

Bu dönem gerek meslektaşlarımız açısından gerekse halkımız açısından yoksulluğun arttığı, işsizliğin arttığı bir dönem olacaktır. Bu sözden hareketle TMMOB, “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz” diyerek emek ve demokrasi güçleri ile birlikte mücadelesini bu dönem de sürdürmeye devam edecektir.

Bu dönem kentsel dönüşüm projelerini bilim ve teknolojinin dışında yaşama geçirmeye çalışanların, kentsel rant alanları yaratarak yandaşlarına peşkeş çekecekleri, ancak buna karşı TMMOB'nin ve bağlı odalarının dik duruşları ile olanı biteni halkımızla paylaştığı ve keyifli mücadele günleri yaşayacağı bir dönem olacaktır.

Sevgili arkadaşlar,

Güç görevler güçlü örgütlenmeler ile gerçekleşir. TMMOB bu görevlerin üstesinden gelebilecek güçlü bir örgüttür. TMMOB'nin insana ve yaşama karşı sorumlulukları vardır. TMMOB bu sorumlulukların gereklerini yerine getirmeye karardır.

İşte 1968 yılı, 15. Genel Kurul.

İlk sonuç bildirisi çıkarılan ve sonuç bildirisi geleneği başlatılan genel kurul. ŞPO'nun kurulduğu Genel Kurul.

Sonuç Bildirisinden iki paragrafı sizlerle paylaşmak isterim:

“Genel Kurulumuz Türk Şehir ve Bölge Plancıları Odası'nın kurulmasını kararlaştırarak, ülkemizin sanayileşme ve şehirleşme meselelerinin çözümünü sağlayacak temel unsurlardan birisini, teknik kadronun gelişme ve teşkilatlanmasına başlatmıştır.....Şehirlerimizin, yurdumuza en yararlı bir düzen içinde büyümesi, gelişmenin disiplin altında yürütülmesi ile mümkün olacaktır. Bu disiplin, değerli ziraat ve orman sahalarını, tarih, sanat, yapı ve yapılar gruplarını koruyacaktır. Şehirler içinde veya civarında olduğu gibi bütün ülke sathında doğal ve kültürel, kamuya ait olan değerlerimizi, her türlü tahribata karşı korumayı bir ihtisas sorumluluğu sayıyoruz ve bu amaçla en kısa bir zamanda bilhassa kültür değerlerinin tescilini sağlayacak bir çalışmanın başlatılmasını istiyoruz.....Şehirselsel ve kırsal alanlarda arsa arazi spekülasyonlarının, şehirleşmeyi ve tarım arazisinden yararlanmayı zedeleyici, sanayileşmeyi yavaşlatıcı, Devlet kaynaklarının etkisini azaltıcı etkilerin ortadan kaldırılması için tedbirler geliştirilmelidir.”

TMMOB o dönem bir önemli alanın örgütlenmesinin önünü açmış ve odamızın oluşumuna karar vererek, Şehir Plancılarının örgütlenmesini sağlamıştır. Odamızın serüveni de o tarihte başlamış, odanın esas uğraş alanı o dönemden belirlenmiştir. TMMOB o dönemden de güç görevlerin güçlü örgütlenmeler ile sağlanacağını bilincindedir.

İşte 2004 38. Genel Kurul:

Genel Kurul delegelerimiz diyor ki: “TMMOB, bu yıl kuruluşunun 50. yılını kutlamaktadır. Birlik bu 50 yıl boyunca bilim ve teknolojinin insanlarımızın yaşamına yansıtılması ve bu alanların kamu çıkarı gözetilerek denetlenmesi çalışmalarını aralıksız sürdürmüştür. Ancak ne var ki bu 50 yıllık süreç askeri darbeler, sağ siyasi iktidarlar altındaki siyasi çatışma ortamları, baskılar ve yasaklamalar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kısıtlılıkları altında geçirilmiştir. Bütün bu olumsuzluklar içinde bile TMMOB,

38. dönemde söylediklerimiz

özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde, imarında bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever, toplumsal bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme gelmiştir. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu ilerleyen zaman dilimlerinde defalarca kanıtlanmıştır.

Uzun geçmişimize dayanan deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir TMMOB'ye üyelerimiz ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB, toplumsal muhalefetin odağında yer alarak bu onurlu yürüyüşüne devam edecektir.

2004 - 38. Genel Kurul gerçekten TMMOB tarihinin en çok karar alınan, en çok üreten bir Genel Kurulu olmuştur. Böylelikle yönetme görev yetkisi verilen TMMOB 38. Dönem Yönetim Kurulunun güç görevleri yerine getirmede, güçlü bir örgüt yaratmada alınan bu kararlarla önü açık olmuştur. Şöyle ki,

Bu dönem;

TMMOB önceki dönemlerden çok fazla sayıda bilimsel ve teknik raporu kamuoyuna sunulmuştur. TMMOB bu dönem 7 ayrı sempozyum ve kongre etkinliğini odaların desteği ile gerçekleştirilmiştir. TMMOB bu dönem ilk defa Öğrenci Üye Kurultayı gerçekleştirmiştir. TMMOB bu dönem çok fazla sayıda kitap basımı gerçekleştirmiştir. Bu dönem meslek alanlarının yetki ve sorumluluklarını tanımlamada gerekli ve yeterli çaba gösterilmiştir. 17 odanın Ana Yönetmeliği ilk defa TMMOB Yönetim Kurulu kararı haline getirilmiş ve Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Çeşitli odalarımıza ait yirmiyeye yakın Uzmanlık, Belgelendirme, SMM Yönetmelikleri Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış, karar altına alınmış, Resmi gazetede yayımlanmıştır. Bu dönem odaların Meslekler arası yetki alanı tartışması büyük ölçüde yazılı şekle getirilerek tartışmalar büyük ölçüde çözümlenmiştir. TMMOB ve bağlı odaları, emek ve demokrasi güçleri ile birlikte ülkemizde verilen Demokrasi mücadelesinin odağında yer almıştır.

Söylemeden geçemem: 8 Ekim mitingimizi de tarihimizin en coşkulu, en katılımlı bir şekli ile hep birlikte gerçekleştirdik. Katılmayan katılmayan arkadaşlarımıza da "sen yoktun bir eksik kaldık" dedik.

Biz Yönetim Kurulunun TMMOB Genel Kurulunda yapılacak değerlendirmelerde "Genel Kurulda verilen görevleri yerine getirmek için Yetkilerimizi kullanan bir Yönetim" sözlerinin kullanılacağını biliyoruz. Açıkçası bundan da çok büyük bir onur duyuyoruz.

Öte yandan bu dönem bazı Oda Yönetimleri ile tartışmaların olduğu, sorunların yaşandığı bir dönem de oldu.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu ile: Şehir Plancılarının, İnşaat Mühendislerinin, Peyzaj Mimarlarının, İç Mimarların meslekleri ile ilgili yetki ve sorumluluk alanlarında ortak olanları belirlememizi uygun görmeyen Mimarlar Odası Yönetim Kurulundan inanılmaz bir hakarete uğradık. Ne 12 Martçılığımız bırakıldı, Ne Küresel rantçılığımız. TMMOB'ye ve kişiliklerimize ilişkin tüm söylediklerini Mimarlar Odası Yönetim Kuruluna usulünce iade ettik. Ama çok sevindiğimiz bir gelişme ile: Tüm Oda Başkanları -biri hariç (Kimya

Mühendisleri Odası Başkanı)- ortak yayınladıkları deklarasyonla TMMOB'yi bu "dar meslekçi" saldırıya karşı dik tuttular.

Çevre Mühendisleri Odası eski yöneticilerinin Avrupa'dan aldıkları fonların hesabını verememeleri, netlikle açıklayamamaları sonucu, yapılan çok çeşitli görüşmelerin sonuçlanamaması ve sonunda Birlik Denetleme Kurulunun talebi ile, Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kuruluna her türlü işlemin ve gereğinin yapılması için görev ve yetki verdik.

Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu ile: İktisadi işletme hesaplarını TMMOB ortamına getirmemesi, TMMOB Denetleme Kuruluna bu hesapları açmaması ve giderek TMMOB'nin görev ve yetkileri içinde bu hususun olmadığını belirtmeleri üzerine idari ve yasal girişimlerde bulunduk, yöneticileri hakkında tüm yasal işleme başvurduk, yöneticileri Onur Kuruluna sevk ettik.

Odanız Yönetim Kurulu ile de sorunlar oldu: Oda Başkanı da konuşmasında sözünü etti:

AB Hibe Sözleşmesi kapsamında alınan fonlar ile ilgili süreç yaşandı ve devam ediyor. Ben bu fonlarla ilgili TMMOB Yönetim Kurulu'nun almış olduğu 8 kararı sizlerle paylaşmak istiyorum. Konu bu kararlarla çok kolaylıkla anlaşılacaktır.

Öncelikle Yönetim kurulumuzun tüm kararlarında göz önünde tuttuğu temel ilkelerini söylemek gerekiyor. Aldığımız tüm kararlarda ve uygulamalarda iki cümlemin gereğini yaptığımızı düşünüyorum. Öncelikle TMMOB'yi 24. Oda olarak gören tüm anlayışları ret ettik. İkinci olarak da Birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme anlayışının arkasında sonuna kadar durduk.

Bu ilkelerden hareketle; Oda Başkanları ile yaptığımız ilk toplantı sonucunda, onların talebi ile 31 Temmuz 2004 de 45 No'lu kararımızı aldık:

KARAR NO 45 : Avrupa Birliği (AB) ve diğer fonlar konusunda çalışma yapmak üzere Mehmet Soğancı, Baki Remzi Suiçmez ve Selçuk Uluata'dan oluşacak bir komisyon kurulmasına oybirliğiyle,

Oda Başkanları ile yaptığımız toplantıdan sonra da 3 Ekim 2004 de 70 no'lu kararımızı aldık:

KARAR NO 70 : TMMOB Yönetim Kurulu'nun 31 Temmuz 2004 tarih ve 45 sayılı kararı ile oluşturulan komisyonun hazırlamış olduğu "AB ve Diğer Yabancı Ülke Fonlarının Kullanımı Hakkında Rapor"un uygunluğuna ve TMMOB görüşü olarak kabulüne oybirliğiyle,

12 Mart 2005 de 210 no'lu kararımızı aldık.

KARAR NO 210 : Şehir Plancıları Odası'nın, TMMOB Yönetim Kurulu'nun 03 Ekim 2004 tarih ve 70 sayılı kararına rağmen Avrupa Birliği tarafından finanse edilen İşkur ile imzaladığı Hibe Sözleşmesi'ni iptal etmesine, İşkur'dan sözleşme karşılığı aldığı tutarı iade etmesine ve bu işlemleri 2 ay içerisinde tamamlayarak TMMOB'ne bilgi vermesine (M.Remzi Sönmez'in karşı oyuyla) oyçokluğuyla,

Fonlarla ilişkin Ziraat Mühendisleri Odamıza ilişkin 2 Nisan 2005 de 239 no'lu kararımızı aldık.

38. dönemde söylediklerimiz

KARAR NO 239 : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Şanlıurfa ve Adana Şubeleri'nin Avrupa Birliği tarafından finanse edilen İşkur ile imzaladığı Hibe Sözleşmelerinin TMMOB Yönetim Kurulu'nun 3 Ekim 2004 tarih ve 70 sayılı kararı uyarınca iptal edilmesine ve İşkur'dan sözleşmeler karşılığında alınan tutarların iade edilmesine; işlemlerin bu doğrultuda sonuçlandırılarak TMMOB'ne bilgi verilmesi hususunun Ziraat Mühendisleri Odası'na iletilmesine oybirliğiyle,

Ziraat Mühendisleri Odamızla hiçbir sorunumuz olmadı. 4 Haziran 2005 de 292 no'lu kararımızı aldık.

KARAR NO 292 : TMMOB Yönetim Kurulu'nun 12.03.2005 tarih ve 210 sayılı kararı ile TMMOB Şehir Plancıları Odası'ndan istenen bilgilerin gelmemesi nedeniyle, ilgili Odamıza tekit yazısı yazılmasına ve TMMOB Şehir Plancıları Odası'nı denetlemek üzere TMMOB Denetleme Kurulu'nun göreve çağrılmasına (Remzi Sönmez'in karşı oyuyla) oyçokluğuyla,

25 Haziran 2005 de 299 sayılı kararımızı aldık:

KARAR NO 299 : TMMOB Şehir Plancıları Odası'nın, TMMOB Yönetim Kurulu'nun 12 Mart 2005 tarih ve 210 ile 04 Haziran 2005 tarih ve 292 sayılı kararlarını ısrarla uygulamamayı devam ettirmesinden dolayı, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu üyelerinin TMMOB Şehir Plancıları Odası Onur Kurulu'na verilmelerine oybirliğiyle,

Aynı tarihte Kimya Mühendisleri Odamıza benzer konu ile ilgili karar aldık:

KARAR NO 312 : TMMOB Kimya Mühendisleri Odası'nın, AB ile DPT Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından gündeme getirilen Yerel Kalkınma Girişimleri Hibe Programı kapsamında eğitime yönelik proje hazırlama ve ilgili birimlere sunmaya yönelik TMMOB'den yetki isteminin, proje kapsamının TMMOB Yönetim Kurulu'nun 03 Ekim 2004 tarih ve 70 sayılı kararı ile kabul edilen "AB ve Diğer Yabancı Ülke Fonlarının Kullanımı Hakkında Rapor"un 2.maddesi kapsamına girmesi nedeniyle reddine oybirliğiyle,

Kimya Mühendisleri Odamızla hiçbir sorunumuz yok. Son olarak 18 aralık 2005 tarihinde son kararımızı aldık:

KARAR NO 436 : TMMOB Yönetim Kurulu'nun, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu üyelerine yönelik olarak yapmış olduğu şikayet hakkında, Şehir Plancıları Odası Onur Kurulu'nun 04 Aralık 2005 tarihli toplantısında verdiği "Oda Yönetim Kurulu üyeleri hakkında disiplin işleminin yapılmasının mümkün olmadığına" ilişkin kararına karşı, TMMOB Disiplin Yönetmeliği'nin 19.maddesi uyarınca TMMOB Yüksek Onur Kurulu'na itiraz edilmesine (Remzi Sönmez'in çekimser oyuyla) oyçokluğuyla,

Ben bu konuda süreç sürdüğü için bir yorumda bulunmak istemiyorum. Konuyu daha detaylı öğrenmek isteyen odalarımız "TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ TARTIŞMALARI" başlıklı TMMOB yayını olarak çıkan kitabımıza bakabilirler.

Sevgili Arkadaşlar,

Oda Yönetim Kurulları ile sorunların çözüm yerleri Oda organları ve bunun üstünde Oda Genel Kuruludur, TMMOB Genel Kuruludur.

Yönetim Kurulumuz, Genel Kurulunuzun, bu olmazsa TMMOB Genel Kurulunun bu sorunu çözecek büyüklükte ve yetenekte olduğunun inancındadır.

Sevgili arkadaşlar,

Bir miktar zamanınızı aldım. Bitirirken şunları söylemek istiyorum.

Hepimizin düşüncesinde bir başka TMMOB olabilir. Bir kitle örgütünde herkesin gönlünde bir başka model ve işleyiş olması çok doğaldır. Ancak TMMOB, Genel Kurullarında oy birliği aldığı kararlarla kendini şöyle ifade ediyor. Burada bir kez daha tekrarlamak durumundayım.

“TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, “Yeni Dünya Düzeni” teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılmayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.”

TMMOB geçmiş dönemlerinde olduğu gibi, bu döneminde de bu ilkeler doğrultusunda çalışmalarını sürdürmüştür.

Aslında bu örgütün 1970'lerden beri belirlenmiş yol haritasını en özlü sözlerle Sevgili Başkanım Teoman Öztürk 1980'lerde söylemiş. Şöyle diyor:

“Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağı bilinci içinde; bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeçlerin değil, halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”

Sevgili arkadaşlar,

Her zaman söylenir: Bu örgüt, gücünü sadece örgütlü üyesinden alır. Bu örgüt, emekten ve halktan yanadır. Bu örgüt meslek alanları ile ilgili ülke gerçeklerini ortaya koyar. Sorunları, nedenlerini ve çözüm yollarını önerir. Bu örgüt sadece gerçek olanı söyler. Bu örgütün insana ve insanlığa yönelik “başka bir dünya” için büyük ütopyaları vardır.

Şimdi ütopyalarımızı hayallere, hayallerimizi gerçeklere dönüştürme zamanıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Günler ağır. Sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkenin her türlü olumsuzluğu hepimizi vuruyor. Bu nedenle, şimdi bu sözler daha anlamlı: Bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye ihtiyacı var. TMMOB'nin odalarına, odaların şubelerine, şubelerin örgütlü üyeye ihtiyacı var. Şimdi bu ihtiyacın gereklerini yerine getirme zamanıdır. Sizleri Yönetim kurulumuz bu görevin gereklerini yerine getirmeye çağırıyorum. Hepinize Yönetim Kurulumuz adına saygılar sunuyorum.

CUMHURİYET GAZETESİ ÇED KÖŞESİNDE TMMOB ALEYHİNE YAZI YAZILMAYA DEVAM EDİLİYOR
Mart 2006

Cumhuriyet gazetesi ÇED Köşesi'nde TMMOB aleyhine yazılan yazıya karşı gazeteye ihtarname ve düzeltme yazısı yollandı

İHTARNAME

Keşideci : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)

Atatürk Bulvarı No:131/9 Bakanlıklar-ANKARA

Muhatap : Cumhuriyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğü

Türkocağı Cad. No:39/31 Cağaloğlu-İSTANBUL

Konu : Düzeltme ve cevap hakkı kullanımı istemidir.

15/03/2006 tarihli Cumhuriyet gazetesinin 17. sayfasında yer alan “ÇED KÖŞESİ”nde “Kıbrıs’ın TMMOB Yasası” başlıklı ve Oktay Ekinci imzalı yazıda yer alan hususlara ilişkin olarak açıklama yapılması gerekli görülmüştür.

Anılan yazıda, TMMOB’nin yetkisi konusunda gerçeğe aykırı bilgiler verilmiş, TMMOB’nin yasama organına ait yetkilerinin olduğu kabul edilmiş ve bu yetkileri kullanmadığı ileri sürülmüştür. Kamuoyuna, TMMOB’un yetkilerini meslek mensupları yararına değil Odalara dava açarak kullandığı belirtilmektedir. TMMOB, hiçbir odasının aleyhine dava açmadığı gibi, KTMMOB’nin yasal yetkilerine de sahip değildir. Bu nedenlerle, anılan yazıyı düzeltme ve yanıt verme zorunluluğu doğmuştur.

Ekte sunmuş olduğumuz düzeltme metninin, Basın Yasası’nın gösterdiği biçim ve koşullara uyularak yayımlanmasını dileriz.

Saygılarımla.

DÜZELTME VE YANIT METNİDİR

15/03/2006 tarihli Cumhuriyet gazetesinin 17. sayfasında yer alan “ÇED KÖŞESİ”nde “Kıbrıs’ın TMMOB Yasası” başlıklı ve Oktay Ekinci imzalı yazıda yer alan hususlara ilişkin olarak açıklama yapılması gerekli görülmüştür.

Öncelikle, TMMOB’ne bağlı Mimarlar Odası Başkanı Oktay Ekinci’nin Cumhuriyet Gazetesindeki “ÇED Köşesini” kullanarak her fırsatta TMMOB’ne karşı haksız, kin dolu öfkesini dile getirmesi Birliğimiz tarafından üzüntüyle karşılanmaktadır.

TMMOB 1954 yılında 6235 sayılı Yasa ile kurulmuş bir meslek örgütüdür. Birliğimiz, kuruluşundan bu yana siyasal iktidarların yanlışlarına karşı çıkmış ve kent yağmacılarının yanında yer almadığından her dönem siyasal iktidarların sevmediği bir örgüt olmuştur. Siyasal iktidarların yağdanlığı olmayan, rant çevrelerinin asla sevmediği Birliğimizin kuruluş Yasası da bugüne kadar siyasal iktidarlar tarafından günün gereklerine uygun olarak revize edilmemiştir. Tersine, hükümetler TMMOB’nin yetkilerini kısıtlamak için

çalışmalar yapmışlardır ve yapmaktadırlar. İşte tam bu noktada Mimarlar Odası Başkanı sıfatına sahip Oktay Ekinci'nin tavrı siyasal iktidarla örtüşmektedir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti parlamentosu, Birlik ve Meslek Odalarının yetkilerini genişleten, meslek mensuplarını denetleyen, meslek içi eğitimi öngören, meslek mensuplarının üyeliğini zorunlu gören ve bu konularda Birlik ve meslek odalarını yetkili kılan KTMMOB Yasası'nı kabul etmiştir. Bu konuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti parlamentosu övgüyü hak etmektedir. Yazar da, KTMMOB Yasası'nı irdelemiş ve övgüyle sözetmiştir. Ancak yazısının son paragrafında, bir parlamentonun yetkisiyle TMMOB'ni karşılaştırmıştır. Yazarın, KTMMOB'nin yasal olarak verilmiş yetkisini, TMMOB yönetimi ile karşılaştırmasına ve TMMOB'u yermesine ve bu konuda mantıksal bir bağ kurmasına kendisinin de şaşırması gerekir. Çünkü, TMMOB, KTMMOB'nin yasal yetkisine ne yazık ki sahip değildir. Örneğin kamuda asli ve sürekli çalışan meslek mensuplarını, Mimarlar Odası Başkanı olarak denetleme ve üye yapma zorunluluğu var ise, hiç zaman yitirmeden meslektaşlarını denetlemelidir ve bu yetkisi olmasına rağmen yapmıyorsa önce kendisini eleştirmelidir. Bu konuda, TMMOB Odalar önünde bir engel değildir, olamaz da. Bu konuda Odalar ile TMMOB tarihinde davalık olmamıştır, yazar iddiasında haklı ise belgelemelidir. TMMOB Odalarına karşı dava açmamıştır. Aksine, Sayın Yazarın başkanlığı döneminde Mimarlar Odası tarihinde yönetim olarak TMMOB'ye karşı bu kadar çok dava açılmıştır. Ancak, Mimarlar Odası Yönetiminin yürütmenin durdurulması istemleri yargı yerlerince reddedilmiştir.

Sonuç olarak, TMMOB'nin yetkisini parlamento yetkisiyle karşılaştıran ve bu nedenle de karıştıran yazarın, parlamenter sistemlerde kurum ve kuruluşların kısaca idarelerin yetkilerinin yasayla sınırlandırıldığı gerçeğini sunmadan yorum ve yayın yapması doğru değildir.

Basın Kanunu gereğince bu yazının Gazetenizin aynı sayfada aynı puntolarla yayınlanması rica olunur.

Hakan Genç
TMMOB Genel Sekreter Vekili

**TMMOB, EVRENSEL GAZETESİ,
MÜHENDİSLİKTE UZMANLIK VE YETKİNLİK TARTIŞMALARI
Mart 2006**

Evrensel Gazetesi muhabiri Taylan Toral, gazetenin Genç Hayat eki için hazırlandığını söylediği “Mühendislikte Yetkinlik ve Uzmanlık” başlıklı bir dosya için TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile bir görüşme yapmıştır. Gazeteci önceden mutabakata kalındığı şekilde görüşmenin bir kısmını soru-yanıt şekline çevirerek olur almak için, e-posta yolu ile Mehmet Soğancı'ya ilemiştir. TMMOB Başkanı da gerekli gördüğü kelime ve cümle düzeltmeleri ve kısaltmaları ile birlikte düşüncelerini gene e-posta yolu ile adı geçen gazeteciye ilemiştir. Ancak görüşme, adı geçen gazetenin 23 Mart 2006 tarihli nüshasında “TMMOB İş Bulma Kurulu Değil” başlığı altında, Taylan Toral yerine Erdal Bektaş imzası ile ve anlaşılmayı güçleştirecek kısaltma ile yayımlanmıştır. Gazeteci Taylan Toral'a iletilen metin aşağıdaki şekildedir.

GÜNDEMDEKİ YETKİN MÜHENDİSLİK KONUSUNU TMMOB BAŞKANI MEHMET SOĞANCI İLE GÖRÜŞTÜK.

Genç Hayat: Yetkin mühendislik konusu özellikle mühendislik öğrencilerinin gündeminde ve geniş bir çevre tarafından tartışılıyor. Kökeni nedir bu tartışmaların?

Mehmet Soğancı: TMMOB'nin kendi kurulları içinde, odalarında yıllardır tartışılan bir konu “uzmanlık, mesleki yeterlilik, mesleki yetkinlik, yetkili mühendis, meslek içi eğitim” konusu. Bu konu ilk kez 2. Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda kabul edilerek yazılı şekle getirilmiştir. Önceki dönem TMMOB Yönetim Kurulu tarafından 38. Genel Kurula getirilen “Meslek içi eğitim ve belgelendirme” yönetmeliğinin Genel Kurulca kabulü ile de TMMOB'nin resmi bir belgesi ve iç hukuku şekline dönüşmüştür. Ülkenin gerçeği sonucu eğitim düzeyleri farklı okullardan mezun olan arkadaşların mühendislik düzeyinin farklı olacağı açıktır. Laboratuvarıyla, ders kitabıyla, öğretim elemanı yeterliliği ile daha gelişmiş olanaklara sahip bir üniversitede eğitim alan bir arkadaşımızla, hiçbir yeterli donanımı olmayan, laboratuvarı olmayan, profesörü olmayan bir bölümde eğitim alan arkadaşımızın arasında büyük bir fark olduğu açıktır. Böylesi yetersiz koşullarda eğitim görmüş bir mühendisin yaptığı “meslek” de başarılı olmayacaktır. Mühendislik, doğrudan insan yaşamını ilgilendiren bir meslektir. Yapılan “meslek”de sıfır hata zorunludur. Bu nedenle de TMMOB, mühendislerin yeterli donanıma sahip olmalarını ve işlerini ancak bu donanımla yapmalarını savunur. Yönetmelikle sonuçlanan tartışmalar böylesi ihtiyaçtan doğmuştur. Yoksa bu çabalar birilerinin söylediği gibi AB uyumlaştırma projelerinin sonucunda çıkmış değildir.

Genç Hayat: Peki, TMMOB bu konuda ne düşünüyor?

Mehmet Soğancı: TMMOB'nin görüşü belgelendirilmiş mühendisliğin gerekli olduğu yönündedir. TMMOB'nin konu ile ilgili Genel Kurul kararı olarak yaşama geçirilen yönetmeliğinin dışında TMMOB'ye mal edilerek söylenen her türlü söz yanlıştır. TMMOB'nin yazılı belgelerinin dışında odaların veya kişilerin görüşleri kendilerini bağlar. TMMOB yönetmeliği ve kurultay kararları yayınlarla ve raporlarla kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. TMMOB'nin ilgili yönetmeliğinde söylenen “mesleki denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki çalışmaları süresince yaptıkları işleri ve tamamladıkları eğitimlere dayanan uzmanlıklarının odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerekli yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesini sağlamaktır”. Bunun nasıl yapılacağını

odalar belirler. Odalar da öğrenim programı, uygulama alanları, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün yada hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgeleneceğini belirler. Bunun dışında TMMOB'ye atfedilen her söz yalandır ve yanıltır. Ülkemizde de örneğin Serbest Muhasebecilik Mali Müşavirlik ve Avukatlıkta benzeri sistemler yıllardır süregelen ve işleyen böylesi bir süreç devam etmektedir. Tartışmalara TMMOB üzerinden katılanların ülkemizde diğer meslek alanlarının düzenleniş biçimlerini de anlamaya çalışmaları gerekmektedir. Bir yurttas, sadece diploması gereği "mühendis" olan; ancak bilim ve teknolojinin gelişmelerinden haberi olup olmadığı bilinmeyen, bunları takip edip etmediği bilinmeyen bir kişiye meslek hizmeti almak için ulaştığında, bu ulaşım piyasa koşulları ile mi olmalıdır? Yoksa bu kişiye ulaşım, nitelikleri yetki düzeyleri ve yeterlilikleri odaları eliyle belirlenmiş bir yöntemle kendini ifade edebilen bir noktadan mı olmalıdır? İşte mühendislerin belgelendirilmesi tartışmalarının odağı bu olmalıdır. Tam da bu noktada odaların görevi, donanımı "ülke şartları gereği- yeterli olmayan bir mühendisi meslek içi eğitim olanakları aracılığıyla geliştirmek olmalıdır. Uzmanlık alanlarında yeterli olanların dökümüne sahip olmak, üyelerin belgelendirilmesi ile mümkün olacaktır. TMMOB ve odaların bu ülkede "maalesef" "mühendis"leri mühendisleştirmek gibi bir görevi vardır. Çünkü mühendislik okullardan mezun oldum demekle olunan bir meslek değildir. Yaşam boyu eğitimin zorunlu olduğu, deneyimin esas alındığı bir meslektir bu. Hele ülkemizde açılıveren asparagas üniversitelerin olduğu da bilinen bir gerçekse konunun önemi çoğalıyor. Mühendis yanlış yaparsa doğrudan "insan" zarar görür. Mühendis kendini yeterli donanıma getirmek zorundadır. Odası da bunun koşullarını hazırlayacak, bunu kolaylaştıracak, sonunda da üyesini belgelendirecektir.

Genç Hayat: Eğitime ne gibi bir geri besleme amaçlanıyor?

Mehmet Soğancı: Meslek içi eğitim hizmetleri 3-4 Odamızda şimdi sistemli olarak yürütülebilmektedir. Bu dönem tüm odalarımızda bunun önemli altyapı çalışmaları tamamlandı. Bu bizim çok önemseydiğimiz bir çalışma alanıdır. Öte yandan Üniversitelerin kendi aralarında mühendislik eğitimi programlarında farklılıklar olabilmektedir. Kurultay kararlarımıza göre odalarımız her mühendislik alanına ayrı olmak üzere asgari eğitim koşul ve programlarını hazırlayıp üniversitelere yol göstermek durumundadır. Mühendislik Eğitimine müdahale kısmı esas olarak bu noktadan olmalıdır. Örneğin; laboratuvarı olmayan bir bölümün gerekiyorsa kapatılması yönünde çağırıyor odalarımız yapabilmelidir. Bunun yanında TMMOB olarak "mühendislik bölümlerinin akreditasyonu gereklidir ve TMMOB'nin de içinde yer aldığı MÜDEK'in bölümleri belgelendirme çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır" diyoruz.

Genç Hayat:Eğitimi ve yaşam koşulları nedeniyle belli standartları yakalayamamış mühendislerin sürekli red edilmesini engellemek için ne yapılabilir?

Mehmet Soğancı:Türkiye'de %25'i işsiz ya da meslek dışı bir işte çalışan, mühendis-mimar-şehir plancısı topluluğunun meslek örgütüyüz. Yatırımın olmadığı bir ülkede, IMF ve Dünya Bankası politikaları gereği yapılan uygulamalarla mühendisin gözden çıkarıldığı bir ülkede mühendislik fakültelerine her yıl 35 bin yeni giriş var. Ortalama 25 bin yeni mezun arkadaşımız oluyor. Biz bu sayıların ülkemizde bir planlamanın olmadığına göstergesi

38. dönemde söylediklerimiz

olduğunu söylüyoruz. Yeni mezun arkadaşlarımızın %25 i ve giderek artacak bir orandaki kısmı bu ülkede ya mesleklerini yapamayacak ya da işsiz kalacak. Bu, bu ülkenin bir gerçeği. Yatırım yok. Sanayileşme yok. Sistemin gereği yetersiz (belki de çok kötü) eğitilerek mezun olan arkadaşlar var ve sonra zorunlu üyeliğin olduğu bir meslek örgütü TMMOB bunu çözecek. Doğal ki, böyle bir söz gerçekçi değil. Anlamli değil. TMMOB, iş ve işçi bulma kurumu değil. TMMOB üyenin sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını ve sorunların emek ve meslek örgütlerinin ortak mücadelesi ile çözülebileceğini bilen ve bunu söyleyen bir örgüt. Önemli olan bu sözün gereklerini yapabilmek. Önemli olan bizi, mühendisleri, mimarları, halkımızı, ülkemiz insanını bu duruma düşüren, yoksullaştıran sistemi kavrayabilmek ve bunun değişimi için gerekeni yapabilmek. TMMOB işin bu tarafındadır.

TMMOB MPM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞLERİNİ BİLDİRDİ Mart 2006

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) 45. Olağan Genel Kurulu 23 Mart 2006 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Genel Kurul'a TMMOB adına Yürütme Kurulu üyeleri Ekrem Poyraz, Alaeddin Aras ve Baki Remzi Suiçmez ile Yönetim Kurulu üyesi Berrin Şenöz Birlik Delegesi olarak katıldı. Genel Kurulda, TMMOB görüşü Alaeddin Aras tarafından sunuldu.

MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ 45. GENEL KURULU TMMOB GÖRÜŞÜ

Üretim yapılarının kırıldığı, verimliliğin piyasaya odaklandığı, sendikal örgütlenmelerin esnek üretim modelleriyle etkisizleştirildiği, bilimsel yaklaşımın siyasal tercihlerle göz ardı edildiği bir süreçte 45. Olağan Genel Kurulu'nu yapan Milli Prodüktivite Merkezi (MPM); üzülen belirmek gerekirse, yaklaşık kırk yıllık deneyim birikimine karşın, işlevsiz ve verimsiz bir kamu kuruluşu konumuna dönüşmektedir.

Geçen yıl yapılan 44. Genel Kurul'da, kamunun yeniden yapılanması, kaynakların planlı kullanımı ve personel hareketleri gibi konu başlıkları altında yasal ve yönetsel yapılanmaya yönelik değerlendirmelerimizi Genel Kurul'un bilgisine sunmuştuk.

Geçen bir yıllık sürede çok fazla değişimin olmadığını, beklenen iyileşmenin yaşama geçirilemediğini belirtmek istiyoruz. Şöyle ki; Belirli aşamalardan geçilmesine karşın, TMMOB olarak halen içeriğini bilmediğimiz yeni kuruluş yasa tasarısı, henüz TBMM gündemine gelememiştir. Yıllardır aynı bileşimle oluşturulan yönetim kurulları, planlanan çalışmaların yaşama geçirilmesine yetmeyen bir yıllık dönemlerde, Çalışma Raporunda yer alan rutin çalışmaları yürütür duruma gelmiştir.

Anayasamızın 135. maddesine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olarak TMMOB; Genel Kurullara çağırılma ve katılma dışında, MPM Stratejik Planlama Projesi kapsamında 2005 yılında Odalarıyla birlikte MPM ortamına gelmiş, "Hedef Kitle" Analizi Anket Formunu doldurarak görüş ve önerilerini Yönetim Kurulu'na iletmıştır.

Bu kapsamda, "Daha Donanımlı, Daha Üretken, Daha Etkili Bir Milli Prodüktivite Merkezi İçin" oluşturduğumuz görüş ve önerilerimizi Genel Kurul'la da paylaşmak istiyoruz.

Eğitim çalışmalarında teknolojik yenilenmenin hızlandırılması ve bu amaçla da mühendislik ve mimarlık hizmetlerinden gerektiğince yararlanılması gerekir. HACCP, ÇED gibi konularda ilgili meslek odalarınca ve çeşitli kuruluşlarca eğitim verildiği için, MPM'nin işlevi HACCP ve ÇED'in etkinliğini ortaya koyan araştırmalarla sınırlı kalmalıdır.

Kurumsal ve Örgütsel Yapılara İlişkin Araştırmalar kapsamına, özelleştirilen KİT'ler yanı sıra, verimsizlik gerekçesiyle kapatılan mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü gibi özel bütçeli kuruluşlar da alınabilir. Böylece, somut verilere dayalı olarak sağlıklı kararlar alınabilir.

Bilimsel ve toplumsal gerçekleri yadsıyarak, anayasal ilkeleri zorlayarak, her fırsatta verimsizliğinden ve hantallığından yakınılarak ve hazırlanan tasarıların gerekçelerinde bu söylemlere yer verilerek, dıştan yönlendirilen "kamunun yeniden yapılandırılması" sürecinde, MPM'nin siyasal iktidarlara gerçekçi verilerle danışmanlık hizmeti vermesi gerekmektedir.

Mevcut durumuyla yayın çalışmaları yeterlidir. Ancak, yayın konusundaki çalışmalar yürütülen çalışmalarla doğrudan ilgili olduğu için, diğer işlevlerdeki değişiklikler yayın politikasını da etkilemelidir. Ayrıca, olabildiğince en son rakamsal verilerin kullanılmasına özen gösterilmelidir.

MPM, ülkemizin içinde bulunduğu koşulların gerektirdiği doğrultuda yeniden yapılandırılmalı ve bu süreçte hiçbir kuralıya ve keyfiliğe olanak vermeyecek mekanizmalar kurulmalıdır.

MPM'nin yapısı ve çalışma stratejisi, "kamunun tasfiyesi" ve "tümüyle özel sektöre hizmet verme" işlevine uygun hale getirilmemeli; MPM, özel müşavirlik firmasına dönüştürülmemelidir.

MPM, hem kuruluş yasasının hem de ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulların bir gereği olarak özel statüde bir kamu kuruluşu olarak her türlü kayıdan uzak şekilde, kamu kaynaklarıyla desteklenerek kamu hizmeti vermemelidir.

MPM, kamu yararını gözeten belirli bir stratejiye göre sektörel, bölgesel ve toplumsal önceliklere göre hizmet veren, bu amaçla hazırlanmış uygulanabilir kısa, orta ve uzun dönemli planları bulunan ve bunları yaşama geçirebilecek yönetsel yapılanmayı sağlamış bir kamu kuruluşu olmalıdır.

"Verimlilik artırma projesi" adıyla iller düzeyinde yürütülen çalışmalar, MPM'nin saygınlığına ve etkinliğine zarar verebilecek yaklaşımlarla ve koşullarla yürütülmemelidir.

Personel hareketlerinde kuralı ve keyfi uygulamalar yapılmamalıdır. Yeni işe başlayan uzman personelin belirli bir süre kamuda ya da özel sektörde çalışması ve deneyim kazanması sağlanmalıdır.

MPM, yönetsel organlarında temsil edilen taraflara ve örgütlerine aynı uzaklıkta kalabilen; ülkemizde ekonomik ve toplumsal gelişmesi ile doğrudan ve dolaylı olarak ilgili karar süreçlerine işlevsel olarak katılabilen bir kamu kuruluşu olarak etkinlikte bulunmalıdır.

TMMOB; kamu yararı ve toplum çıkarları doğrultusunda ülke kaynaklarının doğru ve verimli kullanılmasına yönelik her türlü çalışmayı desteklemeye devam edeceğini bir kez daha yinelemektedir.

TMMOB; "Daha Donanımlı, Daha Üretken, Daha Etkili Bir Milli Produktivite Merkezi" için, "her aşamada" ve "her kademedede", bilim yoluyla elde edilmiş tüm bilgilerden akıl ve deneyim yoluyla somut sentezlere vararak insana ya da daha genel kapsamıyla canlıya yararlı oluşumları yaratma gücü ve çabası olarak tanımlanabilecek mühendislik alanından daha çok yararlanılması gereğini anımsatmaktadır.

TMMOB SU POLİTİKALARI KONGRESİ GERÇEKLEŞTİ Mart 2006

TMMOB Su Politikaları Kongresi 21-23 Mart 2006 tarihlerinde İnşaat Mühendisleri Odası yürütücülüğünde Ankara'da gerçekleşti. Kongrenin açılışında Düzenleme Kurulu Başkanı prof.dr İlhan Avcı, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, ETKB Müsteşar Yardımcısı Salih Paşaoğlu, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel konuşular. Kongrede 8 oturumda 34 bildiri sunuldu, üç çağrılı konuşmacı görüşlerini katılımcılarla paylaştı, "Geçmişten Geleceğe Su Kaynakları Yönetimi", "Su Hizmetleri ve Yerel Yönetimler", "Su ve Uluslararası Boyutu" başlıklarında üç panel gerçekleştirildi.

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. İlhan AVCI konuşmasında şunları söyledi:

Yaşam suda başladı; büyük uygarlıklar, büyük su yolları kenarlarında ortaya çıktı, gelişti. Nil, Mısır uygarlığını, Dicle ve Fırat Mezopotamya uygarlıklarını, Ganj ve İndus Hint uygarlığını, Sarı nehir Çin uygarlığını besledi.

Antik çağ filozofları, her şeyin dört temel unsurdan meydana geldiğini söylediler: Su, Toprak, Hava ve Ateş.

Modern çağın insanları bu söylemi aynen benimsedi; ancak, bu temel değerleri gereği gibi koruyup yönetemedi.

Şair Orhan Veli, çok değil 55 yıl önce bir şiirinde: ".../Hava bedava, bulut bedava /Dere tepe bedava / Peynir ekme değil ama / Acı su bedava" diyerek tanımlıyor o gün "su"yun değerini(!)

Ama artık acı su bile, temiz hava, gezilebilir dere tepe ve enerji (ateş) ile birlikte kelle fiyatına Hürriyet kadar pahalı.

Yüz milyonlarca insan sağlıklı içilebilir sudan yoksun olarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Kırsaldan kentlere insan yerleşimlerinin temel sorunlarının başında su ihtiyacının karşılanması gerekiyor. Öyle ki, yakın gelecekte dünyanın birçok bölgesinde su savaşlarının çıkabileceğini iddia eden strateji uzmanları var.

Büyüklerimiz, kendilerine sunulan bir bardak suyun ardından, "su gibi aziz ol" diyerek suya verdikleri değeri, suya duyulan sevgi-saygıyı ifade etmişler. Bir zamanlar Baykal gölü çevresinde yaşayan topluluklar, gölün kenarında yüksek sesle konuşmazlar, bağırıp çağır-mazlarmış. Göl, onların hem beslendikleri balığın, hem içtikleri suyun kaynağı olarak, saygı ve şükran duydukları kutsal bir yaşam kaynağı imiş. Bugün kirlilik ve erozyon nedeniyle artık Baykal gölü hemen hemen yok gibi.

Atalarımız, "akan su kirlenmez" derdi. Bugün sadece nehirlerden akan su değil, uçsuz bucaksız denizler, gökten yağın yağmur bile kirlenmiş.

Küresel ölçekte hızla artan nüfus ve gelişen sanayinin sınırlı su kaynakları üzerindeki bu baskısının acı sonuçları ne yazık ki 70'li yılların sonuna kadar Dünya kamuoyunun gündemine girmemiş. İlk kez Birleşmiş Milletler tarafından 1972 yılında Stokholm'da düzenlenen Çevre Konferansı sonunda yayınlanmış olan "Stokholm Deklerasyonu"nda "su"ya, çevre ile ilgili 26 ilkedenden sadece birinde bir yer verilmiş. Bu da, su sorununun o gün-lerde uluslararası platformlarda çok da ön planda olmadığına göstergesi. Ancak 1977'de

Mar del Plata’da düzenlenen “Birleşmiş Milletler Su Konferansı” ve 1992 Rio de Janeiro “BM Çevre ve Kalkınma Konferansı”nda su ve toprak kaynakları ile ilgili geniş kapsamlı değerlendirmeler yapılabilmiş ve bu kaynakların korunması, kullanılması ve yönetilmesi konusunda stratejik ilkeler ortaya konabilmiş. Bu tarihlerden sonra da su konusu artık Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası ve OECD gibi kurum ve kuruluşların yanında, Küresel Su Ortaklığı ve Dünya Su Konseyi gibi uluslararası bağımsız örgütlerin gündemlerindeki en önemli konulardan birisi haline gelmiş.

Dünyada yaşanan su ile ilgili bu tarihsel süreç Türkiye’de de yaşanmış. 70’li yıllardan itibaren de BM ile diğer uluslararası kuruluşların yapmakta oldukları çalışma ve organizasyonlara katılarak gelişmeler yakından izlenmeye başlanmış; ayrıca, su konusunda bir yandan uluslararası platformlardaki bu gelişmelere ayak uydurmak, bir yandan da AB’ye giriş sürecinde ilgili “AB Su Çerçeve Yönergesi” doğrultusunda gerekli hukuksal ve yönetsel düzenlemeleri yapmak üzere 90’lı yıllarda başlatılan çalışmalar günümüze dek süregelmiş.

AB içinde nüfusu ve tarımsal gıda ihtiyacı hızla artan, sanayisi gelişmekte olan, ülkedeki su arzı ile su talep bölgeleri birbiri ile örtüşmeyen, su kaynaklarının %40’lık bölümü sınır aşan ve/veya sınır oluşturan Özelliklere sahip bulunan ve su kaynakları yönünden dünyanın en kritik ve sorunlu bir bölgesinde yer alan Türkiye’nin, ulusal su politikası ile ilgili olarak yapmakta olduğu çalışmalarda ülkenin bütün kurum ve kuruluşlarının katkı ve katılımları büyük önem taşımaktadır.

İşte TMMOB, su konusunda ulusal politikaların oluşturulacağı, yönetsel ve hukuksal yönden yeniden yapılanma kararlarının alınacağı bu çok önemli hazırlık evresinde tüm kurum ve kuruluşlarımızın katkı ve katılımını sağlamak amacıyla “TMMOB SU POLİTİKALARI KONGRESİ”ni düzenlemeye karar vermiştir.

2005 yılı içinde alınan bu kongre ve kongrenin sekretaryasının İMO tarafından yürütülmesi kararından sonra Düzenleme ve Yürütme Kurulları oluşturulmuştur.

Düzenleme Kurulu olarak, kongre konularının ve içeriğinin belirlenmesi aşamasında geniş katılımcı bir danışma platformu oluşturulmak üzere, su konusunda ilgi, bilgi ve birikimleri bulunan kişi, kurum ve kuruluşların görüşlerine başvurulmuştur. Alınan bu görüş ve öneriler değerlendirilmiş ve Kongre konuları olarak “Su Kaynakları Geliştirme Politikaları”, “Su Hizmetleri Yönetim Politikaları” ve “Ulusal ve Uluslar arası Stratejiler (Sınıraşan Sular, Küreselleşme, Özelleştirme ve AB Su Çerçeve Yönergesi)” olmak üzere üç ana başlık belirlenmiştir. Bu başlıklar altında Düzenleme Kuruluna ulaşan ve Bilim Kurulu’nun değerlendirmelerinden geçen 60 bildiriye Kongre Kitabında yer verilmiştir.

Üç gün devam edecek olan bu Kongre Programında, üçü çağrılı olmak üzere 38 bildiri ile “Geçmişten Geleceğe Su Kaynakları Yönetimi”, “Su Hizmetleri ve Yerel Yönetimler”, “Su ve Uluslararası Boyutu” konu başlıkları altında üç panel yer almaktadır. Kongrenin amacına ulaşmasında, sunulacak bildirilerin yanında panelist ve katılımcılar tarafından yapılacak sunum ve değerlendirmelerin de çok önemli katkıları olacağına inanıyoruz

Türkiye’de su konusunda ilk kez düzenlenen bu geniş katılımlı Kongrenin düzenlenmesi ve yürütülmesi sırasında bireysel veya kurumsal olarak destek veren herkese; ayrıca Bilim Kurulu Üyelerine, TMMOB ve İMO Yönetim Kurullarına Düzenleme Kurulu olarak teşekkür eder, Kongrenin ulusumuza ve tüm insanlığa yararlı olmasını dileriz.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç açılış konuşmasında şunları söyledi:

Değerli konuklar,

Değerli meslektaşlarım,

Bilindiği gibi, ülkemizin su kaynaklarının geliştirilmesi, su ve sulama yöntemi ile sınır aşan sularımızın teknik, sosyo-ekonomik, teknopolitik ve hidropolitik açılardan incelenmesi doğrultusunda Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Su Politikaları Kongresi düzenleme kararı almış, kongrenin düzenlenmesini İnşaat Mühendisleri Odası üstlenmiştir. Kongremiz, suyun tüm yasal, teknik, sosyo-ekonomik, teknopolitik ve hidropolitik yönlerinin ayrıntılarıyla ele alınacağı, farklı yaklaşımların sergileneceği bir platform işlevi görecektir. Birliğimizin, ülkemiz açısından önemli bir sorun olan su konusunun, bir kongre zemininde ele alınmasına karar vermesi bu açıdan manidardır.

Suyun, temel ihtiyaç olmasından başlayarak, enerji, barajlar, yer altı ve yer üstü sularının kullanımı, çevre kirliliği, su ve enerji üretimi arasındaki ilişki, çevre kirliliği, su kaynakları yönetimi, sınır aşan sulara kadar çok geniş bir yelpaze karşımızda durmaktadır. Değerli katılımcıların, farklı meslek disiplinlerden olması bunun göstergesidir. Seçkin katılımcıların kendi uzmanlık alanından hareketle su konusunu ele alması, konunun teorik zeminini açığa çıkartacağı gibi, su politikalarına dair genel bir yaklaşıma ulaşmamızı da sağlayacaktır. Bu nedenle davetimize karşılık vererek kongremize katılan tüm bilim insanlarına, meslektaşlarıma teşekkür ederek, konu ile ilgili görüşlerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Hayatın ve ekosistemin bir parçası olan suyun önemi her geçen gün artmaktadır. Su, insanın temel ihtiyaçlarını karşılaması yanında, sürdürülebilir tarım, enerji üretimi, endüstri, ulaşım ve turizmin yanı sıra, gelişmenin de kaynağını oluşturmaktadır. Çevre kirliliği ve nüfus artışına bağlı olarak ortaya çıkan sorunlar, 21. yüzyılda da suyun bilinen stratejik öneminin artarak devam edeceğini göstermektedir.

Su ile ilgili küresel ölçekte geliştirilen yeni politikalar, az gelişmiş ülkeler açısından konuyu daha da önemli kılmaktadır. Dünya nüfusu hızla çoğalmakta, buna paralel olarak, içme ve kullanma, tarımsal ve sanayi amaçlı su ihtiyacı da hızla artmaktadır. Bu durum, su kaynakları yetersiz olan ülkeler açısından sorun yaratmakta, bazı bölgelerde ise ülkelerarası anlaşmazlıklara yol açmaktadır.

Ülkemizin de içinde yer aldığı ve kuraklıktan önemli ölçüde etkilenen Ortadoğu bölgesinde, su kaynaklarının kullanımı ve paylaşımı ciddi bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Ek su kaynakları elde etmek için uygulanan farklı metotlar ve arayışlar, arıtma tesisleriyle deniz suyundan tatlı su elde etme gibi çeşitli yöntemler artan su talebini ne yazık ki karşılayamamaktadır.

Türkiye bölge ülkelerine oranla daha çok su kaynağına sahip olmasına rağmen, kişi başına düşen su miktarı bakımından dünya ortalamasının altında yer almaktadır. Örneğin, kişi başına günlük kentsel su tüketimine bakıldığında Türkiye'nin 111 litre su tükettiği, dünya ortalamasının ise 150 litre olduğu görülecektir.

Su kaynakları bir çok ülkede devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunmaktadır. Su kaynaklarının içme-kullanma, tarımsal sulama, endüstri suyu veya enerji üretimi amacıyla tüm kullanıcıların hizmetine sunulması devletin önemli görevleri içinde yer almakta ve bu hizmetler kamu hizmeti olarak adlandırılmaktadır.

Kamu hizmeti: hukuksal olarak “belli bir zamanda ve mekanda ortaya çıkan, sürekli ve düzenli bir şekilde tatmin edilmesi gereken genel ve kolektif özellikler arz eden bir ihtiyacın karşılanması için yapılan faaliyetler” olarak tanımlanmaktadır. Belirtilen bu tanımadan hareketle su teminine yönelik faaliyetler pek çok ülkede halen kamu kurum ve kuruluşları eliyle yürütülmektedir. Ancak, özellikle az gelişmiş ülkelerde kamu hizmeti verilen alanlar daraltıldığı ve bu hizmetlerin piyasa koşullarına, serbest pazar ilişkilerine terk edildiği bir sürecin yaşandığı bilinmektedir.

Oysa ki; “yaşamın vazgeçilmez unsuru ve yerine bir başka şeyin ikame edilemeyeceği bir doğal kaynak” olan ve yokluğunda istenilen fiyata satılabilecek olan su ile ilgili politikaların, kamu yararı yerine serbest piyasa koşulları anlayışıyla belirlenmesi bir çok açıdan sakıncalıdır. Son dönemdeki gelişmeler yerel yönetim işletmeciliği düzeyinde su hizmetlerinin özelleştirilmesi için uygun alt yapının hazırlanmakta olduğunu ortaya koymaktadır. Bu gelişmeler, su hizmetleri alanında, kamu hizmeti anlayışından uzaklaşdığı yönündeki endişelerimizi arttırmaktadır. Roma hukukundan bu yana insanoğlunun egemenlik kurmadığı ve özel mülkiyete konu edemediği varlıkların başında su gelmektedir. Ancak, su, son dönemlerde ulusötesi şirketlerin daha çok egemenlik kurma niyetlerine bağlı olarak tartışma gündemine gelmiştir.

Su kaynaklarının küresel şirketlerin doğrudan yatırım - işletme alanı olması ve suyun serbestçe küresel ticarete konu edilmesinin şartı, her ülkede öncelikle su yönetiminin kamunun elinden alınmasını zorunlu kılmaktadır. Günümüzde, dünyanın pek çok yerinde su, mülkiyeti ve işletmeciliği ile birlikte kamu yönetiminin elindedir.

Su hizmetlerinin, ortalama olarak, Asya ülkelerinde % 99'u, Afrika'da 97'si, Orta ve Doğu Avrupa ile Güney Amerika'da % 96'sı, Kuzey Amerika'da % 95'i Batı Avrupa ülkelerinde % 80'i kamu kurumları tarafından yönetilmektedir. Ancak son 20-30 yıllık süreçte gelişen ve suyu metalaştıran küresel politikalar sonunda dünya nüfusunun yaklaşık %5'inin kullandığı suyun yönetimi ulusötesi şirketlere geçmiştir.

Suyun çok uluslu şirketlerin denetimine geçme süreci planlandığı gibi ilerlememiş ve su kaynakları üzerindeki hegemonya çabaları toplumsal muhalefetle karşılaşmıştır. Arjantin, Bolivya, Gana, Filipinler, Güney Afrika ve Nikaragua gibi ülkelerde yaşananlar buna örnektir.

Ülkemizde ise, su yönetimindeki çok başlılık ve ulusal bir politika oluşturmadaki eksiklikler de eklenince sorun kronik bir duruma gelmiş ve çözüm ülke dışından ithal edilecek reçetelerde aranmaya başlanmıştır. Kamu kurumlarında su hizmetleri yönetimi açısından oluşan zafiyetler, küresel ölçekli politikaların uygulanmasını kolaylaştırmaktadır. Sürecin içinde merkezi kurumsal yapıların ortadan kaldırılmasının da yer aldığı su yönetimi politikalarına doğru hızla yol alındığı gözlenmektedir.

Su gibi bir toplumsal değer, küresel su şirketlerinin kâr hesaplarına terk edilmesi kabul edilemez, edilmemelidir. Öte yandan, tüm insanlığın yaşamsal gereksinmesi olan böyle bir varlığın, emperyalist ülkeler arasındaki hegemonya mücadelesine terk edilemeyeceği de açıktır.

Öncelikle, küresel ölçekli politikaların olumsuz etkileri görülmeli, ulusal ve toplumsal çıkarlarımızın ortadan kaldırılması sonucunu yaratacak politika ve uygulamalara karşı çıkılmalıdır. Tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için su yönetiminin kurumsal yapısının

oluşturulmasında bu hizmetin bir kamu hizmeti olduğu ve kamu yararı anlayışı ile ulusal çıkarlarımızı gözetenerek ele alınması gerektiği mutlaka dikkate alınmalıdır.

Geliştirilmeyi bekleyen su potansiyelimize karşı su yönetimindeki çok parçalı yapının ortaya çıkardığı olumsuzluklar su kaynakları yönetiminin kurumsal yapısının kapsamlı bir biçimde yenilenmesini zorunlu kılmaktadır. Doğal olarak bu yeni kurumsal yapı tercih edilecek teknik, ekonomik ve sosyal politikalar temelinde şekillenecektir ki, bu politikaların tespitinde ülkemize özgü koşullar dikkate alınmalıdır. Su kaynaklarının, ülkedeki sosyal ve ekonomik kalkınma faaliyetlerinden ayrılmadan koordineli bir şekilde yönetilmesini sağlayacak bir yapı oluşturulmalıdır.

Değerli konuklar,

Ülkemiz açısından yapılması gerekenleri şöyle özetleyebilirim:

Su kaynaklarımızın, toplumsal bir değer olduğu, kamu mülkiyetinde ve kamu işletmeciliğinde kalmak zorunda olduğu, piyasa mali haline getirilmesinin kabul edilemeyeceği, ülkeler arasında savaş konusu değil, barış amaçlı kullanılacak ve ikili ilişkilerin güçlendirilmesini sağlayacak bir araç olduğu şeklindeki ilkelerine dayanarak,

Kalkınma ve gelişme planlarımıza uygun, ulusal ve toplumsal karakterli bir su yönetimi anlayışının kurumsallaşması için;

1.Çerçeve bir su yasası çıkartılmalıdır.

2.Su mülkiyeti ve işletmeciliğinde kamu sistemi ve kamu yönetimi güçlendirilerek korunmalıdır.

3.Yeni çerçeve kanun için yapılacak çalışmalarda öncelikli olarak kabul edilmesi gereken ilke, türkiye’de su kaynakları yönetiminin sürdürülebilir kalkınmanın kilit bileşeni olduğu ve her yurttaşın yeterli ve uygun kalitede su arzına ulaşmasının esas kabul edildiği olmalıdır.

4.Su, ekonomik ve sosyal değeri olan sınırlı bir doğal kaynaktır. su kaynakları yönetimi, enerji, tarım, sağlık ve çevre olmak üzere sosyo-ekonomik kalkınmanın başlıca sektörleri arasında oynadığı merkezi rolle ülkemizde kalkınmanın başlıca itici gücü olmaya devam edecektir. hazırlanacak çerçeve su yasasında bu gereksinim dikkate alınmalıdır.

5.Çerçeve su yasasında kurumlar arasında yetki karmaşası yaratan ve işleyişi yavaşlatan çok başlı kurumsal yapının ortadan kaldırılabilmesi için tedbirler alınmalıdır.

6.Katılımcılık ilkesi su ile ilgili kurumsal yapılarda ve işleyişte esas alınmalıdır. ancak bu katılımcılıkta hizmetin kamusal özünü korumayı öngören modeller geliştirilmelidir.

7.Entegre havza yönetimi konusunda yapılacak teknik çalışmalarda tek yetkili kurumun DSİ Genel Müdürlüğü olduğu hazırlanacak yasada açık olarak belirtilmelidir.

8.Yerel yönetim su işletmeciliği tüm diğer kamu hizmetleri gibi belediye bünyesi içinde yer almalıdır.

Değerli konuklar,

Üç gün sürecek kongre boyunca yalnızca su konusunu gündemimize almakla kalmayacağız, hayata, insanlığa yön veren, insanlığın gelişimini doğrudan etkileyecek olan bir konuyu

38. dönemde söylediklerimiz

tüm yönleriyle tartışmaya çalışacağız. Ülkemizin su sorununu sizin görüşleriniz çerçevesinde ele almak, hem odamızın hem de ülkemizin ufkunu açacak, su politikalarını sizin yaklaşımlarınız ışığında tartışmak sonuç alınmasını kolaylaştırıcı etki yapacaktır.

Suyun ve bağlantılı konuların duayenlerini bir araya getiren kongremizin verimli, üretken, öğretici ve yol gösterici olması dileklerle yeniden hoş geldiniz diyor, teşekkürlerimi sunuyorum.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı açılış konuşmasında şunları söyledi:

Değerli konuklar,

Sevgili arkadaşlar,

İnşaat Mühendisleri Odamızın sekreteryalığını yürüttüğü “TMMOB Su Politikaları Kongresi’2006”ya, Birliğimizin bu etkinliğine hoş geldiniz. Bize onur verdiniz. Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla selamlıyorum.

Şimdi burada başlatmakta olduğumuz bu etkinliğin yanı sıra, TMMOB bu çalışma döneminde çeşitli etkinlikleri de değişik Odalarımızın yürütücülüğünde gerçekleştirmiştir. Emek ve meslek örgütleri ile birlikte 20. yılında Türkiye’de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu’nu, Diyarbakır’da GAP ve Sanayi Kongresi’ni, Şanlıurfa’da Toprak Reformu Kongresi’ni, Ankara’da Mühendislik Eğitimi Sempozyumu’nu, Öğrenci Üye Kurultayı’nu, Enerji Sempozyumu ile Sanayi Kongresi’ni gerçekleştirdik. Şimdi de, “Dünya Su Günü”ne denk düşen bugünlerde Su Politikaları Kongresi’ni gerçekleştiriyoruz.

Bağlı Odalarımızın da bu çalışma döneminde kendi meslek alanlarına ilişkin planladıkları ve yaşama geçirdikleri onlarca etkinliği de bunlara eklemek gerekiyor.

Bugün bu etkinliğin yapılış nedenlerini, biçimini ve etkinlik kapsamı ile gerekli açıklamaları Kongre Başkanı ve Oda Başkanımız açıkladılar. Bu etkinlik boyunca konu ile ilgili uzmanlar, bilim insanları, Oda ve TMMOB temsilcileri “Su” konusunu her yönü ile konuşacaklar. Burada hepimizin buluşmasını sağlayan arkadaşlarıma, Yürütme Kurulumuza, Düzenleme Kurulumuza, Bilim Kurulumuza, İMO’nun sevgili başkanına ve yöneticilerine TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

Sevgili konuklar,

Bu etkinlik de dahil, TMMOB ve bağlı odalarının bu çabalarının nedenlerini iyi değerlendirmek gerekir. Bir meslek örgütü, meslek alanları ile ilgili bu kadar yoğun bir çabayı neden göstermektedir? Aslında bu sorunun yanıtı, bu etkinliğimizin de yapılış nedenlerini açığa çıkaracaktır. Sorunun yanıtını şöyle verelim:

Mayıs 2004’de TMMOB Genel Kurulu toplanır. Yapılan görüşmelerin ve oluşturulan görüşlerin sonuçlarını Sonuç Bildirisi’nde kamuoyuna sunar. Haziran 2004’de oluşan şimdiki TMMOB Yönetim Kurulu Genel Kurul Sonuç Bildirisi’nin de yönlendirmesi ile 2004-2006 çalışma dönemine ilişkin programını kamuoyuna ve TMMOB örgütlülüğüne duyurur.

Çalışma Programımızdan birkaç paragrafı sizlerle paylaşmak isterim. Şunları yazdık:

50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket

ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne üyelerimizin ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını çalışanlar aleyhine kötüleştirmektedirler. Küresel dünyada gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurum derinleşmiştir. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir ranta ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Çok uluslu şirketlerin temel stratejileri ise bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin gelecekleri karartılmaktadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde üretim, yatırım, istihdam, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil, temelde iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. AB'ne üye olma sürecinde, Gümrük Birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak mühendisleri; verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır.

İçinde yaşadığımız dönemde emperyalist sistemle eklemlenme doğrultusunda dayatılan Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. ABD, AB, DTÖ ve uluslararası finans kuruluşları tarafından dikte edilen bu sömürgeleştirme yasalarını tamamlamak üzere; Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi yasaları da aynı amaca hizmet etmektedir. Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal

sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Türkiye'deki Su politikalarını bu tespitlerin ve bu gelişmelerin dışında düşünmek ve ifade etmek olası mıdır?

Değerli arkadaşlar,

Su, toprak ve hava ile birlikte yaşamın vazgeçilmezlerinden, sınırlı bir doğal kaynaktır. Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, bilim ve teknolojinin gerekleri doğrultusunda kullanılmasıyla ilgili çalışmalarda ortaya çıkan sorunların dünya ve ülkemiz ölçeğinde önemini ve önceliğini koruduğu bilinmektedir. Yapılan tahminlere göre 2025 yılından itibaren Dünyada 3 milyardan fazla insan su kıtlığı ile yüz yüze gelecektir. Bu durum, dünya su kaynaklarının yetersizliğinden değil, kaynakların iyi yönetilememesinden kaynaklanmaktadır.

Suya erişmeyi engelleyen en önemli etkenlerden biri; suyu bir meta olarak değerlendiren ve bedelini müşteriye ödeden küresel kapitalist politikalarıdır. Dünya Bankası, DTÖ, IMF, AB eksenli bu politikalara göre; yıllardır kabul edildiği gibi su bir insan hakkı değildir, kamu yararı ilkesi doğrultusunda olabildiğince ucuz olarak yurttaşın kullanımına sunulmamalıdır. Su bir insan ihtiyacıdır ve ticari bir meta olması nedeniyle de bedeli piyasa gerekleri doğrultusunda müşteri tarafından karşılanmalıdır. 1970'li yıllardan sonra uygulanan küresel politikalar çerçevesinde, işte bu bakış açısıyla, su yönetiminde ulusötesi şirketlerin etkinliği artmaktadır. Ülkemizin de imzaladığı GATS Anlaşması ile, kamunun yerini özel sektörün alması, yasal yaptırımlara bağlanmaktadır.

Bu süreçte; küresel ısınma nedeniyle yaşanan iklim değişiklikleri, giderek kalıcı hale gelen kuraklık ve beraberinde suların azalması ve kirlenmesi, toprakların azalması ve bozulması, ormanların, meraların yok olması ve niteliğinin değişmesi, bütün bunlara dayalı olarak çölleşmenin hızlanması, büyük ölçüde zengin-gelişmiş ülkelerin kendi yararlarını gözetten sorumsuzluklarından doğan sera etkisi ve benzeri olumsuzlukların daha çok yoksul ülkeleri zora sokması, açlık ve yoksulluğun kitlesel boyutlara ulaşması; "yeterli ve sağlıklı suya ulaşma" şeklinde özetleyebileceğimiz temel insan haklarından birine erişmemizi engelleyen önemli gelişmelerdir.

Küresel politikalar, "paylaşım stratejileri"ne uygun olarak, suyu uluslararası bir sorun haline getirmeye de çalışmaktadır. Su kaynaklarının paylaşılması sırasında ortaya çıkan politik, ekonomik, çevresel ve yasal çıkar çatışmaları, sınır içi ya da sınır aşan su anlaşmazlıklarına neden olmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerin beklentilerinin aksine, su hakları konusunda yaptırımlar gündeme getirilmekte ve su yönetiminde ulusaldan uluslararasıya erklerin değişimi tartışmaya açılmaktadır. Bu süreç, Fırat ve Dicle boyutunda ülkemizi de etkilemektedir.

Geçtiğimiz günlerde Bulgaristan tarafından açılan baraj kapakları nedeniyle Meriç havzasını basan sel suları ile ilgili haberler hepimizin bilgisindedir. Fırat-Dicle ilgili ülke politikalarından dolayı başka ülkelere gelen nehirlerle ilgili Türkiye kendini bağlamış ve Fırat-Dicle politikalarının etkisi ile Meriç, Asi nehirleri ile ilgili gerekli ve yeterli giri-

şimlerde bulunamamaktadır. Ne ölçüde doğru olduğu bilinemez ama Bulgaristan ile Meriç konusundaki görüşmelerin 39 yıldır sürdüğü Meriç havzasını selden kurtaracak barajın bunca zamandır gereksiz bahanelerle yapılamadığı yazılmakta, söylenmektedir. İnsanlığın ortak malı olan konularda ortaklaşa hakça ve adil çözümler üretilmedikçe, bedellerini hepimiz ödemekteyiz.

Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde olan TMMOB ve bağlı Odalarımız olarak biliyoruz ki;

Köy içmesuları konusunda görev yapan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılarak, yerel yönetimlere devir yoluyla alan özel sektöre açılmaktadır. En fazla su kullanan sektör olan tarımda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı sulama yönetiminin dışında bırakılmaktadır. Bu konuda yetkili kılınan İl Özel İdareleri ise, yıllardır görülür yatırımlara kaynak ayırırken, sulama yatırımlarını ihmal etmektedirler. İller Bankası'nın etkinliği azaltılarak, yerel yönetimler dış kaynaklı borçlanmaya ve su yönetimini özel sektöre devretmeye zorlanmaktadır. Dünya Bankası projeleriyle DSİ'nin etkinliği azaltılarak, sulama yönetiminden kamu çekilmekte, özelleştirilen alan yapısal sorunları bünyesinde barındıran sulama birliklerine devredilmektedir. Suya dayalı enerji üretiminde de DSİ etkinliği yok edilmekte, EPDK'ya yetki devriyle, alan "yap-ışlet", "yap-ışlet-devret"çilere bırakılmaktadır. Dışa bağımlı doğal gaz krizine seçenек olarak nükleer enerji gündeme getirilirken, hidroelektrik enerjisi potansiyelinin değerlendirilmesi yeterince tartışılmamaktadır. Afet Yönetimi, "deprem" ile özdeşleştirilmekte, sel ve heyelan gibi suya dayalı afetlere yönelik yeterli önlemler alınmamaktadır. Erozyonla mücadele konusunda uzman kurumlar kapatılmakta, yeterli kaynak ayrılmamakta, alan STK'lara bırakılmakta ve çözüm ağaçlandırmaya indirgenmektedir. AB Su Çerçeve Direktifi'ne uyum peşinde koşulurken, yıllardır gündemde olan çerçeve Su Yasası, nedense TBMM gündemine gelememektedir.

Yanlışları söyleyip, doğruları önerdiğimiz süreçte; "su savaşları" senaryolarına karşı konunun "güvenlik" boyutunda ele alındığını ve Ekim 2005'te yayımlanan MGK bildirisinde; "Su kaynaklarımızın etkin kullanılması amacıyla; tarım alanlarının sulanması, şehirlerin ve sanayinin su gereksiniminin karşılanması, hidroelektrik üretiminde teknik ve ekonomik potansiyelin tümünün 2023 yılına kadar kullanılması için alınması gereken önlemlerle, sınır aşan sular üzerindeki barajların bir an önce tamamlanması üzerinde durulmuştur." saptamasının yapıldığını da biliyoruz.

Sevgili konuklar,

TMMOB Su Politikaları Kongresi'nde; "su kaynakları geliştirme politikaları", "su hizmetleri yönetim politikaları" ile "ulusal ve uluslararası stratejiler" temel eksenlerinde yaşanan bu süreç tüm açıklığıyla ortaya konacak; yasal, teknik, sosyo-ekonomik, teknopolitik ve hidropolitik açılardan çözüm önerilerimiz kamuoyuna açıklanacaktır.

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında tam üyeliğe yönelik gerçekleştirilecek görüşmelerde, Su Çerçeve Direktifi üzerinde derin tartışmaların yapılması gereken bir konudur. Görüşmelerde, suyun verimlilik boyutunda doğrudan etkilediği tarım ve gıda sektörünü doğrudan ilgilendiren "Tarım ve kırsal kalkınma", "gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı" ile "balıkçılık" müzakerelerinde çok sancılı bir süreç yaşanacaktır. Sıkıntılı bir diğer süreç ise, içmesuyu ve arıtma konularını da kapsayan "çevre" alanında yaşanacaktır. TMMOB, bu konularla birlikte, mevcut 35 konu başlığı hakkında da görüşlerini kamuoyu ile paylaşacak

38. dönemde söylediklerimiz

ve müzakere sürecini yakından izleyecek ve kendi meslek alanlarını ilgilendiren konularda süreci bir mücadele sürecine dönüştürecektir. Bu çalışmayı ise, kuşkusuz buradaki arkadaşlarımızla, sizlerle birlikte gerçekleştireceğiz.

Değerli arkadaşlar,

Düzenleme Kurulu Başkanımızın, İMO Yönetim Kurulu Başkanımızın açılıştaki sözleri bizim sözlerimizdir. Panellerde TMMOB adına konuşacak Baki Remzi Suiçmez'in, İsmail küçük'ün konuşmaları bizim konuşmalarımızdır. Hepsine emekleri için Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

22 Mart Dünya Su Günü nedeniyle bu haftada yapılan Kongremizde “Suyun kamu malı sayıldığı, suya erişmenin bir insan hakkı olduğunun unutulmadığı, suyun korunduğu, geliştirildiği ve insanlık için kullanıldığı bir dünyada birlikte yaşama isteğimizi” bilen, bu doğrultuda çaba gösteren hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

“Su Hizmetleri ve Yerel Yönetimler” başlıklı panelde TMMOB adına konuşan Yürütme Kurulu Üyesi Baki Remzi Suiçmez şunları söyledi:

Sayın Başkan, Değerli Katılımcılar,

Küresel sermaye stratejistleri; “20. yüzyılda, petrol, devletler ve şirketler için ne ifade ettiyse, 21. yüzyılda da ulusların varlık düzeyini belirleyecek değerli bir meta olan su, aynı değerde olacaktır.” öngörüsünü yapmakta; bununla yetinmeyip öngörülerine uygun politikaları çeşitli kurum ve yöntemlerle yaşama geçirmektedirler.

Uzmanların su sektörü için yaptıkları yıllık gelir tahminlerine göre dünya su piyasası yaklaşık 400 milyar dolar olup, bu değer, petrol gelirlerinin % 40'ı, dünya ilaç sanayiinin üçte biri düzeyindedir. Vurgulanması gereken nokta ise, suyun satışından elde edilen bu büyük gelirin dünya nüfusunun yalnızca % 5'inden sağlandığıdır. Dünya Bankası'nca 1998 yılında hazırlanan bir raporda, su piyasasının 800 milyar dolara yükselmesinin beklendiği açıklanmış, revize edilen büyüme hedefleriyle bu miktarın 1 trilyon doları aşacağı da belirtilmiştir. Bu öngörüler, su üzerinden sermayenin çıkarına yönelik yeni politikaların gündeme geleceğini göstermektedir.

Yalnızca çıkar temeline dayalı bu öngörüler doğrultusunda yapılanlara geçmeden önce; su üzerine genel kabul gören bazı saptamalardan bahsetmek istiyorum:

- Su, sınırlı bir doğal kaynaktır
- Dünya su kaynakları potansiyelinde ve suyun paylaşımında dengesizlikler mevcuttur.
- Su kaynaklarına daha çok az gelişmiş ülkeler sahiptir.
- Sağlıklı suya erişim ve kullanım standartlarında sanayileşmiş ülkelerin açık üstünlükleri vardır.
- Afrika ve Asya-Pasifik ülkelerinde ise, giderek artan bir su kıtlığı yaşanmaktadır.
- Türkiye, su zengini bir ülke değildir.
- Su, kıt bir kaynaktır ve stratejik önemi giderek artmaktadır.

Gerek Türkiye, gerekse dünyada su hizmetlerinden ve su yönetiminden bahsetmek gerektiğinde; “Tarih” nasıl Sıfır'dan (0) başlatılarak Milattan Önce (MÖ) ve Milattan

Sonra (MS) şeklinde iki ana eksene ayrılıyorsa; “Su Hizmetlerinin Yönetimi” de, 1980 yılı başlangıç kabul edilerek, Küreselleşmeden Önce (KÖ) ve Küreselleşmeden Sonra (KS) şeklinde iki ana eksene ayrılarak incelenmelidir.

“Küreselleşme Öncesi” döneme ilişkin bazı saptamaları anımsatmak istiyorum:

- Su, bir kamu malıdır ve kamu tarafından yönetilmelidir.
- Su, bir doğal tekeldir.
- Su, bir “insan hakkı”dır ve kamu yararı ilkesi doğrultusunda olabildiğince ucuz olarak “yurttaş”ın kullanımına sunulmalıdır.
- Su, havza bütününde anlamlıdır ve merkezi yönetim tarafından planlı kullanılmalıdır.
- Su hizmetlerinin bazıları yerel yönetimlerce yerine getirilebilir.

“Küreselleşme Sonrası” döneme ilişkin bazı saptamaları da birlikte yapalım:

- 1970’lerin sonundan itibaren küresel su politikaları belirleyici olmaya başlamıştır.
- Küresel su politikalarını DTÖ, Birleşmiş Milletler, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü ve Dünya Bankası yönetmektedir.
- Suya artan ilgi doğrultusunda kurulan Dünya Su Konseyi ve Küresel Su Ortaklığı gibi uluslararası örgütlerin yönlendirici gücü artmaktadır.
- Su, artık bir ihtiyaçtır, dolayısıyla ticari bir metadır.
- Su, “Piyasa” gerekleri doğrultusunda “müşteri”ye faturalanmalıdır.
- Borç sarmalına giren ülkelerde kamu kurumları, giderek işlevsizleştirilmekte ve “çözüm” olarak su hizmetlerini piyasaya açmaları istenmektedir.
- Özelleştirme uygulamaları, KİT’ler yanında, yerel yönetim hizmetlerini kapsar hale gelmiştir.
- Küreselleşme, ulus devletlere biçtiği görevlerin yanında yerel yönetimlere de yeni görevler biçmektedir.

Bu saptamalar doğrultusunda şöyle bir yargıya varmak, sanırım yanlış olmayacaktır:

Küreselleşmenin yerel yönetimlere su üzerinden biçtiği yeni rol, alanın özelleştirilerek yerli ve yabancı sermayeye aracılık etmesidir.

“Su Hizmetleri ve Yerel Yönetimler” adlı Panelin konusu, bu bağlamda, “Su Hizmetlerinde Özelleştirme ve Yerel Yönetimler” anlamına gelmektedir.

Bu yargıya varmamızı sağlayan bazı gelişmeleri de anımsayalım:

- Yerel yönetimler dış kredi kullanan kamu birimlerine dönüşmeye başlamıştır.
- Yerel yönetimler, özelleştirmeyi başlıca çözüm olarak görmeye başlamışlardır.
- Kamu gelirleri ve kredileri kısılrken, yatırım alanlarının genişletilmesi teşvik edilen teşviklerle borç batağına çekilen yerel yönetimler, suyun özel sektöre ve yabancı sermayeye açılmasına aracılık etmektedirler.

38. dönemde söylediklerimiz

• Su, kaynaktan çeşmeye, kanalizasyondan arıtmaya, sulamadan drenaja kadar, her aşamada özel şirketlerin kontrolüne girmeye başlamıştır.

• Yaşanan/yaratılan ekonomik krizler sürecinde yerli şirketler tasfiye edilerek, alan çok uluslu şirketlere terk edilmektedir.

Su; başlıca 3 sektörel alanda kullanılmaktadır:

1. İçme suyu

2. Sanayi-Enerji

3. Tarım

İçme suyu; “kırsal” ve “kentsel” olarak iki grupta incelenebilir.

Ülkemizde kırsal alana içme suyu götürülmesine yönelik merkezi görevler; 1984’te YSE Genel Müdürlüğü’nün lağv edilmesi, 2005’te de Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün kapatılmasından sonra, günümüzde tümüyle yerel yönetimlere bırakılmıştır. Halen köylerin içme suyu ihtiyacı, İl Özel İdareleri ile İstanbul ve Kocaeli’nde Büyükşehir Belediyesince sağlanmaktadır. İçişleri Bakanlığı bünyesinde ülke genelinde bilgi toplayacak ve planlamaya veri üretecek bir yapılanma oluşturulmamıştır. Bu durum, en azından köy içmesuyu envanterinin artık tutulmayacağını göstermektedir. Yatırım yönteminin yalnızca ihale olacağı 81 ilde 81 ayrı uygulamanın yaşanacak olması ise, sanırım merkezi yönetimin ilgi alanı ve denetimi dışında kalacaktır.

Bu süreçte, KHGM üzerindeki merkezi görevlerin yerele devrinin başarılı olduğunu göstermeye yönelik KÖYDES Projesine de değinmek gerekir. Özelleştirme gelirlerinden aktarılan kaynak, merkezi yönetimden ayrılan kaynak ve özel idare payları ile içmesuyu yatırımlarının 1 yıl içerisinde bitirilmesi hedeflenmektedir. Bu hedefe varılması için, sınırlı denilen kaynakların, uzman kurum olan KHGM kapatıldıktan sonra mı içmesularına aktarılması gerekiyordu? Daha da önemlisi, ihdas edilen Genel Sekreter kadrosuna teknikten uzak kişileri atandığı bir süreçte, hangi bilgiyle, hangi planlamayla, hangi ölçütlerle yaşanan sorunlar giderilebilir?

Kentsel içme suyu, İller Bankası ve DSİ desteğiyle yıllardır Belediyelerce sağlanmaktadır. 1986 yılına kadar yerel yönetim yatırımları % 100 oranında kamu kredisi ile finanse edilir ve uzun vadeli ve çok düşük faizli krediler için İller Bankası’nda oluşan fon bu amaçla kullanılır, borçlar gerektiğinde ya silinir ya da ertelenirdi. Yıllardır belediyeler için yatırım finansmanını % 90 oranında “karşılıksız” sağlayan merkezi bir kurum olan İller Bankası yatırımlarının % 45-65’ini içmesuyu sektörü çalışmaları oluşturmuş, Banka yarım yüzyıllık varlığı boyunca kentiçi su sektöründe uzmanlaşmış tek ulusal kuruluş olarak öne çıkmıştır. İller Bankası, yerel alt yapı yatırımlarının finansmanında kamu kaynaklarının kullanımından vazgeçilmesi ve sektörün yerli ve yabancı mali piyasalara bağlanmasını öngören politikaların benimsenmesi sonucu işlevini yitirmiştir. 2001 yılında Belediyeler Fonu’nun kaldırılması ile belediyeler finansman temini konusunda sıkıntılar yaşamaya başlamış ve bu nedenle altyapı yatırımları gerçekleştirilemeyerek, hizmetler aksamaya başlamıştır.

1980’li yıllardan sonra kamu desteğinin kısılması ve sonrasında çeşitli yasal uygulamalar sonucu yerel yönetim kredileri içinde kamu kredisi oranının hızla geriye çekilmesi sonucu, boşalan alanı özel sermaye kredileri doldurmuştur. 1985-95 yılı ortalamasına baktığımızda; yerel yönetimlerce kullanılan kredilerin % 13’ünün kamu kredisi, % 20’sinin yerli ticari

banka kredisi, % 67'sinin ise yabancı banka kredileri ya da dış krediler olduğu görülmektedir. Sonraki yıllarda dış kredinin payı giderek artmıştır. Dış kredilerin sektörel dağılımında, içme suyu ve kanalizasyon hizmetleri % 30 oranıyla, % 60'lık paya sahip ulaştırma sektörünün ardından gelmektedir. Ulaştırma sektörü kredileri genellikle dış devlet kredisi iken, içme suyu kredileri uluslararası ticari banka kredisi şeklinde kullanılmaktadır. Bu durum, içme suyu borçlarına daha fazla faiz ödenmesi ve maliyetin yükselmesi sonucunu doğurmaktadır.

Önemli nokta ise, dış krediler ya da borçların, kullanıldıkları alanda hizmetin kamu hizmeti değil, piyasa malı olarak kullanıma sunulmasını dayatan koşullar ile gelmesidir. 1981 yılında çıkarılan 2560 sayılı İSKİ Yasası'nın hizmetin özelleştirilmesine olanak sağlayan maddeleri ile birlikte, Maliye Bakanlığı'nın iznine bağlı olarak uluslararası kuruluşlara borçlanabilme olanağının da sağlanması; su ve kanalizasyon sektöründe küresel politikalara denk düşen yeni bir idari yapılanmayı ortaya çıkarmıştır. Bu yeni yapılanmanın temel çizgisi şirketleştirme-özelleştirme-suyun ticarileştirilmesi olarak adlandırılabilir. Böylelikle temel yatırımların ve hatta hizmetlerin uluslararası ihale sistemi ve küresel kapitalizm kuralları ve kuruluşlarının çizdiği çerçevede gerçekleştirilmesinin yolu açılmıştır.

Sanayi ve enerji amaçlı su temini, yıllardır DSİ'nin yaptığı su tahsislerine ve baraj inşaatlarına göre yürütülmektedir. 2005 yılında DSİ'nin enerji üretimi alanından çekilmesi ile hidroelektrik enerjisi üretimi EPDK üzerinden özel sektöre ihale edilmeye başlanmıştır.

Sanayi kuruluşlarının özellikle yer altı sularını bilinçsizce ve acımasızca kullanması sonucu ortaya çıkan su yetersizliği ortamında, yeterli denetimi yapmayan yerel yönetimler, kirlenmiş yer altı suyundan içmesuyu sağlamaya çalışır duruma düşmektedir.

Su, gıda güvencesinin de kaynağıdır. Türkiye'deki nüfus artışına paralel olarak, tarımsal ürün ve ürün çeşidi talebi hızla artmaktadır. Artan nüfusun gıda güvenliğini, güvenilirliğini ve tarımda sürdürülebilir bir gelişmeyi sağlamak için, tarımsal üretimi ve tarımsal üretimde verimliliği artırmak zorunludur. Tarıma ayrılan alanların sınırına ulaştığı, hatta marjinal alanların bile tarımda kullanıldığı ülkemizde, üretimi ve verimliliği artırmanın en etkili yollarından birisi ve birincisi, tarımda yeni teknolojilerin kullanılması ve sulanan alanların artırılmasından geçmektedir.

Sulama konusunda başlıca iki kurum DSİ ve KHGM'dir. DSİ'nin inşaa ettiği sulama tesislerinin işletme ve bakımını yıllardır kontrollü bir şekilde yerel yönetimlere devrettiği süreçte, 1995 yılında gizli bir özelleştirme ile aslında yarı resmi, yarı yerel, yarı sivil bir kuruluş olan sulama birliklerine yapılan büyük ölçekli bir devir ile karşılaşmaktayız.

Tarımsal altyapı ve küçük sulama işlerini yürüten KHGM'nin kapatılması sonrası sulama hizmetleri, İl Özel İdareleri ile İstanbul ve Kocaeli'nde Büyükşehir Belediyelerine devredilmiştir. Yerel yönetimlerin tarımsal altyapı ve sulama yatırımlarına gerekli önemi, önceliği ve kaynağı ayırmadıkları bilinmektedir. Sektörler arası su tahsisinde % 70'ler düzeyinde su kullanan tarım sektöründen sorumlu Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın sulama hizmeti götürmekten vazgeçmesi ise, anlaşılabilir ve kabul edilemez bir durumdur. Yıllardır sulama ve tarımsal altyapı yatırımlarında uzmanlaşmış personelin ya alanında çalışamaz ya da ilgisiz kurumlarda görevlendirilmesi ise, insan kaynakları açısından israftan başka bir anlam ifade etmemektedir.

Merkezi yönetimi büyük ölçüde devre dışı bırakan bu düzenlemeler, niçin gündeme geti-

rılmıştır ve ne amaçlanmaktadır?

“Kamu hizmeti” sayılan elektrik, doğal gaz, boru hatları, demiryolları, telekomünikasyon, posta, su, sulama ve kanalizasyon gibi sektörlerin ortak özellikleri; sermayenin yoğun olması ve yüksek batık maliyet içermesi; diğer pek çok sektöre girdi sağladıkları için ekonomide çarpan etkilerinin bulunması; toplumsal refah adına tüketicilerin kullanmasının gerekli olması; ölçek ve kapsam tasarrufları adına bileşenlerinin bir bölümünün doğal tekel niteliği taşımasıdır.

Kapitalizmin 70’li yıllardaki krizi yani sermayenin kar oranlarındaki daralma, şirketlerin pazarlarını tüm yerküreyi kapsayacak biçimde genişletmesine yol açmıştır. Bu gereksinimin bir sonucu olarak kamunun ekonomik alanlardan tümüyle çekilmesi ve piyasa işleyişinin tamamen serbestleşmesi gündeme gelmiştir. Sürecin en belirgin özelliği ise, insan için yaşamsal önemdeki bütün alanların, doğal tekeller dahil, sermayenin kar alanı içerisine girmesidir.

Sermayenin bu yaklaşımı ile “su yönetimi” kavramının tanımı değiştirilmiş; fiziksel yatırımlarla sınırlı olan tanım; haklar, mülkiyet, yeniden yapılanma ve örgütlenme boyutları da eklenerek, sermayenin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde genişletilmiştir.

Bu süreçte gündeme gelen kamu harcamalarının kısılması ve özelleştirme politikaları, İngiltere örneğinde olduğu gibi, öncelikle politik direncin daha zayıf olduğu “yerel yönetimler” üzerinde denenmiştir.

Günümüzde 1 milyar insan sağlıklı temiz su kaynaklarına sahip olmadan ve 2 milyar insan yeterli kanalizasyon hizmetlerinden faydalanamadan yaşamakta; her yıl 3 milyon insan da su yoluyla geçen hastalıklardan ölmektedir. Su hizmetlerine duyulan ihtiyaçtaki eksikliği kapatmak için gerekli olan yatırımın yılda 100 milyar Dolar olduğu tahmin edilmektedir. Bu durum, kamunun çekildiği alanda insanların, su temini, atıksu arıtma, kanalizasyon, sulama gibi su ile ilgili yaşamsal temel hizmetlere ulaşabilmesi için özel sektörün devreye girmesini kolaylaştırmaktadır.

Dünyadaki su sektörüne baktığımızda; Avrupalı firmaların, özellikle de Fransız ve İngiliz firmaların ön plana çıktığı görülmektedir. Uzunca bir süredir su hizmetlerini piyasa hizmeti haline getiren ve kapitalist bir ülkede tekel oluşturan bu şirketler, kendi çıkarları doğrultusunda hükümetleri etkilemekte, hükümetler de dünya politikasını etkilemektedir.

Deniz Gökçe, “Çözüm var da biz anlamıyoruz!” başlıklı makalesinde şu görüşlere yer veriyor: “Bugün su konusunda atılması gereken ekonomik adımlara değineceğiz. Hayat tuhaf sürprizlerle doludur. ABD kapitalizmin kalesi değil mi? Orada su işlerinin özel sektör tarafından çözümlenmesini beklerdiniz değil mi? Sürpriz: ABD’de su büyük çapta kamusal kurumlar tarafından verilmekte. Peki ya Fransa? Kapitalizmin en aşırı eleştirisi Fransa’dan çıkar! Orada da su işleri devlet tarafından yönetilmeli idi, değil mi? The Economist’in raporuna göre Fransa’da su 150 yıldır Napolyon döneminde kurulmuş özel şirketler tarafından sağlanmakta (geçmişte kamu şirketleri ortaktı). Fransa’da Generale des Eaux ve Lyonnaise des Eaux adlı şirketler toplam 39 milyon müşteriye su vermekteler. Bu şirketlerde suyun sahibi belediye, su dağıtımı ve yönetimi ise şirketlere ait. Bu iki şirket dünyadaki su sistemlerinde de büyük pay sahibi. ABD su sisteminde de Fransız şirketlerinin büyük payı var. Fransa’da su bedavadır, ama su hizmeti paralı olacaktır.”

1992’de toplanan Dublin Uluslararası Su ve Çevre Konferansı, suyun metalaşması sürecin-

de önemli bir köşe taşıdır. Konferans, suyun ekonomik bir değer olduğunu ve bu nedenle ekonomik bir mal olarak ele alınmasını gündeme taşımıştır.

Aynı yıl yapılan BM Çevre ve Kalkınma Konferansı ise, birleşik su kaynakları yönetimi ile suyun sosyal ve ekonomik bir mal olduğuna vurgu yapmıştır.

Sektördeki ulusötesi şirketler, Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası gibi uluslararası örgütler ile hükümetler, 1996 yılında bir araya gelerek “Dünya Su Konseyi”ni kurmuştur. Su Konseyinin toplantıları özel sektör, uluslararası kuruluşlar ve devletler olmak üzere üç taraflı temsilciler grubuyla gerçekleştirilmektedirler ve konseyin kuruluş amacına uygun olarak dünya genelinde devletleri ve suyu yönlendirecek temel politikalar, bu yapı içinde belirlemektedirler.

Küresel su politika uygulama araçlarını geliştirmeyi amaçlayan bir diğer örgüt olan “Küresel Su Ortaklığı”; sektördeki sorunları çözecek pratik uygulama araçlarını geliştirecek olan sivil toplum örgütlerinin yanı sıra, çokuluslu bankalar, sektördeki özel şirketler, Birleşmiş Milletler ve hükümetlerin katılımıyla 1996’da kurulmuştur. Küresel Su Ortaklığı’nın amacı da, ulusal ve uluslararası düzeyde içme suyu ve arıtma sektörüne ilişkin çalışmalarını küresel bir anlayışla yürütmektir.

Yerel altyapı sayılan su hizmetleri için yapılması gereken yatırımlar olan sağlıklı su temini, suyun dağıtımı, fiyatlandırma vs. için yapılması gereken yatırımlar için, mevcut kaynakları yeterli görmeyip, bu durumdan yakınıp dış sermaye arayan hükümetler; yatırım boyutunda şirketlere, finansman boyutunda şirketlere aracılık yapan, politika ve proje üreten Dünya Bankası’na başvurmak zorunda kalmaktadır.

Dünya Bankası hemen tüm sektörlerde kredi kullanılmaktadır. Son yirmi yıldan bu yana açılan krediler içinde “yerel altyapı kredileri” giderek hızlanan biçimde önem kazanmıştır.

Dünya Bankası’nın önerdiği politikalar ise bellidir: “merkezi görev ve yetkilerin yerele devredilmesi”, “su ve kanalizasyon idarelerinin oluşturulması”, “yerel kapasitenin güçlendirilmesi”, vs...

Nitekim Dünya Bankası; yerel yönetimler ve desantralizasyon ile şu saptamaları yapmıştır: “21. Yüzyılda büyümenin meyvelerini toplayabilmek bakımından, ulusal hükümetlerin hem ulus-üstü hem de yerel düzeylerde kurumlaşma yoluna girmeleri gerekmektedir”

İSKİ, ASKİ, KASKİ, BUSKİ’nin oluşturulduğu süreçte gündeme getirilen modelin aşamaları şunlardır:

- Su hizmetlerinde, önce yerel yönetim kurumu olan belediyeden ayrı bağımsız bütçeli kuruluşlar oluşturulmalı
- Bu kuruluşlar eliyle yürütülen hizmetler, piyasa hizmeti haline getirilmeli
- Kamu finansman yerine özel finansman modeline geçilmeli
- Hizmetler değişik modellerle özel sektöre devredilmeli
- Hizmetin devamlılığı uluslararası tahkimle güvence altına alınmalı

Bu süreçte, siyasi kararların etkisini de yok saymamak, tüm suyu dış dinamiklere bağlamak adil bir yaklaşım olmayacaktır. Şöyle ki; 57. Hükümet ile Dünya Bankası arasında imza-

lanan ve 2002-2002 yıllarını kapsayan 760 milyon ABD Doları tutarındaki “Ekonomik Reform Kredisi” hakkında Dünya Bankası’na 10 Mart 2000 verilen “Kalkınma Politikası” başlıklı Mektuba göre; “Hükümet büyümeyi teşvik etmek için; mali sektörü güçlendirecek, tarımsal politikaları modernleştirilecek ve su ve elektrik hizmetleri sektörlerine özel sektör katılımını artıracak olan ve uzun süredir ertelenen reformları sürdürmektedir. Bu faaliyetler, sanayi ve hizmet sektörlerindeki önemli kamu varlıklarının satışını da içeren özelleştirmeyi hızlandırmak için çabaların yoğunlaştırılması ile tamamlanacaktır.”

Ulusötesi tekeller, devlet garantisi ve yüklüce devlet teşviki olmadan hiçbir alana yatırım yapmamaktadırlar. Hükümetlerin, vergiler ile şirketleri sübvansede etmeleri bazen yetmemekte, çok uluslu şirketler yeterince kârlı bulmadıkları alandan hızla çekilmekte ve hizmeti kaderine terk etmektedirler. Bu bağlamda, ulusötesi tekellerin haklarını koruma adına “uluslar arası tahkim” ön plana çıkmaktadır. Anlaşma hakkındaki Niyet Mektubu’nda, “uluslararası tahkim” yönelik özel bir vurgu da vardır: “Ağustos ayında, Meclis (i) özelleştirme için anayasal bir zemin oluşturan ve yetkililere kamu kuruluşları tarafından yerine getirilen yatırım ve hizmetlerden hangilerinin özel sektöre satılabileceğini ya da devredilebileceğini yasayla belirleme izni veren; (ii) Yabancı bir unsur taşıyan, yani yabancı bir yatırımcının doğrudan veya mali ilgisinin bulunduğu imtiyaz sözleşmelerinde ve kamu hizmetleriyle ilgili diğer yasal anlaşmalarda ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümünde uluslararası tahkime gitme olanağını tanıyan ve (iii) imtiyaz sözleşmeleri ve kamu hizmetleriyle ilgili diğer yasal anlaşmalar konusunda Danıştay’ın rolünü tavsiye vermekle sınırlayan bir dizi anayasal değişikliği kabul etmiştir. Bu değişikliklere dayanarak Meclis, Aralık ayında Yap-İşlet-Devret (YİD) projelerine ilişkin Kanun’da değişikliğe giderek elektrik, su ve ulaşım da dahil bir çok sektördeki proje anlaşmalarını Ticaret Kanununa tabi hale getirmiştir.”

Küresel reform programlarıyla yerel yönetimlere biçilen rol, belediyelerin yapılarında önemli değişikliklere yol açmıştır, yeni projelerle açmaya devam etmektedir. Dünya Bankası ile 8 Şubat 2006’da imzalanan 212 milyon Euro bedelli “Belediye Hizmetleri Projesi”, Ülke Destek Stratejisi (CAS) adı verilen, Dünya Bankası tarafından hazırlanmış Türkiye planının hedeflerinden birini yerine getirmektedir. Proje ile; su, atıksu ve çöp yatırımlarının finanse edilmesi; Belediyelere teknik yardım yapılması ve İller Bankası’nı kurum olarak güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. DB ile yaşanan geçmiş dönem deneyimlerine baktığımızda, projenin olası sonuçları şöyle sıralanabilir; Ülkenin belli başlı kentlerinde su, atıksu ve çöp sistemleri uluslararası ihaleye çıkarılacak, ihalelerin başlıca koşulu sistemlerin özel sektöre devri, yani özelleştirme olacaktır. Sayılan temel altyapı alanlarında uygulanan çalışma ve işleyiş usulü kuralları, yönetim örgütlenmesi piyasa ortamına uygun hale getirilecektir. İller Bankası, yeniden yapılanma adı altında tasfiye edilecektir.

Bu süreçte, su hizmetlerini doğrudan etkileyen Hizmet Ticareti Genel Anlaşması-GATS’i unutmamak gerekmektedir. Çünkü; oluşan/oluşturulan su piyasasında, özel sektör odaklı piyasa aktörlerinin hedeflerini gerçekleştirmesinin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik kuralların belirlenmesi gerekmekte ve bunu dünya genelinde GATS sağlamaktadır.

“Su iletim sistemleri, enerji ve atık su işleme” konusunu, müzakerelere konu ana gündem maddelerinden biri olarak gören GATS’a göre; su, kamu hizmeti değildir. Piyasada özel şirketler tarafından satışa sunulmuş olan şişe suyu olgusu, kamunun bu hizmeti vererek

bu şirketlerin ticaretine engel olmasına yol açacaktır ve bu durum serbest rekabete aykırıdır. O halde, suyun çıkarılması, işlenmesi, iletimi hizmetleri serbest piyasa koşullarında gerçekleştirilmelidir. Temel hedef ise, bu anlaşma üzerinden suyun ticarileştirilmesi, metalaştırılması, DTÖ sistemi ve hukukunun güvencesinde sermayenin en önemli kar alanlarından biri yapılmasıdır.

GATS, ulusal hükümetlerin yanı sıra bölgesel ve yerel yönetimler için de bağlayıcıdır. Henüz GATS'ın yerel yönetimlere etkileri ayrıntılı olarak bilinmemekle birlikte, tahkim süreçleri aracılığı ile ortaya çıkabilecek uygulamaların, çarpıcı sonuçlar doğurabileceği beklenmektedir. Beklenen sonuç; dünya halklarının daha yüksek fiyatlarla suya ulaşması ve büyük bir maddi kaynağın su faturaları üzerinden özel şirketlere aktarılmasıdır. Dünya Bankası ve IMF politikaları ile birleştirildiğinde GATS'ın yerel hizmetlerde bir yıkım anlamına gelmesi konusunda yoğun kaygılar mevcuttur ve Kanada'da, Avusturya'da, Fransa'da, İtalya'da, İngiltere'de birçok yerel yönetim karşı duruş sergilemektedirler. Ülkemizdeki yerel yönetimlerin GATS'ı ne kadar bildiklerini ise, en azından ben bilmiyorum.

GATS hükümlerinin kamu yönetimine yansımaları sağlayacak temel düzenleme, Cumhurbaşkanı tarafından veto edilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıdır. Tasarı demek doğrudur çünkü, yasalaşamamıştır. Ancak, iktidarın benimsediği yeni strateji gereği, cephe bölünmekte ve parçalar gözden kaçırılmakta, 5286 sayılı yasa gibi pek çok yasa, tek tek onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Yerel yönetimlerde esnek üretim modellerinin yaşama geçirilmeye çalışıldığı bilinmektedir. Özelleştirmeyi de doğru bir model olarak gören yerel yönetimlere göre, özelleştirmenin sağladığı bir avantaj da, çalışan sayısının azaltılmasıdır. Bu amaçla dünyanın birçok yerinde, özelleştirme ile beraber personel azaltımı yoluna gidilmiştir. Ülkemizde bu konuda sağlıklı verilere ulaşmada güçlük çekilmektedir.

Su hizmetlerinde yerel yönetimlerin yeni rolü, kuşkusuz "ulusal planlama" anlayışındaki nitelik değişiminden etkilenmiştir. 1980'li yıllardan başlayarak, özellikle 1990'lı yıllarda "bütüncül ve merkezi ulusal kalkınma planlaması anlayışı"nın zayıflaması ve etkinliğini tamamen kaybetmesi söz konusudur. Son yıllarda IMF ve Dünya Bankası ile yapılan pazarlıklarda verilen taahhütler, ulusal öngörümüzü oluşturması gereken 7. ve 8. Beş Yıllık Kalkınma Plânı'na da yansımış; sudan ulaşma; tarımdan madencilğe; sağıktan eğitime kadar uzanan her alanda ulusötesi şirket bağlantılı özelleştirmeler öngörülmüştür.

Bu durum, küreselleşmenin yerelleşme modeli ile örtüştüğü gibi, uyum çabası içerisine girilen AB'nin bölgesel kalkınma anlayışıyla da örtüşmektedir.

Büyükşehirlerdeki su temini ve atıksu arıtma tesisi projelerinden küçük yerleşim bölgelerindeki temiz içme suyu temini konularına kadar, kamu, özel sektör ve sivil toplum sektörlerinin ortaklığı konusunda yaşanan gelişmeler karşısında, ülkemizde de gündeme gelen Bölge Kalkınma Ajansları bu noktada önem kazanmaktadır. 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun"un 8 Şubat 2006 tarihli RG'de yayımlandığını anımsatmak isterim.

Türkiye, kamu işleticiliği altında suyun tüm yurttaşların ulaşması gereken toplumsal bir değer oluşu arz odaklı su siyasalarını, özel işletmecilik altında suyun fiyatlandırma ilişkisine konu ticari bir meta olduğu, talep odaklı siyasalar için terk ederken, süreçten tarım sektörü ve sulamalar da payını almıştır.

Dünya Bankası ile imzalanan 1998 tarihli “Sulama Yönetimi ve Yatırımlarında Katılımcı Özelleştirme Projesi”, bu anlamda önemlidir. Çünkü, proje sonrası kamusal nitelikteki sulama yönetimi, sulama birliklerine devir ile yerleştirilmiş, aslında özelleştirilmiştir. Hızlı devir adıyla yaşanan sürecin gizli bir özelleştirme olduğu, dönemin DSİ Genel Müdürü tarafından sonraki yıllarda açıklanmıştır. Kamunun tümüyle tasfiyesinden sonra, sulama birliklerinin, mevcut işletmeleri çokuluslu şirketlere kaydırma görevi üstlenip üstlenmeyeceğini ise zaman gösterecektir.

DSİ'nin düzenlediği Su Günü etkinliği kapsamında Limak İnş. San. Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Ebru ÖZDEMİR'in gündeme taşıdığı şu sözler, özel sektör adına sıranın sulama yatırımlarına geldiğini ve birliklere biçilen rol anlamında önemlidir; “Sulama projelerini incelediğimizde 20 milyar dolar stoku gördüm. 180'e yakın proje devam etmektedir. Senede 650 milyon dolarlık bir ödenek ayrılıyor. Bu nedenle proje stoku 30 yılda tamamlanır. Şimdi sulamayla enerji projesi arasındaki fark şöyle: Biz bunu nasıl finanse ederiz diye düşünürken enerji her zaman alınabilir satılabilir bir mal. Sulama projelerinde ise bankalara gidip finansman arayabilmek için bir ürün elde etmemiz lazım. Burada ise yap-işlet-devret gibi sistemin kurulacağına inanıyorum. Burada köylüleri, sulama birliklerini yani herkesi içine alan bir organizasyon kurup daha sonra bankalara burada üretilecek ürünün gelirlerini temlik edilebilir veya yap-işlet-devret tarzında bir sisteme dönüştürülebilir diye düşünüyorum.

Dünya Bankası kredileri ya da hibeleri ile desteklenen projelere yönelik bazı saptamalarda da bulunmak istiyorum. Hibeler, her zaman kağıt üzerindeki amacından farklı amaçlar taşırlar. Marshall Yardımı örneğinde somutlaştığı üzere hibeler, hibe verenler tarafından belirli bir egemenlik alanı oluşturmak ve bundan çıkar sağlamak için bir araç olarak kullanılmaktadır.

2001-2005 yıllarını kapsayan ve 600 milyon ABD Doları olan “Tarım Reformu Uygulama Projesi”; a) Doğrudan Gelir Desteği Projesi, b) Alternatif Ürün Projesi, c) Tarım Satış Kooperatiflerinin Yeniden Yapılandırılması, d) Proje Destek ve Tanıtım Hizmetleri bileşenlerinden oluşmaktadır. Dünya Bankası belgeleri ışığında TRUP bileşenlerinin gerçekleşme durumuna ilişkin veriler incelendiğinde, parasal kullanımın % 50'ler düzeyinde olduğu ve 2007 yılına kadar uzatılan proje kapsamında, “kullanılmayan krediler için yeni projeler üretme” çabasına girildiği görülmektedir.

TRUP Kredisi olan 600 milyon \$'ın 400 milyon \$'lık proje bedelinin yaklaşık 3 milyon \$'lık kısmı, yani proje ödeğinin yalnızca % 0.75'i üreticiye gitmişken, yapılan revizyon sonrası; Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması (ÇATAK), Köy Bazlı Katılımcı Yatırımlar Programı, Arazi Toplulaştırması Projesi, Çiftçi Örgütlerinin Kurumsal Gelişimi Projesi (IRFO) ile Lisanslı Depoculuk Projesi, kredi kapsamına alınmıştır.

Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında, özel ve kamu sektörüne yönelik olarak kırsal kesimde gerçekleştirecek yatırımlara belirli oranlarda hibe desteği verilmektedir. Tahsis edilen 30 milyon dolar kredinin kamu kurumlarına kullanılacak kısmı 16 milyon dolardır. Kamu hizmetine yönelik yatırım konuları; Köy yolu, köy içmesuyu, kanalizasyon, köy bazlı sulama tesisleri gibi mevcut alt yapı tesislerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi konularıdır. Başvurabilecek kamu kurumları ise; Kaymakamlıklar ile Köylere Hizmet Götürme Birlikleri'dir.

Tarım ve Köy İşleri Bakanı Mehdi Eker'e göre; "Köy bazlı katılımcı yatırım programında uygulanacak pilot iller belirlenirken, bölgesel kalkınma ajansları için oluşturulan istatistikî bilgi birimleri, yani, NUTS esas alınmıştır. Her bölgede yer alan iller kendi aralarında değerlendirilirken, her ildeki toplam kırsal nüfus başına düşen tarım alanı, kişi başına gelir, okuryazarlık oranı, işsizlik oranı, tarımsal sanayi kuruluş sayısı, köy yolu asfalt oranı, toplam sulanan alan oranı, ilde içmesuyu olanağı olan köy sayısı, ildeki başarılı kooperatif sayıları gibi kriterlerden bir matris oluşturulmuş, değerlendirme buna göre yapılmış ve projenin ilgili birimleri tarafından onaylanarak 2005 yılında uygulanacak iller, pilot iller belirlenmiştir. 1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla bu proje Türkiye'nin tüm 81 vilayetinde uygulanacaktır." Karşımıza çıkan NUTS bölgeleri, Bölgesel Kalkınma Ajansları'nın da ölçeklerini belirlemede kullanılmaktadır. Gerekçe ise aynıdır: "AB'ye uyum"

Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında şu sorulara gerçekçi yanıtların verilmesi gerekmektedir: "Köy yolu, köy içmesuyu, kanalizasyon, köy bazlı sulama tesisleri gibi mevcut alt yapı tesislerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi" hizmetleri, kırsal kalkınma bileşenleri midir? Bu hizmetler kamunun yürütmek zorunda olduğu temel altyapı hizmetleri değil midir? KHGM kapatılarak ülke düzeyinde yürütülen bu hizmetler, faiz ödenerek, onca deneyime karşın pilot proje olarak yerel üzerinden özel sektöre ihale ile mi yürütülmelidir? 2032 sayılı Yasa gereği Köylüden katkı almak yasak değil midir? Kaymakamlıklar 5286 sayılı Yasa gereği bu hizmeti yapmakla yükümlü değil midir? Olası Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü bu hizmetleri kapsayacak mıdır?

Devlet Bakanı Ali Babacan'ın 7/7362 sayılı soru önermesine 25 Temmuz 2005'te verdiği yazılı yanıtta belirtildiği üzere; Türkiye, 30 Haziran 2005 itibarıyla, 6.096.060.708 \$ borçla DB'na en borçlu 6. ülke, 12.192.980.000 SDR ile IMF'ye en borçlu 2. ülke konumundadır. Son dönemde Brezilya'nın IMF'ye borcunu kapatması sonrası, Türkiye IMF'ye borçlu tek ülke konumuna düşmüştür.

Türkiye, merkezi bütçeden yürütmesi gereken temel altyapı hizmetlerini, pilot projelerle ve ihale sistemiyle, üstelik faiz ödeyerek yapma lüksüne sahip bir ülke midir?

Dış borç karşılığı geliştirilen bir diğer proje, Çiftçi Örgütlerinin Kurumsal Gelişimi Projesi (IRFO)'dir. Toplam bütçesi 10,6 milyon \$, DB Kredisi 8,5 milyon \$ olan projenin amacı; "Farklı işkollarında faaliyet gösteren çiftçi örgütlerine idari ve teknik kapasitelerinin artırılması amacıyla, 400 çiftçi örgütü bünyesindeki üyelere teorik ve pratik düzeyde eğitim verilmesi" olarak belirlenmiştir. Dünya Bankası kredisi ile "Sulama Yönetimi ve Yatırımlarda Katılımcı Özelleştirme Projesi" kapsamında, "hızlı devir" adı altında "gizli özelleştirme" ile Sulama Birliklerine yüklenen işlevden rahatsız olan, haksız rekabete maruz kaldığını her fırsatta dile getiren ve Dünya Bankası'nın desteklemediği, aksine bizlerin en uygun model olarak sürekli gündeme getirdiğimiz Sulama Kooperatiflerinin, "su birlikleri"ne özel atf yapan bu proje kapsamında yer alması, yüksek faiz ödenen ARIP'ten kalan paranın bir kısmıyla yetinir duruma düşmesi, tek sözcükle "düşündürücü"dür.

Bu saptamalardan, sulama kooperatifleri ve yerel yönetimler gerekli dersi çıkarmalıdır.

Su kaynaklarının havza bazında; su, toprak, orman ve bitki örtüsü gibi kaynakların bir arada ele alınmasının yanı sıra su kaynaklarının da sadece ekonomik değeri olan bir kaynak değil de aynı zamanda bir ekosistem olduğunu göz önünde bulunduran çevre

bilincinin oluşturulması, bu kaynakların ve ilişkide olduğu canlıların geleceği açısından çok önemlidir. Böyle bir bakış açısı, sadece karını düşünen sermayeden beklenmemelidir. Üzülerek belirtmek gerekirse, yerel yönetimlerin de bu konuda duyarlılık gösterdikleri söylenemez. Su havzalarında kaçak yapılaşmalara göz yumulması bu durumun belgesidir. Oluşan su kirliliğinin maliyet artışına neden olduğunun gündeme getirilmesi ise, doğru ama eksik bir yaklaşımdır, en azından bu konuda verilen görevin kime ait olduğunun anımsatılmasını gerektirir.

İmtiyazlar, kapitülasyonlar, Türkiye için aslında yeni bir tablo değil.

Osmanlı döneminde Türkiye’de yabancılar tarafından işletilen su imtiyazları vardı: Kadıköy-Üsküdar Türk Su A.Ş., Terkos, Mersin Su, İzmir Su. Cumhuriyet yönetimi her alanda olduğu gibi bu alanda da imtiyazları kaldırdı ve Türk firmalarının ya da kamu yönetimlerinin alana egemen olmasına olanak sağladı.

Sözü edilen şirketlerden birincisi olan Kadıköy-Üsküdar Türk Su A.Ş.’nin 1920’lerde ortaklığını yapan ve Cumhuriyet’le birlikte imtiyazı kaldırılarak ülkeyi terk eden Fransız “Lyonnaise Des Eaux” şirketinin, Antalya Kentsel Su Projesiyle beraber ülkeye geri döndüğü bilinmektedir. Bu durum, Türkiye’nin bağımsızlık temelinde yükselen politikardan ne denli uzağa düştüğünü göstermektedir.

Hızla ulusötesi şirketlerin egemenliğine giren bir başka alan da, içme suları ile ilgilidir. Ülkemizde vatandaşların yaklaşık % 80’i, taşımacılık ve işçilik maliyetinin bindirilmesi nedeniyle 2.5-4 YTL’den satılan damacana ya da pet şişe suyunu pahalı bulduğu için, musluk suyu içmektedir. Kırsal alandaki seçenek ise, sağlığa zararlı ölçüdeki kirliliğe aldırmaksızın denetimsiz kullanılan kuyu suyudur.

Ülkemizde kriz yıllarında içmesuyuna yatırım yapan yabancı şirketler olan, sahip oldukları tekelci dağıtım ağları ve tüketici tarafından aranan diğer markaları nedeniyle suyun bayiiilerde satışını ön koşulu olarak dayatan Coca Cola, Danone, ve Nestle; yaklaşık 6 ay sonunda karlı duruma geçen tesislerinde ürettikleri “sofra suyu”nu, “Turkuaz”ı, “Nestle”yi, “Danonesu”yu, şebeke suyunun yaklaşık 400 katı fiyatla yurttaşlarımıza satmakta, piyasa payını giderek artırmaktadırlar.

Bu süreçte, yerel yönetimlerin yurttaşlara satın alabilecekleri maliyette içmesuyu temin edecek entegre içme suyu fabrikaları kurmamaları, sadece duyarsızla açıklanabilir mi?

Özetle; su hizmetlerinin yerel yönetimler üzerinden özel şirketlerce yerine getirilmesi sürecinde, öngörülen hedeflere ulaşma düzeyinin belirlenmesi, uygulamaların başarısını görebilmek açısından önemlidir. Bu bağlamda şu soruların yanıtlanması gerekmektedir:

- Mevcut kaynaklar planlı ve doğru şekilde kullanılıyor mu?
- Toplumdaki her birey; içme suyu, kanalizasyon ve benzeri hizmetlerin tamamından sorunsuz olarak faydalanabiliyor mu?
- Siyasi kaygıların ve politik risklerin olmadığı bir yapılanma sağlanabilmiş midir?
- Kayıp-kaçak oranı sifıra yaklaşmış mıdır?
- Özelleştirilmiş sektörde tarifeler düzgün olarak belirleniyor mu?
- Altyapı hizmetini sağlayacak özel sektör kuruluşları gerekli uzmanlık, kapasite ve tec-

rübeye sahip mi?

• Bölgesel farklılıklar giderilebilmiş midir?

Kayıp-kaçak oranlarının % 50'ler, bazı bölgelerde % 70'ler düzeyine çıktığı günümüzde, yerel yönetimlerin bu sorunu gidermek için dış kaynak arayışına girmesine gerek yoktur. Aslında, mevcut kaynaklara dayanılarak pek çok hizmetin yerine getirilmesi olanaklıdır. Yapılması gerekenler yapılmayıp, yıllardır, "Biz yerel altyapı hizmetlerini, bu kapsamda sayılan su hizmetlerini yürütmekte finansman bakımından yetersiz kalıyoruz, dış finansmana, krediye, projeye gereksinimimiz var, yabancı sermayeyi bu alanlara çekmek zorundayız" demek, kamu hizmetlerini üzerlerinden atarak özel sektörü alana çekmenin altyapısını hazırlamaktan başka bir anlam ifade etmemektedir.

Ozan şöyle söylemiş;

"Peynir ekmek değil ama / acı su bedava"

Orhan Veli'ye inat, acı su artık bedava değil. Aksine, nerede daha çok tüketilecek ve kar getirecekse, su oraya akmaktadır.

Bir saptama: Eğer herhangi bir mal ya da hizmet topluca tüketiliyorsa, bunu yerelde ya da merkezde olsun yalnızca kamu üretir. Şirketler değil.

Bazı gerçekleri olduğu gibi kabul etme zamanı gelmiştir, geçmektedir. "Su bir kamu malıdır, suya erişim bir insan hakkıdır" diye başlayan ve "ama, küresel gerçekler, piyasa ekonomisine uyum, kaynak olmaması nedeniyle başvurmak zorunda kaldık vs." gerekçelerle suyun ticarileşmesini ve özelleştirmeleri savunmak, kendimizi kandırmaktan öte bir anlam ifade etmemektedir. Sağlıklı çözüme varmak için yapılacak tercih tek olmalıdır: "Su bir kamu malı ve suya erişim bir insan hakkıdır. O halde kamu yönetimi suyu kamu yararına uygun şekilde en düşük maliyetle yurttaşlarına sunmalıdır."

Bu hafta manşetlere taşınan bir gazete haberi başlığını anımsatmak istiyorum: "Belediyeler borç batağında". Habere göre, Türkiye'deki 3 bin 225 belediyeden yaklaşık 3 bininin İller Bankası'na 2 milyar 685 milyon YTL borcu bulunmaktadır.

Bir başka gazete haberi başlığı şöyledir: "Vivendi Water yine Türkiye'de". Habere göre, İstanbul'un su dağıtım hizmetlerini 130 yıl Generale des Eaux şirketi üzerinden yöneten, 1935'te kamulaştırma nedeniyle pazardan çekilmek zorunda kalan Vivendi Water, belediye, organize sanayi bölgeleri hatta Türkiye'nin su yönetim sorununu çözme iddiasıyla döndü. "Vivendi Water'ın tarihi işi belediyelere su yönetimi hizmeti vermek. İSKİ'nin kanalizasyon altyapısını yapmaya talibiz. Tüm bu işler için ortaklığa hazırız" diyen ve Türkiye'nin çok yakın bir zamanda AB'ye katılacağına inandığını belirten Vivendi Water Uluslararası Operasyonları Başkanı Gerard Mohr; "Türkiye'nin su altyapılarının iyileştirilmesi gerekiyor. AB'de suyun arıtılması ve dağıtılmasına ilişkin bazı standartlar var. Bu standartlara uyma zorunluluğu bazı finansman ihtiyaçları doğurabilir. Finansman konusunda, uluslararası kredi kuruluşlarıyla görüşmelerde katalizör olmaya hazırız" sözleriyle, İstanbul ve diğer şehirlerde 20-30 yıllık anlaşmalarla ve yap-işlet-devret modeliyle hizmet vermeye hazır olduklarını belirtmiştir.

AB, uyum aşamasında yapılması gereken yatırımlar için gerekli maddi kaynağı vermeyeceğini, yapısal fonlar, çevre ve tarım konularında kalıcı sınırlamalar getirebileceğini beyan etmiştir. Yabancı sermaye, AB standartlarına uyma zorunluluğunu gündeme getirerek

yeni kar alanlarının açılması peşinde koşmaktadırlar. Türkiye ise; uyum adına yapılması gereken yatırımları müzakerelerle zamana yayma yerine, dış borçlarla gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Dış borca dayalı yatırımları özel sektöre yaptırma tercihi, yerel yönetimlerin de en çok benimsedikleri yöntem olmaktadır.

Ozan söyle söylemiş;

“Dünyamızı tam ortadan bölmüştüm, / Cefa bana sefa sana düşmüştü.”

Bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde; sefa “pazar” olan merkezi yönetime ya da yerel yönetimlere düşmüyor, yerli ve yabancı sermayeye düşüyor. Cefa ise, hep birlikte bizlere düşüyor, “müşteri” konumuna düşürülen bizlere.

Dünya Bankası ya da IMF’den gelen kredi karşılığı yaşama geçirilen Dünyada suyun özelleştirilmesi ve ticarileştirilmesi sürecinin halklar üzerindeki olumsuz etkisi, her geçen gün daha fazla hissedilmekte ve hızla artmaktadır. Bolivya’da kamunun elinde bulunan su hizmetlerinin Bechtel şirketince satın alınması ile başlayan ve DTÖ’nün tahkim mekanizması olarak kullandığı Dünya Bankası’nın ICSID-Yatırım Uyuşmazlıklarının Uluslararası Çözüm Merkezi’nde şirket lehine alınan kararlarla Bolivya devletinin tazminat ödemek zorunda kalmasıyla sonlanan bu süreç, yaşanan toplumsal olaylarla dünya gündemine girmiştir.

Ağustos ayında İsviçre’nin Kungälv kasabasında düzenlenen 2004 Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadın Birliği (Women’s International League of Peace and Freedom –WILPF) Kongresi’nde yazar Laura Santina, şu saptamaları da yapıyor, katılmamak mümkün mü?; “Bolivyalılar, -su haklarını satın alıp ve su fiyatlarını insanların ödeyemeyeceği rakamlara yükseltince- Bechtel’i ülkelerinden şutladılar. Kolombiya’da “Katil Kola” ve “Kola’yı Boykot Et” kampanyaları başlamış durumda. Kentucky- Lexington vatandaşları 2003’te RWE tarafından satın alınan Kentucky- Amerikan Su Şirketi’nin kontrolünü tekrar ele geçirmek için Bluegrass Hareketi’ni örgütlediler. Michigan’ın Mecosta vilayetinde yerel halk Nestle’nin yerel kaynak suyunu şişeleme hakkına karşı mücadele etti. Bunun gibi sayısız birçok örnek daha var.”

TMMOB olarak, yerel yönetimlere çağrımız açıktır:

Kendilerini merkezi yönetimin seçeneği olarak görmeyi bırakarak ve merkezi yönetim ile el ele vererek, su üzerinden yaşanan bu küresel sömürüye karşı birlikte mücadele etsinler. Borçlanarak karar alma süreçlerini özel sektöre devretmesinler. Halkla birlikte karar alsınlar, birlikte üretsinler, birlikte yönetsinler. Biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının bu süreçte üzerimize düşeni yapacağımızı da bilsinler.

Saygılarımla.

“Geçmişten Geleceğe Su Kaynakları Yönetimi” başlıklı panelde TMMOB adına konuşan Yürütme Kurulu Üyesi İsmail Küçük şunları söyledi

Sayın Konuklar, Değerli izleyiciler,

Su deyince aklımız sağlık, tarım, enerji, ulaştırma, taşkın kuraklık kısaca her şey geliyor.

Bugün suyun geçmişten geleceğe ilişkin yönetimini konuşuyoruz. Bunun için suyla ilgili genel bilgilere kısaca bakmakta yarar var. Bizler biliyoruz ki;

Yılda 250 milyon kişi sağlıklı suya ulaşamamaktadır. Ancak bu rakam başka kaynaklarda

1.5 milyar insanın sağlıklı suya ulaşamadığını da söylemektedir. Ancak 250 milyon kişi bu haktan tamamen yoksundur. 2.5 milyon kişi suya bağlı hastalıklara yakalanmata ve yaşamını yitirmektedir.

Su'nun ticari meta haline getirilmesi su gerilimleri ve suya bağlı sorunların daha da artmasına neden olacaktır.

Sanayii, şehirleşme ve ulaşım politikalarında sınırsız kar amacının gözetilmesi atmosferin dengesini bozarak iklim değişikliğini hızlandırmaktadır.

İklim değişikliği yağış karakterlerinin değişmesine neden olacağından, kullanılabilir su potansiyelinin önemli bir kısmı ani yağışlar nedeniyle taşkınları oluşturarak kullanılamadandan denizlere ulaşacaktır.

Suyun karalar üzerindeki dağılımıda coğrafi koşullara bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Ancak su temel insan hakkı olarak gözetilerek yönetildiğinde herkese yetecek durumdadır.

Gelecekte nüfus artış hızının ve su talebinin günümüzdeki boyutları ile sürmesinin yanı sıra su havzalarının yok edilmesi sonucu önümüzdeki 25 yıl sonra dünya nüfusunun yarısı su sıkıntısıyla kar karşıya kalacaktır.

Ülkemizin Su Potansiyeli açısından olaya bakıldığında,

Kişi başına yılda 10.000 m³ su düşen ülkeler su zengini sayılmaktadır.

Ülkemizde yılda kişi başına düşen su miktarı ortalama 2.028 m³ tür. Bu değer buradaki sunuşlarda da farklı değerlerde gösterilmektedir. Ancak benim verdiğim değer ülkemizdeki ölçülere göre yapılan son çalışmadan alınmıştır. Ancak ne olursa olsun suyun yıllara göre değişimi 198 milyar m³ ile 64 milyar m³ arasında değişmektedir.

Uzun yıllar ortalaması ise 123 milyar m³ tür. Ülkemizde suya ilişkin yapılan planlamalarda gelecekte suyumuzun 60 milyar m³ ün çok daha altına düşeceği dikkate alınmalıdır. Ayrıca

suğun dağılımı bölgelerimize göre farklılıklar göstermektedir. Örneğin Marmara bölgesinde kişi başına düşen su yılda 450 m³ tür.

Marmara ve Ege Bölgeleri, Türkiye toplamında, potansiyel ve kullanılabilirlik açısından sırasıyla %11.9 ve %9.62 oranında pay alırken nüfus olarak Türkiye'nin % 38.8'ini kapsamaktadır.

İklim değişikliği ile ilgili senaryolara baktığımızda Anadolu'da su stresinin daha da artacağı açıkça görülmektedir. Çalışmalarda ayrıca bu durumda dikkate alınmalıdır.

Su'dan yeterince yararlanabilmek için bir kişinin günlük ortalama kentsel su tüketim standardı 150 litre olarak kabul edilmektedir. Dünya'da bölgelere göre genel olarak kişi başına su tüketim miktarları sanayileşmiş ülkelerde 260, Afrika'da 65, Asya'da 140, Arap ülkelerinde 150, Latin Amerika'da 180 litredir. Ülkemizde ise kişi başına günlük su tüketimi ortalama 100 litredir. Bazı illerimizde bu oran İstanbul'da 120, Ankara'da 140 litredir.

Ülkemizdeki İçme Suyu hizmeti Sağlayan Kuruluşların Durumuna baktığımızda,

İçmesuyu şebekesi ile hizmet edilen belediye nüfusunun Türkiye nüfusu içindeki payı

38. dönemde söylediklerimiz

%68,78, belediye nüfusu içindeki payı ise %90,26 dır. İçmesuyu arıtma tesisleri ile hizmet edilen belediye nüfusunun Türkiye nüfusu içindeki payı %28,66, toplam belediye nüfusu içindeki payı ise %37,61 dır

İçmesuyu sistemlerine göre belediye nüfusu incelendiğinde; belediye nüfusunun %93,25'i içmesuyu ihtiyacını içmesuyu şebekesinden, %4,75'i kuyudan, %0,66'sı halk çeşmesinden, %0,45'i kaynaktan karşılamaktadır. Buradan açıkça görüleceği gibi belediyelerde bile su hizmetleri yeterince verilememektedir.

Belediyeler toplamda temin edilen suyun %39,73'ü kuyudan, %25,22'si kaynaktan, %25,09'u barajdan, %7'si gölden, %2,79'u akarsudan ve %0,18'i göletten temin etmektedir.

Ülkemizde kanalizasyon şebekesinin ve arıtma tesislerinin genel durumuna baktığımızda;

Kanalizasyon şebekesi ve arıtma tesisleri açısından olaya bakıldığında; kanalizasyon şebekesi ile hizmet edilen belediye nüfusunun Türkiye nüfusu içindeki payı %54,58, belediye nüfusu içindeki payı %71,62 dır. Atıksu arıtma tesisleri ile hizmet edilen belediye nüfusunun Türkiye nüfusu içindeki payı %9,71 ve toplam belediye nüfusu içindeki payı ise %12,75 dır.

Belediye nüfusunun %74'ünün atıksularını kanalizasyon şebekesine, %24,97'sinin fosseptiğe, %0,96'sının zermine, %1,13'ünün ise diğer kanalizasyon sistemlerine verdiği belirlenmiştir.

Su için hukuksal duruma baktığımızda; Roma Hukuku'nda toprağın üstündeki ve altındaki su, toprak mülkiyetinden ayrı düşünülmemiştir. Yani, suya sahip olmak için toprağa sahip olmak yeterlidir. Roma hukukunda sadece düzenli olarak akan akarsular özel mülkiyetin dışında tutulmuştur.

Alman hukukunda kaynaklar ve sular eyaletin malıdır, yani, kamusal mülkiyet söz konusudur.

Fransız sisteminde ise gemi ve sallarla taşıma yapılmasına elverişli sular kamusaldır. Bunun dışında kalanlar özel mülkiyete tabidir.

Avusturya hukuk sisteminde ise genel ve özel sular tek tek sayılarak belirlenmiştir

İslam hukukunda, arazinin devlete ait olduğu ilkesi kabul edildiğinden, su üzerindeki mülkiyetten çok, kullanma hakları üzerinde durulmuştur. Suların kullanılma esasları devletçe düzenlenmiştir.

Osmanlı döneminde ise, Mecelle'de kural olarak sulardan herkesin yararlanabileceği kabul edilmiştir. Burada genel ve özel su ayrımı yapılmış, genel sulardan herkesin yararlanabileceği kabul edilmiştir

Sular Hakkında Kanun ile,

Osmanlı döneminde kentsel hizmetler kısmen devlet örgütü kısmen de vakıflar eliyle görülmüştür. Önemli belediye hizmetleri vakıflar eliyle yürütülmüştür. Belediye teşkilatları kurulduktan sonra da vakıflar etkinliklerini sürdürmüş, şehir ve kasabalar ile köylere vakıflar aracılığıyla su sağlanmıştır.

Sular Hakkında Kanun, bu konuda bir reform yaparak, şehir, kasaba ve köylerin kullanımına ait vakıf sularının yönetimini ilgili yerel yönetimlere devretmiştir.

Bu yasa ile vakıfların bu alandaki etkinliklerine son verilmiş, su hizmetleri bütünüyle kamu hizmeti kapsamına alınmıştır.

Sular hakkında çıkarılmış bir sürü kanun ve yönetmelik mevcuttur. Ancak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasından sonra sular hakkında tek yetkili Kurumun Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü olduğu bilinmelidir.

Bu yasa ve yönetmeliklerde yapılan her yeni değişiklik uluslararası şirketlerin ihtiyaçlarını giderici şekilde gerçekleşmektedir.

Bundan sonrası için de yapılacak düzenlemeler uluslararası şirketlerin talepleri doğrultusunda olacaktır.

Su Hizmetlerine İlişkin Genel Duruma baktığımızda;

İçilebilir ve kullanılabilir su kaynakları su havzalarının bilinçsizce/kasıtlı olarak kirlenmesi sonucu yok olmaktadır. Bu durum suyun daha da kısıtlı hale gelmesine neden olmaktadır.

Su kaynaklarının yok edilmesine ve nüfusun artışına bağlı olarak su stresi artarken TİCARİ SU'yun EDERİ de artmaktadır

Bu nedenlerden dolayı suyun yönetimi ve kullanımı daha da önemli duruma gelmektedir.

Böylece meta ve satılacak mal durumuna getirilen su maliyeti ve kar üzerinden politikalar üretilmektedir.

Buda suyun hizmet şeklini ve mülkiyetini gündeme getirmektedir.

Suları için yapılacak çalışmalarda yetkiler farklı kuruluşlara dağıtılmıştır. Yüzeysel suları içme ve kullanma, tarımsal sulama, sanayi, ulaşım, enerji üretimi ve su ürünleri yetiştiriciliği için çok amaçlı kullanılmakta ve bu sular üzerinde DSİ, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (KHGM) (Kapatıldı), İller Bankası, Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİE) gibi kamu kuruluşlarının yanı sıra diğer gerçek ve tüzel kişiler de çalışmalar yapabilmektedirler. Ulusal ölçüm ağına sahip olan kurumlar ise EİE ve DSİ dir.

Su hizmetlerinde merkezi duruma baktığımızda;

İçme ve sulama suyu konusunda, ulusal düzeyde örgütlenmiş üç kuruluş vardır: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü , (KHGM) (Kapatıldı) ve İller Bankası dır. Son durum olarak sular üzerinde tek yetkili kurum DSİ dir.

İller Bankası Genel Müdürlüğü, 1933 yılında kurulmuş Belediyeler Bankası ile 1935 yılında kurulmuş Belediyeler İmar Heyeti'nin birleştirilmesiyle 1945 yılında, yerel altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla kurulmuş bir kamu tüzel kişiliğidir. İller Bankası, ulusal suların yönetimi konusunda herhangi bir bağımsız yetkiye sahip olmamakla diğer iki kurumdan farklılık sergiler.

DSİ Genel Müdürlüğü, 18.12.1953 tarihli ve 6200 sayılı yasa ile kurulmuştur. Yeraltı ve yerüstü sularının zararlarını önlemek, bunlardan çeşitli yönlerden yararlanmak amacıyla

38. dönemde söylediklerimiz

tüzel kişiliği olan bir kamu kuruluşudur.

KHGM ise, 09.05.1985 tarihli ve 3202 sayılı yasa ile Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuş bir kamu tüzel kişiliğidir. (kapatıldı)

Su hizmetlerinde yerel duruma baktığımızda;

Su ve kanalizasyon hizmetlerinin görülmesini üstlenmiş yerel örgütler köyler, belediyeler, birlikler, kooperatifler, su ve kanalizasyon idarelerinden oluşmaktadır.

Suyun üzerideki Küresel Etkilere baktığımızda;

Petrol 20. yüzyıl boyunca her bakımdan önemli duruma gelmiştir. Petrolden sonra İLAÇ ve SU 21. yüzyılda benzer öneme gelmektedir.

Bu öngörü, temel insan ihtiyacı olan suyun küresel stratejilere konu olmasına ve yüzyıllık stratejileri geliştirecek küresel yapıların doğmasına yol açmıştır.

Bu öngörünün üzerine

, 1996 yılında hükümetler, sektördeki çokuluslu şirketler ve uluslararası örgütler (Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası gibi) bir araya gelerek, "Dünya Su Konseyi"ni kurmuşlardır.

Konseyin kuruluş amacı, Dünya su politikası için bir "beyin takımı" oluşturmaktır.

Çokuluslu şirketler, küresel su politikasını uygulama ve sektördeki sorunları çözecek pratik uygulama araçlarını geliştirmek amacıyla "Küresel Su Ortaklığı" nı kurmuşlardır.

•Çokuluslu bankalar ve sektördeki özel şirketler de bu ortaklığın bir üyesidir.

Bu oluşumlardaki etkin anlayış, suyun kaynaktan çeşmeye, kanalizasyondan arıtmaya ve deşarja kadar, çokuluslu şirketlerin ve çok aktörlü bir su yönetiminin kontrolü altında ve ticarileştirilmiş bir anlayış çerçevesinde temin edilmesidir.

Durumu birde uluslararası politikalarla izlediğimizde,

Birleşmiş Milletlerin Yaklaşımı,

Birleşmiş Milletler, Dünyadaki tatlı su kaynaklarının kapsamlı değerlendirilmesini yaparak oluşacak sıkıntılara dikkat çektikten sonra; suyu toplumsal değil, ekonomik mal olarak tanımlamaktadır. Kamu desteklemelerinden arındırılmasını önerdiği suda, fiyatlandırmayı temel ilke olarak benimsemektedir.

OECD Yaklaşımı,

OECD de, Birleşmiş Milletler konferanslarında ortaya çıkan politikaların yanında yer alarak, su yönetiminde kamu mekanizmalarından piyasa mekanizmasına geçilmesini, suyun "talep odaklı" yönetimini, fiyatlandırılması gereken bir ekonomik mal olarak görülmesini istemektedir.

Dünya Bankasının Yaklaşımı,

Dünya Bankası dünya genelinde, su kaynaklarının yanlış planlanmasından çevreye zarar vermesinden hükümetleri sorumlu tutarak, "Su sektöründe gelecekte karşılaşılabilecek sorunlara etkin ve eşitlikçi çözümler bulunmasını, bu sektörde piyasa güçlerinin kabul edilmesini" önermektedir.

Uluslararası Toplantıların sonuçlarına baktığımızda,

Stockholm Deklarasyonu

, Birleşmiş Milletler 5-16 Haziran 1972 tarihinde Stockholm’de çevre konusunda, Stockholm Deklarasyonu adı altında yayınladığı bildiriye diğer doğal kaynaklarla birlikte su konusuna da, çevre ile ilgili 26 ilkedен yalnızca birinde yer vererek, “su, toprak hava ve doğal ekosistemlerin” gelecek nesiller için planlama ya da yönetim yoluyla korunması” gereği vurgulanmıştır.

Dublin Beyanı,

İrlanda’nın Dublin kentinde 26-31 Ocak 1992 tarihlerinde Uluslararası Su ve Çevre Konferansı düzenlenmiştir.

Su ile ilgili çeşitli programlar arasındaki bağların güçlendirilmesi ve sektörler arasında eşgüdüm sağlayacak yaklaşımlar geliştirilmesini ve stratejik eylemleri, ulusal programlara temel olması için su kaynakları yönetiminin iyileştirilmesinde çevresel etkilerin ve gelişme fırsatlarının göz önüne alınmasını hükümetlerin dikkatine sunarak suyun ekonomik değeri olduğu bu nedenle ekonomik bir mal olarak ele alınmasına dikkat çekilmiştir.

Rio Deklarasyonu ve Gündem 21,

3-4 Haziran 1992 tarihinde Rio de Janeiro’da toplanan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı, 16 Haziran 1972’de Stockholm’de kabul edilen deklarasyonun ilkelerini Kabul ederek çalışmalarına başlamıştır. Burada temel vurgu, Birleşik su kaynakları yönetimi ile suyun hem sosyal hem de ekonomik bir mal olarak algılanmasına dayanmaktadır.

Bütün bunlar yapılırken suyun metalaştırıldığını görmekteyiz;

Su yaşamın hiç bir alanında vaz geçilemeyecek durumda olduğundan suyun metalaştırılması politikaları hızlı bir şekilde devam etmektedir. Dünya Bankası verilerine göre suyun ticaretteki yeri yılda 400 milyar ABD dolarını aşmaktadır.

Bu ticari kısım ise dünya nüfusunun %5 ine yapılan ticaretten sağlanmaktadır.

Bu ticaret hacmine kamu eliyle yapılan hizmetler dahil edilmemiştir.

Dünya genelinde “özel su piyasası” son derece dardır; bir başka deyişle insanların çok küçük bir bölümü su hizmetini özel şirketlerden almaktadır.

Şehirlerde şebeke suyunun birim fiyatı ortalama olarak 1.5 YTL civarındadır. Şişelenmiş suyun birim fiatı ise 600 YTL civarındadır. Arada 400 kat gibi bir fark bulunmaktadır.

Bu durum uluslararası şirketlerin dikkatini çoktan çekmiş durumdadır. Uluslararası toplantılar ve sonuçları diğer sektörler içinde benzer oluşumların sağlanmasının temelini oluşturmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

-Bu göstergeler suyun ticari meta haline getirilmesi için uluslararası şirketleri harekete geçirmiştir. Ülkelerdeki yasalar bu şirketlerin baskılarıyla onların çıkarlarına göre düzenlenmektedir.

-Bütün Uluslararası kuruluşlar su’ya ilişkin tespitlerinde yaşanabilecek sıkıntıları ortaya

38. dönemde söylediklerimiz

doğru olarak koymaktadırlar. Ancak başka sektörlerde yaptıklarıyla su kaynaklarını kirletmeye devam ederlerken, çözüm olarak suyun tamamen ticari mal haline getirilmesini önermektedirler.

-Suyun dünya ticaretindeki payı en karlı sektörler arasındadır.

-Ülkemizdeki yasa ve yönetmeliklerde yapılacak değişikliklerde uluslararası şirketlerin talepleri değil, insani temelde düzenlemeler yapılmalıdır.

-Ülkemizde mevcut su yasaları Devlet Su İşleri'nin su havzaları ve su üzerinde her bakımdan tam yetkili olduğunu göstermektedir. Bu yasaya gerekli işlerliği kazandırılmalıdır.

-Suya ilişkin kararların ve politikaların doğru olarak ortaya konulabilmesi için, su ölçüm ağı kamu eliyle geliştirilerek yürütülmelidir.

-Planlamalar bilimsel ve teknik kriterlere göre havza bazında yapılmalıdır.

-Ülkemizdeki kullanılabilir su potansiyeli her ne kadar 123.5 milyar m³ olarak belirlenmiş olsa da bu değer uzun yıllar ortalamasıdır. Bu değerin 195 milyar m³ ile 65 milyar m³ arasında değiştiği yapılan çalışmalardan açıkça görülmektedir.

-Bu nedenle suya ilişkin yapılacak planlamalarda sahip olabileceğimiz suyun yıllık 65 milyar m³ ün altına inilmesinin kaçınılmaz olacağı bilinmelidir.

-Ülkemizde su havzaları yabancı yatırımları teşvik adı altında özel avantajlar sağlanarak sanayi ve yerleşim alanı olarak belirlenebilmektedir. Bu durumdan kesinlikle vaz geçilmelidir.

-Taşkın alanları hiç bir şekilde yerleşime açılmamalı. Bu alanlardaki yerleşimler belirli takvim çerçevesinde uygun yerlere taşınmalıdır.

-Ülkemizdeki suyun bölgesel dağılımının farklılığı dikkate alınarak göç sağlayan politikalardan vaz geçilmelidir

-Yeraltı sularımız kirletilerek ve işletme hatalarından dolayı hızlı bir şekilde yok edilmektedir. Yeraltı suları konusunda yetkili olan DSİ 'nin bu konudaki görevini yerine getirmesinde oluşturulan siyasi baskılar mutlaka kaldırılmalı ve bilimsel temelde hizmetler sağlanmalıdır.

-Su ekonomik bir meta haline getirildikçe sağlıklı suya ulaşmak daha da zorlaşacaktır.

-Büyük şehirlerin yakınındaki su toplama havzaları yok edilerek buralara suyun daha uzaklardan getirilmesinin maliyetleri de büyük olmaktadır.

-Ülkemizde yapılan imar planların da su kaynaklarının yeterince dikkate alınmadığı gerçektir.

-Su ve suya bağlı hizmetler kamu eliyle ve herkesin kolayca ulaşabileceği şekilde sağlanmalıdır.

-Suya bağlı bütün hizmetlerde insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetleri kamuda kalmalıdır.

-Genel olarak siyasi baskılar nedeniyle yanlış/ölü yatırımların yapıldığı bilinmektedir. Siyasiler bu durumu hizmetlerin özelleştirilmesinde dayanak olarak kullanmaktadırlar.

-Havza bazında planlamalar yapılmadığı sürece su kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması mümkün değildir.

-Uluslararası şirketler ilk aşamada suya sahip olmak yerine su hizmetlerine sahip olmayı yeterli görmektedirler.

MAZIDAĞI VE FOSFAT GERÇEĞİ KİTABI YAYIMLANDI Mart 2006

TMMOB Mazıdağı ve Fosfat Gerçeği Komisyonunun konu ile ilgili çalışma raporunu içeren Mazıdağı ve Fosfat Gerçeği Raporu kitabı yayımlandı.

SUNUŞ

Mazıdağı Fosfat Tesisleri, ülkemizde yatırım konusunun çok boyutlu değerlendirilmesi gerçeğine ışık tutan örnek bir konudur. Bu konu, “hatalı yatırım” ya da “planlı talan” ikilemi dışında, madencilik sektörünü, gübre sektörünü, tarım sektörünü, genel ekonomiyi, bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesini doğrudan ilgilendiren bir içeriğe sahiptir.

Üretilen madensel kaynak çeşitliliği açısından dünyada önemli bir yeri bulunan ülkemizde, uygun bir planlama, doğru ve yeterli bilgiye dayalı projelerle yeraltı kaynaklarının akılcı kullanımını sağlama, çıkarılan yeraltı kaynaklarını daha ileri ürünlere dönüştürerek katma değeri artırma çabası yerine, dış dayatmaların da etkisiyle dışalım yolu kolaycılığına gidilmektedir. Bu süreçte, Avnik demir yatakları, Mazıdağ fosfat yatağı gibi saptanmış maden kaynaklarımızdan bazıları gerekli teknoloji sağlanamadığı için atıl kalmış ya da yeterince değerlendirilememiştir.

Gübre sektörü doğal gaz, fosfat kayası, potasyum tuzları ve kükürt gibi başlangıç hammaddelerinde tamamen dışa bağımlı duruma getirilmiş; amonyak, sülfürik asit, fosforik asit, üre, amonyum sülfat gibi ara maddelerin yarım fazlası dışalım ile karşılanır olmuştur. Tarımsal desteklemeden mahrum bırakılan üreticilerimiz, başta gübre olmak üzere tarımsal girdileri kullanamaz, tarlasını ekemez, ektiğini satamaz duruma düşürülmüş, tarlalarını ekmekten vazgeçerek kentlerin varoşlarında sancılı bir gelecek seçeneğine mahkum bırakılmışlardır.

Bu süreçte, ülke kaynaklarını doğru değerlendirme yerine, “rekabet üstünlüğü” mantığıyla yalnızca dışalım yolunun seçilmesinin genel ekonomik dengelere yaptığı olumsuz etkinin görülmesi gerekmektedir.

Bölgesel dengesizlik boyutunda, kamu dışında geri kalmış bölgelere yatırım yapılmadığı, kamu yatırımlarının da bir şekilde etkisiz duruma getirildiği, istihdam edilen yöre insanların işten çıkarmalarla açlığa terk edildiği, yerinde çözülemeyen sorunların ülke genelinde sorunlar yumağına dönüştüğü de görülmelidir.

Bu yakıcı sorunlar yumağını görme ve toplumun çıkarları doğrultusunda çözüme yerine, siyasal iktidarlarca gündeme getirilen çözüm; kamu kurum ve kuruluşlarının işlemez duruma getirilmesi, özelleştirilmesi, piyasalaştırılması olmuştur. Doğal kaynaklarımız da bu olumsuz süreçten paylarına düşeni almaktadırlar. Bu bakış açısı, üzülmeye gerekirse, 2005 yılında kaya fosfat yataklarımızı ve Mazıdağı Fosfat Tesislerini de kapsamına almıştır.

TMMOB; ülkemizdeki kaya fosfat gerçeğini, Mazıdağı Fosfat Tesisleri gerçeğini kamuoyu ile paylaşmayı bir görev saymaktadır. Yönetim Kurulumuzun 14 Mayıs 2005 tarihli toplantısında alınan 275 sayılı karar gereği Odalarımızla birlikte ürettiğimiz bu rapor, böyle bir çabanın ürünüdür.

Bu raporun hazırlanmasında emeği geçen TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri Baki Remzi Suiçmez ve Serdar Ö. Kaynak'a, komisyon çalışmalarına katılan ve katkı koyan Jeoloji M.O. temsilcisi İrfan Gencer'e, Kimya M.O. temsilcisi Mehmet öteli'ye, Maden M.O. temsilcisi Cumhuri Yıldız'a, Ziraat M.O. temsilcisi Fikret Eyüpoğlu'na TMMOB Yönetim Kurulu teşekkür ediyor. Umarız; kaya fosfat yataklarımızın ve Mazıdağı Fosfat Tesisinin geleceği biçimlenirken, sunduğumuz bilimsel bakış açısı etkili olur. Umarız bu rapor, karar vericilere önemli bir uyarı olur ve doğru kararlar alınmasını sağlar.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı
şubat 2006

TÜRKİYE SOSYAL FORUMU İZMİR HAZIRLIK TOPLANTISI YAPILDI Mart 2006

Türkiye Sosyal Forumu İzmir Hazırlık toplantısı 25 Mart 2005 tarihinde MMO İzmir Şube toplantı salonunda gerçekleşti. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı Sosyal Forumu oluşturan kuruluşların adına açılış konuşmasını yaptığı hazırlık toplantısında, Dünya Sosyal Forumları ile 4-7 Mayıs'ta Atina'da yapılacak Avrupa Sosyal Forumu hakkında bilgilendirme yapıldı. Türkiye Sosyal Forumu temaları hakkında görüşmeler yapıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Mehmet Soğanlı şunları söyledi:

14 Haziran 2005 Türkiye Sosyal Forumu'nun kurulduğunu İstanbul'da açıkladığımızda şunları söyledik Forumun İstanbul, Diyarbakır, Ankara hazırlık toplantılarından sonra şimdi burada bu gün gerçekleştireceğimiz İzmir Hazırlık toplantısında bunları yenilemekte yarar var. Şunları söyledik.

Biz, Türkiye Sosyal Forumu (TSF) sürecini başlatmak üzere bir araya gelen toplumsal hareketler, sendikalar, sivil toplum kuruluşları ve bireyler olarak, Türkiye'de ve tüm dünyada yeni liberalizme, savaşlara ve her türlü ayrımcılığa karşı verilen mücadeleleri paylaşıyoruz. Ekonomik, toplumsal ve çevresel krizler yaratan ve savaşları küreselleştiren yeni liberal sisteme karşıyız. Çok farklı kesimlerden, çok farklı çevrelerden geliyoruz ve daha adil, daha eşit başka bir Türkiye'de yaşama isteğinde buluşan milyonların parçasıyız.

Günümüzde savaş, yeni liberal politikaların militarist yüzü olarak karşımıza çıkıyor. Irak'ın işgali, militarizm ile çokuluslu şirketlerin ekonomik egemenliği arasındaki bağlantıyı tüm dünyanın gözleri önüne serdi. Komşu Irak'ta savaş ve işgal, Filistin'in işgali, Çeçenya'da katliam, Afrika'da göz ardı edilen savaşlar, yakın geçmişte Balkanlar'da yaşananlar, insanlığın geleceğinin ne büyük bir tehdit altında olduğunu gözler önüne seriyor. Kendi ülkemizde de, acılarını hepimizin birlikte yaşadığı bir Kürt sorunu yıllardır devam ediyor.

Irak savaşı yalanlarla meşrulaştırılmaya çalışıldı. Irak'taki tüm işgal güçlerinin derhal çekilmesini talep ediyor ve Iraklıların, ambargo ve savaşın yol açtığı tüm zararlar için tazminat isteme haklarının yanı sıra, kendi kaderlerini belirleme ve egemenlik haklarını destekliyoruz.

Biz, toplumsal hareketler, kitlesel örgütler ve çevreler olarak yeni liberal küreselleşmeye, emperyalizme, savaşa, doğanın sömürülmesine, ırkçılığa, kültürel emperyalizme, yoksulluğa, ataerkilliğe, ve cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimlikleri de dahil olmak üzere cinselliğe dayalı tüm ayrımcılık biçimlerine karşı mücadeleye desteğimizi vurguluyoruz. Kadınlara yönelik her türlü şiddeti reddediyoruz. Aynı zamanda farklı yeteneklere sahip, sakatlar, körler ve AIDS gibi ölümcül hastalıklara yakalanmış insanlara yönelik tüm ayrımcılıklara da karşıyız.

Toplumsal adalet için, doğal kaynaklara eşit erişim hakkı için, insanların sağlıklı bir çevrede yaşama ve tüm canlıların varolma hakkı için, insan ve yurttaşlık hakları, tüketici hakları, katılımcı demokrasi, her iki cinsten işçilerin haklarının uluslararası anlaşmalarda garanti altına alınması, kadın hakları ve aynı zamanda halkların kendi geleceklerini tayin hakları için mücadele ediyoruz. Biz, barışın ve uluslararası dayanışmanın savunucularıyız ve kamu hizmetlerine ve temel ihtiyaçlara erişimi garanti edebilecek toplumları destekliyoruz.

Devlet terörüne ve şiddet içermeyen sivil direnişleri suç gibi gösteren ‘terör’ yasalarına karşıyız. Söзде terörizme karşı olanlar, tüm dünyada vatandaşlık haklarını ve demokratik özgürlükleri kısıtlıyor.

Dünyayı geri dönüşsüz bir ekolojik yıkımın eşğine getiren, daha fazla kâr elde etmek için aşırı üretim ve aşırı tüketimi tek geçerli kural sayan, doğanın sınırlarını yok sayan yeni liberal küreselleşmeye karşıyız. Yaşamın ve doğanın sürdürülebilir olmasını amaçlayan ekolojik politikaları destekliyoruz.

İşçilerin, köylülerin, halk hareketlerinin ve evlerini, işlerini, topraklarını ve haklarını kaybetme tehdidi ile karşı karşıya olan tüm insanların mücadelelerinin haklılığına inanıyoruz. Yerkürenin pek çok yerinde olduğu gibi, Türkiye’de de köylüler çokuluslu şirketlere ve yeni liberal tarım politikalarına karşı direniyor, gıdalar ve tohumlar üzerinde egemenlik ve demokratik toprak reformu talep ediyor. Yoksul köylülerin bu mücadelesini destekliyoruz.

Toplumsal hareketlerin, azınlıkların ve halk örgütlenmelerinin daha adil ve daha eşit bir Türkiye için mücadelelerini paylaşıyoruz. Din, yasa ve etnisite temelinde şiddet, sekterlik ve milliyetçiliği besleyen her türlü ayrımcılığa karşıyız. Kültürel, dinsel ve geleneksel ayrımcı uygulamalar yoluyla kadınlara yönelik şiddet ve baskının sürdürülmesini kınıyor, inanç ve düşünce özgürlüğünü savunuyoruz. Herkesin kendi anadilinde konuşma hakkını savunuyoruz. Farklılıklarımıza rağmen bir arada olmamız bizim zenginliğimiz.

Küresel kapitalizm, meşruiyet krizinden bir kaçış olarak, merkezinde kâr amacı olan halk karşıtı bir düzeni sürdürmek için zorbalığı ve savaşı kullanıyor. Hükümetlerin militarizm, savaş ve askeri harcamalara son vermesini istiyor; ve insanlığa yönelik bir risk ve yeryüzündeki yaşama bir tehdit olan ABD askeri üslerinin kapatılmasını talep ediyoruz.

Dünyadaki fakir ülke borçlarının sürdürülemez durumunu ve hükümetlerin, çokuluslu şirketlerin ve uluslararası finans kuruluşlarının bu durumu zorlayıcı şekilde kullanımını kınıyoruz. Yoksul ülkelerin borçlarının toptan ve koşulsuz olarak silinmesini, uluslararası spekülasyon para hareketlerinin denetim altına alınmasını talep ediyoruz.

Yeni liberal politikaların Türkiye’de uygulanma biçimlerinin en açık göstergesi olan özelleştirmeler, IMF’nin direktifleriyle yürütülüyor. Sendikasılaştırmaya ve taşeronlaştırmalara karşı verilen mücadelelerin yanındayız. Başta eğitim ve sağlık olmak üzere emeklilik ve sosyal güvenlik sisteminin savunulmasını, kamu mallarını korumak üzere özelleştirmelere karşı mücadeleyi haklı buluyoruz. Emekçilerin kazanımlarının ellerinden alınmasına karşı ortak bir duruş sergilenmesi gerektiğine inanıyoruz. İşçi haklarına saygı gösteren, insanca yaşam için gereken bir ücret sağlayan, şirket kârlarına dayalı rekabeti değil toplumsal dayanışmayı öne çıkaran bir Türkiye için mücadeleleri destekliyoruz.

İnsanlığın ürettiği tüm değerlerin sermaye lehine yağmalanmasında en büyük sorumluluğa sahip olan G8 Zirvesine, IMF ve Dünya Bankası’na karşı sesimizi yükseltiyoruz. Biz, ortak düşmanımız olan DTÖ’ye karşı birleştik. Toplumsal hareketler, yerli halklar, çiftçiler ve aktivistler her türlü yaşam biçimi üzerindeki imtiyazlara ve biyolojik çeşitliliğin, gen kaynaklarının, suyun ve toprağın çalınmasına karşı mücadele ediyor. Biz, kamu hizmetlerinin ve insanlığın ortak değerlerinin özelleştirilmesine karşı mücadele için birleştik. Özelleştirmeye karşı mücadelemizi; ortak değerlerimizi, çevreyi, tarımı, suyu, sağlığı, kamu hizmetlerini ve eğitimi savunan çabalarımızı birleştiriyoruz.

Türkiye Sosyal Forumu sürecinde yer alan bizler, herkesi toplumsal hareketler ağı oluş-

38. dönemde söylediklerimiz

turmak, mücadele yeteneğimizi güçlendirmek üzere bu çağrıya destek vermeye ve TSF sürecine katılmaya çağırıyoruz.

BAŞKA BİR DÜNYA MÜMKÜN! BAŞKA BİR TÜRKİYE MÜMKÜN! BAŞKA BİR YAŞAM MÜMKÜN!

MÜCADELEYİ KÜRESELLEŞTİRİN! UMUDU KÜRESELLEŞTİRİN!

İKK SEKRETERLERİ ÜYELERİ REFERANDUMA KATILMAYA ÇAĞIRIYOR

Mart 2006

Türkiye'nin dört bir yanında İKK Sekreterleri, üyeleri Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı ile ilgili KESK, DİSK ve TTB'nin düzenlediği ve TMMOB'nin de desteklediği Referanduma katılmaya ve HAYIR oyu vermeye çağırıyor. 27 Mart-1 Nisan 2006 tarihleri arasında yapılacak referandum için yurdun dört bir yanında alanlara kurulan sandıklarda oy kullanıldığı gibi, www.ttb.org.tr adresinden de oy kullanılabilir. İKK Sekreterleri yaptıkları basın açıklamasında şunları söylediler:

Türkiye halkının geleceğini felç edecek Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı önümüzdeki günlerde TBMM gündemine gelecek.

Hükümetin, toplumun iradesini hiçe sayarak İMF'ye verdiği taahhütleri ile hepimizin sağlık ve sosyal güvenliği ipotek altına alınmak isteniyor.

Söz konusu yasa hazırlığı, sosyal güvenlik "reformu" adı altında toplum ve çalışma yaşamının şartlarını dikkate almadan, Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmayacak şekilde çalışanların mevcut sistemdeki haklarını bile geriye götürecek daraltmaya, yükümlülüklerini ağırlaştırmaya çalışıyor.

Söz konusu tasarı ile, emeklilik yaşı 68'e prim gün sayısı 9 bine çıkarılacak. Emeklilik maaşları %23 ile %33 arasında düşürülecek. Aylık geliri 127 YTL'den fazla olan herkesten 64 ile 431 YTL arasında sağlık sigortası primi alınacak. Sağlık Hizmetleri Temel Teminat Paketi ile sınırlandırılacak, daha fazlası için ek sigorta yaptırmak gerekecek. Parası olan parası kadar sağlık hizmeti alabilecek. Prim ödemeyenler sağlık hizmeti alamayacak. Sağlık hizmetleri piyasanın vahşi koşullarına terk edilecek.

Dünyanın birçok ülkesinde sosyal güvenlikle ilgili daha küçük değişiklik önerileri bile referanduma sunuluyor ve ancak toplum onay verirse gerçekleştiriliyor.

Bu ülkenin insanları, yapılmak istenenleri hiçbir şekilde hak etmemektedir. Ülkemizde sağlık ve sosyal güvenlik politikaları, Washington'daki IMF İcra Direktörleri Kurulu onayıyla değil, yetmiş milyon insanımızın özgür iradesi ve onayı ile oluşturulmalıdır.

Bu yasa tasarısı ile ilgili KESK, DİSK ve TTB tarafından 27 Mart-1 Nisan 2006 tarihleri arasında düzenlenen referandumda TMMOB ve bağlı Odalarının yönetici ve üyeleri Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı'na HAYIR oyu vereceklerdir.

TMMOB

..... İl Koordinasyon Kurulu

ANTALYA'DA REFERANDUM SALDIRISI

Mart 2006

Antalya Devlet Hastanesi'nde referandum çalışması yürüten hekim ve sağlık çalışanları, hastanenin özel güvenlik görevlilerinin saldırısına uğradılar. TTB, DİSK, KESK ve TMMOB yöneticileri saldırıyı kınamak üzere olağanüstü basın toplantısı düzenlediler.

Antalya Devlet Hastanesi'nde 28 Mart 2006 Salı sabahı meydana gelen olayda, referandum çalışmasını yürüten ve aralarında hastanenin kendi hekim ve sağlık çalışanlarının da bulunduğu bir grup, özel güvenlik görevlilerinin saldırısına uğradı. Olağanüstü basın toplantısı düzenleyen TTB, DİSK, KESK ve TMMOB yöneticileri, demokratik hakların kullanılmasına tahammül gösteremeyenlerin şiddeti hayatın her alanına taşıdıklarını belirterek, saldırıyı kınadılar.

TTB Merkez Konseyi binasında yapılan basın açıklamasına TTB İkinci Başkanı Dr. Metin Bakkalcı, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, DİSK Genel Başkan Yardımcısı Mahmut Seren ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı katıldı.

TMMOB BAŞBAKANLIK'A YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDA GÖRÜŞ BİLDİRDİ

Mart 2006

TMMOB, 4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı ile ilgili Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı'na görüş bildirdi. 30 Mart 2006 günü Başbakanlık'a iletilen görüşte şu konulara yer verildi.

"4817 SAYILI YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI"NA YÖNELİK TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB) GÖRÜŞÜ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Başbakanlık'ca hazırlanan "4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Birliğimiz tarafından değerlendirilmiştir.

TMMOB Yasası'nın 34 ve 35 inci maddelerinde yapılması düşünülen değişiklik öncelikle, TMMOB Yasası'nın bütünlüğünü bozmaktadır. Mühendislik ve mimarlık mesleğinde bir yapının projesine ve eklerine uygun yapılması esastır. Önerilen değişiklik, muvafakat almaksızın projede değişiklik yapılmasını, yani Anayasa'ya aykırı bir yapılanmayı içermektedir. 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın ilk hali ve gerekçesi tam bir eşitlik çerçevesine oturtulmuşken, önerilen değişiklik ile Türk vatandaşı mühendis ve mimarlar aleyhine eşitliği zedeleyen bir durum yaratılmaktadır. Bir mimar ve mühendisin Türkiye'de mesleki faaliyette bulunabilmesi için 3458 sayılı Yasa, YÖK Yasası bir Türk vatandaşından ne istiyorsa, yabancının da aynı koşula tabi tutulması zorunludur. Yabancı mimar ve mühendisten akademik ve mesleki yeterlilik istemeyen önerinizi, suç yalnızca Türk olmaktan dolayı mağdur olacak mimar ve mühendisler adına kabul etmemiz olanaklı değildir.

Bu bağlamda; Birliğimizin görüşleri doğrultusunda gerekli değişikliklerin yapılması istemiyle, değerlendirmelerimiz aşağıdadır.

TASARI İLE, ÇSGB TÜM AŞAMALARDA HEM TEK YETKİLİ HEM DE YETKİSİZ KILINMIŞTIR

Yasa değişikliği ile; yabancıların çalışma izinleri konusunda ilgili kamu kurumları olan İçişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bayındırlık ve İskan, Turizm Bakanlıkları ile birlikte, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan TMMOB da devre dışı bırakılmaktadır. Böylece alan, yalnızca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na (ÇSGB) bırakılmış gibi bir izlenim bırakılsa da, çalışma izninden muaf tutulan yabancıların kapsamı o kadar genişletilmiştir ki, kimlerin çalışma iznine tabi olduğu belirsizleşmiştir. Bunun yanında yetki devri ile izin yerleştirilmiştir. Oysa, bu alan yerinden yönetim alanı değildir.

TMMOB'un yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izni konusunda yetkisiz kılınması, Anayasal ve yasal dayanaklar çerçevesinde hukuka uygun değildir.

Çalışma Grubu'nun önerisi olan 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 34 üncü ve 35 inci maddelerindeki değişiklik hakkında, ÇSGB Taslağında bir değişiklik talebinin olmaması anlamlıdır. Nitekim, uzmanlık alanı olmayan konularda tek yetkili kurum olarak ÇSGB'nin bırakılması, mesleki ve akademik yeterliliği bilinmeyen yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının, her türlü işte, denetimden uzak bir

ortamda çalışmalarının yolunu açacaktır.

ÇSGB'nin önerdiği "Mesleki hizmetler kapsamında Bakanlığa ilk defa çalışma izni veya uzatma talebinde bulunan yabancıların çalışma izinleri akademik ve mesleki yeterliliğe ilişkin prosedürün tamamlanabilmesi için bir yılı geçmemek kaydıyla verilebilir." hükmünün, Çalışma Grubu metninde yer almaması da, Çalışma Grubu'nun bu konudaki haklı kaygıları önemsemediğini göstermektedir.

ÇSGB tasarısında olmamasına karşın, Çalışma Grubu önerisinde yer alan 13. madde düzenlemesi, TMMOB'u, yılda bir kez görüş alınan kurumlar arasında saymaktadır. Üstelik, çalışma izni konusunda yetkisi olmayan, aksine kendi çıkarları doğrultusunda çalışmalar yürüten sivil toplum örgütü temsilcileri de aynı masanın etrafına eşit taraf olarak çağrılmaktadır. TMMOB'u sürecin dışına iterek, bir danışma kurulunun şekilsel üyesi yapma çabası doğru bir yaklaşım değildir, kabul edilemez. Bu durum, aynı zamanda, Anayasanın 135. maddesine aykırı bir düzenlemedir.

TASARI, TMMOB'NİN YASAL YETKİLERİNE AYKIRI DÜZENLEMELER İÇERMEKTEDİR

27.1.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 34 üncü maddesi hakkında ÇSGB Taslağında bir değişiklik gündemde değildir. Çalışma Grubunun önerisinde ise; yabancı müteahhit veya yabancı kuruluşlar, Türkiye'de Devlet daireleri ile resmi ve özel kuruluş ve şahıslara karşı re-sen veya yerli kuruluşlarla birlikte taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, "yalnız bu işe münhasır kalmak kaydı" kaldırılmaktadır. Yalnızca o işte çalışma koşulunun kaldırılması, sınırsız ve denetimsiz çalışma hakkını sağlayacaktır. Ayrıca, izin sürecinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Odalar Birliğinin (TMMOB) görüşlerinin alınmaması istenmektedir.

6235 sayılı Kanunun 35 inci maddesi hakkında da ÇSGB'nin bir değişiklik talebi bulunmamaktadır. Çalışma Grubu ise, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Odalar Birliğinin (TMMOB) görüşlerinin alınmaması istenmektedir. Düzenleme ile, 34. madde dışında çalışacaklara tam serbestlik getirilmektedir.

Oysa, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasası ve 6235 sayılı TMMOB Yasası, yabancı meslek mensuplarının da TMMOB'a üyeliğini zorunlu kılmıştır.

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 1. maddesi mühendis ve mimarlık unvanlarının hangi koşullarda kazanıldığını düzenlemiştir. Maddeye göre; a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar; b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler; c) Türk Teknik okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar; d) Programlarının Türk Teknik okulu mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnamelerden birine sahip olanlar, Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve selahiyeti ile sanat icra edebilir, yani mesleki faaliyette bulunabilir. Çünkü; Yasanın 7. maddesine göre; "1 inci maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birine haiz olmayanlar Türkiye'de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamazlar. İmzalarla

sanat icra edemezler, bu unvanları kullanarak rey veremezler ve imza koyamazlar.” 8. madde ise, yasa hükümlerine aykırı harekette bulunanların ağır para cezası ile hapis cezası ile cezalandırılacaklarını belirtmektedir. Ayrıca, “Birinci maddede yazılı diploma ve ruhsatnameyi haiz olmayanları bu vesikaları haiz olanlara mahsus unvan ve salahiyetle işlerinde kullanan kimselerle hükmi şahsiyetlerin mümessilleri de aynı suretle cezaya mahkûm edilirler.” hükümleri mevcuttur.

3458 sayılı Yasaya göre; mühendislik ve mimarlık unvanlarını kazanabilmenin yasal koşulu; ülkemizde Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) bünyesinde bulunan mühendislik ve mimarlık fakültesinden birinden mezun olmak ya da yabancı mimarlık ve mühendislik fakültelerinden mezun olanlar için YÖK tarafından verilecek denklik belgesi almaktır. Nitekim, 3458 sayılı Yasanın 2. maddesi; “Yukardaki maddenin (b) ve (d) fıkralarında yazılı ecnebi memleketlerden mezun olanlara ruhsatname verebilmek için çıktıkları mektebin asli talebesi olarak tahsil dereceleri geçirmiş ve mektebin bütün tedrisatını muntazaman ve filen takip etmiş ve mektebde cari usullere göre geçirilmesi lazım gelen bütün imtihanları bitirmiş bulunmaları şarttır.” hükümlerini içermektedir.

ÇSGB tasarısının aksine, Çalışma Grubu önerisinde, “İlgili mercilerden görüş alınması” başlıklı 13. maddenin ilk fıkrasında yapılan değişiklikle, ilgili mercilerin meslekî yeterlilik dahil görüşlerin alınması sonrası Bakanlıkça izin verilmesi yöntemi yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu düzenleme, TMMOB ile birlikte YÖK’ü de devre dışı bırakmaktadır.

TMMOB, mesleki yeterliliği saptanmayan bir mühendis, mimar ve şehir plancının, ister Türk, ister yabancı olsun, mesleki alanda çalışmasını doğru bulmamaktadır. Yabancıların çalışma izni alması için, öncelikle meslek mensubu olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na göre, yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınmış ön lisans, lisans ve lisans üstü diplomaların denkliği YÖK tarafından tespit edilmek zorundadır. Yurttaşlarımız, yurtdışından akredite olmayan bir yükseköğretim kurumundan mezun ise, YÖK Yasası’nın 7. maddesi gereğince seviye tespit sınavına tabi tutulmaktadır. Seviye tespit sınavında başarılı olmayanlar, yükseköğretim kurumu mezunu sayılmadıkları için mimar ve mühendis unvanına sahip olamamakta ve mesleki faaliyette bulunamamaktadırlar. Ayrıca, alan yüksek öğretimle sınırlı olmayıp, ilk ve ortaöğretim kurumlarının denklik işlemleri halen Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Dolayısıyla tasarı, YÖK Yasası’na da aykırıdır.

Önerilen yasa değişikliğinde ise, bir yabancıların akredite olmuş bir yükseköğretim kurumundan mezun olmamasının bir önemi bulunmamaktadır. Yabancıların veya çalıştıran firmanın beyanı esas alınarak bu kişilere mesleki faaliyette bulunma olanağı sunulmaktadır.

Oysa, YÖK tarafından verilen Denklik Belgesi, TMMOB’nin konuyu değerlendirme sürecinde zorunlu gördüğü belgelerden birisidir. Uluslararası akredite olmayan okullardan mezun olanlar için Denklik Belgesinin aranmamasına yönelik bir mevzuat değişikliği TMMOB tarafından kabul edilemez. Bu bağlamda, mevcut ve olası yasal düzenlemelerin amacı, akademik ve mesleki yeterliliği olanların Türkiye’de hizmet sunması olmalıdır. Bu yasa değişikliği önerisinin kamu yararı gözetmediği açıktır.

Türkiye’de, 3458 sayılı Yasa’nın 1. maddesindeki koşulu yerine getirmiş olan mühendis ve mimar unvanına sahip olanların mesleki faaliyette bulunabilmeleri için ise, 6235 sayılı Yasa’nın 33. ve 36. maddeleri gereği ilgili meslek odasına üyelikleri zorunludur.

Tasarıda değişiklik yapılmayan 6235 sayılı Kanununun 33. Maddesine göre; “Türkiye’de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve meslekî tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.” 19.4.1983 tarih ve 66 sayılı K.H.K. ile getirilen istisna, kamu kurumu ve kuruluşları ile İDT ve KİT’lerde asli ve sürekli olarak çalışanların ilgili odaya girmelerinin isteklerine bağlı olmasıyla sınırlıdır. Maddeye göre, bunlar da, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler.

Önerilen Yasa değişikliği; yeterliliği tespit edilmemiş kişilerin, Türkiye’de unvanların tespit ve faaliyetleri denetime tabi tutmaksızın mimarlık ve mühendislik faaliyetine izin verdiğinden 3458 sayılı Yasa ile 6235 sayılı Yasaya aykırıdır. Bu durum kamu yararını yok saymaktır.

TASARI, YARGI KARARLARINI YOK SAYAN DÜZENLEMELER İÇERMEKTEDİR.

“Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in 55. maddesine eklenen (ı) bendi ile 2. fıkrası ve Geçici 1. maddesinin iptali amacıyla TMMOB tarafından açılan E: 2004/8649 nolu davada, Danıştay Onuncu ve Sekizinci Dairelerince 13.9.2005 tarihinde oybirliğiyle alınan kararda, dava konusu yönetmeliğin 55. maddesine eklenen (ı) bendi ile 2. fıkrası hukuka aykırı bulunmuş ve iptal edilmiştir. Geçici 1 inci maddenin “uygulanma süresinin bitmiş olması” nedeniyle yürütmenin durdurulması istemi reddedilmiştir.

Dava konusu yönetmeliğin değişik 55 inci maddesinde yer alan, “Özel Kanunlarda belirlenen hükümler saklı kalmak ve yabancı ile İşverenin diğer kanunlardan doğan yükümlülüklerini yerine getirmek kaydıyla,.... ı) Türkiye’nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmeler gereğince veya konsorsiyumlar tarafından yürütülecek ulusal, uluslararası projelerde veya.’ uluslararası kuruluşlarda çalışacak yabancıların, ... çalışma izni almalarına gerek bulunmamaktadır,” hükmü ile; 2. fıkrasında yer alan, “Ancak, mesleki hizmetler kapsamında olup, muafiyet hükümlerine” tabi yabancı mimar, mühendis ve şehir plançılarının, hizmet sürelerinin bir ay aşması, (ı) bendi kapsamındakilerin ise bir yılı aşması durumunda, akademik ve mesleki yeterliliğini tamamlayarak Bakanlıktan çalışma izni alması, İlgili meslek kuruluşuna geçici üye olması ve ulusal kurum ve kuruluşların uygulamalarına uyması zorunludur. Muafiyet süreleri uzatılamaz. ...” hükmü iptal edilmiştir.

Yargı kararına göre; 4817 sayılı Yasanın 22. maddesinde çalışma izninden muaf tutulacak yabancılara ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmekle birlikte; çalışma izninden muaf tutulacaklar aynı Yasanın, 6235 sayılı Yasayı değiştiren 26 ve 27 nci maddeleriyle sınırlandırılmış; yabancı uzman, mühendis, yüksek mühendis, mimar, yüksek mimarlar muafiyet kapsamı dışında bırakılmıştır. Esasen 6235 sayılı Yasanın 33 üncü, 36 inci ve 38 inci maddesinde yer alan hükümler nedeniyle konu yeterince açıklığa kavuşturulmuştur. Bu haliyle 6235 sayılı Yasayla yapılan düzenlemeye açıkça aykırı bulunan dava konusu yönetmelik hükümlerinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.”

Yargının bu kararına karşı, tasarının 2. maddesi ile yasa kapsamında sayılan istisnalar arasına “Savunma sanayi projelerinde ve Türkiye’nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı

sözleşmeler gereğince kurulan konsorsiyumlar tarafından yürütülecek ulusal, uluslararası projelerde veya uluslararası kuruluşlarda çalışacak yabancılar” eklenmiştir.

Anayasanın 138. maddesi, yargı kararlarının bağlayıcılığını düzenlemiş iken, aksi bir düzenlemeye yer veren tasarı, Anayasaya aykırıdır.

TASARI İLE DENETİMSİZ HİZMET SUNUMUNUN ÖNÜ AÇILMAKTADIR

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasası ve 6235 sayılı TMMOB Yasası, yabancı meslek mensuplarının da TMMOB'a üyeliğini zorunlu kılmıştır. Üye olmanın anlamı; mesleğini icra ederken uymakla yükümlü olunan kuralların varlığı ve bunların denetimidir. Bir meslek mensubu, mesleğini icra ederken, mesleğinin gerektirdiği yükümlülüklerle uygun olarak mesleğini icra etmek durumundadır. Bunun denetimi de meslek odalarında yapılmaktadır. Bu nedenle, ülkemizde mimarlık ve mühendislik mesleğini icra eden yabancı bir meslek mensubu, Türk vatandaşı meslek mensubunun uymak zorunda olduğu yükümlülüklerle uygun davranmak zorundadır. 6235 sayılı Yasanın 33. maddesindeki üyelik koşulu ile 38. maddesindeki meslekten men yaptırımı, yabancıların Türkiye'deki mesleki faaliyetinin denetlenmesine yöneliktir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı mühendis, mimar ve şehir plancılarına getirilen kısıtlamalar ortada iken, yabancılara yönelik yaptırımların kaldırılması ise, Anayasanın 1. maddesinde yer alan “eşitlik” ilkesi ile 49. maddesinde yer alan “çalışma özgürlüğü” hakkına aykırıdır.

TMMOB ve bağlı Odaları, mühendis, mimar veya şehir plancısı olmayana, olsa ve belgelese de mesleğini yapmayacağını taahhüt edenleri üye yapmaya zorlamamaktadır. Ancak, mesleğini yapacak yabancıların geçici üyeliği ve denetlenmesini zorunlu görmektedir.

TMMOB Yasası'nın gerekçesinde yer alan “mühendislik hizmetinin ülke güvenliği ile yakından ilgili olduğu” saptaması doğrultusunda, denetimsiz hizmet sunumunu yasallaştırmaya yönelik girişimler kapsamında, meslek üyelerinin denetimini ortadan kaldıracak yasal değişiklikler, TMMOB'nin de ortadan kaldırılması anlamına gelecektir. Bu durumda ise, mühendislik hizmetlerinin kamu çıkarından ve ülke güvenliğinden uzak bir noktaya getirileceği açıktır.

Ayrıca, ÇSGB'nın isteminin aksine, Çalışma Grubu'nun 13. madde önerisinde yer alan; “Diğer kanunlarda yer alan, yabancıların çalışamayacağı iş ve mesleklere dair hükümler saklıdır.” hükmünün de kaldırılmasıyla, ulusal mevzuat alanında hiçbir kısıtlayıcı düzenlemeye tahammül olmadığı görülmektedir.

TASARI, AB MEVZUATINA DA AYKIRI DÜZENLEMELER İÇERMEKTEDİR

Mesleki unvanların kullanılması ve mesleki faaliyetlerin icrasının bir takım koşullara bağlanması yalnızca ülkemizde yapılan bir uygulama değildir. Bütün gelişmiş ülkelerde ya da herhangi bir ülkede, lisans eğitimi almak yeter koşul olarak görülmemektedir. Bazı ülkelerde UNESCO listesinde tanınan üniversitelerden mezun olmak dahi yetmemektedir. Her ülkenin iç hukukunda mesleki hizmetlerin sunumunda bir çok kısıt konulmuştur. Birçok ülkede akademik yeterlilik dahi yeterli görülmemekte, ek eğitim almak, mesleki yeterlilik ve dil bilmek gibi bir çok koşul birlikte aranmaktadır. Avrupa Birliği mevzuatı gereği meslek odasına üyelik bir zorunluluktur. Almanya, Fransa, Danimarka gibi ülkelerin meslek yasaları incelendiğinde, bizdeki üyelik koşulu dışında, bir çok mesleki yeterlilik kriterleri arandığı da görülecektir. Yani, her ülkenin iç hukukunda mesleki hizmetlerin sunumunda bir çok kısıt konulmuştur.

4817 sayılı Yasa hakkında 24.1.2003 tarihli TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nda; "tasarı hazırlanırken öncelikle ulusal mevzuatımızdaki hükümler ile ülkemizin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerdeki hükümlerin dikkate alındığı ve yabancı istihdamının yasal çerçevede olmasının gerek ülkemizin menfaatleri, gerekse yabancı çalışanlar için büyük önem arz ettiği, tasarının Avrupa Birliği Türkiye Ortaklık Hukuku ve karşılıklılık esasını temel alınarak hazırlandığı ve paralel düzenlemeler yapıldığı" belirtmektedir. 2003 yılından günümüze değin, AB mevzuatında aksi yönde bir değişiklik söz konusu değildir.

Tasarı, uyum çabası içerisine girilen AB mevzuatına uyumlu bir düzenleme değildir. Aksine, AB tarafından yurttaşlarımızın serbest dolaşımına yönelik kalıcı sınırlamaların gündeme getirildiği süreçte, yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının hiçbir kısıtlama konulmadan ülkemize gelmelerinin önü açılmaktadır. Böyle bir durum, karşılıklılık ilkesine aykırı olduğu gibi, müzakere sürecinde ülkemizin elindeki kozları kullanma şansını yitirmesine yol açacaktır.

Ayrıca, Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) kapsamında, yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarına yönelik ülke taahhütlerimiz arasında, haklı olarak TMMOB Yasası'ndan gelen kısıtlarımızın bulunduğu da unutulmamalıdır.

Bu bağlamda, gereksiz bir çok düzenleme yapmaya çalışmak yerine, öncelikle 4817 sayılı Yasanın 8. maddesinin (e) bendinin tam üyelik gerçekleşinceye kadar yürürlükten kaldırılmasına yönelik bir düzenleme gerçekleştirilmelidir.

TASARI İLE, HAKSIZ REKABET ORTAMI YARATILMAKTADIR

Tasarı ile, kapsama alınan ikili anlaşmalar ve konsorsiyumlar vb yoluyla izin almadan yabancılara her türlü projede çalışma hakkı verilerek, hizmet sunumu denetim dışı bırakılmaktadır. Bu durum, haksız rekabete yol açacağı gibi, Anayasaya aykırıdır ve Devletin sorumluluğuyla bağdaşmamaktadır.

Halen yürürlükte olan "Mühendislik ve Mimar Ruhsatnameleri Hakkında Nizamname'nin 9. maddesine göre; "Ecnebi olup ta Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis veya mimar sıfat ve salahiyetiyle çalışanlar bila istisna ruhsatname almaya mecburdurlar. Bunların hükümet tarafından mukavele ile memlekete getirilmiş olmaları kendilerini bu mecburiyetten kurtaramaz."

Tasarıda, "İzin alma yükümlülüğü ve izin verme yetkisi" başlıklı 4. maddede, çalışmaya başlamadan önce ilgili makama bilgi vermek koşulu kaldırılmış, Çalışma Grubu önerisiyle işe başladıktan sonra Bakanlığın uygun görüşüyle çalışma izni alma süresi 1 aydan 3 aya çıkarılmıştır. Bu süre artırımını, kayıt dışı çalışmayı özendirerek, kısa süreli işlerde yanlış uygulamalar yaşanmasının önünü açacaktır.

Tasarı ile; 5. maddede yer alan, "Bir yıllık kanuni çalışma süresinden sonra, aynı işyeri veya işletme ve aynı meslekte çalışmak üzere çalışma izninin süresi üç yıla kadar uzatılabilir." hükmü, "iki yıl daha uzatılabilir." şekline dönüştürülmüştür. "Üç yıllık kanuni çalışma süresinin sonunda, aynı meslekte ve dilediği işverenin yanında çalışmak üzere, çalışma izninin süresi altı yıla kadar uzatılabilir." hükmü de, "üç yıl daha uzatılabilir." şekline dönüştürülmüştür. Böylece, üst sınırların sonuna kadar kullanılması yasal güvence altına alınmaktadır.

ÇSGB taslağındaki 8. maddenin (ı) bendinde 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu kapsamında değerlendirilen doğrudan yabancı yatırımlarda istihdam edilecek kilit personel niteliğindeki yabancılar istisna tutulurken; Çalışma Grubu önerisinde, istihdam edilecek kilit personel niteliğindeki tüm yabancılar kapsama alınmıştır. Böylece, “kilit personel” statüsüne sokulacak pek çok yabancı haksız rekabete yol açacak şekilde çalışma ortamı bulacaktır. Çalışma Grubu önerisi olarak maddenin (a) bendindeki değişikliklerle, eşin Türkiye’de ikamet etme zorunluluğu kaldırılmış, alan daha da serbestleştirilmiştir.

Tasarının “Bağımsız çalışma izni” başlıklı 7. maddesinde Çalışma Grubu önerisi olarak getirilen “Ancak, beş kişilik yerli işgücü istihdamı sağlayacak olanlardan bu şart aranmayabilir.” istisnası, KOBİ’lerin rekabet şansını azaltacak ve danışıklı süreçlerin yaşanmasına yol açabilecek bir düzenlemedir.

Mühendislik ve mimarlık mesleğinin icrası için aranan koşullar, yabancı-yurttaş ayrımı yapılarak düzenlenemez. Yurttaşların aleyhine ve eşitlik ilkesine aykırı olan bu önerinin ne bilim karşısında ne de hukuk karşısında savunulabilir bir yönü bulunmamaktadır. Çünkü, kalitesiz hizmetin kontrolsüz olarak sunumuna imkan veren ve kendi vatandaşları aleyhine haksız rekabetin önünü açan düzenlemede kamu yararının olduğunu savunmak olanaklı değildir.

SONUÇ

Merkezi İdare, yapacağı tüm düzenlemelerde kamu yararını gözetmek durumundadır. Bu nedenle, kalitesiz hizmetin kontrolsüz sunumuna olanak tanıyan ve kendi vatandaşları aleyhine haksız rekabetin önünü açan düzenlemelerden, üstlendiği görev nedeniyle kaçınılmalıdır.

Yasanın temel amaçlarından biri; her şeyden önce kendi vatandaşlarımızın öncelikle istihdam edilmesi, ihtisas gerektiren işlerde aynı işi yapmak üzere aynı niteliği haiz ülkemiz işgücünden karşılanamayacak bir talep bulunması halinde yabancı istihdamının düzenlenmesi olmalıdır.

Yasa değişikliği ile; mesleki ve akademik yeterlilik prosedürü kaldırılarak, akademik yeterlilik ile mesleki bilgi ve deneyim aranmadan, tüm yabancıların her işte çalışmasının önü açılmamalıdır.

Yabancıların çalışma izinlerine yönelik mevzuat hakkında yargı kararlarına aykırı düzenlemeler yapılmamalıdır.

Yasa değişikliğinde, Ülkemiz mühendis-mimar ve şehir plancısında aranan koşulların da en azından yabancılardan da istenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

TMMOB, bu süreçte önyargılara ve çıkarlara dayalı bakış açısıyla bir idari engel değil, tüm dünyada olduğu gibi kamu yararını sağlayıcı düzenlemeleri yapan ve her aşamada başvurulacak bir kurum olarak değerlendirilmelidir.

İNSANLIK AYAĞA KALKIYOR TÜRKİYE'DE BİR İLK YAŞANIYOR Nisan 2006

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı ile ilgili 27 Mart-1 Nisan 2006 tarihleri arasında DİSK, KESK ve TTB tarafından düzenlenen ve TMMOB'nin desteklediği Referandumun sonuçları Ankara'da açıklandı. Konu ile ilgili TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi ve TTB İl Başkanı Metin Bakkalçı'nın katılımıyla yapılan basın açıklamasında şu görüşlere yer verildi.

Ülkenin her yerinde, toplumun her kesiminden milyonlar, bir konuya ilişkin bilgiyi paylaşarak, özgürce iradesini ortaya koyuyor.

Başta “Referandum 2006” çağrıcısı olan DİSK, KESK, TMMOB, TTB olmak üzere, “Referandum 2006”ya sahip çıkan kurumlar ve kişiler her türlü resmi engellemelere karşın, örgütlülükleri ve güçleri ile bu çalışmayı başarmışlardır.

Tümüyle gönüllü kuruluşların, bir zorunluluk olmaksızın görev yaptığı, halkın bir zorunluluk olmaksızın büyük bir coşku ve heyecan ile katıldığı bu referandumda 2.241.738 gerçek kişi oyunu kullanarak Türkiye’de bir ilki yaşatmışlardır. Kullanılan oyların % 99.4’ü (2.228.592) HAYIR oyu olup, ülkemiz için aydınlık bir yolun önü açılmış, sosyal devletin tasfiyesine halkımız açıkça karşı çıkmıştır.

Bu coşku ve heyecan nasıl olmasın ki?

Söz konusu olan, kimi güzel sözcüklerin arkasında toplum olma vasfını tümüyle ortadan kaldıran, insanlık tarihinin derinliklerinde kalan gayri insani bir toplum tahayyülünün yasal çerçevesi olan “Genel Sağlık ve Emeklilik Sigortası” diye bilinen yasa tasarısıdır.

Bu yasa tasarısı ile, daha geçen hafta Sayın Çalışma Bakanı'nın söylediği gibi emeklilik maaşları düşürülecek. Dahası, emeklilik kesintileri artacağı için bugünkü ücretlerimizin düşürülmesi, emeklilik yaşının 65’e, prim ödeme gün sayısının 9.000’e çıkarılmasıyla, emekli olabilmek imkansız hale getirilmektedir. Yasadaki diğer maddelerde “paran kadar sağlık anlayışının” tamamen yerleştirilmesi isteniyor.

Milli gelirin % 7.6 arttığı söylenildiği bir dönemde, ayda 127 YTL geliri olanlardan 64 YTL sağlık vergisi alacaklarını söyleme cesareti gösterenlerin hedefledikleri gayri insani, gayri vicdani, gayri ahlaki bir toplum tasarımına karşı bu referandum sürecinde İNSANİ DEĞERLERE sahip çıkılmıştır.

Toplumsal dokumuzun hızla çözülüşünün her türlü sonuçlarının yaşandığı bir dönemde bu durum ÜLKEMİZ İÇİN BİR UMUT OLMUŞTUR.

Şimdi, bu sonuçları gerek merkezi, gerekse de yerel düzeyde Hükümete ve Parlamento’ya iletacağız.

Hükümet ve Parlamento’nun, halkın iradesine hürmet etmesini, sorumluluklarını hatırlamasını ve tasarıyı geri çekmesini bekliyoruz.

Aksi tutum, Hükümetin sayısal gücüne güvenerek halkın iradesini yok saymasıdır. Bu tutum meşru olamaz.

Bir yanda halkın neredeyse tamamı,

Öte yanda IMF ve Dünya Bankası ile ülkemizdeki mutlu bir azınlık.

Hükümet ve Parlamento bu noktada ya geniş halk kitleleri ya da mutlu azınlıktan yana tercihini kullanmakla karşı karşıyadır.

Şu anda Türkiye’de kurulmuş olan 2892 sandığın her biri, bir “Bugünümüze ve Geleceğimize Sahip Çıkma ve Süreci İzleme Merkezi’ne dönüşmüş durumdadır. Bu sandık sayıları arttırılmak kaydı ile her bir sandık İNSANCA BİR YAŞAM İÇİN BÜYÜK YÜRÜYÜŞ hazırlıklarına başlamıştır.

Tüm bu çıplak gerçek karşında Genel Sağlık ve Emeklilik Sigortası diye bilinen yasa tasarısı TBMM Genel Kurul’unda görüşülmeye başlanırsa, her bir sandığımızın merkezini oluşturduğu milyonlar İNSANCA BİR YAŞAM İÇİN BÜYÜK YÜRÜYÜŞÜ başlatacaktır.

Halka rağmen bu gayri insani yasalar geçemez.

Dahası bu gayri insani yasaları geçirmeye niyetlenenler iktidarlarının sonunu getireceklerdir.

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

TÜRK MÜHENDİS MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

TMMOB VE İŞSİZLİK-İSTİHDAM-DEVLETTE KADROLAŞMA Nisan 2006

Kanaltürk'de yayımlanan ve gazeteci Tuncay Özkan'ın sunduğu Söz Meclisi programının 31 Mart 2006 tarihinde yayımlanan bölümünün konusu "İşsizlik, istihdam ve devlette kadrolaşma" oldu. Söz Meclisi her ayın son Cuma akşamı emek ve meslek örgütü başkanlarının katılımı ile canlı olarak yayımlanıyor. Programa TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da katıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasında şunları da söyledi:

Herkese iyi geceler. Öncelikle gecenin bu ilerlemiş saatinde bizi izlemekte olan değerli izleyicilere, size ve katılımcı arkadaşlarımıza saygılar sunuyorum. Bir şeyi daha söyleyerek konuşmama başlamak istiyorum. Bugün Söz Meclisinin en tatsız bölümü oluyor. Neden? Çünkü işsizlik Türkiye'nin en sıkıntılı, en zor, en çözülemez, en sorunlu ve en acı bir kavramı. Çünkü işsiz kalmak insanın başına geldiğinde bilebileceği en kötü durum. Ve işte burada verilen sayılarla bu ülkede yarın birileri işsiz kalacak. İşsizlik evine ekmeğe götürmememe demek, para götürmememe demek, en temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumuna düşmek demek. Gerçekten çok sıkıntılı bir konuyu burada konuşuyoruz.

Şimdi, Türkiye'de işsizliği konuştuğumuzda, işsizliğin devletin resmi sayılarına göre %11 olduğu ve bu oranın her yıl arttığı bir ülkede öne bir başka konu çıkıyor: "Haline şükretmek" durumuna düşmek. İşsizlik artıyor, bu da halen çalışanlara "haline şükretmek alışkanlığı" veriyor. Bugün bütçe plan komisyonunda -herhalde bitirdiler-, Türkiye'de çalışanların geleceğine yönelik çok ciddi bir karar alıyor. Siyasal iktidar "bir reform, sağlıkta yapısal bir değişim programı" yasası geçiriyor. Bugün siyasal iktidar, IMF ve Dünya Bankası buyruklarıyla "Sağlıkta reform" adı ile kamuoyuna sunduğu, siyasal duruşları birbirinden farklı olan emek örgütlerinin ortaklaşa onca uyarılarına ve muhalefetine rağmen, kendi bildiği doğrultuda bir yasayı komisyondan geçirdi. Şimdi halimize şükretme zamanı değil. KESK'in DİSK'in TTB'nin ortaklaşa çağrısını yaptığı bir halk oylamasında referandum çağrısında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bu çabayı desteklediğini burada bir kez daha söylemektedir. Ben bizi dinleyen bütün yurttaşlarımıza, üyelerimize yarın referandum sandıklarında oy kullanmalarını ve bu yasalara "Hayır" demelerini öncelikle söylüyorum. Türkiye'deki en tehlikeli durum, bana göre "haline şükretme" durumudur. Hayır, bu kabul edilmemeli. İtirazım var diyeceksiniz. Yoksa bu işler olmuyor. Sıkıntılar giderek büyüyor. İşsizliği ve istihdamı konuştuğumuz bu günde bu yasa tasarısına, çocuklarımızın ve Türkiye'nin geleceği için karşı çıkmak hepimizin sorumluluğundadır. İtiraz ediyorum demek gerekir.

Konumuzun kadrolaşma başlığı ile ilgili olarak şunları söylemek durumundayım: Ben kadrolaşmanın konuşulduğu ortamda yapılacak bir siyasal değerlendirmede, kadrolaşmaya o dönemin hükümetinin yaptığı iş olarak bakmamak gerekir diye düşünüyorum. O doğru olmaz. Öyle Türkiye'yi çözümleyemezsiniz. Kadrolaşmada, siyasal iktidar sahiplerinin kendi yandaşı bürokratlarla işi yapmaları bir ölçüde makul de karşılanabilir. Yani üst düzey bürokratları, genel müdürleri değiştirmek, o siyasal iktidarın kendine yakın gördüğü insanlarla birlikte çalışma isteği belki onun doğal hakkı olarak da görülebilir ama, sayılar burada söylendiği miktara çıkmışsa, burada verilen sayılar doğruysa bunun adı en hafif ifade ile "ayıp" olur. Bu iktidar kendinden öncekilerin -burada söylenenlerden çıkardığım rakamlarla-, 10 katı kadar kadrolaşmaya gitti ise kendilerine sadece "kolay gelsin" derim. "Bu hükümet kadrolaşmada kendinden öncekilerden on kat fazla başarılıdır" demek

yanlış olmayacaktır.

Şimdi meslek alanımızla ilgili işsizlik ve istihdam konusunda şunları söylemek gerekir: Mühendislik, mimarlık mesleğine baktığımızda, bizim mesleğimizin “hoş” bir meslek olduğu söylenebilir. Bilim ve teknolojiyi insanla buluşturuyorsun. Yer altı, yer üstü zenginlikleri bir nakış gibi işleyebiliyorsun. Bunun mekanizmalarını biliyor ve kullanıyorsun. Akıllısın ve çağdaş bir kafan var. Odağında insan olan iyi işler yapıyorsun. Çalışma alanın keyifli. Ama, bizim mesleğimiz, bizim ülkemizde keyifli olarak yapılabilen bir meslek değil. Niye? 1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla 280 bin kayıtlı üyemiz var. Ama gelinen noktada üyenin %25'i işsiz ya da meslek dışı bir alanda çalışıyor. Bazı mühendislik alanları özelinde bu oran %40 lara ulaşıyor. İnsan şimdi düşünüyor: Yatırımın olmadığı, ranta ve faiz düzenlemesine bağlı bir ekonomik sistemde, böylesi bir ülkede bu kadar mühendise, mimara ihtiyaç var mı? Aslında Türkiye'nin kalkınması ve gelişmesi için eğer doğru bir planlama yaparsanız bu sayının ne kadar az olduğunu hemen görürsünüz. 760 bin kilometrekareyi aşan bir coğrafyanın üstündeki her şeyi, insan için bir nakış gibi işleyecek mühendis, mimar sayısının gerçekten çok az olduğunu görürsünüz. Ama, gerçek hayata baktığımızda biz % 25 işsiz ve meslek dışı çalışma rakamı koyuyoruz ortaya. Ve sürekli olarak bunun da olumsuz doğru yükseldiğini de biliyoruz. Özelleştirmelerle çıkartılanlar, sanayideki daralma, inşaat sektörünün her türlü olumsuz durumu, sanayileşmeden vaz geçme, bizim arkadaşlarımızı mesleki faaliyetlerinin dışına itmiş oluyor.

3 alanda çalışanlar bu mesleği icra edenler: Kamuda 1980'li yıllardan beri 657'ye tabi bir mühendis mimar alınma işi çok düşük sayılardadır bu ülkede. Devlet yatırım yapmamaktadır, siyasal iktidarlar kamudaki mühendisleri ve mimarları gözden çıkarmışlardır. Özel sektörde işten çıkartılı verirsiniz, montaja dayalı bir sanayide size ihtiyaç yoktur. Yatırımın, büyük uzmanlık isteyen, yüksek teknolojiyi barındıran durumlarında yeterlilik sorunun olur, siz çıkartılacak kişi olursunuz. Mesleğinizi kendi firmanızı kurarak serbest mühendis mimar olarak icra etmeye çalıştığımızda kayıtlarımız gösterir ki, inanılmaz sayıda firma kapatılması ya da küçülmesi yaşanır. Üç alanda da çalışan arkadaşlarımızın istihdam sorunu çok büyüktür, ama yaşanan süreçte işsizlik daha önemli bir sorun alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bütün bunların anlaşılması, durumun vehametinin anlaşılması bir cümle ile çok kolay olacak: 25 yıllık kamuda çalışan bir mühendis arkadaşım, son yapılan zamlar da dahil ortalama 1.100 YTL ücretle yaşamaya çalışmaktadır. 25 yıl sonra devletin mühendisine verdiği değer aylık olarak ancak bu kadardır. Bu rakama çalıştırılan mühendis, mühendis midir, işsiz midir, yoksul mudur, bunların yanıtını siyasal iktidar vermek zorundadır.

Aslında, bütün bu konulara baktığımızda ülkemizde yaşanan bu olumsuz sürecin, dünyanın yaşadığı süreçlerden ayrı tutulması mümkün değil. Adına küreselleşme dediğimiz bir dönem yaşanıyor. Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemektedir. Politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını çalışanlar aleyhine kötüleştirmektedir. Küresel dünyada gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurum derinleşmiştir. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on

yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir rant ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Çok uluslu şirketlerin temel stratejileri ise bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılmaya uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin gelecekle karartılmaktadır. Bu nedenlerle bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, küreselleşmeye ve onun yansımalarına, özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir.

Oysa 50 yıl önce yazılan “Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi madde 23 de şunlar yazılı değil miydi?: “Her şahsın çalışmaya, işini serbestçe seçmeye, adil ve elverişli çalışma şartlarına ve işsizlikten korunmaya hakkı vardır.”

50 yıl önce o gün söylenen bu söz, bugün sosyal devlet olduğu iddia edilen ülkemizde geçerli midir? Hayır, hiç kimsenin çalışma hakkı yoktur bu ülkede, işini serbestçe seçme hakkı yoktur, adil ve elverişli çalışma şartları ve işsizlikten korunma hakkı yoktur.

Bu, sadece ülkemizde böyle değil. İşte sermayenin küreselleşmesinin sonucu: İşte Fransada 26 yaş sınırının altında işe alınanların 2 yıl içinde tazminat hakkı ödemeksizin işten çıkarılmaya yönelik yasal düzenleme çalışmaları. İşte Avrupa Birliği’nde en iyi sayılan ülkelerde işsizlik oranının % 5 oluşu.

Emek Platformu 26 Eylül 2002 tarihinde Türkiye’de yaşananı, olanı biteni tespit etti. “Yaptığımız iş, iş değil, bu yolun sonu çıkmaz sokaktır.” dedi. Emek Platformu programından birkaç cümleyi burada paylaşmak isterim:

Ülkemizde bugün de süren kriz, uzun yıllardır uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde uygulanan, insanı ve emeği gözardı eden ekonomik ve sosyal politikaların ve siyasal tercihlerin sonucudur. Türkiye’ye bu politikaları dayatan IMF ve Dünya Bankası güdümündeki hükümetler ardı ardına yaşadığımız krizlerin baş sorumlusudurlar.

Türkiye bütçesi, sosyal devlet ilkelerinin gereklerini yerine getirme anlayışından tümüyle uzaklaştırılarak, tamamıyla bir iç ve dış borç faizi ödeme mekanizmasına indirgenmiştir. Planlama fikrinin tümünden gözardı edildiği ve gerçek anlamda “vahşi kapitalizmin” uygulandığı bir süreç yaşanmaktadır.

Özelleştirme ile KİT’lerin tasfiye edilme sürecine ek olarak, tarımda liberalleştirme adı altında tarımın uluslararası tekelere açılması gerçekleştirilmektedir. Tarım kesiminin verim artışı azalmakta ve özellikle tarımdaki küçük üreticiler yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Hayvancılık gözden çıkarılmış durumdadır. Sosyal güvenlik, sağlık, eğitim başta olmak üzere; tüm temel haklar sadece parası olanların yeterince yararlandığı bir anlayışa terk edilmiştir. Pek çok küçük ve orta ölçekli işletmeler batmakta ve pek çok esnaf kepenklerini kapatmak zorunda kalmaktadır.

Bugüne kadar IMF ve Dünya Bankası politikalarını savunarak uygulayan hükümetler, ülkemizi derin açmazların içine sürüklemektedirler.

Halkın refah düzeyini yükseltmeyi, gelir dağılımındaki uçurumları gidermeyi ve rant yerine üretimi arttırmayı amaçlamayan hiçbir politika çözüm üretmeyecektir. Türkiye ekono-

misinin sanayileşme, istihdam ve yatırım artışlarına dayalı dengeli bir büyüme yapısına kavuşturulması ancak kapsamlı ve eş zamanlı bir kamu kesimi, mali kesim ve ödemeler dengesi reformu ile sağlanabilecektir.

Yukarıda ortaya konulan sürece karşı oluşan tepkileri bastırabilmek amacıyla antide-mokratik uygulamalar artmış; ülkenin emek ve demokrasi güçlerinin görüş ve önerilerini kamuoyuna aktarma ve kamuoyu yaratma olanakları da kısıtlanmıştır. Düşünce ve ifade özgürlüğü konusunda yasal ve fiili kısıtlamalarla insan hakları ihlalleri gündemde kalmaya devam etmiştir. Hukukun üstünlüğü yerine, her kademede hukuksuzluğun ve kuralsızlığın hüküm sürdüğü bir çürümüşlükte karşı karşıya kalınmıştır.

Parlamento ve hükümetlerin yapması gereken, başarısızlığı kanıtlanmış ve toplumsal desteği kalmamış, yolsuzluk ve yoksulluk üretmekten başka bir işe yaramayan IMF ve Dünya Bankası politikalarından ve bu politikalara zemin oluşturan siyasal sistemden vazgeçmek ve siyasal sistemi demokratikleştirerek halka açmaktır.

Öncelikle, siyasi iradenin uluslararası sermayeye değil; halka hizmet yönünde belirmesi gerekmektedir. Bu nedenle de sorun, emekten yana politikaları yaşama geçirecek siyasi iradenin iktidara taşınması sorunu haline gelmiştir..

Türkiye’de aslında emek tarafından ya da demokrasi güçleri açısından bakarsanız sorunlar tespit edilmiş sorunlardır. Burada önemli olan bu değişimin ve dönüşümün nasıl yapılacağına planlanması ve programlanmasında yatıyor.

Makina Mühendisleri Odamız ve TMMOB yıllardır bu ülkede Sanayi Kongreleri gerçekleştiretir. 1960’larda başlayan bu serüven, 1987’den beri her iki yılda düzenli olarak yapıla gelmiştir. 2001 yılında “Küreselleşme ve Sanayileşme” başlığında, 2003 yılında Küreselleşme ve AB süreçlerinin ülke sanayi ve mühendislerine etkileri” başlığında, 2005 yılında da “Sanayileşme, istihdam ve refah” isimli bir başlıkla gerçekleşti. Kongrelerimizin tamamının Sonuç Bildirileri kamuoyu ile paylaşıldı.

İşsizlik ve istihdamı konuştuğumuz bu gün, son yapılan Sanayi Kongresi’nin bir bölümünü sizle paylaşmak istedim: Şunları yazmışız: “Küreselleşmenin, emeği baskı altına alan stratejisine karşı en azından belirli ilkelere sahip çıkılması gerekir: İstihdamın bir hak olarak kabul edilmesi, Çalışma saatlerinin en aza düşürülmesi, Çalışmanın doğayı tahribinin en aza indirilmesi, Her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması, Sadece fırsat eşitliğinin değil eşitliğin kendisinin de bir değer olduğu kabulü, Üretimin hem işçiler, hem de çevre hakkını içerecek biçimde maksimum demokratik kontrolü, Tüketimin eğitim, sağlık, ulaşım ve rekreasyonu da içerecek biçimde toplumsallaştırılması bu ilkelerin en önemlileridir.”

Aslında işsizlik ve istihdam konusu; “Emekçilerin örgütlü gücünün katılımı, stratejik demokratik bir planlama, Bilim, teknoloji ve Ar-Ge yatırımlarına sistemli bir yaklaşım, Üretimin üretkenlik artışlarının, teknolojik yeniliklerin ve ihracatın sistemli ve adil bir biçimde teşvik edilmesi, Finans sisteminin spekülatif sermaye akışını durduracak ve ekonomik programı destekleyecek şekilde yeniden yapılandırılması, Adil bir vergi sistemi, Uluslararası ekonomiyle, ekonomik kuruluşlarla özgüvene ve bağımsızlığa dayalı ilişkiler, Ücretsiz ve nitelikli bir kamu eğitim sistemi ve kamu sağlık sistemi, Yoksulluk ve yolsuzluklara karşı sistemli bir mücadele, özgür ve özerk bir üniversite ortamı, özgür basın” başlıklarında yürütülecek bir tartışmaya mutlaka gereksinim duymaktadır.

Son olarak şunu belirtmek istiyorum: Türkiye’de emek güçleri, demokrasi güçleri açısın-

38. dönemde söylediklerimiz

dan yaşananların ve ne yapılması gerektiğinin bilimsel analizleri mevcuttur. İnsanlar bu işe kafa yoruyor, emek örgütlerinin, meslek örgütlerinin onlarca görüşü var. Belki önemli olan, işte burada siyasetin toplumsallaştırılması dediğimiz bir şey. Sanırım bir aygıt problemi var. Onun çözülmesi ile birlikte Türkiye'nin insanımızın hiç de layık olmadığı bu sistemden kurtuluşu belki bununla mümkün olabilecektir diye son sözümü söylüyorum. Teşekkür ederim.

SS VE GSS YASA TASARILARI İLE İLGİLİ OLARAK TBMM'NE GİDİLDİ Nisan 2006

TBMM gündeminde bulunan “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı” ile ilgili gerçekleştirilen “Referandum” sonuçları, 10 Nisan 2006 tarihinde TBMM’nde grubu bulunan partilere iletildi. DISK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TTB İl. Başkanı Metin Bakkalci, ANAP Grup Başkanvekili Ömer Abuşoğlu, CHP Grup Başkanvekili Kemal Anadol, AKP Grup Başkanvekili Eyüp Fatsa ile görüştüler. Görüşmelerde partilere iletilen metin şu şekilde idi:

Sayın,

Bilindiği gibi, “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı” ile ilgili olarak KESK, DISK, TMMOB ve TTB’nin çağrıcısı olduğu “Referandum2006” 27 Mart - 1 Nisan 2006 tarihleri arasında yapıldı. “Referandum2006” çalışması, tüm toplumun bugünü ve geleceğini ilgilendiren, emeklilik ve sağlık hakkına ilişkin toplumun bilgilendirilmesi ve bilinçli olarak oyunu kullanması anlayışı temel alınarak yürütüldü.

Referandum 2006:

- Devletin ve Yüksek Seçim Kurulu’nun organizasyonu olmaksızın düzenlenen
- Tüm ile gönüllü kuruluşların, bir zorunluluk olmaksızın görev yaptığı
- Halkın bir zorunluluk olmaksızın katıldığı
- Yoğun engellemelere rağmen (İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı’nın Referandumun engellenmesine yönelik resmi yazıları)
- Türkiye’de yüksek bir katılım ile gerçekleştirilen ilk halkoylamasıdır.

Türkiye genelinde kurulan 2.892 sandık ve internet aracılığıyla yapılan oylamaya 2.241.738 kişi katıldı. Referanduma katılanların % 99.4’ü yani 2.228.592 kişi “HAYIR” oyu verdi. Halkımız, bugününe, geleceğine, emeklilik ve sağlık hakkına ezici bir çoğunlukla sahip çıktı. Böylelikle şimdiden “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı” ya-salaşmadan toplumsal meşruiyetini kaybetti.

Böylesine yüksek bir katılım oranı ile halkın yasa tasarısına güçlü bir karşı çıkışının ifadesi olan “Referandum 2006”ı hiçbir kişi ve kurumun göz ardı etmesi olanaklı değildir. “Referandum2006” ile halk, tasarıya ilişkin görüşünü hiçbir tartışmaya olanak vermeyecek kadar net olarak ortaya koydu. Çıkan sonuca başta AKP Hükümeti olmak üzere tüm siyasi yapılanmaların hürmet etmesi gereği açıktır. Aksi tutum, Hükümetin sayısal gücüne güvenerek halkın iradesini yok sayması anlamını taşır ve böylesi bir uygulama anti-demokratiktir. Hükümet, geline bu noktada, tercihini ya geniş halk kitlelerinden ya da IMF, Dünya Bankası ve ülkemizdeki mutlu bir azınlıktan yana kullanmakla karşı karşıyadır.

Millet vekillerimizin “Referandum2006” ile ortaya konan halkın iradesini dikkate alıp, kararına saygı gösterme doğrultusunda “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı”nın zaman geçirmeden geri çekilmesi için gerekli girişimleri başlatacaklarını inanıyor, saygılarımızı sunuyoruz.

**EMEK PLATFORMU BAŞKANLAR KURULU
SON GÜNLERDE YAŞANAN OLAYLAR ÜZERİNE AÇIKLAMA YAPTI.
Nisan 2006**

10 Nisan 2006 tarihinde toplanan Emek Platformu Başkanlar Kurulu ülkemizde son günlerde yaşananlara ilişkin açıklama yaptı. Açıklamada şunlar söylendi:

EMEK PLATFORMU

BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, son günlerde ülkemizde yaşanan terör, şiddet ve gerilime ilişkin gelişmeleri değerlendirmek üzere, 10 Nisan 2006 Pazartesi günü, Hak-İş Genel Merkezi'nde toplanmış ve konu ile ilgili olarak aşağıdaki görüşleri kamuoyu ile paylaşmayı uygun bulmuştur;

Emek Platformu Başkanlar Kurulu, son dönemde tırmanma eğiliminde olan, terör ve şiddet olaylarını ve ülkede yükselen gerilimi kaygı ile takip etmektedir. Emek Platformu, kimden gelirse gelsin ve hangi misyon adına olursa olsun terör ve şiddete karşıdır. Yaşanan şiddet olaylarından, barış ve birlikte yaşama ortamı ve isteği zarar görmektedir.

Şiddet ve şiddetin yarattığı gerilim, toplumu sarsmakta, toplumda öfke ve nefret duygularını yaygınlaştırmakta ve linç girişimlerinin tırmanmasına neden olmaktadır. Kitlelerin sindirilmesi için yaygınlaştırılan korkunun ve paranoyanın egemen olduğu çözümler yerine, hukukun, demokrasinin ve özgüvenin etkin olduğu sağlıklı çözümlere ihtiyaç vardır. Sadece silahların konuştuğu yerde sivil ve demokratik çözümler gündeme gelemez. Herkesin, tartışmalara şiddetten uzak özgür bir zeminde ve özgür bir zihinle katılması gerekmektedir.

Çok yönlü, acil ve öncelikli çözümler üretmek, herkesin onurlu bir yaşam sürme özgürlüğünü sağlayacak siyasi çözümlere ve yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

“Öteki” üzerine kurulu, nefretten beslenen, dışlayıcı, çatışan bir etnik milliyetçilik yerine, farklı görüş, düşünce, öneri ve kolektif, ortak bir coşku ile toplumumuzu birlikte ve dayanışma içerisinde tutmak asıl olmalıdır.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu demokrasi talebini yineleyerek, toplumumuzun bütün kesimlerini sağduyulu davranmaya çağırmaktadır.

TMMOB, EVRENSEL GAZETESİNE TEKZİP VE DÜZELTME YAZISI YOLLADI Nisan 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Evrensel Gazetesine 23/03/2006 tarihli Evrensel gazetesinin 2. sayfasında “Parsayı Kim Kapacak?” başlıklı ve Erkal Hascan imzalı yazı dizisinde yer alan ve TMMOB’yi kamuoyu gözünde küçük düşürmeye yönelik hususlara ilişkin olarak tekzip ve düzeltme yazısı yolladı.

TEKZİP VE DÜZELTME METNİDİR.

23/03/2006 tarihli Evrensel gazetesinin 2. sayfasında “Parsayı Kim Kapacak?” başlıklı ve Erkal Hascan imzalı yazı dizisinde yer alan ve TMMOB’yi kamuoyu gözünde küçük düşürmeye yönelik hususlara ilişkin olarak açıklama yapılması gerekli görülmüştür.

Yazısının “Yetkinlik kimin için” ara başlığında yazar, “Bir gelir kapısı daha oluşacak odalar ve TMMOB, bu sınavlar ve eğitimlerde görev alarak gelir sağlayacak kişiler, karlarının artacağını düşünerek AB ile uyumlaşmak için can atan kesimle” ifadesini kullanmaktadır. Yazar bu kesimleri isimlendirerek açıklamak zorundadır. Bugüne kadar “Odalardan kim gelir elde etmiştir, kimler kara geçmiştir?” Tüm yöneticiler kişisel yaşantılarından özveri göstererek Odalarına katkı verirken, yazarın isnatları kime yöneliktir ve neye hizmet etmektedir?

TMMOB’nin 38. Genel Kurulunda kabul ettiği “meslek içi eğitim ve belgelendirme yönetmeliği” üzerinde yazarın ve kimi çevrelerin koparttığı fırtınanın gerçek hayatta karşılığı bulunmamaktadır.

Bir meslek örgütünün üyelerine meslek içi eğitim sunması onun asli görevidir. Bu görevi AB, Siyasal İktidar politikaları, YÖK ve sermaye çevreleri ile ilişkilendirmenin iyi niyetle ya da eleştiri hakkını kullanmakla bir ilintisi bulunmamaktadır.

Ülkemizin 1999 yılının Ağustos ayında yaşadığı deprem felaketi, mühendislik, mimarlık mesleğinin icrasında ne tür eksikliklerimizin olduğunu “gözümüze” sokmuştur. Özeleştiri yaptığımız o dönemleri unutanlar bugün, mesleğin icrası için üniversite mezunu olmanın yeterli olduğunu savunmaktadırlar.

Meslek içi eğitim ve belgelendirme her şeyden önce mesleğin saygınlığı, hizmetin denetimi ve mesleki davranış ilkelerimizi oturtmak için gereklidir ve kaçınılmazdır. Mühendislik ve mimarlık hizmeti kamu güvenliği ile yakından ilgili ise, kalitesinin yükseltilmesi TMMOB ve Odaların kamuya olan görevi gereğidir. Bunun adını liberalleşme olarak koyan yazar, mühendislik ve mimarlık mesleğinin icrasından ne anladığını da açıklamalıdır.

Yoksa etik olmayan bir yaklaşımla, TMMOB’yi ve Odaları karalamak ve bir takım suçlamalarda bulunma kolaylığına kaçmamalıdır. Yazar bilmelidir ki, TMMOB için yazdıkları, tam da eleştirmeye çalıştığı siyasal iktidarın TMMOB’yi etkisizleştirme politikasıyla denk düşmektedir.

Yazar, kendi dünyasında oluşturduğu ve TMMOB’ye mal ettiği “meslek içi eğitim ve belgelendirme” yerine gazetede ki köşesinde, yanlışları ve TMMOB karalamalarını yazacağına TMMOB’nin konu ile ilgili yönetmeliğini yayımlamalı ve sonra eleştiri hakkını kullanmalıydı.

38. dönemde söylediklerimiz

Gazeteci, objektif ve tarafsız bir şekilde bir bilgiyi ya da haberi kamuya iletmek istiyorsa önce olguyu ya da olayı tarafsız bir şekilde ortaya koymalıdır. Yazar, yanlı ve TMMOB kadrolarını suçlamaya dönük ithamlarından dolayı özür dilemelidir.

Basın Kanunu gereğince bu yazının Gazetenizin aynı sayfada aynı puntolarla yayınlanması rica olunur.

Nurten Çağlar Yakış
TMMOB Vekili

BAŞBAKAN GERÇEKLERİ GİZLİYOR

Nisan 2006

KESK,DİSK,TMMOB ve TTB tarafından 12 Nisan 2006 tarihinde KESK'te yapılan Basın toplantısında "Sağlıkta reform" adı altında yapılmak istenen yerel düzenlemelere karşı görüşler kamuoyuna iletildi.

KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul,DİSK Başkan Vekili Mahmut Seren,TTB II.Başkanı Metin Bakkalcı,TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından yapılan Basın Açıklamasında şunlar dile getirildi

BAŞBAKAN GERÇEKLERİ GİZLİYOR...!

Aylardır Ülkemizin gündemini meşgul eden Sosyal Güvenlikle ilgili Yasa Tasarıları halka rağmen çıkarılmak isteniyor. Sayın Başbakan, bu düzenlemelerle ilgili dün grup toplantısında yaptığı konuşmada gözlerimizin içine bakarak doğruları tahrif etti.Gerçekleri söylemedi.Başbakan, bu "reform"un tüm toplumumuzun yararına düzenlemeler içerdiğini söylüyor.

"Söylenenler Doğru Değildir."

Bu düzenlemelerle ilgili görüşlerimizi defalarca kamuoyu ile paylaştık. Tasarıyı halka sorduk. 2.441.738 kişinin %99.4'ü tasarıya hayır dedi. KESK, DİSK, TMMOB, TTB olarak çağrısını yaptığımız birçok örgütün gönüllü olarak sahiplendiği Referandum 2006'nın sonuçlarını 10 Nisan 2006 günü TBMM'nde grubu bulunan partilere ilettik. "Halk bu tasarıya hayır diyor. Tasarıyı geri çekin" dedik. Ancak Hükümet halkın İradesine saygı göstermek yerine IMF ile sermaye gruplarının sesine kulak verdi. Dünyanın neresinde IMF halkın, ülkenin yararına program önermiştir. Bunun örneği yok. Şimdi de IMF bu yasanın çıkması için Ankara'da nöbet tutuyor.

ŞİMDİ İRADEMİZE SAHİP ÇIKMA ZAMANI

İrade beyan ederek tasarıya hayır diyen yurttaşlarımızla birlikte Referandum 2006 sürecinde ulaşamadığımız, ama biliyoruz ki Tasarıya hayır diyen milyonlarca yurttaşımızı iradesine sahip çıkmaya çağırıyoruz.

- İllerde,Referandum 2006 sürecinde açılan her sandık çevresinde oluşturulan bugünü-müze ve geleceğimize sahip çıkma ve izleme merkezlerinin örgütleyeceği etkinlikler yapılacaktır.

- İşyerlerinde tasarıya karşı irademize sahip çıkan etkinlikler düzenleyeceğiz.

- Bu günden itibaren,alanlarda oturma eylemleri v.b. birçok etkinlik yapılacaktır.

-Buna rağmen tasarı geri çekilmez ise gelecek hafta , illerden temsilcilerimiz Ankara'ya illerimizin iradesini getirecektir.

ASANSÖR SEMPOZYUMU 2006 İZMİR'DE GERÇEKLEŞTİ Nisan 2006

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası tarafından İzmir şube sekreteryaliğinde yapılan Asansör Sempozyumu 14-16 Nisan 2006 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirildi. Sempozyum açılışında EMO İzmir Şube Başkanı Musrafa Küçük, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, İzmir Valisi Oğuz Kağan Köksal konuşular.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasında şunları da söyledi:

Öncelikle burada bir soruya yanıt vermek durumundayız. TMMOB ve bağlı odalarının iki yıllık bir çalışma döneminde bu ve buna benzer ikiyüze yakın kongre, kurultay, sempozyum etkinliği yapmasının nedeni nedir? Bir meslek örgütünün bu çabası nedendir? Neden bir meslek örgütü yüzlerce bilim insanını, uzmanı bir araya getiriyor? Neden bunun çabasını bıkmadan inatla sürdürüyor?

Türkiye'den son onbeş günde yaşananlardan üç fotoğraf karesini sizlerle paylaştığımda bu soruların yanıtları hemen verilebilecektir:

Birinci fotoğraf Diyarbakır. 4 gün içinde yaşanan sıcak olaylar ve sonrasında bahsetmek istiyorum. Dün çeşitli emek ve meslek örgütlerinin başkanları ile birlikte Diyarbakır'da idik. Geçen hafta içerisinde de Emek Platformu Başkanlar kurulunda toplantısından sonra son günlerde gelişen olaylarla ilgili görüşlerimizi kamuoyu ile paylaşmıştık. Açıklamamızda özetle şunlardan bahsettik: "Emek Platformu Başkanlar Kurulu, son dönemde tırmanma eğiliminde olan, terör ve şiddet olaylarını ve ülkede yükselen gerilimi kaygı ile takip etmektedir. Emek Platformu, kimden gelirse gelsin ve hangi misyon adına olursa olsun terör ve şiddete karşıdır. Şiddet ve şiddetin yarattığı gerilim, toplumu sarsmakta, toplumda öfke ve nefret duygularını yaygınlaştırmakta ve linç girişimlerinin tırmanmasına neden olmaktadır. Sadece silahların konuştuğu yerde sivil ve demokratik çözümler gündeme gelemez. Çok yönlü, acil ve öncelikli çözümler üretmek, herkesin onurlu bir yaşam sürme özgürlüğünü sağlayacak siyasi çözümlere ve yaklaşımlara ihtiyaç vardır. "Öteki" üzerine kurulu, nefretten beslenen, dışlayıcı, çatışan bir etnik milliyetçilik yerine, farklı görüş, düşünce, öneri ve kolektif, ortak bir coşku ile toplumumuzu birlikte ve dayanışma içerisinde tutmak asıl olmalıdır. Emek Platformu Başkanlar Kurulu demokrasi talebini yineleyerek, toplumumuzun bütün kesimlerini sağduyulu davranmaya çağırılmaktadır." Cenazeler ile başlayan olaylarda Üçü 8 yaş altında çocuk olmak üzere on sivil öldürüldü. 700 kişi gözaltına alındı, şimdi bunların 400 ü F tipi cezaevinde kalan tutuklu. Tutukluların ellisi de çocuk. Yüze yakın işyeri tahrip edildi, ülke bir büyük gerilim içerisinde. Orada heyetimiz, Belediye Başkanını, Valilik makamını, Baro'yu ziyaret etti. Kitle örgütü, sanayici ve iş adamı örgütleri temsilcileri ile ortaklaşa toplantı yaptı. Bir basın toplantısı ile de herkesimi sağ duyuya çağırdı.

İkinci fotoğraf "sağlıkta reform" adı verilen yeni yasal düzenlemeler. IMF dayatması ile geleceğimizi karartma yasası olarak yürürlüğe girecek yasadan bahsediyorum. TMMOB bu yasanın neleri götürdüğü konusunda kamuoyuna yeterli bilgilendirme yaptığının bilincindedir. Emek ve meslek örgütleri ile birlikte katılımın çok büyük çoğunluğunun hayır dediği referandum çalışması içinde aktif olarak bulunmuştur. Bu yasa ile 65 yaş emeklilik

gelecektir. 9000 gün gelecektir. Emekli maaşları düşecektir. 127 ytl geliri olan 64 ytl prim ödeyecektir. Herkese derdimizi anlatabildik sanıyorum.

Üçüncü fotoğraf: Talihsiz kent Sinop. Siyasal iktidar bu dönemde anlamsız ve gereksiz bir şekilde nükleer santral kurma çabası içine girdi. Şimdi öğrendik ki, seçtikleri kent talihsiz Sinop olmuş. Öğle saatlerinde Odamız bu konu ile ilgili yapacağı basın açıklamasında bu talihsizliğin ne olduğunu detayları ile anlatacak.

İşte bu üç fotoğraf bile bir meslek örgütünün işinin ne kadar fazla olduğunu anlatmaya yetecektir. Dünyanın ve ülkenin yaşanan bu sürecinde, bu sürecin Türkiye'ye yansımaları karşısında, insan odaklı bir meslek örgütü, TMMOB ve bağlı odaları sorumluluklarını yerine getirme noktasında çalışmalarını bitmez tükenmez bir inatla sürdürmek zorundadır.

Birlik ve bağlı odalarında çalışmalar; kesişme noktaları çok olan iki ana ekseninde yürütülüyor:

Birincisi: Mesleğimiz ile ilgili alanlarda, enerjiden ormana, ziraattan, kentleşmeye, sanayileşmeden, yer bilimlerine kadar tüm mühendislik alanlarında, ülke gerçeklerini tanımlamaya çalışıyoruz. Sorunları tespit ediyor, bunlara karşı aydınlık bir Türkiye için çözüm yollarını öneriyoruz.

İkincisi: Mesleki denetimin vaz geçilmez ön koşulu olarak gördüğümüz bir çalışmayı, üyelerin uzmanlaşması ve belgelenmesine yönelik çalışmaları sürdürüyoruz.

İşte bu sempozyum ve benzerleri bu çabalarımızın gerçekleşmesine yönelik çalışmaların önemli bir kesişme noktasını oluşturuyor. Bu çalışmalarda bilim insanlarının ve uzmanların yoğun emek harcayarak oluşturduğu bilgi erişilebilir ve ulaşılabilir hale geliyor. Bilgi bu etkinliklerimizde paylaşılıyor. Öte yandan meslek alanı ve sektör ile ilgili ülke gerçekleri ve sorunlar yapılan oturumlarda konunun tarafları bir araya getirilerek, ortaya konuluyor.

İşte bu anlayışlarımız bu etkinlikte de kendini gösteriyor.

Tam da burada sözü "asansör" kavramına getirdiğimizde şunları da söylemek gerekiyor:

Sanayiinin tamamı ve yaşamımızın önemli bir bölümünde iletim teknolojileri önemli bir yer tutuyor. Fabrikalardan depolara, şantiyelerden küçük işletme ve konutlara dek, iletim ve kaldırma makineleri pek çok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. İletim teknolojilerindeki yeni gelişmeler, sanayileşme ve kentleşme alanındaki yeni gelişmelerle bağlantılı bir şekilde sürmektedir. Bu çerçevede enerji kullanımında ekonomiklik, konfor ve güvenlik faktörleri ön plana çıkmaktadır. Diğer taraftan standartlara uygun üretim, rekabet koşulları, AB uyum süreci, standartların uyumlaştırılması gibi konularda büyük bir dağınıklığın yaşandığı da görülmektedir.

Bu açıdan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı TSE, Meslek Odaları, üretici firmalar, mühendisler, akademisyenler ve ilgili diğer kuruluşların denetimlerinin yaygın ve etkin kılınmasının gerek can ve mal güvenliği, gerekse haksız rekabeti önlemek açısından önemi bugün de sürmektedir.

2004 yılı itibarıyla kullanımda olan asansör sayısı 120.000 civarında olup her yıl yaklaşık 7000 adet asansör üretilmektedir. Odalarımızdan Büro Tescil Belgesi almış altıyüze yakın firma asansör tasarım, imalat, montaj ve bakım süreçlerinde hizmet vermektedir. Herhangi bir yetki almadan, korsan olarak çalışan firma sayısının ise yaklaşık 1000 civarında olduğu

38. dönemde söylediklerimiz

tahmin edilmektedir.

Odalarımızca, kullanılan asansörlerin periyodik kontrollerinin yapılması için çeşitli belediyelerle protokoller yapılmış ve uzman mühendislerce onbinlerce asansörün periyodik kontrolleri yapılarak olası kazaların önüne geçilmiştir. Sadece 2004 yılında kontrol edilen asansör sayısı 15.556'dır. Bu kontroller sonucunda ortaya çıkan gerçek şudur: 10 ilimizdeki ilgili belediye sınırları içinde kullanımda olan asansörlerin yaklaşık %83'ü eksik, %12'si kullanılamaz durumda olup yalnızca %5'i standartlara uygundur. Bu tablo halkımızın can güvenliğinin nasıl büyük bir tehlike içinde olduğunu göstergesidir.

Yapılan bu periyodik kontrollerde asansörlerin büyük bir çoğunluğunun kuyu dibinin temiz olmadığı, kabin karşı ağırlık tamponlarının olmadığı, korozyonların olduğu, regülatör halatının elektriksel denetiminin olmadığı, kuyu içi elektrik tesisatının uygun olmadığı, kabin altı tampon çarpma plakasının olmadığı vb. gibi birçok olumsuzluklar tespit edilmiştir.

Asansörler, kaldırma iletme makinaları içinde son derece emniyetli bir taşıma aracı olmak zorundadır. İnsan sağlığı ve can güvenliğini doğrudan etkileyen ürün grupları içerisinde yer alması nedeniyle asansörler; tasarım, imalat, montaj, işletmeye alma, ruhsatlandırma ve kullanım aşamalarında ülkemizde zorunlu standartlar ve yönetmelikler kapsamına alınmıştır. Aynı şekilde asansörler, AB ülkelerinde de riskli ürün grubu listesinde yer alarak, CE İşareti Standardı'na tabi tutulmuştur.

Ülkemizde asansörlerin projelendirilmesi, montajı ve bakımı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 20.12.1995 tarih ve 22499 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Asansör Yönetmeliği çerçevesinde yapılmaktaydı. Bu yönetmelik yerine, anılan Bakanlık tarafından AB uyum sürecinde 15.02.2003 tarih ve 25021 sayılı Resmi Gazete'de yeni bir Asansör Yönetmeliği yayınlanmıştır. Bu Yönetmelik, yayın tarihinden itibaren 18 ay sonra yani 15.08.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Halen yürürlükte bulunan 95/16/AT sayılı Yönetmelikte Asansör imalat, montaj ve bakım süreçlerinde çalışan mühendislere yönelik açık bir düzenleme bulunmamaktadır. 1995 tarihli yönetmelikte asansör imalat, montaj ve bakım firmalarının bir elektrik ve bir makina mühendisi istihdam etmesi ve bu firmaların Elektrik ve Makina Mühendisleri Odaları'ndan Büro Tescil Belgesi alması zorunlu tutulmuşken, yürürlükteki Yönetmelikte bu konular boşlukta bırakılmıştır. Yeni Yönetmelikte asansör avan ve uygulama projelerinin elektrik ve makina mühendislerince çizileceği ve bu projelerin Belediye ve Valiliklerce asansörlere işletme ruhsatı verilmesi aşamasında isteneceği belirtilmekte, ancak imalat, montaj ve bakım firmalarının mühendis istihdamı konusunda herhangi bir açıklık getirilmemektedir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 95/16/AT yönetmeliğinde bir revizyon yapılacağına ve yönetmeliğin yanı sıra asansör uygulamaları konusunda ulusal düzenlemelerimizi belirleyecek Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği ismi ile bir yönetmelik daha hazırlanacağı, asansör uygulamalarında görev alan mühendislerin, Odaların ve diğer ilgili kurumların görev, yetki ve sorumluluklarının hazırlanacak yeni düzenlemelerde açıklığa kavuşturulacağı bildirilmiştir. Bu doğrultuda çalışmalar sürdürülmektedir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca 13.07.2004 tarih ve 25521 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak kurulan Asansör Teknik Komitesi (ASTEK), söz konusu yönetmeliklere ilişkin

çalışmalar yürütmektedir. MMO ve EMO bu Komite'nin üyesidir. ASTEK'te söz konusu düzenlemelere ilişkin iki ayrı alt çalışma grubu oluşturulmuştur. MMO ve Elektrik Mühendisleri Odası bu iki çalışma grubunda temsilci bulundurmakta ve çalışmalara aktif olarak katılmaktadır. 95/16/AT Direktifi'nin Türkçe'ye revize edilmesi alt çalışma grubu çalışmaları, büyük ölçüde tamamlanmış ve Direktif Türkçe'ye birebir tercüme edilmiştir fakat, ulusal bir mevzuat olan ve tüm AB ülkelerinde benzerleri bulunan Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği konusunda ortak bir görüşe ulaşılamamıştır.

Bazı çevreler olaya ticari boyutta yaklaşmakta, asansör firmalarında mühendis çalıştırılmasına ve Mühendis Odaları'nın mesleki denetim süreçlerinde yer almasına şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Hatta yürürlükteki Yönetmeliğin avan ve tatbikat projeleri ile ilgili hükümleri iptal edilmek istenmekte, yapının bir parçası olan ve yanlış uygulamaların sonuçlarını insan yaşamıyla ödediğimiz asansör tesisleri yapı denetim süreçlerinden kaçırılmaya çalışılmakta, işletme ruhsatı aşamasında sadece firmanın düzenleyeceği AT uygunluk beyanının yeterli sayılması istenmektedir.

Bilim, mühendis ve kamu denetimini dışlayan böylesi bir düzenleme, asansörler konusunda denetim eksikliğinden kaynaklı can ve mal kayıplarını, standart dışı uygulamaları daha da arttıracığı gibi ulusal asansör sanayimizi de baltalayacak, sektörde hizmet veren binlerce mühendis işinden olacaktır. Buna izin verilmemelidir.

ASTEK tarafından yapılan görevlendirme uyarınca MMO ve EMO'nun birlikte hazırladığı ve Bakanlığın onayına sunduğu "Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği Taslağı" değerlendirilerek ivedilikle mevzuata yansıtılmalıdır.

AB Teknik Mevzuatı'na yönelik yeni düzenlemeler konusunda sektörün ve kamuoyunun bilgilendirilmesi yönünde çalışmalara ağırlık verilmelidir.

İletim Makinaları üretimiyle ilgili imalatçıların teknolojik düzeylerini yükseltmek için yürüttükleri çalışmalar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

İletim makinalarının yaygınlık ve önemine karşın, üniversiteler ve ara eleman yetiştiren okulların eğitim programlarında bu disipline yeterince yer verilmemekte; bazılarında ise seçmeli ders olarak okutulmakta, dolayısıyla bu konudaki öğretim yetersiz kalmaktadır. Üniversitelerin ilgili bölümleri ve meslek liselerinde ilgili derslere daha fazla yer verilmelidir.

Asansörlerin bakımının, meslek odalarınca mesleki yeterliliği belgelendirilmiş mühendis çalıştıran yetkin firmalarca yapılması sağlanmalıdır.

İlgili kamu kuruluşları ile yerel yönetimler, asansör periyodik kontrollerinin düzenli olarak yaptırılması konusunda daha duyarlı davranmalı, bu konuda Meslek Odaları ile denetim süreçlerinde işbirliğini arttırmalıdır.

Makina ve Elektrik Mühendisleri tarafından çizilen asansör projeleri, Odaların Mesleki Denetiminden geçmeden ilgili makamlarca kesinlikle işlem yapılmamalıdır.

Mesleki denetimin olmazsa olmaz koşulunun "uzmanlık ve belgelendirme" olduğu bilinmelidir. Bu anlamda meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki yerel ve merkezi siyasi iktidarlarca konulan tüm engeller ve sınırlamalar kaldırılmalıdır.

Asansör yönetmeliğinde, halen kullanılmakta olan asansörlere ilişkin bir yaptırım bulunmamaktadır. Yeni yapılan asansörlerde uygulanmakta olan güvenlik kriterlerinin, kullanımda olan asansörlere de uygulanması yönünde düzenleme yapılmalıdır.

Ülkemizde bina asansörlerinin uygulama projelerine uygun olarak yapılmasını denetleme ve yapı kullanım izinlerini verme yetkisi, yürürlükteki yasalarla yapı denetim kuruluşlarına, yerel yönetimlere ve mücavir alan sınırları dışında valiliklere verilmiştir. Ancak bu süreçlerde meslek odalarının dışlanması nedeniyle, bütünlüklü bir denetim yapılamamaktadır. Bunun bedelini asansör kazaları şeklindeki sonuçlarda yaşamaktayız. Binalarda asansörlerin bilimsel teknik esaslara, sağlık kurallarına uygun olarak yapılması amacıyla, yerel ve merkezi yönetimler ile meslek odalarının koordinasyon içerisinde çalışabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. İmar Yasası ve Yapı Denetim Yasası yeniden düzenlenmelidir.

Ülkemiz asansör ürün ve malzemeleri açısından bir ithalat cenneti haline gelmiştir. Planlı sanayi politikalarının olmaması, ekonomik krizler, tutarsız ihracat ve ithalat politikaları, yatırım malları ithalatında korumacılık faktörüne öncelik verilmemesi ve yatırımlarda sektöre öncelik tanınmaması bu durumun başlıca nedenleridir. Yerli üretimin ulusal ve uluslararası rekabet ortamında etkinliğinin artırılması için AR-GE ve yüksek üretim teknolojilerine yönelik yatırımlara destek verilmesi devlet politikası haline getirilmelidir.

Engelli standartlarına uyum, bir ülkenin aynı zamanda çağdaşlığının da bir göstergesidir. Yapılarda, sokaklarda, işyerlerinde engellilerin rahatça hareket edebildiği bir ülkede aynı zamanda yaşlılar ve hamileler başta olmak üzere tüm kesimler yüksek bir yaşam kalitesine sahip olabilirler.

Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için imar planlarının yapılmasında kentsel, sosyal teknik altyapı alanlarında ve yapılarda engellilerin toplumsal ve sosyal yaşama ve üretime katılmalarını sağlayacak düzenlemelerin yapılmasına önem verilmelidir.

Engellilerin toplumsal yaşama katılabilmesi amacı ile bir çok standart ve düzenleme vardır. Ancak bunlar uygulamalarda yerine getirilmemektedir. Bu standartların uygulanması konusunda ilgili kurumlar, özellikle belediyeler sorumluluklarını yerine getirmelidir.

Sevgili arkadaşlar,

Bitirirken şunları da söylemeliyim:

Bu etkinliğimizin düzenleyicilerinin, bilgiyi bizimle paylaşacak bilim insanlarının ve uzmanların, görüşlerini bizimle paylaşacak konuşmacıların ellerine sağlık diyorum. Yüreklarine, beyinlerine sağlıklar diliyorum. Bu etkinliği yaşama geçiren Odamız Yönetim Kurulu Üyelerine ve çalışanlarına da Şube Başkanımın şahsında teşekkür ediyorum.

Son olarak meslektaşlarıma şunları söylemek isterim. Odamıza sahip çıkın. Oda çalışmalarına aktif olarak katılın. Bilmelisiniz ki, Siz olmazsanız, Şubemiz, Şubemiz olmazsa Odamız, Odamız olmazsa Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği neye yarar? Bilmeliyiz ki, bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye, TMMOB'nin size, bize, hepimize ihtiyacı var.

Gösterdiğiniz sabıra teşekkür ediyorum, hepinizi saygılar sunuyorum.

**TMMOB, “DİPLOMALARDA UNVAN OLMAMASI KONUSU”
HAKKINDA ODALARA AÇIKLAMA YOLLADI
Nisan 2006**

TMMOB, YÖK kararı gereği diplomalara unvan konulmaması konusu ile ilgili olarak odalara üyelik durumunu açıklayıcı yazı yolladı.

**ODA YÖNETİM KURULU
BAŞKANLIĞINA**

Konu: Diplomalarda unvan

YÖK Genel Kurulunun 03.06.2005 tarihli toplantısında “2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere diplomalara unvan yazılmaması, öğrenim görülen program adının ve derecesinin belirtilmesi” şeklinde bir karar alınmıştır. Bu kararın gerekçesi olarak Üniversitelerarası Kurulu’nun “...diplomalara unvan yazarak çalışma alanlarını sınırlandırmak yerine mezun oldukları bölüm ve/veya ana sanat (ana bilim) dalında ön lisans/lisans/yüksek lisans derecesi verilmesine..” şeklindeki 19.02.2002 tarihli kararı gösterilmiştir.

YÖK tarafından alınan bu karar doğrultusunda Şubat 2006 mezunlarının diplomalarında unvan konulmayarak uygulama başlatılmıştır.

Bazı Oda Yönetim Kurullarının bu şekilde diplomaya sahip olanların odalara kayıtları konusunda sorularına ilişkin olarak:

Aşağıda belirtilen ilgili yasa maddeleri ve ana yönetmeliğimiz gereği; diplomasında, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanında eğitimin tamamlandığına dair bir ifadenin bulunduğu üniversite mezunlarının ilgili Odamıza kayıt olmaları mevzuatımız açısından uygundur.

Gereğini bilgilerinize rica ederiz.

Saygılarımızla.

**N.Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili**

İlgili Yasa ve Yönetmelik Maddeleri:

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa: (1. madde a. Bendi)

Madde 1: Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve selahiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birine haiz olmaları şarttır:

a. Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;

6235 sayılı TMMOB Yasası: (15. madde)

Madde 15: Odalarda asli aza olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmak ve Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salahiyyetli bulunmak şarttır.

TMMOB Ana Yönetmeliği (49.-51. madde)

Madde 49: Mühendislik-mimarlık mesleği mensupları, Birlik Genel Kurulu kararı ile belirlenen Odaya kaydolurlar. Oda kayıtlarında ve mesleği yapmada lisans eğitim esastır. Bir lisans diplomasıyla ancak TMMOB Genel Kurulunun onayladığı bir Odaya kaydolunabilir. Lisansüstü eğitim ile alınan unvan, ikinci bir lisans diploması olarak değerlendirilemez, buna bağlı olarak mesleki çalışma yapılamayacağı gibi ilgili Odaya da kayıt yapılamaz. Odaya kayıtlı tüm üyelerin meslek ve sanatları aynı değilse, bunların meslek ve sanatlarını uygulamadaki yetkileri de aynı olamaz. Oda, bu ayırımı sağlamak için, üyesine vereceği her türlü belgede meslek ve sanatını belirtmek zorundadır.

Madde 51: Odalara asli üye olabilmek için, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını uygulamaya yasal olarak yetkili bulunmak zorunludur.

HALKA RAĞMEN BU YASALAR ÇIKARILAMAZ

Nisan 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ,Kesk Genel Başkanı İsmail H.Tombul, DİSK Genel Başkan Vekili Mahmut Sere,TTB 2. Başkanı Metin Bakkalcı 19 Nisan 2006 Tarihinde TMMOB'de yapılan basın toplantısında özetle şunları söyledi.

HALKA RAĞMEN BU YASALAR ÇIKARILAMAZ

Öncelikle, bu ülkede “Sosyal Güvenlikte Güvensizliği”, “Sağlıkta Reform’da Paralı Sağlık” dayatan politikalara karşı mücadele eden, bu yasalar ile ilgili olarak kamuoyuna doğru bilgi veren, gerçekleri anlatan emek ve meslek örgütlerinde birlikte görev yaptığımız yönetici arkadaşlarımıza, yerel örgütlerimize teşekkür ediyoruz.

Gerçekleştirdiğimiz Referandum çalışmasına oy kullanarak katılan tüm yurttaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Dün çağrımıza uyararak, SSK Genel Müdürlüğünden TBMM’ne ulaşan Zincirimize katılan, zincirimizde bizimle ellerini ve yüreklerini birleştiren herkese binlerce teşekkür ediyoruz.

Zincirimizde, “Meclis’e Çağrı: Sosyal Güvenlik Yasasına %99.4 Hayır. Halktan Geçmeyen Yasa Meclisten Geçer Mi? IMF İradesi Değil Halk İradesi” pankartlarımızı taşıyan ellere teşekkür ediyoruz.

Evet, bu yasalar IMF yasalarıdır.

Bu yasalar bu gün halka rağmen çıkarılmaktadır.

Bu yasalar emeğin ve insanımızın aleyhinedir.

Bu yasalar ile geleceğimiz karartılmaktadır.

Bu yasalar ile emekli yaşı 65 yapılmakta, prim ödeme gün sayısı 9000 olmakta, emekli maaşı düşmekte, sağlık paralı hale getirilmektedir.

Referandum göstermiştir ki, Halkımızın %99.4 ü bu yasalara karşıdır.

Siyasal iktidar bilmelidir ki, halka rağmen çıkarılan yasalar meşru olamaz.

Bu ülke sosyal devlet anlayışı içerisinde ise, Cumhurbaşkanı makamı bu yasa veto edecektir. Bu olmazsa, ana muhalefet partisi anayasa mahkemesine iptal davası açacaktır. Bunlar, bu devlet sosyal bir devlette gerçekleşir. Gerçekleşmelidir.

Biz emek ve meslek örgütleri bu yasanın gerçek yaşamda karşılığı olmadığını biliyoruz. Şimdi görevlerimiz her zamankinden fazla artacak. Örgütlü olduğumuz her yerde, her ortamda bu yasaların geleceğimizi nasıl kararttığını anlatacağız. Örgütlü gücümüzle, alanlarda, sokaklarda, işyerlerinde, evlerimizde bu yasa konuacağız.

Üyelerimize, çalışanlara, işsizlere, sistem mağdurlarına, gençlere, üniversite öğrencilerine, yurttaşlarımıza bu yasaları, bu yasalarla geleceğimizin nasıl karartıldığını, IMF’yi yeniden, yeniden bir kez daha anlatacağız.

Biz biliyoruz:

38. dönemde söylediklerimiz

Hepimiz istersek yapabiliriz. Hepimiz istersek geleceğimizi karartan IMF politikalarını püskürtebiliriz.

Tüm emek ve meslek örgütlerini, demokratik kitle örgütlerini, sivil inisyatifleri birlikte olmaya ve mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz.

TMMOB, DÜNYA GAZETESİNE TEKZİP VE DÜZELTME YAZISI YOLLADI Nisan 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Dünya Gazetesine 12/04/2006 tarihli Dünya gazetesinin 2. sayfasında “Kendine güvenen korkmaz..” başlıklı ve Burhan Özfatura imzalı yazı dizisinde yer alan ve TMMOB’yi kamuoyu gözünde küçük düşürmeye yönelik hususlara ilişkin olarak tekzip ve düzeltme yazısı yolladı.

İHTARNAME

Keşideci : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Atatürk Bulvarı No:131/9 Bakanlıklar-ANKARA

Vekili : Av.Nurten Çağlar Yakış

Muhatap : Dünya Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğü
100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi Yanı
34440 Bağcılar/İSTANBUL

Konu : Düzeltme ve cevap hakkı kullanımı istemidir.

12/04/2006 tarihli Dünya gazetesinin 2. sayfasında “Kendine güvenen korkmaz..” başlıklı ve Burhan Özfatura imzalı yazıda yer alan hususlara ilişkin olarak açıklama yapılması gerekli görülmüştür.

Anılan yazıda, TMMOB’a “kendini milli iradeden üstün sayan mihrak”, “kendini dokunulmaz saymakta” ve “ahlaka/hukuka/dürüstlüğe aykırı bir haliniz yoksa, niçin bu tavrı sergilemektесiniz” gibi suçlayıcı ithamlar yöneltilmiştir. Müvekkil Birliğin “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Başvuru Usul ve Esasları hakkında Yönetmeliği”ni iptali istemiyle dava açması, hukuk devletinde olağan bir durumdur. Ancak, yazar anılan Yönetmelik hakkında verilen yürütmenin durdurulması kararı (Danıştay 8. Daire 2005/3140 Esas) karşısında, müvekkil Birliğe karşı eleştiri hakkıyla bağdaşmayan suçlayıcı isnatlarda bulunmuştur. Yazarın ithamları basın ilkeleri ve ahlaki yönünden objektif eleştiri hakkının kullanımını çerçevesinde bir yazı olmadığından, anılan yazıyı düzeltme ve yanıt verme zorunluluğu doğmuştur.

Ekte sunmuş olduğumuz düzeltme ve yanıt metninin, Basın Yasası’nın gösterdiği biçim ve koşullara uyularak yayımlanmasını, yayımlanmaması durumunda şikayet ve dava yoluna başvuracağımızı bilgilerinize sunarım.

Sayın Noter; Üç nüshadan ibaret ve eklerinin bir nüshasının muhataba tebliğini, tebliğ şerhli bir nüshasının tarafımıza verilmesini ve bir nüshasının da dairesinizde saklanması rica ederiz. Saygılarımla.

TMMOB Vekili
Av.Nurten Çağlar Yakış

DÜZELTME VE YANIT METNİDİR

12/04/2006 tarihli Dünya gazetesinin 12. sayfasında yer alan “kendine güvenen korkmaz” başlıklı Burhan Özfatura imzalı yazıda yer alan hususlara ilişkin açıklama yapılması gerekli görülmüştür.

Öncelikle, “Etik Kurul” üyesi olduğunu belirten yazarın, yazısına hakim olan meydan okuma üs-

lubunu yadırgadığımızı ifade etmek isteriz. Yazar, yazısında iktidarın cesaretsizliğine kızmaktadır. İktidarın “YÖK-Yargı ve Cumhurbaşkanlığı makamı karşısında ezildiğini” ileri sürerek, iktidar önemli işlerle uğraşmadığından(!), Ankara, “kendisini milli iradede üstün sayan mihraklar doğurmaktadır” demektedir. Bu mihraklara örnek olarak da TMMOB’u göstermektedir. Yazar, TMMOB, Etik Yönetmeliği’nin iptali istemiyle dava açtığından dolayı, kendisini dokunulmaz saymaktadır demektedir. Yazar, TMMOB’a “Peki ama; ahlaka/hukuka/dürüstlüğe aykırı haliniz yoksa; niçin bu tavrı sergilemektesiniz?” diye de bir soru yönelmiştir. Bu soruya Basın ilkeleri ve Basın yasası gereğince yanıt verme zorunluluğu doğmuştur.

Yazar, Etik Kurul üyesi ise, öncelikle hukuk devleti ilkesi gereği yargı kararlarına saygı göstermek zorundadır. Anayasa’nın 125. maddesi gereği her idari işlem ve eylem yargı denetimine tabidir. Bir hukuk sisteminde haklar ve özgürlüklerin temel güvencesi, yönetenlerin, işlem, karar ve eylemlerinin yargı denetimine tabi olmasıdır. Denetimsiz bir yönetimden yazarın deyişimiyle ancak “dükalık” doğar. Bu nedenle, iktidarın yayımlanmış olduğu, “Etik Yönetmeliği”ni TMMOB’un yargı denetimine sunmasından daha doğal bir şey olmamasına karşın, Etik Kurul üyesinin bu hakka tahammülsüzlüğü aklın ve hukukun kabul edebileceği bir şey değildir. Yazar, bu yazısı ile siyasal iktidarın atadığı kişilerden oluşan “Etik Kurul”un objektif olamayacağını kanıtlamıştır. Yargı kararına tahammül edemeyenlerin, başkalarını denetlemeye, başkaları hakkında “ahlaki” bir yargıya varıp, bunu da yayımlamaya hakları bulunmamaktadır. Kamu adına bir yetkiyi kullanıp, tabi olduğu hukuku tanımayanlarla kamu yönetiminin sağlıklı işlemeceği açıktır.

TMMOB, “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği”nin iptalini yargıdan niçin talep etmiştir? Birincisi, Kurul üyelerinin tümünün siyasal iktidarın istediği şekilde oluşmasıdır. Bağımsız ve tarafsız olmayan bir Kurul’un vereceği kararların objektif olamayacağını gerek yaşananlar, gerekse hukuk öğretisi ortaya koymuştur. İkincisi, toplumsal beklenti, yönetimin demokratik, tarafsız ve şeffaf olması iken, bu beklenti “Etik Kurul” ile karşılanmaya çalışılmıştır. Oysa, yapısal sorunlar ahlaki sorgulama ile çözülemez. Kamu kurumlarında yaşanan yolsuzluk, yozlaşma vb. sorunlar idare hukukunun ve yönetim biliminin konusuna girer. Yani idare edilenlerden önce idare edenlerin denetlenmesi gerekir. Bu nedenle bu sorunların çözümü, idarenin şeffaflaşması ve idare edenlerin denetlenmesi ile olanaklıdır. Üçüncüsü, kamu görevlilerinin tabi olduğu disiplin hukukunda, zaten suç olan eylemlerin, etik suç sayılması kamu yönetimini hafife almaktan başka bir şey değildir. Kamu görevlilerine müşteri gözüyle bakan bir sosyal hukuk devleti düşünülemez. Suçların yasallığı ilkesine aykırı olarak Etik Yönetmeliğinde suç ihdası yine hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Dördüncüsü, devletle hiçbir ücret ilişkisi olmayan, seçimle gelip seçimle giden TMMOB ve Oda Yönetimlerinin Etik Kurul’un denetimine tabi olmasının gerekçesi de tarafımızca anlaşılmadığından, anılan yönetmeliğin iptali istemiyle dava açılmıştır. Danıştay da istemimizi haklı görmüş ve TMMOB ve bağlı Odalar yönünden yönetmeliğin uygulanamayacağı yönünde yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.

Sonuç olarak, kendi iç denetimini Onur Kurulları ve Genel Kurulları aracılığıyla yapan, gerek devlet gerekse kendi Odalarıyla parasal ilişkisi bulunmayan TMMOB ve bağlı Oda Yönetimlerinin, yazarın de içinde bulunduğu taraflı bir Kurul’un denetlemeye hukuksal ve ahlaksal olarak hakkı bulunmadığı savunmamızı mahkeme haklı görmüştür. Yazar da bu kararı içine sindirmek durumundadır.

TMMOB Genel Sekreter Vekili

M. Hakan GENÇ

YAŞASIN 1 MAYIS Nisan 2006

1 Mayıs Birlik, Mücadele ve Dayanışma günüdür.

1 Mayısta TMMOB, emek örgütleri ile birlikte omuz omuza ve yan yana duracaktır.

1 MAYIS'IN TARİHÇESİ

1880'li yıllar, ağırlıklı olarak kol emeğinin kullanıldığı ve çalışma şartlarının çok kötü olduğu yıllardı. Küçük çocukların karın tokluğuna çalıştırılması ve 14-15 saate kadar varan iş günleri söz konusuydu.

Şirketler eşi görülmemiş bir hızla büyürken, işçiler, işyeri güvenliği, sağlık koşulları, örgütlenme ve grev gibi en temel haklarını dahi tanımayan bir siyasi ve hukuki sistem ile karşı karşıyaydılar.

1881 yılında yarım milyon işçiyi temsilen kurulan Örgütlü Meslek ve Emek Birlikleri Federasyonu "8 saatlik iş günü" mücadelesini ülke geneline yaymak ve işçilerin kararlılıklarını göstermek amacıyla mücadeleyi yükseltti.

ABD'nin Şikago kentinde 40 bin tekstil işçisinin gerçekleştirdiği eylem kanla bastırıldı. Aynı kentte, bir fabrikada 8 saatlik işgünü için greve çıkan 1.400 işçi işten atıldı. Aynı tarihlerde greve çıkanlara ateş açıldı ve 4 işçi yaşamını yitirdi.

Saldırıları, mücadele ateşini söndürmedi, aksine körükledi. ABD ve Kanada'da sendikalar ve diğer örgütlerin yükselttiği mücadele sonucu 1 Mayıs 1886'da yaklaşık 350 bin işçi greve çıktı. Tarih işçi sınıfının böylesine örgütlü ve kararlı tepkisine ilk kez tanık oluyordu. Tüm ülkede yaşam durdu. İşçiler üretimden gelen güçlerini kullanıyordu.

İşçilerin bu top yekün isyanı, işverenlerin tepkisini çekti. Chicago'da greve çıkan 40 bin işçinin eylemini bastırmak için, saldırılar düzenlendi. İşverenler grev kırmak için sokak çeteleriyle anlaştı. Sokak çeteleri bir taraftan işçilere saldırıyor, bir taraftan da grev kırıcılığı yapıyordu. Grevci işçilerle sokak çeteleri arasında çıkan kavga sırasında, polislin işçilerin üzerine ateş açması sonucu 4 işçi yaşamını yitirdi.

Hükümet ve işverenler, işçi eylemini kolay kolay içlerine sindiremiyordu. 1 Mayıs sonrası işten atmalar, baskılar yoğunlaştı. Olaylara neden oldukları gerekçesiyle 8 işçi hakkında idam istemiyle dava açıldı. İşçiler idam cezasına çarptırıldı.

Dört yiğit işçi önderi Albert PERSONS, Adolph FISCHER, George ENGEL ve August SPIES, 1 Mayıs 1886 yılında 8 saatlik iş günü mücadelesinde önderlik yaptıkları için idam edildi. Albert PERSONS isimli işçi, özür dileme şartıyla affedileceğinin söylenmesi üzerine, mahkeme heyetinin karşısında tarihe geçecek sözlerini söyledi: "Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Eğer asılırsam canı olduğumdan değil, emekçi olduğumdan asılacağım."

İşçi önderlerinin cenaze törenine yüz binlerce insan katıldı. ABD'de yaşanan bu olaylar uluslararası işçi örgütlerini harekete geçirdi. II. Enternasyonal 1889'da Paris'te düzenlediği kongrede, Amerikan işçilerinin mücadelesini desteklemek amacıyla dünya çapında gösteriler düzenledi. 1890'dan başlamak üzere 1 Mayıs'ı da, "Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü" olarak kabul etti.

TÜRKİYE'DE 1 MAYIS'LAR

Anadolu'da 1 Mayıs ilk kez Osmanlı döneminde, 1905 yılında İzmir'de kutlandı. Bunu 1909 Üsküp kutlaması izledi.

İstanbul'da ilk kez 1 Mayıs kutlaması 1910'da yapıldı.

1920 1 Mayıs'ında işgal idaresinin ve Osmanlı hükümetinin yoğun baskılarına karşın 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak kutlandı. İşçiler Haliçten başlayarak Karaköy üzerinden Beyoğlu'na kadar bir yürüyüş yaptılar ve "Bağımsız Türkiye" yazılı bir pankart taşıdılar.

1921'in 1 Mayıs'ında İstanbul'un hemen tüm işçileri, özellikle şirket-i Hayriye, Seyrû Sefain, Haliç idaresi ve Tramvay şirketi çalışanları 1 Mayıs'ı kutladılar.

1923 1 Mayıs'ında çok sayıda yerli ve yabancı işletmede çalışan işçiler greve çıktı. İşçi taleplerinin arasında, "yabancı şirketlere el konulması, 1 Mayıs'ın resmen işçi bayramı olarak tanınması, sekiz saatlik işgünü, hafta tatili, serbest sendika ve grev hakkı" vardı ve birçok işçi tutuklandı.

Cumhuriyet Sonrası

1924 1 Mayıs'ını "İşçi Bayramı" olarak kutlayan işçilerin bu eylemi engellenmek istendi. Sekiz saatlik işgünü için bildiri dağıtan birçok işçi tutuklandı.

1925 yılında çıkarılan Takrir-i Sükun Kanunu sonrasında kutlamalara izin verilmedi ve 1935 yılına kadar hemen hemen her yıl ancak gizli kutlanabildi. 1 Mayıs'ın bundan sonraki tarihi "yasak" larla yazıldı.

1935 yılında çıkarılan "Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun" adıyla çıkarılan düzenleme ile "Bahar ve Çiçek Bayramı" olarak genel tatil günlerine dahil edildi.

27 Mayıs 1960' dan sonra da "yasaklar" yaşandı. Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nun kabul tarihi olan 24 Temmuz, işçi sınıfına 1 Mayıs'ın yerine bayram olarak dayatıldı. Ancak bu girişimlerin hepsi, kararlı mücadeleler sonucu geri döndü.

En kitlesel 1 Mayıs, 1976'da kutlandı. Bu miting DİSK'in öncülüğünde Taksim Meydanı'nda yapıldı. O gün Taksim Meydanı' nı 400 bin emekçi doldurdu.

Bu yüzden 1977 yılındaki gösterilerin daha bir görkemli kutlanmasından tedirgin olan kesimler bulunmaktaydı... Ama herşeye rağmen Taksim Alanı'na beşyüzbin emekçinin akması engellenemedi... Saat 14.30'da başlayacak olan kutlamalar için alan, sabahın erken saatlerinde itibaren dolmaya başladı. İşçiler, emekçiler, öğrenciler, kadınlar, çocuklar... bayramlarına sahip çıkmış, coşkularını donanmış ve alanları özgür ruhlarıyla doldurmaya başlamıştı. Taksim alanında, iğne atsan yere düşmeyecek bir katılım vardı. Dönemin DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in konuşmasının sonlarına doğru, çevredeki binalardan halkın üzerine ateş açıldı. Yaşanan paniğin ardından 37 insanımız yaşamını yitirdi ve 200'den fazla yaralı vardı.

1978 yılında, önceki yıl yitirilen 37 insanın acısını içinde yaşayan yüzbinler yine Taksim Alanı'ndaydı...

1979 yılında Sıkıyönetim Komutanlığı İstanbul'da mitinge izin vermedi. İzmir Konak Meydanı'nda kutlandı.

80 sonrası 12 Eylül Askeri darbesinin yasaklar zincirinde 1 Mayıs da yer alıyordu. Böylece yeni bir yasaklı dönem başladı. Ama tüm yasaklara rağmen; kısa süreli iş bırakmalar, bayramlaşmalar ve bildiri dağıtılması gibi etkinliklerle, bu onurlu günün anısının belleklerden silinmesine izin verilmedi...

1987: 7 yıllık aradan sonra sendikalar öncülüğünde bazı milletvekilleri, aydın, sanatçı ve bilim adamları ile birlikte yaklaşık 1000 kişilik bir grup Taksim Anıtı'na 1 Mayıs şehitlerini anmak üzere çelenk bırakmak istediler. Polis sadece milletvekillerinin araçla anıta ulaşmasına izin verdi.

1989: Taksim'de biraraya gelen kitleye saldırıldı. Mehmet Akif Dalcı isimli bir işçi yaşamını yitirdi.

1990: Yine Taksim'e yürümek isteyenlere izin verilmedi. Çıkan çatışmada İTÜ Öğrencisi Gülay Beceren felç oldu.

1996: 1980 sonrasında en kitlesel mitingi gerçekleştirildi. Kadıköy'ü dolduran yaklaşık 150 bin insan toplandı ama yine açılan ateş sonrası 3 kişi yaşamını kaybetti.

1 MAYIS MARŞI

Günlerin bugün getirdiği baskı zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez sömürü devam etmez
Yepyeni bir hayat gelir bizde ve her yerde
1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı
Yepyeni bir güneş doğar dağların doruklarından
Mutlu bir hayat filizlenir kavganın ufuklarından
Yurdumun mutlu günleri mutlak gelen gündedir
1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı
Vermeyin insana izin kanması ve susması için
Hakkını alması için kitleyi bilinçlendirin
Bizlerin ellerindedir gelen ışıklı günler
1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı
Ulusların gürleyen sesi yeri göğü sarsıyor
Halkların nasırlı yumruğu balyoz gibi patlıyor
Devrimin şanlı dalgası dünyamızı kaplıyor
Gün gelir gün gelir zorbarlar kalmaz gider
Devrimin şanlı yolunda bir kağıt gibi erir gider

1 MAYIS BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ'NDE YİNE ALANLARDAYIZ !
Nisan 2006

Emek Platformu 1 Mayıs kutlamalarını alanlarda yapıyor.

1 MAYIS BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ'NDE YİNE ALANLARDAYIZ !

İşçiler, kamu emekçileri, emekliler, işsizler, yoksullar, kadınlar, gençler,
İşgale, sermayenin küresel saldırılarına, yoksulluğa ve küresel sömürüye 'hayır' diyenler,
Kardeşçe bir arada yaşamak isteyenler,
Eşit, özgür, adaletli ve demokratik bir Türkiye hedefleyenler,

ÇAĞRIMIZ SİZEDİR!

120 yıldır emekçilerin ve halkın taleplerini 1 Mayıs'ta daha kararlı, daha güçlü ve daha kitlesel seslendirme çağrısıdır !

Barış, demokrasi ve birlik için dayanışma ve ortak mücadele çağrısıdır!

Ve çağrımız, tüm yetkililerdir; bu sese kulak verin çağrısıdır.

Ortadoğu halkları zengin enerji kaynaklarına sahip olmak suçmuş gibi bedelini kan ve gözyaşı ile ödüyorlar.

ABD emperyalizmi, dünya çapında egemenliğini güçlendirmek, enerji kaynaklarına sahip olmak ve neo-liberal küreselleşmeyi sağlamak için zora, şiddete ve işgale başvurmaktan çekinmiyor.

Afganistan, Filistin ve Irak kaynıyor; halkların yaşadığı acılar, insanlık tarihine kara bir leke gibi düşüyor. ABD, şimdi de Suriye ve İran'ı hedef göstererek, bölgede yeni çatışmalara zemin hazırlıyor.

ABD ve çıkar odaklarının, Türkiye'yi çatışma ortamının bir taşeronu haline getirme oyunları sürüyor. Demokrasiden korkanlar, gerilim ve çatışmadan rant sağlamak isteyenler, huzursuzluğu körükleyenler, halka ve emekçilere kirli bir senaryo yazıyorlar.

Küresel sermayenin kısıkcındaki ülkemiz, her gün daha fazla işsizliğe, yoksulluğa ve güvencesizliğe sürükleniyor. Yıllardan beri ülke kaynakları, yağma ve talan politikalarıyla uluslar arası sermayeye açılıyor. Özelleştirme politikalarıyla fabrikalar kapatılıyor ya da sermayeye peşkeş çekiliyor.

Devleti küçültme adı altında başta eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik olmak üzere, kamu hizmetleri tasfiye edilmek, paralı hale getirilmek isteniyor.

Sağlımız küresel sermaye tekellerine peşkeş çekiliyor.

Getirilen yasa ile, prim borcu olanların sağlık hizmeti alması zorlaşıyor.

Emekli maaşları düşürülüyor.

Ekonomiye IMF yön veriyor, hükümet emekçilerin ve halkın taleplerini dikkate almıyor.

Giderek artan borçlarla tarım can çekişiyor, esnaf kan ağlıyor, emekliler çile çekiyor, ücretler geriletiliyor, sosyal haklarımıza yönelik saldırılar devam ediyor. Daha fazla sömürmek için örgütsüz ve güvencesiz bir çalışma yaşamı isteniyor.

Büyüyen ekonomik tahribatla birlikte demokratikleşme sorunları da sürüyor.

12 Eylül hukuku varlığını sürdürürken, demokratik hukuk devleti olmanın gerektirdiği köklü adımlar atılmıyor.

Hak ve özgürlüklere ilişkin taleplerin önü kesilmek isteniyor. Hem yasalar, hem de uygulamalar temel hak ve özgürlüklere ilişkin sorunlara kaynaklık ediyor. Özgürlükçü, bağımsız, demokratik ve barış içinde yaşayan bir Türkiye talebimiz devam ediyor.

DEĞİŞTİREBİLİRİZ ! ÇÖZÜM ELİMİZDE;

Eşitlikçi, özgürlükçü, bağımsız ve demokratik bir Türkiye hayal değil!

1 Mayıs'ta, Mücadelemizi, birliğimizi ve dayanışmamızı güçlendirerek, alanları doldurarak, haklı taleplerimizi bir kez daha savunacağız:

- Ülkemizde ve bölgemizde barış ve kardeşlik güçlendirilmelidir. Sorunların diyalog ve barışçıl çözümü için, bütün taraflar sorumlu davranmalıdır.

- Her alanda tam bir demokratikleşme sağlanmalı, demokratik hukuk devleti önündeki yasal ve uygulamadan kaynaklı engeller kaldırılmalıdır.

- Örgütlenme ve düşünce özgürlüğünün önündeki engeller kaldırılmalıdır. Herkesin düşüncesini özgürce ifade edebilme, yaşama, çalışma ve eğitim özgürlüğü genişletilmelidir. Siyasetin katılımcı ve çoğulcu bir yapıya kavuşabilmesinin ve örgütlü toplumun yolu açılmalıdır.

- Sendikal hak ve özgürlükler önündeki tüm engeller, bütün anti-demokratik hükümler kaldırılmalı, demokratik bir çalışma düzeni kurulmalıdır.

- Kamu emekçilerinin toplu sözleşmeli ve grevli sendikal hak ve özgürlükleri ile siyaset yapma haklarının önündeki engeller kaldırılmalı, kamu emekçilerine yönelik baskı ve sürgün politikalarından vazgeçilmelidir.

- IMF ile yapılan bütün anlaşmalar iptal edilmeli, borçlar yeniden yapılandırılmalıdır. Ekonomik tercihler üretimi, yatırımı ve istihdamı esas almalıdır.

- Özelleştirmeler ve kamu hizmetlerinin küçültülmesi girişimleri derhal durdurulmalı, eğitim, sağlık ve sosyal güvenliğe ayrılan paylar artırılmalıdır.

- Reform adı altında emeklilik ve sağlık haklarını ticarileştirme, emekli yaşını ve prim ödeme sürelerini artırma, emekli aylıklarını düşürme girişimlerinden vazgeçilmelidir.

- Kayıtdışı ekonomi kayıt altına alınmalı; Asgari ücret insanca yaşayacak bir düzeyde belirlenerek, vergi dışı bırakılmalıdır. Kamu çalışanlarına yönelik tek yanlı ücret politikalarından vazgeçilmelidir. Adil bir vergi reformu derhal yapılmalıdır.

- Çocuk işçiliği ve istismarına son verilmeli, çalışma yaşamındaki her türlü ayrımcılığa son verilmelidir. Özürlülere hayatın her alanına daha fazla katılma olanağı yaratılmalıdır.

Emek Platformu, son dönemde tırmanma eğiliminde olan, terör ve şiddet olaylarını ve

ülkede yükselen gerilimi kaygı ile takip etmektedir.

Emek Platformu, kimden gelirse gelsin, terör ve şiddete karşıdır.

Şiddet ve şiddetin yarattığı gerilim, toplumu sarsmakta, toplumda öfke ve nefret duygularını yaygınlaştırmakta ve linç girişimlerinin tırmanmasına neden olmaktadır.

Silahların konuştuğu yerde demokratik çözümler gündeme gelemaz. Herkesin, tartışmalara şiddetten uzak özgür bir zeminde ve özgür bir zihinle katılması gerekmektedir.

Çok yönlü, acil ve öncelikli çözümler üretmek, herkesin onurlu bir yaşam sürme özgürlüğünü sağlayacak siyasi çözümlere ve yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

Kitlelerin sindirilmesi için yaygınlaştırılan korkunun ve paranoyanın egemen olduğu çözümler yerine, hukukun, demokrasinin ve özgüvenin etkin olduğu sağlıklı çözümlere ihtiyaç vardır.

- ADALET, BARIŞ VE ÖZGÜRLÜK

- EŞİT PAYLAŞIM,

- İŞ, GELİR VE İSTİHDAM GÜVENCESİ

- PARASIZ SAĞLIK, PARASIZ EĞİTİM

- VE 1 MAYIS'IN RESMİ TATİL OLMASI İÇİN ALANLARDAYIZ.

YAŞASIN 1 MAYIS

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BİRLİK MÜCADELE VE DAYANIŞMASI

EMEK PLATFORMU

1 Mayıs 2006

ABD DIŐIŐLERİ BAKANİ'NİN ANKARA'YA GELİŞİ PROTESTO EDİLDİ Nisan 2006

ABD DıŐıŐleri Bakanı Condolezza Rice'm Ankara'ya geliŐini protesto etmek amacıyla Ankara'daki sendika, meslek örgütleri ve siyasi partilerin katılımıyla 25 Nisan 2006 Salı günü ABD Büyükelçiliği önünde basın açıklaması ve protesto eylemi gerçekleştirildi.

Basın açıklamasında KESK Başkanı İsmail Hakkı Tombul katılımcılar adına Şunları söyledi

Ülkemiz düne göre bugün çok daha kirlenmiş bir durumda. Uluslar arası bir terörist, bir katil. ülkemiz topraklarına ayak basacak. Üstelik bu ülke halkının yakınından bile geçmesine müsaade dahi edilmeyen kurumlarında elini kolunu sallaya sallaya dolaşacak.

Evet,gittiği her yere kan ve gözyaşı götüren ABD'nin savaş planlayıcılarından DıŐıŐleri Bakanı Rice ,Yeni savaş planlarıyla bu gün ülkemize geliyor.Irak'ta binlerce insanın ölümüne neden olan ,binlerce insanı işkence tezgahlarından geçiren ,kana ve gözyaŐına doymayan ,emperyalizmin yeni kan ve gözyaşı planlarıyla geliyor

Adına Büyük Ortadoğu Projesi dedikleri,sınırları Çinden Orta Avrupaya ve Afrika kadar uzanan bir coğrafyayı emperyalizmin çıkarları doğrultusunda sömürü ve etki alanını geliştirmeye dönük program adım adım hayata geçiriliyor.Eski Sovyet Cumhuriyetlerinde ve Orta Avrupada yaşanan iktidar değişiklikleri,Irak işgali İnan ve Suriyeye yönelik savaş tehdit ve hazırlıkları programın parçalarını oluŐurmaktadır.Ülkemiz açısından ise FBI ve CIA başkanlarının geliŐinin ardından yaşanan savaş ve provokasyon ortamı ile gündeme getirilen terörlü mücadele yasası ,savaş hazırlıklarının göstergeleridir.

Emekçilere yönelik saldırı yasalarını bir bir meclisten geçirerek emperyalizmin taktirini toplayan AKP Şimdide emekçi halkın kanını pazarlayarak iktidar koltuğunu saĐlamlaŐtırmaya çalışıyor .İçeride islami görüntü ile tabanını tutmaya çalışırken diğer taraftan halk Müslüman olan İnan ve Suriye'ye yönelik ABD ile birlikte savaş hazırlıklarına giriŐiyor.

Buradan emperyalist ve iŐbirlikçileri uyarıyoruz!

Bu ülke halkları size köle olmayacak 6. filoyu denize dökün, ODTÜ'de Commer'in arabasını yakan emperyalizme karşı mücadelede binlerce Şehit veren ,1 Mart teskeresini yırtıp atan bu halk ,yeni kan ve gözyaşı planlarınızı da bozacaktır.

Üslerinize,uçaklarınızla savaş planlarınızla ,provokatör ve iŐbirlikçilerinizle ülkemizden defolun.

TÜRKİYE'NİN NÜKLEER ÇÖPLÜK OLMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ! Nisan 2006

Bir grup emek ve meslek örgütü ile demokratik kitle örgütü tarafından oluşturulan Nükleer Karşıtı Platform, Çernobil Nükleer Santrali'nde meydana gelen kazanın 20. yılında basın açıklaması yaptı.

TÜRKİYE'NİN NÜKLEER ÇÖPLÜK OLMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ!

Bugün Çernobil Nükleer Santrali'nde meydana gelen kazanın 20. yıldönümü. 26 Nisan 1986'da meydana gelen kaza ile yaşamını yitiren insanlar, kullanılmayan binlerce kilometre tarım alanları, kirlenen yeraltı suları ve sonuçları uzun yıllara yayılmış bir yaşam.

Çernobil faciasının ardından yayınlanan 5 bin civarındaki tıbbi araştırmada kazadan sonra bölgedeki kanser oranının 20 kat, sakat bebek doğumlarının 2.5 kat, tüberküloz hastalığına yakalananların sıklığının ise 10 kat arttığı belirtiliyor. Kazanın ardından geçen 20 yıllık süre içinde bölgede yaşayan insanların vücutlarında hücre ölümü, bağışıklık sisteminde yetersizlikler ve genetik yapının bozulması ile orantılı olarak kanser oluşumunun hızlandığı araştırma sonuçları olarak dünya kamuoyuna yansdı.

Tüm dünya bu kaza ile birlikte nükleer enerji santrallerini yeniden sorgularken, birçok ülkede mevcut santrallerin kapatılması ve yeni nükleer enerji santrali yapılmaması yönünde kararlar alınırken, AKP Hükümeti gerçekleri yansıtmayan talep tahminlerine dayanarak yarattığı enerjide kriz senaryolarıyla nükleer santralleri bu topluma dayatmaktadır. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Sinop'ta 1800 megavatlık bir santral kurulacağını açıklaması ve Enerji Bakanı Hilmi Güler'in şirketlerle/lobilerle görüşmeye başlaması, bilimsel veriler ve toplumsal duyarlılıklarla biraraya gelen biz meslek odaları, sendikalar ve duyarlı demokratik kitle örgütlerini üzerimize düşen sorumluluğun gereği olarak tavır almaya zorlamıştır.

Nükleer santral kurulması çabaları, yaratılan tek yanlı bilgilendirme ve kandırmaca ortamı içerisinde bir oldu-bitti anlayışı içerisinde kabul ettirilmeye çalışılmaktadır.

NÜKLEER SANTRAL İSTEMİYORUZ!

AKP Hükümeti'nin nükleer santral kurulması için öne sürdüğü "gerekçelerin" hiçbiri doğru ve kabul edilebilir değildir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, Türkiye'de özellikle son 20 yılda, ülke çıkarları doğrultusunda enerji sektörü karar-destek sistemleri oluşturulmayarak, rant üzerine kurulu kısa vadeli enerji yatırımları desteklenerek, rüzgar, jeotermal, biyokütle ve güneş gibi yenilenebilir ve temiz enerji seçenekleri görmezden gelinmiştir. Ayrıca ülkemiz su potansiyeli açısından çok şanslıdır ve 2005 yılı itibariyle sadece yüzde 25.1'lik bir kısmı değerlendirilmektedir.

Ülkemizde enerji tasarrufu ve verimliliği konularında da ciddi bir çalışma ve organizasyon eksikliği vardır. Bilimsel çalışmalar göstermiştir ki, ülkedeki yüzde 30'lara varan enerji tasarrufu potansiyelinin yüzde 15'lik bölümü hiçbir harcama gerektirmeyen, sadece bilinçlenme ve planlama ile kazanılabilecek bir haldedir.

Bunun yanında, resmi rakamlara göre elektrik dağıtım şebekelerindeki kayıp-kaçak oranı yüzde 20'leri bulmaktadır. Bu hükümet, aynen kendinden önceki hükümetler gibi, özel-

leştirme politikaları ile enerji sistemlerini piyasanın insafına bırakmıştır.

Bütün bu kaynaklar dikkate alındığında ve gerekli yatırımlar yapıldığında görülecektir ki, merkezi planlama ve kamusal bir anlayışla oluşturulmuş bir enerji politikası ile bu ülke hiçbir zaman enerjisiz kalmaz.

Öz kaynaklar açısından elektrik enerjisi potansiyelimiz, 115-120 bin megavat kurulu güç ile üretilebilecek olan 482 ile 569 milyar kilovatsaattir. Türkiye'nin kendi potansiyelini değerlendirmesi durumunda bile önümüzdeki 30 yıllık sürecin talebini karşılayabilecek kaynağı mevcuttur.

Nükleer santraller ucuz bir enerji kaynağı değildir. Hem kurulum, hem üretim-işletim, hem de güvenlik maliyetleri çok yüksektir. 35-40 yıllık ekonomik ömürleri içinde sıkça arıza yapmaktadırlar. Uzun (ortalama 15 yıl) yapım süreleri göz önüne alındığında acil bir enerji ihtiyacına çözüm olamazlar.

Nükleer santraller aynı zamanda temiz ve güvenilir bir enerji kaynağı da değildir. Dünyada pek çok ülke nükleer enerjiyi terk etmektedir. Nükleer santrallerin en önemli sorunlarından biri olan radyoaktif atıklar, çözümsüz ve yalnızca bugünü değil, geleceğimizi de tehdit altında bırakacaktır.

Henüz dünyanın hiçbir bölgesinde, nükleer atıkların saklanması için lisanslı, son depolama alanı bulunmamaktadır. Bu atıkların getireceği milyarlarca dolarlık ek maliyetler, nükleer santral taraftarlarınınca hiç dile getirilmemektedir. Sadece Çernobil'de değil, Japonya'da da son 9 yılda meydana gelen kazalar, nükleer santrallerin güvenlik sorununun "eski teknoloji" masalıyla açıklanamayacağının en açık göstergesidir.

Çernobil nükleer santralında yaşanan facianın 20. yıldönümünde AKP Hükümeti'ni bir kez daha uyarıyoruz: Nükleer lobinin dayatmaları ile ülkemiz insanı ve yaşam alanlarımızın tehdit altında bırakılmasına sessiz kalmayacağız.

AKP Hükümeti'ni, nükleer maceradan biran önce vazgeçerek, insan ve doğaya duyarlı temiz enerji kaynaklarına yönelmeye, ülkenin öz kaynaklarını kamusal bir hizmet anlayışı ile planlama kavramı içinde değerlendirmeye ve özelleştirme uygulamalarına derhal son vermeye çağırıyoruz.

Nükleer enerji dünyada terk edilmektedir ve Türkiye'nin nükleer enerjiye ihtiyacı yoktur. Bu tamamen nükleer lobilerin daralan pazarlarına yer açmak ve atıklarına depo bulmak ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Türkiye'yi yeni facialara sürüklemeye ve nükleer lobilerin pazarı-çöplüğü yapmaya kimsenin hakkı yoktur.

NE SİNOP'TA NE DE ÜLKEMİZİN HERHANGİ BİR YERİNDE NÜKLEER SANTRAL İSTEMİYORUZ!

**NÜKLEER KARŞITI PLATFORM SEKRETERYASI
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI**

ÜLKEMİZDE ELEKTRİK ENERJİSİ İHTİYACI İÇİN ÖNERİLEN NÜKLEER SANTRALLER'E BU GÜN GEREK YOKTUR.

Nisan 2006

Sinop'ta kurulması düşünülen Nükleer Santrallere karşı olanlar 29 Nisan 2006 da Sinop'ta mitingte bir araya geldi. Nükleer Santral karşıtı Platform tarafından düzenlenen mitinge TMMOB tarafından yollanan mesaj Enerji Çalışma Grubu Başkanı Cengiz Göltaş tarafından okundu.

ÜLKEMİZDE ELEKTRİK ENERJİSİ İHTİYACI İÇİN ÖNERİLEN NÜKLEER SANTRALLER'E

BU GÜN GEREK YOKTUR.

Bugün Çernobil Nükleer Santrali'nde meydana gelen kazanın 20. yıldönümü. 20. yılda, 26 Nisan 1986'da meydana gelen kaza ile ortaya çıkan tabloda; yaşamını yitiren insanlar, kullanılmayan binlerce kilometrekare tarım alanı, kirlenen yeraltı suları ve sonuçları uzun yıllara yayılan kötü bir görüntü var.

Tüm dünya bu kaza ile birlikte nükleer enerji santrallerini yeniden sorgularken, birçok ülkede mevcut santrallerin kapatılması ve yeni nükleer enerji santrali yapılmaması yönünde kararlar alınırken, siyasal iktidar gerçekleri yansıtmayan talep tahminlerine dayanarak yarattığı enerjide kriz senaryolarıyla nükleer santralleri bu topluma dayatması anlamlı değildir. Mevcut İktidarın Sinop'ta 1800 megavatlık bir santral kurulacağını açıklaması, Enerji Bakanlığının şirketlerle/lobilerle görüşmeye başlaması, bizi üzerimize düşen sorumluluğun gereği olarak tavır almaya zorlamaktadır.

Nükleer santral kurulması, yaratılan tek yanlı bilgilendirme ve kandırma ortamı ile, bir oldu-bitti anlayışı içerisinde kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Bu süreçte, siyasal iktidarın nükleer santral kurulması için öne sürdüğü "gerekçelerin" hiçbiri "doğru" ve "kabul edilebilir" değildir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki,

Ülkemizde özellikle son 20 yılda, ülke çıkarları doğrultusunda enerji sektörü karar-destek sistemleri oluşturulmamıştır. Rant üzerine kurulu kısa vadeli enerji yatırımları desteklenmiş, rüzgar, jeotermal, biyokütle ve güneş gibi yenilenebilir enerji seçenekleri görmezden gelinmiştir. Ayrıca ülkemizde su potansiyelinin ancak %25.1'lik bir kısmı değerlendirilmektedir.

Ülkemizde enerji tasarrufu ve verimliliği konularında da ciddi bir çalışma ve organizasyon eksikliği vardır. Bilimsel çalışmalar göstermiştir ki, ülkedeki yüzde 30'lara varan enerji tasarrufu potansiyelinin yüzde 15'lik bölümü hiçbir harcama gerektirmeyen, sadece bilinçlenme ve planlama ile kazanılabilecek bir haldedir.

Bunun yanında, resmi rakamlara göre elektrik dağıtım şebekelerindeki kayıp-kaçak oranı yüzde 20'leri bulmaktadır. Siyasal iktidar, aynen kendinden öncekiler gibi, uyguladığı özelleştirme politikaları ile enerji sistemlerini piyasanın insafına bırakmıştır.

Oysa;

Bütün bu kaynaklar dikkate alındığında ve gerekli yatırımlar yapıldığında görülecektir ki, merkezi planlama ve kamusal bir anlayışla oluşturulmuş bir enerji politikası ile bu ülke

hiçbir zaman enerjisiz kalmayacaktır.

Bu ülkenin öz kaynaklar açısından elektrik enerjisi potansiyeli vardır. Kendi potansiyelini değerlendirmesi durumunda, önümüzdeki 30 yıllık sürecin talebini karşılayabilecek kaynağı mevcuttur.

Öte yandan:

Nükleer santraller ucuz bir enerji kaynağı değildir. Hem kurulum, hem üretim-işletim, hem de güvenlik maliyetleri çok yüksektir.

Nükleer santraller enerji alanında dışa bağımlılığı azaltan bir çözüm değildir. Tam tersine sürecin her alanında dışa bağımlılık egemendir ve sadece enerji alanındaki mevcut dışa bağımlılığın çeşitlendirilmesine yaramaktadır.

Dünyada pek çok ülke nükleer santrallerini terk etmektedir.

Nükleer santrallerin en önemli sorunlarından biri olan radyoaktif atık sorunu bu gün çözümsüzdür ve yalnızca bugünü değil, geleceğimizi de tehdit altında bırakacaktır.

TMMOB, Çernobil nükleer santralında yaşanan facianın 20. yıldönümünde ülkemizde yapılmak istenen Nükleer Santrallere karşı kamuoyunun gösterdiği duyarlılığı ve bu amaçla yapılan etkinlikleri desteklemektedir.

Siyasal iktidarı uyarıyoruz: Nükleer lobinin dayatmalarına boyun eğmeyin. Nükleer Santral macerasından vazgeçin. İnsan ve doğaya duyarlı enerji kaynaklarına yönelin. Ülkenin öz kaynaklarını kamusal bir hizmet anlayışı ile planlama kavramı içinde değerlendirin ve özelleştirme uygulamalarına derhal son verin

Biz, ne Sinop'ta, ne de ülkemizin herhangi bir yerinde nükleer santral istemiyoruz!

TMMOB YÖNETİM KURULU

1 MAYIS BİRLİK MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜDÜR Mayıs 2006

1 Mayıs işçinin, emekçinin bayram günüdür, 1 Mayıs birlik, mücadele ve dayanışma günüdür” diyen TMMOB, örgütlü olduğu tüm illerde emek örgütlerinin düzenlediği 1 Mayıs mitinglerinde işçilerle, emekçilerle omuz omuza durdu. Ankara’da yapılan mitinge katılan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da mitinge katılanları selamladı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı şunları söyledi:

İşçiler, kamu çalışanları, yüreği emekten ve insanlıktan yana atanlar, hoş geldiniz.

“Bu gün dostların arasındayız güneşin sofrasındayız” demeye gelenler, hoş geldiniz.

“Bu gün 1 Mayıs. İşçinin emekçinin bayram günüdür.” demeye gelenler, hoş geldiniz.

“Bu gün 1 Mayıs. Birlik, mücadele, dayanışma günüdür.” demeye gelenler, hoş geldiniz

Türkiye’nin dört bir yanında alanları özgürleştirmeye gelenler, hoş geldiniz.

Dostlar,

Emperyalizm dünya halklarına savaş açtı. Hani küreselleşme ile barış, adalet, kardeşlik, özgürlük gelecekti. Hani bütün insanlık kardeşlik içinde yaşayacaktı. Hayır. Küreselleşme, dünya halklarına aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık, daha fazla savaş ve daha fazla ölüm getirdi. Küreselleşme bu gün Irak’ta yüreği susan çocuktur. Yarın küreselleşme İran’lı bir çocuğun yüreğini durduracaktır.

Siyasal iktidarı uyarıyoruz:

ABD emperyalizminin yüzyılın felaketi olduğunu bilmiyor musun? Hala öğrenmedin mi?

ABD emperyalizminin insanlığın başına gelen, gelmiş geçmiş en büyük bela olduğunu bilmiyor musun?

Iraktaki işgalinin üçüncü yılında sonuç ortada. Yüz binin üzerinde Iraklı öldü. Binlerce Iraklı çocuğun artık yürek atışları yok. Bunun sorumlusunun ABD emperyalizmi olduğunu bilmiyor musun?

Sevgili dostlar,

Ülkemizde ne yaşıyor? Gerçekleştirilen düzenlemelerin hemen hepsi sermayenin küreselleşmesinin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bir bütün olarak uluslararası sermayenin rant alanı haline getirilmesidir. Yapılan emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmaktır. Siyasal iktidar, reform uygulamaları adı altında IMF ve Dünya Bankası programlarını hayata geçirmeye devam ediyor. Bu program emeğin, çalışanın, emekçinin, yoksulun, kısacası bu ülkenin halkının programı değildir. Kendinden öncekilerden daha başarılı bir IMF’ci olan bu iktidarın uygulamaları, emekçiye, asgari ücretle çalışana, emekliye, işsize, esnafa ve köylüye karşıdır. Bunların programı insanımızın geleceğini karartan, insanımızı yoksulluğun içine iten bir programdır.

Bu programdaki Özelleştirme uygulamaları talan uygulamalarıdır.

Sağlık ve sosyal güvenlik yasaları, paran kadar sağlık demektir. Mezarda emeklilik demektir. Hastanın müşteri, hastanenin sağlık işletmesine dönüştürülmesidir.

Kamu Yönetimi Yasası, vatandaşın müşteri, ülkenin pazar haline getirilmesidir.

Kamu Personel Yasası, iş güvencesiz, performansa göre sözleşmeli çalışma demektir.

Yerel Yönetim Yasası, yerelleşerek hizmetlerin özelleşirmesi demektir.

Bunlarla bu ülkede tam bir sosyal-ekonomik yıkım yapılmaktadır.

Sevgili dostlar,

Şairin dediği gibi “demeye de dilim varmıyor ama, kabahatin çoğu bizim be canım kardeşim”

Sevgili dostlar,

Şimdi, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerin küresel sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmanın zamanıdır.

Şimdi, siyasal iktidarın düzenlemelerine karşı “emek’ten yana tavır almanın zamanıdır.

Şimdi “küresel saldırıya karşı küresel direniş” deme zamanıdır.

Şimdi omuz omuza olma zamanıdır.

Şimdi hep birlikte “kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiç birimiz” deme zamanıdır.

“TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ” ÇALIŞMA GRUBU RAPORU YAZILDI Mayıs 2006

“TMMOB Örgütülüğünün Geliştirilmesi” Çalışma Grubu dönem içerisinde çalışmalarını tamamlayarak raporunu TMMOB Yönetim Kurulu .onayına sundu.

TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu, TMMOB Ana Yönetmeliğinin, örgütümüzün 50 yıllık zengin bilgi-birikim, deneyim, eylem ve pratiğiyle sorun alanları olarak görülen; örgüt organlarının amaç, oluşum ve işleyişinde karşılaşılan sorunlar, mali durum, ödenti, üyelik, odalaşma, oda açma, birleştirme ve kapatma esasları, seçilmiş ve yardımcı organların tanım ve işleyişleri, öğrenci üyelikleri, yabancı mühendis ve mimarların çalıştırılma esasları ile düşünülen diğer sorun alanları tüm yönleriyle ele alınarak, kurultay deneyimlerimizle yaygın bir değerlendirmeyle özlü bir yapıya kavuşturulması için yeni baştan yazılması konusunda çalışma yapılması ve bu çalışmanın olağan/olağanüstü bir kurultayda sonuçlandırılması için 38. Dönem TMMOB Yönetim Kuruluna yetki ve görev verilmesine karar verilmiştir. Çalışma Grubu Genel Kurulun TMMOB Yönetim Kuruluna verdiği görevin yerine getirilmesine yönelik çalışmaların yapılması amacı ile TMMOB Yönetim Kurulu tarafından oluşturuldu.

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Grubun Kuruluşu: TMMOB 38.dönem çalışma programı uyarınca oluşturulmuştur

1.1 Amaç: TMMOB Örgüt İşleyişini, sorunlarını araştırmak ve örgütsel yapıyı güçlendirecek

faktörleri belirleyerek TMMOB gündemine taşımak.

1.2- Üyeler; Odaların belirlediği ve TMMOB Yönetim Kurulu' nun uygun gördüğü üyeler.

Çevre MO, Elektrik MO, Fizik MO, Gıda MO, Harita MO, İnşaat MO, Jeofizik MO, Jeoloji

MO, Kimya MO, Maden MO, Makina MO, Metalürji MO, Peyzaj Mim O, Şehir PO, Ziraat

MO komisyona üye göndermişlerdir.

1- Çalışma Programı

TMMOB Örgütülüğünü Geliştirme Çalışma Grubu Çalışma Programı, TMMOB 'de oluşturulmuş diğer çalışma grupları ile iletişim halinde olmayı öngören, araştırma, tanıtma ve rapora dönüştürmeyi içeren bir programdır.

Araştırma; Yazılı kaynakların incelenmesi ve anket düzenlenerek üye ve örgüt organlarının konu ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi

Tanıtım; Belge ve bilgilerin düzenlenerek örgüt yöneticilerinin bilgisine sunulması görüş ve önerilerin alınması

Rapor-Kitap Hazırlanması; Çalışma Grubu'nun hazırlık çalışmalarını, anket sonuçlarını özetleyen bilgilerle örgüt yöneticilerinin ve organlarda görev alan üyelerin görüş ve önerilerini içeren bir rapor-kitap hazırlanması. Hazırlanan rapor veya kitabın üyelere dağıtımını sağlanarak tartışmanın örgüt birimlerinde geliştirilmesi üye görüş ve önerileri ile konu ile ilgili düşünce zenginliği yaratılması

Rapor Özeti; TMMOB Örgütlülüğünün geliştirmesine yönelik Rapor-Kitap içeriğine bağlı yeni değerlendirmelerinde yer aldığı ve TMMOB Çalışma Raporunda yer alması istenen bir rapor özettir. TMMOB Yönetin Kuruluna sunulması gereği çalışma grupları yönergesinde de belirtilmiştir.

2- TMMOB Örgütlülüğünü Geliştirme Raporu:

TMMOB 1954 Yılında on Oda'nın katılımı ile kurulan ve kurulduğunda kayıtlı üye sayısı 6822 olan Mühendis ve Mimar örgütlerinin Birliği, üst örgüttür. Ellinci kuruluş yılını kutlayan Birlik; yirmi üç Oda ve kayıtlı 300 000 üye ile ülkenin nitelik ve nicelik olarak en önemli demokratik örgüttür. Üyelerin üretimdeki konumları, sorun çözmedeki bilgileri ve deneyimlerinin zenginliğine karşın toplam gücün kullanımı ve etkinliği ile ilgili olması gereken düzeye ulaşılmadığının somut göstergeleri; işsiz mimar ve mühendislerin varlığı, çalışanların ise gelir seviyelerinin düşüklüğüdür. Mühendis ve mimarların sorunlarının çözülmesi salt grup çıkarlarını gözetmeleri ile olanaklı olmadığı gibi tüm ülke sorunlarının kavranması ve çözülmesi için örgütlü hareket etmelerini gerektirmektedir.

TMMOB ve bağlı odaların, çalışma raporları ile kongre ve sempozyum kitaplarında TMMOB Örgütlülüğü ile ilgili bir çok bilgi bulunmaktadır. TMMOB Demokrasi Kurultayı ve Mühendislik Mimarlık Kurultayları demokrasi ve örgütlenme açısından önemli bilgilerin yer aldığı, görüşlerin ifade edildiği çalışmalardır. TMMOB, gelişmek, yeni hedefler belirleyerek politikalar oluşturmak, hataları gidermek için pek çok kez örgütlülüğü tartışmıştır ve tartışmaya devam edecektir. Bu çalışma geçmişte yapılmış araştırmalara, hazırlanmış raporlara ek olarak dönemsel bir araştırma durum saptamasıdır. Hedeflenen ve olması gereken örgütlü gücün yaratılışı başta örgüt yönetimlerinde ve organlarında görev üstlenen üyeler olmak üzere tüm üyelerin tanımlanmış sorumluluklarını yerine getirmeleri ile sağlanacaktır.

Yazılı kuralların geliştirilmesi ve uygulamaya konulması zaman sorunu olduğu kadar bir ortaklaşma sorunudur.

3.1- Araştırma Çalışmaları, Anket Sorularının Hazırlanması ve Ankette Yer alan sorular

Çalışma grubumuz 'nasıl bir TMMOB' tartışmasını yapmamış, örgütü, temel ilkeleri ve çalışma anlayışını 'Mühendislik Mimarlık Kurultayı' kararlarındaki gibi kabul etmiştir. Hedef olarak örgütlülüğün geliştirilmesi için önemli bulunan, karar alma süreçlerine katılma ve katkı koyma konusunu belirlemiş ve daha çok yöneticiler düzeyinde inceleme yapmıştır.

-Oda ve TMMOB yönetsel organlarında yer alanlarla ilgili

-TMMOB ve odaların örgütsel yapılanması ,bu yapılanmanın sonuçları

-TMMOB ve odaların bilimsel ve teknik boyutlu etkinlikleri,siyasal-toplumsal alandaki etkinlikleri,

üye katılımı,sonuçları

-TMMOB ve odaların mali durumu, ilişkileri

38. dönemde söylediklerimiz

-Öğrenci-oda-TMMOB ilişkileri

-Odalar arası ilişkiler,sorunlar, çözümler

Üzerine hazırlanan 32 adet bilgi formu eksikliklerine karşın durum saptaması için kimi bilgiyi içeren belge niteliğindedir. Formlarla istenen bilgiler, başlıklar;

1- TMMOB Genel Kuruluna Katılım

2- TMMOB Yönetim Kurulu Toplantılarına Katılım

3- TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi ile Görüşme Şekli ve Periyodu

4- TMMOB Yönetim Kurulu Üyeniz, Toplantılarda Odanız Görüşünü Yansıtmakta mı ?

5- TMMOB Danışma Kurulu Toplantılarına Odaların Katılımı

6- TMMOB Çalışma Grubu Toplantılarına Katılım

7- TMMOB Mitinglerine Katılım

8- TMMOB Kongre, Kurultay, Sempozyum vb. ne Katılım

9- TMMOB'ne Borç Durumu

10- Odaların Üstlendiği İKK Sekreterlikleri

11- Odalar arası İlişkiler ve Dayanışma

12- Odamızın TMMOB'ne Bağlı Diğer Odalarla Sorunları Var mı? Varsa Çözümü için Önerileriniz Nelerdir?

13- Oda Genel Kurullarına Katılım

14-Bu Dönem Oda Çalışma Programı oluştururken Hangi yöntemi izlediniz?

15- Oda Yönetim Kurulu Üyelerinin Çalışma Alanı (Kamu, Özel)

16- Odanızda ve Alt Birimlerinde Ücretli Çalışanlar

17- Oda Yönetim Kurulu Toplantılarınıza Katılanlar

18- Oda Yönetim Kurulu Gündemi Önceden mi, Toplantı Sırasında mı Oluşturulmaktadır?

19- 2004-2006 Dönemi 31.12.2004 tarihi itibarıyla Yönetim Kurulu toplantı sayınız

20- Odanız Danışma Kurulu yada Benzeri Toplantı sayısı ve Katılımcı sayısı?

21- Odanızın Üye Durumu

22- Odanız Emekli Olduğunu Beyan Eden Üyeden Aidat Alımını Kesiyor mu, Bu Üyenin Üyeliği Düşüyor mu?

23- Odanızın Örgütlenme Şeması

24- Odanızın İşyeri Temsilciliği Sayısı Kaçtır?

25- İşyeri Temsilcileriyle ve İşyerinde toplantılar Yapılmakta mıdır?

26- Odanızın Üyelere Yönelik Meslek Alanlarıyla ilgili Yapmış Olduğu Çalışmalar

27- Odanızın Öğrenci Üye Durumu

28- Odanızda Öğrenci Üyelere Yönelik Ne Gibi Çalışmalar Yapılmaktadır, Katılım Nasıldır?

29- Odanız Komisyonları

30- Odanıza Bağlı Diğer Meslek Disiplinleri Varsa, Bunlar İçin Nasıl Bir çalışma Yapmaktasınız?

TMMOB MEDAK Yönetmeliği Gereklerni Yerine Getirmekte misiniz?

31-Yayınlar

32- TMMOB Örgütlülüğünü Geliştirmek İçin En Önemli Bulduğunuz Bir Önerinizi Bir Cümle ile

Belirtiniz

Bilgi formları ile; Üyelik, üyelere yönelik ve üyelerle yapılacak çalışmaların bilgisine, tüzük ve yönetmelikler ile çalışma programı gereği yapılan toplantılara katılımın bilgisine, hazırlık ve çalışma yöntemleri ile ilgili bilgilere, bilimsel ve teknik içerikli yayın ve toplantıların bilgisine, öğrencilere yönelik çalışmaların bilgisine, odaların örgütlenme, sorunları, çalışma yöntemleri, TMMOB ile her düzeyde kurulan ilişkinin boyutu üzerine bilgilere, ulaşılmıştır

3.2- Örgüt Yöneticilerinin ve Organlarda görevli üyelerin anket sonuçlarını yorumlamaları Ön Raporla İlgili Görüş ve Öneriler;

Uygulanan anket sonuçları ve çalışma gurubu değerlendirmesi yöneticilerin katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda sunulmuştur, yapılan toplantıda birlik ile ilgili örgütlülük modelinden, üye katılımına, yönetici davranışından, birlik ve odaların ekonomik- sosyal-siyasal alandaki konumlanışları ile ilgili eleştirelden olumlama, TMMOB nin geleceği bağlamında öğrencilerle ilişkiler üzerine değişik boyutlarıyla çok geniş bir değerlendirmeler yapılmış [bakınız TMMOB Örgütlenme Tartışmaları, 9 Temmuz 2005 kitabı] TMMOB Örgütlülüğünü Geliştirme Grubu tarafından hazırlanan ön raporun tartışıldığı toplantıya 95 üye katılmıştır. Yapılan çalışma ve sunulan raporla ilgili olarak 25 üye görüş belirtmiştir. Toplantıda geliştirilen önerileri şöyle sıralayabiliriz

- TMMOB Mühendislik- Mimarlık Kurultayı'nda Örgüt Misyonu ile ilgili alınan kararlar rapora yansıtılmalıdır

Odalar bu raporu kendi Danışma Kurulları'na taşımalarıdır,

TMMOB ve Oda yöneticilerinin katıldığı bölge toplantıları yapılarak, örgüt sorunları aktarılmalı ve çözüm önerileri geliştirilmeli,

Ülke çıkarlarını mesleki çıkarın önünde tutan bir anlayışın hayata geçirilmesi gerekir, TMMOB ve Odalar kendi gündemlerini üyelerine aktarmalıdır, her oda kendi alanından hareketle ülke ve üye sorunlarını gündemde tutmalıdır; üyelerin işsizleştirilmesi, işlevsizleştirilmesi, yabancılaştırılması ve yoksullaşması süreci ortaya konulmalıdır. Yönetici eğitimine örgütlülüğün geliştirilmesi açısından önem verilmelidir, İKK' larda görevlendirilenlerin yeterli zaman ve emeği harcayacak özelikte kişilerden olmasına özen gösterilmeli,

AB sürecine yönelik gelişmeler, küreselleşme dayatmaları doğrudan meslek alanlarımıza yansıyor, bu durum ivedi olarak üye bilincine taşınması gerekir,

Üyelerin beklentilerinin çok iyi saptanması gerekir, üye sorunları ve gereksinimlerine yönelik çalışmalar öncelikli hale getirilmelidir,

Bazı Odalarımızın yasal sorumlulukları bile yerine getirmede zorlandıkları bir süreç yaşanmaktadır, mevcut örgüt yapısı sorgulanmalı, gerekirse birleşmeyi, bütünleşmeyi içeren bir model geliştirilmelidir,

Odaların aktif çalışmamasının nedenleri araştırılmalı,

Bütçe yetersizlikleri çalışmalara katılmama, programlanmış çalışmaları gerçekleştirme nedeni olamaz, birlik ve odaları mali dayanışmayı gerçekleştirecek bir anlayışa sahiptirler

Odalarımız arasında, ortak çalışma alanları ve kültürü oluşturulmalı; ortak çalışmaların geliştirilmesi, artırılması için çalışmalar yapılmalıdır. Öğrenciler için yapılan çalışmalar, geliştirilmeli ve kurumsallaştırılıp yaygınlaştırılmalıdır.

- Özel çalışan üyelerin sayısı artmaktadır. TMMOB buna göre de örgütlenme modeli geliştirmelidir.

- Yasa ve yönetmelikler dikkatle izlenmelidir. Bu noktadaki kazanımlar örgütlülüğün gelişmesine katkı sağlayacaktır.

- Kamu çalışanlarına yönelik TMMOB ce ortaya konan çalışmaların devam etmesi örgütlülüğün eski gücüne ulaşmasını sağlayacaktır.

- Bütün meslek disiplinlerine eşit temsiliyet hakkı tanıyan ama kaynakları ortak kullanmayı hedefleyen bir örgütlenme modeline gidilmelidir.

- TMMOB Danışma Kurulu katılımcı sayısı 500 kişi civarında olmalıdır.

- Altı ayda bir bölge toplantıları yapılmalıdır.

- Odalarımızda yönetmelik çerçevesinde MED AK 1ar oluşturulmalı ve yürütülmelidir.

- Süreçler işletilerek alınan TMMOB kararlarına uyulmalıdır. Örgütlülük tartışmalarında kararların yaptırımı da konuşulmalıdır.

3-3..Anket Sorularına verilen cevapların yorumlanması, çalışma grubu tarafından yapılan değerlendirme ve sonuçlar

Uygulanan anket sonuçları, ve iletilen görüş-öneriler, çalışma grubumuzca değerlendirilmiş ve örgütsel işleyişi geliştirme, sorunları aşamalı olarak aşma noktasında aşağıdaki sonuçlar hazırlanmıştır.

-Çalışma grubumuz, tüm bilgileri değerlendirdiğinde, sorunların büyük kısmının, ana yönetmelik de yer aldığı halde uygulanmayan maddelerden kaynaklandığına karar vermiştir.

-Bu nedenle, ana yönetmelikte değişiklik yerine, uygulamadaki eksikliklerin giderilmesinin, ortak anlayış ve kültürün, yerleştirilip yaygınlaştırılmasının, daha doğru olacağı düşünülmektedir.

Örgütlenme modeli üzerine

-Farklı uzmanlık tanımlamaları günümüzde gittikçe artmaktadır, odalarda bünyelerindeki bu farklılaşmayı oda örgütlenmesinde içselleştirecek, içerecek MEDAK örneği yapılanmalara gidilmelidir.

-Örgütlenme modeli içinde yer alan TMMOB Danışma Kurulu[DK] birliğin yatay anlamındaki ilişkilerinin önemli bir halkasıdır. Birçok yönetici, üye, vb. tarafından DK 'nın yapısı ,hantallığı eleştirilmektedir.Yatay ilişkilerin genişliği anlamında en geniş katılım ideal olmakla beraber sağlanamayan geniş katılım, danışma kurulu sonuçlarının tartışılır hale gelmesine de neden olmakta, haklı/haksız eleştiriler için meşruluk kaynağı olmaktadır. Ayrıca TMMOB DK nu oluşturan; birlik yönetim, denetim, onur kurulları, oda yönetim kurulları, şube yönetim kurulları, bölge temsiliyeti yürütme kurulları ve birlik yönetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde ikk, il, ilçe, işyeri temsilliklikleri ile birlik görevlilerinin tümünün katılımıyla bir toplantı gerçekleştirmek oldukça zor görünmektedir. Bu katılımcıları dışlamayan, ancak aşamalı olarak katılım süreçlerine katan bir yapılanma düşünülmelidir, [bölge DK' ları gibi]

-Üye ile ilişki buluşma ayağı olan temsilcilik olgusu geliştirilmelidir. Odaların bir kısmının işyeri temsillikliği örgütlenme formları arasında yer almaktadır. Bir kısmında bu oluşma-

mıştır. Odalardan başlayarak işyeri temsilcilikleri olgusu hayata geçirilmelidir. TMMOB işyeri temsilciği, oda işyeri temsilciliğiyle ilişkileri boyutuyla ele alınıp bir örgütlenme modeli oluşturulmalıdır.

4. Oda ve TMMOB açısından öğrenciler geleceklidir. TMMOB öğrenci örgütlenmesini teşvik etmelidir. Oda öğrenci örgütlülüklerini göz önüne alarak, öğrencilik sürecinden başlayan bir TMMOB aidiyeti geliştirmeyi hedef almalıdır. Bunun için merkezi ve yerel örgütlenmelerin öğrencilerle ilişkisini geliştirecek, ilişkilendirecek örgütsel model oluşturma çabası içine girmelidir.

Örgütsel işleyişe yönelik;

-İKK' lar ortak çalışma kültürünün yerelde geliştirilebileceği zeminler olarak ele alınmalıdır. İKK ları oluşturacak temsilciler, odalarca özenle seçilmeli, çalışmaları takip edilmeli, sorunları giderici önlemler alınmalıdır. Tüm İKK bileşenlerine, İKK çalışmaları ve bütçesine katılımın, gönüllü değil, yönetmelik gereği zorunlu olduğu bir kez daha hatırlatılmalıdır. İKK bileşenlerinin toplantılara ve bütçeye katılımı yayınlanmalıdır. İKK bütçesinin birlik organı olarak TMMOB tarafından karşılanıp karşılanamayacağı tartışılmalıdır.

-Odalar arası ilişkilerin artmasında, ortak bilimsel teknik ve sosyal etkinlikler ile TMMOB'nin etkinlikleri önemlidir. Ortak her türlü etkinlik Oda, TMMOB organlarında, yer alan yöneticilerle üyelerin bir araya gelerek, politika oluşturup değerlendirildiği, platformlar olarak algılanmalı, organize edilmeli ve katılıma önem verilmelidir.

-Odalar arası uzmanlık alanları üzerinden yaşanan sorunlar giderek artmaktadır. Bu sorun oda-oda, oda-oda-oda birliğinde ortak çalışmalardan uzaklaşılmasına yol açmakta dayanışma yerine iç mücadeleyi öne çıkarmaktadır. Bu sorunlara yönelik geliştirilen, uygulanan çözüm yöntemleri sorunu sorun olmaktan çıkarmamaktadır. Buna yönelik farklı yaklaşımlar TMMOB nce araştırılarak bir model oluşturulmalıdır.

-TMMOB ve odalar; öğrenciler, emekliler, aidatlar, vb konulardaki uygulamalar açısından ortaklaştırılmalıdır.

-TMMOB MMK 'da ele alınan örgüt misyonunu, TMMOB'nin tarihselliğini, konumlanışını, yasa ve yönetmelikler çerçevesindeki faaliyet ve örgütsel işleyişi vb. konularında oda ve TMMOB organlarında merkezi ve yerelde görev alan kadrolarına yönelik sistematik eğitim çalışmalarını programına almalıdır.

-TMMOB farklı uzmanlık alanlarının örgütlenmesi olan/kabul edilen oda örgütlenmelerinin birlikteliği olan bir üst örgütlenmedir. Odalar değerlendirildiğinde birçok/birkaç uzmanlık alanını bünyesinde barındıran odalarla birlikte, tek bir uzmanlık alanıyla tanımlanan odalarda bulunmaktadır. Nicelik[Üye sayısı anlamında] açısından boyutları da çok farklılık göstermektedir. Bugüne kadar yaşanan odalaşmanın sonuçları açısından Odalaşma arttıkça, TMMOB aktivitelerine katılım, dayanışma, birliktelik, üye ile ilişki, kadro yetersizliği, kaynakların ortak kullanımının büyük oranda azaldığı vb. olumsuzlukların arttığı tespitini yapmak mümkündür. Odalaşma isteği, genellikle, meslek disiplinin temsiliyeti ve hakları konusunda duyulan rahatsızlıkların sonuçlarından kaynaklanıyor gibi gözükmektedir. Odalaşma sorunları bitirmediği gibi, güçsüzleşme süreci başlamakta, kavgalar, anlaşmazlıklar gündemi oyalayıcı şekilde sürüp gitmektedir. Bugün, sayısı her geçen gün artan, 70 in üzerinde disiplinin 23 odada temsil edildiği düşünülürse, odalaşma TMMOB için sorun olmaya devam edecektir. Bugün birliği oluşturan odalar kategorik olarak farklılaşmış uzmanlık alanlarını mı temsil ediyorlar? Yoksa odalaşma, ilgili uzmanlık

alanının kendisini ifade etme ihtiyacının kısıtlılıkları üzerinden mi şekillenmiştir? Meslekler arasında giderek artan uyuşmazlık, yetki alanı tartışmalarında mevcut yapılanmanın etki boyutu nelerdir? Odalarla bu konuda üye görüşlerini de içeren tartışmaların yapılacağı ortamlar oluşturulmalı, teknik çalışmalar yapılmalı, raporlaştırılmalıdır. Bu çalışmaların sonuçları bağlamında örgütlenme model ve işleyişi üzerine bir tartışma yapılmalıdır.

TMMOB;

-Mühendislik mimarlık kurultayı nda, örgüt misyonu kısmında karar altına alınan temel ilkeler ve çalışma anlayışını, bıkmadan, inatla, odalara, üyelere, topluma anlatmaya,

-Meslek ve meslekdaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılmayacağı anlayışıyla siyaset yapmaya,

-Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleriyle, ilkeli ve demokratik işbirliğine,

-AB sürecini, yasa ve yönetmelikleri, meslek alanlarına yönelik tüm gelişmeleri takip ederek müdahale etmeye,

-Bu süreçte üyelerinin ekonomik, demokratik ve özlük haklarını etkileyebilecek tüm olumsuzlukları takip ederek, karşı durmaya,

-Uyum süreci karşısında üyesini ezdirmeyecek önlemler almaya devam etmelidir,

TMMOB aynı zamanda iç işleyişine yönelik olarak;

-TMMOB nin meşru zeminlerinin kullanılmasını ve alınan kararların uygulanmasını sağlayıcı önlemler almayı,

-Odalar arası ilişkileri ve dayanışmayı arttıracak ortak çalışma alanları belirlemeyi,

-Odaların mevcut durumunu değerlendirecek, , örgüt içi dayanışma yöntemlerini belirleyecek ve kaynakların ortak kullanılmasına yönelik çalışmalar yapacak, komisyonlar oluşturarak bu çalışmaların sonuçlarını örgütsel yapısına uyarlamayı,

-Odaları üyeleriyle ilişki kurabilecekleri yöntemler belirlemek üzere teşvik etmeyi,

-Yönetimleri, uygulamalarını, anlayışları, katılım ve katkısı her anlamda takip ederek, değerlendirmeyi,

gerçekleştirmelidir.

TMMOB, BİRLİĞE OLAN BORÇLARI NEDENİ İLE ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASINI UYARDI
Mayıs 2006

TMMOB, Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'nu Odanın Birliğe olan borcunu ödemesi gerekliliği konusunda uyardı.

Tarih : 01 Mayıs 2006

Sayı : 822

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA

Konu: Birlik hissesinin ödenmesi

28.04.2006 tarihli TMMOB Yönetim Kurulu toplantısında, daha önceki uyarılara karşın, Birlik borcunuzun kapatılmadığı tespit edilmiştir.

6235 sayılı TMMOB Yasası gereğince, Odanızın Genel Kurula katılabilmesi için Oda borcunun 7 gün içinde ödenmesi, ödenmediği takdirde Yasa ve TMMOB Yönetim Kurulu kararı gereği Birlik Genel Kuruluna katılamayacağınız ihtar olunur.

Bilgi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

TMMOB KIYI KANUNU'NUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI YAPTI Mayıs 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı 3 Mayıs 2006 tarihinde 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı ile ilgili basın açıklaması yaptı.

3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı Konusunda TMMOB Görüşü

Son yıllarda kıyı bölgeleri üzerindeki baskılar giderek artmış, yerli ve yabancı projeler gerekçe gösterilerek Kıyı Mevzuatında değişiklikler yapılması gündeme getirilmiştir. Bu değişiklikler; 2005 yılında kurvaziyer gemiler için öngörülen limanlara yönelik düzenlemede de olduğu gibi, bir doğal kaynak ve ekosistem olan kıyıların korunmasından çok, kullanıma açılması yönünde olmaktadır. Kıyılarda yer alabilecek işlevlerin türleri arttırılırken, su alanları da kullanım alanlarına katılarak, kıyıların yağmalanması süreci hızlandırılmak istenmektedir. Son taslak da bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Taslakta öne çıkan konular arasında; imar planları onama yetkisinin yerel yönetimlerden alınarak merkezi yönetime verilmesi ve kıyı alanlarında imar affına yol açabilecek hükümlere yer verilmesi üzerinde önemle durulmalıdır. Bu çerçevede, taslak Anayasa Mahkemesi kararı gereğince 1992 yılında son şeklini alan 3621 sayılı Yasanın gerisinde bir yaklaşım sergilemektedir.

Bu görüşlerimizi maddeler bağlamında destekleyen hükümler, aşağıda sıralanmıştır:

- Taslağın amaç maddesine de yansıyan biçimde, kıyıların korunmasından çok, kullanılmasına yönelik bir bakış açısı söz konusudur. Birinci Maddede yer alan "koruma" sözcüğünün yerinin değiştirilmesi ile bu alanların doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek korunmasından çok, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu alanları ile kıyı ve sahil şeritlerinin ne şekilde kullanılabileceğine vurgu yapılmaktadır. Oysa yürürlükteki yasada temel ilke bu alanların korunmasıdır.

- Yerleşik alanlarda sahil şeritlerinin 50 metreye kadar indirilebileceğine ilişkin hükmü Anayasa Mahkemesi'nin sahil şeridini 100 metre olarak belirleyen kararı ile de çelişmektedir.

- Madde 3'te tanımlar arasına eklenen "Yatırımcı" ve "Fizibilite Raporu" tanımlarının Kıyı Kanununda yer alması, kıyı alanlarındaki yeni düzenlemenin tümüyle yatırımcılara yönelik olduğunu göstermektedir. Bu sav taslağın yedinci maddesi ile de desteklenmektedir. Burada imar planı teklifinin yatırımcı tarafından fizibilite raporu ile birlikte hazırlanacağı ya da hazırlattırılacağı özellikle vurgulanmaktadır. Bir başka anlatımla kullanımlara ilişkin imar planı teklifinin kamu tarafından değil doğrudan özel sektöre gündeme getirilmesi öngörülmekte, kıyıdaki yapılaşma koşullarını belirleme yetkisi bir anlamda yatırımcıya bırakılmaktadır. Taslak aynen yasalaştığı takdirde kıyılarımızın yerli ve yabancı gerçek veya tüzel kişilerce hazırlanacak fizibilite raporları doğrultusunda yağmalanmasının ve betonlaşmasının önü açılmış olacaktır.

Tasarının sonraki maddelerinde sözü edilen Bütünleşik Kıyı Alanı Planlaması ile ne öngörüldüğü tanımlarda yer almamaktadır. Bütünleşik Kıyı Alanı Planlaması duyarlı kıyı

kaynaklarının korunması ve kullanılması için etkin bir Çevre Yönetimi aracıdır. Ancak, taslakta yer aldığı biçimi ile, Bütünleşik Kıyı Alanı Planlaması bilimsel içeriğinden kopartılmakta, merkezi yönetimin, kıyının gerisindeki bölgeleri de kapsayacak biçimde planlama yetkilerini yerel yönetimlerden geri almaya yönelik bir düzenleme olarak görülmektedir.

- Kent planlarının bütüncül bir anlayışla kurgulanması gereği açıktır. Bu bağlamda ayrıca “bütünleşik kıyı alanı planlaması” kavramı ile birkaç yerleşmeyi kapsayan bir kıyı bölgesinin planlanması öngörülüyor ise plan kararları çevre düzeni planı gibi üst ölçekli planlamalarda verilebilir. Ya da kıyı alanları ile birlikte tüm kentin bütüncül bir anlayışla planlanması sorunu olarak ele alınacaksa ise,- ki zaten sistem bu şekilde kurgulanmalıdır, “stratejik planlama” yaklaşımı ile o kente yönelik çok boyutlu bir değerlendirme sonucu kent planı oluşturulabilir. Buradan hareketle, “bütünleşik kıyı alanı planlaması” kavramı ve Bakanlar Kurulunca ilan edileceği öngörülen bütünleşik kıyı alanları uygulaması ile ayrıcalıklı bölgeler oluşturulacağı, Haydarpaşa, Galataport türü projelerin önünün açılmasının hedeflendiği kuşkuyla ağırlık kazanmaktadır.

- Taslağın 7. maddesi ile kıyı, su alanları ve dolgu alanlarında imar planı ile yapılabilecek yapıların türleri arttırılmakta, bir başka anlatımla bu alanların korumasından çok kullanıma açılması yaklaşımı ağırlık kazanmaktadır. Artık kıyı, dolgu ve sahil şeritleri ile birlikte su alanları da yapılaşmaya ve kullanıma konu edilirken tüm bu alanlarda karayolu, demiryolu, hava meydanı, terminal, gar, boru hatları, tüp geçitler, lokanta, eğlence kullanımları, denizaltı akvaryum ve lokantaları gibi pek çok kullanım yapımı da gündeme getirilerek kıyıların korunabilmesi daha da güçleşmektedir. Böylece kamuoyu gündeminde tartışılan Galataport ya da Karadeniz sahil yolu gibi olumsuz uygulamalara yasal zemin hazırlanmış olacaktır.

- Taslakta özelleştirme kapsamı dışındaki tüm kıyılarda imar planlarının onama yetkisi yerel yönetimlerden alınarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığına verilmektedir. (Özelleştirme kapsamında kalan alanlarda bu yetki daha önce yerel yönetimlerden alınarak Özelleştirme İdarelerine verilmişti.) Üç tarafı denizlerle çevrili, çok sayıda doğal ve yapay göl ile akarsuyu bulunan ülkemizde doğaldır ki, yasa kapsamında değerlendirilebilecek kıyı yerleşmelerinin sayısı oldukça fazladır. Bu yerleşmelerin kıyı alanlarında ve devamı niteliğindeki “geri sahalarında” imar planlarının yeniden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’na alınması 3194 sayılı İmar Kanununun yerleşme ilkesini yok ederken, yerel demokrasinin gelişmesi adına da sakıncalı görülmektedir.

- Buna karşın taslakta kıyı kenar çizgisinin onay yetkisi Valililiklere devredilmektedir. (Madde 9-b) Oysa onay yetkisinin yürürlükte ki yasada yer aldığı gibi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nda toplanması, merkezde belirli bir birliklilik sağlayabilme adına, daha olumlu bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

- Kıyı Kenar Çizgisi tespiti ile ilgili bir diğer değişiklik de Tespit Komisyonunun oluşumunda jeoloji mühendisi veya jeolog yerine jeomorfologun, ya da şehir plancısı yerine mimarın, ziraat mühendisi yerine biyologun geçebileceğinin öngörülmesidir. Oysa bu meslekler uzmanlık alanları itibari ile farklı meslek gruplarıdır. Gerekli görülmesi halinde bu uzmanlık alanlarının her birinin ayrı ayrı belirtilerek komisyonun genişletilmesi ya da konu ile ilgili temel uzmanlık alanlarının isminin özellikle zikredilerek “veya”lı anlatımdan vazgeçilmesi gereklidir.

- Ek Madde 3 ve 4 ile Geçici 1. maddeler özünde yeni bir imar affı niteliği taşımaktadır. Sahil şeridi için yasal düzenleme olmadığı dönemlerde yapılan ya da kıyı kenar çizgisi tespit edilmeyen alanlardaki yapı ve tesislerin hazırlanacak planlarda dikkate alınması hükmü bu yapıların korunmasını bir başka deyişle de yeni bir imar affını gündeme getirmektedir. 1972 yılından beri kıyı alanları ile ilgili uygulanmakta olan yasal düzenlemelere karşın ve de Mecelle'den beri, her dönemde özellikle kıyıların hiçbir mülkiyete konu olamayacağı "devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu" (devletin egenim ve kullanımında olduğu) belirtilmiştir. Taslak ile bu alanlardaki yapılaşmaların ("imar planı bulunmamakla birlikte mevzuata uygun yapılmış yapı ve tesislerin") korunmasından ve hatta bu alanların sanki mülkiyete konu imiş gibi kamulaştırılmasından bile söz edilmesi, oldukça sakıncalı görülmekte ve kamu yararı adına da tehlikeli bir politika olarak değerlendirilmektedir.

- Hiçbir turizm tesisinin imar planı olmaksızın yapılması mümkün olmadığı gibi kıyı ve sahil şeritlerinde plansız yapı yapma olanağı bugüne kadar yürürlükte olan yasal düzenlemelerde mümkün kılınmamıştır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde, madde ile getirilen düzenleme, kaçak yapılaşmalara yönelik bir af niteliği taşıyacaktır. Bu ise kamu yararı adına en temelden karşı çıkılması gereken bir konu olmaktadır.

Tasarının yukarıda açıklanan temel sakıncalarla yasalaşması halinde Anayasa'ya aykırılık ortaya çıkacak ve geçmişte olduğu gibi birkez daha Anayasa Mahkemesince iptali gündeme gelebilecektir.

TMMOB, Kıyı Kanunu Değişikliğini, duyarlı ekosistemlere sahip kıyıların yağmalanmasına, betonlaşmasına neden olacak biçimde uluslararası sermayeye açmaya yönelik yasal zemin oluşturmayı amaçlayan bir girişim olarak değerlendirilmektedir. Bu amaçla, taslakta,

- Anayasa'da kıyıların korunmasına ve halkın kullanımına yönelik hükümlere karşın, yasa değişikliği tasarısı, kıyının yanısıra denizin de kullanılmasının önü açılmaktadır.

- Bütünleşik Kıyı Alanı Planlaması adı altında yerel yönetimlerin kıyılarla ilgili yetkilerini kısıtlayan kıyı ile birlikte arka planın da planlama yetkilerini merkezi kurumlara devrini öngörmektedir.

- Kıyılardaki yapılaşmalara af getirmekte, toplumun adalet duygusunu zedeleyecek biçimde toplumsal ve mekansal eşitsizliklere yol açmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB ÇAĞRI DEMİREL ARABACI'YA KARŞI YAPILAN HUKUK DIŞI
UYGULAMALARLA İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI YAPTI**
Mayıs 2006

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı 04.05.2006 Tarihinde Yönetim Kurulu Üyemiz Çağrı Demirel Arabacıya karşı yapılan hukuk dışı uygulamalarla ilgili basın açıklaması yaptı.

**ŞUBE YÖNETİM KURULU ÜYEMİZ ÇAĞRI DEMİREL ARABACI'YA KARŞI
YAPILAN HUKUK DIŞI UYGULAMALARI ŞİDDETLE REDDEDİYORUZ.**

TMMOB Şehir Plancıları Odası Bursa Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Çağrı Demirel Arabacı'nın 5 yıldır çalışmakta olduğu Bursa Büyükşehir Belediyesi APK Daire Başkanlığı Planlama Müdürlüğü'ndeki görevine, 26.04.2006 tarihinde haklı ve anlaşılır hiç bir gerekçe gösterilmeksizin son verilmiştir.

Bursa Şubemiz Yönetim Kurulu'nun, Bursa Büyükşehir Belediyesince hazırlanmakta olan 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı çalışmaları ile ilgili mesleki kaygılar ve kamu yararı doğrultusunda hazırladığı görüş ve itirazlarını Belediye'ye iletlediği bir döneme rastlayan bu iş akdi feshi, Birliğimizce hukuki bir çerçevede anlamlandırılmadığı gibi, sıradan bir işlem olarak da algılanmamaktadır.

Esas olanın yerel yönetimlerle meslek odalarının işbirliği içinde çalışması olması gerekirken, söz konusu çalışmaların yürütüldüğü birimde çalışmakta olan meslektaşımızın, iş akdinin feshinin böylesi bir süreçte gerçekleşmesi, gerek Şehir Plancıları Odası gerekse TMMOB nezdinde çeşitli soru işaretlerinin oluşmasına sebep olmuştur.

Őüphede edilmemelidir ki, Odamız her zaman olduğu gibi Belediye'nin yürütmekte olduğu her türlü planlama çalışması ve uygulamasını, kamu yararı adına etkili olarak izlemeye ve katkıda bulunmaya devam edecektir.

Bu ve benzeri işlemler Odamızın sürdürdüğü toplumsal muhalefet görevinin törpülenmesi ya da Odamızın susturulması amacını taşıyorsa, Odamızın ve TMMOB örgütlülüğünün; bu görevin yürütülmesinde Bursa Şubemiz ve Şube Yönetim Kurulu üyemizin yanında bulunmaya, konunun takipçisi olmaya, üyemize yapılan uygulamayla ilgili her türlü yasal süreci işletmeye ve toplumsal muhalefet görevini kararlılıkla sürdürmeye devam edeceği bilinmelidir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Bursa Şube Yönetim Kurulu Üyesi Çağrı Demirel Arabacı'ya karşı yapılan hukuk dışı uygulamaları şiddetli reddediyoruz. Konunun yakını takipçisi olacağımızı kamuoyuna ve bu uygulamayı yapanlara duyuruyoruz.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu
Başkanı

TERÖRLE MÜCADELE YASA TASARISI GERİ ÇEKİLSİN!
Mayıs 2006

Terörle mücadele yasa tasarısı ile ilgili olarak çeşitli kuruluşlar ortaklaşa basın duyurusunda bulundu.

AŞAĞIDA İMZASI BULUNAN KURUMLAR OLARAK BASINA VE KAMU OYUNA AÇIKLIYORUZ

TERÖRLE MÜCADELE YASA TASARISI GERİ ÇEKİLSİN !

TBMM'de görüşülen Terörle Mücadele Yasasında Değişiklik Tasarısı, geniş demokratik kamuoyunda olduğu gibi, biz aşağıda imzası bulunan kurumlarda da derin kaygı uyandırmaktadır. Her ne nedenle olursa olsun insan hak ve özgürlüklerini sınırlayan düzenlemeler, toplumumuzu geriye döndürecektir. Ülkemizin, atılacak demokratik adımlarla ileriye gidebileceğini düşünüyoruz. Değişiklik tasarısı ise; son birkaç yılda yapılan düzenlemelerin birçok yönden geri alınmasını, hak ve özgürlüklerin sınırlanmasını içermektedir.

Bütün sorunlarımız; daha fazla demokratikleşme, yurttaşlara daha fazla özgürlük alanı açılmasıyla çözüme kavuşabilir. Ülkemizin yakın tarihi, sorunlarımızı sadece asayiş önlemleriyle çözenin mümkün olmadığını göstermiştir. Yeniden aynı günlere dönmek yerine, sorunların demokratik zeminlerde çözümünü sağlamak gerekmektedir. Yapılmaya çalışılan bu düzenlemeyle ülkemiz, 12 Eylül hukukunun cenderesine sokulmuş olacaktır.

İnsanlarımızın geleceğine olan güven duygusunu zedeleyen, geniş toplum kesimlerinde kaygı uyandıran TMYT (Terörle Mücadele Yasa Tasarısı) hükümet tarafından geri çekilmeli, yurttaşların daha fazla demokrasi, daha fazla hak talepleri ve duyarlılıkları dikkate alınmalıdır.

KESK (Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu)

TMMOB (Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği)

TTB (Türk Tabipler Birliği)

TDB (Türk Dış Hekimleri Birliği)

İHD (İnsan Hakları Derneği)

THİV (Türkiye İnsan Hakları Vakfı)

Mazlum Der (İnsan Hakları ve Mazlumlar için Dayanışma Derneği)

ÇGD (Çağdaş Gazeteciler Derneği)

ASMMMÖ (Ankara Serbest Mali Müşavirler Ve Muhasebeciler Odası)

Halkevleri Genel Merkezi

Tunceliler Derneği

4. AVRUPA SOSYAL FORUMUNDA, ATİNA SALONLARINDA VE SOKAKLARINDA BİR BAŞKA DÜNYANIN ŞARKILARI SÖYLENDİ. TMMOB DE ORADAYDI Mayıs 2006

4. Avrupa Sosyal Forumu 4-5-6-7 Mayıs tarihlerinde Yunanistan'da Atina'da toplandı. Foruma Avrupa'nın hemen her ülkesinden binlerce kişi katıldı. Türkiye'den yaklaşık bin kişi Atina'daki sosyal forum toplantılarına katıldı. TMMOB ortamından katılımcı sayısı iki yüzü buldu.

TMMOB'nin katıldığı panellerden, İklim Değişikliği Panelinde Yönetim Kurulu Üyesi İsmail Küçük ile birlikte, Üç İngiliz konuşmacı, Kalkınma ve Sanayileşme panelinde Makina Mühendisleri Odası Sekreteri Ali Ekber Çakar ile birlikte 4 İtalyan, 1 Yunanlı konuşmacı, Kentleşme panelinde Yönetim Kurulu Üyesi Sabri Orcan ile birlikte 3 İngiliz, 3 Fransız, 1 İtalyan, 1 Yunanlı konuşmacı, GDO panelinde Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Gökhan Günaydın ile birlikte 1 Bulgar, 1 Fransız, 1 Yunanlı, 1 İtalyan konuşmacı, Tarım panelinde Yürütme Kurulu Üyesi Baki Remzi Suiçmez ile birlikte 1 Belçikalı, 2 Yunanlı, 1 Fransız konuşmacı, Nükleer Santral panelinde Elektrik Mühendisleri Odası Yazman Üyesi Cengiz Göltaş ile birlikte 1 Macar, 1 Yunanlı, 2 İtalyan konuşmacı da bulundu.

6 Mayıs Cumartesi öğleden sonra Neo-liberalizme ve işgale karşı miting ve uzun yürüyüş gerçekleşti. Mitinge TMMOB pankartı ile katılım sağlandı.

7 Mayıs Pazar günü toplumsal hareketler buluşması gerçekleştirildi. Sonuç Bildirisi tartışmaları yapılan bu toplantıya TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB Saymanı Selçuk Uluata, Yürütme Kurulu Üyesi Hüseyin Yeşil de katıldı.

Sosyal Forumda konuşmacıların dışında ayrıca Yürütme Kurulu Üyeleri Alaaddin Aras, Ekrem Poyraz, Yönetim Kurulu Üyeleri Serdar Kaynak, Betül Uyar, Genel Sekreter Vekili Hakan Genç, Genel Sekreter Yardımcısı Ayşegül Bildirici, Teknik Görevli Özgür Göktaş, Yüksek Onur Kurulu Üyeleri Sırdaş Karaboğa, Nevzat Uğurel'in dışında çok sayıda Oda ve Şube Yönetim Kurulu üyeleri de bulundu.

İsmail Küçük "İklim Değişikliği ve İklim Değişikliğinin Durdurulması Adına Yapılmak İstenenler" başlıklı konuşmasında şunları söyledi:

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Türkiye'deki mühendis, mimar ve şehir plancılarının üye olduğu demokratik bir meslek örgütüdür. Yönetim Kurulları iki yılda demokratik bir şekilde seçimle belirlenmektedir. TMMOB'ye bağlı 23 meslek Odasında 63 Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı disiplini ve 280.000 üyesi ile Türkiye'nin ve Dünya'nın genel sorunlarına ilişkin görüşlerini her platformda paylamaktadır. Emekten ve barıştan yanadır.

Doğanın olağan süreçlerinde, canlı yaşamı gelişim ve değişime uğrayarak değişen süreçlere belli oranlarda adaptasyon sağlayabilmektedir. Ancak olağan süreçlerin değiştirilmesi doğal yaşamın bozulmasına neden olurken bir çok alanda da canlı yaşamının yok olmasına neden olmaktadır. Daha fazla kazanma uğruna yapılan her türlü üretim doğal dengenin çok daha hızlı bozulmasına neden olmaktadır.

Günümüzde dünyada 2.5 milyar kişi sağlıklı suya ulaşamamaktadır. 5 milyon insan sağlıklı suya ulaşamadığı için suya bağlı hastalıklardan yaşamını yitirmektedir. Yaşamın devamı için

38. dönemde söylediklerimiz

canlıların temel gereksinimi olan temiz suya ulaşım doğal süreçlerin bozulması nedeniyle zorlaşmaktadır. İklim değişikliği sağlıklı suya ulaşımı daha da zorlaştıracaktır.

İklim değişimi, Doğal nedenlere ve İnsan kaynaklı olarak gerçekleşmektedir. Doğal süreçleri bozan insan kaynaklı değişimler sera gazlarına bağlı olarak gerçekleşmektedir. Sera gazlarının oluşturduğu iklim değişikliği sonucu oluşan su streslerine, katı ve sıvı atıklar sonucu oluşan su streslerinin katkısı ile sorun sürekli katlanarak artmaktadır.

İklim Değişikliğinin Olası olumsuz etkileri:

Ani sel ve taşkınlar, sıcak hava dalgaları, orman yangınları ,susuzluk (çölleşme), gıda zehirlenmesi, kuzey enlemlerin ısınması, deniz su seviyesi yükselmesi, cilt kanseri ve vektörel hastalıklar, deniz su kirliliği ve bağlı ölümleri, turizm mevsimlerinde değişim, geleneksel tarım üretiminin değişim/yok olması, bitki türlerinin yok olması, deniz su seviyesinde 0.1-0.20 m yükselmeler, ısı genişlemeye neden olacağından buzullar üzerinde çok fazla etkili olacaktır. Deniz seviyesinde ki yükselme bir çok alanın sular altında kalmasına neden olacaktır.

İklim değişimi doğal süreç içerisinde gerçekleştiği sürece doğa kendisi için belli sürekliliği sağlayabilmektedir. Ancak insan etkisiyle olan değişime canlılar uyum sağlayamayacağından yaşam sürekliliğini koruyamamaktadır.

Doğal afetler :

Dünya yüzeyinde insan yaşamını doğal afetler sıralamasında, kuraklık en etkilisi olurken, bunu tropikal siklon, bölgesel sel ve taşkınlar, deprem, volkan, orta enlem fırtınaları, tsunami, orman ve çalı yangınları izlemektedir.

İklim değişikliği yağış rejiminin değişimine neden olurken sel ve taşkınların yanı sıra kuraklığa neden olacaktır.

Kuraklık ve devamındaki (deprem, volkan ve tsunami) dışındaki beş afet çeşidi de doğrudan atmosferik olaylara bağlı gerçekleşmektedir. Kuraklık, öncelikle yağış eksikliği olarak ortaya çıkarken hidrolojik kuraklık, tarımsal kuraklık ve devamında sosyo-ekonomik boyutu ile etkisini göstermektedir.

Karbon Emisyonları Üretimi:

İklim değişimi atmosferde sınır tanımayan şekilde gelişmektedir. Dünyanın herhangi bir bölgesinde atmosfere salınan karbon emisyonları yer küre için iklim değişimine neden olmaktadır. Günümüzde atmosfere belli oranda sera gazlarının salınması kaçınılmazdır. Ancak, doğanın kendini yenilemesi için gerekli olan sınır değerler dikkate alınmak zorundadır. Sınır değerlerde yerküremizin üzerinde yaşayanlar için eşitlik ilkesi dikkate alınmalıdır.

Ülkelere göre atmosfere salınan karbon emisyonları kişi başına yılda;

ABD 5.37, Avustralya 4.63, Rusya 2.91, Almanya 2.87, İngiltere 2.59, Japonya 2.54, Çin 0.76, Brezilya 0.46, Hindistan 0.29 dur.

Ülkeler arasındaki gelişmişlik farkları atmosfere salınan karbon emisyonlarında da büyük farklılıklar göstermektedir. Bu farklar karbon emisyonları dışındaki diğer emisyonlar içinde benzer durumdur.

İklim değişikliğine neden olan sera gazlarındaki bu farklar, gelişmiş ülkelerin insanların konforlarının bedelini gelişmemiş ülkelerin yoksul insanlarına ödettiğini göstermektedir.

İklim Değişikliğinin Sosyo- Ekonomik Maliyetleri:

Bu konuda yapılan çalışmalar, kar örtüsü süresinin azalacağını, kara ve deniz buzullarının eriyeceğini, deniz seviyesinin yükseleceğini ve bunlara bağlı olarak iklim kuşaklarının değişeceğini ortaya koymaktadır. İklim kuşaklarının değişmesi yaşanan meteorolojik olayların ekstrem boyutlarıyla yaşanmasına neden olacaktır. Sonucunda kuraklık ve taşkın olayları artarken, çölleşme, salgın hastalıklar, tarım zararları gibi doğrudan ve dolaylı olarak etkili olacaktır.

Kara ve su eko sistemleri ile sosyo-ekonomik sistemler birbirine bağlıdır ve iklim değişikliğinden doğrudan etkilenmektedir.

Karbondioksit konsantrasyonunun iki katına çıkması durumunda oluşacak maddi zarar dünya açısından dünya GSMH'nin % 1,4-1,9'u arasında olacağı tahmin edilmektedir. Kalkınmış ülkelerde zarar %1-1,5 olurken kalkınmamış ülkelerin zararı % 2-9'u arasında olacağı tahmin edilmektedir.

GSMH'ları tarıma dayalı olan ülkeler iklim değişikliğinden sanayileşmiş ülkelere göre çok daha fazla etkileneceklerdir. İklim değişiminden, küresel ısınmanın sorumlularının daha az etkileneceği açıktır.

İklim Değişikliğini Önlemek İçin Yapılan Uluslararası Çalışmalar:

Sera etkisi ile küresel ısınmanın olacağı çok daha öncelerden bilinmesine ve karbon emisyonlarının artış hızına bağlı olarak böyle bir durumla karşı karşıya kalınacağı bilinmesine rağmen, konu ilk defa Dünya Meteoroloji Örgütü öncülüğünde 1979 yılında yapılan birinci iklim konferansında dünya ülkelerinin dikkatine sunulmuştur.

Bu toplantının ardından 1985 ve 1987 yıllarında Villach'ta ve 1988 de Toronto'da ki toplantılarda iklim değişikliği konusunda siyasi kararlar geliştirilmesi konusuna dikkat çekilmiştir. 1988 de ki konferans da 2005 yılına kadar karbondioksit emisyonlarının %20 oranında azaltılması için iklim sözleşmesi önerilmiştir. 1988 yılında ise Malta'nın girişimiyle Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda "İnsanoğlunun bugünkü ve gelecek kuşaklar için küresel iklimin korunması" konusunda 43/53 sayılı kararı kabul edilmiştir.

Sera gazlarını belli bir düzeyde tutma yada belli bir yıla kadar istenen oranda azaltma girişimlerinden olan "BM İklim değişikliği Çerçeve Sözleşmesi" Haziran 1992 de imzaya açılmıştır. Bu sözleşmeyi 180 ülke imzalamış ve 21 mart 1994 te yürürlüğe girmiştir.

Bu sözleşmenin amacı "atmosferdeki sera gazı birikimlerinin, iklim değişimi üzerindeki insan kaynaklı tehlikeli etkilerini önleyerek belli bir düzeyde durdurmak" olarak tanımlanmıştır. Sözleşme ile 2000 yılına kadar sera gazı salınımlarını 1990 yılı seviyesine indirmeyi amaçlamıştır.

Ancak yeterli adımlar atılamamıştır. İmza atanlar gerekenleri yapamamışlardır/yapmamışlardır. Bu konuda üretilmeye çalışılan çözümler ABD'nin isteklerini tam karşılayamadığı için, önerilerden uzak durmaktadır. Oysa sera gazlarının %35 ABD tarafından atmosfere salınmaktadır. Küçük ada devletleri sera gazı üretimleri çok düşük olmasına rağmen iklim değişikliğinden en fazla etkilenen olan ülkeler olduğu için bu

konudaki önlemlerin bir an önce yaşama geçirilmesini istemektedirler.

Sera gazları içinde en önemli etkiyi oluşturan karbondioksit olduğu için bu karbondioksit emisyonlarının azaltılması için özellikle gayret gösterilmektedir. Ayrıca bu gaz insan kaynaklı bir gazdır. Diğer sera gazları floraklorokarbonlar (FCK) metan ve azot oksitleri kıyaslandığında, karbondioksitin sera etkisi yaratma ve iklim değişimi üzerindeki payı %50 dir.

Karbondioksit fosil yakıtların kullanımı sonucu ortaya çıkmaktadır. Sanayi devriminden beri atmosferde birikmiş olan 170 milyar ton karbondioksite her yıl yaklaşık 6 milyar ton karbondioksit eklenmektedir. Orman ve okyanuslar yılda 1-2 milyar tonunu emebilmektedir. Doğal ortamın korunabilmesi için mevcut karbondioksit miktarını %80 oranında azaltmak gerekmektedir. Bu konuda adım atabilmek için “Karbon vergisi” gündeme gelmiştir.

Karbon Vergisi:

Doğal dengenin korunmasında uygulanan yaptırımlar çok gecikmiş yaptırımlardır. Bu kuralı sadece atmosfere salınan sera gazlarıyla birlikte değerlendirmemek gerek. Katı ve sıvı atıklar için benzer durumlar geçerlidir. İklim değişiminin bizleri tedirgin eden yönü iklim parametrelerinin ortaya çıkaracağı sonucun canlı yaşamı için gerekli olan ortamların yok olmasıdır. Ancak diğer atıklarla hızlı bir şekilde dünyanın belli bölgeleri yok edilmiş durumdadır. “Kirlenen öder” ilkesi doğal ortamın kirlenmesini önleyememiştir. Burada önemli olan kirlenmemektir. Karbon vergisi, atmosfere salınan gazlarının azaltılması için çözüm olamayacaktır. Bunun için ülkelerin kişi başına atmosfere saldıkları karbon oranlarında ki dengesizliği görebilmeliyiz. Bu güne kadar atmosferdeki sera gazlarının birikimini sağlayanlar bedeli vergiler ile yoksullara çıkartmaya çalışmaktadırlar.

Karbon vergisini gündeme getirenlerin uluslararası yatırımlarına baktığımızda, geri teknolojilerini ve kirleticisi fazla olan üretimlerini geliştirememiş olan ülkelere yönlendirmektedirler. Bu üretim karşılığında yeni piyasa kuralları ile de kendi hegemonyalarını devam ettirmektedirler. Buralarda yapılan üretimler sonucu oluşacak karbon vergisini kimler ödeyecektir?

Ülkelerin kişi başına ürettikleri oranlar hariç tutularak bu konuda hiç bir şey yapılamaz.

Bu çalışmalar için bir an önce her alanda yapılmış olan ve yapılacak düzenlemelerin günümüzde/gelecekte dünya insanına neye mal olduğuna bakmak gerekir. Atmosfere salınan sera gazı emisyonlarının günümüzde ki ve gelecekteki maliyetleri birlikte değerlendirilmelidir. Karbon vergisini ödeyenin atmosfere bırakacağı karbonu iklim değişikliğine neden olmayacak mıdır, sorusunun yanıtını bulmak gerekir.

Karbon vergisi, bazı üretim yerlerinde üreticinin ekonomik, teknolojik ve araştırma geliştirme gücüne göre yeni kontrol araçlarını kullanılarak, daha az atık üretecek şekilde tasarlanmasını sağlayacaktır. Ancak bazı yerlerde ise teknolojiye bağlı olan ve zoraki üretimini sağlayanlar bu sürece ayak uyduramayacaklardır. Bu durum çevre vergileri gibi piyasada güçlülere koruyacak ve piyasanın işleyişini tek taraflı geliştirecektir.

Emisyonların vergilendirilmesi ile emisyonun neden olan ürünlerin vergilendirilmesi arasındaki tercih, karbondioksit emisyonlarının sebep olduğu zararların boyutları ile ürün tüketimi arasında birebir ilişki kurabilmesine bağlıdır.

Karbon vergisi, karbon yayan yakıtlara farklılaştırılmış marjinal vergi oranlarını gündeme getirmektir. Burada dikkat edilmesi gereken durum bu yakıtların fabrika dışında da nerelerde kullanıldığının belirlenmesidir. Çünkü sorun üretimin dışında insanların çok zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için (ısınma gibi) bu yakıtları kullanma zorunlulukları vardır. Bu şekilde bir vergi KDV yada Özel tüketim vergisi gibi bir yükü doğrudan yoksul halkın üzerine yükleyecektir.

Fabrika sahipleri zaten bu konuda vereceği vergiyi doğrudan ürünün maliyetine yansıtacağı için kendisi için bir sorun olmayacaktır. Ancak yoksul halk bundan çok daha fazla etkilenecektir.

Küresel ısınmanın neden olacağı maliyetler veya karbondioksit emisyonlarının azaltılmasından sağlanacak faydalar da ülkeler arasında eşit değildir.

Ne İçin Üretim

İklim değişikliğine neden olan karbon emisyonları özellikle enerji kullanımında fosil yakıtların kullanılmasına bağlı olduğuna göre üretim şeklini ve üretimi planlamak gerekir. Sadece temel ihtiyaçlardan uzak malzemelerin üretimi ve kullanımının teşviki atmosfere salınacak karbon emisyonlarının artmasına neden olmaktadır. Üretimin ne için olduğu sorgulanmalı ve temel ihtiyaçlara göre planlama yapılmalıdır.

Tüketim Türü

Teknolojik ve bilimsel gelişmeler insanlığın hizmetine sunulan kullanım araçlarının çeşitliliğini sürekli artırmaktadır. Ancak, bilimsel gelişmeler temel ihtiyaçların karşılanmasından uzak, tüketim toplumu yaratmaya yönelik çalışmalarda kendisini göstermektedir. Tüketim toplumu yaratmada teknolojinin bütün argümanları kullanılmaktadır. Örneğin kullandığımız bir çok teknolojik malzeme çok kısa zamanda yenisiyle değiştirilmek zorunda kalmaktadır. Bütün bu şekildeki tüketim teşviki atmosfere salınan sera gazlarının artmasına neden olmaktadır. Nereye kadar, nasıl bir tüketim sorgulanması yapılmalıdır.

Tüketimin teşviki

Büyük şirketler kendi sistemlerini korumak için küresel olarak üretim ve pazarlama araçlarını planlarken tüketimi teşvik edecek bütün argümanları kullanmaktadırlar. Bu tüketimi sağlayabilmek için bankalar aracılığı ile krediler sağlayarak ve reklam çalışmaları yaparak sistemlerini ayakta tutmaktadırlar. Üretim ve tüketim belli merkezler tarafından şekillendirilmektedir. Üretim tüketim ilişkisi sorgulanmalıdır.

Şehirleşme

Uygulanan küresel politikalar, bilimsel temelden yoksun, mühendislik mimarlık hizmetlerinden uzak çarpık kentleri ortaya çıkarmaktadır. Bu kentler etki alanlarında lokal ısınmayı sağlamış durumdadır. Aynı etkiyle küresel ısınmaya da katkıda bulunmaktadır. Dünyamız için geleceğe dair ürettiğimiz gelecek senaryolarının (ani yağışlardaki artışlar, kar yağışının azalması, ısı adası etkisi, hava kirliliği, sel ve taşkınlar gibi) modelini şehirlerimizde görebilmekteyiz. Bu şekilde şehirleşme iklim değişikliğini tetiklemektedir.

Şehirler tamamen ranta bağlı bir şekilde oluşturulduğundan bu oluşumlar daha etkili bir şekilde devam edecektir. Sera gazlarının şehirleşme politikalarıyla birlikte değerlendirilerek

iklim değişikliğinin nerelere varacağı görölmek zorundadır.

Sıvı ve Katı Atıklar

Atmosfere salınan gazlar iklim değişikliğinin yanı sıra asit yağışlarına neden olurken, katı ve sıvı atıklar bırakıldıkları ortamda çok daha etkili olarak canlı yaşamını yok etmektedir. Bir çok ülkede iç suların, yer altı sularının, iç denizlerin kirletildiğini ve kirlilik nedeniyle bir çok canlı türünün yok olduğunu ve bir çoğunun da kısa zamanda yok olacağını bilmekteyiz. Suların kirletilmesi sağlıklı suya erişimi engelleyerek suya bağlı sorunların artmasına neden olurken, diğer taraftan insani temel hak olan su, ticari meta haline getirilmektedir. Uluslararası politikalar ile (DB, BM gibi) bu gelişmeler desteklenmektedir.

Bu kirleticiler içinde kirleten öder prensibi geçerlidir. Ama kirletenler aslında hiçbir şey ödemiyorlar. Sadece bu alanda ödediği vergiyi maliyetlere yüklemektedirler.

Karbon vergisinin de bundan farklı bir şey olmayacağı açıktır. Karbon vergisi de benzer bir vergilendirme şeklindedir. Asıl olan kirletmemektir.

Gelişmişliğin Çevrenin korunması üzerindeki etkisi

Gelişmişlik olayının çevrenin korunması üzerindeki etkisi iki şekilde değerlendirilebilir.

-Ekonomik olarak gelişmiş olan ülkeler bu gelişmişliklerini sağlarken, atıklarını kontrolsüzce çevreye (atmosfere, karalara ve denizlere) bırakmışlardır. Çevreye en büyük zararı bu ülkelerin verdiği açıktır. Kazançlarının bedeli her bakımdan yoksullara ödetirilmiştir ve ödetilmektedir.

-Gelişmemiş toplumdaki kişiler çevreyi koruma noktasında ekonomik olarak belli bir değer oluşturmamadıkları için ellerinde olmayan nedenlerle çevreye çok az zararlı olabilmektedirler. Ancak bunların zararları diğerlerinin yanında ihmal edilebilecek durumdadır. Ayrıca gelişmemiş ülkelerdeki çevre katliamlarının gelişmiş kapitalist ülkeler tarafından yapıldığı bilinmektedir.

Sonuç ve Öneriler.

-Atmosfer politik sınır tanımayan tüm dünya için ortak bir kamu malı olarak değerlendirilmek zorundadır. Atmosferin sorunları herkese ortak olarak görünmesine rağmen olumsuzluklardan yoksulların daha fazla etkileneneği kaçınılmazdır.

-Atmosfere salınan sera gazlarının miktarının azaltılması iklim değişikliğini durdurabilecek bir durumda değildir.

-İklim değişimi hızını yavaşlatmak için alınacak önlemler yoksul halkın taleplerini de dikkate alacak şekilde olmalıdır.

-Karbon vergisi, iklim değişimini durdurmaya yönelik bir önlem değildir. Ancak yeni vergilendirmenin ve maliyetinin bir şekilde yoksullara ödettirileceği bilindik gelişmelerdir.

-İklim değişimi sonucunda dünyanın her bölgesi aynı miktarda etkilenmeyecektir. Ancak bir çok göçlere ve yıkımlara neden olacağı açıktır.

-İklim değişiminin yavaşlatılması için üretim- tüketim ilişkileri bütün alanlarda tekrardan gözden geçirilmeli ve dengeli gelişmeyi sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

-İklim değişimi temiz suya ulaşımı engelleyeceğinden, ticari anlamda karı yüksek yeni bir sektör olan su ticareti sektörünü büyütecektir.

-Geleneksel tarım üretimi değişeceğinden halkın gıdaya ulaşabilmesi daha pahalı ve zor olacağından su-gıda güvenliği konusunda önlemler geliştirilmelidir.

-İklim değişikliğinden her zamanki gibi en fazla etkilenecek olan yoksul halk olacağından, yoksullukla mücadele edilmesi iklim değişiminin etkilerini azaltacaktır.

-Eğer bir vergilendirme yapılacaksa, sera gazları üretimini ülkeler için kişi başına değerlendirilerek, fazla üretenler daha az üretenlere yada hiç üretmeyenlere bunun farkını ödemeliler.

-Özellikle araçlardan kaynaklanan kirliliğin azaltılması için önlemler toplu taşıma araçlarına yönlendirilerek durdurulmak zorundadır. Uluslararası şirketler kendi bankaları aracılığıyla ürettiklerinin tüketimini teşvik için geliştirdikleri yöntemlerden vazgeçmelidirler.

-Dünya Bankası ve IMF gelişmemiş ülkelerde uygulamayı zorunlu kıldığı yoksullaştırıcı politikalarından vazgeçmelidirler.

-Savaşlar iklimin değişimi sonucunda oluşacak etkilerin çok daha fazlasını acımasızca şimdiden yaşatmaktadır.

-Atmosferdeki sera gazı emisyonları birikimini sağlayanlar bu birikimin üzerinden elde ettikleri zenginlikleri yoksul ülkelerin halklarıyla paylaşmalıdırlar.

-Önlemler, sadece karbon emisyonları için değil bütün sera gazları için geliştirilmelidir.

-Doğal yaşamı bozmanın bedeli maddi değerlerle ölçülemez. Kırletmeye izin vermemek gerekir.

Ali Ekber Çakar konuşmasında şunları söyledi:

Değerli Katılımcılar,

Bu konuşmayı, Üst Birliğimiz olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ sizlere yapacaktı. Ancak onun gelememesi üzerine bu konuşmayı ben yapıyorum. Bunu başlarken belirtmek istedim.

Değerli Katılımcılar,

Yönetim Kurulu Sekreterliğini yaptığım Makine Mühendisleri Odası, 1961'den bu yana Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına Sanayi Kongreleri düzenlemektedir. Son yıllarda iki yılda bir periyoduna oturttuğumuz bu kongrelerin bazılarının başlıklarını sizlere sunmak istiyorum:

1987'de, 1980 Sonrası Sanayinin Durumu, 21. Yüzyıla Girerken Türkiye Sanayi,

1989'da, Bilimsel ve Teknolojik Gelişmeler, Sanayide Uygulamaları ve Etkileri,

1991'de, Bilim ve Teknolojideki Gelişmeler ve Ekonomilerin Uluslararasılaşması Sürecinde Türkiye Sanayiinin Konum ve Geleceğinin Saptanması,

1993'te, Türkiye'nin Sanayi ve Teknoloji Politikaları ve Uluslar arası Rekabet Hedefleri,

38. dönemde söylediklerimiz

1995'te Rant Ekonomisinden Üretim Ekonomisine,

1997'de Toplu Bakış,

1999'da Mühendisler ve Sanayileşme,

2001'de Küreselleşme ve Sanayileşme,

2003'te Küreselleşme ve AB Süreçlerinin Ülke Sanayi ve Mühendislerine Etkisi,

2005'te de, Sanayileşme, İstihdam ve Refah..

Sanayileşme ama her şeye rağmen sanayileşme mi? Onun için son Kongremizi, "Sanayileşme, İstihdam ve Refah" üçlüsü olarak belirledik.

Bu kongrelerde, ticaret ve hizmetlerin serbestleştiği, üretimin küresel bir zincir ve işbölümü içinde yapıldığı kapitalist küreselleşme sürecinde, ülkemiz gibi geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere biçilen sanayileşme modellerinin başka ülke ve halklarla birlikte ülkemizin, halkımızın ve biz mühendislerin yararına olmadığını altını öncelikle çizdik. Fason üretime ve geri teknolojilere dayalı, ucuz-niteliksiz iş gücüne dayalı, ihracat adı altında ülke kaynaklarının değerinin altında transfer edilmesine dayalı bu modellerin istihdam ve refahı artırmadığını, ülkemizin üretim yeteneğini ve mühendislik alt yapısını bitirdiğini yıllardık bu platformlarda saptadık, söyledik.

TMMOB adına düzenlediğimiz bu Sanayi Kongreleri, Oda olarak, iki yıllık çalışma dönemlerinde gerçekleştirdiğimiz 25 civarındaki sektörel-mesleki kongrelerin doruğu olarak toplanmakta ve ülkemizdeki akademik birikime önemli bir platform da oluşturmaktadır.

Sevgili Katılımcılar,

Odamızın çok geniş olan çalışmalarını burada keserek konuya geçiyorum.

Öncelikle şunu belirtmek istiyoruz: "Sanayileşme ve Kalkınma" üzerine konuşmamızı, bu olgular üzerine özgül, teknik ve dar bir çerçevede ya da iktisat yazının içinden değil de, dünya tarihsel süreçleri, kapitalizmin gelişme ve gereksinim süreçleri içinde irdeleyerek, yine tarihsel bir hedef doğrultusunda tanımlamayı daha yararlı gördük.

Sevgili Katılımcılar,

"İktisadi kalkınma" kavramı kapitalizmin 1910'larda başlayan bunalımı sonucunda bir ara olanak, bir ara yönelim şeklinde oluştu. 20. yüzyıla iktisadi ve sosyal bunalımlar ve faşizmin yükselişi ile giren kapitalizm genel bir bunalım içindeydi.

Konjonktürel planda ise 1929 dünya ekonomik bunalımı sonrasında, iktisat politikalarını "barikatları önlemek" üzerine dayandıran Keynesçi iktisadın kapitalizmin gereksinimleri doğrultusunda dile getirdiği, "liberalizm devlet müdahaleciliği ile uyumsuz değildir" şeklindeki yaklaşımı giderek yaygın kabul gördü. Zira korumacı ve müdahaleci sanayileşme, kapitalist sanayileşmenin alternatifi değil, kapitalist sanayileşme ve sermaye birikimini gerçekleştirmenin yol ve yöntemlerinden biridir.

Diğer yanda ise ardı ardına gelişen devrimler, bu ülkelerdeki sosyalist planlama deneyimleri ve bağımsızlıklarına yeni kavuşan eski sömürgelerin sanayileşme yolundaki yeni arayışları "kalkınma ideolojisi" diye de nitelenen kalkınmacı yaklaşımların alt yapısını oluşturmaktaydı.

Bu konjonktür 1950'li ve 60'lı yıllarda gelişmiş kapitalist metropollerde, güçlenen sosyalizm alternatifinin de baskısıyla refah devletinin genişlemeci politikaları ile birleşince en yüksek büyüme hızlarına tanık olundu ve “altın çağ” olarak nitelenen bir dönem yaşandı. Kapitalist merkezlere bağlı kalkınma modelleri arasında, ithal ikameci sanayileşme deneyimleri yaşandı.

İkinci Paylaşım Savaşı sonrası dünyanın özgün sosyo-politik dengeleri ve kapitalist birikim modelleri kapsamında uygulanan kamu üretim ve işletmeciliğine, 1980'lerle birlikte ise artık bir son verilmiştir. 1970'lerin sonlarından itibaren neo liberal ekonomiye böylece tam boy geçiş yapılmıştır.

Kapitalizmin anarşik yapısı, azalan kârlılık, ve emek hareketinin görece güç kazanması ile birlikte “altın çağ”ın iktisadi ve sosyal temelleri 1970'li yıllardan itibaren sermaye açısından reddedildi. Uluslararası finans sermayesinin 20. yüzyılın son çeyreğindeki yükselişi, artık sadece üretim sürecinde kalarak yeterli kâr elde edemeyen ve dolayısıyla birikimini sürdüremeyen uluslararası kapitalizmin kendisine yeni kâr olanakları arayışının bir sonucuydu. Böylece 1980'lerden başlayarak, yüksek reel faiz ve sermayenin serbest dolaşımını sağlayacak yapısal düzenlemeler, kapitalizmin küreselleşme aşamasının ana unsurları haline dönüştüler.

Kapitalizm, 19. yüzyılın sonunda yaşadığı sermaye birikimindeki tıkanıklığı, iki dünya savaşı ve sonrasındaki sosyal devletin genişlemeci politikaları ile aştı. Ancak söz konusu dönemde artık eski sömürgeler birer birer bağımsızlıklarını kazandılar ve emperyalist metropollere sömürgelerden aktarılan artığın aynı koşullarla sürdürülmesi imkansızlaştı. Bazı çevrelerce “yeni-emperyalizm” denilen ve daha önceleri yeni sömürgecilik olarak da adlandırılan bu dönem ve devamı olan bugünlerde, eski sömürgelerden ve sosyalist blokun çözülüşü sonrasında oluşan yeni pazarlardan elde edilen artıkların gelişmiş kapitalist ülkelere transferine olanak sağlayan yeni dönüşümlerin gerçekleştirilmesi süreci yaşanmaktadır.

Günümüzün ayırt edici özelliği, özellikle 19. yüzyıldaki gibi üretici/sanayi sermayesine değil, finans sermayesinin egemenlik ve yayılmasına dayalı olmasıdır. Günümüzde finans sermayesi, sanayi sermayesinin önüne geçerek tüm dünyayı sürekli bir deflasyonist “istikrar” süreci içine hapsedmektedir. Genişleyici mali politikalar ve sosyal devletin yerini “faiz dışı fazlalar” elde etmekle yükümlü “sorumlu ve etkin” devlet almış, enflasyon hedeflemesinden başka herhangi bir ekonomik sorun ile ilgilenmesinin yasaklandığı merkez bankaları da daraltıcı maliye politikaları ile bu deflasyonist sürecin başlıca uygulayıcıları haline dönüştürülmüştür.

Günümüzde az gelişmiş ve geliştirmekte olan ülkelerin dış ticaretlerinin serbestleştirilmeye zorlanması ile birer ithalat ve ucuz işgücü deposu haline dönüştürülmesi söz konusudur. “Özelleştirme” ve “doğrudan yabancı yatırım”lar ile bu ülkelerin kamusal varlıklarına yok pahasına el konulmakta, “bağımsız üst kurullara dayalı denetim ve yönetim” uygulamaları ile ulus ötesi şirketlerin ve uluslararası finans sermayesinin doğrudan denetimi altına sokulmasına dayalı “yeni sömürgeleştirme” biçimleri geliştirilmektedir.

Mali servetleri erittiği için “enflasyon” bir numaralı düşman ilan edilirken, işsizlik veya eksik talep sorunları günümüz sermaye ve finans dünyası açısından artık önemli bir sorun olarak görülmemektedir. Kalkınma ve sanayileşme hedefleri artık terk edilerek yerlerini finans

dünyasının kısa vadeci kararlarına dayalı rant arayışlarına bırakmıştır. “Ulusal tasarruf” kavramı iktisat yazını ve uygulamalardan tamamıyla kaldırılırken, “yatırım” kavramı artık tek bir hedefe, “yabancı sermayeyi davet etme”ye odaklanmıştır.

Bu süreçte “kalkınmakta olan ülkeler” “yükselen piyasalar” diye adlandırılır olmuştur. Bu ülkeler birbiri ardına küresel kapitalizmin yeni uluslararası işbölümü içerisinde kendilerine verilen görevleri yerine getirmekle koşullandırılmıştır. Bu sürecin yürütücülüğünü ise öncelikle IMF, Dünya Ticaret Örgütü ve Dünya Bankası üstlenmiştir.

Kapitalizmin başından beri yaşanan küreselleşme eğilimi son 25 yılda ve özellikle 1990'lar sonrasında ivmelenmiştir. Bu süreci ivmелendiren önemli bir faktörün, sermayenin birikim krizi süreci olduğunun görülmesi gerekir. Kâr oranlarının gerilemesinden kaynaklanan aşırı birikim krizi, ki bu süreç kapasite fazlası, talep yetersizliği ve spekülâtif sermayenin büyümesi unsurlarından oluşmaktadır, sermayenin uluslararası hareketini hep güdümlenmiş, yönlendirmiştir. İşte bu olguların farkına varmak, sermayenin uluslararası yayılım ve egemenliğinin doruğa ulaşması ile birlikte farklı uluslararası güçlerin kendi koruma faktörlerini devreye sokmalarının ve küreselleşme sürecinin daha gerçekçi kavranılmasına ve küreselleşmedeki kırılmaları görmemize olanak tanımaktadır. Dünya ekonomisindeki gelişmeler önümüzdeki dönemde bu açıdan dikkatle irdelenmelidir.

Değerli Katılımcılar,

Küreselleşme olgusu,

- Çok ulusla şirketlerin faaliyet ve denetiminde yürütülen mal ve hizmet ticareti ile
- Uluslararası finansal sermaye hareketlerinin dünya piyasalarındaki serbest dolaşım ve egemenliği

Süreçlerinden oluşmaktadır.

Kapitalizmin başından beri yaşanan küreselleşme süreçlerinin 1980 sonrası yeni aşamasında birbirleriyle iç içe iki evre yaşanmıştır. Her iki evrede gerçekleştirilen uygulamalar, kapitalizmin ve kapitalist merkezlerin gereksinimlerine göre şekillenmiş ve kamuoyunu hazırlama süreçlerini de içermiştir.

Birinci evrede ekonomik süreçler ön plana çıkmakta ve ticaretin serbestleştirilmesi, sermayenin önündeki kısıtların tamamen kaldırılarak tek tek ülkelerin uluslararası finans ağ ve organizasyonlarına eklenmesi ve bu hedeflerle uyumlu kuralsızlaştırma (de-regülasyon) yani serbest piyasa işleyişi ve özelleştirme politikaları egemen kılınmıştır. Bu evrede devlete tanınan işlev “ekonomik rasyonelite” adına küçümsenmiş ve küçültülmüştür.

İkinci evrede ise piyasayı düzenleyici bir devlet (re-regülasyon) yaklaşımı benimsenmiştir. Ancak devlete tanınan bu etkin rol, “sosyal devlet” ya da “refah devleti” dönemindeki devletin etkinliğinden farklı olarak, piyasanın kuralsız mutlak egemenliğini sağlayıcı ve uluslararası eklenme sürecini tamamlayıcı hukuksal, yasal ve kurumsal düzenlemelerle sınırlı bir düzenleyiciliğe ilişkindir. Böylece az gelişmiş ve gelişmekte olan ulusal devletlerin küresel ölçekli sermayenin “tek hukuk” sistemine dahil edilmesinde mesafe

kat edilmiştir.

IMF, DB, DTÖ güdümündeki neo liberal ekonomik politikalar ile; ticaretin serbestleştirilmesi, sermayenin önündeki kısıtların tamamen kaldırılarak tek tek ülkelerin uluslararası finans ağ ve organizasyonlarına eklenmesi ve bu hedeflerle uyumlu kuralıslaztırma (de-regülasyon) yani serbest piyasa işleyişi ve özelleştirme politikaları egemen kılınmaktadır.

Yine bu kapsamda, Dünya Ticaret Örgütü anlaşmalarından biri olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile mühendislik hizmetleri dahil enerjiden suya, sağlıktan eğitime, sosyal güvenlikden ulaşımaya kadar tüm toplumsal hizmetler uluslararası ticarete açılmaktadır.

Ancak iktisat yazınında olsun, sermaye çevrelerinde olsun, küreselleşmenin küresel düzeyde gelir dağılımında herhangi bir iyileştirmeye yol açtığına dair bir bulguya rastlanılmamıştır.

Sonuçta kalkınma paradigmaları terkedilmiştir. Bunu netlikle saptamalıyız.

IMF ve Dünya Bankası, sosyal politikaların kalkınma stratejisinin bir parçası olması gerektiğini kabullenmemektedir.

Uluslararası finans kuruluşları tarafından günümüzde gelişmekte olan ülkelere önerilen “kalkınma” modeli; bütçe açıklarından, enflasyondan kurtulmuş (daraltıcı para ve maliye politikalarına dayanan) bir genel ekonomik politikanın izlenmesine, dış ticarete açıklığın sağlanmasına, devalüasyon riskinden arındırılmış paranın dış değerinin yaşamdaki değerine uygun belirlenmesine, sermaye hareketlerine serbestliğin sağlanmasına, altyapı yatırımlarına önem verilmesine ve özelleştirme yoluna gidilmesine dayanmaktadır. Bununla para politikasının müdahale alanları kısıtlanmış olduğu gibi, maliye politikaları doğrudan doğruya “faiz dışı fazla veren bütçe” amacına mahkum edilmektedir. Sadece bağımsız para politikaları değil, bağımsız döviz kuru ve faiz politikaları da izlenememekte ve dolayısıyla gelişmekte olan ülkeler özgün kalkınma hedeflerini sürdürememektedirler. Bunun yanında, ulusal finans piyasalarının giderek daha çok spekülâtif kısa vadeli sermaye saldırılarına açık hale gelmesi sonucunda, ülkelerdeki belirsizlik ve risk ortamı tırmanışa geçmiştir. Bunlar, kalkınma çabalarını olumsuz etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Bir ülkenin sanayileşme düzeyi uluslararası işbölümünde tuttuğu yere göre de değerlendirilebilir. Bu açıdan az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sanayileşme deneyimleri kısır kılınmış, emperyalist sömürden dolayı sakatlanmıştır diyebiliriz. Daha önce küreselleşmenin ayaklarından biri olarak tanımladığımız, çok uluslu şirketlerin faaliyet ve denetiminde yürütülen mal ve hizmet ticareti içinde yer alan meta üretimi zincirinin uluslararası işbölümü içinde küreselleşmesine de dikkat çekmek gerekiyor. Zira gelişmiş ekonomiler mamul mal ve teknoloji üretim ve ihracında az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri kısaç altında tutmakta, onları bu temel girdilerde ithalata bağımlı kılmakta ve bu ülkeleri tarım ürünleri hammadde ve tarım ürünleri ihracı ile sınırlamaktadırlar. Üstelik az gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler, gelişmiş ekonomilerin makina ve eskimiş teknoloji hurdalığı ile sanayileşme sorunsalını birlikte yaşamaktadırlar. Böylece nihai ürünün katma değerinin büyük kısmı gelişmiş ülkelerdeki ana firma ve kurumlarında

kalmaktadır.

Böylece üretimin küreselleşmesiyle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere; yalnızca ihracata dayalı büyüme politikası bahşedilmekte, konvertibilite ve ülkeler arası sermaye transfer serbestisi gelişmişler lehine oluşturulmakta, işçi ücretleri geriletilmekte ve düşük tutulmakta, ihracat maliyeti emekçi sınıflara paylaştırılmaktadır.

Bugün yaşanan uluslararası eklemleme süreçleri, az gelişmiş ülkelerin sanayileşme tarzını, istihdam azaltıcı, taşeronlaşma ve örgütsüzleşmeyi artırıcı, esnek istihdam ve esnek üretim modellerini geliştiren bir şekilde sakatlamaktadır.

Küresel sermaye güçlerinin dayattığı “uyum” yasaları sağlıktan eğitime, madenlerden haberleşme, enerji ve sanayiye dek ülkemizin ve başka ülkelerin ekonomik ve sosyal yapısında onarılması güç sonuçlar yaratmanın eşliğindedir. Sanayisizleşme ve kamunun tasfiyesinin asıl sonuçları önümüzdeki yıllarda ortaya çıkacaktır. Ülkelerimiz ulusal sermaye açısından yoksullaşmakta, bütün birikimleri heder edilerek halklarımızın, çocuklarımızın, gençlerimizin yarınları karartılmaktadır.

Oysaki kalkınma, yalnızca teknolojik gelişmeler ve yalnızca üretim sürecindeki sanayileşme değil, sağlık, eğitim, gelir ve bölüşüm politikaları ve çevresel yaşanabilirlik ile birlikte tanımlanmalıdır.

Bu tarihsel gerçekler ışığında baktığımızda, gerek uluslar arası sermayenin gerekse az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere onun işbirlikçisi olan büyük sermayelerin sanayileşme ve kalkınma diye bir sorunu olmadığını görebiliriz.

Sanayileşme ve kalkınma, artık emekçi sınıflarla ilişkilenmiş bir uğraş ve amaçtır. Başka türlü istihdamı geliştirmek imkanı bulunmamaktadır. Zira ancak emekçi sınıflar, teknoloji-sanayileşme ve çalışma sürelerinin azaltılması ilişkisini kurabilirler. Biz mühendisler, sanayileşme kavramına sermaye gibi bakmadığımızda ki bakmıyoruz, bu insani tarihsel amacı diğer ilerici güçler gibi benimseyebiliyoruz..

Ülkemizde ve sizlerin ülkelerinde de bağımsızlık yanlısı emek güçlerinin ağırlık oluşturmasıyla süreci tersine çevirmek olanaklıdır

Değerli katılımcılar,

Sanayileşme ve kalkınma, sosyal kalkınma esprisi içinde,

Ülke-toplum çıkarları, Plan/planlama, Gelir-bölüşüm ilişkilerinin düzenlenmesi ve Çevre Faktörleriyle bir bütünlük içinde tanımlanmalıdır.

Sanayileşmeyi dar kapitalist anlamıyla tanımlayan, sanayileşme ve toplumun teknoloji tarafından belirlendiği, teknolojinin her şeyi belirlediği vb. yaklaşımlar reddedilmelidir. Zira kapitalizm koşullarındaki teknolojik gelişmeler üretim ile istihdam arasındaki güçlü bağı zayıflatmaktadır. Yeni yatırımlar artık her zaman beklenen düzeyde istihdam yaratmadığı gibi teknolojik değişiklik anlamına gelen yeni yatırımların hemen tamamı verili üretim düzeyinde istihdam miktarını mutlak anlamda azalttığı gözlemlenmektedir.

Sanayileşme, sanayinin hızlı ve kesintisiz gelişimini dile getiren tarihsel ekonomik hareket olarak, kalkınma ile bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. Zira sanayileşme salt iktisadi bir süreç değil, aynı zamanda toplumsal bir durum ve tarihsel bir süreçtir de.

Günümüzde sanayileşme, kapitalizmin oluşum ve yayılma süreçlerindeki uluslaşma ve ulus devlet oluşumlarıyla, bir diğer deyişle kapitalistleşme ile eş zamanlı anlamlandırılmadan farklılaşmaktadır. Sanayileşme ve kalkınma, kapitalizmin aşılabilirliğiyle farklı bir içerik ve yönelimle de tanımlanmaya açık, dinamik bir tarihsel süreç olarak da görülmelidir.

Toplumsal ilişki ve çelişkiler tarafından belirlenen ve onları da belirleyebilen sanayileşme ve kalkınma, gerek kapitalizm koşullarındaki gerekse onu aşan eşitsiz ve sızmalı gelişme olanaklarıyla sınıfsal alan ile ilişkilenen bir boyuta sahiptir.

Yine sanayileşme ve kalkınma süreçleri, uluslararası işbölümü, ulusal sanayileşme politikaları ve sınıflar arası ilişki ve çelişkilerce belirlenen bir süreç olarak da düşünülmelidir.

Eksenine insanların mutluluk ve refahını, sosyal devlet anlayışını oturtan, istihdam ve refah üreten bilim ve teknoloji politikalarına dayalı bir sanayileşme ve kalkınma planı yaklaşımı benimsenmelidir.

Küreselleşmenin emeği baskı altına alan stratejisine karşı, en azından belirli ilkelere sahip çıkılması gerekmektedir.

- İstihdamın bir hak olarak kabulü, çalışma saatlerinin en aza düşürülmesi, çalışmanın doğayı tahribinin en aza indirilmesi, her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması, sadece fırsat eşitliğinin değil eşitliğin kendisinin bir değer olarak kabulü, üretimin hem işçiler hem de çevre hakkını içerecek biçimde maksimum demokratik kontrolü, tüketimin eğitim, sağlık, ulaşım ve rekreasyonu da içerecek biçimde toplumsallaştırılması,

bu ilkelerin en önemlileridir.

Biz mühendisler,

Küreselleşme süreci ve politikalarının ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel vb. tüm düzlemlerde yıkım ve tahribatlarına karşı durabilmek için ülkemiz ve benzer ülkeler öncelikle ve stratejik ön görüşle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal politikalarını oluşturmalıdır, diyoruz

Bilim ve teknolojiye yetkinleşmeli ve bunu toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli, bu amaçla ulusal bir strateji belirlenmelidir diyoruz.

Yıllardır uluslararası para kuruluşlarının güdümünde uygulanan ekonomik ve sosyal politikalarla, üretimi yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi, insanı dışlayan uygulamalar terk edilmeli; kamu yararını gözetilen planlama yönelimi benimsenmelidir diyoruz.

Sanayinin gelişmesini ve ekonomik büyümeyi en geniş toplumsal tabana yayacak, refah ve istihdam sağlayacak, kamu yararına bir yatırım ve üretim planlaması yapılmalıdır diyoruz.

Bu bilinçle hepimizi sevgi ve saygıyla kucaklıyoruz.

Sabri Orcan “Küreselleşme Sürecinde Kentler” başlıklı konuşmasında şunları söyledi:

Çağımızda sermayenin bir sıvı gibi her noktaya akmasının sağlanması, ingilizcenin ortak bir dil birliği olarak kullanılmasının sağlanması, insanlığın gelişimi adına önemli bir adım olan

“bilginin serbest dolaşımının” da, küreselleşmenin gelişimi için kullanılması, toplumların; siyasi, kültürel, sosyal, ekonomik değişimlerini küreselleşme adına yönlendirmiştir. Siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik değişimlerin en yoğun yaşandığı kentlerde, biçimlenmelerini küreselleşmenin gelişmesine bağlamışlardır.

Burada bahsettiğimiz küreselleşme, kapitalizmin günümüzde aldığı şekildir.

Feodalizmden kapitalizme geçişte kapitalizm kendisinin gelişimini sağlayacak olan kentsel mekanı keşfetmiştir. Kapitalizmin gelişim süreçleriyle, kentlerin gelişimi paralellik sağlar. Günümüzde durağanlık sürecinden, küreselleşmeyle yeniden yükseliş sürecine geçen kapitalizm, yereli yani kentleri yeniden ilgi alanı içine almıştır. Ancak; Bugün bu ilgi, sermaye üretip, işyeri, fabrika, banka açmak üzerine değil bilhassa gelişmekte olan ülkelerde kentlere para hareketi sunup, parasını daha karlı kullanmanın yollarını aramaktadır.

1980’lerde küreselleşmenin sunduğu yeniden yapılanma süreci, yerel yönetimlerde – öncelikle gelişmiş batı yerleşimlerinde – ekonomik ve siyasal özerklikler sağlamaya başlamıştır. Kentlerin kazandığı bu özerklikler, kentler arasında bir yarışma ortamını ortaya çıkarmıştır. Kentler arasında “sermaye akışlarını” çekmek adına bir yarışma başlamıştır. Bu durumda ulusal stratejileri bir yana bırakma eğilimini ortaya çıkarmıştır. Kentlerin kalkınma istekleri ulusun kalkınmasının önüne geçirilmiştir. Uluslararası sermayenin en önemli stratejisidir. Kentler, küreselleşme de verilen rol budur.

Gelişimlerinin ilk dönemlerinde kentler, kapitalizm tarafından emeğin mekanı olarak ele alınmışlardır. Kentleri biçimlendiren en önemli etmen sanayi olmuştur. Tarihsel süreci çok eskilere dayanan kentlerde, bu süreç içinde büyümelerini bu yönde yapmışlardır. Küreselleşme sürecinde yani günümüzde kent kavramı, sermayenin yani paranın üretildiği yer anlamına dönüşmektedir. Oluşturulan kentler arasındaki yarış; küresel kentler olgusunu ortaya çıkarmıştır. Çokuluslu şirketlerin örgütlediği, üretimin ve finansın uluslararasılaştırma, bu şirketlerin oturdukları ulusal zeminlerde bile amaçlarının öncelikle “küresel karlılık” olduğu açıktır. Böylelikle ulusal ekonomik politikaların olabilirlik şansı azalırken ulusal bir planlamayla şekillendirilecek kentlerin de bu şansı kalmamaktadır. Yani ulus kalkınmacılığına karşı, yerelin yapılandırılması sunulmaktadır. Ve bu organizasyonu sağlayan kentlerin, üreten kentlere üstünlüğü ortaya çıkmaktadır. Bu kentlerde daha iyi yer kapma, sürekli tutunma için, zenginlerin tüketime ayırdığı dolarların peşine düşmektedir.

David Harrey’in dediği gibi : Kapitalist dünyadaki kentler, finans, tüketim ve eğlence merkezleri nitelikleriyle birbirine rakip olmakta, üretim ve sanayileşmeden, yeni şekillerini almaktadır.

Bu yarışmanın içindeki kentler, hizmet sektörlerini ön plana çıkartan steril mekanlar oluşturmaya çalışmaktadır. Ve zengin tarihsel geçmişlerini, birikimlerini, medya ve iletişim araçları vasıtasıyla adeta pazara çıkartarak satışa sunmaktadırlar. Bu sunumlar sırasında kentler, ülkesinin gelişmişliğine göre : az gelişmiş ülke, metropoliten kenti, üçüncü dünya kenti, küresel kent v.s gibi isimlerle kategorize edilmektedir.

Türkiye açısından baktığımızda ; gelişmekte olan bir ülkenin, stratejik konumu, tarihsel zenginliği, nüfus yoğunluğu ile önemli kenti olan İstanbul bu yarışmanın içine sokulmuştur. Ülkemizin diğer kentleri de bunun hevesi içindedir.

2000 yılı aşan bir süreç içinde şekillenen İstanbul kenti, Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında oluşturulan bilimsel yaklaşım ve ulusal politikalarla modernize edilmeye başlanmıştır. Ancak 1950 yıllarından sonra, kapitalist dünya düzeninin uzantısı olan iktidarlar tarafından, rant çıkarılı gayrimenkul sermayeli kent biçimlenmesine dönüştürülmüştür. Günümüzde muhafazakar söylemle iktidara gelen erk, kentin, küreselleşmenin bölgesel bir üstü olarak vasıf kazanması için her türlü kolaylığı sağlamaktadır.

Ancak İstanbul örneğinde ilginç olan, sözünü ettiğimiz yerelin, ulusal planlamanın önüne çıkması durumunun tersidir. Burada – kentin isteği dışında – ulusun her kesimini ilgilendiren yasa ve yönetmelikler, İstanbul özü için, merkezi idare tarafından çıkartılmaktadır. Bu yasalarla, küresel kentler yarışmasına sokulan İstanbul’un limanları, parkları, park alanları fonksiyonları kaldırılarak, tarihsel alanları sterilize edilerek, küresel sermayenin ilgi alanları haline getiriliyor. Bu yapılırken amaçlanan rantı kente değil ulusal borçlara yönlendirme hesapları yapılıyor. Bir ülkenin kenti o ülkenin olmaktan çıkartılıp küresel kent sıfatıyla pazarlanıyor. Bu da küreselleşmenin kentlere bakışının hiçbir insani kaygısı olmadığını en somut örneği.

Mimar Joseph Rukwert küreselleşmeyi şöyle tanımlıyor : küreselleşme o kadar tanımsız bir olgu kideniz anası gibi, nerden dokunsanız öbür tarafa kaçıyor.

Seattle gösterilerindeki slogan : kapitalizmi gebert kentleri durdur. Belki de önümüzdeki dönem kentlere bakışımızı şekillendirecektir.

Birlikte paylaştığımız kentler dileği ile...

Gökhan Günaydın “GDO TEMELLİ EMPERYALİZMİN TÜRKİYE GÖRÜNÜMLERİ” başlıklı konuşmasında

“Küreselleşme” sözcüğünün, postmodern emperyalist süreci tanımladığını açıkça ortaya koymadan, “yeni dönemin” getirdiği koşulları emekten yana açıklayabilmek mümkün değil...

Genetiği değiştirilmiş organizmalara dayalı teknolojinin tarımda kullanımı yoluyla sermaye, öncelikle yaşamı patentliyor. Binlerce yıldır doğaya ve halklara ait tohumlar, “gen aktarımı için ar-ge harcaması yapma” meşruiyet temeli sayılarak şirketlere patentleniyor... Bu süreç, sermayenin mobilitesi ve sınırsız niteliği pekiştirilirken, emeğin bağımlılaştırılmaya çalışıldığı vahşi kapitalist koşullarda, çokuluslu şirketlerin doğayı mülkiyetlerine geçirme çabası olarak tanımlanmalıdır.

GDO’lu tohumların tarımda kullanımı, insanoğlunun dayandığı ve gelecekte de yaşamı için gereksinim duyduğu biyolojik çeşitliliği tahrip ediyor, endüstriyel tarımın tahrip gücünü dünya topraklarına şırına ediyor.

Şirketler, emekten sermayeye, çevreden merkeze kaynak transferini koşulsuz ve sürekli bir niteliğe dönüştürmek için, tohumların üreme yeteneğini ellerinden alıyorlar. Tarminatör tohumların seçici kimyasal istekleri, tohum yanında belirli tarımsal ilaç markalarını da çiftçiye dayatıyor.

Bu bağlamda GDO teknolojisi, kapitalist merkezlere bağlı çevre ülke tarımlarındaki bağımlılık ilişkisini pekiştiriyor, çiftçinin “tohum ayırma” hakkını elinden alırken yurttaşları şirket kölesi niteliğine dönüştürüyor

GDO şirketlerinin her türlü yolu kullanarak “teknolojik açılım” meşruiyet temelinde ülkeleri – toprakları işgal edişi, temel yönelimi aynı olmakla birlikte, ülkeler örneğinde farklı öykülerle kendisini gösteriyor.

Önce çok tanıdık olanlardan söz edelim. “Özel eğitim almış lobi sözcüleri” bilim insanı kılığında propaganda yapıyorlar. Argümanlar ortak: GDO teknolojisi kullanmayan ülkelerin tarımda rekabetçi olma şansları yok, GDO’lu ürünlerden işlenen gıda maddelerinin halk sağlığı için hiçbir kanıtlanmış tehlikesi yoktur, biyoteknolojinin tarımdaki açılımına karşı çıkanların durumu ile geçmişte matbaaya karşı çıkanların durumu arasında fark yoktur ...

Teknolojik emperyalizmi, emek sömürsünü ve doğaya yapılan saldırıyı örtmeye çalışan bu şirket sözcülerinin, kullandıkları saldırı dilinin ve kimliklerinin deşifre edilmesi, Türkiye’deki GDO karşıtı platformun da temel öncelikleri arasındadır.

Türkiye’de GDO’lu tohum ithali, üretimi ve bu tohumlarla üretimde bulunmak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın bir genelgesi ile yasaklanmıştır. Ancak, ülkeye Genetiği Değiştirilmiş (GD) tarım ürünü - gıda maddesi girişi konusunda herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, özellikle ABD, Arjantin ve Kanada’da GD tarım ürünlerinin ticari amaçlı ekim alanlarının ve ticaretinin yaygınlaşmaya başlamasının hemen ardından, 1998 yılından beri Türkiye’ye GD tarım ürünlerinin girdiğini ve bu sürecin halk sağlığını tehdit ettiğini sürekli gündeme getirmiş, GDO’lar konusunda kamuoyunu bilinçlendirmeye çalışmıştır. Konunun doğrudan muhatabı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, öne sürülen savları araştırmak ve gerekli önlemleri almak yerine, iddiaları sürekli reddetme yolunu seçmiştir.

2004 yılı Mayıs ayında, Arjantin’den Türkiye’ye hareket eden soya yüklü bir gemi Greenpeace tarafından Brezilya açıklarında durdurulmuş ve ısrarla ürünün GDO’lu olduğu vurgulanarak analiz edilmesi istenmiştir. Sonuçta yapılan analizler, ülkemize getirilmekte olan soyanın tamamının GDO’lu olduğunu göstermiştir. Böylece şu gerçek, tüm açıklığı ile ortaya çıkmıştır: eğer sözü edilen gemi Mersin limanına ulaşsa idi, GDO’lu ürün ayrımı yapacak bir laboratuvar altyapısı olmayan limanda soyanın boşaltılıp insan gıdası ve hayvan yemi süreçlerine katılımı önünde hiçbir engel bulunmamaktadır! Bu gerçek, dönemin Tarım ve Köyişleri Bakanını’da gerçeği itiraf etmek zorunda bırakmıştır. Böylece, 1998 yılından bu yana Türkiye’ye giren GDO’lu ürünler, ilk kez resmi bir ağızdan teyit edilmiştir.

Halen görev yapan Tarım ve Köyişleri Bakanı, Türkiye’ye giren ürünlerde GDO kontrolü yapıp yapılmadığı sorulduğunda, şu açıklamayı yapmıştır; “Yasal bir zorunluluk bulunmadığından ithal ürünlerde GDO taraması yapmıyoruz”.

Bu çerçeve içinde, Türkiye’ye her yıl milyonlarca ton GDO’lu ürün girmektedir. Örneğin 2003 yılında Türkiye’ye giren 800 bin ton soya nın %88’i, 1,8 milyon ton mısırın %81’i ABD ve Arjantin’den ithal edilmiştir. 2005 yılında, yalnızca yem sektörü soya ithalat rakamları 1.2 milyon tonu bulmuştur.

Son çeyrek yüzyılda Türkiye’de uygulanan neoliberal politikaların, 1999 yılı sonundan itibaren Dünya Bankası ve IMF dayatmaları ile azgın emperyalist saldırı niteliğine dönüştüğü Türkiye’de, iç ve dış ticaret hadleri sürekli tarım aleyhine seyretmekte, yerli tarımsal üretim

kapasitesi her geçen yıl daha da kırılıp üretici yoksulluğa mahkum edilmektedir. Türkiye’de mutlak yoksulluk oranı, ülke kırsalında % 9.3 düzeyindedir. Buna karşılık, Çokuluslu Şirketlerin (ÇUŞ) yerli tasheronlarının da marifetiyle, tarımsal ithalat baskısı her geçen yıl daha da artmakta ve tarım politikalarındaki bağımlılık pekişmektedir.

Görüldüğü üzere, GDO’lu soya ve mısırın en çok ekim alanı bulduğu iki ülke olan ABD ve Arjantin’den Türkiye’ye giren soya ve mısırın GDO’suz olma olasılığı hemen hemen yoktur. Mısırın 700, soyanın da 900 gıda maddesi içinde katkı maddesi olarak kullanılabilirdiği göz önüne alınırsa, Türkiye’ye bu ürünlerin dışarıdan girmesi devam ettiği sürece GDO’suz gıda tüketebilme olasılığı oldukça azalmış durumdadır.

2004 yılı başlarında Tüketici Hakları Derneği, marketlerden topladığı ve aralarında bebek mamasının da bulunduğu mısır ve soya ile üretilmiş pek çok gıda maddesini yurtdışında ve Ankara’da bulunan Bakanlığın laboratuvarında analiz ettirdi. Sonuçlar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının iddialarının aksine, analiz edilen ürünlerin tamamının GDO’lu olduğunu gösterdi. Tüketici Hakları Derneği yaptığı bir basın açıklamasıyla verileri kamuoyu ile paylaştı.

2004 yılında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ Gıda Mühendisliği Bölümü tarafından yurdun çeşitli yerlerinden toplanmış 28 domates numunesi üzerinde yapılan bir çalışmada, 22 numunenin GDO’lu olduğu saptandı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, bilinen tavrı ile sorunu gerçek parametreleri ile tartışmaya açık önlem geliştirmek yerine, analiz yöntemi üzerinde bir tartışma geliştirmeyi yeğledi...

Buradan da net olarak anlaşılmaktadır ki, Türkiye’de kamu otoriteleri, halkın sağlığını korumak amacıyla gıdalarda GDO aramak yerine, GDO tespit edilen gıdaları aklamak üzere çalışmalarını yürütmektedir.

Türkiye’de, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının bünyesinde, ayrıntılı GDO analizi yapabilecek yalnızca iki laboratuvar bulunmaktadır. Bunlardan biri Ankara, diğeri ise Bursa ilindedir. Sözü edilen her iki ilde, Türkiye’de iç bölgelerde ve limanlara uzak konumdadırlar. GDO analizi yapabilecek laboratuvarlar altyapısının gümrük kapılarında bulunması gerektiği açıktır. Bu yapının kurulamamasında gerekçe gösterilen “bütçe kısıtı” savı, komiktir. Türkiye, 1980’lerin ortalarında, Avrupa’da km’si 2-3 milyon dolara yapılabilen otoyolları 10 milyon dolara inşa etmiştir. Bu durum, 1 km. otoyol ödeneği ile tüm sınır kapılarına laboratuvar yapılabileceğini göstermektedir. O halde sorun, çok daha “karmaşıktır”. Çözüm arayanlar, ithalat lobilerinin siyasal alandaki etki güçlerini, analiz alanına dahil etmek durumundadırlar.

Türkiye’de GDO’lu tohum kullanmanın yasak olduğu daha önce ifade edilmişti. Bununla birlikte, domateslerde elde edilen sonuçlar ve ayrıca çiftçiler arasındaki “şu firmanın tohumlarını kullanırsan zararlılar yavaşamıyor” şeklindeki diyaloglar artık tohum konusundaki yasağın da delinmeye başladığı konusundaki tezleri kuvvetlendirmektedir. Biyoteknoloji devi ÇUŞ’lerin boş tohum torbaları Türkiye’deki tarlaların kenarında da sıklıkla görülmeye başlanmıştır.

ABD Başkanı BUSH dahil GDO savunucularının en önemli tezlerinden biri; dünyada artan açlığa karşı verim artışı sağlamak için de GDO’lu tohumlarla üretimin kaçınılmaz olduğudur. Dünyadaki açlığın üretim eksikliğinden değil, bölüşüm ilişkilerindeki çarpıklıktan ileri geldiği, dolayısıyla sorunun “teknik” değil, politik olduğu açıktır.

Bunun yanında, “GDO’nun verim artışı sağladığı” savı da doğru değildir. GDO’lu soya üretiminde dünya lideri olan ABD 1 dekar tarladan 287 kg, Arjantin 272 kg verim alırken, GDO’suz soya üreten Türkiye hepsinden fazla olarak 300 kg verim almaktadır. O halde, klasik iktisadın kendinden menkul “mukayeseli üstünlükler” teorisi, Türkiye örneğinde neden çalışmamaktadır, daha verimli üretim yapabilen Türkiye niçin kendi üretimini karşılayamamakta, ABD ve Arjantin’den soya almaktadır? DTÖ öncülüğündeki tarımsal emperyalist süreç ve yapısal uyarlamacı DB ve IMF’nin “politika transferleri” bu zemini sağlamaktadırlar çünkü... ABD 29 milyon hektar, Arjantin 14 milyon hektar alanda soya ekerken, Türkiye sadece 10 bin hektarlık bir alanda ekim yapmaktadır. O halde, “çevrenin” tarımda dışa bağımlılıktan kurtulabilmesi için GDO’lu tarım değil, doğayla dost bağımsız tarım modeli uygulamaları gerekmektedir.

Türkiye’de deneme amaçlı olarak GDO’lu mısır, soya, pamuk ve patates ekimleri, devlet araştırma enstitüsü alanlarında yapılmış olmakla birlikte, bu denemeleri yürüten Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, bugüne kadar deneme sonuçlarına ilişkin hiçbir açıklama yapmamıştır.

Ne yazık ki, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de GDO’ların insan sağlığı üzerine olan etkileri konusunda yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle de elde herhangi bir veri yoktur. Ülkemizde GDO’yu savunanlar internet ortamında Agbiyotek adlı bir dergi yayımlanmaktadır. Bu derginin Şubat 2006 sayısında bir akademisyenin şöyle komik bir iddiası vardı; GDO’lu ürünleri ABD halkının 8 yıldır yediğinden bahisle ABD’nin nüfusuyla 8 yılı çarpmakta ($250 \text{ milyon} \times 8 = 2 \text{ milyar}$) ve 2 milyar kişi üzerinde bu ürünlerin denenmiş olduğunu ve bu insanlara hiçbir şey olmadığını söylemektedir. GDO’ların insan sağlığı üzerindeki etkileri konusundaki veri yokluğu nedeniyle böyle garip örnekler verilmekte ve insanlar kandırılmaya çalışılmaktadır.

GDO’lu ürünlerin ülkemizde hızla yayılmasını önleyebilmek ve halkı bu ürünlerin risklerine karşı bilgilendirmek amacıyla 100’ü aşkın sivil toplum örgütü ve aktivistler bir araya gelerek 2004 Martı’nda GDO’ya Hayır Platformu’nu kurdu. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın da içerisinde yer aldığı platform ilk iş olarak “Yaşam Patentlenemez” adlı bir deklarasyon yayımladı. Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde halkı GDO’ların risklerine karşı bilgilendirmek amacıyla çok sayıda panel, konferans, basın açıklaması düzenlendi. Bu uğraşlar sonucu ülkemizdeki insanlar artık tarım ürünlerinde gen bulunduğunu ve onlarla oynamanın bir risk yarattığını biliyorlar.

GDO’ya Hayır Platformu’nun en önemli etkinliklerinden biri de “Canavar Domates” kampanyası oldu. Etkinlik dev bir canavar domates balonu ile 1 Ekim 2004 tarihinde İstanbul’dan başlatıldı, 16 il gezilerek halk bilgilendirildi, GDO’ların risklerini belirtir broşürler dağıtıldı ve 3 Kasım 2004 tarihinde Ankara’da bir basın açıklaması ile sonlandırıldı. Basın açıklamasına katılan Tarım ve Köyişleri Bakanı, GDO konusunda gereken her şeyin yapılacağını “Ulusal Biyogüvenlik Yasa Taslağının” hazırlanmasında platform ile işbirliğine gidileceğini açıkladı. Etkinlik süresince ve sonrasında halktan 100 bin GDO’ya hayır imzaları toplandı ve 15 Şubat 2005 tarihinde yapılan bir basın açıklamasını takiben TBMM’ne teslim edildi. Daha sonra Mecliste ilgili komisyondaki milletvekilleri ile Meclis çatısı altındaki diğer ziraat mühendisi ve veteriner hekimler Ziraat Mühendisleri Odası’na davet edilerek GDO’ların riskleri konusunda bilgilendirme toplantıları yapıldı. Bu çabaların bir sonucu olarak, TBMM Dilekçe Komisyonu, GDO

konusunda Platformu destekleyen bir tutum almıştır.

GDO'ya Hayır Platformu son zamanlarda tüketicilerin bilinçlendirilmesi konusunda tüketici dernekleri ile yoğun çalışmalar yapmaktadır. Hazırlıkları yürütülen diğer bir çalışma ise gıda firmalarının GDO'lu ürün kullanıp kullanmadığı konusunda bir anket çalışması yapma şeklinde olacaktır.

Ülkemizde GDO'lar konusunda yasal bir düzenleme bulunmamakla birlikte üzerinde çalışılan, hazırlıkları devam eden "Ulusal Biyogüvenlik Yasa Taslağı" mevcuttur. Bu taslak, ne yazık ki çokuluslu şirketlerin "etkin işbirliği" ile hazırlandı. Hazırlık toplantılarına şirket temsilcileri öncelikle davet edilirken birçok toplantıya Ziraat Mühendisleri Odası ve platform temsilcileri davet edilmedi. Taslak GDO'ları yasaklamak yerine, GDO'lu tohumların ekimi de dahil olmak üzere, adeta serbestleştirmenin hukuki zemini hazırlamaktadır. Türkiye tarımının sosyo – ekonomik yapısı, biyolojik çeşitliliği, insan ve hayvan sağlığı açısından önemli tehditler içermektedir.

Türkiye, dünyadaki GDO'lu ürün üretiminin % 99'unu oluşturan soya, mısır, kanola ve pamukta kendine yeter bir ülke olma kapasitesine sahiptir. Sözü edilen ürünlerdeki verim değerlerimiz, GDO'nun vaat ettiğinden daha yüksektir. Üretim maliyetlerinin yüksekliği, tarım sektöründen kaynaklanmamakta, olumsuz ekonomik çerçevenin bir yansıması niteliğinde ortaya çıkmaktadır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın GDO'lar konusundaki net ve açık tutumu bunların ülkeye girişi - üretimi - işlenmesinin yasaklanması yönündedir.

Meclis komisyonlarında üzerinde çalışılırken ve Meclis gündemine getirilmesi beklenirken Ulusal Biyogüvenlik Yasa Taslağı'nın insan ve çevre üzerinde birçok olumsuzluklar yaratacağından incelenmek üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na gönderilmesi bir umut gibi gözüküyordu. Ancak Tarım ve Köyişleri Bakanı ile ABD Büyükelçisi'nin görüşmeleri sonrası taslağın düzeltilmesi bir yana daha da olumsuz bir metne dönüşme olasılığı ortaya çıkmış görünmektedir. Tasarı yasallaşırsa, "bağımsız idari otorite" konumu kazanacak olan "Ulusal Biyogüvenlik Kurumu" na şirket temsilcilerinin bilim insanı kimliği ile sızacakları ve GDO'ların serbestleşmesinin meşru temelini yaratılacağından kuşku duyulmaktadır. Diğer yandan, mevcut durumda da, GDO'lu ürün ithali konusunda yasal boşluk söz konusu olmaktadır.

Yukarıda ayrıntılı olarak gerekçelendirildiği üzere, Türkiye'nin, Genetiği Değiştirilmiş Organizmaların tarımda kullanımına gereksinimi yoktur. Türkiye, izleyeceği doğru politikalarla kendi tarım potansiyelini kullanabilir duruma gelmeli ve tarımında dışa bağımlılıktan kurtulmalıdır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI;

- Mülkiyetine sahip olmadığınız teknolojinin, günümüzde "modern" bir sömürü aracına dönüştüğü gerçeğinin farkında olarak,
- Tarımın sosyo – ekonomik bağımlılığını reddeden,
- Doğayla dost, bağımsız tarım modeline inanan,
- Biyçeşitliliğimizi kıskanıp koruyan,

38. dönemde söylediklerimiz

- Gen kaynaklarımızı geleceğe taşımaya ödev bilen,
- İnsan ve hayvan sağlığı ile tüketici hakları konusunda duyarlı,
- Çokuluslu şirketlerin kirli kar hesaplarına karşı çıkan

anlayışının doğal bir sonucu olarak, Tasarı'nın izin prosedürüne bağlı olarak Türkiye'ye GDO'lu ürün girişine, GDO'lu tohumların ekilmesine, bunların gıda ve yem amacıyla kullanımına, işlenmesine serbesti getiren yaklaşımına **ŞİDDETLE KARŞI ÇIKMAKTADIR...**

Türkiye, yeni bağımlılık sarmalları yaratacak ilişkiler kurmak yerine, kendi ürettiği girdilerle sağlıklı – temiz tarımsal üretimi sonuçlayacak, geliştirici – dönüştürücü – kalkındırıcı tarımsal politikaları yaşama geçirmek durumundadır.

Sürece karşı çıkmak ve GDO'YA HAYIR demek, bu ülkede yaşayan herkesin görevidir. Ziraat Mühendisleri ODASI, dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de, bu görevin bilinç ve kararlılıkla yerine getirilmesi için üzerine düşen tüm görevleri yapmaya devam edecektir.

Baki Remzi Suiçmez “Türkiye’de Çiftçilerin Durumu AB Üyeliği Görüşmelerinde Değişim Gereksinimleri” başlıklı konuşmasında şunları söyledi:

Türkiye; farklı iklim, toprak ve topoğrafya özelliklerine sahip olması nedeniyle birçok ürünün gen kaynağı olan ve zengin bir biyo çeşitliliği coğrafyasında barındıran bir ülkedir. Türkiye; yaş sebze-meyve, hububat, pamuk, şeker pancarı, tütün, fındık, çay, zeytin, incir, üzüm, antep fıstığı, bakliyatlar, narenciye, muz, kırmızı ve beyaz et gibi pek çok tarımsal ürünün verimli şekilde üretilebildiği, yüksek bir tarımsal potansiyeli olan, önemli bir tarım ve tarıma dayalı sanayi ülkesidir. 2006 yılı verilerine göre; nüfusunun % 29.5'i kırsal alanda yaşayan Türkiye’de, tarım sektörü; ulusal gelire % 11, istihdama % 25 oranında katkı sağlayan; kırsal alanın başlıca ekonomik gelir kaynağı olan; halkın gıda güvenliği ve güvencesi bağlamında yaşamsal öneme sahip; ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan stratejik bir sektördür.

1970'lerin sonundan itibaren neoliberal politikalar temelinde küreselleşen/küreselleştirilen Dünyada, fakir Güney'in tarım kesimi, dışarıdan zengin Kuzey'in üretim fazlası, içeriden Uluslararası Para Fonu (IMF)'nin ve Dünya Bankası (DB)'nin ekonomik istikrar ve yapısal uyum programları ile çift taraflı bir kuşatma altına alınmıştır. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tarım görüşmelerinde küresel pazar savaşı tüm acımasızlığıyla yaşanırken, küresel ticaretin serbestleştirilmesinin önünü açmaya yönelik kararlar alınmaktadır. Gelişen teknolojiye karşın tarımsal üretimin halen büyük ölçüde doğal koşullara bağlı olması nedeniyle; tüm dünyada, piyasa istikrarını sağlamaya yönelik tarım politikalarının temelini, giderek azalsa ya da nitelik değiştirse de, müdahale ve destekleme politikaları oluşturmaktadır. ABD ve AB ülkeleri gibi gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkelere yaptıkları önerilerinin aksine, tarımı piyasa koşullarına bırakmamakta, tarımı ve çiftçiyi var güçleriyle desteklemektedirler. AB, halen yaklaşık 107 milyar euro olan bütçesinin 42 milyar euro'sunu tarıma ayırmaktadır. Kuzey yarıkürenin desteklemeci tarım politikaları, tüm dünya tarım pazarlarını haksız bir biçimde işgal ederken; çok sayıda gelişmekte olan ülke, IMF ve DB'nin işbirliği ile tarım kesiminin özgün koşullarından ve yapısal sorunlarından kopuk bir zeminde oluşturulan ve uygulatılan sözde “tarım reformu” programları ile; kamu finansman yükünü azaltmak

ve piyasa mekanizmasına işlerlik kazandırmak amacıyla, sınırlı tarımsal destekleri kesmek ve dışalımını serbestleştirmek zorunda kalmaktadır.

Türkiye’de de, küreselleştirme rüzgarları ile birlikte yaşama geçirilen neoliberal politikaların uygulandığı 1980’li yıllardan sonraki dönemde, tarım sektörü ekonomik ve toplumsal yönden sürekli olarak güç kaybetmektedir. 2000’li yıllarda uygulamaya konulan, tüm tarımsal destekleri kaldıran ve üretimden bağımsız (de-coupled) sosyal bir yardım aracı olan Doğrudan Gelir Desteği’ni (DGD) tek destek biçimi olarak dayatan, tarımsal KİT’leri özelleştiren, tarım satış kooperatiflerini ve birliklerini özerkleştirerek işsizleştiren, tütün, şeker pancarı ve fındık üretimini azaltan IMF ve DB patentli kesintisiz “tarım reformu” programları sonucunda, tarım sektörü çöküş noktasına gelmiştir. 1999 yılından bu yana değişen siyasal iktidarların aynı politikaları sürdürmeleri; iç ticaret hadlerinin açık bir şekilde tarım aleyhine gelişmesi, sektörün genelinde üretim artışlarının nüfus artış hızının gerisinde kalması, temel ürünlerde kendine yeterliliği kaybetme, üreticinin yoksullaşması ve üretim ve üretim alanından uzaklaşması, kuralsız piyasa koşullarında çokuluslu şirketlerin egemenliğinin pekişmesi, artan dışa bağımlılık sonucunu doğurmaktadır

Bu süreçte, AB üyeliği görüşmelerinde Türkiye’deki değişim gereksinimleri şu şekilde özetlenebilir: Rekabet edebilir koşullarda üretim yapılarının kurulması, girdi maliyetlerin azaltılması, verimliliğin artırılması, işletme ölçeklerinin büyütülmesi, çevre duyarlılığının artması, tarımsal nüfusun azaltılması, politik tercihleri etkileyecek güçlü ve bağımsız çiftçi örgütlenmelerinin sağlanması, çiftçilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi.

Neoliberal yıkım politikaların tarım sektörüne ve çiftçilere etkilerini değerlendirdiğimizde ise, ortaya şu tablo çıkmaktadır: 1999 yılında 4.2 milyar dolarlar düzeyinde olan kamusal tarım desteği, 2002 yılında 1.2 milyar dolar düzeyine inmiştir. Tarımsal desteklerin GSMH’ye oranı % 3.2’den % 0.5’e gerilemiştir. Tarımsal GSMH 27 milyar dolardan 22 milyar dolara inmiş, çiftçilerin yıllık zararı yaklaşık olarak 4 milyar dolar olmuştur. 2002-2003 reform döneminde gerek gübre gerekse tarımsal savaşım ilaçları gibi girdi kullanımı % 25-30; üretilen başlıca tarım ürünlerinin brüt katma değeri, reel olarak % 16 azalmıştır. Bu süreçte çiftçi, 450.000 hektar alanı işlemekten vazgeçmiştir. Destek miktarındaki azalma ile birlikte destekleme türü de değiştirilmiş, DGD ödemeleri toplam tarımsal desteğin % 75’lerine ulaşmıştır. DGD ödemelerinden küçük çiftçiler değil, ağırlıklı olarak büyük toprak sahipleri yararlanmaktadır. 2001-2005 yıllarında tarımsal üretim artışı genel olarak nüfus artış hızının altında kalmıştır. 2001 yılında IMF ve DB dayatmasıyla çıkarılan Şeker Yasası ve uygulanan yanlış politikalar sonrası, son yıllarda 200.000 çiftçi ailesi 200.000 hektar sulu tarım arazisinde pancar üretiminden vazgeçmiş, istihdam kaybı 1.600.000 adam/gün, gelir kaybı 800 trilyon TL, şeker sanayiinin kapasite kullanımındaki azalış % 40 olmuştur. TEKELe ait sigara fabrikaları kapatılmakta, yerli tütün üretimi kısılarak sigara pazarı ulusötesi şirketlerin insafına terk edilmektedir. 2006 yılında işlenebilir alanlarının yaklaşık 1/3’ü, kamusal yatırım eksikliği, iç ticaret hadlerinin tarım aleyhine gelişmesi ve göç gibi nedenlerle, üretim dışına çıkmış ve kaderine terk edilmiştir.

Bütçeler, siyasal iktidarların hangi alanda ne yapmak istediğini ortaya koyan, sınıfsal tercihlerini açıkça ortaya koyan siyaset belgeleridir. Türkiye’de tarım sektörü 2004 yılında GSMH’nın % 11.6’sına karşılık 48.4 katrilyon TL katma değer sağlamış iken, 2005 bütçesinde tarıma ayrılan destek miktarı GSMH’nın binde 7,2’sine karşılık 3.4 katrilyon TL olmuştur. Tarımın GSMH’ye verdiği katkı ile devletin tarıma verdiği destek oranı arasındaki

fark 1/14'tür. 2006 yılı bütçesinden tarıma ayrılan pay, GSMH'nın binde 7,4'sine karşılık 4 milyar YTL'dir. Bu miktarın 1 milyar YTL'sinin önceki yıllardan kalan DGD ödemeleri için kullanılacağı dikkate alındığında, 2006 bütçesinden tarıma ayrılan pay 3 milyar YTL olmaktadır. 25 Nisan 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5488 sayılı Tarım Yasası'nda bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafı milli hasılanın % 1'inden az olamaz denilmesine karşın, 2006 yılı bütçesinde tarıma ayrılan destek bu miktarın da altındadır. Bu kadar küçük bir bütçe ile tarımın desteklenmesi mümkün değildir. Oysa, OECD verileri, kişi başına ve alan başına verilen desteklerin Türkiye'de diğer ülkelere göre çok daha az olduğunu göstermektedir. ABD'nin pamukta % 46, buğday ve pirinçte % 26 damping yaptığı ve bunu zorla bütün dünyaya empoze ettiği bir yapıda, Yasada piyasa mekanizmasına uyumun temel tarım politikası olarak belirlenmesi ise, yaşanan yıkımın artarak süreceğini göstermektedir.

Tarım sektöründe rekabet edebilmenin ön koşullarından biri, girdi maliyetlerinin ve elde edilen gelirin diğer ülke çiftçileriyle benzer düzeyde olmasıdır. Ülkemizde ise; üretim girdi maliyetleri yüksek düzeylere ulaşırken; mısır, buğday, pamuk, narenciye gibi pek çok üründe ürün fiyatları, kamu müdahalesinin ve pazarlama kanallarının kaldırıldığı ya da sınırlandırıldığı ortamda piyasada düşük düzeylerde gerçekleşmektedir. Hedeflenen enflasyon oranının % 8 olduğu 2004-2005 döneminde, tarımsal ürünlerin tümünde fiyatlar % 25 gerilerken, girdiler ortalama % 16 artmıştır. 2002-2006 yılları arasında ortalama fiyat artışı gübrede % 60, mazotta ise % 70'dir. Siyasal iktidarın son dönemde verdiği çok küçük miktardaki mazot desteğine karşın, 1 litre mazotun çiftçiye maliyeti 140 cent'dir. AB ülkelerindeki çiftçilerin kullandığı mazotun maliyeti 55 cent, ABD'de ise 40 cent'dir. 2004-2005 döneminde ürün fiyatı düşüşü yaş meyve-sebzede % 46, hububatta % 13, yağlı tohumlarda % 12 düzeyinde gerçekleşirken; seçilen 19 üründe ortalama % 25 olmuştur. İşlevsizleştirilen ve örgütünün neredeyse yarısı kapatılan Toprak Mahsulleri Ofisi'nin buğday alım fiyatını 350.000 TL olarak açıklığı süreçte, fiyatların 250.000 TL'nin altına düşmesi; özerkleştirilen Fiskobirlik'in 7.45 YTL açıkladığı fındık fiyatlarının çeşitli yönlendirmelerle serbest piyasada 4-4.5 YTL'ye düşmesi; destekleme kapsamı dışındaki domatesin tarladan 150.000 TL'ye alınırken, kentlerde tüketiciye 1.5 milyon TL'ye satılması; üretici, sanayici ve kamu bütçesi zarar görürken, belli kesimlerin özel çıkarlar sağlmasına yol açmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'de üreten çiftçi para kazanamamaktadır. Bu süreçte, en büyük pay aracılar ve sözleşmeli tarımla çiftçiyi taşıronu olarak kullanan büyük şirketlere gitmektedir. Bu durum, bırakın rekabet edebilmeyi, çiftçinin üretim yapamaz durumuna gelmesine, yoksullaşmasına, üretimden vazgeçmesine ve arazisini satmasına, kente göç ederek vasıfsız işsizler ordusuna katılmasına, kentlerde artan sorunların yeni ortaklarından biri olmasına yol açmaktadır.

Rekabet koşullarını belirleyen bir diğer konu da, üreticinin üreteceği ürünü ekmeden önce alacağı destek miktarını bilmesidir. AB çiftçisi bu konuda önünü görürken, Türk çiftçisi bırakın önünü görmeyi ürününü satarak hak ettiği bedeli bile ne zaman alacağını bilememektedir. 25 üyeli AB'nin toplam tarım alanının % 23'ü oranında tarım alanına sahip Türkiye'nin AB Ortak Tarım Politikası'na uyumu için gerekli maliyet, AB'nin 6 Ekim 2004 tarihli Türkiye İlerleme Raporu'na göre, o günün koşullarında yıllık 11 milyar euro'dur. Bunun 9 milyar euro'su destekleme, 2.3 milyar euro'su kırsal/bölgesel kalkınma için ayrılmalıdır. Bir başka araştırmaya göre, Türkiye'nin OTP'ye uyumu için harcaması gereken parasal kaynak 20 milyar euro'dur. AB'nin tarım sektörüne yönelik kalıcı sınırlamalar koyacağını açıkladığı süreçte, 1 Ocak 2007 döneminden itibaren

ISPA yürürlüğe girerse, SAPARD kapsamı dışında kalan Türkiye'ye en iyimser tahminle aktarılabilir mali kaynak yılda en çok 1 milyar euro düzeyinde olabilecektir. 10 yılda toplam 1.7 milyar euro'nun, yılda ortalama 170 milyon euro'nun aktarıldığı ve Türkiye'nin bütçesinden AB'nin 1/6'sı karşılık gelen 2 milyar euro düzeyinde tarıma kaynak ayırabildiği süreçte, olası AB katkısı ile birlikte tarım sektörüne uyum için yılda 9-17 milyar euro'luk bir mali açık ortaya çıkmaktadır. Dış borç kısılcasına sokulan ve bağımsız hareket etme yeteneği önemli ölçüde sınırlanan Türkiye, OTP'ye yaklaşmak için bugüne kıyasla tarıma 4.5 kat daha fazla kaynak ayırmak zorundadır. Türkiye'nin mali yapısı OTP'ye uyum için gerekli düzeyde kaynak ayrılmasına yetmediğine ve AB'de Türkiye'ye, OTP'ye uyumu sağlayabileceği desteği vermeyeceğine göre, hangi uyumdan ya da üyelikten bahsedildiği sorgulanmalıdır.

Türkiye'de sanayi ve hizmetler sektörlerinin istihdam emme kapasitesinin yeterince artmaması nedeniyle, tarım sektöründe % 25'ler düzeyinde olan atıl istihdam düzeyi, tek başına tarım sektörünün sorunu olarak değerlendirilemez. Tarımda çalışanların sayısı, Ocak 2006'da Ocak 2005'e göre 1.085.000 kişi azalmıştır. Son iki yıldaki % 20'lik hızlı azalmaya karşın, bu kişiler diğer sektörlerde istihdam edilememişlerdir. Özellikle 2000'li yıllardaki kriz süreci sonrasında, sanayi ve hizmetler sektörünün istihdamdaki payları artmamış, sanayi sektöründe verimlilik artışı artan emek sömürsü üzerinden sağlanmıştır. Faal nüfusun % 91'inin fiilen kendi işinde veya aile işletmesinde çalıştığı tarım sektöründe, yoğun kadın işgücünün kullanılması, yaşanan sömürden en fazla çiftçi kadınların etkilendiğini göstermektedir.

Türkiye'de son yirmi yıllık süreçte tarımın istihdamdaki payı, % 46'dan % 25'e gerilemiştir. AB'nin kendi belgelerinde kırsal nüfusun 10 yılda % 10 düzeyine indirilmesi istemi, genel işsizlik oranının % 11'ler düzeyinde olduğu Türkiye'de çalışan her dört kişiden birinin sektör değiştirmesi anlamına gelmektedir. Tarımdan plansız bir biçimde ve radikal olarak kopacak yaklaşık 6 milyon işgücünün aileleri ile birlikte büyük bir nüfusun yaşayacağı ve yaşatacağı sıkıntıların varlığına karşın; AB, bu insanların geleceğine yönelik bir sorumluluğu paylaşmamaktadır. Aksine, 25 ülkenin insanı serbest dolaşırken vatandaşlarımızın AB ülkelerinde serbest dolaşımına kalıcı kısıtlama getirebileceğini söyleyerek, yükümlülüklerine karşın en baştan kapıyı kapatmaktadır. Bu nedenle, tarımda çalışan aktif nüfusun toplam nüfusa oranının hızla AB ülkeleri düzeyine çekilmesi çabasından vazgeçilmeli; geniş tarım alanlarına, küçük işletmelere, oransal olarak düşük nüfus yoğunluğuna ve benzer kırsal alan nüfus büyüklüğüne sahip olan Polonya ve Bulgaristan gibi üye ve aday ülkelerin durumu dikkate alınarak, ülkemizin kırsal nüfusunun görece yüksek olması sorun sayılmamalıdır.

Tarım sektörünün kırsal alanının hemen tek ekonomik gelir kaynağı olduğu Türkiye'de, bu süreç yoksulluk olarak halka yansımaktadır. 2005 yılında mutlak yoksulluk oranı kentlerde % 2.8, kırsal alanda ise % 9.3 olmuştur. Mutlak yoksul köylü sayısı 600.000, göreceli yoksul köylü sayısı 10 milyon kişi düzeyindedir. Bölgeler açısından durum çok daha ağırdır. Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan yurttaşlarımızın % 8.1'i, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan yurttaşlarımızın % 17.5'u mutlak yoksulluk sınırının altında yaşam mücadelesi vermektedirler. Göreceli yoksulluk oranı ise, kentlerde % 21.8'e, kırsal alanda % 33'e çıkmıştır.

AB ülkelerinde, her isteyen yabancı, getirilen kısıtlamalar nedeniyle, her istediği yerde,

her istediği şekilde taşınmaz edinmemektedir. Ayrıca, AB üyesi ülkelerin hemen hemen tümünde yabancıların tarım arazilerinde taşınmaz edinme olanakları yoktur. Macaristan, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Letonya, gibi ülkelerde yabancılara toprak satışı, AB'ye girmeden önce pazarlık konusu yapılmış ve 7-12 yıllık bir geçiş süreci içinde yabancılara toprak satışı yasağının devam etmesi sağlanmıştır. Türkiye ise, AB'ye uyum adı altında yabancılara toprak satışını serbestleştiren yasal düzenlemeler yapmaktadır. Küçük üreticiliğin tasfiyesi ve kapitalist büyük işletmelere geçiş sürecinde, yoksullaşan ve tarlasını satarak kente göç eden çiftçilere ait tarım arazileri, kolaylıkla yabancı kişi ve şirketlerin eline geçebilmektedir.

AB üyeliği sürecinde tarım sektörüne yönelik müzakerelerde, tarafların karşılıklı rızalarının uyumlaştırılmasına yönelik bir uzlaşma aranmayacak, uzun geçiş dönemleri, derogasyonlar, özel düzenlemeler ve kalıcı koruma hükümleri gerçeği altında AB'nin bağlayıcı mevzuatının Türkiye'ye aktarılmasına yönelik zaman ve finansman planlaması yapılacaktır. "Tarım sektörünün sorunlarının Türkiye'nin kendi olanaklarıyla çözülmesi, OTP'nin yakın dönem uygulamalarının bile gündeme getirilmemesi, şu anda sektörün sorunları Birlikte ve Türkiye'de farklı düzeylerde çözülmüş olsa bile AB'nin belirlediği yeni politikalara uyum sağlanmasını" yaklaşımını benimseyen AB; uyum sürecinin yıkıcı etkilerinin giderilmesi için her yıl tarıma 20 milyar euro ayırmasının gerekli olduğu bir süreçte, öz kaynakların dış borç ödemelerine yönlendirildiği Ülkemizde, IMF-DB eksenli tarımda yıkıma yol açan "Tarım Reformu" nun uygulanmasını doğru bulduğunu belirtmektedir. Bu yaklaşım, AB'nin, birliğin pazar payını artırmak üzere Türkiye'yi potansiyeli yüksek bir pazar haline getirmeye çalışması şeklinde algılanmaktadır.

AB'nin, Ortak Tarım Politikasını, uluslarüstü bir politika alanı olarak inşa etmesi ve Brüksel'de saptanan politikaları üye ülkelerin uygulaması gerçeği karşısında; Türkiye'nin tarım politikalarındaki yetki alanı, olası bir AB üyeliği durumunda, uluslarüstü bir düzleme terk edilmiş olacaktır. Oysa, AB ile Türkiye'nin tarım sektörünün ulaştığı nokta ve hedefleri oldukça farklılıklar göstermektedir. Türkiye ile AB'nin tarım sektörleri arasında; nüfus başta olmak üzere; tarımsal istihdam, işletme ölçeği, teknoloji kullanımı, örgütlenme, destekleme, verimlilik, kalite standartları, bitki ve hayvan sağlığı, istatistik veri tabanları, çiftçi-arazi ve hayvan kayıt sistemleri ile idari yapılanmalar açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Verimlilik, kalite ve üretim artışı sorunu olmayan ve çiftçi gelirlerinin sürekli kılınması ile kırsal çevrenin özenle korunmasını ön plana çıkaran AB'nin, içsel ve dışsal gerekler nedeniyle gereksinimi üzerindeki üretim kapasitesini geri çekmek zorunluluğuna karşın, Türkiye'de birçok üründe üretim düzeyleri gereksinimi karşılayacak düzeyde değildir. Türkiye tarımsal altyapısını geliştirmek yanında, tarımsal üretim miktarını ve kalitesini de artırmak zorundadır. Tarımsal yapısı, amaçları ve çıkarları bu denli çelişen iki tarafın, aynı politikayı uygulayarak olumlu sonuçlar alması ise, olanaklı değildir.

AB resmi belgelerinde, uyum sürecinde rekabet gücünün Türkiye aleyhine gerçekleşeceği, meyve- sebze, fındık, bakliyat ve koyun eti gibi rekabet şansı olan ürünler dışında Türkiye'nin işinin zor olduğu, dış ticaretin Türkiye aleyhine açık vereceğini belirtmektedir. Buna karşın; Türkiye'de müdahale alımları, girdi yardımları ve üretimle bağlantılı yardımlar gibi bütçeden finanse edilen desteklerin halen sürdürüldüğü, birçok tarımsal üründe gümrük tarifesinin AB düzeyinin üstünde olduğu, bazı ürünlerde yasakların var olduğu, AB düzeyinin altında olmakla birlikte dışsattım sübvansiyonlarının söz konusu olduğu ve tarımsal KİT'lerin özelleştirilmesinin tamamlanamadığı gibi gerçek dışı saptama ve

istemlerde de bulunmaktadır. Bu nedenle, 5 Aralık 2005 tarihinde alınan kararlar gereği başlayan AB tarım müzakereleri süreci, oldukça sıkıntılı geçecektir. Müzakerelerin ucunun açık olması, tarım, serbest dolaşım ve yapısal fonlara kalıcı derogasyonlar konulması, her dosyanın açılış ve kapanışında 25 üye ülkenin 150 kez onayının alınmasının gerekmesi, AB'nin hazmetme kapasitesi konusunun gündeme getirilmesi, yurttaşlarımız açısından kabul edilemeyecek koşulları içermektedir. Aday ülke olarak üyelik yükümlülüklerimizi tam olarak yerine getiremememiz durumda Topluluk yapılarına mümkün olan en güçlü bağla demirleneceğimizin belirtildiği süreçte ödünlerle yürütülecek/yürüyecek müzakere döneminin “tam üyelik” değil, “özel statü”ye dayalı bir “tek yönlü bağımlılık ilişkisi” ile sonuçlanması; tarım sektöründe çalışan yurttaşlarımız yanı sıra, 65 milyon insanımızın da kabulleneceği bir durum değildir. Bu dayatmacı koşullar altında Türkiye'nin içeride ve dışarıda seçmek ve uygulamak zorunda olduğu tek politika seçeneği; sektörel gerçeklere ve gereksinimlerine uygun bir tarım politikasını benimsemesi ve yaşama geçirmesidir.

Türkiye; halen iç pazarını koruyabilen ve daha az üretmeye odaklanan AB Tarım Müktesebatını üstlenmek için hazırlık yaptığı 10 yıllık dönemi çok iyi değerlendirmeli, doğru tarım politikalarını uygun tarımsal kamu yönetimi ve yeterli maddi kaynaklarla birlikte planlı bir şekilde eşzamanlı uygulamalıdır. Faize ve ranta değil yatırıma kaynak aktaran bir bütçe yapısı ve bu kaynakları rasyonel kullanan politikaların uygulaması ile kamusal desteklerin üretime ve istihdama yönlendirilmesi durumunda, tarımdaki potansiyel güçten en doğru şekilde yararlanılacak, geliri artacak çiftçilerin sorunlarını çözülebilecektir.

Unutulmamalıdır ki; Türkiye'de üretilen tarımsal ürünler, dünya insanların da doymasını ve açlık sorunu yaşamamasını sağlayacaktır. Bu durumdan, gıda üzerinden karlarını artırmayı tek hedef olarak seçen ulusötesi tekeli sermaye ve onların kontrolüne giren kişi, örgüt, ülke ve birlikler rahatsız olsa da, bu gerçek değişmeyecektir. Yaşam alanlarımızın daraltılmadığı, emeğin üretimden kopmadığı, emekçilerin birbirini desteklediği bir Türkiye, bir Avrupa, bir Dünya mümkündür. İnsanlığın ortak değerleri adına, birlikte üretmek, birlikte karar vermek ve birlikte yönetmek dileğiyle saygılar sunuyor, ortak mücadele eksenini birlikte örmeyi öneriyorum.

Cengiz Göltaş “Dünya Genelinde Nükleer Felaketler, etkileri ve unutilan İnsanlar... Başka Bir Enerji Mümkün” başlıklı konuşmasında şunları söyledi:

Merhaba Sevgili Yoldaşlar....

Yaşamın her alanından seslerimizi ortaklaştırmak için bir aradayız..

Eşitlik ve özgürlüğün egemen olduğu başka bir dünyanın yaratılmasında, herkesin sosyal bir hak olarak ihtiyacını karşılayabileceği adil bir enerji paylaşımı için kapitalizme karşı enternasyonalist bir dayanışma ile mücadele etmek üzere Atina'da buluşan tüm dostlarımızı Türkiye'den TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası adına saygıyla selamlıyorum..

İyi ki varız.. İyi ki varsınız.. 21. Yüzyılın yeni barbarları dünyanın tüm enerji kaynaklarını karlarını arttırmak uğruna talan ederken, Hayır, başka bir yaşam var diyerek bu emperyalist savaş ve sömürü düzenine direnenlere binlerce selam olsun..

Görüyorumki başaramayacaklar. Büyük insanlık yoksulu daha yoksul, zengini daha zengin yapan bu trajediye son vermeye kararlı..

Hepimizin yolu açık olsun.

Farklılıklarımızı zenginlik olarak gören birlik ve dayanışma duygularıyla güçlü, yeni bir dünya yaratacağız. Bu dünyada madenlerimiz talan edilmeyecek, içme sularımız kirlenmeyecek, tarımsal arazilerimiz, tarihsel ve kültürel miraslarımız yok olmayacak, çocuklarımız tertemiz havayı soluyacak, doğa kapitalistlerin zulmünden kurtulup insanoğluluyla barışık bir döngüde varlığını sürdürecektir...

Sevgili Dostlar....

Dünya ve özellikle bölgemizin, küresel sermaye ve çok uluslu şirketler tarafından yeniden yapılandırılmasında enerji başat bir konuma yerleştirilmiştir.

Günümüzde “sosyal devlet” anlayışı yok edilip tüm kamusal alan, sermayenin ve piyasanın insafına bırakılmaktadır. Bu amaçla iç hukuk dahil kurumsal yapıların üzerinden küresel sermayenin silindiri geçirilmektedir. Diğer yandan emperyalistler arası pazar paylaşım savaşının ve enerji koridorlarının kontrolü amacıyla askeri müdahaleler ve saldırılar gerçekleştirilmektedir.

Tüm dünyanın, her türlü kısıtlamadan ve toplumsal engellerden uzak, tek bir pazar halinde yeniden örgütlenmesi süreci, aynı zamanda her türlü yanlış bilgilendirmenin ve yönlendirmenin işletildiği bir süreçtir. Temel kandırmaca, halkın sosyal-kültürel ve ekonomik haklarının yok edilmesi, talan edilmesi anlamına gelen ÖZELLEŞTİRME uygulamaları üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Bu yıpratıcı süreç, “serbestleşme” olarak lanse edilip, dinamik bir ekonominin ve modern toplumun olmazsa olmaz koşulu olarak sunulmaktadır. Neo-liberal politikalar ve özelleştirme uygulamalarıyla halkların kandırılmış olduğu kanıtlarıyla ortada dururken, bugün işsiz kalan nükleer lobilerin yeni Pazar arayışlarında gözlerini başta Türkiye olmak üzere Bölgeye diktikleri görülmektedir. Bu yolla nükleer santral girişimiyle enerjide yeni kandırmacalar devreye sokulmak istenmektedir.

Gelişmiş ülkeler enerjide bağımlılık oranını hızla aşağı çekip, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelirken, işlevini tamamlamış enerji teknolojilerini de geri bıraktırmış çevre ülkelere aktarmaktadırlar. Nükleer enerji santralleri de bunlardan biridir.

Bugünlerde Türkiye’de yeniden gündeme getirilen nükleer santral kurma hazırlıkları, “enerji ihtiyacı”ndan kaynaklı tartışmalar olarak ifade edilse de, nükleer enerji santralleri siyasal bir tercih olarak dayatılmaktadır.

1- NÜKLEER ENERJİ KABUSU

Nükleer teknoloji, elektrik üretim teknolojilerinden birisidir. 1986 Çernobil faciasına kadar sorunsuz ve güvenli olduğu gibi sorgulanmaz bir bakış hakimken, facia sonunda bu teknoloji ile ilgili her şeyin bir yanılısına olduğu anlaşıldı. 1970’lerde altın çağını yaşayan ve “sayaçsız enerji” vaatleriyle insanlığı ve uygarlığı kurtaracağı söylenen nükleer teknolojiyen bugünkü insanlık kurtulma mücadelesi veriyor.

Dünyada fiyatının tespit edilmesi imkansız olan tek ürün nükleer santrallerin ürettiği elektriktir. Bu imkansızlık nükleer enerjiye ilişkin en büyük ve en tartışmalı konulardan biri olan nükleer atıkla ilgilidir. Günümüzde nükleer atıktan nasıl kurtulunacağı yalnızca bu günü değil, geleceğimizi de tehdit eden en önemli sorunlardan biridir.

Henüz dünyanın hiçbir bölgesinde, nükleer atıkların saklanması için lisanslı, son depolama alanı bulunmamaktadır. Bu atıkların getireceği milyarlarca dolarlık ek maliyetler, nükleer taraftarlarınca hiç dile getirilmemektedir. Reaktörlerde yakıt olarak nükleer çubuklar kullanılır. Reaktörlerin radyoaktif zararlı atıklarının yüzde 99'u bu nükleer çubuklardır. Tükenmiş nükleer çubuklar binlerce yıl radyoaktif olmaya devam ederler. Bugüne kadar tükenmiş çubuklardan kurtulmak için kalıcı bir yöntem bulunamadı. Her nükleer reaktör kendi tükettiği çubukları geçici olarak muhafaza ediyor.

Sorunun en önemli bir başka boyutu da Dünya ölçeğinde meydana gelen Nükleer Santral kazalarıdır.

Nükleer santral yandaşlarının öne sürdükleri gibi dünyada yalnızca 3 önemli nükleer santral kazası yaşanmadı. En büyükleri olan 1957 Windscale (İngiltere), 1979 Three Mile Island (ABD) ve 1986 Çernobil (SSCB) felaketi dışında, her an Çernobil felaketine dönüşebilecek büyüklükte yüzlerce kaza yaşandı.

Sadece ABD'de, bugüne kadar Nükleer Denetleme Komisyonunun (NRC) kayıtlarına göre, felakete yol açabilecek derecede 169 kaza olmuştur. Japonya'da 1992 yılında tam 20 tane önemli kaza rapor edilmiştir. 1992 yılında Rusya, uluslararası kuruluşlara 205 kaza rapor etmek zorunda kalmıştır. İngiltere'de ise gizlenen ve sonra ortaya çıkarılan 17 ciddi nükleer kaza yaşanmıştır.

2- NÜKLEER SANTRAL KAZALARI

1952 NRX Chalk River/Kanada Deneme Reaktörü Çekirdek Erimesi, İnfilak.

1955 EBR 1, Idaho Falls/ABD Hızlı Üretken Deneme Reak. Kısmi Çekirdek Erimesi.

1957 Rock Flats /Colorado/ABD Reaktörde Patlama.

1957* Windscale-1/İngiltere Askeri Amaçlı Reaktör Yangın, 1.5*10¹⁵ Bg Radyasyon Kaçağı.

1958 Urallar bölgesi/SSCB Nükleer Kaza.

1958 Vinca/Yugoslavya Deneme Reaktörü. Çekirdeğin Aşırı Isınması. 6 Bilim Adamı Radyasyona Maruz Kaldı, 1'i Öldü.

1961 SL 1, Idaho Falls/ABD Askeri Deneme Reak. Patlama. 3 İşçi Öldü.

1966 Enrico Fermi /ABD Hızlı Üretken, Deneme Reaktörü. Çekirdek Erimesi.

1969 St. Laurent/Fransa 400 MW Gaz Soğutmalı R. Kısmi Çekirdek Erimesi.

1972 Wuergrass/Almanya 640 MW Kaynar Sulu Reaktör. Bir Yüksek Basınç Sübapının

Çalışmaması, Radyoaktif Buhar Kaçağı. (1050 ton).

1975 Tsuruga-1/Japonya 340 MW Kaynar Su Reaktörü. Bir Boru Hattında Sızıntı, 37 İşçi Radyasyona Maruz Kaldı.

38. dönemde söylediklerimiz

- 1975 Leningrad-1/ SSCB 380 MW Basınçlı Su Soğutmalı R. Kısmi Çekirdek Erimesi, 5.5*1016 Bg Radyasyon Sızıntısı.
- 1977 Bohunice A-1/Slovakya 100 MW Gaz Soğutmalı Reaktör. Çekirdeğin Aşırı Isınması
4*1012 Bg Radyasyon Sızıntısı.
- 1978 Brunshüttel/Almanya 770 MW Kaynar Su Reaktörü. Bir Buhar Hattının Kopması.
1.5*1014 Bg Radyasyon Sızıntısı.
- 1979 Three Miles Island/USA 880 MW Basınçlı Su Reak. Çekirdek Erimesi, 5*1017 Bg Asil
Gaz ve 6*1011 Bg Iyot-131 Kaçağı.
- 1981 Tsuruga/Japonya Nükleer Santral Kazası.
- 1983 Ra-2 Buenes Aires Araştırma Reaktörü Kazası.
- 1986 Çernobil 4/Ukrayna 1000 MW Basınçlı Su Soğutmalı Grafit Reak. Güç Patlama, Yangın. Yakıtın % 70'i Dünyaya Yayıldı.
- 1986 Hamm Federal Almanya Nükleer Reaktör Kazası.
- 1987 Trawsfynydd/İngiltere 200 MW Gaz Soğutmalı Reaktör Türbin Bölmesinde Gaz Patlaması.
- 1989 İstanbul Çekmece Araştırma Reaktörü Yangın (1.5 Saatte Söndürüldü.)
- 1989 Vandellos-1/İspanya 480 MW Gaz Soğutmalı Reaktör. Yangın.
- 1991 Mihama-2 Japonya 500 MW Basınçlı Su Reaktörü. Bir Boru Hattının Kopması
Radyoaktif Buhar Kaçağı.
- 1992 Sosnowy Bor/Rusya 1000 MW Basınçlı Su Soğutmalı Reaktör Bir Yakıt Elemanı Kanalının Kopması, 1010 Bg Kaçak.
- 1995 Monju Hızlı Üretken Reaktör Kazası/Japonya.
- 1995 Tsuruga/Japonya Soğutma Sisteminden Kaynaklanan Sızıntı.
- 1997 Tsuruga/Japonya Reaktörde Çalışan 35 İşçi Radyasyona Maruz Kaldı.
- 1997 Tokaimura/Japonya 2000 Çelik Varil İçinde Bekletilen Atıklarda Sızıntı Meydana Geldi.
- 1997 Tokyo/Japonya Uranyum Zenginleştirme Laboratuarında Yangın Çıktı.
- 1997 Tokyo/Japonya Tokyo Elektrik Firmasına Ait Bir Başka Reaktörde Radyasyon Sızıntısı Meydana Geldi.

1998 Tokyo/Japonya Reaktör, Soğutma Pompasının Bozulması Sonucunda Kapatıldı.

1999 Tokaimura/Japonya Radyasyon Sızıntısı Meydana Geldi. 49 İşçi Yüksek Radyasyona Maruz Kaldı. 310 Bin Kişi Evlerinden Dışarı Çıkarılmadı.

1999 Wolsung/G. Kore 22 İşçi Yüksek Radyasyona Maruz Kaldı.

3- DÜNYA NÜKLEER ENERJİ SANTRALLERİNDEN VAZGEÇİYOR

-Kanada ve Amerikada 1978, Almanya’da 1982 yılından bu yana nükleer santral siparişi yok.

-Fransa 1997 Yılından itibaren 2010 yılına kadar nükleer programını askıya aldı

-Avusturya yapımı 1978 yılında biten Zwentendorf Nükleer santralini referandum sonucu hiç çalıştırmadan kapattı

-Filipinler’de Batan Nükleer santrali yapılan binlerce mühendislik hatası ve güvenlik nedeniyle işletmeye alınmadı

-Brezilya yapımı bitmekte olan ikinci santralinden ve 1.1 milyar dolar harcadığı üçüncü nükleer santralinden vazgeçti

-İsveç, 1980 yılında yapılan referandum sonucunda 2010 yılında elektriğin yüzde 46’sını elde ettiği tüm nükleer santrallerini kapatma kararı aldı

-İtalya kasım 1987’de yapılan referandum sonucu nükleer enerji santrallerinden vazgeçti ve yüzde 70 bitmiş olan Montalto di Castro dahil 4 nükleer santralini kapattı

-Almanya 1991’de bitirilen SNR-300 Kalkar santralini ve Hanau MOX tesisini hiç işletmeden kapattı

-İspanya 1984 yılında yüzde 92’si bitirilen Lemoniz 1-2 ve Valdecaballeros 1-2 santrallerini kapattı

-ABD 1984 yılında bitmiş olan Shoreham santralini işletmeye almadan kapattı

-Danimarka, Yunanistan, İrlanda, Lüksemburg, Avusturya ve Portekiz enerji üretimleri için nükleer teknolojiyi kullanmıyorlar

4- TÜRKİYE’NİN NÜKLEER ENERJİ SERÜVENİ

Türkiye’de nükleer enerji santrali konusu ilk olarak 1970’li yılların başında gündeme gelmiş ve 1976 yılında Mersin Akkuyu bölgesi için yer lisansı onayı alınmıştı. Geçen 35 yıllık süre içerisinde nükleer lobilerin santral kurma girişimleri dönem dönem yoğunlaşarak devam etmiş ve bilim insanlarının, meslek odalarının, çevre kuruluşlarının haklı itirazları ile iktidarlar geri adım atmak zorunda kalmışlardı.

Nükleer santral kurulmasına yönelik ikinci bir girişim de 1995 yılında “Nükleer santral kurmazsak 2 yıl içinde karanlıkta kalacağız” söylemleriyle nükleer lobi çabalarına hız vermiş ve Akkuyu’ya nükleer santral kurmaya yönelik ihalenin 15 Ekim 1999’da sonlandırılacağı

38. dönemde söylediklerimiz

açıklanmıştı. Halkımıza dönük sistemli yanlış yönlendirme çabalarının bir devamı olarak, çok güvenli olduğu söylenen nükleer enerji santrallerine yönelik “beklenmedik” bir şey olmuş ve Japonya’da Takaimura radyasyon kazası olmuştu. Bu kazadan sonra giderek artan toplumsal muhalefet sonucunda bu proje rafa kaldırılmıştı.

Geldiğimiz noktada, AKP Hükümeti’nin de geleceğimizi tehdit eden bu büyük yanlışla yöneldiği görülmektedir. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Sinop’ta 1800 megavatlık nükleer santral kurulması kararı alındığını açıklaması ve ardından Enerji Bakanlığı’nın şirketlerle/lobilerle görüşmeye başlaması konunun etraflıca tekrar tartışılması gerektiğini doğurmuştur.

5- NÜKLEER SANTRALLARA İHTİYAÇ YOKTUR!

Türkiye’de mevcut hükümetin nükleer santral gerekliliğine ilişkin ortaya koyduğu 4 temel argüman da gerçeklerden uzaktır.

Nükleer Santral Kurma Gerekçesi-1) 2020 yılında ülkemizde enerji ihtiyacı, tüm öz kaynaklarımızı kullansak dahi karşılanamayacaktır.

Bu argüman doğru değildir. Ülkemizde 1980’lerle birlikte merkezi planlama ve kamusal ihtiyaçlara göre enerji politikası oluşturma anlayışı terk edilerek, enerji alanının piyasanın insafına bırakılması hedeflenmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın, 1980’lerden itibaren yaptığı talep tahminlerinin hiçbirisi tutmamış, yüzde 50’leri aşan sapmalar yaşanmıştır. Bunun en yalın örneği, geçmişte abartılı talep tahminleriyle yapılan alım garantili doğalgaz anlaşmaları sonucu kamunun milyarlarca dolar zarara uğratılmış olmasıdır.

Türkiye’nin halihazırda SANAYİLEŞME ve ENERJİ planlaması yoktur. Ayrıca ülke ekonomimizin istikrarsız ve dış etkilere açık olması nedeniyle gelişmiş ülkelerde uygulanan talep tahminlerinin model alınması da her zaman yanıltıcı olmaktadır.

Oysa yıllardır Elektrik Mühendisleri Odası’nın talep tahminleri ufak sapmalarla devamlı doğru çıkmıştır. Bu tahminlere bakılırsa ve ülkemizin öz kaynakları doğru ve planlı bir şekilde kullanılırsa 2030 yılında dahi elektrik enerjisi talebi karşılanacak düzeydedir. Öz kaynaklar açısından potansiyelimiz; hidrolik, kömür, rüzgar, jeotermal, güneş ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları dikkate alındığında 482 ile 569 milyar kilovatsaatir.

	2005	2010	2015	2020
Enerji Bakanlığı Talep tahminleri (milyar kwh)	197	294	432	570
EMO Talep Tahminleri (milyar kwh)	171	224	275	310

Nükleer Santral Kurma Gerekçesi-2) Türkiye enerjide dışa bağımlıdır. Öyleyse dışa bağımlılıktaki kaynak çeşitlenmesine gidilmeli ve halihazırdaki doğalgaza bağımlılık azaltılmalıdır.

Bu argümanın kendisi teslimiyetçiliğin itirafıdır. Evet doğalgaza bağımlılık azaltılmalıdır. Ancak Türkiye’nin yerli kaynaklarının 3’te 1’i değerlendirilmemişken, neden pahalı, tehlikeli bir teknoloji çözüm olarak sunulmaktadır?

Hükümetin verilerine göre bugün yüzde 39 olan öz kaynak oranımız, 2010'da yüzde 29'a, 2020'de yüzde 25'e düşecektir. Oysa devamlı vurguladığımız gibi merkezi planlama ve kamusal bir anlayışla oluşturulacak Enerji Planlaması ile, şu an kullanmadığımız öz kaynaklarımız değerlendirilebilir.

Ülkemiz, rüzgar, güneş, jeotermal, biyogaz, hidrojen vs. gibi yenilenebilir enerji kaynakları açısından son derece şanslıdır. Oysa siyasal iktidarlar bu konuda hiçbir yatırım, Araştırma-Geliştirme (ARGE) faaliyeti yapmamaktadır.

Ülkemiz, su potansiyeli açısından önemli bir kaynağa sahiptir ve 2005 itibariyle sadece yüzde 25.1'lik bir kısmı değerlendirilmektedir.

Ülkemizde enerji tasarrufu ve verimliliği konularında ciddi bir çalışma ve organizasyon eksikliği vardır. Bilimsel çalışmalar göstermiştir ki, ülkedeki yüzde 30'lara varan enerji tasarrufu potansiyelinin yüzde 15'lik bölümü hiçbir harcama gerektirmeyen, sadece bilinçlenme ve planlama ile kazanılabilecek bir haldedir.

Ayrıca resmi rakamlara göre elektrik dağıtım şebekelerindeki kayıp-kaçak oranı yüzde 20'leri bulmaktadır. AKP Hükümeti, aynen kendinden önceki hükümetler gibi, özelleştirme politikaları ile enerji sistemlerini piyasanın insafına bırakmıştır ve sonuç olarak buralara yapılacak planlı yatırımlarla çok ekonomik bir şekilde çözülebilecek bu sorun, nükleer santral kurma girişimleriyle derinleştirilmektedir.

NÜKLEER ENERJİ TEHLİKELİDİR

YENİLENEBİLİR ENERJİ GÜVENLİDİR

Nükleer Santral Kurma Gerekçesi-3) Türkiye nükleer teknolojiye sahip olmalıdır.

Bu argüman da yanıltıcı bir argümandır. Teknoloji sahipliği çok kompleks , pek çok yönü olan bir tartışmadır ve dinamikleri uluslararası iş bölümü ve hiyerarşi ile belirlenmektedir. Tüm mühendisliği ve teknik detaylarını yurtdışından almak durumunda kalacağımız, deyim yerindeyse göbekten ulus aşırı tekellere bağımlı olacağımız bir proje ile teknoloji sahipliği mümkün değildir. Dahası "Ulusal İnnovasyon ve ARGE" politikamız olmadan, teknoloji sahipliği bir hayaldir.

Ayrıca, bu ifadeden kast edilen nükleer silahlara sahip olmaksızın, hem bunun için nükleer enerji santralına ihtiyaç yoktur, hem de tüm insanlık adına telafi edilemez zararlar doğuracak bir silahlanma ve felaket yoluna ülkemizi sokmaya kimsenin hakkı yoktur.

Nükleer silahlanma insanlığı ve dünyayı yok edebilecek büyük bir tehdittir. Ayrıca nükleer teknoloji büyük bir gizlilik ve güvenlik önlemleri altında çalışması gereken, demokrasi ve insan haklarını kısıtlayıcı ve tehdit edici bir teknolojidir.

Nükleer Santral Kurma Gerekçesi-4) Nükleer enerji ucuz, temiz ve güvenlidir.

Nükleer teknoloji ucuz değildir. Hem kurulum, hem üretim-işletim hem de güvenlik maliyetleri çok yüksektir. 35-40 yıllık ekonomik ömürleri içinde sıkça arıza yapmaktadırlar. Ayrıca uzun (ortalama 15-25 yıl) yapım süreleri göz önüne alındığında acil bir enerji ihtiyacına çözüm olamazlar.

Nükleer enerji temiz ve güvenli değildir. Bu nedenle dünyada pek çok ülke nükleer enerjiyi terk etmektedir. Nükleer santraller güvenlik ve özellikle atık sorununu çözememişlerdir.

Dünyanın henüz hiçbir bölgesinde nükleer atıkların saklanması için lisanslı bir depolama alanı bulunmamaktadır. Bu atıklar milyarlarca dolarlık ek maliyet getirmesinin yanında, çevre açısından çok ciddi bir tehdittir.

ABD ve AB ülkeleri, atıklar için muazzam paralar harcamakta veya ahlaksızca başta Hindistan olmak üzere az gelişmiş ülkeleri nükleer çöplük olarak kullanmaktadır. Türkiye de bu ülkelerden biridir.

Bütün bunlara ek olarak Türkiye gibi deprem kuşağında olan, “güvenlik kültürü”nün yerleşmediği, siyasal iktidarların bilim adamları ve meslek odalarını hiçe sayar politikalarla günü kurtarmaya çalıştığı bir ülkede nükleer enerji santralleri ekstra tehlike kaynağı olacaktır. Tüm dünya ilk yatırım ve işletim maliyetleri çok yüksek, 35-40 yıllık ekonomik ömürleri boyunca sıkça arıza ve güvenlik sorunları yaşayan, atık sorunlarına çözüm bulunamadığı bu pahalı enerji üretiminden vazgeçerken, deprem kuşağında olan ve Çernobil kazasında radyasyonlu çayları, fındıkları sorumsuzca yediren Marmara Depremi’nde, İkitelli’de ve yakın zamanda “hızlı tren” adı altında yaşanan Pamukova tren faciasında, son olarak Tuzla’da ortaya çıkan zehirli variller örneğinde olduğu gibi yönetim ve işletme krizleri yaşayan Türkiye’de NÜKLEER SANTRAL KURULAMAZ....

NÜKLEER ENERJİ BAĞIMLIDIR

6- Sonuç olarak;

Hatada ısrar etmenin anlamı yoktur. Çernobil Faciası’nın 20. yılında Nükleer lobinin dayatmaları ile ülkemiz insanı ve yaşam alanlarımızın tehdit altında bırakılmasına sessiz kalmayacağız.

Türkiye’nin öz kaynakları kamusal bir hizmet anlayışı ile planlama kavramı içinde çevreye uyumlu teknolojilere yatırım yapılarak devreye alındığında Türkiye hiçbir zaman enerjisiz kalmayacaktır. Önemli olan enerji politikalarında önceliklerin, özelleştirme mantığı içinde IMF, Dünya Bankası ve benzeri kuruluşların direktiflerine ve dünyada işsiz kalan nükleer lobilerin yeni pazar arayışlarına göre değil, ülkenin bu alanda ortak aklını ve iradesini yansıtacak meslek odaları, üniversiteler ve sendikaların çalışmalarını dikkate alan bir yönetim anlayışı ile belirlenmesidir.

Nükleer enerji dünyada terk edilmektedir ve Türkiye’nin nükleer enerjiye ihtiyacı yoktur. Bu tamamen nükleer lobilerin daralan pazarlarına yer açmak ve atıklarına depo bulmak ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Türkiye’yi yeni facialara sürüklemeye ve nükleer lobilerin pazarı-çöplüğü yapmaya kimsenin hakkı yoktur.

NÜKLEER ENERJİ SANTRALLARINA HAYIR!

7- TALEPLERİMİZ VE ÖNERİLERİMİZ

-Sinoptaki nükleer enerji santrali çalışmalarına derhal son verilmelidir.

-Enerji alanındaki ÖZELLEŞTİRME politikalarından vazgeçilmeli; merkezi planlama ve kamusal bir anlayışla alan yeniden yapılanmalıdır. 20 yıldır ihmal edilen ve kaderine terk edilen kamu kurumlarına yatırım yapılmalı, üretim, iletim ve dağıtımda bozulan merkezi yapı yeniden oluşturulmalıdır.

-Türkiye’nin oldukça zengin olduğu rüzgar, güneş, jeotermal, biyokütle, hidrojen gibi

yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dair araştırma-geliştirme çalışmaları, proje ve yatırımlar için kaynak ayrılmalıdır.

-Enerji tasarrufu ve verimliliği alanlarında bilimsel çalışmalarla desteklenen merkezi projeler geliştirilmelidir. Yine bu çerçevede elektrik dağıtım şebekelerindeki kayıp-kaçak oranı, yüzde 20'lerden OECD seviyeleri olan ortalama yüzde 6'lara çekilmelidir.

NÜKLEER SANTRALA KARŞI ÇIK

GELECEĞİNE SAHİP ÇIK

HEMEN ŞİMDİ!

YARIN ÇOK GEÇ OLMADAN...

RADYOAKTİF DEĞİL AKTİF OLMAK,

YAŞAMI DOĞAYI VE ÇOCUKLARIMIZIN GELECEĞİNİ SAVUNMAK İÇİN

NÜKLEER SANTRALLERE KARŞI DİRENECEĞİZ.....!

**4.AVRUPA SOSYAL FORUMU SOSYAL HAREKETLER TOPLANTISI SONUÇ
BİLDİRGESİ YAYIMLANDI
Mayıs 2006**

4-7 Mayıs 2006 da Atina'da yapılan 4. Avrupa Sosyal Forumu Sonuç Bildirgesi yayımlandı.

**4. AVRUPA SOSYAL FORUMU SOSYAL HAREKETLER TOPLANTISI SONUÇ
BİLDİRGESİ**

Bizler, Avrupa çapındaki toplumsal hareketlerden gelen kadınlar ve erkekler, yıllarca süren ortak deneyimin, savaşa, neoliberalizme, emperyalizmin her biçimine, sömürgecilğe, ırkçılığa, ayrımcılık ve sömürüye, ekolojik bir felaketin tüm risklerine karşı mücadelenin ardından Atina'da buluştuk.

Bu yıl çok önemliydi; çünkü Avrupa Anayasası Anlaşması, AB Gümrükleri Direktifi ve Fransa'daki CPE yasası gibi neoliberal projeleri engellemek konusunda pek çok kampanya ve toplumsal mücadele başarıyla sonuçlandı.

Neoliberalizme muhalif hareketler büyüyor ve yalnızca ulus ötesi şirketlerin, G8'lerin, DTÖ, IMF ve Dünya Bankası'nın gücüyle değil, aynı zamanda devletlerin ve Avrupa Birliği'nin neoliberal politikalarıyla çarpışıyor.

Latin Amerika'da neoliberal saldırıları sarsan önemli siyasi gelişmeler gerçekleşti ve bunların bir kısmında halk hareketleri özelleştirme sürecini tersine çevirmeyi başardı.

Mevcut durum, hem fırsatlarla hem de önemli tehlikelerle dolu. Savaşa ve Irak işgaline karşı muhalefet ve direniş, İngiltere ve ABD stratejisinin iflas ettiğini ortaya çıkardı. Dünya İran'da yeni bir savaşın kabusu ile karşı karşıya geliyor. AB'nin Filistin Ulusal Yönetimi'nin fonlarını kesmeye ilişkin keyfi kararı kabul edilemez; bu varolan durumu daha da ağırlaştıran bir karardır. Kürt halkı üzerindeki baskı hala sona ermedi.

Kuzey ve Güney'deki muhafazakar güçler baskı altındaki insanları bölmeyi hedefleyen bir "medeniyetler çatışması" körüklüyor; bu da en nihayetinde göçmenlerin ve azınlıkların haklarına ve onuruna karşı kabul edilmesi mümkün olmayan bir şiddet, barbarlık ve daha çok saldırı doğuruyor.

AB'nin dünyanın en zengin bölgelerinden biri olmasına karşın, onlarca milyon insan ya kitlesel işsizlik ya da iş gücünün geçicileştirilmesi sebebiyle yoksulluk içinde yaşıyor. AB'nin Avrupa içinde ve dışında rekabeti durmadan genişletme zeminindeki politikaları; istihdam, emekçiler ve refah devleti, kamu hizmetleri, eğitim, sağlık sistemi, vs. karşısında bir darbe oluşturuyor. AB yalnızca geçicileştirmeyi genel hale getirmeyi değil, işçi ücretlerini ve istihdam kazanımlarını da azaltmayı planlıyor.

Bu neoliberal Avrupa'yı ve Anayasa Anlaşması'nı yeniden başlatma yönündeki herhangi bir çabayı reddediyoruz; başka bir Avrupa için, feminist, ekolojist, açık bir Avrupa için, barışın, toplumsal adaletin, sürdürülebilir yaşamın, gıda egemenliğinin ve dayanışmanın, azınlık haklarına saygının Avrupa'sı, halkların kendi kaderlerini tayin ettiği bir Avrupa için mücadele ediyoruz.

Doğu ve Batı Avrupa'da muhaliflerin sorgulanmasını ve taciz edilmesini, küreselleşme karşıtlarının ve diğer ilerici hareketlerin kriminalize edilmesini kınıyoruz.

Doğu ve Batı'daki hareketler arasında daha iyi bir koordinasyon yönünde bir adım daha atarak, barış, daha çok iş ve sosyal güvenlik için mücadele kararlılığıyla Atina'daki Avrupa Sosyal Forumu'ndan ayrılıyoruz. ASF ağlarında geliştirdiğimiz ortak platformlardaki meselelere ilişkin, Avrupa çapındaki kampanyaları ve hareketleri yükselteceğiz.

Gelecek dönem için etkin bir strateji tanımlamak ve hareketlerimizi güçlendirip genişletmek adına çalışmalarımızı koordine etmemiz gerekmektedir.

ASF süreci çerçevesinde gelecek aylar boyunca atacağımız yeni ortak adımlara ilişkin hep birlikte karar vermek için, Avrupa'daki bütün hareketlere büyük bir tartışma başlatma çağrısı yapıyoruz.

Şimdiden gündemimizde bazı önemli etkinlikler var:

Irak ve Afganistan'dan askerlerin hemen çekilmesi için, İran'a yönelik yeni bir savaş tehdidine, Filistin'in işgaline, Avrupa'daki askeri üslere karşı, nükleere silahsızlanma için eylem yapacağız ve 23 - 30 Eylül 2006 tarihleri arasında bir haftalık eylem çağrısı yapıyoruz.

7 Ekim 2006'da, Avrupa'da tüm göçenlerin koşulsuz olarak yasallaştırılması ve tüm göçmenlere eşit haklar verilmesi; dışlanmanın sona ermesi, sınırdışı edilmelerin sonlanması, Avrupa'da tüm mülteci kamplarının kapatılması için Avrupa ve Afrika çapında uluslararası eylem günü çağrısı yapıyoruz.

Kamu hizmetlerinin dağıtılması ve taşeronlaştırılmasına karşı ve sosyal haklar için gelecek aylar içinde yürüyeceğiz.

Ocak 2007'de, ASF Nayrob'de buluşacak. Afrikalı sosyal hareketlerin büyümesi dünya için çok önemli. Dünya Sosyal Forumu'nun inşası, Avrupa sömürsü ve neo-koloniyalizme karşı mücadele için bir fırsat olacaktır.

2007 Temmuz'unda, Avrupa Sendikalar Konseyi'nin bir toplantısı olacak ve bu yıl Temmuz ayında St. Petersburg'da yapılacak olan G8 zirvesinden sonraki G8 toplantısı da yine Temmuz 2007'de, Almanya Rostock'da yapılacak. Bizler bu olayları mücadelelerimizin ortaklaştırılması için bir fırsat olarak değerlendireceğiz.